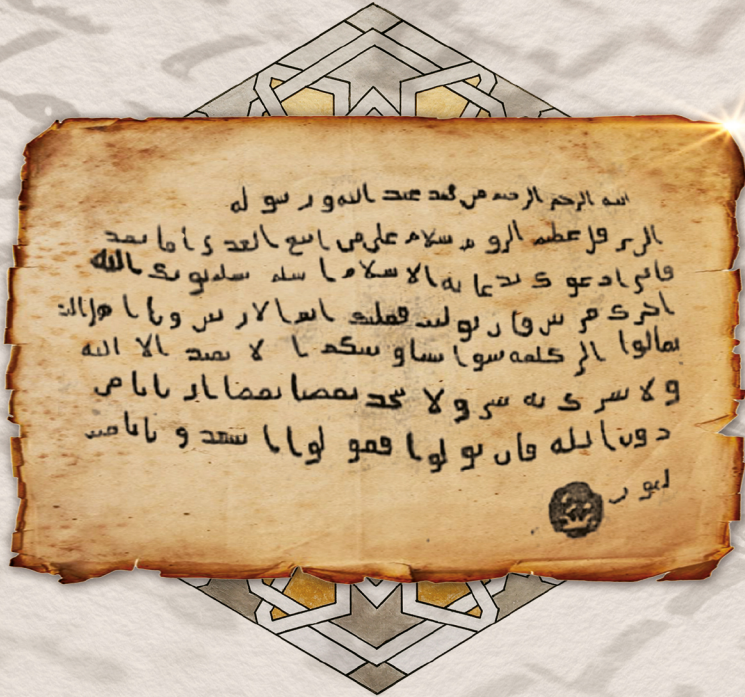

OSMAN NURİ TOPBAŞ

De Profeet Mohammed De uitverkorene

IUR PRESS

De Profeet
Mohammed
De uitverkorene

OSMAN NURİ TOPBAŞ

IUR PRESS

ROTTERDAM 2020

ROTTERDAM 2020

Islamic University of Rotterdam Applied Sciences

Bergsingel 135, 3037 GC Rotterdam
T +31 (0)10 485 47 21; F +31 (0)10 484 31 47
E info@iur.nl; info@iurpress.nl; I www.iurpress.nl

Voorpagina:

De brief van de profeet Mohammed aan de
keizer van Byzantijnse Muqawqis

Vertaald door:

Het Vertaalcomité van Islamic University of Rotterdam

Alle rechten voorbehouden.

Geen enkel gedeelte van deze publicatie mag worden verveelvoudigd.

Herziene uitgave Rotterdam, 2020

Bevat bibliografische verwijzingen en index.

ISBN 0-15-91898-94-978 Gebonden

Oorspronkelijke titel:

Hazreti Muhammed Mustafa (s.a.v)

Druk en Samenstelling:

Pasifik Ofset, + 77 17 412 212 90 Istanbul Turkije

*Het leven van de Profeet vóór zijn Profeetschap - Het leven van de Profeet in
Mekka - Het leven van de Profeet in Medina - De openbaring van de Qur'ān - De
hidjra naar Abessinië - De isrā' wa al-mirāj - De hidjra naar Medina - De Slag bij
Badr - De Slag bij 'Uhud - Het verdrag van Ḥudaybiyya - De fath van Mekka - De
afscheidsbedevaart (ḥaddjah al-wadā') - Het overlijden van de Profeet.*

ALLĀH ZEGT IN DE QUR'ĀN OVER DE PROFEET:

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

“En jij beschikt inderdaad over een hoogstaand karakter.”¹

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

“Jullie hebben waarlijk een uitstekend voorbeeld in de Profeet van *Allāh* voor wie hoopt op *Allāh* en de Laatste Dag en voor wie *Allāh* vaak gedenkt.”²

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

“*Allāh* en Zijn engelen zenden waarlijk zegeningen voor de Profeet. O jullie die geloven, zend zegeningen voor hem en wens hem vrede toe in totale overgave.”³

مَا آفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

“Wat *Allāh* aan Zijn Boodschapper heeft gegeven (bij wijze van buit) van de mensen van de [veroverde] steden, het is voor *Allāh* en de Boodschapper en voor de naaste familieleden en de wezen en de behoeftigen en de gestrande reiziger, opdat het niet iets wordt wat alleen onder de rijken van jullie rondgaat. En wat de Boodschapper jullie ook moge geven, neem het aan en wat hij jullie ook verbiedt, onthou jullie daarvan. En vrees *Allāh*, *Allāh* is waarlijk streng in de bestraffing.”⁴

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ

“O jullie die geloven, gehoorzaam *Allāh* en (gehoorzaam) de Boodschapper en maak jullie daden niet vruchteloos.”⁵

وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا

“En wie er gehoorzamen aan Allah en aan de Boodschapper, zij behoren tot degenen aan wie *Allāh* Zijn zegeningen heeft geschonken, namelijk de profeten, de waarachtigen, de getuigen (martelaars) en de rechtschapenen. En wat een goed gezelschap zijn zij!”⁶

1. *Qur'ān*: sūra Al-Qalam (68), aya 4.

2. *Qur'ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 21.

3. *Qur'ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 56.

4. *Qur'ān*: sūra Al-Hashr (59), aya 7.

5. *Qur'ān*: sūra Mohammed (47), aya 33.

6. *Qur'ān*: sūra An-Nisā' (4), aya 69.

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ

“Weten zij niet, dat voor degenen die zich tegen *Allāh* en Zijn Boodschapper verzetten, het vuur van de Hel is om in te verblijven? Dat is een ontzaglijke vernedering.”¹

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

“En Wij hebben jou (Mohammed) niet anders dan als genade voor de werelden gezonden.”²

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

“Er is waarlijk een Boodschapper uit jullie midden tot jullie gekomen; het valt hem zwaar (iets te zien) wat jullie pijn doet; hij is bezorgd omtrent jullie welzijn, zachtmoedig en barmhartig voor de gelovigen.”³

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

“Zeg (O Profeet): “Indien jullie *Allāh* liefhebben, volg mij dan, *Allāh* zal jullie liefhebben en jullie je zonden vergeven. *Allāh* is Vergevingsgezind, Genadig.””⁴

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

“Zeg: “Gehoorzaam *Allāh* en de Boodschapper”, maar als zij zich afwenden, (weet dan dat) *Allāh* zeker de ongelovigen niet liefheeft.”⁵

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

“Mohammed is niet de vader van één van jullie mannen, maar hij is de Boodschapper van *Allāh* en het zegel van de profeten; en Allah heeft waarlijk kennis van alle dingen.”⁶

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ

“Echter, zij die geloven en goede daden verrichten en geloven in hetgeen aan Mohammed werd neergezonden – en dat is de Waarheid van hun Heer – Hij zal hun zondige daden uitwissen en hun gemoedstoestand verbeteren.”⁷

De Boodschapper van *Allāh*, vrede en zegeningen zij met hem, heeft gezegd:

1. Qur'ān: sūra At-Tauba (9), aya 63.
2. Qur'ān: sūra Al-'Anbiyyā' (21), aya 107.
3. Qur'ān: sūra At-Tauba (9), aya 128.
4. Qur'ān: sūra Āl 'Imrān (3), aya 31.
5. Ibid., aya 32.
6. Qur'ān: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 40.
7. Qur'ān: sūra Mohammed (47), aya 2.

“Ik ben gezonden om de moraal te vervolmaken.”¹

“Alles en iedereen op aarde en in de hemel weet dat ik de Boodschapper van *Allāh* ben, behalve de ongehoorzame *jinn*s en mensen.”²

“Ik laat jullie twee zaken na. Indien jullie aan deze vasthouden, dan zullen jullie niet in dwaling geraken: het boek van *Allāh* (de *Qur’ān*) en de *sunna* van Zijn Profeet.”³

De Boodschapper van Allah heeft eveneens gezegd:

“Ik ben de eerste die *al-Kauthar* bereikt en daar zal ik jullie ontmoeten. Onze ontmoetingsplaats is daar. Ik zie het voor me alsof het nu, op dit moment gebeurt. Ik zal namens jullie getuigen. Dan zullen de schatten en de sleutels van de wereld aan mij worden gegeven. Bij *Allāh*, ik vrees niet dat jullie zullen terugkeren naar afgoderij, ik vrees dat jullie je laten misleiden door wereldse hebzucht en dat jullie jaloers op elkaar worden, dat jullie elkaar zullen doden en dat jullie zullen vergaan zoals de mensen voor jullie zijn vergaan!”⁴

“Wees gerust, ik zal jullie voorgaan en jullie zullen mij volgen. Onthou dat de ontmoetingsplek *al-Kauthar* zich in het Hiernamaals bevindt. Degenen die mij morgen willen ontmoeten, laat hen hun handen en hun tong weerhouden zonden te plegen.”⁵

De volgende uitspraken komen van Rūmī:

“Zolang ik leef, ben ik de slaaf van de *Qur’ān* en het stof op het pad van Mohammed, de Uitverkorene... Mijn klaagschrift richt zich tot degenen die zich hiertegen verzetten.”

---

1. *Muwatta’*, *Husn’ul-Khuluq*, 8.

2. *Ahmad ibn Hanbal*, *Musnad*, III, 310.

3. *Muwatta’*, *Qadar*, 3.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, *kitāb al-djanā’iz* (23), *ḥadīth* 1344.

5. *Ibn Sa’d*, II, 227.

VOORWOORD

De eerste en de laatste schakel in de keten van profeten,
 De edelste van de twee werelden,
 De Profeet van de mensheid en de *jinn*,
 De Imâm van het heilige grondgebied,
 Het licht voor alle wezens, een genade voor het universum.

De Profeet Mohammed

Als we nadenken over het licht van Mohammed, en over het besef dat dit een reden van bestaan vormt voor de schepping, dan is het onmogelijk om een man die zo geliefd is bij de Schepper, die zo uniek en zo onbevlekt is, met de juiste woorden weer te geven. En toch is er voor iedereen die een poging doet om het leven van de Profeet te beschrijven, teneinde zijn eigenschappen aan nieuwe generaties door te geven een grote beloning. Wij voelen ons derhalve vanwege dit werk vereerd dat wij in staat zijn gesteld om een glimp van het uitzonderlijke karakter van de Profeet op te vangen, en te verwoordene, opdat we zijn hoge moraal kunnen nastreven. Laat het duidelijk zijn dat wij zeker niet willen beweren dat wij de edele Profeet volledig kunnen begrijpen of kunnen beschrijven op een manier die passend voor hem is. Wij hebben groot ontzag voor de Boodschapper van *Allāh*. Onze woorden vormen hoogstens een zwakke lichtstraal die door een donkere lampenkap valt. *Allāh* zegt:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

“Julie hebben waarlijk een uitstekend voorbeeld in de Profeet van *Allāh* voor wie hoopt op *Allāh* en de Laatste Dag en voor wie *Allāh* vaak gedenkt”¹.

De Almachtige zweert derhalve bij het leven van de Profeet², teneinde daarmee aan te geven hoe belangrijk het leven van de profeet is. Het is omwille daarvan onmogelijk om zo’n verheven leven met behulp van woorden volledig te doorgronden en te bevatten.

Shaykh Ghalib, een van de grootste figuren in de klassieke Ottomaanse poëzie, deelt op de volgende wijze zijn liefde en respect voor de gezegende Profeet:

1. *Qur’ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 21.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Ḥijr (15), aya 72.

“Meester... Sultan van alle profeten, een beroemd heerser,
 U bent een eeuwige genezing voor degenen die hopeloos en ziek zijn,
 U bent de meest geprezene in het rijk van de Heer,
 Degene die zweert u te volgen, zal door de Goddelijke woorden worden
 versterkt,
 Ahmad, Mahmud en Mohammed, u bent de meest geprezene van ieder
 mens,
 U bent een genade van de Heer, u bent versterkt door *Allāh*.”

De waarde van de Profeet is zo groot, dat gehoorzaamheid aan de Profeet gehoorzaamheid aan *Allāh* inhoudt. Zelfs de kleinste ongehoorzaamheid aan de Profeet is genoeg om iemands daden teniet te doen. Het respecteren van Mohammed is een teken van vroomheid; zelfs het zich onjuist richten tot de Profeet vormt een teken van onwetendheid. *Allāh* heeft het omwille daarvan verplicht gesteld om de Profeet mede op te nemen in smeekbedes, zowel in die met het hart als in die met de tong. Er wordt ons bevolen om tijdens ieder gebed het volgende te zeggen:

السلام عليكم أيها النبي ورحمة الله وبركته

“Vrede zij met u, o Profeet, alsmede de genade en de zegeningen van *Allāh*!”

Het groeten van iemand tijdens het gebed verbreekt het gebed. Echter, *Allāh* heeft het groeten van de Profeet tijdens het gebed niet alleen tot uitzondering gemaakt, Hij heeft het zelfs verplicht gesteld. Imām al-Ghazālī zegt:

“Wanneer jij de Profeet in jouw gebed groet, doe dan alsof hij persoonlijk aanwezig is in jouw hart. Je kan ervan uit gaan dat jouw groet hem zal bereiken, en dat hij jou op een betere manier zal teruggroeten.”¹

Khâlid al-Baghdadi, de bekende Naqshbandi *shaykh*, haalt in de vierde brief van zijn ‘*Maktūbāt*’ de geleerde Shihāb ibn-Haadjar al-Makkī aan:

“Wanneer we ‘*as-salāmu aleyka*’ zeggen als we tijdens het gebed neerzitten, dan is deze groet aan de Profeet gericht, alsof *Allāh* de Profeet informeert over zijn volgers. Aangezien de Profeet getuige is van de gebeden van zijn volgers in deze wereld, zal hij voor hen getuigen in het Hiernamaals. Het gedenken van de Profeet, terwijl wij bidden, versterkt het bewustzijn en de concentratie van het hart”².

1. *Īhyāu Ulūmi’-d-Dīn*, I, 224

2. *Maktūbāt-ı Maulānā Khālid*, p.118; *Risālatu’-r-Rābita*, (Maulānā Safiyyuddīn, in the *Rashahaat* gloss) p.225-226.

Het is moeilijk om het immens kostbare leven van de Profeet goed te begrijpen en enigszins toe te lichten, aangezien het universum door hem alleen al schittert.

Het noemen van de naam van de Profeet heeft in feite alleen effect op onze woorden, en niet op de verhevenheid van zijn naam. We vragen onze lezers dan ook om vergiffenis voor de beperkingen van onze woorden bij het verwoorden van de enorme waarde van de Profeet.

Zowel de tong als het verstand hebben zonder enige twijfel dezelfde beperking omdat ze beide niet in staat zijn om de betekenis van de Boodschapper volledig te omvatten en te bevatten. De mate waarin we de Profeet kunnen begrijpen is afhankelijk van de mate waarin we van hem houden. We vragen de hulp van *Allāh*, opdat Hij ons het leven van de edele Profeet beter doet begrijpen. Alleen dan zijn we in staat om het karakter van de Profeet als een voorbeeld voor ons leven te nemen. We vragen *Allāh* om ons te vergeven voor de fouten die we maken bij het verwoorden van het leven van de Profeet.

Evenals degenen die ons voorgingen, zeggen wij:

“O *Allāh*! Waar kunnen de zondaren hun toevlucht zoeken als U alleen nog de vrome en gehoorzame dienaren vergeeft? Tot wie moeten zij smeken als U alleen nog Genadig zal zijn jegens de godvruchtigen en godvrezenden?”¹

Wij zoeken onze toevlucht tot de genade van *Allāh*, die als een uitgestrekte oceaan is, en wij vragen om Zijn vergiffenis voor onopzettelijke versprekingen, voor onze fouten en voor onze vermetelheid bij het in woorden weergeven van het leven van de Profeet.

O *Allāh*! Omwille van de Profeet Mohammed, vergeef ons!

Amīn!

Geachte lezers!

Het werk dat voor u ligt is een uitgebreide editie van het vierde deel van *Nebiler Silsilesi*, dat oorspronkelijk in het Turks is gepubliceerd. De eerste drie delen omvatten de levens van de voorafgaande profeten. Het vierde deel, een uiteenzetting van het leven van de Profeet Mohammed, is in dit deel onderverdeeld in twee gedeelten. Het eerste gedeelte gaat over de Mekkaanse periode, het tweede gedeelte over de Medinensische periode in het leven van de Profeet.

---

1. Bayhaqi, *Shuabu'l-Īman*, II, 26; Ghazzalī, *Ihyā*, I, 338.

Ik wil Murat Kaya bedanken voor zijn hulp bij het zoeken naar *aḥadīth* over het leven van de Profeet. Ik bedank ook auteurs die het leven van de Boodschapper eerder hebben opgetekend. Ik vraag vergiffenis en genade aan *Allāh* voor de fouten die wij maken. Het succes is alleen van *Allāh* afkomstig.

Osman Nuri Topbaş
Januari 2005
Uskudar.

INHOUDSOPGAVE

ALLAH ZEGT IN DE QURĀN OVER DE PROFEET	4
VOORWOORD	7
INHOUDSOPGAVE	11
INLEIDING	17
1. <i>Het belang van het kennen van het leven van de Profeet bij het begrijpen en het praktiseren van de islam.....</i>	<i>17</i>
2. <i>De wijsheid achter de keuze voor het Arabisch schiereiland als wieg van de islam.....</i>	<i>22</i>
3. <i>Mekka: de moeder van alle steden.....</i>	<i>24</i>
4. <i>De geschiedenis van de ka'ba en de heiligheid ervan .....</i>	<i>30</i>
5. <i>Het incident met de olifant: het bewijs van de goddelijke bescherming.....</i>	<i>35</i>
6. <i>De profeet Ibrāhīm en de aanbedding van één God.....</i>	<i>37</i>

DEEL I – DE PROFEET VOOR ZIJN PROFEETSCHAP / 41

HOOFDSTUK 1 DE GEBOORTE EN DE KINDERJAREN VAN DE PROFEET	41
1. <i>Het licht van Mohammed .....</i>	<i>41</i>
2. <i>De zuivere afkomst van de Profeet.....</i>	<i>43</i>
3. <i>Het huwelijk van ‘Abdullah en ‘Amina, de ouders van de Profeet.....</i>	<i>44</i>
4. <i>Het overlijden van ‘Abdullah.....</i>	<i>46</i>
5. <i>Gebeurtenissen die de komst van de Profeet hebben ingeluid.....</i>	<i>47</i>
6. <i>De voortreffelijke geboorte van Mohammed en het plaatsvinden van bijzondere gebeurtenissen .....</i>	<i>54</i>
7. <i>De namen van de Profeet.....</i>	<i>57</i>
8. <i>Onder de hoede van de zoogmoeder.....</i>	<i>57</i>
9. <i>Het splijten van de borstkas.....</i>	<i>61</i>
10. <i>De reis naar Medina en het overlijden van ‘Amina.....</i>	<i>62</i>
11. <i>Onder de bescherming van ‘Abd al-Muttalib .....</i>	<i>63</i>
12. <i>Onder de bescherming van Abū Ṭālib .....</i>	<i>65</i>
13. <i>De tweede splijting van de borstkas .....</i>	<i>66</i>
HOOFDSTUK 2 DE JEUGD EN DE ADOLESCENTIE.....	68
1. <i>De ontwikkeling onder de bescherming van Allāh .....</i>	<i>68</i>
2. <i>Mohammed als herder .....</i>	<i>70</i>
3. <i>Handelsreizen met zijn ooms .....</i>	<i>71</i>
4. <i>De ontmoeting met de christelijke monnik Bahira.....</i>	<i>72</i>
5. <i>Ḥilf al-Fudūl.....</i>	<i>75</i>
6. <i>Het zakenleven van de Profeet .....</i>	<i>76</i>
7. <i>De observaties van de monnik Nestor .....</i>	<i>79</i>
8. <i>Het huwelijk met Khadīja .....</i>	<i>79</i>
9. <i>De wijsheid achter de meerdere huwelijken van de Profeet.....</i>	<i>80</i>
10. <i>De vrijlating van Zayd ibn Hāritha en de adoptie door de Profeet.....</i>	<i>87</i>
11. <i>De voorgedij van de Profeet over ‘Ālī.....</i>	<i>88</i>

12. De kinderen van de Profeet.....	89
13. De arbitrage bij de ka'ba	90
14. De toespraak van Quss ibn Sāida	92
15. De terugtrekking van de Profeet in de grot Hira voor het begin van zijn missie.....	93
16. Een overzicht van de jeugd en de adolescentie van de Profeet	96

DEEL II – DE MEKKAANSE PERIODE VAN ZIJN PROFEETSCHAP / 98

HOOFDSTUK 3 DE MEKKAANSE PERIODE VAN ZIJN PROFEETSCHAP	98
1. De ontvangst van de goddelijke openbaring.....	98
HOOFDSTUK 4 DE EERSTE DRIE JAREN VAN ZIJN PROFEETSCHAP	100
1. De eerste openbaring en de tussenpauze.....	100
2. De realiteit van de openbaring en de manieren van openbaren	105
3. Het profeetschap: nubuwwa en risāla	114
4. Eigenschappen van profeten.....	115
5. De menselijkheid van de Profeet.....	126
6. De wijsheid achter de ongeletterdheid van de Profeet	129
7. Hilyah as-Sāda.....	132
8. De hervatting van de openbaringen.....	137
9. De eerste moslims.....	139
10. Het huis van Arqam: het centrum van educatie voor de eerste moslims...	145
HOOFDSTUK 5 HET VIERDE JAAR VAN ZIJN PROFEETSCHAP	147
1. Verkondig daarom openlijk wat jou is opgedragen! En waarschuw jouw naaste verwanten!.....	147
2. De uitnodiging van de Profeet aan de Quraysh tot de islam op Safa.....	151
3. Het belang van de methode van de uitnodiging	156
4. De uitnodiging tot de islam en het missionaire werk.....	167
5. De houding van Abū Lahab en zijn vrouw jegens de Profeet.....	169
6. De Mekkaanse verzoeningspogingen	170
7. De onnavolgbaarheid van de Qur'ān en het effect ervan op de toehoorders.....	176
8. De houding van de afgodendienaren jegens de Qur'ān	186
9. Beschuldigingen jegens de Profeet en de Qur'ān.....	191
10. De periode van martelingen.....	196
11. Het advies aan de moslim om geduldig en standvastig te blijven.....	203
HOOFDSTUK 6 HET VIJFDE JAAR VAN ZIJN PROFEETSCHAP.....	208
1. De migratie naar Abessinië.....	208
2. De Gharāniq-kwestie.....	210
3. De tweede migratie naar Abessinië.....	212
HOOFDSTUK 7 HET ZESDE JAAR VAN ZIJN PROFEETSCHAP	214
1. Het Mekkaanse verzoek aan Negus om de moslims uit te leveren.....	214
2. De bekering van Hamza	217
3. De bekering van 'Umar.....	220
HOOFDSTUK 8 HET ZEVENDE TOT NEGENDE JAAR VAN ZIJN PROFEETSCHAP: DE BOYCOT	225

1.	<i>Drie jaar durende isolatiepolitiek van de afgodendienaren jegens de moslims.....</i>	225
2.	<i>Het einde van de boycot.....</i>	228
3.	<i>Shaaq al-Qamar: het splijten van de maan.....</i>	230
4.	<i>De volharding van de Profeet, ongeacht de omstandigheden, bij het uitnodigen tot de islam .....</i>	232
HOOFDSTUK 9 HET TIENDE JAAR VAN ZIJN PROFEETSCHAP.....		235
1.	<i>Het jaar van verdriet: het overlijden van Khadija en Abū Ṭālib .....</i>	235
2.	<i>De reis naar Ṭā'if.....</i>	237
3.	<i>Een unieke gunst, een vorm van troost van de Meest Barmhartige.....</i>	239
4.	<i>De jinns die de Qur'ān van de Profeet horen en de islam accepteren.....</i>	241
5.	<i>De ontmoeting met verschillende stammen en de uitnodiging tot de islam.....</i>	244
6.	<i>Het huwelijk met Sawda.....</i>	249
HOOFDSTUK 10 HET ELFDE JAAR VAN ZIJN PROFEETSCHAP		251
1.	<i>De ontmoeting bij 'Aqaba.....</i>	251
2.	<i>De derde sharḥ as-sadr: de voorbereiding op de mirāj.....</i>	252
3.	<i>Een unieke gift aan de Profeet: de mirāj.....</i>	252
4.	<i>Enkele subtiele punten met betrekking tot de mirāj.....</i>	262
5.	<i>De ontvangst van de mirāj.....</i>	263
HOOFDSTUK 11 HET TWAALFDE EN HET DERTIENDE JAAR VAN ZIJN PROFEETSCHAP		267
1.	<i>De Eerste Eed bij 'Aqaba .....</i>	267
2.	<i>De aanstelling van Mus'ab ibn Umayr als leraar en de verovering van Medina door de Qur'ān.....</i>	267
3.	<i>De Tweede Eed bij 'Aqaba (13^e jaar van zijn profeetschap).....</i>	270
4.	<i>Een overzicht van de Mekkaanse periode.....</i>	275
5.	<i>De eigenschappen van Mekkaanse openbaringen.....</i>	276
6.	<i>De laatste uitweg van de Profeet: de migratie, toestemming voor de hijra in het dertiende jaar van het profeetschap, en de migratie naar Medina.....</i>	279
7.	<i>Het plan van de afgodendienaren om de Profeet te vermoorden .....</i>	282
8.	<i>De lange weg.....</i>	285
9.	<i>De lang verwachte gast.....</i>	294
10.	<i>Masjid al-Quba: een moskee gebouwd op vroomheid .....</i>	297
11.	<i>Het eerste vrijdag-gebed in de vallei van Ranuna .....</i>	298
12.	<i>Het wachten in Medina.....</i>	300

DEEL III – DE MEDINENSISCHE PERIODE VAN ZIJN PROFEETSCHAP / 302

HOOFDSTUK 12 HET EERSTE JAAR NA DE HIJRA		302
1.	<i>De dagen van de Profeet in Medina.....</i>	302
2.	<i>Abū Ayyub al-Ansari: de vlaggendrager van de Profeet.....</i>	303
3.	<i>De dienstbaarheid van Anas ibn Malik aan de Profeet.....</i>	304
4.	<i>Het pact van broederschap tussen de muhājirūn en de ansār: muakhat...306</i>	306
5.	<i>De deugden van de muhājirūn en de ansār.....</i>	309
6.	<i>Medina al-Nabi en het contract van Medina.....</i>	317

7.	<i>Medina als heilige vrijplaats</i>	321
8.	<i>De markt van Medina en de regulering van het commerciële leven</i>	322
9.	<i>Masjid al-Nabī en het huis van de Profeet</i>	325
10.	<i>Het aanmoedigen van het gezamenlijke gebed</i>	331
11.	<i>De eerste adzaan</i>	334
12.	<i>De Şuffa: de school van kennis en wijsheid</i>	336
13.	<i>Het huwelijk tussen de Profeet en `Ā'isha</i>	341
14.	<i>De situatie in Medina</i>	342
15.	<i>De toestemming om ten strijde te trekken: "Strijd tegen hen die tegen jou strijden!"</i>	345
16.	<i>Djihaad op het pad van Allāh</i>	348
17.	<i>Enkele kleine expedities</i>	354
HOOFDSTUK 13 HET TWEDE JAAR NA DE HIJRA		358
1.	<i>De Batn Nakhla- en andere expedities</i>	358
2.	<i>Het veranderen van de qibla</i>	360
3.	<i>Vasten, liefdadigheid van Fitr en aalmoezen</i>	364
4.	<i>I'tikāf</i>	372
5.	<i>De Slag bij Badr (17 Ramaḍān 2H/ 13 maart 624)</i>	373
6.	<i>De hulp van de engelen</i>	385
7.	<i>De leeuwen van Badr</i>	388
8.	<i>De terugkeer van Badr</i>	392
9.	<i>De behandeling van de krijgsgevangen</i>	393
10.	<i>Het oordeel met betrekking tot de oorlogsbuit</i>	400
11.	<i>Martelaarschap</i>	402
12.	<i>De aankomst van Zaynab in Medina</i>	406
13.	<i>De joden en de Slag met Banū Qaynuqa (Shawwāl, 2/april 624)</i>	408
14.	<i>Het conflict van Sawiq (Dzul al-Hijja, 2/mei 624)</i>	412
15.	<i>Het huwelijk tussen `Ālī en Faṭīma</i>	413
16.	<i>Ahl al-bayt en de liefde voor ahl al-bayt</i>	416
HOOFDSTUK 14 HET DERDE JAAR NA DE HIJRA		419
1.	<i>Uhud: een veldslag met een onderliggende wijsheid</i>	419
2.	<i>Het verlangen van de metgezellen naar het martelaarschap</i>	421
3.	<i>Hamza: de koning van de martelaren</i>	425
4.	<i>Sa`d ibn Rabī'a: de metgezel die de deur naar excuus afsloot</i>	433
5.	<i>De martelaren van Uhud</i>	433
6.	<i>Wij houden van Uhud en Uhud houdt van ons</i>	438
7.	<i>De lessen en de wijsheden die uit de Slag bij Uhud kunnen worden getrokken</i>	439
8.	<i>H'Amr a al-Asad (8 Shawwāl, 3 / 24 maart 625)</i>	440
9.	<i>De kwestie van erfenissen</i>	442
HOOFDSTUK 15 HET VIERDE JAAR VAN DE HIJRA		445
1.	<i>Het Raji-incident (Safar, 4 / juli, 625)</i>	445
2.	<i>Het Ma'ūna-bron incident (Safar, 4 / juli 625)</i>	449
3.	<i>Het verraderlijke plan van Banū Nadīr</i>	450
4.	<i>Het verbod op het gebruik van verdovende middelen en gokken</i>	455
5.	<i>Dhat ar-Riqqa</i>	459

6.	<i>De kleine Slag bij Badr (Dzul qadah, 4 / april 626)</i>	463
HOOFDSTUK 16	HET VIJFDE JAAR NA DE HIJRA	465
1.	<i>De bekering van Salmaan Farisi en zijn vrijheid</i>	465
2.	<i>Het opheffen van adoptie</i>	470
3.	<i>Het bevel om te bedekken: hidjaab</i>	473
4.	<i>De Muraysi-slag (Sha'bān-Ramaḍān, 5 / januari-februari, 627)</i>	475
5.	<i>Tayammum</i>	478
6.	<i>Het ifk-incident of de laster</i>	479
7.	<i>'Zij zijn de vijand, dus houd hen in de gaten.'</i>	484
8.	<i>Een grote beproeving en een zware test: de Slag vande Khandaq (Shawwāl – Dzul Qadah, 5 / maart, 627)</i>	487
9.	<i>De blijde tijdingen tijdens de Slag vande Khandaq</i>	490
10.	<i>De uitbundige maaltijd van Jōbir</i>	491
11.	<i>Moeilijkheden tijdens de Slag vande Khandaq</i>	493
12.	<i>Moedige prestaties tijdens de Slag vande Khandaq</i>	495
13.	<i>Oorlog is misleiding</i>	498
14.	<i>De mars naar Banū Quraydza (23 Dzul Qi`da, 5 / 15 april 627)</i>	500
HOOFDSTUK 17	HET ZESDE JAAR NA DE HIJRA	504
1.	<i>Het Verdrag van Ḥudaybiyya: de sleutel tot alle overwinningen op het emotionele pad terug naar de ka'ba</i>	504
2.	<i>De eed van Ridwān: een eed waar Allāh tevreden mee is</i>	507
3.	<i>Het verdrag van Ḥudaybiyya: een nieuwe fase in de da'wa</i>	509
4.	<i>Een duidelijke overwinning: de toenemende leiding</i>	515
HOOFDSTUK 18	HET ZEVENDE JAAR NA DE HIJRA	519
1.	<i>De uitnodiging tot de islam aan verscheidene heersers</i>	519
2.	<i>Een vloek die de joden over de Profeet uitspraken</i>	531
3.	<i>De genadeslag voor de joodse listen: de overwinning van Khaybar (Safar-Rabī' al-ʿAwwal, 7 / juni-juli, 628)</i>	533
4.	<i>Oog voor de rechten van anderen</i>	539
5.	<i>De aankomst van Daus in Medina</i>	540
6.	<i>De terugkeer van de immigranten naar Abessinië</i>	541
7.	<i>Het plan van de joden om de Profeet te vergiften</i>	542
8.	<i>De mut'a-kwestie</i>	543
9.	<i>De terugkeer van Khaybar</i>	545
10.	<i>'Umra al-qadā' (Dzul Qi`dā', 7 / maart 629)</i>	547
HOOFDSTUK 19	HET ACHTSTE JAAR NA DE HIJRA	551
1.	<i>Het overlijden van Zaynab, de dochter van de Profeet</i>	551
2.	<i>De Slag van Mu'ta: een legende geschreven door een handjevol metgezellen (Jamaad al-awwal, 8 / augustus-september, 629)</i>	552
3.	<i>De dapperheid van Khālid ibn Walīd als een legeraanvoerder</i>	557
4.	<i>De fath van Mekka: de waarheid is gekomen en de leugen is verdwenen</i>	559
5.	<i>Het feest van vergeving</i>	569
6.	<i>De eed van loyaliteit van de Mekkanen</i>	573
7.	<i>Draag het toevertrouwde aan hen over die er recht op hebben</i>	574
8.	<i>Een exceptionele loyaliteit</i>	577
9.	<i>De Slag van Hunayn (11 Shawwāl, 8 / 1 februari, 630)</i>	578

10. De Slag bij Autas (Shawwāl, 8 / februari, 630).....	582
11. Het beleg van Tā'if (Shawwāl, 8 / februari, 630).....	582
12. De verdeling van de buit.....	584
13. De straf voor het doden van een moslim.....	590
14. Het toewijzen van een gouverneur en een onderwijzer aan Mekka	592
HOOFDSTUK 20 HET NEGENDE JAAR NA DE HIJRA	594
1. (Het zwaard van) Taal als wapen.....	594
2. Verifieer het nieuws dat door zondaren gebracht wordt.....	597
3. De Tabûk-expeditie: een enorme test voor imān, het geloof (Radjab, 9 / september-oktober, 360).....	599
4. Zich haasten om te doneren.....	605
5. AlsSā'a al-'usra: de tijd van moeilijkheden	608
6. De martelaar van Tabûk	614
7. Het verraad van de hypocrieten en de masjid al-dirār.....	617
8. Van de kleine djihaad naar de grote djihaad	618
9. De berouwvolle boom.....	618
10. Aan Allāh behoren de schatten van de hemelen en de aarde.....	623
11. Geen nut om moslim te zijn zonder aanbidding	624
12. Andere gebeurtenissen na Tabûk.....	627
13. Het jaar van delegaties.....	629
14. Haddj: de verplichte pelgrimage	631
HOOFDSTUK 21 HET TIENDE JAAR NA DE HIJRA	634
1. Addiy ibn Hâtim's bekering tot de islam	634
2. De eerste en de laatste haddj van de Profeet: de afscheidsbedevaart.....	636
3. Nu heb Ik jullie godsdienst voor jullie vervolmaakt.....	644
4. Daar waar de toorn zichtbaar werd.....	644
HOOFDSTUK 22 HET ELFDE JAAR NA DE HIJRA	648
1. De hereniging en het grote afscheid: de sublieme terugreis	648
2. Een verdriet dat het gehele universum opslokt.....	659
HOOFDSTUK 23 USWA HASANA.....	665
1. Het uitstekende voorbeeld.....	665
CONCLUSIE.....	676
BIBLIOGRAFIE.....	679

INLEIDING

1. Het belang van het kennen van het leven van de Profeet bij het begrijpen en het praktiseren van de islam

Er zijn verschillende elementen in de vorming van het karakter ten tijde van de opleiding van mensen. Mensen vormen hun persoonlijkheid, hun taal, hun religie en hun moraal aan de hand van voorbeelden die zij om zich heen waarnemen. Het belangrijkste voorbeeld wordt daarbij als gids en als nastrevenswaardige leidraad genomen. Op enkele uitzonderingen na zit de menselijke natuur zo in elkaar. Zo leren de ouders hun kinderen praten door middel van imitatie. Dit breidt zich nadien uit naar meerdere talen, maar hoe dan ook: karaktervorming geschiedt altijd mede door middel van imitatie.

De neiging om anderen te imiteren is een belangrijk aspect in de vorming van een karakter. Opvoeding bestaat dan voornamelijk uit het geven van goede voorbeelden, van bijvoorbeeld goed en kwaad. Men vormt zijn persoonlijkheid aan de hand van de invloeden vanuit een bepaalde omgeving. De mate van imitatie is daarbij van belang.

Hoewel het aanleren van een taal een natuurlijk proces is, worden religieuze en spirituele eigenschappen niet zo gemakkelijk aangeleerd. De reden hiervan is dat de mens niet alleen wilskracht heeft gekregen, maar ook een ego (*nafs*). Daarnaast is ook *shaytān* onderdeel van een grote beproeving. Dit zijn twee obstakels bij het in praktijk brengen van goede eigenschappen. Zij zetten de mens er zelfs toe aan om de verkeerde kant op te gaan. Daarom bestaat er een dringende behoefte aan kennisname van de handelwijze van profeten en aan andere spirituele voorbeelden die hun harten volledig hebben toegewijd aan het perfectioneren van hun leven. Zij hebben hun ego's weten te beteugelen en zij hebben zich verweerd tegen *shaytān*. De mens is zonder deze voorbeelden niet in staat om aan dwaling, achteloosheid en ongehoorzaamheid te ontsnappen. Het kan hem zelfs zijn eeuwige verlossing kosten.

Om deze reden volgen mensen de voetsporen van hen die hen gevangen hebben genomen, of zij nu goed of slecht zijn. Het is triest om te zien hoe degenen die zijn verslagen door hun ego's de levens van anderen kunnen verwoesten. Dit is slechts een kwestie van het volgen van verkeerde voorbeelden, met wie ze uiteindelijk niemand anders dan zichzelf misleiden.

Rūmī legt de paradox in de situatie van de mens door middel van de volgende zinnen uit:

“Het is niet bijzonder om te zien hoe een lammetje vlucht voor een wolf, aangezien de wolf zijn vijand is. Echter, een lam dat verliefd wordt op een wolf... dat is pas verwonderlijk!”

We moeten onze harten tijdens ons vluchtige bestaan op deze wereld niet aan de wolven overlaten, omdat we daarmee eeuwige gelukzaligheid verliezen. We moeten ons hart overgeven aan het beste voorbeeld, de beste mens, de leider van het universum, de leider der Profeten, Mohammed. We moeten van hem houden en hem als enige voorbeeld nemen. Het houden van Mohammed is door *Allāh* zelfs verplicht gesteld.¹ Een van de voorbeelden hiervan is de *aya*:

الَّتِي أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ

“De Profeet is voor de gelovigen meer nabij dan zij zichzelf [nabij zijn],
...”²

In de woorden van de Profeet, overgeleverd door Abū Hurayra, is het houden van Mohammed een voorwaarde voor *īmān*.

“Niemand van jullie zal werkelijk geloven totdat hij meer van mij houdt dan van zijn vader en zijn kinderen”³.

In een andere *ḥadīth*, die overgeleverd is door Anas, wordt beschreven dat de zoetheid van het geloof niet kan worden geproefd als Mohammed bij een persoon niet geliefder is dan de gehele mensheid.⁴

Het volgende voorval, overgeleverd door ‘Abdullāh ibn Hishām, toont het niveau van liefde tussen ons en de Profeet aan:

“Op een dag ging ‘Umar samen met de Profeet van *Allāh* wandelen. Op een bepaald moment pakte de Profeet de hand van ‘Umar, waardoor ‘Umar zei: “Bij *Allāh*, ik hou heel veel van u.” “Zelfs meer dan van jouw eigen kinderen?” vroeg de Profeet. “Jazeker!” “Ook meer dan van je eigen familie?” “Ja, o Profeet van *Allāh*.” “Meer dan van je eigen rijkdom?” “Ja, o Profeet van *Allāh*, meer dan van mijn rijkdom!” “En zelfs meer dan van jezelf?” vroeg de Boodschapper van *Allāh*. “Nee, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordde ‘Umar aarzelend. “Jouw geloof zal nooit compleet zijn, ‘Umar, totdat je meer van mij houdt dan van jezelf”.

Daarop ging ‘Umar weg, bleef een tijdje alleen en keerde daarna terug. Hij ging in het midden van de moskee staan en schreeuwde: “O Boodschapper van *Allāh*, nu hou ik meer van u dan van mijzelf!”

1. Zie bijvoorbeeld *Qur’ān: sūra At-Tauba* (9), *aya* 24.

2. *Qur’ān: sūra Al-Aḥzāb* (33), *aya* 6.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-īmān* (2), *ḥadīth* 14.

4. *Ibid., ḥadīth* 15.

“Dat is het, ‘Umar, dat is het!” zei de Boodschapper, waarmee hij aangaf dat het geloof van ‘Umar nu compleet was”¹.

Voorwaarden voor liefde zijn het aanhoudend denken aan de geliefde en in overeenstemming met die liefde handelen, zowel in gedachten als in daden. Om een het hart te verkrijgen dat gevuld is met de liefde voor de Profeet, dient men de *sunna* met grote nauwkeurigheid en met groot respect te bestuderen en te imiteren. Zonder het kennen van zijn leven en het verfraaien van zijn hart met liefde voor de Profeet kan de islam niet op de meest ideale manier worden gepraktiseerd. De weg naar het houden van *Allāh* vereist dat men van de Profeet houdt. Echter, om van de Profeet te houden, dient men hem wel te kennen. Zonder van de Profeet tot in de meest subtiele details te houden kan men zijn geloof niet perfectioneren. Om deze reden besteedde de Profeet veel tijd aan het vestigen van deze liefde in de harten van de mensen. Hij legde zijn volgelingen tot in details uit hoe ze deze noodzakelijke liefde konden ontwikkelen.

Aangezien de Profeet aan het hoofd van alle profeten staat, omvat het leven van de Boodschapper de eigenschappen van de ongeveer 124.000 profeten die naar de aarde zijn gezonden. Hij is niet alleen als profeet tot de mensen in zijn tijd gezonden, maar ook tot de generaties nadien, tot aan het Einde der Tijden. Hij is de *khatam al-‘anbiyyā’*, het zegel der profeten.

Hij is ook de enige Profeet, en zelfs de enige persoon in de geschiedenis, wiens leven tot in details is opgeschreven. Slechts een gedeelte van de gedragingen van andere profeten heeft ons bereikt. Alleen van de Profeet Mohammed zijn zelfs de meest kleine dagelijkse dingen en sociale interacties bekend. Deze kennis, die een gunst van *Allāh* is, zal van de ene generatie op de andere worden overgedragen. De islamitische moraliteit verheft zich van pure theorie tot praktijk, doordat zij praktijkvoorbeelden kent die in detail zijn opgeschreven en die tot op de dag van vandaag zijn bewaard.

Als mensen moeten we onszelf goede morele kwaliteiten aanleren, waaronder -- maar niet uitsluitend - het vertrouwen in *Allāh*, dankbaarheid, tevredenheid met de goddelijke voorbestemming, geduld met beproevingen, dapperheid, bereidheid om offers te brengen, vrijgevigheid en bescheidenheid. Ter aanvulling daarvan moeten we onze balans weten te bewaren, zowel in goede als in slechte tijden. De Profeet Mohammed is een gunst van *Allāh* aan de mensheid, omdat zijn levensopvattingen en zijn leefwijze de beste normen zijn voor goede eigenschappen van een mens.

De Profeet begon zijn leven min of meer als een wees; de meeste kwetsbare positie in de maatschappij. Hij doorstond en doorliep

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-aymān wa an-nadhūr* (83), ḥadīth 6632.

verschillende moeilijke fases, totdat hij uiteindelijk de top van zijn missie als Profeet en als staatshoofd bereikte. Al deze verschillende fases dienen als voorbeelden voor verschillende situaties, omdat hij de balans in al deze fases van zijn leven wist te behouden.

Een juiste terugkeer naar *Allāh* is dan ook het bestuderen van het leven van de Profeet, met een spiritueel ontvankelijk hart. Dit proces zal leiden naar het in praktijk brengen van de lessen van de Profeet en naar het onderwijzen ervan aan anderen. Net zo belangrijk echter is het correct benaderen van zijn leven en zijn daden. Immers, de daden van Profeet bestaan uit twee soorten.

1. Daden die alleen toegepast kunnen worden door de Profeet.

Zelf zo bad hij het nachtgebed totdat zijn voeten opzwellen, en vastte hij soms wel dagen achtereen. Hij gaf alles wat hij bezat – zelfs als het zo veel was als de berg Uhud – weg aan liefdadigheid zonder dat hij daarvan voor zichzelf iets overliet, met uitzondering van datgene wat hij bewaarde om een leningen af te betalen. Hij liet ook niets na aan erfenissen en hij verbood dat niet alleen hijzelf, maar ook zijn familie en zijn nakomelingen liefdadigheid zouden ontvangen.

Hoewel de Profeet aangaf dat hij een mens was zoals iedereen, heeft hij metgezellen afgeraden om hem te volgen in het onophoudelijk vasten. Hij zei: “Ik ben niet zoals jullie, ik word door *Allāh* voorzien van eten en drinken”¹.

De gelovigen hebben simpelweg niet de kracht om de Profeet in dusdanig moeilijke zaken te volgen. Deze daden zijn daarom alleen op hem van toepassing en mogen door de volgelingen niet op die manier worden verricht.

2. Daden die universeel zijn. De *sunna* van de Profeet Mohammed is voor alle mensen geldig, ongeacht hun sociale status of achtergrond: deze daden kunnen naar vermogen worden toegepast.

We hoeven de eerste vorm van daden niet over te nemen, aangezien we niet in staat zijn om die te volbrengen. De tweede vorm daarentegen is wel verplicht. Dat betekent dat we deze handelingen tot aan onze laatste adem in praktijk dienen te brengen, voorzover we daartoe althans in staat zijn. Omwille van deze reden en vanwege de erkenning van het belang van Mohammed in het leven van de moslims, noemen veel Turken hun kinderen *Mehmetcik* (kleine Mohammed), en hopen ze deze hiermee aan te sporen rolmodellen te worden in het toepassen van de gedragingen van de Profeet in hun levens.

1. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-ṣaum* (30), ḥadīth 1922.

Het begrijpen van het leven van de Profeet is ook een belangrijke wijsheid die in de *Qur'ān* wordt genoemd:

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ

“De Getrouwe Geest (Gabriël) heeft deze (naar beneden) gebracht.

Tot in jouw hart, opdat jij tot de Waarschuwers behoort

In duidelijke Arabische taal.”¹

De 23-jarige periode van profetschap vormt in feite een volledige uitleg van de *Qur'ān*, waardoor het onmogelijk is om ook maar één stap te volbrengen in het begrijpen van de *Qur'ān* zonder het leven van de Profeet te kennen.²

Met andere woorden: teneinde de islamitische cultuur goed te kunnen begrijpen, heeft men inspiratie nodig uit het leven van de Profeet. Het spirituele leven van een persoon wordt geperfectioneerd met behulp van kennisname van de positieve energie uit het leven van de Profeet. Zijn eerbare leven is als een kunststuk waarin alle schoonheden van de islam volledig tot hun recht komen.

Het is onmogelijk om mensen uit te nodigen tot de islam of de islam te onderwijzen zonder dat men het leven van de Profeet kent. Immers, hij geeft de meest concrete voorbeelden van de wijze waarop men iemand dient uit te nodigen of te onderwijzen. Deze kennis verenigt zich met de kennis van het hart, en brengt er een balans in aan.

Een jonge man die een betrouwbaar persoon wil zijn in zijn maatschappij, een staatshoofd dat een rechtvaardige leider voor zijn volk wil zijn, een man die een toegewijde vader wil zijn voor zijn echtgenote en zijn kinderen, een militaire leider die succes wenst: alle moslims van alle rangen en alle standen vinden hun voorbeeld in het leven van de Profeet³.

1. *Qur'ān: sūra As-Shu'arā'* (26), aya 193-195.

2. Men zal onvermijdelijk fouten maken in de toepassing van de theorie, tenzij verbale waarheden worden ondersteund door fysieke voorbeelden. Immers, mensen zijn geneigd om abstracte zaken te interpreteren op een manier die in harmonie verkeert met de eigen ervaringen en die overeenkomen met het eigen begrip. Concrete voorbeelden laten zien hoe de abstracte waarheid er uitziet, waardoor verdere discussie niet meer nodig is. Alle discussies over het goede voor de mensheid hebben geleid tot verschillende interpretaties. Dit komt omdat men geen fysiek of concreet voorbeeld ter beschikking heeft. Het islamitisch gedachtegoed bevat een rijkdom en een perfectie die elders niet te verkrijgen is. Dit is alleen mogelijk geweest omdat de Profeet in zijn leven het geheel aan abstracte waarheden belichaamde, gevolgd door de metgezellen die deze waarheden aan ons hebben doorgegeven.

3. *Siyar'un-Nabī*. “Geen enkel persoon kan een stap zetten die verder gaat dan de principes van Mohammed. Ondanks alle sociaal-maatschappelijke successen uit Europa zijn alle wetten en principes die Europa voort heeft gebracht ontoereikend in relatie tot de islamitische cultuur. Wij, de landen van Europa, bevinden ons, ondanks alle mogelijkheden die we in onze beschaving hebben, niet hoger dan op de eerste trede van de ladder. Mohammed staat op de hoogste trede van die ladder. Niemand zal in staat zijn om hem daarin voorbij te gaan. En dit boek (de *Qur'ān*), dat ongelofelijk

2. De wijsheid achter de keuze voor het Arabisch schiereiland tot wieg van de islam

Om de keuze voor het Arabisch schiereiland als wieg van de islam beter te begrijpen, dienen we de aard, de tradities en de eigenschappen van de Arabieren beter te leren kennen, evenals de geografische en sociale omstandigheden van hun gebied.

De twee supermachten in die tijd, de Byzantijnen en de Perzen, waren burens van de Arabische landen. De Byzantijnen hadden veel vazallen én problemen met hun onderdanen waar het religie betrof. De leiders hadden het christendom gecorrumpeerd door het te veranderen in overeenkomst met hun eigen begeerten. In hun concilies verklaarden zij sommige teksten heilig, terwijl andere juist als heidens werden weggezet. Hiermee manipuleerden zij de regels van het christelijke geloof. Ze misbruikten excommunicaties voor politiek gewin, waarbij het eerder regel dan uitzondering was dat de nieuwe heerser de vorige excommuniceerde. De hoge belastingen die het volk werden opgelegd en de ongebreidelde corruptie in de overheid vormden de basis voor hun handelwijze in de maatschappij.

Perzië verkeerde eveneens in de greep van morele en politiek chaos. Aangezien het zoroastrisme toestond dat iemand met zijn moeder of dochter trouwde, richtte men in feite de menselijke eerbaarheid te gronde. De Perzen stelden dat lucht, vuur en water van iedereen waren, en dat men diezelfde rechten ten aanzien van vrouwen had. Zij konden die net zo vrij gebruiken als de rest van hun eigendommen.

De Griekse beschaving bevond zich in een vicieuze cirkel van filosofische debatten en allerlei vormen van bijgeloof, terwijl de Indiase beschaving op primitief niveau bleef verkeren, op zowel moreel als sociaal vlak.

De Arabieren, daarentegen, leefden in hechte maatschappijen en waren omringd door uitgestrekte woestijnen, waardoor het gevaar van een militaire of culturele invasie niet of nauwelijks aanwezig was. Zij waren nog nooit gekolonialiseerd, waardoor ze zich als ruw materiaal gedroegen, dat nog niet was beïnvloed door externe culturen. Waarden zoals eer, woord houden, vrijgevigheid, moed en geduld waren, naast andere, nog aanwezig. Echter, deze werden ofwel overdreven, ofwel waren slechts op minimaal niveau aanwezig. Er was geen balans passend bij de menselijke aard. Zonder een gids om hen te leiden leefden zij in de duisternissen van onwetendheid.

Hun onwetendheid en de slavernij ten opzichte van hun ego's maskeerden de goede eigenschappen die in hun aard lagen. Uit angst dat

---

praktisch is, zal aan invloed nooit inboeten. Het zal landen om zich heen verenigen". (Johann Wolfgang von Goethe)

hun dochters tot prostitutie gedwongen zouden worden als de vijand hen tot slaven zou maken in een strijd, doodden de heidense Arabieren hen door hen levend te begraven, tot ontzetting van de moeders. Of zij verkwistten zelfs hun meest fundamentele eigendommen om hun eer en hun reputatie van vrijgevigheid te beschermen en in stand te houden. Hun moed en hun onbevreesdheid zetten hen tot onophoudelijke oorlogen aan. De nasleep daarvan stond vaak gelijk aan een groot bloedbad.

De komst van de islam en de Profeet Mohammed betekende een keerpunt: alle verkeerde uitingen van morele waarden werden in de juiste richting gezonden, waardoor negatieve gevolgen ervan werden uitgebannen.

Een andere reden waarom het Arabisch schiereiland verkozen werd tot wieg van de laatste Profeet, was het verdrijven van iedere vorm van twijfel die zou kunnen ontstaan over de authenticiteit van het profeetschap van de Boodschapper van *Allāh*. Aangezien de Arabische volken voornamelijk ongeletterd waren, waren en werden zij niet beïnvloed door de culturen en de filosofieën van omliggende landen.

Indien de Profeet een geleterde man zou zijn geweest met kennis van de culturen van omliggende landen en beschavingen, alsmede van heilige geschriften, dan zou men hebben kunnen denken dat hij zijn profeetschap had gebaseerd op die kennis. De Perzen en de Byzantijnen hadden een diepgewortelde weerstand tegen nieuwe religies, ten gevolge waarvan ze het dan waarschijnlijk moeilijk hadden gevonden om de islam te accepteren. Bovendien zouden ze hebben kunnen denken dat de islam een product was van deze landen, in plaats van een openbaring van *Allāh*.

Teniende zulke twijfels te voorkomen, werd de islam via een ongeletterde Profeet naar een ongeletterde maatschappij gezonden, ten gevolge waarvan er geen ruimte was voor het argument dat hij een geleerde man was die van zijn kennis misbruik maakte.

Het Arabisch schiereiland heeft bovendien het voordeel dat het op een centrale plek in de wereld ligt. Het bevindt zich tussen Europa, Azië en Afrika in, hetgeen vooral helpt bij de verspreiding en de toegankelijkheid van de islam.¹ De *Qur'ān* beschrijft Mekka als een oord dat niet geschikt is voor landbouw,² ten gevolge waarvan de lokale bevolking moest reizen om aan goederen te komen. Agrarische maatschappijen zijn doorgaans gehecht aan grond en houden niet van lange reizen. Ook houden ambachtslieden niet van reizen, omdat ze bij voorkeur bij hun werkplaatsen vertoeven.

---

1. Zie Mohammed Ilyās Abdulghani, *Tārihu Makka*, p.12-13.

2. Zie *Qur'ān: sūra Ibrāhīm* (14), aya 37.

Echter, als handelslieden waren de Mekkanen juist gewoon om lange afstanden af te leggen, wat uiteindelijk een zegen bleek voor de verspreiding van de islam. Men zou kunnen zeggen dat het voordeel dat zij hadden om verre landen te bereiken, gevoegd bij hun traditie om met mensen van andere culturen om te gaan, redenen zijn geweest waarom de islam naar de Mekkanen is gezonden.

Allāh heeft de Arabische taal gezegend als voertuig voor de overdracht van de islam, vanwege de bijzondere kwaliteiten welke structureel in die taal aanwezig zijn. Vergeleken met andere talen is de Arabische taal rijker in termen van harmonie en zinsopbouw, in afgeleide termen, in verbuigingen en dergelijke. De Arabische taal heeft de unieke eigenschap dat zij een moeilijke boodschap op de meest elegante wijze kan overbrengen, zonder dat de nuances uit het oog worden verloren. De rijkdom van de taal maakt het mogelijk om de meest abstracte ideeën te verwoorden. Omdat deze taal zich al in een vroeg stadium verder had ontwikkeld, was het de enige taal in die tijd die in staat was om de Goddelijke Wil op de meest perfecte wijze te verwoorden.

Het Arabisch schiereiland is een gezegende omgeving. De voorvader van de Profeet Mohammed leefde in dit gebied en bouwde er de *ka'ba*. De fundamente hiervan zijn zo oud als de mensheid zelf. Met dit historische feit in het achterhoofd beschouwden de Mekkanen zichzelf als de erfgenamen van Ibrāhīm en Ismail: een factor die eveneens bijdroeg aan de acceptatie van en het begrip voor de islam.

Men kan ongetwijfeld nog andere argumenten aandragen voor de keuze voor het Arabisch schiereiland, maar uiteindelijk is de wijsheid ervan niet volledig te achterhalen; deze is alleen bekend bij *Allāh*. We dienen deze discussie daarom af te sluiten met de woorden: *Allāh* weet het beter.

3. Mekka: de moeder van alle steden

Mekka, ook wel bekend als de moeder van alle steden, wordt ook wel 'Bekka' genoemd. Bekka betekent 'een veilige stad.' In het Babylonisch betekenen Mekka en Bekka beide 'huis'. Het gebied waarin Mekka ligt, wordt omringd door Yemen in het zuiden, de Middellandse Zee in het noorden, de Perzische Golf in het oosten en de Rode Zee in het westen. Het ligt op een kruispunt van internationale (handels)routes. Met name Jeddah heeft, als havenplaats aan de Rode Zee, een belangrijke functie in het verbinden van Mekka met verschillende zeeroutes. De plek waar de *ka'ba* is gebouwd, wordt '*al-Batha*' genoemd, en het centrum heet '*Batn'u Mekka*.'

Mekka is gesticht door een belangrijke Profeet van *Allāh*. Ibrāhīm, de vader der profeten, was getrouwd met een vrouw met de naam Sāra. Zij had

hem nog geen kind geschonken, en ze gaf hem haar slavin Hâdjar. Na haar vrijlating trouwde Ibrâhîm met Hâdjar. Uit dit huwelijk kwam Isma‘îl voort.

Het zou via het nageslacht van Isma‘îl zijn dat de profetische boodschap zou worden doorgegeven. Dat hield een teleurstelling voor Sâra in, omdat zij had gehoopt dat deze boodschap door middel van haar nageslacht zou worden doorgegeven. Ze werd verdrietig en vroeg Ibrâhîm om Hâdjar en Isma‘îl ver weg te brengen. Dit geschiedde uiteraard niet anders dan door middel van de Goddelijke Wil. Op bevel van *Allâh* nam Ibrâhîm hen mee naar Mekka, onderweg geleid door de engel *Djibriel*. Na aankomst werd Ibrâhîm bevolen om een huis voor zijn familie te bouwen.

Ibrâhîm protesteerde, en zei:

“Deze plek is noch geschikt voor landbouw, noch voor het houden van vee.”

Djibriel kalmeerde hem:

“Inderdaad. Maar uit het nageslacht van jouw zonen zal een ongeletterde profeet opstaan. Met hem zullen de goddelijke openbaringen worden voltooid, door middel van de woorden over de eenheid van *Allâh* (*tawhîd*).”¹

‘Abdullâh ibn ‘Abbâs² verhaalt:

“De Profeet Ibrâhîm nam Hâdjar, de moeder van Isma‘îl mee en zijn zoon, die ze nog de borst gaf. Hij liet hen achter dicht bij de plaats van de *ka‘ba*, onder een grote boom boven *Zamzam*, in het hoogste deel van de (huidige) moskee. In die tijd verbleef er niemand in Mekka en was er geen water te vinden. Ibrâhîm liet hen op die plaats achter, met een zak vol dadels en een andere zak vol water. Toen vertrok hij. De moeder van Isma‘îl volgde hem en vroeg:

“Ibrâhîm, waar ga je heen? Laat je ons achter in deze vallei, waar niets of niemand is?”

Ze bleef deze woorden maar herhalen, maar Ibrâhîm keek niet achterom. Uiteindelijk vroeg ze hem:

“Is het Allah die jou heeft bevolen om dit te doen?”

1. Ibn-i Sa‘d, I, 164.

2. ‘Abdullâh ibn ‘Abbâs is de zoon van ‘Abbâs en daarmee de neef van de Profeet. Zijn moeder heet Umm al-Fadl Lubâba, een vrouw die direct na Khadija de islam accepteerde. Vlak na zijn geboorte, drie jaar voor de *hijra*, werd hij naar de Profeet gebracht. Deze nam de baby in zijn armen en wreef zijn gehemelte in met een dadel. Vanwege deze gebeurtenis, die *tahniek* heet, onderscheidde hij zich later van de rest van de metgezellen. De Boodschapper van *Allâh* zou daarna twee keer specifiek voor hem hebben gebeden. Een keer deed hij dat met de woorden: “O *Allâh*, geef hem kennis en wijsheid van de islam en laat hem zich verdiepen in de mening en de interpretaties van geloofskwesties.” Hij werd de metgezel met het grootste inzicht in de *Qur‘ân*, hetgeen hem de naam *al-Tarjumân* (de uitlegger) opleverde. Hij stond ook bekend als *Hibr al-Umma*, wat zoveel betekent als ‘de meest geleerde van de gelovigen’. Inclusief dubbele *aḥādīth*, leverde hij in totaal 1660 *aḥādīth* over. De laatste jaren van zijn leven was hij blind. Hij overleed in 687 in *Ṭa‘if*, op een leeftijd van 71 jaar.

“Ja”, antwoordde hij.

“Dan zal Hij ons niet in de steek laten”, zei ze. Ibrāhīm bleef verder wandelen tot hij aan de voet van een heuvel kwam waar Hādjar en zijn zoon hem niet meer konden zien. Hij draaide zijn gezicht naar de kant van het heiligdom, hief zijn handen op naar de hemel en sprak de volgende smeekbede uit:

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيَتَّقِيَوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً
مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

“Onze Heer, ik heb sommigen van mijn nakomelingen in een onvruchtbare vallei dicht bij Uw heiligdom (de *ka'ba*) gevestigd, onze Heer, opdat zij zich aan het gebed (tot U) mogen wijden. Stem de harten van de mensen gunstig voor hen en voorzie hen van vruchten, opdat zij dankbaar mogen zijn”^{1 2}.

Zijn vrouw en zoon achterlatend in een dor land, bad Ibrāhīm tot *Allāh*:

رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

[...] “Mijn Heer, maak dit [oord] tot een veilige stad en voorzie haar bewoners van allerlei vruchten, [de bewoners] die in Allah en in de Laatste Dag geloven!”³

Allāh accepteerde zijn gebeden, met uitzondering van die voor de ongeloovigen. Zij worden gewaarschuwd:

قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمْتِعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

“Hij zei: “En wie niet gelooft zal Ik voor korte tijd doen genieten, nadien zal Ik hem naar de bestraffing van het Vuur drijven; en dat is pas een slechte bestemming”⁴.

Zelfs vandaag de dag vult *Allāh* omwille van de *du'ā'* van Ibrāhīm de harten van de pelgrims met liefde en respect voor de *ka'ba*. Men vindt in deze heilige gebieden een rust en een vrede die men nergens anders ervaart.

Het weinige water dat Ibrāhīm bij Hādjar achterliet raakte snel op. In de hoop water te vinden, rende Hādjar zeven keer heen en weer tussen de heuvels *Safa* en *Marwa*. De afstand tussen deze heuvels is ongeveer vierhonderd meter. Terwijl ze rende, hield ze ook nog haar zoon in de gaten. Echter, er was nergens een teken van leven te bekennen; geen mensen, zelfs geen vogels. Toen zij *Marwa* weer bereikte, hoorde ze een stem:

1. *Qur'ān*: *sūra* Ibrāhīm (14), *aya* 37.

2. Imam An-Nawawi, *De tuinen der oprechten: Riyād as-Sālihīn*, vertaald door Departement van Vertalers (Brussel: Uitgeverij Badr, 2013), 1155.

3. *Qur'ān*: *sūra* Al-Baqara (2), *aya* 126.

4. *Ibid*.

“Wees stil en luister!”

“Help ons, als je iets goeds bij je hebt.”

Toen verscheen de engel *Djibriel*, die met zijn hielen de *Zamzam* bron groef. Het water gutste eruit. Jubelend vulde zij haar waterzak. Hoe meer ze met haar hand pakte, hoe krachtiger het begon te stromen. Ze maakte direct een kleine put om de bron heen om het stromende water op te vangen, waarbij ze de woorden ‘*zam zam*’ uitsprak. Dit betekent ‘stop stop’, waarna het water ook ophield te stromen.

De Boodschapper van *Allāh* zei: “Moge *Allāh* Zijn genade schenken aan de moeder van *Isma‘il*! Als zij haar waterzak niet zo snel zou hebben gevuld met het water van *Zamzam*, dan zou *Zamzam* een voortdurende stroom zijn geworden aan de oppervlakte van de aarde¹. De moeder en haar zoon konden blijven leven van het water van *Zamzam*.”

Op een gegeven moment zagen de leden van de stam *Djurhum* een vogel op en neer vliegen, steeds op dezelfde plek. Zij gingen ervan uit dat daar leven moest zijn, en zonden twee mensen naar die plek om dit verder uit te zoeken. Toen zij de bron ontdekten, vroegen zij toestemming om zich daar te vestigen. *Hâdjar* gaf die toestemming, op voorwaarde dat zij het eigendomsrecht over die bron niet zouden opeisen. Zij gingen akkoord, waarmee zij de eerste stam werden die zich in Mekka vestigde.

Na verloop van tijd ontwikkelde Mekka zich tot een stadstaat. In 207 veroverde de stam *Khuzā’a* Mekka, nadat zij zich van *Djurhum* er niet had mogen vestigen. De nazaten van *Isma‘il* bleven neutraal in deze strijd, omdat hun belangen niet werden aangetast door de nieuwe bezettingsmacht.

De stam *Khuzā’a* bestuurde de stad voor lange tijd, waarbij ze steeds verder afdwaalde van het pad van *Ibrāhīm*. De stamleden steunden de aanbidding van beelden, en bevorderden allerlei vormen van dwaling. Ze maakten een afgodsbeeld genaamd *Hubal*. Nadat de nakomelingen van *Isma‘il* zich echter steeds meer macht hadden verworven, verdreven zij in 440 onder leiderschap van *Qusayy* de stam *Khuzā’a* uit Mekka.

Qusayy richtte de *Dar an-Nadwa* op, een instituut dat dienst deed als een parlement in de stadstaat Mekka. Daarnaast zette hij nog andere instituten op teneinde het sociale en het religieuze leven te organiseren. Diensten zoals leiderschap in oorlogen en het beschermen van de vlag (*qiyāda*), het zorgen voor de *ka‘ba* (*sidāna*, *hidjaaba*), het water geven aan pelgrims (*sikāya*), en het voeden van de pelgrims (hetgeen betaald werd van de geïnde belastingen) (*ridāna*) vielen allemaal onder verantwoordelijkheid van *Qusayy*. Voor zijn

1. An-Nawawī, *De tuinen der oprechten: Riyād as-Sālihīn*, 1155–62.

dood liet hij in zijn testament opnemen dat deze verantwoordelijkheden door zijn zonen ‘Abd ad-Dār en ‘Abd al-Manaf zouden worden overgenomen. Dit heeft ervoor gezorgd dat deze verantwoordelijkheden later van vader op zoon zijn doorgegeven¹.

Alle inwoners van Mekka konden, zodra zij de veertig jaar waren gepasseerd, deelnemen aan de zittingen van het parlement. Echter, de ongeschreven regel was dat alleen de leidende familie of de stamleider deelnam aan deze vergaderingen. Het was eveneens deze vergadering die werd gebruikt als plaats van verzet tegen de missie van de Profeet. Er werden daarnaast diverse soorten lokale vergaderingen gehouden om sociale en andere activiteiten te organiseren, bijvoorbeeld om militaire of politieke beslissingen te nemen.

Aangezien de grond in Mekka niet geschikt was voor landbouw, verdiende de lokale bevolking haar levensonderhoud primair met de handel. Mekka werd daarmee een centrale plek in het commerciële leven van het Arabisch schiereiland. Deze handel was altijd levendig omdat men in de zomer naar Yemen en in de winter naar Syrië trok voor de handel.

Voor het transport van de handel werden voornamelijk kamelen gebruikt. Deze karavanen konden soms wel 2500 kamelen bevatten. De welvaart van de Mekkanen was zo immens, dat *Allāh* hen aan deze gunst herinnerde toen ze werden uitgenodigd tot de islam:

لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ
 إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
 فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
 الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ

“Hoe wonderlijk is de gewoonte van de *Quraysh*,

hun gewoonte om de zomer- en de wintertochten te maken.

Laten zij dan (daarom) de Heer van dit Huis (*ka’ba*) aanbidden.

Die hen van voedsel tegen de honger voorziet en hen veilig beschermt tegen hun angsten”².

Karavaanhandel was niet gemakkelijk op het Arabisch schiereiland, omdat er constant onrust was en geen centrale politieke autoriteit. Alleen tijdens de verboden maanden, waarin het verboden was om oorlog te voeren om rooftochten te ondernemen, kon een handelaar zich veilig voelen.

1. Zie Ibn Hishām, I, 135-142.

2. *Qur’ān: sūra Quraysh* (106), aya 1-4.

Het algemene verbod op geweld gold alleen in de maand *Rajab*, maar Mekka verlengde deze periode naar vier maanden, *al-'ashur al-hurūm*. De overige acht maanden beschermde het *basl*-instituut de eigendommen van families die ten prooi konden vallen aan plundersaars.¹

Mekka had drie marktplaatsen; *Ukāz*, *Majanna* en *Dzu al-Majāz*. Deze werden in tijden van de pelgrimage volgens de *jāhiliyya* gehouden en trokken daarmee een behoorlijke hoeveelheid mensen. De opbrengst voor de Mekkaanse handelaren was zodoende aanzienlijk.

Aangezien Mekka het belangrijkste gebied was waar zich het Huis van Allah bevond, trok deze situatie het altijd de volle aandacht van naburige staten. Ondanks talrijke pogingen is Mekka op de een of andere manier toch in staat geweest om onafhankelijk te blijven. Zelfs de Byzantijnen, die wat graag hun invloed over het schiereiland hadden willen uitbreiden, bleken daar uiteindelijk niet toe in staat.

1. Hamidullāh, I, 24-25.

4. De geschiedenis van de *ka'ba* en de heiligheid ervan

De letterlijke betekenis van de *ka'ba*, die in de *Qur'an* twee keer wordt genoemd, is 'een kubusvormig object'. Andere namen die voor de *ka'ba* worden gebruikt zijn *al-bayt*, *bayt Allāh*, *al-bayt al-Aṭīq*, *al-bayt al-ḥarām*, *al-bayt al-muḥarram*, *al-masjid al-ḥarām* of *ka'bati mu'azzama* (de zeer gerespecteerde *ka'ba*).¹

Het verhaal over de *ka'ba* begint bij de Profeet Adam, de eerste mens. Toen hij naar de aarde werd gezonden, kreeg hij de opdracht om een plaats van aanbidding te bouwen. Dat is waar vandaag de dag de *ka'ba* staat.² Dit wordt vermeld in het volgende vers in de *Qur'an*:

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

“Het eerste Huis dat werd toegewezen aan de mensheid, is zeker dat te Bakka, gezegend en een leidraad voor alle wereldbewoners”³.

In reactie op een vraag die door Abū Dharr⁴ werd gesteld, antwoordde de Boodschapper van *Allāh* dat het eerste gebouw op aarde de *ka'ba* was,

1. De *ka'ba* is gebouwd op kolommen van ongeveer anderhalve meter breed. De muren bestaan uit 1614 stenen, die verschillende maten hebben en afkomstig zijn uit de omgeving van Mekka. Op de oostelijke hoek bevindt zich de *hadjar al-aswad*, de Zwarte steen. Deze is omrand met zilver en vormt eveneens het beginpunt van de *tawāf* (rondgang om de *ka'ba*). De oostelijke hoek heet *rukn al-Hadjar al-aswad*, of *rukn as-sharqi*. De noordelijke hoek heet *rukn al-irāqī*, de westelijke hoek heet *rukn as-shāmī* en de zuidelijke hoek *rukn al-yamānī*. Het afvoerkanaal voor de afvoer van regenwater van het dak van de *ka'ba* heet *mizāb al-ka'ba*, en is ook wel bekend onder de naam van de Gouden Afvoer.

Tussen de *rukn al-irāqī* en *rukn as-shāmī* staat op drie meter afstand van de *ka'ba* een muur in de vorm van een halve cirkel. Deze is 1.32 meter hoog en 1.55 meter breed en staat bekend als *hatīm*. Dit was oorspronkelijk een onderdeel van de *ka'ba* zoals Ibrāhīm hem had gebouwd. Echter, tijdens de renovatie door de Quraysh was er niet genoeg materiaal beschikbaar, waardoor dit gedeelte buiten de *ka'ba* bleef. De resterende 5.56 meter aan ruimte, bekend als *hidru al-ka'ba*, *hidru Isma'īl* of *hatīra*, is de exacte plaats waar Ibrāhīm de schaduw creëerde van een *arak*-boom voor Hādjar en zijn zoon Isma'īl. Volgens de overleveringen zijn zowel Hādjar als Isma'īl begraven op de plek van *hidjr*. Het is daarom verplicht om de *tawāf* buiten de *hidjr* te doen. De deur van de *ka'ba*, aan de noord-oostzijde van de *ka'ba*, is 2.25 meter hoog vanaf de grond. Het gedeelte van de muur dat zich tussen de deuren en de *hadjar al-aswad* bevindt, wordt de *multazam* genoemd.

De exacte hoogte van de *ka'ba* is 14 meter. De lengte van de *multazam* is 12.84 meter, en die van de *hatīm* 11.28 meter. Tussen de *hatīm* en *rukn al-yamānī* is een afstand van 11.52 meter. Binnen in de *ka'ba* dragen drie pilaren het dak. Zij staan vanaf de zuidzijde tot aan de *hatīm* in één lijn in het midden. Aan de rechterkant van de ingang bevindt zich een trap naar het dak. Deze heeft ook zijn eigen deur met de naam *bāb at-tauba*, de deur van berouw. De muren aan de binnenkant en het dak zijn bekleed met een groene stof, gemaakt van zijde. (Mohammed Ilyās Abdulghani, p.33-66; Kāmil Mīrās, *Tecrid Tercemesi*, VI, 17-20).

2. Tabarī, *Tārīh*, I, 124

3. *Qur'an*: sūra Āl 'Imrān (3), aya 96.

4. Abū Dzarr's echte naam is Djundab ibn Djunāda. Hij stond bekend als *Ghifāri*, omdat hij van de stam *Ghifār* afkomstig was. Hij was de vijfde moslim, een godsvruchtig man, bekend om zijn tevredenheid en zijn geheelonthouding, ascetisme. Dit leidde ertoe dat de Profeet hem *maṣīh al-islam* (de 'Isa van de islam) noemde. Hij vertoefde constant in de nabijheid van de Profeet om zodoende zo veel

en het tweede gebouw *masjid al-aqsā*, de moskee van Jeruzalem.¹ De vallei van Mekka is dus gekozen als een heilige plek, aangezien hier de mensheid is ontstaan.

Na de zondvloed van Nūḥ is de *ka'ba* lange tijd onder het zand bedolven. Het 'huis' werd jaren later herbouwd door Ibrāhīm, nadat hij zijn zoon en vrouw daar achter had gelaten. Toen hij zijn familie in Mekka opzocht, en zag dat zijn zoon na al die jaren een jongeman was geworden, zei hij tegen hem:

“Onze Heer heeft ons bevolen om een huis voor Hem te maken, en jij moet mij daarbij helpen!”

De jonge Isma'īl droeg de stenen aan, terwijl Ibrāhīm de muren van de *ka'ba* maakte. Het stukje marmer waarin de voetafdrukken van Ibrāhīm staan werd gebruikt om de hoger gelegen plekken te bereiken.² De *Qur'ān* verhaalt over deze gebeurtenis:

وَإِذْ يَفْعُ إِبرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

“En (gedenk) toen Ibrāhīm en Isma'īl de funderingen van het Huis optrokken (al biddende): “Onze Heer, aanvaard (dit) van ons, want U bent de Alhorende, de Alwetende.”³

De *ka'ba* is het Huis van *Allāh*, maar dit zijn slechts symbolische woorden. Dat betekent dus dat *Allāh* er niet in woont. Moslims bidden er tot *Allāh* door middel van de *tawāf*. Deze begint bij de *hadjar al-aswad* op een van de hoeken van de *ka'ba*. Deze steen daalde neer uit het Paradijs. Hij was toen, in de woorden van de Profeet, nog witter dan melk of sneeuw, maar is zwart geworden door de zonden van de mensen⁴.

Er wordt ook gesteld dat branden die voor en na de komst van de islam hebben plaatsgevonden, oorzaken zijn van het zwart worden van de steen.

mogelijk van hem te leren. Datgene wat hij niet wist, vroeg hij aan de Profeet. Hij ging daarbij zo diep in kennisverwerving, dat 'Ālī hem later het 'repertoire van kennis' noemde. Hij leverde uiteindelijk 281 *aḥadīth* over. Hij stierf in het 31^e jaar na de *hijra* in Rabaza, dichtbij Mekka.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb aḥadīth al-anbiyā'* (60), *hadīth* 3366.
2. Said Bektash, *Fadlu'l-Hadjari'l-Aswad wa Maqāmi Ibrāhīm*, p.108; Mohammed Ilyās Abdulghani, p.71-73. Volgens een andere bron ging Ibrāhīm later op deze steen (*maqāmu Ibrāhīm*) staan om de mensen uit te nodigen voor de *haddj*. Said Bektash, p.111. In de *Qur'ān* staat over deze plek:

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَاً وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبرَاهِيمَ مُصَلًّى

“En (gedenk) toen Wij het Huis tot een plaats van verzameling voor de mensheid en een toevluchtsoord maakten, (zeggende): “Neem de plaats van Ibrāhīm als een plaats voor het gebed.” *Qur'ān: sūra Al-Baqara* (2), *aya* 125.

3. *Qur'ān: sūra Al-Baqara* (2), *aya* 127. Een gedetailleerde beschrijving is ook te vinden in *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb aḥadīth al-anbiyā'* (60).
4. *Jami' at-Tirmidhī, kitāb al-ḥadjj* (9), *hadīth* 877. Geleerden hebben hierop gezegd dat als de zonden van een mens ervoor kunnen zorgen dat een steen zwart kan worden, hoe groot moet dan de invloed ervan wel niet zijn op het hart? Zich onthouden van zonden dient daarom prioriteit te hebben.

Er doen ook verhalen de ronde dat de kant van de steen die aan de *ka'ba* vastzit nog steeds wit is.

Mudjāhid levert over dat toen ‘Abdullah ibn Zubayr de muren van de *ka'ba* sloopte om deze te renoveren, hij zag dat de achterkant van de Zwarte Steen wit was.

De Zwarte Steen werd in 339 na de *hijra* teruggeplaatst, nadat zij door de heidense Qarmatis was weggenomen. Op dat moment was Mohammed Ibn Nāfi al-Huzāi aanwezig. Hij deed hier later verslag van:

“Ik was daar om de Zwarte Steen te inspecteren nadat deze uit haar behuizing was genomen. Ik zag dat slechts één zijde, te weten de zichtbare zijde, zwart was. De overige drie zijden waren wit”.

In het jaar 1039 na de *hijra* werd de *ka'ba* geruïneerd door een vloed die heel Mekka onder water zette. Tijdens de herstelwerkzaamheden inspecteerde Imâm Ibn Allān al-Makkī de Zwarte Steen. Hij verklaarde dat de zijden van de steen aan de kant van de *ka'ba* ‘er zo wit uitzagen als het marmer waar Ibrāhīm heeft gebeden’¹.

De *Qur’ān* vertelt dat toen de *ka'ba* was afgebouwd, de Profeet Ibrāhīm en zijn zoon Isma‘il op de volgende wijze tot *Allāh* baden:

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ دُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ
رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

“En onze Heer, maak dat wij ons beiden aan U overgeven en maak van ons nageslacht een gemeenschap die zich aan U overgeeft. En toon ons onze manier van aanbedding (in onder andere de bedevaart) en wend U met barmhartigheid tot ons, U bent waarlijk Berouwaanvaardend en Genadevol.

Onze Heer, doe onder hen een Boodschapper uit hun midden opstaan die hun Uw tekenen zal voordragen en hun het Boek en de Wijsheid leert en hen loutert. U bent waarlijk de Almachtige, de Alwijze.”²

Nadat de *ka'ba* was voltooid, beval *Allāh* Ibrāhīm de mensen uit te nodigen voor de pelgrimage:

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَا تُوبَكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ

1. Zie Said Bektash, p.36-38; Dr. Mohammed Ilyās Abdulghanī, p.43.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), aya 128-129.

“En roep de mensen op tot de bedevaart. Zij zullen te voet of op magere kamelen van heinde en verre tot jou komen”¹.

Ibrāhīm hield zich aan dit Goddelijke bevel, beklom de Abū *Qubays* berg en riep de mensen met een luide stem in alle vier de windrichtingen op om hun verplichtingen na te komen en de *ka'ba* te bezoeken.²

Na deze verklaring verscheen *DDjibriel*, die Ibrāhīm de grenzen van de heilige moskee liet zien, alsmede de afstand tussen *Safa* en *Marwa*. *DDjibriel* gaf hem de opdracht om met stenen deze grenslijnen te markeren. Nadien leerde hij hem de rituelen en de procedures van de pelgrimage. Vervolgens bezochten steeds meer mensen uit verre landen de *ka'ba*, waarmee Mekka het centrum van de religie van *Allāh* was geworden. De stad kreeg een speciale status in de harten van de mensen.

Aan de andere kant waren er stammen die juist jaloers waren op de heiligheid en op het hoge aanzien van Mekka. Daarom begonnen zij de stad aan te vallen. Nog voor koning *Abraha*, hebben drie afgodenkoningen uit *Yemen* de *ka'ba* aangevallen met de intentie om deze te vernietigen. Bijzonder in dit verband is de strategie van de stam *Huzayl*. Zij ontteden zich van hun vijanden door hen aan te sporen de *ka'ba* te vernietigen, wetende dat degenen die daartoe een poging zouden ondernemen, verdoemd zouden worden door *Allāh*.

Zo vertelden zij aan een van de *Yeminitische* koningen, de *Tubba*,³ dat als hij de *ka'ba* zou veroveren, hij ook de schatten die in de *ka'ba* verborgen lagen, kon opeisen. De koning viel de *ka'ba* aan, maar zijn poging werd verijdeld omdat de voeten van zijn soldaten in het zand vast kwamen te zitten. De koning werd daarop geadviseerd door zijn adviseurs, en uiteindelijk overgehaald om zich terug te trekken. De koning zwoer op de terugweg dat hij de *Mekkanen* goed zou behandelen, vrijgevig van donaties zou voorzien, en hij beloofde om de *ka'ba* te respecteren. Hiermee beschermden de aanvallers zichzelf tegen volledige verwoesting⁴.

Het nieuws van dergelijke gebeurtenissen verspreidde zich als een lopend vuurtje over het Arabische schiereiland. De *ka'ba* kreeg een steeds grotere reputatie en werd in de ogen van de mensen een verheven plaats. Het idee dat Mekka, de *ka'ba* en de *Quraysh* onder bescherming van *Allāh* stonden, werd gemeengoed onder de Arabieren.

Tot aan de verspreiding van afgodsdiensten werd de religie van Ibrāhīm en de manier waarop hij *Allāh* aanbad gepraktiseerd. Echter, toen de

1. *Qur'ān: sūra Al-Ḥaddj (22), aya 27.*

2. Zie *Kāmil Mirās, Tecrid Tercemesi*, VI, 20-21; Said Bektash, p.111.

3. Dit is de naam die voorheen aan de koningen van *Yemen* werd gegeven.

4. Zie *Ibn Hishām*, I, 19-20; *Abdurrazzāq*, V, 153.

afgodendienaren de overhand kregen, vulden zij de stad Mekka, inclusief het gebied rondom de *ka'ba*, met afgodsbeelden. De *ka'ba* behield echter zijn naam; het bouwwerk werd niet vernoemd naar een afgod, maar heette nog steeds *bayt Allāh*, het Huis van *Allāh*.¹

Toen Mekka werd veroverd en bevrijd door de Profeet, werden alle afgodsbeelden onder de supervisie van de Profeet vernietigd. De *ka'ba* werd van binnen en van buiten gereinigd met *Zamzam*-water. Hiermee werd een jaarlijks terugkerende traditie in gang gezet, waarbij de *ka'ba* met *Zamzam*- en rozenwater werd gereinigd en met muskus en amber werd geparfumeerd. De bekleding aan de buitenkant werd eveneens vernieuwd.

De waarde die de afgodendienaren aan de *ka'ba* toeschreven, blijkt uit de zeven meest eloquente gedichten (*mu'allaqāt as-sab'a*) en uit de boycotverklaringen jegens de moslims die zij aan de *ka'ba* ophingen.

De verantwoordelijkheid voor de diensten die betrekking hadden op de *ka'ba* en de bezoekers van de *ka'ba* was dus van grote waarde. Ze werden als eerste verricht door Isma'īl, die deze verantwoordelijkheden weer doorgaf aan zijn zoons. Vervolgens werden ze aan de stam *Djurhum* gegeven, en daarna aan de stam *Quraysh*.

Tegelijkertijd met de stichting van de stadstaat Mekka, werden er drie verschillende diensten voor pelgrims van elkaar onderscheiden:

1. ***Sidāna* of *hidjaaba***: het zorgen voor de bekleding van de *ka'ba* en het bewaren van de sleutels.²
2. ***Siqāya***: het voorzien van pelgrims van water en andere dranken, en het onderhoud van de *Zamzam*-bron.
3. ***Ridāna***: het voeden en herbergen van arme pelgrims.

Het zorg dragen voor deze taken was een grote eer en een privilege voor de Arabieren. In de tijd van de Profeet vervulden de vooraanstaande families van Mekka deze verantwoordelijkheden. Onder 'Umar kregen de families die deze taken uitvoerden hier ook toelages voor toegewezen.

1. Hoewel de afgodenaanbidders vastzaten in een moeras van onwetendheid en zodoende verschillende bomen en stenen aanbaden, aanbaden zij drie zaken die zij het meest waardeerden niet: de *ka'ba*, *hadjar al-aswad* en de *maqāmu Ibrāhīm*.

2. Ismā'īl was de eerste die de *ka'ba* bekleedde. (Abdurazzāq, V, 154). Door de geschiedenis van de islam heen vond het bekleden van de *ka'ba* plaats onder supervisie van de kalief, sultan of de gouverneur van Mekka. Nadat de Ottomanen in 1517 de overmacht kregen in het kalifaat, werd de bekleding van de *ka'ba* in Egypte gewoven, net als daarvoor was gebeurd. Nadat Sulayman aan de macht kwam, werd de binnenste laag in Istanboel gemaakt. Tijdens de regeerperiode van Sultan Ahmed III werd ook de buitenste laag in Istanboel vervaardigd. De laatste bekleding die door de Ottomanen is geproduceerd, dateert uit 1916. De opstand van Sharif Hussain voorkwam andere pogingen. Daarna werd zij voor een bepaalde tijd weer in Egypte gemaakt. Vandaag de dag wordt de bekleding in een fabriek in Mekka gemaakt die zich uitsluitend met deze taak bezighoudt.

Tijdens de regeerperiode van Mu‘āwiyah werden deze toelages steeds beter georganiseerd. De Ottomanen kenden eveneens een groot belang toe aan het onderhouden van de *ka‘ba*, en stelden daarom ook aanzienlijke toelages beschikbaar voor de uitvoering ervan.

5. Het incident met de olifant: het bewijs van de goddelijke bescherming

De *ka‘ba* is op bevel van *Allāh* gebouwd, en staat daarom ook onder Zijn bescherming. Het bewijs hiervoor is een voorval in de geschiedenis dat bekend staat als het incident met de olifant. Hier zijn veel lessen uit te trekken.

Abraha, een Romeinse vazal en gouverneur van Yemen, had een enorme, versierde kerk in San‘aa gebouwd. Hij hoopte hiermee de lokale aandacht op zich te vestigen. De Arabieren toonden echter nauwelijks interesse in de kerk, tot grote teleurstelling en ergernis van de gouverneur. Om alsnog zijn doel te bereiken, besloot Abraha de *ka‘ba*, die tot dan toe juist zo’n aantrekkingskracht op pelgrims had, te vernietigen.

Hij bereidde een groot leger voor, met inbegrip van olifanten. Deze olifanten zijn te vergelijken met wat vandaag de dag tanks zijn. Abraha trok naar Mekka om zijn plan ten uitvoer te brengen.

Nabij de *ka‘ba* confisqueerde Abraha een aantal kamelen dat de Mekkanen toebehoorde. Enkele kamelen waren van ‘Abd al-Muttalib, de grootvader van de Profeet. Hij ging naar Abraha en vroeg zijn bezittingen terug. Abraha werd boos omdat ‘Abd al-Muttalib zich slechts zorgen maakte om een paar kamelen.

“Ik kom hier om de *ka‘ba* te vernietigen en jij geeft alleen maar om je kamelen!”

“De *ka‘ba* heeft een eigenaar, en Hij zal hem beschermen”, antwoordde ‘Abd al-Muttalib rustig.

“Niemand zal in staat zijn om mij een strobreed in de weg te leggen en hem te beschermen”, zei Abraha arrogant.

Toen Abraha het bevel aan zijn leger gaf in de richting van de *ka‘ba* op te trekken, weigerden de olifanten zich te bewegen. Zij bleven staan waar zij stonden en konden niet meer vooruit. De lucht vulde zich plotseling met vogels, die het leger bekogelden met kleine steentjes gemaakt van klei. Deze steentjes troffen het leger als een stevige hagelbui en verwoestten alles wat zij aanraakten. De relatief kleine vogels verpulverden het ogenschijnlijk onverslaanbare leger der olifanten. Het jaar waarin dit wonder plaatsvond, stond nadien bij de Arabieren bekend als het Jaar van de Olifant.

Allāh verhaalt dit in de *Qur'ān* als volgt:

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ
 أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلِيلٍ
 وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ
 تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِيلٍ
 فَجَعَلَهُمْ كَعَصِفٍ مَّأْكُولٍ

“Heb jij niet gezien hoe jouw Heer optrad tegen de mensen van de olifant(en)?

Heeft Hij hun verraderlijke plan niet geheel doen mislukken?

En zond Hij geen (grote) zwermen vogels op hen neer?

Die hardgebakken kleistenen op hen wierpen?

Zo heeft Hij hen als aangevreten tarwehalmen gemaakt”¹.

De *ka'ba*, het Huis van *Allāh*, bedoeld om slechts één God te aanbidden, stond onder Zijn bescherming.

De bestraffing die Abraha ondervond als gevolg van zijn minachting voor de *ka'ba*, zal tot aan de Dag des Oordeels een duidelijke waarschuwing zijn voor degenen die het op de *ka'ba* hebben gemunt.

De *Qur'ān* kent een soortgelijke waarde toe aan alle moskeeën:

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا ۗ أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ
 يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ۗ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“En wie is er onrechtvaardiger dan hij die verbiedt dat in de Godshuizen Zijn naam wordt verheerlijkt en die zich beijvert om die (gebedshuizen) te vernietigen? Het betaamde hen niet om die (gebedshuizen) binnen te gaan zonder vrees (voor God). Voor hen is er schande in deze wereld en er zal een geweldige bestraffing voor hen zijn in het Hiernamaals”².

Abraha dacht, verblind door zijn arrogantie, dat hij macht had. De bestraffing die hij daarvoor kreeg, was daarom passend. Hij werd niet getroffen door dieren die bekend staan om hun kracht, zoals leeuwen en tijgers, en zelfs niet door giftige slangen. Hij werd geraakt door vogels met kleine steentjes, kleiner dan kikkererwten. *Allāh* vernietigt arrogante ongelovigen zoals Farao, Nimrod en Goliath door middel van ogenschijnlijk zwakke schepselen, opdat wordt aangetoond hoe zwak de arrogante

1. *Qur'ān*: sūra Al-Fil (105), aya 1-5.

2. *Qur'ān*: sūra Al-Baqara (2), aya 114.

ongelovigen in werkelijkheid zijn. Vernederd keerde Abraha terug naar Yemen, het land waar hij zo hoogmoedig uit was vertrokken. Zwaar gewond en in gescheurde kleding, kroop hij bijna terug naar zijn stad. Zijn toestand is een harde les: arrogantie wordt, ook in deze wereld, gevolgd door schande en vernedering.

Het Jaar van de Olifant zou het begin van de jaartelling van de *Quraysh* worden. *Qubaysh* ibn Ushaym, een metgezel van de Profeet, gebruikte het Jaar van de Olifant om anderen te vertellen dat hij en de Profeet in hetzelfde jaar waren geboren.

‘Uthmān ibn ‘Affān vroeg wie ouder¹ was, hij of de Profeet. Ibn Ushaym antwoordde op een nette manier:

“Uiteraard is de Profeet grootser dan ik, maar wat leeftijd betreft werd ik voor hem geboren,² aangezien ik mij het moment herinner waarop de steentjes op de olifanten van Abraha terecht kwamen: zij waren nog steeds groen en een klein beetje veranderd”³.

6. De Profeet Ibrāhīm en de aanbidding van één God

Hoewel veel mensen in Mekka afgodendienaren waren geworden, waren niet alle sporen van monotheïsme weggevaagd. Een kleine groep mensen praktiseerde *tawhīd*, zoals door Ibrāhīm was onderwezen, nog steeds. Ibrāhīm wordt, samen met vier anderen, in de islam gezien als *khalīl Allāh*, de vriend van *Allāh*. Hij was een voorvader van de Profeet Mohammed, en heeft ook openbaringen (*suhuf*) van Allah gekregen.

De naam Ibrāhīm wordt 69 keer in de *Qur’ān* genoemd, verdeeld over 25 hoofdstukken. De eigenschappen van hem die in de *Qur’ān* worden geprezen zijn onder andere *awwāh* (barmhartig), *ḥalīm* (verdraagzaam), *munīb* (berouwvol), *qanīt* (uitmuntend in de aanbidding van *Allāh*), *shākir* (dankbaar) en *ḥanīf* (monotheïstisch/zuiver in het geloof).

De religie van Ibrāhīm is die van een *ḥanīf*. Dat wil zeggen dat zij de mens dwingt dwaalwegen te verlaten en ongelof in te ruilen voor het geloof in één God. Een *muwaḥḥid* is hij die de eenheid van *Allāh* erkent, die bevestigt en er naar handelt.

Allāh zegt in de *Qur’ān*:

-
1. In het Arabisch wordt voor leeftijd hetzelfde woord gebruikt als voor groot/groter. In de context van deze *ḥadīth*, heeft deze term echter geen betrekking op lengte, maar op grootsheid.
  2. Zoals ook uit deze *ḥadīth* blijkt, waren de metgezellen zich zeer bewust van de hoge status van de Profeet. En daarom waren zij zeer voorzichtig met dit soort uitspraken. Zelfs een enkele aanraking van de huid van de Profeet, was voor hen een reden voor dankbaarheid. Velen die door de handen van de Profeet werden aangeraakt, keken naar hun handen en zeiden: “Met deze handen heb ik mijn eed van trouw gegeven aan de Boodschapper van *Allāh*!” (Ibn Sa’d, IV, 306; Haythami, VIII, 42).
  3. *Djāmi’ al-Tirmidzī, kitāb al-manāqib ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (49), *ḥadīth* 3979.

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

“En zij zeggen: “Wees Joden of Christenen, dan zullen jullie worden geleid.” Zeg (tegen hen): “Nee! (Wij volgen) het zuivere geloof van Ibrāhīm, de oprechte – en hij behoorde niet tot de afgodendienaren.””¹

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

“Ibrāhīm was geen jood en ook geen christen, maar hij was een zuivere gelovige die zich aan God had overgegeven. En hij behoorde niet tot de afgodendienaren”².

In de tijd van onwetendheid werd de term *hanīf* gebruikt voor mensen die het aanbidden van beelden afwezen en het geloof in één God, de religie van Ibrāhīm, volgden. Onder hen bevonden zich Waraqa ibn Naufal, ‘Abdullah ibn Jahsh, ‘Uthmān ibn Huwayrith, Zayd ibn ‘Amr en Quss ibn Sāida. Gedurende hun leven hebben zij geweigerd om zich voor beelden te buigen.

Ibn ‘Umar³ verhaalt:

“De Profeet was uitgenodigd voor een maaltijd in de nabijheid van een vallei genaamd Balda⁴. Deze vond plaats nog voordat enige openbaring tot hem was gekomen. Zayd ibn ‘Amr ibn Nufayl was ook bij de maaltijd aanwezig. De Profeet weigerde te eten van het aangeboden vlees, zo ook

1. *Qur’ān: sūra Al-Baqara (2), aya 135.*

2. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 67.*

3. ‘Abdullah ibn ‘Umar werd in het derde jaar van het profetschap geboren. Hij maakte samen met zijn vader de *hijra*, en was later samen met Abū Ayyub al-Ansarī onderdeel van het leger dat Istanboel belegerde. Aangezien zijn oudere zus Hafsa getrouwd was met de Profeet, kon hij geregeld dicht bij de Profeet zijn. Met 2630 *aḥādīth* (inclusief herhalingen) is hij, na Abū Hurayra, de tweede op de lijst van de *mukthirūn*, een lijst van zeven metgezellen die de meeste *aḥādīth* hebben overgeleverd. Ibn ‘Umar behoorde ook tot de zeven metgezellen die de meeste *fatāwa* hebben gegeven. Hij stond echter op nummer één in het letterlijk volgen van de Profeet Mohammed als het aankomt op levensstijl. Hij implementeerde de geboden exact in zijn eigen leven. Na de dood van de Profeet, bad hij uit liefde voor de Profeet op de exacte plaatsen waar de Profeet had gebeden. Hij liep ook op de paden waar de Profeet had gelopen, zat in de schaduw van de bomen waaronder de Profeet had gezeten, en gaf deze bomen water opdat zij niet zouden sterven. (*Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-salāt (8), ḥādīth 483*; Ibn Hadjar, *al-Isāba*, II, 349) Hij kreeg een keer veel kramp in zijn voet. ‘Abd ar-Raḥmān ibn Sa’d, die naast hem zat, adviseerde hem om de naam te noemen van degene van wie hij het meeste hield. “Mohammed!”, schreeuwde Ibn ‘Umar, waarop de pijn in zijn voet direct wegtrok. (Ibn Sa’d, IV, 154)

Ibn ‘Umar behoorde ook tot de rijkste metgezellen. Hij zorgde er echter voor dat zijn rijkdom niet toenam, maar hij verdeelde deze, zodra hij kon, onder de armen. Hij had daarnaast de gewoonte om zijn favoriete eigendommen te sparen voor liefdadigheid omwille van *Allāh*. Hij was de eerste die al zijn slaven vrijliet zodra zij goed gedrag vertoonden, met name zij die de *salāt* verrichtten. Hierop werd Ibn ‘Umar gewaarschuwd dat een van zijn slaven regelmatig naar de moskee ging, teneinde op die wijze zijn vrijheid te verkrijgen. De reactie van Ibn ‘Umar toont zijn liefde voor *Allāh* in zijn hart: “Wij zijn bereid om getroffen te worden door degenen die ons willen treffen met *Allāh*!” Hij zou meer dan duizend slaven hebben bevrijd.

Hij stierf in 692 op 85-jarige leeftijd in Mekka.

4. Een vallei dichtbij Mekka.

Zayd. Hij legde uit: “Ik eet niets van wat jij slacht in de naam van afgoden. Ik eet niets wat niet in de naam van *Allāh* is geslacht”.

Zayd ibn `Amr , die bekend stond om zijn kritiek op de manier waarop de *Quraysh* hun vlees slachtten, zei: “*Allāh* schiep schapen, zond water vanuit de hemel en doet gewassen op aarde groeien opdat wij ze kunnen eten, en jij slacht iets in de naam van iemand anders dan *Allāh*”¹.

En in een andere overlevering van Ibn `Umar staat:

“Zayd ibn `Amr ibn Nufayl ging naar Damascus om daar te informeren naar de ware religie. Eenmaal daar ontmoette hij een joodse geleerde en hij vroeg hem naar zijn religie: “Ik ben voornemens uw religie te omarmen, vertel me over uw religie”, zei hij. “Je kunt onze religie niet omarmen, tenzij je jouw deel van de toorn van *Allāh* op je neemt”, antwoordde de jood. “Ik kom hier juist uit vrees voor Zijn toorn, dus ik kan daar nog geen schijntje van op mij nemen, indien ik in staat zou zijn om deze te ontlopen. Kun je mij vertellen over een andere religie?” “Ik ken geen andere religie dan die van de *ḥanīf*.” “Wat is de *ḥanīf*?”, vroeg Zayd. “De *ḥanīf* volgt de religie van Ibrāhīm. Hij is jood noch christen, maar dient alleen *Allāh*”, legde de joodse geleerde uit.

Zayd ging weg en ontmoette een christelijke geleerde. Hij stelde hem dezelfde vraag. “Je zult onze religie niet binnen kunnen treden, tenzij je een gedeelte van de vloek van *Allāh* op je neemt”, antwoordde de christen. “Ik ga niets uit de weg, behalve Zijn vloek. Ik zou het niet kunnen verdragen, indien ik in staat zou zijn om deze te voorkomen. Kun je me iets vertellen over een andere religie?”, vroeg Zayd. “De religie van Ibrāhīm. Hij was jood noch christen en aanbad alleen *Allāh*”. Nadat hij dezelfde woorden over de religie van Ibrāhīm had gehoord, ging Zayd weg en hief zijn beide handen ten hemel. Hij zei: “O *Allāh*, wees getuige dat ik het pad van Ibrāhīm volg”².

Asmā bint Abū Bakr levert over dat zij Zayd ibn `Amr ibn Nufayl met zijn rug tegen de *ka'ba* heeft zien staan, terwijl hij het volgende verklaarde:

“Mensen van *Quraysh*! Ik zweer bij *Allāh* dat niemand van jullie het pad van Ibrāhīm volgt, behalve ik”.

Ze voegde daaraan toe dat Zayd zich veel inspande om de levens van kleine meisjes te redden van een verschrikkelijke dood. Als hij een man zag die de intentie had om zijn dochter te doden, dan greep hij in en zei:

“Dood haar niet! Ik zal haar namens jou voeden”.

Hij nam haar mee en voedde haar op. Toen zij opgegroeid was, zei Zayd tegen haar vader:

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3826.

2. *Ibid., ḥadīth* 3827.

“Als je haar terug wil, dan geef ik haar aan jou. Maar als je liever hebt dat ik voor haar zorg, dan doe ik dat”.¹

De Boodschapper van *Allāh* zei over Waraqa, een andere vooraanstaande *ḥanīf*:

“Ik heb hem in een gewaad van groene zijde zien rondlopen in het Paradijs”.

En over Zayd:

“Hij zal in het Hiernamaals herrijzen als een apart volk dat zich tussen mij en ‘Isā in bevindt”².

Met de kennis van voorafgaande openbaringen, voelden de *ḥunafā*³ dat de komst van de Laatste Profeet nabij was. Zij verlangden ernaar daar deel van uit te maken.

De meeste islamitische geleerden zijn van mening dat ook de ouders van de Boodschapper van *Allāh*, *ḥunafā*’ waren, en dat zij dus geloofden in één God. *Allāh* beveelt het volgen van het pad van Ibrāhīm in het volgende vers:

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

“Vervolgens hebben Wij aan jou geopenbaard, “Volg de manier van geloven van Ibrāhīm, de oprecht gelovige. Hij behoorde nooit tot de afgodendienaren”⁴.

De term *ḥanīf* wordt ook gebruikt om de islam mee aan te duiden. Iedere oprechte moslim is dus een *ḥanīf*. De Profeet heeft gezegd:

“Ik ben gezonden met als opdracht het overbrengen van de zuivere religie”⁵.

1. Ibid., *ḥadīth* 3828.

2. Haythamī, IX, 416.

3. Meervoud van *ḥanīf*.

4. *Qur’ān*: *sūra* An-Naḥl (16), *aya* 123.

5. Ahmad, V, 266.

DEEL I – DE PROFEET VOOR ZIJN PROFEETSCHAP

Hoofdstuk 1 De geboorte en de kinderjaren van de Profeet

1. Het licht van Mohammed

Allāh is niet gebonden aan dimensies zoals tijd en ruimte.¹ Zijn bestaan staat op zichzelf, wat betekent dat Hij niets of niemand nodig heeft. Desondanks wilde Hij gekend worden, en Hij schiep daarop het bestaan, een wereld met schepselen (*ālam al-kasrat*), deze is ook wel bekend als *mā siwAllāh*. Dit is een term die gebruikt wordt voor alles buiten *Allāh*. Het proces van de schepping begon met een licht, de essentie van *haqīqat al-muhammdiyya*.

Een edelsteen wordt in een versierde doos bewaard, niet in een simpele doos. Zo kan ook het licht van Mohammed worden gezien. Het licht is verscholen in de rest van de schepping, die als een versierde doos dient. Men zou ook kunnen zeggen dat de mens omwille van Zijn Grootheid geschapen is, en dat het bestaan dus in feite de versiering van het licht van Mohammed is. In de theologie is *Allāh* de oorsprong van alle vormen van schepping, Hij heeft de mogelijkheid om te doen wat Hij wil.

Anders dan de beweringen van bepaalde filosofen, is het universum niet eeuwig en ongeschapen. Integendeel! Alleen *Allāh* is Degene Die eeuwig en ongeschapen is. De eerste die geschapen werd, was Mohammed, zoals blijkt uit de volgende *ḥadīth*: “Zij vroegen: “Wanneer is het profeetschap voor jou bepaald?” Hij zei: “Toen Adam zich tussen de ziel en het lichaam bevond””².

Met andere woorden, het profeetschap van Mohammed was al bepaald voordat de schepping van Adam was voltooid. Echter, zijn lichamelijke verschijning op aarde markeert de laatste pagina van de profetische geschiedenis. Hij is zogezegd de eerste en de laatste pagina van het boek.

De waarde van de Profeet Mohammed is zo groot, dat anderen er ook naar verwijzen: “Toen Adam vanwege zijn zonde uit het Paradijs werd

1. Het is voor een menselijk brein niet mogelijk om buiten de tijd en ruimte te denken. Door de fysieke wereld waar te nemen, is hij toch in staat om tot op zeker niveau de waarheid te bevatten. Aangezien de mens gebonden is aan deze impressies, maar bepaalde waarheden deze ontstijgen, is de mens gewezen op metaforen.

2. *Djāmi‘ al-Tirmidhī, kitāb al-manāqib ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (49), *ḥadīth* 3609; al-Tabarani, *Al-Mu‘jam al-Kabīr*; Al-Khasā‘is al-Kubrā, vol.1, p.4.

gezet, vroeg hij *Allāh* om vergiffenis: “Vergeef mij, mijn Heer, omwille van Mohammed.” “Hoe ken jij Mohammed’s naam, als Ik hem nog niet heb geschapen?”, vroeg *Allāh*. “Toen U mij schiep, mijn Heer, en er leven in mij werd geblazen, hief ik mijn hoofd en zag ik de woorden *lā illāha ila Allāh, Mohammedur rasūl Allāh* boven de Troon gegraveerd. Ik bedacht toen dat U alleen de naam van Uw meest geliefde creatie met Uw Naam zou noemen.” “Ik vergeef jou, Adam. Indien Mohammed er niet zou zijn, dan had Ik jou nooit geschapen”¹.

Door Ibn ‘Abbās wordt verteld dat *Allāh* ‘Isa opdroeg te geloven in Mohammed en de mensen in zijn tijd op te dragen te geloven in Mohammed. Zou Mohammed niet geschapen zijn, dan was Adam niet geschapen, noch de Hel, noch het Paradijs².

Djābir zou op een dag aan de Profeet hebben gevraagd: “Moge mijn vader en mijn moeder voor jou opgeofferd worden, o boodschapper van *Allāh*! Kunt u me alstublieft vertellen wat het eerste was dat is geschapen?” “Het eerste dat werd geschapen was het licht van jouw Boodschapper”³.

Het commentaar van Ibn ‘Arabī hierop: “Toen *Allāh* het profeetschap van Mohammed vestigde, was Adam nog niet volledig geschapen: hij bevond zich in een staat tussen water en modder. De Boodschapper van *Allāh* werd hiermee de kern van alle goddelijke wetten (*sharī‘a*) die later via andere profeten werden doorgegeven. Hij had toen al een *sharī‘a*, zoals duidelijk wordt in de *ḥadīth* waarin hij zegt dat hij al een profeet was toen Adam zich nog tussen lichaam en geest bevond. Immers, hij zegt niet dat hij een mens was, of slechts bestond. Iemand kan alleen profeet zijn als hem ook een wetgeving door *Allāh* is gegeven”⁴.

In een ander bekend werk zegt Ibn ‘Arabī: “Omdat de boodschapper van *Allāh* de meest perfecte mens was, begint en eindigt de lijn der profeten met hem”⁵.

In zijn *Mathnawī* zegt Rūmī: “Kom, o hart! Het enige ware feest is de eenheid met Mohammed, de verlichting van het universum is afkomstig van zijn bestaan”.

Sulayman Chelebi noemt ook het licht van Mohammed in zijn *Mawlid*:

Mustafâ nûrunu evvel kıldı vār

Sevdi ânı ol Kerîm ü Girdigâr⁶

1. Hâkim, II, 672.

2. Ibid.

3. Zie Ajlunī, I, 265.

4. Ibn ‘Arabī, *al-Futuhât*, II, 171; IV, 66-67

5. Ibn ‘Arabī, *Fusûsu’l-Hikam*, IV, 319

6. Andere coupletten van deze Maulid vormen samen eveneens een literair eerbetoon aan de Profeet.

Het licht van Mustafa, dat Hij als eerste schiep,
Van wie Hij houdt, de Genereuze, de Grootste.

De waarheid en het licht van Mohammed vormen de spirituele identiteit van de Profeet. Hij is de meest geliefde, de meest dierbare in het aangezicht van *Allāh*. De gehele schepping is geëerd met het bestaan van Mohammed. En dit bestaan toont de waarheid van hem aan. Met andere woorden: het is onmogelijk om de oceaan in een kopje te stoppen. Net zo onmogelijk is het begrijpen van de waarheid waarmee Mohammed is gekomen, op een andere manier dan die welke recht doet aan die waarheid.

2. De zuivere afkomst van de Profeet

De vader van de Profeet heet ‘Abdullah, en zijn moeder heet ‘Amina. Zij stammen af van Ibrāhīm en Isma‘īl via Adnān, het meest eervolle familielid van *Kayzar*.¹ De zoon van Adnān, Ma‘add, zou een tijdgenoot van ‘Isā zijn geweest.

Zowel langs de lijn van zijn vader als die van zijn moeder behoort Mohammed tot de beste stam van de *Quraysh*. Dit wordt door hemzelf bevestigd in de volgende *ḥadīth*: “Ik ben een kind van mijn vader en moeder, zonder ontsierd te zijn door enig kwaad uit de Tijd van Onwetendheid. Vanaf Adam tot mijn moeder en mijn vader was ieder persoon in de familielijn afkomstig uit een religieus correct huwelijk. Niemand is geboren uit overspel”².

Een andere naam van de Profeet is Mustafā, wat zoveel betekent als ‘de uitverkorene’. De voorouders van de Profeet kwamen, bij een splitsing in de familielijn, altijd voort uit de beste personen. Het licht van het profeetschap is zodoende, sinds Adam en Hawwa, altijd vanuit de zuiverste personen, generatie na generatie voortgekomen³.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ
الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ
وَتَقَلْبُكَ فِي السَّاجِدِينَ

“En stel jouw vertrouwen in de Almachtige, de Genadevolle
Die jou ziet wanneer jij opstaat,

Daarin wordt hij het licht van het bestaan genoemd.

1. De volledige stamboom van Mohammed is: Mohammed ibn ‘Abdullāh ibn ‘Abd al-Muttalib ibn Hāshim ibn ‘Abd al-Manāf ibn Qusayy ibn Kilāb ibn Murra ibn Kaab ibn Luay ibn Ghālib ibn Fihri ibn Mālik ibn Nadr ibn Kināna ibn Huzayma ibn Mudrika ibn Ilyās ibn Mudar ibn Nizār ibn Ma‘add ibn Adnan. Zie Ibn Hishām, I, 1-3; Ibn Sa‘d, I, 55-56
2. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 260
3. Zie Ahmad, I, 210.

En jouw bewegingen [ziet] temidden van hen die zich neerwerpen [in aanbidding].”¹

Deze *aya* werd door verschillende commentatoren, waaronder Ibn ‘Abbās, als verwijzing gezien naar de voorouders van de Profeet; zij waren allemaal zeer vroom en godsvruchtig. Dit werd alleen doorgegeven aan hen die neerknielden voor *Allāh*.²

De Profeet heeft ook het volgende nagelaten over zijn zuivere afkomst: “*Allāh* heeft van de nakomelingen van Isma‘īl de *Kinana* verheven boven de rest, en van de *Kinana* is de stam *Quraysh* verkozen, van de stam *Quraysh* is *Banû Hashim* verkozen, en ik van *Banû Hashim*.”³

Ibn Khaldun schrijft over de welbekende zuivere genealogie van de Profeet en zijn voorvaderen het volgende: “Niemand anders dan de Profeet Mohammed heeft sinds Adam een geschreven afkomst die meer gezegend is met een ononderbroken zuiverheid en adellijkheid. Dit is een speciale gunst van *Allāh* aan Zijn Profeet.”⁴

3. Het huwelijk van ‘Abdullah en ‘Amina, de ouders van de Profeet

Voor de komst van de Profeet Mohammed, was het geloof in één God op het Arabische schiereiland verdwenen. De *ka‘ba* was gevuld met afgodsbeelden die aan de verschillende stammen toebehoorden. De *Zamzam*-bron was eveneens verloren gegaan.

Op een dag droomde de grootvader van Mohammed, ‘Abd al-Muttalib, toen hij dichtbij de *ka‘ba* sliep, over de plaats waar de *Zamzam*-bron zich moest bevinden. Hij werd opgedragen om deze op te graven. Toen hij een poging deed, werd hij tegengehouden door de mensen van *Quraysh*. Het zou, aldus de *Quraysh*, totaal ongepast zijn om dichtbij het heiligdom te graven.

Aangezien hij slechts één zoon had die hem kon helpen, besefte ‘Abd al-Muttalib dat hij niet bij machte was hen te weerstaan. Hij bad daarom tot *Allāh* en hij beloofde dat, als *Allāh* hem zou helpen, hij één van zijn zonen zou opofferen, als hij hem er tien zou geven om de vijand het hoofd te bieden omwille van deze zaak.

Nadat de Mekkanen enkele wonderbaarlijke tekenen hadden gezien bij ‘Abd al-Muttalib, werden ze milder jegens hem en gaven ze hem toestemming om te graven. Jaren later werd de smeekbede van ‘Abd al-

1. *Qur‘ān: sūra As-Shu‘arā’* (26), *aya* 217-218.

2. Qurtubī, XIII, 144, Haythamī, VIII, 214

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍā’il* (43), *ḥadīth* 2276.

4. Ibn Khaldūn, I, 115.

Muttalib alsnog verhoord en kreeg hij van *Allāh* twaalf zonen. Zij groeiden op als sterke mannen. ‘Abd al-Muttalib werd door middel van een droom herinnerd aan de belofte die hij gedaan had. Hij offerde eerst een ram, en daarna een koe. Maar iedere keer werd van hem een groter offer gevraagd, totdat hij uiteindelijk aan zijn echte belofte werd herinnerd: “Je hebt beloofd om een van je zonen op te offeren!”

Daarop verzamelde ‘Abd al-Muttalib al zijn zonen en legde zijn droom uit. Hij vroeg ieder van hen om zich over te geven aan wat de droom hem had opgedragen. In volledige onderworpenheid zeiden zij: “Doe wat je moet doen om je belofte na te komen!”

‘Abd al-Muttalib besloot, teneinde zijn belofte na te komen, door middel van een ritueel met pijlen te bepalen welke zoon geofferd moest worden.¹ Daarbij riep hij *Allāh* aan: “O Heer! Hier ben ik. Door het gooien van pijlen laat ik zien dat ik me aan mijn belofte hou! Doe de naam die U wilt, hieruit voortkomen!”

Het werd de naam van ‘Abdullah, zijn meest geliefde zoon. Ondanks die keuze, deinsde ‘Abd al-Muttalib er niet voor terug om door te gaan. Maar de Mekkanen waren bang dat het een slechte gewoonte zou worden en overtuigden ‘Abd al-Muttalib om een geleerde² te raadplegen. Ze gingen allen naar hem toe en vertelden hem het hele verhaal. “Hoe hoog is het bloedgeld dat wordt betaald voor een persoon die gedood is?” vroeg de geleerde. “Tien kamelen”, antwoordden zij.

Daarop adviseerde de geleerde om wederom het ritueel met de pijlen te herhalen, ditmaal tussen tien kamelen en ‘Abdullah. Iedere keer dat de naam van ‘Abdullah naar voren kwam, moest er tien kamelen bij geteld worden en werd het ritueel herhaald. Dit herhaalde zich tot dat er honderd kamelen waren. Daarna wezen de pijlen aan dat de kamelen geslacht moesten worden.

Maar ‘Abd al-Muttalib was niet tevreden en twijfelde of het geheel niet oneerlijk was verlopen. Immers, tien keer kwam de naam van ‘Abdullah naar voren, en slechts één keer die van de kamelen. Hij herhaalde het daarom nog twee keer en alle keren werden de kamelen aangewezen, tot tevredenheid van ‘Abd al-Muttalib. Daarop prezen de aanwezigen *Allāh*. ‘Abd al-Muttalib slachtte alle kamelen en gaf het vlees weg bij wijze van liefdadigheid.³

---

1. Dit was een traditioneel gebruik onder de Arabieren van die tijd. Zij gooiden dan pijlen om te kijken naar wie deze wezen. Het was een manier om willekeurig een keuze te maken.

2. Andere overleveringen hebben het over een waarzegger.

3. Zie Ibn Hishām; I, 163-168; Ibn Sa’d, I, 83-85; Hâkim, II, 604/4036.

In het Islamitisch recht is het bloedgeld tot op de dag van vandaag honderd kamelen, of de waarde hiervan. Dit is afgeleid van deze gebeurtenis. Ter nagedachtenis van de bijna-offers van zijn vader en voorvader Isma‘il, zei de Profeet: “Ik ben de zoon van twee offers”¹.

‘Abdullah was de knapste man van de stam, had een grotere intelligentie en was ook moreel meer perfect dan hen.² De vrouwen van de *Quraysh* wilden allemaal met hem trouwen. Een daarvan was de zus van Waraqa ibn NAufal. Zij zag het licht op het voorhoofd van ‘Abdullah en wist dat het toebehoorde aan een aanstaande profeet. Zij wilde graag de moeder van een profeet zijn en bood de jonge ‘Abdullah zelfs honderd kamelen als bruidsschat aan³.

Een jaar voor het jaar van de Olifant vroeg ‘Abd al-Muttalib, namens zijn zoon ‘Abdullah, de hand van ‘Amina, de dochter van ‘Abd al-Manāf, de beste van de *Quraysh* in termen van eer en afkomst. Het aanzoek werd geaccepteerd en het huwelijk werd voltrokken.

‘Amina stamde af van Wahb ibn ‘Abd al-Manāf en via hem van Zuhra, de zoon van Kilaab, de zoon van Murra. Daar valt haar afkomst samen met die van ‘Abdullah en de *Hāshim*-stam, met Kilaab, de broer van Qusay⁴.

Toen ‘Amina zwanger raakte van de Profeet, werd het licht van ‘Abdullah doorgegeven aan ‘Amina⁵.

4. Het overlijden van ‘Abdullah

Korte tijd na het voltrekken van het huwelijk tussen ‘Abdullah en ‘Amina, begaf ‘Abdullah zich op handelsreis naar Damascus. Op de weg terug werd hij ziek. Toen zij in Medina aankwamen, zei hij tegen zijn vrienden dat het beter voor hem was als hij een tijdje bij zijn ooms van moederskant zou blijven, totdat hij hersteld was.

Hoewel hij daar nog een maand verbleef, werd hij niet beter. Op 25-jarige leeftijd stierf hij. Hij werd tevens in Medina begraven⁶.

‘Aminah was in tranen van verdriet vanwege het nieuws over haar man en rouwde dagen achtereen, waarbij ze verklaarde hoeveel iedereen van ‘Abdullah hield. Ze prees hem en zijn ongekende generositeit en barmhartigheid⁷.

1. Hākim, II, 609/4048; Hākim, II, 604/4036.

2. Halabī, I, 51-62.

3. Ibn Hishām, I, 168-169.

4. Ibn Sa’d, I, 59-60.

5. Ibn Hishām, I, 170.

6. Ibn Sa’d, I, 99

7. Ibid., 100.

5. Gebeurtenissen die de komst van de Profeet hebben ingeluid

Voor de geboorte van de Profeet waren er al goddelijke tekenen welke daarnaar verwezen. Alles in het universum verlangde naar de komst van de Profeet.

De eed die de voorafgaande profeten hadden moeten afleggen, waarbij ze beloofden dat zij Mohammed zouden erkennen en zouden helpen als hij in hun tijd zou verschijnen, is zonder twijfel een van de grootste tekenen die zijn komst hebben ingeluid. Het volgende vers bevestigt dat:

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ
وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَضُكُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَيَّ ذَلِكَمْ إِنْصُرُونِي قَالُوا أَفَرُّنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ

“En toen *Allāh* met de profeten een verbond sloot, zei Hij: “Ik heb jullie waarlijk het Boek en de Wijsheid geschonken en nadien zal er een Boodschapper tot jullie komen, datgene bevestigend wat in jullie midden is, in hem zullen jullie geloven en hem zullen jullie helpen.” En Hij zei: “Bekrachten jullie dat en aanvaarden jullie daarmee Mijn verbond ?” Zij antwoordden: “Wij bekrachten het.” Hij zei: “Getuig dan en Ik behoor met jullie tot hen die getuigen”¹.

Na de bouw van de *ka'ba*, richtten de profeten Ibrāhīm en Isma‘īl hun handen ten hemel en baden voor de komst van de Profeet.

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

“Onze Heer en doe aan hen een Boodschapper vanuit hun midden ontstaan, die hun Uw tekenen zal voordragen en hun het Boek en de Wijsheid zal leren en hen zal louteren. U bent waarlijk de Almachtige, de Alwijze.”²

Toen de profeet ‘Īsā de Israëlieten vertelden over zijn profeetschap, lichtte hij hen ook in over de komst van de Laatste Profeet:

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ
وَأُتِيْتُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّي فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ

“En [gedenk] toen ‘Īsā, zoon van Maryam, zei: “O Kinderen van Israël, ik ben *Allāh*’s Boodschapper naar jullie, om datgene te bevestigen wat er vóór mij in de Thora stond, en om het goede nieuws te verkondigen van een Boodschapper die na mij zal komen, en die Ahmed zal heten.” En als hij (de

1. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 81.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), aya 129.

Profeet Mohammed) tot hen zal komen met duidelijke bewijzen, zullen zij zeggen: “Dit is duidelijke magie.”¹

Toen zij nog zwanger was, hoorde ‘Amina in een droom: “Jij bent zwanger, ‘Amina, van de leraar van de *umma*. Als jij van hem bevallen bent, bid dan tot *Allāh* en zeg: “ik zoek mijn toevlucht bij *Allāh*, de Enige, tegen het kwade van de jalouse en tegen dat wat hij benijdt”. En geef hem de naam ‘Mohammed’².

Ter herinnering daaraan zei de Boodschapper van *Allāh*: “Ik ben het antwoord op het gebed van mijn grootvader Ibrāhīm, op het aangekondigde goede nieuws van ‘Īsā, en op de droom van mijn moeder”³.

De naam en eigenschappen van de Profeet zijn ook expliciet beschreven in de Thora en het Evangelie. De geleerden van die tijd waren dus ook volledig geïnformeerd. Degenen die dit in hun hart accepteerden, worden in de *Qur’ān* geprezen:

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ

“Degenen die de Boodschapper, de ongeletterde profeet volgen, degene die zij zien beschreven in de Thora en het Evangelie [...]”⁴

Aangezien zij de eigenschappen van de Profeet kenden, konden zij deze net zo gemakkelijk herkennen als een vader zijn zoon herkent.

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

“Zij aan wie Wij het Boek hebben gegeven herkennen hem (Mohammed), zoals zij hun zonen (her)kennen. Een groep van hen verbergt zeker de Waarheid, tegen beter weten in”⁵.

Toen ‘Abdullah ibn Salam, een grote geleerde op het gebied van de Thora,⁶ moslim werd, zei hij: “Ik herken de Boodschapper van *Allāh* beter dan ik mijn eigen zoon zou herkennen.” ‘Umar vroeg daarop: “Waarom is dat ?” “Ik kan zonder twijfel getuigen dat Mohammed de Boodschapper

1. *Qur’ān*: *sūra* As-Şaff (61), *aya* 6.

2. Ibn Hishām, I, 170

3. Hākim, II, 453; Ahmad, IV, 127-128

4. *Qur’ān*: *sūra* Al-A’rāf (7), *aya* 157.

5. *Qur’ān*: *sūra* Al-Baqara (2), *aya* 146.

6. ‘Abdullah ibn Salām, ook bekend als Abū Yūsuf, is een afstammeling van de Profeet Yūsuf. Bij zijn geboorte kreeg hij de naam Husayn, maar deze werd later door de Profeet veranderd in ‘Abdullah. Hij was een joodse geleerde van Abū Qaynuqa. Toen de Boodschapper van *Allāh* tijdens de *hijra* in Quba, dichtbij Medina, aankwam, ging ‘Abdullah naar hem toe om hem enkele vragen te stellen. De antwoorden konden, zo bedacht hij, alleen door een profeet gegeven worden, waardoor hij op basis van deze antwoorden de islam zou binnentreden. Hij was belangrijk voor de bekering van zijn familie en veel van zijn andere verwanten. De Profeet gaf aan hem de blijde tijdingen van het Paradijs en hij werd een gerespecteerde metgezel van de Profeet. Er wordt gezegd dat de tiende *aya* in *sūra* Al-Aḥqāf (46), en de 43^e in *sūr* ar-Ra’d (13) over hem zijn geopenbaard. Hij leverde zelf 25 *aḥādīth* over. In 663 stierf hij in Medina. Mu’āwīyya was toen kalief.

van *Allāh* is. Zuiver vanwege zijn eigenschappen die staan beschreven in de Thora”, antwoordde hij. Toen ‘Umar dit hoorde, zei hij: “*Allāh* heeft jou waarlijk de waarheid gegeven”¹.

De *Qur’ān* getuigt van het feit dat zowel de Thora als het Evangelie de eigenschappen van de Profeet en zijn metgezellen beschrijven:

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ۗ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا ۖ سِيَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ ۗ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

“Mohammed is de Boodschapper van *Allāh*. En zij die met hem zijn, zijn streng (en standvastig) tegenover de ongelovigen en genadevol onder elkaar. Jij ziet hen buigen en neerknielen (in gebed), op zoek naar *Allāh*'s genade en Zijn welbehagen – Op hun aangezicht zijn de tekenen (te zien) van (hun) neerknieling. Dat is hun beschrijving in de Thora – en hun beschrijving in het Evangelie – (zij zijn) net als het zaad (van het koren) dat zijn loten voortbrengt, en die dan versterkt, waardoor ze krachtig worden en stevig op eigen stengel komen te staan, tot vreugde van de zaaiers en opdat Hij door middel van hen (de volharding van de ware gelovigen) de woede van de ongelovigen opwekt. *Allāh* heeft aan hen die tot geloof zijn gekomen en goede daden verrichten, vergeving beloofd en een geweldige beloning”².

‘Abdullah ibn ‘Abbās vroeg op een dag aan Kāb al-Ahbār³ om hem te vertellen welke eigenschappen van de Profeet in de Thora vermeld staan. “Daarin worden de volgende eigenschappen genoemd: Mohammed ibn ‘Abdullah zal geboren worden in Mekka en emigreren naar Medina. Hij zal uiteindelijk Damascus veroveren. Hij gebruikt nooit scheldwoorden, noch zal hij zijn stem in het openbaar verheffen. Hij zal kwaad niet met kwaad vergelden, en hij vergeeft de boosdoeners. Zijn mensen zullen *Allāh* danken en prijzen, zowel in goede als in slechte tijden. Zij wassen hun armen (doen *wuḍū*⁴) en staan in rijen in het gebed, zoals op het slagveld. Vanaf de plaatsen waar zij bidden zal constant een zoemend geluid komen (het reciteren van de *Qur’ān* en het noemen van de namen van *Allāh*.) Hun gebedsoproep zal de hemel vervullen.”⁵

1. Vāhidī, s. 47; Rāzi, *Tefsīr*, IV, 116.

2. *Qur’ān*: *sūra Al-Faḥ* (48), *aya* 29.

3. Kāb al-Ahbār was van de *tabi’ūn*-generatie en staat bekend om zijn overleveringen uit de boeken van de Israëlieten. Hij werd in de tijd van Abū Bakr moslim, en stierf in het 32^e jaar na de *hijra*.

4. De kleine wassing voor het gebed.

5. Dārimī, *Muqaddima*, 2.

Atā ibn Yasār verhaalt: “Ik kwam langs ‘Abdullah ibn `Amr ibn al-‘Ās¹ en vroeg hem welke beschrijving de Boodschapper van *Allāh* had in de Thora. ‘Bij *Allāh*, hij wordt zeker beschreven in de Thora met eigenschappen die ook door de *Qur‘ān* worden beschreven. In de Thora staat: ‘O Profeet! We hebben jou als een getuige gezonden van de ware religie van *Allāh*, als een gever van blijde tijdingen aan de gelovigen, als een waarschuwer tot de ongelovigen en als een beschermer van de ongeletterden. Jij bent Mijn dienaar en Mijn Boodschapper. Ik heb jou *al-Mutawakkil* (degene die op *Allāh* vertrouwt) genoemd. Jij bent niet onbeleefd, niet hard of een oproerkraaier. Jij doet geen kwaad jegens degenen die jou kwaad doen, maar jij zal vergevingsgezind en vriendelijk met hen omgaan. *Allāh* zal jou niet laten sterven voordat Hij, door middel van jou, degenen die zijn afgedwaald, weer leidt door hen te doen erkennen dat niemand het recht heeft om aanbeden te worden behalve *Allāh*. Hiermee zullen blinde ogen, dove oren, en harten van steen worden geopend voor de waarheid”².

Aangezien de joden zich bewust waren van de eigenschappen van de Profeet, verlangden zij naar zijn komst. Dit verlangen was zo groot dat, als zij weer in een conflict met de Medinensische stammen *Aus* en *Khazradj* verzeild waren geraakt, zij deze stammen bedreigden door hen te vertellen dat hun dagen waren geteld. De komst van de verwachte Profeet, die aanstaande was en die de joden zouden volgen, zou het einde inluiden van deze stammenstrijd, zoals ook die van Ād en Iram³.

Echter, aangezien de Profeet geen joods bloed had, volgden de joden hem niet in hun totaliteit. Het volgende verhaal, dat wordt verteld door Safiyya bint Huyay, de vrouw van de Profeet en een joodse voordat zij zich bekeerde, is in dat opzicht treffend.

“Toen de Boodschapper van *Allāh* de stad *Quba* tijdens de *hijra* bereikte, snelden mijn vader en mijn oom toe om hem te zien. Zij kwamen pas bij zonsondergang terug, bedroefd en neerslachtig. Ik hoorde dat zij tegen elkaar zeiden: “Denk je dat hij de verwachte profeet is?”, vroeg Huyayy, mijn vader. “Bij God, hij is het!”, zei mijn oom Abū Yāsir. “Maar ben je er zeker van? Kan je het bevestigen met ander bewijs?”, vroeg mijn vader nog

1. ‘Abdullah ibn `Amr ibn al-‘Ās emigreerde in het zevende jaar na de *hijra* naar Medina. Dit deed hij met zijn vader, die na hem moslim werd. Hij was een geletterde metgezel met veel kennis van oude culturen. Hij schreef, met speciale toestemming van de Profeet, de *aḥādīth* die hij hoorde op. Met zijn enorme kennis in *ḥadīth* en *fiqh* behoort hij tot een van de vier ‘Abdullahs, ook wel *Abadila* genoemd, die bekend stonden vanwege hun kennis. Hij was ook onderdeel van het leger dat Damascus veroverde en vocht in de slag van Yarmūk. Daar was hij vlaggendrager in het leger dat door zijn vader `Amr werd aangevoerd. Na de verovering van Egypte, vestigde hij zich daar met zijn vader. Hij zou, op een leeftijd van 72 jaar, daar eveneens zijn laatste adem uitblazen. Hij werd begraven dicht bij de `Amr ibn al-‘Ās-moskee in Cairo.

2. Bukhārī, *Buyū*, 50; Tafsīr, 48/3.

3. Ibn Asīr, *el-Kāmil*, II, 95-96.

een keer. “Ja!”, was het antwoord. “Hoe voel je je nu ten opzichte van hem?”, vroeg Abū Yāsir op zijn beurt na enige tijd. “Bij *Allāh*, zolang ik leef, zal ik in mijn hart alleen maar vijandschap jegens hem koesteren,” antwoordde mijn vader.”¹

De joden waren jaloers, omdat de laatste profeet vanuit de gelederen van de Arabieren was gekomen, en niet vanuit die van de joden. Zij hadden al die tijd gewacht en gehoopt dat hij vanuit hun midden zou komen. Op basis daarvan wezen zij zijn profetschap af².

Ook Ibn ‘Abbās rapporteert de vijandige houding van de joden: “De joden van *Khaybar* verkeerden in constante strijd met de stam van *Ghatafan*, en bijna altijd werden zij verslagen. Dus baden zij tot *Allāh*: “Onze Heer! We vragen U de overwinning omwille van de profeet die U heeft beloofd te zenden tegen het Einde der Tijden”.

Door Goddelijke hulp te vragen omwille van de Profeet (*tawassul*), waren de joden uiteindelijk in staat om een keer te winnen van *Ghatafan*. Echter, hoewel zij omwille van hem hulp vroegen, accepteerden zij de laatste Profeet die *Allāh* had gezonden niet. Om hen te bestraffen werd het volgende vers geopenbaard:

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَّا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ

“En toen er een Boek van *Allāh* tot hen kwam, dat(gene) vervullend wat bij hen was, hoewel zij voordien om overwinning over de ongelovigen plachten te bidden – toen dat tot hen kwam wat zij herkenden, verwierpen zij het. Gods vloek³ rust daarom op de ongelovigen”⁴.

Het volgende voorval is ook belangrijk als teken voor de komst van de profeet: Sayf ibn Zī-Yazan werd door de Perzische Khosrau als koning van Yemen aangesteld. Alle vertegenwoordigers van de Arabische stammen feliciteerden hem. De afvaardiging die door de Mekkanen werd gezonden, bestond uit tien personen. De leider van deze delegatie was ‘Abd al-Muttalib, de grootvader van de Profeet.

1. Abū Nu`aym, *Dalāil*, I, 77-78.

2. Zie Ibn Sa`d, I, 155.

3. Zowel in de *Qur`ān* als in de *aḥādīth* worden vloeken uitgesproken over criminelen, zonder dat er een verwijzing staat naar specifieke personen. Deze vloeken zijn gericht op moreel verwerpelijke dwalingen, gedrag en praktijken. Dat ook de Profeet vervloekingen uitspreekt, ondanks het gegeven dat hij als genade is gezonden (*Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-bir, wa as-ṣalāh, wa al-`adab (49), ḥadīth 111*), toont aan hoe zwaar het gedrag en de consequenties daarvan wegen ten aanzien van het islamitische leven en op de sociale structuur daarvan.

4. *Qur`ān: sūra Al-Baqara (2), aya 89; Qurtubī, II, 27; Wāhidī, p. 31.*

In bijzijn van de koning, zei ‘Abd al-Muttalib: “Wij zijn het volk en de beschermers van het Huis van *Allāh*. We komen hier om je te feliciteren met toetreding tot de troon”.

Ze kregen een warm welkom van de Koning van Yemen en werden als zijn gasten ontvangen. Op een dag sommeerde de Koning ‘Abd al-Muttalib en zei: “Ik zal jou een geheim vertellen, ‘Abd al-Muttalib. Wanneer het iemand anders was geweest, had ik het niet verteld. Echter er is iets aan jou dat ik voel. Hou het voor jezelf, totdat *Allāh* wil dat het naar buiten komt. Alleen Zijn wil zal realiteit worden. We hebben een boek, de inhoud ervan kennen alleen wij en er staat belangrijk nieuws in voor jou en jouw vrienden.” “Zelfs als het betekent dat deze nomaden op jouw pad zullen sterven, laat het me weten. Wat is het belangrijke nieuws?” drong ‘Abd al-Muttalib aan. “Er zal een jongen worden geboren in het gebied van *Tihāma*. Hij zal een leider zijn voor de mensheid, tot aan de Dag des Oordeels. Jullie volk zal de eer opstrijken. Bij wijze van teken zal er een moedervlek zitten tussen zijn schouderbladen”.

Koning Sayf ibn Zī-Yazān van Yemen vervolgde: “De tijd van zijn geboorte is aangebroken. Maar wie weet is hij al geboren. Zijn naam is Mohammed. Zijn ouders zullen sterven en zijn grootvader en zijn oom zullen voor hem zorgen. *Allāh* heeft hem tot een duidelijke verkondiger op Zijn Pad gemaakt, en sommigen van ons zullen hem daarbij helpen. Door hen zal *Allāh* de vijanden van de Profeet vernederen en zijn vrienden eren. Hij zal de beste delen van de wereld innemen. Het *Magian*-vuur zal met zijn geboorte gedoofd worden. De mensen in zijn tijd zullen *al-Rahmān*, de enige ware God, aanbidden. Ongeloof en andere extremiteiten zullen verdreven worden, afgoden worden kapotgeslagen en de *shaytān* zal worden gestenigd. Zijn woorden zullen het verschil tussen goed en kwaad verduidelijken. Zijn oordelen zullen altijd rechtvaardig zijn. Hij zal altijd het goede bevelen en dit zelf eerst praktiseren. Het slechte zal verboden zijn en valsheid zal worden vernietigd.”

‘Abd al-Muttalib vroeg: “Moge *Allāh* uw leven verlengen en eer vergroten! Moge *Allāh* uw bestuur eeuwig laten duren! Wat u beschrijft, is mijn afkomst. Kan de koning deze man nog gelukkiger maken door meer details te geven over zijn kind?” “Bij het omhulde Huis van *Allāh*, bij alle wonderen en hemelse geschriften, het is geen leugen dat jij de voorvader bent van dit kind,” antwoordde Sayf.

‘Abd al-Muttalib viel op de grond van blijdschap. “Hef jouw hoofd omhoog! Moge *Allāh* jouw hart vrede schenken, jouw leven verlengen en jouw naam verheffen Vertel me, is er iets wat jou bekend voorkomt uit de

tekenen die ik je zojuist heb verteld?”, vroeg de koning. “Ja. Ik had een zoon die ik liefhad en koesterde. Ik heb hem laten trouwen met ‘Amina, de dochter van de edelste van mijn volk. Ze is bevallen van een kind, dat ik Mohammed heb genoemd. Hij heeft een moedervlek tussen zijn schouderbladen. Hij heeft verder alle tekenen die jij zojuist hebt opgenoemd. Zijn beide ouders zijn gestorven. Zijn oom en ik hebben de zorg voor hem op ons genomen,” legde ‘Abd al-Muttalib uit.

“Bescherm het kind goed,” adviseerde de koning. “Wees gewaarschuwd voor de joden, omdat zij vijandschap jegens hem koesteren. Maar *Allāh* zal hun niet de mogelijkheid geven. Vertel tegen je vrienden niet datgene wat ik jou gezegd heb. Ik vrees dat zij jaloers zullen worden op de superioriteit die jouw kleinzoon zal hebben, en dat zij hem daarom in de problemen zullen brengen. Als ik zou weten dat ik nog zou leven als hij Profeet wordt, dan zou ik mijn cavalerie en infanterie naar Yathrib laten marcheren om deze in te nemen. Ik zou er mijn hoofdstad van maken en mij voorbereiden op zijn migratie. Kon ik maar een van hen zijn die hem beschermen! Breng mij jaarlijks nieuws!” De Koning van Yemen werd helaas, binnen een jaar nadien, gedood.¹

‘Abd al-Muttalib kreeg ook ander nieuws over zijn kleinzoon. Toen Mohammed als klein kind met zijn vrienden speelde, begaf hij zich op een dag tot aan de *Radm*-kwartieren. Daar bevond zich een groep mannen van de *Mudlij*-stam. Zij inspecteerden de voeten en voetafdrukken van Mohammed.

Toen ‘Abd al-Muttalib arriveerde, omhelsden ze hem en vroegen hem: “Is dit kind van jou?” “Hij is mijn (klein)zoon”, antwoordde hij. “Bescherm hem, omdat we nog nooit voetafdrukken hebben gezien die zo lijken op die van Ibrāhīm bij de *ka’ba*,” adviseerden ze hem. ‘Abd al-Muttalib riep zijn zoon Abū Tālib bij zich en vroeg hem naar deze woorden te luisteren. Vanwege deze woorden zou Abū Tālib zich nadien zo beschermend hebben gedragen jegens zijn neefje.²

Voordat de Profeet de wereld verlichtte met zijn aanwezigheid, verkeerde deze in een spirituele duisternis. Ze verkeerde in de moerassen van onwetendheid. De mensheid had haar waardigheid verloren. Zelfs de dieren hadden genoeg van de wreedheden van de mens. Het leven was ondragelijk geworden. De mensen leefden in ellende en de harten deden

1. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 26-28; Diyārbakri, I, 239-241. Dat de komst van de Profeet en enkele van zijn eigenschappen zowel in de Bijbel als de Thora vermeld staan, toont aan dat zij in eerste instantie een Goddelijke oorsprong hebben. En ondanks alle wijzigingen en verdraaiingen, bevatten ze toch een kern van waarheid in zich. Moslims erkennen deze boeken wel, maar beschouwen ze als niet meer geldig. Dat betekent niet dat men ze met disrespect dient te behandelen, integendeel.

2. Abū Nu’aym, *Dalāil*, I, 165; Ibn Sa’d, I, 118.

pijn. De zwakkeren waren vergeten hoe het was om te lachten. De sterkeren in de maatschappij waren de enigen die zich het recht hadden toegeëigend om welgesteld te leven.

De *Qur'ān* beschrijft dit als:

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ

“Verderf is zichtbaar geworden te land en ter zee vanwege wat de (handen van de) mensen hebben verricht [...]”¹

Toen de geboorte van de Profeet aanstaande was, verkeerde al het levende en niet-levende in vervoering, wachtend op degene die hen uit de duisternis zou leiden. De gehele mensheid wachtte hierop, nadat zij de voortekenen al had gezien. Sulaymen Chelebi beschrijft de staat van ‘Aminah op het moment dat Mohammed werd geboren, in het volgende gedicht:

“Ik zag”, zei de moeder van de Geliefde,

“Een licht dat zo uniek is, dat de zon er als een vlinder omheen vloog”

De Engelen daalden vanuit de hemel in een lijn neer,

En net als de *ka'ba*, wentelden mijn huis.

“Niemand zoals jouw zoon”, zeiden ze,

“Is eerder op deze aarde gekomen.”

De Koning van kennis, Goddelijk als Hij is,

Met geheimen en met wijsheid, versiert Hij de eenheid. [...]”

6. De voortreffelijke geboorte en het plaatsvinden van bijzondere gebeurtenissen

Op maandag 12 *Rabi' al-Awwal*,² bij het aanbreken van de morgenstond kwam Mohammed, het kind van ‘Abdullah en ‘Amina ter wereld. Deze gebeurtenis vond gelijktijdig plaats met enkele bijzondere gebeurtenissen, alsof alle dingen als het ware tot leven kwamen om de Boodschapper van *Allāh* te verwelkomen.

Sulayman Chelebi beschrijft deze vreugde met de woorden:

“Welkom, o grote sultān,

Degene die versierd is met wijsheid, welkom!

Welkom, o geheim van Hij Die oordeelt

Genezing voor iedereen die ziek is, welkom!

Welkom o genade voor de wereld

1. *Qur'ān*: *sūra* Ar-Roem (30), *aya* 41.

2. Dit komt overeen met 20 april 571 A.D..

Hulp voor alle zondaren, welkom!”

Zijn komst overspoelde het universum met barmhartigheid. De dag en de nacht veranderden bij wijze van spreken. Emoties werden beter gevoeld, woorden en smaken kenden geen grenzen meer. Alles kreeg een nieuwe betekenis. De afgoden trilden of stortten in. De pilaren en torens van de paleizen van Madâyin, het huis van Khosrau, brokkelde af. Het meer van *Sawa*, of *Thabariya*,¹ dat in die tijd als heilig werd beschouwd, droogde op als een moeras van onderdrukking².

Deze gebeurtenissen vormden de eerste verschijningsvormen van de Profeet in tijd en in ruimte. Het jaar dat hij geboren werd was het Jaar van de Olifant. Sommigen beschouwen de nacht van zijn geboortedag als de beste nacht na de Nacht van Qadr. Een poëet schreef:

“Laat de tuinman geen moeite doen om de rozentuinen te bewateren.

Zelfs het water geven aan duizend tuinen, zou er nog niet aan gelijk staan”.

De komst van de Profeet veranderde alles. deze zorgde voor een sprankeling in de harten die naar hem verlangden, zoals parels zich in oesters bevinden.

Ibn ‘Abbās leverde over: “De Boodschapper van *Allāh* werd geboren op een maandag, verkreeg zijn profeetschap (eerste openbaring) op een maandag, vertrok vanuit Mekka naar Medina op een maandag, arriveerde daar op een maandag, en stierf op een maandag. Het was een maandag toen hij als arbiter optrad tussen de stammen bij de *ka’ba* inzake de kwestie van het terugplaatsen van de zwarte steen. Hij zegevierde in de Slag van Badr op een maandag.

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

“[...] Nu (vandaag) heb Ik jullie godsdienst voor jullie vervolmaakt [...]”³

Dit vers werd ook op een maandag geopenbaard.”⁴

Dat zijn geboorte, de start van zijn profeetschap, de *hidjra* en zijn overlijden allemaal op maandagen plaatsvonden, duidt op het belang van die dag. Op die dag zijn vreugde en verdriet gemeenschappelijk doorvoeld en doorgemaakt.

‘Amina heeft zelf gezegd dat zij noch tijdens de zwangerschap, noch tijdens de bevalling enige moeilijkheid heeft ervaren. Toen de Profeet ter

1. *Sawa* was een meer 12 kilometer ten zuidwesten van *Tahran*. Het bevond zich tussen *Hamadân* en *Qum*. De stad werd er gesticht nadat het meer was opgedroogd.

2. Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, II, 273.

3. *Qur’ân: sûra Al-Mâ’ida* (5), aya 3.

4. Ahmad, I, 277; Haythami, I, 196.

wereld kwam, zag zij een licht dat het oosten en het westen verlichtte. Hij kwam zo zuiver mogelijk ter wereld, met zijn handen op de grond en zijn hoofd in de richting van de hemel.¹

Er vond nog een aantal gebeurtenissen plaats. Iblīs schreeuwde het uit, harder dan hij ooit had gedaan.² Mubazân, een hoge Perzische priester, zag in een droom een kudde wilde kamelen aankomen, met een kudde paarden achter zich. Zij staken de Tigris over en verspreidden zich over het Perzische land. De *Samawa*-vallei geraakte overspoeld.³ Liefst veertien pilaren van het paleis van Khosrau van Perzië stortten in. Het grote vuur, dat duizend jaar onophoudelijk had gebrand in een Perzische tempel, werd uitgeblazen.⁴

Volgens Ā'isha zag een joodse handelaar uit Mekka, in de nacht dat de Profeet werd geboren, een vallende ster. Hij herkende deze als een teken van de langverwachte komst. Hij bezocht daarop een van de plaatsen waar de *Quraysh* samenkwamen: "Is er een van jullie vrouwen deze nacht bevallen van een kind?" "Niet dat we weten", zeiden zij. "Luister goed naar me, o *Quraysh*", waarschuwde de jood. "De Profeet van het Laatste Uur is vannacht geboren. Tussen zijn schouderbladen zit een moedervlek, een mix van bruin en geel en bedekt met haar."

Verbaasd door de woorden van de jood, gingen de mensen uit elkaar, ieder zijn eigen weg. Toen zij thuiskwamen vertelden zij over de ontmoeting met de jood. Daarop verkregen sommigen het antwoord dat er een jongen, met de naam Mohammed, was geboren, de zoon van 'Abdullah. Ze vertrokken daarop naar het huis van de jood. "Er is een kind in Mekka geboren Heb je dat gehoord?", vroegen ze. "Is hij voor of nadat ik jullie heb gesproken geboren?" "Ervoor, en zijn naam is Ahmad".

De jood vroeg of ze hem mee konden nemen naar het huis van 'Amina, die aan hen haar baby liet zien. Toen de jood met zijn eigen ogen het Zegel der Profeten tussen de schouderbladen van de Profeet zag, viel hij flauw. Toen hij weer bij kwam, vroeg hij wat er was gebeurd. "Bij God, het profetschap heeft de Kinderen van Israël verlaten, net als het Boek. Er staat geschreven dat de Laatste Profeet de joden zal verslaan en de reputaties van hun geleerden zal verwoesten. De Arabieren zullen veel eer verkrijgen door middel van het profetschap. Verheugen jullie jezelf, jullie zullen macht verkrijgen die in het oosten en het westen weerklank zal vinden"⁵.

---

1. Ibn Sa'd, I, 102, 150.

2. Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, II, 271.

3. *Samawa* is een woestijn 235 kilometer ten zuidoosten van Bagdad. Het licht dichtbij *Kalb*, wat ongeveer tussen *Kufa* en Damascus ligt.

4. Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, II, 273.

5. Ibn Sa'd, I, 162-163; Hâkim, II, 657/4177.

Alle Mekkanen waren blij met de geboorte van de Profeet. Zelfs Abū Lahab beloofde zijn slavin Suwayba met haar vrijheid, omdat zij hem het goede nieuws van de geboorte van zijn neefje bracht.¹ Ibn ‘Abbās levert over: “Ik zag Abū Lahab, een jaar nadat hij overleden was, in mijn droom. Hij verkeerde in een afschuwelijke staat. “Hoe gaat het met jou?”, vroeg ik hem. “Mijn straf wordt op maandag verlicht, omdat ik Suwayba heb vrijgelaten uit vreugde voor Mohammeds geboorte. Op die dag word ik opgefrist met water dat vanuit het gat tussen mijn duim en mijn wijsvinger komt”, antwoordde hij”².

7. De namen van de Profeet

De Boodschapper van *Allāh* heeft vele namen. De eerste en de belangrijkste zijn Mohammed en Ahmad: beide worden genoemd in de *Qur’ān*. De naam Mohammed komt vier keer in de *Qur’ān* voor, Ahmad één keer. Mohammed betekent degene die rijkelijk wordt geprezen, terwijl Ahmad verwijst naar hem die rijkelijk dankbetuigingen verricht. In het Evangelie wordt het woord *Faraqlitos* gebruikt, dat dezelfde betekenis heeft.

In een *ḥadīth* zegt Mohammed: “Ik heb vijf namen: ik ben Mohammed en Ahmad. Ik ben *al-Māhī* (degene die uitwist) door middel van wie *Allāh* ongelooft zal uitroeien. Ik ben *al-Ḥāshir*, die als eerste zal herleven. Ik ben ook *al-‘Āqib* (het Zegel der Profeten na wie er geen profeet meer zal komen.)”³.

Over de namen en de eigenschappen van de Profeet zijn vele boeken geschreven. *Dalā’il al-khayrāt* haalt er bijvoorbeeld tweehonderd aan. Sommige namen en eigenschappen worden gebruikt om de richting van de *Qibla* in de moskee van de Profeet te illustreren.

8. Onder de hoede van de zoogmoeder

De Profeet was geboren, maar had geen vader.

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ

“Trof Hij jou dan niet als een wees aan? En Hij heeft jou in bescherming genomen”⁴.

De eerste dagen werd de Profeet gezoogd door zijn moeder ‘Amina. Daarna deed Suwayba dat korte tijd tezamen met het zorgen voor haar eigen baby Masrūh.⁵

1. Halabī, I, 138.

2. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 277; Ibn Sa’d, I, 108, 125.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), *ḥadīth* 3532.

4. *Qur’ān: sūra Ad-Ḍuḥā* (93), *aya* 6.

5. Suwayba was ook de zoogmoeder van Hamza en Abū Salama. Dit zijn dan ook de zoogbroers van de Profeet. Sa’d, I, 108-110.

Uit loyaliteit zorgde de Profeet gedurende zijn gehele leven voor zijn zoogmoeder Suwayba. Zowel hij als Khadija behandelde haar, in de tijd dat zij in Mekka woonden, met respect en vriendelijkheid. Nadat de Profeet naar Medina was geëmigreerd, zorgde hij eveneens voor haar door haar voorzieningen te sturen. Toen de Profeet terugkeerde van de expeditie bij *Khaybar* (in het zevende jaar van de *hijra*), hoorde hij dat zij overleden was. Hij informeerde naar haar zoon Masrûh om hem te ondersteunen, maar kreeg toen te horen dat niet alleen hij, maar ook alle andere familieleden voor haar overleden waren.¹ Het respect en de eerbied waarmee de Profeet met Suwayba omging, toont aan hoe loyaal en dankbaar hij was.

Na Suwayba werd Halima de zoogmoeder van de Profeet. De Arabieren hadden de gewoonte om de zorg voor hun pasgeboren kinderen over te laten aan de stammen die in de woestijn leefden. Dit woestijnklimaat was niet alleen gezonder voor de kinderen, ze werden er ook moediger van. Het was daarnaast beter voor hun ontwikkeling van de taal, omdat de nomadische Arabieren de kinderen beter lieten articuleren en hun taal eloquenter was.

In die traditie werd de Profeet Mohammed aan Halima, van de stam *Banû Sa`d*, meegegeven. Deze stam stond bekend als degene die de taal het beste beheerste onder de Arabieren. Op deze wijze werd de Profeet al op vroege leeftijd voorbereid om zijn boodschap zo goed mogelijk te verwoorden. Het bewijs hiervoor is het antwoord van de Profeet op de opmerking van Abû Bakr dat hij nog nooit iemand had ontmoet die eloquenter in taalgebruik was: "Ik ben een man van *Quraysh* die gezoogd is door een moeder van *Banû Sa`d*."²

Halima bin Hârith vertelt hoe zij de zoogmoeder van de Profeet werd: "Het was het jaar van een verschrikkelijke honger. Samen met een witte ezel en begeleid door enkele andere vrouwen van *Banû Sa`d*, reisden wij naar Mekka in de hoop dat we zuigelingen konden vinden die we mochten zogen. We hadden niets meer om te eten. We hadden slechts een oude vrouwelijke kameel, die geen melk meer gaf. Daarnaast hadden we een klein kind bij ons. Aangezien zowel de kameel als ikzelf geen melk had om haar te voeden, hilde zij voortdurend. Daardoor konden wij niet slapen. Uiteindelijk kwamen wij in Mekka aan. Er was geen enkele vrouw die de kleine Mohammed niet kreeg aangeboden. Maar zij weigerden allemaal, omdat zij allemaal naar een kind zochten van wie de vader nog in leven was, en hij was een wees. Iedere vrouw, behalve ik, vond een zuigeling en keerde terug naar huis. Ik wilde niet met lege handen naar huis terugkeren, dus zei ik tegen mijn echtgenoot: "Ik zal de wees accepteren." Dat deed ik en

1. Ibn Sa`d, I, 108, 109.

2. Ali al-Muttaqi, VI, 174/15247.

ik keerde, met het kind in mijn armen, terug naar mijn tent. “Dat was een goede beslissing”, zei mijn echtgenoot. “Wie weet beloont *Allāh* ons omwille van dit kind.”

“En vanaf het moment dat ik hem in mijn armen had, begon mijn melk te stromen, waardoor ik in staat was om zowel hem als mijn eigen kind voldoende te voeden. Die nacht controleerde mijn echtgenoot onze oude kameel, en hij zag tot zijn grote verbazing dat ook zij veel melk had. We melkten haar en dronken tot we tevreden waren en geen honger of dorst meer hadden. De kinderen sliepen vredig.

“Bij *Allāh*, het ziet ernaar uit dat wij een gezegend kind in onze handen hebben”, zei mijn echtgenoot. Echter de rijkdom eindigde daar niet. Onze ezel, die bekend stond als traag en die altijd achteraanliep, haalde iedereen in. Ik kon haar maar met moeite in bedwang houden. “Is dat de ezel waarop jij naar Mekka reed?”, vroegen mensen verbaasd. “Ja”, antwoordde ik.

Eenmaal thuis, in een dorre omgeving, kwam ons schaap 's avonds na het grazen terug. Ook zij had genoeg melk. Andere schapen kwamen daarentegen uitgeput en vermagerd terug. Wij konden ons schaap volledig melken, terwijl anderen geen druppel gaven. De eigenaren van de schapen beschuldigden de herders: “Schaam je! Laat jij onze schapen niet grazen waar Halima's herder de schapen laat grazen?” Zij hadden een punt, omdat alle herders de schapen in hetzelfde gebied lieten grazen. Het onze keerde toch terug vol melk, terwijl die van hen 'droog' terugkwamen”.

Wat andere kinderen in een maand leren, leerde Mohammed in een dag. En wat andere kinderen in een jaar leerden, leerde Mohammed in een maand. Toen hij een jaar oud was, was hij al een opvallende jonge peuter. Nadat hij enkele jaren bij ons had verbleven, wilden we hem naar zijn moeder terugbrengen. Mijn echtgenoot kon dit verlies niet verdragen: “Laat ons hem nog iets langer houden, op zijn minst totdat de pest uit Mekka weg is”, drong hij aan. “We zouden het verlies van de zegeningen van hem nauwelijks kunnen dragen. We drongen zo vasthoudend aan, dat 'Amina tenslotte toegaf. Daarmee bleven zijn zegeningen nog iets langer bij ons.”¹

Op een dag zat Mohammed met zijn pleegzus Sjaymaa bij de lammeren, onder de snikhete zon. Toen zij terugkwamen, berispte Halima haar dochter omdat ze de hitte in waren gegaan, waarop Sjaymaa zei: “We hebben de hitte van de zon geen moment gevoeld. Er was altijd wel een wolk boven mijn broer die ons schaduw bood.”²

---

1. Haythami, VIII, 221; Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, II, 278-279.

2. Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, II, 279; Ibn Sa'd, I, 112.

Halima vervolgde: “Dus bleef hij nog iets langer bij ons. We hebben zoveel bijzondere dingen aan hem gezien, dat de angst dat er iets met hem zou gebeuren ons aangreep. Daarop reisden wij naar Mekka om hem terug te geven aan zijn moeder. Toen we bijna in Mekka waren, raakten we hem echter plotseling kwijt.”¹

Er wordt gezegd dat de Mekkanen krampachtig naar de verloren jongen op zoek gingen, maar het mocht niet baten. ‘Abd al-Muttalib was bij de *ka`ba* en bad voor zijn welzijn, toen hij een stem van boven hoorde: “Wees niet bang, Mohammed heeft een Heer Die hem niet onbeschermd zal laten!” ‘Abd al-Muttalib riep wanhopig: “Wie u ook moge zijn, vertel ons waar hij is!” “Nabij de boom aan de rechterzijde van de *Tihama*-vallei”, hoorde ‘Abd al-Muttalib.

‘Abd al-Muttalib ging regelrecht naar de beschreven plek en vond daar zijn kleinzoon.² Er wordt gezegd dat het volgende vers direct betrekking heeft op deze gebeurtenis:

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ

“En trof Hij jou niet als zoekende aan en heeft Hij jou niet geleid?”³

Halima vervolgde met het uitleggen wat er toen gebeurde: “Amina was zeer verbaasd toen we bij haar aankwamen. “Waarom brengen jullie hem nu al terug, terwijl jullie eerst zo volhardend waren om hem nog te houden”, vroeg ze. “*Allāh* is onze Getuige dat we goed voor hem hebben gezorgd”, antwoordde ik. “Maar we vrezen dat hem misschien iets overkomt, dus brengen we hem terug.”

“Vertel me alstublieft wat je gezien hebt, waardoor je dat vreest”, vroeg ze. In eerste instantie wilden we dat niet zeggen. Omdat ze aandrong, gaven we toe. Toch was ze niet verrast door wat we haar vertelden. “Mijn zoon heeft veel bijzondere dingen laten zien. Laat me vertellen wat ik al eerder heb gezien”, zei ze, voordat ze overging tot de bijzondere ervaringen die plaatsvonden tijdens de bevalling. “Je kan hem nu bij mij achterlaten en in alle rust terugkeren naar huis,” was het laatste wat we haar hoorden zeggen”⁴

Halima vertelt verder dat ‘Abd al-Muttalib hen overlaadde met geschenken. Ze begaf zich naar huis met een ongekend groot aantal waardevolle goederen. Zij vertelde hem toen ook wat zij aan ‘Amina had verteld, waarop ‘Abd al-Muttalib de Profeet omhelsde, hilde en zei: “Er is

1. Ibn Hishām, I, 179; Ibn Sa`d, I, 112.

2. Diyārbakri, I, 228.

3. *Qur`ān: sūra Ad-Ḍuḥā* (93), *āya* 7.

4. Haythami, VIII, Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 278-279.

geen twijfel, Halima, dat mijn (klein)zoon zich een grote naam zal verwerven. Ik hoop te leven op het moment dat het zover is.”¹

De Profeet is altijd zeer loyaal ten opzichte van zijn pleegfamilie geweest. Hij sprak Halima aan met ‘geliefde moeder’ en liet altijd zijn liefde en zijn respect voor haar zien. Zo legde hij zijn mantel voor haar neer, opdat zij erop kon zitten. Wat zij ook nodig had, de Profeet zorgde ervoor.²

Op een dag kwam Halima naar Mekka om de Profeet te zien. Hij was toen getrouwd met Khadija. Zij namen Halima als gast in huis en zorgden vriendelijk voor haar. Ze klaagde over de honger en de droogte die haar land voor haar vee hadden verwoest. Khadija gaf haar veertig schapen mee en een kameel om op naar huis te rijden en om haar bagage te dragen.³

Tijdens de verovering van Mekka kwam de zus van Halima de Profeet bezoeken. Dit was nabij Abtah. Ze gaf hem, in een leren buidel, kaas en boter als cadeau. De Boodschapper van *Allāh* vroeg direct naar haar zus. Toen hij hoorde dat zij overleden was, sprongen de tranen in zijn ogen. Hij beval toen dat de zus van Halima kleding, een kameel en tweehonderd zilveren dirhams diende te krijgen. Voordat zij tevreden naar haar dorp terugkeerde, zei ze: “Je bent nog net zo loyaal, als je vroeger was.”⁴

9. Het splijten van de borstkas

Om de Profeet voor te bereiden op de ontvangst van de goddelijke boodschap, deed *Allāh* zijn borstkas openen om zijn hart meerdere malen te reinigen en te vullen met eigenschappen als kalmte, compassie, genade, geloof en wijsheid. Toen dit gebeurde, was Mohammed nog bij zijn zoogmoeder.

Toen een man jaren later aan de Profeet vroeg wat de eerste tekenen van zijn profeetschap waren geweest, antwoordde de Profeet in detail: “Mijn zoogmoeder behoorde tot de stam *Banû Sa`d*. Op een dag trokken mijn pleegzus en ik er met het vee op uit. We hadden niets bij ons om te eten, dus adviseerde ik mijn zus om naar onze moeder terug te gaan om eten te halen. Toen zij weg was, bleef ik alleen achter met de dieren. Niet lang nadien verschenen er twee engelen, gekleed in het wit. “Is dat hem?”, vroeg de een aan de ander. “Ja”, antwoordde de tweede. Ze kwamen snel naast mij zitten, legden mij op mijn rug en openden mijn borstkas. Ze namen mijn hart eruit en verwijderden een zwarte plek.

---

1. Bayhaqi, *Dalâil*, I, 145

2. Ibn Sa`d, I, 113, 114.

3. Ibid., 114.

4. Wâqidi, II, 869; Balazuri, I, 95.

“Ga en breng me wat smeltwater van sneeuw’, hoorde ik de een tegen de ander zeggen. Het water werd gebracht en daarmee wasten ze de binnenkant van mijn borstkas. “Haal nu wat smeltwater van hagel”, zei de ene weer. Hiermee wasten ze mijn hart.

“Breng me nu vrede en kalmte”, beval de ene de andere opnieuw. Ze goten beide in mijn hart. “Nu, maak hem dicht en geef hem het Zegel van het profeetschap”, zei de ene. “Ze verzegelden mijn hart en maakten me daarna dicht. Ik was ontzettend bang. Ik snelde naar huis, waar ik mijn zoogmoeder over het incident vertelde.”¹ Er zijn veel bronnen die over deze gebeurtenis rapporteren. De Profeet was toen pas vier jaar oud.² Anas heeft bevestigd dat hij meerdere keren het litteken op de borst van de Profeet heeft gezien.³

Er zijn enkele diepere wijsheden waarneembaar achter het splijten van de borst van de Profeet. Door middel van het incident, informeerde *Allāh* de mensen over zijn reputatie, terwijl Hij hem tegelijkertijd al op vroege leeftijd voorbereidde op het profeetschap. Dat de spirituele reiniging haar littekens naliet, was voor getuigen een teken waardoor het accepteren van het profeetschap gemakkelijker werd. Bijzondere gebeurtenissen maakten zijn uitspraken ook daadwerkelijk toegankelijker.

10. De reis naar Medina en het overlijden van ‘Amina

Toen de Profeet zes jaar oud was, nam ‘Amina hem, samen met Umm Ayman, mee naar Medina om het graf van zijn vader te bezoeken. Ze verbleven daar een maand bij de broer van ‘Amina. Het bezoek was goed voor de Profeet omdat hij hier zijn neven leerde kennen en zelfs leerde zwemmen.⁴

De Boodschapper van *Allāh* herinnerde zich later deze dagen en herinnerde zich ook dat er bepaalde joden kwamen die naast hem gingen zitten en langdurig naar hem keken.⁵ “Nadat ze enige tijd naar mij hadden gekeken, ging een jood weg maar hij keerde kort daarna weer terug. “Wat is je naam, kind?”, vroeg hij. “Ahmad”, zei ik. Hij keek toen naar mijn rug en mompelde wat. “*Hij* moet het zijn” Ik vertelde mijn oom hieromtrent, die daarop mijn moeder inlichtte. Ze voelde zich wat ongemakkelijk, waarop we direct voorbereidingen troffen om terug naar Mekka te gaan”⁶.

‘Amina werd onderweg ziek en zou uiteindelijk, op dertigjarige leeftijd, nabij *Abwa*’, sterven. Daar werd ze ook begraven. Vlak voordat ze stierf, keek

1. Ahmad, IV, 184-185; Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, II, 280; Haythami, VIII, 222.

2. Zie Ibn Sa’d, I, 112.

3. *Ṣaḥîḥ Muslim, kitâb al-imân (1), ḥadîth 162 c.*

4. Ibn Sa’d, I, 116.

5. Ibid.

6. Abu Nuaym, *Dalâil*, I, 163-164

ze haar kleine wees in de ogen, knuffelde en streelde hem en zei: “Moge *Allāh* je zegenen! Als dat wat ik in mijn dromen heb gezien waar is, dan zal jij door *Allāh* worden aangesteld om de mensheid in te lichten over wat goed en kwaad is. *Allāh* zal je beschermen tegen ongeloof en afgodsbeelden. Alles wat leeft zal sterven, alles wat nieuw is veroudert. Alles wat is verouderd, is gedoemd om te vergaan. Ook ik zal nu een volgende stap zetten, maar ik weet dat ik altijd herinnerd zal worden omdat ik een zuiver kind heb nagelaten. [...]”¹

De poëet Arif Nihat Asya schrijft over ‘Amina:

De vrouw die nabij *Abwa*’ ligt.

Van wien de tuin de mooiste roos voortbracht.

Nu de Profeet ook zijn moeder niet meer had, keerde hij met zijn verzorgster Umm Ayman terug naar Mekka. Ook Umm Ayman zou later door de Profeet ‘moeder’ worden genoemd, en hij zou haar vaak bezoeken. Als teken van zijn liefde voor haar, refereerde de Profeet aan haar als zijn ‘tweede moeder’. Hij zag haar als een familielid.²

11. Onder de bescherming van ‘Abd al-Muttalib

De Profeet had zowel zijn vader als zijn moeder binnen slechts enkele jaren verloren, maar dit betekende niet dat *Allāh* hem niet beschermde. Hij werd onder de hoede van ‘Abd al-Muttalib genomen. ‘Abd al-Muttalib gaf hem meer liefde dan hij zijn eigen kinderen had gegeven.

Niemand mocht de kamer binnengaan als ‘Abd al-Muttalib sliep of alleen was, behalve Mohammed. Hij had de volledige vrijheid om zijn grootvader te zien wanneer hij dat wilde.³ Groot was het respect dat de zonen van ‘Abd al-Muttalib voor hem hadden. Niemand durfde zijn plek bij de *ka’ba* in te nemen, met uitzondering van Mohammed. Mohammed werd nog wel door zijn ooms gewaarschuwd, maar toen zei zijn grootvader: “Laat hem op mijn plek zitten. Ik zweer bij *Allāh* dat hij voorbestemd is voor grotere zaken.”

‘Abd al-Muttalib liet zijn kleinzoon altijd dicht bij hem zitten, en stond altijd toe wat Mohammed wilde doen.⁴ Hij begon nooit aan een maaltijd zonder zijn kleinzoon. Als Mohammed niet in zijn nabijheid was, dan zond hij iemand om hem te halen.⁵ Als het eten was opgediend, zorgde ‘Abd al-Muttalib ervoor dat hij het lekkerste gedeelte kreeg.⁶

1. Diyārbakri, I, 229-230; Kamil Miras, *Tecrid Tercümesi*, IV, 549

2. Ibn Asīr, *Usdu’l-Ghāba*, VII, 303-304; Ibn Sa’d, VIII, 223.

3. Ibn Sa’d, I, 118.

4. Ibn Hishām, I, 180.

5. Ibn Sa’d, I, 118.

6. Balāzuri, I, 81.

Toen Mekka getroffen werd door een ernstige droogte, geraakten de mensen in paniek. De Mekkanen beklommen de *Abū Qubays*-berg om daar *Allāh* om regen te vragen. ‘Abd al-Muttalib klom met hen mee en droeg Mohammed op zijn schouders mee. Eenmaal bovenop de berg gingen de mensen dicht bij ‘Abd al-Muttalib staan, die vervolgens zijn handen naar de hemel richtte en smeekte om regen. Het duurde niet lang voordat de poorten van de hemel zich openden. De wolken stortten direct een vloed aan water naar beneden, genoeg om de uitgedroogde grond van Mekka van water te voorzien.¹

Deze prachtige tijden vlogen als in een flits voorbij. Toen Mohammed acht jaar oud was, overleed zijn opa ‘Abd al-Muttalib. Al zijn wereldse hulp en steun leek weg te zijn gevallen. Hij kon alleen nog maar steunen op zijn Heer, *Allāh*.

Er is oneindige wijsheid aan te treffen in het feit dat de Profeet geen ouders had, en dat hij ook zijn grootvader op vroege leeftijd had verloren. Aangezien hij zoveel verlies had geleden, konden de ongelovigen geen verontschuldigungen vinden om zijn profeetschap in de toekomst te ontkennen. Zij konden niet vaststellen dat hij bij de ontvangst van een openbaring door zijn vader of zijn grootvader werd getraind.

Echter, doordat hij een wees was, werd hij beschermd tegen corrupte gewoontes van de maatschappij: deze werden namelijk vaker dan niet doorgegeven van vader op zoon. Mohammed was geschoold door *Allāh*. “Mijn Heer heeft mij zo perfect getraind.”²

Dat hij het hoogste morele niveau bereikte, ondanks de situatie waarin hij zonder ouderlijke training opgroeide, is wederom een teken van de waarheidsgetrouwheid van de Profeet.

Aangezien hij opgroeide als een wees, ontwikkelde hij een genadevol en verfiynd hart. Hij leerde hoe het was volledig te vertrouwen op *Allāh*.

Wezen dienen verschillende moeilijkheden te overwinnen, vaak als gevolg van hun situatie of vanwege het gedrag van de familie als die hen in de steek laat. De Profeet is een beschermheer van alle wezen geworden, ongeacht in welke lagen van de maatschappij zij zich bevinden. Hij heeft gezegd: “Degenen die een wees onder zijn familieleden beschermt, zal naast mij zitten in het Paradijs, zo dicht als de wijsvinger bij de middelvinger is”³.

1. Ibn Sa’d, I, 90; Ibn Asir, *Usdu’l-Ghaba*, VII, 112; Diyārbakrī, I, 239.

2. Suyūti, I, 12.

3. *Ṣaḥīḥ Bukhārī*, *kitāb al-adab* (78), *ḥadīth* 6005; *Ṣaḥīḥ Muslim*, *kitāb az-zuḥd wa ar-raqā’iq* (55), *ḥadīth* 2983.

Een ander teken is dat de Profeet een voorbeeld is voor alle mensen van alle lagen van de samenleving. *Allāh* doet de Profeet alle mogelijke situaties doorstaan, die van zwakkeren tot aan die van leider van de staat.

12. Onder de bescherming van Abū Ṭālib

Vlak voordat ‘Abd al-Muttalib overleed, riep hij zijn zoons bij hem om zijn laatste wil kenbaar te maken. Hij adviseerde zijn zoons om op zijn geliefde kleinzoon te passen en dat op de best mogelijke manier te doen. Omdat Zubayr en Abū Ṭālib dezelfde moeder hadden als de vader van de Profeet, lag het voor de hand dat zij deze taak op zich namen. Er werd geloot, waarna Abū Ṭālib uiteindelijk degene werd die voor Mohammed zorg zou dragen.

Abū Ṭālib was de meest barmhartige van de alle overgebleven zonen van ‘Abd al-Muttalib.¹ Hij had een grote familie, een paar kamelen en weinig wereldse bezittingen. Net als zijn vader werd hij desondanks gerespecteerd en werd hij als een van de leidende figuren van de *Quraysh* gezien, met name na het overlijden van ‘Abd al-Muttalib. Iedereen luisterde aandachtig als hij sprak en zijn woorden genoten ook gezag onder de lokale bevolking. Abū Ṭālib onthield zich, net als zijn vader, gedurende zijn gehele leven van alcoholische dranken.²

De liefde en de zorg die Abū Ṭālib voor zijn neef had was diezoals de relatie tussen een vader en een zoon. In bepaald opzicht was zijn toewijding aan Mohammed zelfs groter dan die aan zijn eigen kinderen. Er werd geen hap gegeten, als Mohammed niet eerst zijn deel had gekregen.

Het duurde niet lang voordat Abū Ṭālib beseftte dat er een overvloed aan eten was, en dat iedereen zijn buik rijkelijk kon vullen als Mohammed met hen mee at. Ook zag hij het tekort dat er was als Mohammed niet mee at. Als er bijvoorbeeld melk was voor één persoon, en Mohammed er eerst van dronk, dan was datgene wat overbleef voldoende voor de rest van de aanwezigen om de dorst te lessen. Abū Ṭālib was daarom gewoon om zijn andere kinderen aan te sporen te wachten met eten totdat Mohammed was gearriveerd.³

Faṭīma, de vrouw van Abū Ṭālib, was een eerbare vrouw met een groot hart. Zij zou later met de Profeet mee migreren naar Medina. De Profeet zou haar tijdens zijn leven met enige regelmaat blijven bezoeken, en deed in haar huis soms een middagdutje.⁴

---

1. Ibn Asīr, *Usdu'l-Ghāba*, I, 22.

2. Halabī, I, 184.

3. Ibn Sa'd, I, 119-120, 168.

4. Ibn Sa'd, VIII, 222.

Toen zij overleed, had de Profeet tranen zo groot als parels in zijn ogen. Hij vertelde dat die dag ‘mijn moeder is overleden’. De Profeet beval dat zij, onder de lijkwade, zijn bovenkleding aan diende te krijgen. Voor het *janāza*-gebed lag hij naast haar terwijl hij smeekbedes voor haar deed. Toen men vroeg waarom hij dit deed, antwoordde hij: “Na Abū Ṭālib is er niemand geweest die mij zoveel heeft geholpen zoals zij. Ik schenk haar mijn bovenkleding zodat *Allāh* haar de kleding van het Paradijs in het Hiernamaals zal geven”.

Sommige metgezellen waren verbaasd over de mate waarin de Profeet was geraakt. De Profeet legde uit: “Ze was als een tweede moeder voor me. Ze voedde mij als eerste, zelfs als haar eigen kinderen honger hadden. Ze kamde mijn haren en bracht parfum op mij aan; ze was als een moeder”.

De Profeet zei vervolgens in een gebed: “Moge *Allāh* je vergeven, mijn moeder, en je belonen met het beste. Moge *Allāh* je genadig zijn! Je was als een moeder voor me. Je voedde me, zelfs als jijzelf honger had. Je gaf me het lekkerste eten, zelfs als dit ten koste ging van jezelf. En dit deed je allemaal om de tevredenheid van *Allāh* te verkrijgen in afwachting van het Hiernamaals!”¹

13. De tweede splijting van de borstkas

Abū Hurayra² stond erom bekend dat hij dingen aan de Profeet durfde te vragen welke anderen niet durfden uit te spreken. Op een dag vroeg hij: “Wat is het eerste teken dat je zag met betrekking tot je perofeetschap, o Boodschapper van *Allāh* ?”

De Profeet antwoordde, om zo de nieuwsgierigheid van zijn metgezel te stillen: “Aangezien jij het vraagt, Abū Hurayra, zal ik het uitleggen. Ik bevond me in een woestijn. Ik moet een jaar of tien zijn geweest. Daar hoorde ik plotseling een stem boven mijn hoofd. “Is dat hem?”, vroeg een man aan een ander. “Ja, dat is hem zonder twijfel”, antwoordde een ander. Toen kwamen zij voor mij staan. Ze hadden gezichten die op niets geleken wat ik eerder

1. Hākim, III, 116-117; Haythamī, IX, 256-257; Ya'kūbī, II, 14.

2. Abū Hurayra, die bij zijn geboorte de naam ‘Abd as-Shams kreeg, nam de naam ‘Abd ar-Rahmān aan toen hij zich bekeerde tot de islam. Op een dag droeg hij een kat in zijn mantel met hem mee. Hij kwam de Profeet tegen, die hem vroeg dat hij met zich meedroeg. “Een kat”, antwoordde Abū Hurayrah. Daarop noemde de Profeet hem Abū Hurayra, hetgeen vader van de katten betekent. Abū Hurayra arriveerde in het 7^e jaar na de *hijra* in Medina. Hij behoorde tot de wat minder bedeelde moslims van Suffa, die nagenoeg in de moskee van de Profeet leefden. Hij zat dag en nacht bij de Profeet en had een ontembare drang om direct van de Profeet *aḥadīth* te leren. Inclusief de dubbele *aḥadīth* die hij van andere prominente metgezellen had gehoord, had hij tegen de tijd dat hij overleed 5374 *aḥadīth* overgeleverd, meer dan alle andere metgezellen. Hij overleed in het 58e jaar na de *hijra*, op 78-jarige leeftijd, in Medina.

had gezien, even afwijkend als hun kleding. Toen ze op mij afkwamen grepen ze allebei één van armen vast, maar ik kon hun aanraking niet voelen.

“Leg hem op de grond”, zei een van hen tegen de ander. Samen legden ze mij neer. Ik voelde geen dwang, noch enige andere moeilijkheid. “Kom, open zijn borstkas,” zei een van de mannen. Maar ook toen zag ik niets en voelde ik niets. “Haal het slechte en de jaloezie daar weg”, zei hij. Vervolgens haalden ze iets weg wat leek op een bloedklonter.

“Nu, doe er barmhartigheid en compassie in”, zei de ene. Ik zag hem er iets van zilver, ter grootte van datgene wat hij had weggehaald, terugstoppen. Een van hen pakte mijn grote teen, trok er een beetje aan en zei: “Je kan nu in vrede leven!” Toen ik opstond, kon ik de barmhartigheid en de compassie diep in mij voelen. Daarna kon ik degenen die ouder zijn dan ik alleen nog maar respecteren, en houden van degenen die jonger zijn”¹.

---

1. Ahmad, V, 139; Haythami, VII, 223.

Hoofdstuk 2 De jaren van de jeugd en de adolescentie

1. De ontwikkeling onder de bescherming van *Allāh*

De jonge Mohammed werd door *Allāh* beschermd tegen slechte gewoonten van de maatschappij in de tijd waarin hij leefde. Hij bracht zijn jeugd op een moreel zuivere wijze door, waardoor hij de plicht en de verantwoordelijkheid van het profietschap verdiende en deze kon [uit] dragen.

De man met de zuiverste afkomst, had zonder meer ook de hoogste morele waarden ten opzichte van zijn volk, nog vóór hij zijn missie als Profeet kreeg toegewezen. Zijn geweldige vrijgevigheid steeg boven die van zijn naasten uit. Wegens zijn grootmoedigheid en zijn vergevingsgezindheid deed hij niemand kwaad, op welke manier dan ook. Ruzie en vechten waren voor hem ongehoord. In combinatie met het feit dat hij ongekend betrouwbaar was, werden hem de bijnamen *al-Amīn* (de betrouwbare) en *ase-Şādiq* (de eerlijke) gegeven.¹

De Boodschapper van *Allāh* werd eens gevraagd of hij voor zijn profietschap ooit afgodsbeelden had aanbeden of wijn had gedronken. De Profeet antwoordde ontkennend, en ging verder: “Hoewel ik op dat moment nog niets afwist van het Boek en het geloof, wist ik op de een of andere manier dat de Mekkanen zich volledig hadden overgegeven aan de ongehoorzaamheid van *Allāh*.”²

De Profeet heeft ook over een andere keer in zijn kinderjaren verteld, dat hij beschermd werd door *Allāh*. “Toen ik nog een kleine jongen was, speelde ik met de jongens van *Quraysh*. We brachten stenen van de ene plek naar de andere. Om de stenen gemakkelijker te kunnen dragen, hadden de jongens hun kleding over hun schouders gedaan. Op het moment dat ik dat ook wilde doen, voelde ik een harde dreun, van iemand die ik niet kon zien. “Hou je mantel aan”, hoorde ik hem zeggen. Omwille daarvan hield ik mijn kleren aan, en ging verder met het tillen van stenen. Ik was de enige van mijn vrienden die zijn kleren nog droeg”³.

Eenzelfde gebeurtenis vond plaats tijdens de herbouw van de *ka'ba*, nog voor het profietschap. Mohammed en zijn oom ‘Abbās sjouwden stenen voor de *ka'ba*, waarop ‘Abbās Mohammed adviseerde om zijn kleding over zijn schouders te leggen, zodat het dragen minder pijn zou doen. Toen

1. Ibn Hishām, I, 191; Ibn Sa’d, I, 121.

2. Diyārbakrī, I, 254-255.

3. Ibn Hishām, I, 197.

Mohammed hier gehoor aan wilde geven, stortte hij ineem, op de grond, met zijn ogen naar de hemel gericht. Het enige wat hij kon doen, was aan zijn oom vragen of hij zijn kleding weer mocht aantrekken, zodat hij zijn lichaam weer daarmee kon bedekken.¹ Hoewel naakt rondlopen in die tijd onder bepaalde omstandigheden was toegestaan, liep de Profeet nooit op die wijze en dat werd later ook strikt verboden in de islam.

Een ander voorbeeld van de houding van de Profeet al tijdens zijn jeugd betreft de gebruiken van de Mekkanen, toen Bahira aan hem vroeg om de waarheid te spreken in de naam van de afgoden *Lāt* en *ʿUzza*. Hij, op dat moment twaalf jaar, antwoordde: “Bij *Allāh*, ik haat niets meer dan *Lāt* en *ʿUzza*. Dus vraag mij niets in hun naam.”²

Umm Ayman verhaalt dat de *Quraysh* hun eer bewezen aan de afgod *Buwaaba*, door ieder jaar op een bepaalde dag een speciaal festival te organiseren. Dat hield in dat ze de gehele dag bij het afgodsbeeld bleven en hun hoofden kaalschoren. Net als andere Mekkanen had Abū Ṭālib zich ook voorbereid op dit festival, en hij vroeg Mohammed, zijn neef, om mee te gaan. Echter, Mohammed sloeg het aanbod af, tot algeheek onbegrip van zijn ooms en tantes. “We zijn bang dat jou iets ergs zal overkomen vanwege je gebrek aan respect voor onze goden”, zeiden zijn tantes, in de hoop dat hij alsnog mee zou gaan.

Uiteindelijk accepteerde de jonge Mohammed hun uitnodiging en begaf hij zich met zijn familie naar het festival. Toen het gezelschap daar eenmaal was aangekomen, verdween Mohammed plotseling. Enkele momenten later kwam hij, met een verschrikt en bleek gezicht, terug.

Zijn tantes vroegen angstig wat er gebeurd was, waarop hij zei: “Ik vrees dat ik bezeten ben door een kwade geest!” “*Allāh* zal jou nooit met zo’n kwelling belasten, omdat jij een kind bent met uitzonderlijke eigenschappen”, verzekerden zijn tantes hem. “Vertel ons wat je hebt gezien.” “Iedere keer dat ik dichterbij het beeld kom, verschijnt er een lange witte man die mij zegt dat ik terug moet gaan en het niet mag aanraken”, zei Mohammed. Dit was de laatste keer dat Mohammed werd gedwongen om naar een dergelijk feest mee te gaan.³

De volgende overlevering van de Profeet, is overgeleverd door zijn neef ʿĀlī ibn Abū Ṭālib: “Ik heb nooit overwogen om deel te nemen aan de festiviteiten in de periode van onwetendheid, behalve op twee momenten. Maar beide keren werd ik door *Allāh* beschermd tegen deze kwaadaardigheden.

1. *Ṣāḥib Al-Bukhārī, kitāb al-hajj* (25), *ḥadīth* 1582.

2. Ibn Ishāq, p. 54; Ibn Saʿd, I, 154; zie ook Ahmed, V, 362.

3. Ibn Saʿd, I, 158.

“Op een avond toen ik de schapen aan het hoeden was, vroeg ik een van de andere herders: “Kun je op mijn schapen letten, dan kan ik even naar Mekka gaan om deel te nemen aan de feestvreugde, net als de andere jongens.” “Natuurlijk”, antwoordde hij. “Doe wat je wil”.

Daarop begaf ik me naar Mekka. Op het moment dat ik aankwam, hoorde ik muziek en gezang uit het eerste huis. Ik vroeg hun wat er aan de hand was, waarop mij werd verteld dat er mensen werden getrouwd. Ik besloot om te blijven zitten en te kijken. Maar vrijwel direct werd ik heel moe en viel ik in slaap. Ik werd pas de volgende dag door de hitte van de zon wakker. Ik ging snel terug naar mijn vriend. Toen hij mij zag, vroeg hij me wat ik had gedaan. “Ik heb niets gedaan”, antwoordde ik.

Hetzelfde gebeurde een andere avond toen ik naar Mekka wilde gaan voor een evenement. Ook toen werd ik overmand door vermoeidheid. Nadien heb ik er nooit meer aan gedacht om iets dergelijks nog eens te doen.”¹

2. Mohammed als herder

Voordat de Profeet bij zijn oom Abū Ṭālib in de handel ging werken, was hij herder. Dit beroep stond in hoog aanzien bij de Arabieren. Het was niet ongevoerd dat de kinderen van de rijken als herder werkzaam waren. Alle profeten hebben voor hun profetschap als herder gewerkt, omdat zij zich hiermee waardevolle vaardigheden zoals beheren en besturen eigen maken. Dit staat in de volgende *ḥadīth*: “Alle Boodschappers van *Allāh* waren herders van schapen.”

Er is overgeleverd dat sommige metgezellen de Profeet vroegen of hij dat werk ook had gedaan. Daarop antwoordde hij: “Ja. Ik werkte als herder van de schapen van de Mekkanen, in ruil voor een vergoeding.”² In een andere soortgelijke *ḥadīth* staat dat Mūsā als herder werkzaam was, evenals Dawūd.³ Mohammed zou ongeveer 25 jaar zijn geweest toen hij als herder werkzaam was.

Het beroep van een herder wordt in de volgende *ḥadīth* geprezen: “De beste in het leven is degene die zijn paard omwille van *Allāh* berijdt en het bij de lendenen vasthoudt. Iedere keer als hij ergens commotie hoort, snelt hij toe, en zoekt hij de dood daar hij deze denkt te kunnen vinden. Dat zijn

1. Ibn Ishāq, p. 58-59; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 292.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-idjāra* (37), *ḥadīth* 2262; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb aḥādīth al-anbiyā'* (60), *ḥadīth* 3406. Er zijn verschillende overleveringen over wat de *qararit* – de term die in de *ḥadīth* wordt gebruikt voor de vergoeding – betekent. De een stelt dat het een plek in Mekka was, terwijl de andere stelt dat het een meervoud van *qirat* is. Dit was een soort munteenheid. De Boodschapper van *Allāh* zou twintig *dīnār* per schaap per dag hebben gekregen.

3. Ibn Sa'd, I, 126.

degenen die de schapen op de heuveltoppen of beneden in de vallei laten grazen, degenen die het gebed verrichten, de *zakāt* betalen en hun Heer aanbidden, totdat de onafwendbare dood tot hen komt en er niets meer tussen hen en de mensen is dan goedheid.”¹

Het zorgen en beschermen van schapen tegen wilde beesten, heeft geholpen om de kwaliteiten van profeten, zoals barmhartigheid en de wil om te beschermen, te ontwikkelen. Het zijn juist die eigenschappen die een profeet dient te hebben. Hetzelfde geldt voor het bewaren van geduld, wanneer een profeet met het disrespect en de onwetendheid wordt geconfronteerd.

3. Handelsreizen met zijn ooms

De eerste reis van Mohammed naar Syrië vond plaats in gezelschap van zijn oom Abū Ṭālib. Hij was toen nog maar twaalf jaar oud. Bij zijn eerste reis had Abū Ṭālib ervoor gekozen om zich aan te sluiten bij de karavaan van Mekka op weg naar Syrië. In het bijzijn van al zijn familie om hem uit te zwaaien vroeg Abū Ṭālib zijn neef: “Wil je met mij mee gaan naar Syrië?”

De tantes en de andere ooms van Mohammed stonden niet te springen bij dit idee. Zij waren bang dat hij onderweg een ziekte zou oplopen. Abū Ṭālib geraakte daarvan eveneens overtuigd en besloot het idee om Mohammed mee te nemen opzij te schuiven. Dit tot teleurstelling en verdriet van Mohammed. “Waarom huil je?” vroeg Abū Ṭālib. “Is het omdat ik je achterlaat?”

Zich vasthoudend aan de kameel waar zijn oom op reed, zei hij: “Bij wie laat je me achter? Ik heb geen vader en geen moeder meer!” Abū Ṭālib werd overspoeld met barmhartigheid en antwoordde: “Bij *Allāh*, ik neem je mee. En dit zal de laatste keer zijn dat ik er over peins je alleen te laten.”²

Zijn tweede reis vond plaats in gezelschap van zijn oom Zubayr naar Yemen, toen hij zestien jaar oud was. Zubayr wilde profiteren van de zegeningen die de aanwezigheid van zijn neef met zich meebracht, en verkreeg toestemming van Abū Ṭālib om Mohammed mee te nemen.³

Onderweg kwamen zij een wilde kameel tegen, die de doorgang voor hen blokkeerde. De karavaan besloot om een andere route te nemen, maar Mohammed zei dat ze hem de situatie dienden te laten oplossen. Op het moment dat de kameel Mohammed zag, kalmeerde hij. De Profeet klom op de kameel en bereed hem tot aan het einde van de vallei. Daar liet hij hem vrij.

1. *Sunnan Ibn Mādja, kitāb al-ḥajāt* (36), ḥadīth 3977.

2. Ibn-i Ishāq, s. 53; Abū Nu‘aym, *Dalāil*, I, 168.

3. *Diyārbakrī*, I, 260.

Op de terug- weg kwam de karavaan bij een ondergelopen vallei. Mohammed bleef kalm en zei tegen de anderen dat ze hem moesten volgen. Hij leidde hen veilig en wel door de vallei, alsof *Allāh* het pad waarop ze liepen had doen opdrogen.¹

4. De ontmoeting met de christelijke monnik Bahîra

Tijdens een reis naar Syrië zette de karavaan haar tenten op bij het klooster van Bahîra, een christelijke monnik. Bahirah besloot te gaan kijken, nadat hij tot zijn grote verbazing had gezien dat een wolk iemand uit de karavaan volgde en schaduw gaf en de takken van de bomen naar hem toe bewogen. Hij was zo geïntrigeerd, dat hij de Mekkanen uitnodigde om te komen eten in het klooster. “Ik heb voor jullie allemaal voedsel klaargemaakt. Ik sta erop dat iedereen van jullie, jong of oud, vrij of slaaf, bij mij aanschuift”.

De Mekkanen waren verbaasd over de uitnodiging van Bahîra, aangezien zij een dergelijke interesse voor hen nog nooit hadden meegemaakt. Desondanks gaf iedereen gehoor aan de uitnodiging. Bahira keek nieuwsgierig naar ieders gezicht toen ze binnenkwamen, maar hij vond niet het bepaalde teken waar hij naar zocht: “Hebben jullie soms iemand achtergelaten?”, vroeg hij. “Nee, niemand”, zeiden ze. “Behalve een jongen die op de karavaan en de spullen let. Hij moet dat doen omdat hij de jongste is.”

Bahîra drong erop aan dat ook hij aan zou schuiven. Toen Mohammed werd gebracht, herkende Bahîra hem onmiddellijk. Hij pakte zijn hand en mompelde: “Dit is de meester van beide Werelden. De Boodschapper van *Allāh*, Genade voor de Werelden!”

Toen de Mekkanen aan hem vroegen waar hij die kennis vandaan haalde, antwoordde Bahîra: “Ik zag de tekenen die in onze Geschriften staan. Toen jullie arriveerden, merkte ik op dat alle stenen en bomen uit respect voor hem bogen. Ik weet dat dit alleen bij profeten gebeurt. Ik werd gesterkt in mijn overtuiging toen ik het zegel van profeetschap tussen zijn schouderbladen zag zitten.”

Bahîra stelde nog meer vragen over Mohammed aan Abū Ṭālib. Ieder antwoord dat hij kreeg, stelde hem gerust met betrekking tot zijn voor gevoel. Bahîra was op dat moment volledig overtuigd van het profeetschap van Mohammed. “Neem je neef terug naar huis!”, adviseerde hij Abū Ṭālib dringend. “Wees gewaarschuwd voor het kwaad dat van de joden kan komen. Moge *Allāh* verhoeden dat zij jouw neef herkennen. Zij zullen zeker proberen hem te doden. De joden willen dat de volgende profeet vanuit hun

1. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 282.

midden komt, vanuit de Kinderen van Israël. Echter, dit kind is een Arabier. Neem hem mee terug, er wacht hem een goede toekomst”. Abū Ṭālib volgde het advies van Bahira op en keerde direct om, terug naar Mekka. Dit ging ten koste van zijn handelsinkomsten.¹

Sommige oriëntalistena hebben dit voorval aangehaald als bewijs voor de stelling dat Mohammed alle essentiële informatie van Bahira had gekregen om een eigen religie te starten. Dit is echter niet mogelijk, omdat deze monnik een christen was en de geloofsdoctrines van het christendom en de islam uiteenlopen. Hoe kan hij de religie van christenen, of joden overnemen, indien hij juist gezonden is om hen te corrigeren?

De positie van God in het christendom, het geloof van Bahira, kent antropomorische eigenschappen die resulteren in een materialistisch beeld van God. In de islam is het anders. *Allāh* is volledig transcendent en niet te vergelijken met de schepping. Hij is verheven boven zwakte en imperfectie, en de mens is niet in staat om Hem te begrijpen.

Allāh is duidelijk daarover in de *Qur’ān*. De mensen van het Boek, de joden en de christenen, zullen alleen gered worden van het Hellevuur, indien zij vasthouden aan de originele geloofsprincipes.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

“Zij die geloven, de Joden, de Christenen en de Sabiërs – en allen die in *Allāh* en de Laatste Dag geloven en goede daden verrichten – zullen waarlijk hun beloning van hun Heer ontvangen en er zal geen vrees over hen komen, noch zullen zij treuren”².

Het profeetschap van Mohammed geldt voor iedere tijd en iedere plaats. Hij is immers de Laatste Profeet. Ten gevolge daarvan heft hij alle religies en de geldigheid ervan op. Niet geloven in *Allāh* en in Zijn Profeet Mohammed staat gelijk aan ongeloof. Daarom behoren zelfs de meest toegewijde mensen van het Boek vandaag de dag, niet tot de mensen naar wie in dit vers wordt verwezen.

Tesamen met het erkennen van het geloof komen aanbidding en gedragsregels. De islam heeft een volledig systeem van aanbidding, sociaal leven, gerechtigheid, moraliteit en rechtschapenheid gebracht. Degenen die buiten deze grenzen gaan, worden gestraft. De aspecten van aanbidding zoals

1. Ibn Ishāq, p. 54-55; Ibn Sa’d, I, 153-155; *Djami’ at-Tirmidzi, kitāb al-manāqib ‘an rasūl Allāh ṣalā Allāhu alayhi wa salām* (49), *ḥadīth* 3620.

2. *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), *aya* 62.

deze door Bahîra werden gepraktiseerd, waren daarentegen al verdraaid. Ze komen niet meer overeen met de regels voor sociale omgang.

Bovendien was Mohammed ongeletterd. Zoals ook in de *Qur'ân* staat vermeld, kon hij niet lezen of schrijven.

وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لِأَنَّكَ الْمُبْطَلُونَ
بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ

“En voordien placht jij (o Mohammed) nooit uit een boek voor te dragen, noch het met jouw eigen hand te schrijven, want dan zouden de leugenaars (aan de echtheid ervan) hebben kunnen twifelen.

Nee, het zijn duidelijke tekenen in de harten van hen aan wie kennis is gegeven. En niemand ontkent Onze tekenen behalve de onrechtplegers.”¹

De Profeet was slechts twaalf jaar oud toen hij Bahîra ontmoette, en deze ontmoeting duurde slechts kort. Het was derhalve onmogelijk dat een ongeletterde jongen van twaalf jaar zesduizend voor hem vreemde verzen in zo'n korte tijd zou memoriseren. Echter ook om zich deze dan 28 jaar lang te blijven herinneren en om ze op de leeftijd van veertig jaar ineens uit te spreken!

Iemand met gezond verstand kan niet tegenspreken dat de islam, als een universeel geaccepteerde religie, een alomvattende manier van leven heeft voortgebracht, en dat deze niet zomaar bedacht kan zijn door een geleerde, laat staan door een jongen.

Daarnaast moet men zich de vraag stellen: als Bahira dit allemaal zou weten, waarom is hij dan niet zelf deze religie gaan verkondigen, en waarom heeft hij de eer overgelaten aan een jongen die hij nog nooit eerder had ontmoet? Bovendien sprak Bahira geen Arabisch, terwijl de *Qur'ân* juist in heel eloquent Arabisch is geopenbaard:

وَلَقَدْ نَعَلْنَا أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَبِي وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ

“En Wij weten inderdaad dat zij zeggen dat het slechts een mens is die hem [de *Qur'ân*] onderwijst. De taal van hem waar zij abusievelijk op doelen zou vreemd zijn, maar dit is duidelijk de Arabische taal”².

Het Arabisch van de *Qur'ân* is daarbij zo bijzonder, zo krachtig dat het een ondoenlijke uitdaging was voor de Arabische poëten om een soortgelijke tekst te produceren. De goddelijke oorsprong van de *Qur'ân* en de onafwendbare nederlaag van degenen die pogen de literaire kracht ervan na te bootsen, wordt onomwonden in de *Qur'ân* tentoongesteld:

1. *Qur'ân*: sūra Al-'Ankabût (29), aya 48-49.

2. *Qur'ân*: sūra An-Nahl (16), aya 103.

قُلْ لِّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ
ظَهِيرًا

“Zeg: “Indien de mensen en de *djinn* (allen) zouden samenspannen om het gelijke van deze *Qur’ān* voort te brengen, zouden zij het gelijke daarvan niet kunnen voortbrengen, ook al zouden zij elkaars helpers zijn”¹.

Aangezien bij de ontmoeting van Bahîra en Mohammed veel Mekkanen aanwezig waren, hadden – indien er enige waarheid in deze stelling had gezeten – de Mekkanen die de islam afwezen dit voorwendsel zonder meer gebruikt om hun afwijzing te onderbouwen. De geschiedenis laat immers zien dat de afgodendienaren geen argument voorbij lieten gaan om de islam aan te vallen. Echter, aangezien er geen enkele overlevering bestaat die dit voorval (dat Mohammed via Bahira kennis en geloofswaarheden zou hebben ontvangen) als argument gebruikt, kunnen we niet anders dan concluderen dat een dergelijke claim absoluut niet op waarheid berust.

5. Hilf al-Fudūl

De frequente gevechten tussen Arabische stammen in de verboden maanden worden in het algemeen aangeduid als de *Fijar*-veldslagen. In de tijd van onwetendheid, hebben naar verluidt vier van dit soort veldslagen plaatsgevonden. De laatste was die tussen de stammen *Quraysh* en *Kinana*. Ook Mohammed, toen twintig jaar oud, nam hieraan deel, maar hij doodde niemand. Zijn rol bleef beperkt tot het oprapen van de pijlen die door de vijand waren afgevuurd en die hij vervolgens aan zijn ooms gaf².

De slag eindigde in de maand *Zilqada*, een van de maanden die de Arabieren als heilig beschouwden. Niet lang daarna arriveerde er een Yemenitische handelaar van de stam *Zubayd* in Mekka. ‘Ās ibn Wā’il, de rijkste handelaar van de stad, kocht goederen van de man, maar betaalde niet de afgesproken prijs. De arme man vroeg ontredderd om hulp bij de sterke stammen zoals ‘*Abd al-Dār*, *Machzūm*, *Jumāh*, *Sahm* en *Adiyy ibn Kā’b*. Echter zonder succes. Ze scholden hem zelfs uit omdat hij zijn rechten wilde opeisen.

De Yemenitische handelaar kon geen hulp vinden, waarop hij verbitterd de *Abū Qubays*-berg nabij de *ka’ba* beklom en een gedicht reciteerde. Deze begon met de woorden ‘o zonen van *Fihir*’. Hiermee refereerde hij aan de welbekende voorvaders van de Mekkanen. Hij legde uit dat hij door ‘Ās ibn Wā’il onrechtvaardig was behandeld, waarna hij de hulp van de Mekkanen inriep die zich bij de *ka’ba* hadden verzameld. De eerste die zijn hulp aanbood

1. *Qur’ān*: *sūra Al-‘Isrā’* (17), *aya* 88.

2. Ibn Hishām, I, 198; Ibn Sa’d, I, 126-128.

was Zubayr, de oom van de Profeet. Hij organiseerde een bijeenkomst in het huis van ‘Abdullah ibn Jud’ān. Bij die bijeenkomst waren veel belangrijke figuren uit Mekka aanwezig.

Ze zwoeren plechtig dat ze de rechten van wie dan ook zouden verdedigen en in ere zouden herstellen, te beginnen met die van de Yemeniet. Ze beloofden dat ze namens de zwakkeren tegen tirannen zouden strijden. Dit zouden ze doen ‘zolang de bergen *Hira* en *Sabir* op hun plaatsen stonden en zolang er nog genoeg water in de zeeën was overgebleven om één enkele haarstreng te bevochtigen’.

De nieuwe afspraak bleef intact, zelfs nadat zij met succes de rechten van de Yemenitische handelaar hadden hersteld. Ze bleven strijden voor slachtoffers van onrecht en probeerden altijd om onrecht weer recht te zetten.¹

Aangezien deze afspraak rechtvaardig was, en de Mekkanen vastbesloten waren om de zwakkeren te helpen, was het de enige afspraak in de tijd van onwetendheid die door de Profeet werd ondersteund. “Ik was bij mijn ooms toen in het huis van ‘Abdullah ibn Jud’ān de *Ḥilf al-Fudūl* gesloten werd. Ik was er zo blij mee, dat rode kamelen² me niet blijer hadden kunnen maken. Als ik vandaag de dag weer zou worden uitgenodigd voor een dergelijke vergadering, dan zou ik er zonder twijfel heen gaan en de afspraken ervan ondersteunen”³.

6. Het zakenleven van de Profeet

We dienen altijd in gedachten te houden dat de *ka’ba* een plaats was die gelovigen aantrok. Niet alleen vanaf de tijd van Ibrāhīm, maar zelfs al vanaf de tijd van Adam. Handel met pelgrims tijdens het pelgrimsseizoen, in de zin van goederen uit andere streken verhandelen, alsmede lokale goederen verkopen op markten, is altijd een lucratieve aangelegenheid geweest. En altijd een behoorlijke inkomstenbron.

Toen Mohammed nog geen twintig jaar was, reisde hij al met zijn ooms mee naar Syrië en Yemen. Later reisde hij nog twee keer naar Yemen, naar de *Juraish*-markt. Dit deed hij namens Khadija en bij beide gelegenheden kreeg hij er een jonge mannetjeskameel voor terug⁴.

Tijdens één van deze reizen had hij ook een vracht aan goederen van Khadija bij zich, die hij naar de *Habasha*-markt in *Tihāma* bracht. Met hem was Maysara, een slaaf van Khadija. Op de markt van *Tihāma* kochten zij

1. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 295-296; Ibn Sa’d, I, 128-129.

2. Dit type kamelen was voor de Arabieren een van de duurste handelswaren in die tijd.

3. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 295.

4. Hākim, III, 200/4834.

dure stof en namen die mee naar Mekka. Daar verkochten zij deze door aan Hâkim ibn Hizâm, en zij maakten daarbij veel winst.

Mohammed was altijd erg tevreden over de wijze waarop Khadīja werkte. Later zou hij bevestigen dat hij nooit met een betere zakenpartner had samengewerkt. Zij betaalde hem vaak meer voor zijn diensten dan ze op voorhand hadden afgesproken¹.

Het zaken doen met Khadīja was allemaal begonnen met het advies van Abū Ṭālib aan Mohammed: “Ik ben niet meer dan een arme man, beste neef. De droogte heeft ervoor gezorgd dat er niets meer te verhandelen is. Ons gehele kapitaal is verdampt. Maar ik hoorde dat een karavaan op het punt staat naar Damascus te vertrekken en dat Khadīja, de dochter van Khuwaylid, naar een betrouwbare vertegenwoordiger zoekt, die namens haar haar goederen kan verkopen. Zij zoekt een betrouwbaar, loyaal persoon zoals jij. Ik ben ervan overtuigd dat ze jou zal accepteren wegens jouw betrouwbaarheid. De waarheid is dat ik je liever niet zie vertrekken, omdat ik vrees dat de joden je wat zullen aandoen. Maar ik zie geen andere uitweg”.

Verheugd met het aanbod bood Khadīja Mohammed meer dan verwacht. “Ik wist niet dat Mohammed bereid was om voor mij te werken!”

Khadīja wist maar al te goed dat Mohammed een zeer betrouwbare en eerlijke man was, met een zeer hoge morele standaard.² Toen Mohammed op het punt stond om te vertrekken, adviseerde zij haar slaaf Maysara om met hem mee te gaan en om hem onder alle omstandigheden te gehoorzamen.

Met twee kamelen volgeladen met goederen vertrokken zij. Aanvankelijk geraakten de twee kamelen achterop, waardoor Maysara zich zorgen begon te maken. Hij snelde naar Mohammed om hem over dit probleem te informeren. Mohammed behoefde slechts zijn handen op de hoeven van de kamelen te leggen, waarna ze er direct jonger uitzagen en behoorlijk, op tempo, doorliepen. Ze namen zelfs de leiding in de karavaan. Toen de andere leden van de karavaan dit zagen, zorgden ze extra goed voor Mohammed en Maysara.³

Mohammed was altijd eerlijk bij de handelstransacties die hij sloot. Hij kwam de door hem gemaakte beloftes altijd en hoe dan ook na. Ibn ‘Abbās, die de details van het leven van Mohammed goed kende, zei: “Als een Boodschapper van *Allāh* iets belooft, dan komt hij deze belofte altijd na”⁴.

---

1. Halabī, I, 221, Aynī, X, 104.

2. Ibn Hishām, I, 203; Ibn Sa’d, I, 129; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 297.

3. Diyārbakrī, I, 262.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-shahadāt (52), ḥadīth 2684.*

Een soortgelijke bevestiging komt van Sā'ib ibn Abi al-Sā'ib. Hij vertelt over een ontmoeting met de Profeet, toen er metgezellen om hem heen zaten: “De metgezellen begonnen bij mij de Boodschapper van *Allāh* te prijzen, denkende dat hij mij niet kende. Echter, toen zei hij tegen de anderen dat hij mij beter kende dan de rest. Waarop ik zei: “Moge mijn moeder en vader voor u opgeofferd worden, o Boodschapper van *Allāh*. U was mijn handelspartner, en hoe perfect was u. Ik kan me niet herinneren dat u ruzie maakte of ergens over twistte!”¹

Er zijn talloze voorbeelden in het leven van de Profeet die aantonen waarom hij *as-Ṣādiq* en *al-Amīn* werd genoemd. In één van deze voorbeelden wordt verteld, door ‘Abdullah ibn Abū al-Ḥamsā: “Nog voor het profeetschap van de Boodschapper van *Allāh* deed ik zaken met hem. Ik was hem nog geld verschuldigd en ik vroeg hem om te wachten opdat ik hem later kon terugbetalen. Maar ik vergat dat. Na drie dagen herinnerde ik het mij. Ik ging terug naar de plek en vond hem daar. Hij zei tegen mij: “Jongeman, je hebt mij in een moeilijke situatie gebracht door mij hier drie dagen te laten wachten”². Hij was zo beleefd, netjes en wijs, dat alleen al deze houding een teken van zijn aanstaand profeetschap kon zijn.

Als *Allāh* dat had gewild, dan had Hij Zijn geliefde Profeet een comfortabel leven kunnen geven, te beginnen met zijn jeugd. Echter, *Allāh* wilde dat hij zijn eigen onderhoud met zijn eigen handen zou verdienen om hiermee een voorbeeld voor anderen te zijn. Dit wordt bevestigd door de woorden van de Profeet: “Niemand heeft ooit een betere maaltijd gegeten dan de maaltijd die hij met zijn eigen handen heeft verdiend”³.

Een leider zal in aanzien bij de mensen dalen, als hij afhankelijk is van donaties van zijn volgers. Zo'n leider zal niet serieus worden genomen. Dit is de onderliggende boodschap van het bevel van *Allāh* aan Zijn profeten:

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنِ أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ

“en ik vraag jullie daar geen beloning voor: Mijn beloning berust bij de Heer van de werelden”⁴.

Aangezien de Profeet zichzelf moest onderhouden voor een eigen inkomen, was hij een van de meest onafhankelijke mensen.

1. *Sunnan Abū Dāwūd, kitāb al-ʿAdāb* (43), *ḥadīth* 4836.

2. *Sunnan Abū Dāwūd, kitāb al-ʿAdāb* (43), *ḥadīth* 4996.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-buyūʿ* (34), *ḥadīth* 2072.

4. *Qurʾān: sūra As-Shuʿarāʾ* (26), 109, 127, 145, 164, 180; zie ook *Qurʾān: sūra Yūnus* (10), *aya* 72 en *Qurʾān: sūra Hūd* (11), *aya* 29

7. De observaties van de monnik Nestor

Na een lange reis, stopte de karavaan bij Busra in Syrië. Mohammed trok zich terug onder een olijfboom in de nabijheid van het klooster van de monnik Nestor. Nestor zag dat er een man in de schaduw zat en vroeg Maysara, die hij al eerder had ontmoet: “Maysara! Wie is deze man in de schaduw?” “Hij is een man van de *Quraysh*”, antwoordde Maysara. “Heeft hij iets van roodheid in zijn ogen?”, vroeg de monnik. “Ja, dat heeft hij.” “Dan moet hij de Laatste Profeet zijn!”, riep Nestor uit. “Wanneer ik nog leef als zijn profeetschap begint, dan zal ik hem helpen!”¹

Kort daarna vertrok de karavaan van Busra naar Mekka. Op de terugweg zag Maysara twee engelen, die Mohammed van schaduw voorzagen tegen de enorme hitte van de woestijn. De tocht bleek, achteraf, een lucratieve te zijn voor de gehele karavaan².

8. Het huwelijk met Khadija

Toen Maysara in Mekka terugkeerde, vertelde hij in detail over het opvallende gedrag van Mohammed waar hij getuige van was geweest, alsmede over de gebeurtenissen die ze hadden meegemaakt. Vanaf het moment dat Khadija dit hoorde, koesterde ze de wens om met Mohammed te trouwen.

Nafisa bint Umayya, een goede vriendin van Khadija, vertelt over hoe de relatie tussen Khadija en Mohammed zich verder ontwikkelde. “Khadija was een slimme, hardwerkende vrouw met een uitzonderlijk hoge morele standaard. Zo hoog dat iedere man van haar stam met haar wilde trouwen, maar zij bewonderde Mohammed. Toen Mohammed uit Damascus was teruggekomen, stuurde Khadija mij naar hem om te kijken of hij intenties had om te trouwen. “Waarom trouw je niet, Mohammed?”, vroeg ik hem. “Hoe kan ik trouwen als ik nauwelijks bezittingen heb?” “Stel dat je de middelen zou hebben, zou je dan een eerbare, mooie en bovenal rijke vrouw trouwen?” “Wie is zij?”, vroeg Mohammed. “Khadija”, zei ik. “Denk je dat dat mogelijk is?” “Laat dat maar aan mij over”, verzekerde ik hem. Waarop hij zei: “Als jij dat weet te regelen, zal ik met haar trouwen.” Ik ging direct naar Khadija toe om haar over dit gesprek te vertellen.”³

Toen Khadija het goede nieuws van haar vriendin hoorde, vroeg ze Mohammed ten huwelijk. Mohammed informeerde zijn oom Abū Ṭālib, die in overeenstemming met het gebruik in die tijd namens zijn neef aan de

---

1. Ibn Sa'd, I, 130-156; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 297-298.

2. Ibn Sa'd, I, 130, 156-157.

3. Ibn Sa'd, I, 131.

oom van Khadīja om haar hand vroeg. De oom van Khadīja ging akkoord en de ceremonie werd georganiseerd. Alle verwanten en vrienden waren aanwezig en Abū Tālib en de neef van Khadīja, Waraqa ibn NAufal, hielden korte toespraken. Toen deze afgelopen waren, stond de oom van Khadīja, ‘Amr, op en zei: “O mensen van *Quraysh*. Aanschouw hoe ik hierbij verklaar dat Khadīja ibn Khuwaylid de vrouw van Mohammed ibn ‘Abdullah is.”¹

Als *mahr*² gaf Mohammed twintig jonge kamelen.³ Ten tijde van de huwelijksvoltrekking was Mohammed 25 jaar oud. Khadīja, een weduwe met kinderen uit haar vorige huwelijk, was veertig jaar oud.

Gedurende het huwelijk bleek Khadīja, de moeder der gelovigen, een uitstekende steun voor Mohammed te zijn. Haar leven en haar eigendommen stelde zij bij wijze van spreken voor hem beschikbaar. Vanwege haar edele karakter stond zij ook bekend als *al-Afifa* (de kuise) en *at-Tāhira* (de pure). Na de komst van de islam werd zij *Khadijat al-Kubra* (de Grote Khadīja) genoemd.⁴

De volgende woorden van de profeet getuigen van haar hoge status: “De beste vrouw in haar tijd [van het Hiernamaals] is Maryam⁵ en de beste vrouw in deze tijd is Khadīja.”⁶

Zijn huwelijk met Khadīja toont aan dat Mohammed nooit gemotiveerd was door egoïstische verlangens. Hij had ongetwijfeld een jongere en mooiere vrouw kunnen trouwen als hij dat had gewild. Hij behoefde geen weduwe met kinderen te trouwen. Echter, de edele Mohammed zocht niet naar schoonheid of jeugdigheid in een vrouw. Hij richtte zich op eer, kuisheid en moraal.

9. De wijsheid achter de meerdere huwelijken van de Profeet

De Profeet had na zijn 25^e levensjaar meerdere huwelijken. Achter deze huwelijken zitten verschillende wijsheden. *Allāh* maakte van Zijn Boodschapper een voorbeeld voor de mensen een voorbeeld dat zij konden imiteren in gedrag en in alle handelingen in het leven. Het bewijs hiervoor is de onderstaande *aya* in de *Qur’ān*.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

1. Diyārbakrī, I, 264; Yakūbī, II, 20.

2. De bruidsschat. Een verplichte gift van de bruidegom aan de bruid.

3. Ibn Hishām, I, 206; Ibn Asīr, *Usdu’l-Ghaba*, I, 23.

4. Ibn Sa’d, VIII, 14-15.

5. Maryam bint Imrān, de moeder van ‘Īsā.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), ḥadīth 3815.

“Julie hebben waarlijk een uitstekend voorbeeld in de Profeet van *Allāh* voor wie hoopt op *Allāh* en de Laatste Dag en voor wie *Allāh* vaak gedenkt.”¹

Iedere slechte insinuatie of elke slechte gedachte aangaande zijn huwelijken vormt alleen al daarom een bewijs van de onwetendheid van iemand die deze tot uiting brengt.

De Profeet is een voorbeeld zoals geen ander, met name in familie zaken. Hoewel we niet op alle details van alle vrouwen van de Profeet kunnen ingaan, willen we toch enkele eigenschappen van hen aanstippen.

Tijdens de adolescentie voelt men zich het meest aangetrokken tot het andere geslacht. Vanuit dit perspectief kan men niet anders dan constateren dat Mohammed een uitzonderlijk kuise en eerlijke jongeman was. Dit blijkt al uit de bijnaam die de Mekkanen hem gaven, *al-Amīn*. Zijn integriteit blijkt ook uit het feit dat de Mekkanen hem nooit hebben beschuldigd, van welke aanklacht dan ook met betrekking tot zijn huwelijksleven.

Tijdens de Mekkaanse periode trouwde Mohammed slechts één keer. Hij was zoals gezegd 25 jaar oud en trouwde een weduwe van veertig jaar oud. Tijdens hun huwelijk, dat 25 jaar duurde, trouwde hij met geen enkele andere vrouw, terwijl het de Arabische traditie was om met meerdere vrouwen te trouwen. Zou hij in die tijd een andere vrouw een aanzoek hebben gedaan, dan zou dit volledig conform de gebruiken in die tijd zijn geweest.

Na het overlijden van Khadija, trouwde de Profeet Sawda, wederom een weduwe. Zij was met haar eerste echtgenoot naar Abessinië geëmigreerd, maar hij was op de weg terug overleden. Zij was daarom kwetsbaar, omdat zij niemand had die haar nog beschermde. Ook haar familie niet, omdat deze hoofdzakelijk uit afgoden-aanbidders bestond, die enorme druk op haar uitoefenden om de islam te verlaten. Om haar te helpen en te beschermen, trouwde Mohammed haar in het tiende jaar van zijn profeetschap. Afgezien van de huwelijken met Khadija en Sawda, vonden alle andere huwelijken van de Profeet in Medina plaats.

De *hijra* markeerde het begin van een geheel nieuwe periode in het leven van de Profeet. Hij was niet alleen een profeet, hij was ook een staatshoofd en een opperbevelhebber. Echter, boven alles was hij een leraar die de verantwoordelijkheid met zich meedroeg een boodschap te verkondigen op zo'n wijze, dat deze verschillende mensen op verschillende plaatsen zou bereiken, daarbij rekening houdend met hun behoeftes. Met zijn andere huwelijken zorgde hij voor een belangrijk precedent, omdat deze verweven

---

1. *Qur'ān: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 21.*

waren met wijsheden, en met ontwikkelingen op het gebied van religie, maatschappij en moraal.

‘Ā’isha, de dochter van Abu Bakr, was de enige maagd die de Profeet trouwde. Ondanks haar jonge leeftijd, was zij zeer slim en begunstigd met een bijzonder intellect en een ontwikkeld begripsvermogen. De vrouwelijke metgezellen leerden met name van haar de islamitische principes en bepalingen, vooral die welke betrekking hadden op vrouwen. Zelfs vijf tot zes decennia na het overlijden van de Profeet hadden de overgebleven metgezellen, hun kinderen en kleinkinderen, die nooit in bijzijn van de Profeet waren geweest, de mogelijkheid om de islam direct van haar te leren. De *ḥadīth* van de Profeet kondigt dit al aan: “Leer een derde van jouw religie van ‘Ā’isha”¹.

‘Ā’isha behoort tot de zeven metgezellen van de Profeet die *mukthirūn* worden genoemd, omdat zij 2210 *aḥadīth* – met uitspraken en handelingen van de Profeet – heeft overgeleverd; honderdvierennegentig overleveringen daarvan zijn *muttafāqun alayhi* en staan dus in de verzamelingen van zowel *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, als *Ṣaḥīḥ Muslim* vermeld.

‘Ā’isha, moeder der gelovigen, was een berg van kennis, en was begunstigd met inzicht in de *Qur’ān* met betrekking tot verplichtingen en verboden. Daarnaast had zij kennis op het gebied van medicijnen, poëzie, Arabische geschiedenis en de genealogie van de Arabieren. Wanneer de metgezellen niet in staat waren om over een bepaalde kwestie overeenstemming te bereiken, gingen zij naar ‘Ā’isha toe voor een oplossing. Dit gold zelfs voor de meer prominente metgezellen,² zoals bevestigd wordt door Abū Mūsā: “Als een *ḥadīth* voor ons – de metgezellen van de Profeet – onduidelijk was, dan begaven wij ons naar ‘Ā’isha die deze aan ons uitlegde”³.

Door zijn dochter te trouwen, ontstond er ook een familieband tussen de Boodschapper van *Allāh* en Abū Bakr waarmee hij toch al een sterke vriendschap had. Hij was zijn beste vriend en meest loyale helper.

Met zijn huwelijk met Hafsa had de Boodschapper van *Allāh* hetzelfde in gedachten. Hiermee werd er een familieband geschapen tussen hem en ‘Umar. Hafsa had haar man verloren in de Slag van Badr. ‘Umar wilde dat Abū Bakr met haar zou trouwen, maar hij wees het aanbod af, evenals dat van ‘Uthmān. ‘Umar was teleurgesteld. Daarop trouwde Mohammed met Hafsa, waarmee hij niet alleen ‘Umar tevreden stelde, maar ook de relatie tussen ‘Umar, Abū Bakr en ‘Uthmān herstelde.

1. Daylamī, II, 165/2828.

2. Ibn Hadjar, *al-Isāba*, IV, 360.

3. *Jāmi‘ al-Tirmidhī, kitāb al-manāqib ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (49), *ḥadīth* 3883.

Het huwelijk met Zaynab, waar veel over gesproken is, zit eeveneens vol wijsheid. Zaynab aarzelde in eerste instantie over haar huwelijk met Zayd. Mohammed had het huwelijk tussen haar – de dochter van zijn tante – en Zayd – een slaaf die hij had vrijgelaten – geregeld. Daarmee haalde hij enkele misconcepties die leefden onder de Arabieren in zijn tijd onderuit. Bijvoorbeeld door een einde te maken aan de discriminatie van armen door de rijken. Hiermee gaf hij het signaal af dat zij in het aangezicht van *Allāh* gelijkwaardig waren.

Echter, de afkeer van Zaynab van Zayd en de aanhoudende druk van haar familie maakten het huwelijk ondragelijk. Hoewel Zayd toestemming van de Profeet vroeg om van Zaynab te scheiden, probeerde de Profeet nog een laatste mogelijkheid door hen te adviseren om geduldig te blijven. Echter, toen de situatie onhoudbaar werd scheidde Zayd van Zaynab.

Kort nadat de scheiding was voltooid, openbaarde *Allāh* een *aya* waarin hij de Profeet beval om met Zaynab te trouwen.¹ Hiermee werd het verbod van de Arabieren op een huwelijk met de ex-vrouw van een geadopteerde zoon opgeheven. Het huwelijk was dus bedoeld om voor eens en altijd duidelijk te maken wat het verschil is tussen geadopteerde kinderen en eigen kinderen.

De bewering dat Mohammed haar slechts trouwde vanwege haar schoonheid, getuigt van onwetendheid met betrekking tot de volgende achtergrondgegevens.

Zaynab was de nicht van de Profeet, een dochter van zijn tante. Hij kende haar dus al vanaf zijn jeugd en had haar daarvoor al talloze malen gezien. Als de Profeet haar eerder een aanzoek had gedaan, had ze dit kunnen accepteren. Er was geen enkel obstakel dat het huwelijk in de weg zou hebben gestaan. Mohammed vroeg haar niet alleen om te trouwen met Zayd, maar adviseerde haar, tegen meerdere verzoeken om te scheiden in, geduldig te blijven.

Kortom: dergelijke voorvallen vonden plaats om bepaalde principes in het islamitisch recht kracht bij te zetten. Het leven van Mohammed was immers de belichaming van het islamitisch recht, en zijn gedragingen schiepen precedenteren voor de handelwijze van zijn volgelingen.

Het huwelijk met Safiyya, de dochter van de joodse leider van *Khaybar*, was bedoeld om de banden met de joden aan te halen. Het had zagezegd een politiek doel.

Het huwelijk met Juwayriyya had soortgelijke doelen. Het huwelijk met haar, een dochter van een stamoudste, zorgde voor de vrijlating van veel

---

1. *Qur'ān: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 37.*

krijgsgevangenen. Na hun vrijlating bekeerden zij allemaal tot de islam; deze goede uitkomst was mogelijk gemaakt door het huwelijk tussen Mohammed en Juwayriyya.

Het huwelijk met Umm Habība kwam tot stand door de intentie van Mohammed om haar te beschermen. Umm Habība behoorde samen met haar echtgenoot tot de moslims die naar Abessinië waren geëmigreerd. Toen hij de islam de rug toekeerde, bleef zij onbeschermd achter. Ze bleef desondanks moedig vasthouden aan haar religie, ook al waren de omstandigheden extreem moeilijk. Hoewel haar vader destijds de leider van de Mekkanen was, namelijk Abū Sofyaan , wilde Umm Habība omwille van haar religie en eer niet om hulp vragen. Mohammed vroeg haar daarom ten huwelijk en zorgde er daarmee voor dat zij onder zijn bescherming stond. Als bijkomende gunst zorgde dit huwelijk voor een verzachting in de relaties tussen de Mekkaanse afgodendienaren en de moslims.

Indien de Profeet uit erotische verlangens had willen trouwen, dan waren er vele jonge en mooie dochters van de Ansār, de Medinensische moslims beschikbaar geweest, met wie hij had kunnen trouwen. Zij zouden zonder meer bereid zijn geweest om de vrouw van de Profeet, en daarmee de moeder van de gelovigen, te worden. De Profeet koos echter een ander pad.

Mohammed sloot, met de toestemming van *Allāh*, huwelijken omwille van sociale, religieuze, politieke en morele redenen: boven alles hielpen zijn huwelijken hem om de boodschap van de islam uit te dragen. Aangezien de islam een universele religie voor iedere plaats en tijd is, zou het tevens haast onmogelijk zijn om te denken dat de plicht om alle islamitische kennis te onderwijzen, op de schouders van een enkele vrouw zou moeten rusten. Immers, 'één' vrouw had gemakkelijk vóór de Profeet kunnen overlijden, waarmee het vestigen van het islamitische recht bemoeilijkt zou zijn.

Er zijn veel onderwerpen in het islamitisch recht waarbij het ongemakkelijk is voor een vrouw om dat aan een man te vragen. Echter door middel van de vrouwen konden zij hieromtrent toch kennis vergaren. Om deze reden hebben islamitische maatschappijen altijd behoefte aan zowel geleerde mannen als aan geleerde vrouwen. Wie waren beter voor deze taak geschikt dan de vrouwen van de Profeet ? Zij ademden dezelfde lucht in, zij zagen hoe hij leefde en zij leerden direct van hem. Zij vormden hun leven naar de islam en vormen zodoende een voorbeeld voor de generaties vrouwen erna.

Indien men zich afvraagt hoe de huwelijken van de Profeet nu precies een voorbeeld kunnen zijn voor de mensen in deze tijd, hou dan de volgende overweging in gedachten: niet alle handelingen van de Boodschapper van

Allah behoeven geïmiteerd te worden. Als eerste vertegenwoordiger van het Laatste Boek, en als eerste die deze in het leven toepaste, was zijn positie uniek. De Profeet moest daarom handelingen verrichten die uitsluitend op hemzelf van toepassing waren. Een voorbeeld hiervan is het *tahaddjud*-gebed, het onophoudelijk vasten (*saum al-wiṣāl*) en het verbod voor hem en zijn familie om liefdadigheid te ontvangen. De redenen achter sommige huwelijken, of deze nu sociaal, religieus of politiek van aard waren, zijn niet per definitie een voorbeeld dat de rest van de *umma* moet volgen. Dit is een consensus onder de islamitische geleerden.

De islam initieerde polygynie niet. De islam hervormde en reguleerde een bestaand gebruik. Voor de tijd van de islam was het aantal vrouwen dat een man mocht hebben niet gelimiteerd. De islam beperkte het aantal tot vier, en moedigde de man aan om één vrouw te trouwen als hij niet in staat zou zijn om alle vrouwen gelijk en rechtvaardig te behandelen.¹

In de tweede plaats is het trouwen met meerdere vrouwen geen verplichting; het is toegestaan onder bepaalde voorwaarden en in bepaalde gevallen. Het heeft als doel het in stand houden van de bescherming van het huwelijk.² In tijden van oorlog of ziekte, bijvoorbeeld, daalt het aantal mannen drastisch, waardoor vrouwen zonder echtgenoot komen te zitten. Polygynie kan er daarom voor zorgen dat de vrouwen niet zonder bescherming komen te zitten. Bovendien, als een man getrouwd is met een mentaal of fysiek zieke vrouw, of met een vrouw die geen kinderen kan krijgen, dan biedt polygynie hem de mogelijkheid om met een andere vrouw te trouwen, zonder dat er eerst een scheiding plaatsvindt. Scheidingen hebben namelijk dramatische gevolgen voor de familie. Hoe dan ook, het maximum blijft vier, ongeacht wat het motief voor een huwelijk is.

Indien er oorlog uitbreekt, dan heeft dat effect op de populatie. Het sluiten van meerdere huwelijken biedt dan de mogelijkheid om de populatie weer een stimulans te geven, en om de achtergebleven vrouwen tegen prostitutie te beschermen. Er zijn meerdere voorbeelden te noemen van situaties, waarin dergelijke omstandigheden een probleem hebben gevormd.

De islam biedt bij dergelijke uitdagingen een uitweg aan, teneinde het leven en het vasthouden aan huwelijkse waarden te vergemakkelijken.

1. *Qur'ān: sūra An-Nisā' (4), aya 3.*

2. Elmalīli Mohammed Hamdi Yazir gaat dieper in op deze kwestie: "Voor wat het sluiten van meerdere huwelijken betreft kan men niet weerspreken dat dit is toegestaan (*mubāh*), maar dat dit niet toegestaan is als men vreest dat men jegens een van de vrouwen onrechtvaardig is. Het is daarom ook niet vergezocht om uit de *aya* op te maken dat het sluiten van meerdere huwelijken ook aanbevolen (*mandūb*) of zelfs verplicht (*wādijib*) kan worden als de omstandigheden veranderen. Bijvoorbeeld bij een toename in risico dat mannen en vrouwen in onzedelijkheid vervallen." *Hak Dīni Kur'ān Dili*, II, 1290.

Polygynie toont juist de vitaliteit van de islam aan, omdat het concept laat zien dat de religie de potentie heeft om allerlei problemen, ongeacht tijd en plaats, op te lossen.

De volgende *aya* waarschuwt degene die meerdere huwelijken wenst te sluiten dat daar verantwoordelijkheden mee gepaard gaan, en dat hij rechtvaardig moet zijn jegens zijn vrouwen. Immers, onrechtvaardigheid kan leiden tot een bestraffing van *Allāh*.

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَنِّي وَثَلَاثَ وَرُبَاعَ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُعَدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَذْنِي ۖ أَلَّا تَعُولُوا

“En als jullie vrezen te moeten aannemen dat jullie de weeskinderen geen recht kunnen doen, trouw dan vrouwen die jullie goeddunken, twee of drie, of vier en als jullie vrezen dat jullie niet rechtvaardig zullen handelen, (trouw er) dan maar één van wat jullie aan slavinnen bezitten. Dat is voor jullie de beste manier om onrechtvaardigheid te voorkomen”¹.

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۚ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ ۚ وَإِنْ نُصَلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا

“En jullie kunnen (jullie meerdere vrouwen) echtgenotes niet (volkomen) gelijk behandelen, hoezeer jullie dat ook zouden willen. Maar geef niet geheel toe aan jullie neiging (tot één van hen), zodat jullie haar (de ander) in onzekerheid laten. En indien jullie je zelf verbeteren en vroom zijn, dan is *Allāh* waarlijk immer Vergevingsgezind, Genadevol”².

De Profeet heeft gezegd: “Degenen die twee vrouwen heeft getrouwd en de een boven de ander heeft bevoordeeld, zal voor de helft verlamd worden herrezen”³.

De vrouw mag bij aanvang van het huwelijkscontract ook laten vastleggen dat haar man monogaam blijft. Dat is een recht dat aan de vrouw gegeven is, opdat zij zich tegen een tweede huwelijk kan verzetten. De voorwaarde is wel dat dit bij aanvang van het huwelijkscontract door beide partijen is overeengekomen.⁴

Men zou met een verdraaide logica kunnen beargumenteren dat de vrouw dan ook meer dan één echtgenoot zou mogen hebben. Echter, dat is onjuist omdat dan onduidelijk is wie de vader en voorvaders van het kind zijn. Niet alleen de islam wijst een dergelijke praktijk af – zij noemt deze

1. *Qur’ān: sūra An-Nisā’ (4), aya 3.*

2. *Qur’ān: sūra An-Nisā’ (4), aya 129.*

3. *Sunnan Ibn Māja, kitāb an-nikāh (9), ḥadīth 1969.*

4. Hayreddin Karaman, *Mukāyeseli İslām Hukūku*, v. I, p. 290, İstanbul, 1996.

zelfs *fujuur* (openlijke zonde), geen enkel ander rechtssysteem, seculier of religieus, accepteert deze hypothese.

De islam legt een grote nadruk op de nakomelingen van de mens. Dat blijkt ook uit het feit dat een vrouw na een scheiding eerst drie menstruatieperiodes dient te wachten, voordat zij mag hertrouwen: dan weet men zeker dat een eventuele zwangerschap niet uit het vorige huwelijk kan zijn ontstaan. Het is dan duidelijk wie de vader van het kind is. Dit principe wordt vandaag de dag door bijna ieder rechtssysteem ontkend.

Door alle unieke voorwaarden te overdenken, begrijpt men wellicht de onderliggende redenen achter de toestemming die de islam geeft om meerdere huwelijken aan te gaan. De islam is er niet alleen voor sterke en gezonde mensen, maar ook voor zwakkeren en ouderen.

De islam reguleert niet alleen bestaande gebruiken, maar geeft ook oplossingen voor ingewikkelde problemen. Het is een religie voor mannen zoals het eveneens een religie voor vrouwen is. De islam is een onnavolgbare religie die de eer en waardigheid van de mens hoog in aanzien heeft staan, zonder weg te kijken van de rechten van vrouwen en kinderen wanneer een familie uiteenvalt.

10. De vrijlating van Zayd ibn Hāritha en de adoptie door de Profeet

Nadat hij door de stam *Banû Qayn* was ontvoerd, werd de jonge Zayd ibn Hāritha naar het *Ukaz*-festival gebracht om te worden verkocht. Hakīm ibn Hizām kocht hem uiteindelijk voor vierhonderd dirham en bood hem aan zijn tante Khadija aan. Toen de Profeet hem voor de eerste keer zag, zei hij: “Als ik de eigenaar van deze slaaf zou zijn geweest, dan had ik hem zeker vrijgelaten!” “In dat geval is hij van jou”, zei Khadija toen ze de woorden van haar echtgenoot hoorde. De Profeet liet Zayd direct vrij.¹

De vader van Zayd verkeerde intussen in doodsangst, hij was overal op zoek naar zijn zoon. Na lang zoeken vertelden pelgrims die op de weg terug waren, dat zijn zoon mogelijk in Mekka was. Hij vertrok samen met zijn broer direct richting Mekka. Nadat hij de Profeet had gevonden, liet hij hem weten dat hij van plan was om zijn zoon mee terug te nemen, en dat hij bereid was voor hem te betalen. Toch deed hij een beroep op de Profeet om barmhartig te zijn en een redelijke prijs te vragen. Echter, de Profeet had iets anders in gedachten.

“Kunnen we dit niet op een andere manier oplossen?”, vroeg hij hen. “Hoe dan?”, antwoordden zij, denkende dat het betalen van geld de enige

1. Ibn Hishām, I, 266; Ibn Sa`d, III, 40.

manier was om hem uit de slavernij – waarvan ze dachten dat Zayd zich in bevond – te bevrijden. “Laten we Zayd erbij halen en aan hem de keus geven of hij bij mij blijft, of met jou meegaat.”, zei de Boodschapper van *Allāh*. “Indien hij voor jou kiest, mag hij met jou mee zonder dat je betaalt. Echter, indien hij de voorkeur aan mij geeft, dan moet je begrijpen dat ik iemand die bij mij wil blijven, niet kan dwingen bij mij weg te gaan.”

De vader van Zayd en zijn oom waren opgetogen over het voorstel van de Profeet. In de overtuiging dat Zayd voor hen zou kiezen, prezen ze Mohammed voor zijn vriendelijkheid en vrijgevigheid. De mogelijkheid dat Zayd voor een verblijf in Mekka zou kiezen, kwam niet in hun op. Maar de woorden van Zayd, bewezen hun ongelijk: “Ik zweer bij *Allāh*, ik blijf bij niemand liever dan bij jou! Jij bent als een vader en een moeder voor me. Ik wil hier bij jou blijven.”

Toen zijn vader en oom hun teleurstelling kenbaar maakten, zei Zayd: “Ik heb zulke bijzondere dingen gezien, dat ik onmogelijk liever bij iemand anders zou willen blijven. Ik zal hem nooit verlaten.” Geraakt door de loyaliteit van Zayd, nam de Profeet hem aan de hand mee naar de *ka’ba* en riep: “O mensen, wees getuige dat Zayd nu mijn zoon is. Hij zal van mij erven en ik van hem.”¹ Zayd werd daarmee officieel geadopteerd door de Profeet. De grote eer die de jonge Zayd eeten deel viel door geadopteerd te worden door Mohammed vormde voor de vader en de oom een reden om met een gerust hart naar huis te gaan².

De broer van Zayd, Jabāla ibn Hāritha, levert een andere versie van dit verhaal over: “Ik ging naar de Boodschapper van *Allāh* om hem te vragen Zayd met mij naar huis te sturen. “Hier is hij. Als hij met jou mee wil gaan, dan hou ik hem niet tegen”. Maar Zayd accepteerde dit niet en zei tegen Mohammed: “Ik zal nooit iemand boven jou verkiezen”. Later begreep ik pas dat mijn broer Zayd meer wijsheid had dan ik”³.

11. De voogdij van de Profeet over ‘Ālī

Abū Ṭālib verkeerde in financiële moeilijkheden, omdat hij een groot huishouden had. Daarom ging de Profeet naar zijn oom ‘Abbās toe en stelde hij het volgende voor: “Zoals je weet, mijn oom, heeft jouw broer Abū Ṭālib een grote familie. De droogte en de honger hebben hem net als zoveel andere mensen in de problemen gebracht. Waarom gaan we niet naar hem toe en

1. Vanaf die dag werd Zayd, Zayd ibn Mohammed genoemd. Dit was totdat adoptie werd opgeheven met het 5^e en 40^e vers van *sūra Al-Aḥzāb* (33).

2. Ibn Hishām, I, 267; Ibn-i Sa’d, III, 42.

3. *Jāmi’ al-Tirmidzī, kitāb al-manāqib ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (49), ḥadīth 3815.

overtuigen we hem om de zorg van een van zijn kinderen aan ons toe te vertrouwen, opdat hij een beetje wordt ontlast ?”

‘Abbās accepteerde dit welwillende voorstel en samen togen zij naar Abū Ṭālib. Na het voorstel te hebben gehoord, zei hij: “Je mag ieder kind van mij meenemen, behalve Aqil.” Mohammed nam uiteindelijk ‘Ālī mee en ‘Abbaas Dja`far. ‘Ālī werd tot het begin van zijn profeetschap door hem, Mohammed, opgevoed¹.

12. De kinderen van de Profeet

De Profeet heeft in totaal zes kinderen gekregen met Khadija. Twee zonen, Qāsim en ‘Abdullah, en vier dochters, Zaynab, Ruqayya, Umm Khulthum en Fāṭima. Zoals de Arabische traditie dat voorschrijft, neemt men een *kunya*² aan waarbij men de naam van de oudste zoon gebruikt. Voor de Profeet Mohammed was dit Abū Qāsim (vader van Qāsim).

Qāsim leefde echter niet lang, hij overleed op tweejarige leeftijd. ‘Abdullah, de tweede zoon van de Profeet, werd geboren toen Mohammed het profeetschap reeds had verkregen. Echter, evenals zijn oudere broer, overleed hij al vroeg.³

‘Ās ibn Wā’il, een notoire afgodenaanbidder van de *Quraysh*, maakte van dit moment van verdriet gebruik, en beledigde de Profeet door tegen zijn vrienden te zeggen: “Hij is een onvruchtbare man die geen zoon zal nalaten om zijn naam voort te laten leven. Je hoeft dus alleen maar te wachten tot hij sterft, en dan zal je voor altijd van hem zijn verlost”.

Dit zorgde voor de openbaring van *sūra* Al-Kawthar:

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ
شَانِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

“Wij hebben jou het goede waarlijk in overvloed⁴ geschonken.

Bid daarom tot jouw Heer en (breng) offer(s) voor Hem (alleen).

Jouw vijand, hij is degene die van het goede is afgesneden”⁵.

1. Ibn Hishām, I, 264.

2. Bijnaam.

3. Ibn Sa’d, I, 133.

4. *Al-Kauthar* betekent heel veel van alles dat gegeven wordt. Dit wordt geïnterpreteerd als het profeetschap, de *Qur’ān*, de islam, goedheid, geluk, voorspraak, het gebed en de wonderen die aan de Profeet zijn gegeven. Er zijn authentieke overleveringen die aangeven dat het de naam is van een rivier in het Paradijs die aan Mohammed gegeven is en waar de *ummah* zich zal verzamelen in het Hiernamaals. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (60), *ḥadīth* 488.

5. *Qur’ān: sūra* Al-Kauthar (108), *aya* 1-3.

Na de dood van hun zoon, weeklaagde Khadija: “Ik heb zoveel borstvoeding voor mijn geliefde kind. Had *Allāh* zijn leven maar iets langer laten duren opdat hij zijn voedingen had kunnen afmaken.” “Hij zal zijn voedingen in het Paradijs krijgen”, antwoordde Boodschapper van *Allāh*. “Wist ik dat maar met zekerheid, het zou de pijn van zijn verlies verzachten.” “Ik zal *Allāh* vragen of Hij je zijn stem kan doen horen, als je dat wil”, zei de Profeet. Khadija liet haar onderwerping aan *Allāh* eens te meer blijken, en antwoordde: “Dat is niet nodig. Ik vertrouw op *Allāh* en Zijn Boodschapper.”¹

De oudste dochter van de Boodschapper van *Allāh* was Zaynab. Zij werd geboren toen hij ongeveer dertig jaar oud was. Ruqayya werd na haar geboren.² Daarna kwam Umm Khulthum, gevolgd door Faṭīma. Zij werd geboren in het jaar dat de *kaʿba* herbouwd werd, de Profeet was toen 35 jaar oud.³

Het laatste kind van de Profeet was Ibrāhīm. Hij werd in het 8^e jaar na de *hidjra* in Medina geboren. Zijn moeder was Maria. Zijn geboorte werd begeleid door Umm Sayf. Haar man, Abū Sayf, vertelde het goede nieuws aan Mohammed. Mohammed was heel blij en zei tegen degenen die bij hem waren: “Vannacht heb ik een zoontje gekregen en ik zal hem naar mijn grootvader Ibrāhīm vernoemen.”⁴

Ook Ibrāhīm zou snel ziek worden. Hij was pas 17 maanden oud, toen hij korte tijd later overleed.⁵

13. De arbitrage bij de *kaʿba*

Toen een vloedgolf Mekka trof, leidde dat tot een gedeeltelijke verwoesting van de *kaʿba*. De stammen van Mekka besloten om dit gebouwte gezamenlijk te repareren door het tot de grond toe af te breken en het opnieuw op te bouwen. Rond dezelfde tijd strandde een schip vol ijzer, hout, stenen en ander bouwmateriaal in de buurt van Shuaybaai Pier. Toen dit nieuws de Mekkanen bereikte, haastten zij zich erheen om de materialen ervan te kopen.

De bouw verliep voorspoedig. De stammen trokken loten om te bepalen wie welk werk deed. Voor de bouw waarschuwde een wijze man hen: “O mensen van *Quraysh*! Meng vies geld niet met de bouw van de *kaʿba*. Zorg ervoor dat het geld dat jullie met rente hebben verdiend, of dat jullie hebben verkregen van anderen, niet gebruikt wordt voor de herbouw van de *kaʿba*”⁶.

1. *Sunnan Ibn Māja, kitāb al-djanāʿiz* (6), *ḥadīth* 1512.

2. *Diyārbakri*, I, 273-274.

3. *Ibn Saʿd*, VIII, 19-26.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍāʿil* (43), *ḥadīth* 2315.

5. *Asri Çubukçu, DÍA, “İbrāhīm” entry*, XXI, 273-274.

6. *Ibn Hishām*, II, 210; *Ibn Kathīr, al-Bidāya*, II, 305.

Toen de Mekkanen vreesden dat de woede van *Allāh* hen zou treffen, stopten ze vertwijfeld met het afbreken van de *ka'ba*. Het respect en ontzag voor de *ka'ba* was alom aanwezig bij de Arabieren. Het onderhoud van de *ka'ba* was een verantwoordelijkheid die zij reeds sinds Ibrāhīm hadden gedragen.

Walīd ibn Mughīra, een vooraanstaand lid van de *Quraysh*, hakte de knoop door en vroeg: “Wat is het doel van het afbreken van de *ka'ba*, is het een goed of een slecht doel?” “Het is voor een goed doel natuurlijk”, antwoordden ze. “O stamleden, wensen jullie niet dat de *ka'ba* wordt verbeterd als hij wordt afgebroken? Wees dan gerust omdat *Allāh* nooit degenen zal straffen die op zoek zijn naar verbetering”, verzekerde Walīd.

Kort daarna sloeg hij de eerste keer tegen de muur van de *ka'ba* om deze te slopen, waarna de rest van het gebouw volgde¹. Ze herbouwden de muren van de *ka'ba*, en versterkten iedere rij stenen met houten balken. Mohammed werkte, samen met zijn oom ‘Abbās eveneens aan de herbouwing ervan.

Toen kwam het moment om de Zwarte Steen terug te plaatsen op zijn plek. Iedere stam wedijverde met de anderen omdat zij deze eer allemaal voor zichzelf wilden opeisen. Het onttaarde in een flink dispuut, waarbij het erop uit leek te draaien dat er zelfs bloed zou vloeien. De stam van Abū Dzar sprak zelfs met de stam van Addiyy ibn Ka'b af om tot de dood te vechten. Ze doopten daarbij hun handen in een schaal gevuld met bloed om hun toewijding kracht bij te zetten. De onzekerheid waarin de *Quraysh* zich verkeerden, duurde drie tot vier dagen.

Abū Umayya, de oudste Mekkaan aanwezig, sprak zich uiteindelijk uit: “Vrienden! We streven allemaal het beste na, niet het slechte. Bijt je niet vast uit jaloezie. Stop het gevecht! Laten we de eerste persoon die door de deuren van deze heilige plek loopt, aanwijzen als onze arbiter en laten wij zijn oordeel accepteren, hoe dat ook uitvalt!” Hij wees hierbij naar de *Banū Shayba*-ingang.

Precies op dat moment liep Mohammed via die ingang naar binnen. Op alle gezichten verscheen een tevreden glimlach: het was immers *al-Amīn*. De liefde van Mekka voor Mohammed groeide met de dag. Deze liefde nam zulke vormen aan dat zij Mohammed riepen om zijn zegeningen uit te spreken als zij bijvoorbeeld een kameel wilden slachten.²

Zodra men Mohammed bij de ingang ontwaarde, riep men uit: “Daar is *al-Amīn*! We zijn zo blij dat hij ons dispuut komt oplossen!”

---

1. Abdurrazzâq, V, 319.

2. Abdurrazzâq, V, 319; Ibn Kathīr, *al-Bidaya*, II, 304.

Nadat de *Quraysh* de kwestie aan hem hadden uitgelegd, koos Mohammed van iedere stam één persoon. Hij deed zijn *rida* (mantel) af, legde deze op de grond en legde de Zwarte Steen erop. Hij vroeg ieder gekozen lid om een hoek van de *rida* te pakken, zodat ze samen de Zwarte Steen droegen. Mohammed plaatste de Zwarte Steen met zijn eigen handen terug en voorkwam hier mee een onderlinge conforntatie van de clans¹.

Deze wijsheid en dit besef van morele waarden waren niets anders dan voortekenen van zijn profeetschap. De mensen waren zich er nauwelijks van bewust dat de jonge Mohammed, geboren en getogen in Mekka, een aanstaande profeet was. Vele toegewijde gelovigen, die zich nog steeds op het pad van *tawhīd* bevonden, voelden aan dat de tijd van de Profeet nabij was. Een van hen was Quss ibn Saida.

14. De toespraak van Quss ibn Sāida

Quss ibn Sāida was een leider van zijn stam, een poëet en aanhanger van de religie van ʿĪsā. De toespraak die hij hield tijdens de *Ukāz*-markt, waar ook de Profeet in spé aanwezig was, staat bekend om de wijsheid welke zij bevatte.

“Mensen! Kom, luister en leer! Iedereen die leeft, zal sterven. Iedereen die sterft, zal vergaan. Wat voorgeschreven is, zal gebeuren. Regen valt, gras groeit en kinderen worden geboren om de plaatsen van hun ouders in te nemen. Daarna zullen ook zij vertrekken. Er zullen altijd voorvallen zijn, het ene volgt de andere op.

Wees gewaarschuwd en let op mijn woorden! De lucht zit vol nieuws, de grond heeft vele lessen te leren. De aarde is als een matras en de hemelen zijn als een prachtig dak. De sterren zullen vergaan, de zeeën zullen tot rust komen. Iedereen die komt, zal weer vertrekken. Iedereen die vertrekt zal niet terugkeren.

Maar wie weet waarom? Is dat omdat ze het zo comfortabel hebben op de plek waar ze nu zijn? Of worden zij tegengehouden of in slaap gesust. Een profeet van God zal komen, zijn komst is nabij. Zijn schaduw hangt over jullie hoofden. Moge de zegeningen en het licht van leiding met degenen zijn die in deze profeet geloven. Wee degenen die hem bestrijden en tegen hem in opstand komen! Wee degenen die hun leven verspillen aan onwetendheid!

Omensheid! Pas op voor achteloosheid! Alles is sterfelijk. Onsterfelijkheid is alleen voor de Almachtige, Die Één is, geen partners kent en Die geen gelijke heeft. Hij heeft als Enige het recht om aanbeden te worden. Hij verwekt niet, noch is Hij verwekt. Er zijn lessen te leren van hen die zijn overleden.

1. Ibn Hishām, I, 209-214; Abdurrazzâq, V, 319.

Mensen van *Iyad*! Waar zijn jullie vaders en voorvaderen nu? Waar zijn de mensen van *Ād* en *Thamūd* die voortreffelijke huizen en verblijfplaatsen van steen bouwden? Waar is Nimrod en waar is de Farao, die in al zijn wereldse rijkdom aan zijn mensen vroeg ‘*Ben ik niet jullie allergrootste heer?*’

De aarde heeft hen uiteindelijk allemaal opgeslokt. Zelfs hun botten zijn weggerot. Hun huizen zijn verlaten en worden nu bewoond door honden. Wees nooit zo achteloos zoals zij! Bewandel hun pad niet! Alles is sterfelijk, alleen de Almachtige niet. Er zijn vele manieren om de rivier des doods te betreden, maar helaas is er geen uitweg! Alle zaken, groot of klein zullen vergaan. Wat iedereen overkomt, zal jou ook overkomen!”¹

Kort na zijn toespraak zou hij overlijden. Echter op het moment dat hij de toespraak gaf, kon hij niet weten dat hij degene die hij aankondigde bij zijn toehoorders aanwezig was en naar hem luisterde. De gehele stam van Quss geloofde naderhand in de Boodschapper van *Allāh* toen ze kennisnamen van zijn profeetschap.

De Profeet Mohammed heeft tegen een delegatie van hen gezegd: “Ik zal de toespraak van Quss ibn Sāida op de *Ukāz*-markt nooit kunnen vergeten. Toen hij zijn kameel besteed zei hij: Iedereen die leeft, zal sterven. Iedereen die sterft, zal vergaan. Wat voorgeschreven is, zal gebeuren”.

Daarna vroeg de Boodschapper van *Allāh* of er iemand was die zijn toespraak kon herhalen. Zij antwoordden dat bijna iedereen dit kon, wat de Profeet heel gelukkig maakte. Daarop zei Abū Bakr dat hij de gehele toespraak ook kon herhalen, aangezien ook hij daarbij aanwezig was. Om zijn bewering kracht bij te zetten, herhaalde hij deze volledig.

In navolging van Abū Bakr, stond een man van zijn stam op en reciteerde een gedicht van Quss over de grote Profeet die zou opstaan vanuit de nakomelingen van Hāshim.²

De Profeet heeft over Quss ibn Sāida gezegd: “Moge *Allāh* genade hebben met Quss ibn Sāida. Hij zal in het Hiernamaals in een aparte natie worden opgewekt”³.

15. De terugtrekking van de Profeet in de grot *Hira* voor zijn missie

Toen het profeetschap naderde, trok de Profeet zich geregeld terug – weg van de bewoonde wereld – om zich te bezinnen. Hij vertrok dan uit Mekka en zocht stille plekken op. Onderweg hoorde hij vaak de begroetingen van de stenen en de bomen die ‘vrede zij met jou boodschapper van *Allāh*’ zeiden.

1. Bayhaqī, *Kitabu'z-Zuhd*, II, 264; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 234-241; Haythami, IX, 418.

2. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, II, 234-241.

3. Ibid., 239

In de hoop te zien waar deze geluiden vandaan kwamen, keek hij om zich heen, maar hij zag alleen stenen en bomen.¹

Later zei de Profeet: “Ik kan me herinneren dat een bepaalde steen in Mekka mij voor het profeetschap altijd groette. Ik zou nu nog weten waar hij lag.”² De woorden van ‘Ālī bevestigten dit: “Ik was met de Profeet in Mekka. En als we naar een bepaalde plek buiten Mekka gingen, dan was er geen steen of boom die geen ‘vrede zij met jou Boodschapper van Allāh’ zei”³.

Mohammed had er de gewoonte van gemaakt om zich in de *Ramaḍān* nagenoeg de hele maand terug te trekken in de grot *Ḥira*,⁴ afgezien van zijn nog grotere toewijding aan het voeden van de armen en minderbedeelden. Daarna deed hij de *tawāf* om de *ka‘ba*, en trok zich dan weer terug in de grot.⁵

Mohammed heeft altijd een afkeer van het aanbidden van beelden gehad, een houding waar hij zich altijd van distantieerde. Zijn aanbedding bestond uit het overpeinzen van de schepping terwijl hij naar de *ka‘ba* keek, net als zijn grootvader ‘Abd al-Muttalib.⁶

Mohammed nam, als hij naar de grot ging, altijd een beetje proviand met zich mee. Als dit op was, ging hij terug naar Khadīja om zijn voorraad aan te vullen, om dan weer terug keren naar de grot.⁷ Soms nam hij Khadīja met zich mee.⁸ Mohammed hoorde in de grot regelmatig stemmen en hij zag er lichtflitsen. Hierbij vreesde hij dat dit het gevolg was van hekserij en tovenarij. Hij richtte zich tot Khadīja en zei: “Ik ben bang, Khadīja, dat ik slechts een waarzegger ben, want bij *Allāh*, er is niets wat ik meer haat dan waarzeggers en afgoden!”

1. Ibn Sa‘d, I, 157.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍā’il* (43), ḥadīth 2277.

3. *Jāmi‘ al-Tirmidzī, kitāb al-manāqib ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (49), ḥadīth 3626.

4. *Ḥira* is de naam van de grot die zich in de *Djabal an-Nūr* (berg van licht) bevindt. De berg bevindt zich ongeveer vijf kilometer ten noordoosten van Mekka. *Ḥira* ligt enkele meters onder de top van de berg en bestaat uit een tunnelachtige passage met aan weerszijden stenen. Vanaf de ingang van *Ḥira* kan men de *ka‘ba* zien. Men kan er net staan, en het is zo smal dat men er overdwars nauwelijks kan liggen. Echter, aangezien men er een goed uitzicht heeft op de *ka‘ba*, is het een ideale plek voor bezinning. Voor Mohammed gebruikten ook andere monotheïsten, waaronder ‘Abd al-Muttalib, de plek om zich te bezinnen. *Ḥira* is de plek waar de Profeet zijn eerste openbaring kreeg. Het neemt daarom een bijzondere plaats in het leven van de Profeet in. Fuat Günel, *DĪA*, “Hira” entry, XVIII, 121-122.

5. Ibn Hishām, I, 253-254.

6. Aynī, I, 61; XXIV, 128.

7. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), ḥadīth 160 a.

8. Ibn Hishām, I, 254.

Maar Khadija stelde hem gerust: “Zeg dat niet, mijn neef.¹ *Allāh* zou nooit een waarzegger van jou maken!”²

Deze periode van terugtrekking en bezinning hield een voorbereidende fase voor Mohammed in, te vergelijken met een zaadje dat zijn weg naar boven zoekt. De exacte aard van deze voorbereiding is echter niet bekend. Hoe dan ook, de zaadjes voor het geloof werden toen geplant, en de eerste openbaring zou ook daar plaatsvinden.

Op het eerste gezicht was het terugtrekken van Mohammed in de grot het gevolg van de algemene miskenning van zijn volk, en van het onbeschrijflijke verdriet vanwege de grote onrechtvaardigheid die de corrupte Mekkanen teweegbrachten. Indien men echter beter kijkt, was het niets anders dan een voorbereiding van het hart van de Profeet, op de komst van de *Qur’ān*, opdat deze op de beste manier kon worden overgebracht aan de mensen. Dat was ook noodzakelijk, omdat de openbaring op zich eigenlijk te zwaar was voor een mens om te ontvangen.

Uit het terugtrekken van Mohammed kan de les worden getrokken dat *i’tikāf* noodzakelijk is voor iedereen, ongeacht de omvang van zijn goede daden. Zelfs tijdens zijn profeetschap, trok de Profeet zich geregeld terug om te reflecteren, te contempleren en stil te staan bij de schepping van *Allāh*.

Van het eerste tot het laatste vers van de *Qur’ān*, leert het Boek de lezer om na te denken, om dienstbaarheid aan *Allāh* centraal te stellen. Alleen dan wordt het geloof een intrinsiek onderdeel van iemands identiteit. Alleen dan is men waarlijk op zoek naar de tevredenheid van *Allāh*. Alleen dan geraakt men dichter bij *Allāh* en stijgt het geloof in het hart.

Een van de belangrijkste eigenschappen van een gelovige is zijn liefde voor *Allāh*.³ Na dit geloof op zichzelf, bereikt men deze liefde door Zijn zegeningen en Zijn genade te overpeinzen, door na te denken over Zijn macht en om vervolgens *Allāh* te gedenken en Hem met heel het hart en heel de tong te smeken⁴. Een diepgaand besef van deze woorden kan alleen komen door het hart te beschermen tegen wereldse zorgen en zaken.

1. Termen zoals neef en nicht werden door de Arabieren gebruikt om elkaar aan te spreken. Het duidt niet noodzakelijkerwijs op een bloedband.

2. Ibn Sa’d, I, 195.

3. Ook de Profeten vroegen *Allāh* om de liefde voor *Allāh*. *Djami` at-Tirmidzi, kitāb ad-da‘wāt ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (48), *ḥadīth* 3490.

4. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

“O jullie die geloven! Gedenk *Allāh* veelvuldig.” (*Qur’ān: sūra Al-Aḥzāb* (33), *aya* 41.)

In de uitleg van deze *aya*, zei Ibn ‘Abbās: “Voor iedere handeling die *Allāh* verplicht heeft gemaakt, heeft Hij ook een grens gesteld. Echter, het gedenken van *Allāh* is daarop een uitzondering. Daar is geen limiet voor. Hij zal dan ook degenen die dat nalaten, niet vergeven, behalve hen die hun bewustzijn verliezen. Hij heeft iedereen bevolen om Hem voortdurend te gedenken”, *Tabarī*, XXII, 22; *Qurtubī*, XIV, 197.

Wat hier echter uit begrepen dient te worden, is dat *khalwat*, of het zich terugtrekken in afzondering, niet betekent dat men de gemeenschap moet ontvluchten en dat men permanent in een grot, op een berg of op afgelegen plekken moet gaan leven. Dat zou geheel tegen de praktijk van de Profeet en zijn metgezellen ingaan.

Men dient de woorden van de Profeet in gedachten te houden: “Een moslim die in een gemeenschap leeft en als gevolg daarvan beproevingen ondergaat, is beter dan een moslim die op een afgelegen plek (buiten de gemeenschap) leeft”¹.

De vele handelingen en gedragingen van de Profeet, waaronder zijn bestaan als harder, het actief deelnemen aan de *Fidjâr*-gevechten, *Hilf al-Fudûl*, zijn handelsactiviteiten en zijn hulp aan het herbouwen van de *ka’ba*, laten zien dat hij nog voor hij profeet werd actief deelnam aan de maatschappij. Wel zorgde hij er altijd voor dat hij wegbleef van verderfelijke handelingen. De essentie en het doel van het zich eterugtrekken, is het verbeteren van de eigen persoon. Echter om te genezen, dient men de juiste hoeveelheid van het medicijn in te nemen, anders veroorzaakt men meer kwaad dan dat men goed doet².

16. Een overzicht van de jeugd en adolescentie van de Profeet

Allāh zorgde ervoor dat de Profeet de zuiverste afkomst had. Deze familielijn is in vele opzichten begunstigd: ieder persoon in deze familielijn werd in zijn tijd gewaardeerd en gerespecteerd. Te beginnen met Adam, de eerste mens en de eerste profeet, werd iedere profeet om een eed gevraagd waarin zij beloofden te geloven in de Laatste Profeet. Hiermee werd zijn komst aangekondigd, alsmede door de vele bijzondere gebeurtenissen nadien. *Allāh* introduceerde de Profeet Mohammed met verschillende tekenen waarmee Hij het pad voor de gelovige dienaren om te geloven in hem als Laatste Profeet vergemakkelijkte.

Mohammed groeide op als wees, maar *Allāh* zorgde voor zijn opvoeding en gaf hem het beste karakter. Door hem enorme kwetsbaarheid en hopeloosheid te doen voelen, zorgde *Allāh* ervoor dat de Profeet de top van barmhartigheid en altruïsme bereikte.

Allāh beschermde Zijn Boodschapper voor weerzinwekkende praktijken in het tijdperk van onwetendheid. *Allāh* zorgde ervoor dat zelfs de kleinste

1. *Djâmi‘ al-Tirmidzi, kitâb siffa al-qiyâma wa ar-raqâ‘iq wa al-warâ‘ ‘an rasul Allāh shallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (37), *ḥadīth* 2507.

2. *Būtī*, p. 79-82.

smet het blazen van de Profeet niet zou bevuilen, opdat hij zich optimaal kon ontwikkelen.

De mensen kenden hem vanwege zijn eigenschappen als betrouwbaarheid, eerlijkheid, oprechtheid, vrijgevigheid en loyaliteit. En ook vanwege zijn intelligentie en voorzichtigheid. Ze vertrouwden hem volledig in alle zaken. *Allāh* bracht alle mooie eigenschappen in hem samen, iets wat zelfs door zijn vijanden wordt toegegeven. Zij noemden hem immers *al-Amīn*, nog vóór het profeetschap tot hem gekomen was.

Zijn rol als arbiter bij de herbouw van de *ka'ba* vormde het bewijs van zijn onnavolgbare karakter, zelfs in de ogen van de Mekkanen. Het kwam niet eens bij hen op om te suggereren dat er enige onwaarheid in de woorden van Mohammed school. Hij was het beste voorbeeld voor de mensen, hij leidde hen op het juiste pad.

Mensen worden aangetrokken door personen die een bijzonder karakter hebben, en niet door hen die in de ban van wereldse zaken verkeren. Hoe ingenieus mensen ook zijn, zij worden pas gevolgd als zij voorbeeldig gedrag hebben.

DEEL II – DE MEKKAANSE PERIODE VAN ZIJN PROFEETSCHAP

Hoofdstuk 3 De Mekkaanse periode van het profeetschap

1. De ontvangst van de goddelijke openbaring

Na zijn goede jeugd en vol van de bijzondere perfectie die in de familie van de Profeet aanwezig was, werd de Profeet veertig jaar. Zes maanden daarvoor had *Allāh* Mohammed voorbereid in de grot *Hira*. De exacte gebeurtenissen blijven een geheim tussen hem en zijn Heer, en zonder boek en zonder pen werd hij klaargestoomd voor de goddelijke openbaring.

Zo kreeg Mohammed voorafgaand aan zijn profetschap ‘waarachtige dromen’ (*ar-ru’yā as-ṣādiqa*). De gebeurtenissen in die dromen zouden later exact in werkelijkheid plaatsvinden. ‘Ā’isha zegt hierover: “De openbaring die aan de Boodschapper is gezonden, begon in de vorm van waarachtige dromen in zijn slaap. Heldere dromen die werkelijkheid werden in het daglicht”¹.

Omdat het profetschap een enorme verantwoordelijkheid is, verscheen de engel *Djibriel* in eerste instantie alleen in zijn dromen. Hiermee werd hij voorbereid op de moeilijkheden die aanstaande waren, en werd de liefde voor zijn missie in zijn hart geplant.

Volgens een overlevering van *Alqama ibn Qays*, wordt alles wat naar de profeten gezonden wordt, of dit nu adviezen, bevelen of verboden zaken zijn, eerst geopenbaard in dromen, en pas later in de vorm van openbaringen.²

Dromen behoren dus tot een van de manieren waarop een profeet openbaringen kan krijgen. Dit blijkt ook uit de *Qur’ān*:

يَا بَنِيَّ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبُحُكَ فَانظُرْ مَاذَا تَرَى ۚ

“[...] O mijn lieve zoon, ik heb in een droom gezien dat ik jou zal offeren.
Wat vind jij daarvan ? [...]”³

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad’ al-waḥī* (1), ḥadīth 3.

2. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 55.

3. *Qur’ān: sūra As-Ṣāffāt* (37), aya 102.

Met moet beseffen dat de ogen van de profeten slapen, hun harten slapen echter nooit.¹ Daarom is er ook geen belemmering in het ontvangen van openbaringen, zelfs in hun dromen.

Met betrekking tot de waarachtige droom, heeft de Profeet later in zijn leven gezegd: “De waarachtige droom van de gelovige is één van de 46 delen van profeetschap.”²

Het is daarbij interessant om op te merken dat 1/46 deel van zijn 23-jarige profeetschap exact overeenkomt met de zes maanden voorbereiding in de grot *Hira*.

---

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), ḥadīth 3569.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ta'bir* (91), ḥadīth 6987; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ru'yā'* (42), ḥadīth 2263 a – 2263 b.

Hoofdstuk 4 De eerste drie jaren van zijn profeetschap

1. De eerste openbaring en de tussenpauze

Het was de zeventiende dag van de heilige maand *Ramaḍān* toen de Profeet op veertigjarige leeftijd zijn eerste openbaring kreeg.¹ Hij zat, zoals gewoonlijk, in de grot *Hira*, toen *DDjibriel* plotseling verscheen en zei: “Lees!” “Ik kan niet lezen”, antwoordde Mohammed. *DDjibriel* pakte hem zo stevig vast dat hij zich niet kon bewegen en nauwelijks kon ademen. “Lees!”, beval de *Djibriel* hem nog een keer. En ook nu antwoordde de Mohammed op dezelfde manier. “Ik kan niet lezen!” *DDjibriel* pakte hem nog een keer vast. Ditmaal zo stevig dat Mohammed niet op zijn voeten kon blijven staan. Hij beval nog een keer: “Lees!” “Ik kan niet lezen!”, antwoordde Mohammed teneinde *DDjibriel* duidelijk te maken dat hij niet wist wat hij moest lezen. *DDjibriel* greep Mohammed voor de derde keer en liet hem los. Daarna begon de allereerste openbaring:

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ
 خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ
 اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ
 الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ
 عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ

“Lees in de naam van jouw Heer die heeft geschapen,
 Hij schiep de mens uit een bloedklonter.
 Lees, want jouw Heer is de meest Edelmoedige,
 Die (de mens) met de pen onderwees,
 Hij heeft de mens onderwezen wat hij niet wist”².

Met deze verzen begon op bevel van *Allāh* het lange traject van openbaring van de *Qur’ān* aan Mohammed. Het waren deze *ayāt* die de Profeet als eerste ontving, en die een bron van genade en kracht vormden.

1. Ibn Sa’d, I, 194.

2. *Qur’ān*: sūra Al-‘Alaḳ (96), aya 1-5.

DDjibriel vertrok niet lang daarna en de Profeet keerde terug naar Khadija. Trillend zei hij: “Ommantel me, Khadija, ommantel me.” De Profeet vertelde aan zijn vrouw wat hij had meegemaakt. Trillend van angst vroeg hij aan haar: “Wie gaat me geloven, o Khadija ?” Maar deze edele vrouw, de moeder der gelovigen en zijn levensgezellin zei: “Ik verzeker jou dat *Allāh* jou niet zal vernederen, jij jouw familie beschermt, aangezien jij de verantwoordelijkheden op je neemt van hen die dat niet kunnen, aangezien jij aan de behoeftigen geeft, aangezien jij meer goed doet dan wie dan ook, aangezien jij jouw gasten met eer en respect behandelt en aangezien jij anderen helpt in het doen van het goede. Ik geloof in jou en ik ben de eerste die dat doet, zelfs als niemand je gelooft. Laat mij de eerste zijn die je uitnodigt op dit pad!”

Met deze gracieuze woorden werd Khadija de eerste persoon die getuigde van de waarheid van haar echtgenoot, woorden waarmee ze hem hielp op zijn zware missie.

Met andere woorden: wat Khadija impliciet tegen haar echtgenoot zei, was dat er niet anders dan goedheid en voordeel kan komen uit datgene wat goedheid voortbrengt. Zij verwachtte dan ook niets dan goeds, vanwege de morele rechtschapenheid van hem in zijn onberispelijke verleden. De *Qur’ān* bevestigt dit:

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ

“Kan de beloning van goedheid (weldoen) iets anders dan goedheid zijn ?”¹

Khadija nam daarop de Profeet mee naar Waraqa ibn NAufal, haar neef van vaderszijde. Hij was een van de meest uitzonderlijke personen van zijn tijd, die afgoden niet had aanbeden. Met zijn kennis van het Hebreeuws was Waraqa vertrouwd met de teksten in de Bijbel. Hij was echter al op leeftijd, en had inmiddels zijn gezichtsvermogen verloren. “Luister mijn neef, naar wat jouw neef jou te zeggen heeft”, zei Khadija toen zij bij hem aankwamen. “Wat is er aan de hand, mijn neef?”, vroeg Waraqa nieuwsgierig. Daarop vertelde de Profeet wat hij had gezien.

Toen Waraqa aanhoorde wat de Profeet hem vertelde, klaarde zijn gezicht op met een stralende lach, om vervolgens in een korte, diepe bezinning te geraken. “Wat jij hebt gezien,” zei Waraqa, “was de grote *Namūs* (*DDjibriel*) die *Allāh* naar Mūsā zond. Was ik nog maar jong als jij jouw missie begint. Leefde ik nog maar om te zien hoe jouw mensen je uit je eigen stad zullen verdrijven”. “Gaan ze mij verdrijven?”, vroeg de Profeet. “Ja”, antwoordde Waraqa. Er is geen Profeet die oproept tot de ware religie, of hij

1. *Qur’ān*: sūra Ar-Raḥmān (55), aya 60.

is geconfronteerd met vijandschap die uiteindelijk zal leiden tot verbanning. Maar als ik nog leef op de dag dat dat gebeurt, dan zal ik je helpen.” Niet lang na dit gesprek, overleed Waraqa. De openbaring kwam tot een (tijdelijke) stilstand (*fatra*).¹

In de verzen die erna werden geopenbaard, sprak *Allāh* de Profeet aan:

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۗ مَا كُنتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَا نُورًا
مِّنْ نُورِنَا لِيَهْدِيَ بِهٖ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا ۗ وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

“En zo hebben Wij jou (O Mohammed) vanuit Onze opdracht een geïnspireerd Woord geopenbaard. Jij wist niet wat het Boek en ook niet wat het geloof was, maar Wij maakten het tot een licht waarmee Wij leiding verlenen aan wie van Onze dienaren Wij willen. Jij, jij leidt de mens waarlijk naar het rechte pad”².

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ ۗ

“Wij hebben waarlijk aan jou openbaring(en) gezonden, zoals Wij Noeh en de profeten na hem openbaring(en) hebben gezonden [...]”³.

Aangezien het allereerste woord dat geopenbaard is, het bevel om te lezen is, hebben de geleerden de volgende interpretatie naar voren gebracht: “Lees! Lees alles! Lees het Boek van *Allāh*! Lees Zijn tekenen! Lees het boek dat het universum is! Lees opdat je wordt geleid, om afstand te creëren tussen jou en dwaling. Lees om je geloof te vervolmaken. Lees in de naam van *Allāh*. Lees in de naam van jouw Heer die jou heeft geschapen. Lees in Zijn naam, van Degene Die jou schiep uiteen een bloedklonter, maar jou desondanks in staat stelde om te lezen, om te begrijpen, om verlicht te worden en om datgene in praktijk te brengen wat jij hebt begrepen. Lees in de naam van *Allāh* Die de mens in staat heeft gesteld om te leren. Lees iedere penstreek in het universum. Lees in de naam van *Allāh*, Die de mens onderwees wat hij nog niet wist. [...]”

Rūmī definieerde zijn spirituele fases als volgt. De rauwe fase was de tijd waarin hij boeken las die geopenbaard waren. De gekookte fase was de fase waarin hij het universum las. Verbrand was de fase waarin hij zich waagde aan de goddelijke mysteries, iets wat hem figuurlijk volledig verbrandde.

Het bevel om te lezen is zeer belangrijk. Te meer omdat dit gepaard gaat met de voorwaarde dat het in de naam van *Allāh* dient te zijn. Het toont aan hoe dat lezen eruit dient te zien. Lezen is immers niet zomaar een activiteit. Het is een proces om het hart te reinigen en te verfijnen, opdat het

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad' al-waḥī* (1), ḥadīth 3; *kitāb aḥādīth al-anbiyā'* (60), ḥadīth 3392.

2. *Qur'ān, sūra As-Shūrā* (42), aya 52

3. *Qur'ān: sūra An-Nisā'* (4), aya 163.

uiteindelijk ontvankelijk kan zijn voor de *Qur'ān* en de wijsheden daarvan. Het lezen dient dan ook met het hart te gebeuren.

Daarnaast beschouwt deze lezer het universum als een boek. Een boek waarvan de pagina's door het hart dat leest worden omgeslagen. De kern van deze *aya* is dat de mensen het universum, de *Qur'ān* en henzelf dienen te lezen, te begrijpen en bovenal dienen te leven.

Maar dit vers leert de mens eveneens dat de naam van *Allāh* aan alle goede handelingen vooraf moet gaan. De mens is geschapen vanuit een bloedklonter, maar hem is een prachtige vorm gegeven. De mens moet echter niet vergeten dat hij nog steeds zeer zwak en kwetsbaar is.

De verzen laten zien hoe belangrijk kennis is, terwijl men ook op het hart krijgt gedrukt dat datgene wat men leert, niet anders dan door *Allāh* kan plaatsvinden. De mens dient zich daarom bewust te zijn van de grootsheid van *Allāh* en Hem daarvoor enorm dankbaar en gedienschtig te zijn.

De openbaringen hielden langdurig op, teneinde de Profeet voor te bereiden op de openbaringen die daarna zouden volgen. Het ontvangen van openbaringen was een enorme onderneming, en zeker niet iets wat te lichtzinnig dient te worden opgevat. *Allāh* onderstreept dat in de *Qur'ān*:

إِنَّا سَأَلْتَنِي عَلَيْكَ قَوْلًا تَقِيلاً

“Wij dragen jou waarlijk een gewichtig Woord op.”¹

Nadat hij, Mohammed, in eerste instantie waarachtige dromen had gekregen, kwam nu plotseling de engel *Djibriel* met openbaringen. Hierdoor werd hij overrompeld. Pas na de geruststellende woorden van zijn vrouw Khadija en de bevestiging ervan van Waraqa kwam zijn hart tot rust. Daarna verlangde hij enthousiast naar de volgende openbaring, tot het niveau waarop hij bijna ongeduldig werd. Iedere keer ging hij naar de grot *Hira* en wachtte op de volgende openbaring.

De grootste steun tijdens deze pauze in de openbaringene kwam van niemand minder dan Khadija. De Profeet vergat haar en haar steun nooit. Na haar dood zorgde de Profeet er altijd voor dat als hij een dier had geslacht, dat hij een deel ervan aan de familie van Khadija gaf. Voor de Profeet was Khadija na haar dood altijd een gekoesterde en onvergetelijke herinnering.

Het leven van de Profeet was gevuld met bijzondere gebeurtenissen, die bij geen enkele andere profeet hebben plaatsgevonden. Zo wordt hij door *Allāh* als enige Zijn ‘geliefde’ Profeet genoemd, en werd hem als enige de hemelreis verleend, die bekend staat als de *mirāj*.

1. *Qur'ān*: sūra Al-Muzzamil (73), *aya* 5.

Zijn voorkeurspositie ten opzichte van andere profeten werd bevestigd door het feit dat hij het gebed van de profeten in Masjid al-Aqsā leidde. En ook door het verschil tussen hem en Mūsā, aangezien (Mozes) *Allāh* niet kon zien¹, terwijl de Profeet op een plaats is geweest waar niemand, zelfs *Djibriel* niet, is geweest.²

Tijdens de *mirāj* werd de *salāt*, hetgeen als een dagelijkse ontmoeting³ met *Allāh* kan worden beschreven, voor de gelovigen verplicht gesteld. In eerste instantie moest dit vijftig keer per dag verricht worden, maar na verschillende pleidooien van de Boodschapper van *Allāh*, werd het aantal teruggebracht tot vijf verplichte gebeden.

De ongeletterde wees werd door *Allāh* onderwezen. *Allāh* maakte van hem een Profeet en een gids voor de gehele mensheid. Hij leerde de Profeet om dat wat ongezien en onbegrepen is uit te leggen aan de mensen. *Ziya Pasha* zegt:

“Op die school was hij een student

En *Allāh* was zijn Onderwijzer”.

Mūsā had bepaalde wetten overgebracht, Dāwūd excelleerde door middel van gebeden. ʿĪsā was een voorbeeld van vroomheid en deugdzaamheid.

1. Op de berg *Sinā'* werd de Profeet Mūsā voorbereid op het spreken met *Allāh*. Hij moest dertig dagen vasten, vervolgens de veertig dagen volmaken opdat hij los zou komen van het wereldse leven. Toen *Allāh* tegen Mūsā sprak, verloor hij zijn bewustzijn. Bij wijze van ervaring en vanuit het immense verlangen om *Allāh* te zien, vroeg hij aan *Allāh* om deze mogelijkheid, maar *Allāh* maakte aan hem duidelijk dat hij daar niet toe in staat zou zijn.

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِثَابِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنظُرَ إِلَيْكَ ۗ قَالَ لَنْ نَرَاكَ إِلَّا بِجَبَلٍ فَجَاءَ إِلَىٰ الْمَجْمَلِ فَلَمَّا طَبَّخَ لِقَابِ رَبِّهِ الْجَبَلِ جَمَلًا
دَاوُدَ وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعْفًا ۗ فَلَمَّا أَهَانَ قَالَ سُبْحَانَكَ ثُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ

“En Toen Mūsā op de door Ons vastgestelde tijd arriveerde, en zijn Heer tegen hem sprak, zei hij: “Mijn Heer, toon U aan mij, opdat ik U moge aanschouwen” Hij (*Allāh*) antwoordde: “Jij zult Mij stellig niet kunnen zien, maar kijk naar de berg en als deze op zijn plaats blijft, dan zal je Mij wel kunnen zien.” En toen zijn Heer Zich op de berg manifesteerde, verpulverde deze en viel Mūsā bewusteloos neer. En toen hij tot zichzelf kwam, zei hij: “Heilig (hoog vergeven boven hetgeen aan U wordt toegeschreven) bent U, ik wend mij berouwwol tot U en ik ben de eerste van de gelovigen.” *Qurʾān: sūra Al-Aʿrāf* (7), *aya* 143.

De les die men hieruit kan trekken is, dat niemand in staat is om de volledige essentie van *Allāh* te begrijpen. Dit behoort tot de zaken die onbekend (*ghayb*) zijn. Daarnaast is het geloof in het onbekende verplicht, zoals ook Mūsā duidelijk aangeeft.

2. De *Qurʾān* beschrijft hoe de Profeet tijdens de nacht van *mirāj* tot aan de *Sidra al-Muntahā* gekomen is. Een plaats die door niemand ooit bewandeld was, zelfs niet door *Jibril*. In een *aya* wordt die plaats beschreven als: فَكَانَ فَا تَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۗ
“Dan was hij op een afstand van twee booglengtes, of zelfs nog minder”. *Qurʾān: sūra An-Najm* (53), *aya* 9.

Ook hier is de exacte betekenis niet bekend, deze geeft desalniettemin wel aan hoe hoog de positie van de Profeet Mohammed is.

3. Hier moet ontmoeting figuurlijk worden begrepen. Het gebed is een aanbidding waarbij de moslim rechtstreeks zijn zorgen, vreugdes, smeekbedes en dergelijke tot *Allāh* kan richten.

Mohammed kwam vervolgens met al deze waarden. Hij verkondigde wetten, terwijl hij de mensen onderwees hoe zij zichzelf dienden te verbeteren en hoe zij met een zuiver hart dienden te bidden. Daarbij komt dat hij, gedurende zijn leven, deze voortreffelijke eigenschappen belichaamde. Hij adviseerde de mens om zich niet te laten misleiden door wereldse zaken. Met andere woorden: hij belichaamde alle rechten en plichten van de profeten voor hem. Zijn edele afkomst en zijn gedrag werden in hem vervolmaakt.

Zijn veertigste levensjaar is zondertwijfel een keerpunt in de geschiedenis van de mensheid. Hij, Mohammed had al die tijd in een onwetende maatschappij geleefd. Nadien perfectioneerde hij bepaalde eigenschappen, in een maatschappij van onwetendheid, die voor bijna iedereen nog altijd een mysterie zijn gebleven. Hij was geen staatsman geweest, maar bleek dat op enorm vaardige wijze te zijn. Hij had voordien nooit als soldaat in een leger gediend, en werd toch een roemrijke legercommandant.

Het moment waarop hij in de grot *Hira* openbaringen en de plicht van het profetschap kreeg, markeert een enorme ommekeer in de geschiedenis van de mensheid.

2. De realiteit van de openbaring en de manieren van openbaren

Wahy, openbaring, kent verschillende betekenissen: een vluchtig teken, correspondentie, inspiratie en geheime gesprekken zijn daar enkele voorbeelden van. In de islam omvat het alles waarmee *Allāh* de Profeten en alles wat Hij wil informeert, op een manier die Hij wil. Dit staat ook in de *Qur'ān*:

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يَكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بَأْذَنِهِ مَا يَشَاءُ
إِنَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“Het is voor een sterveling (menselijk wezen) niet weggelegd dat *Allāh* (direct) tegen hem zou spreken, behalve voor openbaring of vanachter een sluier; of door een Boodschapper te zenden om met Zijn toestemming te openbaren wat Hij wil. Hij is waarlijk de Verhevene, de Alwijze.”¹

De Profeet werd eens gevraagd hoe hij de openbaringen kreeg, waarop hij antwoordde:

“Soms hoor ik een geluid zoals het luiden van een bel, dit is de moeilijkste manier. Dit houdt op het moment dat ik begrijp wat wordt geopenbaard op. Soms komt *Djibriel* in de gedaante van een man naar mij toe en praat hij tegen me, waarna ik het onmiddellijk begrijp”².

1. *Qur'ān*: sūra As-Shūrā (42), aya 51.

2. 'A'isha voegt in de *hadith* nog toe dat zij heeft gezien dat de Profeet op een koude dag een openbaring

Afgaand op verschillende overleveringen hebben verschillende islamitische geleerden het volgende geconcludeerd:

1. De openbaringen verschenen soms in de vorm van waarachtige dromen, die later in werkelijkheid precies zo op die wijze plaatsvonden.
2. De woorden die werden geopenbaard, werden soms zonder tussenkomst van een engel in het hart van de Boodschapper van *Allāh* geplaatst.
3. Soms kwam *DDjibriel* in de gedaante van een man om een openbaring te geven.¹

Een bijzonder voorbeeld hiervan is een overlevering van ‘Abdullah ibn ‘Abbās:

“Op een dag begaf ik me naar de Boodschapper van *Allāh*, samen met mijn vader ‘Abbās. Aan de andere kant van de Boodschapper van *Allāh* bevond zich ook een man, met wie hij fluisterde. Om deze reden schonk hij niet veel aandacht aan mijn vader. Toen we weggingen, vroeg mijn vader mij: “Zag je hoe de Boodschapper van *Allāh* weinig aandacht aan mij gaf?” “Ja, vader”, antwoordde ik. “Maar hij was in gesprek met de man naast hem.” Vervolgens keerden we snel terug naar de Boodschapper van *Allāh*.

“O Boodschapper van *Allāh*”, legde mijn vader uit, “Ik zei dit-en-dat tegen ‘Abdullah en hij zei me dat er een man naast u zat met wie u fluisterde. Zat er echt iemand naast u?” “Heb je hem echt gezien, Abdullah?”, vroeg de Boodschapper van *Allāh* mij. “Ja”, antwoordde ik. “Dat was *Djibriel*”, zei hij toen, “hij was de reden dat ik je geen aandacht kon schenken.”²

4. Openbaringen kwamen vaak ook in de vorm van een angstaanjagend geluid. Aan het einde begreep de Profeet ieder woord van *DDjibriel*.
5. Bij twee gelegenheden bracht *DDjibriel* de openbaring over in de gedaante van een engel. De eerste keer was de eerste openbaring, voorafgaand aan het intermezzo. De tweede keer was die tijdens de nacht van *mirāj* bij *Sidra al-Muntahā*.
6. Soms werd de openbaring zonder tussenmedium direct aan de Profeet geopenbaard. Dit gebeurde ook tijdens de *mi'rāj*.
7. Soms gaf *DDjibriel* de openbaring als de Profeet sliep. Sommige commentatoren zijn van mening dat dit het geval was bij *sūra* Al-Kauthar.

Sommige metgezellen hebben overgeleverd hoe het proces van overlevering verliep. Daarbij vertelden ze hoe de Profeet werd overmand,

---

kreeg, maar dat hij heftig zweette. - *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad' al-waḥī* (1), *ḥadīth* 2.

1. Een voorbeeld hiervan is de *ḥadīth* waarin *Djibrīl* vragen stelde over de fundamenten van islam, *īmān, iḥsān*, en de tekenen van de Dag des Oordeels. Zie *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-īmān* (2), *ḥadīth* 50; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), *ḥadīth* 8.

2. Ahmad, I, 293-294; Haythami, IX, 276.

zenuwachtig werd, zijn ogen sloot en zijn hoofd neerlegde. Ook de metgezellen legden daarop hun hoofden neer omdat ze niet op of naar de Boodschapper van *Allāh* durfden te kijken totdat het moment van openbaring voorbij was.

Soms, als een openbaring aanstaande was, kon men het geluid van zoemende bijen horen bij het gezicht van de Profeet. Tijdens deze momenten was de Profeet kortademig en druppelde zweet van zijn voorhoofd, zelfs als het koud was.¹

Zayd ibn Thâbit² heeft gezegd dat de intensiteit van de openbaring verband hield met de zwaarte van de inhoud. Als een openbaring een Goddelijke belofte of verzekering inhield, dan kwam *DDjibriel* in een menselijke vorm. Deze wijze was niet heel zwaar voor de Boodschapper van *Allāh*. Echter, als er Goddelijke waarschuwingen en dreigementen met bestraffingen werden neergezonden, dan ging de openbaring vergezeld van een angstaanjagend geluid.

Als de Boodschapper van *Allāh* op de rug van een kameel reed en hij een openbaring kreeg, dan was de kameel niet in staat om op zijn poten te blijven staan vanwege het gewicht. Het dier zakte door zijn poten en knielde neer. Met de openbaring van de derde *aya* in *sūra* Al-Mā'ida (5) stonden de poten van zijn kameel Adba op breken, waardoor de Boodschapper van *Allāh* werd gedwongen om af te stappen.³

Zayd ibn Thâbit verhaalt: "Ik zat naast de Boodschapper van *Allāh* op de grond met zijn knie op de mijne. Precies op dat moment kreeg hij een openbaring. Plotseling was het alsof er niets zwaarder op de wereld bestond dan zijn knie. Het zou slechts een kwestie van tijd zijn dat mijn knie zou worden verpulverd, dacht ik."⁴

Sommige oriëntalisten hebben ontkend dat de *Qur'ān* het woord van *Allāh* is, en stellen dat de gestelde openbaringen niet anders dan innerlijke inspiraties zijn die de Profeet moet hebben gevoeld als gevolg van diepgaande meditatie. Deze beschuldigingen tonen slechts aan hoe diep de onwetendheid in hun hart geworteld is, hoe zwak hun beoordelingsvermogen moet zijn en hoe intens hun vijandschap eruit ziet.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad' al-waḥī* (1), ḥadīth 2; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍā'il* (43), ḥadīth 2333 a; *Jami' at-Tirmidzī, kitāb at-tafsīr* (47), ḥadīth 3173.

2. Zayd ibn Thâbit was een van de secretarissen van de Profeet. Toen de Profeet naar Medina migreerde, was hij een wees van zeven jaar oud. Als kind memoriseerde hij zeventien hoofdstukken van de *Qur'ān*. De Boodschapper van *Allāh* adviseerde hem daarnaast om zowel Assyrisch, als Hebreeuws te leren. Beide talen kon hij al na veertig dagen spreken, waardoor hij voor de Profeet de communicatie in het Assyrisch en Hebreeuws verzorgde. Maar een van zijn nobelste diensten was, in samenwerking met twee andere metgezellen, het opschrijven van de *Qur'ān*. Hij overleed in jaar 45 Hijri, en leverde 92 *aḥadīth* over.

3. Ahmed, II, 176; VI, 445; Ibn Sa'd, I, 197; Tabarī, *Tafsīr*, VI, 106.

4. Ahmad, V, 190-191.

De angst die de Boodschapper van *Allāh* ervaarde toen hij voor het eerst de engel zag bij de eerste openbaring, laat duidelijk zien dat de mogelijkheid dat de openbaringen voortkomen uit innerlijke (persoonlijke) inspiratie of hallucinatie, van tafel geveegd kan worden.¹ De openbaringen die de Profeet ontving, bestonden uit externe werkelijkheden en waren geenszins verbonden met zijn innerlijke gemoedstoestand. Het feit dat *Djibriel* Mohammed driemaal krachtig omhelsde, waarbij hij hem beval om te lezen, is bewijs van het feit dat het een externe werkelijkheid is, afkomstig van *Allāh*.

Daarbij komt dat de openbaringen na de eerste keer werden onderbroken. Dat ontkracht op sterke wijze het idee dat de openbaringen van binnenuit kwamen als gevolg van meditatie. De meditatie, de bespiegelingen hielden immers immers niet op, terwijl de Profeet verlangde naar de hervatting van de openbaring. De openbaring was dus van externe aard, onafhankelijk van de wil van de Profeet.

Bovendien, de Boodschapper van *Allāh* was volledig verrast dat hij openbaringen zou ontvangen, zo getuige ook het onderstaande vers:

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۗ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ

“En jij had niet verwacht dat het Boek (de *Qur’ān*) jou zou worden ingegeven; maar het is een genade van jouw Heer, wees dus nooit een helper van de ongelovigen.”² BBB

Men hoeft alleen maar één blik te werpen op het verschil in stijl als het gaat om de *Qur’ān* en de *aḥādīth*, om overtuigd van de bron van de tekst te geraken.

Er waren momenten waarop de openbaringen uitgesteld werden, terwijl de Profeet een antwoord nodig had. Dit was ook het geval met de *Ifk*, ook wel het lasterincident genoemd en met de terugkerende vragen die regelmatig door de Israëlieten werden gesteld. Indien de *Qur’ān* het product van de meditatie van de Profeet zou zijn geweest, dan was het beter voor hem geweest direct met een pasklaar antwoord te komen, in plaats van zichzelf in een ongemakkelijke situatie te brengen waarbij ook hij diende te wachten op een openbaring.

Bovendien toonde de openbaring soms aan dat een standpunt van de Profeet incorrect was. Andere keren beval de openbaring zaken die tegen zijn voorkeur in gingen. Zelfs de kleinste vertraging in het bekendmaken

1. Hallucinatie is van oorsprong een Frans woord. In de psychologie is het een term om ervaringen te duiden die doorgaans vaker waargenomen worden in geval van schizofrenie of paranoia. Hierbij ervaart de persoon bepaalde gebeurtenissen, zonder dat zijn zintuigen gestimuleerd worden, of hij verbeeldt zich zaken die er in werkelijkheid niet zijn.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Qasas (28), aya 86.

van een bepaalde openbaring, zou ongetwijfeld op Goddelijke kritiek ten opzichte van hem hebben kunnen rekenen. Al deze argumenten leggen de onlogica van de stelling dat de *Qur'ān* het product is van de meditatie van de Profeet pijnlijk bloot.

Het volgende incident is in deze relevant: ‘Abdullah ibn Umm Maktûm, een blinde metgezel die zich tot de islam had bekeerd, kwam bij de Boodschapper van *Allāh* en vroeg hem om enkele wijsheden die *Allāh* had geopenbaard aan hem te onderwijzen. De Profeet was op dat moment bezig met het prediken van de islam aan enkele hooggeplaatste *Quraysh*, waardoor hij weinig aandacht aan ‘Abdullah ibn Umm Maktum schonk. De Profeet fronste zelfs licht vanwege zijn vasthoudende houding om iets te leren. *Allāh* corrigeerde de Profeet als volgt:

أَمَّا مَنِ اسْتَعْنَى
فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى
وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّى
وَأَمَّا مَن جَاءَكَ يَسْعَى
وَهُوَ يَخْشَى
فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى
كَلَّا إِنْهَا تَذْكِرَةٌ
فَمَن شَاءَ ذَكَّرْهُ

“Maar wat betreft de zelfgenoegzame:

Hem schenk jij (je) aandacht,

Hoewel jij niet aansprakelijk bent (voor het feit) dat hij zich niet loutert.

Maar wat hem betreft die enthousiast naar jou toe komt,

En bewust is (van God),

Aan hem besteed jij geen aandacht!

Nee! Het is waarlijk een Herinnering.

Dus laat wie het wil eraan denken.”¹

Na de openbaring van de bovenstaande verzen maakte de Boodschapper van *Allāh* van iedere mogelijkheid gebruik om Ibn Umm Maktum te

1. *Qur'ān*: sūra ‘Abasa (80), aya 5-12.

complimenteren. Zo zei hij soms: “Gegroet Ibn Umm Maktum, degene vanwege wie mijn Heer mij heeft gecorrigeerd!”¹

Soms ontving de Profeet beknopte (*mujmal*²) Goddelijke bevelen, waarvan hij zijn interpretatie niet met anderen deelde, en waardoor deze onduidelijk bleven. Een voorbeeld hiervan is de *aya*:

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ ۖ أَوْ تُخْفَوْهُ يُحَاسِبِكُمْ بِهِ اللَّهُ ۗ

“Aan *Allāh* behoort wat in de hemelen en wat op de aarde is; en of jullie nu openbaar maken wat in jullie is of het verborgen houden [...]”³.

Toen de metgezellen deze openbaring hoorden, begrepen zij dat zij zelfs verantwoordelijk gehouden zouden worden voor vluchtige gedachtes. Zij vroegen de Profeet bezorgd: “Hoe, o Boodschapper van *Allāh*, dienen wij hiermee om te gaan?” De Profeet antwoordde: “Hebben jullie de intentie om te zeggen wat de mensen van het Boek zeiden: “Wij horen en wij zijn ongehoorzaam?” Het is beter voor jullie dat jullie zeggen: “Wij horen en gehoorzamen.” Heer, wij vragen Uw vergiffenis en tot U is onze terugkeer”⁴.

De Boodschapper van *Allāh* voorzag niet in verdere uitleg aan het vers, maar drong er bij de metgezellen op aan om vast te houden aan het geloof in *Allāh*. Niet lang daarna werd de volgende *aya* geopenbaard, die een andere kijk geeft op het geheel:

لَا يَكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۗ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ۗ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِكْرَامًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ۗ رَبَّنَا وَلَا تُحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۗ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۗ أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

“*Allāh* belast geen ziel boven haar vermogen. Voor haar is wat zij verdient en tegen haar is ook wat zij verdient. “Onze Heer bestraf ons niet als wij vergeten of een fout begaan, onze Heer belast ons niet, zoals U degenen die vóór ons waren hebt belast; onze Heer belast ons niet met datgene, waarvoor wij de kracht niet hebben (om het te dragen), wis onze fouten uit en schenk ons vergiffenis en wees ons genadig; U bent onze Meester, verleen ons daarom bescherming tegen de ongelovige mensen”⁵.

Met dank aan de bovenstaande *aya* wisten de metgezellen dat zij niet verantwoordelijk zouden worden gehouden voor de vluchtige gedachten waar zij niet aan konden voldoen.

1. Wāhidi, p. 471.

2. *Mudjmal* zijn uitdrukkingen die diepere lagen bevatten, maar die onduidelijk blijven als ze niet nader toegelicht worden.

3. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), *aya* 284.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), *ḥadīth* 125.

5. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), *aya* 286.

De Profeet weigerde uitleg te geven over een *mudjmal*-openbaring. Dit is een onweerlegbaar bewijs van de Goddelijke oorsprong van de openbaring. Als deze namelijk van Mohammed zelf zou zijn gekomen, dan was een openbaring met uitleg overbodig geweest, en had Mohammed zelf de uitleg kunnen verschaffen.

Een ander bewijs dat de *Qur'ān* een openbaring van *Allāh* is, is het feit dat het ons nieuws verschaft over het ongeziene (*al-ghayb*). De *Qur'ān* voorziet zo eveneens in feitelijke geschiedenis. Geen enkel academisch instituut of persoon in de zevende eeuw in Mekka, had de historische kennis die in de *Qur'ān* wordt gepresenteerd. Zij hadden niet meer dan een paar Perzische legende verhalen die krioelden van de contradicties. Deze verhalen waren door seizoenshandelaren naar de stad gebracht. De *Qur'ān* voorziet daarentegen niet alleen in een coherent en compleet beeld van de geschiedenis, de *Qur'ān* doet dat eveneens op een manier die door niemand, hoe slim en intelligent hij ook is, kan worden nagebootst, en kan worden verwoord.

Een intelligent persoon zou zich kunnen afvragen: kan een ongeletterde man, opgegroeid in een onwetende maatschappij, met uitzonderlijke teksten en betekenissen komen anders dan die van de *Qur'ān*? Nee, natuurlijk niet! Dit toont juist aan dat alles wat de Boodschapper van *Allāh* heeft verkondigd, zijn oorsprong heeft in een Goddelijke openbaring.

De *Qur'ān* heeft zaken voorspeld die op exacte wijze hebben plaatsgevonden. De *Qur'ān* heeft altijd het pad aangegeven, de wetenschap volgde slechts. Het volgende incident, waarover in de *Qur'ān* wordt verhaald, vormt hier niet anders dan één van de vele voorbeelden van.

De Farao, die bijna in de Rode Zee verdronk, wilde terugkeren naar het geloof als laatste redmiddel. *Allāh* wijst dit af door te zeggen:

الآن وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ

“Nu (geloof je wel) – terwijl jij voorheen (je gehele leven) ongehoorzaam was en tot de onruststokers behoorde?”¹

قَالِيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ

“Heden zullen Wij jouw lichaam redden, opdat – jouw mummie – een teken zal zijn voor degenen die na jou komen. En waarlijk het merendeel van de mensen is onachtzaam ten opzichte van Onze tekenen”².

Zamakhshari interpreteert deze *aya* als volgt: “We zullen jouw naakte lijk in een hoek van de kust gooien en het in zijn geheel behouden. We zullen

1. *Qur'ān*: *sūra Yūnus* (10), *aya* 91.

2. *Ibid.*, *aya* 92.

het verhinderen om te ontbinden opdat degenen in de eeuwen na jou er lessen uit kunnen trekken.”¹

Bij recente opgravingen heeft men het lijk van Farao, zich in gebedshouding bevindend, prosternerend teruggevonden. Dit was zijn uiteindelijke staat toen hij stierf. Angstig door de weerzinwekkende taferelen die hij in zijn laatste momenten moet hebben gezien, gaf hij zich over aan het geloof. Aangezien hij dit slechts uit wanhoop deed, werd het niet geaccepteerd.

Drieduizend jaar na dato werd zijn lichaam, volledig intact, teruggevonden zoals de *Qur'ān* al had voorspeld. Het is een waarschuwing voor de mensheid. Momenteel wordt het lijk tentoongesteld in een Brits museum: één van de vele wonderen van de *Qur'ān* die tot aan het Laatste Uur zullen blijven bestaan.

Het hoofddoel van de *Qur'ān* is het verkondigen van *tauḥīd*. Het roept de mensen op tot leiding, deze wonderlijke gebeurtenissen zijn daaraan niet meer dan ondergeschikt. Men moet niet vergeten dat er allerlei soorten waarheden in de *Qur'ān* verborgen zitten:

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يُعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْطُرُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يُعْلَمُهَا وَلَا
حَبْتٍ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

“En bij Hem zijn de sleutels van het ongeziene; niemand kent die behalve Hij. En Hij weet wat er op het land is en in de zee. En er valt geen blad zonder dat Hij het weet, noch is er een korrel in de duisternis van de aarde, noch iets dat vochtig of droog is, zonder dat het in een duidelijk Boek staat vermeld.”²

De *Qur'ān* vertelt allerlei feiten over het universum, waarmee het Boek op zichzelf een wonder is dat beter begrepen en gewaardeerd zal worden naarmate het kennisniveau van de mens zal stijgen.

Indien alle kennis die tengevolge van de wil *Allāh* in het universum aanwezig is, gedetailleerd in de *Qur'ān* zou hebben gestaan, dan waren bibliotheken niet groot genoeg geweest om de enorme volumes van de *Qur'ān* te huisvesten. De mens heeft bovendien de eigenschap om iedere stelling die niet door onderzoek en exegese in zijn tijd wordt onderschreven, af te wijzen, waardoor het geloof in de *Qur'ān* niet tot aan het Laatste Uur als zodanig zou hebben bestaan.

Een voorbeeld: als de *Qur'ān* de televisie had voorspeld, dan had de mens dit in die tijd afgewezen totdat met het met eigen ogen had gezien. Het zou de mens zozegzegd een reden hebben gegeven om de *Qur'ān* af te

1. Zamakhshari, III, 24.

2. *Qur'ān*: sūra Al-'An'ām (6), aya 59.

wijzen. Dit vormt dan ook de reden waarom de *Qur'ān* zaken vaak minder gedetailleerd uiteenzet.

Alle zaken die in de *Qur'ān* worden behandeld dienen niet anders dan een groter doel: *tawhīd*. Zo ook de wetenschap in de *Qur'ān*. Een bijzonder wonder aan de *Qur'ān* is, dat het (Boek) alle tijden en plaatsen heeft overleefd en zal overleven tot aan het Laatste Uur.

Sommige oriëntalisten kunnen de grootsheid van de *Qur'ān* en de Profeet niet verteren, en brengen dan de absurde en onlogische stelling naar voren dat de Profeet epilepsieaanvallen kreeg¹. Ons antwoord hierop is als volgt:

Na een dergelijke aanval is men heel moe, heeft men pijn en verkeert men in een verwarde toestand. De Boodschapper van *Allāh* kende deze moeilijkheden niet. Sterker nog, de Profeet verlangde naar de nieuwe openbaringen als zij even ophielden.

Daarbij komt dat veel openbaringen niet gepaard gingen met elementen op basis waarvan men zegt dat ze vergelijkbaar zijn met een epileptische aanval. Tijdens zo'n aanval verliest men – zoals bekend is in de medische wetenschap – het vermogen om te denken. Men verliest zelfs het bewustzijn. Men is zich niet bewust van zijn omgeving. Echter, de openbaringen die aan de Profeet werden gegeven, bevatten hoogstaande *ayāt*, ontwerpen voor recht, moraliteit, vroomheid en verhalen over de geschiedenis.

De heftige bewegingen die een persoon toont tijdens een epileptische aanval zijn niet bij de Profeet waargenomen. Ook de onduidelijke wartaal die men doorgaans uitspreekt werd niet bij de Profeet geconstateerd. Sterker nog, de meest eloquente woorden die men zich kan indenken rolden van zijn tong. Bovendien is het medisch bewezen dat niemand aanvallen kan ondervinden met een tijdsduur die nodig is om zesduizend 'vreemde' verzen uit te spreken. Met andere woorden: de aantijgingen die gedaan worden snijden geen hout en kunnen daarom niet anders dan voortkomen uit onwil en onvermogen om de Profeet te begrijpen.

---

1. De zichtbare veranderingen die de Profeet onderging tijdens de openbaring, waarvan de details eerder besproken zijn, hebben bepaalde oriëntalisten ertoe gebracht te concluderen dat er sprake zou zijn geweest van epileptische aanvallen. Daar zijn vervolgens weer andere conclusies op gebaseerd, zoals die waarbij de Profeet 'gestoord' zou zijn geweest. Oriëntalisten waren zelfs in staat de Franse Nationale Academie voor Medicijnen ervan te overtuigen om de wetenschappelijke waarde van deze stellingen te beoordelen, in de hoop dat zij bevestigd zouden worden. In 1842 werden deze stellingen door een comité met verschillende doctoren onderzocht. Zij publiceerden uiteindelijk een uitgebreid rapport waarin zij de stellingen als medisch onacceptabel kwalificeerden.

3. Profeetschap: *nubuwwa* en *risāla*

Allāh richtte Zich tot Zijn dienaren door onder hen buitengewone personen op te laten staan en hun profeetschap toe te vertrouwen. Deze Goddelijke routine wordt in de *Qur'ān* beschreven als:

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ۗ

“En (Wij zonden openbaringen aan) Boodschappers die Wij reeds eerder hebben genoemd en (aan) Boodschappers die Wij jou niet hebben genoemd [...]”¹, en:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ

“En inderdaad zonden Wij vóór jou (O Mohammed) Boodschappers naar hun volk en zij kwamen dan tot hen met duidelijke bewijzen [...]”².

Te beginnen met de eerste mens op aarde, heeft *Allāh* door de gehele geschiedenis heen Zijn Profeten als *nabī* en *rasūl* gezonden. De *nubuwwa*, of het profeetschap, is in algemene zin te beschrijven als een ambassadeurschap tussen *Allāh* en Zijn dienaren met betrekking tot hun zaken in deze wereld en in het Hiernamaals.

Een *rasūl* is een persoon die een openbaring krijgt en verplicht is datgene wat deze openbaring inhoudt door te geven aan anderen. Een *nabī* is een persoon die weliswaar een openbaring krijgt, maar deze niet noodzakelijkerwijs hoeft door te geven. Over het algemeen kan gezegd worden dat een *nabī* wordt gezonden om de bestaande *sharī‘a*, die eerder door een *rasūl* is overgebracht, te doen herleven en te verkondigen. Daarom is iedere *rasūl* ook een *nabī*, maar niet iedere *nabī* ook een *rasūl*. Er zijn vele *aḥadīth* die de relatie tussen *nabī* en *rasūl* toelichten, de *Qur'ān* gebruikt de termen inwisselbaar.

Op de vraag waarom *Allāh* Zijn dienaren niet rechtstreeks aanspreekt, maar in plaats daarvan dit via de profeten doet, kan het volgende worden geantwoord: het gaat in tegen de beproeving of test die aan het bestaan van het universum ten grondslag ligt. Het geloof in *Allāh* zou haar eer en haar waarde verliezen die het nu heeft. Immers, de mens zou geen keus hebben om te geloven in *Allāh* als hij direct de bevelen van *Allāh* zou krijgen, omdat hij zich dan bewust is van de realiteit. Indien de mens geen keus meer heeft, dan heeft een vrijwillige keuze om goed of slecht te doen, in afwachting van een beloning of bestraffing, geen enkele zin meer.

Aan de andere kant: mensen verschillen in begripsniveau, talent en eigenschappen. Als iedereen even getalenteerd zou zijn, bijvoorbeeld, dan

1. *Qur'ān*: sūra An-Nisā' (4), aya 164.

2. *Qur'ān*: sūra Ar-Rūm (30), aya 47.

waren er dingen die niemand leuk zou vinden om te doen. De mensen zijn voor verschillende sterk uiteenlopende taken in het leven gemaakt.

De grootste leiders, leraren en gidsen onder de mensen waren de profeten. Het is noodzakelijk dat degenen die de maatschappij leiden zich op het rechte pad bevinden en daarbij beproevingen ondergaan, uitzonderlijke eigenschappen, waaronder een behoorlijke dosis geduld, bezitten. Zonder deze eigenschappen waar mensen bewonderend tegenop kijken, is het niet mogelijk om mensen te leiden.

Zelfs leiderschap op minder hoogwaardig niveau is niet haalbaar als de leider in kwestie in deze eigenschappen geen hogere kwaliteiten heeft dan degenen die hij wenst te leiden. Al bereikt een persoon daarin leiderschap, dan nog is het voor hem niet mogelijk om zijn taken succesvol af te ronden.

Om deze reden zijn de profeten begunstigd met bijzondere kwaliteiten. Niettemin worden zij geen profeet omdat zij dat simpelweg willen, of omdat zij die kwaliteiten gebruiken. Onder degenen met die dominante eigenschappen worden door *Allāh* de profeten uitgekozen en aangewezen. Anders gezegd: noch *nubuwwa* noch *risāla* kunnen worden verdiend. *Allāh* wijst degenen onder Zijn dienaren aan.

Zo verklaart een *aya*:

اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ۗ

“[...] *Allāh* weet het beste waar Hij Zijn boodschap verleent [...]”¹.

Het uitkiezen van een doodgewoon persoon om openbaringen uit te dragen, is onverenigbaar met de Goddelijke wil. Niet iedereen is geschikt om het Woord van *Allāh* te verkondigen. De profeten zijn daartoe speciaal uitverkoren, gekozen om de zware last die het profetschap inhoudt te dragen. Dit vanwege het aangeboren uithoudingsvermogen waarmee zij zijn begiftigd.

4. Eigenschappen van profeten

Alle profeten hebben bepaalde overeenkomende eigenschappen zoals *sidq*, *amana*, *fatanah*, *isma* en *tabligh*. Het geloof in de profeten, houdt dus ook het geloof in deze eigenschappen in.

De eigenschap van *Sidq* staat voor eerlijkheid en waarachtigheid van de profeten in het verkondigen van de Goddelijke boodschap, de bevelen en de geboden, in welke bewoordingen dan ook. Zij zijn altijd eerlijk als zij spreken en handelen. Zij vormen spiegelbeelden van elkaar. Het is onmogelijk voor hen om te liegen. Hun waarachtigheid wordt dan ook geprezen in de *Qur’ān*:

1. *Qur’ān*: sūra Al-‘An‘ām (6), *aya* 124.

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ ۖ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا

“En vermeld Ibrahiem in het Boek. Hij was een waarheidslievende, een profeet”¹.

Om de onmogelijkheid voor de profeten om ook maar voor een moment af te dwalen, te benadrukken, zegt *Allāh*:

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ

لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ

“En als hij (de Profeet) enige (van zijn eigen) woorden aan Ons had toegeschreven,

Dan zouden Wij hem zeker bij de rechterhand hebben gegrepen,

En daarna zijn hartslagader hebben doorsneden”².

De waarachtigheid is van dien aard dat zelfs vijanden van profeten ervan getuigen. Hieronder vermelden we enkele voorbeelden.

Toen de Boodschapper van *Allāh*, staande op de heuvel *Safa*, op een van de eerste dagen zijn missie publiekelijk kenbaar maakte, zei hij tegen de *Quraysh* die aanwezig waren: “O mensen van *Quraysh*, als ik jullie zou zeggen dat er een vijandig leger zich achter deze berg of in de vallei gereed maakt om jullie aan te vallen en jullie eigendommen in te nemen, zouden jullie mij dan geloven?” “Wij zouden jou blind geloven”, antwoordden zij. “Voorzeker, wij kennen jou als een man van jouw woord en wij hebben jou nog nooit een leugenachtig woord horen uiten [...]”³.

Een van de vragen die Heraclius, de heerser van het Byzantijnse Rijk, aan Abū Sofyaan – hoewel toen nog een ongelovige – stelde teneinde meer te weten te komen over de Profeet, luidde: “Heeft hij ooit gefaald zijn woord na te kunnen komen?”

Ondanks het gegeven dat Abū Sofyaan toen nog een van de grootste tegenstanders van de Boodschapper was, antwoordde hij onomwonden: “Nee, als hij iets belooft, dan komt hij die belofte na”⁴.

Ubayy ibn Khalaf, een Mekkaanse afgodenaanbidder, was een van de ergste vijanden van de islam. Voor de *hijra* bedreigde hij de Profeet: “Ik voed een paard op en geef het het beste voer. Er zal een dag komen dat ik het zal bestijgen om jou te doden!” Bij één gelegenheid verbrak de Boodschapper

1. *Qur’ān*: *sūra Maryam* (19), *aya* 41; zie ook *aya* 54 en 56, en *sūra Yūsuf* (12), *aya* 46.

2. *Qur’ān*: *sūra Al-Hāqa* (69), *aya* 44-46.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4770.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad’ al-waḥī* (1), *ḥadīth* 6.

van *Allāh* zijn stilte en antwoordde: “Als *Allāh* het wil zal ik degene zijn die jou doodt”.

Tijdens de Slag bij Uhud zocht, Ubayy, deze afgodenaanbidder het slagveld af, op zoek naar de Boodschapper van *Allāh*. Hij schreeuwde: “Als hij vandaag overleeft, dan betekent dat dat ik er geweest ben!”

Met deze dreiging in zijn achterhoofd, lukte het hem om dicht in de nabijheid van de Profeet te geraken, en om zich klaar te maken voor een aanval. De Profeet had hem al enige tijd daarvoor gezien, en zei tegen de metgezellen die Ubayy wilden doden: “Laat hem maar komen”.

Toen Ibn Khalf dichterbij kwam, pakte de Profeet een speer uit de handen van een metgezel. Ibn Khalf viel aan en de Boodschapper van *Allāh* gooide de speer. Hoewel deze slechts de nek van Ibn Khalf schampte, viel hij toch van zijn paard. Hij stond angstig op en vluchtte terug naar zijn linie. Hij was zo bang, dat zijn ogen bijna uit zijn oogkassen vielen. Hij riep: “Ik zweer dat Mohammed mij heeft gedood!” De andere afgodendienaren haastten zich naar hem om zijn wond te behandelen, en stelden hem gerust: “Het is slechts een kleine schram”. Ibn Khalf was nog niet gerustgesteld en vertelde: “In Mekka zei Mohammed tegen mij dat hij me zou doden. Dus ik zweer, zelfs als hij op mij zou spugen, dat dat genoeg zou zijnom mij te doden”.

Hij brulde verder. “Hoe kun je nou zo huilen om een kleine schram?” vroeg Abū Sufyān. Waarop Ibn Khalf antwoordde: “Weet je wie dit gedaan heeft? Dit heeft Mohammed gedaan. Ik zweer bij *Lāt* en *‘Uzza* dat als deze pijn op het gehele volk van *Hidjāz* zal worden uitgestort, ze allemaal zouden vergaan. Toen Mohammed mij in Mekka vertelde dat hij mij zou doden, wist ik dat hij de reden zou zijn dat ik zou sterven. Ik wist dat ik mijzelf niet zou kunnen redden.” Ubayy stierf uiteindelijk op de terugweg, op slechts enkele dagen afstand van Mekka¹.

Zelfs een afgodenaanbidder die de Profeet goed kende geloofde de woorden van de Profeet. Abū Maysara legt uit: “De Boodschapper van *Allāh* bezocht eens Abū Jaḥl en zijn gezelschap. Toen ze hem zagen, zeiden zij: “Wij zweren, Mohammed, dat wij jouzelf niet ontkennen. Voor zover wij weten ben jij een eerlijke en waarachtige man Het is alleen de boodschap die jij brengt die wij weerspreken”².

Daarop werd de volgende *aya* geopenbaard:

قَدْ تَعَلَّمَ إِنَّهُ لِيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

1. Ibn Ishāq, p. 89; Ibn Sa’d, II, 46; Hâkim, II, 357

2. Wâhidi, p. 219.

“Wij weten inderdaad dat wat zij zeggen jou bedroeft, doch zij verloochenen jou niet, het zijn de tekenen van *Allāh* die de onrechtplegers ontkennen”¹.

Er was geen extra toespraak of zelfs maar één woord nodig, alleen al de verschijning van de Profeet vormde al een teken van zijn uitermate grote eerlijkheid. Eén blik op zijn gezicht dwong ‘Abdulah ibn Salām, een gerenommeerde joodse geleerde, ertoe toe te geven dat zo’n gezicht niet kon liegen. Daarop accepteerde hij de islam².

Het liegen over *Allāh* is onmogelijk voor iemand die zijn hele leven nooit heeft gelogen, zelfs niet in een grap. Sterker nog, de Boodschapper van *Allāh* beschouwde liegen als een teken van hypocrisie en verbood met nadruk aan zijn *umma* om een leugenachtig woord uit te spreken³.

Hij zegt in een *ḥadīth*: “Zolang iemand een leugen met zich meedraagt en ook de intentie daartoe heeft, heeft zijn hart een zwarte plek. Deze plek groeit totdat uiteindelijk zijn gehele hart zwart is. Uiteindelijk wordt hij dan tot de leugenaars gerekend”⁴.

Nufay ibn Harith verhaalt: “De Boodschapper van *Allāh* vroeg op een dag drie keer: “Zal ik jullie vertellen wat de ergste zonde is?” “Graag, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordden wij. “Het toeschrijven van deelgenoten aan *Allāh* en het rebelleren tegen de ouders”, zei hij. Vervolgens stopte hij met leunen en ging rechtop zitten, waarna hij toevoegde: “En ook – en luister goed – liegen en meened”. Hij herhaalde dit zo vaak dat we wensten dat hij zou stoppen”⁵.

De *Qur’ān* onderstreept het belang van waarachtigheid als volgt:

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمَ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ ۗ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۗ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

“*Allāh* zal zeggen: “Dit is een dag waarop waarachtigheid de waarheidlievenden zal baten. Voor hen zijn er Paradijstuinen, waar rivieren onderdoor stromen; zij zullen daarin voor eeuwig verblijven”. *Allāh* is zeer ingenomen met hen en zij hebben behagen in Hem, dat is de geweldige triomf”⁶.

De eigenschap van *Amaana* gaat over een extreme vorm van waarachtigheid, betrouwbaarheid en eerlijkheid, een eigenschap van

1. *Qur’ān*: sūra Al-‘An‘ām (6), aya 33.

2. *Djāmi‘ at-Tirmidzī, kitāb ṣifḥa al-qiyāma wa ar-raqā‘iq wa al-warā‘ ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (37), *ḥadīth* 2485.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), *ḥadīth* 107.

4. *Muwatta’, kitāb al-kalām* (56), *ḥadīth* 18.

5. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), *ḥadīth* 87.

6. *Qur’ān*: sūra Al-Mā‘ida (5), aya 119.

bijzondere personen zoals profeten. Zelfs de ongelovigen vertrouwden hen. Samen met waarachtigheid en betrouwbaarheid in algemene zaken, duidt *amaana* op hun betrouwbaarheid in de openbaring. Dat houdt in de foutloze overdracht van de Goddelijke verboden en geboden aan de mensen, zonder dat zij daar een woord aan toevoegden of een woord van weglieten.

Allāh vertrouwt de eer en de verantwoordelijkheid van het profeetschap alleen toe aan Zijn meest eerlijke en betrouwbare dienaren, en niet aan verraderlijke mensen. Het onderstaande vers geeft aan dat profeten constant waarachtig waren bij het vermanen van hun volkeren: **أَبْلَغَكُمْ رَسُولَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ**

“Ik verkondig jullie de woorden van mijn Heer en ik ben voor jullie een betrouwbare raadgever”¹.

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

“Ik ben voor jullie waarlijk een betrouwbare Boodschapper”².

Sterker nog, de titel *al-Amīn*, de betrouwbare, is aan de Boodschapper van *Allāh* gegeven. Hij onderscheidde zich hiermee van de afgodendienaren. Deze afgodendienaren wantrouwden bij tijd en wijle hun eigen vrienden, waardoor ze hun bezittingen aan de Boodschapper van *Allāh* toevertrouwden. Zelfs vlak voordat de Profeet de *hijrah* ondernam hadden zij eigendommen bij hem achtergelaten. Als teken van zijn ongeëvenaarde loyaliteit liet hij ‘Ālī, niet geheel zonder risico, achter in Mekka om de goederen aan de rechtmatige eigenaren terug te geven.

De Profeet kreeg de bijnaam *al-Amīn*, nagenoeg de enige naam die de Mekkanen voor het aanduiden van hem in de eerste vijftig jaar van zijn leven gebruikten.³

De partijen die op het punt stonden om elkaar te bestrijden vanwege het dispuut over het terugplaatsen van de Zwarte Steen, waren dan ook euforisch toen zij hem vanuit de verte zagen aankomen. Zij schreeuwden “*al-Amīn* komt eraan!” Ze lieten de kwestie over aan de Profeet. Geen enkele metgezel – die bereid was alles op te offeren voor de Profeet, – noch enige vijand – die de intentie had om de Profeet zelfs te doden – twijfelde aan de betrouwbaarheid van de Profeet.

Net zo betrouwbaar als de profeten is *Djbrīl*, de engel die de openbaring bracht. *Allāh* zegt in de *Qur’ān*:

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ

1. *Qur’ān*: *sūra* Al-A‘rāf (7), aya 68.

2. *Qur’ān*: *sūra* As-Shu‘arā’ (26), aya 107; zie ook aya 125, 143, 162, 178 en *sūra* Ad-Dukhān (44), aya 18.

3. Ibn Sa‘d, I, 121, 156.

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ
مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ

“Dit is waarlijk het Woord van een edele Boodschapper,
Machtig, bevestigd door de Heer van de Troon,
Die gehoorzaamd moet worden en vertrouwenswaardig is”¹.

De eigenschap van *Fatâna* betekent dat de profeten de hoogste graad van intelligentie, verstand en inzicht van alle mensen hebben. Ze zijn begunstigd met een sterk geheugen, diepgaande kennis, een gefundeerd beoordelingsvermogen en met grote overredingskracht.

Fatâna is geen langdradige verhandeling betreffende verstand en logica, het duidt eerder op een begripsvermogen dat verder gaat dan dat van een genie. Het is een uiting van het verstand, alsmede van voorzichtigheid en inzicht dat past bij het hart. Om hun taken als profeten op perfecte wijze te kunnen uitvoeren, dienen zij een weergaloze intelligentie te hebben. Ze zijn anders niet in staat om de mensen ervan te overtuigen dat zij zijn gezonden door *Allāh*, en om henzelf te overtuigen van de waarheden waarmee ze gezonden zijn.

De profeten lossen zelfs de meest ingewikkelde problemen met gemak op. En omdat ze de meest complexe situaties met gemak aankunnen, zijn ze in staat om hun woorden op heldere wijze aan de mens over te brengen, rekening houdend met de intelligentieniveaus van hun gehoor.

Fatâna is een eigenschap die op verschillende manieren bij de verschillende profeten tot uiting is gekomen. De kern ervan is terug te vinden in het leven van de Profeet. Aangezien hij zo'n ongeëvenaarde voorzichtigheid en inzicht had, was de Boodschapper in staat om een groot dispuut op te lossen. Hij voorkwam massa-slachtingen en bloedvergieten onder de verschillende rivaliserende stammen.

Andere voorbeelden van *fatâna* in het leven van de Profeet zijn de manier waarop hij de islam bracht, hoe hij met vrede omging – met name bij het verdrag van *Ḥudaybiyya*, zijn wijsheid bij het veroveren van Mekka (zonder ook maar één druppel te vergieten) en zijn manier van leiding geven, alsmede zijn discretie en gerechtigheid in *Tā'if*.

Een moslim die de profeten in handelingen en gedrag als voorbeeld neemt, zou daarom ook zijn verstand dienen te gebruiken. Hij dient te weten wat hij zegt en hoe hij dat zegt, maar ook waar en wanneer hij dat zegt. Bovenal dient de moslim rekening te houden met de houding die hij aanneemt terwijl hij het zegt.

1. *Qur'ān: sūra At-Takwīr (81), aya 19-21.*

De bijzonder fijngevoelige manier waarop Dja`far Abû Tâlib bijvoorbeeld de Abessinische Negus de islam uitlegde is enorm van belang, in die zin dat de gelovige hiervan kan leren. Toen Negus, op dat moment een christen, erop stond dat Dja`far enkele verzen uit de *Qur`ân* zou reciteren, reciteerde Dja`far bijvoorbeeld niet *sûra* Al-Kâfirûn (109), waarin de ongelovigen op een strenge manier worden afgewezen. Dja`far koos voor *sûra* Maryam, welke zowel de profeet ‘Îsâ als zijn moeder prijst. Geroerd door de *aya* die door Dja`far werd gereciteerd, barstte de Negus in tranen uit, en zei: “Er bestaat geen twijfel over dat wat ik zojuist gehoord heb voortkomt uit dezelfde bron van licht waar Jezus vandaan komt”.

Niet lang daarna trad hij toe tot de islam¹.

De eigenschap van *Tablîgh* refereert aan hoe de profeten de mensen informeren over het Goddelijke woord, zoals zij bevolen zijn om dat te doen. Hun uitnodiging bevat geen toevoeging, noch wordt er iets weggelaten. Te midden van de eigenschappen van de profeten, is *tabligh* een van de belangrijkste. In een *aya* in de *Qur`ân* staat:

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۗ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ ۗ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۗ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

“O Boodschapper, verkondig datgene wat aan jou van jouw Heer is neergezonden en als jij dat niet doet, dan heb je Zijn Boodschap niet overgebracht. *Allâh* zal jou tegen de mensen beschermen. *Allâh* leidt waarlijk ongelovige mensen niet”².

Om hun verantwoordelijkheid hieromtrent te nemen, dienden de profeten vele horden te nemen. Daarbij konden zij op geen enkel moment toegeven. Hun levens zijn getuigenissen van dergelijke ervaringen en gebeurtenissen.

De Boodschapper begon zijn uitnodiging tot de islam, in overeenstemming met de tijd en de plaats, door de opvattingen ervan in eerste instantie onder zijn naaste verwanten te verspreiden. Daarbij hield hij rekening met het begripsvermogen van zijn toehoorders. In overeenstemming met het principe van geleidelijkheid maakte hij optimaal gebruik van iedere kans, hij verving moeilijkheden door gemakkelikheden, verkondigde blijde tijdingen in plaats van haat.

Nadat hij zijn gehele leven aan de oproep naar de islam had toegewijd, vroeg hij in zijn afscheidsrede aan de aanwezige metgezellen: “O mensen, heb ik mijn boodschap juist aan jullie overgedragen?” Nadat de aanwezigen

1. Ibn Hishâm, I, 358-360

2. *Qur`ân*: *sûra* Al-Mâ`ida (5), *aya* 67.

bevestigend hadden geantwoord, zei hij: “Wees mijn getuige, O *Allāh*, dat ik Uw Boodschap aan Uw mensen heb overgedragen.”

Alle gelovigen dienen zo goed mogelijk, een voorbeeld te nemen aan de *tabligh*-methode van de Boodschapper van *Allāh*, aangezien het oproepen tot de islam een verplichting is voor alle moslims.¹

De Boodschapper van *Allāh* zegt: “Wie van jullie iets verwerpelijks ziet, laat hem dat met zijn hand veranderen. Indien hij daartoe niet in staat is, dan met zijn tong. Indien hij daartoe niet in staat is, dan met zijn hart. En dat is de zwakste vorm van het geloof.”²

Als er in de maatschappij geen mensen zijn die oproepen tot het goede en het kwade verebieden, dan zal het kwade op een gegeven moment gewoon, normaal en geaccepteerd worden. Een kwaad dat niet wordt verwijderd, zal op den duur niet meer te verwijderen zijn. De scheidslijnen tussen goed en kwaad vervagen en de mensen vergeten hun Heer. Het gevolg is de totale verwoesting van de maatschappij. Om dit te voorkomen moet er speciale aandacht worden geschonken aan het verkondigen van de islam, alsmede aan de manier waarop dit gebeurt.

De eigenschap van *Isma* betekent dat profeten niet in staat zijn om een zonde te plegen, of deze zonde nu groot of klein is. Vanwege deze eigenschap zijn profeten ook beschermd tegen *shirk*, zowel voor als na de ontvangst van het profeetschap. Zij kunnen dan ook niet aan geheugenverlies lijden of een fout begaan bij het verkondigen van de openbaringen die zij van *Allāh* hebben gekregen. Als de profeten deze eigenschap niet hadden gehad, dan zou er altijd twijfel kunnen ontstaan omtrent hun status als bewijs en als getuige van het bestaan van *Allāh*.

Volgens *ahl as-sunna (wal-djamâ`)* kunnen de profeten nooit grote zonden plegen. Zij zijn echter wel in staat om onopzettelijk fouten te begaan. Daaraan liggen diepere redenen ten grondslag. Bovendien worden die fouten altijd direct door middel van een openbaring gecorrigeerd.

Het begaan van dergelijke fouten wordt *zalla* genoemd. De reden dat de Profeten fouten kunnen maken is om te voorkomen dat mensen hen zullen aanbidden en hen daarmee gelijk zouden kunnen stellen aan *Allāh*. De profeten zijn niet vrij van fouten, immers, de profeten zijn nog altijd, gewoon mensen.

Het gedrag van de profeten moet echter wel zodanig zijn, dat ze als voorbeeld kunnen worden genomen. Anders zullen de mensen geneigd zijn om de Goddelijke bevelen niet op te volgen met het excuus dat deze

1. Zie *Qur'ān: sūra Āl 'Imrān (3), aya 104, 110.*

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imān (1), ḥadīth 49 a.*

zich voorbij het menselijk vermogen bevinden. Er zijn desondanks mensen geweest die voorbijgingen aan dit feit en in hun onwetendheid verwachtten dat de profeten uit de gemeenschap van engelen dienden te komen. De *Qur'ān* beantwoordt hen:

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْسُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا

“Zeg: “Hadden er op aarde engelen in vrede en rust rondgelopen dan zouden Wij ongetwijfeld uit de hemel een engel als Boodschapper tot hen hebben gezonden”¹.

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ

“En Wij schonken hun geen lichamen die geen voedsel behoeften te gebruiken, en zij bleven ook niet eeuwig in leven”².

Om hun volgelingen te waarschuwen voor bepaalde fouten, en om hun te leren welke actie ze dan dienen te ondernemen, is het nodig dat profeten een voorbeeld stellen. Toen de stam van Nūḥ bijvoorbeeld, na 950 jaar uitnodigen naar de Waarheid zich nog niet schikte, riep Nūḥ zijn Heer aan:

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ

“Waarop hij zijn Heer aanriep (met de volgende woorden): “Ik ben nu echt verslagen, help mij dan!”³

Als gevolg van zijn gebed, verging zijn stam door de Zondvloed.

Nūḥ riep *Allāh* weer aan, dit keer vanuit de barmhartigheid van een vader:

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ

“En Noeh riep zijn Heer aan en zei: “Mijn Heer, mijn zoon behoort waarlijk tot mijn familie en Uw belofte is zeker waar en U bent de Beste van de rechters (degenen die kunnen oordelen)”⁴.

Aangezien Nūḥ wilde dat zijn zoon gered zou worden, terwijl hij om de verwoesting van zijn volk had gevraagd, waarschuwde *Allāh* hem:

قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۖ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ ۖ فَلَا تَسْأَلَنَ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۖ إِنِّي أَعْطَكُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ

“Hij (*Allāh*) zei: “O Noeh, hij behoort niet tot jouw familie omdat zijn daden geen blijk geven van rechtschapenheid; vraag Mij daarom niet over

1. *Qur'ān*: sūra Al-'Isrā' (17), aya 95.

2. *Qur'ān*: sūra Al-'Anbiyyā' (21), aya 8.

3. *Qur'ān*: sūra Al-Qamar (54), aya 10.

4. *Qur'ān*: sūra Hūd (11), aya 45.

datgene waaromtrent je geen kennis bezit. Ik raad je aan om niet tot de onwetenden te behoren”¹.

Deze aansporing heeft voor een precedent gezorgd voor de gelovigen tot aan het Laatste Uur.

Een andere eigenschap *la yukhti'*, feilloos zijn, is exclusief voorbehouden aan *Allāh*. Het is onmogelijk voor stervelingen om fouten volledig te vermijden. Echter, de moslim dient nog steeds te streven naar het minimaliseren van het aantal fouten. Om dat te bereiken, wordt op verscheidene plaatsen in de *Qur'ān* aangeraden om *dhikr* te doen, omdat een hart dat toegewijd is aan de aanbidding van *Allāh* geen fouten kan begaan:

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَٰسِقُونَ

“En wees niet als zij die *Allāh* vergaten, zodat Hij hen hun eigen ziel heeft doen vergeten. Zij zijn de verdorvenen”², en:

أَقَمَّنِ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِّن رَّبِّهِ ۖ قَوْلٌ لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ اللَّهِ ۗ أُولَٰئِكَ فِي صَلَٰلٍ مُّبِينٍ

“Hij wiens hart *Allāh* voor (een leven in) overgave aan de Islam heeft geopend volgt het licht van zijn Heer. Wee dan degenen van wie de harten gehard zijn tegen de gedachtenis aan *Allāh*! Zij verkeren waarlijk in dwaling”³.

Naast de vijf profetische eigenschappen die zojuist zijn opgesomd en uitgelegd, zijn er nog drie eigenschappen, die exclusief aan de Profeet Mohammed toebehoren:

1. Hij is de Grootste Profeet, de edelste van de mensheid, de geliefde van Allah.
2. Hij is *rasūl as-thaqalayn* dat wil zeggen dat hij naar alle mensen en *jinn* is gezonden. Daarbij komt dat de religie welke hij bracht geldig is tot het Einde der Tijden. Alle andere profeten werden voor een beperkte periode in de geschiedenis gezonden, en van hen enkelen naar een specifiek volk. Ook de wonderen van andere profeten zijn beperkt tot de tijden waarin zij leefden. De wonderen van de Profeet Mohammed zijn voor alle tijden relevant. De *Qur'ān* is het grootste wonder, dit Boek zal ongewijzigd, ontoegankelijk voor falsificaties bestaan tot aan het Laatste Uur.
3. Hij is het *khatam al-'anbiyā'*, het Zegel der profeten.

Bovendien zal hij op de Dag des Oordeels het privilege genieten de grootste voorspraak te kunnen doen, hem wordt de *maqam al-maḥmud*, de

1. Ibid., aya 46.

2. *Qur'ān*: sūra Al-Ḥashr (59), aya 19.

3. *Qur'ān*: sūra Az-Zumar (39), aya 22.

Verheven Rang, verleend. De Profeet Mohammed zal voorspraak doen voor de leden van zijn *umma*, een voorspraak die zal worden geaccepteerd.¹

Men kan niet ontkennen dat het houden van een persoon, het bewonderen van zijn karakter en het ondernemen van pogingen om hem te imiteren, ingebakken neigingen zijn van mensen. Het vaststellen van de belangrijkste voorbeelden is om die reden van groot belang. Als uiting van Zijn eeuwige genade en Zijn zegeningen heeft *Allāh* niet alleen openbaringen gegeven, maar ook profeten die uitgerust zijn met de beste eigenschappen; personen die levende voorbeelden vormen van Goddelijke openbaringen. Zij excelleren op religieus, wetenschappelijk en moreel vlak. Sterker nog, via zijn aanwezigheid en zijn gedrag heeft iedere profeet een enorme bijdrage geleverd aan de mensheid.

Als men bijvoorbeeld kijkt naar het leven van Nūḥ, dan ziet men direct de standvastigheid en het geduld bij het oproepen naar de Waarheid, en de duidelijke, ultieme afkeer van ongeloof en van degenen die dat ongeloof vertegenwoordigen.

Het leven van Ibrāhīm getuigt van een meedogenloos gevecht tegen afgoderij, en een poging om dat permanent uit te bannen. Hij is een uniek voorbeeld als het gaat om vertrouwen in en hoop op *Allāh*. In ruil daarvoor veranderde *Allāh* het vuur van Nimrod in een rozentuin.

Mūsā streed het grootste gedeelte van zijn leven tegen de onderdrukkende Farao en zijn mendestanders, trawanten. Hij zette een geroemd systeem voor de gelovigen op vanuit religieuze wetten.

Het onderscheidende karakterkenmerk van de profeet ʿĪsā was een zacht hart, gevuld met genade en barmhartigheid voor de mens. Opmerkelijk in zijn uitnodiging naar de Waarheid, is het verkondigen van waarden zoals nederigheid en toegeeflijkheid ten opzichte van andere mensen.

Ondanks het legendarische koningschap van Sulayman, behield deze zijn spirituele staat door middel van nederigheid en dankbaarheid. Dit maakte zijn dienstbaarheid aan *Allāh* alleen maar groter. En het leven van Ayyūb is een voorbeeld van standvastigheid in moeilijke tijden, maar ook van dankbaarheid jegens *Allāh*, ongeacht de tijd en de moeilijkheidsgraad van een bepaalde situatie.

Het leven van Yūnūs is een perfect voorbeeld van het zich wenden tot en van het vasthouden aan *Allāh* door middel van berouw nadat men een fout heeft begaan. Zelfs de gevangenschap van de Yūsuf is een voorbeeld van loyaliteit aan *Allāh* en van het oproepen om Hem te dienen. Hij wees op zuivere wijze de verleiding van een beeldschone, rijke en beroemde

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tauḥīd (97), ḥadīth 7410*

vrouw af, ondanks haar verleidelijke pogingen. Zijn hart was doorweekt van vroomheid, zijn gedrag neigde naar perfectie.

Het leven van Dāwūd toont hoe men zich tot *Allāh* dient te wenden. Geheel in beslag genomen door vrees en ontzag voor Hem, prees hij *Allāh* in tranen en riep hij Hem aan. Zijn eerlijke en smekende manier is een bron van vele lessen. Het leven van Yaqūb laat zien dat men zelfs in de zwaarste tijden, de hoop op *Allāh* niet moet loslaten. Men dient standvastig en geduldig te zijn en altijd te blijven hopen op de genade van *Allāh*.

Mohammed Mustafā, het Zegel der Profeten, toont alle bekende en onbekende eigenschappen van de vele profeten die hem voor zijn gegaan. Hij is het voorbeeld van waardigheid en goed gedrag. Zijn leven is als een uitgestrekte oceaan waarbij de levens van andere profeten gezien kunnen worden als rivieren die daarin uitstromen.

Teneinde de religie in een vredige en gelukkige omgeving te laten floreren, nam de eerste familie van de mensheid, die begon met Adam en Hawwa, een bepaalde plaats in waar nu Mekka ligt. Het was de eerste plek van aanbidding. De kinderen van Adam bleven in hun leven religieus en trokken over uitgestrekte landen. Zij werden keer op keer geleid door profeten die loyaal bleven aan de Goddelijke waarheden, omdat de religie blootgesteld werd aan onwetende mensen die de religie wensten te vernietigen. Maar *Allāh* heeft via het zenden van de profeten de religie iedere keer nieuw leven ingeblazen en de schade ongedaan gemaakt. De mensheid werd iedere keer gered van universele, maatschappelijke en individuele wanorde.

Met de komst van Mohammed, wiens leven het toonbeeld van islamitisch handelen vormt in deze wereld, kwam de islam terug op de plaats waar zij ook voor het eerst neerdaalde. Er is geen betere perfectie denkbaar. De komst van Mohammed betekende een einde van voortdurende periodes van herleving van de religie: de islam is tot de religie gemaakt waar *Allāh* welingenomen mee is.

5. De menselijkheid van de Profeet

Allāh heeft de mensheid profeten uit hun eigen midden gezonden. Mensen die te midden van hen woonden, die de details van hun bestaan kenden. Als antwoord op de afgodendienaren die een wonder wilden zien, gaf *Allāh* Mohammed de volgende woorden:

قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيَ هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا
 وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا
 قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يُمَشِّوْنَ مُطَمَّئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا

“[...] Zeg: “Glorie zij mijn Heer: ik ben niets anders dan een mens met een (Goddelijke) missie (een Boodschapper)!”

En niets heeft de mensen weerhouden te geloven toen de (goddelijke) leiding tot hen kwam (via een profeet) dan het feit dat zij zeiden: “Heeft *Allāh* een mens als Boodschapper gezonden?”

Zeg: “Hadden er op aarde engelen in vrede en rust rondgelopen, dan zouden Wij ongetwijfeld uit de hemel een engel als Boodschapper tot hen hebben gezonden”¹.

De Boodschapper van *Allāh* was gewoon om te herhalen dat hij niet bij machte was om eigenhandig voor een wonder te zorgen, als hij daar niet de toestemming van *Allāh* voor had. Immers, hij was óók niet meer dan een mens. De *Qur’ān* herhaalt regelmatig:

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ

“Zeg: “Ik ben niet meer dan een menselijk wezen zoals jullie, aan mij is geopenbaard dat jullie God de enige God is. [...]”².

Ook de onderstaande woorden van de Profeet laten er geen twijfel over bestaan dat hij een mens is zoals ieder ander. “Ik ben net als jullie een mens. Jullie komen naar mij toe om een geschil op te lossen. Sommigen van jullie hebben meer bewijs, of ze zijn meer overtuigend, waardoor ik op basis van wat ik hoor in hun voordeel kan oordelen. Laat degenen mij dat weten in wiens voordeel ik heb geoordeeld, waarbij dat ten koste ging van de rechten van zijn broeder, bijvoorbeeld dat ik hem een stukje van het Hellevuur heb gegeven”³.

De profeten zijn niet alleen maar gezonden om de boodschap over te dragen, ze zijn ook gekomen om de levensstijl van de mensen zo te veranderen, opdat deze in lijn harmonie is met de Goddelijke weg. Ze zijn er om te laten zien wat het beste karakter onder iedere omstandigheid inhoudt en om daarin voor te gaan. Aangezien dit alleen maar door een mens kan worden gedaan, komen profeten ook voort uit de gemeenschappen van de mensen. Als er een engel gezonden zou zijn om de boodschap te openbaren, dan had hij dit alleen verbaal kunnen doen. Zij zouden niet in staat zijn om een voorbeeld te vormen voor de mensen in de maatschappij, waardoor ze ook niet in staat zouden zijn om de problemen in het leven van de mensen op te lossen. Met als gevolg dat de mensen met het excuus zouden komen dat zij geen engelen zouden zijn, daarmee verwijzend naar de aard van engelen,

1. *Qur’ān*: *sūra Al-‘Isrā’* (17), aya 93-95.

2. *Qur’ān*: *sūra Al-Kahf* (18), aya 110; zie ook *sūra Fuṣilat* (41), aya 6; *sūra Al-Mu’minūn* (23), aya 33, 44; *sūra Al-anbiyā’* (21), aya 2-3; *sūra Ibrāhīm* (14), aya 11.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-shahadāt* (52), *ḥadīth* 2680; *kitāb al-maḥālim* (46), *ḥadīth* 2458.

zij hebben immers een natuurlijk neiging om de geboden en verboden van *Allāh* op te volgen.

Aangezien de Boodschapper van *Allāh* als voorbeeld dient voor zijn *umma*, is hij ook gezegend met een bijzonder leven en de autoriteit die hij nodig heeft. Voorbeelden van wonderen die hij heeft verricht zijn schaars. Daarbij komt dat hij deze vaak op individueel niveau laat zien. De meeste daden die de Profeet tijdens zijn leven verrichtte, kwamen voort uit behoeften vanuit de maatschappij en behoorden tot de humane capaciteiten van de Profeet. Dus iedereen die de eerlijkste koopman, de ideale familieman, de beste commandant en de meest efficiënte bestuurder wil worden, kan leren van het leven van de Profeet om zijn doelen te bereiken.

Mensen hebben door de geschiedenis heen het idee gekoesterd dat een mens geen afgezant kan zijn van *Allāh*. Dat de profeten mensen waren, met vrouwen en kinderen, en dat zij ook bepaalde menselijke behoeftes hadden, wordt onterecht als een tekortkoming van de gewone mens gezien. Het legt de verantwoordelijkheid van die tekortkomingen bij de Goddelijke wil, een aanklacht waar veel profeten mee te maken hebben gehad.

Aan de andere kant waren er mensen die hun liefde en hun toewijding voor de profeten extreem hebben beleden en geloofden dat zij een bovenmenselijke aard hadden. Zij gingen in hun lofuitingen zo ver dat zij profeten zelfs een goddelijke status toekenden. Zij bedreven hiermee niets minder dan afgoderij. Zij zagen hun profeet aan voor God, soms zelfs als een incarnatie van God. Het gevolg was het bederf van het monotheïsme en het promoten van antropomorfisme zoals in het christendom het geval is.

Het doel van het benadrukken in de *Qur'ān* en in *aḥādīth* van de omstandigheid dat de Profeet een mens is, is om te voorkomen dat mensen in dezelfde fouten vervallen als die van voorgaande generaties.

‘Umar vertelt dat Mohammed heeft gezegd: “Prijs mij niet op de buitensporige wijze waarop de christenen ‘Īsā, de zoon van Maryam, hebben geprezen. Ik ben zonder twijfel een dienaar van *Allāh*. Dus noem mij dan ook *Allāh*'s dienaar en Boodschapper.”¹

In een andere *ḥadīth* zien we dat de Profeet een groep mensen waarschuwt die hem bijna buitensporig prijst: “Zet mij niet op een voetstuk waar ik niet thuishoor, *Allāh* heeft van mij een dienaar gemaakt, nog voor Hij mij een profeet maakte.”²

Een andere reden waarom de Profeet zo vaak herhaalde dat hij niet anders dan een mens en een dienaar van *Allāh* was, wordt gevormd door zijn

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb aḥādīth al-anbiyā'* (60), *ḥadīth* 3445.

2. Hâkim, III, 197/4825; Haythami, IX, 21.

ongekende bescheidenheid. Vaak, als hij zijn enorme dankbaarheid uitsprak voor de zegeningen die hij van *Allāh* had gekregen, voegde hij daaraan toe dat hij niet op wilde scheppen.¹

‘Abdullah ibn Djubayr legt uit: “Toen de Boodschapper van *Allāh* eens samen met een aantal metgezellen een wandeling maakte, probeerde een van hen hem uit de zon te houden. Toen hij dat bemerkte, nam de Boodschapper van *Allāh* snel de doek vast, legde hij deze op de grond en zei: “Ik ben een mens zoals jij!””²

Toch moet ook in gedachten gehouden worden dat de Profeet niet zomaar een mens is geweest. Hij was iemand, zoals geen enkel ander mens. Een poëet gaf eens de volgende vergelijking: “Voorzeker, Mohammed Mustafa is een mens, maar hij is niet zoals andere mensen. Wat een robijn is onder stenen, is Mohammed onder de mensen”.

En weer een ander:

Er is niemand als hij in de gehele geschiedenis
Op ieders tong ligt zijn nagedachtenis
De Hemelen prijzen zijn hemelreis
De engelen prijzen zijn schoonheid
De essentie van de woorden zit in zijn persoonlijkheid
Een mens, maar toch een die de engelen overstijgt.

6. De wijsheid achter de ongeletterdheid van de Profeet

Het woord ‘*ummi*’ heeft verschillende betekenissen, maar duidt op iemand die net zo puur en onbezoedeld is als een pasgeborene. Het is eveneens een ongeletterd iemand die nog nooit onderwijs heeft genoten. Het kan ook wijzen op Mekkanen, of Arabieren in het algemeen, met uitzondering van de Mensen van het Boek.

In de woorden van de *Qur’ān* betekent het dat de Profeet ongeletterd was, en dat hij dus niet kon lezen of kon schrijven:

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ

“Degenen die de Boodschapper, de ongeletterde profeet volgen die zij bij hen beschreven vinden in de Thora en het Evangelie. [...]”³.

Dat de Boodschapper van *Allāh* ongeletterd was, was ook bekend bij de afgodendienaren in die tijd. De *Qur’ān* vertelt over hun beschuldiging:

1. *Djāmi` at-Tirmidzi, kitāb al-manāqib ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (49), ḥadīth 3615.

2. Haythami, IX, 21.

3. *Qur’ān: sūra Al-A‘rāf* (7), aya 157.

وَقَالُوا أَتَأْتِينَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ كَذَّابٌ
وَقَالُوا أَتَأْتِينَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ كَذَّابٌ

“En zij zeggen: “Dit zijn fabeltjes van de mensen van weleer; die hij op heeft laten schrijven en die hem ’s morgens en ’s avonds worden voorgelezen”¹.

De redenen waarom de Profeet ongeletterd was, kunnen als volgt beschreven worden.

1. Hij bleef hierdoor zo puur, zo zuiver als de dag waarop hij werd geboren. Puur en beschermd tegen de vooringenomenheid die kennis van buitenaf kan hebben. Hij is getraind en onderwezen door *Allāh*. De *Qur’ān* zegt:

سَسْتَغْفِرُكَ فَلَا تَنْسَى

“Wij zullen jou onderwijzen zodat jij het niet vergeet –”²,

dit werd ook uitsproken door de Profeet: “Mijn Heer heeft mij onderwezen en Hij heeft mijn onderwijs vervolmaakt”³.

Allāh heeft alle negatieve eigenschappen uit het hart van de Profeet gehaald door op drie momenten zijn borst open te doen maken, zijn hart te reinigen en daarin vrede, rust, genade, barmhartigheid, geloof en wijsheid terug te plaatsen.

2. Het dient als een herinnering aan het feit dat de Profeet een Arabier was, en niet behoorde tot de Mensen van het Boek.
3. Het legt de nadruk op het feit dat de Profeet in Mekka, ook bekend als *Umm al-Qura*, is geboren. *Qarya*, waarvan *qura* het meervoud is, is een Arabisch woord met de betekenis van een dorp, of kleine nederzetting. *Umm al-Qura* betekent dan de moeder der nederzettingen. Met andere woorden, de eerste plek waar de mens zich vestigde.

De Arabieren waren een ongeletterd volk, dat ver verwijderd was van cultuur. Ze konden simpelweg niet lezen of schrijven. *Allāh* zond hun een Profeet die uit hun midden afkomstig was. Een Profeet waarvan het innerlijk puur en onaangetast zou blijven.

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَنْفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

“Hij is Degene Die te midden van de ongeletterden een Boodschapper uit hun midden heeft doen opstaan, die Zijn tekenen onder hen verkondigt en hen zuivert en aan hen het Boek en de Wijsheid onderwijst, hoewel zij voorheen in duidelijke dwaling verkeerden.”⁴

1. *Qur’ān: sūra Al-Furqān* (25), aya 5.

2. *Qur’ān: sūra Al-A’lā* (87), aya 6.

3. *Suyûti*, I, 12.

4. *Qur’ān: sūra Al-Djumu’a* (62), aya 2.

Ook de Profeet sprak hierover: “We zijn een ‘*ummi*-volk. We kunnen noch schrijven, noch rekenen”¹.

Terwijl ongeletterdheid bij het gewone volk een gebrek aan kennis suggereert, duidt het bij de Boodschapper van *Allāh* juist op perfectie. De perfecte kennis en de perfecte daden van een profeet kunnen het volk waar hij naartoe gezonden is niet anders dan in verbijstering achterlaten, als eenmaal vaststaat dat deze kennis direct van *Allāh* afkomstig is.

وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُونَ مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكُمْ إِذَا لَأْتَابَ الْمُبْتَلُونَ

“En voordien placht jij (o Mohammed) geen boek voor te dragen, noch het met jouw eigen hand te schrijven, want dan zouden de leugenaars (aan de echtheid ervan) hebben kunnen twijfelen.”²

Zonder een openbaring van *Allāh* is het onmogelijk dat een ‘*ummi* door middel van meditatie de *Qur’ān* samenstelt: een wonder dat de gehele mensheid en de *jinn* machteloos maakt en inzicht biedt in historische feiten zoals die over het leven van de Farao, Mūsā’s moeder en Yusuf.

De *Qur’ān* vertelt op de meest meeslepende wijze over voorafgaande volken. Deze verhalen komen overeen met wat vandaag de dag wetenschap wordt genoemd, en ze voldoen aan de standaarden die zijn bepaald door geschiedenisfilosofie³.

De ongeletterdheid vormt, vanuit een ander perspectief bezien, een minimale voorwaarde voor de universaliteit van de woorden van de *Qur’ān*. Dit doet denken aan het aforisme: ‘de leider van de karavaan is altijd het zwakst.’ Om ervoor te zorgen dat de boodschap van de *Qur’ān* de gehele mensheid zou bereiken en om ervoor te zorgen dat iedereen deze kon toepassen, werd eerst de ongeletterdheid aangepakt. Met andere woorden: om de islam te kunnen begrijpen en te kunnen naleven, hoeft men niet meer dan een mens te zijn. Voorbeelden hiervan zijn het gebruik van de zon bij het vaststellen van bepaalde dagelijkse vormen van aanbidding, en het gebruik van de maan bij het vaststellen van vormen van aanbidding die te maken hebben met een (specifieke) maand.

Dat de *Qur’ān* de boodschap op het niveau van de mensen heeft uitgelegd, betekent niet dat het de bedoeling is dat de mensen op dat niveau dienen te blijven verkeren. De *Qur’ān* heeft juist ten doel om de mensen uit

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-siyām* (13), *ḥadīth* 1080 n.

2. *Qur’ān: sūra Al-‘Ankabūt* (29), *āya* 48.

3. De andere kant is dat sommige historische verhalen in de Bijbel en Thora juist ingaan tegen moderne historiografie en wetenschap. De schepping van de aarde in verschillende fases, de datum waarop de mens op aarde kwam en de zondvloed zijn hier slechts enkele voorbeelden van. Zie ook Maurice Bucaille, *Mūsbet İlim Yönünden Tevrât, İncil ve Kur’ân*, p. 53-82, 157-175

die ongeletterdheid te halen. De islam vestigde een nieuwe beschaving, met de *Qur'ān* als hoeksteen.

7. *Hilya as-Sāda*

Hilya betekent versiering, sieraden, maar ook schoonheid van geest en expressie. In de islam duidt het begrip eveneens op de woordelijke beschrijving van het uiterlijk van de Profeet.

Veel moslimgeleerden hebben hun visie op de vele zegeningen die de *hilya* van de Boodschapper met zich meebrengt, uiteengezet. Daarbij is het een traditie geworden om deze te memoriseren, in de hoop dat men de Profeet in een droom zal zien. Deze traditie is in veel moslimlanden nog steeds gangbaar.

Maar als we dat hebben gezegd, dienen we ook stil te staan bij het gegeven, dat iedere woordelijke beschrijving ontoereikend is om de verschijning van de Profeet in woorden te vatten. De schoonheid, die omschreven wordt als 'licht op licht', toont de mensen ook hoe beperkt de mens is in zijn poging om het leven van de Profeet volledig te begrijpen en te implementeren. De perfecte bewoording van de schoonheden van de Profeet, in wie *Allāh* de beste eigenschappen heeft samengebracht is onmogelijk.

De pogingen die toch gedaan zijn, dienen simpelweg om de harten van degenen die hem niet hebben gezien te verzachten en te troosten. Degenen die deze beschrijvingen aan ons overleveren, geven ons in feite een druppel uit een oceaan. De gelovigen die door middel van deze druppel de oceaan proberen te aanschouwen, streven ernaar om te profiteren van zijn voorbeeld. Hun liefde voor Mohammed neemt toe wanneer zij het gedrag en de moraal van hem overnemen.

Het hart op zich heeft zonder meer de neiging om onderdeel te worden van datgene wat mooi is. Dit wordt overgenomen door het verstand, dat zich hier volledig mee bezig gaat houden. Met andere woorden: de mens wil worden zoals degenen van wie hij houdt. Met als gevolg dat hoe meer men van de Profeet houdt, hoe sterker men zal proberen om op hem te gelijken. De beschrijvingen van de Profeet helpen dus om meer van de Profeet te houden.

Hasan gebruikte de volgende woorden om zijn emotionele staat te omschrijven als hem gevraagd werd om het uiterlijk van de Profeet te beschrijven: "Mijn oom ibn Abi Hala beschreef de Boodschapper van *Allāh* op de meest prachtige manier. Ik hield ervan als hij dat deed, omdat mijn

hart op die wijze verbonden bleef met de Profeet en standvastig bleef op dat pad”¹.

Hasan en Husayn, die er nooit genoeg van konden krijgen als anderen de Profeet beschreven, hoorden ook hun vader ‘Ālī regelmatig uitwijden over zijn verschijning. Deze beschrijvingen hebben zij aan de generaties na hen doorgegeven.

Dit roept de vraag op in hoeverre deze beschrijvingen in staat kunnen zijn om het uiterlijk van de Profeet te beschrijven. Dienovereenkomstig kan iemand slechts de *hilya* begrijpen als deze beschrijving met de intensiteit van de liefde voor Mohammed gepaard gaat.

Ook wij kunnen geen toereikende beschrijving geven, zo moet nederig worden toegegeven. Wel willen we enkele *aḥādīth* aanhalen die het uiterlijk van de Profeet betreffen, in de hoop alsnog die druppel uit de oceaan te kunnen doorgeven.

De overleveringen geven aan dat hij een gemiddelde lengte had, eerder langer dan gemiddeld, dan korter. De verhoudingen van zijn ledematen waren perfect. Hij had een brede borst en schouders, en tussen zijn schouderbladen zat het zegel van zijn profeetschap. Hij had vrij grote botten en gewrichten.

Zijn gelaat had roze-witachtige teint, ongeveer zoals een roos. Zijn huid straalde en was zachter dan zijde. Zijn lichaam was altijd schoon en hij had een verfrissende geur. Ongeacht of hij parfum droeg of niet, waren zijn huid en zijn zweet eleganter dan de meest uitzonderlijke parfums. Als iemand hem een hand had gegeven, dan rook hij nog de gehele dag naar hem. En als de Profeet een kind een knuffel had gegeven, dan kon men dit kind direct onderscheiden van de andere kinderen ten gevolge van de heerlijke geur.

Als hij zweette, leek zijn huid op een roos bedekt met dauw. Hij had een dichte baard, die hij niet langer dan een handspan liet groeien. Op het moment van zijn overlijden had hij ongeveer twintig stroken met grijs haar in zijn haar en zijn baard. Zijn wenkbrauwen hadden de vorm van een halve maan en stonden op enige afstand uit elkaar. Tussen zijn wenkbrauwen liep een ader die duidelijk zichtbaar was als de Profeet geïrriteerd was omwille van de Waarheid. Hij poetste zijn parelachtige tanden met *miswāk*. De frequentie waarmee dat deed beval hij ook aan zijn volgelingen aan.

Zijn zwarte wimpers waren aan de lange kant. Zijn ogen waren groot: volledig zwart daar waar de pupil zwart was, en volledig wit daar waar de pupil wit was. Het leek alsof *Allāh* hem voor altijd had getooid met *kohl*.

---

1. Tirmidzi, *Shamāil*, p.10.

Even uitzonderlijk als zijn spirituele capaciteiten, zo bijzonder was ook zijn fysieke verschijning.¹

Zijn gezicht straalde als een volle maan, zo zei `Ā'isha: “Het gezicht van de Boodschapper van *Allāh* straalde zoveel *nūr* uit, dat ik er midden in de nacht gebruik van kon maken om een draadje door het oog van een naald te halen”.

Tussen zijn schouderbladen zat het Goddelijke teken van zijn profetschap. Menig metgezel wilde het kussen. Toen het teken na zijn overlijden verdween, werd dat als een teken gezien dat de Profeet ook echt overleden.² Na zijn overlijden veranderde er verder niets aan zijn lichaam. Vlak na het overlijden keek Abū Bakr naar Mohammed en zei met betraande ogen: “Jouw leven was mooi, zo ook jouw overlijden, o Boodschapper van *Allāh*.” Daarop kust hij het voorhoofd van de Profeet.

Het is vrijwel onmogelijk om de diepgang achter de sierlijkheid van zijn hart onder woorden te brengen. Hij sprak nooit een zinloos woord uit. In iedere woord zat wijsheid of een advies. Er was geen enkel spoor van roddel of zinloos gepraat in zijn taalgebruik. Hij sprak de mensen aan al naar gelang hun intelligentie.

Hij was vriendelijk en nederig. Hij uitte zijn vreugde nooit door uitbundig te gieren van het lachen, maar zijn gezicht had wel altijd een warme lach naar anderen toe. Als iemand Mohammed tegenkwam, dan overmeesterde de verbijstering over de verschijning van Mohammed hem. Zelfs het kortste gesprek was genoeg om diepe gevoelens van liefde en affectie voor hem op te wekken.

Hij behandelde de rechtschapenen met respect, al naar gelang hun vroomheid. Hij behandelde zijn familieleden het meest met vriendelijkheid en respect, of zijn gewoonte was het om de zachtheid waarmee hij zijn familie en vrienden behandelde, door te trekken naar de mensen in de maatschappij. Hij herinnert ons expliciet aan deze eigenschappen: “Niemand van jullie zal een ware gelovige zijn, totdat hij voor zijn broeder wenst, wat hij ook voor zichzelf wenst.”³

Hij behandelde zijn slaven uitzonderlijk goed. Hij voedde hen met wat hij had en gaf hen de kleding die hij zelf ook droeg. Zo vrijgevig en begaan met anderen, had de Profeet een perfecte balans tussen moed en vriendelijkheid.

De Boodschapper van *Allāh* was een man van zijn woord, hij kwam zijn beloftes altijd na. Hij is superieur als het gaat om normen en waarden,

1. Zie Hākim, III, 10; Ahmed, I, 89, 96, 117, 127; IV, 309; Ibn Sa'd, I, 376, 412, 420-423; II, 272; Ibn Kathīr, *al-Bidaya*, VI, 31-33; Tirmidzi, *Shamāil*, p. 15.

2. Tirmidzi, *Shamāil*, p. 15; Ibn Sa'd, II, 272.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-imān* (2), *ḥadīth* 13.

intelligentie en scherpzinnigheid, waardoor hij de meeste lof verdient van alle mensen. Met zijn prachtige verschijning in combinatie met zijn perfecte manier van leven, is hij als mens niet te vergelijken met andere schepselen.

De Boodschapper van *Allāh* had ook altijd een bepaalde droefheid in zijn gezicht. Als hij zich had teruggetrokken om na te denken, sprak hij alleen als dit noodzakelijk was. Echter, ondanks de lange stiltes maakte hij iedere zin die hij begonnen was af, waarbij hij zijn boodschap zo kort en zo bondig mogelijk overbracht. Hij sprak daarbij helder, zoals de kralen van een ketting. Hoewel hij was geboren met een zachte aanleg, was zijn voorkomen nog steeds heel imponerend.

Hij stond nooit op als hij boos was. Bovendien, werd hij bijna nooit boos, tenzij er inbreuk werd gemaakt op een recht, of als niemand het opmerkte als er een inbreuk werd gemaakt op een recht. Zijn boosheid nam niet af totdat het recht weer in ere was hersteld. Hij werd nooit boos omwille van zichzelf. Hij koesterde geen wrok jegens anderen, noch maakte hij ruzie over persoonlijke zaken.

Hij trad het huis van iemand niet binnen, als hij daar geen toestemming voor had verkregen. Als hij weer thuiskwam, dan verdeelde hij zijn tijd in drie delen: het eerste deel was voor *Allāh*, het tweede deel was voor zijn familie en het derde deel was voor hemzelf. Dit laatste deel was dat alleen in naam: in feite werd deze tijd aan iedereen gegeven, ongeacht iemands status. Hij liet iemand niet in de kou staan. Iedere handeling en iedere staat waarin de Profeet verkeerde toonde de mensen een herinnering aan het gedenken van *Allāh*.

Als hij in de moskee zat, dan zat hij op verschillende plekken, teneinde te voorkomen dat anderen er een gewoonte van zouden maken om op die plek te gaan zitten. Hij had een afkeer van verwaand gedrag in het openbaar. Als hij ergens kwam waar men samenkwam, dan ging hij op de plek zitten die beschikbaar was. Hij moedigde anderen aan om hetzelfde te doen.

Als een persoon iets van hem wilde teneinde een bepaald probleem op te lossen, dan rustte de Profeet niet totdat er aan die behoefte was voldaan, ongeacht de aard van het probleem. Als de Profeet niet in staat was om het probleem op te lossen, dan probeerde hij de persoon in kwestie op zijn gemak te stellen met geruststellende woorden. Hij was voor iedereen een vertrouweling. Ongeacht de sociale klasse, of iemand rijk of arm was, slim of onwetend, hij behandelde iedereen gelijk. Overal waar hij was, was vriendelijkheid, wijsheid, waren er normen, waarden, geduld en vertrouwen. In eerste instantie vertrouwen in *Allāh*, en vervolgens in elkaar.

Een persoon werd niet publiekelijk veroordeeld vanwege zijn tekortkomingen. Als een persoon gewaarschuwd diende te worden, dan deed de Profeet dat subtiel en voorzichtig, opdat zijn hart niet zou worden gebroken, “vier de ramp die jouw moslimbroeder treft niet. Immers het kan zijn dat *Allāh* hem vanuit Zijn genade bevrijd van die ramp en jou ermee test”¹.

Hij was nooit bezig om de verborgen gebreken van anderen voortdurend te onderzoeken. Sterker nog, hij was zeer streng in het verbieden van anderen om zich met dergelijke banaliteiten bezig te houden. Een Goddelijk bevel had immers negatieve vermoedens jegens anderen en het vragen naar hun verborgen fouten verboden.

Hij sprak niet, behalve met als doel het verkrijgen van *Allāh's* welingenomenheid. De mensen op de bijeenkomsten waar hij sprak geraakten in vervoering door zijn woorden. Dit tafereel was zo sterk, dat – in de woorden van ‘Umar – er een vogel op hun hoofd had kunnen landen en daar ongestoord urenlang had kunnen zitten: zo geconcentreerd luisterden de metgezellen naar de Profeet.

Zijn gedrag en zijn manieren hadden zo’n groot effect op de metgezellen, dat het stellen van vragen meestal ongepast leek. Hierdoor wachtte zijn gehoor vaak op een Arabier uit de woestijn die langskwam, in de hoop dat hij een vraag aan de Profeet zou stellen opdat er een gesprek op gang zou komen, opdat zij hiervan konden leren en profiteren.² Er waren mensen die vanwege deze bescheidenheid twee jaar lang wachtten voordat zij de moed bijeen hadden geschraapt om hun vragen aan hem voor te leggen. Vanwege zijn imposante verschijning konden zij hem niet recht in het gezicht aankijken.

‘Amr ibn Ās bekende: “Hoewel ik veel tijd doorbracht met de Boodschapper van *Allāh*, belette de verlegenheid die ik altijd diep in mij voelde mij als ik in zijn aanwezigheid vertoefde, om naar zijn gezegende en prachtige gezicht te kijken. Als iemand me nu zou vragen om de verschijning van de Boodschapper van *Allāh* te beschrijven, dan zou ik dat niet kunnen”.³

Een persoon die de eigenschappen van de Profeet wilde omschrijven, kon niet anders dan constateren dat hij nog nooit iemand had gezien zoals hij.

Toen Khālid ibn Walīd door het hoofd van een Arabische stam waar hij verbleef werd gevraagd om de Profeet te beschrijven, zei hij: “Dat is

1. *Djami` at-Tirmidzi, kitāb siffa al-qiyāma wa ar-raqā'iq wa al-warā'` 'an rasūl Allāh ṣallā Allāhu 'alayhi wa sallam* (37), *ḥadīth* 2506.

2. Ibn Sa'd, I, 121, 365, 422-425; Haythamī, IX, 13.

3. Ahmad, IV, 199.

onmogelijk! Woorden schieten te kort.” “Leg het me dan uit op de beste manier die je kan”, drong de stamoudste aan. Daarop gaf Khâlid het meest perfecte antwoord: “Laat me je dit vertellen. De gezant weerspiegelt de eer van degenen die de gezant zenden. Aangezien de Heer der Werelden, de Schepper van het universum de Profeet heeft gezonden, verbeeld je dan eens de eer van deze gezant!”¹

Aangezien de Profeet was gezegend met een ongekende schoonheid, een verbijsterende majesteitelijkheid en een verbluffende elegantie, had hij in feite geen extra bewijs meer nodig om te bewijzen dat hij de Profeet van *Allāh* was.

Zijn moraal was de *Qur’ān*, zoals dat op eloquente wijze wordt weergegeven door Muallim Naji: “Jij belichaamt de schoonheid van de *Qur’ān*, het kroonjuweel van alles dat bestaat, De *Qur’ān* is jouw *hilya*, beschreven in de *Qur’ān*”.

Een soortgelijke toon weerklinkt in de woorden van Maulana Khâlid Baghdadi, die stelt dat de nobele eigenschappen van de Boodschapper de gehele schepping versterken: “Zijn aanwezigheid is zo gunstig, dat het lijkt alsof parels uit de zee, smaragden uit harde stenen, en rozen uit harde stenen tevoorschijn komen. Je zal niets aantreffen dat niet van blijdschap lacht, in een tuin waar zijn edele karakter wordt genoemd”².

Alle goede eigenschappen zijn in de Boodschapper van *Allāh* verenigd. Echter, niemand heeft ze alle, in hun totaliteit, nog kunnen zien. Of anders gezegd, in de woorden van Imâm Qurtubi: “De schoonheden van het voorkomen van de Boodschapper van *Allāh*, is nooit volledig doorgrond. Als ze wel volledig aanschouwd hadden kunnen worden, dan waren de metgezellen niet in staat geweest om hem nog aan te kijken.”³

De dichter van de Boodschapper, Hasan ibn Thâbit, verwoordt de uitzonderlijke aard van de Profeet als volgt: “Boodschapper van *Allāh*, geen enkel oog heeft ooit iets gezien dat mooier is dan jij. Geen vrouw heeft ooit een mooier persoon gebaard. Je bent zonder tekortkomingen geschapen, geschapen zoals jezelf!”

8. De hervatting van de openbaringen

De onderbreking in openbaringen duurde zes maanden. Over die hervatting zei de Profeet zelf: “Op een dag liep ik ergens, toen ik een stem uit de hemel hoorde komen. Ik keek naar boven en zag daar de engel die naar me toe kwam in de grot van Hira. Ik was doodsbang, ging naar huis en zei

1. Munâwi, V, 92; Qastalâni, *Mevâhib-i Ledünniyye Tercümesi*, p. 417

2. Diwân, p. 65-66.

3. Ali Yardım, *Peygamberimiz’in Şemâ ili* p. 49

tegen Khadīdja: “Ommantel me... Ommantel me!” Vervolgens kwam *Djibriel* terug en openbaarde aan mij de volgende verzen van *Allāh*:

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ
قُمْ فَأَنْذِرْ
وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ
وَتِبَابَكَ فَطَهِّرْ
وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ

“O jij die zich omwikkelt!

Sta op en waarschuw!

En verheerlijk de grootsheid van jouw Heer!

En reinig jouw gewaden

En vermijd onreinheid!”¹

Daarna werden de openbaringen weer hervat”².

Allāh verklaart:

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

“En Wij hebben inderdaad het Woord voortdurend aan hen neergezonden opdat zij zich dat wellicht ter harte nemen”³.

De ononderbroken hervatting van de openbaring is daarmee ook een van de wonderen van de *Qur’ān*. De opeenvolgende openbaringen aan de Boodschapper van *Allāh* zijn van een dergelijke grootsheid, dat zelfs een poging om deze te imiteren gedoemd is te mislukken, zelfs als de gehele mensheid daartoe zou samenwerken. Dit toont de goddelijke oorsprong van de *Qur’ān* aan. Het is niet mogelijk dat de mens daarbij intervenueert.

Het is immers bekend dat het samenstellen van een bepaalde hoeveelheid gedichten een moeilijke onderneming is, die veel inzet vereist. Nog afgezien van de zorg die aan een dergelijk gedichtenbundel wordt besteed, zijn deze werken niet foutloos. Echter, dit perspectief is niet van toepassing op de goddelijke openbaring. Deze zal altijd bestaan in haar originele vorm, inclusief de ontelbare wonderen.

Na de openbaring van *sūra* Al-Muddathir (74), stond de Boodschapper van *Allāh* direct op. Khadīja, die niet wist wat er was gebeurd, vroeg verrast: “Waarom rust je niet verder uit?” “De tijd voor rusten is voorbij”,

1. *Qur’ān*: *sūra* Al-MuddAthīr (74), aya 1-5.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), ḥadīth 4922.

3. *Qur’ān*: *sūra* Al-Qasas (28), aya 51.

antwoordde de Boodschapper, waarnaar hij haar informeerde over de nieuwe openbaring.

Tijdens de eerste dagen van de openbaringen, onderwees *Djibriel* de Profeet hoe hij de *wuḏūʿ* en *salāt* diende te verrichten. Het bevel om een daad van aanbidding te verrichten zorgde voor een grote glimlach op zijn gezicht. De Boodschapper van *Allāh* keerde terug naar huis, en vertelde welke grote zegening *Allāh* hem had gegeven. Hij instrueerde haar om de *wuḏūʿ* te doen en de *salāt* te verrichten¹.

9. De eerste moslims

De eerste persoon die in de goddelijke Boodschap geloofde, was de Boodschapper van *Allāh* zelf. Dat blijkt ook uit het *Qurʾān*-vers:

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ²

“De(ze) Boodschapper gelooft in hetgeen aan hem is neergezonden door zijn Heer en (eveneens) de gelovigen. [...]”², en:

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ
وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ

“Zeg: “Het is mij opgedragen *Allāh* te aanbidden, oprecht in het geloof jegens Hem.

En mij is opgedragen de eerste van de Moslims (zij die zich alleen aan God overgeven) te zijn”³.

De eerste na de Profeet, was zijn vrouw Khadija. Iedere keer als de Profeet terneergeslagen thuiskwam nadat hij beledigingen, spot en dergelijk gedrag had moeten ondergaan, verzachtte *Allāh* zijn pijn door middel van vriendelijke en helende woorden van Khadija. Dit maakte zijn missie gemakkelijker⁴.

Toen Khadija eenmaal moslima was geworden, volgden ook hun dochters Ruqayya, Umm Kulthûm en Faṭīma.⁵ En toen ‘Ālī op een dag zag dat de Profeet en Khadija samen de *salāt* verrichtten, vroeg hij: “Wat zijn jullie aan het doen?” “Dit is de religie die *Allāh* heeft verkozen. Ik nodig je hierbij uit om in de Enige God te geloven en Hem te aanbidden, en om *Lāt* en *ʿUzza* af te wijzen omdat zij baten noch schaden”, antwoordde de Profeet. “Ik heb niet eerder van een dergelijke religie gehoord”, zei ‘Ālī. “Hoe dan ook, ik kan

1. Ibn Ishâq, p. 117; Ibn Hishâm, I, 262-263.

2. *Qurʾān*: *sūra* Al-Baqara (2), *aya* 285.

3. *Qurʾān*: *sūra* Az-Zumar (39), *aya* 11-12.

4. Ibn Hishâm, I, 259.

5. Ibn Saʿd, VIII, 36.

niets accepteren als ik niet eerst met mijn vader Abū Ṭālib heb gesproken". Aangezien de Profeet tot dan toe de islam in het geheim verkondigde, zei hij: "‘Ālī, indien je ervoor kiest om moslim te worden, hou dit dan voor jezelf".

Die nacht stelde *Allāh* het hart van ‘Ālī open voor het licht van de islam. In de ochtend ging hij naar de Profeet om nog enkele vragen te stellen. Toen hij bevredigende antwoorden kreeg, accepteerde hij, naar de wens van de Profeet, de islam. Aangezien hij op dat moment niet ouder dan tien jaar was en zijn vader vreesde, hield hij zijn bekering geheim.¹

Iedere keer als de Profeet de *salāt* samen met ‘Ālī wilde verrichten, trok hij de valleien bij Mekka in en bad daar in het geheim. Hij keerde met zonsondergang weer terug. Het was slechts een kwestie van tijd voordat Abū Ṭālib hierachter zou komen, waarop de Profeet hem formeel uitnodigde tot de islam. Abū Ṭālib antwoordde: "Mijn geliefde neef, het is voor mij niet mogelijk om de religie van mijn voorvaderen de rug toe te keren. Maar hou vast aan datgene wat aan jou is gezonden. Bij *Allāh*, zolang ik leef zal niemand je kunnen schaden." Tegen ‘Ālī zei hij: "Hij nodigt je uit naar goedheid en integriteit. Wees standvastig op zijn pad. Zorg dat je hem nooit verlaat!"²

Tijdens een zakelijk bezoek aan Mekka, zag ‘Abdullah ibn Mas‘ūd³ de Profeet, Khadija en ‘Ālī rondom de *ka‘ba* lopen. Daarnaast zag hij dat Khadija zichzelf bedekte met een *hidjaab*.⁴ Ook Ufayf al-Kindi bezocht in die tijd Mekka vanwege de handel. Hij zag de Profeet, Khadija en ‘Ālī het gebed verrichten bij de *ka‘ba*. Uit interesse vroeg hij aan ‘Abbas over hen. ‘Abbas beschreef ze nauwkeurig, en zei: "Bij *Allāh*, ik ken niemand anders dan deze drie die deze religie volgen".

Zelfs lang nadat hij moslim geworden was, uitte Ufayf zijn spijt dat hij niet die dag was bekeerd: "Als ik die dag de islam omarmd had, dan was ik

---

1. Ibn Ishāq, p. 118; Ibn Sa‘d, III, 21.

2. Ibn Hishām, I, 265.

3. Deze metgezel, die ook wel Abū ‘Abd al-Rahmān werd genoemd, behoorde tot de eerste groep moslims. Nadat hij de islam had omarmd, week hij niet van de zijde van de Profeet. Hij genoot ervan om hem bij te staan. Ibn Mas‘ūd was dun, had een zoete stem en een vriendelijk voorkomen. Toen hij de islam binnentrad, waren er nog niet veel moslims. De afgodenaanbidders vielen hem in Mekka altijd lastig, waardoor hij werd gedwongen om naar Medina te migreren, waar hij onderdak kreeg van Mu‘ādh ibn Jabal. Na de *hijra* van de Profeet, maakte hij van Medina zijn hoofdverblijfplaats. Hij nam vervolgens deel aan alle veldslagen die plaatsvonden. De Profeet kon genieten van de recitatie van de *Qur‘ān* door Ibn Mas‘ūd. Aangezien Ibn Mas‘ūd veel kennis had, onderwees hij verschillende geleerden in *tafsīr*, *hadīth* en *fiqh*. De geleerden van Kufa schreven vonnissen die in overeenstemming waren met de overleveringen en de opvattingen van Ibn Mas‘ūd. Er wordt gezegd dat hij totaal 848 *aḥādīth* heeft overgeleverd. Als rechter van Kufa keerde hij tijdens het kalifaat van ‘Uthmān terug naar Medina. Niet veel later stierf hij op 60-jarige leeftijd.

4. Zahabi, Siyer, I, 463.

de tweede moslimman geweest! O, wat wens ik nu dat ik de vierde van hen was geweest!”¹

Vlak na ‘Ālī bekeerde de vrijgelaten slaaf van de Profeet, Zayd ibn Haritha, zich tot de islam. Hij verrichtte gelijk het gebed en week niet van de zijde van de Profeet. Hij was zo oprecht in zijn toewijding aan de Boodschapper van *Allāh* dat, toen mensen van *Ṭa’if* Mohammed begonnen te bekogelen met stenen, hij zijn eigen lichaam gebruikte om de Profeet te beschermen. Deze bescherming ging zo ver dat zijn lichaam op een gegeven moment helemaal bebloed en gekneusd was. De Profeet uitte zijn persoonlijke dankbaarheid en gaf complimenten aan Zayd.

De volgende overlevering van ‘Umar toont de band tussen de Profeet en Zayd. Als kalief had ‘Umar voor de zoon van Zayd, Usama, een salaris van 3500 *dirham* vastgesteld. Dit was 500 *dirham* meer dan het salaris van ‘Abdullah, de zoon van ‘Umar. ‘Abdullah protesteerde. “Waarom geef je Usama meer dan mij, terwijl ik aan een groter aantal veldslagen heb deelgenomen?” Het antwoord van ‘Umar getuigt van de oprechtheid in zijn hart, de grootsheid van zijn nederigheid, en de waarde die hij toekent aan rechtvaardigheid: “Beste zoon, de Profeet hield meer van zijn vader, dan van jouw vader. Hij mocht Usama ook meer dan jou. Om deze reden heb ik zijn genegenheid boven die van mijzelf gekozen”².

Hetgeen men uit dit voorbeeld en vele andere kan afleiden, is dat de metgezellen altijd bereid waren om degene te kiezen waar de Profeet zijn voorkeur voor had, in plaats van hun eigen voorkeur voorrang te geven³.

Abū Bakr was al bevriend met Mohammed voordat deze zijn profetschap kreeg. Hij had vanaf zijn jeugd al gezien hoe perfect het karakter van de Boodschapper was, maar ook hoe loyaal en betrouwbaar hij was. Hij was ervan overtuigd dat een persoon die zo’n onbevlekt karakter had niet eens de kleinste leugen over *Allāh* kon uitspreken. Dus toen de Profeet hem uitnodigde tot de islam, accepteerde hij die uitnodiging zonder enig voorbehoud⁴.

In een *ḥadīth* zegt Mohammed: “Toen *Allāh* mij als een Profeet naar jullie zond, zeiden jullie eerst “Je bent een leugenaar”. Maar Abū Bakr zei: “Hij spreekt de waarheid”. Vervolgens steunde hij mij met zijn leven en met zijn rijkdom”⁵.

1. Ibn Sa’d, VIII, 18; Ibn Hadjer, *al-Isaba*, II, 487.

2. *Djāmi` at-Tirmidzi, kitāb al-manāqib ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (49), *ḥadīth* 4183.

3. Haythami, VI, 174; Ibn Sa’d, IV, 30.

4. Ibn Kathīr, *al-Bidaya*, III, 78.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā’il ‘aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (62), *ḥadīth* 3661.

Niets maakte de Profeet blijer dan de bekering van Abū Bakr tot de islam. Toen hij de islam eenmaal omarmd had, verkondigde hij zijn keuze openlijk, zonder enige twijfel. Hij nodigde ook direct anderen uit om te geloven in *Allāh* en Zijn Boodschapper¹. Abū Bakr neemt een belangrijke plaats in het leven van de Profeet in.

Het succes van welke zaak dan ook hangt af van drie factoren:

1. Het overheersende idee
2. De mensen rondom het idee
3. De financiële middelen

In dit geval was het algemene idee de inhoud van de islam, gesteund door openbaringen. Met betrekking tot de andere twee factoren, kan men opmerken dat Abū Bakr een belangrijke rol heeft gespeeld. Met hem begon het verenigen van mensen en zijn grote rijkdom werd ingezet voor de verschillende financiële noden die bij deze missie aan de orde waren, zoals het vrijkopen van moslimslaven.

Om deze punten nader toe te lichten: de basis voor de vriendschap tussen de Profeet en Abū Bakr werd gelegd in hun jeugd. Deze vriendschap ontwikkelde zich later, toen zijn profetschap was begonnen, tot een bijzondere vriendschap.

Abū Bakr werd al geëerd voordat hij een van de eersten was die de islam accepteerde. Hij kreeg ook de naam *as-siddieq*, omdat er geen enkel spoor van twijfel in zijn geloof te vinden was. De jaren nadien dienen als voorbeeld voor hoe hij zich toewijdde aan de islam, zelfs tot het niveau waarop hij zijn gehele rijkdom aan het Pad van *Allāh* besteedde.

Iemand liefhebben betekent dat de affectie voor iemand immens is. Het houdt in dat men houdt van datgene waar de geliefde van houdt. Het betekent dat men de verlangens van de ander boven die van zichzelf zet. Het leven van Abū Bakr is het toonbeeld van toegewijde liefde voor en het wegcijferen van de eigen persoon ten behoeve van de Profeet.

Abū Bakr kon zelf heel ziek worden alleen al als hij had gehoord dat de Profeet ziek was. Een dergelijke toewijding zorgde voor de sterke band tussen twee vrienden. Deze band was zo hecht, dat de Profeet zei: "Abū Bakr is een deel van mij en ik ben een deel van hem. Hij is mijn broeder in deze wereld, alsmede in het Hiernamaals"².

Dit is een bevestiging van hun vriendschap in zowel het wereldse leven als in de spirituele wereld. Het is een wederzijdse weerspiegeling van de

1. Ibn Kathîr, *al-Bidaya*, III, 80-81.

2. Daylami, I, 437.

staat waarin hun harten verkeerden. Op zijn sterfbed zei de Profeet over de deuren van zijn moskee: “Sluit alle deuren, behalve die van Abū Bakr”¹. Dit was een zeer groot compliment naar Abū Bakr. Het drukt de spirituele band en de uitzonderlijke vriendschap tussen hen uit.

Bilal, en zijn moeder uit Abessinië, behoorden eveneens tot de eersten die de oproep van de Boodschapper van *Allāh* accepteerden. Bilal behoorde zelfs tot een van de eerste zeven gelovigen. Door middel van hele zware martelingen werd hij onder druk gezet om zijn religie af te zweren. Maar iedere keer dat hij die martelingen moest ondergaan, riep hij ‘*Ahad! Ahad! Allāh is één! Allāh is één!*’ Abū Bakr kocht zowel Bilal als zijn moeder vrij.² Hij werd daarvoor niet alleen gecompimenteerd door de Profeet, hij werd hiermee ook het voorbeeld van vrijgevigheid en barmhartigheid.

Maulana Rūmi zegt hierover: “Nadat hij over de verschrikkelijke martelingen die Bilal el-El-Habashi moest ondergaan had gehoord ging *as-Siddīq* naar de Profeet en vertelde hem hierover: “Deze ziel, die naar de hemel wenst te grijpen, kent liefde voor u. Maar hij is gevangengenomen vanwege zijn liefde. Alleen vanwege deze reden vallen ze deze edele man aan. Ondanks zijn onschuld plukken ze zijn vleugels. Zij willen dit grote juweel in de modder van ongeloof en rebellie begraven.

Ze leggen hem, in de brandende zon, op gloeiend heet zand, waarbij ze zijn lichaam verminken met doornstruiken. Maar ondanks het feit dat het bloed uit zijn wonden gutst, blijft hij nog steeds ‘*Allāh is één*’ roepen. Hij stopt niet met het knielen voor zijn Heer”.

Zijn barmhartigheid en zijn mededogen zorgden ervoor dat iedere cel in het lichaam van Abū Bakr als een tong werd die de pijn en het verdriet van Bilal vertolkte, waarna hij zijn omstandigheden uitlegde aan de Profeet. Hij besloot te zeggen dat hij de intentie had om hem vrij te kopen.

“O Boodschapper van *Allāh*, ik ben bereid om mijn gehele rijkdom op te geven. Ik zal in deze wereld geen rust vinden totdat ik deze ziel, die de toorn en martelingen van de vijanden van *Allāh* moet ondergaan vanwege zijn liefde voor *Allāh* en de Profeet, heb gered!”

Abū Bakr ging direct naar het huis van de eigenaar van Bilal. Bilal was op dat moment buiten bewustzijn geraakt vanwege de pijn die de martelingen veroorzaakten. Abū Bakr sprak slechts bittere woorden tot de eigenaar: “O kwade en wrede ziel dat je bent! Hoe kun je een vriend van *Allāh* martelen? Jij ongevoelig mens! Wat voor haat en slechtheid heb jij in

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā'il 'aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu 'alayhi wa sallam (62), ḥadīth 3654.*

2. Ibn Sa'd, III, 232; Hâkim, III, 319.

je hart!? Jij genadeloos beest! Denk je nu dat je een man bent? Je bent een schurk zonder genade, een walgelijk mens!”

Vervolgens kwam Abū Bakr tegemoet aan de hebzucht van de eigenaar van Bilaal. Hij deed dat met zoveel vertoon van rijkdom dat hij bij het betalen van het losgeld, de man in verbijstering achterliet. Toen Abū Bakr zijn verbijstering opmerkte, zei hij: “Jij dwaas! Je bent je er niet eens van bewust dat je mij een parel hebt gegeven, in ruil voor een walnoot. Jij hebt geen flauw idee wat Bilaal waard is in deze wereld en in het Hiernamaals. Het verschil is alleen dat jij naar de kleur van zijn huid kijkt, en ik naar zijn ziel. Als jij tijdens de onderhandelingen om meer had gevraagd, dan had ik je dat zeker gegeven. Ik zou er zelfs een lening voor hebben gesloten, o dwaas! Onthou dat alleen een juwelier een edelsteen goed op waarde kan schatten”.

Met deze humane daad bewees Abū Bakr eens te meer, dat hij bijzonder veel gaf om de Boodschapper van *Allāh*. Andere voorbeelden zijn:

- Het handelen in overeenstemming met en het houden van de *Qur’ān* en de principes van de islam die door de Profeet werden verkondigd.
- Het tonen van barmhartigheid aan de medemoslims en het volhardend zijn indien dit ten goede kwam aan de moslims.
- Het niet gebonden zijn aan deze wereld en zijn bereidheid om, indien nodig, in armoede te leven.
- Het verlangen om zijn Heer te ontmoeten.
- Het veelvuldig gedenken van zijn Heer.

De (goddelijke) leiding van Khâlid ibn Sa‘ied kwam daarentegen van een verontrustende droom. In die droom zag hij zichzelf op de rand van een enorme kuil met vuur. Zijn vader probeerde hem erin te duwen, terwijl de Profeet hem om zijn middel greep en hem zo redde van het vuur. Toen hij wakker werd, zei hij angstig tegen zichzelf: “Dit moet een boodschap zijn!” Op advies van Abū Bakr begaf hij zich daarna naar de Profeet en omarmde hij de islam.

Nadat de vader van Khâlid had ontdekt dat zijn zoon van religie veranderd was, vervolgde hij zijn zoon en zei hij tegen hem dat hij weg moest gaan en nooit meer eten van hem zou krijgen. “Hou dit zo lang als je kunt vol, want waarlijk, *Allāh* zal mij te eten geven”, antwoordde Khâlid resoluut. Khâlid zou tot aan de migratie naar Abessinië niet meer van de zijde van Mohammed wijken.¹

De vrouw van Khâlid, Umayma, maar ook zijn broer ‘Amr en de vrouw van ‘Amr, Faṭīma, werden later moslim. Met de aanmoediging en met

1. Hâkim, III, 277-280.

de hulp van Abū Bakr werden in de tijd dat de islam in het geheim werd verkondigd ook anderen moslim, waaronder Abū Fuqayha, ‘Uthmān, Zubayr ibn Awwam, ‘Abd al-Raḥmān ibn ‘Auf, Sa‘d ibn Abi Waqqaas en Ṭalha ibn ‘Ubaydullah.

‘Uthmān zei eens het volgende tegen de Profeet: “O Boodschapper van *Allāh*, toen wij ooit in Damascus half in slaap gevallen waren, hoorden we plotseling een harde stem roepen: “Slapers! Wakker worden! Ahmad is in Mekka verschenen!” Toen we eenmaal terug waren in Mekka, ontdekten dat uw profeetschap was begonnen”¹.

Ṭalha ibn ‘Ubaydullah vertelde het volgende: “Ik liep op een markt in Busra, toen ik hoorde hoe een priester op zoek was naar mensen uit Mekka. Ik benaderde hem en vertelde dat ik daarvandaan kwam. “Is Ahmad verschenen?”, vroeg de priester. “Welke Ahmad?”, vroeg ik hem. “Ahmad ibn ‘Abdullah ibn ‘Abd al-Muttalib! De laatste profeet die in Mekka zou verschijnen! Hij zal Mekka nadien verlaten en zich vestigen in een plaats met stenen en dadelbomen. Ik raad je met klem aan om hem te zoeken!”, zei de priester.

De woorden van de priester hadden een effect op mijn hart. Ik verliet de markt direct en keerde terug naar Mekka. “Is er nog nieuws?”, vroeg ik. “Ja”, antwoordde men, “Mohammed de Waarachtige, de zoon van ‘Abdullah, beweert profeet te zijn. Abū Bakr volgt hem”².

Tot de eerste moslims behoorden ook Abū ‘Ubayda ibn Jarraah, Abū Salama, Arqam ibn Abi Arqam, Uthamn ibn Mazuun, ‘Asma bint Abū Bakr, Khabbaab ibn Arat, ‘Abdullah ibn Mas‘ūd, ‘Abdullah ibn Jahsh, Dja`far ibn Abū Ṭālib, zijn vrouw ‘Asmaa bint Umays, Abū Hudayfa en Amir ibn Fuhayra.

10. Het huis van Arqam: het centrum van educatie voor de eerste moslims

De eerste drie jaar nodigde de Profeet de mensen in het geheim uit tot de islam. Daarbij vroeg hij degenen die zijn uitnodiging afwezen, om daar discreet mee om te gaan en er niet met anderen over te spreken. Het huis van Arqam ibn Abi Arqam werd, nadat hij in het eerste jaar van het profeetschap moslim was geworden, gebruikt als geheime ontmoetingsplek voor de metgezellen.

Het huis van Arqam, ook bekend als het Huis van Islam, lag op de heuvel *Safa* in Mekka. In dit huis legde de Profeet de islam uit, reciteerde en onderwees hij de *Qur’ān* aan degenen die konden komen. Ze verrichtten

---

1. Ibn Sa‘d, III, 255.

2. Ibid., 215

daar ook gezamenlijk het gebed. Veel metgezellen raakten hier bekend met de islam. Tot het moment waarop ‘Umar de islam accepteerde in het zesde jaar van de profeetschap, deed het huis dienst als een plaats om anderen tot de islam uit te nodigen en ook de islam te onderwijzen. Arqam doneerde het huis later aan het algemene belang.

Dat ging als volgt: “In de naam van *Allāh*, de meest Barmhartige, de meest Genadevolle. Dit is de laatste wil van Arqam met betrekking tot zijn huis op *Safa*. Het is onderdeel van het Heilige Huis en is daarom onaantastbaar en onschendbaar. Het kan niet verkocht of verpand worden. Hisham ibn ‘As en zijn slaaf zijn hier getuigen van.”¹ Het huis van Arqam is later door Saoedi-Arabië afgebroken, en de grond is bij de moskee gevoegd.

Dat de Profeet de eerste drie jaar van zijn profeetschap de boodschap in het geheim verkondigde, was niet uit angst voor de kwellingen en moeilijke tijden die daaruit voort konden komen, maar juist omwille van de islam. Bovendien was er nog geen bevel van *Allāh* gekomen dat de boodschap openlijk verkondigd diende te worden. Indien de islam in de beginperiode wel direct publiekelijk was verkondigd, dan hadden de eerste volgelingen, die vaak zwak en arm waren, een groot gevaar gelopen. Als zij op dat moment al zo hard zouden vervolgd zijn, dan was de ontwikkeling van de religie veel lastiger, veel moeizamer verlopen.

Uit de ervaring van het Huis van Arqam kunnen we de volgende lessen leren met betrekking tot de methode van de islam:

1. Indien het noodzakelijk is, kan verborgenheid essentieel zijn.
2. Educatie is de noodzakelijke eerste stap om een bepaald sociaal, religieus en politiek doel te bereiken. Om kwaliteit te bereiken, dienen mensen vertrouwd te geraken met de logica en de moraal van de specifieke boodschap.

De route die men neemt en de methode die men hanteert bij de uitvoering van islamitische activiteiten, dienen tot aan de Dag des Oordeels in overeenstemming te verkeren met het model van de Profeet. Ook iedere poging om de islam te doen herleven, kan niet zonder deze essentiële blauwprints worden ondernomen.

---

1. Ibn Sa’d, III, 242-244; Hākim, III, 574-575/6129.

Hoofdstuk 5 Het vierde jaar van zijn profeetschap

1. Verkondig daarom openlijk wat jou is opgedragen! En waarschuw jouw naaste verwanten!

Na drie jaar van verborgenheid, openbaarde *Allāh* in het vierde jaar:

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ
إِنَّا كَفَيْتَاكَ الْمُتَسَبِّرِينَ

“Verkondig daarom openlijk wat jou is opgedragen en wend je af van de afgodendienaren.

Wij zijn immers toereikend voor jou tegen hen die bespotten”¹.

Deze verzen bevelen dat de islam openlijk verkondigd dient te worden. Andere verzen benadrukken dit eens te meer, zelfs met een waarschuwing.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

“O Boodschapper, verkondig datgene wat aan jou van jouw Heer is neergezonden en als jij dat niet doet, dan heb je Zijn Boodschap niet overgebracht. *Allāh* zal jou tegen de mensen beschermen. *Allāh* leidt waarlijk ongelovige mensen niet”².

Vanaf dat moment werd de Boodschapper van *Allāh* bevolen om:

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي
وَيُمِيتُ ۗ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

“Zeg: “O mensheid, ik ben waarlijk voor jullie allen de Boodschapper van *Allāh*, van Hem aan Wie het koninkrijk van de hemelen en de aarde toebehoort. Er is geen god dan Hij. Hij schenkt het leven en doet sterven. Geloof daarom in *Allāh* en in Zijn Boodschapper, de ongeletterde Profeet die in *Allāh* en Zijn woorden gelooft. En volg hem opdat jullie recht geleid moge worden”³.

Ten aanzien van de vraag hoe en waar hij moest beginnen, werd de Profeet geholpen met een openbaring:

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

1. *Qur’ān*: sūra Al-Hijr (15), aya 94-95.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Mā’ida (5), aya 67.

3. *Qur’ān*: sūra Al-A’rāf (7), aya 158.

وَاحْفَظْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
 فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِرِيءٍ مِمَّا تَعْمَلُونَ
 وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ
 الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ

“En waarschuw jouw naaste verwanten.

En wend je met zachtmoedigheid tot de gelovigen die jou volgen.

En als zij jou niet gehoorzamen, zeg dan (tegen hen): “Ik heb niets te maken met datgene wat jullie doen.”

En vertrouw op de Almachtige, de Genadevolle,

Die jou ziet als jij opstaat.”¹

In overeenstemming met de opdracht van *Allāh*, nodigde de Profeet eerst zijn naaste verwanten uit. Hij behandelde hen op eerbiedige en respectvolle wijze, hij zei tegen hen: “Ik ben eerst als profeet naar jullie gezonden, o zonen van ‘Abd al-Muttalib, daarna naar de gehele mensheid. Jullie zijn door mij al verscheidene keren getuige geweest van wonderen. Wie van jullie zal mij als broer en vriend volgen ?”

Niemand besteedde er veel aandacht aan. Ze bleven stil. Maar ‘Ālī, die op dat moment nog een kind was, had de eer om de eerste mannelijke volgeling te zijn. Hij stond op en zei: “Ik zal je zeker helpen, Boodschapper van *Allāh*!”

Hoewel de rest op een kleinerende en spottende wijze naar de Profeet keek, draaide hij zijn warme blik naar ‘Ālī, en aaide hij hem over zijn bol.² Het gebrek aan bereidheid van zijn verwanten om de islam te accepteren deed weinig met de mate van standvastigheid van de Profeet. Immers, *Allāh* had het volgende geopenbaard:

يس
 وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ
 إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ
 عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

“Yaa-Sien.

Bij de *Qur’ān*, vol van Wijsheid

Jij bent waarlijk één van de Boodschappers

1. *Qur’ān*: sūra As-Shu‘arā’ (26), aya 214-218.

2. Ahmed, I, 111, 159; Haythami, VIII, 302-303.

Op het rechte pad”¹, en:

وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا ۖ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

“[...] En Wij hebben jou (Mohammed) als Boodschapper tot de mensheid gezonden; *Allāh* is toereikende als Getuige”², en:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

“En Wij hebben jou slechts gezonden als een brenger van goede tijdingen en als een Waarschuwer voor de gehele mensheid; maar de meeste mensen weten (dat) niet”³, en:

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ

“Zeg: “O mensheid, ik ben waarlijk voor jullie allen de Boodschapper van *Allāh*, van Hem aan Wie het koninkrijk van de hemelen en de aarde toebehoort”⁴.

Zoals de *Qur’ān* duidelijk maakt, is de Profeet Mohammed, in tegenstelling tot zijn voorgangers, gezonden naar de gehele mensheid. Dit is door de Profeet zelf uitgelegd in de volgende *ḥadīth*:

“Ik heb vijf zaken toebedeeld gekregen die niemand anders voor mij toebedeeld heeft gekregen:

Allāh heeft mij onoverwinnelijk gemaakt omdat Hij mijn vijanden, vanaf een afstand van één maand reizen, bang heeft gemaakt.

De aarde is, voor mij en mijn volgers, gemaakt als een plaats van aanbedding en reinheid door middel van *tayammum*. Dus mijn volgers kunnen overal het gebed verrichten zodra de tijd is aangebroken.

Buit is voor mij toegestaan gemaakt, ondanks dat dat niet voor degenen voor mij gold.

Ik heb het recht op voorspraak op de Dag des Oordeels.

Hoewel iedere profeet naar zijn volk gezonden is, ben ik naar de gehele mensheid gezonden”⁵.

Behalve aan ‘Ālī, die op dat moment nog een kind was, was de eerste openlijke uitnodiging tot de islam, aan zijn verwanten, aan dovemans oren gericht. Daarna nodigde de Boodschapper van *Allāh* hen thuis uit, en sprak

1. *Qur’ān*: sūra Yā sīn (36), aya 1-4.

2. *Qur’ān*: sūra An-Nisā’ (4), aya 79.

3. *Qur’ān*: sūra Sabā’ (34), aya 28.

4. *Qur’ān*: sūra Al-A’rāf (7), aya 158.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tayammum* (7), *ḥadīth* 335; in een *ḥadīth* in *Ṣaḥīḥ Muslim* staan nog drie andere dingen, te weten: (1) dat zijn woorden helder en te begrijpen zijn, (2) dat de profeet wordt geholpen omdat zijn vijanden angst in hun harten hebben, (3) dat bij hem de sleutels van de schatten van de aarde zich in zijn handen bevonden als hij sliep. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-masājid wa mawāḍi‘ as-ṣalāt* (5), *ḥadīth* 523.

hij hen wederom met respect en eerbied aan: “O zonen van ‘Abd al-Muttalib! Bij *Allāh*, ik ken geen enkel ander persoon onder de Arabieren die van groter nut voor jullie in deze wereld en in het Hiernamaals is, dan ikzelf.

O zonen van ‘Abd al-Muttalib! Ik ben speciaal tot jullie gezonden als profeet, en tot de wereld in het algemeen. En jullie hebben al tekenen, wonderen hiervan gezien. Nu, wie is bereid om mij broederlijk te helpen op deze missie, in ruil voor het Paradijs? Wie is bereid om mij als een broer en vriend te volgen op dit pad?”

Ook nu accepteerde niemand van zijn verwanten zijn uitnodiging. Zij lachten hem uit en dreven de spot met hem. Kort daarop gingen zij uiteen¹.

Familieleden zijn eerder geneigd om te geloven wat een familielid te zeggen heeft dan een buitenstaander. Indien daarbij ook in overweging wordt genomen dat dit geldt voor familieleden van hen die de islam al hebben geaccepteerd, wordt duidelijk dat deze manier de meest effectieve wijze vormt, waarop een religie wortel kan schieten in de maatschappij. Het is echter juist extra moeilijk voor een persoon om een boodschap te aanvaarden als de familieleden van een boodschapper niet in die boodschap geloven. Het is omwille daarvan dat de Profeet de goddelijke opdracht opvolgde om in eerste instantie met zijn eigen familie te beginnen.

Voor profeten is de steun van familie altijd al cruciaal geweest. Dit wordt ook uitgelegd in de *Qur’ān*:

قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا ۚ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ ۗ وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا

بِعَزِيزٍ

“Zij antwoordden: “O Sjo‘aib, wij begrijpen niet veel van wat jij zegt en wij zien, dat je zwak bent ten opzichte van ons. Was het niet vanwege jouw stam, (dan) zouden wij jou zeker stenigen, want je hebt geen aanzien bij ons”².

En toen Lūt zich hopeloos voelde vanwege de misleiding van zijn volk, jammerde hij dat hij niet meer hulp aan zijn zijde had:

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ

“Hij zei: “Ach, had ik maar de kracht om jullie weerstand te kunnen bieden of tot een machtige steun mijn toevlucht te nemen”³.

1. Ahmed, I, 159; Ibn Sa’d, I, 187; Haythami, VIII, 302; Ibn As‘r, *el-Kāmil*, II, 63; Balazurī, I, 119; Halabbi, I, 283.

2. *Qur’ān*: *sūra Hūd* (11), *aya* 91.

3. *Ibid.*, *aya* 80.

De islam legt de nadruk op de steun van de familie. Het is om die reden dat, als iemand anderen wenste te leiden door middel van de islam, hij in eerste instantie aan zijn eigen familie dacht. *Allāh* zegt hierover:

وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ

“[...] En bloedverwanten zijn dichter bij elkaar volgens het Boek van *Allāh* dan de gelovigen en degenen die emigreerden (voor de zaak van *Allāh*: ‘Mohadjirien). [...]”¹.

2. De uitnodiging van de Profeet aan de *Quraysh* naar de islam op *Safa*

Met de opdracht om als eerste zijn verwanten uit te nodigen tot de islam, beklom de Profeet *Safa* en sprak hij de *Quraysh*-stam toe. Staande op een grote steen, sprak de Boodschapper van *Allāh* de volgende woorden: “O mensen van *Quraysh*, als ik jullie zou zeggen dat een vijandig leger achter deze berg of in de vallei zich gereed maakt om jullie aan te vallen en jullie eigendommen in te nemen, zouden jullie mij dan geloven?” “Wij zouden jou blind geloven”, antwoordden zij zonder enige twijfel. “Voorzeker, wij kennen jou als een man van zijn woord en wij hebben jou nog nooit een leugenachtig woord horen zeggen [...]”².

Nadat hij van iedereen zonder uitzondering hier de bevestiging voor gekregen had, informeerde hij hen over de goddelijke waarheid: “Ik waarschuw jullie dat er een zware bestraffing zal zijn voor hen die niet in *Allāh* geloven, en ik informeer jullie dat ik ben gezonden om jullie te waarschuwen! Met respect, o *Quraysh*, ik ben net als een man die de vijand ziet en vreest voor datgene wat zij in zijn familie kan aanrichten en zich daarom haast om hen te waarschuwen.

Quraysh! Jullie zullen zo gemakkelijk sterven als jullie in slaap vallen. En jullie zullen opgewekt worden zoals jullie wakker worden. Er bestaat geen twijfel over het feit dat jullie uit jullie graven zullen herrijzen en voor *Allāh* zullen worden gebracht om verantwoording af te leggen voor wat jullie in deze wereld hebben gedaan. Jullie zullen de vruchten plukken van jullie

1. *Qur’ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 6.

2. In deze *ḥadīth* zien we dat de Profeet eerst om een bevestiging van zijn karakter vraagt. Het is immers een menselijke eigenschap dat men eerder iemand gehoorzaamt, als men hem goede eigenschappen toekent. Het is daarom van groot belang dat degenen die anderen uitnodigen tot de islam bekend staan om hun waarachtigheid en hun eerlijkheid, evenals bij de Boodschapper van *Allāh* (*al-Amīn* en *as-Ṣādīq*) het geval was. Habib an-Naddjaar, de rennende man die in sūra Yā-Sīn wordt genoemd, benadrukt de afhankelijkheid van rechtgeleide mensen: اَتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ
“Volg degene die van jullie geen beloning verlangt, - zij volgen de juiste weg.” - *Qur’ān*: sūra Yā sīn (36), aya 21.

goede daden en een zware bestraffing tegemoet gaan vanwege de slechte daden”¹.

Er kwam niet echt een gemeenschappelijk antwoord, maar zijn oom Abū Lahab onderbak hem en zei: “Moge jouw handen opdrogen!² Is dit waarvoor je ons hier naartoe geroepen hebt?” Hij vervolgde met andere onbeschofte woorden en het beledigen van de Profeet. Dit voorval zou uiteindelijk leiden tot de openbaring van *sūra* Al-Masad (111):

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ
مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ
سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ
وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ
فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

“Moge Aboe Lahab vernietigd worden en hij is al vernietigd.

Wat zullen zijn rijkdommen en (al) wat hij zich heeft verworven hem baten?

Hij zal laaiend vuur binnegaan,

Samen met zijn vrouw, de draagster van lasterpraatjes,

Met om haar nek een koord van palmvezels”³.

Deze *sūra* haalt ook de vrouw van Abū Lahab aan omdat zij voor veel leed heeft gezorgd door bijvoorbeeld doornen op het pad van Mohammed te strooien. Bovendien duidt de *sūra* erop dat noch raciale noch familiale banden van verwantschap absolute waarde hebben. Het belangrijkste is spirituele verbondenheid. Deze verbondenheid kent geen ras. Ras is immers slechts een vleeselijke eigenschap en vlees vergaat in de grond. De waarde van een persoon wordt afgemeten aan zijn mate van geloof. Het lichaam is maar een materieel aspect van de mens, een omhulsel. Evenmin als kleding van een bepaald merk de waarde van een persoon verhoogt, verhoogt ook zijn uiterlijk de waarde niet.

Ten gevolge van de inspanningen van de profeet accepteerden zijn tante Safiyya, Atiqa, de vrijgelaten slaaf van zijn oom ‘Abbās Abū Rafi, Abū Dzarr en ‘Amr ibn Abasa de islam.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4770; Ahmed, I, 281-307; Ibn Sa’d, I, 74, 200; Balazuri, I, 119; Samira az-Zayid, I, 357-359.

2. Dit is een uitdrukking die begrepen kan worden als: moge jij vernietigd worden.

3. *Qur’ān: sūra* Al-Masad (111), *aya* 1-5.

Abū Dzarr had nog nooit afgoden aanbeden, zelfs niet in de periode van onwetendheid. Hij zei over zijn eigen ervaring over het volgen van het juiste pad: “Ik ben afkomstig uit de stam Ghifar. Net nadat ik het nieuws had gekregen dat er een persoon in Mekka was verschenen die claimde een profeet te zijn, stopte *Allāh* de liefde voor de islam in mijn hart. Ik zei tegen mijn broeder Unays: “Ga naar Mekka en spreek met de man die zegt dat hij boodschappen uit de hemel krijgt. Keer daarna terug en vertel mij wat je weet”.

Unays ging naar Mekka. Nadat hij de Profeet had ontmoet en had aangehoord wat hij te vertellen had, keerde hij terug. “Wat heb je gedaan? Welk nieuws heb je voor me?”, vroeg (zijn broer) hem. “Ik ontmoette een man in Mekka met dezelfde religie als jij, die zegt dat hij door de Almachtige gezonden is”, antwoordde hij.

“Wat zegt het volk over hem?” “Dat hij een dichter, een tovenaars en dergelijke is”. Mijn broer was zelf een dichter en daarin goed onderlegd. Hij vervolgde: “Ik ben bekend met de woorden van tovenaars. Maar zijn woorden lijken niet eens op die van een dichter. Ik heb zijn woorden vergeleken met die van allerlei soorten gedichten. Maar ik zweer dat geen persoon met gezond verstand zal zeggen dat dit poëzie is. Hij spreekt zeker de waarheid. Degenen die over hem roddelen en die hem belasteren zijn leugenaars. Hij roept alleen op tot het goede en hij verbiedt het slechte”.

Ik had nog steeds niet besloten. Ik greep mijn leren fles en wat eten en vervolgens begaf ik me op weg. Ik kwam aan in Mekka. Ik kende de Profeet niet, en ik was terughoudend om met iemand anders te spreken. Bij de *ka'ba* wachtte ik, en dronk ik wat *Zamzam* om mijn dorst te lessen. Ondertussen kwam ‘Ālī naar mij toe: “Je ziet eruit alsof je hier niet vandaan komt”, zei hij. “Dat klopt”, antwoordde ik. “Dan ben je onze gast”, zei hij.

Ik ging met ‘Ālī mee. Vanwege het benauwde klimaat ten gevolge van het gedrag van de Mekkanen, vroeg hij niet eens naar het doel van mijn bezoek. De volgende morgen ging ik naar de *ka'ba* in de hoop dat ik de Profeet zou vinden. Maar hoewel ik tot de avond heb gewacht, kon ik hem niet vinden. Ook die avond kwam ‘Ālī en vroeg: “Heb je nog steeds niet gevonden wat je zocht?” “Nee”, antwoordde ik. “Kom dan mee, dan ben je wederom onze gast”, zei hij. Toen we eenmaal bij zijn huis waren aangekomen, maakte hij eindelijk van de gelegenheid gebruik om mij te vragen: “Wat is je verhaal? Waarom ben je hier?”

Nadat ik hem liet beloven dat hij het geheim zou houden en mij zou helpen, zei ik: “Volgens mijn informatie is er hier iemand die zegt dat hij een profeet is. Ik ben gekomen om met hem te praten.” “Je hebt er goed aan

gedaan om te komen. Die man is de Boodschapper van *Allāh*, hij is waarlijk een Profeet”, drukte hij op mijn hart. Hij gaf me de volgende instructies: “Volg mij in de ochtend naar een huis. Ik zal daar binnentreden. Indien ik merk dat er gevaar is, dan zal ik naar de muur kijken en doen alsof ik mijn schoenen repareer. In dat geval moet je mij voorbijgaan!”

Eindelijk kwamen we bij de Profeet aan: “*Al-salāmu ‘aleyka ya Rasūl Allāh*”, zei ik. Het was de eerste keer dat ik op een islamitische wijze iemand begroette. “Waar nodig jij mensen toe uit, Mohammed?”, vroeg ik. “Tot *Allāh*, de Enige die geen partners kent, om afgoden te verafschuwen en om te getuigen dat ik de Boodschapper van *Allāh* ben”, antwoordde hij.

Nadat hij de islam aan mij had uitgelegd werd ik direct moslim. De Boodschapper van *Allāh* was verheugd en lachte blij. “Nu, Abū Dhar, houdt dit verborgen voor de Mekkanen en keer terug naar jouw stad”, zei de Profeet. “Maar ik wens mijn geloof te verkondigen, o Boodschapper van *Allāh*!”, zei ik. “Ik vrees dat de Mekkanen je kwaad willen doen”, antwoordde hij. “Zelfs als dat betekent dat ze me zullen doden, ik zou het doen”, zei ik terug.

De Boodschapper van *Allāh* bleef stil. Later, op het moment dat de *Quraysh* zich bij de *ka’ba* hadden verzameld, schreeuwde ik zo hard als ik kon: “*Quraysh*! Ik getuig dat er geen god is die het recht heeft om aanbeden te worden dan *Allāh* en dat Mohammed Zijn dienaar en Boodschapper is”. “Deze man is gek! Laten we deze Sabiïet¹ eens een lesje leren!”, riepen de afgodendienaren, waarna ze mij in elkaar schopten tot ik halfdood op de grond lag. Op dat moment kwam ‘Abbas, de oom van de Profeet. Hij beschermde me met zijn eigen lichaam. Hij riep:

“Schaam jullie! Zijn jullie vergeten dat jullie handelaren zijn en dat de stam van Ghifar op jullie route ligt? Willen jullie dat jullie route afgesneden wordt?” Pas op dat moment lieten ze me met rust.

Toen ik de volgende ochtend bij de *ka’ba* aankwam, gebeurde alles opnieuw. Ze lieten me voor dood achter. Ik stond op en begaf me naar de Profeet. Toen hij mijn toestand zag, zei hij: “Had ik je het niet verboden?” “Dit was een wens van mijn hart, o Boodschapper van *Allāh*, en ik heb die wens vervuld.”, antwoordde ik.

Ik bleef enige tijd bij de Profeet, en vroeg hem daarna: “Wat beveel je mij te doen?” De Profeet zei: “Als je mijn bevel krijgt, verkondig dan de islam aan jouw stam. En als je het nieuws ontvangt dat wij openlijk naar buiten treden, kom dan naar me toe!”²

---

1. Mekkanen gebruikten vaak de term Sabiïeten voor moslims. Het betekent ‘degenen die hun eeuwenoude religie verraden hebben’.
 2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3861; Ahmad, V, 174; Hâkim, III, 382-385; Ibn Sa’d, IV, 220-225.

Ondertussen bleef de Profeet mensen uitnodigen naar de islam. Tijdens de maanden van pelgrimage, bezocht hij de markten van Uqaaz, Majanna en Dzul-Majaaz af. Daar sprak hij met iedereen die hij ontmoette over de islam. Of ze nu vrij of slaaf waren, zwak of sterk, rijk of arm. Hij nodigde mensen allemaal uit om te geloven in de Eenheid van *Allāh*.¹

De *ayāt* die gedurende deze fase van zijn profeetschap zijn geopenbaard, waarschuwen veelal voor de Dag des Oordeels:

إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ
 مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ
 يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا
 وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سِيرًا
 فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ
 الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ
 يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارٍ جَهَنَّمَ دَعَاً
 هَٰذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ

“de straf van jouw Heer zal zeker worden voltrokken

Er is niemand die haar kan tegenhouden.

Op de Dag waarop de hemel in beroering zal komen.

En de bergen zich zullen verplaatsen.

Dan wee de lochenaars op die Dag,

De zich met ijdel gepraat vermaken.

De Dag waarop zij in het Vuur van de hel geslingerd zullen worden:

(En er tegen hen gezegd zal worden:) Dit is het Vuur dat jullie plachten te verloochenen”².

Toen de Boodschapper van *Allāh* eenmaal zijn profeetschap verkondigde en openlijk de mensen begon uit te nodigen naar de islam, veroordeelde hij de afgodendienaren en hun afgoden:

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ

“Jullie zullen waarlijk met (alles) wat jullie – buiten *Allāh* – aanbidden de brandstof van de hel zijn. Daar zullen jullie komen”³.

1. Zie Ibn Sa'd, I, 216-217.

2. *Qur'ān: sūra At-Tūr* (52), aya 7-14.

3. *Qur'ān: sūra Al-'Anbiyyā'* (21), aya 98.

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَعِيبُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا لَهُ ۚ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ

“Zeg: “Ik ben slechts een sterveling zoals jullie. Het is mij geopenbaard dat jullie God (slechts) één God is; wees dus oprecht jegens Hem en vraag Hem om vergeving”. En wee de afgodendienaren”¹.

Toen de Boodschapper van *Allāh* begon met het afwijzen van de afgoden die de Mekkanen aanbaden, en aan hen vertelde dat hun voorvaderen als afgodendienaren gestorven waren en daarom voor het Hellevuur waren bestemd, werd hij door de afgodendienaren van de *Quraysh* bestreden. Ze verenigden zichzelf in de vijandschap en haat jegens hem. Echter omdat Abū Ṭālib de Profeet onder bescherming had genomen, konden zij hem niets doen².

Doorgewinterde afgodendienaren zoals Abū Jah̄l, Abū Lahab, Walib ibn Mughira, Umayya ibn Khalaf, ‘Ās ibn Wail, Nadr ibn Harith, Uqba ibn Abū Muayt en Utbah ibn Rabia behoorden tot hen die te ver gingen in hun vijandige houding jegens de Profeet. Zij riepen daarom eigenhandig de eeuwige toorn over zich af.

3. Het belang van de methode van de uitnodiging

Uitnodiging in dit verband, ook wel *tablīgh* genoemd, is een poging om de mensen ertoe te bewegen volgens de principes van de islam te leven door de islam aan hen uit te leggen. Om een meer bekende definitie te gebruiken: het is het oproepen tot het goede en tot het verbieden van het slechte. In de *Qur’ān* wordt dit een verplichting voor alle moslims genoemd:

وَلْتَكُنْ مِنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“En laat er uit jullie midden een groep (mensen) voortkomen die tot het goede uitnodigt en tot het behoorlijke aanspoort en het verwerpelijke verbiedt; zij zijn degenen die welslagen”³.

كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

“Jullie (moslims) zijn de beste gemeenschap die voor de mensheid (ter lering) is verwekt; jullie gebieden wat goed is, verbieden wat verwerpelijk is [...]”⁴

Het belang van het uitnodigen tot de islam wordt ook onderstreept door de Profeet: “Moge *Allāh* degene zegenen die een uitspraak van ons heeft gehoord, deze begrijpt en deze doorgeeft. Mogelijk begrijpt hij het beter

1. *Qur’ān: sūra Fuṣilat* (41), aya 6

2. Ibn Sa’d, I, 199.

3. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), aya 104.

4. *Ibid.*, aya 110.

en past hij deze beter toe dan de spreker”¹. “Bij *Allāh*, het is beter dat één persoon aan de hand van jou wordt geleid, dan dat jij een groot aantal rode kamelen krijgt.”² “De beloning voor degenen die uitnodigt, is net zo groot als die voor degene die hem volgt, zonder dat het van die tweede afgaat”³.

Anas, een metgezel van de Profeet, overlevert de volgende *ḥadīth* over de hoge rangen die de uitnodigers tot de islam in het Hiernamaals krijgen: “Op een dag legde de Boodschapper van *Allāh* uit: “Zal ik jullie over een bepaald volk vertellen? Zij zijn geen profeten en geen martelaren; echter, de profeten en de martelaren zullen hun rang op de Dag des Oordeels bewonderen.⁴ Ze zullen op zetels van licht zitten en door iedereen worden herkend”. “Wie zijn zij, o Boodschapper van *Allāh*?”, vroegen de metgezellen.

De Profeet antwoordde: “Dit zijn degenen van een volk die de mensen dichter bij *Allāh* brengen en *Allāh* dichter bij de mensen. Zij zwerven over de aarde als adviseurs en als uitnodigers (tot de islam)”. Toen vroeg ik: “Wij begrijpen hoe we de dienaren dichter bij *Allāh* kunnen brengen, o Boodschapper van *Allāh*. Maar hoe brengen we *Allāh* dichter bij de mensen?” “Het uitnodigen tot datgene waar *Allāh* van houdt en het waarschuwen tegen datgene wat Hij haat. Indien de mensen gehoorzamen, zal *Allāh* van hen houden”, legde de Profeet uit⁵.

Het uitvoeren van de plicht om mensen tot de islam uit te nodigen levert meer op dan de rijkdommen in deze wereld. Daartegenover staat dat het nalaten van deze plicht ernstige gevolgen heeft, ten gevolge waarvan de maatschappij naar de rand van de afgrond wordt geleid.

De waarschuwing van de Profeet is hier in het bijzonder van belang: “Ik zweer bij *Allāh* Die mij het leven heeft gegeven, dat jullie ofwel zullen oproepen tot het goede en het slechte zullen verbieden, dan wel dat *Allāh* jullie zal bestraffen ten gevolge waarvan jullie gebeden voor verlossing niet langer van nut zijn”⁶.

Abū Al-Huzai levert het volgende over: “Op een dag beklom de Boodschapper van *Allāh* de *minbar* om een preek te geven. Nadat hij een bepaalde groep mensen had geprezen, voegde hij er aan toe: “Wat is er met de mensen dat zij bepaalde zaken niet aan hun burens uitleggen, dat zij aan hen niet onderwijzen wat zij weten om zo hun begrip te vergroten? Waarom

1. *Djami` at-Tirmidzi, kitāb al-‘ilm* (41), *ḥadīth* 2658.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā’il ‘aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (62), *ḥadīth* 3701.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-‘ilm* (47), *ḥadīth* 1017.

4. Deze uitdrukking geeft de hoge waarde aan en duidt er niet op dat zij hoger in rang zijn dan de profeten en de martelaren, aangezien deze twee groepen hun leven voor de religie hebben gegeven. Hun bewondering komt voort uit het besef van het belang van de taak van het verkondigen.

5. Ali al-Muttaqi, III, 685-686; Bayhaqi, *Shuabu’l-Iman*, I, 367.

6. *Djami` at-Tirmidzi, kitāb al-fitan ‘an rasūl Allāh ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (33), *ḥadīth* 2169.

nodigen zij niet uit tot het goede en waarschuwen zij niet voor het kwade? En wat is er mis met degenen die geen kennis hebben, maar er ook niet om vragen bij hun burenen die het wel weten teneinde hun begrip te vergroten? Ik zweer bij *Allāh*, dat degene met kennis zijn burenen onderwijst om hen betere mensen te laten worden, dat hij oproept tot het goede en waarschuwt voor het kwade, dan wel dat degenen die geen kennis hebben hun burenen vragen om kennis teneinde het begrip van de religie te vergroten. Zo niet, dan bestraf ik hen beiden in deze wereld!"

Na de preek stapte de Profeet van de preekstoel af en keerde hij terug naar huis. Sommige mensen zeiden: "Het kan zijn dat de Profeet op de Asharis van Yemen doelde, daar zij kennis hebben terwijl hun burenen ruwe en geharde nomaden zijn die bij de oasis leven". Toen de Asharis hierover hoorden, kwamen zij naar de Profeet en zeiden: "Jij hebt goed over een bepaald soort mensen gesproken, o Boodschapper van *Allāh*, maar slecht over ons. Wat is er met ons dat jij zo over ons spreekt?"

De Boodschapper van *Allāh* zweeg en herhaalde vervolgens alleen wat hij eerder gezegd had. De Asharis wisten nog steeds niet zeker of zij de desbetreffende mensen waren. Om duidelijkheid te verkrijgen herhaalden ze de vraag nog een paar keer. Echter iedere keer gaf de Profeet hetzelfde antwoord. Daarop zeiden de Asharis: "Geef ons nog één jaar, o Boodschapper van *Allāh*!" En dus gaf de Boodschapper van *Allāh* hun nog een jaar om hun burenen te onderwijzen en hun de religie te leren Hij reciteerde de *aya*:

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

"Degenen onder de Kinderen van Israël die niet geloofden, zijn door de tong van Dāwoed en 'Isā, de zoon van Maryam, vervloekt. Dit is gebeurd omdat zij ongehoorzaam waren en (telkens weer Zijn geboden) overtraden. Zij pleegden onrecht en verboden het elkaar niet. Slecht is inderdaad wat zij hebben gedaan"¹.

Gezegend met een mentale kracht en met volwassenheid, ging de Profeet door met het verkondigen van de islam, in de hoop de gehele mensheid te leiden. Daarbij vervulde hij met grote zorg de goddelijke plicht die op hem rustte en waarbij hij de hoogste rang bereikte. Hij wees alle wereldse aanbiddingen af die zijn taak verhinderden waardoor de waarde van zijn dienaarschap alleen nog maar duidelijk werd.

1. *Qur'ān: sūra Al-Mā'ida* (5), *aya* 78-79; Haythami, I, 164; Ali al-Muttaqi, III, 684/8457.

De Profeet legde de islam altijd uit op een manier die overeenkwam met het begripsniveau van zijn toehoorders. Zelfs het leiding geven aan één persoon bezorgde hem een onbeschrijfelijke vreugde. Zelfs tijdens grote gebeurtenissen, zoals het innemen van *Khaybar*, nam hij de moeite om de islam aan een slaaf uit te leggen. Dit leidde uiteindelijk ook tot de bekering van deze slaaf.¹

Tijdens de harde missie van tien dagen in *Ṭā'if*, leidde de Profeet een christelijke slaaf met de naam Addas. Hierdoor vergat hij alle ongelukkige gebeurtenissen bij *Ṭā'if*.

De Boodschapper van *Allāh* zette zijn gehele persoonlijkheid in om de boodschap aan de gehele mensheid over te dragen. Hij geraakte nooit moe of gefrustreerd tijdens het uitnodigen tot de islam. Abū Rifaa geeft een gedetailleerd verslag van de gevoeligheid van de Profeet ten aanzien van zijn plicht om anderen uit te nodigen tot de islam: “Toen de Boodschapper van *Allāh* een preek gaf, ging ik naar hem toe en zei: “Er is een arme man, o Boodschapper van *Allāh*, en hij zegt dat hij deze religie wil leren”. De Profeet keek me aan. Hij onderbrak zijn preek en kwam bij mij. Men bracht hem onmiddellijk een stalen stoel waar hij op ging zitten. Hij leerde mij dan enkele zaken waarvan hij door *Allāh* onderricht had gekregen. Daarna keerde hij terug en maakte zijn preek af”².

De metgezellen waren eveneens zeer genegen en permanent bereid om de waarheid te verkondigen en de fouten die zij zagen te corrigeren. De plicht om degenen te waarschuwen die zich tegen de *sunna* van de Profeet keerden, was niet alleen voorbehouden aan een select gezelschap. Op het juiste moment en op de juiste plaats deden zij wat zij moesten doen. Ze spraken de waarheid, ongeacht de gevolgen omdat zij het niet konden tolereren dat er iets in strijd met de *sunna* werd verricht. Zij wilden niets te maken hebben met degenen die er een gewoonte van maakten om tegen de *sunna* van de Profeet in te gaan. Met andere woorden: ze konden niet eens onder één dak met deze mensen leven³. Als er iemand was die zijn eigen mening prevaleerde boven de *sunna*, dan wilden zij niet langer in één ruimte verblijven. Direct daarna verlieten zij de ruimte⁴.

Sofyaan as-Thawri zegt het volgende over het belang van het verkondigen van de islam: “Het is beter voor jou om naar Khorasān te gaan en daar de islam te verkondigen dan om in Mekka te blijven.”

1. Ibn Hishām, III, 398.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-jumu‘a* (7), ḥadīth 876.

3. Zie Shafī, *Risāla*, p. 193, İstanbul, 1985; Suyûtī, *Miftāḥ*, p. 48, Beirut 1987.

4. Zie *Muwatta’*, Buyū’, 33; Ibn Mājah, *Muqaddima*, 2.

Aangezien het uitnodigen tot de islam een belangrijke zaak is, is het opvoeden van mensen die die taak goed kunnen uitoefenen eveneens belangrijk. Het onderstaande voorval legt duidelijk uit waarom een goed onderrichte uitnodiger noodzakelijk is. “Umar zat op een dag tezamen met zijn vrienden bijeen. Hij vroeg hun om smeekbedes te verrichten. Sommigen vroegen ‘om een huis vol geld zodat dat op de weg van *Allāh* kon worden uitgegeven!’ Anderen vroegen ‘om een huis vol goud zodat dat op de weg van *Allāh* kon worden uitgegeven!’ Weer anderen vroegen ‘om een huis vol juwelen opdat deze omwille van *Allāh* konden worden gebruikt!’

“Vraag om meer, meer!”, hield ‘Umar vol. “Waar kunnen we *Allāh* nog meer om vragen?”, vroegen zij. Daarop zei ‘Umar: “Ik vraag *Allāh* om een huis gevuld met mensen die bijzonder volwassen zijn, zoals Abū Ubayda ibn Jarrah, Muadh ibn Jabal, Hudhayfa al-Yamani, opdat ik hen aan het werk kan stellen omwille van de gehoorzaamheid aan *Allāh*, in het oproepen tot het goede en in het verbieden van het slechte”¹.

Allāh heeft in de *Qur’ān* de meest effectieve wijze voor het uitnodigen van iemand tot Zijn pad uitgelegd:

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ۗ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

“Nodig uit tot de weg van jouw Heer met wijsheid en met goede raad en debatteer met hen op de beste wijze; jouw Heer weet waarlijk het beste wie van Zijn weg is afgedwaald en Hij kent degenen die rechtgeleid zijn het beste”².

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ ۗ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

“En discussieer met de mensen van het Boek niet anders dan op de beste manier; maar zeg tegen hen die onrecht plegen: “Wij geloven in wat er aan ons is geopenbaard; en onze God en jullie God is Eén; en aan Hem zijn wij overgegevenen”³.

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ
وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۗ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ

1. Bukhāri, *Tarikh'us-Saghier*, I, 54.

2. *Qur’ān*: sūra An-Nahl (16), aya 125.

3. *Qur’ān*: sūra Al-Ankabūt (29), aya 46.

“En wie is welbespraakter dan hij die mensen tot *Allāh* uitnodigt en goede daden verricht en zegt: “Ik behoor waarlijk tot hen die zich hebben overgegeven (aan *Allāh*)”.

En het goede en het kwade zijn niet aan elkaar gelijk. Weersta daarom (het kwade) met dat wat beter is en zie, degene die vijandig tegenover jou staat, zal jouw boezemvriend worden”¹.

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

“Zeg (O Profeet): “Dit is mijn weg: ik roep tot *Allāh* in zeker weten, ik en mijn volgelingen. Glorie aan *Allāh* en ik behoor niet tot hen die (iets met Hem) vergelijken”².

Door de geschiedenis heen heeft deze aanbevolen aanpak vele harten verzacht, en vele harten van de duisternis naar het licht geleid. Zelfs toen Mūsā en Harūn naar een despoot, de farao, werden gezonden, adviseerde *Allāh* hen om vriendelijk jegens hem te zijn:

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ

“En spreek dan tot hem op een milde manier, misschien neemt hij zich (dat) ter harte of maakt hij zich zorgen”³.

In het bovenstaande vers kunnen we twee essentiële elementen van de methode bij de uitnodiging terugvinden:

1. In het uitdragen van de waarheid dient men vriendelijk te zijn zonder de persoon te provoceren: de farao had meerdere malen bijna geloofd, hij had immers verschillende wonderen van Mūsā gezien. Echter, hij werd tegengehouden door zijn vizier Hamaan en de kringen daaromheen. Uiteindelijk raakte hij zichzelf kwijt in arrogantie en eigendunk en koos hij ervoor om niet te geloven. Door Mūsā de opdracht te geven mild te zijn jegens de farao, onderwijst *Allāh* ons een methode om uit te nodigen tot de Waarheid. Voordat de uitnodiging plaatsvindt, dienen de harten te worden verzacht⁴. In de levens van profeten en rechtschapenen is er geen plaats voor ruzies. De handelingen het woord laten doen, dat is belangrijk.

1. *Qur’ān: sūra Fuṣilat* (41), *aya* 33-34; een mooi voorbeeld hiervan is het gedrag van de Profeet Yūsuf die de misdaden van zijn broers jegens hem niet tegen hen gebruikte. Hij behandelde hen juist met respect, zoals hij ook daarvoor had gedaan. Toen zijn broers hem herkenden, erkenden zij dat *Allāh* Yūsuf boven hen verkozen had. Zij vroegen hem om vergiffenis. Het is een perfect voorbeeld van de effectiviteit van een goede uitnodiging. Zie voor meer informatie: Osman Nūri TOPBAŞ, *Nebiler Silsilesi 2*, p. 129-130, İstanbul, 2004.

2. *Qur’ān: sūra Yūsuf* (12), *aya* 108.

3. *Qur’ān: sūra Ṭa ha* (20), *aya* 44.

4. Tijdens het zevende jaar van de *hijra*, net na de inname van Khaybar, hielp de Profeet de uitgeputte Mekkanen die door een hongersnood en door schaarste waren getroffen. Hij hielp hen met goud, gerst en dadelpitten. Abū Sufyān, die de hulp accepteerde, verdeelde deze onder de behoeftige Mekkanen. Hij vroeg daarbij aan *Allāh*: “Moge *Allāh* onze neef belonen en zijn verwanten beschermen”. De

Aamngezien alle profeten de plicht hadden om uit te nodigen tot de waarheid, en in dat proces de harten te verzachten, zorgden ze er altijd voor dat zij de wereld vanuit het juiste perspectief bekeken. Ze waren toegeeflijk en barmhartig naar hun omgeving toe. Hadden zij dat niet gedaan, dan hadden zij waarschijnlijk alle relaties met hun omgeving op scherp gezet ten gevolge waarvan de kans dat zij de Waarheid konden overdragen tot een minimum zou zijn gereduceerd. Dit is geheel tegen de Goddelijke Wil in, aangezien *Allāh* wenst dat Zijn dienaren uit het moeras waar zij zich in bevinden worden gered. Immers, *Allāh* heeft, door de geschiedenis heen, duizenden profeten gezonden, alsmede vele rechtschapen personen, met als doel het verzachten van de harten.

Men hoeft geen positief effect te verwachten bij een aanvallende en harde manier van verkondiging, omdat deze niet te verenigen is met goede manieren. Dit is nog belangrijker in zaken zoals onderwijs, uitnodiging tot ... en het aanbieden van leiding. De volgende *aya*, die tot de Profeet gericht is, spreekt in feite alle moslims aan:

فِيمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ ۗ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۗ

“Vanwege de barmhartigheid van *Allāh* ben jij (de Profeet) zachtmoedig jegens hen (de gelovigen); als jij ruw en hardvochtig zou zijn geweest, zouden zij zich zeker van jou hebben verwijderd”¹.

2. Het uitnodigen van de gehele mensheid, ongeacht hun individuele status: als een brute en ellendige man kon de farao zichzelf er niet toe aanzetten om te geloven. Hij bleef de fearao, een meedogenloze moordenaar die duizenden onschuldige baby's had gedood teneinde *Mūsā* te kunnen doden. Ook hij werd echter uitgenodigd tot de islam.

En ook de Profeet Mohammed nodigde *Abū Jahl* velen malen uit tot de islam. Hoewel *Abu Jahl* de waarheid in de woorden van de Profeet diep vanbinnen wel beseftte, kon hij zich er niet aan overgeven. Zijn ego en zijn eigendunk hebben hem verslagen. Veel van de mensen die in eerste instantie vijandig tegenover de islam stonden, zijn daarentegen later alsnog door *Allāh* geleid. Voorbeelden daarvan zijn: ‘Umar ibn al-Khattāb, *Abū Sufyān*, *Hind* en *Wahshi*.

In zowel islamitische activiteiten en sociale relaties, vergt deze aanpak elegantie, vriendelijkheid en fijngevoeligheid ten opzichte van de omstandigheden en fysieke staat waarin de mensen verkeren.

---

harten werden verzacht en de Mekkanen traden niet veel later volledig en zonder voorbehoud toe tot de islam. Yaqubi, II, 56.

1. *Qur'ān: sūra Āl 'Imrān* (3), *aya* 159.

Wanneer we kijken naar de periode dat de Profeet hen uitnodigde tot de islam – 23 jaar – dan zien we zes factoren die belangrijk zijn wanneer iemand tot de islam wenst uit te nodigen:

I.3.1 De Boodschapper van *Allāh* begon met het uitnodigen van zijn naasten. Immers, *Allāh* had dit geopenbaard:

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

“En waarschuw jouw naaste verwanten”¹, en :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

“O jullie die geloven, behoed jullie zelf en jullie gezinsleden voor het Vuur, waarvan de brandstof bestaat uit mensen en stenen; waarover engelen zijn aangesteld, hard en streng die *Allāh* niet ongehoorzaam zijn in wat Hij aan hen opdraagt en uitvoeren wat aan hen wordt geboden”².

Bij het uitnodigen tot de islam, hanteerde de Profeet het principe van geleidelijkheid. Een gemakkelijke weg wordt geleidelijk aan steeds moeilijker. Het eerste bevel dat *Allāh* gaf, was dat om te lezen³. Daarna kreeg hij het profetschap en nadien diende hij de Boodschap te verkondigen⁴.

Daarna kwam het bevel om de naasten te waarschuwen.

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

“En waarschuw jouw naaste verwanten”⁵.

I.3.2 Vervolgens werden de taken van zijn verplichting verder uitgebreid.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ رَسُولًا يَنْتَلُو عَلَيْهِمُ آيَاتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ

“En jouw Heer heeft nooit steden vernietigd, voordat Hij in de hoofdplaats een Boodschapper had doen opstaan die aan hen Onze tekenen verkondigde en Wij hebben nooit steden vernietigd, tenzij de bewoners ervan onrechtplegers waren.”⁶

1. *Qur’ān*: sūra As-Shu‘arā’ (26), aya 214.

2. *Qur’ān*: sūra At-Tahrim (66), aya 6.

3. *Qur’ān*: sūra Al-‘Alaq (96), aya 1.

4. *Qur’ān*: sūra Al-MuddAthir (74), aya 1-5.

5. *Qur’ān*: sūra As-Shu‘arā’ (26), aya 214.

6. *Qur’ān*: sūra Al-Qasas (28), aya 59.

De volgende stap was wederom het verder uitbreiden van de uitnodiging naar naburige regio's:

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقٌ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۗ

“En dit is een gezegend Boek dat Wij neergezonden hebben, ter bevestiging van dat wat er aan vooraf ging, opdat jij de ‘eerste stad’ (Mekka) en degenen die er omheen wonen kan waarschuwen. [...]”¹

Nadien werd duidelijk dat de grenzen zich uitstrekten tot de gehele mensheid.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

“En Wij hebben jou (Mohammed) slechts als genade voor de werelden gezonden”², en:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

“En Wij hebben jou slechts als een bringer van goede tijdingen en als een waarschuwer voor de gehele mensheid gezonden; maar de meeste mensen beseffen (dat) niet”³.

We zien dezelfde geleidelijkheid in het doorvoeren van enkele bepalingen: het invoeren van het gebed, het vasten en het verbod op alcohol vormen hier allemaal voorbeelden van.

De Profeet bracht de metgezellen tot een bijna perfecte graad van dienstbaarheid. Hij deed dit niet door plotselinge veranderingen, maar door een geleidelijke processen van ontwikkeling. Dit is ook duidelijk te zien in het advies van de Profeet aan Muadh ibn Jabal, voordat de laatste naar Yemen wordt gezonden:

“Je zal een volk van het Boek aantreffen. Het eerste waar je hen toe oproept is dat er geen god is dan *Allāh* en dat ik Zijn Boodschapper ben. Als zij dit accepteren, instrueer hen dan om de vijf dagelijkse gebeden te verrichten. Als zij dit accepteren en zij gehoorzamen, instrueer hen dan dat *Allāh* de bijdrage aan de behoeftigen voor hen verplicht heeft gesteld in geval van rijkdom van de welgestelden om hiermee de behoeftigen te helpen. Als zij dit ook accepteren, kies dan niet de beste exemplaren van hun rijkdom uit. Zorg ervoor dat je de boosheid van de onderdrukten niet over je afroept, aangezien er geen afscheiding bestaat tussen hun gebeden en *Allāh*”⁴.

1. *Qur'ān: sūra Al-'An'ām* (6), aya 92.

2. *Qur'ān: sūra Al-'Anbiyyā'* (21), aya 107.

3. *Qur'ān: sūra Sabā'* (34), aya 28.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb az-zakāt* (24), ḥadīth 1496; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imān* (1), ḥadīth 19 a.

I.3.3 De Boodschapper van *Allāh* zocht altijd naar het juiste moment en de juiste plaats, maar ook naar de juiste geestestoestand van een persoon om deze uit te nodigen of te onderrichten.

Ibn Mas‘ūd was gewoon om iedere donderdag te preken. Een persoon kwam op een dag naar hem toe en zei tegen hem: “Sprak jij maar iedere dag tegen ons!” “Ik spreek niet iedere dag omdat ik vrees dat ik jou zal vervelen”, antwoordde Ibn Mas‘ūd. “Zelfs de Boodschapper van *Allāh* zocht naar het moment waarop wij graag wilden luisteren, opdat wij niet verveeld zouden geraken”¹.

Tijdens de verovering van Mekka bracht ‘Abbaas Abū Sufyān die de islam wilde omarmen. ‘Abbaas zei tegen de Boodschapper van *Allāh*: “Abū Sufyān is een persoon die graag wordt gecompimenteerd, o Boodschapper van *Allāh*. Waarom doe je niet iets waardoor hij zich vereerd voelt?”

De Profeet antwoorde: “Je hebt gelijk. Als we de stad binnengaan, verkondig dan dat iedereen die in het huis van Abū Sufyān veerblijft, of thuis is gebleven met zijn deuren dicht, veilig is.”²

Wanneer de Profeet vragen kreeg gesteld, dan antwoordde hij op een wijze waarbij hij de omstandigheden van de vraagsteller meenam in zijn antwoord. Hij volgde de methode die het best paste bij de persoon. Zo vroegen verschillende mensen aan hem wat de meest waardevolle daad is, en de Profeet gaf daar op verschillende manieren antwoord op, zoals:

“De meest deugdzaamste daad is het geloof in *Allāh*, het strijden op Zijn weg en een geaccepteerde pelgrimage”³, “Het op tijd verrichten van de gebeden”⁴, “... het gedenken van *Allāh*!”⁵, “...het liefhebben omwille van *Allāh*!”⁶, “...emigratie!”⁷, “...het dienen van de ouders”⁸.

I.3.4 De Profeet zorgde altijd voor vereenvoudiging en kondigde blijde tijdingen aan. Dit was een van de basiselementen van zijn uitnodiging tot de islam. In een *ḥadīth* wordt gezegd:

“Vergemakkelijk zaken voor de mensen, en maak het niet moeilijk; geef blijde tijdingen en jaag mensen niet weg (van de islam)”⁹.

Allāh zegt in de *Qur‘ān*:

-
1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘ilm* (3), *ḥadīth* 68.
  2. Abū Dawūd, *Kharādj*, 24-25/3021
  3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-hajj* (25), *ḥadīth* 1519.
  4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb mawāqit as-salāt* (9), *ḥadīth* 527.
  5. *Muwatta’*, Quran, 24.
  6. Abū Dāwūd, *Sunna*, 2.
  7. Nesai, *Bay’ah*, 14.
  8. Ibn Athīr, *Usdu’l-Ghāba*, IV, 330.
  9. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘ilm* (3), *ḥadīth* 69; *Ṣaḥīḥ Bukhārī, kitāb al-adab* (78), *ḥadīth* 6124.

يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ

“[...] *Allāh* wenst het gemakkelijke, en Hij wenst niet het moeilijke voor jullie [...]”¹, en:

وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ

“[...] Mijn barmhartigheid omvat alle dingen. [...]”²

De volgende *ḥadīth* kan als een commentaar op het bovenstaande vers worden gezien: “Toen *Allāh* de gehele schepping schiep, schreef Hij in Zijn Boek, hangend boven Zijn Troon: ‘Mijn Genade is groter dan mijn woede!’”³

Abū Hurayra levert het volgende voorval over:

“Een bedoeïen had in de moskee in Medina geplast. De metgezellen wilden hem direct terechtwijzen, maar de Profeet zei: “Laat hem met rust. Reinig de plek met een emmer water als hij klaar is. Jullie moeten zaken vergemakkelijken en niet moeilijk maken”⁴.

I.3.5. Een belangrijk onderdeel van de uitnodiging van de Profeet was het waarschuwen voor de bestraffing van en het aanmoedigen om zich voor te bereiden op het Hiernamaals. Toen de Profeet met zijn missie begon, sprak hij zijn familie met de volgende woorden aan: “Ik roep jullie hierbij op om te getuigen dat er geen god is dan *Allāh*, Hij is de Ene en Hij heeft geen partners (gelijkwaardigen). En ik ben Zijn dienaar en Boodschapper. Indien jullie dit accepteren, dan garandeer ik jullie het Paradijs. Echter, indien jullie op de Dag des Oordeels niet met goede daden komen, maar met een wereld aan zonden op jullie schouders, dan keer ik mij af van jullie! Jullie zullen dan smeken: ‘O Boodschapper van *Allāh*’ en ‘Ik zal dit en dit doen’”. Toen de Boodschapper deze laatste zin uitsprak, draaide hij zijn gezicht letterlijk van hen weg en herhaalde deze handeling een tweede keer”⁵.

I.3.6. De Profeet nodigde de mensen niet alleen met woorden uit. Hij bracht zijn woorden ook in praktijk waarmee hij de mensen ook effectief met zijn gedrag uitnodigde tot de islam. De meest effectieve manier om mensen tot de islam uit te nodigen is door te leven op basis van de principes van de islam. De metgezellen van de Profeet hebben hun levens toegewijd aan het verspreiden van de boodschap over de gehele wereld, zelfs in de uithoeken ervan. Het laten zien van de schoonheden van de islam aan de

1. *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), aya 185.

2. *Qur’ān: sūra Al-A’rāf* (7), aya 156.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tawḥīd* (97), *ḥadīth* 7403, *ḥadīth* 7453, *ḥadīth* 7553; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-tawba* (50), *ḥadīth* 2751.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-wuḍū’* (4), *ḥadīth* 220-221; *kitāb al-adaab* (78), *ḥadīth* 6128.

5. Ibn Ishaq, p. 128; Yakubi, II, 27.

rest van de wereld, met hetzelfde enthousiasme en dezelfde energie, is tot op heden nog steeds de beste manier van uitnodigen.

Het is de plicht van iedere moslim om – zo goed als hij dat kan – anderen uit te nodigen tot de islam aan de hand van uitleg en praktisch voorbeeld. Met de toename in communicatiemiddelen is deze verantwoordelijkheid vandaag de dag misschien nog wel groter dan ooit tevoren. Degenen die ver weg wonen en niet van de islam hebben gehoord, of zelfs degenen die om ons heen zijn en die we niet hebben uitgenodigd: zij zullen ons in het Hiernamaals bij de nek grijpen en ons verantwoordelijk houden.

Abū Hurayra zegt: “We hoorden regelmatig een man die een andere man, op de Dag des Oordeels, bij de nek zal grijpen om hem ter verantwoording te roepen. De andere man zal vragen: “Wat wil je van me? Ik ken je niet eens!” “Je zag me op aarde zonden plegen en je waarschuwde me niet”, antwoordde de man”¹.

4. De uitnodiging tot de islam en het missionaire werk

Het doel van het uitnodigen tot de islam is het doorgeven van de ware religie aan de mensen.² Het doel is niet om de mensen te islamiseren met behulp van allerlei mogelijke maatregelen³.

Het christendom daarentegen kent missionaire stromingen waarbij het als doel heeft om de mensen hoe dan ook te kerstenen en te dopen.⁴ Paulus de Apostel, die als voorbeeld wordt genomen, legt zijn aanpak in een van zijn brieven uit: “Vrij als ik ben ten opzichte van iedereen, ben ik de slaaf van iedereen geworden om zoveel mogelijk mensen te winnen. Voor de joden ben ik als een jood geworden om hen te winnen. Ikzelf sta niet onder de joodse wet, maar toch heb ik me eraan onderworpen om hen die er wel onder staan te winnen. En voor hen die niet onder de joodse wet staan, ben ik als iemand geworden die de wet niet heeft om hen te winnen. Dit betekent niet dat ik de wet van God heb losgelaten, maar dat ik mij heb onderworpen aan de wet van Christus. Voor de zwakken ben ik zwak geworden om hen te winnen. Ik ben voor iedereen wel iets geworden, teneinde in elke situatie althans enkelen te redden”⁵.

Paulus rechtvaardigt alle middelen als die leiden naar het gewenste einddoel, zonder dat hij hierbij principes of grenzen erkent. De islam, aan

1. Rudani, *Djam'ul-Fawā'id*, V, 384.

2. Zie *Qur'ān: sūra Al-Mā'ida* (5), aya 67.

3. Zie *Qur'ān: sūra Al-Baqara* (2), aya 256; *Qur'ān: sūra Yā sīn* (36), aya 17.

4. Zie bijvoorbeeld Mattheus 28:19-20.

5. De eerste brief aan de Korintiërs, 9:19-22. Voor de vertaling van deze Bijbelverzen is gebruik gemaakt van “De nieuwe Bijbelvertaling, van de Katholieke Bijbelstichting, 's-Hertogenbosch, uitgegeven door Uitgeverij NGB, te Heerenveen.

de andere kant, verbiedt het gebruik van onwettige middelen om wettige doelen te bereiken. Aangezien het christendom deze methode sinds het begin van deze religie heeft aangenomen, in plaats van het overbrengen van de boodschap – teneinde grote groepen mensen te bewegen christen te worden – is de essentie van het christendom verloren gegaan. De boodschap is veranderd naar gelang de plaats, wat uiteindelijk heeft geleid tot breuklijnen onder de volgelingen.

Met dergelijke activiteiten is het niet ongewoon te zien dat missionarissen sociaal en politiek achtergestelde groepen hebben benaderd, alsmede armen, vluchtelingen, minderheden en oorlogsslachtoffers, slachtoffers van natuurrampen en dergelijke. Men buit hun fysieke en mentale leed uit door hun de facto hun geloof te verkopen.

Wat ook opgemerkt dient te worden is, dat missionaire activiteiten vaak samengaan met imperialisme. De motieven zijn derhalve vaak eerder politiek dan religieus. Door zich te vestigen in de verschillende landen konden missionarissen onder het mom van scholing, taallessen en andere onderwijsactiviteiten de lokale bevolking kerstenen.

In de voetsporen van Paulus verbergen de missionarissen van vandaag de dag hun ware identiteit. Zij passen zich aan de omgeving aan. Teneinde bij moslims geliefd te geraken, reciteren ze verzen uit de *Qur'ân*, dragen ze islamitische kleding en gebruiken ze islamitische termen zoals *hodja* en *masdjid* in plaats van priester en kerk. Om anderen van hun religie weg te houden en naar hun eigen religie te lokken, hebben zij er een gewoonte van gemaakt om in te geven op principes van het christendom¹.

Met het oog op de bizarre missionaire activiteiten is het belangrijk voor moslims om aandacht te besteden aan zowel het onderwijs van de volwassenen als aan dat van de kinderen, om de islam te leren en te praktiseren op de best mogelijke wijze, en dit ook over te brengen op anderen. Moslims zouden moeten leren van de missionarissen, die zelf zoveel moeite doen om een aangepaste religie te verspreiden. Moslims zouden de islam moeten beleven door middel van het praktiseren ervan. De gift die de islam is, en waarvoor we nooit genoeg dankbaar kunnen zijn, vereist dat we de verantwoordelijkheid om deze te verspreiden niet kunnen verwaarlozen.

---

1. Zie Şinâsi Gündüz, p. 5-28.

5. De houding van Abū Lahab en zijn vrouw jegens de Profeet

Het huis van de Profeet bevond zich tussen de huizen van twee ellendige figuren; Abū Lahab en Uqba ibn Abi Muayt. Zij dumpten allerlei soorten afval voor de deur van de Profeet. Hoewel dat het hart van de Profeet brak, zei hij alleen: “Wat voor een burenen zijn jullie, o zonen van ‘Abd al-Manāf?”, waarna hij het afval opruimde.

Toen Hamza op een dag zag hoe Abū Lahab het afval voor de deur van de Profeet gooide, pakte hij het afval uit zijn handen en gooide het over het hoofd van Abū Lahab. Het enige wat Abū Lahab kon doen was het schoonmaken van zijn hoofd en schelden op Hamza¹.

Maar ook Umm Jamīl, de vrouw van Abū Lahab, bleef nooit ver achterbij haar man als het ging om het belagen van de Boodschapper van *Allāh*. Iedere avond verzamelde zij een bos takken met doorns, die zij voor de deur van de Profeet gooide zodat hij erop zou staan. Echter de Profeet liep eroverheen alsof het zijde was.²

Met hun houding zorgden zij uiteindelijk voor de openbaring van *sūra* Al-Masad. Toen Umm Jamīl dit hoorde, pakte ze een grote steen en ging op zoek naar de Profeet. De Profeet zat op dat moment met Abū Bakr bij de *ka‘ba*. Abū Bakr zag haar in de verte aankomen en zei: “Umm Jamīl komt deze kant op, o Boodschapper van *Allāh*. Ik vrees dat ze jou wil zien en voor overlast zal zorgen. Was jij maar opgestaan voordat ze je had gezien”. “Ze zal niet in staat zijn om mij te zien”, antwoordde de Profeet. En inderdaad, Umm Jamīl stond naast hem, maar zij kon hem niet zien. Nadat ze was uitgeraast tegen Abū Bakr, vertrok ze.³

Voor het Profeetschap was Umm Kulthum, de dochter van de Profeet, getrouwd met Utayba, de zoon van Abū Lahab. De andere dochter van de Profeet, Ruqayya, was verloofd met de andere zoon van Abū Lahab, Utba. Na de openbaring van *sūra* Al-Masad, zei Umm Jamīl tegen haar zonen: “Verlaat, scheid van Ruqayya en Umm Kulthum. Zij hebben onze religie verlaten!”

Ook Abū Lahab deed dit: “Als je de dochters van Mohammed niet verlaat, blijf dan bij mij weg!”, bulderde hij. Utayba ging daarop naar de Profeet en zei: “Vervloekt is jouw religie! Ik wil bij deze van jouw dochter scheiden. Van nu af aan: kom niet meer in mijn nabijheid en ik zal nooit meer in jouw nabijheid komen!” Waarop hij onbeschaamd een bovenkledingstuk van de Profeet kapotscheurde.

1. Zie Ibn Asīr, *al-Kāmil*, II, 70.

2. Zie Ibn Hishām, I, 376; Qurtubī, XX, 240.

3. Zie Ibn Hishām, I, 378-379; Qurtubī, XX, 234.

Als reactie op deze onbeschofte actie, smeekte de Boodschapper van *Allāh*: “O *Allāh*, laat een van Uw honden op hem los!” Na een tijdje voegde Utayba zich bij een karavaan op een handelsreis. Ze stopten bij een plaats genaamd Zarqa. Toen die nacht een leeuw om de karavaan cirkelde, zei Utayba: “O nee! Hij komt en zal me grijpen, net zoals Mohammed had gevraagd. Ik voel het! Hij kan dan wel in Mekka zitten, en ik in Damascus, maar als ik sterf dan is Ibn Abū Kabsha¹ verantwoordelijk!”

Nadat de leeuw een tijdje om hen heen had gecirkeld, ging hij weg. Utayba's vrienden plaatsten Utayba tussen hen in en wilden gaan slapen. Plotseling was de leeuw terug. Snuffelend door de groep, kwam hij uiteindelijk bij Utayba. De leeuw greep hem zo snel en hard bij zijn hoofd, dat Utayba alleen maar kon uitschreeuwen: “Ik zei toch dat Mohammed een man van zijn woord is!” Nadat hij over de verschrikkelijke dood van zijn zoon had gehoord, zei Abū Lahab: “Ik wist dat de wraak van Mohammed op een dag mijn zoon zou raken”².

De Boodschapper van *Allāh* had in deze periode veel te verduren van de vele afgodendienaren zoals Abū Lahab. Hij reageerde met geduld en standvastigheid, maar en continueerde hoe dan ook zijn missie.

6. De Mekkaanse verzoeningspogingen

Dat de Profeet het uitnodigen naar de islam continueerde, maakte de afgodendienaren gek. Ze begonnen hun woede los te laten op de moslims en de nieuwe religie omdat deze hun belangen in de weg stonden. Ze gingen naar Abū Ṭālib, legden hun zorgen uit en smeeften hem om zijn neef te laten stoppen. Maar Abū Ṭālib wimpelde hen vriendelijk af en zei verder niets tegen de Profeet.

Toen de afgodendienaren geen verschil in de situatie bemerkten, tegen zij wederom naar Abū Ṭālib: “Ons geduld raakt op, Abū Ṭālib! Je weet dat jouw neef kwaadspreekt over onze religie en onze afgoden. Hij beschuldigt ons ervan dom te zijn. Als jij jouw neef geen halt toeroept, dan zullen we jou en hem openlijk bestrijden. Ofwel je praat met hem, ofwel je beschermt hem niet langer opdat we met hem kunnen afrekenen zoals wij denken dat goed is!”

Na deze bedreigingen legde Abū Ṭālib de houding van hen op een nette manier uit aan de Profeet. Echter, hij weigerde om de bescherming van zijn

-
1. Voordien was er een man met de naam Abū Kabsha. Hij was van de stam Hudaa en kwam tegen zijn stam in opstand vanwege de aanbedding van afgoden. Aangezien de Profeet op Abū Kabsha leek, refereerden zij aan hem als Ibn Abi Kabsha, de zoon van Abū Kabsha. Volgens een andere overlevering was Abū Kabsha een grootvader van de profeet, ofwel aan moeders kant, dan wel aan vaders kant. Misschien was het ook zijn pleegvader, de echtgenoot van Halima.
  2. Ibn Sa'd, VIII, 36-37; Bayhakī, *Dalā'il*, II, 338-339; Haythami, VI, 19.

neef op te geven, maar hij gaf ook aan dat hij zichzelf niet wilde verdedigen. “Bescherm zowel jezelf, als mij!”, zei hij tegen de Profeet.

De Boodschapper van *Allāh* was behoorlijk van streek door deze woorden. De woorden van zijn oom betekenden in feite dat het slechte alleen maar zou verslechteren als zijn bescherming door Abū Ṭālib zou worden opgeheven. De tranen stonden in zijn ogen, want de moslims waren op dat moment nog zwak en niet bij machte om zich te verdedigen tegen de Mekkaanse agressors, die juist beschikten over zowel macht als rijkdom.

Om deze horde te nemen, openbaarde *Allāh* de volgende *aya*:

وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا
رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا

“Gedenk daarom de naam van jouw Heer, en wijd je geheel aan Hem. (Hij is) De Heer van het Oosten en het Westen, er is geen god dan Hij; neem Hem dus tot (jouw) Beschermmer.”¹

Het leed van de Profeet was verdwenen. Met een stevig vertrouwen en nieuwe moed zei hij de volgende beroemde woorden tegen zijn oom: “Bij *Allāh*, o oom, indien deze mensen de zon in mijn ene hand zouden plaatsen en de maan in mijn andere, dan nog zou ik niet stoppen met het uitnodigen (tot de islam)!”

Abū Ṭālib had deze woorden niet verwacht, en schrok. Hoewel hij geen moslim was, hield hij van de Profeet alsof hij zijn eigen zoon was. Daarbij komt dat hij een belofte had gedaan, toen zijn vader ‘Abd al-Muttalib hem en zijn broers had verzameld om te vragen wie voor de kleine Mohammed zou zorgen: “U weet dat ik niet rijk ben, mijn vader, maar ik ben barmhartig en ik heb een goed hart. Ik zou graag de zorg voor mijn neef op mij nemen. Dat belof ik. Vertrouw hem toe aan mij.”

Hij kon het daarom niet over zijn hart verkrijgen om Mohammed’s hart te breken. Hij riep naar hem: “Kom en zeg wat je wil. Ik zweer dat ik je nooit, maar dan ook nooit aan hen zal uitleveren.”² Omdat zij niet konden krijgen wat zij wilden, namen de afgodendienaren Umara, de zoon van Walīd ibn Mughira mee naar Abū Ṭālib om hem een nieuw aanbod te doen: “Umara is de sterkste en knapste jongen van *Quraysh*. Neem hem mee en maak gebruik van zijn intelligentie en kracht. Hij kan zoals je zoon zijn. En geef ons je neef die onze religie en die van zijn voorouders afwijst, opdat we ons van hem kunnen ontdoen”.

1. *Qur’ān: sūra Al-Muzzamil (73), aya 8-9*

2. Ibn Hishām, I, 276-278; Ibn Kathīr, *al-Bidaya*, III, 96-97.

“Wat is dit?”, vroeg Abū Ṭālib. “Jij geeft mij jullie zoon opdat ik namens jullie op hem kan passen, en ik geef jullie mijn zoon opdat jullie hem kunnen doden? Dat is onbestaanbaar!”¹ Daarna zeiden de afgodendienaren tegen Abū Ṭālib: “Breng deze boodschap over aan Mohammed. Laat hem naar ons komen, opdat we hem een redelijk voorstel kunnen doen”.

Nadat de Profeet de boodschap had gekregen, begaf hij zich snel naar hen toe. Anas ibn Sharik zei: “Stop met het kwaad spreken over ons en onze goden, en we zullen jou en je god met rust laten.” De Boodschapper van *Allāh* keek naar de lucht en vroeg: “Zien jullie de zon?” “Ja, die zien we”, antwoordden ze. Daarop gaf de Profeet een antwoord dat de grootsheid en de toekomst van de islam aangeeft: “Valt het binnen mijn mogelijkheden dat ik voorkom dat de zonnestralen jou bereiken?” “Ik zweer, mijn neef liegt nooit!”, zei Abū Ṭālib die erbij stond. Daarop vertrokken de afgodendienaren boos².

Volgens Ibn ‘Abbaas kwamen de leiders van *Quraysh* bijeen bij Hijr, dichtbij de *ka’ba* om in naam van de afgoden *Lāt*, *Manāt*, *‘Uzza*, *Naile* en *Isaf* te zweren dat zij, bij de eerstvolgende gelegenheid gezamenlijk de Profeet zouden aanvallen en doden. Ze bezworen dat ieder zijn deel van het bloedgeld zou betalen.

Toen de dochter van de Profeet, Faṭīma, dit hoorde, snelde zij in tranen naar haar vader en informeerde haar over dit verschrikkelijke plan. De Boodschapper van *Allāh* vroeg om water voor de *wuḍū’*. Daarna ging hij direct naar de *ka’ba*. “Daar is hij!”, riepen de afgodendienaren verheugd uit!

Het majesteitelijke voorkomen van de Profeet zorgde ervoor dat zij hun hoofden lieten zakken en hun blikken terneersloegen, hoewel zij een eed hadden afgelegd. Geen van hen had nog de moed om ook maar op te kijken. Ze geraakten al zenuwachtig bij het recht aankijken van de Profeet. De Boodschapper van *Allāh* greep een hand vol zand van de grond en zei: “Moge jullie jullie gezicht verliezen”, waarna hij het in hun richting gooide. Iedere persoon die tijdens dit voorval werd geraakt door dat zand, zou uiteindelijk als ongelovige sterven, tijdens de Slag van Badr³.

Na dit voorval verzamelde Abū Ṭālib alle stammen van Hashim en Muttalib en vroeg hen om op hun eer te zweren dat zij de Profeet tegen welke prijs dan ook zouden verdedigen tegen de Mekkanen. Zij gingen allen akkoord, behalve Abū Lahab⁴.

1. Ibn Hishām, I, 279; Ibn Sa’d, I, 202.

2. Ibn Ishāq, p. 136; Ibn Kathīr, *al-Bidayā*, III, 92; Ibn Sa’d, I, 202-203

3. Ahmad, I, 303.

4. Ibn Hishām, I, 281; Ibn Asīr, *al-Kamil*, II, 65.

De afgodendienaren wisten dat het geen zin meer had om eerst naar Abū Ṭālib te gaan, zodat ze zich direct naar de Profeet begaven: “Jij bent van goede afkomst en jij wordt gerespecteerd; echter wat je nu doet en zegt is iets wat geen enkele andere Arabier heeft gedaan. Je stort ons in wanorde ten gevolge waarvan we elkaar bij de strot grijpen. Wat is het dat je wilt? Is het rijkdom? Dan geven wij je alles wat je maar wenst. Er zal dan geen man zijn die rijker is dan jij. En als het je te doen is om het leiderschap dan maken we van jou de leider van Mekka. Als je vrouwen wilt, noem dan de mooiste vrouw in Mekka en je zal haar trouwen! En als je bezeten bent, dan brengen we je naar de beste dokter. We zullen er alles aan doen om je te genezen. We zijn bereid om alles te doen wat je wilt, zolang je maar stopt!”

De dwaze afgodendienaren dachten dat zij de Profeet van zijn missie af konden houden door hem met rijkdom, status en vrouwen te verleiden. Ze dachten dat de Profeet nooit nee tegen deze drie zaken kon zeggen, omdat ze doorgaans door alle mannen worden begeerd.

Rijkdom, status en lust zijn drie zaken die de wil van een persoon beïnvloeden. Het is bijzonder intrigerend om te zien dat de *Quraysh* niet inzagen dat deze zaken nooit een belangrijke plek in het leven van de Profeet hebben ingenomen. De Boodschapper van *Allāh* reageerde door te zeggen: “Ik wil niets van jullie. Jullie rijkdom niet, jullie status niet, jullie leiderschap niet! Het enige dat ik wil is dat jullie stoppen met het aanbidden van afgoden en *Allāh* aanbidden!”¹

Aangezien de afgodendienaren in de greep verkeerden van hun ego's, konden zij niet begrijpen wat de nobele missie van de Profeet inhield. Het onbegrip was zelfs zo groot, dat ze hem nog durfden te vragen om hun afgoden te aanbidden. De reactie van de Profeet was echter in overeenstemming met de *Qur'ān*:

قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسَلِّمَ لِرَبِّ
الْعَالَمِينَ

“Zeg: “Het is mij verboden diegenen te aanbidden die jullie naast *Allāh* aanroepen, aangezien er duidelijke bewijzen van mijn Heer tot mij zijn gekomen; en mij is bevolen mij over te geven aan de Heer van de Werelden”², en:

قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكُ بِهِ ۚ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ

1. Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, III, 99-100.

2. *Qur'ān*: *sūra Ghāfir* (40), aya 66.

[...] Zeg: “Het is mij alleen bevolen *Allāh* te aanbidden en niets met Hem te vereenzelvigen. Tot Hem roep ik (de gehele mensheid) op en tot Hem is mijn terugkeer!”¹, en:

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ ۗ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ
وَأَنْ أَتْلُو الْقُرْآنَ ۗ فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ

“(Zeg): “Het is mij alleen opgedragen om de Heer van deze plaats te dienen, Hij Die haar heilig heeft verklaard (en) alle dingen behoren aan Hem toe en het is mij opgedragen om te behoren tot hen die zich (aan Hem) hebben overgegeven,

En de *Qur’ān* te verkondigen.” Wie daarom de juiste richting volgt, volgt haar voor zichzelf. En zeg tegen hem die afgedwaald is: “Ik ben slechts een Waarschuwer”², en:

قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِّمَّا ءِتْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
لَا شَرِيكَ لَهُ ۗ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ
قُلْ أَغْتَابَ اللَّهُ أَنْبِيَا رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۗ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
أُخْرَىٰ ۗ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

“Zeg: “Wat mij betreft, mijn Heer heeft mij op het rechte pad geleid (en dit is) een heel goed geloof, de manier van geloven van Ibrāhīm, de zuivere gelovige. En hij behoorde niet tot de afgodendienaren”.

Zeg: “Mijn gebed en mijn offer, mijn leven en mijn dood zijn gewijd aan *Allāh* alleen, de Heer van alle werelden”.

“Hij heeft geen deelgenoten. Zo is mij bevolen en ik ben de eerste van de moslims.”

Zeg: “Zal ik een ander dan *Allāh* als Heer begeren terwijl Hij de Heer van alles is ?” En wat iemand ook verricht, het is alleen ten koste van zichzelf en niemand draagt de lasten van anderen. Vervolgens is jullie terugkeer tot jullie Heer en dan zal Hij jullie inlichten over dat waarover jullie verschilden”³, en:

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ

“Zeg (O Profeet): “Dit is mijn weg: ik roep op tot *Allāh* in zeker weten, ik en mijn volgelingen [...]”⁴, en:

1. *Qur’ān*: sūra Ar-Ra’d (13), aya 36.

2. *Qur’ān*: sūra An-Naml (27), aya 91-92.

3. *Qur’ān*: sūra Al-An’ām (6), aya 161-164.

4. *Qur’ān*: sūra Yūsuf (12), aya 108.

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ

“Zeg (O Profeet): “Ik vraag er geen beloning voor aan jullie, noch behoort ik tot hen die zich anders voordoen dan zij zijn”¹.

Wetende dat de Boodschapper van *Allāh* onvermurwbaar was, vroegen de afgodendienaren hem om in ieder geval te stoppen met het kwaadspreken over de afgoden. *Allāh* beval daarop:

فَلَا تَطْعَمُ الْمَكْدِيِّينَ
وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ

“Dus geef geen gehoor aan de loochenaars,

Zij zouden willen dat jij meegaande was, dan zouden zij ook meegaande kunnen zijn”².

Met andere woorden, de afgodendienaren, die de waarheid verwierpen, stelden dat zij vrede zouden sluiten met de Profeet als hij alleen de *ayāt* zou schrappen die tegen hun belangen ingingen. De waarschuwing in de *Qur’ān* is echter duidelijk:

إِذَا لَادَفْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا

“Dan zouden Wij jou een dubbele bestraffing in dit leven en in het Hiernamaals hebben doen ondergaan en zou jij voor jezelf geen helper tegen Ons hebben kunnen vinden”³.

Deze *aya* vormt dan ook het bewijs dat in tijden van moeilijkheden nog altijd geen concessies mogen worden gedaan die ten koste gaan van de principes. Immers, dat zou de afbraak van de religie betekenen, iets wat de afgodendienaren juist altijd wilden. Hoe meer afgodendienaren onverrichter zaken terugkwamen van de Profeet, hoe standvastiger ze bleven in hun pogingen om hun afgoden te redden. Ze gingen zelfs nog veel verder: “Aanbid onze goden om de dag, en dan zullen we jouw god om de dag aanbidden. Zo maken we een einde aan dit conflict”.

Dit aanbod is volledig in strijd met de geest en logica van de islam. *Allāh* openbaarde:

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ
لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

1. *Qur’ān*: sūra Ṣād (38), aya 86.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Qalam (68), aya 8-9.

3. *Qur’ān*: sūra Al-‘Isrā’ (17), aya 75.

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَّا أَعْبُدُ
لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

“Zeg: “O jullie ongelovigen,
Ik aanbid niet wat jullie aanbidden,
En jullie aanbidden niet wat ik aanbid,
Noch heb ik aanbeden wat jullie aanbidden,
En noch hebben jullie aanbeden wat ik aanbid,
Aan jullie jullie godsdienst en aan mij mijn godsdienst”¹.

In het begin bekeerden voornamelijk de armen, de zwakkeren en de slaven zich tot de islam. Er waren wel vermogende bekeerlingen, zoals Abū Bakr, maar dit waren er niet veel. Dat de Boodschapper van *Allāh* allerlei soorten aanbiedingen en giften van de afgodendienaren weigerde, vormt een bewijs voor het feit dat hij geen enkele intentie had om rijk te worden, titels te vergaren en dergelijke. Zelfs in voorspoedige tijden zag het leven van de Profeet er niet veel anders uit dan dat van de armen. Dit is zonder twijfel een uiting van de profetische moraal, waar onthouding, nederigheid en tevredenheid onderdeel van uitmaken.

Indien de Profeet dat had gewild, dan had hij het aanbod om leider te worden, kunnen accepteren en de macht en de mogelijkheden ervan kunnen gebruiken ten faveure van de islam. Echter, hij wilde niet dat de islam gemixt werd met dergelijke politieke spelletjes. Hij wilde de functie niet gebruiken als middel voor een bepaald doel, simpelweg omdat de islam loyaliteit en eer jegens de religie hoog in het vaandel heeft staan. Moslims dienen daarom onder verschillende omstandigheden standvastig te blijven. Hoe dan ook, hun pad is de *sirat al-mustaqīm*.

7. De onnavolgbaarheid (*i'djaaz*) van de stijl van de *Qur'ān* en het effect ervan op de toehoorders

Het woord *i'djaaz* betekent het ongeschikt maken van iets of iemand, of aan een bepaald iets voorbijgaan. In technische zin is het echter zo, dat de mens niet in staat is om iets wat gelijk is aan de *Qur'ān* te reproduceren in termen van eloquentie, wetgevende waarde en kennis over het ongeziene, omdat de *Qur'ān* een goddelijke oorsprong heeft.

Aangezien *Allāh* het laatste Boek in de meest perfecte taal – de Arabische taal – wilde openbaren, gaf Hij het aan de mensen die deze taal al

1. *Qur'ān*: *sūra Al-Kāfirūn* (108), *aya* 1-6; Ibn Hishām, I, 386.

eeuwen spraken en die gevoel hadden voor literaire eloquentie. Aangezien de Arabieren verschillende literaire activiteiten ontplooiden, zoals verbale (orale) competities, waren zij in staat om de taal verder te ontwikkelen. Ten gevolge hiervan verrijkten zij de taal en perfectioneerden die. Het werd daarmee de ideale taal om Goddelijke woorden in uit te drukken.

De activiteiten die de Arabieren ontplooiden maakten van eloquentie een beroep. Dichters en sprekers kregen steeds vaker jaloersmakende rangen in het openbare leven. Dit was de context waarin de *Qur'ān* werd gepenbaard. De eloquente wijze waarop de *Qur'ān* zaken verwoordt, wordt als een van de grootste wonderen gezien.

Dit komt omdat de belangrijkste eigenschappen die een mens van andere schepselen onderscheiden, zijn verstand en zijn manier van uitdrukken zijn. De *Qur'ān* excelleert hierin. *Allāh* zegt:

الرَّحْمٰنُ
عَلَّمَ الْقُرْآنَ
خَلَقَ الْإِنْسَانَ
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ

“De Barmhartige

Heeft de *Qur'ān* onderwezen.

Hij heeft de mens geschapen

En heeft hem de uiteenzetting of welsprekendheid geleerd”¹.

Er zijn vele boeken geschreven over de onnavolgbaarheid van de stijl van de *Qur'ān*. Daarin staan vele observaties met betrekking tot dit wonder. Hier volgen enkele voorbeelden.

Toen de Boodschapper van *Allāh* zijn profeetschap aankondigde, wezen de afgodendienaren dit af:

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ^ط

“En (toch) zeggen zij: “Waarom zijn aan hem geen tekenen van zijn Heer neergezonden?” [...]”²,

Allāh antwoordt daarop:

قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ
أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

1. *Qur'ān*: sūra Ar-Rahmān (55), aya 1-4.

2. *Qur'ān*: sūra Al-'Ankabūt (29), aya 50.

“[...] Zeg: “De tekenen zijn bij *Allāh* alleen en ik ben slechts een duidelijke waarschuwer”.

Is het niet genoeg voor hen dat Wij aan jou het Boek hebben neergezonden dat aan hen wordt voorgedragen? Daarin schuilt waarlijk genade en een herinnering voor mensen die er in geloven.”¹

De *i’jaaz* van de *Qur’ān* is in vele opzichten expliciet aanwezig, zoals de eloquentie en stijl, in de rijkdom van de inhoud, in de overtuigingskracht van de principes, in de informatie over dat wat onbekend is, en in het vermogen om voortdurend legitiem en juridisch superieur te zijn.

Het belangrijkste aspect van het wonder van de *Qur’ān* ligt in de eloquentie en stijl. Met eloquentie wordt bedoeld dat iedere boodschap in de meest passende bewoordingen wordt overgebracht, terwijl zij tegelijkertijd in overeenstemming is met het doel of met het publiek, al naar gelang de situatie dat nodig heeft. Ten aanzien van de onderwerpen die in de *Qur’ān* voorkomen, past de *Qur’ān* de eloquentie op de meest welsprekende wijze toe.

De *Qur’ān* is ook een toonbeeld van helder taalgebruik. Het is onmogelijk om zelfs ook maar kleine fouten te vinden, bijvoorbeeld in de woordkeuze, of in de wijze waarop de Boodschap in zinnen wordt uitgedrukt. Evenals de betekenis is ook de woordkeuze² van de *Qur’ān* afkomstig van *Allāh*. Dit is een van de fundamentele verschillen met de *aḥādīth*.

Om deze reden wordt het wijzigen van één woord in de *Qur’ān* beschouwd als ongeloof wanneere dit opzettelijk wordt gedaan. Indien dat onopzettelijk gebeurt, dient men de daad herstellen alsmede de handelingen die voort zijn gekomen uit het wijzigen van de tekst. Islamitische geleerden hebben vele bepalingen opgesteld over de juridische gevolgen van het onopzettelijk wijzigen of afwijkend uitspreken van de *Qur’ān* tijdens het gebed.

De bewering dat aanbedding ook mogelijk is aan de hand van een vertaling van de *Qur’ān*, wat hooguit een interpretatie inhoudt van de vertaler, is dan ook de grootste onzin, getuigend van een intellectueel faillissement.

De stijl van de *Qur’ān* kent een balans tussen bewoording en betekenis. Iedere boodschap die hij wenst over te brengen, kent de juiste woorden om dit doel te bereiken. Deze stijl doet zelfs de beste deskundigen op het gebied van literatuur versteld staan.

De bekende Andalusische exegeet Ibn Atiyya heeft gezegd: “De *Qur’ān* is een boek waarbij het, als men er een woord uit weghaalt, onmogelijk

1. Ibid., *aya* 50-51.

2. Hiermee worden de intonatie, de woordkeuze, de uitspraak en de helderheid bedoeld.

is om er een beter woord voor in de plaats te zetten omdat dan de gehele Arabische taal rommelt”¹.

Aangezien het boek het woord van *Allāh* is, bevat de *Qur’ān* verschillende gelijkenissen, adviezen, debatten, historische verslagen, juridische zaken en informatie over het Hiernamaals, het Paradijs en de Hel. En bovendien verzen over blijde tijdingen en waarschuwingen. Bij iedere gelegenheid en in de kracht van de boodschap bestaat er een harmonie tussen de eloquentie, de helderheid en de inhoud van de tekst.

De *Qur’ān* is bedoeld voor mensen met verschillende niveaus van intellect, voor verschillende tijden en verschillende plaatsen. Als een *aya* door mensen met verschillend begripsvermogen wordt gereciteerd, dan begrijpt iedereen datgene wat past bij zijn of haar mate van begrip. Dit is een eigenschap die verder gaat dan wat binnen de mogelijkheden van de mens ligt.

Samenvattend: het wonder van iedere profeet is gebonden aan zijn tijd. De Profeet Mohammed is gezonden als profeet voor de gehele mensheid. Zijn grootste wonder, de *Qur’ān*, zal dan ook onveranderlijk blijven tot aan de Dag des Oordeels.

Om het bestaan en de macht van *Allāh* te illustreren, refereert de *Qur’ān* verschillende malen aan wetenschappelijke feiten. De snelle ontwikkelingen en ontdekkingen van de afgelopen veertienhonderd jaar op wetenschappelijk vlak hebben deze feiten niet kunnen weerleggen, ze hebben dat eerder bevestigd. Ook dit laat de wonderbaarlijke aard van *Qur’ān* zien.

Moderne landen produceren, aan de hand van de meest intelligente personen, verschillende encyclopediën, waarmee ze met elkaar wedijveren. Een voorbeeld hiervan is het Britse *Britannica* of het Franse *Larousse*. Deze encyclopediën hebben met regelmaat herzieningen en aanvullende volumes nodig om informatie te corrigeren of om tekortkomingen te compenseren. Vooral nieuwe ontdekkingen dwingen hen dit te doen. Zelfs in de huidige tijd, waarin ontzettend veel wetenschappelijk onderzoek wordt verricht, zijn encyclopediën als snel verouderd. Echter, de *Qur’ān* heeft geen herzieningen nodig, en ook nooit gehad. Ook dit is een van de bewijzen voor de Goddelijke oorsprong en het feit dat het Woord van *Allāh* hier wordt weergegeven.

In een *ḥadīth* waarin het eeuwige karakter van de *Qur’ān* wordt benadrukt, zegt de Profeet: “De *Qur’ān* is het Goddelijk woord dat de mens naar veiligheid leidt in tijden van beproevingen. Het geeft informatie over vroegere volkeren en bevat waarschuwingen voor komende volkeren. Het

---

1. Zarqānī, *Manāhilü'l-İrfān*, II, 325; Mohammed Abdullāh Dirāz, *an-Nabau'l-Azīm*, s. 112; Atā, *Azamatü'l-Kur'ān*, p. 85.

bevat tevens oordelen over allerlei kwesties die in de tussentijd hebben plaatsgevonden. Het onderscheidt goed van kwaad. Het boek is niet ijdel. De overtreder die het verlaat zal door *Allāh* worden vernietigd. De persoon die een andere leiding zoekt doet *Allāh* dwalen. Het is een krachtig touw van *Allāh* ter gedenking van Hem. Het is het rechte pad. Degene die ernaar leeft, zal nooit dwalen. De tongen die het reciteren zullen geen fouten maken. De geleerden zullen nooit genoeg krijgen van de inzichten die het biedt. De herhaling ervan zal nooit vervelen en de wonderen zullen altijd blijven verwonderen. Wanneer de *jinn* het horen, kunnen ze niet anders dan zeggen:

إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا

[...] “Wij hebben waarlijk een wonderbaarlijke *Qur’ān* gehoord!”¹

Degenen die het uitspreken, zullen waarlijk alleen de waarheid spreken. En degenen die er mee oordelen, zullen waarlijk een rechtvaardig oordeel vellen. Degenen die het Boek in praktijk brengen, zullen beloningen oogsten. Degenen die daarom vragen, zullen het meest rechtgeleide pad vinden².

De *Qur’ān* is een wonder in al zijn eigenschappen. In dat opzicht heeft het Boek de mens – waaronder de Arabieren die een hoog niveau van eloquentie hadden bereikt – en de *jinn* al eeuwen uitgedaagd om een soortgelijke tekst voor te brengen.

فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ

“Laat hen dan een verhandeling (naar voren) brengen die hieraan gelijk is, als zij waarachtig zijn”³.

De machteloosheid van de afgodendienaren ten aanzien van deze Goddelijke uitdaging wordt in de *Qur’ān* door de Almachtige weergegeven:

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوْرٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَضَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

“Zij zeggen: “Heeft hij dit (de *Qur’ān*) verzonnen?”, antwoord: “Breng dan tien dergelijke verzonnen hoofdstukken voort die daaraan gelijk zijn en roep buiten *Allāh* aan wie jullie kunnen, als jullie waarachtig zijn”⁴.

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُوْرَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

1. *Qur’ān: sūra Al-Djinn (72), aya 1.*

2. Darimi, *Fadāil’ul-Quran*, 1.

3. *Qur’ān: sūra At-Ṭūr (52), aya 34.*

4. *Qur’ān: sūra Hūd (11), aya 13.*

“En als jullie in twijfel verkeren over hetgeen Wij aan Onze dienaar (Mohammed) hebben neergezonden, breng dan een soortgelijk hoofdstuk (gedeelte van de *Qur’ān*) voort en roep anderen naast *Allāh* als getuigen aan, als jullie de waarheid spreken”¹.

قُلْ لِّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ
ظَهِيرًا

“Zeg: “Als de mens en de *jinn* (allen) zouden samenspannen om het gelijke van deze *Qur’ān* voort te brengen, zouden zij het gelijke daarvan niet kunnen voortbrengen, ook al zouden zij elkaars helpers zijn”².

Niettemin zetten de afgodendienaren hun ongefundeerde beweringen voort, hoewel ze daar alleen hun eigen gebrek aan samenhang en inzicht aantonen.

إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ

“[...] “Dit is niets dan magie die overgeleverd is”³, en :

سِحْرٌ مُّسْتَمَرٌّ

“[...] “Een telkens terugkerende magie”⁴, en:

إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ

“[...] “Dit is niets anders dan een leugen die hij (de profeet) heeft verzonnen”⁵, en:

إِنْ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

“[...] “Dit zijn slechts fabels van de ouden”⁶.

Tot op de dag van vandaag heeft de uitdaging van de *Qur’ān* alleen geresulteerd in bitter verlies voor de vijanden van de islam. Dit zal ook altijd zo blijven, tot aan het einde der tijden.

Door de jaren heen hebben christenen priesters opgeleid die bekwaam genoeg waren om de Arabische taal aan Arabieren te onderwijzen. Echter, geen van hen had de moed om deze specifieke uitdaging met de *Qur’ān* aan te gaan. Hadden de niet-moslims, die allerlei moeilijke wegen hebben bewandeld om het licht van de islam te doven, dan niet de moeite kunnen nemen om deze uitdaging aan te gaan? Levert dit historische feit op zich al niet voldoende bewijs voor de grootsheid van de *Qur’ān* en de

1. *Qur’ān*: *sūra* Al-Baqara (2), *aya* 23; zie ook *sūra* Yūnus (10), *aya* 38.

2. *Qur’ān*: *sūra* Al-‘Isrā’ (17), *aya* 88.

3. *Qur’ān*: *sūra* Al-MuddAthîr (74), *aya* 24.

4. *Qur’ān*: *sūra* Al-Qamar (54), *aya* 2.

5. *Qur’ān*: *sūra* Al-Furqān (25), *aya* 4.

6. *Qur’ān*: *sūra* Al-‘An‘ām (6), *aya* 25.

machteloosheid van de vijanden van de islam? Is dat al niet voldoende om aan te tonen dat de islam niet kan worden weerlegd?

Vele personen die bekend stonden om hun eloquentie in de Arabische taal hebben maanden achtereen achter gesloten deuren geprobeerd om een vers gelijk aan die van de *Qur'ān* voort te brengen. Zij hebben ondanks al hun inzet gefaald. Musaylama en vele anderen hebben geprobeerd om alternatieven voor de *Qur'ān* te produceren, maar die poging zette alleen henzelf te kijk, zij liet vooral hun onkunde zien. Dit komt omdat de *Qur'ān* niet alleen een wonder in eloquentie is, maar ook een boek dat alle eeuwen en waarheden omvat. Het is omwille daarvan onmogelijk voor een mens, die niet eens weet waar en wanneer hij zal sterven, om een wonderbaarlijk vers met waarheden voort te brengen. De huidige staat van de Tora en de Bijbel is bekend. Aangezien zij aan menselijke interventie onderhevig zijn geweest, zijn ze beide niet meer gelijk aan het origineel, ten gevolge waarvan er een virtueel web van contradicties is ontstaan.

Een blik op de ervaringen in het verleden voorziet in het grootste en onweerlegbare bewijs voor het feit dat de *Qur'ān* een boek is met wonderbaarlijke eloquentie. Vanaf de eerste dag van de openbaring tot nu toe is er geen enkel persoon geweest die het Goddelijke Boek met succes heeft kunnen bestrijden. Degenen die het wel geprobeerd hebben, hebben zichzelf alleen maar vernederd ten aanzien van de recht van de mensheid. Ze hebben schande over zichzelf afgeroepen, die tot aan het Laatste Uur hen zal blijven vervolgen¹.

De *Qur'ān* is poëzie noch proza. Het Boek heeft een stijl die de eigenschappen van deze beide combineert, samen met een interne harmonie die min of meer boven deze stijl zweeft. Deze harmonie is voelbaar tot in de diepste lagen van de ziel wanneer men de *Qur'ān* reciteert. Alleen al een kleine wijziging in de volgorde van de woorden is al voldoende om de harmonie en de betekenis verloren te doen gaan.

Met deze eigenschap heeft de *Qur'ān* een enorme impact op de mensen. Slechts door het reciteren met een zuivere tong zorgde de Profeet ervoor dat menig Arabier zich heeft beijverd om de islam binnen te treden. Aangezien zij geen gelijkend woord of synoniem konden voortbrengen, erkenden de afgodendienaren in hun hart de eloquentie van de *Qur'ān*. De enige reden dat zij de *Qur'ān* bleven afwijzen was, dat het Boek tussen hen en hun belangen in stond. Daarbijvonden ze het een ondragelijk idee om een wees, die de Profeet was, te volgen.

---

1. Bûtî, *Min Rawâii'l-Kur'ân*, p. 126, 129, 130.

Ibn ‘Abbās verhaalt over een dag dat Walied ibn Mughira naar de Profeet kwam en hem vroeg om de *Qur’ān* te reciteren. De Boodschapper van *Allāh* reciteerde het volgende:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۗ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

“*Allāh* gebiedt rechtvaardig te handelen, het goede te doen en vrijgevigheid ten opzichte van verwanten; en (Hij) verbiedt onzedelijkheid, het verwerpelijke en opstandigheid. Hij vermaant jullie opdat jullie indachtig mogen zijn”¹.

Walied vroeg aan de Profeet om het nog een keer te reciteren, waarbij Walied het niet kon laten om toe te voegen: “Ik zweer dat er zulke zoetheid, schoonheid en helderheid in deze woorden zitten. Ze weerspiegelen een heerlijke groene boom, met vochtige wortels en vruchten die aan de takken hangen. Het is onmogelijk dat een mens deze verzint. Er is niets wat ze zal verslaan en ze zullen zonder twijfel degenen overwinnen die ze bestrijden”.

Nadat Walied verbaasd was vertrokken, begaf hij zich naar het huis van Abū Bakr en stelde hij hem enkele vragen over de *Qur’ān*. Daarna ging hij naar de leiders van *Quraysh*. “De dingen die de zoon van Abū Kabsha zegt zijn waarlijk bijzonder! Ik zweer dat het geen poëzie is, noch magie of onzin! Wat hij zegt is zonder twijfel het woord van *Allāh*!”

Toen Abū Jahl hem hoorde, mopperde hij: “Ik zweer dat als Walied zijn religie de rug toekeert de rest van *Quraysh* zal volgen!” Hij ging vervolgens direct naar Walied en zei spottend: “O oom, jouw stam is bezig met een inzameling omdat je kennelijk naar Mohammed bent gegaan om te smeken”. “De *Quraysh* zou dan beter moeten weten, ik ben de rijkste onder hen!”, antwoordde Walied. “Zeg dan iets over Mohammed opdat zij weten dat je Mohammed afwijst en afkeurt”, stelde Abū Jahl voor. “Wat kan ik zeggen? Ik zweer dat er niemand is die poëzie, *qasieda* en *rajaz*² beter kent dan ik. Maar wat hij zegt, lijkt hier niet op. Ik verzeker dat wat ik van Mohammed gehoord heb, in niets lijkt op het woord van een mens of van een *jinn*. Het heeft een perfecte zoetheid en elegantie.”, antwoordde Walied.

Abū Jahl was onvermurwbaar. “Jouw stam zal jouw opvattingen niet goedkeuren totdat je iets hebt gezegd dat tegen Mohammed is”. “Geef me

1. *Qur’ān*: sūra An-Naḥl (16), aya 90.

2. *Rajaz* is een vorm van poëzie met een Arabisch intonatie. Het ritme en de toename daarin is traag maar ook snel, waardoor het met verschillende instrumenten begeleid kan worden. Hiermee kan er op een reeks van emoties worden ingespeeld. Aangezien het werd gebruikt om verschillende emoties te uiten, wordt er gezegd dat het wel vijftien subcategorieën kan hebben. Tahir‘ul-Mevlevi, *Edebiyat Lügati*, p. 120, “recez” article.

tijd om na te denken”, antwoordde Walied weer. Nadat hij een tijdje had nagedacht, kwam hij naar buiten en zei: “Het is oude magie!”¹

Dit verhaal staat ook in de *Qur’ān*:

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ - ٧٤:١٨
 فَمُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ
 ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ
 ثُمَّ نَظَرَ
 ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ
 ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ
 فَفَالَ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ
 إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ

“(Ziet!) Hij dacht waarlijk na en besloot!

Vernietigd zij hij vanwege hoe hij besloot!

Toen keek hij (om zich heen, d.w.z. dacht na),

Daarna fronste hij en keek nors,

Dan keerde hij zich af en toonde zich hoogmoedig.

Hij zei: “Dit is niets dan magie die is overgeleverd”².

Abū Sofyaan , Abū Jahl en Ahnath ibn Shariq, die het volk ervan weerhielden om naar de *Qur’ān* te luisteren, kwamen eens – zonder het van elkaar te weten – drie nachten achtereenvolgens naar de *ka’ba* om stiekem naar de recitatie van de Boodschapper te luisteren. Echter, ze schaamden zich op het moment dat ze elkaar tegenkwamen. Vervolgens herpakten ze zich. “Wat hier gebeurd is, mag niemand weten! We zullen vernederd worden als dit uitkomt. Onze woorden zullen geen effect meer hebben als we anderen ervan proberen te weerhouden naar de *Qur’ān* te luisteren!” Vervolgens zwoeren zij dat zij dit niet meer zouden herhalen, en scheidten hun wegen zich³.

Vele mensen hebben de islam geaccepteerd vanwege de schoonheid van de *Qur’ān*. Een bekend en gevierd voorbeeld is dat van ‘Umar. Hij stond bekend om zijn temperament. Zijn wereld stond op zijn kop toen hij in het

1. Hakiem, II, 550/3872; Tabari, *Tafsīr*, XXIX, 195-196; Wahidi, s. 468

2. *Qur’ān*: sūra Al-Muddathîr (74), aya 18-25.

3. Ibn Hishām, I, 337-338

huis van zijn zwager de *Qur'ān* hoorde reciteren. Zijn hart smolt uiteindelijk, evenals zijn woede.

Een ander persoon die de islam accepteerde omdat hij de *Qur'ān* hoorde reciteren, was Jubayr ibn Mutim toen hij gevangen genomen was. Toen hij de recitatie van *sūra* At-Ṭūr door de Profeet hoorde, trilde zijn hart, waarna hij zei: “Ik dacht dat mijn hart zou breken!”¹

Zijn eigen verslag van de gebeurtenis gaat als volgt:

“Ik hoorde de Boodschapper van *Allāh sūra* At-Ṭūr reciteren tijdens *salāt al-maghrib* :

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ
أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ
أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصِيطِرُونَ

“Of zijn zij uit niets geschapen, of zijn zij (hun eigen) scheppers?

Of schiepen zij de hemelen en de aarde? Nee, zij zijn nergens zeker van.

Of beschikken zij over de schatten van jouw Heer, of hebben zij de heerschappij (daarover)?”²

Op dat moment wilde mijn hart uit mijn vel vliegen vanwege de vreugde”³.

Tijdens de eerste jaren van het Profeetschap was de zus van Imr' al-Qays, de beroemde poëet wiens gedichten aan de muur van de *ka'ba* hingen bij wijze van teken van de overwinning in dichtwedstrijden, nog in leven. Men las haar enkele *ayāt* uit de *Qur'ān* voor. De vrouw, die een expert was in eloquentie en helderheid in spraak, riep uit: “Dit kan niet het woord van een mens zijn! Met zulke woorden op deze wereld verdienen de gedichten van mijn broer het niet langer meer om aan de muur van de *ka'ba* te hangen! Ze moeten plaatsmaken voor deze woorden!” Vervolgens verwijderde ze het gedicht van haar broer waarmee hij een prijs had gewonnen, met haar eigen handen. En de mindere gedichten volgden nadien⁴.

Alleen al het luisteren naar de *Qur'ān* is voor een persoon toereikend om zich te realiseren dat het het woord van de Waarheid is. Het is om deze reden dat de Profeet de taak kreeg toegewezen om de *Qur'ān* aan anderen te tonen en te laten horen. De *Qur'ān* zegt:

1. Ahmad, IV, 83, 85.

2. *Qur'ān*: *sūra* At-Ṭūr (52), *aya* 35-37.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4854.

4. Zie Ahmed Cevdet Paşa, I, 83.

وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبِغِثْهُ مَأْمَنَةً ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ

“En wanneer één van de afgodendienaren jou om bescherming vraagt, schenk hem dan bescherming opdat hij het woord van *Allāh* moge horen; voer hem dan naar een plaats, waar hij veilig is. Dit is omdat zij mensen zijn die niets beseffen”¹.

Hieruit wordt het duidelijk dat het overbrengen van het Goddelijke woord de mensen in staat stelt om het licht van de religie in hun harten toe te laten.

De melodie van de *Qur’ān* verleidt het hart door de harmonie in de toon, de onnavolgbare volgorde van de woorden, de lange en de korte klinkers en de momenten van rust. Als de *Qur’ān* op een juiste manier en volgens de regels van *tajwīd* wordt voorgedragen, is zelfs iemand die de betekenis niet begrijpt in staat om de uniekheid van de *Qur’ān* te begrijpen en daaraan vreugde te ontlenuen².

8. De houding van de afgodendienaren jegens de *Qur’ān*

De islam sprak de waarheid, kwam met gerechtigheid, sprak over het Hiernamaals, de wederopstanding en de verantwoording voor het aangezicht van *Allāh*. Zij beloofde dat zij geen enkel onrecht onbestraft zou laten. De islam heeft als doel een einde te maken aan egoïstische levens, een verontrustende gedachte voor de afgodendienaren. De islam maakt hun afgoden te schande, verklaart ze vals. Met het nieuws dat de Profeet naar Mekka kwam, trilde Mekka op haar grondvesten. Het begin van *sūra An-Naba’* beschrijft dit:

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ
عَنِ النَّبِئِ الْعَظِيمِ
الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ

“Waaromtrent (onder)vragen zij elkaar?

Over de geweldige aankondiging,

Waaromtrent zij (van mening) verschillen?”³

1. *Qur’ān*: *sūra At-Tauba* (9), aya 6.

2. De recitatie van de *Qur’ān* is ontwikkeld tot een aparte wetenschap die zich richt op tien verschillen de stijlen van recitatie (*qirā’āt al-‘ashara*). Net als de stichters van bepaalde *madhāhib* hebben ook de recitatiestijlen hun initiatoren.

3. *Qur’ān*: *sūra An-Naba’* (78), aya 1-3.

Aangezien mensen geneigd zijn de waarheid aan te nemen, zullen de harten nooit genoeg nemen met datgene wat niet bekend is. Ze zullen altijd kijken naar wat wel bekend is. Wat zij niet kennen en wat zij wellicht nooit zullen wetenee jaagt hen vreselijke angst aan. En hoewel de profeten hun verschillende inzichten hebben gegeven, is de mens altijd bezig met het fenomeen van de dood. Het mysterie van de dood knaagt aan de mens en jaagt hem vrees aan. Sommige mensen proberen dat gevoel van tijd tot tijd te verdrukken aan de hand van verschillende visies op de dood. Daarmee verdrukken ze het onmiskenbaar naar het onderbewustzijn. Omdat de dood een heftige gebeurtenis is, misschien wel heftiger dan het leven zelf, en iedereen deze zal moeten ondergaan, staat de uitleg van het overlijdensproces boven aan het lijstje van de mensheid.

Het tijdloze raadsel is met behulp van het menselijk verstand niet te bevatten. Het is alleen met de kracht van openbaring te begrijpen. Aangezien deze informatie over de toekomst wel aan de Profeet Mohammed en andere profeten is gegeven, zou de mens dat moeten verwelkomen en waarderen. Echter, sommige groepen hebben dat alleen geridiculiseerd of stelden zich onverschillig op. Afgodendienaren en ongelovigen die een leven hebben geleid dat tegengesteld was aan het doel van de schepping, reageerden koppig en egoïstisch toen zij het nieuws over het Hiernamaals hoorden. Ze keerden de eeuwige verlossing hun rug toe, omdat het conflicteerde met hun levensstijl.

De *Qur'ān* noemt het Hiernamaals 'het grote nieuws'. De reden hiervoor is duidelijk. Ongeacht zijn persoonlijk omstandigheden is ieder persoon in meer of mindere mate bang voor de dood. Dat ieder pad van het leven uiteindelijk in de dood resulteert, is voor ieder hart pijnlijk, met name voor dat van de ongelovige. Men zou verwachten dat op zijn minst de ernst van het nieuws aangaande de dood zou worden begrepen, aangezien zich daar voor een persoon geen grote zorg bevondt. Sterker nog: degenen die het goed hebben begrepen, hebben hun vergankelijke verlangens aan de kant gezet ten faveure van de waarheid en het eeuwige leven. Een leven zonder dat daarbij lessen geleerd worden over de dood, is niets anders dan een leven in duisternis en rampspoed. De islam adviseert daarom met grote regelmaat dat de mens zich dient voor te bereiden op de dood.

Verontrust door de teksten in de *Qur'ān* aangaande het Hiernamaals en de dood, en de conflicten die dat opleverde met de eigen belangen, vroegen de afgodendienaren de Profeet om het nieuws hierover aan te passen.

“Breng ons een *Qur'ān* die ons niet beveelt om te stoppen met het aanbidden van *Lāt* en *Uzza*. Als *Allāh* zo'n *Qur'ān* niet openbaart, dan moet jij dat bedenken of moet jij de teksten aanpassen die je nu hebt. Breng

barmhartigheid in plaats van straf, maak zaken toegestaan in plaats van niet toegestaan!”

وَإِذَا تُنذِرَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ ۖ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا إِنَّتِ بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلَهُ ۗ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أُبَدِّلَهُ مِنْ تَلْقَاءِ نَفْسِي ۗ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ ۗ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

“En wanneer Onze duidelijke tekenen aan hen worden voorgedragen, zeggen zij die niet uitzien naar de ontmoeting met Ons: “Breng ons een andere *Qur’ān* dan deze, of verander hem.” Zeg: “Het past mij niet hem vanuit mij zelf te veranderen – ik volg alleen datgene wat mij wordt geopenbaard. Ik vrees waarlijk de straf van de grote Dag, indien ik mijn Heer niet zou gehoorzamen”¹.

De afgodendienaren wisten niet wat ze moesten doen, en dus grepen ze terug op onderdrukking, vervolging en marteling van moslims. Dit werd zo erg, dat het het leven in Mekka ondragelijk maakte. Evenals veel andere moslims, vroeg Abū Bakr de Profeet toestemming om te migreren. Toen hij deze toestemming eenmaal had verkregen, vertrok hij naar Abessinië.

Na één of twee dagen reizen, kwam hij bij Ibn Daghina langs, stamhoofd van Qara. Hij zei: “Een man zoals jij, Abū Bakr, mag zijn huis niet verlaten, noch verdreven worden. Ik zweer, jij bent als een edelsteen van jouw stam. Jij doet wat goed is en jij zorgt voor jouw verwanten. Jij werkt voor hen die dat niet kunnen. Keer om! Jij staat onder mijn bescherming!”

Met Ibn Dâghina aan zijn zijde, keerde Abū Bakr terug naar Mekka. Toen zij de stad binnengingen, verklaarde Ibn Daghina openlijk dat Abū Bakr onder zijn bescherming stond. De *Quraysh* stelden enkele voorwaarden op. “Zeg tegen Abū Bakr dat hij zijn God thuis moet aanbidden. Laat hem zijn gebed en zijn recitatie van de *Qur’ān*, zoveel als hij wil, thuis verrichten. Hij mag ons niet storen door ergens anders het gebed te verrichten of de *Qur’ān* te reciteren. We zijn bang dat hij onze vrouwen en kinderen betovert”.

Ibn Daghina bracht de Mekkaanse voorwaarden over aan Abū Bakr, die zijn akkoord gaf. Voor zijn huis maakte hij een kleine gebedsplaats. Daar bad hij en reciteerde hij de *Qur’ān*. Gevoelig als hij was, werd hij emotioneel bij het reciteren van de *Qur’ān*, zodanig dat hij zijn tranen niet kon tegenhouden. De vrouwen en de kinderen van de afgodendienaren verzamelden zich rondom hem en luisterden aandachtig. Ook dit verontrustte de afgodendienaren. Zij zeiden tegen Ibn Daghina dat Abū Bakr zich diende te weerhouden om dit te doen, of ze zouden zijn bescherming opheffen.

Hij zond Abū Bakr een bericht: “Blijf in huis of wees stil, of verklaar anders dat je niet meer onder mijn bescherming staat!” In volledige

1. *Qur’ān: sūra Yūnus* (10), *aya* 15; Wāhidi, p.270; Alusi, XI, 85.

overgave aan de wil van *Allāh* gaf Abū Bakr de volgende reactie: “Ik geef de bescherming terug aan jou. De bescherming van *Allāh* is voldoende voor mij”¹.

Aangezien de Arabieren verzot waren op literatuur, hielden zij van eloquent woordgebruik. Dit ging zo ver, dat een goed rijm kon resulteren in hemelhoge lofuitingen voor de auteur. Vanwege de grote invloed van de *Qur’ān*, die van tijd tot tijd toch grip en invloed op hen had, namen de afgodendienaren het heft in eigen handen met bepaalde zelfontworpen maatregelen. Naast de uitbanning van het reciteren van en het luisteren naar de *Qur’ān* in het dagelijks leven, maakten zij eveneens geluiden om het geluid van de *Qur’ān* te onderdrukken. Hiermee wilden zij voorkomen dat anderen ermee in aanraking zouden komen. *Allāh* zegt in de *Qur’ān*:

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ

“En zij die niet geloven zeggen: “Luister niet naar deze *Qur’ān*, maar maak het (de Boodschap) belachelijk, opdat jullie de overhand mogen krijgen”².

Ondanks de constante onderdrukking en aanvallen van zijn stam, bleef de Boodschapper van *Allāh* de Boodschap van de islam uitdragen en mensen uitnodigen. De afgodendienaren aan de andere kant, kwaen naburige Arabieren al buiten de stad tegemoet. Zij kwamen naar Mekka voor de pelgrimage of vanwege andere redenen. De Mekkanen waarschuwden en bedreigden hen zelfs om niet met de Profeet in aanraking te komen. Ze zeiden dat hij een gek, een tovenaar en dergelijke was. Zij wilden voorkomen dat de mensen hem zouden opzoeken, door beschuldigingen te uiten waar zij zelf niet eens in geloofden.

Toen Tufayl ibn `Amr ³ naar Mekka kwam ontmoette hij daar enkele Mekkaanse leiders. “Jij bent een welgerespecteerde poëet van jouw stam, Tufayl. Aangezien je naar onze stad bent gekomen, waarschuwen wij jou voor een man onder ons. Zijn situatie baart ons zorgen. Hij heeft de gemeenschap volledig op zijn kop gezet. Zijn woorden hebben hetzelfde effect als magie; ze scheiden een man van zijn vader, zijn echtgenote en zijn kinderen. We vrezen dat wat ons overkomen is, ook jou en jouw stam zal overkomen. Dus praat niet met hem en luister niet naar hetgeen hij te zeggen heeft!”

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3905.

2. *Qur’ān: sūra Fuṣilat* (41), *aya* 26.

3. Tufayl ibn Amr Ad-Dawsi was een eerbare, wijze en gastvrije man met een liefde voor poëzie. Zijn deur stond altijd open voor gasten. Hij gaf degenen die honger leden te eten, beschermde hen die onderdak nodig hadden en bood hulp aan de hulpbehoevendenden. Na zijn bekering tot de islam in het tiende jaar van het Profetschap, bleef hij zijn stam Daws uitnodigen tot de islam. Hij zou uiteindelijk gedood worden in de Slag van Yamama.

Beïnvloed door deze woorden, besloot Tufayl om niet te praten met of te luisteren naar de Boodschapper van *Allāh*. Toen hij bij de *ka'ba* was, stopte hij zelfs katoen in zijn oren om de woorden van de Profeet niet of zelfs niet per ongeluk te moeten aanhoren. Later schaamde hij zich voor zijn daden en dacht: "Waar ben ik mee bezig? Ik ben een poëet met gezond verstand. Ik kan een goed woord van een kwaad woord onderscheiden. Dus waarom zou het kwaad kunnen als ik luister naar wat deze man te zeggen heeft? Indien het goed is, zal ik het accepteren, anders niet".

Hij wachtte. Toen de Profeet vertrok op weg naar huis, haalde Tufayl hem in en zei: "Mohammed! Jouw stam zei dit en dit tegen mij. Ze hebben mij zo afgeschrikt, dat ik katoen in mijn oren deed om jouw woorden niet te horen. Nu is er iets in mij gebeurd, waardoor ik toch wil luisteren. Kun je mij jouw missie uitleggen?"

Tufayl beschrijft wat daarna gebeurde: "De Boodschapper van *Allāh* legde de islam uit en reciteerde de *Qur'ān*. Bij *Allāh*, ik heb nooit mooiere woorden gehoord dan die van de *Qur'ān*, en geen religie is mooier dan de islam. Ik ben direct moslim geworden en heb getuigd dat er geen god is dan *Allāh*".

Nadat hij enkele dagen met de Profeet was opgetrokken, vroeg Tufayl om toestemming om terug te keren naar zijn stam, met de intentie om de islam te verspreiden. Hij vroeg de Boodschapper om *Allāh* te vragen hem te helpen met een teken waarmee hij anderen naar het pad van de islam kon uitnodigen. De smeekbede van de Profeet werd verhoord en Tufayl kreeg een licht op zijn voorhoofd, precies tussen zijn ogen. Op zijn verzoek werd dit licht verplaatst naar het uiteinde van zijn stok. In deze staat keerde Tufayl terug naar zijn stam, waar hij zich inzette voor de islam. Uiteindelijk stierf hij als martelaar.¹

De eerste persoon die door de uitnodiging van Tufayl moslim werd, was Abū Hurayra, een vooraanstaande metgezel die de meeste *aḥadīth* heeft overgeleverd².

Hoewel zij een negatieve houding aannamen jegens de islam, beseften de afgodendienaren, als zij alleen waren en hun geweten opspeelde, dat dat geloof het ware was. Ze konden het niet laten om in het geheim toch naar de *Qur'ān* te luisteren. Maar zij gaven daar een excuus voor:

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ

1. Ibn Hishām I, 407-408; Ibn Sa'd, IV, 237-238.

2. Ibn Hadjar, *al-Isāba*, II, 226.

“En zij zeggen: “Waarom werd deze *Qur’ān* niet aan een vooraanstaande man uit de twee steden (*Mekka* en *Tā’if*) neergezonden ?”¹

Hoewel zij de waarheid kenden, stonden hun ego’s het accepteren van die waarheid in de weg. Ze wisten dat de *Qur’ān* een openbaring van *Allāh* was, maar zij stelden – blijkens het bovenstaande vers – dat *Allāh* een fout gemaakt zou hebben. In hun redenering, die vertroebeld was door hun egoïsme, had de openbaring niet aan een wees zonder veel rijkdom gericht dienen te worden. In plaats daarvan had het aan een rijke man in Mekka of *Tā’if*, zoals bijvoorbeeld *Walīd ibn Mughhira*, of ‘*Amr ibn Umayr*, geopenbaard dienen te worden.

Walied ibn Mughira zou zelfs gezegd hebben: “Waarom zou de *Qur’ān* aan Mohammed geopenbaard worden, als ik, de stamoudste van *Quraysh*, of ‘*Amr ibn Umayr*, een edelman uit *Tā’if*, er zijn om de openbaring te krijgen ?”² Echter de waarde van een mens is niet gelegen in zijn rijkdom of in zijn afkomst, maar in zijn mate van vroomheid. En in dat opzicht was de waarde van de Boodschapper van *Allāh* de hoogste.

9. Beschuldigingen jegens de Profeet en de *Qur’ān*

De afgodendienaren, die zich geen raad meer wisten met de Profeet ondanks de omstandigheid dat zij met elkaar samenwerkten en samenspannen, beweerden dat de Profeet de *Qur’ān* van een christelijke slaaf had geleerd. Zij uitten deze bewering hoewel zij wisten dat de Profeet niet geletterd was. Indien zij in staat waren om zich voor te stellen dat de fundamenteën van een religie door een slaaf waren gelegd, was het dan zo moeilijk voor hen om zich voor te stellen dat dat door een ander was gedaan ? En stel dat deze door een slaaf waren gelegd, kon die slaaf dan nog steeds een christen zijn?

De *Qur’ān* antwoordde op deze ongefundeerde beweringen:

وَلَقَدْ نَعَلْنَا أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجِبِي وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ

“En inderdaad weten Wij, dat zij zeggen dat het slechts een mens is die hem onderwijst. De taal van hem waar zij op zinspelen zou vreemd zijn, terwijl dit duidelijke Arabische taal is”³, en met:

وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوْنَ مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكُمْ إِذْ أَلَزَّتْ أَلْيَمَ الْوَيْدَانِ

1. *Qur’ān*: *sūra* Az-Zukhrūf (43), *aya* 31.

2. *Ibn Hishām*, I, 385.

3. *Qur’ān*: *sūra* An-Naḥl (16), *ay a* 103.

“En voordien placht jij (o Mohammed) noch een boek voor te dragen, noch het met jouw rechter hand te schrijven, want dan zouden de leugenaars (aan de echtheid ervan) hebben kunnen twijfelen.”¹

Allāh maande Zijn Boodschapper om niet geëmotioneerd te geraken door de beweringen van de afgodendienaren.

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ
أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبِّصُ بِهِ رَبِّبَ الْمُؤْمِنِ
قُلْ تَرَبُّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ

“Dus (O Profeet) vermaan hen (fris hun geheugen op)! (Immers) door de gunst van jouw Heer ben jij geen waarzegger of een bezetene.

Of zeggen zij: “(Hij is) een dichter – laten wij maar afwachten wat de tijd (aan rampen) voor hem brengt.”

Zeg (tegen hen, o Mohammed): “Wacht(en jullie maar) af! Ik wacht ook af, samen met jullie”².

وَإِذَا تَنَلْنَا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ
أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَىٰ بِهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْعَلِيُّ الرَّحِيمُ

“En wanneer Onze duidelijke woorden aan hen worden medegedeeld, zeggen zij die de Waarheid ontkenden toen zij tot hen kwam: “Dit is duidelijk magie.”

Of zij zeggen: “Hij heeft dit verzonnen.” Zeg: “Als ik het heb verzonnen, kunnen jullie voor mij niets uitrichten tegen *Allāh*. Hij weet het beste, wat jullie hierover te zeggen hebben. Hij is voldoende als Getuige tussen mij en jullie. Hij is de Vergevingsgezinde, de Genadevolle”³.

Zonder ook maar op een moment te overwegen het rechte pad te bewandelen, trokken de afgodendienaren alles uit de kast om (slechte) beweringen omtrent de Profeet en de *Qur’ān* te uiten. En zij kenden de waarheid, zij vreesden de verspreiding van de islam buiten de stadsgrenzen van Mekka. De leiders van de *Quraysh* kwamen daarom bij Walied ibn Mughira bijeen, en vroegen elkaar: “Wat moeten we over Mohammed tegen de mensen die Mekka bezoeken zeggen?”

Walied ibn Mughira had met de Boodschapper gesproken en hij had de *Qur’ān* van hem gehoord. Hij stelde voor: “Ik ken allerlei soorten poëzie,

1. *Qur’ān*: sūra Al-‘Ankabūt (29), aya 48-49.

2. *Qur’ān*: sūra At-Tūr (52), aya 29-31.

3. *Qur’ān*: sūra Al-Aḥqāf (46), aya 7-8.

maar hetgeen ik van hem gehoord heb, dat is geen poëzie en geen proza. Ik heb nog nooit een dergelijke elegante harmonie, gesierd met zulke welsprekendheid gehoord. Het klonk ook niet als de woorden van magiërs, noch was het geraaskal van een gek. Ik heb ook geen enkel teken van een geestesziekte in hem gezien. We kunnen hem moeilijk betichten van magie, omdat hij zich niet met dergelijke activiteiten bezighoudt”.

Na deze woorden voelde Walied zich genoodzaakt om met een oplossing te komen om zo de kwade bedoelingen van de afgodendienaren te bevestigen: “Maar hij scheidt een man wel van zijn broer. Hij zaait de zaden voor conflicten tussen familieleden en verwanten. Zijn woorden moeten dus wel magie zijn!”¹

Vanwege de onsuccesvolle pogingen om de *Qur’ān* met hun woorden te beschadigen, begonnen de afgodendienaren hun beledigingen aan de Profeet zelf te richten. Ze maakten gebruik van het overlijden van zijn tweejarige zoon Qasim. ‘Ās ibn Wail verspreidde het gerucht dat zijn nageslacht was afgesneden. Hij hoopte hiermee te bereiken dat de Boodschapper van *Allāh* in diskrediet werd gebracht bij het volk en dat daarmee een einde zou worden gemaakt aan zijn invloed op de harten van de mensen.

Maar ook deze poging had geen succes. *Sūrah* Al-Kauthar was als het ware een klap in het gezicht voor de afgodendienaren.

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

“Wij hebben jou het goede waarlijk in overvloed geschonken.

Bid daarom tot jouw Heer en (breng) offer(s) voor Hem (alleen).

Degene die jou haat, hij is van het goede afgesneden”².

Uit deze *ayāt* kan begrepen worden dat, ongeacht de tijd of de plaats, de vijanden van de Profeet *abtar* zijn, dat willen zeggen afgesneden van het goede. Dit is van toepassing op hen die het lef hebben om de Boodschapper te beschuldigen van achterlijkheid, zoals de idioten die hun eigen slechte eigenschappen projecteren op de Beste Schepping. De soera is eveneens van toepassing op hen die de religie van de waarheid zien als een ‘wet van de woestijn.’ Het zijn deze ideeën die worden afgesneden.

Of zoals in een gedicht wordt gezegd:

“De zon op jouw gezicht

1. Ibn Djauzi, VII, 403-404; Hâkim, II, 550; Wâhidi, p. 468.

2. *Qur’ān*: *sūra* Al-Kauthar (108), *aya* 1-3.

Verlicht beide werelden met gratie

De vervloekten, die geen liefde voor jouw kinderen kennen

Zij zijn het die op de Dag meer afgesneden zullen zijn dan Satan!"

Net als degenen die de voorafgaande Boodschappers afwezen waren degenen die de Profeet niet konden accepteren hoofdzakelijk arrogante leiders en verwaande rijke individuen.

Allāh zegt:

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن تَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ
وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ
قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

“En (zo is het dat) wanneer Wij ook maar een Waarschuwer naar een stad zonden, plachten de welgestelden daar te zeggen: “Wij geloven waarlijk niet in dat waarmee jullie (zeggen) gezonden (te) zijn.”

En zij plachten te zeggen: “Wij hebben meer rijkdom en kinderen en wij zullen niet worden gestraft”.

Zeg: “Mijn Heer verruimt of beperkt waarlijk het levensonderhoud voor wie Hij wil, maar de meeste beseffen dat niet”¹.

وَلَا تُطْع كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ
هَتَّازٍ مَّشَاءٍ بَمِيمٍ
مَّمْتَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ
عُتْلٍ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ
أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينٍ
إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ

“En schenk aan geen enkele verachtelijke eedzweerder gehoor,

(of aan) een lasteraar die rondgaat met roddelpraatjes.

(of aan) een verhinderaar van het goede die (alle grenzen) overschrijdt en zondig is,

Laaghartig, bovendien berucht om zijn kwaadaardigheid –

Omdat hij rijkdom en kinderen bezit.

1. *Qur’ān: sūra Sabā’ (34), aya 34-36.*

Wanneer Onze woorden aan hem worden voorgedragen, zegt hij:
“Fabeltjes van degenen van vroeger”¹.

Abū Lahab, naar aanleiding van wie *sūra* Al-Masad was geopenbaard, klaagde: “Weg met de religie die me gelijkwaardig aan anderen beschouwt!” Abū Jahl, de ergste vijand van de Profeet en de Islam, zei: “We weten dat wat Mohammed zegt de waarheid is. Echter tot nu toe heeft onze stam precies hetzelfde gedaan als zijn stam. En nu krijgen zij een Profeet! Hoe kunnen we nu uit ons midden een profeet voortbrengen zoals zij? Dat is onmogelijk! Ik kan op geen enkele manier het profetschap van Mohammed accepteren!”²

Verbittert zei Abū Jahl eens in een woedeaanval: “Als ik hem ooit het gebed zie verrichten, dan zal ik hem op zijn hoofd stompen!”

Nadien zag hij de Boodschapper van *Allāh* het gebed bij de *ka'ba* verrichten. Hij maakte aanstalten om zijn belofte na te komen, toen hij plotseling bleek wegtrok en overmand werd door angst. Hij kon de rots die hij in zijn hand had niet eens meer vasthouden. Hij keerde zich om en vluchtte weg. Omstanders vroegen aan hem wat er aan de hand was. Bevend van angst antwoordde Abū Jahl: “Toen ik hem naderde, zag ik een witte kameel. Ik zweer dat ik nog nooit zo'n angstaanjagend beest heb gezien! Hij wilde mij verslinden!”³

Zij beseften niet dat *Allāh* de Boodschapper en Zijn religie voortdurend beschermde en dat Hij ervoor zorgde dat hij altijd de overhand had. Echter, zij konden de Profeet nog steeds niet verdragen en zij distantieerden zich steeds verder van de waarheid van de *Qur'ān*.

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ
كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ
فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ

“Wat is er dan met hen aan de hand, dat zij zich van de Herinnering afwenden,

Alsof zij opgeschrikte ezels zijn,
Vluchtend voor een leeuw?”⁴

De afgodendienaren hielden afstand tot de Waarheid, hoewel ze wisten dat de leiding van *Allāh* kwam. Of, zoals in een gedicht staat:

“O Heer, vermogen is niet voldoende zonder Uw leiding,

1. *Qur'ān: sūra* Al-Qalam (68), *aya* 10-15.
2. Ibn Kathîr, *al-Bidaya*, III, 113
3. Ibn Hishâm, I, 318; Ibn Kathîr, *al-Bidaya*, III, 92-93.
4. *Qur'ān: sūra* Al-MuddAthîr (74), *aya* 49-51.

Abū Jahl sprak Arabisch, maar hij werd niet geleid”.

Toen brak er een tijd aan waarin de koppige afgodendienaren zich toelegden op ondragelijke vervolgingen van moslims.

10. De periode van martelingen

De afgodendienaren konden van Abū Ṭālib niet krijgen wat ze wilden, noch was de Boodschapper van *Allāh* bereid om compromissen te sluiten. De afgodendienaren legden zich daarom toe op martelingen. Deze praktijk was in eerste instantie niet heel wijdverspreid, omdat moslims uit grote families of stammen niet zomaar aangevallen konden worden. De moslims die wel het slachtoffer waren, waren voornamelijk arm, hadden weinig familie of waren slaven.

Er was letterlijk geen enkele vorm van marteling die men niet toepaste.

Khabbaab¹ moest op gloeiende steenkolen liggen totdat deze zijn huid verbrandden en de vlammen uitdoofden door het smeltende vet dat uit zijn poriën kwam. Hij was een smid die nog geld te goed had van de afgodendienaren, maar iedere keer dat hij hiernaar vroeg zeiden zij: “We zullen onze schulden pas inlossen, als jij Mohammed de rug toekeert!”

Maar omdat Khabbaab de wereldse rijkdommen aan de kant had geschoven, zei hij: “Ik zal hem nooit laten vallen! Ik sta zij aan zij met hem!” Hij beschrijft een van deze pijnlijke gebeurtenissen als volgt:

“Op een dag ging ik naar ‘Ās ibn Wail om mijn geld te vragen. Hij zei: “ik zal je niet terugbetalen totdat je Mohammed laat vallen”. “Ik zal Mohammed niet laten vallen totdat je doodgaat. Nee, zelfs niets als je weer bent opgestaan!”, antwoordde ik. “Wat? Zal ik sterven en weer opstaan?” vroeg hij. “Jazeker”, antwoordde ik. “Weet dan dat ik nog steeds rijk ben en je dan wel zal betalen!”, zei hij weer.

Het was bij deze gelegenheid dat het volgende werd geopenbaard:

أَفْرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا
 أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا
 كَلَّا سَتَكُنُّبُ مَا يُقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا
 وَرَثَتُهُ مَا يُقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا

1. Khabbaab ibn Arat was de zesde moslim en behoorde tot de groep moslims die slachtoffer waren van de verschrikkelijke handelingen die de afgodenaanbidders pleegden. Tot aan zijn dood had hij zichtbare littekens op zijn rug. Na zijn migratie naar Medina, nam hij vanaf de Slag van Badr actief deel aan alle veldslagen. Hij leverde in totaal 32 *aḥādīth* over. Hij was de zeventig jaar ruim gepasseerd toen hij in 657 (37 AH) in Kufa overleed.

“Heb jij dan degene gezien die Onze tekenen verwerpt en zegt: “Mij zullen zeker rijkdommen en kinderen geschonken worden?”

Heeft hij toegang tot het Ongeziene gehad, of heeft hij een verbond met de Barmhartige gesloten ?

Zeker niet! Wat hij zegt tekenen Wij op en Wij zullen de duur van zijn bestraffing (in het Hiernamaals) verlengen.

En Wij zullen datgene waarover hij spreekt van hem afnemen en hij zal alleen tot Ons komen”^{1 2}.

Zijn vrouwelijke meester Umm Ammaar bleef ten opzichte van anderen niet achter als het gaat om het martelen van Khabbaab. Met een gloeiend heet ijzer brandmerkte zij zijn voorhoofd. Khabbaab klaagde over Umm Ammaar bij de Profeet, die voor hem een smeekbede deed: “O *Allāh*, help Khabbaab”.

Niet lang daarna werd Umm Ammaar ziek aan haar hoofd ten gevolge waarvan ze huilde als een hond. Men raadde haar aan om haar te brandmerken teneinde zo de pijn te stillen. En op haar verzoek brandmerkte Khabbaab haar op regelmatige basis.³

Bilal⁴ werd gedwongen de meest brute vormen van martelingen te ondergaan. Zijn meester Umayya ibn Khalaf bezorgde hem het ergste leed. Hij dwong Bilal om op gloeiend heet zand te liggen met grote stenen op zijn buik. Soms sleepte hij hem door de straten van Mekka. Een andere martelvorm hield in dat hij Bilal een dag en een nacht geen eten en drinken gaf, maar hem wel een ijzeren harnas liet dragen en hem in heet zand en

1. *Qur’ān: sūra Maryam (19), aya 77-80.*

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr (65), ḥadīth 4732-4735.*

3. Zie Ibn Asīr, *Usdu’l-Ghaba*, II, 115.

4. Bilal ibn Rabāh – moge *Allāh* genadig met hem zijn – is meer bekend als Bilal el-Habashi vanwege zijn Abessinische afkomst. Hij was een van de eerste zeven moslims die openlijk uitkwamen voor hun geloof. Zijn moeder Hamama was eveneens moslima. Beiden zijn in de beginjaren van de islam door de afgodenaanbidders flink gemarteld. Bilal was de eerste moslim ooit die de *adhān* (gebedsoproep) verrichtte, en heeft in tijden van oorlog en vrede altijd als *muaddzin* van *adzān* verricht. Hij stond in alle veldslagen aan de zijde van de Boodschapper van *Allāh*. Op de dag dat Mekka werd veroverd, klom hij op het dak van de *ka’ba* om vanaf daar de *adzān* van de overwinning uit te roepen. Bilal bereidde doorgaans het water voor waarmee de Profeet de *wuḍū’* verrichtte, hij zorgde ervoor dat de Profeet van alle noden voorzien was, beschermde hem tijdens de nacht bij veldslagen en hielp bij staatszaken. Na het overlijden van de Profeet was hij niet meer in staat om de *adhān* te verrichten. Ten tijde van het kalifaat van ‘Umar, trok hij naar Syrië om daar deel te nemen aan veldslagen. De plaatselijke bevolking vroeg aan ‘Umar om persoonlijk te bemiddelen en Bilal zo ver te krijgen dat hij de *adhān* zou verrichten. Op verzoek van ‘Umar verrichtte hij de *adhān* nog één keer. Deze *adhān* deed de toehoorders denken aan de tijd van de Profeet, waardoor ze tot tranen geroerd waren. Bilal el-Habashi leverde 44 *aḥadīth* over. Hij stierf uiteindelijk in Damascus, en werd 60 jaar oud. Er is overgeleverd dat hij vlak voor zijn dood verheugd zei: “Morgen zal ik met de wil van *Allāh* herenigd worden met mijn geliefde vrienden... de Boodschapper van *Allāh* en zijn metgezellen.” Zijn vrouw treurde om de aanstaande dood van haar man, maar Bilal was op dat moment juist verheugd. Dhahabi, *Siyar*, I, 357-59.

onder de hete zon liet staan. Dit was zo heet dat Bilaal het idee had dat zijn lichaamsvet begon te smelten.

Echter, ondanks alle onvoorstelbare martelingen brak Bilaal niet. Hij zei niet wat zij wilden dat hij zou zeggen, maar zei voortdurend: “*Allāh* is één, *Allāh* is één, *Allāh* is één!”¹

Soms gingen de afgodendienaren zelfs nog een stap verder. Yaasir² zei niet wat de afgodendienaren wilden horen, waarna hij zodanig gemarteld werd dat hij als martelaar zou sterven. Ook Sumayya, de vrouw van Yaasir, stierf na brute martelingen als martelares. Haar voeten werden aan twee verschillende kamelen gebonden, waarna beide kamelen de tegenovergestelde kant op werden gestuurd. Yaasir’s familie waren de eerste martelaren in de islam.³

De Profeet kwam op een dag langs deze familie terwijl zij werden gemarteld. “Wees geduldig! Wees verheugd! Want jullie wacht ongetwijfeld het Paradijs!”⁴ Ook Ammaar, de zoon van Yaasir en Sumayya, werd gemarteld.⁵ De afgodendienaren hadden hem op een dag te pakken en hielden zijn hoofd onder water. “We zullen je niet laten gaan totdat je Mohammed beledigt en *Lāt* en *Uzza* prijst!” Ze dwongen Ammaar om dat te zeggen. De Boodschapper van *Allāh* werd verteld dat Ammaar de islam de rug had toegekeerd, waarop de Profeet antwoordde: “Nee! Ammaar is een en al geloof, van top tot teen. Het geloof zit in al zijn aderen!”

Ondertussen kwam een huilende Ammaar naar de Profeet toe. Terwijl hij zijn tranen wegveegde, vroeg de Profeet wat er was gebeurd. “Ze wilden me niet laten gaan, o Boodschapper van *Allāh*”, zei Ammaar, “totdat ik jou beledigde en zei dat de afgoden beter waren dan jouw religie.” “Wat was de staat van je hart toen je dit zei?”, vroeg de Profeet. “Vervuld van het geloof in *Allāh* en in Zijn Boodschapper. Mijn loyaliteit aan de religie is sterker dan staal!”, antwoordde Ammaar resoluut.

Terwijl de Profeet nog steeds met zijn eigen handen de tranen van Ammaar wegveegde, adviseerde hij: “Als ze je nog een keer dwingen om dat te zeggen, doe het dan nog een keer”. Volgend op deze gebeurtenis, werd de onderstaande *aya* geopenbaard:

-
1. Ahmed, I, 404; Ibn Sa’d, III, 233; Balāzurī, I, 186.
  2. Yāsir ibn Ammaar kwam oorspronkelijk uit Yemen, maar was gemigreerd naar Mekka waar hij met Sumāya, de slavin van Abū Hdayfa, trouwde. Samen hadden zij twee zonen, Ammaar en ‘Abdullah. De familie van Yāsir accepteerde de islam als geheel en werden vanwege de bekering gemarteld. Ibn Sa’d, IV, 136, VIII, 264.
  3. Ibn Hadjar, *al-Isāba*, III, 648; Zamakhsharī, III, 164.
  4. Hākim, III, 432, 438.
  5. De aard van Ammaar wordt duidelijk omschreven door de Boodschapper van *Allāh*: “Het Paradijs wil drie mensen in zich opnemen: ‘Ālī, Ammaar en Salmaan.”; “Ammaar maakte altijd de beste keuze uit de opties die hem geboden worden”. Tirmidzi, Menākub, 32, 34; Ibn Māce, Mukaddime, 11

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهُ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ
عَذَابٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“Wie *Allāh* ontkent na te hebben geloofd – behalve wie gedwongen wordt, terwijl zijn hart vrede blijft vinden in het geloof – maar zij die hun hart voor het ongeloof openen, op hen rust *Allāh*'s toorn; en er zal een enorme bestraffing voor hen zijn”^{1 2}.

Deze gebeurtenis is het juridische bewijs dat een uitspraak die in strijd is met het islamitische gedachtegoed, alleen toegestaan is als er sprake is van een situatie tussen leven en dood. Wanneer er geen leven op het spel staat, is zo'n uitspraak echter niet toegestaan.

De vijanden van de islam sloegen ook met regelmaat Suhayb³ in elkaar, totdat hij bewusteloos raakte.

Zinnîra was een slavin die allerlei soorten foltering van de afgodendienaren moest ondergaan. Ze verloor tijdelijk haar gezichtsvermogen als gevolg van de mishandelingen van Abū Djahl. Hij spotte met haar door te zeggen: “Zie je wel? *Lāt* en ‘*Uzza* hebben je blind gemaakt!” “Nee! Bij *Allāh*, zij hebben mij niet blind gemaakt, *Lāt* en ‘*Uzza* baten niet en schaden niet. Voorzeker, mijn Heer zal mij mijn gezichtsvermogen teruggeven.”, antwoordde ze. De volgende ochtend zag iedereen dat *Allāh* haar het gezichtsvermogen had teruggegeven⁴.

Nog veel meer moslims waren het slachtoffer van foltering en lijden. Enkele bijzondere voorbeelden van de metgezellen van de Profeet zijn *Amîr* ibn Fuhayra, Abū Fuqayha, Miqdaad ibn ‘Amr, Ummu Ubays, Lubayna, Nahdiya en haar dochter.

1. *Qur’ān: sūra An-Nahl* (16), aya 106.

2. Ibn Sa’d, III, 249; Ibn Athîr, *al-Kamil*, II, 67; Haythami, IX, 295; Wahidi, p. 288-289.

3. Suhayb ibn Sinân, beter bekend als Suhayb ar-Rumi, was, als kind, eerst gevangengenomen door de Grieken en later door de Arabieren. Hij verbleef in die tijd als bondgenoot van Ibn Jadan in Mekka. Suhayb accepteerde de islam direct toen hij daaromtrent van Ammaar ibn Yaasir vernam. Hij liet al zijn rijkdom na aan de afgodenaanbidders toen hij de *hijra* naar Medina volbracht. De volgende aya is met betrekking tot hem geopenbaard:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ

“En onder de mensen heb je degene die zichzelf (als het ware) verkoopt om *Allāh*'s welbehagen te zoeken; *Allāh* is vol mededogen voor Zijn dienaren.” *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), aya 207.

Toen de Boodschapper van *Allāh* hem na de openbaring van dit vers zag, riep hij uit: “Je hebt een goed, winstgevend deal gesloten Abū Yahya! - Hâkim, III, 450-452

Suhayb was een getalenteerde boogschutter en nam deel in alle veldslagen van de Profeet. Hij had een gemiddelde lengte en een lichte huid. Hij was enorm vrijgevig en offerde zijn gehele leven op omwille van de islam. Suhayb ar-Rumi overleed in het 38^e jaar van de *hijra*. Hij werd begraven op de Baqi-begraafplaats in Medina. Hij is 73 jaar geworden.

4. Ibn Hishaam, I, 340-341; Ibn Athîr, *al-Kamil*, II, 69; *Usdu'l-Ghâba*, VII, 123.

De afgodendienaren bonden bijvoorbeeld hun voeten vast met kettingen en sleepten hen dan op de heetste momenten van de dag door de woestijn. Of ze plaatsten grote stenen op hen zodat ze zich niet meer konden bewegen. Ze gingen zo bruto en wreed te werk, dat de moslims vaak bewusteloos raakten en niet meer wisten wat ze zeiden. De afgodendienaren wurgden hen net zolang tot ze dachten dat de moslims dood waren¹.

Alle moslims, en met name de Profeet, waren diep bedroefd vanwege de omstandigheden, maar ze konden weinig doen. Alleen Abū Bakr, die vermogend was, kocht zeven slaven vrij waaronder Bilaal. Vervolgens liet hij ze vrij. Hiermee voorkwam hij dat ze nog langer zouden worden gemarteld.

Desondanks nam het aantal folteringen met de dag toe. Na de zwakke en de arme moslim, werden nu ook de meer vermogende en invloedrijke moslims gepakt, onder wie Abū Bakr, ‘Uthmaan, Zubayr ibn ‘Awwaam en Musab ibn Umayr, en zelfs de Profeet Mohammed zelf.

De afgodendienaren probeerden om de bevolking van Mekka tegen de Profeet Mohammed op te zetten. Het werd op een gegeven moment normaal om hem verbaal te belasteren door hem een poëet, een magiër, een gek te noemen en hem andere namen te geven, zonder dat men eigenlijk daarin geloofde².

‘Abdullah ibn ‘Amr zei dat hij de Profeet eens het gebed zag verrichten bij de Hijr, dichtbij de *ka‘ba*. Uqba ibn Abi Muayt kwam langs, pakte zijn sjaal en deed deze rond de nek van de Profeet, waarna hij hem begon te wurgen. Abū Bakr kwam net op tijd om Uqba weg te halen: “Wil jij een man doden die met duidelijke bewijzen van jouw Heer is gekomen, simpelweg omdat hij zegt ‘*Allāh* is mijn Heer’?”, schreeuwde Abū Bakr³.

Ibn Mas‘ūd levert een soortgelijk voorval over. “Op een dag verrichtte de Boodschapper van *Allāh* de *salāt* bij de *ka‘ba*. Abū Jahl en zijn mensen wachtten hem op. Refererend aan een kameel die de dag ervoor geslacht was, zei Abū Jahl tegen de anderen: “Wie brengt mij de ingewanden van de geslachte kameel en gooit ze over de schouders van Mohammed als hij knielt?”

1. Ibn Mādja, Muqaddima, 11; Ahmed, I, 404.

2. Ibn Hishām, I, 309-310.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā’il ‘aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (62), ḥadīth 3678.

De ergste onder hen pakte snel de ingewanden ervan en gooide deze over de schouders van Mohammed. Ze lachten allemaal. Ik keek vanaf een afstand toe. Als ik iemand had die mij zou beschermen, dan had ik deze snel van zijn schouders afgehaald. De Boodschapper van *Allāh* knielde nog steeds, hij had zijn hoofd nog niet opgetild. Toen iemand dit aan Faṭīma vertelde, die op dat moment nog een klein kind was, snelde ze naar hem toe en haalde de ingewanden van haar vaders schouders. Daarna draaide ze zich om en vervloekte de afgodendienaren. Niemand van hen kon Faṭīma van een antwoord voorzien. Na het voltooien van de *salāt*, verhief Mohammed zijn stem en zei: “O *Allāh*, ik laat de *Quraysh* over aan U!” Dit herhaalde hij drie keer.

De lach van de afgodendienaren verdween snel toen zij de verwensing van de Profeet hoorden. Hun harten werden door angst overmand aangezien zij eerder al hadden gezien dat de gebeden van de Profeet werden verhoord. De Boodschapper van *Allāh* noemde hen vervolgens een voor een bij naam: “O *Allāh*! Ik laat Abū Djahl, Utba, Shayba, Walied, Umayya ibn Khalf en Uqba ibn Muayt aan u over”.

Ik zweer bij Hem die Zijn Boodschapper met de Waarheid heeft gezonden dat eenieder die door de Boodschapper van *Allāh* werd genoemd, is gedood tijdens de Slag van Badr. Ze werden daarna naar de kuil van Badr gesleept en erin geworpen”¹.

Ondanks alle wreedheden die de Boodschapper van *Allāh* onderging, gaf hij op geen enkele wijze toe aan de afgodendienaren Hij veranderde nog geen millimeter aan de islam. Hij vroeg eens aan de metgezellen: “Wie gaat naar de *ka‘ba* en reciteert daar de *Qur‘ān* voor de afgodendienaren?” ‘Abdullah ibn Mas‘ūd meldde zich met volle overtuiging aan als vrijwilliger. Hij reciteerde de *Qur‘ān* aan de *Quraysh* en werd vervolgens volledig in elkaar geslagen.

‘Abdullah’s vrienden zeiden tegen hem: “Dit is waar we bang voor waren!” “Er is op dit moment niemand zwakker in mijn ogen dan zij. Als jullie willen, dan ga ik morgen weer en zal ik hen nog een keer naar de *Qur‘ān* laten luisteren!”, antwoordde ‘Abdullah. Echter zijn vrienden overtuigden hem om dat niet te doen. “Je hebt hen al naar iets laten luisteren waar zij niet van houden. Dat is genoeg voor jou!”²

Wanneer Abū Djahl hoorde dat een rijke en invloedrijke man de islam had geaccepteerd, dan beschimpte hij hem. “Dus jij hebt de religie van je vader verlaten hoewel je weet dat hij slimmer was dan jij? Kijk nou naar

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-salāt* (8), *ḥadīth* 167; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 2934; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb az-zakāt wa al-mawād‘a* (58), *ḥadīth* 3185; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1794 a.

2. Ibn Hishaam, I, 336-337.

jezelf, het enige wat je kan doen is zijn naam te schande maken! Je weet dat wij jou niet langer in ons midden accepteren! Jouw eer bestaat niet meer!”, zei hij op een dreigende toon.

Wanneer de persoon een handelaar was, dan intimideerde hij hem. “We zullen je handel ruïneren zodat je niets meer over hebt!”

Wanneer de nieuwe moslim zwak en arm was, dan sloeg hij hem in elkaar en probeerde hij hem te verleiden met valse hoop, opdat zij de islam de rug zouden toekeren. Ibn ‘Abbās werd later gevraagd of de Profeet en zijn metgezellen gemarteld werden opdat zij de islam zouden opgeven.

“Zeker! Bij *Allāh*, zodra de afgodendienaren moslims in handen kregen, sloegen ze hen en gaven ze hen geen eten en geen water. Net zolang tot ze niet meer recht konden zitten, of zeiden wat ze wilden horen. Ze (de afgodendienaren) vroegen: “Zijn *Lāt* en ‘*Uzza* goden naast *Allāh*?” Het antwoord moest ‘ja’ zijn.

Ze gingen zelfs zover dat ze naar een kever wezen en vroegen of dat een god was. Teneinde aan de ondragelijke foltering te ontkomen, ging de persoon dan met hen mee daarin. Echter, zodra ze weer volledig bij bewustzijn waren, keerden ze terug naar hun geloof.”¹.

Wat wij moeten doen, is nadenken over de wrede gebeurtenissen zoals de gebeurtenissen die we zojuist hebben genoemd, maar ook over andere. We moeten de zegening van de islam waarderen, beseffende dat veel mensen ervoor hebben geleden, maar zich niet hebben ingeschenkt.

Als *Allāh* dat had gewild, dan zou de ontwikkeling en de verspreiding van de islam gemakkelijk zijn geweest, echter zonder het lijden van moslims. Dan was de oprechtheid van de gelovigen echter nooit volledig duidelijk geworden. Hun vastberadenheid en offers zouden dan nooit naar buiten zijn gekomen, met als gevolg dat de verschillen tussen een hypocriet en een gelovige, een leugenaar en een waarachtige verdoezeld zouden zijn geworden.

Allāh zegt:

أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ
وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ
أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

“Denken de mensen dan dat zij met rust worden gelaten, (alleen) omdat zij zeggen: “Wij geloven”, zonder dat zij beproefd zullen worden ?

1. Ibn Hishām, I, 339-343; Ibn Sa’d, III, 233; Ibn Kathîr, *al-Bidāya*, III, 108

Wij hebben inderdaad degenen beproefd die vóór hen waren. Daarom zal *Allāh* zeker ook hen die waarachtig zijn onderscheiden en de leugenaars kenbaar maken.

Of denken zij die slechte dingen doen dat zij aan Ons kunnen ontsnappen? Slecht is het wat zij veronderstellen”¹, en:

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخِلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمِ الصَّابِرِينَ

“Denken jullie, dat jullie het Paradijs zullen binnengaan, zonder dat *Allāh* degenen van jullie die strijden en standvastig zijn heeft onderkend?”², en:

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخِلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهُ ۗ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

“Of denken jullie dat jullie het Paradijs zullen binnengaan, terwijl jullie hetzelfde nog niet is overkomen als datgene wat hen is overkomen die vóór jullie zijn heengegaan? Armoede en tegenslagen kwamen over hen en zij werden hevig geschokt, totdat de Boodschapper en de gelovigen met hem zeiden: “Wanneer komt *Allāh*'s hulp?” Ja, de hulp van *Allāh* is waarlijk nabij”³.

Het pad van de Waarheid is geplaveid met zware beproevingen. Dit is zoals *Allāh* dat heeft gewild. Alle profeten en vrome personen hebben geleden en veel van hen zijn uiteindelijk op dit pad als martelaar gestorven. Het is de moslim daarom niet toegestaan om wanhopig te worden wanneer moeilijkheden zich voordoen. Sterker nog, moslims moeten weten dat hoe meer problemen ze hebben, hoe sneller zij Zijn genade zullen verkrijgen.

11. Het advies aan de moslims om geduldig en standvastig te blijven

De Profeet was een mens. En als mens was hij bedroefd door de negatieve houding en gekwetst door de verschrikkelijke handelingen van diegenen die hij juist probeerde te leiden. Hij had het zo zwaar, dat *Allāh* hem geruststelde.

إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا

“[...] Zijn gunst jegens jou is waarlijk groot”⁴, en:

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزَنكَ كُفْرُهُ ۗ إِنَّا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ

1. *Qur'ān*: sūra Al-'Ankabūt (29), aya 2-4.

2. *Qur'ān*: sūra Āl 'Imrān (3), aya 142.

3. *Qur'ān*: sūra Al-Baqara (2), aya 214.

4. *Qur'ān*: sūra Al-'Isrā' (17), aya 87.

“En wie niet gelooft laat zijn (haar) ongeloof jou niet verdrieten. Tot Ons is hun terugkeer en dan zullen Wij hen inlichten over wat zij deden (in dit leven); *Allāh* weet inderdaad wat in hun harten omgaat. Wij laten hen nog voor een poosje genieten, dan zullen Wij hen naar een strenge straf drijven”¹, en:

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ

“En treur niet om hen en wees ook niet bezorgd vanwege wat zij beramen”².

Allāh verzekerde Zijn Boodschapper en adviseerde hem geduldig te zijn.

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ

“Heb dus geduld met wat zij zeggen en verheerlijk jouw Heer met de glorie die Hem toekomt, vóór het opkomen van de zon en vóór het ondergaan (ervan)”³.

Zijn vastbeslotenheid werd door deze *ayāt* alleen maar versterkt, en de Boodschapper van *Allāh* probeerde de pijn van de metgezellen te verzachten. Khabbaab legt uit: “Op een dag begaven wij ons naar de Profeet, die in de schaduw van de *ka’ba* zat. We beklaagden ons over de foltering en waaraan de afgodendienaren zich schuldig maakten

“Onder de mensen vóór jullie”, begon hij zijn uitleg, “waren er gelovigen die gevangen werden genomen en in een kuil werden gegooid. Met zagen werden zij in tweeën gezaagd. Er waren mensen wiens huid gevild werd met stalen harken. Maar zij verlieten hun religie niet. Ik verzeker jullie, bij *Allāh*, dat Hij Zijn religie zal voltooien en deze de overmacht zal geven. Zo veel zelfs, dat een persoon in staat zal zijn om van Sana naar Hadramut te reizen zonder dat hij hoeft te vrezen, behalve voor wolven die het gemunt hebben op zijn schapen. Maar jullie gedragen je ongeduldig”⁴.

De Profeet reciteerde vervolgens het volgende vers:

لَا يَعْزُبُكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبئْسَ الْمِهَادُ

لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۗ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ

خَيْرٌ لِلَّائِبِرِ

“Laat het rondtrekken van de gelovigen in het land, jullie niet misleiden.

1. *Qur’ān: sūra Luqmān* (31), aya 23-24.

2. *Qur’ān: sūra An-Naml* (27), aya 70.

3. *Qur’ān: sūra Qāf* (50), aya 39.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), ḥadīth 3852.

Het is een gering genot voor hen; daarna zal de Hel hun verblijfplaats zijn en hoe slecht is deze rustplaats.

Maar voor hen die hun Heer vrezen, zullen er tuinen zijn, waar rivieren doorheen stromen, daarin zullen zij altijd verblijven als onthaal van *Allāh*. En dat wat bij *Allāh* is, is beter voor de rechtschapenen”¹.

Toen de vervolgingen door de afgodendienaren toenamen, dienden dit soort *ayāt* als hartverzachters voor de gelovigen. Beproevingen brengen een persoon dicht bij zijn Schepper. Zwarte beproevingen en moeilijke tijden vormen een goddelijke weegschaal om vertrouwen in en onderdanigheid aan *Allāh* te meten. De beste houding die men kan aannemen in tijden zoals deze wordt in de *Qur’ān* genoemd:

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آيِمًا أَوْ كَفُورًا
وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا
وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا

“Wacht daarom geduldig op het oordeel van jouw Heer en geef geen vervolg aan iemand van hen die zondig is of ongelovig is.

En gedenk de naam van jouw Heer ’s morgens en ’s avonds.

En gedurende (een deel van) de nacht – kniel voor Hem neer en verheerlijk Hem de hele nacht lang”².

Een moslim die deze instructies hoort, wordt blij in zijn hart. Hij wordt gesterkt en is geduldig door het leed dat hem overkomt. Met name de *tahajjud-salāt* brengt hem dicht bij *Allāh*. Dit gebed maakt de ziel zo sterk omdat de waarheid in zijn hart wordt gevestigd. *Allāh* zegt:

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا

“Het opstaan in de nacht (om te bidden) is waarlijk de zekerste weg (tot God’s nabijheid) en geeft het Woord een krachtige uitwerking”³.

Hoewel het bevel om de *tahajjud* te bidden exclusief gericht is aan de Profeet, kan de rest van zijn *umma* dit ook doen als de gelovigen dit willen en het binnen de mogelijkheden valt. Hetzelfde geldt voor andere vormen van vrijwillige aanbidding die aangeraden worden om bij te dragen in het gehele spirituele proces.

1. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 196-198.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Insān (76), aya 24-26.

3. *Qur’ān*: sūra Al-Muzzamil (73), aya 6.

Allāh, die de gelovigen heeft gezegend met de weg van het geluk, verklaart bovendien:

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

“En zeg: “De waarheid is gekomen en de leugen is verdwenen. En de leugen is er inderdaad toe bestemd om te verdwijnen”¹.

Echter, degenen die verantwoordelijk zijn voor het verspreiden van de Waarheid, zijn ook verplicht deze na te komen. Aangezien de mens vele testen ondergaat ten gevolge van zijn dienstbaarheid, kan het zijn dat hij nooit het gewenste eindpunt bereikt als hij niet bereid is om de strijd aan te gaan. Dit geldt ook voor de profeten:

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَن نَّشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ

“Totdat, toen de Boodschappers wanhoopten en zij dachten dat zij voor leugenaars worden gehouden, Onze hulp tot hen kwam en wie het Ons behaagde werd gered. En Onze bestraffing kan niet worden afgewend van de schuldige mensen”².

Hoe meer de harten van de moslims tot rust kwamen en de invloed van deze geopenbaarde verzen toenam, hoe razender de afgodendienaren werden. Iedere dag kwamen zij met nieuwe, nog wredere methoden om de Boodschapper van *Allāh* en zijn metgezellen te folteren. Er leek geen einde te komen aan het lijden van de moslims, het werd iedere dag ondraaglijker.

Het liep zelfs zo uit de hand, dat de afgodendienaren op het idee kwamen om de Boodschapper van *Allāh* te vermoorden. Zelfs toen bleef de Boodschapper van *Allāh*, die het toonbeeld van geduld was, alleen om de bescherming van *Allāh* vragen.

Allāh wilde niet dat Zijn Profeet toefag aan het verdriet en het leed, en zei:

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلَفًا وَعَدِيهِ رُسُلَهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ

“Denk daarom niet dat *Allāh* Zijn belofte aan Zijn boodschappers niet zal nakomen: *Allāh* is waarlijk Almachtig, de Heer van Vergelding”³, en:

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعُرْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانَتْهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَسُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ

1. *Qur’ān*: sūra Al-‘Isrā’ (17), aya 81.

2. *Qur’ān*: sūra Yūsuf (12), aya 110.

3. *Qur’ān*: sūra Ibrāhīm (14), aya 47.

“Volhard dus geduldig (O Profeet) zoals de vastbesloten Boodschappers die voorheen geduldig waren, en probeer niet (iets) voor hen te verhaasten. De Dag, waarop zij zullen zien wat hun werd beloofd, (zal het hun toeschijnen) alsof zij slechts een uur van de dag hebben verbleven (in deze wereld) [...]”¹.

---

1. *Qur’ān: sūra Al-‘Aḥqāf* (46), aya 35.

Hoofdstuk 6 Het vijfde jaar van het Profeetschap

1. De migratie naar Abessinië

Vanwege de wrede vervolgingen door de afgodendienaren, adviseerde de Boodschapper van *Allāh* de gelovigen om te migreren. Zij konden immers noch vrij aan hun religieuze plichten voldoen, noch konden zij aan hun verplichting om de religie te verspreiden voldoen. Toen de metgezellen vroegen waar zij naartoe konden migreren, antwoordde de Profeet: “Naar Abessinië. Daar is een koning die zijn onderdanen niet onderdrukt. Het is bovendien een land van de oprechten. Blijf daar totdat *Allāh* een ontsnappingsroute voor jullie leed geeft”¹.

Deze eerste migratie vond plaats in de maand Rajab, in het vijfde jaar van de Mekkaanse periode. De eerste groep moslims bestond uit totaal zeventien personen; twaalf mannen en vijf vrouwen. Onder hen waren metgezellen zoals ‘Uthmān ibn ‘Affaan en zijn vrouw Ruqayya, Zubayr ibn ‘Awwaam, Mus‘ab ibn ‘Umayr, ‘Abd ar-Raḥmān ibn ‘Auf, Abū Salama, ‘Uthmān ibn Ma‘zūn en Ibn Mas‘ūd.

Toen de migranten, die Mekka in het geheim hadden verlaten, de pier van Shuayba bereikten, arriveerden, bij wijze van een zegening van *Allāh*, twee handelsschepen. In ruil voor de helft van hun geld, werden zij naar Abessinië gebracht. Hoewel de Mekkanen achter de migranten aangingen, konden ze hen niet te pakken krijgen. Tegen de tijd dat zij de kust hadden bereikt, was het schip al lang vertrokken².

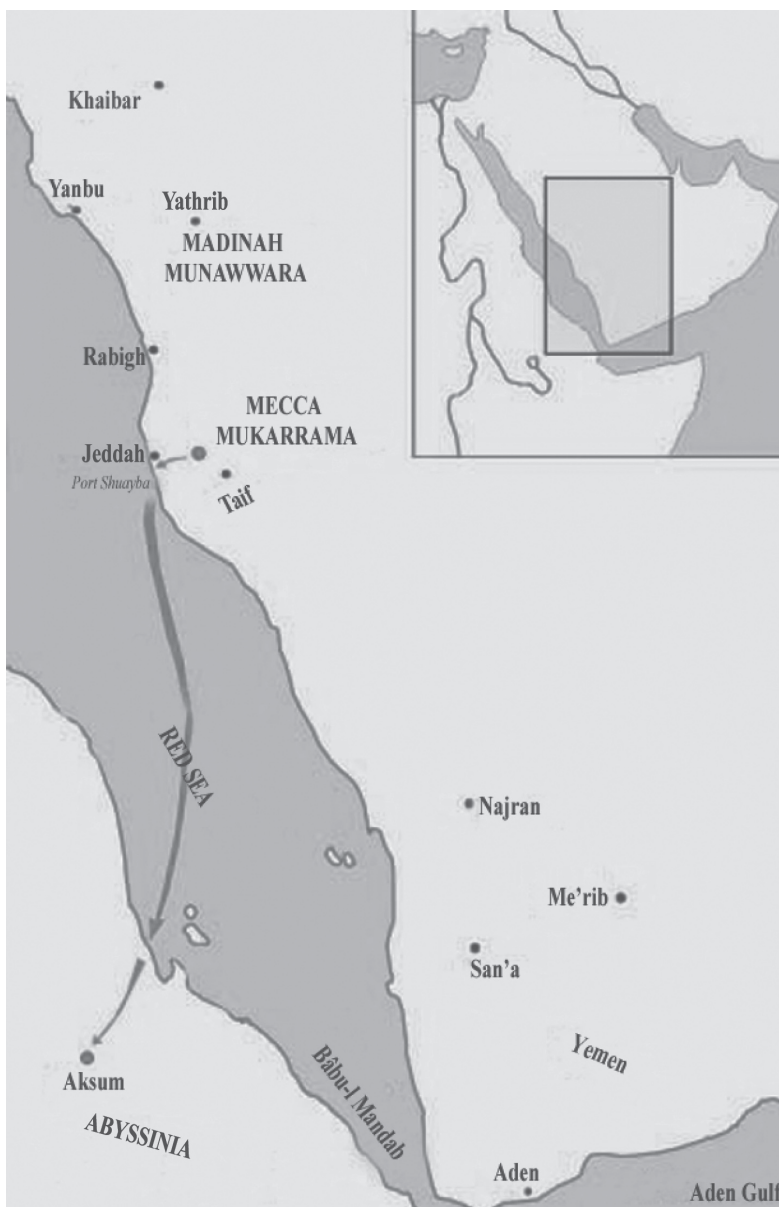
Een tijd lang ontving de Profeet geen enkel nieuws van ‘Uthmān ibn ‘Affaan en zijn vrouw Ruqayya – de dochter van de Profeet. De Boodschapper van *Allāh* ging zo nu en dan naar buiten om aan reizigers die uit de richting van Abessinië kwamen naar nieuws omtrent zijn dochter te vragen. Uiteindelijk arriveerde een vrouw van de *Quraysh* die nieuws had.

“Mohammed! Ik heb ze daar gezien. ‘Uthmān liep achter Ruqayya die op een ezel zat.”, zei ze tegen de Profeet. De Profeet zei: “Moge *Allāh* met hen zijn! Waarlijk, ‘Uthmān is de eerste persoon sinds Lūt die samen met zijn familie omwille van *Allāh* is gemigreerd”³.

1. Ibn Hishām, I, 343; Ibn Sa‘d, I, 203-204.

2. Ibn Sa‘d, I, 204.

3. Ali al-Muttaqi, XIII, 63/36259.

De eerste migranten zouden niet langer dan drie maanden in Abessinië verblijven, omdat er een gerucht was verspreid dat de Mekkanen de islam hadden omarmd. Dus in de maand Shawwaal van datzelfde jaar, vertrok een groep van tweeënveertig migranten, bestaande uit drieëndertig mannen en negen vrouwen, uit Abessinië. Echter, toen ze Mekka naderden, kwamen zij erachter dat wat zij gehoord hadden niet waar was. Ze konden echter ook

niet terug naar Abessinië. Uit vrees wilden ze ook niet zonder bescherming Mekka binnengaan. Uiteindelijk trokken ze Mekka binnen onder bescherming van hun familie of van vrienden onder de afgodendienaren.¹

2. De *Gharaniq*-kwestie

Toen *sūra* An-Najm net geopenbaard was, reciteerde de Profeet deze hardop bij de *ka'ba*. Toen hij bij een vers van prosternatie, aan het einde van de *sūra*, was gekomen, knielde hij direct neer voor *Allāh*, net als iedereen die aanwezig was: zowel gelovigen als niet-gelovigen, mensen en *jinn*². De afgodendienaren echter knielden in feite niet voor *Allāh* neer, maar voor hun afgoden *Lāt*, *Uzza* en *Manāt*, wiens namen in de *sūra* worden genoemd. Deze gebeurtenis zou stof ter discussie opleveren voor de *Gharaniq*-kwestie die later zou worden verzonnen.

Het gerucht dat de Mekkanen de islam geaccepteerd hadden, kwam vanwege deze knieling. Maar slechts voor één groep vond de knieling omwille van *Allāh* plaats. Hoewel het niet meer dan één groep betrof, werd de rest er later bij verzonnen en werd er de naam *Gharaniq* (die 'kranen' betekent) aan gegeven. Er wordt beweerd dat *Shaytān* iets ingefluisterd zou hebben ter aanvulling van een goddelijk geopenbaard vers. Dit zou iets in de trant zijn geweest van dat 'op de bemiddeling van afgoden kan worden gehoopt'. De afgodendienaren waren zeer verheugd, waardoor ze uit vreugde neerknielden. Later werd de fout pas ontdekt.

Door sommige mensen, vaak oriëntalisten die vijandig tegenover de islam stonden, is dit verhaal als feit aangenomen. Vooraanstaande (islamitische) geleerden op het gebied van *tafsīr*, *ḥadīth* en het schrijven van een biografie van de Profeet hebben de keten van overleveraars alsmede de tekst onderzocht en naast de islamitische principes gelegd. Vervolgens kwamen ze allemaal tot de conclusie dat dit gerucht van de hand gewezen moet worden.

Ten eerste: de plicht van de Profeet om de Goddelijke openbaring er aan de mensheid te verkondigen is gevrijwaard van fouten en blunders. Het is onmogelijk dat de *Shaytān* tussen de Profeten en hun plichten komt. Dit is ondenkbaar, omdat *Allāh* heeft gezegd dat *Shaytān* nergens macht of controle over heeft, ook niet over de gelovigen³. En daarnaast, naast de bescherming tegen allerlei soorten fouten en zonden in zijn missie, heeft de *Qur'ān* ook duidelijk gemaakt dat de Boodschapper van *Allāh* onder Goddelijke bescherming staat.

1. Ibn Hishām, II, 3-8; Ibn Sa'd, I, 206; Haythami, VI, 33.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4861-4863.

3. Zie *Qur'ān: sūra Al-Hidjr* (15), *aya* 42.

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ

“Valsheid kan het [openbaren, neerzenden van openbaringen] van geen kant (van voren noch van achteren) benaderen – (Het is) een Neerzending van de Alwijze, de Geprezene”¹, en:

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

“Wij hebben waarlijk zelf de(ze) herinnering (de *Qur’ān*) neergezonden en Wij zullen er waarlijk over waken”².

De keten van overleveraars van het *Gharâniq*-incident is onacceptabel. Ibn Khuzayma heeft het zelfs ‘de leugen van de ongelovigen’ genoemd³. Deze gebeurtenis is niet overgeleverd met een ononderbroken keten van overleveraars, wat al aangeeft dat ze vals is⁴.

Echter, ook het verstand kan deze bewering niet accepteren, aangezien zij polytheïstisch gedrag aanmoedigt, terwijl de islam juist de nadruk legt op de Eenheid van *Allāh*. Een dergelijk voorval zou rechtstreeks tegen de inhoud van de islam ingaan, en dat is niet logisch verklaarbaar. Daarbij komt dat *sūra* An-Najm van het begin tot het einde het feit onderstreept dat afgoden niet meer dan namen zijn, de *sura* stelt dat afgodendienaren simpelweg hun verlangens volgen.

En zelfs als men de schandelijke bewering omwille van de discussie in stand zou willen houden, en men zou aannemen dat er een mogelijkheid is dat een zin waar de afgodendienaren van houden vermengd kan worden met de Goddelijke openbaring, dan nog is het ondenkbaar dat de afgodendienaren dan overtuigd zouden zijn. Want vanwege alle andere verzen die in de *Qur’ān* staan die afgoderij afwijzen, kunnen zij daar niet voor knielen. Zelfs niet voor een paar verzen die er dan zogenaamd door *Shaytān* aan zouden zijn toegevoegd.

Het beste antwoord op deze bewering, staat in de *sūra* zelfs:

مَا صَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا عَوَى

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

“Jullie metgezel is noch afgedwaald, noch afgeweken.

Noch spreekt hij uit (eigen) begeerte.

1. *Qur’ān*: *sūra* Fuṣṣilāt (41), aya 42.

2. *Qur’ān*: *sūra* Al-Hidjr (15), aya 9.

3. İsmâil Cerrahoğlu, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, “Garanîk” entry, XIII, 363.

4. Qâdî Iyâd, II, 132.

Het (de *Qur'ān*) is niet anders dan een Goddelijke Openbaring die geopenbaard wordt¹.

Islamitische wetenschappers hebben vanuit verschillende perspectieven overtuigend aangetoond dat deze claim het gevolg is van een anti-islamitische vorm van vijandelijkheid. De eerste dertien jaar in de Mekkaanse periode vormden een waar gevecht om afgoderij te bestrijden en om de Eenheid van *Allāh* in de harten van de mensen te plaatsen.

3. De tweede migratie naar Abessinië

Toen de Mekkanen erachter kwamen dat de eerste migranten in Abessinië goed waren opgevangen, namen niet alleen hun zorgen toe, maar ook hun wreedheden. ‘Uthmān ibn Ma’zuun, die tot dan toe redelijk comfortabel onder de bescherming van Walied ibn Mughīra had geleefd, zag dat de Profeet en zijn metgezellen zware tijden zouden dienen te ondergaan. Soms werden zij zelfs gebrandmerkt met vuur, andere keren werden zij geseseld.

“Bij *Allāh*, het is niet juist dat ik veilig ben onder de bescherming van een afgodenaanbidder, en ver verwijderd ben van de foltering die mijn vrienden omwille van *Allāh* moeten ondergaan! *Allāh*'s bescherming is beter en eerbaarder!”

Hij zocht contact met Walied ibn Mughira en zei: “Neef! Jij hebt mij onder jouw bescherming genomen. Je hebt me goed beschermd en je bent een man van je woord. Ik wil echter nu niet meer onder jouw bescherming staan, ik ga naar de Profeet. Hij en zijn metgezellen zijn voor mij de beste voorbeelden. Neem mij mee naar de *Quraysh* en zeg hen dat je mijn bescherming opheft”².

Toende onderdrukkingen de vervolging van de Mekkanen gewelddadiger werden, waren de moslims voor de tweede keer dat jaar genooddaakt om te migreren naar Abessinië. Dit keer waren dat er in totaal ongeveer negentig personen; zeventig mannen en dertien vrouwen. Zij werden geleid door Dja`far Tayyaar (ibn Abū Ṭālib), de oudere broer van ‘Ālī³.

1. *Qur'ān: sūra An-Najm* (53), aya 2-4.

2. Ibn Ishāq, p. 158; Haythami, VI, 34.

3. Dja`far ibn Abi Ṭālib, de neef van de Boodschapper van *Allāh*, was moslim geworden voordat de Profeet het Huis van Arqam als uitvalbasis had genomen voor de verspreiding van de islam. Hij nam deel aan de tweede migratie naar Abessinië en nam daarbij zijn vrouw Asmaa ibn Umays mee. Ibn Sa`d, IV, 34. Jafar en zijn mede migranten keerden in het jaar 7 na de *hijra* terug naar Medina. Dit was tijdens de belegering van Khaybar. Ook de thuiskomende migranten kregen een aandeel van de oorlogsbuit. Bukhāri, Maghāzi, 38. Dja`far nam deel in de slag van Mu`ta, dat het jaar daarop plaatsvond. Hij stierf daar als martelaar. Ibn ‘Umar getuigt dat hij zijn lichaam gezien heeft met negentig wonden van zwaarden, pijlen en speren. Bukhāri, Maghāzi, 44. Verwijzend naar het feit dat Jafar zijn beide armen in de strijd verloren had, zei de Boodschapper van *Allāh*: “Ik zag Dja`far in het Paradijs met engelen vliegen”. Daarmee bedoelde hij te zeggen dat hij in plaats van armen, vleugels gekregen had. Dja`far werd nadien *Tayyaar* genoemd, wat zoveel betekent als hij die in

Layla (?) legt uit: “Umar was heel boos op ons omdat wij de islam geaccepteerd hadden. Ik wilde een kameel bestijgen om ons voor te bereiden om te vertrekken in de richting van Abessinië, toen hij aankwam en vroeg waar we heen gingen. “Jullie onderdrukken ons vanwege ons geloof. Dus gaan we ergens heen waar we niet zullen worden onderdrukt”. “Moge *Allāh* met jullie zijn”, antwoordde hij zacht. Toen mijn echtgenoot Amir kwam, vertelde ik hem over de bescheiden houding van ‘Umar. Hij zei: “Ik denk dat je wil dat hij geleid zal worden. Maar bij *Allāh*, er is meer hoop voor deze ezel om moslim te worden!” Dit was de vastberadenheid waar ‘Umar om bekend stond en waarom het zo moeilijk was hem te overtuigen.”¹

Umm Salama, de vrouw die later zou trouwen met de Boodschapper van *Allāh*, heeft gezegd: “Vanaf het moment dat we Abessinië binnenstapten, heeft de Negus ons met respect behandeld. Hij zorgde en beschermde ons altijd. We konden onze plichten jegens *Allāh* in vrede en in veiligheid nakomen”².

Het onderstaande verslag van Umm Habiba, een van de andere migranten naar Abessinië, laat zien hoe groot de liefde voor de Profeet was, ondanks de lange afstand: “De Negus had een slavenmeisje genaamd Abraha. Ik was verloofd met de Boodschapper van *Allāh* en bereidde mij in Abessinië voor om naar Medina te vertrekken. Zij kwam naar mij toe en zei: “Ik vraag je om de Boodschapper van *Allāh* de groeten van mij te doen en hem te vertellen dat ik zijn religie ben binnengetroten”. Abraha was altijd heel aardig voor mij. Zij hielp me zelfs met het voorbereiden op mijn reis. Iedere keer dat ik haar zag, herinnerde ze mij aan haar verzoek.

Toen ik in Medina aankwam, vertelde ik de Profeet tijdens ons huwelijk over haar en bracht haar groeten over. De Boodschapper van *Allāh* glimlachte en accepteerde deze: “wa ‘alayha salaam wa raḥmatu-llahi wa barakatuh”³.

---

vlucht opstijgt. Tirmidzi, Manaaqib, 29/3763

1. Haythami, VI, 23-24.
2. Ahmad, I, 201-202.
3. Ibn Sa’d, VIII, 98

Hoofdstuk 7 Het zesde jaar van het Profeetschap

1. Het Mekkaanse verzoek aan de Negus om de moslims uit te leveren

Hoewel ze in eerste instantie weinig aandacht schonken aan de eerste migratie naar Abessinië, waren de Mekkaanse afgodendienaren wel bezorgd ten aanzien van het soort behandeling dat de moslims daar ten deel viel. Als de islam zich ook buiten Arabië kon verspreiden, zo dachten zij, dan kon het nog weleens behoorlijk uit de hand gaan lopen. Dus besloten zij om de Negus te vragen om de moslims aan hen uit te leveren. Om dat te bereiken werden ‘Abdullah ibn Rabie`a en ‘Amr ibn ‘Ās naar de koning en zijn hooggeplaatste adviseurs gestuurd om hen, door middel van enorm veel giften, in te palmen.

Toen Abū Ṭālib het nieuws over de delegatie aan de Negus hoorde, schreef hij snel een gedicht aan de Negus, waarin hij hem prees en waarschuwde voor de Mekkaanse trucjes.¹ Voordat zij met de Negus gesproken hadden, waren ‘Abdullah en ‘Amr al in staat geweest om zijn hooggeplaatste adviseurs in de watten te leggen met de giften. Zij bezochten de Negus met hun giften, introduceerden zichzelf en zeiden: “O majesteit! Enkele idiote jongeren van ons hebben hun toevlucht tot uw land gezocht. Echter, zij hebben de religie van hun voorvaderen verlaten en hebben de uwe eveneens niet aanvaard. In plaats daarvan hebben zij er zelf een verzonnen! Hun familie heeft ons gestuurd om hen op te halen. Immers, hun stam weet beter dan wie dan ook wat zij allemaal hebben aangericht.”

De delegatie was bang dat de Negus zou luisteren naar Dja`far en zijn metgezellen, en dat de Negus gevoelig zou zijn voor hun verhaal. En dus probeerden zij de Negus ervan te overtuigen om de migranten aan hen te overhandigen, voordat hij naar hun kant van het verhaal zou luisteren. De adviseurs van de Negus steunden deze gedachte: “O majesteit, deze mannen spreken de waarheid. Wij kunnen hen niet beter kennen dan hun stam. We moeten de migranten overhandigen en henzelf de kwestie laten oplossen”.

“Nooit!”, zei de Negus boos. “Ik zal hen niet overdragen voordat ik eerst zelf hun verhaal heb gehoord! Ik kan mensen die mijn land hebben gekozen teneinde bescherming tegen anderen te zoeken, geen onrecht aandoen.” Negus liet de migranten halen, maar riep ook zijn priesters die hun boeken

---

1. Ibn Hishām, I, 356.

openden en rondom de koning zaten. Toen de migranten arriveerden, besloot de Negus dat hij beide partijen wilde zien.

Het werd een historisch moment. De woordvoerder van de moslims was Dja`far. De Negus begon bij hem: “De *Quraysh* hebben een delegatie gezonden om jullie mee terug te nemen naar Mekka”, zei hij. “Kunt u vragen, o majesteit, of wij slaven zijn die zij terug willen hebben”, vroeg Dja`far hem. De Negus keek naar `Amr ibn `As voor een antwoord. “Nee, ze zijn allemaal vrij”, antwoordde `Amr .

Het debat ging verder. “Kunt u vragen of wij schulden hebben, en zij ons daarom naar Mekka terug willen halen?” “Nee, zij zijn ons niets verschuldigd”. “Kunt u vragen of wij moordenaars zijn en dat zij ons terug willen halen om ons te berechten ?” “Nee, dat is niet het geval!” “Waarom willen zij dan dat wij terugkomen ?”

`Amr legde uit: “Omdat zij de religie van hun voorvaders hebben verlaten! Zij beledigen onze goden! Zij verpesten het geloof van de jeugd! Zij zaaien verdeeldheid in onze maatschappij! Mekka is dankzij hen verdeeld!”

De Negus onderbrak `Amr om een vraag aan Dja`far te stellen:

“Aangezien jij zowel de religie van je voorouders als die van mij niet accepteert, welke accepteert je dan wel ?”

Dja`far Tayyar sprak:

“Majesteit! Wij waren een onwetende groep. We aanbaden afgoden gemaakt van hout en wij dachten dat zij goden waren. Wij aten aasdiere en begroeven onze dochters levend. We waren gokkers en handelden in (woeker)rente. We pleegden overspel en hadden geen problemen met vrouwen die een relatie aangingen met meerdere mannen. We kenden de rechten van onze naasten niet, noch die van onze burens. De sterken onderdrukten de zwakkeren, terwijl de rijken leefden van de armen. We kenden geen rechtvaardigheid!

Vervolgens heeft *Allāh* ons Zijn genade getoond en Hij heeft ons herstel voorbestemd. Hij zond een Profeet uit en naar ons midden. Een man met een edele afkomst, uit een eervolle stam. We kenden hem als de Waarachtige. Hij riep ons op de Eenheid van *Allāh* in ere te herstellen. Hij onderwees ons hoe we Hem moesten dienen. Hij redde ons van de afgoden van onze voorouders. Hij behoedde ons voor het kwaad. Hij stopte het bloedvergieten, de rente, het liegen en het misbruiken van de eigendommen van wezen. Hij onderwees ons voortdurend rechtschapenheid, om ons woord na te komen, om onze familie en burens goed te behandelen en om de eer van onze vrouwen en het leven van onze dochters te beschermen. Hij redde ons van wreedheid en onderwees ons hoe we menselijk konden zijn.

We geloven hem en bewandelen nu zijn pad. Alleen om deze reden hebben wij de vijandschap van de *Quraysh* op onze hals gehaald. We werden gemarteld en toen het lijden ondragelijk werd – en wij onze religie niet wilden verlaten –, hebben wij de toestemming van onze Profeet gevraagd om te migreren. Wij hebben uw land boven dat van andere koningen verkozen. Wij namen aan dat wij hier niet onderdrukt zouden worden en dus zochten we bij u bescherming”

De Negus bleef luisteren naar hetgeen Dja`far wilde zeggen.

“Ken jij iets uit je hoofd wat *Allāh* aan jullie Profeet heeft geopenbaard?”, vroeg hij plotseling.

“Ja”, zei Dja`far, en hij begon met het reciteren van de eerste *ayāt* van *sūra* Maryam over Yahya (Johannes) en de geboorte van ʿĪsā (Jezus). Terwijl hij reciteerde, braken de Negus en zijn mensen in tranen uit.

“Ik zweer in de naam van God, deze woorden komen vanuit dezelfde bron als datgene wat aan Mozes en Jezus Christus is geopenbaard”, zei de Negus. Hij zei daarna tot de Mekkaanse delegatie:

“Ik zal de migranten nooit aan jullie uitleveren!”

Toen de delegatie bij de Negus wegging, zei ʿAmr tegen een metgezel van hem:

“Ik zweer dat ik de Negus zal vertellen dat zij geloven dat ʿĪsā, de zoon van Maryam, slechts een persoon is. Hij zal hen dan zeker verbannen!”

De volgende dag was ʿAmr wederom in de rechtbank van de Negus.

“O majesteit! Zij spreken hardvochtig over Jezus Christus. Roep hen, als u wilt, en hoor het met uw eigen oren aan!”

De Negus liet de moslims halen en vroeg hen hoe zij over Jezus Christus dachten. Op een evenwichtige wijze antwoordde Dja`far: “Wij denken over hem zoals ons is geleerd door onze Profeet. En hij zegt: ‘Jezus is de dienaar en de boodschapper van *Allāh*; en van Zijn Geest en Woord, uit Maria geboren, die alles had achtergelaten om zich toe te wijden aan *Allāh*’”.

De Negus pakte een takje van de grond en zei: “Ik zweer in de naam van God dat Jezus Christus niet anders is dan zoals jij zegt. Het verschil tussen dat wat jij zegt en de waarheid over Jezus Christus, is niet groter dan dit takje”

Toen de adviseurs van de Negus de woorden van de Negus hoorden, mompelden ze. De Negus zei vervolgens tegen hen: “Jullie kunnen mompelen wat jullie willen, maar het is de waarheid!”

En tegen de migranten zei hij: “Jullie kunnen gaan! Voel je veilig in mijn land. Iedereen die jullie beledigt, zal bestraft worden. Zelfs als ze mij

een berg aan goud zouden aanbieden, zou ik niet degene willen zijn die de oorzaak is van enig kwaad dat jullie zou worden aangedaan”.

Aan zijn mensen gaf hij het bevel: “Retourneer de giften van deze twee mannen. Ik heb ze niet nodig! Als ik bij de Boodschapper zou staan, dan zou ik zijn voeten willen wassen en hem willen dienen!”¹

Volgens een andere versie, zei de Negus: “Ik getuig dat Mohammed de Boodschapper van *Allāh* is. Hij is de man die door Jezus Christus wordt genoemd. Als ik niet hier op de troon zat en de verantwoordelijkheid voor mijn volk zou dragen, dan had ik hem opgezocht om zijn sandalen te dragen”².

Met zijn antwoorden aan de Negus voorzag Dja`far in een prachtig voorbeeld in hoe uit te nodigen naar de islam, en hoe men dient te spreken in een bepaalde situatie. Deze wijze van benaderen zou men altijd moeten onthouden.

Het dient daarbij opgemerkt te worden dat, toen Dja`far gevraagd werd om een stuk uit de *Qur`ān* voor te dragen, hij niet zomaar een passage uitkoos. Hij koos een gedeelte uit, dat het beste paste bij de gelegenheid, in dit geval de *ayāt* over `Īsā uit *sūra* Maryam. Hetzelfde geldt voor zijn verdediging tegen het uitleveringsverzoek van de Mekkanen. Hij benadrukte dat zijn religie alleen rechtvaardigheid, en normen en waarden dient uit te dragen.

Er zijn bovendien vele redenen waarom de Profeet Mohammed Dja`far als hoofd van de migranten had gekozen. De keuze bewijst het belang van het kiezen van leiders op basis van hun capaciteiten en de omstandigheden waaronder zij moeten functioneren.

Een deel van de migranten van de tweede migratie naar Abessinië keerde kort na de *hijra* naar Medina terug, anderen wachtten tot het Verdrag van *Ḥudaybiyya*. De laatste groep keerde tijdens de verovering van *Khaybar* onder leiding van Dja`far terug.

2. De bekering van Hamza

De Boodschapper van *Allāh* stuurde niet alleen metgezellen naar de *ka`ba* teneindedaar de *Qur`ān* te reciteren in bijzijn van de afgodendienaren. Hij ging ook persoonlijk naar de Mekkanen om met hen te praten. Tijdens deze momenten beledigde Abū Djahl hem voortdurend. Alsof hij wilde pochen ten overstaan van zijn vrienden die mee gekomen waren wilde hij nog meer macht uitstralen. Echter op dat moment rende een vrouw naar Hamza toen die net terugkwam van een jachtexpeditie: “Hamza, o moedige

1. Ibn Hishaam, I, 356-361; Ahmad, I, 202-203, V, 290-291; Haythami, VI, 25-27.

2. Abu Dawuud, Djana`iz, 55-57/3205

Hamza! Ze beledigen jouw neef bij de *ka'ba*. Ik vrees dat ze hem kwaad willen doen. Ze gaan iets vreselijks doen!"

Zonder tijd te verliezen, rende Hamza naar de plaats van de *ka'ba*. Hij gebruikte zijn boog en raakte Abū Djahl op zijn hoofd, zo hard dat het begon te bloeden alsof er een stroom bloed uit voortkwam. Abū Jahl verwachtte een dergelijke tussenkomst niet, en was verbijsterd. Hij vreesde voor zijn leven en vluchtte. De afgodendienaren volgden daarop, daar zij wisten hoe machtig Hamza was. Geen van de *Quraysh*, zelfs niet de sterke mannen onder hen, kon zonder knikkende knieën tegenover hem staan.

Direct na het incident ging Hamza naar zijn neef Mohammed, de Boodschapper van *Allāh*. "Ik heb wraak op hem genomen, je kan gerust zijn", zei hij. "Ik kan alleen gerust zijn als jij de islam accepteert", antwoordde de Profeet. Plotseling werd de sluier van onwetendheid over het hart van Hamza weggenomen. Hij realiseerde zich de waarheid en keek met een glimlach naar zijn neef. Kijkend naar het prachtige licht dat het gezicht van de Profeet uitstraalde, verklaarde hij dat hij de islam accepteerde.

Hamza, de oom van de Profeet, was niet meer dan twee jaar ouder dan de Profeet. Ze hadden zelfs borstvoeding van dezelfde zoogmoeder ontvangen¹. Door te zeggen dat hij alleen rust zou vinden als Hamza de islam zou accepteren, laat de Boodschapper van *Allāh* zien dat leiding boven persoonlijke wraak gaat, en dus ook het eeuwige leven boven wereldse verlangens. Dit voorval leert ons om altijd boven onze persoonlijke belangen te kiezen voor dat wat de islam ten goede komt. We dienen ons geluk te zoeken in de religie en niet in persoonlijke successen.

Op de dag dat Hamza moslim werd, drong Abū Bakr er bij de Profeet op aan om met alle moslims naar de *ka'ba* te gaan en iedereen uit te nodigen tot de islam. "We zijn nog steeds met weinig", antwoordde de Profeet. Echter, toen Abū Bakr samen met de metgezellen bleef volhouden, verliet de Profeet het huis van Arqam en begaf hij zich naar de *ka'ba*. Toen zij daar eenmaal waren aangekomen en Abū Bakr de mensen begon uit te nodigen om te geloven in *Allāh* en Zijn Boodschapper, vielen de afgodendienaren hen aan en begonnen ze moslims te slaan. De valse Utba sloeg en trapte met schoenen versterkt met staal met name Abū Bakr in het gezicht. Abū Bakr werd bloedend en gekneusd achtergelaten. Het kostte zijn stam Taym grote moeite om hem te redden uit de handen van de afgodendienaren.

Zijn stam nam de bewusteloze Abū Bakr naar zijn huis. Voor zijn dood vrezend, keerden zij terug naar de *ka'ba* en riepen: "Wij zweren dat als Abū Bakr sterft, wij Utba zullen doden!" Het was pas laat die avond dat Abū Bakr

1. Ibn Hishām, I, 312-313; Hâkim, III, 213; Ibn Kathîr, *al-Bidaya*, III, 84.

weer bijkwam. Met de grootst mogelijke moeite was het eerste wat hij vroeg: “Gaat het goed met de Profeet?”

Zijn moeder, Umm Al-Khayr, drong er voortdurend bij hem op aan om iets te eten, maar Abū Bakr leek het niet te horen. Hij vroeg alleen maar: “Hoe is het met de Profeet, gaat het goed met hem?” “Ik heb niets van jouw vriend gehoord, mijn liefste”, antwoordde zijn moeder. Abū Bakr stuurde zijn moeder naar Umm Jamīl¹ om meer informatie over de Boodschapper van *Allāh* te verkrijgen. Toen Umm Jamīl langs kwam en zag in welke verschrikkelijke staat Abū Bakr verkeerde, schreeuwde ze: “Ik zweer bij *Allāh* dat alleen een beest jou zoiets kan aandoen! Moge *Allāh* wraak nemen!”

Kort daarna informeerde ze hem, op zijn verzoek, dat de Boodschapper van *Allāh* veilig was en op hem wachtte in het huis van Arqam. “Bij *Allāh*, ik zal niet eten of drinken totdat ik hem zie”, hield Abū Bakr vol. Toen de situatie een beetje rustiger werd en iedereen zijn eigen weg ging, werd hij aan de arm van zijn moeder meegenomen naar de Profeet. Het moment dat hij de Profeet zag, viel Abū Bakr voor zijn voeten neer. De toestand van zijn geliefde vriend raakte het hart van de Profeet. Abū Bakr zei: “Moge mijn moeder en mijn vader voor u worden opgeofferd! Het gaat goed met mij. Een gemene man heeft me slechts een beetje geslagen, dat is alles!”

Vervolgens vroeg hij de Profeet om voor de (rechtge)leiding van zijn moeder te bidden. Niet lang daarna werd de moeder van Abū Bakr, als gevolg van de gebeden van de Profeet, door *Allāh* geleid tot de islam en voegde zij zich bij de kring van gelovigen².

Gealarmeerd door de gestage opmars van het aantal moslims en de bekering van enkele leidende figuren zoals Hamza, kwamen de afgodendienaren bijeen teneinde het tij te keren. “De kwestie van Mohammed is nu serieus geworden” zeiden ze. “Het wordt nu zorgwekkend. Laten we de meest bekwame dichter en magiër naar hem sturen zodat ze met elkaar kunnen praten.” Zij kozen Utba ibn Rabīe`a uit. Utba herhaalde uitgebreid het aanbod dat de afgodendienaren hadden gedaan. De Boodschapper van *Allāh* luisterde stil naar hem en liet hem uitpraten.

Vervolgens vroeg hij: “Ben je uitgesproken, o Abū al-Walied?” Utba knikte. “Nu, luister naar me”, zei de Profeet. Daarop begon de Boodschapper van *Allāh* met het reciteren van *sūra* Fuṣilat, tot aan de *aya* van het knielen. Hij knielde. Daarna stond hij op en zei: “Je hebt nu gehoord wat ik wilde zeggen. Hier is het, en daar ben jij!”

1. Umm Jamīl bint Hatīb, was een moslima. Niet te verwarren met haar naamgenoot, de vrouw van Abū Lahab.

2. Ibn Asīr, *Usdu'l-Ghâba*, VII, 326; Ibn Kathīr, *al-Bidâya*, III, 81.

Op de weg terug konden de afgodendienaren al vanaf een afstandje de gezichtsuitdrukking van Utba zien. Toen Utba eenmaal was aangekomen, vroegen ze hem bevreesd wat er gebeurd was.

“Ik zweer bij *Allāh* dat ik nog nooit een uitdrukking gehoord heb zoals het woord dat ik zojuist heb gehoord. Het was geen poëzie, geen magie, geen tovenarij, niets van dat alles! Mohammed reciteerde het volgende vers:

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ

“Maar indien zij zich afwenden, zeg dan: “Ik waarschuw jullie voor een donderslag, zoals de donderslag die ‘Aad en Thamūd heeft getroffen”¹.

Nadien weerhield ik hem van verder spreken en smeekte ik hem om omwille van de verwantschap niet verder te reciteren. Ik wist immers dat wat Mohammed had gezegd, uit zou komen en ik vreesde dat de Goddelijke toorn op ons terecht zou komen.

Luister naar me, o *Quraysh*! Laat hem met rust, doe een stap terug! Als de Arabieren hem doden, dan zullen jullie door anderen worden gered. Echter indien hij de soevereiniteit over de Arabieren verkrijgt, dan betekent dat dat hij soeverein over jullie is. Zijn eer is dan ook jullie eer! En als dat gebeurt, zullen jullie dankzij Mohammed de gelukkigsten van de mensheid zijn!”

“Hij heeft jou betoverd met zijn woorden Utba!”, riepen de afgodendienaren uit.

“Ik zeg slechts wat ik denk”, zei Utba. “Maar jullie zijn vrij om te doen wat jullie willen”².

3. De bekering van ‘Umar

De afgodendienaren hadden zich wederom verzameld bij het buurthuis (Nadwa) voor hun adviesraad, waar zij besloten om de Boodschapper van *Allāh* te doden. Om deze taak te volbrengen, kozen zij de dappere en heethoofdige ‘Umar ibn al-Khattāb uit, die dertien jaar jonger was dan de Profeet. Zij hadden een gemeenschappelijke bloedlijn via de negende overgrootvader.

‘Umar was vastbesloten om de Boodschapper van *Allāh* te doden, toen hij onderweg langs Nu`aym ibn ‘Abdullah kwam. Nu`aym was achterdochtig vanwege het gehele gedrag van ‘Umar, en dus vroeg hij waar ‘Umar naar op weg was. “Mohammed doden! Deze man heeft een nieuwe religie gebracht in plaats die van onze voorouders te volgen!”, antwoordde ‘Umar.

Om ‘Umar af te leiden en om tijd te winnen, kwam Nu`aym voorzichtig met een excuus. “Ik zweer het ‘Umar, je houd jezelf voor de gek! Denk jij

1. *Qur’ān: sūra Fuṣilat* (41), aya 6

2. Ibn Hishām, I, 313-314; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 111-112.

dat de zonen van ‘Abd al-Manāf jou laten leven als jij dit doet? Maar nog los daarvan, denk eerst aan je eigen familie!” “Waar heb je het over?”, vroeg ‘Umar boos. “Wie anders dan je zus Faṭīma en je zwager Sa‘īd ibn Zayd? Zij zijn beide moslim geworden. Je kunt me op mijn woord geloven”.

Nu‘aym had de sinistere intentie van ‘Umar serieus genomen en hem met een smoes naar het huis van zijn zus gestuurd. Zodoende had Nu‘aym tijd gewonnen om de Profeet te waarschuwen. Het gesprek met Nu‘aym had ‘Umar alleen nog meer bozer gemaakt. Hij herzag zijn route en liep linea recta naar het huis van zijn zus.

Khabbaab bevond zich op dat moment ook in het huis. Hij onderwees de *Qur‘ān* aan de zus van ‘Umar en zijn zwager. Op het moment dat zij de boze ‘Umar aan zagen komen, verstopten zij Khabbaab in een kamer, terwijl Faṭīma een pagina van de *Qur‘ān* in haar handen hield.

‘Umar stormde naar binnen. “Wat hoorde ik jou zojuist lezen?!", brulde hij. “Je moet het verkeerd gehoord hebben, we hebben hier niet zoiets”, zeiden zij. “Werkelijk? Waarom hoor ik dan dat jullie twee volgelingen van Mohammed zijn geworden?”, schreeuwde ‘Umar, waarna hij zijn zwager aanviel en op hem begon in te slaan.

Faṭīma probeerde tussen beide te komen, waardoor zij een klap van ‘Umar in het gezicht kreeg. Hierdoor riep zij uit: “Je kan doen wat je wil ‘Umar! Je kan ons zelfs doden! Maar wij zullen ons geloof nooit opgeven!” Er liep een straaltje bloed over het gezicht van Faṭīma, terwijl ze zich moedig uitsprak voor haar geloof. ‘Umar had een dergelijke reactie niet verwacht, en hij verstomde.

De aanblik van zijn zus, met een straaltje bloed op haar gezicht, veroorzaakte plotseling pijn in zijn hart. Hij had spijt van zijn woede-uitbarsting. “Kun je me brengen wat je las?”, vroeg ‘Umar nu begaan, alsof hij zich verontschuldigde. “Beloof dat je er niets mee zult doen”, zei Faṭīma. “Dat beloof ik. Ik zal het teruggeven zodra ik het heb gelezen.” ‘Umar zwoor hierbij in naam van zijn afgoden. Hopend dat ‘Umar geleid zou worden, zei Faṭīma: “Maar jij bent een afgodendienaar, jij bent niet rein. Alleen degenen die rein zijn mogen de *Qur‘ān* aanraken”.

‘Umar kreeg de pagina’s toen hij een volledige wassing verricht had. Daarna reciteerde hij de *ayāt*¹:

طه

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى

1. Er wordt ook overgeleverd dat hij de eerste paar verzen van *sūra* al-Hadīd (57) reciteerde. Bayhaqi, *Dalā’il*, II, 217.

إِلَّا تَذَكَّرَ لِمَنْ يَخْشَى
 تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى
 الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى
 لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى
 وَإِنْ تَجَهَّرَ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى
 اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى
 وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى
 إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ عَلَى النَّارِ هُدًى
 فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَى
 إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۗ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى
 وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى
 إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي
 إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِلْمُجْرِمِي كُلِّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى
 فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى

“Tā Hā, Wij hebben de *Qur’ān* niet aan jou neergezonden opdat jij er ongelukkig door zou worden.

Maar als een aansporing voor hen die godsbewust zijn.

Neergezonden door Hem Die de aarde en de hoge hemelen geschapen heeft.

De Barmhartige die gezeteld is op de Troon

Aan Hem behoort alles wat in de hemelen en op de aarde is, evenals wat er tussen ligt en wat zich onder de grond bevindt.

Of jij het woord luid verkondigt (of niet – Hij luistert!), Hij kent het geheime en (nog meer) verborgene.

Allāh, - er is geen god dan Hij. Hij heeft de meest schone Namen.

Heb jij het verhaal van Mūsā gehoord?

Tien hij een vuur zag, zei hij tegen de zijnen: “Blijf hier, ik bespeur een vuur; misschien kan ik jullie daarvan een (brandende) kool brengen of door het vuur de (goede) richting vinden.”

En toen hij het (vuur) naderde werd hij aangeropen: “O Mūsā.”

“Ik ben waarlijk jouw Heer, doe je sandalen maar uit; wat jij bent waarlijk in de geheiligde vallei van Tūwā.

Ik heb jou uitverkoren; luister dus naar wat er geopenbaard wordt.

Ik ben waarlijk *Allāh*; er is geen god dan Ik, aanbid (dien) Mij dus en verricht het gebed om Mij te gedenken.

Het Uur zal waarlijk komen. Ik zou het bijna zelfs voor mezelf verborgen willen houden (hoe zou ik het dan jullie kunnen onthullen) zodat elke ziel de beloning zal ontvangen waar hij/zij naar streeft.

Dus laat degenen die er niet in gelooft en zijn eigen begeertes volgt, jou er (van het geloof erin) niet van afhouden, opdat jij niet verloren gaat”¹.

‘Umar bleef stil zitten. Hij kon slechts zuchten. “Hoe mooi, hoe ontzettend ...” Hij werd bevangen door de eloquentie van de *Qur’ān*, door woorden die een bepaalde betekenis en wijsheid in zich droegen die niet door mensen kon zijn verzonnen. Hij dacht diep na.

Ondertussen kwam Khabbaab uit zijn schuilplek: “Umar, bij *Allāh* ik heb het gevoel alsof de smeekbede van de Profeet is verhoord. Gisteren bad hij: “O *Allāh*, versterk Uw religie met ofwel Abū al-Ḥakam ibn Hishaam, dan wel ‘Umar ibn al-Khattāb!” Dus de tijd is gekomen, ‘Umar, om *Allāh* te vrezen”. “Breng me naar Mohammed!”, zei ‘Umar tegen Khabbaab.

Ze vertrokken gelijk. Iedere stap van ‘Umar was vol overtuiging van het geloof, vervuld, vol liefde en tevredenheid dat hij de waarheid van de Boodschapper van *Allāh* had vastgegrepen. Toen zij arriveerden, wachtte Hamza hem op met een zwaard in de hand. Hij was al geïnformeerd door Nu`aym . Ze hadden echter geen flauw idee hoe de situatie zich had ontwikkeld.....

De Boodschapper van *Allāh* stond op en trof ‘Umar op de binnenplaats, waar hij vroeg wat de reden van zijn bezoek was. ‘Umar kon zijn tong nauwelijks bedwingen, zo blij was hij: “Ik ben gekomen om moslim te worden, o Boodschapper van *Allāh*!” Uit dankbaarheid ten aanzien van de kracht van *Allāh*, riep de Profeet: “*Allāhu akbar!*” De metgezellen volgden daarop. Wederom was een smeekbede van Mohammed verhoord. Toen ‘Umar weer begon te spreken, was de eerste zin die hij uitte: “ik getuig dat geen god het recht heeft om aanbeden te worden dan *Allāh* en dat Mohammed Zijn dienaar en boodschapper is.”

‘Umar ibn al-Khattāb was de uitkomst van de smeekbede van de Profeet. Abū al-Ḥakam, ook wel bekend als Abū Jahl, zonk daarentegen steeds dieper weg in een moeras van ellende².

1. *Qur’ān: sūra Ṭa ha (20), aya 1-16.*

2. Ibn Hishām, I, 365-368.

Nadat ‘Umar de geloofsgetuigenis in het bijzijn van de Boodschapper van *Allāh* had afgelegd, verlieten op zijn verzoek alle moslims tegelijk het huis van Arqām en prezen zij hun Heer terwijl zij naar de *ka‘ba* liepen. Dit was een enorme tegenslag voor de afgodendienaren. De Boodschapper van *Allāh* gaf ‘Umar de titel ‘al-Farūq’, omdat hij goed van kwaad had gescheiden¹.

‘Umar vertelt het volgende over die tijden:

“Er was geen moslim die niet lastiggevallen werd, die geen strijd behoefde te voeren. Maar mij lieten ze met rust. Ik dacht bij mijzelf, ‘ik wens niet dat ik geen moeilijkheden heb, terwijl de moslims allerlei vormen van leed moeten ondergaan’

Dus de avond dat ik besloot om moslim te worden, besloot ik ook om de grootste vijand van de Boodschapper van *Allāh* onder de afgodendienaren op te zoeken om hem te vertellen dat ik de islam had omarmd. De volgende ochtend stond ik aan de deur bij Abū Jahl.

“Welkom, ‘Umar. Wat kan ik voor je doen?”

“Ik kom om jou te vertellen dat ik een gelovige in *Allāh*, in Zijn Boodschapper en alles waarmee hij gezonden is, ben geworden”, zei hij. Abū Jahl vloekte en gooide de deur in zijn gezicht dicht².

Op dezelfde manier bracht hij het goede nieuws naar een van de meest prominente leiders van *Quraysh*, zijn oom Walied ibn Mughira, en nog twee anderen. Het ontbrak hen aan moed en dus sloegen zij alleen de deur in het gezicht van ‘Umar dicht en trokken zich terug in hun huizen.

‘Abdullah ibn Mas‘ūd zegt: “De bekering van ‘Umar was een overwinning, zijn migratie naar Medina was een steun en zijn kalifaat was een genade. Totdat hij moslim werd, konden we de *salāt* niet openlijk bij de *ka‘ba* verrichten. Nadien echter bevocht hij de afgodendienaren, en verzekerde ons dat zij ons met rust zouden laten en we het gebed daar konden verrichten”³.

‘Umar bleef in Mekka omwille van de islam. En tot aan de *hijra* had hij, tezamen met de rest van de moslims, met moeilijke tijden te maken.

---

1. Diyārbakri, I, 296.

2. Ibn Hishām, I, 371.

3. Haythami, IX, 62-63.

Hoofdstuk 8 Het zevende tot en met het negende jaar van het profeetschap: de jaren van boycot

1. De drie jaar lange isolatiepolitiek van de afgodendienaren jegens de moslims

Ondanks alle preventieve maatregelen, groeide het aantal moslims iedere dag. Dit voedde de haat bij de afgodendienaren. Ze sloten een kwaadaardig pact, gericht op het doden van de Profeet. “Openlijk of in het geheim, we zullen hem hoe dan ook doden!”, zwoeren ze.

Abū Ṭālib zag hoe vastberaden de afgodendienaren waren om deze handeling uit te voeren, waardoor hij begon te vrezen voor het leven van de Boodschapper van *Allāh*. Hij verzamelde de stammen van Haashim en Muttalib en drong er bij hen op aan om de Profeet te alle tijden en koste wat kost te beschermen. In de nacht dat de maan van *Muharram* aann de hemel verscheen kwamen de stammen van Haashim en Muttalib, onder leiding van Abū Ṭālib bij hem bijeen. De enige die ontbrak was Abū Lahab die verkoos zich onder de ongelovigen te begeven.

De afgodendienaren bedachten echter nog een ander plan om de islam een halt toe te roepen. Ze zouden proberen de gelovigen van hun religie af te houden door hen op sociaal en economisch vlak te boycotten. Omwille daarvan kwam een groep onder leiding van Abū Jahl bijeen bij Banū Qinaana. Daar spraken zij af dat zij alle banden met de moslims en hun beschermers onder de Haashim-stam zouden verbreken: van allerlei soorten handelsrelaties tot aan huwelijken toe. Dit werd allemaal opgeschreven en opgehangen aan een muur van de *ka'ba*.

Door de smeekbede van de Profeet geraakte de hand van Mansuur ibn Ikrima, die het pact had opgeschreven, verlamd. Hierdoor ontstond het gerucht onder de afgodendienaren dat zijn ongeluk het gevolg was van dat wat zij de Haashim-stam hadden aangedaan.¹

Het embargo dwong de moslims, die tot dan toe verspreid in Mekka woonden, te verhuizen naar het gebied van Abū Ṭālib, om elkaar op die manier te ondersteunen. Ook de Boodschapper van *Allāh* verhuisde erheen en hij verliet het huis van Arqam.

1. Ibn Hishām, I, 372-373; Ibn Sa'd, I, 208-209; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, Kitāb al-Ḥajj, ḥadīth 1589-1590.*

Abū Tālib bereidde zich voor op het ergste en nam voorzorgsmaatregelen tegen een mogelijke liquidatie. Zo stuurde hij, als iedereen lag te slapen, een van zijn zonen naar het huis van de Profeet om, in vermomming, met hem van slaappleaats te verwisselen¹.

Een periode van enorme moeilijkheden brak aan. Abū Jahl en zijn medestanders hielden de woonplek van de moslims dag en nacht in de gaten en zorgden ervoor dat zelfs het minste of geringste aan provisie hen niet bereikte. Alle wegen van de moslims naar hun marktplaatsen waren afgesloten, en alle goederen die in grote hoeveelheden Mekka binnenkwamen werden gemonopoliseerd nog voordat de moslims de kans hadden gekregen om een deel ervan te bemachtigen. De gelovigen konden hun wijk alleen verlaten tijdens het pelgrimsseizoen. Als een moslim naar een verkoper ging om voedsel voor zijn familie te kopen, dan was Abū Lahab gewoon erbij om, naast het voedsel staande, te roepen:

“Verkopers! Verhoog de prijzen voor Mohammed en zijn volgelingen, opdat zij niet in staat zijn om ook maar iets van jullie te kopen. Wees niet bezorgd, ik ben een rijke man en een man van zijn woord. Ik zal jullie verlies compenseren!”

En zo keerden de moslims met lege handen, zonder voedsel, naar hun hongerige, huilende kinderen, terug. De verkopers bezochten de volgende dag Abū Lahab die de goederen voor niets minder dan de verhoogde prijs van hen kocht.²

Tijdens deze crisis spendeerden de Boodschapper van *Allāh* en zijn vrouw Khadīja al hun rijkdom ten einde het de moslims te vergemakkelijken.³

Ondanks alle maatregelen die de afgodendienaren namen om de wegen naar de moslimwijken af te snijden, konden sommige Mekkanen toch hun verwanten onder de moslims steun bieden. Haakim ibn Hizaam bracht een karavaan van tarwe uit Damascus. Hij bepakte een kameel met tarwe. Hij zette deze midden op de weg naar de moslims en duwde en dreef haar in de richting van hen. Daarop vluchtte de kameel in de richting van de moslims, zodat zij de kameel konden afladen. Op dezelfde manier werd de volgende nacht een kameel met bloem gestuurd.

Een andere persoon die de moslims hielp, was Hishaam ibn ‘Amr . Toen de afgodendienaren er eenmaal achter kwamen dat Hishaam een paar kamelen met voedsel had gestuurd, bedreigden ze hem op agressieve wijze. Hishaam besteedde er weinig aandacht aan en bleef zijn familie steunen. Daarop gebruiken de afgodendienaren geweld. Had het niet aan

1. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 132.

2. Suhaylī, II, 127-128.

3. Yakūbī, II, 31.

de tussenkomst van Abū Sufyaan gelegen, dan was hij dood geweest: “Laat deze man met rust! Hij helpt alleen zijn familie. Konden wij maar hetzelfde doen!”

Tijdens deze periode hadden de moslims het heel zwaar. Op sommige momenten waren zij zelfs genoodzaakt om bladeren van de bomen te eten. De kinderen vergingen van de honger en hun gehuil was in de wijde omtrek te horen.

Het doel van deze boycot was het uithongeren van de moslims, totdat zij de Profeet zouden uitleveren, opdat zij hem konden doden. Door samen te werken met Abū Ṭālib, de leider van de Haashim-stam, waren de moslims in staat om de Profeet te beschermen. Zij waren daartoe vastbesloten, zelfs als dat zou betekenen dat zij iedere druppel bloed dienden op te offeren.

Toen de boycot bijna ondragelijk werd, hief de Boodschapper van *Allāh* zijn handen in de lucht en smeekte hij tot *Allāh*: “O *Allāh*! Help ons door deze wrede mensen te treffen met een zevenjarige honger zoals de honger bij Yūsuf!” Niet lang daarna stopte de regen en maakte deze plaats voor een vernietigende droogte die de afgodendienaren van *Quraysh* hard raakte. Velen stierven van de honger. Anderen begonnen, omdat ze niets te eten hadden, met het consumeren van het vlees en de huid van dode dieren. Door de strengheid van de honger leek zelfs de lucht wazig, alsof deze was gehuld in rook.

Volgens Ibn Mas‘ūd verwijst de volgende zinsnede uit de *Qur’ān* hiernaar:

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ
يَغْشَى النَّاسَ ۗ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Dus wacht maar, op de Dag waarop de hemel een zichtbare rook zal voortbrengen, die de mensen zal omhullen. Dit zal een pijnlijke straf zijn”¹.

Toen de honger zo ondragelijk was geworden, smeekte Abū Sufyaan bij de Boodschapper van *Allāh*: “Jij zegt dat je als genade gezond bent, Mohammed! Jij verkondigt dat men *Allāh* dient te gehoorzamen en de verwanten dient te helpen. Maar jouw mensen vergaan van de honger! Vraag *Allāh* om het gemakkelijker voor hen te maken! Indien Hij dit omwille van jouw gebeden doet, dan zullen wij zeker in Hem geloven!” En dus bad de Boodschapper tot *Allāh*, waarna regen neerdaalde. Echter, hoewel de hongersnood was geëindigd, bleven de afgodendienaren verder gaan met datgene waarmee ze toch al bezig waren².

In de *Qur’ān* staat het volgende over de houding van de afgodendienaren:

1. *Qur’ān*: sūra Ad-Dukhān (44), aya 10-11.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), ḥadīth 4774; Ahmed, I, 431, 441.

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَا نَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ ۚ كَذَٰلِكَ زَيْنٌ لِّلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“En wanneer de mens iets schadelijks overkomt, bidt hij tot Ons, liggend, zittend, of staande. En als Wij dan zijn last verwijderd hebben, gaat hij (in dwaling) verder, alsof hij nooit tot Ons had gebeden om verlossing (van zijn ramspoe). Zo werd wat zij deden in de ogen van de buitensporigen schijnbaar aantrekkelijk gemaakt”¹.

2. Het einde van de boycot

Aan het einde van drie jaar van leed en opwinding, liet *Allāh* een made het geschreven pact van de afgodendienaren binnen in de *ka'ba* volledig opeten, behalve de woorden *bismik Allāhumma* (in Uw naam, o *Allāh*). De Profeet, die door middel van een openbaring hiervan op de hoogte was gebracht, vertelde dit aan zijn oom Abū Ṭālib die op zijn beurt tegen zijn broers zei: “Trek jullie netste kleding aan en ga naar *Quraysh*! Vertel hen over het lot van het document voordat zij erachter komen!”

Direct nadat Abū Ṭālib en zijn broers de afgodendienaren hadden ingelicht over het pact, stuurden de afgodendienaren iemand om het pact op te halen. Zij brachten het mee in dezelfde staat als waarin de Profeet had verteld dat ze het zouden aantreffen. De afgodendienaren waren gefrustreerd, Abū Ṭālib sprak, in zijn zelfvertrouwen aangemoedigd: “Begrijpen jullie dan niet dat jullie jullie eigen volk onrecht hebben aangedaan en hen hebben onderdrukt?” Er volgde een stilte, sommigen begonnen te mompelen: “Dit moet wel magie zijn!”

Ze kwamen wederom met valse voorwendselen en keerden daarmee hun rug naar de waarheid toe. Echter, sommigen van de *Quraysh* kregen spijt van wat ze hadden gedaan en zochten naar een uitweg. Het was inmiddels het tiende jaar van het profeetschap waarin een aantal afgodendienaren de boycot ophief. Hishaam ibn ‘Amr vertelde Zuhayr ibn Abi Umayya: “Luister naar me Zuhayr! Hoe kun je blij zijn met wat je hebt, terwijl je oom in armoede leeft? Hem zijn zelfs de simpelste rechten zoals trouwen en handelen ontzegd. Als je Abū Jahl had gevraagd om een pact tegen zijn ooms te sluiten, dan zweer ik dat hij nooit naar jou zou hebben geluisterd!”

Nadat hij Zuhayr had overtuigd, won hij, één voor één, uiteindelijk ook Mut'im ibn Addiyy, Abū al-Bakhtari en Zayd ibn Aswad. 's Nachts ontmoette de vijf elkaar bij Hajuun in het noorden van Mekka om te spreken over de stappen die ze zouden ondernemen. Ze beloofden elkaar dat ze zich er voor zouden inzetten om de boycot op te heffen.

1. *Qur'ān: sūra Yūnus* (10), *aya* 12.

De volgende morgen begaven ze zich naar de *ka'ba*. Ze droegen dure kleding. Zuhayr liep rondom de *ka'ba*, waarna hij zei: “Mekkanen! Hoe kan het zijn dat jullie harten tevreden zijn, terwijl we Haashim en Muttalib laten vergaan? Ik zweer bij God dat ik niet zal zitten totdat dit ondeugdelijke pact ongedaan is gemaakt en wordt verscheurd!”

Het protest van Abū Jahl was aan dovemans oren gericht: toen de vier vrienden eenmaal hun steun hadden uitgesproken, ontstond er een bemoedigende sfeer. Op een gegeven moment stond Mut'im op en pakte het pact dat aan de muur hing (?) en verscheurde het.

Addiyy ibn Qays, Abū al-Bakhtari en Zuhayr bewapenden zichzelf en gingen naar Abū Tālib. Ze zorgden ervoor dat de moslims veilig hun thuis konden bereiken. Met de zegen van *Allāh* kwam hiermee een einde aan een heftige, drie jaar lange belegering van de moslims. Zelfs de doorgewinterde afgodendienaren hadden al hun hoop op het tegenhouden van de verspreiding van de islam verloren¹.

Al met al dienen dergelijke moeilijkheden als middel voor de gelovigen om het geloof te versterken en hogere rangen te bereiken. En dit wordt, zoals altijd, toegevoegd aan de ellende die de afgodendienaren ondergaan.

In de acht jaar van het profetschap hadden de Perzen inmiddels de Byzantijnen verslagen door successen te boeken op het slagveld. Ze waren tot aan de poorten van Constantinopel genaderd, waar ze de vernederde Byzantijnen dwongen om een stevige bijdrage te betalen.

Ook de Perzen waren afgodendienaren en de Mekkanen waren dan ook meer dan blij met hun overwinning. De Profeet werd echter ontmoedigd door het verlies van de Byzantijnen omdat het ervoor zorgde dat de Mensen van het Boek in handen van de Perzen vielen. Maar toen werden de volgende verzen geopenbaard:

عَلَبَتِ الرُّومُ
فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ سَيِّئُونَ
فِي بَضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ ۗ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ
بِنَصْرِ اللَّهِ ۗ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

“De Romeinen zijn verslagen

In het nabijgelegen land, maar zij zullen na hun nederlaag overwinnen,

Binnen een aantal jaren – van *Allāh* is het gebod voordien en nadien – en op die Dag zullen de gelovigen zich verheugen,

1. Ibn Hishām, I, 397-406; Ibn Sa'd, I, 210-211.

Op de Hulp van *Allāh* – Hij helpt wie Hij wenst; en Hij is de Almachtige, de Genadige”¹.

“De nederlaag is zeker dichtbij voor de Perzen!”, merkte de Boodschapper van *Allāh* op².

Toen Abū Bakr het Goddelijke nieuws hoorde, wedde Abū Bakr met de afgodenaanbidder Ubayy ibn Khalaf om tien kamelen dat de Byzantijnen de Perzen binnen drie jaar zouden verslaan.³ Hij vertelde dit vervolgens aan de Profeet, die antwoordde: “Het woord *bid'* betekent een periode van drie tot tien jaar. Dus ga terug en verleng de termijn en het aantal kamelen”. Abū Bakr keerde terug en verlengde de termijn tot negen jaar en het aantal kamelen verhoogde hij tot honderd.

De Byzantijnen herstelden zich snel en boekten een enorme winst op de Perzen. Abū Bakr inde de honderd kamelen van Ubayy en bracht deze naar de Profeet. De Profeet adviseerde Abū Bakr om de dieren uit te delen aan de armen, hetgeen Abū Bakr dan ook deed.

De wonderbaarlijke voorspelling door de *Qur'ān*, zorgde ervoor dat veel afgodendienaren zich lieten leiden door de islam⁴.

3. *Shaqq al-Qamar*: het splijten van de maan

De profeten hadden te maken met koppigheid, weerbarstigheid van hun volk op het pad van *Allāh*, waardoor *Allāh* de profeten voor hun plicht heeft gezegend met een bijzondere gift teneinde daardoor de mensen tot het geloof te doen komen. De beste manier om hele massa's mensen te overtuigen is het laten zien van zegeningen en wonderen.

De wonderen waarmee profeten zijn gezonden, waren altijd afgestemd op de eigenschappen van een persoon, die in een specifieke tijd werden begeerd en bewonderd. In het tijdperk van Mūsā was magie bijvoorbeeld op haar hoogtepunt. Mūsā kreeg dan ook wonderen die daar op gericht waren, waaronder zijn staf en zijn verlichte hand⁵.

In het tijdperk van 'Īsā werd de medische wetenschap steeds populairder. Dokters werden in de maatschappij bijzonder gerespecteerd. Hij kon daarom wonderen verrichten die zelfs de beste dokters op hun knieën deden neervallen: het laten opstaan van de doden.

1. *Qur'ān*: *sūra* Ar-Rūm (30), *aya* 2-5.

2. Ahmed, I, 276.

3. Dit voorval is nog vóór het verbod op gokken.

4. Tirmidzi, *Tafsīr*, 30/3194; Qurtubī, XIV, 3.

5. *Yad al-baydā'*, letterlijk witte hand, was een van de negen wonderen die aan Mūsā gegeven is (zie *sūra* Al-A'rāf (7), *aya* 108; *sūra* Al-'Isrā' (17), *aya* 101; *sūra* Ṭa ha (20), *aya* 22; *sūra* As-Shu'arā' (26), *aya* 33; *sūra* An-Naml (27), *aya* 12; *sūra* Al-Qasas (28), *aya* 32.

Aangezien echter het profeetschap van Mohammed alle tijdperken omvat, en duurt tot aan het einde der tijden, zijn zijn autoriteit en invloed, en dus ook zijn wonderen die daaraan gekoppeld zijn, superieur ten opzichte van de rest. De wonderen van Mohammed waren niet alleen toepasbaar op de gebieden die in die tijd hoog stonden aangeschreven, zoals eloquentie en retorica, maar ook op geheel andere gebieden. Een voorbeeld hiervan is het splijten van de maan. Dit was een wonder dat de harten van de moslims goed deed, nadat ze waren verzwakt door de boycot. Het gaf hun hoop en hernieuwde energie. En het gaf de afgodendienaren min of meer een idee tegen welke macht ze aan het strijden waren.

Dit wonder vond plaats in het negende jaar van het profeetschap, toen de boycot nog van kracht was. In het maanlicht bad de Profeet tot *Allāh* en toen werd de maan in tweeën gespleten. Een gedeelte daalde neer bij de berg Abū *Qubays*, een ander gedeelte bij de berg *Quayqian*. Echter, ondanks dit enorme wonder bleven veel afgodendienaren nog steeds ongelovig. Abū *Jahl* beschouwde de gebeurtenis, zoals altijd, als magie.

De afgodendienaren dachten dat het een magie-vertoning, een magische stunt was om hen te charmeren, maar het voorval kon anderen zeker niet bekoren. Dus vroegen ze aan inkomende karavanen of die het voorval hadden gezien of niet. Tot hun teleurstelling bleek dit het geval te zijn. De volgende *aya* is geopenbaard naar aanleiding van dit voorval:

اَقْرَبَتِ السَّاعَةُ وَأَنْشَقَّ الْقَمَرُ
وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ

“Het Uur is nabij en de maan is gespleten.

Maar als zij (de ongelovigen) een teken zien, dan keren zij zich ervan af en zeggen: “Een telkens terugkerende magie”^{1 2}.

Alle Mekkanen hadden het splijten van de maan gezien. Degenen die ook maar een klein spoor van waarachtigheid in hun hart hadden gekoesterd, verklaarden toen hun geloof in de Profeet, terwijl anderen, van wie de harten volledig van de waarheid waren afgesloten, in hem nog steeds een magiër bleven zien.

In zijn onderzoek naar de cycli van de maan erkent zelfs de beroemde Franse sterrenkundige *Lefrançois de Lalande* (1732-1807) het wonder van het splijten van de maan (de *Shaqq al-Qamar*)³.

1. *Qur'ān: sūra Al-Qamar* (54), *aya* 1-2.

2. *Wāhidi*, p. 418; *Tirmidzi*, *Tafsīr*, 54/3286.

3. *Zekāi Konrapa*, p. 110.

De redenen waarom *Allāh* wonderen aan Zijn profeten geeft kunnen als volgt worden opgesomd:

1. Om het volk te beïnvloeden en hen ertoe te brengen te geloven.
2. Om het geloof van de gelovigen te versterken en hun harten standvastig te maken.
3. Om de waarheidsgetrouwheid van de profeten en hun boodschap te bewijzen.
4. Om de moslims ontzag in te boezemen en de niet-gelovigen te laten inzien hoe zwak zij zijn ten opzichte van de macht van *Allāh*.

Het versterken van het geloof van de gelovigen wordt door ieder vers in de *Qur'ān* bewerkstelligd. Echter, de verzen met *la yahdi* – degenen die nooit geleid zullen worden, versterken juist het ongeloof van hen die nooit zullen geloven¹.

Het splijten van de maan is een groot wonder van de Profeet. Aangezien hij eveneens de Profeet van het Laatste Uur is, is zijn komst een van de tekenen van de Dag des Oordeels.

أَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ

“Het Uur is nabij en de maan is gespleten”².

In feite zinspeelt de *Qur'ān* hierop.

4. De volharding van de Profeet, ongeacht de omstandigheden, bij het uitnodigen tot de islam

Ondanks alle terreur die enkele van zijn stamleden op de Boodschapper van *Allāh* loslieten, deed hij nog geen stap terug bij het uitnodigen tot de waarheid. Hij maakte van iedere gelegenheid gebruik om mensen uit te nodigen, waarbij hij rekening hield met welke methode het best passend was voor de persoon in kwestie.

Rukaana, wellicht een van de sterkste worstelaars van de Qurays, kwam op een dag langs de Profeet in een van de nabijgelegen valleien bij Mekka. De Boodschapper van *Allāh* riep hem: “Rukaana! Hoe lang zal jij je nog tegen

1. Deze uitdrukking komt in 26 verzen in de *Qur'ān* voor. Enkele voorbeelden zijn:

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الضَّالِّينَ

“[...] En *Allāh* leidt onrechtplegende mensen niet.” *Qur'ān*: *sūra* Al-Baqara (2), *aya* 258.

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

“[...] En *Allāh* leidt de ongelovige mensen niet.” *Qur'ān*: *sūra* Al-Baqara (2), *aya* 264.

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

“[...] En *Allāh* leidt het verdorven volk niet.” *Qur'ān*: *sūra* Al-Mā'ida (5), *aya* 108.

2. *Qur'ān*: *sūra* Al-Qamar (54), *aya* 1.

de islam verzetten en zal je leven zonder *Allāh* te vrezen? Kom, en word moslim!” “Alleen als je me verslaat met worstelen”, daagde Rukaana uit. “Als ik jou versla, accepteer je dan de waarheid van wat ik zeg?”, vroeg de Profeet. “Ja, als je mij verslaat, dan zal ik ofwel de islam accepteren, ofwel deze schapen aan je geven! Echter als ik jou versla, dan geef jij jouw bewering over het profeetschap op!”

Ze begonnen met worstelen. Op een gegeven moment pakt de Profeet Rukaana beet, en gooit de Mekkaanse worstelaar op de grond. Hij kon niet eens bewegen. “Laten we het nog een keer proberen”, zei de Boodschapper van *Allāh* enthousiast. Dat deden ze, maar Rukaana werd nog een keer verslagen. “Nog een keer”, zei de Profeet. En de Mekkaanse worstelaar werd voor de derde keer verslagen. “Ik zweer bij God dat jij beter bent, een edeler man dan ik”, gaf Rukaana toe. Daarna vertrok hij. Hoewel hij zijn belofte op dat moment niet nakwam, werd Rukaana uiteindelijk moslim bij de verovering van Mekka. Vervolgens migreerde hij naar Medina om zich daar te vestigen¹.

Dimaad ibn Thalaba, van de stam Azd Shanua, arriveerde één dag voor de pelgrimage in Mekka. Hij was iemand die interesse had in medicijnen en die degenen die mentaal ziek waren behandelde. Toen hij hoorde dat de afgodendienaren de Profeet ‘gek’ noemden, zei hij tegen zichzelf: “Ik moet deze man bezoeken. Ik kan hem mogelijk genezen”.

Hij bezocht de Boodschapper van *Allāh* en zei: “Ik kan jouw ziekte genezen, Mohammed. Als je wil behandel ik je. Het kan zijn dat *Allāh* jou via mij geneest!” De Profeet zei het volgende:

“Alle Lof zij *Allāh*, Hem prijzen wij, Hem vragen wij om hulp, Hem vragen wij om vergiffenis en tot Hem nemen wij onze toevlucht van het slechte in onszelf en het slechte in onze daden. En wie door *Allāh* wordt geleid, kan niemand doen afdwalen. En wie *Allāh* doet dwalen, voor hem is er geen gids. En ik getuig dat er geen god is dan Allah, de Enige, Die geen gelijke heeft. En ik getuig dat Mohammed Zijn dienaar en boodschapper is”.

Dimad werd geraakt door deze woorden van de Profeet.

“Ik heb nog nooit zulke mooie woorden gehoord. Kun je alstublieft jouw woorden herhalen?”

De Profeet herhaalde zijn woorden. Dimaad vroeg vervolgens nog twee keer of de Boodschapper van *Allāh* deze kon herhalen, wat hij ook deed. Nadien merkte Dimaad op: “Ik heb waarzeggers, magiërs, poëten en allerlei andere mensen horen praten, maar ik zweer dat zij nooit zoiets hebben

1. Ibn Hishām, I, 418; Ibn Athîr, *Usd'ul-Ghâba*, II, 236.

gezegd. Uw woorden zijn als waardevolle parels in de oceaan van eloquentie. Geef me uw hand opdat ik mijn loyaliteit kan beloven”.

Toen werd Dimaad moslim. “Kun je ook loyaliteit beloven namens je stam?”, vroeg de Boodschapper van *Allāh*. “Zeker, ik beloof het ook namens hen”, zei hij.¹ Door Dimaad direct na zijn bekering ook direct te vragen om de loyaliteit van zijn stam, had hij in feite Dimad aangesteld om als vertegenwoordiger en als onderwijzer namens zijn stam op te treden.

---

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-jumu'a (7), ḥadīth 868; Ahmed, I, 302; Ibn Sa'd, IV, 241.*

Hoofdstuk 9 Het tiende jaar van het profeetschap

1. Het jaar van verdriet: het overlijden van Khadīja en Abū Ṭālib

De blijdschap over het opheffen van de boycot van de afgodendienaren duurde niet lang. Kort erna overleed de oom van de Profeet, Abū Ṭālib, die tot dan toe als een beschermer voor de moslims was geweest. De Profeet had er op vele momenten bij zijn oom op aangedrongen dat hij de islam zou accepteren. Bij één gelegenheid zei zijn oom zelfs: “Ik weet dat je de waarheid spreekt, maar als ik die zou accepteren, zullen zelfs de vrouwen van de *Quraysh* mij vervloeken”.

Hoewel hij de waarheid van de Profeet had geaccepteerd, werd hij door zijn ego tegengehouden. Zelfs op zijn sterfbed, probeerde de Boodschapper van *Allāh* hem ertoe te brengen om zijn ziel over te leveren aan *Allāh* in een staat van geloof: “Alstublieft oom, zeg het woord alleen, opdat *Allāh* je het eeuwige geluk kan verlenen”.

Echter hij werd tegengehouden door Abū Jahl, die op dat moment ook aanwezig was. Toen de Profeet de woorden van de *shahāda* voor zijn oom herhaalde, sprak Abū Jahl door hem heen: “Vergeet niet dat jij je op de religie van je voorvaderen bevindt!” De laatste woorden van Abū Ṭālib aan de Boodschapper van *Allāh* waren uiteindelijk: “Ik blaas mijn laatste adem uit, terwijl ik me op de religie van de voorgangers bevindt. Ik zou je woorden hebben geaccepteerd, indien ik zou weten dat de *Quraysh* deze niet zouden interpreteren als een verandering van mijn religie van mij vanwege angst voor de dood”¹.

De Profeet antwoordde hierop: “Ik zal om vergeving blijven vragen, tenzij *Allāh* mij verbiedt om dit te doen”. Bij deze belofte werd het volgende vers geopenbaard:

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

“Jij kan waarlijk niet (tot het geloof) leiden wie jij liefhebt (of voor wie je dat graag wilt), maar *Allāh* leidt wie Hij wil en Hij kent het beste wie er geleid worden”².

Leiding is als een Goddelijk licht dat leidt naar een recht pad; het licht bereikt alleen de harten die al tot de waarheid geneigd zijn.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-janā'iz* (23), ḥadīth 1360; *kitāb manāqib al-ansār* (63), ḥadīth 3885; Ibn Sa'd, I, 122-123

2. *Qur'ān: sūra Al-Qasas* (28), aya 56.

وَهَيَّيْ إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ

“[...] en [Hij] leidt tot Hemzelf degene die zich bekeert”¹.

Met andere woorden: anderen kunnen hoogstens als middel dienen. Leiding komt niet alleen door de inzet van een persoon, zelfs als die persoon een profeet is. Ondanks alle inspanningen van de Profeet ten spijt kwam de leiding voor Abū Ṭālib niet tot stand, omdat hij in feite wel wist wat het juiste was, maar niet voor de Waarheid koos. Hij liet zichzelf slachtoffer worden van zijn ego.

Slechts dertien dagen na het tragische overlijden van Abū Ṭālib overleed ook zijn metgezel, grote steun, toeverlaat en levensgezel, de edelste vrouw onder de vrouwen, Khadija. Voor de moslims was dit een verlies dat volgde op het voorgaande. Zijn hart verkeerde in verdriet en zijn ogen stonden vol tranen. De Boodschapper van *Allāh* bracht zijn vrouw persoonlijk naar haar laatste rustplaats.

Gedurende haar leven was Khadija een betrouwbare adviseur en bron van rust en genegenheid voor de Profeet. Haar overlijden raakte Mohammed zo diep, dat hij al rouwend zei: “Van de twee rampen die de *umma* zijn overkomen (het overlijden van Abū Ṭālib en Khadija), weet ik niet over welke ik meer moet rouwen”².

Vanwege deze twee sterfgevallen en het verdriet daaromheen werd het tiende jaar van de Mekkaanse periode bekend als het Jaar van Verdriet. Het verlies van zijn oom en zijn vrouw betekende voor Mohammed dat hij noch langer een beschermer van buiten had, noch een thuis. Zijn spirituele wereld was nu alleen bij *Allāh*. Immers, hij kon alleen nog op *Allāh* vertrouwen en zijn toevlucht bij Hem zoeken. Hoewel, aangezien hij op vroege leeftijd zijn vader, moeder en grootvader had verloren, was hij al eerder opgevoed door *Allāh*.

Khadija was een exceptionele, vrome vrouw. De engel *Djibriel* kwam eens bij de Boodschapper van *Allāh* en zei: “Khadija is naar jou onderweg met een schaal met eten in haar hand. Als ze komt, geef haar dan de *salām* van haar Heer, en mijn *salām*. Geef haar het goede nieuws van een paleis gemaakt van parels, dat op haar wacht in het Paradijs, waar noch lawaai noch vermoeidheid bestaat”³.

Khadija reageerde hierop door te zeggen: “*Allāh* is zelf Vrede; van Hem komt vrede en dus moge vrede ook met *Djibriel* zijn! Moge vrede, genade en zegeningen van *Allāh* met jou zijn, o Boodschapper van *Allāh*!”

1. *Qur’ān: sūra Ar-R’ad (13), aya 27.*

2. Yakubi, II, 35; Taberi, *Tarih*, II, 229.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār (63), ḥadīth 3820.*

In de jaren erna vergat de Boodschapper van *Allāh* zijn vrouw Khadija nooit. ‘Ā’isha legt uit: “Ik heb nooit een andere vrouw van de Profeet meer benijd dan Khadija. Ik heb haar bovendien nooit gezien, maar de Profeet noemde haar naam altijd. Wanneer hij een schaap geslacht had, dan stuurde hij vaker dan niet een deel van het vlees naar de vrienden van Khadija. Toen ik een keer zei: “[jij behandelt haar] alsof er niemand anders op de aarde is dan Khadija”, noemde de Profeet al haar goede eigenschappen en voegde daaraan toe: “Ze was ook de moeder van mijn kinderen”. Op dat moment nam ik mij voor om nooit meer kwaad over haar te spreken”¹.

Hala bint Khuwaylid, de zus van Khadija, vroeg eens om toestemming om de Profeet te zien. Op dat moment herinnerde de Profeet zich de stem van Khadija en zei hij verheugd: “O *Allāh*, dat is de zus van Khadija, Hala bint Khuwaylid!” ‘Ā’isha, die de blijdschap van de Profeet zag, kon zich niet inhouden en zei: “Waarom herhaal je iedere keer de naam van een oude vrouw van de *Quraysh* die nu al lang dood is? *Allāh* heeft jou een betere vrouw gegeven!”²

‘Ā’isha bedoelde zichzelf toen ze dit zei, maar de Profeet vond haar woorden niet gepast: “Nee, *Allāh* heeft me geen vrouw beter [dan Khadija] gegeven. Zij geloofde me toen niemand dat deed. Zij vertrouwde me toen iedereen mij een leugenaar noemde. Zij gaf alles aan mij, toen iedereen mij liet vallen. *Allāh* heeft mij via haar gezegend met kinderen”³.

2. De reis naar *Ṭā’if*

Na het overlijden van zijn oom en zijn vrouw, nam de slechte behandeling die de moslims moesten ondergaan alleen maar toe. Deze aanvallen testten het geduld en het uithoudingsvermogen van de Boodschapper van *Allāh*. Zoekend naar een uitweg besloot hij met Zayd aan zijn zijde om naar *Ṭā’if* te reizen, een stad op 120 kilometer (?) afstand van Mekka.

Daar legde hij de islam uit aan de lokale bevolking en riep hen op tot *tauḥīd*. Hij sprak met de leiders, die hij adviseerde om het aanbidden van afgoden af te zweren, en hij riep hen op om zich te realiseren dat zij dienaren van *Allāh* waren. Er was letterlijk geen persoon met wie de Profeet niet sprak. Echter deze uitnodiging tot de islam zorgde voor een gewelddadige uitbarsting van de lokale bevolking, die net als de *Quraysh* afgodendienaren behoorden. Gevangen in een individualistische samenleving gaf niemand

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3816-3817, *kitāb al-adab* (78), *ḥadīth* 6004; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā’il as-ṣahāba raḍī Allāh ta’āla ‘anhum* (44), *ḥadīth* 2434-2437.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3821.

3. Ibn Hanbal, VI, 118.

gehoor aan zijn uitnodiging. En om het allemaal nog erger te maken begonnen ze de Boodschapper van *Allāh* zelfs aan te vallen.

Ze maakten hem eerst belachelijk en beledigden hem. Daarna stelden zij hun slaven aan beide kanten van de weg op waar de Boodschapper langs kwam en lieten ze hen hem stenigen. Deze verschrikkelijke behandeling hield niet op voordat de Boodschapper van *Allāh* de stad had verlaten. Zelfs toen hij al uit de stad was vertrokken, werden er nog stenen naar hem gegooid. De voeten van de Profeet waren doorweekt van het bloed dat in zijn schoenen stond. Ook zijn loyale metgezel Zayd was zwaargewond geraakt, omdat hij de Profeet probeerde af te schermen terwijl hij riep: “Niet doen! De man die jullie stenigen is een profeet!”

Met moeite konden ze de tuinen van de Mekkanen bereiken, waar zij onder een dadelboom zich neerzetten. De hemelen en de aarde, alsmede engelen als *Djibriel*, Mikail, Israfiel en Azraiel treurden. Aangevoerd door *Djibriel* en met de toestemming van *Allāh* haastten de engelen zich naar de Profeet: “Zeg het, en wij zullen die stam vernietigen!”, zeiden ze.

Niettemin: ondanks deze gewelddadige behandeling, had de Profeet nog steeds goede bedoelingen en hoop in zijn hart. Hij richtte zich tot *Allāh* en zei: “O *Allāh*, in al mijn zwakte, waarbij ik aan kracht heb ingeboet, en waarbij ik belachelijk ben gemaakt, wend ik mij alleen tot U. O Meest Genadevolle! Als U niet boos op mij bent, dan maak ik mij geen zorgen over datgene wat ik heb moeten ondergaan! *Allāh*! Leid deze stam, aangezien zij onwetend is. *Allāh*! Ik smeed U om vergiffenis, omwille van U”¹.

De eigenaren van de tuin, die tot de stam van Rabie`a behoorden, hadden te doen met de Profeet. Zij stuurden hun slaaf Addas met een schaal met druiven naar de Profeet. Addas liet het deze zien en zei: “Help uzelf”. Nadat de Profeet de *basmallah*² had uitgesproken, begon hij te eten. Deze woorden trokken echter de aandacht van Addas, die deze woorden nooit eerder had gehoord. “Niemand hier kent of zegt dat”, mompelde hij. Waarnaar hij vroeg: “U bent anders dan de mensen hier. Mag ik vragen waar u vandaan komt?”

De Profeet antwoordde met een vraag: “Waar kom jij vandaan en wat is jouw religie?” “Ik kom uit Nineveh en ik ben een christen”. “Dus jij komt uit de stad van de rechtschapen Yunus ibn Matta”, merkte de Profeet op. Addas was nu helemaal verbaasd. “Hoe ken jij Yunus?” “Yunus is mijn broer, hij was een profeet en ik ben een profeet”, antwoordde Mohammed. Daarop ontsprongen de bronnen van het geloof in het hart van Addas. Hij sprong

1. Ibn Hishām, II, 29-30; Haythami, VI, 35.

2. In deze context het zeggen van ‘*bismi Allāh*’ (in de naam van *Allāh*) voor aanvang van het eten.

verheugd op, pakte de hand van de Profeet en sprak de woorden van *tauḥīd* uit¹.

Toen zijn meesters zijn keuze veroordeelden, verdedigde Addas zijn keuze door te zeggen: “Ik heb nog nooit in mijn gehele leven een man zoals hij ontmoet. Hij zei iets wat alleen een profeet kan weten”². Addas was bijzonder begunstigd doordat hij de uitnodiging van de Profeet had geaccepteerd in de moeilijkste tijden uit zijn leven. Maar het herstellen van zijn eer en het zich bekeren tot de islam, bracht hem rust. De Boodschapper van *Allāh* was zo blij voor hem, dat hij de pijn die hij had volkomen vergat.

Vandaag de dag staat er, ter herinnering aan Addas, een moskee op de plek waar hij de islam accepteerde. De tuin waar hij de druiven naar Mohammed bracht, is bewaard gebleven.

3. Een unieke gunst en troost van de Meest Barmhartige

‘Ā’isha legt uit:

“Ik vroeg eens aan de Profeet of er een dag was waarop hij zich meer zorgen maakte en meer stress had dan op de dag van de Slag van Uhud”.

“Ja, ik heb veel geleden door de handen van jouw stam. Het ergste wat de stamleden hebben gedaan gebeurde op de dag van *Aqaba*³. Ik probeerde de bescherming van Abdiya‘lil ibn ‘Abd Qulal te verkrijgen, maar behalve dat hij mijn verzoek afwees, stenigde hij mij samen met anderen, totdat ze mij bebloed en al achterlieten. Radeloos keerde ik terug. Pas toen ik Kam’us Saalib bereikte, kwam ik weer bij zinnen. Ik keek voor me en een wolk gaf mij schaduw. Ik keek nog beter en ik zag *Djibriel* in het midden van de wolk. Hij zei tegen mij:

“*Allāh* weet hoe jij bent behandeld door deze stam en hoe zij hebben geweigerd om jou te beschermen. Opdat jij doet met hen wat jij wenst, heeft Hij jou de Engel van de Bergen gezonden”.

De Engel van de Bergen begroette mij en zei: “Mohammed! *Allāh* heeft gehoord wat de stam tegen jou heeft gezegd. Ik ben de Engel van de Bergen. *Allāh* heeft mij gezonden opdat ik met hen doe wat jij wil. Wat is jouw bevel? Als jij dat wenst, dan zal ik deze twee bergen op hun steden neer laten komen!”

1. Ibn Hishām, II, 30; Yaqubi, II, 36.

2. Ibn Hishām, II, 31.

3. De Dag van Aqaba is de dag waarop de Boodschapper van *Allāh* dicht bij Aqaba – in Mina – stond. Hij nodigde daar de mensen uit tot de islam. Terwijl sommigen gehoor gaven aan de oproep, reageerden velen met beledigingen. Deze dag wordt daardoor herinnerd als de Dag van Aqaba.

“Nee, ik wens alleen van *Allāh* dat Hij uit hun nageslacht mensen zal voortbrengen die Hem alleen zullen aanbidden en die Hem geen partners daarin toekennen”, antwoordde ik”¹.

In het volgende gedicht wordt de relatie tussen de Meest Barmhartige en Zijn dienaar op liefdevolle wijze verduidelijkt:

“Jij bent zo geliefd voor *Allāh*'s Aangezicht,

Dat Hij de wereld en hetgeen zich daarin bevindt, voor jou opoffert”.

De reis naar *Tā'if* bevat meerdere lessen, waaronder:

1. Ten eerste, deze reis benadrukt het belang van het uitnodigen naar de islam. Zelfs in het Jaar van Verdriet, stopte de Profeet niet met het uitnodigen tot de islam. Hij zette zijn missie met geduld en met vastberadenheid voort.
2. Hoewel de lokale bevolking van *Tā'if* hem stenigde, koesterde de Profeet geen wrok jegens hen. Samen met de barmhartige houding die de Profeet toonde, leert dit degenen die tot de islam uitnodigen, eveneens barmhartig te zijn.
3. Een uitnodiger tot de islam moet kritisch ten opzichte van zichzelf zijn en voortdurend vragen om leiding voor anderen zonder daarbij wanhopig te worden. Als de Profeet een fout zag, dan vroeg hij – alsof hij deze aan zichzelf toeschreef: “Wat is er met mij dat ik zie dat je dit-en-dit doet?”²

Ook Sulaymaan hanteerde eenzelfde stijl:

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرُ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدُودَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ

“En hij inspecteerde de vogels en zei: “Hoe kan het zijn dat ik de hop (Hoedhoed) niet zie? (Of kan het zijn) dat hij tot de afwezigen behoort ?”³

De houding van Addas in tijden van moeilijkheden volgend op de reis naar *Tā'if* is heel belangrijk voor de gemoedstoestand van de Boodschapper van *Allāh*. Het vormt tevens een bewijs dat leiding (tot de islam, tot het geloof) van één persoon in moeilijke tijden toereikend zou dienen te zijn om rust te bieden.

Een uitnodiger tot de islam zou altijd het goede voorbeeld dienen te geven.

Een uitnodiger tot de islam dient kennis te hebben van de cultuur van de mensen met wie hij spreekt. Hij dient te weten hoe hij de juiste woorden op de juiste momenten zegt, net als bij de ontmoeting van de Profeet met Addas geschiedde.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad' al-khalq* (59), ḥadīth 3231; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-jihād wa as-sīr* (32), ḥadīth 1795.

2. Muslim, Sa aat 119; Abu Dāwvuud, Khatem 4, Adab 14.

3. *Qur'ān: sūra An-Naml* (27), aya 20.

4. De *jinn*s die de *Qur'ān* van de Profeet horen en de islam accepteren

Op de terugreis van *Ṭā'if*, reciteerde de Profeet tijdens een onderbreking in de avond de *Qur'ān*. Een aantal *jinn* luisterde mee. Zij realiseerden zich de Waarheid en accepteerden het geloof van de Profeet. Zij keerden terug naar hun volk, met als hun plicht het uitnodigen tot de islam¹.

Ibn 'Abbās legt verder uit: “Met een aantal metgezellen aan zijn zijde, begaf de Boodschapper van *Allāh* zich op weg met de intentie om naar de Ukaaz-markt te gaan. Het werd de demonen van onder de *jinn* op deze markt onmogelijk gemaakt om nieuws uit de hemelen af te luisteren.² Degenen die hier een gewoonte van hadden gemaakt, werden zelfs bekogeld met vlammeende sterren³. En dus keerden ze met lege handen terug naar hun volk. “Waarom hebben jullie geen nieuws meegebracht”, zeiden de anderen. “We hebben ontdekt dat er een barrière is geplaatst tussen ons en de hemelen. We konden daardoor niet alleen niet afluisteren, we werden ook bekogeld met vlammeende sterren. We moesten dus wel vluchten.”, antwoordden zij. “Dit moet betekenen dat er iets nieuws is gebeurd. Zwerf door het Oosten en het Westen en kom met dat nieuws”, werd hun gezegd.

En dus werden de *jinn* in verschillende groepen opgedeeld en in verschillende richtingen gezonden. De groep die naar *Tihaama* werd gezonden, stuitten op de Profeet die dicht bij *Nakhla*, samen met zijn metgezellen het gebed verrichtte. Toen zij de *Qur'ān* hoorden, waren ze een en al oor. “Dit moet datgene zijn waardoor we nu geen nieuws meer kunnen afluisteren”, besloten ze.

Ze keerden daarna terug naar hun volk. “Wij hebben waarlijk een wonderbaarlijke *Qur'ān* gehoord, die tot de juiste weg leidt”, verzekerden ze. “Daarom hebben wij erin geloofd, en wij zullen inderdaad nooit iemand met onze Heer gelijkstellen”. Daarop openbaarde *Allāh sūra Al-Jinn* (72), waarmee de Profeet geïnformeerd werd over hoe de *jinn* hem hadden aangehoord toen hij *Qur'ān* reciteerde, en hoe zij dat aan hun volk hadden overgebracht:

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا

1. Ibn Sa'd, I, 212.

2. “De *djinn* hadden de gewoonte om naar de hemel op te stijgen om openbaringen af te luisteren. Als zij één woord gehoord hadden, dan voegden zij 99 woorden van zichzelf toe. Eén woord was dus de waarheid, terwijl de rest gelogen was. Toen de Boodschapper van *Allāh* eenmaal Profeet was konden zij niet meer afluisteren, omdat de weg versperd werd door vlammeende sterren. Daarvoor gebeurde dit niet. (Tirmidzi, Tafsir, 72/3324)

3. *Shihaab* in het Arabisch betekent vlak of gloed. Het wordt met name gebruikt om datgene aan te duiden wat in de lucht tegelijkertijd met een vallende ster plaatsvindt. Hedendaagse commentatoren hebben dit verschijnsel aangeduid als meteoren.

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا

“Zeg: “Het is aan mij geopenbaard dat een groep van de *jinn* heeft geluisterd (naar de *Qur’ān*), en dat zij zeiden: “Wij hebben waarlijk een wonderbaarlijke *Qur’ān* gehoord!”

Deze leidt tot de juiste weg (van rechtschapenheid); daarom geloven wij erin, en wij zullen waarlijk nooit iemand aan onze Heer gelijkstellen”¹.

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَصَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُّندِرِينَ

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقِ مُسْتَقِيمٍ

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِزِمَنَّ مِنْ عَذَابِ آلِيمٍ وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ ۗ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

“En zo – toen Wij een aantal van de *jinn* naar jou toe deden komen, om naar de *Qur’ān* te luisteren – toen zij bij hem kwamen, zeiden zij (tegen elkaar): “Wees stil” en toen het (de voordracht) voorbij was, gingen zij naar hun volk terug en waarschuwden hen.

Zij zeiden: “O volk van ons, wij hebben een Boek gehoord (oplezen) dat na Mūsā neergezonden is, en om dat wat daarvoor was te bevestigen, en dat naar de Waarheid leidt en naar het recht pad.”

“O volk van ons, geef gehoor aan *Allāh*'s oproep(er) en geloof in Hem. Hij (*Allāh*) zal (een aantal van) jullie zonden vergeven en jullie voor een pijnlijke straf behoeden.

En wie aan *Allāh*'s oproep(er) geen gehoor geeft kan op aarde geen uitkomst vinden en hij heeft geen enkele beschermer naast Hem. Zij verkeren in openlijke dwaling.”²

De *Qur’ān* legt het volgende uit met betrekking tot het afluisteren van de *jinn*:

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مَلِيئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا
وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا
وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا

1. *Qur’ān*: sūra Al-Jinn (72), aya 1-2; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4921; *kitāb al-adhān* (10), *ḥadīth* 773; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-salāt* (4), *ḥadīth* 449; Tirmidzi, Tafsier, 72/3324.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Aḥqāf (46), aya 29-32.

“En wij hebben de hemel afgezocht en vonden deze vol sterke wachters en (brandende) vlammen.

En wij waren gewoon op allerlei plaatsen te gaan zitten om (de gesprekken) af te luisteren. Maar wie nu luistert, vindt er een vlam die voor hem op de loer ligt.

En wij (geschapen wezens) weten (daarom) niet of het kwaad voor hen is bestemd die op de aarde zijn, of dat hun Heer hen de juiste weg wil wijzen”¹.

Vanuit het perspectief van een buitenstaander is de enige winst van deze reis naar *Tā'if* de bekering van Addas. Echter in werkelijkheid heeft *Allāh* vele zegeningen in deze reis geplaatst, waaronder het sultanaat van beide werelden, dat van de mensheid en van de *jinn*. De laatste zegening bestaat uit de omstandigheid, dat de *jinn*, voordat de Profeet naar Mekka terugkeerde, de Profeet tot dan toe afluisterden en de Boodschap van de *Qur'ān* verkondigden aan hun eigen volk. Later zou *Allāh* hem, de Profeet, ook de *mi'rāj* (de hemelreis) geven, waarin duidelijk wordt dat hij ook daar de hoogste positie bekleedt.

De Profeet had Mekka op eigen initiatief verlaten en volgens Arabische gebruiken diende hij, om de stad weer in te mogen, de bescherming te hebben van een persoon uit Mekka. Dus toen de Profeet van *Nakhla* naar Mekka reisde, stuurde hij een Mekkaan die hij tegenkwam bij de berg Hira naar Ahnas ibn Shariek, daarna naar Suhayl ibn `Amr en vervolgens naar Mut`im ibn Addiy met de boodschap: “Wil je me onder jouw bescherming nemen zodat ik de taak van het profeetschap dat mijn Heer mij heeft gegeven, verkondig?”

De eerste twee wezen deze protectie af. Mut`im, daarentegen, accepteerde de Profeet waardoor hij in Mut`ims huis kon overnachten. De

1. *Qur'ān: sūra Al-Jinn (72), aya 8-10*; Rumi gebruikt een metafoer om dit incident te beschrijven: “de demonen waren gewend om naar de hemel op te stijgen en daar te luisteren naar de geheimen van de hemel. Net op het moment dat zij wilden vertrekken met een klein aantal geheimen, dreven brandende sterren hen uit de hoek waar zij zaten. ‘Een Profeet is gezonden’, resoneerde het. ‘Ga waar hij is en leer bij hem dat wat je wil weten.’ ‘Als het een waardevolle parel is die je zoekt, ga dan het huis binnen door de deur!’ Klop op de deur en wacht op de toegang, aangezien de hemel jou en jouw soortgenoten geen toegang biedt.’ Daarnaast, het is nutteloos voor jou om hele reizen af te leggen, aangezien Wij de grootste geheimen in Onze Dienaar hebben geplaatst, die geschapen is uit klei.’ ‘Als jij oprecht bent, ga dan naar hem toe. Zelfs als jij een leeg riet bent, zal jij gevuld worden met suiker door middel van zijn hulp en zijn nabijheid”.

De toegang tot de deuren wordt beschreven in *sūra Al-Baqara (2), aya 189*. Deze toegangswijze staat in relatie met een gebruik uit de periode voor de islam en de eerste jaren van de islam, waarbij pelgrims in de staat van *‘ihrām* hun huizen niet via hun deuren binnengingen. Een persoon uit de stad maakte bijvoorbeeld een gat in het dak van het huis en gebruikte dit gat om zijn huis in en uit te gaan. Een Arabier uit de woestijn scheurde de achterkant van zijn tent open. Zij deden dit totdat zij uit de staat van *‘ihrām* waren, omdat zij in de veronderstelling waren dat dit vroomheid en goedheid was. Met de openbaring van vers 189 werd het tegendeel bewezen. – Wahidi, p. 56-57.

volgende morgen verzamelde Mut`im zijn zonen en zijn stam en beval hen: "Bewapen jezelf en blijf op wacht staan bij de pilaren van de *ka'ba*".

Toen zij de *ka'ba* bereikten, verklaarde Mut`im aan de Mekkanen: "Luister, o *Quraysh!* Mohammed staat onder mijn bescherming! Niemand zal hem iets aandoen!" Mut`im en zijn zonen stonden op wacht bij de *ka'ba* totdat de Profeet de rondgang om de *ka'ba* en twee *raka'āt* van het gebed had verricht¹.

Jaren later werd Mut`im gedood in de Slag van Badr, maar helaas zonder dat hij moslim was. Volgend op de slag vond de discussie plaats met betrekking tot wat men diende te doen met de gevangengenomen Mekkanen. De Profeet uitte zijn waardering voor Jubayr, de zoon van Mut`im: "Indien je vader nog zou leven en mij had gevraagd om de krijgsgevangenen vrij te laten, dan had ik dat gedaan zonder daarvoor losgeld te vragen"².

Loyaliteit kan ook aan een niet-gelovige toebehoren, mits dat omwille van de uitnodiging tot de islam geschiedt. Het is een uiting van uitzonderlijke morele waarden.

5. De ontmoeting met verschillende stammen en de uitnodiging tot de islam

Nadat de Boodschapper van *Allāh* was teruggekeerd van *Tā'if*, hield hij zich een tijdje stil. Daarna pakte hij zijn missie weer volledig op, waarbij de afgodendienaren nog bruter reageerden dan ze eerder hadden gedaan. *Allāh* beval de Profeet vervolgens om andere Arabische stammen uit te nodigen tot de islam.

En dus maakte de Boodschapper van *Allāh* gebruik van de pelgrimagemaanden om de bezoekers van de markten van Ukaaz, Majanna en Dhu al-Madjâz de *Qur'ān* te laten horen, om ze vervolgens uit te nodigen tot de islam. Hij nodigde de volgende stammen uit en vroeg deze om hulp te bieden bij het uitvoeren van de missie die hij van *Allāh* had gekregen; Banû Aamîr, Muhaarib, Fazaara, Ghassaan, Murra, Ḥanîfa, Sulaym, Abs, Abû Nasr, Banû Baqqa, Kind, Kalb, Haaritha, Uzra en Hudaarima³.

Djâbir⁴ verhaalt:

-
1. Ibn Sa'd, I, 212; Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, III, 182.
  2. *Ṣaḥîḥ Al-Bukhârî, kitâb farḍ al-khumus* (57), *ḥadîth* 3140.
  3. Zie Ibn Sa'd, I, 216-217; Ahmed, III, 322, 492; Ibn Kathîr, III, 183-190.
  4. Djâbir ibn 'Abdullah is zestien jaar voor de *hijra* geboren in Medina. 'Abdullah ibn Djâbir; zijn vader, is de eerste metgezel die in de slag van Uhud is omgekomen. Jaabir heeft niet deel kunnen nemen aan veldslagen omdat hij voor zijn negen zussen moest zorgen. Na de dood van zijn vader, nam Jaabir deel aan negentien veldslagen met de Boodschapper van *Allāh*. Hij was de jongste aanwezige bij de Tweede eed van Aqaba. De Profeet mocht hem heel graag. De Profeet nam hem geregeld mee achter op de kameel, en hij bezocht Djâbir als hij ziek was. Djâbir had moeite om de schulden af te betalen die zijn vader had achtergelaten. De schuldeisers waren voornamelijk joden die erop

“Tijdens de maand van de pelgrimage, begaf de Boodschapper van *Allāh* zich naar de pelgrims die bij Arafā stonden en hij zei:

“Is er iemand die me mee naar zijn stam wil nemen? De stam van *Quraysh* weerhoudt mij ervan om het woord van mijn Heer uit te spreken”¹.

Echter, in geen enkele stam stak iemand zijn hand op, bij wijze van acceptatie om de uitnodiging om de Profeet te beschermen en te steunen. Sommigen haalden hun schouders koeltjes op en gedroegen zich onbeleefd, anderen wilden de discussie aangaan over de vraag waarom de stam van de Profeet hem had laten vallen. Immers, zijn eigen stam kende hem het beste. Maar ondanks alles nodigde de Boodschapper van *Allāh* hen uit to het pad van de Waarheid².

Voordat een pelgrim Mekka binnentrad, ongeacht waar hij vandaan kwam, werd hij gewaarschuwd: “Laat de jongeman van de *Quraysh* je niet van je religie afhouden!”³ Op een gegeven moment begaf de Profeet zich naar de *Thalaba*-stam in Mina. Nadat hij had verteld dat hij de Boodschapper van *Allāh* was, vroeg Mafrūq ibn ‘Amr, een van hun leiders: “Naar wat nodig jij uit, broeder?” Met Abū Bakr aan zijn zijde, zette de Profeet zich naast hem neer en zei het volgende tegen Mafrūq: “Ik nodig je uit om te getuigen dat er geen god is dan *Allāh*, de Enige zonder deelgenoten, en dat ik Zijn boodschapper ben. Ik nodig je ook uit om mij te beschermen en te helpen totdat ik heb voltooid wat mij door *Allāh* is bevolen. De *Quraysh* hebben dit Goddelijke bevel verworpen, zij hebben Zijn Boodschapper ontkend en hebben valsheid boven de waarheid verkozen. *Allāh* heeft echter niemand nodig en Hem komt alle lof toe!”

“Mijn broeder, naar wat nodig je nog meer uit?”, vroeg Mafrūq.

Toen reciteerde de Profeet de volgende *ayāt* van *sūra* Al-‘An‘ām (6):

---

aandrongen dat hij direct zou betalen. Maar het werd nog erger omdat er dat jaar geen oogst was. Dus de Boodschapper van *Allāh* liet alle geogste dadels in hopen opstapelen. Met een weegschaal in zijn hand betaalde hij een voor een alle schuldeisers. Djābir’s totale schuld was niet alleen volledig afbetaald, als een wonder van *Allāh* was het aantal dadels in aantal niet afgenomen.

Djābir behoort ook tot de *mukthirūn*, de zeven metgezellen die de meeste *ahādīth* overleverde. Jaabir leverde er 1540 over. Hij hoorde een keer een *hadīth* die van ‘Abdullah in Unays kwam over de staat van de mensen die opgewekt zullen worden. Het was een *hadīth* die Jaabir graag uit eerste hand had willen overleveren. Ondanks dat ‘Abdullah ibn Unays naar Damascus verhuisd was, kocht hij een kameel, laadde het en vertrok uit Medina. Na een maand bereikte hij Damascus waar hij de *hadīth* direct van ‘Abdullah ibn Unays hoorde. Tegen het einde van zijn leven verloor Jaabir zijn gezichtsvermogen. Hij stief uiteindelijk in 697 in Medina op een leeftijd van 94 jaar. Hij was de laatste metgezel die in Medina stierf.

1. Abū Dawud, *Sunna*, 19-20/4734.

2. Ahmed, III, 322; Ibn Sa’d, I, 216.

3. Hākim, II, 681/4251.

قُلْ تَعَالَوْا أَنُلِ مَا حَرَّمَ رَبِّي عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ
 إِمْلَاقٍ ۚ بَعْضٌ تَرزُقُكُمْ وَإِيَاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرُبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ ۗ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
 بِالْحَقِّ ۗ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
 وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۚ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ لَا تَكْفِ
 نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ۗ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
 وَأَنَّ هَٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ۗ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۗ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ
 تَتَّقُونَ

“Zeg: “Kom, ik zal jullie verkondigen wat jullie Heer heeft verboden: dat jullie niets met Hem gelijkstellen en dat jullie je ouders goed behandelen en dat jullie je kinderen niet uit armoede doden. Wij zijn het Die voor jullie en voor hen zorgen en dat jullie geen onzedelijke daden begaan, hetzij openlijk of hetzij in het geheim, en geen ziel ten onrechte doden die *Allāh* heilig heeft verklaard.”

“En dat jullie niet aan het bezit van de wees mogen komen behalve met de beste bedoelingen totdat hij volwassen is.” “En geef de volle maat en het volle gewicht in billijkheid. Wij belasten niemand boven zijn vermogen. En streef rechtvaardigheid na als jullie een uitspraak doen, zelfs als het een bloedverwant betreft. En hou je aan het verbond met *Allāh*” Dit is wat Hij jullie opdraagt, opdat jullie dat ter harte mogen nemen.

En dat dit de juiste weg is die tot Mij leidt. Volg die dus en vermijd andere wegen opdat deze jullie niet van Zijn weg doet afwijken. Dat draagt Hij jullie op, opdat jullie godsbewust mogen zijn”¹.

“Vertel mij mijn broeder, is er nog iets waar jij toe uitnodigt?”, vroeg Mafruq na een korte pauze. “Als dit de woorden van mensen waren geweest, dan had ik ze al wel kunnen onderscheiden”.

Daarop reciteerde de Boodschapper van *Allāh*:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۗ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تَذَكَّرُونَ

“*Allāh* gebiedt rechtvaardig te handelen, het goede te doen en het geven aan verwanten; en (Hij) verbiedt zedeloosheid, het verwerpelijke en opstandigheid. Hij vermaant jullie opdat jullie dat ter harte mogen nemen”².

“Mijn broeder van de *Quraysh*! Jij nodigt waarlijk uit naar het beste gedrag! Zover ik dat kan overzien lastert jouw volk jou door je een leugenaar te noemen!”, riep Mafruq uit.

1. *Qur’ān: sūra Al-‘An‘ām* (6), aya 151-153.

2. *Qur’ān: sūra An-Naḥl* (16), aya 90.

Haani en Muthanna, andere leiders van de stam, steunden Mafruūq. Echter, zij konden de uitnodiging niet accepteren als ze niet eerst overlegd hadden met de andere leiders van hun stammen. Bovendien hadden zij een alliantie gesloten met de Perzen die niet blij zouden zijn als zij iets over een dergelijke overeenkomst zouden vernemen.

Dus hoewel ze het aanbod met hun verstand accepteerden, resulteerde het in een afwijzing van het aanbod van de Profeet, uit vrees voor problemen.¹ Tariq ibn ‘Abdullah levert het volgende over:

“Ik zag de Boodschapper van *Allāh* eens bij de Dhu al-Majaaz-markt. Hij droeg een rood shirt en hij riep: “O mensen, zeg *la ilāha illa Allāh* en wees gered!” Achter hem stond een man die stenen naar de Boodschapper wierp en die riep: “Luister niet naar hem! Hij is een leugenaar!”

Door de stenen waren de voeten van de Profeet helemaal bebloed. Ik wist op dat moment niet wie de Boodschapper van *Allāh* was en vroeg dat dus aan de mensen om mij heen: “Een jongeman van de zonen van ‘Abd al-Muttalib”, antwoordden zij. “En wat is er met de man die de stenen gooit?” “Dat is zijn oom Abū Lahab!”²

Een ander verslag van de moeilijkheden die de Profeet moest ondergaan op het pad van het uitnodigen tot de islam wordt gegeven door Mudrik al-Azdi:

“Ik verrichtte de pelgrimage met mijn vader. Toen we bij Mina stopten, kwamen we langs een grote groep. “Ik vraag me af waarom zij zich hebben verzameld”, zei ik tegen mijn vader. “Voor een man die de religie van zijn stam heeft verlaten!”, antwoordde hij.

Toen ik naar mijn vader keek, wees hij. Ik zag de Boodschapper van *Allāh*. We konden hem horen, hard en duidelijk horen zeggen: “O mensen, zeg *la ilāha illa Allāh* en wees gered!”

Sommige mensen bespuwden hem en gooiden vuil in zijn gezicht, anderen smeten met beledigingen. Dit ging zo tot de middag door. Toen kwam er een meisje, wier nek een klein beetje zichtbaar was, met een kruik en een zakdoek. Ze huilde. De Boodschapper van *Allāh* dronk van het water, waste zijn handen en zijn gezicht. Vervolgens tilde hij zijn hoofd op en zei: “Bedek je nek met je hoofddoek, mijn liefste. En denk nooit dat zij je vader kunnen doden of kunnen ontteren!” Ik kwam er later achter dat zij zijn dochter Zaynab was”³.

Zaynab, Faṭīma en de andere dochters van de Boodschapper van *Allāh* brachten hun jeugd door in de zwakste dagen van de islam, toen de moslims

1. Ibn Asīr, *Usdu'l-Ghāba*, V, 250-251; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 187-189.

2. Hākim, II, 668; Ibn Athīr, *Usd'ul-Ghaaba*, III, 71

3. Ibn Athīr, *Usd'ul-Ghāba*, V, 130; Haythami, VI, 21

nog hard werden aangepakt. Zaynab en haar zussen deelden altijd in de pijn die de Profeet en de moslims voelden. Als hun vader het huis verliet om de mensen uit te nodigen tot de islam, bleven ze angstig wachten bij de deur, of ze volgden hem op de voet om ervoor te zorgen dat hem niets overkwam.

Ze rouwden ook samen met hun vader om het overlijden van hun geliefde moeder Khadija. De Profeet onderging geen moeilijkheid zonder dat zijn dochters aan zijn zijde het verdriet deelden. Faṭima veegde het bloed weg, terwijl Zaynab met water kwam om zijn gezicht te wassen. Ze leidden een moeilijk leven.

Onder de stammen die de Boodschapper van *Allāh* op de Ukaaz-markt uitnodigde tot de islam bevonden zich de zonen van Amir ibn Sa'saa. "Zijn jullie bereid om mij, als Boodschapper van *Allāh*, een toevluchtsoord te bieden en mij te beschermen totdat ik de bevelen van mijn Heer heb voltooid? Ik zal niemand onder jullie dwingen", vroeg hij hen. "We zullen je niet verdrijven, noch in je geloven. We zullen je alleen beschermen totdat je je missie voltooid hebt", antwoordden ze.

Op dat moment verscheen een bepaald persoon van hun stam met de naam Bayhara. Hij was er al achter gekomen wie de Profeet was, en had nagedacht over hoe hij de heerschappij over de Arabieren kon verkrijgen. Hij had daartoe alleen de Profeet nodig. "Stel dat we onze loyaliteit aan jou verlenen en *Allāh* zou jou de overwinning over jouw vijanden geven, zal het koningschap dan van ons zijn als jij weg bent?", vroeg hij onbeschaamd aan de Boodschapper van *Allāh*. "Alle zaken behoren toe aan *Allāh*. Hij kiest wie Hij wenst te kiezen!", antwoordde de Profeet. "Dus je vraagt ons om onze lichamen aan de frontlinies op te offeren in de strijd met alle Arabieren en je verwacht van ons dat we dan maar moeten zien wie het koningschap toebedeeld krijgt indien je overwint? Dat is een raar voorstel!", merkte Bayhara op.

Vervolgens schreeuwde hij naar zijn stam: "Ik heb op deze markt geen onderhandeling gezien die slechter voor jullie is, dan deze. Ga je gang en roep de vijandschap van alle Arabieren over jullie af. Weet dan dat zijn stam hem het beste kent. Als ze enige goedheid in hem hadden gezien dan hadden zij al lang geleden voor jullie een dergelijke overeenkomst gesloten!" Met het momentum aan zijn kant zei hij tegen de Profeet: "Verlaat deze plaats onmiddellijk!"

Toen de Boodschapper van *Allāh* opstond en zijn kameel bepakte, porde Bayhara in de borst van de kameel waardoor deze opsprong en op de Profeet belandde. Dubaa bint Amir, een moslima, zag de behandeling die de Profeet kreeg, en schreeuwde: "In hemelsnaam, o zonen van Amir! Hoe kunnen jullie toekijken hoe de Boodschapper van *Allāh* voor jullie ogen zo

wordt behandeld, zonder dat iemand ook maar een vinger heeft uitgestoken ?” Vervolgens stonden die mannen op en maanden Bayhara tot discipline, waarvoor ze door de Profeet beloond werden met de beste wensen: “Gun hun uw zegeningen, o *Allāh*” En de zegeningen van zijn smeekbede waren groot. Deze drie werden later niet alleen geleid (tot het geloof), ze stierven allemaal als martelaar.

Deze stam had een leider die vanwege de hoge leeftijd niet voor de pelgrimstocht naar Mekka kon gaan. Bij terugkomst van zijn stamleden werd hij ingelicht over de ontmoeting met de Profeet. Het moment dat hij hoorde wat er gebeurd was, zat hij met zijn handen in het haar van wanhoop, en vertelde hen met spijt: “Hoe kunnen jullie het ooit nog goed maken dat jullie een dergelijke kans hebben laten schieten? Ik zweer bij God dat niemand van de zonen van Ismail ooit valselijk heeft geclaimd een profeet te zijn! Hoe konden jullie nu niet inzien dat hij de waarheid vertelt? Wat denken jullie ?!”¹

Ondanks alle mistanden waar de Boodschapper van *Allāh* mee te maken kreeg, bleef hij de andere stammen op de markt uitnodigen tot het pad van de waarheid.

6. Het huwelijk met Sauda

Sauda was eerder getrouwd met Sakaran ibn `Amr . Samen waren zij nog naar Abessinië geëmigreerd, waar Sakaran kort na aankomst overleed. Aangezien dat Sada een grote loyaliteit en toewijding aan de islam had laten zien, had de Profeet haar geprezen. Om haar te helpen uit de moeilijke omstandigheden te geraken waar zij als weduwe in verkeerde, vroeg de Profeet om haar hand.

Haula, de vrouw van “Uthmān ibn Ma’zuun, regelde het huwelijk. Zoals de traditie voorschreef, werd de vader van Sauda om toestemming gevraagd. Zoals verwacht was hij meer dan gelukkig voor zijn dochter. Echter, Sauda zelf kon de moed niet vinden om het huwelijk door te zetten, hoofdzakelijk omdat zij vijf of zes kleine kinderen van haar eerste man had.

De Boodschapper van *Allāh* zag haar twijfels en vroeg haar naar de reden: “Hoe kan ik twijfels hebben om met je te trouwen terwijl niets in de wereld mij liever is dan jij? Echter, ik vrees voor mijn kleine kinderen, dat zij je storen met hun geluid. Zo niet, dan ben ik meer dan blij om met je te trouwen”².

1. Ibn Hishām, II, 33-34; Ibn Kathier, *al-Bidaaya*, III, 184; Ibn Hadjer, *al-Isāba*, IV, 353.

2. Ibn Sa’d, VIII, 53-57; Ahmad, I, 318-319; VI, 211; Haythami, IV, 270.

Het huwelijk vond plaats tijdens de *Ramaḍān*, in het tiende jaar van het Profeetschap. Sauda zorgde enorm goed voor de Profeet. Ze werd als de wederhelft van de Profeet beschouwd, door altijd aan zijn zijde te staan wanneer hij de steun nodig had. Ze ontfermde zich met liefde en zorg over zijn jonge dochters, die ook sterke behoefte hadden aan moederlijke affectie.

Hoofdstuk 10 Het elfde jaar van het profeetschap

1. De ontmoeting bij *Aqaba*

Het was nacht. Een groep van zes mensen uit Medina, die in Mekka de *ka'ba* bezocht, ontmoette de Boodschapper van *Allāh* nabij de *Aqaba*. Ze waren onmiddellijk onder de indruk van het *nūr* (spirituele licht) van de Boodschapper van *Allāh*, ten gevolge waarvan de eerste druppels van geloof in hun hart begonnen binnen te dringen en zij een onbeschrijfelijke vreugde voelden. Ondertussen benaderde de Profeet hen en nodigde hij hen uit tot de islam, net zoals hij dat bij iedereen deed. "Laten we gaan zitten en praten", stelde hij voor.

De zes mannen van Medina waren meer dan bereid om te praten met zo'n inspirerende man. Als motten aangetrokken door licht vormden ze een cirkel rondom de Profeet. Door middel van het reciteren van de *Qur'ān*, nodigde de Profeet hen uit om de islam te accepteren, en daarmee geluk in beide werelden te verkrijgen.

De mannen uit Medina hadden met regelmaat van hun voorvaders gehoord dat er een profeet zou komen. Ook de Joodse burens herinnerden hen daaraan. Dus toen zij direct de uitnodiging van de Profeet kregen, zeiden zij tegen elkaar: "Hij moet wel de profeet zijn met wie de joden altijd dreigen. We kunnen het niet laten gebeuren dat de joden ons verslaan in het geloven in hem" Met niet meer dan een blik op het gezicht van de Boodschapper, die zij vanaf het begin af aan hadden bewonderd, accepteerden de mannen in volle overtuiging de uitnodiging tot de islam. Ze zeiden tegelijk de *shahāda*.

Vervolgens vroeg de Profeet of ze bereid waren om hem, samen met de moslims, te helpen migreren naar Medina. Ze vertelden dat de langdurige vijandelijkheden tussen de Medinese stammen *Aus* en *Khazradj* een kookpunt hadden bereikt, ten gevolge waarvan ze de moslims dat jaar niet konden helpen met migreren. Wel vroegen ze om uitstel van een jaar, om de situatie opnieuw te beoordelen, waarbij ze beloofden om het jaar daarop voor de pelgrimage terug te komen.

De kleine delegatie keerde terug naar huis in een volledige andere staat. Gereinigd van het vuil van onwetendheid, voelden ze zich nu verlost van een last die zwaar op hun schouders rustte. Ze voelden zich zo licht als veren. Zodra ze in Medina aankwamen, legden ze de missie van de Profeet uit aan de lokale bevolking en nodigden ze hen uit tot de islam. Dat deden

ze zo voortvarend, dat er geen huis in Medina overbleef waar niet over de Boodschapper werd gesproken¹.

2. De derde *sharḥ as-sadr*: de voorbereiding op de *mi`rāj*

In de nacht van *isrā'* en *mirāj* – de nachtelijke hemelreis – voordat de Profeet zijn Heer ontmoette, werd zijn hart voor de derde keer rein gemaakt. Zijn pure hart werd voorbereid om goddelijke manifestaties te ontvangen en zijn borst werd gevuld met geloof en wijsheid.

De Boodschapper van *Allāh* vertelt hierover: “Ik bevond me in Mekka toen het dak van mijn huis opengemaakt werd en *Djibriel* neerdaalde. Hij opende mijn borstkas en waste deze met *Zamzam*-water. Vervolgens bracht hij een gouden schaal, gevuld met wijsheid en geloof, en waste daar de inhoud van mijn borstkas in. Vervolgens plaatste hij alles terug en maakte hij mijn borstkas dicht².

3. Een unieke gift aan de Profeet: de *mirāj*

De *isrā'* vond achttien maanden voor de *hijra* plaats.

De goddelijke gift wordt omschreven als *isrā'* en *mirāj*. Het is een transcendente zegening die alle voorstellingsvermogens van de mensen te boven gaat. Tijd en plaats zoals deze in menselijke termen worden begrepen, werden weggehaald, waardoor een lange reis met een hele reeks aan gebeurtenissen, die normaal gesproken miljarden levens zou kosten om te voltooien, in een hele korte tijd kon plaatsvinden. *Allāh* zegt in de *Qur'ān*:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ
مِنَ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

“Glorie aan Hem die Zijn dienaar bij nacht van de Heilige Moskee voerde, waarvan Wij de omgeving hebben gezegend, opdat Wij hem (enkele van) Onze tekenen zouden kunnen tonen. Hij is waarlijk de Alhorende, de Alziende.”³

Om direct de aandacht te focussen op het belang en het wonderbaarlijke karakter van de gebeurtenis, begint de *sūra* met een glorificatie (*tanzieh*). *Qur'ān*-exegeten stellen dat het woord سُبْحَانَ alle vormen vantekortkomingen van *Allāh* ontkent, maar ook een teken van verbazing is ten aanzien van de wonderbaarlijke dingen die de Schepper verricht. Het is dan ook een van de belangrijkste woorden die gebruikt worden bij het gedenken van *Allāh*.

1. Ibn Hishām, II, 38; Ibn Sa`d, I, 219; Haythami, VI, 40.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-salāt* (8), *ḥadīth* 349.

3. *Qur'ān: sūra Al-'Isrā'* (17), *aya* 1.

In het kort komt de inhoud, de betekenis neer op een tweetal perspectieven:

1. Het woord prijst en bevestigt de wonderbaarlijke *isrā'* en legt een basis voor de zuivering van de harten. Het beschermt de harten tevens tegen de fantasieën die de mens gebruikt om *Allāh* te vergelijken met Zijn schepping.
2. Het benadrukt dat *Allāh* verheven is boven gebreken van welke aard dan ook, met name die welkeworden aangevoerd door degenen die de *mirāj* onmogelijk achten.

Het vers gaat verder door de aandacht te vestigen op de nacht. *Isrā'* was een nachtreis. Het grootste gedeelte van de openbaringen manifesteerde zich tijdens de nacht. Het is dus de nacht waarin belangrijke gebeurtenissen, goed en slecht, plaatsvinden, zoals ook het (nacht)gebed vóór het ochtendgebed. Dat is een vrijwillig gebed, maar desondanks kent het een hele grote beloning.

Voor wat de zegeningen van de *Masjid Al-Aqsa* (de verste moskee, in Jeruzalem)) en de omgeving ervan betreft, stellen de *Qur'ān*-exegeten het volgende:

1. De zegeningen in deze wereld en in het Hiernamaals. De moskee wordt omgeven door groen en door rivieren.
2. De buurt van deze gebedsplaats is de verblijfplaats van vele profeten geweest, waardoor zij keer op keer gezegend is met goddelijke openbaringen.
3. Deze plaats is ook gezegend met de *isrā'* omdat zij de (aardse) bestemming ervan vormde.

Tijdens de reis heeft *Allāh* de Profeet getuige gemaakt van vele gebeurtenissen.

In die nacht leidde de Boodschapper van *Allāh* het gebed voor alle andere Profeten in de *Masjid Al-Aqsa*.¹ Abū Hurayra levert over dat in de nacht van *isrā'* twee kommen werd gebracht. De een bevatte wijn, de andere melk. Na een korte blik koos de Profeet voor de kom met melk, waarop *Djibriel* zei: "Alle lof aan *Allāh* Die jou heeft geleid naar wat het beste voor het verstand van de mens is. Indien jij voor de kom met wijn had gekozen, dan was jouw volk afgedwaald"².

---

1. Ibn Sa'd, I, 214.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān (1), ḥadīth 162 a*; zie ook *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr (65), ḥadīth 4709*; *kitāb al-ashriba (74), ḥadīth 5576*.

De Boodschapper van *Allāh* vertegenwoordigde dus de gehele *umma*. Melk stond voor de natuurlijke aanleg (*fitra*), terwijl wijn stond voor liefde voor het wereldse. De *Qur'ān* zegt:

وَمَا يَنْطَلِقُ عَنِ الْهَوَىٰ

“Noch spreekt hij vanuit zijn (eigen) begeerte”¹.

Hiermee informeert *Allāh* ons over het feit, dat de Profeet nooit iets uit eigen beweging deed.

Allāh is de Absolute Veroorzaker van dingen, en dus is de Profeet volledig een volledig overgegevene aan Hem. Door hem hier de voorkeur te laten geven aan melk, leidt *Allāh* Zijn Boodschapper naar de beste morele waarden. Deze gebeurtenis, verhaald in de *aḥadīth*, laat ook zien hoe groot de zegening van de Boodschapper aan de *umma* is.

De reis van Masjid al-Harām naar *Masjid Al-Aqsa* wordt de *isrā'* genoemd. De opstijging van de Boodschapper van *Allāh* naar de hemelen, heet de *mirāj*. Begeleid door *Djibriel* bereikte de Boodschapper van *Allāh* een punt zover als *Sidra al-Muntaha*, bij de Lotusboom.

De Profeet zegt: “Ik was in het Hatim bij de *ka'ba* en was half wakker, half in slaap toen Buraaq, een dier dat groter is dan een ezel, maar kleiner dan een muilddier, naar me toe werd gebracht. Met zijn voorpoten kon hij zo ver stappen als hij kon zien. Ik werd erop gezet. *Djibriel* leidde ons naar de dichtstbijzijnde hemel en vroeg of de poorten konden worden geopend. “Wie is daar?”, vroeg een stem vanachter de poort. “*Djibriel*.” “Wie is met jou?” “Mohammed”. “Heeft hij de uitnodiging van *mirāj* gekregen?” “Ja!” “In dat geval, wees welkom. Wat een geweldig bezoek!”

De poorten gingen open. Toen we binnen waren, zag ik een man wachten. “Dit is jouw vader Adam. Groet hem!”, werd er gezegd. Ik begroette hem en hij groette terug. Vervolgens zei hij: “Welkom, mijn deugdzame zoon, deugdzame Profeet!” Daarna bracht *Djibriel* mij naar de tweede hemel. Daar zag ik Yahya en 'Īsā, de twee neven van moederszijde. Ik werd naar de derde hemel gebracht, waar ik Yūsuf opmerkte. Daarna kwam de vierde, waar ik Idries zag. En toen de vijfde, waarin Hārūn vertoefde. En uiteindelijk arriveerden we bij de zesde, waar Mūsā wachtte. “Deugdzame broer, deugdzame Profeet, welkom!”, zei hij.

Echter, nadat we hem waren gepasseerd, begon hij te huilen. “Waarom huil je?”, werd hem gevraagd. “Ik huil omdat meer volgers van de jongeman die na mij profeet is geworden het Paradijs zullen binnentreden, dan volgers

1. *Qur'ān*: sūra An-Najm (53), aya 3.

van mij”¹. Daarna nam *Djibriel* me mee naar de zevende hemel, waar we nog een andere man zagen staan. “Groet jouw vader Ibrahīm!”, zei *Djibriel*.

Ik groette hem en hij reageerde: “Deugdzame zoon en deugdzame Profeet, welkom! Breng mijn groeten over aan jouw volgers Mohammed, en laat hen weten hoe mooi de grond van het Paradijs is, hoe zoet haar water is en hoe uitgestrekt haar land is. Maar zeg hen dat ze meer bomen moeten planten. De bomen van het Paradijs worden geplant alleen door het zeggen van *Subhān Allaah wa’l-ḥamdu li’llaah wa la ilāha illaa’llaah wa’llaahu akbar*”².

Ik werd toen naar een boom gebracht waarvan de vruchten zo groot als de *Hajr*-potten van Yemen zijn, en de bladeren zo groot als de oren van olifanten. “En dit... is *Sidrah al-Muntaha*”, zei *Djibriel*. Er waren vier rivieren: twee verborgen en twee zichtbaar. “Hoe worden deze genoemd, *Djibriel*?”, vroeg ik. “De twee verborgene behoren tot het Paradijs. De twee zichtbare zijn de Nijl en de Eufraat”³.

Bij de *Sidra al-Muntaha* zei *Djibriel*: “Vanaf dit moment o Boodschapper van *Allāh*, sta je er alleen voor”. “Waarom, *Djibriel*?”, vroeg de Profeet. “*Allāh* heeft me slechts toestemming gegeven tot aan dit punt. Als ik ook maar één stap verder zet, verbrand ik”⁴.

De Profeet vervolgde de reis alleen. Hij werd gezegend met de ervaring van uitzonderlijke gebeurtenissen en bovenal geëerd met de ontmoeting met *Allāh* (*jamaal*). Het beschrijven van deze bijzondere gebeurtenissen is onmogelijk, omdat het niet mogelijk is om waarheden die voorbij het menselijk verbeeldingsvermogen gaan te vertalen naar en weer te geven binnen het menselijk begripsvermogen. De ware aard van deze manifestatie blijft verborgen, deze blijft tussen *Allāh* en Zijn Profeet. Het gebeurde in een wereld die voor ons niet te bevatten is: *‘alam al-ghayb*.

Dat gezegd hebbende: deze uitzonderlijke gebeurtenissen tussen *Allāh* en Zijn Profeet, tonen aan hoe grenzeloos de zegeningen zijn die de Schepper aan Zijn profeten geeft. De *mirāj* diende ook een goddelijk doel, namelijk het verwijderen van het verdriet uit het hart van de Profeet als gevolg van de vele wreedheden die hij had moeten ondergaan, en om de ruimte te bieden aan gelukzaligheid.

1. Het huilen van Mūsā moet niet begrepen worden als een vorm van jaloezie, maar eerder vanwege een verdriet dat hij niet in staat is geweest om perfectie te bereiken.

2. Glorie zij aan *Allāh* en alle lof is aan Hem, en er is geen god dan *Allāh* en *Allāh* is de Grootste.”

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad’ al-khalq* (59), *ḥadīth* 3207; *kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3887; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imān* (1), *ḥadīth* 164 a; Tirmidzi, Tafsier, 94; Da’wa, 58; Nasaa’i, Salaat, 1; Ahmad, V, 418.

4. Razi, XXVIII, 251.

De *mirāj* stond los van tijd en plaats. Het is onmogelijk voor het menselijk begripsvermogen om deze gebeurtenis volledig te doorgronden. Het forceren daarvan, door erover te fantaseren, in de hoop dat men toch delicate en unieke zaken aantreft, wordt sterk afgeraden.

Tijdens deze dimensieloze ervaring die de *mirāj* is, ervoer de Boodschapper van *Allāh* iets wat zo exceptioneel is, dat geen enkele hem voorafgaande Profeet dat heeft ervaren. In de *Qur'ān* wordt dit omschreven als:

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ

“Dan was hij op een afstand van twee booglengtes, of nog minder”¹.

Daarbij dient men zich te realiseren dat Mūsā, ondanks dat hij tot een van de grootste profeten behoort, alleen al bij het minste of geringste van dit soort manifestaties flauwviel. Het feit de Profeet dit meegemaakt heeft, geeft dus een idee van de rang van Mohammed.

Bovendien, toen Mūsā in de heilige vallei kwam werd hem opgedragen om zijn schoenen uit te doen, omdat hij op heilig grondgebied stond. De Profeet Mohammed daarentegen, werd tijdens de *mirāj* verteld:

“Loop, met schoenen aan, op de vloer van de hoogste hemel opdat de hemel gezegend wordt met het stof van jouw schoenen, en opdat de hemel gezegend wordt met ehel licht van jouw aanwezigheid”².

Hieronder staat de beschrijving van de *mirāj* uit de *Qur'ān*:

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ

“Bij de ster wanneer zij valt”³.

Dit vers begint met een eed om de waarheid van de *mirāj* te bevestigen, voor hen die het mogelijk ontkennen. Dit wordt bevestigd door hetgeen erna wordt gezegd:

مَا صَلَّىٰ صَاحِبُكُمْ وَمَا عَوَىٰ

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ

1. *Qur'ān*: sūra An-Najm (53), aya 9.

2. Bursawi, V, 370.

3. *Qur'ān*: sūra An-Najm (53), aya 1. *Qur'ān*-exegeten hebben verschillende verklaringen gegeven voor de ster waarbij *Allāh* zweert. Een van de meest gezaghebbende is de verklaring waarbij wordt gesteld dat met “ster” de Profeet Mohammed wordt bedoeld, dan wel de geopenbaarde verzen van de *Qur'ān*.

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ
وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ

“Jullie metgezel is noch afgedwaald, noch afgeweken.

Noch spreekt hij uit (eigen) begeerte.

Het (de *Qur'ān*) is niet anders dan een Goddelijke Openbaring die geopenbaard wordt.

Hij die grote macht heeft, onderwees hem,

Die kracht bezit. Zo is hij volmaakt geworden.

En hij verscheen in het hoogste deel van de horizon”¹.

Het woord *istiwaa*, dat is vertaald in de context van het volmaakt geworden zijn, betekent letterlijk ‘het bedekken’, ‘het omvatten’, of het ‘recht maken.’ Samen met de overweging dat *Djibriel* het onderwerp is bij het werkwoord, heeft de meerderheid van de geleerden aangenomen dat het hier om Mohammed gaat en dat het zijn waarde en rang aangeeft. Dus de Profeet is volmaakt, recht gemaakt in het hoogste gedeelte van de horizon.

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ

“Hij naderde en kwam nog dichterbij.”²

Met andere woorden, hij werd nog dichterbij zijn Heer, en steeg nog verder in rang. Totdat hij zich op twee booglangtes afstand bevond.

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ

“Toen bevond hij zich op een afstand van twee booglangtes, of nog minder”³.

Deze metafoor wordt gebruikt om uit te drukken hoe bijzonder dichtbij iets is. Het was een standaarduitdrukking onder de Arabieren nog voor de komst van de islam. Deze is afkomstig van een gebruik waarbij als twee partijen een overeenkomst over iets hadden gesloten, iedere partij een boog pakt om die vervolgens gezamenlijk op elkaar te leggen. Daarna werd er met de beide bogen tegelijk dezelfde pijl afgeschoten. Dit was een teken van solidariteit. De reden om goed voor elkaar te zijn, gold naar twee kanten, evenals wanneer iets voor de een reden was om boos te worden, dat ook voor de ander moest gelden.

Dus de betekenis kan zowel fysieke als spirituele nabijheid betekenen en dus is deze uitdrukking van de booglangtes van dien aard, dat hij voorbijgaat

1. *Qur'ān: sūra An-Najm* (53), aya 2-7.

2. *Qur'ān: sūra An-Najm* (53), aya 8.

3. *Ibid*, aya 9.

aan het menselijk begripsvermogen. De Profeet kwam zo dichtbij *Allāh*, dat alle tussenliggende zaken verdwenen.

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ

“En zo openbaarde Hij (*Allāh*) aan Zijn dienaar wat Hij (ook maar) wilde openbaren”¹.

Wat hier met ‘openbaren’ bedoeld wordt, kan als volgt uitgelegd worden:

1. *Salāt*. Een van de belangrijkste aspecten van de *mirāj* is dat de vijf dagelijkse gebeden verplicht werden gesteld. Op advies van de profeet *Mūsā*, probeerde Mohammed het aantal gebeden omlaag te brengen. Dit begon bij 50 en eindigde uiteindelijk bij vijf. De beloning bleef wel staan, waardoor ieder gebed tien beloningen kent. Nadien voegde *Allāh* (volgens de Profeet) toe:

“Wiens intentie het is om een goede daad ter verrichten, maar die niet in staat is om deze te volbrengen, zal toch een beloning krijgen voor zijn goede intentie. Wanneer hij het ook daadwerkelijk doet, dan zal hij tien beloningen krijgen.

En wiens intentie het is om een slechte daad te doen, en hij deze niet verricht, hem wordt dat dan niet als een zonde aangerekend. Indien hij dat toch doet, wordt hem één zonde aangerekend”².

Vanwege de herhaalde verzoeken van de Profeet verlaagde *Allāh* het aantal dagelijkse gebeden. Het aantal begon bij vijftig en het eindigde uiteindelijk bij vijf. Dit wordt uitgelegd in een uitgebreide *ḥadīth*. Dit betekent dat het een recht van de Schepper is dat de mens Hem vijftig keer per dag aanbidt. Echter, vanwege Zijn grenzeloze barmhartigheid, heeft *Allāh* de mensheid voor negentig procent ontheven van zijn verantwoordelijkheid.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“En ik heb de *jinn* en de mensen niet anders geschapen dan opdat zij Mij zouden aanbidden”³.

Dit verklaart dat het essentieel voor de mensheid is om de Schepper te aanbidden. Er kan daarbij gesteld worden dat het terugbrengen van het aantal gebeden voortkomt uit de overweging dat de mens van nature zwak is. Echter, men zou ook kunnen stellen dat het aantal gebeden weliswaar niet verplicht is, maar dat als men in staat is om meer gebeden te verrichten, het niet verboden is om dat te doen.

1. Ibid., aya 10.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān (1), ḥadīth 128-130; ḥadīth 162 a.*

3. *Qur’ān: sūra Ad-Dhāriyyāt (51), aya 56.*

Naast de vijf verplichte gebeden op een dag verrichten volwassen gelovigen ook vrijwillige gebeden. Bijvoorbeeld de *tahajjud* en andere gebeden. Maar het verrichten van deze vrijwillige gebeden is alleen mogelijk omdat de Profeet meerdere keren heeft gevraagd om vermindering van het aantal verplichte gebeden.

2. Aan de Profeet werd de belofte gedaan dat “geen Profeet voor jou en geen volgers voor jouw volgers het Paradijs zullen binnengaan!”¹

3. De laatste twee verzen van *sūra* Al-Baqara werden geopenbaard. In een *ḥadīth* die in de verzameling van *Muslim* staat: “Tijdens de *mirāj* werd de Boodschapper van *Allāh* drie zegeningen gegeven: de vijf dagelijkse gebeden, het einde van *sūra* Al-Baqara en het goede nieuws dat de grote zonden van zijn volgers, behalve *shirk*, kunnen worden vergeven”².

Alleen *Allāh* en Zijn Profeet kennen de aard van die openbaring bij *mirāj*. Hetgeen echter duidelijk is, is dat de Profeet getuige is geweest van uitzonderlijke situaties. Niet als een droom, maar als werkelijkheid, gesteund door zekerheid in zijn hart:

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى

أَفْتَمَارُوهُ عَلَى مَا يَرَى

“Het hart (van de Profeet) loog niet over wat hij zag.

Willen jullie dan met hem redetwisten over wat hij gezien heeft?”³

Geen enkel persoon kan de status verkrijgen die de Profeet heeft gekregen tijdens de *mirāj*. Hij ontmoette zijn Heer en maakte uitzonderlijke ervaringen mee. Toen hij terugkwam, zag de Profeet *Djibriel* op dezelfde plaats waar hun wegen gescheiden waren terug. Dit was bij de *Sidra al-Muntaha*.

وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى

“En hij zag hem inderdaad bij een andere nederdaling.

Bij de Lotusboom van de verste grens (van waarneming)”⁴.

De Boodschapper van *Allāh* werd later gevraagd wat er rondom de *Sidra al-Muntaha* aanwezig was geweest. Hij zei: “Ik zag gouden motten, en op ieder blaadje zat een engel die *Allāh* aanriep”⁵.

1. Raazi, XXVIII, 248.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān (1), ḥadīth 162 a; ḥadīth 173.*

3. *Qur’ān: sūra An-Najm (53), aya 11-12.*

4. *Qur’ān: sūra An-Najm (53), aya 13-14.*

5. Tabari, XXVII, 75.

Ibn ‘Abbās zei dat *Allāh* Mūsā had geëerd door met hem te praten, Ibrahīm door hem te bevrienden en Mohammed met de eer om Hem te ontmoeten. De manier waarop blijft echter onbekend en ontoegankelijk voor ons¹.

Het voortdurend kijken naar de (gedragingen van de) Profeet, is het toppunt van *adaab*, dat wil zeggen van goede manieren.

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى
لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى

“Wendde zijn blik zich nimmer af, noch overschreed deze de grens.

Hij heeft inderdaad één van de grootste tekenen van zijn Heer gezien.”²

Uit deze *ayāt* blijkt dat de Profeet toestemming had om voorbij de *Sidra al-Muntaha* te geraken, terwijl geen wezen, zelfs *Djibriel* niet, daar ooit is geweest. Wat daar plaatsvond wordt beschreven als ‘twee bogen die samenkomen’, maar meer dan dat blijft voor altijd onbekend, verborgen voor het menselijk verstand.

De gebeurtenissen die de Profeet meemaakte zijn te groot om onder woorden te brengen. Hij ontmoette zijn Heer en was getuige van de tekenen van Zijn Heerschappij en Zijn Majesteitelijkheid. De interpretatie van sommige *Qur’ān*-exegeten is dat de Profeet, *Allāh* met het oog van het hart zag.³ Ibn ‘Abbās heeft overgeleverd dat de Boodschapper van *Allāh* heeft gezegd: “Waarlijk, ik zag Hem, de Almachtige”⁴. Bij een andere gelegenheid werd de Profeet gevraagd of hij *Allāh* heeft gezien tijdens de *mirāj*, waarop hij antwoordde: “Ik heb een Licht gezien.”⁵ Alleen *Allāh*, verheven is Hij, kent de essentie van deze zaak⁶.

Er bestaan vele *aḥadīth* van de Profeet met betrekking tot de gebeurtenissen tijdens de *isrā’* en *mirāj*, sommige daarvan zullen we nu bespreken.

Tijdens de *mirāj* zag de Profeet een groep met opgezwollen lippen, net als kamelen. Bij hen stonden functionarissen, die hun lippen moesten knippen en hun mond moesten volstoppen met stenen. “Wie zijn zij, *Djibriel*?”, vroeg de Profeet. “Zij zijn degenen die de eigendommen van de

1. Tabari, XXVII, 64.

2. *Qur’ān: sūra An-Najm* (53), *aya* 17-18.

3. Tabari, XXVII, 63.

4. Ahmad, I, 285; Haythami, I, 78; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān (1), ḥadīth* 175-176.

5. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān (1), ḥadīth* 175-176.

6. We hebben bij de uitleg van de verzen over *mirāj* gebruik gemaakt van Elmahılı Hamdi Yazır’s “*Hak Dini Kur’ān Dili*.”

wezen onrechtmatig hebben ingenomen”, was het antwoord van *Djibriel*¹. Vervolgens kwam de Boodschapper van *Allāh* een andere groep tegen, die koperen nagels in hun eigen gezichten en borstkasten zette. “Wie zijn zij, *Djibriel*?”, vroeg de Profeet nog een keer. “Zij zijn degenen die door middel van roddel en achterklap de eer en waardigheid van anderen hebben geschaad”.²

Nadien zag de Boodschapper ook de overspelplegers op aarde, die het vlees van een karkas aten en de handelaren in rente die opgezwollen ingewanden hadden, en de vrouwen die de kinderen, die zij door overspel hadden verkregen, hadden gedood. Zij waren opgehangen aan hun borsten of ondersteboven aan hun voeten³.

Het is omwille van deze redenen dat de Boodschapper van *Allāh* eens opmerkte: “Als jullie zouden weten wat ik weet, dan zouden jullie zeker minder lachen en meer huilen”⁴. Over de dingen die hij tijdens de *mirāj* zag, zei de Profeet: “In de nacht van de *mirāj*, zag ik de poorten van het Paradijs, waarin de volgende tekst stond gegraveerd: ‘Liefdadigheid zal tien keer beloond worden, en leningen achttien keer’. ‘Waarom zijn leningen beter dan liefdadigheid?’, vroeg ik aan *Djibriel*. ‘Omdat degene die om liefdadigheid vraagt, vaker daarom vraagt terwijl hij zelf geld heeft. En iemand die een lening wenst, doet dit uit nood’”⁵.

In een andere *ḥadīth*, zegt de Profeet: “Tijdens de *mirāj*, stopte ik bij één van de poorten van het Paradijs en keek ik naar binnen. De bewoners waren voornamelijk arm, terwijl de rijken vastgehouden werden voor ondervraging. Degenen die waren veroordeeld tot het Hellevuur werden op bevel weggevoerd. Toen stopte ik bij de poorten van de Hel. De meeste bewoners waren vrouwen.”⁶ Deze *ḥadīth* is een waarschuwing voor met name vrouwen. Zij waarschuwt hen tegen gedrag dat ertoe kan leiden dat zij de goddelijke bestraffing krijgen.

Sprekend over het onderwerp *mirāj*, dienen we ook nog een andere zaak aan te stippen. En dat is het feit dat mensen alleen kennis hebben van het verleden, en alleen zoveel als *Allāh* toestaat. Echter aan de Profeten kan ook kennis over het heden en de toekomst worden gegeven, als aanvulling op de kennis van het verleden. Het feit dat de Profeet in de verleden tijd spreekt, is het bewijs voor dit feit.

---

1. Tabari, XV, 18-19.

2. Abû Dâwûd, Adab, 35/4878.

3. Tabari, XV, 18-19.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4621.

5. Ibn Mâdja, Sadaqât, 19.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb ar-riqāq* (81), *ḥadīth* 6449.

Tijdens de miraculeuze nacht van de *mirāj*, waarin hem kennis over het verleden, heden en toekomst werd gegeven, kon de Profeet allerlei grote gebeurtenissen op voorhand zien. Hij sprak hierover in de verleden tijd alsof ze al waren gebeurd. Een voorbeeld hiervan is dat over ‘Abd ar-Raḥmān ibn ‘Auf van de *‘ashara mubāshara*, de tien metgezellen die de blijde tijdingen van hun toekomst in het Paradijs ontvingen terwijl zij nog leefden.

“Die dag zag ik ‘Abd ar-Raḥmān ibn ‘Auf over de grond kruipen en het Paradijs binnengaan.” “Waarom ga je er zo langzaam naartoe?”, vroeg ik hem. “Vanwege de omvang van mijn rijkdom, ik heb zulke moeilijkheden moeten ondergaan, dat zelfs kleuters grijs haar zouden hebben gekregen. Het was zo moeilijk, dat ik op een bepaald moment dacht dat ik u nooit meer zou zien”¹.

Het was na de *hijra* naar Medina, toen ‘Abd ar-Raḥmān ibn ‘Auf rijk was, dat hij hieromtrent vernam. Zonder verder te twijfelen ging hij naar ‘Ā’isha en vroeg of de Profeet werkelijk deze woorden had uitgesproken. Toen hij de bevestiging kreeg, was ‘Abd ar-Raḥmān zo euforisch, dat hij de gehele karavaan die hij zojuist uit Damascus had ontvangen, bij wijze van liefdadigheid omwille van *Allāh* weggaf.

De Profeet was tijdens de *mirāj* getuige van verschillende Goddelijke tekenen. Een *ḥadīth* zegt: “Ik steeg zo hoog op, dat ik het knarsen van de pennen van het lot kon horen.”² Dat wil zeggen dat de Boodschapper van *Allāh* zo hoog was opgestegen, dat hij hoorde hoe de pennen het lot van het universum opschreven, waarmee hij een werkelijkheid ervoer die ver voorbij het menselijke begripsvermogen ligt.

Afgaand op bovenstaande *aḥadīth*, wordt duidelijk dat de Profeet tijdens de *mirāj* virtueel tegelijkertijd in het verleden, het heden en de toekomst vertoefde.

4. Enkele subtiele punten met betrekking tot de *mirāj*

1. Vlak voordat de Boodschapper van *Allāh* op zijn reis vertrok, was er de *sharh as-sadr*. Dat betekent dat de spirituele reis een zuiver hart vereist waar niets anders dan het goddelijk licht in huist. Alleen als het hart rein is gemaakt van haar dichtheid, is het in staat om de manifestaties van de Goddelijke geheimen binnen te laten.
2. De *isrā’* toont de eeuwige macht en de majesteitelijkheid van *Allāh* aan. Hij nam Zijn Dienaar mee op een unieke reis.

1. Mohammed Parsa, *Faslu’l-Khitaab*, p. 403.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-salāt* (8), *ḥadīth* 349.

3. De *mirāj* was eveneens een indicatie dat er, na de pijnlijke reis naar *Ṭā'if*, betere tijden zouden aanbreken.
4. Alle verplichte handelingen die in de *Qur'ān* worden genoemd, zijn door *Djibriel* gebracht. Een uitzondering hierop vormt echter het gebed. Dat is direct door *Allāh* bevolen tijdens de *mirāj*. Dit geeft aan wat het verschil in belang daarvan ten opzichte van de andere daden.

Het gebed is een pilaar van de islam. De ontwikkeling die daarin heeft plaatsgevonden, is ongekend. De rang van het gebed tussen andere daden van aanbidding, is als die van de rang van het ontmoeten van *Allāh* ten opzichte van de andere zegeningen van het Paradijs. Met andere woorden: de *salāt* is als een soort *mirāj* voor de gelovige. Het is, bij een sterke overtuiging en een volledige overgave, het moment dat de dienaren het dichtst bij *Allāh* zijn. Het is het gebed waar de dienaar tijdens zijn leven *Allāh* ontmoet, in onderwerping en concentratie. Daarom zei de Profeet dat het gebed het licht van zijn ogen was.¹ Zelfs toen hij zijn laatste adem uitblies, bleef hij aandringen op het vasthouden aan die voornaamste vorm van aanbidding.²

5. Het openen van de poorten van het Paradijs voor de Profeet tijdens de *mirāj*, laat zien, dat zijn profeetschap niet beperkt is tot Mekka en *Ṭā'if*, maar dat hij de Profeet voor het gehele universum is, wiens missie zich uitstrekt tot de gehele wereld en zelfs tot in het Paradijs.
6. De *mirāj* is het laatste station, de laatste halte, de grens op zoek naar spirituele perfectie. Een hoger bereik dan dat is voor een mens niet mogelijk.
7. Door de reis aan te vangen met een reis van Mekka naar Jeruzalem versterkt een bekrachtigt de *isrā'* de sterke verbondenheid tussen deze twee grote spirituele centra, die beide in het verleden profeten hebben gekend. Zij laat tevens zien dat andere geloven hun religie ook van *Allāh* hebben gekregen, maar dat de islam de enige religie is die de volledige waarheid bevat. Een ander bewijs hiervoor is dat de Profeet Mohammed alle andere profeten gebeden in dit gebed voorging in de Masjid al-Aqsa.

5. De ontvangst van *mirāj*

Toen de tijd was aangebroken om de Mekkaanse afgodendienaren te vertellen over *isrā'* en *mirāj*, sprak de Boodschapper van *Allāh* zijn zorgen

---

1. Nasā'i, *Ishratu'n-Nisa*, 1.

2. Abū Dāwūd, *Adaab*, 123-124.

uit in de richting van *Djibriel* : “Mijn stam zal mij niet geloven”. “Abū Bakr wel, hij is *as-Siddīq*”, verzekerde *Djibriel* .

Toen de afgodendienaren hoorden van de *mirāj*, weigerden zij het relaas ervan te accepteren. Ze maakten gebruik van het voorval door een storm aan roddels in de stad te verspreiden. Ze hoopten dat de moslims hun religie zouden verlaten en de betrouwbaarheid van de Profeet in twijfel zouden trekken. Ze begaven zich naar Abū Bakr die, tot hun teleurstelling, een onwankelbare loyaliteit aan de Boodschapper van *Allāh*, liet zien: “Wat hij ook zegt, het is waar. Er is totaal geen kans dat hij liegt. Ik geloof hem zonder een moment te twijfelen!” “Dus je denkt waarlijk dat hij in één nacht naar *Masjid Al-Aqsa* is geweest en terug is gekomen? In één nacht?”, mopperden de afgodendienaren. “Ja, wat is daar zo verrassend aan ? Sterker nog, hij vertelt mij iedere dag nieuws van *Allāh*. Iedere dag en nacht, en ik geloof hem nog steeds!”

Vervolgens ging Abū Bakr naar de Profeet, die op dat moment bij de *ka'ba* was. Hij luisterde naar de ervaringen en zei: “Jij spreekt de waarheid, o Boodschapper van *Allāh*!” De Profeet, verheugd door de reactie van Abū Bakr, zei met een glimlach: “Jij bent zeker *as-Siddīq*, Abū Bakr!” Vanaf die dag stond Abū Bakr onder die naam bekend. De andere metgezellen van de Profeet volgden in de voetsporen van Abū Bakr en bevestigden datgene wat de Profeet over de *mirāj* had gezegd.

De afgodendienaren waren niet in staat om de gelovigen in verwarring te brengen, en dus testten ze de Profeet. Zij ondervroegen hem aangaande *Masjid Al-Aqsa*. *Allāh*, de Almachtige, toonde een beeld van de moskee aan Mohammed, dat hij gebruikte om de vragen van de afgodendienaren een voor een te beantwoorden.

Nog steeds niet overtuigd, stelden de afgodendienaren een andere vraag. “Vertel ons dan, o Mohammed, over onze karavaan die we uit deze stad verwachten en om wie we meer geven dan om *Masjid Al-Aqsa*.” “Ik stuitte op een karavaan van die-en-die stam in de vallei. Bang voor het gebrul van een wild beest was een kameel weggerend, en ik liet hen zien waar zij was. En dicht bij Dajan zag ik de karavaan van die stam. De mannen sliepen. Ze hadden een fles vol water, die zij hadden afgedekt. Ik haalde het deksel weg en nam een slok drinken. De karavaan verplaatste zich toen van *Bayda* naar *Tan'iem*. De leider ervan is een bruinachtige mannelijke kameel, die twee zakken draagt. Een zwarte en een gestipte”.

Verbijsterd door de reactie die ze kregen, zeiden de afgodendienaren: “Bij *Lāt* en *Uzza*, dit zal bewijzen of hij de waarheid spreekt!” Hopend op een gebrek aan samenhang in de woorden van de Profeet, haastten zij

zichnaar de helling van *Tan`iem* en wachtten daar op de karavaan. Niet lang daarna werd deze karavaan zichtbaar. Teleurgesteld zeiden zij: “Daar is de karavaan.... geleid door een bruinachtige kameel”.

Na een betere inspectie kwamen ze erachter dat de kameel er precies zo uitzag als hij beschreven was. Toen vroegen ze naar de waterfles die de Profeet had beschreven. Zij bevestigden dat zij een volle waterfles hadden, die later wat minder vol was geworden. Overigens is het feit dat de Profeet water dronk tijdens de *isrā`* een bewijs, dat de *isrā`* en de *mirāj* zowel fysieke als spirituele reizen waren.

De afgodendienaren vroegen vervolgens een andere groep over de weggelopen kameel. “Dat is waar! We werden in de vallei opgeschrikt door gebrul, waarna een van onze kamelen vluchtte. Vervolgens vertelde iemand ons waar de kameel was, en precies waar hij vertelde dat deze was, vonden en vinggen we haar”.

Sommigen van hen zeiden zelfs dat ze de stem van Mohammed en die woorden hadden herkend.

Er was geen enkele vraag die de afgodendienaren niet aan de Profeet stelden: vanaf het aantal kamelen in de karavaan tot het aantal herders. De Profeet had allen correct beantwoord, evenals vragen over de *Masjid Al-Aqsa*. Echter, hun harten zaten op slot en zij bleven koppig en zeiden: “Dit moet magie zijn!”¹

Allāh verklaart:

أَفَعَيْنَا بِالْحَلْقِ الْأَوَّلِ ۚ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ حَلْقٍ جَدِيدٍ

“Waren Wij soms uitgeput door de eerste schepping? Nee, zij (sommige mensen) zijn in twijfel over een nieuwe schepping”².

Zou er nog iets gemakkelijker kunnen zijn voor *Allāh*, Die alles vanuit het niets geschapen heeft, om Zijn dienaar de *isrā`* en *mirāj* te geven? Alleen gebrek aan gezond verstand kan verklaren waarom iemand dit niet zou accepteren.

De meelijwekkende afgodendienaren van Mekka gebruikten de *isrā`* wederom om te spotten met de Profeet. Echter, hun onbehoorlijke bedrag zou hen nu en voor altijd de zegeningen van de nabijheid van de Profeet kosten. De tijd was nu aan- gebroken dat de zegening bij de Mekkanen zou worden weggenomen omdat ze deze niet waardeerden. In plaats daarvan kozen zij ervoor om te ver te gaan in hun ondankbare en onrechtvaardige behandeling van de Profeet.

1. Ibn Hishām, II, 10; Ibn Sayyid, I, 243; Haythami, I, 75; Bayhaqi; *Dalaail*, II, 356.

2. *Qur`ān*: *sūra Qāf* (50), *aya* 15.

Er was slechts één ding nodig: namelijk dat *Allāh* de Boodschapper van hen wegnam en hem aan een ander volk gaf, dat dat gebaar beter waardeerde. Niet lang na de reis naar *Ṭā'if* had *Allāh* al twee verkenners naar Zijn Boodschapper gezonden. Zij waren uitzonderlijke mensen en waren er op gebrand om de Boodschapper hun loyaliteit te betonen.

Hoofdstuk 11 Het twaalfde en het dertiende jaar van het profeetschap

1. De Eerste Eed bij ‘Aqaba

De zes Medinensische mannen die de islam voordien tijdens hun bezoek aan Mekka hadden geaccepteerd, kwamen een jaar later terug met nog eens zes personen aan hun zijde. Ook toen was ‘Aqaba de plek waar zij elkaar ontmoetten. De Boodschapper van *Allāh* nodigde de zes nieuwkomers uit tot de *tauhīd*. Zij hadden van hun vrienden al gehoord over de schoonheid en de grootsheid van de islam, en over de edele Profeet. Ook zij omarmden de islam.

Anders dan tijdens de eerste ontmoeting legden zij dit keer formeel de eed van loyaliteit af. Zij pakten de hand van de Boodschapper van *Allāh* en gaven hun eed. Daarom staat deze ontmoeting bekend als de Eerste Eed bij ‘Aqaba.

De Medinensische mannen verklaarden het volgende:

1. Onder geen enkele voorwaarde deelgenoten toe te kennen aan *Allāh*.
2. Niet te stelen.
3. Overspel niet te benaderen.
4. Dochters niet levend te begraven.
5. Niet te lasteren.
6. *Allāh* en Zijn Boodschapper te gehoorzamen.¹

Een eed om het gehele Arabische schiereiland van afgoderij, onderdrukking en slechte praktijken te ontdoen was gedurfd in die tijd. De eerste eed van trouw door de Medinensische mannen hield daarom een keerpunt in de geschiedenis van de islam in.

2. De aanstelling van Mus’ab ibn Umayr als leraar en de verovering van Medina door de *Qur’ān*

De nieuwe moslims in Medina schreven een brief aan de Profeet waarin ze vroegen een leraar aan te stellen die hun de islam zou uitleggen, de *Qur’ān* zou onderwijzen en die hen voor zou gaan in het gebed. En zodoende zond de Profeet Mus’ab.²

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3893.

2. Ibn Sa’d, I, 220.

Om de bevolking van Medina ook de *Qur'ān* te onderwijzen zond de Boodschapper van *Allāh* eveneens 'Abdullah ibn Ummi Maktuum, tezamen met Mus'ab ibn Umayr een van de eerste gelovigen¹.

Mus'ab had de islam al op een jonge leeftijd omarmd en hield ondanks de tirannie van zijn familie stevig vast aan zijn geloof. Zelfs toen de tirannie zo sterk werd dat ze hem enig aandeel in de erfenis ontzegden. Hoewel het uiterlijk leek alsof hij arm en verlaten was, was zijn hart gevuld met liefde en *īmān*. In het verspreiden van de islam, handelde hij als een pilaar van passie².

De komst van Mus'ab naar Medina zorgde voor de bloei van de islam in de stad. De jonge metgezel werd de taak om de islam te verspreiden door de Profeet toevertrouwd, en dus werkte hij dag en nacht om de woorden van *Allāh* aan de mensen uit te leggen. Zijn gastheer en helper was Asad ibn Zurara, een van de eersten die tot de islam werd geleid na de inspanningen van Mus'ab.

Op een bepaald moment ging Asad met Mus'ab naar een punt in de tuin van de Zefar-stam. Daar zetten ze zich neer. Sa'd ibn Mu'adh, een belangrijk figuur van de 'Abd al-Ashal-familie, maakte van de gelegenheid gebruik om zijn ontevredenheid kenbaar te maken aan Usayd ibn Hudayr: "Jij bent een man die weet wat men moet doen. Jij hebt niemand nodig om jou te helpen. Zeg tegen deze mannen die hier gekomen zijn om het geloof van de zwakke mannen onder ons te verpesten, dat ze moeten vertrekken en nooit meer terug moeten komen! Ik zou het zelf gedaan hebben als Asad geen familie zou zijn geweest".

Usayd, aangebrand en boos, begaf zich met een speer snel naar de twee mannen toe. "Wat doen jullie hier? Heb jij deze man hier gebracht, Asad? Die het geloof van de zwakkeren onder ons probeert te ruïneren? Als je nog wil leven, vertrek dan en kom niet meer terug!" Mus'ab was een voorzichtige man. Hij bleef kalm en vroeg: "Wil je niet even zitten en luisteren naar wat ik te zeggen heb? Jij lijkt op een intelligente man. Indien je mijn woorden

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), ḥadīth 3924.

2. 'Āli legt uit: "We zaten met de Boodschapper van *Allāh* in de moskee. Mus'ab arriveerde. Hij droeg niets dan een mantel opgelapt met stukken wol. De Boodschapper van *Allāh* moest, toen hij hem zag, denken aan de voorspoedige dagen van Mus'ab in Mekka. Dat de Profeet hem nu zo zag, zorgde voor tranen in zijn ogen. Hij zei: "Wat zou er met jou gebeuren als jij een mooi kledingstuk in de morgen zou dragen, en een ander in de avond? Of wanneer je de ene volle schaal eten na de andere krijgt voorgeschoteld? Of wanneer jouw huis bekleed wordt zoals de *ka'ba*?" "Voorzeker, o Boodschapper van *Allāh*, onze situatie zou dan veel beter zijn", zeiden de mensen om hem heen. We hoeven dan geen zorgen te maken om ons levensonderhoud en we kunnen dan hele dagen doorbrengen in aanbidding van *Allāh*." "Stop, het is tegenovergesteld. Jullie verkeren nu in een betere positie", zei de Boodschapper van *Allāh*. Tirmidzi, *Qiyaamat*, 35/2476.

goedkeurt, kun je deze accepteren. Doe je dat niet, dan accepteer je ze niet”. “Zeg snel wat je te zeggen heb”, antwoordde Usayd.

Hij stak zijn speer in de grond en zette zich neer. Mus'ab legde de islam aan hem uit en reciteerde enkele verzen uit de *Qur'ān*. Zodra Usyd de recitatie hoorde, en voordat hij iets kon uitbrengen, werd zijn gezicht verlicht met het licht van de islam. Zijn hart smolt voor de waarheid. “Wat een wonderbaarlijke woorden...¹ Wat moet iemand doen om deze religie binnen te treden?”, vroeg hij. Op instructie van Mus'ab en Asad waste Usayd zichzelf en zijn kleding en sprak hij de *shahāda* uit. Daarna verrichte hij twee *raka'āt* van de *salāt* en zei: “Er is een man die ik heb achtergelaten. Indien hij jullie woorden accepteert, dan zal iedereen in zijn kielzog volgen. Zijn naam is Sa'd ibn Mu'ādh. Ik zal hem direct naar jullie toesturen!”

Sa'd kwam al spoedig naar hem toe. Ook hij zou, na het aanhoren van Mus'ab, uiteindelijk evenals Usayd de islam accepteren. Daarna keerde hij terug naar zijn mensen: “O zonen van 'Abd al-Ashal! Hoe kennen jullie mij?” “Als een van onze leiders en een van onze wijze mannen”, antwoordden zij. “Weet dan dat ik met geen man of vrouw onder jullie zal spreken, totdat jullie geloven in *Allāh* en in Zijn Boodschapper!” Tegen de avond was er geen enkel persoon in de stam die geen moslim was geworden².

Mus'ab ging vervolgens verder en nodigde 'Amr ibn Jamuuh, een leider van de Salima-stam, uit door hem de eerste acht verzen van *sūra* Yūsuf (12) te laren horen. 'Amr vroeg tijd om erover na te denken, omdat hij niet wist wat hij moest doen. De zoon van 'Amr, Mu'ādh, was samen met enkele andere jongeren al moslim geworden. Samen pakten zij stiekem in de nacht

1. Usayd stopte nooit met het reciteren van de *Qur'ān*. Hij had de schoonheid ervan al vanaf het eerste moment herkend. Vanaf dat moment heeft hij het reciteren altijd met dezelfde liefde en met hetzelfde enthousiasme in zijn leven gehouden. Zoals hij zelf uitlegt: “Op een nacht reciteerde ik *sūra* Al-Baqara (2). Mijn paard was naast mij vastgebonden. Op een bepaald moment begon het paard te steigeren. Ik stopte met reciteren en kalmeerde het paard. Vervolgens hervatte ik het reciteren, waarna het paard wederom heftig begon te steigeren. Uit angst dat hij vertrappt zou worden, nam ik mijn kleine zoon Yahya dichterbij me. Maar toen ik omhoogkeek, zag ik heldere plekken in de lucht die op lampen leken. Na een tijdje gingen die steeds verder omhoog, totdat ze uit het zicht waren verdwenen. De volgende morgen vertelde ik hierover aan de Boodschapper van *Allāh*.”

“Lees Usayd, lees”, zei hij tegen mij voordat hij vroeg, “Weet je wat die dingen waren Usayd?” “Nee”, antwoordde ik. “Dat waren engelen die naar jouw recitatie van de *Qur'ān* kwamen luisteren. Als jij verder was gegaan, dan hadden ze tot aan het ochtendgloren naar jou geluisterd. Ze zouden zelfs niet verborgen gebleven zijn. De mensen hadden ze dan gewoon kunnen zien”. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā'il al-Qur'ān* (66), *ḥadīth* 5018.

'Ā'isha levert over: “Usayd ibn Hudayr was een van de meest vrome metgezellen. Ik herinner me dat hij gewoon was om voortdurend te zeggen: “Als ik in staat was geweest om de staat waarin ik de volgende drie momenten in verkeerde had weten vast te houden, dan was ik zeker het Paradijs binnengegaan: als ik de *Qur'ān* reciteerde of naar iemand luisterde die het reciteerde, terwijl ik luisterde naar de Boodschapper van *Allāh*, of tijdens een begrafenis. Voorzeker, wanneer ik een begrafenis zie, dan is het het alsof ik de gebeurtenissen meemaak die de overledene meemaakt, alsof ik wordt gebracht naar de plaats waar de overledene naar gebracht wordt. Hâkim, III, 326/5260.”

2. Ibn Hishâm, II, 43-46; Ibn Sa'd, III, 604-605; Ibn Athîr, *Uṣṣ'ul-Ghâba*, I, 112-113

een van de afgoden van zijn vader en gooiden die op een hoop met vuil, dichtbij. Enorm geschokt door wat hij de volgende morgen aantrof, pakte hij, `Amr, de rest van het afgodsbeeld van de hoop met vuil. Hij reinigde het grondig, gaf het een lekkere geur en zette het terug op zijn plek.

Nadat dit tafereel zich enkele nachten had herhaald, hing `Amr een zwaard om de nek van zijn afgodsbeeld opdat deze zichzelf kon beschermen. Toen hij zijn beeld de volgende morgen weer in het vuil zag liggen, realiseerde hij zich dat het een levenloos object was dat hij al die tijd had aanbeden. Het kon zichzelf niet eens beschermen, laat staan dat het van enig nut voor een ander kon zijn. Dit opende zijn ogen voor de islam. Hij dankte *Allāh* dat Hij hem door middel van de Profeet had gered. Daarna nam hij actief deel in het uitnodigen van zijn volk tot de islam¹.

Het nieuws van de goede ontvangst van de islam in Medina verheugde de moslims en de Profeet in Mekka. Dat jaar kwam bekend te staan als het Jaar van Geluk. Medina werd klaargestoomd voor de ontvangst, als de wieg van de islam. De Profeet zegt hierover: "Landen worden veroverd door middel van zwaarden, maar Medina werd veroverd door de *Qur'ān*."²

3. De Tweede Eed bij 'Aqaba (13^e jaar van de profeetschap)

Een jaar na de Eerste Eed bij 'Aqaba arriveerde tijdens de maanden van de pelgrimage een groep uit Medina in Mekka om de Profeet te ontmoeten. Dit keer waren dit 75 personen, onder wie twee vrouwen. Hun eed van trouw aan de Boodschapper staat bekend als de Tweede Eed bij 'Aqaba.

Mus'ab, die als hoofd van de groep in Mekka arriveerde, begaf zich direct naar de Profeet, nog voordat hij zijn eigen huis betrad. Hij gaf hem het goede nieuws van de *Ansār* die steeds sterker de islam begonnen te accepteren. Maar het feit dat Mus'ab het de Profeet bezocht, in plaats van zijn eigen niet-moslim moeder, maakte haar verdrietig. "Ik zal nooit eerst naar iemand anders gaan alvorens de Boodschapper van *Allāh* te bezoeken. Ik zal nooit iemand voor hem plaatsnemen", verdedigde Mus'ab zijn keuze.

Met de toestemming van de Profeet ging Mus'ab uiteindelijk alsnog naar zijn moeder en herhaalde daar zijn uitnodiging tot de islam³. Deze situatie geeft een beeld van de liefde van de metgezellen voor de Profeet. Jaabir legt uit: "In de tijd dat de Boodschapper van *Allāh* op zoek was naar een stam die hem en zijn medemoslims bescherming zou kunnen geven, ondervond hij dat de ene na de andere hem afwees, totdat *Allāh* ons vanuit Medina zond; we geloofden in hem en we boden hem bescherming aan. Iemand van ons

1. Ibn Hishām, II, 61-63; Dzahabī, *Sīyar*, I, 182.

2. Bazzar, *Musnad*, 1180; Rudani, 3774.

3. Ibn Sa'd, III, 119.

begaf zich naar de Boodschapper van *Allāh* en leerde van hem de *Qur'ān*. Toen deze persoon vervolgens was teruggekeerd naar zijn familie, volgde deze familie zijn voorbeeld en werd ook zo moslim. Op deze manier bestond er na verloop van korte tijd geen huis in Medina waar de islam niet werd uitgelegd. Nadien kwamen wij bij elkaar en vroegen wij onszelf af: “Tot wanneer laten wij de Boodschapper van *Allāh* in de bergen van Mekka lijden?” Dat was het moment dat wij besloten om naar hem toe te gaan in het pelgrimage-seizoen om hem onze eed van trouw te geven”¹.

Deze groep kwam met de Profeet overeen om elkaar te ontmoeten bij *‘Aqaba*. Dit was op een van de dagen van *tashrīq*. Voordien had de Boodschapper van *Allāh* geadviseerd om degenen die sliepen wakker te maken en te wachten op degenen die niet op tijd klaar waren.

Na het eerste deel van de nacht begaf de groep zich op weg naar *‘Aqaba*, waar ze zoals afgesproken wachtten op de Boodschapper van *Allāh*. Hij kwam een korte tijd later en had zijn oom *‘Abbās* aan zijn zijde. Hoewel *‘Abbās* op dat moment de islam nog niet omarmd had, had hij de bescherming van zijn neef na het overlijden van *Abū Ṭālib* op zich genomen. Het was *‘Abbās* die met de mensen uit Medina begon te onderhandelen over de uitnodiging aan de Profeet om naar Medina te gaan:

“O Medina! We hebben hem tot nu toe beschermd tegen zijn vijanden en wij zullen hiermee doorgaan. Hij wordt door ons zeer gerespecteerd. Het is uit liefde en respect jegens hem dat jullie hem uitnodigen naar Medina, waar hij veiliger is. Dit is ook wat hij wil. Echter, neem hem alleen mee als jullie in staat zijn om hem te beschermen. Allereerst moeten jullie mij beloven dat jullie hem nooit zullen misleiden of hem zullen verraden. Jullie burenen, de joden, gedragen zich vijandig tegen hem en ik weet niet zeker of zij zich aan het vredesakkoord zullen houden. Zet dit door als jullie ervan overtuigd zijn dat jullie de vijandigheid van de Arabisch stammen het hoofd kunnen bieden. Bespreek het onderling zodat jullie later geen onenigheid daarover zullen krijgen. Indien jullie ook maar de geringste twijfel hebben over de vraag of jullie Mohammed kunnen helpen als hij in Medina is, of indien jullie leveren hem overleveren aan zijn vijanden zodra hij aankomt, zet dat idee dan uit je hoofd! Als iemand zich hiertegen wenst uit te spreken, laat hem dan nu spreken. Echter laat hem dat niet te luid doen, aangezien Mekkaanse spionnen op de loer kunnen liggen. En hou dit geheim vanaf het moment dat jullie deze plek verlaten!”

Om elke twijfel bij *‘Abbās* weg te nemen, stond *Asad ibn Zuraara* op en zei het volgende:

1. Ahmad, III, 322; Hākim, II, 681-682.

“U, de Boodschapper van *Allāh*, heeft ons uitgenodigd om de religie van onze vaders te verlaten en de uwe te volgen. Hoe moeilijk deze taak ook is, we hebben dat geaccepteerd. U nodigde ons uit om alle banden met heidense familieleden en burens op scherp te zetten. Hoe moeilijk dit ook is geweest, we hebben dit wederom geaccepteerd. We zijn ons ervan bewust dat we onderdak en bescherming bieden aan iemand wie ons dood door niet alleen zijn stam, maar zelfs door zijn naasten wordt gewenst. Wees gerust, o Boodschapper van *Allāh*! We zullen u beschermen zoals we ook onszelf zullen beschermen, onze kinderen beschermen en onze vrouwen beschermen. Als we nu teruggaan, dan zullen we de slechtsten der schepselen zijn. Dit is onze eed van trouw, en het is tot *Allāh* dat wij ons allen wenden om hulp”.

Nadat Asad was uitgesproken, stond ‘Abdullah ibn Rawaaha op en zei:

“O Boodschapper van *Allāh*! U mag iedere voorwaarde noemen die u wil, namens uzelf of namens uw Heer!”

De Profeet antwoordde:

“Namens mijn Heer vraag ik jullie om Hem te aanbidden zonder deelgenoten aan hem toe te kennen; namens mijzelf vraag ik jullie om ons te beschermen zoals jullie ook julliezelf en jullie eigendommen beschermen.”

“En wat is onze beloning als we dat doen?”, vroegen de mensen uit Medina.

“Het Paradijs”, antwoordde de Profeet.

“Wat een goede overeenkomst! Wie kan daar tegenop?”¹

‘Abdullah ibn Rawaaha plukte een jaar later, tijdens de Slag van Mut`a, de vruchten van deze overeenkomst. Hij nam enthousiast deel aan de slag, ondanks dat de Profeet hem op voorhand had ingelicht over het feit dat hij tijdens de slag als martelaar zou sterven. Hij stelde zijn leven in dienst van *Allāh* en zijn nalatenschap ten dienste aan de schatkist van Medina. Hij zou uiteindelijk als martelaar sterven en als zodanig de vlucht naar het Paradijs nemen. De andere metgezellen verdienen eveneens meer zegeningen vanwege hun standvastigheid op het pad van *Allāh*.

De volgende *aya* heeft betrekking op de overeenkomst die werd gesloten:

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ ۚ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ ۖ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ ۚ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ ۚ فَاسْتَبَشِرُوا بَبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ ۚ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

1. Ibn Kathîr, *Tafsîr*, II, 406.

“*Allāh* heeft waarlijk van de gelovigen hun persoon en hun bezitting gekocht in ruil voor het Paradijs – zij strijden voor de zaak van *Allāh* en zij doden en worden gedood – een onfeilbare belofte in de Thora, het Evangelie en de *Qur’ān*. En wie is zijn belofte meer getrouw dan *Allāh*? – Verheug jullie je dan over de verbintenis die jullie met Hem bent aangegaan. Dat is de geweldige triomf”¹.

Vervolgens kreeg nog een aantal anderen de mogelijkheid om te spreken. Vervolgens sprak de Profeet de mensen aan, waarbij hij citeerde uit de *Qur’ān* om de islam verder uit te leggen. Vervolgens specificeerde hij de voorwaarden van hun eed. Ter aanvulling van de eerdergenoemde voorwaarden kwamen ze ook het volgende overeen:

1. Men zou niet in opstand komen tegen de leider van de moslims, ongeacht wie het zou zijn.
2. Men zou geen vrees kennen voor de blaam die de niet-moslims zouden uiten, vanwege standvastigheid op het pad van *Allāh*.
3. Men zou de Boodschapper van *Allāh* door dik en dun gehoorzamen, en hem verkiezen boven zichzelf. Ze zouden hem op geen enkele wijze ongehoorzaam zijn.

Vervolgens vroeg de Boodschapper om twaalf *naqiebs*,² of afgevaardigden om hun stam te vertegenwoordigen. Twaalf mensen werden uit de groep uit Medina geselecteerd, negen afkomstig van *Khazradj* en drie van ‘*Aus*. “Jullie zijn vertegenwoordigers van jullie stam zoals de apostelen ook de vertegenwoordigers van ‘*Īsā*, de zoon van Maryam, waren. En ik ben de vertegenwoordiger van de moslims in Mekka”, zei de Profeet tegen hen. De vertegenwoordigers gingen akkoord. ‘*Abbās*, de oom van de Profeet, liet hen vervolgens een voor een de hand schudden en de eed van trouw zweren.

Het was tijdens deze eed dat de Boodschapper van *Allāh* werd uitgenodigd om naar Medina te komen. Het was de aanzet tot de *hijra*. Medina, dat toen bekend stond als Yathrib, stond nu met open armen klaar voor de islam. Aangezien de eed in de nacht plaatsvond, konden de Mekkanen er niet van weten. Echter, net toen de eed gesloten was, schreeuwde Iblies, die het geheel had overzien, met een schelle stem: “Mensen van Mina! *Quraysh!* Realiseren jullie je dat Mohammed en degenen die zich tegen hun oude religie hebben gekeerd een oorlog tegen jullie hebben bekookstooft?”

De Profeet stelde hen snel gerust: “Wees niet bang! Dit is de stem van Iblies, de vijand van *Allāh*. Hij kan niets doen!” Vervolgens adviseerde hij de moslims om terug te gaan naar hun kampen. Ibn Ubaada verzekerde ‘*Abbās*:

1. *Qur’ān*: *sūra* At-Tauba (9), *aya* 111.

2. Een *naqieb* is een vertegenwoordiger van een stam.

“Ik beloof in naam van de Enige Die u met de Waarheid heeft gezonden, dat we heel Mina aan het zwaard kunnen rijgen, als u dat wil”. “We zijn niet bevolen om dat te doen. Nu, keer terug naar jullie verblijfplaatsen”, antwoordde de Profeet.

De moslims keerden terug naar hun kampen en sliepen totdat de dag was aangebroken. Vroeg in de morgen arriveerden een paar Mekkaanse afgodendienaren bij het kamp waar ook moslims verbleven. Zij vroegen de niet-gelovigen of zij met de Profeet een pact hadden gesloten. Zonder ook maar een idee te hebben van wat er gebeurd was, verzekerden zij de Mekkanen dat een dergelijk iets niet gebeurd was. Daar de Mekkanen niet overtuigd waren, onderzochten zij nader aangaande de *‘Aqaba Eed*.

Kort daarna werd hun ergste vrees niettemin bewaarheid, toen zij achter de *‘Aqaba Eed* kwamen. Direct daarop stuurden zij ruiters in alle richtingen om de routes naar Medina af te sluiten en de moslims op te sporen. Ze kregen Sa`d ibn Ubaada te pakken. “Heb jij de religie van Mohammed geaccepteerd?”, vroegen ze.

Toen Sa`d antwoordde dat hij dat gedaan had, bonden ze zijn handen stevig om zijn nek. Ze sloegen hem en trokken aan zijn lange haar. Vervolgens brachten ze hem naar Mekka waar ze hem nog bruter begonnen te martelen. Hij werd uiteindelijk vrijgemaakt door Jubayr ibn Mut`im¹, die Sa`d eerder geholpen had, en Haarith ibn Harb die, na over zijn arrestatie gehoord te hebben, naar de plaats waar het gebeurde was toegesnel. Net op het moment dat de moslims uit Medina bij elkaar gekomen waren om een reddingsplan voor Sa`d op te stellen, kwam ook hij opdagen².

Ibn ‘Abbās heeft gezegd: “Evenals de Boodschapper van *Allāh*, Abū Bakr en ‘Umar onder de *muhādjirūn*, de migranten, vallen, bevinden zich onder de *ansār*, de helpers, ook *muhādjirūn*. Degenen die in de nacht van *‘Aqaba* van de heidense stad Yathrib naar de Boodschapper van *Allāh* vluchtten, zijn ook *muhādjirūn*”³.

De eden bij *‘Aqaba* zijn niet simpelweg een eden die zijn afgelegd door twaalf of 75 mensen. Het betreft hier de eed voor de gehele moslimgemeenschap. De wereld is een bazaar waar het Hiernamaals kan

-
1. Jubayr ibn Mut`im was een familielid van de Profeet. Hij heeft zich lange tijd tegen de islam verzet en behoorde zelfs tot de groep die de Boodschapper wilde doden. Hij vocht aan de zijde van de afgodenaanbidders in de Slag van Badr. Tijdens de Slag van Uhud liet hij zijn toenmalige slaaf Wahshi een centrale rol spelen in het martelaarschap van Hamza. Direct na de Vrede van *Hudaybiyya* trad hij echter toe tot de islam. Nadien is hij een vrome moslim geworden. Hij was een opmerkelijke man met een mild temperament. Hij leverde uiteindelijke 60 *aḥādīth* over en overleed in 678 (58 A.H.) te Medina.
  2. Ibn Hishām, II, 47-57; Ibn Sa`d, I, 221-223; III, 602-603; Ahmed, III, 322, 461, 462; Haythami, VI, 42-44.
  3. Nasaa`i, Bayaat, 13.

worden gekocht. Het is aan ons om deel te nemen aan de bovenstaande eed ten aanzien van de Profeet. Zodoende zullen we, net als de metgezellen, profiteren van een goede overeenkomst.

Evenals Mus'ab de basis voor de islam in Medina heeft gelegd, zo moeten wij ook dezelfde basis voor de islam in onze harten, en evenals in die van anderen vestigen. Dat kan door van deur naar deur te gaan, maar ook door voorbeeldig gedrag. Zodra ons hart gevuld is met liefde voor *Allāh* en Zijn Boodschapper, zal het opofferen van pleziertjes in deze wereld, evenals bij Mus'ab, gemakkelijker worden.

4. Een overzicht van de Mekkaanse periode

Onderstaande punten sommen de houding van de afgodendienaren gedurende de eerste dertien jaar jegens de moslims op:

1. Spot.
2. Beledigingen.
3. Martelingen.
4. Isolatie of het bemoeilijken van alle sociale en economische relaties.
5. Gewelddadige intimidatie, moord en het hen ertoe dwingen om te migreren.

Allāh beschrijft de situatie van de moslim van toen in de *Qur'ān*:

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ
وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ
وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ
وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ

“De misdadigers plachten waarlijk de gelovigen uit te lachen,

En wanneer zij hen tegenkwamen, knipoogden zij naar elkaar.

En wanneer zij tot hun eigen mensen terugkeerden, keerden zij opgetogen terug;

En wanneer zij hen (de gelovigen) zagen, plachten zij te zeggen: “Deze verkeren echt in dwaling”¹.

De methode die de Boodschapper van *Allāh* voortdurend hanteerde, en die ook werd versterkt door middel van de openbaring, gaf hem het advies om:

1. De spiritualiteit in de harten van gelovigen te cultiveren.

1. *Qur'ān*: sūra Al-Muṭafifin (83), aya 29-32.

2. Geduld te hebben tijdens moeilijkheden.
3. De mensen op de beste manier uit te nodigen.
4. Standvastig te blijven en niet toe te geven.
5. Te vertrouwen en zich over te geven aan *Allāh*.

Dankzij deze methode was de Profeet in staat om successen te boeken, ondanks de soms ongunstige omstandigheden. Een vrucht hiervan betrof de zegening van Medina. Een strategisch gelegen stad, waarvan de inwoners massaal de islam accepteerden. De Profeet was eerder uit *Tā'if* weggestuurd, terwijl hij daar hoge verwachtingen koesterde. In Medina was hij nog nooit geweest. Echter, met Goddelijke bekrachtiging verspreidde de islam zich als een lopend vuurtje door de stad. Niet veel later was zij klaar om de moslims te verwelkomen, en de Profeet was de eerste.

Geïnspireerd door het succes van zijn missie, schreef een beroemd historicus de volgende observaties op met betrekking tot de ingenieuze maatregelen van de Profeet: "Als de drie zaken om een genie te meten de grootsheid van het doel, de beperkte middelen en de grootse uitkomst zijn, wie durft dan de grootste personen in de moderne geschiedenis te vergelijken met de Profeet?"¹.

Allāh gaf de moslims de toestemming om te migreren, na dertien jaar van bloed, zweet en tranen. Hierdoor werden de harten tevreden gesteld en profiteerden dezen van ontwikkelingen in spiritualiteit. Simpel gezegd: de moslims hebben veel moeten ondergaan voor hun geloof. Deze periode is ook de fase geweest waarin de fundamenteën van de islamitische samenleving en de islamitische staat in Medina werden gelegd. Medina werd een voorbeeld voor de mensen, de islamisering ervan was bedoeld om de harten van de moslims tevreden te stellen.

5. De eigenschappen van de Mekkaanse openbaringen

De eerste verzen van de *Qur'ān* hebben betrekking op zaken zoals *aqīda* (geloofsleer), het uitnodigen tot *tauḥīd*, het geloof in de wederopstanding, de belofte van het Paradijs aan de gelovigen en het waarschuwen van de ongelovigen voor het Hellevuur. Pas nadat de gelovigen overtuigd waren geraakt en hun geloof was versterkt aan de hand van verschillende bewijzen, werden verzen over sociale zaken geopenbaard. Het is voor mensen die vastzitten in bijgeloof en gewoonten niet gemakkelijk om de oude manieren van doen achter zich te laten. Een niet-geleidelijke aanpak hiertoe zou dan ook ongetwijfeld regelrecht worden teruggedraaid en de mensen uiteindelijk wellicht laten afdwalen.

---

1. Lamartine, *Histoire de la Turquie*.

‘Ā’isha zegt: “De eerste *sūra* die werd geopenbaard betrof een van de *mufassals*.¹ Deze sura spreekt over het Paradijs en de Hel. Regelgeving over toegestane en niet toegestane zaken kwam pas toen de mensen volledig toegewijd waren aan de islam. Als hun vanaf het begin was opgedragen om geen alcohol te drinken, dan hadden ze gezegd: “Ik kan nooit stoppen met drinken” En als hun was gezegd om geen overspel meer te plegen, dan hadden ze gezegd: “Daar kunnen wij nooit mee stoppen!” Toen ik nog een kind was en in Mekka speelde, werd het volgende vers over geloof en het Hiernamaals geopenbaard:

بَلِ السَّاعَةِ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذْهَى وَأَمْرٌ

“Nee, het Uur is de voor hen aangewezen tijd en het Uur zal uiterst rampzalig en bitter (voor hen) zijn”².

De *suwar* Al-Baqara (2) en An-Nisā’ (4) (hoofdstukken waar sociale regelgevingen in staan) werden geopenbaard toen ik met hem in Medina was”³.

Gekenmerkt door hun elegante en bondige stijl gaan de Mekkaanse hoofdstukken compromisloos tegen de afgodenrij in. De Mekkanen waren mensen van eloquentie en met gevoel voor poëzie. Om de Mekkanen in het hart te kunnen raken, moest de tekst eloquent en volkomen perfect zijn samengesteld.

Allāh reduceerde de expertise van de afgodendienaren met literatuur tot stof. Hij gebruikte zelfs losse letters (*hurūf al-muqatta‘a*) waarmee bepaalde *suwar* op ongehoorde wijze werden begonnen. Behalve *sūra* Al-Baqara (2) en *sūra* Āl ‘Imrān (3) zijn alle *suwar* die met losse letters beginnen, Mekkaanse *suwar*. Mede vanwege deze redenen waren de verzen die werden geopenbaard zo effectief, dat ze recht in het hart van de luisteraar terecht kwamen. Een andere eigenschap van de Mekkaanse openbaring is de manier waarop de mens wordt aangesproken. Op een enkele uitzondering na, geschiedt dit in de vorm van ‘O mensheid’.

Om de afgodendienaren ervan te overtuigen zaken aan te nemen die tegen hun mening ingingen, bevatten de Mekkaanse verzen vaak ook eden in naam van zaken die de afgodendienaren hadden vergoddelijkt, zoals de zon, de maan, de sterren, de dag en nacht, en dergelijke. De reden dat er bij deze zaken wordt gezworen toont de macht van *Allāh* in het universum.

1. *Suwar al-mufassal* beslaat het laatste gedeelte van de *Qur‘ān*, beginnend met (volgens de mening die het meest verkozen wordt) *sūra* Qāf (50). Het eindigt met *sūra* An-Nās. De *suwar* worden *al-mufassal* genoemd omdat de *basim Allāh* regelmatig tussen de *suwar* genoemd wordt.

2. *Qur‘ān*: *sūra* Al-Qamar (54), *aya* 46.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā’il al-Qur‘ān* (66), *ḥadīth* 4993.

Te midden van de Mekkaanse openbaringen zijn ook veel historische verslagen te vinden; het leren van lessen uit het verleden is een van de doelen van deze verzen. Voorbeelden zijn verzen over de voorafgaande profeten en volkeren, met name Adam, maar ze handelen ook over Iblies. Een uitzondering hierop is *sūra* Al-Baqara (2), dat in Medina is geopenbaard. Het verhalen over voorafgaande volkeren en het aangeven van de lessen die daaruit kunnen worden getrokken spelen een belangrijke rol bij het verkondigen van de waarheid aan de afgodendienaren, maar ook in het geleidelijke proces om hen te corrigeren. *Tauḥīd* is in deze verslagen altijd prominent aanwezig.

De Mekkaanse verzen voorzien de uitnodiger tot de islam ook van een methode. Ze onderstrepen dat men bij het uitnodigen tot de islam, alleen de tevredenheid van *Allāh* dient te zoeken, en niet die van deze wereld. Het gaat enkel en alleen om de beloning van *Allāh*. Een voorbeeld hiervan is *sūra* As-Shu‘arā’ (26). De profeten Hūd, Ṣāliḥ, Lūt en Shuayb zeggen:

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنَّا نَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ

“en ik vraag jullie er geen beloning voor. Mijn beloning bevindt zich slechts bij de Heer van de werelden”¹.

De tweede helft van de *Qur’ān* is hoofdzakelijk in Mekka geopenbaard. Aangezien de Mekkanen over het algemeen verwaande mensen waren, wordt het woord ‘*kalla*’, een definitief ‘nee’, veelvuldig gebruikt. Het is een afwijzing van de houding van de afgodendienaren. Omwille daarvan zijn alle *suwar* die dit woord bevatten Mekkaans.

Dat geldt ook voor de *suwar* in welke de verzen van *sajda* voorkomen. De mensen die gewend waren voor andere zaken op de grond neer te knielen, worden nu aangemoedigd om deze verzen te overpeinzen en alleen voor *Allāh* te knielen.

De eerste verzen die in Mekka zijn geopenbaard, stellen dat al het bijgeloof vals is en is gebaseerd op onwetendheid. Ze worden vervangen door universele principes van moraliteit. De Mekkaanse verzen vormen de basis voor de maatschappij als het gaat om geloof, ideeën en moraal. De verzen die morele principes bevatten zijn bedoeld om de moslims aan te leren afstand te nemen van valse geloofszaken en verkeerde gebruiken. Ze zijn bedoeld om deze te vervangen door een standvastig geloof in de Waarheid, door geduld, wil en vastberadenheid.

De Mekkaanse openbaringen bevatten geen vonnissen over juridische kwesties, behalve over de *salāt*. Ze gaan dus niet over andere vormen van

1. *Qur’ān*: *sūra* As-Shu‘arā’ (26), *aya* 109, 127, 145, 164, 180.

aanbidding. Zo zijn er bijvoorbeeld geen juridische regelingen in *de sura's* Yūnūs (10), Ar-Ra'd (13), Furqān (25), Yā Sīn (36) en Al-Hadied (57). In die *sura's* staan juist algemene verzen over het geloof, de eigenschappen van *Allāh*, verslagen over voorafgaande profeten en over gebeurtenissen in het Hiernamaals.

6. De laatste uitweg van de Profeet: de migratie, de toestemming voor de *hijra* in het dertiende jaar van het profeetschap, en de migratie naar Medina

Nadat de afgodendienaren achter de plannen van de moslims om te migreren waren gekomen, en nadat de zee bescherming hadden gekregen volgend op de Tweede Eed van *Aqaba*, namen de mishandelingen ten opzichte van moslims nieuwe vormen aan. Deze ondragelijke behandeling maakte het leven voor de moslims in Mekka onmogelijk, ten gevolge waarvan de gelovigen aan de Profeet toestemming vroegen om te migreren.

Met de wil van *Allāh* wees de Boodschapper hen de weg naar Medina en zei: "Er is mij getoond dat jullie bestemming een plek van dadelpalmen is, met daartussen een rotsachtig terrein"¹. De Profeet moedigde hen aan om de *ansār*, hun broeders in Medina, met genegenheid tegemoet te treden: "*Allāh* heeft jullie gezegend met broeders en een land waar jullie vrede zullen vinden".

Zonder het duidelijk te laten merken bereidden de moslims zich voor op de reis, waarbij de een de ander hielp. Daarna vertrokken ze in het geheim naar Medina².

Hoewel de gelovigen er heel hartelijk waren ontvangen, was Abessinië niet de geschikte regio om voor een universele religie. Medina, daarentegen, was een stad die zowel politiek als economisch voordelig was als islamitisch centrum. Daar naartoe zou de *hijra* plaatsvinden.

Medina werd een schuilplaats voor de gelovigen. De ergste vrees van de Mekkanen werd bewaarheid: de islam werd van Mekka naar Medina gebracht, waar het geloof reeds een enorme reputatie had opgebouwd. De afgodendienaren konden niet verkroppen hoe groot het verlies voor hen was als de Profeet werd gedwongen om uit zijn thuisstad te vertrekken. Echter, zij konden het nog niet echt voelen, laat staan dat zij de consequenties ervan konden overzien.

Allāh openbaarde aan Zijn Boodschapper:

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-kafāla* (39), *ḥadīth* 2297.

2. Ibn Hishām, II, 76; Ibn Sa'd, I, 226.

وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ جَلَا فَاكَ إِلَّا قَلِيلًا

“[...] dan zullen zij nadien (na jouw vertrek) nog slechts korte tijd erin verblijven”¹.

Zij hadden zichzelf met hun macht en hun ego misleid. De afgodendienaren dachten dat het beledigen, bedreigen en martelen van de gelovigen ertoe zou leiden dat de moslims de Waarheid zouden verlaten. Zij dachten dat zij op deze manier de autoriteit konden behouden. Echter, zij wisten niet wat hen te wachten stond: absolute en tragische nederlagen. Immers, de moslims verlieten Mekka niet uit angst, maar omdat zij wisten dat de islam op de sterkst mogelijke basis diende te worden gebouwd.

De *hijra* mag nooit begrepen worden als een hulpeloze, zielige vlucht. Voor de *muhādjirūn*, de emigranten, was Medina een veilige haven, een hoofdkwartier waar zij zich konden vestigen. Zij konden, door samen te werken met de moslimbroeders en zusters in Medina, de religie van *Allāh* soeverein maken.

Necip Fazil zegt in een gedicht over de *hijra*:

“*Hijra*, de hulp waar men naar verlangde
 Voor een man met een missie
 Is een thuis, een reddingsboei
 De hoop van buiten om de kern te omhullen
 De wil om het centrum van buitenaf te veroveren
Hijra, de hulp waar men naar verlangde!”

De *muhādjirūn* lieten al hun rijkdom en familie achter en vertrokken, openlijk of in het geheim, naar Medina.

‘Ālī zegt: “Ik ken niemand die openlijk naar Medina migreerde. ‘Umar was een uitzondering. Voordat hij vertrok, bewapende hij zich met zijn zwaard, hing zijn boog over zijn schouder en met zijn speer en pijlen in de hand begaf hij zich naar de *ka’ba*. Alle Mekkaanse leiders waren daar. ‘Umar deed zeven keer de rondgang om de *ka’ba* en liep toen naar hen toe. En alsof hij de toekomstige overwinningen liet zien, zei hij: “Hier ben ik dan! Ik vertrek naar Medina. Degene die een huilende moeder, weduwe en wezen wil achterlaten, kan mij volgen en mij achter de vallei ontmoeten!” Maar niemand durfde die uitdaging aan te gaan”².

De mensen uit Medina verwelkomden hun broeders met open armen en hielpen hen vanuit de grond van hun hart. De moslims uit Mekka werden

1. *Qur’ān: sūra Al-‘Isrā’ (17), aya 76.*

2. Ibn Athîr, *Usd’ul-Ghaaba*, IV, 152-153.

de *muhājirūn* (emigranten) genoemd, terwijl de moslims uit Medina *ansār* (helpers) waren. *Allāh* zegt:

وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ
وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

“En de vooraanstaanden en de eersten van de Migranten (uit Mekka) en Helpers (uit Medina) en degenen die hen in goedheid volgen, *Allāh* heeft welbehagen in hen en zij hebben welbehagen in Hem; en Hij heeft voor hen Paradijsstuinen bereid, waar rivieren onderdoor stromen. Daarin zullen zij voor eeuwig vertoeven. Dat is de geweldige triomf”¹.

Geleerden hebben de volgende conclusies getrokken uit de toestemming voor de moslims om te migreren:

1. De *hijra* was in de tijd van de Profeet verplicht. Er is een consensus dat de *hijra* een verplichting is tot aan de Dag des Oordeels. Deze specifieke *hijra* eindigt met de verovering van Mekka. Deze vond alleen in de tijd van de Profeet plaats.
2. Het is een moslim niet toegestaan om op een plaats te verblijven waar hij zijn plichten, zoals de *adzaan*, de gezamenlijke *salāt* en het vasten, niet kan volbrengen. Het bewijs hiervoor is de volgende *aya*:

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيْمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ
تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا قَالُوا لَيْكَ مَاؤَاهُمْ جَحْمٌ وَسَاءَتْ مَصِيرًا
إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا

“De engelen zullen waarlijk tot hen die ze doen sterven, terwijl zij zichzelf onrecht aandoen, zeggen: “In welke toestand bevonden jullie je?” Zij zullen antwoorden: “Wij waren machteloos op aarde.” Zij (de engelen) zullen echter zeggen: “Was *Allāh*’s aarde niet groot genoeg voor jullie, opdat jullie hadden kunnen verhuizen?” Dus zij zijn het, van wie de verblijfplaats de hel zal zijn en dat is een slechte plaats van bestemming.

Met uitzondering van de zwakkeren onder de mannen en de vrouwen en de kinderen die geen middelen tot hun beschikking hebben en ook geen weg daartoe kunnen vinden”².

Het bovenstaande vers beschrijft degenen die niet migreerden en die zich in de maatschappij van de ongelovigen bevinden. Zij zijn degenen die zichzelf onrecht aan doen. Dit komt omdat zij hun comfort, hun gewoontes, familie, rijkdommen en investeringen boven hun religie hebben geplaatst.

1. *Qur’ān*: sūra *At-Tauba* (9), aya 100.

2. *Qur’ān*: sūra *An-Nisā’* (4), aya 97-98.

Het excuus dat zij zwak waren op aarde zal door *Allāh* niet worden geaccepteerd. Dat excuus is alleen geldig voor de ouderen, de invaliden, de vrouwen en de kinderen die in alle oprechtheid geen middelen hebben om *hijra* te doen.

3. Een andere les die uit de *hijra* geleerd kan worden is dat hoe ver het land van de moslim ook van de moslimwereld verwijderd is, het nog steeds voor hem verplicht is om hen die worden onderdrukt te helpen. Er is een *ijmā'*, een consensus onder de moslimgeleerden, dat degenen die in staat zijn om andere moslims waar ook ter wereld te helpen, maar dit niet doen, een grote zonde begaan.
4. De Profeet heeft de *hijra* benadrukt en de moslims opgeroepen om *hijra* te doen, tot aan de verovering van Mekka. Dit was hoofdzakelijk het geval omdat het overal, behalve in Medina, praktisch onmogelijk was om de religie te leren en te praktiseren.

7. Het plan van de afgodendienaren om de Profeet te vermoorden

De afgodendienaren zagen dat Mekka steeds leger werd, waardoor ze de noodzaak voelden om hier wat aan te doen om tenminste de situatie in de hand te houden. Ze verzamelden zich bij het Huis van de Nadwa. Er was ook een oudere man aanwezig die beweerde dat hij uit de Nadjd kwam, het was echter niemand anders dan Iblies, vermomd als mens.

Zij discussieerden uitgebreid over de vraag wat ze moesten doen. Er werden vele suggesties gedaan, zoals het gevangennemen van de Boodschapper van *Allāh*. Maar ook het verbannen van hem naar buiten de stad Mekka werd geopperd. Alle plannen werden echter door de oude man van de Nadjd verworpen. Uiteindelijk werden ze het eens over de optie om de Boodschapper van *Allāh* te vermoorden.

Het was Abū Jahl, een farao van zijn tijd, die de aanval plande: "Als eerste bewapenen we een jongeman van iedere stam. Daarna gaan we naar hem toe en doden we hem allemaal tegelijk. Op deze manier zal het bloedgeld over de stammen worden verdeeld. En voorzeker, de stam van 'Abd al-Manāf durft het niet op zich te nemen om tegen alle stammen in Mekka te strijden, dus zullen ze voor het bloedgeld kiezen. En dat bloedgeld kunnen we gemakkelijk betalen". De oude man van Nadjd was de eerste die antwoordde: "Niemand heeft met een wijzer verstand gesproken dan hij. Ik kan niet iets beter bedenken!"¹

---

1. Ibn Hishām, II, 93-95.

Terwijl de afgodendienaren hun sinistere plannen smeedden, bleef de Profeet nagenoeg alleen in Mekka achter. Als de Profeet die bedachtzaam en toegewijd voor zijn volk zorgde, wilde hij het liefst als laatste vertrekken. Bovendien was dit ook de Goddelijke wil. Toen Abū Bakr, die de enige was die de Profeet vergezelde tijdens de *hijra*, aan de Profeet om toestemming vroeg om te migreren, zei de Profeet: “Wees geduldig. Wie weet? Misschien geeft *Allāh* jou een goede reisgezel”¹.

Abū Bakr voelde de aankomende zegening aan, en kocht voor 800 dirham twee kamelen. Hij voedde ze op ter voorbereiding op de reis.² Tegen de tijd dat de afgodendienaren hun plan ten uitvoer wilden brengen kreeg de Profeet de opdracht om te migreren:

وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا

“En zeg: “O mijn Heer, laat mij op een waarachtige manier intreden en mij op een waarachtige manier uittreden. En verleen mij van U gezag dat (mij) tot hulp kan strekken”³.

Afgezien van bovenstaande openbaring, had *Djibriel* de Boodschapper van *Allāh* duidelijk laten blijken dat de afgodendienaren een plan hadden gemaakt om hem te vermoorden. “Jij zal niet in je bed slapen vannacht!”⁴ Midden in de nacht, toen iedereen lag te slapen, bezocht de Profeet Abū Bakr en informeerde hem over het bevel om te migreren. “Samen?”, vroeg Abū Bakr. “Ja, samen.”, zei de Profeet. Abū Bakr kreeg tranen van geluk in zijn ogen, hetgeen aantoont hoe prachtig de innerlijke schoonheid van zijn hart was⁵.

Vervolgens ging de Profeet naar ‘Ālī en gaf hij ook hem het nieuws. ‘Ālī zou achterblijven om de goederen die de Profeet voor anderen bewaakte terug te geven. Iedereen kende de betrouwbaarheid en de rechtschapenheid van de Profeet, ten gevolge waarvan niemand in Mekka niet op een zeker moment spullen van waarde in bewaring aan Mohammed had gegeven.

Als een afleidingsmanoeuvre tegen het plan van de Mekkanen zei de Profeet tegen ‘Ālī: “Ga in mijn bed liggen en bedek jezelf met mijn mantel. Wees niet bang, er zal jou niets overkomen!”⁶ Dat de Profeet ‘Ālī adviseerde om zijn mantel als deken te gebruiken, is een voorbeeld van de aanwezigheid van zegeningen in de eigendommen van de Profeet (*tabarruk*). De

1. Ibn Hishām, II, 92.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3905.

3. *Qur’ān: sūra Al-‘Isrā’* (17), *aya* 80.

4. Ibn Hishām, II, 95.

5. Ibn Hishām, II, 97-98.

6. Ibn Hishām, II, 95, 98.

Boodschapper van *Allāh* zond de mantel later aan Uways al-Qaraani met de boodschap: “Draag de mantel en bid voor de *umma*”¹.

Een ander punt dat hier opgemerkt dient te worden is de volledige gehoorzaamheid van ‘Ālī aan de Profeet. De metgezellen van de Profeet hadden geen enkele vorm van twijfel bij het opvolgen van de aanwijzingen en de opdrachten van de Profeet. Zij volgden de woorden en daden van de Profeet. Ze vroegen niet om het waarom, maar besteedden er uitermate veel aandacht aan, om er zodoende voor te zorgen dat zij geen enkele *sunna* achterwege lieten. Ze vreesden in dwaling te geraken, als zij de *sunna* wel zouden verlaten. De wijze waarop zij zich onlosmakelijk vasthielden aan de *Qur’ān* en de *sunna* is te vergelijken met de schaduw van een object².

‘Ālī levert over: “Vlak voordat hij met de *hijra* begon, gingen de Boodschapper van *Allāh* en ik naar de *ka’ba*. “Ga zitten”, zei hij tegen mij. Dat deed ik. De Profeet wilde op het dak van de *ka’ba* klimmen en klom zodoende op mijn schouders. Plotseling verloor ik mijn kracht. De Profeet zag dit en sprong snel van mijn schouders af. “Sta op mijn schouders”, zei hij. Ik deed wat hij zei. Hij tilde mij op en met de kracht die ik daarbij voelde, had ik het einde van de hemel kunnen raken. Ik klom op het dak waar een afgod van brons en koper stond. “Gooi die naar beneden, ‘Ālī”, zei de Boodschapper van *Allāh*. Dit deed ik. Op het moment dat het afgodsbeeld de grond raakte, brak het uiteen alsof het van glas was. Ik klom snel van het dak af, en vertrok daar snel vandaan, samen met de Profeet, ongezien alsof we er nooit waren geweest”³.

In de nacht voor de *hijra* hadden de afgodendienaren het huis van de Profeet omsingeld voordat hij ook maar één stap buiten de deur had gezet. Echter, vanuit een grenzeloos vertrouwen in *Allāh*, was de Profeet totaal niet bang. Hij pakte een handvol zand van de grond en gooide dat in de richting van de wachtende afgodendienaren. Vervolgens liep hij voorzichtig tussen hen door, waarbij hij de volgende verzen reciteerde:

إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ
وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ

“Wij hebben halsketens om hun nek gelegd die tot hun kin komen, opdat hun hoofd omhoog geheven blijft. En Wij hebben een hinderpaal vóór hen en

1. Farieduddin Attaar, *Tadhkirat’ul-Awliya’a*, p. 21; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā’il al-ṣaḥāba raḍī Allāh ta’āla ‘anhum* (44), ḥadīth 2542.

2. Bukhāri, *Humus*, 1; Muslim, *Djihād*, 52; Abu Dāwūd, *Harādīj*, 18; Ahmed, I, 10.

3. Ahmed, I, 84; Hākim, III, 6/4265.

een hinderpaal achter hen geplaatst en Wij hebben hen gesluierd, opdat zij niet kunnen zien”¹.

Verblind door niets anders dan blindheid van het hart konden zij niet zien. De Profeet liep, onder hun ogen, tussen hen door. Aangezien licht niet door blinde ogen en harten kan worden gezien, was hun gezichtsvermogen feitelijk niets waard. Pas na een tijdje vroeg iemand die voorbijkwam: “Op wie wachten jullie?” “Mohammed!” “Sukkels! Mohammed is allang weg, waarschijnlijk heeft hij zand in jullie ogen gestrooid!”

De afgodendienaren voelden aan hun hoofd en zij voelden dat er inderdaad zand op zat. Zierend van woede stormden ze het huis binnen, en zagen daar iemand in het bed van de Profeet liggen. “Daar is Mohammed! Hij ligt daaronder, hij slaapt!”, riepen zij. Ze snelden naar het bed toe, maar schudden met hun hoofd toen de man die in het bed lag zijn hoofd optilde en naar hen keek. Het was ‘Ālī die voor hen lag, en niet de Profeet. “Die man vertelde dus toch de waarheid”, gaven ze terneergeslagen toe.

Vervolgens richtten ze zicht tot ‘Ālī: “Waar is jouw neef?”, schreeuwden ze. “Ik heb werkelijk geen idee. Wat denken jullie? Dat ik hem overal in de gaten hou waar hij heen gaat? Jullie zeiden dat hij Mekka moest verlaten, dus ik gok dat hij dat heeft gedaan”. Vervolgens bestrafden en beledigden de afgodendienaren ‘Ālī. Ze namen hem mee naar de *ka’ba* waar hij voor een bepaalde tijd gevangen werd gehouden. Later werd hij weer vrijgelaten².

De mannen van wien de harten en ogen blind waren voor de waarheid, zwierven rondom het huis van de Profeet, maar hadden niet in de gaten dat de Profeet al lang bij Abū Bakr was. Hoewel de afgodendienaren een plan maakten, maakte *Allāh* een beter plan, waaromtrent zij geen kennis bezaten.

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يُسْرِطُوا أَوْ يَخْرُجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ
الْمَاكِرِينَ

“En toen de ongelovigen plannen smeedden tegen jou, om je op te sluiten of je te doden of je te verbannen: zij maakten plannen en *Allāh* maakte Zijn plannen en *Allāh* is de Beste in het maken van plannen”³.

8. De lange weg

Nadat de Boodschapper van *Allāh* bij Abū Bakr was aangekomen, overhandigde hij hem het geld voor de kameel die op zijn reis was voorbereid, hoewel Abū Bakr zich daartegen verzette. Nadat hij slechts enkele momenten daarvoor aan de afgodendienaren was ontsnapt, handelde

1. *Qur’ān: sūra Yā sīn* (36), *aya* 8-9.

2. Ibn Hishām, II, 96; Ahmed, I, 348; Yaqûbi, II, 39.

3. *Qur’ān: sūra Al-Anfāl* (8), *aya* 30.

de Profeet, in opdracht van *Allāh*, bedachtzaam met zijn tijd. Hiermee zette hij een voorbeeld voor zijn *umma*. Samen verlieten zij vervolgens het huis van Abū Bakr.

Als voorzorgsmaatregel begaven zij zich in eerste instantie in de tegengestelde richting van Medina. Abū Bakr liep het ene moment achter en het andere moment voor de Profeet. Toen hij daarnaar werd gevraagd, zei hij: “Ik vrees voor uw welzijn, o Boodschapper van *Allāh*”. Uiteindelijk arriveerden ze bij de Grot van *Thaur*. “Het is het beste als u hier wacht, totdat ik de grot heb leeggemaakt, o Boodschapper van *Allāh*”. Vervolgens ging Abū Bakr de grot in en dichtte hij alle gaten daarin voor het geval er ongedierte binnen zou komen. Pas daarna adviseerde hij de Profeet om naar binnen te gaan⁴.

De afgodendienaren, Abū Jahl voorop, haastten zich naar het huis van Abū Bakr, maar konden hem niet vinden. Ze begonnen zijn dochter Asma te ondervragen. Door te zeggen dat ze niet wist waar haar vader was, was zij overgeleverd aan de frustratie van de afgodendienaren ondergaan en kreeg zij daarbij een klap in het gezicht toegediend.

De Profeet en zijn ‘Metgezel van de Grot’⁵ verbleven enige tijd in de grot opdat zij op adem konden komen, terwijl de afgodendienaren naar hen op zoek waren. Bovendien stonden zij onder de bescherming van *Allāh*, Die kon ingrijpen als alle andere opties niet hielpen. Door de voetsporen te volgen waren de afgodendienaren in staat om dichtbij de grot te komen. Echter een nest van een duif voor de ingang van de grot en spinnenwebben zorgden ervoor, dat de afgodendienaren dachten dat er niemand in de grot zat, laat staan er binnen was geweest. *Allāh* had ook een boom voor de grot laten groeien, zodat ook het gezicht van de Profeet niet zichtbaar zou zijn⁶. Zonder ook maar het idee te hebben dat de Profeet zich in de grot bevond, keerden de afgodendienaren zich om. De steun en hulp van de genoemde wezens was afkomstig van *Allāh*. De afgodendienaren waren afgetroefd door een duivennest en een spinnenweb.

Terwijl dit allemaal plaatsvond, werd Abū Bakr steeds rustelozener. Hij vreesde niet voor zichzelf, maar voor de Boodschapper van *Allāh*. Indien de afgodendienaren ook maar een beetje naar binnen hadden gegluurd, dan hadden ze de twee kunnen zien zitten. Maar in plaats daarvan liepen zij rondom de grot, inspecteerden deze en zeiden tegen elkaar: “Als er iemand

4. Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, III, 222-223.

5. *Djaar al-ghaar*, wat zoveel betekent als metgezel van de grot, is een uitdrukking om de vriendschap tussen de Profeet en Abū Bakr aan te tonen. In die tijd was het een standaarduitdrukking om oprechte vriendschappen mee aan te duiden.

6. Ibn Sa’d, I, 229; Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, III, 223-224.

binnen zou zitten, dan waren de eieren van de duiven en het web van de spin kapot geweest.”

Sommige ongelovigen wilden niettemin toch naar binnen kijken, maar werden tegengehouden door een furieuze Umayya ibn Khalaf: “Zijn jullie gek geworden? Wat gaan jullie binnen doen? Hoe kun je überhaupt voorstellen om naar binnen te gaan als er lagen met spinnenweb hangen? Geloof me, dit web is waarschijnlijk voor de geboorte van Mohammed al gewoven!”

Abū Jahl zei: “Ik zweer het, Mohammed is dichtbij. Ik voel hem! Maar hij heeft onze ogen verblind met magie!”¹ Abū Bakr was bang en fluisterde tegen de Boodschapper: “Als ze mij doden, dan ben ik maar één persoon. Maar als ze u doden, dan zal heel de *umma* worden vernietigd!”

De Profeet verrichte het gebed, terwijl Abū Bakr op de uitkijk stond. Met een gevoel van ongemak zei hij: “Uw stam zoekt u overal! Bij *Allāh*, ik vrees niet voor mijzelf maar ik vrees dat u iets overkomt!” De Boodschapper van *Allāh* antwoordde rustig: “Vrees niet, Abū Bakr. *Allāh* is met ons!”²

In de *Qur’ān* staat:

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِي اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى ۗ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

“Als jullie hem (de Profeet) niet helpen – *Allāh* heeft hem reeds eerder geholpen, toen de ongelovigen hem verbanden – toen hij één van de twee was – en zij samen in de grot waren en hij tegen zijn metgezel zei: “Treur niet, *Allāh* is immers met ons”. Toen zond *Allāh* Zijn vrede op hem neer en versterkte hem met scharen (engelen) die jullie niet kunnen zien en maakte Hij het woord van de ongelovigen onbetekenend en Allah’s woord is het allerhoogste. En *Allāh* is Almachtig, Alwijs”³.

Abū Bakr zei later: “In de grot kon ik de voeten van de afgodendienaren zien. “Als zij hadden geknield, dan hadden ze ons gezien”, fluisterde ik tegen de Boodschapper van *Allāh*. “Waarom vrees je, wat kan twee metgezellen overkomen als *Allāh* de derde is ?”⁴

De Grot van *Thaur* was na de strijd in Mekka een ander soort plaats dan *Hira*⁵. De kern hier was het aanschouwen van de Goddelijke mysteries en van macht, van het zien van de Wijsheid, direct afkomstig van de Profeet.

1. Ibn Sa’d, I, 228; Halabī, II, 209.

2. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 223-224; Diyaarbakri, I, 328-329.

3. *Qur’ān*: *sūra* At-Tauba (9), *aya* 40.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, *kitāb faḍā’il ‘aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (62), *ḥadīth* 3653; *Ṣaḥīḥ Muslim*, *kitāb faḍā’il as-ṣahāba raḍī Allāh ta’āla ‘anhum* (44), *ḥadīth* 2381.

5. In *Hira* werd *īmān* gecultiveerd, terwijl bij *Thaur* de zaadjes voor *iḥsaan* en *tasawwuf* werden

Het verblijf in de grot van *Thauwr* duurde drie dagen en drie nachten. De Profeet was niet alleen; hij werd vergezeld door Abū Bakr, de “imaam van de profeten”. Abū Bakr had de eer om drie dagen en drie nachten aan de zijde van de Profeet te mogen zijn, waardoor hij ook ‘de tweede van de twee’ werd.

De Profeet gaf het advies om niet te treuren, omdat *Allāh* in hun bijzijn was. Daarmee onthulde de Profeet eveneens de nabijheid van *Allāh* (*ma‘īyya*). Dit kan ook gezien worden als het begin van de stille *dhikr*, het gedenken van *Allāh*, het openen van de harten voor *Allāh* om zodoende de tevredenheid van *Allāh* te bereiken. Het verblijf in de Grot van *Thaur* was dus de start van de training van het hart om dichterbij *Allāh* te geraken. Het vormde het eerste stadium in dit opzicht. Het kan eveneens als de onthulling van de geheimen van het hart worden gezien.

Geloofkrijgt kracht door de liefde voor de Profeet. De grootste drijfkracht op deze reis is de liefde die men voor de Boodschapper heeft. Het is tevens de enige manier om dichterbij *Allāh* te geraken. Hoe dan ook, het houden van een persoon is niet alleen van de persoon zelf, maar ook het houden van degene en datgene waar die persoon van houdt.

Als men de spirituele band tussen Abū Bakr en de Profeet begrijpt, dan kan deze niet anders dan veel indruk maken, al is dit afhankelijk van de capaciteiten van die persoon. Abū Bakr kreeg altijd een speciaal soort voldoening als hij met de Boodschapper van *Allāh* sprak. Hij verlangde er altijd naar om unieke gebeurtenissen mee te maken, zelfs wanneer hij aan zijn zijde vertoefde

De Boodschapper van *Allāh* merkte eens op: “Ik heb nooit meer van iemands rijkdom geprofiteerd, dan de rijkdom van Abū Bakr”. Abū Bakr antwoordde in tranen: “Zijn mijn rijkdom en ikzelf niet sowieso van u?”¹ Dit is een uitdrukking van complete toewijding aan de Profeet. Een uitspraak waarbij men zichzelf volledig wegcijfert. In de *tasawwuf* heet dit *fanaa fi ar-rasūl*).

Op een bepaald moment tijdens hun verblijf in de *Thaur*, legde de Profeet zijn hoofd in de schoot van Abū Bakr en dutte weg. Op dat moment merkte Abū Bakr een klein gat bij de grot op. Om te voorkomen dat ongedierte de Profeet zouden kunnen schaden, blokkeerde Abū Bakr het gat met zijn voet. Hij deed dit snel, maar wel zo voorzichtig dat de Profeet niet wakker werd.

---

geplant. *Īmān* was er toen al. Met andere woorden: de *sharī‘a* moet eerst nageleefd worden, pas dan kan *tasawwuf* op de juiste wijze worden gepraktiseerd.

1. Ibn Mādja, Muqaddima, 11.

Later bleek, als onderdeel van de Goddelijke beproeving, dat Abū Bakr alle reden had om zich zorgen te maken. Een slang kwam bij het gat en beet Abū Bakr in zijn voet. Door het in zijn voet druppelende vergif had Abū Bakr zoveel pijn, dat hij – ondanks dat hij niet bewoog om de Profeet niet wakker te maken – tranen in zijn ogen kreeg. Een van die tranen druppelde op het gezicht van de Profeet. De Profeet werd wakker en vroeg: “Wat is er aan de hand Abū Bakr? Wat is er gebeurd?” Hoewel Abū Bakr in eerste instantie zei dat er niets aan de hand was, vertelde hij na aandringen van de Profeet hem toch wat er was gebeurd¹.

Zonder er verder nog woorden aan vuil te maken, deed de Profeet met zijn vinger wat van zijn speeksel op de wond. Met de zegening van *Allāh* genas de wond snel, zonder dat het nog pijn deed. Volgens een betwistbare bron is er een overlevering waarin de Profeet aan de slang vroeg wat de reden voor het bijten was. De slang zou daarop geantwoord hebben: “O Boodschapper van *Allāh*. Ik heb jaren in dit kleine hol gewacht, hopende dat ik u zou zien. Toen ik eindelijk de mogelijkheid had om mijn wens te realiseren, werd mijn weg afgesneden. Toen ik mijn wens niet in vervulling kon laten gaan, had ik geen keus meer om te bijten”.

Dit inspireerde de poëet Fuzuli, die de Profeet beschrijft als een bron van spirituele en fysieke genezing voor zijn omgeving.

“Drunk by His friend, and the fount of life a snake’s venom shall be,
But venom is what becomes of water drunk by His enemy”. (vertaling
???)

Toen ‘Umar tijdens zijn regeerperiode hoorde dat men impliceerde dat hij beter zou zijn dan Abū Bakr, onderbrak hij hen en zei: “Bij *Allāh*, Abū Bakr is beter dan de gehele familie van ‘Umar. Sterker nog, slechts één dag van het leven van Abū Bakr is gezegender dan de gehele familie van ‘Umar: dit komt omdat de dag dat Abū Bakr aan de zijde stond van Mohammed, de dag was dat hij zijn huis verruilde voor een verblijfplaats in de grot”².

Gedurende hun verblijf in de Grot van Thaur, bracht Asma, de dochter van Abū Bakr hun eten, terwijl zijn zoon ‘Abdullah de nachten met hen doorbracht. Vroeg in de ochtend keerde hij dan weer terug, zodat de afgodendienaren zouden denken dat hij de nacht in de stad had doorgebracht. Zo slim en gevat als ‘Abdullah was, begaf hij zich overdag te midden van de afgodendienaren om hun plannen jegens de Profeet te horen. In de avond lekte hij deze aan de Profeet.

1. Bayhaqī, *Dalaa’il*, II, 477; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 223.

2. Hākīm, III, 7/4268.

Amir ibn Fuhyara, de slaaf van Abū Bakr die was bevrijd, liet de schapen van Abū Bakr bij de schapen van de andere Mekkaanse herders grazen. Hij vertrok 's ochtends vroeg met hen, maar zorgde ervoor dat hij achterop raakte. Zodoende kon hij, wanneer de andere herders reeds terug naar Mekka waren gegaan, langs de Profeet gaan om hen van melk te voorzien. Op de terugweg wiste hij met de poten van de schapen de voetsporen van 'Abdullah uit, zodat deze niet waren te traceren¹.

De afgodendienaren, die al drie dagen op zoek waren naar de Profeet, waren wanhopig geworden. Toen 'Abdullah dit op de vierde dag overbracht aan de Profeet en 'Abū Bakr, lieten zij de voorbereide kamelen door een gids brengen en vertrokken zij uit de grot. Dit betekende automatisch dat de tijd was aangebroken voor de Profeet om afscheid te nemen van zijn thuisstad, de stad waar hij zijn gehele leven had doorgebracht. Het zorgde voor verdriet omdat de Profeet erg veel van Mekka hield. Hij keek vanaf de heuvel Hazwara en zei: "Bij *Allāh*, jij bent voor mij een van de meest geliefde plaatsen. Indien ik niet door mijn stam verdreven zou zijn, dan zou ik haar nooit de rug hebben toegekeerd en vertrokken zijn"².

Troost kwam via een openbaring:

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ۗ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

"Hij die (de verkondiging en de praktische toepassing van) de *Qur'ān* voor jou bindend gemaakt heeft, zal jou waarlijk terugbrengen tot de uiteindelijke plaats van bestemming. Zeg: "Mijn Heer weet het beste wie de ware leiding heeft (gebracht) en wie zich op een duidelijk dwaalspoor bevindt"³.

Dit vers is het eerste teken dat Mekka weer door de moslims zou worden veroverd. Tevens was het een troost voor Mohammed.

De 400 kilometer tussen Mekka en Medina kostten, in het tempo van een kameel, acht dagreizen. Ondanks de lange weg, het hete weer en het brandende zand reden de twee reisgenoten de eerste dag non-stop door

Abū Bakr was een handelaar die talloze reizen naar Damascus had ondernomen. Hij werd dan ook door velen herkend. Iedere keer wanneer hij iemand tegenkwam en zij hem vroegen met wie zijn metgezel was, antwoordde hij: "Hij is mijn gids. Hij leidt mij de weg." Uiteraard bedoelde Abū Bakr hier de spirituele gids op het goede pad, het beste pad der paden⁴.

1. Ibn Hishām, II, 99; Bukhārī, Manāqibu'l-Ansār; 45; Haythami, VI, 53.

2. Ahmed, IV; *Djāmi' at-Tirmidzi, kitāb al-manāqib 'an rasūl Allāh ṣallā Allāhu 'alayhi wa sallam* (49), ḥadīth 3925-3926.

3. *Qur'ān: sūra Al-Qasas* (28), aya 85.

4. Sa'd, I, 233-235; Ahmed, III, 211.

Geleid door ‘Abdullah ibn Urayqit¹ stopten de Profeet, Abū Bakr en Amīr ibn Fuhayra bij een tent dichtbij Qudayd. Deze tent behoorde toe aan Umm Mabed, die reizigers in hun noden voorzag. Hier vroegen ze haar om wat melk. In de tent waren zwakke schapen aanwezig, die niet sterk genoeg waren om bij de rest van de kudde te grazen, omdat ze weinig melk in de uiers hadden. Zij stonden daarom in de hoek van de tent. Toen de Boodschapper van *Allāh* om toestemming vroeg om ze te melken, zei Umm Mabed: “Doe wat je wil, en succes met het zoeken naar een druppel melk!”

Nadat hij tot *Allāh* had gebeden om de schapen te zegenen met voorspoed, begon de Profeet met beide handen een van de zwakke schapen te melken. Er kwam meer dan genoeg melk uit. Umm Mabed heeft later gezegd dat het schaap tot aan de droogte in de tijd van ‘Umar heeft geleefd, waarbij ze het iedere dag en nacht melkte, terwijl de rest van de kudde geen gras kon vinden om te grazen.

Toen de Boodschapper van *Allāh* de tent van Abū Mabed had verlaten, kwam haar echtgenoot opdagen. Verbaasd over de hoeveelheid melk, zei hij: “Waar komt dit vandaan, Umm Mabed? De schapen staan altijd op onvruchtbaar land, waardoor er geen melk is. Wat is er gebeurd?” “Vandaag kwam er een heilige man in mijn tent”, zei Umm Mabed, terwijl ze vertelde wat er was gebeurd en welke eigenschappen hij had. “Vertel me meer over hem!”, zei Abū Mabed, waarna zijn vrouw verder uitweidde.

“Een knappe man, met een licht in zijn gezicht. Hij heeft uitzonderlijke eigenschappen. Er was niets verkeerd wat ik aan hem kon zien. Zijn ogen waren zwart en fonkelend, zijn wimpers waren dik, maar ook slank, en hij sprak beleefd. Hij was aan de lange kant, had zwart haar en een lange baard. Er heerste rust en majesteitelijkheid in zijn stiltes, en zijn spraak was vloeiend en vriendelijk. Zijn woorden waren zoals perfect geordende parels, die hij gedoceerd over zijn lippen bracht. Hij spreekt duidelijk en onderscheidt het goede van het kwade. Hij spreekt niet zo weinig dat men zou denken dat hij het niet kan, maar ook niet te veel.

Vanaf een afstand ziet hij er imponerend en ontzagwekkend uit, maar van dichtbij is hij de meest vriendelijke en meest charmante man. Hij is niet uitzonderlijk lang, maar ook niet kort. Hij is als een jonge boom die mooier is dan andere jonge bomen. Met hem waren stille vrienden die luisterden naar ieder woord dat hij uitsprak, en die zich haastten om zijn bevelen uit te voeren. Hij wordt bijzonder gerespecteerd. Voor zover ik heb gezien beschuldigt hij niemand, en scheidt hij niet op”.

---

1. ‘Abdullah ibn Urayqit was op dat moment geen gelovige, maar wel een man met een goede reputatie. Hoewel er meningsverschil is over de vraag of hij later moslim werd, zijn de overleveringen dat hij zich inderdaad bekeerde sterker.

Toen Abū Mabed deze levendige beschrijving hoorde, merkte hij op: “Dat is de Profeet van de *Quraysh*. Ik wilde dat ik hem had ontmoet en zijn vriend kon worden! Ik zal dat nog steeds proberen als de mogelijkheid zich voordoet”.

Tijdens deze dagen werd er een onbekende stem in Mekka gehoord die emotionele lofzangen opdroeg aan de gasten van Umm Mabed. Verward door deze vreemde stem improviseerde Hasan Ibn Thabit een gedicht waarin hij verklaarde dat de mensen die hun Profeet in de steek laten gedoemd zijn, en dat de Profeet de leiding verkondigde in het hart van Medina.¹ Uiteindelijk werd de gehele familie van Abū Mabed moslim, en behoorden ook zij tot de metgezellen van de Profeet.

Aangezien de afgodendienaren ondanks alle inspanningen er niet in waren geslaagd om de reizigers te vinden, grepen zij terug op een bizar idee: ze schreven een beloning uit voor degene die hen gevangen kon nemen. Veel avonturiers namen de uitdaging aan vanwege de duizelingwekkende beloning die er tegenover stond. Een van hen was de jager Surâqa ibn Malik.

Na een lange zoektocht was Surâqa in staat gebleken om de Profeet te traceren. In de hoop hem te pakken te nemen liet hij zijn paard in hun richting galopperen. Plotseling zonken de hoeven van zijn paard in het zand, waardoor hij van zijn paard afgegooid werd. Surâqa probeerde veel, maar het was niet voldoende om zichzelf uit het zand te bevrijden, ten gevolge waarvan hij zijn achtervolging niet kon voortzetten. Pas toen hij na een tijdje bij zinnen kwam, realiseerde hij wat hij had gedaan, en kreeg hij berouw. Vervolgens verzocht hij om genade van de Profeet. De Boodschapper van *Allāh* bad voor hem en kort nadien stond het paard uit het zand op. Suraaqa was in zijn hart veranderd en hij werd een goede vriend van de Profeet. Met de intentie om de locatie van de Profeet geheim te houden keerde Suraaqa terug en adviseerde anderen om een andere kant op te gaan².

Surâqa hoorde de volgende woorden, die de Profeet tegen hem had gezegd, voortdurend in zijn hoofd: “Hoe zou je je voelen, Suraaqa, op de dag dat je de gouden armbanden, riem en kroon van Khosrau draagt?” En inderdaad, toen de armbanden, riem en kroon van de overleden Khosrau na de verovering van Perzië naar Medina werden gebracht, liet de kalief ‘Umar, Surâqa bij zich komen. Hij liet hem de sieraden dragen en zei tegen hem dat hij zijn handen moest opheffen en zeggen: “*Allāhu Akbar!* Alle lof is aan *Allāh* die deze heeft weggenomen van Khosrau ibn Hurmuz, die zichzelf als een

1. Ibn Sa’d, I, 230-231; VIII, 289; Hâkim, III, 10-11.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zuḥd wa ar-raqā’iq* (55), ḥadīth 2009.

god onder de mensen liet rondparaderen, en ze aan Suraaqa, de zoon van Mudij, heeft gegeven”¹.

De Profeet kwam onderweg naar Ghamim, Burayda ibn Husayn en zijn stam tegen. Hij nodigde ze uit tot de islam, die zij in volle overtuiging accepteerden. Die nacht onderwees de Profeet het begin van *sūra* Maryam (19) aan Burayda.²

Burayda deed de witte tulband (*imāma*) van zijn hoofd en zei tegen de Profeet: “Sta mij toe om jouw vlaggendrager te zijn!” Burayda droeg vervolgens de vlag voor hem, totdat zij het stadje *Quba* bereikten. Daarna kwamen zij een handelskaravaan tegen, die onderweg terug naar huis was. Bij die karavaan bevond zich Zubayr ibn Awwaam, die de Profeet en Abū Bakr met twee witte doeken omhulde³. Met iedere stap kwam de voltooiing van de *hijra* naderbij. Hoewel de afgodendienaren iedereen tegen de Profeet opzetten en van alles probeerden om hem te doden, vervolgde de Profeet gestaag zijn uitnodiging tot de (leer van de) *Qur’ān*.

Sād ad-Dalīl,⁴ een van de metgezellen, levert het volgende over: “Tijdens de *hijra* kwamen de Boodschapper van *Allāh* en Abū Bakr bij ons langs. De dochter van Abū Bakr was op dat moment bij ons en werd gevoed door een zoogmoeder. De reizigers wilden de kortste route naar Medina weten. We vertelden hen dat zij zich op de *Ghayr*weg bevonden, die onderdeel van de *RaQuba*-passage, was. Deze weg is bekend vanwege twee bendes, bekend als *mukhanaan*. Hij hoefde het maar te zeggen en we zouden iets voor hen regelen”. “Neem ons mee”, zei de Boodschapper van *Allāh*. En dus vertrokken we.

We liepen naar het einde van de *RaQuba*-passage, toen we stemmen hoorden. “Die man ziet er uit alsof hij uit Yemen komt”⁵. “De Profeet nam hen beiden bij zich en nodigde hen openlijk uit tot de islam. Zij accepteerden deze invitatie ter plaatse. Toen de Profeet naar hun namen vroeg, antwoordden zij: “We worden *mukhanaan* (de twee verachtelijken) genoemd.” “Juist niet! Jullie zijn *mukramaan* (de twee vereerden)”, zei de Profeet. Hij zei tegen hen dat ze naar Medina dienden te gaan om het goede nieuws van hun nabije aankomst te vertellen⁶.

1. Ibn Athier, *Usd’ul-Ghāba*, II, 332; Ibn Hadjar, *al-Isāba*, II, 19.

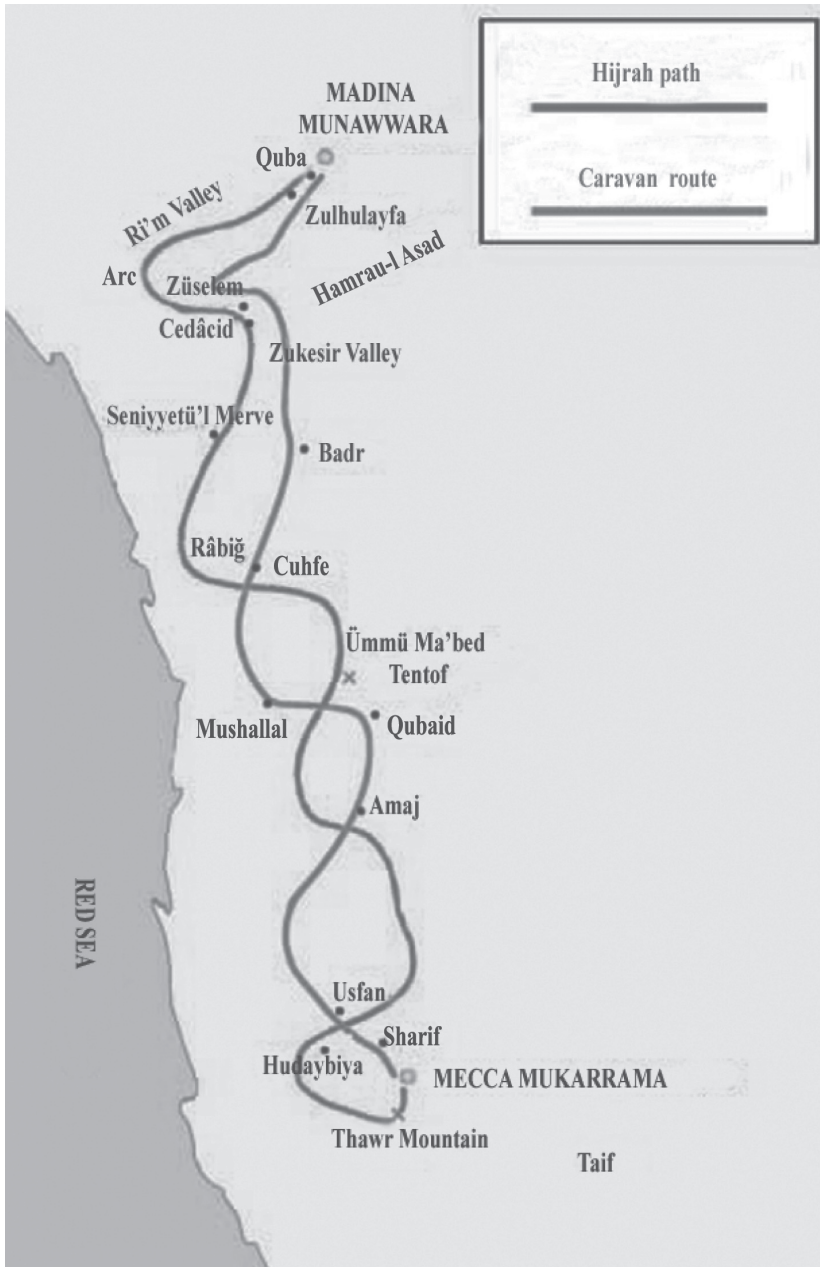
2. Ibn Sa’d, IV, 242.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3906.

4. Omdat hij de kortste route naar Medina had getoond en hij de Profeet door de Raquba-passage had geleid, werd deze metgezel ook wel met de titel ‘*ad-dalīl*’, de gids, aangeduid.

5. Wat men hiermee bedoelt is het feit dat de Profeet Mekka uit Mekka afkomstig was, nadat het al binnen (de islam ?) was. Mekka was een deel van *Tiḥaama*, een regio binnen de grenzen van Yemen. De *ka’ba* wordt om die reden dan ook wel ‘*Al-ka’aba al-yemeniyya*’ genoemd. Ibn Athier, an-Niḥāya, V, 300

6. Ahmed, IV, 74

9. De lang verwachte gast

Het enthousiasme van de inwoners van Medina was enorm, aangezien zij lang op nieuws over de naderende komst van de Profeet hadden

gewacht. Ze waren van heinde en verre gekomen om hun gezegende gast te verwelkomen, teneinde een glimp van Mohammed op te vangen.

Op maandag de 12^e dag van *Rabie‘ al-Awwal*¹ begon men door heel Medina te roepen: ‘Ze komen eraan!’. Verheugd over het goede nieuws vulden de straten van Medina zich met de geluiden van *takbīr*. De moslims namen elkaar bij de arm, vertrokken per rijdier of te voet, en haastten zich hun gezegende gast te verwelkomen.

Met deze aankomst, en met de lang verwachte reizigers reeds in het nabijgelegen dorp *Quba*, die onder de Goddelijke bescherming en met Zijn steun tot stand was gekomen, liep de gehele stad over van alle feestelijkheden. Het bekende deuntje *tala’ al-badru ‘alayna*² werd luid gezongen en de harten vulden zich met vreugde. Om alle evenementen chronologisch te kunnen plaatsten, vanaf het begin tot aan het Laatste Uur, werd met de *hijra* ook een begin gemaakt met de *hijri*-kalender.

De meerderheid van de moslims had de Profeet nog nooit in levende lijve gezien, waardoor de mensen hem niet herkenden. Lang dachten ze dat Abū Bakr al-Siddīq de Profeet was. De Profeet zelf zweeg. Pas toen de Profeet werd blootgesteld aan de zon en Abū Bakr voor schaduw zorgde door hem af te schermen met zijn mantel, werd het voor de aanwezigen duidelijk wie de Profeet in werkelijkheid was³.

Vanaf dat moment werd Medina het centrum van ontwikkeling en vooruitgang van de islam: het zwarte gezicht van ongeloof vervaagde meer en meer. De moskeeën van Medina en *Quba* zijn daarvan nog de stille getuigen, zij behoren tot de herinneringen en de nalatenschap van deze gezegende reis.

De *ansār* stelden al hun bezittingen beschikbaar aan de *muhājirūn*: “Hier is mijn rijkdom, de helft ervan is van jou.” Daarmee werd er niet alleen een enorme opoffering gedaan, maar werd de broederschap tussen hen (voor altijd) bevestigd. Vervolgens vestigde Medina haar reputatie in de geschiedenis van de islam. Alle daden in de islam, zowel de sociale als de persoonlijke, en ook de moeilijkheden, kwamen op een unieke wijze tot uiting in Medina. En daarmee werd er een voorbeeld gesteld aan de rest van de *umma*.

In *Quba* was de Profeet de gast van Ibn Khidm, die tot de stam van ‘Amr ibn Auf behoorde. De Profeet ging zo nu en dan naar het huis van Sād ibn Haythama, waar hij met de andere moslims samenzat en praatte. Aangezien

1. De datum komt ongeveer overeen met september 622 op de Gregoriaanse kalender.

2. De volle maan is op ons neergedaald.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3906.

Sād nog niet getrouwd was, verbleven veel vrijgezelle *muhādjirūn* in zijn huis, dat om die reden ook wel *manzil al-`uzzaab* werd genoemd, oftewel het Huis van de Vrijgezellen.¹

Tijdens zijn korte verblijf in *Quba* bezocht de Profeet begrafenissen, accepteerde hij uitnodigingen en bezocht hij zieken. Abū Sa‘īd al-Khudri vertelt over deze dagen. Eens te meer blijkt daaruit de gevoeligheid van de metgezellen: “Tijdens de eerste dagen na de aankomst van de Boodschapper van *Allāh* in Medina lieten we het hem altijd weten als er iemand op sterven lag. Hij ging dan naar die persoon toe en bad voor zijn vergiffenis. Pas als die persoon zijn laatste adem had uitgeblazen, vertrok hij. Soms wachtte hij zelfs tot na de begrafenis.

Bezorgd dat we hem lastig vielen, zeiden we tegen elkaar: “Laten we voortaan de Boodschapper van *Allāh* pas inlichten als de zieke persoon is overleden. Op die manier raakt de Profeet niet uitgeput en verspillen we zijn tijd niet”. En dus vertelden we de Boodschapper van *Allāh* pas over een overleden persoon, wanneer deze zijn laatste adem had uitgeblazen. Vervolgens arriveerde hij en bad de *salāt* voor de overledene, waarin hij vroeg om vergiffenis. Soms wachtte hij tot na de begrafenis [en vertrok hij dan].

Dit duurde zo een tijdje. Daarna dachten we dat we het nog steeds moeilijk maakten voor de Profeet, en dus besloten we om de begrafenisceremonie bij zijn huis te houden. En dat deden we vanaf dat moment”. Mohammed ibn ‘Umar, de overleveraar van het bovenstaande, voegt toe: “Dit is de reden waarom die plek nu *musalla* genoemd wordt, wat zoveel wil zeggen als de plek waar de *salāt* (voor de overledene) wordt gebeden. De begrafenisceremonies vonden altijd daar plaats, een gebruik dat ook na het overlijden van de Profeet werd gehandhaafd”².

De Profeet had *Quba* nog niet verlaten toen ‘Ālī zich bij hem voegde. ‘Ālī had de goederen die men de Profeet in Mekka in bewaring had gegeven, teruggegeven aan de rechtmatige eigenaren.

Er bestaan vele overleveringen die de intensieve liefde van de metgezellen voor de Profeet aantonen. Baraa ibn Aazib³ vertelt over het ontembare verlangen van zijn vader om iets over de Profeet te horen. Hij maakte gebruik van iedere gelegenheid. “Abū Bakr had een zadel van mijn vader gekocht voor dertien dirham. Abū Bakr zei tegen mijn vader: “Vraag

1. Ibn Hishām, II, 110; Ibn Sa‘d, I, 233.

2. Ibn Sa‘d, I, 257, Haakim, I, 519/1349

3. Baraa ibn Aazib, ook wel bekend als Abū Ammaara, behoorde tot de *ansār*. Hij werd al voor de *hijra* moslim en nam actief deel aan de veldslagen na de Slag van Uhud. Hij stierf 73 jaar na de *hijra* in Kufa en leverde meer dan 300 *aḥadīth* over.

Bara om het naar ons huis te brengen, als dat kan.” “Niet voordat je mij vertelt hoe de Boodschapper van *Allāh* van Mekka naar Medina migreerde”, antwoordde mijn vader. Vervolgens beschreef Abū Bakr in detail de *hijra* naar Medina¹.

10. *Masjid al-Quba*: een moskee gebouwd op vroomheid

De Profeet Mohammed verbleef veertien dagen in *Quba*, de eerste stop op de weg naar Medina. Hij verbleef daar als gast van de Ibn Auf-clan. Het was in deze periode dat de bouw van de beroemde moskee van *Quba* werd begonnen. De Profeet nam actief deel aan de bouw ervan. *Masjid al-Quba* werd daarmee de eerste moskee in de islam en is nog steeds van groot belang, omdat zij is gebouwd tijdens de *hijra*. De *Qurʾān* zegt hierover:

لَمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ

“[...] Een moskee die vanaf het begin op godsvrees was gebaseerd, [...]”²

Abū Hurayra stelt dat het laatste deel van de *aya* over de lokale bevolking van *Quba* gaat³.

فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَّطَهَّرُوا ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ

“[...] Er bevinden zich daarin mensen die willen worden gelouterd en *Allāh* heeft degenen lief die zuiver willen zijn”⁴.

Toen de eerste groep *muhādjirūn* *Quba* bereikte, maakten zij de plek waar de Ibn Auf-stam haar dadels liet drogen vrij, om daar het gebed te verrichten. De eerste die de *muhādjirūn* voorging in het gebed was Saalim, een bevrijde slaaf van Abū Hudhayfa. Hij kon de *Qurʾān* op prachtige wijze reciteren en hij bezat meer kennis dan de andere aanwezigen⁵.

Op die plek bouwde de Profeet dus de moskee van *Quba*. Het vierkante gebouw was oorspronkelijk aan iedere kant 32 meter lang. De Profeet vroeg aan de lokale bevolking om stenen te brengen. De eerste steen gebruikte hij om de richting van de *Qibla* aan te geven. Daarna instrueerde hij Abū Bakr en ‘Umar om met de stenen verder te bouwen.

Het was ‘Ammar ibn Yasir die zich met afstand het meeste inspande om de moskee te bouwen. Hij wordt daarom ook wel ‘degene die de eerste moskee bouwde’ genoemd.⁶ De gedichten van ‘Abdullah ibn Rawaaha, die tijdens

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā’il ‘aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (62), ḥadīth 3652.

2. *Qurʾān: sūra At-Tauba* (9), *aya* 108; ‘Umar gebruikte dit vers als bewijs voor het feit dat de *hijra* de start van de *hijra*-kalender moest zijn.

3. Tirmidzi, Tafsier, 9/3099; Abu Dawūd, Tahāra, 23/44; Ibn Mādjā, Tahāra, 357.

4. *Qurʾān: sūra At-Tauba* (9), *aya* 108.

5. Ibn Sa’d, III, 87; IV, 311.

6. Ibn Hishām, II, 114.

de bouw werden voorgedragen, hielpen de moslims om hun vermoeidheid aan de kant te zetten. Sād al-Qurashi nam de verantwoordelijkheden van de *mu'addhin* op zich.

Evenals de *Masjid an-Nabawi* en negen andere moskeeën in Medina vormde *Quba* de basis voor voortdurende onderwijsactiviteiten. Iedere keer dat de Profeet de moskee bezocht, hield hij hier toezicht op.¹ De Boodschapper was gewoon om op zaterdag naar *Quba* te gaan, al dan niet lopend, om daar twee *raka'āt* te bidden voor de moskee², iets wat hij moslims ook aanraadde te doen. "Iedereen die een grondige *wuḍū'* verricht, naar *Masjid al-Quba* gaat en twee *raka'āt* bidt, zal de beloning krijgen even groot als de beloning voor *ʿumra*"³.

ʿUmar had tijdens zijn regeerperiode de gewoonte om de moskee op maandag en donderdag te bezoeken. Hij zei daarbij dat hij er geen twee keer over na behoefde te denken om zijn kameel naar de moskee te laten rijden, zelfs als hij zich op grote afstand daarvan bevond⁴.

Tijdens de regeerperiode van de kaliefen ʿUthmān en ʿUmar ibn ʿAbd al-ʿAzīz werd de moskee uitgebreid. Daarna is zij vele malen gerenoveerd. Tijdens het bewind van Sultan Mahmud II in 1829 (1245 H.) werden de ennige minaret en het platte dak verwijderd, waarna de Saoedische overheid er vier minaretten en een koepel terug plaatste.

11. Het eerste vrijdag-gebed in de vallei van Ranūna

Na veertien dagen in *Quba*, vervolgden de Boodschapper van *Allāh* en zijn gevolg hun reis naar Medina. Dit geschiedde op een vrijdag. Tegen het middaguur, het was toen tijd voor het *dhuhr*-gebed, bereikten ze de vallei van Ranuna. Daar stapte de Profeet van zijn kameel. Voor de eerste keer leidde hij het *jumu'a*-gebed, ook bekend als het vrijdag-gebed. Dit gebed zou later uitgroeien tot een prominent teken van de soevereiniteit van de islam. Hij gaf bij deze gelegenheid de volgende twee *khutba's*, preken.

De eerste preek

"O mensen! "Toon berouw voor de dood komt! Verricht goede daden nu het nog kan. Door veel aan liefdadigheid te geven, zowel openlijk als heimelijk en door het voortdurend gedenken van *Allāh* verbeter je de band met *Allāh*.

1. Hamīdullāh, *Islām Peygamberi*, II, 771.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍl as-salāt fī masjid Mekka wa al-Medina* (20), *ḥadīth* 1191-1193; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-hajj* (15), *ḥadīth* 1399.

3. Ibn Mājda, *Iqāma*, 197; Nasaa'i, *Masaajid*, 9.

4. Ibn Sa'd, I, 245.

Doe dit en je wordt beloond en geholpen en je herkijgt datgene wat je hebt verloren.

Weet dat in deze maand van het jaar, op deze plaats, *Allāh* het vrijdaggebed verplicht heeft gesteld. Moge *Allāh* degenen die het licht opnemen, het dan verlaten en het tenslotte afwijzen alles laten verliezen. Ongeacht of ik er nog ben of niet, ongeacht of er een rechtvaardige leider is of niet: moge *Allāh* hen nooit succes verlenen! Hun *salāt*, *zakāt*, vasten, *hajj* en goede daden zijn niet geldig, behalve die van degenen die berouw tonen. *Allāh* accepteert het berouw”¹.

“O mensen! Bereid je voor op het Hiernamaals nu je nog gezond bent! De dood zal je zeker treffen en je vee zal zonder herder komen te zitten. *Allāh* zal zonder tussenkomst van wie dan ook vragen: “Is Mijn Profeet niet tot jou gekomen en heeft hij jou niet geïnformeerd omtrent Mijn bevelen? Met alle rijkdom die je had en al Mijn gunsten die Ik jou heb verleend, wat heb je voor vandaag voorbereid?”

Geconfronteerd met deze vragen zal ieder persoon nutteloos naar links en naar rechts kijken; vervolgens kijkt hij naar voren en dan ziet hij het Hellevuur. Word dus wakker! Bescherm jezelf tegen het vuur, als is het maar met een halve dadel! Als je geen halve dadel kan vinden, dan met woorden. Iedere goedheid zal tien tot zeventien keer worden vermenigvuldigd. Moge *Allāh*'s zegeningen en de genade van Hem met jullie zijn!”²

De tweede preek

“Voorzeker, alle lof is aan *Allāh*. Ik vraag Zijn vergiffenis en alleen bij Hem zoek ik mijn toevlucht tegen het kwaad van onze eigen zielen en de slechtheid van onze daden. Eenieder die door Allah wordt geleid zal nooit dwalen, en eenieder die Hij doet dwalen zal nooit de leiding vinden. Ik getuig dat er geen god is dan Allah, Hij is de Enige, Hij heeft geen deelgenoten. De mooiste woorden staan in Zijn Boek. Eenieder van wie het hart door *Allāh* is versierd met de *Qur’ān* en die door Hem is geleid naar de islam nadat hij zich in de duisternis bevond, is gered als hij de *Qur’ān* boven al het andere verkiest.

Het boek van *Allāh* bevat waarlijk de prachtigste, meest eloquente woorden.

Hou van datgene waar *Allāh* van houdt! Word niet moe van *Allāh*'s woorden of van het gedenken van *Allāh*. Laat jullie harten niet afdwalen van het woord van *Allāh*, omdat Zijn woorden de beste zijn. Ze leggen de daden uit en vertellen over de profeten, de meest prominente dienaren. Ze

1. Ibn Mādja, Iqaama, 78.

2. Ibn Hishām, I, 118-119, Bayhaqi, *Dalā’il*, II, 524)

bevatten mooie en treffende verhalen.¹ Deze maken zaken toegestane en niet-toegestane zaken expliciet.

Aanbid alleen *Allāh* en ken Hem geen deelgenoten toe! Vrees hem op de manier waarop Hij gevreesd dient te worden! Laat je tong de goede daden ondersteunen. Hou van elkaar omwille van het woord van *Allāh*. Weet dat *Allāh* woedend is op hen die door hun woorden terugvallen.

Moge *Allāh*'s vrede met jullie zijn!"²

Naast aspecten in de islam als geloof, aanbiddingen, moraal en sociale principes, kunnen deze preken ook als een korte samenvatting van de religie worden gezien. Het verplicht stellen van het vrijdag-gebed voor de voltooiing van de *hijra*, onderstreept hoe belangrijk en noodzakelijk het is dat moslims zich met elkaar verenigen.

12. Het wachten in Medina

Voordat de Boodschapper van *Allāh Quba* verliet, riep hij de Najjaar-stam bij zich. Onder hen bevonden zich zijn ooms van moederszijde. Hij vroeg hun om steun. Ze haastten zich om te voldoen aan het verzoek. Ze bewapenden zichzelf en begroetten de Profeet: "Bestijg de kamelen voor de reis. Jouw bescherming is verzekerd"³.

Toen het vrijdag-gebed voorbij was, besteeg de Profeet zijn kameel Qaswa, samen met Abū Bakr, en vergezeld van vooraanstaande leden van de *Najjaar*-stam en andere moslims. Vervolgens betrad hij Medina.

Het vertrek van de Profeet, de pijn dat hij niet langer meer als gast in *Quba* verbleef, daalde langzaam in de harten van de bewoners van *Quba* neer. De inwoners zeiden: "O Boodschapper van *Allāh*! Vertrek je omdat je ons zat bent? Of vertrek je naar een betere plek?" "Mij is bevolen om naar Medina te gaan", zei de Profeet, waarmee hij hen troostte en hun verzekerde dat hij blij was met hun gezelschap.⁴

Alle moslims in Medina wilden, zonder uitzondering, de Profeet als gast verwelkomen. Dit vurige verlangen dreigde in een discussie uit te monden, en de Profeet verwees naar zijn kameel door te zeggen: "Het is beter als jullie uit de weg gaan, aangezien de kameel haar instructies heeft"⁵. Dit bleek de enige wijze om een opkomend probleem, over het verblijf van de Profeet, niet in een conflict te laten uitmonden.

1. *Qissas*, verhalen over voorgaande profeten en volken. Meer dan een derde van de *Qur'ān* gaat hierover. Daar zit wijsheid in voor de mensen. Osman Nūri TOPBAŞ, *Nebiler Silsilesi*, v. 1, p. 11-28, Istanbul 2004.

2. Bayhaqi, *Dalaa'il*, II, 524-525.

3. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), ḥadīth 3932.

4. Diyārbakri, I, 339.

5. Ibn Hishām, II, 112-113.

Na een paar tijdelijke pauzes knielde de kameel van de Profeet uiteindelijk op een leeg stuk land voor het huis van Khâlid ibn Zayd, beter bekend als Abū Ayyub al-Ansari. Deze metgezel was zo verheugd, dat hij zei: “Alstublieft, o Boodschapper van *Allāh*! Vereer het huis van jouw nederige gastheer”, zei Abū Ayyub. Vervolgens nodigde hij direct de Profeet uit om naar binnen te komen.

De Profeet liep naar het huis van Abū Ayyub en ontmoette enkele kleine meisjes van de *Najjaar*-stam. Zij zongen: “Wij zijn dochters van de zonen van *Najjaar*! Wat een vreugde om de burens van de Boodschapper te zijn!” De Boodschapper vroeg hen: “Vertel me, zijn jullie blij met mij?” “Ja! We zijn heel blij met jou!”, antwoordden ze.

Verheugd om hun blijdschap te zien, antwoordde de Profeet: “Alleen *Allāh* weet hoe blij ik met jullie allemaal ben! Bij *Allāh*, ik hou van jullie allemaal, bij *Allāh* ik hou ook van jullie allemaal!”¹

Baraa ibn Aazib merkt het volgende op: “Ik heb de mensen in Medina nooit blijer gezien dan op de dag dat de Profeet arriveerde. Alle mensen, jong en oud, man en vrouw, verschenen op de straten, klommen op de daken en riepen: ‘De Profeet is er! O Mohammed, de Boodschapper van *Allāh*!’”²

Anas ibn Malik haalt soortgelijke herinneringen op: “Ik kan mij geen dag vreugdevoller en mooier herinneren dan de dag dat de Boodschapper van *Allāh* Medina eerde. Het was alsof de gehele stad in licht baadde”³.

Als teken van hun dankbaarheid dat de Profeet naar hun stad was gekomen, offerden de moslims in Medina een kameel⁴. De *hijra* markeerde niet alleen het einde van de Mekkaanse tijd, zij luidde tevens een nieuwe fase in Medina in.

---

1. Ibn Mādja, *Nikāh*, 21; Diyārbakri, I, 341.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3925.

3. Ahmed, III, 122; Tirmidzi, *Manāqib*, 1/3618.

4. Ahmed, III, 301.

DEEL III – DE MEDINENSISCHE PERIODE VAN HET PROFEETSCHAP

Hoofdstuk 12 Het eerste jaar na de *hijra*

1. De dagen van de Profeet in Medina

De dagen nadat de Profeet naar Medina was gemigreerd vormen het begin van een nieuw tijdperk, een nieuwe periode in de geschiedenis van de islam en de moslims. De Profeet was geen vluchteling in Medina: hij was eerder de hoofdarchitect van de toekomstige wereld. Een gids. Een leider van de opkomende islamitische staat. Door de komst naar Medina, kregen de islam en de verspreiding ervan in de wereld een enorme duw in de rug.

Tot aan de voltooiing van de moskee van Medina, de *Masjid an-Nabawi*, verbleef de Boodschapper van *Allāh* als gast in het huis van Abū Ayyūb al-Ansāri: een periode van zeven maanden. Het verblijf in het huis van Abū Ayyūb, de vlaggendrager van de Profeet, heeft echter een geschiedenis die verder teruggaat.

Zevenhonderd jaar voordien was Tubba' Abū Qarīb, een van de koningen van Yemen, naar Medina gekomen. Medina toen nog bekendstaande als *Yathrib*. Toen hij van de joodse geleerden hoorde dat er vanuit Mekka een profeet zou komen, besloot hij in Medina te blijven, waar hij een huis bouwde. Hij vertrouwde een met goud verzegelde brief toe aan de grootste geleerde van Medina van dat moment, en vroeg hem om deze van generatie op generatie door te geven als hij niet meer zou leven tot de dag dat de Profeet zou komen.¹ Tubba' verklaarde toen al in de brief dat hij in de Profeet geloofde, en hij werd 'moslim'².

In de daaropvolgende generaties werd de brief van vader op zoon overgedragen. Het huis, dat aan de oostzijde van de moskee lag, kwam uiteindelijk in handen van Abū Ayyūb Khālid ibn Zayd, die naar verluid afstammeling was van de voornoemde geleerde.

1. Ibn Aākir, III, 334-335; Samhūdī, I, 188-189.

2. Ahmad, V, 340.

Degenen die de brief van Tubba' in bewaring hadden gehouden stuurden, toen ze van de komst van Mohammed hoorden, Abū Layla, een betrouwbare man van de *Sulaym*-stam, met de brief naar de Boodschapper van *Allāh*. Abū Layla kwam de Profeet tegemoet op de weg die van Mekka naar Medina loopt, en het was de Profeet die hem als eerste riep: "Ben jij Abū Layla?" "Ja", antwoordde hij. "Ik geloof dat jij de brief van Tubba' bij je hebt. Mag ik hem zien?"

Abū Layla had de Profeet nog nooit eerder gezien en was dus verbijsterd. "En wie ben jij? Jij lijkt niet op een magiër, maar hoe weet je dan dat ik die brief heb?", vroeg hij verbaasd. "Wees gerust, ik ben Mohammed. Geef me alsjeblief de brief", zei Mohammed.

Abū Layla pakte de brief en overhandigde deze aan de Profeet. Nadat Abū Bakr de brief hardop had voorgelezen, zei de Boodschapper van *Allāh* drie keer: "Gegroet zij Tubba', onze vrome broeder!" Daarna adviseerde hij Abū Layla om terug naar Medina te gaan. Hij deed dit en bracht het goede nieuws dat de Profeet in aantocht was. Hij werd daar door iedere persoon in Medina voor bedankt middels een soort traktatie, bij wijze van dank voor zijn bewezen diensten¹.

2. Abū Ayyūb al-Ansari: de vlaggendrager van de Profeet

Abū Ayyūb was gezegend met de eer om de grootste Profeet aller tijden voor zeven maanden als gast in zijn huis te mogen verwelkomen. Zijn huis had twee etages en iedere keer drong Abū Ayyūb er bij de Profeet op aan om op de bovenste verdieping te blijven. Maar de Profeet antwoordde stevast: "Wees gerust, Abū Ayyūb. De begane grond is beter en nuttiger voor ons". En dus was het de begane grond waar de Profeet in eerste instantie verbleef.

Abū Ayyūb koesterde uitzonderlijk veel liefde en respect voor de Boodschapper van *Allāh*. Hij en zijn familie waren zelfs gewoon om rechtop tegen de muur te slapen omdat ze niet op dezelfde horizontale hoogte als de Profeet wilden slapen.

Op een dag brak hun kruik, waardoor al het water over de vloer liep. Abū Ayyūb was bezorgd dat het water zou lekken, en dus pakte hij snel zijn enige bedekking, een fluwelen deken, en begon daarmee met grote zorg de vloer droog te maken. De volgende ochtend drong hij er nogmaals bij de Profeet op aan om naar boven te verhuizen. Hoe sterk de Profeet ook benadrukte dat hij comfortabel op de grond lag, Abū Ayyūb op een beleefde manier aandringen: "Wij kunnen boven niet slapen totdat jij dat ook doet". Pas toen hij dat zei, wisselden ze van plaats².

1. Ibn Asâkir, III, 335; Aynî, IV, 176.

2. *Şahîh Muslim, kitâb al-ashriba* (36), *ḥadîth* 2053; Ibn Hishâm, II, 116.

Abū Ayyûb en zijn familie boden de Profeet geregeld maaltijden aan die zij hadden gemaakt. Abū Ayyûb zocht vervolgens naar het gedeelte van het voedsel dat door de Profeet was aangeraakt, teneinde dat op te eten. Hij hoopte hiermee zegeningen te verkrijgen. Hij gaf ook eens een gerecht met uien en knoflook aan de Profeet, maar dat kwam onaangeraakt terug. Toen Abū Ayyûb dit zag, bezocht hij bevreesd de Profeet en vroeg: “Is dit eten niet toegestaan, o Boodschapper van *Allāh* ?” “Nee, dat is niet het geval”, antwoordde de Profeet. “Maar ik hou niet van de geur, omdat ik een man ben die met engelen spreekt”. “Als jij er niet van houdt, dan doe ik dat ook niet”, zei Abū Ayyûb. “Maar jij zou het moeten eten”, adviseerde de Boodschapper van *Allāh*. Desondanks was het wel de laatste keer dat Abū Ayyûb en zijn familie dit gerecht voor de Boodschapper van *Allāh* kookten.¹

Dit voorval toont prachtig aan hoe sensitief en bedachtzaam de Profeet was, waar het het bezorgen van ongemak ten aanzien van alle wezens, zowel mensen als engelen betrof. De eerbied en het respect van Abū Ayyûb voor de Profeet bleef onverminderd sterk na zijn tijdelijke verblijf in het huis van Abū Ayyub. Hij zou uiteindelijk behoren tot degenen die de zegeningen verdiende die door de Profeet in de volgende *ḥadīth* zijn beloofd: “Constantinopel zal zeker worden veroverd. Hoe fantastisch zal de legeraanvoerder zijn, en hoe fantastisch zullen zijn soldaten zijn”².

Abū Ayyûb was de tachtig jaar al gepasseerd, maar nam deel aan de twee veldslagen om deze stad. Hij stond uiteindelijk in de voorhoede van de ultieme slag om Constantinopel en gaf zijn leven voor dit doel. Vlak voordat hij overleed, sprak hij de ambitie tegenover zijn moslimsoldaten uit om de stad naar hem te vernoemen. Bovendien zei hij tegen hen: “Begraaf mij op het verste punt dat je bereikt”³.

3. De dienstbaarheid van Anas ibn Malik aan de Profeet

Anas levert over dat: “Toen de Boodschapper van *Allāh* in Medina arriveerde, nam mijn stiefvader Abū Talḥa mij bij de hand en bracht hij mij bij hem. “Anas is een slimme jongen, o Boodschapper van *Allāh*”, zei hij. “Laat hem u dienen!” Zo kwam het dat ik in dienst trad bij de Boodschapper van *Allāh*. In totaal heb ik hem tien jaar gediend, inclusief tijden van oorlog en tijden van vrede. Bij *Allāh*, ik heb hem nog nooit horen schelden omdat ik iets had gedaan wat ik niet had moeten doen, of omdat ik iets had verzuimd”⁴.

1. Ibid.

2. Ahmad, IV, 335; Hâkim, IV, 468/8300.

3. Zie Ibn Sa’d, III, 484-485.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍā’il* (43), *ḥadīth* 2309.

Volgens een andere overlevering trad Anas op de volgende manier in dienst van de Profeet: “Toen de Boodschapper in Medina arriveerde, gaven iedere man en iedere vrouw van de *ansār* hem welkomstcadeaus. Umm Sulaymān daarentegen was echter neerslachtig en verdrietig omdat ze niets te geven had. Ze nam vervolgens haar zoon Anas bij de hand en samen begaven zij zich naar de Boodschapper van *Allāh*. Ze vroeg: “Vind u het goed als Anas u dient, o Boodschapper van *Allāh* ?” De Profeet gaf daarop zijn toestemming”¹.

Anas verklaart: “De Boodschapper van *Allāh* stuurde me ooit ergens heen. En hoewel ik in eerste instantie weigerde door ‘ik ga echt niet’ te zeggen, had ik van binnen al besloten dat ik toch zou gaan. Immers, het was niemand minder dan de Profeet van *Allāh* die me de opdracht had gegeven. En dus vertrok ik. Onderweg zag ik kinderen spelen, dus speelde ik een tijdje met hen mee. Op een gegeven moment voelde ik iemand achter me staan die me zachtjes bij de achterkant van mijn nek pakte. Ik draaide me om en zag de Boodschapper van *Allāh* glimlachen: “Ben je gegaan naar waar ik je vroeg te gaan, o kleine Anas?”, vroeg hij. “Ik ga direct, o Boodschapper van *Allāh*!”, antwoordde ik snel”².

In een andere *ḥadīth* die overgeleverd is door Anas staat: “Nadat ik op een dag had gedaan wat ik moest doen voor de Boodschapper van *Allāh*, ging ik naar de kinderen buiten. Ik dacht dat de Boodschapper van *Allāh* een middagdutje deed. Ik was afgeleid door het kijken naar de kinderen, toen de Boodschapper van *Allāh* er ineens was. Hij begroette de kinderen, riep mij bij zich en stuurde me toen ergens heen. Tegen de tijd dat ik aan mijn plicht had voldaan, keerde ik laat terug naar mijn moeder. Toen ik aankwam vroeg mijn moeder: “Waarom ben je laat?” “De Boodschapper van *Allāh* stuurde me om iets te doen”, zei ik. “Wat was het?”, vroeg zij. “Als ik dat zou zeggen, dan zou ik een geheim van de Boodschapper van *Allāh* onthullen”, antwoordde ik. “Hou het dan voor je als geheim van de Boodschapper van *Allāh*”, adviseerde zij me”. Thābit, die deze *ḥadīth* van Anas overleverde, voegde er later aan toe: “Anas heeft tegen mij gezegd dat ‘als ik aan iemand dit geheim zou openbaren, dan zou het aan u zijn!’”³

Zoals men kan zien, behandelde de Profeet kinderen als zijn gelijken en vertrouwde hij aan hen ook geheimen toe. Gedurende iedere fase in zijn leven zorgde hij met liefde en compassie voor hen. Hij gaf om kinderen, sprak ze aan op hun eigen niveau, en zorgde er hiermee voor dat zij hem in

---

1. Samhūdi, I, 271.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍā'il* (43), *ḥadīth* 2310.

3. Ahmad, III, 195.

hun harten sloten. Een van de schoolvoorbeelden van hoe men met kinderen dient om te gaan, staat in de volgende twee *aḥādīth*:

“Als je kinderen hebt, wordt dan samen met hen kind [...]”¹

“Behandel je kinderen goed en vervolmaak hun opvoeding”².

Het voorbeeldige leven van de Profeet biedt ons handvaten omtrent hoe wij met respect kinderen kunnen opvoeden. Wat een voorbeeldige opvoeding moet Anas hebben gehad, op grond waarvan de Profeet op geen enkel moment in zijn leven de behoefte heeft gevoeld om boos op hem te worden, zelfs niet één keer. De Profeet, die op dat moment vijftig jaar was, had een manier gevonden om te lachen met de tienjarige Anas. Hij nam hem in vertrouwen, zoals een vriend. Anas bezat de volwassenheid waarmee hij het geheim heeft meegenomen in zijn graf. Dat de Profeet, Anas op die leeftijd al zo volwassen had weten te krijgen vormt een zeer goed voorbeeld van zijn manier van opvoeden.

4. Het pact van broederschap tussen de *muhādjirūn* en de *ansār: mu'ākhāt*

Vanaf het moment dat hij met zijn uitnodiging tot de islam was begonnen, beschouwde de Boodschapper van *Allāh* iedereen die de islam binnentrad, ongeacht ras of stam, als gelijke. Hij stichtte een broederschap onder de moslims. Hij deed dit tweemaal door middel van *mu'ākhāt*, een pact van broederschap. Het eerste werd voor de *hidjra* gesloten, het tweede erna. Het pact in Mekka bestond uit het opzetten van een broederschap tussen de moslims van de *Quraysh* en de bevrijde slaven. Zayd ibn Hāritha en Hamza bijvoorbeeld waren elkaar broeders door dit pact, evenals Sālim, de bevrijde slaaf van Abū Hudayfa en Abū Ubayda ibn Djarrāh, en van Bilaal El-Habashi en Ubayda ibn Hārith.³

In de eerste jaren van de islam bestond er dus al een broederschap tussen de moslims, een tweede volgde na de *hidjra*. Op het moment dat de *muhādjirūn* Medina binnenstapten, ontstond er tweestrijd binnen de *Ansār*. Het was een tweestrijd binnen de *ansār* over wie de nieuw gearriveerde broeders mocht onderbrengen. Aangezien ze er niet uit konden komen, trokken ze uiteindelijk lootjes om te bepalen wie bij wie kon verblijven.⁴ Vijf maanden na aankomst wees de Boodschapper van *Allāh* aan iedere *muhādjir* een broeder van de *ansār* toe. De plaats van deze gebeurtenis was het huis van Anas ibn Mālik.⁵

1. Daylami, III, 513

2. Ibn Mādja, Adab, 3.

3. Ibn Seyyidinnās, I, 321; Ibn Habīb, p.70; Ibn Abdilbar, *ad-Durar*, p. 90.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djanā'iz (23), ḥadīth 1243; kitāb manāqib al-ansār (63), ḥadīth 3929.*

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adāb (78), ḥadīth 6082-6083.*

Om een paar voorbeelden te noemen; Abū Bakr werd verbonden aan Khārija ibn Zayd, ‘Umar met Utbān ibn Mālik, Abū Ubayda met Sa’d ibn Mu’adz, ‘Uthmān met Aus ibn Thābit,¹ Bilaal El-Habashi met ‘Abdullah ibn ‘Abd ar-Rahmān,² Salmān met Abū Dardā,³ Sālim met Mu’adz ibn Māiz⁴ en Ammār met Hudayfa.⁵ Bij het vaststellen van deze broederschappen werd rekening gehouden met de tijdelijke overeenkomsten tussen beide personen.

Ieder familielid van de *muhādjirūn* werd in een huis van de *ansār* opgenomen. De metgezellen werden broeders van elkaar en dus werkten ze samen en deelden ze samen wat zij verdienden. De *ansār* doneerden het land dat zij over hadden aan de Profeet, die het weer verdeelde onder de *muhādjirūn*. De *ansār* die nog niet te tevreden waren, drongen er bij de Profeet op aan: “Verdeel ook onze dadelvelden onder de *muhādjirūn*!” “Dat kan niet”, zei de Profeet, waarna de *ansār* de *muhādjirūn* het volgende voorstelden: “Neem dan het bewateren en zorg voor de bomen op jullie en we delen de winst!” Naast de goedkeuring van de Profeet gingen beide partijen daarmee akkoord⁶.

Deze broederschap werd ingesteld omwille van de fysieke en de geestelijke bijstand van de moslims, die alles in Mekka hadden moeten achterlaten en die naar Medina waren gekomen om daar weer helemaal opnieuw te starten. De *ansār* verwelkomden hen met open armen opdat de *muhādjirūn* de droefheid, als gevolg van het feit dat zij omwille van hun religie hun stad hadden moeten verlaten zouden vergeten. Ze maakten van Medina hun nieuwe thuis, de moslims assimileerden en zij vormden de basis voor wederzijdse solidariteit.

Het pact, voortkomend uit pure liefde en *īmān* en allesbehalve vanuit enig voorwendsel, ging ver. Het ging over wederzijdse rechten, eerlijkheid, hulp en erfenissen⁷. Broeders waren elkaars juridische ‘voogden’ en zij erfden ook van elkaar. Hoewel de broederschap als principe intact bleef, werd de mogelijkheid om van elkaar te erven later gewijzigd als gevolg van een openbaring. Deze openbaring manifesteerde zich na de Slag bij *Badr* en hield in dat erfenissen tot de geboorterechten behoren.

Ibn ‘Abbās legt uit: “Vanwege de broederschap die de Boodschapper van *Allāh* had ingesteld, had een *muhādjir* het recht om een deel van de erfenis

1. Ibn Hishām, II, 124-125.

2. Ibn Sa’d, III, 233, 234.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adāb* (78), *ḥadīth* 6139.

4. Ibn ‘Abdilbar, II, 567.

5. Hākim, III, 435/5657.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3782.

7. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-kafāla* (39), *ḥadīth* 2292.

te krijgen van de nalatenschap van zijn *ansāri*-broeder. Dit recht ging boven de bloedbanden. Maar de *aya*:

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِي مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ^ج

“En aan iedereen hebben Wij erfgenamen toegewezen voor wat aan hen wordt nagelaten door de ouders en de bloedverwanten [...]”¹.

Deze *aya* heeft dat gebruik opgeheven.

Het tweede gedeelte van de *aya*:

وَالَّذِينَ عَقَدْتَ أَيْمَانُكُمْ فَآتَوْهُمْ نَصِيبَهُمْ

[...] en (wat betreft) hen tegenover wie jullie een eed hebben gezworen, geef ieder van hen wat hun toekomt. [...]”².

Met dit gedeelte werd de band tussen de *muhādjirūn* en de *ansār* beperkt tot wederzijdse hulp, steun en goede wil. De juridische erfenis werd hiermee opgeheven. Een persoon kon nog wel vrijwillig zijn nalatenschap vastleggen in een testament, indien dit niet meer was dan een derde deel van de erfenis”³.

De *mu’ākhât* waren bedoeld om een einde te maken aan de voortdurende strijd tussen *Aus* en *Khazradj*, de lokale stammen in Medina, en om een broederband te smeden die verder ging dan bloedbanden. Ze konden nauwelijks wachten om elkaar de volgende dag weer te zien. En als zij elkaar zagen dan vroegen zij elkaar enthousiast hoe het ging, alsof ze elkaar al jaren niet hadden gezien. Er gingen nauwelijks drie dagen overheen voordat ze elkaar weer bezochten. Het was een broederschap die in de *Qur’ān* wordt aangemoedigd⁴.

De Profeet legde de basis voor een islamitische samenleving en een islamitische staat in Medina. Daarvoor waren in de eerste plaats een sociale eenheid en solidariteit noodzakelijk, en dat kon niet beter georganiseerd worden dan door wederzijdse liefde en hulp. Om deze reden vormen de pacts die de Profeet tussen de *muhādjirūn* en de *ansār* sloot, de belangrijkste factor bij het vormgeven van een ongeëvenaard solidaire maatschappij in de geschiedenis van de mensheid.

De Profeet baseerde de nieuwe, opkomende islamitische maatschappij op geen ander fundament dan op de broederschap in de islam. Hij vormde deze niet op basis van stammenrelaties, raciale kenmerken of sociale categorieën, zoals arm en rijk, vrij en slaaf, en ga zo maar door. Een

1. *Qur’ān: sūra An-Nisā’ (4), aya 33.*

2. *Qur’ān: sūra An-Nisā’ (4), aya 33.*

3. Abu Dāwūd, *Farā’id*, 16/2922.

4. *Qur’ān: sūra Al-Ḥashr (59), aya 9.*

islamitische maatschappij is gebaseerd op het samenbrengen van mensen, ondanks hun enorme sociale verschillen, via een broederschap in de islam.

5. De deugden van de *muhādjirūn* en de *ansār*

Een *muhādjir* is een persoon die van de ene plek naar de andere migreert. Het is een term die in het bijzonder is gegeven aan de moslims uit Mekka, die vanwege de ondragelijke en toenemende martelingen en vormen van onderdrukking waren gedwongen om naar Medina te migreren.

De *muhādjirūn* hebben bij hun vertrek uit Mekka alles moeten achterlaten, op datgene wat ze konden dragen na. De afgodendienaren wachtten geen seconde en confisqueerden al hun bezittingen. De financiële schade voor de moslims was groot. Echter, zij hadden hun zinnen niet op wereldse zaken of rijkdommen gezet; zij hadden immers de zoetheid van het geloof geproefd. Zij waren dan ook meer dan bereid om alles wat zij hadden op het pad van *Allāh* op te offeren.

Zelfs de kleinste wens van de Profeete beschouwden zij als een bevel. Ze stonden voortdurend paraat voor de Boodschapper van *Allāh*, en hieven hun handen op en zeiden ‘Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*’. Dit geeft aan hoe diep de toewijding was. Een van de meeste treffende voorbeelden van deze mentaliteit is die van Suhayb ibn Sinān, ook wel bekend als Suhayb ar-Rūmī. Hij onthulde waar hij zijn rijkdom had verborgen, teneinde vrij te komen om naar Medina te gaan. De afgodendienaren blokkeerden zijn weg. Hij had toen al de ergst denkbare martelingen moeten ondergaan, maar hij vertrok uiteindelijk toch naar Medina. Zijn vertrek vond plaats net na dat van ‘Āli. Onderweg werd hij gehinderd door een groep Mekkanen die hem hadden achtervolgd. “Jij kwam in Mekka als een zwakke en arme man”, zeiden ze. “En nu heb je veel rijkdom vergaard en wil je met dat alles vertrekken? Zo makkelijk gaat dat niet!”

Suhayb stapte onmiddellijk van zijn paard af en pakte enkele pijlen uit zijn koker. Hij stelde uitdagend voor: “Jullie weten dat ik een van de meest getalenteerde boogschutters onder jullie ben. Bij *Allāh*, als ik al mijn pijlen moet vuren en ik vervolgens mijn zwaard moet gebruiken, dan nog zou ik niet terugkeren. Zolang ik deze in mijn hand heb, zullen jullie niet in staat zijn om mij te benaderen. Slechts als jullie mij te pakken krijgen en ik er geen beschikking meer over heb, pas dan kunnen jullie met me doen wat jullie willen. Nu, als ik jullie vertel waar mijn rijkdom is en ik jullie je gang laat gaan, versperren jullie dan niet langer mijn weg en kan ik dan gaan?”

De afgodendienaren accepteerden het aanbod. Vervolgens vertelde Suhayb waar zijn rijkdom verborgen lag en vervolgde hij ongestoord zijn weg. Ongeveer medio *Rabi‘ al-Awwal* bereikte hij *Quba*, waar hij herenigd

werd met de Profeet, die werd vergezeld door Abū Bakr en ‘Umar. Voor hen lagen net geplukte *Umm Jirzan*-dadels, die door Kulthûm ibn Khidm gebracht waren. Suhayb had door de reis pijnlijke ogen en extreme honger. Hij begon aan de dadels en hoorde ‘Umar grappend opmerken: “Kijk naar Suhayb, o Boodschapper van *Allāh*. Zijn pijnlijke ogen weerhouden hem er niet van om de verse dadels eruit te halen”.

De Profeet zei tegen Suhayb: “Dus jij eet verse dadels, hoewel je pijnlijke ogen hebt?” “Ik zag de dadels met het gedeelte van mijn ogen dat geen pijn doet”, antwoordde Suhayb. De Boodschapper van *Allāh* reageerde met een warme lach en zei, verwijzend naar hoe Suhayb zijn rijkdom voor zijn leven had ingeruild: “Suhayb zegeviert, Suhayb zegeviert! Wees gerust Suhayb, jouw handel zal profijtelijk voor jou zijn!”¹.

Terwijl de moslims in Mekka onder de moeilijke omstandigheden grote offers hadden gebracht om naar Medina te kunnen gaan, vingen de moslims in Medina hen met de liefde van *īmān* op, passend bij de strijd waar zij beiden mee te maken hadden. Sommige *muhādjirūn* accepteerden niet zomaar alles. Zij wilden de *ansār* niet tot last zijn, aangezien zij veel om handen hadden met de vele migranten. Dus accepteerden zij geen aanbiedingen die gratis waren en wilden zij werken voor hun onderhoud op de dadelvelden van de *ansār*. Andere migranten wilden doen waar zij het best in waren: handelen.

Een van hen was ‘Abd ar-Raḥmān ibn Auf. Hoewel Sa`d ibn Rabī, zijn broeder in Medina, hem de helft van zijn eigendommen had aangeboden, weigerde hij. “Moge *Allāh* je rijkdom zegenen en voor je familie zorgen. Het is voldoende als je mij alleen laat zien waar de markt van Medina is”, zei hij. Zo begon hij zijn handel en binnen korte tijd werd hij weer vermogend².

De *muhādjirūn* waren de eersten die de openbaringen via Mohammed ontvingen. Met alle risico’s van dien en ondanks alle gevolgen, zoals ondenkbare martelingen en de uitdrijving uit hun huizen, geloofden zij erin. Zij zijn geprezen door *Allāh*. Hoewel zij wisten dat er geen wereldse rijkdom op hen stond te wachten, hebben zij al hun eigendommen achtergelaten om zodoende te kunnen leven in harmonie met hun religie. De *muhādjirūn* vormen daarmee niet alleen het perfecte voorbeeld van onbaatzuchtigheid, ze voerden ook een religieuze plicht uit. Immers, de *Qur’ān* heeft degene die geen *hidjra* verrichtte maar daartoe wel de middelen had vervloekt³.

Allāh verzekert de *muhādjirūn* dat hun zonden worden vergeven en dat zij het Paradijs zullen binnentreden.

1. Ibn Sa`d, III, 226-230; Hākim, III, 450, 452.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār (63), ḥadīth 3780.*

3. *Qur’ān: sūra An-Nisā’ (4), aya 97.*

فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقَاتِلُوا لَأَكْفِرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَاَدْخِلْتَهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِمَّنْ عِنْدَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ

“[...] En Ik zal van hen die hun land verlieten en uit hun huizen zijn verjaagd en voor Mijn zaak vervolgd worden en die hebben gevochten en zijn gedood, de fouten zeker bedekken en Ik doe hen tuinen binnengaan, waar onderdoor rivieren stromen: een beloning van *Allāh* en bij *Allāh* is de beste beloning”¹.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ

“Dan is jouw Heer waarlijk Vergevingsgezind, Genadevol voor degenen die omwille van *Allāh* zijn uitgeweken, nadat zij werden vervolgd en streden en geduldig waren”².

Hierover zegt de Profeet: “De *muhādjirūn* zullen zeventig jaar eerder het Paradijs betreden en haar zegeningen verkrijgen, waar andere mensen moeten wachten en ter verantwoording zullen worden geroepen”³.

Naast de zegeningen in het Hiernamaals, genieten de *muhādjirūn* ook in deze wereld de Goddelijke zegeningen:

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۗ وَلَا جُزْءَ الْآخِرَةِ أَكْبَرَ ۚ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ

“Degenen die wegtrokken ter wille van *Allāh*, nadat hun onrecht was aangedaan, Wij geven hun in deze wereld een goede verblijfplaats, maar de beloning van het Hiernamaals is groter; wisten zij dat maar!”⁴

Ten gevolge van de problemen die zij hebben moeten ondervinden is er voor hen een groter aandeel in de (oorlogs)buit gereserveerd:

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يُبْتَغُونَ فَرَصًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَبْصُرُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ ۗ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

“Het (een deel van de buit) is voor de arme vluchtelingen die van hun huizen en hun bezittingen verdreven zijn, terwijl zij de goedgunstigheid van *Allāh* en Zijn welbehagen zochten en *Allāh* en Zijn Boodschapper helpen; dit zijn de waarachtigen.”⁵

Afgezien van de heimwee die de *muhādjirūn* na de aankomst in Medina ervoeren, kostte het hen ook enige tijd om te wennen aan het weer in Medina. Het zorgde bij menigeen voor griep en andere soortgelijke ziektes.

1. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 195.

2. *Qur’ān*: sūra An-Nahl (16), aya 110.

3. Haythami, X, 15.

4. *Qur’ān*: sūra An-Nahl (16), aya 41.

5. *Qur’ān*: sūra Al-Ḥaṣhr (59), aya 8.

‘Ā’isha zag het effect op de gezondheid bij zowel haar vader Abū Bakr als bij Bilaal El-Habashi. Ze wees de Profeet hierop, die vervolgens een *du‘ā’* maakte: “O *Allāh*, maak Medina geliefder voor ons dan Mekka. Geef Medina een voorspoedige oogst! Verbeter het weer van Medina en zend de griep en malaria die hier heerst naar Djuhfa!”².

De galante moslims van Medina hielpen de geplaagde *muhādjirūn* uit Mekka. Dit deden zij zo vrijgevig, dat zij al hun bezittingen deelden. Daarnaast, nog veel belangrijker, steunden zij het doel van de Profeet. Daarom worden zij de *ansār* – de Helpers – genoemd. Djaylān ibn Jarīr verklaart: “Ik vroeg eens aan Anas: “Werd de titel *ansār* ervoor ook gebruikt om jullie aan te duiden, of heeft *Allāh* jullie die naam gegeven”. “De naam is door *Allāh* aan ons gegeven”³.

De *ansār* bestonden uit twee rivaliserende stammen uit Medina, de *Aus* en de *Khazradj*. In het elfde jaar van het profeetschap kwam een delegatie bestaande uit zes personen van de *Khazradj* -stam naar Mekka om hulp te verkrijgen van de *Quraysh* in hun strijd tegen de *Aus*-stam. Daar ontmoetten ze de Boodschapper van *Allāh*. Zij accepteerden zijn uitnodiging en werden hiermee moslim. Onderweg terug naar Medina wilden zij een einde maken aan de bijna chronische vijandigheid tussen de stammen. Zij wilden weer, zoals voordien het geval was, verenigd zijn, als broeders. Zij nodigden de *Aus* uit tot de islam, en deze stam accepteerde dat voorstel. De vermoeidheid van hun hart vanwege de jarenlange oorlogen werd omgezet in eenheid en kracht, dankzij de *silm*, de rust en vrede van de islam. Ze bundelden hun krachten en stuurden in het twaalfde en dertiende jaar van het profeetschap hun vertegenwoordigers naar Mekka. Dit betrof het trouw zweren bij *‘Aqaba*.

In de tweede van deze eden, bezwoeren zij om de Boodschapper van *Allāh* en de moslims uit Mekka te beschermen indien zij naar Medina migreerden. Hiermee speelden zij een grote rol in de *hidjra* en creëerden zij een keerpunt in de islamitische geschiedenis.

Toen de Profeet voor iedere *muhādjir* een persoon van de *ansār* als broeder had aangewezen, stelden de *ansār* hun huizen en hun rijkdom op iedere wijze beschikbaar. Hun solidariteit was niet te vergelijken met andere vormen, noch betrof deze datgene wat van bloedbroers werd verwacht. De oprechtheid van de *ansār* wordt als volgt in de *Qur‘ān* beschreven:

-
1. Juhda was op dat moment een gebied dat werd bewoond door joden en afgodenaanbidders. Zij hielpen steevast de vijanden van de islam tegen de moslims. Door op deze manier een smeekbede te verrichten, wilde de Profeet dat zij zich zo bezig zouden houden met de plaag, dat zij niet bezig konden zijn met het helpen van de afgodenaanbidders uit Mekka. - Aynī, X, 251.
  2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā’il al-Madina* (29), *ḥadīth* 1889.
  3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3776.

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ مِنْهُمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوْقِ شَيْئًا مِنْ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“En (het is ook voor de armen van hen) diegenen die zich in de stad (Medina) gehuisvest hebben en (anderen) voorgingen in het geloof, hebben diegenen lief die (vanuit Mekka) naar hen toe gevlucht zijn, en voelen in hun hart geen behoefte aan wat aan hen (de vluchtelingen) is gegeven; zij geven anderen de voorkeur boven zichzelf, al verkeren zij zelf in armoede. En wie voor zijn eigen hebzucht wordt behoed, dat zullen de geslaagden zijn”¹.

Het volgende incident, dat naar verluidt de bovenstaande openbaring tot gevolg had, laat zien hoe groot de offers waren die de *ansār* bereid waren om te brengen. Een man met extreme honger was naar de Boodschapper van *Allāh* gegaan om om hulp te vragen. “Wie wil zijn broeder als gast nemen?”, vroeg de Profeet. “Ik, o Boodschapper van *Allāh*”, zei Abū Talḥa van de *ansār*, en hij nam de arme man in zijn huis. Eenmaal thuis ging hij snel naar binnen en zei hij tegen zijn vrouw: “Laten we iets klaarmaken voor de gast van de Profeet van *Allāh*.” Hij zei dit nog voor hij vroeg: “Hebben we iets te eten?”

“Nee”, zei zijn vrouw, “afgezien van een paar hapjes die genoeg zijn om de kinderen eten te geven.” “Leidt de kinderen dan af, als zij daarna om eten vragen, leg ze dan op bed. En als onze gast er eenmaal is, doe dan het licht uit zonder dat het opvalt. We laten het dan lijken alsof we mee eten”.

En zo zaten zij aan de maaltijd. De gast at, terwijl zij uiteindelijk met een lege maag naar bed gingen. De volgende ochtend ging Abū Talḥa naar de Profeet. Toen de Profeet hem zag, zei hij tegen hem: “*Allāh* is welingenomen met wat je gisteravond voor je gast hebt gedaan”².

Toen de Profeet in Medina aankwam, zeiden de *muhādjirūn* tegen hem: “O Boodschapper van *Allāh*, wij hebben nog nooit een volk gezien dat vrijgeviger is dan deze stam, naar welke we zijn toegekomen. De rijken onder hen geven veel en de armen onder hen helpen, opdat zij in onze behoeftes kunnen voorzien. Ze hebben volledig zorg gedragen voor onze financiële zorgen en zij hebben ons tot deelgenoten gemaakt in hun rijkdom. We vrezen dat zij alle beloningen van *Allāh* opstrijken”. “Wees gerust”, verzekerde de Profeet van *Allāh*, “zolang jullie voor hen bidden tot *Allāh* en hen danken in ruil voor wat zij doen, dan zullen jullie ook beloningen ten deel vallen”³.

Djābir levert het volgende over: “Toen de *ansār* de dadels verzamelden verdeelden ze deze in twee grote hopen waarbij ze op één stapel meer dadels legden. Vervolgens legden ze dadelpalmladeren op de andere

1. *Qur’ān: sūra Al-Ḥaṣhr* (59), *aya* 9.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4889; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ashriba* (36), *ḥadīth* 2054.

3. Tirmidzi, *Qiyāma*, 44/2487.

zodat het leek alsof deze groter was dan de ander. Daarna zeiden zij tegen de *muhādjirūn* dat zij de stapel konden kiezen die zij wilden. Aangezien zij wilden dat de *ansār* de grotere stapel zou krijgen, kozen zij in werkelijkheid de stapel uit waar de meeste dadels op lagen. De *ansār* hadden daarmee datgene bereikt wat zij hadden beoogd: dat zij de kleinere stapel kregen. Dit gebruik ging door tot de inname van *Khaybar*"¹.

Een ander voorbeeld van het altruïsme van de *ansār* jegens hun broeders van de *muhādjirūn*, is het volgende. De Profeet had eerst bevolen om onder de *ansār* het land van Bahrein te verdelen. Maar de *ansār* namen afstand van hun recht: "Alstubleift, o Boodschapper van *Allāh*", zeiden zij. "Geef ons niets totdat u twee keer zoveel aan de *muhādjirūn* heeft gegeven!" "O *Ansār*, omdat jullie anderen boven julliezelf verkiezen": antwoordde de Profeet, "wees geduldig totdat jullie met mij herenigd worden bij de Kauthar, aangezien er na mij een tijd zal aanbreken waarin anderen boven jullie verkozen zullen worden!"².

De instelling, deze houding van de *ansār* kon op de persoonlijke goedkeuring van de Boodschapper rekenen: "Voorzover ik kan overzien, zullen jullie in aantallen alleen maar groeien wanneer jullie worden opgeroepen om ten strijde te trekken, of wanneer de behoeftigen worden geholpen. Jullie komen dan in grote getale. Echter, wanneer jullie geroepen worden om wereldse zaken te verkrijgen, dan komen jullie in kleine getale en weigeren jullie"³. In ruil voor de onbaatzuchtigheid waarmee zij de Profeet en de *muhādjirūn* ontvingen, worden zij beloond met het Paradijs en, belangrijker nog met het welbehagen van *Allāh*:

وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ
وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

"En de vooraanstaanden en de eersten van de migranten (uit Mekka) en helpers (uit Medina) en degenen die hen in goedheid volgen, *Allāh* is welingenomen met hen en zij zijn welbehagen met Hem; en Hij heeft voor hen Paradijsuinen bereid, waar rivieren onderdoor stromen. Daarin zullen zij voor eeuwig vertoeven. Dat is de geweldige triomf"⁴.

De *ansār* zetten zelfs hun leven op het spel ter verdediging van de islam en ter bescherming van de Profeet. Ze waren dapper in de Slag bij *Badr*. En toen in de Slag van *Uhud* de gelovigen van achter werden aangevallen en het tij zich tegen hen keerden, waren de meeste metgezellen die een menselijk

1. Haythami, X, 40.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), ḥadīth 3793.

3. 'Āli al-Muttaqī, XIV, 66.

4. *Qur'ān: sūra At-Tauba* (9), aya 100.

schild rondom de Profeet vormden afkomstig van de *ansār*. Ze waren gehecht aan de Profeet van *Allāh* en waren loyaal ten opzichte van hem.

De intensiteit hiervan wordt uitgedrukt door de volgende verklaring van Anas: “Ik was op reis met Djarīr ibn ‘Abdullah.¹ Ondanks het feit dat hij ouder dan ik was, diende hij mij. En toen ik tegen hem zei dat hij daarmee moest stoppen, zei hij: “Ik heb gezien hoe groot de dienstbaarheid van de *ansār* aan de Boodschapper van *Allāh* is geweest, en ik heb mijzelf beloofd dat als ik ooit goed bevriend raak met iemand van de *ansār*, dat ik hem dan zou dienen”².

De Profeet zei eens het volgende om de waarde van de *ansār* uit te drukken: “Als er geen *hidjra* zou zijn geweest, dan zou ik ook tot de *ansār* hebben behoord”³. Ook uit andere woorden van de Profeet blijkt hoeveel deugd er in de *ansār* aanwezig was: “Degene die in *Allāh* en in het Hiernamaals gelooft, zou niet slecht over de *ansār* moeten denken”⁴. “Alleen de gelovigen houden van hen en alleen de hypocrieten haten hen. *Allāh* houdt van degenen die van de *ansār* houden, en Hij haat degenen die de *ansār* haten”⁵. “Het aantal mensen neemt toe, en het aantal *ansār* neemt af, totdat zij als het zout in een maaltijd zijn”⁶. “Ik adviseer jullie om de *ansār* goed te behandelen. Zij zijn mijn mensen, mijn vertrouwelingen en mijn gelovigen. Zij hebben hun verplichtingen goed vervuld. De beloningen voor hun bewezen diensten zijn nog niet volledig vergeven. Dus wees goed voor hun eigendommen en vergeef de zondaren onder hen”⁷.

De ongekende liefde die de Profeet voor de *muhādjirūn* en de *ansār* koesterde gold voor alle metgezellen. Deze liefde was zo groot, dat iedere metgezel er oprecht van overtuigd was dat er niemand geliefder bij de Profeet was, dan hijzelf.

Ka’b ibn Udjra verhaalt het volgende: “We zaten in het bijzijn van de Boodschapper van *Allāh*, in de moskee van Medina. Er was een kleine groep van de *ansār*, *muhādirūn* en de *Hāshim*-stam. Eenieder van ons vroeg zich af wie het meest geliefd was bij de Boodschapper van *Allāh*. Wij, de *ansār*, zeiden: “Wij geloven in de Boodschapper van *Allāh*, gehoorzamen hem en

1. Djarīr ibn ‘Abdullah was een leider van de *Bajīla*-stam in Yemen. Samen met 150 man kwam hij naar Medina en werd moslim in de maand *Ramaḍān*, het tiende jaar van de *hijra*. Dit was drie maanden voordat de Boodschapper overleed. Hij hield zeer veel van de Boodschapper van *Allāh*. Dit was wederzijds, daar de Profeet altijd glimlachte als hij Djarīr zag.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 2888; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā’il as-ṣaḥāba raḍi Allāh ta’āla ‘anhum* (44), *ḥadīth* 2513.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3779.

4. Tirmidzi, *Manāqib*, 25/3906.

5. *Ibid.*, 25/3900.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3800.

7. *Ibid.*, *ḥadīth* 3799.

vochten zij aan zij met hem tegen zijn vijanden. En dus houdt hij meer van ons!”

Onze broeders van de *muhādjirūn* zeiden: “Wij migreerden omwille van *Allāh* en Zijn Boodschapper, we keerden de rug toe aan onze familie en eveneens aan onze rijkdom op dat pad. Bovendien namen wij net als jullie deel aan de veldslagen. De Boodschapper van *Allāh* houdt daarom meer van ons!”.

De leden van de *Hāshim*-stam zeiden toen: “Wij zijn de familie en verwanten van de Profeet, die deel hebben genomen aan alle veldslagen waar jullie ook aan hebben deelgenomen. De Boodschapper van *Allāh* houdt waarlijk meer van ons!”.

De Boodschapper van *Allāh* kwam bij ons zitten en vroeg: “Waar waren jullie over aan het praten?” Eenieder van ons herhaalde wat hij had gezegd, waarop de Boodschapper van *Allāh* zei: “Jullie hebben allemaal de waarheid gesproken, wie zou iets anders beweren?” Toen, na een korte pauze, vroeg de Profeet: “Willen jullie dat ik het probleem voor jullie oplos?” “Natuurlijk, dat willen wij!”, antwoordden we. De Boodschapper van *Allāh* zei toen: “Jullie, *ansār*, ik ben jullie broeder!” “*Allāhu Akbar!*”, schreeuwden we blij. “Bij de Heer van de *ka‘ba*, we hebben hem overgehaald.” “O mensen van de *muhādjirūn*”, zei de Profeet. “Ik ben van jullie”. Ook de *muhādjirūn* riepen blij: “*Allāhu Akbar!* Bij de Heer van de *ka‘ba*, we hebben hem overgehaald.” “En wat betreft jullie, o zonen van *Hāshim*”, vervolgde de Boodschapper van *Allāh*. “Jullie stammen van mij af en zijn tot mij gekomen!” En ook zij waren blij: “*Allāhu Akbar!* Bij de Heer van de *ka‘ba*, we hebben hem overgehaald.” We vertrokken allen tevreden. Iedere groep was verheugd over de complimenten van de Boodschapper van *Allāh*¹.

Binnen de grenzen van de kleine moslim-stadstaat Medina woonden ongeveer vierhonderd families. Deze staat zou zich binnen tien jaar nadien uitbreiden tot Irak en Palestina. De metgezellen verkeerden ten tijde van het overlijden van de Profeet in oorlog met het Byzantijnse en Perzische rijk. Echter desondanks was hun levenstandaard niet veranderd. Ze bleven volharden in een leven van onthouding. Excessieve consumptie, gierigheid, luxe en pracht en praal waren zaken die voor de metgezellen vreemd waren. Ze waren er zich voortdurend van bewust dat het graf ieder moment de nieuwe verblijfplaats kon zijn. Ze waren er dan ook op bedacht dat ze de wereldse geneugten niet voor zichzelf zouden houden en erin op zouden gaan. In plaats daarvan, en als gevolg van de *īmān* in hun hart, gebruikten ze hun middelen om de mensheid te leiden naar verlossing. Zij richtten

---

1. Haythami, X, 14.

hun leven zodanig in, dat ze altijd werkten om de tevredenheid van *Allāh* te verkrijgen.

De voornaamste reden voor de snelle verspreiding van de islam onder de menasen die onderdrukt en uitgebuit werden, is zonder twijfel het feit dat de metgezellen een perfect karakter lieten zien op de plaatsen waar zij kwamen. De elite-studenten van de Profeet, de metgezellen, waren gelovigen bij uitstek. Ze waren eerlijk en rechtvaardig en hadden andere goede eigenschappen in hun harten verankerd.

6. *Medina an-Nabī* en het contract van Medina

Medina ligt ca. 450 km. noordelijker dan Mekka, is aan drie kanten omringd door bergen en heeft veel groen met een overvloed aan dadeltuinen. Het land is geschikt voor akkerbouw en het klimaat is plezierig. In de stad woonden ten tijde van de *hidjra* de *Aus*- en de *Khazradj* (*Arabische stammen*). Daarnaast waren er nog drie Joodse stammen: *Banû Qaynuqa*, *Banû Nadîr* en *Banû Quraydza*. De Arabieren die naar Medina waren gekomen, waren oorspronkelijk uit Yemen afkomstig. Zij waren gevlucht voor de grote *Sayl al-Arim*-vloed. De joden waren vluchtelingen uit Jeruzalem. Zij waren gevlucht voor de Romeinen toen deze de stad waren binnengevallen.

Na verloop van tijd nam de spanning tussen de Joden en de Arabieren toe, met als gevolg dat de Joden door de Arabieren werden verslagen. De Arabieren kregen hierdoor de overhand in Medina. Echter, de Joden zaaiden vijandschap tussen de Arabieren, waardoor niet veel later de *Aus* en de *Khazradj* met elkaar in een strijd waren verwickeld. De laatste veldslag tussen deze stammen was de Slag van *Buâth*. Er vielen aan beide kanten slachtoffers, ten gevolge waarvan beide de stammen werden gedecimeerd. Na 120 jaar was er een einde aan de oorlog gekomen, vijf jaar voor de *hidjra*. Hierdoor namen de Joden ten tijde van de *hidjra* een financieel dominante positie in Medina in.

De komst van de Profeet naar Medina betekende het einde van de vijandschap tussen de twee aan elkaar verwante (Arabische) stammen.

Allāh zegt hierover:

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۗ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا ۗ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

“En hou allen tezamen vast aan het verbond van *Allāh* en wees niet verdeeld en gedenk niet verdeeld en gedenk de gunst van *Allāh* die Hij jullie bewees toen jullie vijanden waren en Hij jullie harten verenigde, zo werden jullie door Zijn gunst broeders. En jullie waren aan de rand van een vuurput

en Hij redde jullie daarvan. Zo heeft *Allāh* voor jullie Zijn tekenen duidelijke gemaakt opdat jullie geleid zullen worden”¹.

Kort na de *hidjra* schreven de Mekkaanse afgodendienaren een intimiderende en opstokende, ophef veroorzakende brief naar zowel de afgodendienaren als de Joden in Medina, hopende dat zij konden voorkomen dat de moslims zich daar zouden vestigen en aan de macht konden komen. De bedreigingen in deze brieven gericht aan ‘Abdullah bin Ubayy en de afgodendienaren van de *Aus* en *Khazradj* zijn kraakhelder: “Jullie hebben een van ons bij jullie. Ofwel doden jullie hem, dan wel drijven jullie hem uit. Doen jullie dat niet, dan trekken wij met alle stammen van Arabië naar jullie stad om de mannen op onze zwaarden te spiesen en jullie vrouwen ter vermaak te gebruiken!”

‘Abdullah ibn Ubayy, gesteund door de afgodendienaren in Medina, wilde naar de Boodschapper gaan om hem met die brief te confronteren. De Boodschapper van *Allāh* was op voorhand al geïnformeerd, bezocht hem zelf en zei: “Het lijkt erop dat de bedreigingen van de *Quraysh* vat op jullie hebben gekregen. Weet dat het leed dat zij zullen veroorzaken niet groter is dan het leed dat zal ontstaan als je tegen ons vecht! Of ben je van plan om tegen je eigen zonen en broers te vechten en hen te doden ?” Uiteindelijk gingen zij uiteen”².

De intimidaties en provocaties die uit Mekka kwamen bleken loos alarm. Wellag het binnen het vermogen van de *Quraysh* om Medina op een onverwacht moment aan te vallen. Alle moslims, joden en afgodendienaren zouden dan worden gedood. Deze dreiging ten aanzien van alle groepen, zorgde ervoor dat de inwoners van Medina zich rondom het leiderschap van de Profeet verenigden.

Kanttekening: de *Aus*, de *Khazradj* en de Joden waren al sinds lange tijd met elkaar in een strijd verwickeld over de macht in Medina. De *Khazradj* bijvoorbeeld stonden klaar om hun leider, ‘Abdullah ibn Ubayy tot leider van Medina uit te roepen, hoewel beide stammen het niet zouden accepteren als de leider van de stad van de andere stam afkomstig zou zijn. In dat opzicht zou de Profeet van *Allāh* voor iedere partij een geschikte leider blijken.

Onder deze omstandigheden verkreeg de Boodschapper van *Allāh* het leiderschap over de stad. De Profeet had al een broederschap op sociaal niveau tot stand gebracht tussen de *Aus* en de *Khazradj*. Het kostte niet veel moeite om ook de Joden te betrekken bij een geschreven document, dat enkele onderlinge principes vastlegde. Dat document wordt soms ook wel eens de eerste Grondwet, of het Handvest van Medina genoemd. Dit contract

1. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), aya 103.

2. Abu Dāwūd, *Kharādj*, 22-23/3004; AbdurRazzāq, V, 358-359.

bevatte enkele principes en vormde de officiële registratie en het fundament van de islamitische staat.

De volgende principes stonden erin vermeld:

“Bismi Allāhi al-Raḥmāni al-Raḥīm,

De moslims van Quraysh en Yathrib (Medina), degenen die van hen afhankelijk zijn, en degenen die met hen strijden, vormen een aparte *umma* ter onderscheiding van andere gemeenschappen.

Er is geen onrecht of schade. Gelovigen zullen strijden tegen hen die overtredingen begaan, die anderen willen onderdrukken en die rechten van anderen schenden, die zonden plegen, die vijandschap veroorzaken en die opruien tegen de gelovigen. Zelfs als zij uit de eigen gelederen komen, zullen de gelovigen verenigd tegen hen opstaan.

Er mag geen moord gepleegd worden. Als deze toch gepleegd is, dan moeten de *muhājirūn* en moet iedere andere familie in Medina bloedgeld aan elkaar betalen. Dit is vastgesteld op basis van de traditie. Iedere partij betaalt de borg voor haar gevangenen. Dit moet in overeenstemming zijn met de rechtvaardigheid die onder de moslims bekend is.

De gelovigen laten degenen met grote families of degenen die schulden hebben niet alleen, maar betalen hun schulden of hun bloedgeld, waarbij de principes van rechtvaardigheid duidelijk gehanteerd worden en voor beide zijden duidelijk zijn.

De veiligheid van Medina is gewaarborgd. Zowel de inwoners als degenen van buiten dienen zich veilig te voelen. Behalve degenen die onderdrukken of een misdaad begaan.

Joden zullen vrijheid van religie genieten. Joden mogen binnen hun religie blijven, net als moslims dat kunnen. Deze joodse inwoners van Medina zullen hulp krijgen, zonder dat daar onrechtvaardigheid bij komt kijken of men zich tegen hen verenigt. Als er een oorlog uitbreekt, dan zal iedereen elkaar verdedigen. Zolang de joden zij aan zij met de moslims vechten, delen zij ook in de kosten van de strijd.

Geen van de partijen mag een alliantie aangaan met de afgodendienaren. Zowel aan de Quraysh als aan hun bondgenoten mag geen veilig heenkomen worden geboden.

Oorlogsvoering in Medina is verboden. De vallei van Yathrib is een veilig toevluchtsoord voor iedereen die onder deze bepalingen valt. Als dit gebied van buitenaf wordt binnengevallen, dan is iedereen verantwoordelijk voor zijn eigen gebied. Vrede die door één partij wordt geaccepteerd wordt door iedereen geaccepteerd. Gedurende een veldslag dragen de joden de verantwoordelijkheid voor hun eigen kosten en de moslims de verantwoordelijkheid voor hun eigen kosten. Echter, zij helpen elkaar en zij

doen wat goed is voor de bescherming tegen de aanvallers. Laat er goedheid zitten in de wederzijdse hulp. Geen partij zal de andere schaden, maar de partijen zullen de onderdrukten onder alle omstandigheden helpen.

Als er onenigheid ontstaat, dan dient deze aan Allah en Zijn Boodschapper voorgelegd te worden. Het oordeel dat volgt is bindend.

De belofte en de verzekering van Allah zijn voor iedereen gelijk en omvatten zelfs de meest verachtelijken. De moslims zijn anders dan anderen, in die zin dat zij elkaars broeders en metgezellen zijn.

Geen jood mag een militaire expeditie starten zonder de toestemming van Mohammed.

Er bestaat geen twijfel over het feit dat Allah tevreden zal zijn met degenen die zich onthouden van het schenden van deze clausules, die het goede en het behoorlijke belichamen. Deze bepalingen zullen zeker de vereiste bestraffingen van onderdrukkers en beschuldigten niet hinderen.

Allah, verheerlijkt is Hij, zal degenen die goedheid betrachten beschermen en degenen die kwaad doen bestraffen. Mohammed is de Boodschapper van Allah¹.

Het is duidelijk dat deze bepalingen noodzakelijk zijn bij het implementeren van de islamitische regels in de maatschappij. Het contract van Medina, een pact van burgerschap, is het meest doortastende antwoord op de valse beschuldigingen dat de islam wetgevende instanties en een vorm van maatschappelijke toewijding mist, en dat zij alleen te maken heeft met het reguleren van aanbidding.

Deze veelzijdige overeenkomst gaat over politiek, economie, maatschappij en religie. Het akkoord accentueert de islam als het enige element dat de eenheid onder de moslims bewerkstelligt. Zij dienen op basis daarvan elkaar te steunen, rechtvaardigheid na te streven en onpartijdig zijn in al hun gedragingen. Zij dienen in ïgeval van een geschil arbitrage te regelen via *Allāh* en Zijn Boodschapper.

Het contract limiteert en reguleert de zuiver en alleen op stammenrelaties gebaseerde solidariteit die tot dan toe bij de Arabieren prevaleerde. En dit geldt ook voor het principe van rechtvaardigheid, het bevel om de schuldige te bestraffen, ook al behoort deze tot de familie. Door de joden het recht op eigendom en op (vrijheid van) religie te geven, vormt het contract ook het bewijs van het diepe gevoel van rechtvaardigheid dat de Profeet nastreefde. Als de joden het contract nadien niet eigenhandig hadden geschonden, dan had het nog veel langduriger kunnen gelden.

1. Ibn Hishām, II, 119-123; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 263-264; Hāmīdullah, *al-Wasā'iq*, p. 57-64.

7. Medina als heilige vrijplaats

Het contract werd gevolgd door het vaststellen van de grenzen van het *haram* gebied, oftewel de heilige vrijplaats van Medina. Dit deed de Profeet middels de volgende woorden: “Ibrāhīm heeft Mekka tot heilige plaats verklaard, en nu verklaar ik de grond tussen de twee bergtoppen van Medina als *haram*”¹.

Door stenen op de beschreven heuveltoppen neer te leggen, werden de grenzen van het heiligdom van Medina duidelijk. Medina, dat zich tussen die grenzen bevindt, werd *Haram ar-Rasūl*, het heiligdom van de Profeet, genoemd. Iedere hoek van het drie *farsah*-gebied tussen de heuvels *Ayr* en *Saur*, werd gemarkeerd.^{2 3}

Toen Medina uiteindelijk tot heilig grondgebied was verklaard, voegde de Boodschapper van *Allāh* daaraan toe: “Geen boom zal omgezaagd worden, noch zal een zonde binnen deze grenzen worden gepleegd. Degene die een daad begaat die in strijd is met het Boek en de *sunna*, zal de vloek van *Allāh* over zich afroepen, alsmede die van de engelen en van de mensheid”⁴.

De Boodschapper van *Allāh* hief zijn handen omhoog en bad voor het welzijn van de stad. Medina is sindsdien een vrijplaats geweest, met vrede, rust en genade voor de gelovigen. Het is een stad van vreugde, als een hartslag voor de islamitische wereld.

De metgezellen hebben de bijzondere status van Medina altijd gehandhaafd, dat blijkt ook uit de overlevering van Abū Hurayra: “Als ik een hert in de weilanden van Medina zag grazen, dan wilde ik het niet storen omdat de Boodschapper van *Allāh* deze plek tussen de stenen tot heilig had verklaard”⁵. Sterker nog, de metgezellen tolereerden het niet eens dat hun kinderen zich ongepast gedroegen ten aanzien van datgene waar Medina voor stond. Dit wordt verteld door ‘Abdullah ibn Ubāda: “Ik jaagde dichtbij de Abū Ihab bron op vogels. Mijn vader zag me en maakte de vogel die ik had gevangen onmiddellijk los. Hij zei: “De Boodschapper van *Allāh* heeft dit gebied tussen de stenen van Medina tot heilig verklaard, evenals Ibrāhīm Mekka heiligheeft verklaard””⁶.

---

1. Ahmad, IV, 141.

2. Dit is het gebied dat tussen de berg *Ayr*, dichtbij *Dzul Hulayfa*, en *Saur*, de kleine bergtop in het noorden bij *Uhud*, ligt. De heuvel *Saur* moet niet verward worden met de berg *Saur* bij Mekka.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā'il al-Madina* (29), *ḥadīth* 1869-1870.

4. *Ibid.*, *ḥadīth* 1870.

5. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥaddj* (15), *ḥadīth* 1372.

6. Ibn Asīr, *Usdu'l-Ghāba*, III, 159.

8. De markt van Medina en de regulering van het commerciële leven

Na zijn aankomst in Medina, heeft de Profeet een andere markt aangewezen voor de moslims dan de markt voor de joden, en drong hij er bij hen op aan om daar handel te drijven. Het is immers een algemeen bekend feit dat vanuit het perspectief van commerciële onafhankelijkheid een aparte markt noodzakelijk is.

De Boodschapper van *Allāh* had veel belangstelling voor de markt en het commerciële leven van Medina. Hij inspecteerde zowel de handelswaar als de handelaren. Op een dag liep hij langs een handelaar op de markt. Hij stopte zijn handen in een hoop tarwe en voelde onderop vocht. Hij vroeg wat hier de reden van was. “Dat komt door de regen, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordde de verkoper. “Kun je het natte gedeelte niet bovenop leggen, zodat iedereen dat kan zien?”, zei de Profeet, waaraan hij toevoegde: “Een oplichter heeft niets met mij te maken”.

Qays ibn Abi Garāza zei: “In de tijd van de Boodschapper van *Allāh* werden we nog steeds ‘tussenpersonen’ genoemd, maar hij gaf ons betere namen en hij noemde ons ‘handelaren’. Hij adviseerde ons: “Handelaren, weet dat leugens en eden de verkoop op markten bevuilen, dus meng wat goedheid met jullie handel”¹.

Hoewel iemand heel veel zorg kan besteden aan nauwkeurigheid, kan hij door vergeetachtigheid en onwetendheid fouten maken. Dit sluipt er al snel in bij handelstransacties en zorgt dan voor onrechtvaardigheid. Bij wijze van voorzorgsmaatregel dient men juist veel liefdadigheid te geven. Dit is precies wat de Profeet in de bovenstaande *ḥadīth* benadrukt.

Rifaa ibn Rāfi zei: “We begaven ons op een dag samen met de Boodschapper van *Allāh* naar de *muṣallah*.² Hij zag onderweg een groep mensen die aan het handelen waren. “Handelaren!”, zei hij, waarop de mensen naar hem keken. “In het Hiernamaals zal de handelaar (*tādjir*) vrijwel zeker opgewekt worden als oplichter (*fādjir*). Behalve degenen die *Allāh* vrezen, die doen wat goed is en liefdadigheid geven”³.

Met betrekking tot de ethiek die men tijdens de handel dient te hanteren, wijdt de Profeet in onderstaande *ḥadīth* uit. Het gaat over twee vrome mannen in de geschiedenis van het volk van Israël: “Voorheen was er een man die een stuk land kocht van een andere man. Later vond hij een

1. Ahmad, IV, 6; Abu Dāwūd, Buyū, 1/3326.

2. Dit is de benaming van een grote plek speciaal voor het houden van het vrijdag-, het *ʿid*- of het begrafenisgebed. Deze *muṣalla's* werden doorgaans in de buitenwijken van de stad georganiseerd, opdat deze gebeden voor grote groepen toegankelijk zouden zijn.

3. Tirmidzi, Buyū, 4/1210.

pot met goud op dat land. Hij bracht de pot naar de man van wie hij het land had gekocht en zei: “Neem het goud, aangezien ik alleen het land van jou heb gekocht en niet het goud dat zich erin bevindt!” “Nooit! Ik heb jou het stuk land en alles wat erop was verkocht”. Ze waren niet in staat om de kwestie zelf op te lossen en dus wezen ze een derde persoon aan om hierover te oordelen. Nadat deze man beide versies had aangehoord, vroeg hij: “Hebben jullie kinderen?” Een van de mannen had een zoon en de andere een dochter. “Laat hen met elkaar trouwen”, stelde de arbiter voor. “Geef het geld aan hen uit en geef de rest als liefdadigheid weg”¹.

De Profeet was in zijn vroege jaren ook handelaar geweest en had in die hoedanigheid vele lange handelsreizen gemaakt. Toen hij in Medina kwam, stelde hij dan ook enkele principes vast, waaronder het volgende: “Negentiende van het inkomen is handel”². “Het meest toegestane en het beste wat een persoon kan eten is datgene wat hij met zijn eigen handen heeft verdiend”³.

Afgezien van de fysieke invloed, heeft voedsel ook een spirituele invloed. Ieder hapje, of het nu van iets afkomstig is wat toegestaan of niet toegestaan is, of van iets twijfelachtig afkomstig is: het eten ervan heeft effect op onze geest. De aard van dat wat we eten heeft effect op hoe wij ons voelen. Het belang van de oorsprong van geld bij aanbiddingen wordt duidelijk als men de onderstaande *ḥadīth* over de bedevaart als uitgangspunt gebruikt:

“Degene die het Huis bezoekt met geld dat niet op een toegestane wijze (*ḥarām*) is verdiend, heeft het gehoorzamen van *Allāh* achter zich gelaten. Zo’n persoon, die na het aannemen van de staat van *iḥrām* zijn kameel bestijgt en ‘*Labbayk Allāhuma labayk*’ roept, zal alleen vanuit de Hemel het antwoord ‘geen *labayk* voor jou, noch een *sadayk*’ te horen krijgen, omdat de verdiensten, het inkomen en zelfs de kameel niet legitiem verworven zijn. Keer dan ook terug als zondaar, zonder dat je hier de beloning voor krijgt. Jij zal heftige rampen meemaken.”

‘Echter als een persoon de *ḥaddj* verricht met geld dat *ḥalāl* is verdiend en hij zet zijn voet op de stijgbeugel van de kameel, dan zal zijn ‘*Labbayk Allāhuma labayk*’ beantwoord worden met ‘*Labayk* en *sadayk*. Jouw kameel is legaal (*ḥalāl*), net als je kleding en je voorzieningen. Ga dan terug met veel beloningen en zonder het vuil van zondes. Wees blij, hetgeen jou te wachten staat zal jou gelukkig maken!’⁴.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb aḥādīth al-anbiyā’* (60), *ḥadīth* 3472; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-Aqḍiyya* (30), *ḥadīth* 1721; I bn Mādja, Luqāt, 4.

2. *Suyūti*, I, 113.

3. Ibn Maja, *Tidjāra*, 1.

4. Haythami, III, 209-210.

De deur naar verboden verdiensten is door de goddelijke verklaringen in *sūra* al-Baqara (2) tot verboden verklaard. Dit komt omdat de toegang ertoe zeer belangrijk is, maar toch vaak wordt geschonden. Dat werd direct na *shirk* duidelijk gemaakt. *Suwar* Al-'An'ām (6), Al-A'rāf (7), Yūnus (10), An-Nahl (16) – alle geopenbaard in Mekka – bevatten geen grote aantallen juridische bepalingen, maar wel duidelijke aanwijzingen ten aanzien van wat verboden en toegestaan is in handel. Die verzen verschijnen direct na de verzen over een standvastig geloof in *Allāh*¹.

De Profeet benadrukte de noodzaak van moed en eerlijkheid in handel. Hij zei: “Een dappere handelaar die zijn handelswaar te koop aanbiedt, wordt daarmee voorzien, terwijl degene die op de zwarte markt handelt vervloekt is”². “Een laffe handelaar zal zijn winst worden ontnomen, terwijl een dappere handelaar zal worden voorzien van zijn waren”³.

Enkele andere commerciële principes die de Boodschapper van *Allāh* hanteerde, worden in de onderstaande *aḥadīth* uitgelegd: “Een koper en verkoper zijn vrij om van gedachten te veranderen, zolang ze nog in elkaars tegenwoordigheid vertoeven. Als zij een eerlijke overeenkomst sluiten waarbij zij elkaar alles bekend maken, dan is hun overeenkomst gezegend. Indien zij enkele zaken verborgen houden en liegen, dan vervliegt deze zegening”⁴. “Eden maken goederen aantrekkelijk, maar ze ontnemen de zegeningen ervan”⁵.

De Profeet verbood praktijken waarbij goederen werden onderschept voordat ze op de markt komen, maar ook verbood hij het sluiten van de definitieve overeenkomst voordat de goederen bij de eigenaar zijn gebracht, het verkopen van goederen zonder dat men ze in bezit heeft, het bieden op koopwaar als er al een andere overeenkomst ligt, en tenslotte het zaaien van onenigheid tussen klanten⁶.

De Profeet benadrukte dat men gemakkelijk, soepel in de omgang dient te zijn in de handel: “Moge *Allāh* Zijn Genade overvloedig uitstorten over de persoon die vrijgevig en toegevend is bij het kopen, verkopen en het accepteren van een uitstaande lening”⁷. “*Allāh* heeft een persoon die voor jullie leefde met genade behandeld, alleen omdat hij toegevend was tijdens

1. *Qur'ān*: *sūra* Al-'An'ām (6), *aya* 136-152; *sūra* Al-A'rāf (7), *aya* 32-33; *sūra* Yūnus (10), *aya* 59-60; *sūra* An-Nahl (16), *aya* 95, 115-116. Zie ook: Drāz, an-Naba'u'l-Azīm, p. 193.

2. Ibn Mādja, *Tijarat*, 6.

3. Daylami, II, 79.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, *kitāb al-buyū'* (34), *ḥadīth* 2082; *Ṣaḥīḥ Muslim*, *kitāb al-buyū'* (21), *ḥadīth* 1532 a.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, *kitāb al-buyū'* (34), *ḥadīth* 2088; *Ṣaḥīḥ Muslim*, *kitāb al-musāqā* (22), *ḥadīth* 1606.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, *kitāb al-buyū'* (34), *ḥadīth* 2160-2167; *Ṣaḥīḥ Muslim*, *kitāb al-buyū'* (21), *ḥadīth* 1412-1523.

7. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, *kitāb al-buyū'* (34), *ḥadīth* 2076.

het kopen, het verkopen en het vragen naar het geld dat men hem nog was verschuldigd”¹.

Indien men hebzuchtig en verblind is door de wereldse zaken, en hiermee de richtlijnen van de Profeet aan de kant schuift, zal men zich in het Hiernamaals niet anders dan armoede op de hals halen. De eerlijke handelaren daarentegen krijgen de blijde tijdingen die de Profeet hen gegeven: “Een moslimhandelaar die eerlijk en betrouwbaar is zal zich onder de martelaren in het Hiernamaals bevinden”².

9. *Masjid an-Nabī* en het huis van de Profeet

Er was in het begin nog geen moskee in Medina; de Profeet was gewoon te bidden waar hij het geschikt achtte. Niet lang nadat de moskee in *Quba* was gebouwd, werd de *Masjid an-Nabī* gebouwd. Deze moskee staat er vandaag de dag nog steeds.

Bij zijn aankomst in Medina, knielde Qausa, de kameel van de Boodschapper, op een stuk land dat tot de *Nadjaar*-stam behoorde. Zij hadden dit land vacant gelaten, zodat de dadels er konden drogen. Het stuk land was eigendom van twee wezen; Sahl en Suhayl. Toen de Profeet van zijn kameel afstapte, verklaarde hij: “Dit zal onze plek zijn!”

Hij vroeg naar de eigenaren van het stuk land, waarop hij de informatie van Mu’adz ibn Afra kreeg. De Profeet vroeg Sahl en Suhayl om een prijs te noemen voor het land, opdat hij het van hen kon kopen. “Geen sprake van, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordden de twee jongens. “Wij kunnen niet anders dan het land aan u geven, opdat wij onze beloning van niemand anders dan *Allāh* zullen krijgen!” Echter de Boodschapper van *Allāh* accepteerde hun vrijgevege aanbod niet en kocht het land uiteindelijk voor een bepaalde prijs.³

Het land bevatte nog enkele graven van afgodendienaren, enkele terpen en hier en daar wat dadelbomen. De graven werden opgegraven en verplaatst, de terpen werden geëgaliseerd en de bomen werden omgehakt.⁴ De Profeet gaf toen de opdracht om van modder stenen te maken, zodat deze voor de constructie konden worden gebruikt.⁵

Tijdens de bouw nam de Boodschapper, tezamen met de metgezellen het werk op zich om de stenen te tillen. Hij zei daarbij: “Deze last is niet de last vanuit *Khaybar*, maar het is de beste en zuiverste daad die men

1. Tirmidzi, *Buyu’*, 75/1320.

2. Ibn Mâdja, *Tijâra*, 1.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3906; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-masājid wa mawāḍi‘ as-Salāt* (5), *ḥadīth* 524 a.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-masājid wa mawāḍi‘ as-Salāt* (5), *ḥadīth* 524 a.

5. Ibn Sa’d, I, 239.

omwille van *Allāh* kan verrichten”¹. Met deze uitspraak doelde de Profeet op het feit dat het dragen van de stenen niet slechts een wereldse klus is. Zij levert meer op dan goederen zoals dadels en rozijnen die toen, omwille van commerciële redenen vanuit *Khaybar* werden geïmporteerd.

Een metgezel die aarde tilde kwam bij de Profeet, die zelf een steen in zijn hand had, en drong er bij de Profeet op aan om hem de steen te laten dragen. Maar de Profeet antwoordde: “Het is beter als je een andere steen pakt, want jij hebt *Allāh* niet meer nodig dan ik!”²

De Profeet leverde persoonlijk een bijdrage aan de bouw, waarmee hij de metgezellen een vorm van spirituele verantwoordelijkheid en een aanmoediging gaf om te werken³. In reactie zeiden de metgezellen: “Rusten terwijl de Profeet werkt zal ons niet anders dan doen dwalen”⁴.

Tijdens de bouw was een man van *Hadramaut* aanwezig. Hij was bekwaam in het maken van stenen en werd door de Profeet persoonlijk geprezen: “Moge *Allāh* zijn genade geven aan hem die zijn werk perfect uitvoert. Ga zo door, ik zie dat je er goed in bent!”⁵.

Ook *Allāh* wenst dat de gelovigen hun werk zo goed mogelijk uitvoeren. Dit blijkt uit de volgende *aya* waarin het doen van goede werken direct wordt gevolgd door de liefde van *Allāh* voor degenen die deze daden uitvoeren.

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

“En besteed jullie bezit voor de zaak van *Allāh* en stort je niet eigenhandig in het verderf en doe goed: *Allāh* houdt waarlijk van hen die goed doen”⁶.

Tijdens de bouw van de moskee herhaalde de Profeet de woorden van een metgezel, terwijl hij samen met de metgezellen schouder aan schouder stenen tilde: “O *Allāh*, de ware beloning is die van het Hiernamaals. Heb genade met de *ansār* en de *muhājirūn*!”⁷.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), ḥadīth 3906.

2. Samhūdi, I, 333.

3. De houding van de Profeet is het beste voorbeeld dat bestuurders zich kunnen toeëigenen. Ze dienen in alles een voorloper te zijn, ze dienen de verantwoordelijkheid op zich te nemen en voorkomen dat iemand arrogant wordt en dat hij dan de verantwoordelijkheid lichtzinnig opvat. In navolging van het voorbeeld van de Profeet, bouwde ook Sultan Ahmad I mee aan de Sultan Ahmad Moskee. Als een normale bouwvakker stak hij zijn handen uit zijn mouwen, pakte een schep en een pikhouweel. Na zijn dood had zijn dochter Djauhar Nasiba Hatūn een droom waarin ze hem op een geweldige plek in het Paradijs zag. Ze vroeg hem nieuwsgierig: “door welke daad heb jij deze hoge rang in het Paradijs bereikt, papa?” “Ik droeg stenen op mijn rug tijdens de bouw van de moskee”, antwoordde hij. “En dat is de reden dat ik deze rang heb verkregen.”

4. Ibn Hishām, II, 114.

5. Samhūdi, I, 333; Diyārbakri, I, 344.

6. *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), *aya* 195.

7. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), ḥadīth 3906.

Terwijl iedereen de stenen een voor een tilde, tilde Ammaar bin Yâsir twee stenen tegelijkertijd. Een voor hemzelf en een namens de Profeet. Toen de Boodschapper van *Allāh* zijn ijver opmerkte, veegde hij het stof van hem af en zei: “Waarom draag je de stenen niet een voor een zoals je vrienden, Ammaar?” “Ik doe dit vanwege de beloning van *Allāh*”, antwoordde hij. De Profeet klopte hem op zijn rug en zei: “Anderen hebben één beloning, en jij hebt er twee!”¹.

Het onderstaande verslag toont aan dat zowel mannen als vrouwen enthousiast meewerkten aan de bouw van de moskee: “Toen zijn vrouw overleed, spoorde ‘Abdullah ibn Auf de mensen aan om haar kist met enthousiasme te dragen, aangezien zij en haar slaven stenen voor de moskee van de Profeet, gebouwd op een fundament van vroomheid, ’s nachts hebben gedragen. En wij mannen droegen ze tweemaal daags, gedurende de dag”².

Masjid an-Nabī was oorspronkelijk een vierhoek met een lengte en breedte van ongeveer honderd *zīra*.³ De hoogte was ongeveer vijf tot zeven *zīra*. De eerste drie daarvan waren van steen, daarna werden er stenen van modder gebruikt.⁴ Modder werd aanvullend ook gebruikt voor het metselwerk.⁵ Als pilaren werden grote stammen van dadelbomen gebruikt. Deze werden, aan de kant van de *qibla*, in een rij naast elkaar gezet. Van de bladeren en andere takken van dat soort bomen werden andere pilaren en het dak gemaakt.⁶ De *mihrab* was gericht naar *Masjid al-Aqsa* in Jeruzalem. De moskee had drie deuren. Toen de *qibla* werd veranderd richting de *ka‘ba* in Mekka, sloot de Profeet één deur en opende hij er één aan de kant die in de richting van Damascus wijst⁷. Er werden nog twee andere ruimtes aan de moskee gebouwd, bedoeld voor de Profeet en zijn familie⁸. Het aantal van die ruimtes werd in de loop der tijd uitgebreid.

Hasan Basri, die een gedeelte van zijn jeugd in het huis van de Profeet doorbracht, omdat zijn moeder een helper was van Umm Salama, vertelt hoe makkelijk een persoon het dak van die ruimtes kon aanraken⁹, waardoor duidelijk wordt hoe laag die ruimtes moeten zijn geweest. De deuren van de ruimtes bestonden uit vilt gemaakt van zwarte vacht¹⁰.

1. Ahmad, III, 91; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 256.

2. Haythami, II, 10.

3. Een *zīra* is 75 centimeters.

4. Ibn Sa‘d, I, 239.

5. Diyārbakri, I, 344.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-salāt* (8), *ḥadīth* 446.

7. Diyārbakri, I, 346.

8. Ibn Sa‘d, I, 240.

9. Ibn Sa‘d, VII, 161; Suhayli, I, 248.

10. Ibn Sa‘d, I, 499.

Said ibn Musayyab, een van de grote *imāms* van de *tābi‘ūn*, uitte zijn verdriet over het neerhalen van deze ruimtes ten tijde van de Umayyaden-dynastie, en de inlijving ervan in de moskee.: “Bij *Allāh*, wat hoopte ik dat deze ruimtes onaangeraakt waren gebleven opdat de generatie van vandaag de dag deze had kunnen bezoeken en had kunnen zien hoe tevreden de Boodschapper is geweest met datgene wat hij had, en opdat zij zich niet bezig zou houden met het oppotten en najagen van rijkdom!”¹.

Aangezien het dak van de moskee was bedekt met de bladeren van dadelbomen, kon er op de vloer modder ontstaan als het regende. Toen de Profeet tijdens de *Ramaḍān* in *i‘tikāf* was, had regen de moskee overspoeld. Op het gezicht van de Profeet zaten sporen van modder toen hij het *fajr*-gebed leidde.²

Bij een andere gelegenheid had het eveneens geregend, waardoor de grond vochtig was geworden. Een man nam daarom wat zand in zijn kleren mee, en legde dat over het oppervlak van de binnenruimte, opdat dat kon drogen. De Profeet, onder de indruk, zei vervolgens na het gebed tegen hem: “Wat een goed idee!”³.

Tamīm ad-Dāri nam eens uit Damascus een behoorlijke hoeveelheid lampen met zich mee, inclusief olie en lontjes. Het was vrijdag en hij was op weg naar de moskee. Hij vroeg zijn dienaar Abū al-Barrād om wat olie en water in de lampen te doen en ze op te hangen in de moskee, en ze na zonsondergang aan te steken. Toen de Profeet de moskee zag oplichten, vroeg hij van wien het idee afkomstig was. “Het idee was van Tamīm, o Boodschapper van *Allāh*”, was het antwoord. De Profeet was zichtbaar blij en zei toen tegen Tamīm: “Jij hebt de islam verlicht en haar moskee versierd. Moge *Allāh* jou daarom hier en in het Hiernamaals verlichten!”⁴ .

De woorden van de Profeet geven aan dat *Masjid an-Nabawi* een van de drie moskeeën is waarvan het de moeite waard is om een reis ernaar toe te ondernemen en om er aanbiddingen te verrichten⁵. Hij zegt in een *ḥadīth*: “De ruimte tussen mijn huis en mijn *minbar* is een tuin zoals de tuinen in het Paradijs. Mijn *minbar* bevindt zich boven mijn bron (*Kauthar*)”⁶.

1. Ibn Sa‘d, I, 499-500.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-i‘tikāf* (33), *ḥadīth* 2027.

3. Abu Dāwūd, *Salāt*, 15/458.

4. Samhūdi, II, 596-597; Ibn Hadjar, *al-Isāba*, II, 18.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍl as-Salāt fī masjid Mekka wa Madīna* (20), *ḥadīth* 1189; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥaddj* (15), *ḥadīth* 1394.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍl as-Salāt fī masjid Mekka wa Madīna* (20), *ḥadīth* 1195-1196; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al- ḥaddj* (15), *ḥadīth* 1390.

In de woorden van de Profeet levert een gebed dat wordt verricht in zijn moskee een beloning op die duizend keer groter is dan een gebed dat elders wordt verricht, op het gebed bij de *ka'ba* na¹.

Volgens een overlevering van Anas sprak de Profeet de gemeenschap aanvankelijk in de moskee aan terwijl hij op een stronk van een dadelboom leunde. De behoefte aan een *minbar* was groot, waardoor die werd opgericht en de Profeet daarna vanaf de *minbar* zijn *khutba* gaf. Echter op het moment dat de Profeet de *minbar* voor de eerste keer opging, morde en gromde de stronk zo hard als een kameel, waarmee zij aangaf dat zij zich verlaten voelde. De Boodschapper van *Allāh* stapte onmiddellijk van de *minbar* af, en ging een tijdje tegen de stronk aan leunen. Pas toen hij dat deed, werd de stronk rustig en stopte zij met het maken van geluiden². “Zij huilde omdat zij verder weg was van de *dzikr* dan waarvan het voorheen was”, zei de Profeet³.

De verslagen over waar de stronk naar toe werd verplaatst, verschillen. Eén verslag stelt dat zij begraven is onder de *minbar*, terwijl een ander verslag stelt dat zij op het dak is geplaatst. Waar zij ook geplaatst werd, één ding is zeker: tijdens de herbouw van de moskee in de tijd van kalief ‘Uthmān werd de stronk door Ubayy ibn Ka`b meegenomen en in zijn huis bewaard, totdat zij volledig was opgegeten door insecten⁴.

Direct na zijn aankomst in Medina was een van de eerste initiatieven die de Profeet ondernam het zorgen voor een hechte band in de islamitische gemeenschap door het bouwen van de moskee. De verschillen in rijkdom en status vervaagden. Iedere dag, vijf keer per dag, in het Huis van *Allāh* te staan had een grote invloed op de rol van het creëren van broederschap onder de gelovigen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat islamitische steden doorgaans rondom moskeeën zijn gebouwd: zij dienden als schakelpunten voor de buurten erom heen en droegen bij aan de uitbreiding van de stad.

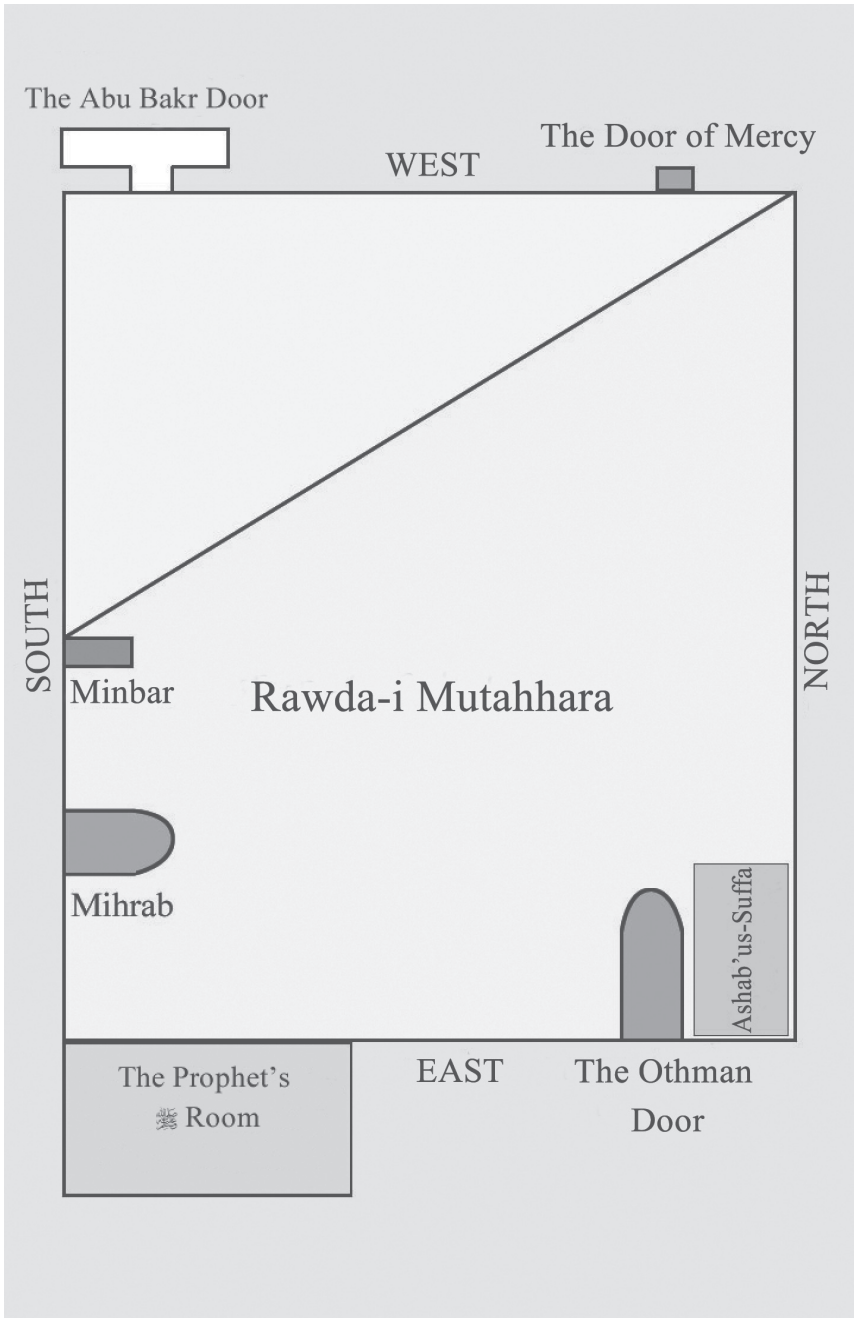
De moskee vormde een plaats voor aanbidding, en eveneens een school en een plek voor een algemene vergadering bij het nemen van besluiten. Zij vormde een centrum waar bestuurlijke en militaire zaken werden besproken, alsmede een ziekenhuis en een plaats waar mensen hun vrije tijd konden doorbrengen. De moskee gaf ook onderdak aan ongehuwden en aan dakloze metgezellen, die regelmatig preken en lessen gaven, of de gemeenschap begeleiden bij het gedenken van *Allāh*. De moskee was dus ook een soort gastverblijf.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍl al-Salāt fī masjid Mekka wa Madinah* (20), *ḥadīth* 1190; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥajj* (15), *ḥadīth* 1394.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-jumu‘ah* (7), *ḥadīth* 918; Tirmidzi, *Manāqib*, 6/3627.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), *ḥadīth* 3585; Ahmad, III, 300.

4. Ibn Sa’d, I, 251-252.

10. Het aanmoedigen van het gezamenlijke gebed

Een van de meest fundamentele zaken van de islam is sociale training. De eerste fase van deze sociale training van een moslim is het verrichten van het gezamenlijke gebed, in *jamā'a*. Het is een van de pilaren die de islamitische gemeenschap stabiliseert. Waar het ook gehouden moge worden, het gezamenlijke gebed is de sociale geest van de islam. Dat wil zeggen dat er eenheid en solidariteit onder de leden van de gemeenschap worden gecreëerd, door de *salāt*, een karakteristieke eigenschap van een moslim, in gemeenschap in de moskee te laten verrichten. Het bezoeken van de moskee en het deelnemen aan het gebed zijn daarmee getuige van het feit dat hij een gelovige is. De Profeet heeft gezegd: “Indien je ziet dat een persoon er een gewoonte van maakt om de moskee te bezoeken, wees dan getuige van zijn *īmān*, daar *Allāh* heeft gezegd:

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ

“Alleen hij kan de moskeeën onderhouden die in *Allāh* en de Laatste Dag gelooft, het gebed verricht, de *zakāt* geeft en niemand vreest behalve *Allāh*. Hopelijk zijn zij het die tot de rechtgeleidenen mogen behoren”^{1 2}.

Het belang van het fysiek onderhouden van een bezoek aan de moskee wordt gelijkgesteld aan het spiritueel onderhouden van het geloof, door daar het gezamenlijke gebed te verrichten. Het is daarmee een plicht voortkomend uit dienaarschap. De onderstaande woorden komen van Abū Hurayra: “Op deze aarde zijn er waarlijk vier vreemde dingen: de *Qur’ān* die door een tiran is gememoriseerd, een moskee waar het gebed niet in verricht wordt ondanks het feit dat zij zich in een moslimland bevindt, een *Qur’ān* die niet gelezen wordt ondanks dat hij in een huis aan de muur hangt, en een rechtschapen persoon die onder verdorven personen leeft”³.

Allāh, verheerlijkt is Hij, hecht enorm veel belang aan het verrichten van het gezamenlijke gebed. Dit belang is zo groot dat Hij het gebiedt, zelfs in tijden van oorlog. En Hij onderwijst de mensen door middel van de *Qur’ān* zelfs hoe men dit dient te doen.

Abū Hurayra legt uit: “De Boodschapper van *Allāh* nam eens een pauze tijdens zijn reis ergens tussen *Djanāan* en *Usfān*. De afgodendienaren zweerden gezamenlijk om: ‘Iets voor te bereiden en de gelovigen aan te vallen als het ‘*asr*-gebed was aangebroken, daar het gebed hem dierbaarder

1. *Qur’ān: sūra At-Tauba* (9), aya 18.

2. Ibn Mādja, *Masādjid*, 19.

3. Daylami, III, 108/4301.

was dan zijn ouders en kinderen!'. Op dat moment kwam *DDjibriel* naar de Boodschapper van *Allāh* en gaf hem *aya* 102 van *sūra* an-Nisā'. Hierin wordt uitgelegd hoe de *salāt* verricht dient te worden tijdens een veldslag"¹.

Ongeacht de omstandigheden dient een moslim zich vast te klampen aan het verrichten van het gezamenlijke gebed. Enkele *aḥadīth* die het belang van het gezamenlijke gebed sterk aanmoedigen zijn:

"Het gebed dat in gemeenschap wordt verricht, levert een beloning op die 27 keer meer is dan het gebed dat een persoon in zijn eentje verricht"².

"Voor degene die de moskee dag en nacht bezoekt, zal *Allāh* vanwege de reis heen en weer een beloning in het Paradijs in het vooruitzicht stellen"³.

"Iedere keer dat iemand grondig *wuḍū'* verricht en het gebed wil verrichten, beloont *Allāh* hem telkens als hij zijn rechtervoet optilt om een stap te zetten, en wist Hij telkens wanneer hij zijn linkervoet neerzet een zonde uit, ongeacht of de moskee dichtbij of ver weg is. Wanneer hij het gebed in gemeenschap in de moskee verricht, dan zullen zijn zonden worden vergeven, dit geldt zelfs wanneer hij bij de moskee aankomt en slechts een gedeelte van het gebed meedoet als men al begonnen is, en de persoon het gebed zelf nadien afmaakt. Hetzelfde geldt indien een persoon aankomt en het gebed al volledig verricht is en hij het gebed zelfs helemaal dient te verrichten"⁴.

"Een gelovige die in de moskee wacht tot het gebed is verricht, wordt beschouwd alsof hij in gebed staat"⁵.

Abū Hurayra levert over dat: "De Boodschapper van *Allāh* eens vroeg: "Zal ik jullie informeren met welke daden *Allāh* de zondes uitwist en de rangen verheft?" "Graag! O Boodschapper van *Allāh*", antwoordden we. "Verricht de *wuḍū'*, hoe moeilijk dat ook kan zijn, vergroot het aantal stappen naar de moskee en verricht het ene gebed na het andere. Dit is het ware *ribāt*"⁶.

Yâzîd ibn `Amr verhaalt over een andere gelegenheid: "Ik kwam eens naast de Boodschapper van *Allāh* staan toen hij het gebed verrichte. Ik ging zitten en deed niet mee met de *jamā'a*. Toen de Boodschapper van *Allāh* zich naar ons keerde nadat hij het gebed had voltooid, zag hij dat ik naast

1. Tirmidzi, Tafsîr, 4/21.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adzān* (10), *ḥadīth* 649.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adzān* (10), *ḥadīth* 662.

4. Abu Dâwûd, *Salāt*, 50/563.

5. Ibn Mâdja, *Masâdjid*, 14.

6. *Ribāt* heeft meerdere betekenissen, waaronder het ego laten gehoorzamen, het wachthouden aan de grenzen of het strijden op het pad van *Allāh*. *Ribāt* levert grote beloningen op en wordt zowel in de *Qur'ân* en de *sunna* sterk aanbevolen.

7. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb at-ṭahāra* (2), *ḥadīth* 251.

hem zat. “Ben je geen moslim geworden, Yâzîd?”, vroeg hij. “Natuurlijk wel, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordde ik. “Wat houd je dan tegen om het gebed in gemeenschap te verrichten?”, vroeg hij. “Ik ging ervan uit dat jij het gebed al had gebeden, waardoor ik het thuis zou verrichten”. Daarop adviseerde de Boodschapper van *Allāh*: “Als je naar de moskee komt en je ziet mensen het gebed verrichten, doe dan met hen mee. Het telt als een bonus, zelfs als je het al hebt gebeden; en wat je al hebt gebeden, telt als het verplichte (*fard*)”¹.

De Profeet maakte geen compromissen ten aanzien van het gezamenlijke gebed, hij wilde dat de moslim hun levens en routines op basis van de vijf dagelijkse gebeden inrichten. Een voorbeeld van deze instelling is de kwestie van ‘Abdullah ibn Umm Maqtûm, die bij de Profeet verscheen en vroeg: “Zoals u weet ben ik blind, o Boodschapper van *Allāh*, en mijn huis is ver van de moskee. Ik heb een gids, maar hij helpt mij niet. Heb ik toestemming om de gebeden thuis te verrichten? “Kun je de *adzān* horen?”, vroeg de Profeet, waarop Ibn Maqtûm positief antwoordde. “Dan kan ik geen excuus bedenken waarom jij het gezamenlijke gebed kan missen”, zei de Boodschapper van *Allāh*.”²

Met betrekking tot het aanwezig zijn in moskeeën die ver weg gelegen zijn, zei de Boodschapper van *Allāh*: “Degenen die de meeste zegeningen van een gebed verdienen, zijn degenen die van ver komen lopen. En degene die achter de imâm wacht in het gezamenlijke gebed verdient veel meer beloningen dan degene die het gebed snel verricht en weer terugkeert naar huis en gaat slapen”³. “Hoe groter de afstand van de moskee tot zijn huis, hoe groter de beloning voor de weg erheen”⁴.

De Profeet heeft verschillende personen een waarschuwing gegeven voor het niet aanwezig zijn bij het gezamenlijke gebed. Ubayy ibn Ka`b legt uit: “Op een bepaald moment leidde de Profeet ons in het *fadjr*-gebed, waarna hij zich omdraaide en vroeg of een bepaald persoon aanwezig was. Dat bleek niet zo te zijn. De Boodschapper van *Allāh* vroeg toen of een ander persoon aanwezig was, maar ook hij bleek afwezig te zijn. Hierop zei de Profeet: “Dit zijn de twee gebeden die het moeilijkst zijn voor de hypocrieten om bij aanwezig te zijn. Als jullie zouden weten hoe groot de beloning zou zijn, dan zouden jullie bij het gezamenlijke gebed aanwezig zijn, zelfs als jullie daarvoor hadden moeten kruipen. De eerste rij is als die van de engelen. Als jullie de waarde hiervan hadden beseft dan zouden jullie met elkaar

1. Abu Dâwûd, Salât, 56/577.

2. Abu Dâwûd, Salât, 46/552.

3. *Şahîḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adzān* (10), *ḥadīth* 651.

4. Abu Dâwûd, Salât, 48/556.

gewedijverd hebben om iedere plek. De *salāt* die men tezamen met iemand anders verricht, is beter en levert een grotere beloning op dan het gebed dat men in z'n eentje verricht. Hoe meer mensen er zijn, hoe tevredener *Allāh* is"¹.

De Profeet zegt in een andere *ḥadīth*: "Het gebed van een buurman van de moskee is alleen perfect als hij ook in de moskee aanwezig is"². Toen 'Ālī eens gevraagd werd wie er met die buurman werd bedoeld, zei hij: "Iedereen die de *adzān* hoort"³.

De onderstaande woorden van de Profeet bevatten een duidelijk waarschuwing voor hen die het gezamenlijke gebed verwaarlozen: "Als er in een stadje of in een weiland drie personen zijn die niet samen het gebed verrichten, dan zal *Shaytān* hen aanvallen en hen verslaan. Verricht daarom het gezamenlijke gebed, aangezien een schaap dat van de kudde afdrijft, door de wolf zal worden gepakt"⁴. "Ofwel de mensen stoppen met het verwaarlozen van het gezamenlijke gebed, ofwel *Allāh* zal hun harten verzegelen en hen tot de onachtzamen doen behoren"⁵.

11. De eerste *adzān*

In het begin werd er alleen 'Naar het gebed! Naar het gebed!' geroepen als de gelovigen geïnformeerd moesten worden over de aanvang van de tijd om te gaan bidden. De zegening van de *adzān* kwam pas later. Ondertussen overlegde de Profeet met de metgezellen over de meest geschikte manier om de gelovigen tot het gebed op te roepen: "Laten we een vlag hijsen als de tijd voor het gebed is aangebroken", zeiden sommigen. "De gelovigen kunnen dan anderen ervan in kennis stellen als zij de vlag zien."

De Boodschapper van *Allāh* vond dat geen goed idee, noch was hij blij met de optie om op een hoorn te blazen. Hij wees dit laatste voorstel af, omdat het 'een instrument van de joden' is. Ook het laten rinkelen van bellen kon niet op de goedkeuring van de Profeet rekenen, omdat het een typisch christelijk gebruik was. 'Abdullah ibn Zayd,⁶ een metgezel die tijdens

1. Abu Dāwūd, *Salāt*, 47/554.

2. Ibn Abi Shayba, I, 303.

3. Bayhaki, *as-Sunanu'l-Kubra*, III, 57.

4. Abu Dāwūd, *Salāt*, 46/547.

5. Ibn Mādja, *Masādjid*, 17.

6. 'Abdullah ibn Zayd ibn 'Aasim al-Ansāri werd door de Profeet geprezen, nadat hij hem tijdens de Slag van *Uhud* had verdedigd. 'Abdullah was niet de enige held in deze strijd; zijn gehele familie was dapper waardoor de Profeet hen ook prees en hen zijn burens in het Paradijs noemde. De Profeet bezocht geregeld het huis van Ibn Zayd om daar een gebed te verrichten. Ibn Zayd behoorde ook tot de metgezellen met de grootste toewijding aan de Profeet. Toen Mohammed overleed, smeekte hij tot *Allāh*: "O *Allāh*, ontnem mij mijn gezichtsvermogen, opdat ik niemand nog zie na de Profeet!" Zijn smeekbede werd geaccepteerd en 'Abdullah leefde de rest van leven blind. Hij zou later bij de Harra, samen met zijn zoons, als martelaar sterven. - Krui, V, 271.

de discussie aanwezig was, keerde op een gegeven moment terug naar huis. Daar rustte hij, in een staat tussen dommelen en slapen in, en had hij een visioen over de *adzān*. Toen hij wakker werd, begaf hij zich direct naar de Profeet om hem te vertellen hoe hem de *adzān* was geleerd toen hij was gaan liggen.

Nadat de Profeet werd verteld dat ‘Umar hetzelfde in had gezien een droom, beval hij Bilaal om de woorden van ‘Abdullah ibn Zayd hardop te herhalen. De *adzān* was voor het eerst te horen.¹ De *adzān* werd daarmee een *sunna*, en wel sterk genoeg om op het niveau van *wādʿijib* te verkeren: zij is namelijk gebaseerd op een droom, de praktijk van de Profeet en de goddelijke openbaring:

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ

“En wanneer jullie tot het gebed oproepen [...]”²

Hoewel ‘Abdullah ibn Zayd het medium tot de *adzān* was, dient men niet te vergeten dat het altijd de Profeet is geweest die de openbaringen kreeg. Het was slechts na zijn goedkeuring dat de *adzān* werd ingesteld als een manier om de gelovigen naar het gebed te leiden. Toen Bilaal El-Habashi eenmaal de eerste *adzān* had laten klinken, bereikte de oproep iedere hoek van Medina en snelden de gelovigen zich naar de moskee.

Ondanks alle andere voorstellen om de gelovigen naar de moskee te roepen, wees de Profeet deze allemaal af, behalve dus de *adzān*. Deze accepteerde hij met groot enthousiasme. Het is dan ook een exacte samenvatting van de islam, hoe de mens in *Allāh* gelooft, hoe de mens tegen de aanbidding aankijkt en tegen het leven in het algemeen. Men kan dus zeggen dat de Boodschapper van *Allāh* dus de best mogelijke optie koos om de mensen tot de *salāt* op te roepen.

Bevestigd door zowel de *Qur’ān* als de *sunna*, heeft de *adzān* de afgelopen 1400 jaar de gelovigen uitgenodigd om het gebed te verrichten: het is daarmee een universele en internationale oproep tot het gebed, en kan daarom ook niet worden veranderd in een andere taal dan het origineel. De *adzān* roept de gelovigen op tot naleving van hun verplichtingen. De Profeet heeft gezegd: “Als je de *adzān* hoort, herhaal het dan woord voor woord met de *mu’addzin*. Geef mij daarna de *salām*, daar de genade van *Allāh* tien keer zo groot is dan de *salām* die men mij geeft. Bid dan tot *Allāh* dat ik de *wasīla*, het recht van voorspraak krijg, een rang in het Paradijs die slechts aan één persoon wordt toegekend. Ik voorzie dat ik die zal krijgen. Ik zal mij

1. Abū Dāwūd, *Salāt*, 27/498.

2. *Qur’ān: sūra Al-Mā’ida* (5), aya 58.

verplicht voelen om namens iedere persoon die voor mij de *wasîla* vraagt, te bemiddelen”¹.

In een andere *ḥadīth* verzekert de Profeet met nadruk de toegang tot het Paradijs voor degene die de woorden van de *mu’addzin* nazegt als hij de *adzān* hoort. En over het gebed erna, heeft hij gezegd: “Ik zal zeker voorspraak doen voor degene die herhaalt wat hij in de *adzān* hoort: O Heer van deze perfecte uitnodiging en het gebed. Geef Mohammed de *wasîla* en *fadîla* en wek hem op met de rang van *mahmûd* die u heeft beloofd”².

De waarde van de *adzān* wordt in vele *aḥadīth* beschreven:

“Twee gebeden worden zelden of nooit geweigerd: de eerste is het gebed dat volgt op een *adzān*, en de tweede is het gebed dat tijdens een veldslag wordt verricht, wanneer twee partijen elkaar net aanvallen”³.

“Als mensen hadden geweten welke beloning degene krijgt die de *adzān* doet, dan zouden zij een andere manier hebben gevonden om te bepalen wie het zou mogen doen dan van het trekken van lootjes”⁴.

“Iedere keer dat de *adzān* wordt verricht, vlucht *Shaytān* naar een plek waar hij de *adzān* niet kan horen. Als de *adzān* eenmaal tot een eind is gekomen, keert hij terug. En hij verdwijnt weer als hij de *iqāma* hoort. Hij keert dan nog een keer terug, waarbij hij in de harten van de mensen kruipt en hen influistert “Jij moet dit niet doen, herinner je je dat”; dingen die daarvoor nooit in de gedachten van die mensen zouden zijn opgekomen. Hij gaat hiermee door tot dat de persoon dermate is afgeleid, dat hij niet meer weet in welke fase van het gebed hij verkeert”⁵.

12. De *Şuffa*: de school van kennis en wijsheid

Een gedeelte van de moskee was gereserveerd voor de *Şuffa*.⁶ Dit was een soort platform met dadelbladeren, dat behuizing gaf aan moslims die minder bedeeld waren, geen familie hadden en dergelijke. Die mensen worden ook wel de mensen van de *Şuffa* genoemd.⁷ Het aantal varieerde al naar gelang de mate van sterfte, vantrouwen of het vertrek van enkele leden als gevolg van verhuizingen, of door mensen die megingen naar het slagveld. Ondanks dat alles zou het aantal op een bepaald moment de zeventig personen hebben bereikt. Andere verslagen hebben het over

1. *Şaḥīḥ Muslim, kitāb as-salāt* (4), *ḥadīth* 383-384; Abû Dâwûd, *Salāt*, 26/523.

2. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adhān* (10), *ḥadīth* 614; Abû Dâwûd, *Salāt*, 37/529.

3. Abû Dâwûd, *Djihad*, 39/2540.

4. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adzān* (10), *ḥadīth* 615; *Şaḥīḥ Muslim, kitāb as-salāt* (4), *ḥadīth* 437.

5. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adzān* (10), *ḥadīth* 608; *Şaḥīḥ Muslim, kitāb as-salāt* (4), *ḥadīth* 388-389.

6. *Şuffa* is een term die wordt gebruikt om de meubels die waren verhoogd om op te zitten in oude huizen aan te geven. Het Turkse woord *Sofa* is ervan afgeleid.

7. Ibn Sa’d, I, 255.

honderd personen. Het was de Profeet die in hun levensonderhoud voorzag en die eveneens andere welgestelde metgezellen aanmoedigde om hen te helpen.

Abū Hurayra, ook behorende tot de (mensen van de) *Ṣuffa*, verhaalt: “Het volk van de *Ṣuffa* bestond uit gasten van de islam. Zij hadden geen familie tot wie zij hun toevlucht konden zoeken, noch andere verwanten. De Boodschapper van *Allāh* was gewoon om iedere donatie die aan hem werd gedaan aan hen te geven zonder daar zelfs iets van te houden. Als het een cadeau was, dan nam hij er een gedeelte van, de rest gaf hij weg aan de *Ṣuffa*. Hij deelde dus zelfs de cadeaus met hen”⁸.

Abū Hurayra beschrijft ook: “Ik heb zelf zeventig mensen van de *Ṣuffa* gezien. Geen van hen had kledingstukken die het hele lichaam bedekten. Ze hadden ofwel een *izhar* om hun lichaam vanaf het middel naar beneden af te dekken, dan wel een *rida* om vanaf het middel naar boven af te dekken. En dus knoopten ze hun kleding tot aan hun nek. Sommige kledingstukken reikten tot de dijen, andere tot de voetzool. Om te voorkomen dat hun privédelens zichtbaar werden, hielden zij hun kleding op hun plaats”⁹.

De volgende woorden komen van Fadla ibn Ubayd: “Toen de Boodschapper van *Allāh* voorging in het gebed, raakten enkele mensen achter hem buiten bewustzijn vanwege de honger. Zij behoorden allen tot de (mensen van de) *Ṣuffa*. De Arabieren uit de woestijn dachten dat zij gek waren. Nadat de *salāt* was afgelopen, ging de Boodschapper van Allah naar degenen toe die buiten bewustzijn waren geraakt en troostte hen met de woorden: “Indien jullie zouden weten welke beloning jullie staat te wachten, dan zouden jullie een nog grotere armoede en behoefte voor jezelf wensen”¹⁰.

‘Abd ar-Raḥmān ibn Abi Bakr verhaalt het volgende voorval: “De mensen van de *Ṣuffa* waren extreem arm. Ik kan me herinneren dat de Profeet op een dag zei: “Degenen die eten voor twee heeft, neem iemand van de *Ṣuffa* als derde persoon mee om te eten. En wie eten heeft voor drie, laat hij een vijfde, of zelfs een zesde persoon van hen uitnodigen om mee te eten”. Abū Bakr, mijn vader, nam drie van hen mee naar ons huis. De Boodschapper van *Allāh* nam er tien mee. Ik verzeker jullie bij *Allāh* dat bij iedere hap die we namen het voedsel vermeerderde. De gasten aten uiteindelijk totdat zij voldaan waren, maar het eten zag er nog rijker uit dan toen we met eten begonnen. Mijn vader staarde een tijdje naar het eten en vroeg zijn vrouw wat er aan de hand was. Zij kon alleen opmerken: “Ik zweer bij het licht in

8. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb ar-riqāq* (81), *ḥadīth* 6452.

9. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-salāt* (8), *ḥadīth* 442.

10. Tirmidzi, *Zohd*, 39/2368.

mijn ogen dat het eten drie keer meer is dan het was”¹. Dit voorval laat zien dat welvaart tot stand komt door oprecht en vrijgevig te zijn.

De leden van de *Ṣuffa* werkten zodra zich de mogelijkheid aanbood. Op andere tijden hielden zij zich bezig met aanbiddingen en het opdoen van kennis. Degenen die sterk waren konden in principe doen wat zij wilden: bijvoorbeeld het dragen van emmers water of stukken hout naar omliggende bergtoppen. Met het geld dat zij verdienden konden zij voedsel kopen voor henzelf en hun vrienden².

Ze waren uiterst voorzichtig en behoedzaam om hun waardigheid te behouden, en ze gedroegen zich zodanig dat hun gedrag geen schaduw kon werpen op hun karakter. Ze vroegen niets aan anderen. De mensen van *Ṣuffa* waanden zich het dichtst bij de bron van de religie. Ze ademden dezelfde lucht als die van de Profeet. Zij leerden daarom ook sneller dan anderen. Naast de Profeet bestonden hun leraren ook uit prominente metgezellen, zoals Ubayy ibn Ka`b, ‘Abdullah ibn Mas‘ūd, Mu‘ādz ibn Djabal en Ubāda ibn Sāmit.

De metgezellen van de *Ṣuffa* ondergingen een versnelde en gevorderde training. Dat blijkt ook uit het feit dat de *mukthirūn*, de metgezellen die het grootste aantal *aḥādīth* overleverden, vanuit de *Ṣuffa* afkomstig waren. De beroemdste onder hen was Abū Hurayra, die zei: “Mensen zijn verbaasd dat ‘Abū Hurayra een grote hoeveelheid *aḥādīth* heeft overgeleverd’. Echter, terwijl onze broeders van de *muhādjirūn* bezig waren met de handel op de bazaar, en de *ansār* bezig waren met het bewerken van hun land, was Abū Hurayra vaak aan de zijde van de Boodschapper van *Allāh* te vinden. Dit deden zij vrijwillig, en zij waren hierdoor getuige van vele zaken waar anderen geen getuige van konden zijn, evenals zij daarbij zaken leerden die anderen niet konden leren”³.

Iedere keer dat een delegatie Medina bezocht met als doel het leren van de islam, ontmoette deze de Profeet, en leerde zij van de metgezellen van de *Ṣuffa* wat zij nog niet wisten. En wanneer er een leraar naar een stam diende te worden gezonden die net moslim was geworden, dan stuurden men altijd iemand van de *Ṣuffa*.

Virtueel gezien komen de metgezellen van de *Ṣuffa* direct na de *khulafā’ ar-rāshidūn* (de rechtgeleide kaliefen, de ‘*ashara al-mubashara* (de tien metgezellen aan wie tijdens hun leven het Paradijs is beloofd), en de ‘*ashāb Badr* (de metgezellen die deelnamen aan de Slag bij *Badr*). *Allāh* zegt:

-
1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), ḥadīth 3581; *kitāb al-adab* (78), ḥadīth 6140; *kitāb al-mawāqit as-salāt* (9), ḥadīth 602; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ashriba* (36), ḥadīth 2057.
  2. Bukhārī, Maghāzi 28, Djihād 9; Ibn Sa`d, III, 514.
  3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘ilm* (3), ḥadīth 113.

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيَاهِهِمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْقَاقًا ۖ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

“(Liefdadigheid is) voor de armen die worden beperkt door (hun diensten aan) de zaak van *Allāh* en niet in het land kunnen rondtrekken (om wat te verdienen). Een dom (onwetend) persoon beschouwt hen als rijk vanwege hun bescheidenheid. Je kunt hen aan hun kenmerk herkennen: zij bedelen niet op een opdringerige wijze van mensen. En wat jullie ook aan goeds weggeven, *Allāh* weet het waarlijk”¹.

Habbâb beschrijft: “Aqra ibn Habr en Uyayna ibn Hisn, afgodendienaren die berucht waren vanwege hun verwaandheid, kwamen eens bij de Boodschapper van *Allāh*. Zij zagen hem zitten tussen de arme en de eenzame moslims, zoals Bilaal, Suhayb, Ammaar en mij,. Zij keken op ons neer en zeiden minachtend tegen de Boodschapper: “We willen dat jij voor ons een aparte plek vrijmaakt, opdat de andere Arabieren weten hoe superieur wij over hen zijn. Je weet heel goed dat veel delegaties van stammen uit Arabië ons bezoeken. We zouden ons schamen als zij ons in een situatie met die slaven zouden zien. Dus stuur ze weg als wij naderen, maar als je wil kan je met hen zitten als we er niet zijn!” “Ok, zeer goed”, antwoordde de Boodschapper van *Allāh*. “Dat is voor ons geen antwoord,” zeiden ze. “Geef ons de belofte op papier.” Dus de Boodschapper van *Allāh* liet ‘Alī een blad halen om de overeenkomst op te schrijven. Wij zaten nog steeds in een hoek. Toen kwam *Djibrīl* en hij openbaarde het volgende:

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ
وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۖ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۖ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“En verdrijf niet degenen die hun Heer in de ochtend en de avond aanroepen, daarmee Zijn Aangezicht zoekend. Jij bent in het geheel niet verantwoordelijk voor hen en zij zijn in het geheel niet verantwoordelijk voor jou. Zou jij hen verdrijven, dan zal jij tot de mensen behoren die onrecht plegen.

En op deze wijze hebben Wij sommigen van hen door middel van anderen beproefd, opdat zij kunnen zeggen:

1. *Qur’ān: sūra Al-Baqara (2), aya 273.*

“Zijn zij het die *Allāh* onder ons heeft begunstigd? Kent *Allāh* degenen die dankbaar zijn niet het beste?”

Wanneer zij die in Onze tekenen geloven, tot jou komen, zeg dan:

“Vrede zij met Jullie”.

Jullie Heer heeft Zichzelf barmhartigheid voorgeschreven; dus als iemand van jullie kwaad doet uit onwetendheid en daarna berouw heeft en zich verbetert, dan is Hij waarlijk Vergevingsgezind, Barmhartig.¹

We zaten zo dicht op hem, dat onze knieën tegen die van hem rustten. Na de openbaring bleven we met de Boodschapper van *Allāh* zitten zoals altijd, hij vertrok altijd wanneer hij dat wilde.

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِالْعَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

“Blijf geduldig bij degenen die hun Heer 's morgens en 's avonds aanroepen en die (de steun van) Zijn Aanwezigheid zoeken en laat jouw ogen niet van hen afdwalen op zoek naar de pracht van deze wereld [...]”².

Na dit vers stopte hij hiermee. Op dat moment begonnen wij ons steeds beter te gedragen. Na een behoorlijke tijd met de Boodschapper van *Allāh* samen gezeten te hebben, stonden wij als eersten op en vertrokken wij, zodat hij zich niet opgelaten zou voelen als hij ook vertrok”³.

Toen de bovenstaande openbaring gekomen was, stond de Profeet direct op en zocht naar arme gelovigen. Hij vond ze achterin de moskee, bezig met aanbidding. Hij keek naar ze en zei: “Alle lof is aan *Allāh*, Degene die mij met deze mensen van mijn *umma* heeft samengebracht! Mijn leven en mijn dood zal aan jullie kant zijn!”⁴.

Abū Sa‘īd levert over: “Ik zat met een groep arme mensen van de *muhādjirūn*. Enkelen van hen hadden niet eens voldoende kleding aan om hun gehele lichaam te bedekken, en dus zaten zij bij wijze van bescherming in de schaduw van anderen. Iemand reciteerde de *Qur‘ān*. Plotseling verscheen de Boodschapper van *Allāh*. Hij bleef staan wachten. Toen hij aankwam stopte de persoon met reciteren, waarop de Boodschapper van *Allāh* ons begroette en vroeg: “Wat zijn jullie aan het doen?” “Hij is onze leraar”, zeiden we. “Hij reciteert en wij luisteren metaandacht naar de *Qur‘ān*”. “Alle lof is aan *Allāh* Die in mijn *umma* mensen heeft geschapen met wie ik ben bevolen geduld te hebben”,⁵ zei de Profeet van *Allāh*.

1. *Qur‘ān*: sūra Al-‘An‘ām (6), aya 52-54.

2. *Qur‘ān*: sūra Al-Kahf (18), aya 28.

3. Ibn Mādja, Zohd, 7; Tabari, Tafsīr, VII, 262-263).

4. Wāhidi, p. 306.

5. Deze woorden zinspelen op de 28^e aya van sūra Al-Kahf (18). Daarin beveelt *Allāh* de Profeet om

De Boodschapper van *Allāh* kwam toen bij ons zitten, stak zijn vinger en zei: “Vorm een cirkel zoals deze...” Wij vormden daarop een cirkel om de Boodschapper van *Allāh*. Op dat moment gaf hij ons blijde tijdingen: “Er zullen blijde tijdingen voor het arme volk van de *muhādjirūn* aanbreken. Ik geef jullie het goede nieuws van een vol licht in het Hiernamaals. Jullie zullen het Paradijs een halve dag vóór de rijken binnengaan. En een halve dag staat gelijk aan vijfhonderd jaar op aarde!”¹

13. Het huwelijk tussen de Profeet en ‘Ā’isha

Het huwelijk tussen de Profeet en ‘Ā’isha was eigenlijk al in Mekka, voor de *hidjra*, gesloten. Maar het werd nadien in Medina geconsumeerd. ‘Ā’isha zegt hierover: “Toen de Boodschapper van *Allāh* naar Medina migreerde, liet hij zijn dochter en mij achter in Mekka. Later stuurde hij Zayd ibn Hārith en Abū Rāfi` naar Mekka. Hij gaf hen daarbij twee kamelen en vijfhonderd dirham om de reiskosten te dekken. Abū Bakr zond ‘Abdullah ibn Urayqit met hen mee, met nog eens twee of drie kamelen. En ook met de boodschap, dat mijn broer ‘Abdullah mijn moeder Umm Rumān, mijn zus Asmā en mij achterop de kameel naar Medina moest brengen. Abū Rāfi` regelde de kamelen voor Fātima, Umm Kulthūm en Sauda bint Zam`a, terwijl Zaid zorgde voor de zadels voor Umm Ayman en haar zoon Usāma. En dus vertrokken we allemaal.² We bereikten Bayz, nabij Mina, waar onze kameel wegrende terwijl ik en mijn moeder op de *haudadj* zaten.³ Mijn moeder was heel bang en ik hoorde haar zeggen: “O heb meelij met mijn dochter”.

Kort nadien kalmeerde *Allāh* onze kameel en konden wij de rest van de groep weer vergezellen. We bereikten uiteindelijk Medina veilig. Hoewel ik reeds eerder al met de Boodschapper van *Allāh* was getrouwd, verbleef ik nog steeds bij mijn familie. Op dat moment werden de moskee en de omliggende kamers gebouwd. De Boodschapper van *Allāh* trok erin, net als zijn familie. Na een tijdje vroeg mijn vader aan de Boodschapper van *Allāh* wat hem ervan weerhield om vervolg te geven aan het huwelijk. “De *mahr*”, antwoordde hij.

Vervolgens bood mijn vader hem de helpende hand en zond hem twaalf en een half *uqiyya*,⁴ waarna in de maand *Shawwāl* ons huwelijk geconsumeerd

---

geduldig te zijn met hen die het niet breed hebben en die als eersten de islam binnentraden. De Profeet werd opgedragen om hen in hun moeilijkheden met vriendelijkheid en gevoel te behandelen.

1. Abū Dāwūd, *Ilm*, 13/3666.

2. Zaynab moest nog iets langer in Mekka blijven omdat haar echtgenoot Abū Al-‘Ās ibn Rabī‘ weigerde zijn toestemming te geven.

3. Een *haudadj* is een kleine tent op het kameelzadel die voor vrouwen werd gebruikt.

4. Een *uqiyya* werd destijds als een munteenheid van zilver gebruikt. Het is ook een eenheid voor gewicht, die overeenkomt met ongeveer 128 gram.

werd¹. Er werd noch een kameel noch een schaap geslacht voor de bruiloft; alleen Sa'd ibn Ubâda² stuurde een grote hoeveelheid eten"³.

14. De situatie in Medina

De Medinensische periode, waarin de islam en de moslims soevereiniteit bereiken, was een levendige en energieke periode. Er vonden veel gunstige activiteiten plaats, waarmee de universele principes van de islam werden gevestigd; het bloed dat in de vele veldslagen vloeide, versterkte dit slechts.

In het begin ging het in Medina nog niet van een leien dakje, hoewel de inwoners van Medina de *muhâdjirûn* met open armen hadden verwelkomd. Er lagen grote gevaren op de loer, aangewakkerd door in eerste instantie de hypocrieten en de joden, die zich vanwege de opkomst van de islam afwijkend gedroegen: ze zaaiden de zaadjes voor vijandschap.

Het kenmerk van de hypocrieten was dat zij volhardend waren in hun polytheïsme, hoewel zij uiterlijke kenmerken vertoonden die de indruk gaven dat zij de islam geaccepteerd hadden. *Allâh* bedreigt hen in de *Qur'ân*:

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ ۗ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَىٰ الْبِقَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ ۗ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ۗ
سُئِدْبِهِمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يَردُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ

“Sommige bedoeïenen in jullie omgeving zijn hypocrieten, evenals sommige van de inwoners van Medina – zij volhardden in hypocrisie. Jij kent hen niet; Wij kennen hen (wel) en Wij zullen hen dubbel bestraffen, daarna zullen zij aan een vreselijke straf worden overgeleverd”⁴.

De hypocrieten waren zo behendig en vernuftig in hun misleiding, dat een goddelijke openbaring nodig was om inzicht te krijgen in hun manier van doen. De hypocrieten waren immers exceptioneel behoedzaam als het gaat om gedragingen die ook maar de geringste afkeuring zouden kunnen tonen.

1. Ibn Sa'd, VIII, 58, 62-63.

2. Sa'd ibn Ubâda werd bij de Tweede Eed van 'Aqaba moslim. Hij behoorde tot de twaalf vertegenwoordigers die daar werden gekozen. Overeenkomstig zijn rijkdom en enorme vrijgevigheid stuurde hij gedurende de zeven maanden die de Profeet in het huis van Khalid ibn Zayd woonde iedere dag maaltijden. Er ging geen dag voorbij dat Ibn Ubadah geen grote maaltijd verzorgde in zijn kasteelachtige huis. Iedereen was welkom. Hij voedde de *Suffa* iedere dag. Hij droeg de vlag van *Khazradj* bij vele veldslagen. Tijdens de Slag van *Dzû Qarâd* doneerde hij tien kamelenvrachten aan dadels aan het leger, tot de tevredenheid van de Profeet, die bad: 'O *Allâh*, heb genade met Sa'd en zijn familie!' Hij voorzag het gehele islamitische leger tijdens de expeditie tegen Banû Qurayzdhâ van eten. Zowel zijn leven als zijn rijkdom waren in feite middelen waarmee hij streed op het pad van *Allâh*, tot het moment waarop hij stierf. Omdat het huis van Sa'd in de buitenwijken van Medina stond en het zich daardoor op enige afstand van de moskee bevond, liet hij in de nabijheid ervan een kleine moskee bouwen. Toen Abû Bakr als kalief gekozen was, verhuisde Sa'd naar Damascus waar hij in 635 overleed. Hij werd begraven in een kleine stad genaamd *Ghuta*.

3. Ahmad, VI, 211.

4. *Qur'ân*: sûra At-Tauba (9), aya 101.

De Mekkaanse afgodendienaren die de moslims hadden gedwongen te emigreren, hielden zich ondertussen bezig met het aanwakkeren van de gevoelens die door de hypocrieten waren aangestoken. Zij correspondeerden geregeld met de hypocrieten en – uit angst voor de gedachte dat de islam zou opbloeien – spoorden hen aan om de zwaarden op te pakken tegen de moslims. Ze wilden de moslims van de aardbodem laten verdwijnen.

De dreiging van de afgodendienaren nam alleen maar toe. Indien deze inwoners van Medina zich zouden onthouden van omgang met de moslims, dan verzekerden de Mekkaanse stammen, dat zij zouden worden gesteund door alle stammen van het Arabische schiereiland. Er is één verschil, en dat is dat het zwaard niet discrimineert. Zij zouden dan zelf de klus klaren, zonder discriminatie van het zwaard zou de gehele bevolking van Medina aangevallen worden, alle moslims en degenen die op hen leken. Om te bewijzen dat de Mekkanen serieus waren in hun aanbod, stuurden zij groepen plundersaars die in de buitengewesten van Medina de voorraden van de moslims plunderden.

De situatie werd precair en het gevaar was zichtbaar aan de horizon. De gelovigen begonnen de straten in de nacht te bewaken en namen andere voorzorgsmaatregelen tegen een mogelijke aanval. Ook de Profeet deed hieraan mee. Kleine groepen werden naar de buitenwijken van Medina gestuurd om een oogje in het zeil te houden en ervoor te zorgen dat de stad niet verrast kon worden in het geval van een aanval.

Er bevonden zich ook nog joodse stammen, de aartsvijanden van de gelovigen in Medina. Zij waren constant op zoek naar het juiste moment om aan te vallen. Dankzij de erfenis van het verleden waren zij in een van de heftigste oorlogen met de moslims betrokken geraakt, wat bij de moslims weer voor hoofdbreken zorgde. De eerste *sūra* die in Medina werd geopenbaard, *sūra* Al-Baqara (2), benadrukte daarom dat de joden moesten worden uitgenodigd tot de islam. Nadat er een uitnodiging is gegeven aan de gehele mensheid, gaat deze *sūra* tussen *aya* 40 en 162 uitgebreid in op de 'Kinderen van Israël'. Bijna de helft van deze *sūra* handelt over de joden. Daarbij worden zij soms rechtstreeks aangesproken, in andere gevallen wordt er indirect naar hen verwezen. Door het afwijzen van hun claims en het hen herinneren aan de gunsten die zij hebben ontvangen, de zegeningen die aan hen zijn verleend, probeert de islam het licht van *imān* in hun harten weer terug te brengen.¹

De joodse dichter Ka'b ibn Ashraf had er de gewoonte van gemaakt om de Profeet middels satire te beledigen en de Mekkanen tegen hem op

---

1. Zie: Drâz, *an-Naba'u'l-Azîm*, p. 178.

te zetten. Mede door de invloed van dergelijke Mekkanen, zette de *Quraysh* hun strijd voort. Hasan ibn Thâbit, een grote dichter van de *ansâr*, vroeg daarom toestemming aan de Profeet om de poëzie van deze Mekkaan te vergelden. De Profeet gaf zijn toestemming daartoe¹.

Poëzie had in die tijd de kracht die de media vandaag de dag hebben. De Boodschapper van *Allāh* had daarom een preekgestoelte in de moskee gezet, speciaal voor Hasan ibn Thâbit, die zijn poëtische satire uitte ter verdediging van de woorden die tegen de Boodschapper van *Allāh* waren gebruikt. “Zolang hij de Boodschapper van *Allāh* verdedigt, zal de heilige geest met Hasan zijn”, zei de Profeet.

Met het voortduren van de vasthoudendheid van de joden en de afgodendienaren ten aanzien van hun wangedrag jegens de Profeet en de gelovigen, moedigde *Allāh* Zijn Boodschapper aan om geduld te hebben en vergevingsgezind te zijn. Een dag voor de Slag bij *Badr* reed de Profeet op een ezel, tezamen met Usâma ibn Zayd. Ze waren op weg naar Sa`d ibn Ubâda, die ziek was, om hem te bezoeken. Onderweg kwamen zij langs een groep en onder hen bevond zich ook ‘Abdullah ibn Ubayy ibn Salûl, die nog steeds openlijk ongelovig was. Met hen zaten ook enkele gelovigen, waaronder ‘Abdullah ibn Rawâha, joden en andere afgodendienaren. De ezel waarop de Profeet en Ibn Zayd reden zorgde voor een stofwolk toen zij voorbijreden. Deze bereikte de groep. ‘Abdullah ibn Ubayy zei, terwijl hij zijn neus in zijn shirt drukte: “Laat dat stof niet op ons waaien”.

De Profeet stapte van de ezel af, begroette de groep en reciteerde de *Qur`ân* waarmee hij hen uitnodigde om in *Allāh* te geloven. “Waarom vertel jij ons deze zaken?”, vroeg ‘Abdullah ibn Ubayy. “Als het waar is wat jij zegt, laat ons dan alleen. Ga naar huis en vertel het degenen die naar je komen luisteren.” “Integendeel”, kwam ‘Abdullah ibn Rawâha tussenbeide. “Bezoek onze bijeenkomsten, o Boodschapper van *Allāh*, daar wij zeer verheugd zijn met uw woorden”. Dit werd gevolgd door een verhit, fel dispuut tussen de moslims, de afgodendienaren en zelfs de joden. Ze stonden op het punt om elkaar naar de nek te vliegen, toen de Boodschapper van *Allāh* het tenslotte evoor elkaar kreeg om hen te kalmeren. Toen alles uiteindelijk was opgelost, stapte de Profeet weer op zijn ezel en vervolgde hij zijn weg. Hij vertelde, na aankomst, aan Sa`d ibn Ubâda wat er was gebeurd. “Vergeef hen, o Boodschapper van *Allāh*. Kijk niet naar hun ruwheid”, zei Sa`d ibn Ubâda verzachtend. “Ik verzeker u bij Degene Die u het boek gezonden heeft, dat deze mensen op het punt stonden om Ibn Ubayy als leider te verkiezen en hem te kronen als koning der koningen. Echter toen *Allāh* u naar ons

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), *ḥadīth* 3531; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā'il as-ṣaḥāba raḍi Allāh ta'āla 'anhum* (44), *ḥadīth* 2489.

zond met de Ware Religie, spatte zijn droom om koning te worden uiteen, waardoor hij nu wanhopig is geworden. Het was alsof hij niet meer kon ademen. Zijn agitatie komt waarschijnlijk daardoor”.

En dus vergaf de Profeet ‘Abdullah ibn Ubayy. Deze volgende *aya* is geopenbaard met betrekking tot dit voorval:

لَسْتَلُونَ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَسْتَمَعْنَ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذَى كَثِيرًا
وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ^e

“Jullie zullen zeker worden beproefd in jullie bezittingen en in jullie zelf en jullie zullen zeker vele pijnlijke dingen horen van hen, aan wie het Boek was gegeven vóór jullie en van hen die afgoderij bedrijven. Maar als jullie geduldig blijven en vroom (godsbeewust) handelen, dan is dat waarlijk een zaak van vastbeslotenheid”¹.

Voorafgaand aan de openbaring die het toestaat om de wapens op te pakken, vergaven de Profeet en de metgezellen, zoals ze bevolen waren om te vergeven, het aanvallende en verderfelijke gedrag van de afgodendienaren en de joden².

15. De toestemming om ten strijde te trekken: “Strijd tegen hen die tegen jou strijden!”

De Boodschapper van *Allāh* had aanvankelijk nog geen toestemming gekregen (van Allah) om tegen de afgodendienaren de wapens op te pakken. Hij was alleen verantwoordelijk om uit te nodigen tot het geloof in de Eenheid van *Allāh*, en in de voorbereiding tot de uitvoering ervan mogelijke vergeldingen, in de vorm van martelingen en ander kwaadaardig gedrag, die alle ten gevolge van onwetendheid bij de mensen waren geschied, te trotseren. Gehard als zij waren lieten de afgodendienaren geen moment onbenut om de volgelingen van de Profeet te martelen, in de hoop dat zij zich zouden bedenken en terug zouden keren naar hun heidense geloof. En omdat zij zo volhardend te werk gingen, met behulp van de meest brute marteltechnieken, had dat soms ook het effect dat zij beoogden. In andere gevallen moesten de mensen hun stad verlaten, vluchten naar Abessinië of Medina, teneinde hun geloof te kunnen behouden.

De situatie verslechterde dermate, dat het bijna onmogelijk werd de vrede te bewaren met een beleid van ‘zich lijdzaam gedragen en geduldig blijven’. Zelfs zelfverdediging was niet genoeg om de folteringen tegen te gaan, waardoor de Profeet zijn toevlucht zocht tot *Allāh* voor een openbaring die hun situatie zou verbeteren.

1. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), *aya* 186.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4750.

Uiteindelijk, toen de afgodendienaren een waar dieptepunt hadden bereikt in het afwijzen van de zegeningen die zij hadden verkregen en in het afwijzen van de Boodschapper, en in een tijd waarin doodsangsten onder de moslims, zelfs na de emigratie, een hoogtepunt bereikten, werden de verzen geopenbaard die het de moslims toestonden om terug te vechten. Daarbij werd zelfverdediging benadrukt:

أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بَأَنَّهُمْ ظَلَمُوا ۖ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ
الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ
لَهَدَمَتِ صَوَامِعَ وَبِيْعَ وَصَلَوَاتٍ وَمَسَاجِدَ يُدْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ
عَزِيزٌ

“Toestemming (om te strijden en aan te vallen, te vechten) wordt gegeven aan hen tegen wie gevochten wordt, omdat hen onrecht is aangedaan; en *Allāh* heeft waarlijk de (alle) macht om hen bij te staan. Degenen die ten onrechte uit hun huizen werden verdreven alleen omdat zij zeiden: “Onze Heer is *Allāh*”. En ware het niet dat *Allāh* sommige mensen door anderen had laten verdrijven, dan zouden zeker kloosters, kerken, synagogen en moskeeën, waarin de naam van *Allāh* veel wordt herdacht, zijn afgebroken. *Allāh* zal zeker degenen ondersteunen die Hem (Zijn zaak) helpen – *Allāh* is waarlijk Sterk, Almachtig”¹.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

“En strijd voor de zaak van *Allāh* tegen hen die tegen jullie strijden, maar overschrijd de grens niet. *Allāh* houdt waarlijk niet van de overtreders”².

En voor wat betreft de redenen en doelen die een strijd rechtvaardigen, zegt *Allāh*:

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ اتَّبَعُوا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

“En bestrijd hen totdat er geen polytheïsme meer is en alle godsdienst geheel aan *Allāh* wordt gewijd. Maar als zij er dan mee ophouden, ziet *Allāh* wel wat zij doen.”³

De toestemming om te vechten is het gevolg van de vijandige houding die zij, de overtreders, jegens de islam en de moslims hebben ingenomen. *Djihad* is dus verplicht gesteld als zij bedoeld is ter bescherming en ter verdediging tegen de aanvallen op de *darūrāt al-khamsa*, oftewel de vijf noodzakelijkheden, waarden, die essentieel zijn voor het voortbestaan van de maatschappij. Deze houden in de bescherming van eigendom, het

1. *Qur’ān: sūra Al-Hajj* (22), aya 39-40.

2. *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), aya 190.

3. *Qur’ān: sūra Al-Anfal* (8), aya 39.

menselijke leven, het nageslacht, het verstand en de religie. Het bevel van *Allāh* draagt in zich dat het is bedoeld om diegenen te bestraffen die verantwoordelijk zijn voor misdaden tegen anderen, zoals het laten dwalen van hen die de Waarheid wensen te volgen. Het bevel is bedoeld om alle hindernissen op het pad van de verkondiging van de Waarheid, uit de weg te ruimen.

De Profeet der profeten, die als een genade voor de mensheid is gezonden, moest deelnemen aan grote en veeleisende veldslagen, ondanks het feit dat hij een niet te stillen compassie had voor het leiden van de gehele mensheid. Dat was een noodzakelijkheid vanwege de noodzaak om sociale vrede en stabiliteit te bewerkstelligen, en ook om de *tauḥīd* te consolideren. De *ḥadīth* waarin de Profeet het volgende zei onderstreept dit: “Ik ben een profeet van genade en oorlog”¹.

Samen met de bovenstaande *ayāt* waarin toestemming wordt gegeven om terug te vechten, worden de Profeet en zijn metgezellen aangespoord om te handelen in overeenstemming met de goddelijke sancties:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ^ج

“O Profeet, *Allāh* is voldoende voor jou en voor diegenen van de gelovigen die jou volgen. O Profeet, spoor de gelovigen aan om te vechten [...]”².

أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ^ح قَالَ اللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْرِجُهُمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ مُؤْمِنِينَ
وَيُذْهِبَ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ^ح وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ^ح وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“Willen jullie niet strijden tegen mensen die hun geloften gebroken hebben en plannen beraamden om de Boodschapper te verdrijven en die de eersten waren om tegen jullie te beginnen? Vrezen jullie hen? *Allāh* heeft er meer recht op om gevreesd te worden, als jullie gelovig zijn.

Bestrijd hen, dan zal *Allāh* hen door middel van jullie handen bestraffen en vernederen en jullie helpen tegen hen en de inborst van gelovige mensen verlichten.

1. Ahmad, IV, 396.

2. *Qur’ān*: sūra Al-‘Anfāl (8), aya 64-65.

En Hij zal de toorn uit hun harten verwijderen; *Allāh* wendt Zich genadevol tot wie Hij wil en *Allāh* is Alwetend, Alwijs”¹.

Ter aanvulling kwam ook de openbaring die waarschuwt tegen het verwaarlozen van de *ddjihaad*:

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ
شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

“Strijden is aan jullie voorgeschreven, hoewel jullie er niet van houden; maar het kan zijn dat jullie ergens niet van houden terwijl het goed voor jullie is en het kan (ook) zijn dat jullie ergens van houden terwijl het slecht voor jullie is. *Allāh* weet (dit) en jullie weten niet”².

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْعَبُوا بِأَنفُسِهِمْ عَنْ
نَفْسِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَلُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا
يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَيْلًا ۖ إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

“Het past de bewoners van Medina en de om hen heen wonende bedoeïenen niet om bij de Boodschapper van *Allāh* achter te blijven, of dat zij hun eigen leven boven het zijne zouden verkiezen. [...]”³

قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا
وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

“Zeg: “Indien jullie vader en zonen, jullie broeders en vrouwen, jullie verwanten en de rijkdommen die jullie hebben vergaard en de handel waarvan jullie verlies vrezen en de woningen waarvan jullie houden, jullie liever zijn dan *Allāh* en Zijn Boodschapper en het strijden voor Zijn zaak, wacht dan tot *Allāh* met Zijn beschikking komt; *Allāh* leidt verdorven mensen niet”⁴.

In overeenstemming met deze verzen, begonnen de gelovigen onder leiding van de Profeet zich serieus voor te bereiden op de strijd met de afgodendienaren.

16. *Ddjihaad* op het pad van *Allāh*

Ddjihaad in algemene zin betekent het strijden om zodoende zijn ego te verfijnen en te reinigen. Het is het met de grootste betrouwbaarheid en

1. *Qur’ān*: sūra At-Tauba (9), aya 13-15.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), aya 216.

3. *Qur’ān*: sūra At-Tauba (9), aya 120.

4. *Qur’ān*: sūra At-Tauba (9), aya 24.

zorg vervullen van de bevelen van *Allāh*, het wegblijven van dat wat niet toegestaan is,¹ het hopen op het goede en het beste voor de medemoslims, het uitleggen van de principes van de islam aan niet-gelovigen en het fungeren van een middel, waarmee zij geleid kunnen worden.² Het betekent alle middelen als moslim inzetten, of dit nu het leven zelf, de rijkdom of spraak is, om zo de religie, en alles wat heilig is, te verdedigen. Het is ook het uit de weg ruimen van barrières die de verkondiging van de Waarheid in de weg staan. Het gaat dan om een strijd in algemene zin, waaronder maar niet uitsluitend oorlogsvoering.³

De term *ddjihaad* behelst en omvat dus alle individuele en sociale inspanningen en daden die ten doel hebben het zuiveren van de persoon zelf, alsmede het instellen van een islamitische manier van leven, omwille van *Allāh* en op een manier waarop Zijn religie zal zegevieren. Men zou absoluut niet overdrijven als men zou zeggen dat de 23 jaren van Mohammed's profeetschap hieraan volledig toegewijd waren.

Allāh heeft het leven en de rijkdom van een persoon als een beproeving voor iemand gemaakt. Maar men kan deze ook gebruiken op Zijn Pad, zoals ook de volgende *aya* aangeeft:

لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ ۖ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ ۗ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“Maar de Boodschapper en zij die geloven met hem, strijden met hun bezit en hun persoon en zij zijn het die het goede zullen ontvangen en zij zullen slagen (in het Hiernamaals)”⁴.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ
تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ۖ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

“O jullie die geloven, zal ik jullie inlichten over een handel die jullie zal redden van een pijnlijke bestraffing ?

(Namelijk) Dat jullie in *Allāh* en Zijn Boodschapper geloven en voor de zaak van *Allāh* met jullie bezit en jullie persoon strijden. Dat is beter voor jullie als jullie dat maar wisten”⁵.

1. Nasâ'i, Haddj, 4.

2. Ahmad, III, 456.

3. Voor *ayât* hierover, zie: *Qur'ân: sūra An-Nisâ'* (4), *aya* 95; *sūra Al-'Anfâl* (8), *aya* 72; *sūra At-Tauba* (9), *aya* 20, 41, 44, 81, 88; en voor *aḥādīth: Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-mazālim* (46); *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imān*; Abû Dāwûd, *Sunnan*, 28-29.

4. *Qur'ân: sūra At-Tauba* (9), *aya* 88.

5. *Qur'ân: sūra As-Ṣaff* (61), *aya* 10-11.

De metgezellen vroegen op een dag aan de Profeet wie de meest geliefde persoon was. “Een gelovige die zijn leven en zijn rijkdom inzet voor de *ddjihaad* op het pad van *Allāh*”, was het antwoord¹.

Het verrichten van de *ddjihaad* omwille van *Allāh*, zoals bevolen in de *Qur’ān* en de *sunnah*, impliceert niet alleen het voeren van oorlog. Immers, het oppakken van de wapens is een laatste redmiddel, dat alleenis toegestaan als een onmiddellijke noodzaak zich aandient om een einde te maken aan onderdrukking en vervolgens voor het zorgen van rechtvaardigheid. De ultieme *ddjihaad* richt zich op het hart, en kan bereikt worden door verschillende middelen te gebruiken. De eerste en belangrijkste daarvan is het verkondigen van de Waarheid op een verbale of geschreven wijze.

De moslims hadden in de Mekkaanse periode nog geen serieuze militaire macht weten bijeen te brengen om oorlog mee te kunnen voeren, hoewel er toen al verschillende *ayāt* met betrekking tot de *ddjihaad* waren geopenbaard. Zij bestreden op dat moment, in overeenstemming met het Goddelijke bevel, de terreur van de onwetende mensen, door simpelweg zo goed mogelijk een gelovige te zijn, inclusief het streven naar de Waarheid en het streven naar rechtvaardigheid. Deze aanpak wordt in de *Qur’ān* de grote *ddjihaad* genoemd.

فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا

“Dus volg de ongelovigen niet, en voer (met de *Qur’ān*) een grote strijd tegen hen”².

Deze uitdrukking doelt op het verkondigen van het woord van *Allāh* met het woord en met gedrag. Het gaat over het mobiliseren van alle mogelijke middelen om de Waarheid te doen zegevieren, opdat de mensheid verenigd kan worden in vrede en geluk. Het ondernemen van *ddjihaad* door middel van *tablīgh*, oftewel het doorgeven van het woord van de Waarheid, is ongetwijfeld belangrijker en effectiever dan het oppakken van wapens. In de eerste jaren van zijn profeetschap ondernam de Profeet zelf de *ddjihaad* door middel van het woord van de *Qur’ān*.

De *Qur’ān* moedigt op verschillende plekken de *ddjihaad* aan, met als doel het leiden van de mensheid. Slechts een gedeelte van de verzen waarin *ddjihaad* wordt genoemd, gaat over *qitāl*, oorlogsvoering (lett. het ‘doden’). Dit laatste is immers een laatste redmiddel als de situatie dat vereist.

De meerderheid van de veldslagen waaraan de Profeet heeft deelgenomen, werd gevormd door defensieve veldslagen, waaronder

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), ḥadīth 2786; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), ḥadīth 1888.

2. *Qur’ān: sūra Al-Furqān* (52), aya 52.

ook de Slag bij *Badr*, bij *Uhud* en bij dede *Khandaq*. Expedities zoals naar *Mu'ta* en *Tabûk* waren preventieve aanvallen om aanstaande aanvallen te kunnen ondermijnen. De inname van Mekka daarentegen vond alleen plaats vanwege het schenden van een verdrag door de Mekkanen met als doel het schenden van de rechten van de moslims. Met andere woorden, in alle veldslagen streefde de Profeet compassie en rechtvaardigheid na, en iedere keer dat hij dat deed, had hij succes in het bereiken van die doelen. In de islam is oorlog zeker niet bedoeld om mensen te doden¹, om oorlogsbuit te nemen, om het land te verwoesten, of om persoonlijke winst te behalen, of wraak te nemen. Integendeel: de islam heeft als doel het opheffen van onderdrukking, het verzekeren van vrijheid van religie, het leiden van de mensheid naar leiding, en het uitroeien van allerlei soorten van onrecht.

Een overzicht van alle veldslagen waar de Profeet aan heeft deelgenomen laat in ondubbelzinnige termen zien dat een legitieme oorlog niet kan worden gevoerd, tenzij het gaat om zelfverdediging en om *ilâ'iy kalimaat Allāh*: het hooghouden van het Woord van *Allāh*. Oorlogen die gevoerd worden omwille van het annexeren van grondgebied vormen een schande voor de mensheid. Voor wat betreft de islam: een oorlog dient alleen nobele doelen te hebben, zoals het verspreiden van rechtvaardigheid, het voorzien in middelen voor leiding en het beëindigen van onderdrukking. In de woorden van de *Qur'ān*:

---

1. De Profeet hanteerde het beleid dat een islamitisch leger geen druppel bloed meer mocht vergieten dan strikt noodzakelijk was. Dit werd gehanteerd in al zijn 120 militaire expedities, bestaande uit 29 grote veldslagen (*ghazawaat*) en 91 kleinere veldslagen (*sariyyaat*). En dat terwijl hij geheel Arabië onder zijn controle zou krijgen. Volgens verschillende authentieke verslagen bedraagt het aantal moslims dat in de 120 militaire expedities in 11 jaar tijd als martelaar is gestorven 340. Het aantal slachtoffers aan de kant van de vijanden van de islam bedraagt 800. Dit maakt het totale aantal slachtoffers in 11 jaar en 120 veldslagen nog geen 1200.

Om alleen al de 29 grote veldslagen die de Profeet leidde eruit te lichten: in 16 van deze veldslagen werden geen zwaarden getrokken, terwijl toch het doel werd bereikt. In de overige 13 waarin er wel sprake was van een daadwerkelijke confrontatie, leidde het tot 140 martelaren aan de kant van de moslims en 335 slachtoffers aan de kant van de vijanden van de islam.

De Boodschapper van *Allāh* hanteerde een voorzichtige, diplomatieke aanpak waarbij hij vooral vooruitkeek. Daarmee was hij in staat om vele allianties met naburige regio's te sluiten zonder dat er een oorlog noodzakelijk was. Vele andere plaatsen en volkeren accepteerden zijn woord en leiding op voorhand al. De Profeet beschouwde deze aanpak als superieur aan oorlog, welke hij alleen begon als dat absoluut noodzakelijk was. In andere gevallen ging de voorzichtige aanpak tezamen met een intelligentie waarbij de Profeet de vijand kon overtuigen om geen oorlog te beginnen, en waarmee hij de hoeveelheid bloed die vergoten zou worden tot een minimum wist te beperken.

Om een bepaalde expeditie te kunnen winnen, gaf de Profeet de voorkeur een leider aan te stellen die in die regio geboren was, of nog beter een persoon die van de vijandige stam was. De Profeet benadrukte ook bij ieder bevel zijn leger haar zwaarden zo weinig mogelijk te gebruiken en geen excessen te begaan. Dat hield onder andere in het onnodig doden van mensen, het aanraken van slaven, kinderen, vrouwen, ouderen, monniken en kluizenaars die zich hadden teruggetrokken in hun abdijen. Maar ook het onnodig verwoesten van bomen en gebouwen. – Zie Elşad Mahmudov, *Sebepe ve Sonuçları İtibâriyle Hazret-i Peygamber'in Savaşları*, 2005, Marmara University, Institute for Social Sciences (proefschrift, niet gepubliceerd.)

مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا

“[...] dat wie een mens doodt, behalve vanwege het doden van anderen of het zaaien van verderf op aarde, het is alsof hij de gehele mensheid heeft gedood en voor hem die iemand in leven laat, is het alsof hij aan de gehele mensheid leven heeft geschonken [...]”¹.

Alle inspanningen die door de moslims worden geleverd, zij het door hun leven op het spel te zetten of met hun rijkdom, dienen alleen binnen de bovenstaande grenzen omwille van de islamitische zaak te worden ondernomen. Pas dan zullen zij de Goddelijke zegening krijgen met als beloning het Paradijs. Oprechtheid is hier essentieel, net als in alle andere zaken. ‘Abdullah ibn ‘Amr vroeg eens aan de Profeet om hem te informeren over de *ddjihaad* en de oorlogsvoering. De Profeet antwoordde: “Indien, o ‘Abdullah, je strijdt omwille van de tevredenheid van *Allāh*, dan zal *Allāh* je ook als zodanig opwekken in het Hiernamaals. Indien je strijdt omwille van vertoon en om op te scheppen, dan zal je ook als zodanig worden opgewekt”².

Ook een bedoeïen vroeg eens aan de Profeet om te reageren op een persoon die vecht voor persoonlijke status en om oorlogsbuit te verdienen of om op te schappen. Een ander persoon onder brakhem en vroeg aan de Profeet om hem te vertellen wat het vechten voor *Allāh* inhoudt, aangezien velen vechten om hun woede te botvieren of om heldendom te verkrijgen. “Degene die vecht omwille van *Allāh*’s religie, boven elke andere reden, zijn *ddjihaad* is de *ddjihaad* op *Allāh*’s pad”³.

Iemand anders vroeg toen: “Als iemand omwille van *Allāh* wenst te vechten, en hij eop hetzelfde moment iets van deze wereld wenst te verkrijgen: Wat zegt u over hem?” “Er zal geen beloning voor hem zijn”, zei de Boodschapper van *Allāh*.

Het antwoord was een schok voor de metgezellen vanwege de moeilijkheid om naar dit principe te handelen. En dus spoorden ze de metgezel die de vraag had gesteld aan om de vraag nog een keer te stellen; mogelijk had hij het antwoord verkeerd begrepen. Ze hoopten op een verlossend antwoord. Echter, zelfs na drie keer vragen bleef het antwoord van de Profeet ongewijzigd.⁴

Er zijn vele *ahādīth* bekend over de waarden van de *ddjihaad*, enkele hiervan zijn de volgende:

1. *Qur’ān: sūra Al-Mā’ida* (5), aya 32.
2. Abū Dāwūd, *Djihād*, 24/2519.
3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘ilm* (3), *ḥadīth* 123.
4. Abū Dāwūd, *Djihād*, 24/2516.

“Een dag en een nacht op wacht te staan aan de grens is beter dan een maand overdag te vasten en ’s nachts aanbiddingen te verrichten. De beloning voor iemand die op wacht staat en dan sterft, zal voortduren tot aan de Laatste Dag; de zegeningen voor een martelaar zijn in overvloed aanwezig, en hij zal in zijn graf veilig zijn van de ondervraging”¹.

“Een dag omwille van Allah op wacht te staan aan de grens is beter dan de gehele wereld en wat zich erin bevindt. De voorbestemde plek in het Paradijs is beter dan de gehele wereld en wat zich erin bevindt. Een avond of een vroege ochtend op het pad van *Allāh* doorbrengeneis beter dan de wereld en wat zich erin bevindt”².

“Met betrekking tot een persoon die *ddjihaad* omwille van Hem onderneemt, zegt *Allāh*: “Hij onderneemt de *ddjihaad* alleen omwille van Mij, met geloof en erkenning van Mijn profeten in zijn hart”. En Hij staat garant, garant voor zijn plek in het Paradijs als hij sterft als een martelaar, of voor de beloning en de buit als hij het overleeft. Bij *Allāh*, in Wiens Hand Mohammed’s leven rust, een wond omwille van *Allāh* zal in het Hiernamaals zo blijven, met de kleur van bloed en de geur van muskus”³.

“Niemand die het Paradijs binnentreedt, wenst terug te gaan naar de aarde, aangezien het Paradijs alles heeft wat de aarde ook heeft, en meer. Behalve de martelaar die, vanwege de gunsten waarmee hij is gezegend, tien keer terug wenst te gaan naar de aarde om iedere keer het martelaarschap te verkrijgen”⁴.

De Profeet verwoordt het hoofddoel van de inspanningen en de strijd waaraan hij deelnam als volgt: “Ik ben bevolen om tegen de mensen te strijden totdat zij erkennen dat er geen god is dan *Allāh* en dat Mohammed Zijn Profeet is, totdat zij het gebed verrichten en de bijdrage aan de behoeftigen geven. Als zij dat eenmaal omarmen, dan hebben zij hun levens en eigendommen gered, behalve voor de bestraffingen voorgeschreven door de islam”⁵.

Met die gedachten in het achterhoofd zou de Boodschapper van *Allāh* nooit ’s nachts aanvallen maar altijd wachten tot de ochtend, opdat hij zeker weet dat de *adzān* is te horen⁶. Voordat hij de troepen erop uit stuurde,

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1913.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 2792-2796; *kitāb ar-riqāq* (81), *ḥadīth* 6415; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1880.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1876; *Nasā’i, Imān*, 24.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 2817; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1877.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘ilm* (3), *ḥadīth* 25.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adzān* (10), *ḥadīth* 610.

drukte hij hen op het hart om geen plekken aan te vallen waar zich een moskee bevond of waar men de *adzān* kon horen¹.

Het onderstaande verslag is van Muslim ibn Hârith: “De Boodschapper van *Allāh* had eens een eenheid uitgestuurd, waar ook ik deel van uitmaakte. Toen we aankwamen en wilden aanvallen, liet ik mijn paard versnellen en had ik een voorsprong op mijn vrienden. Ik kwam al snel huilende vrouwen en kinderen tegen. “Willen jullie jullie levens redden?”, vroeg ik hen. “Ja”, antwoordden ze vurig. “Zeg dan *lā ilāha ilā Allāh, Mohammedun Rasūl Allāh*, en red julliezelf”, zei ik tegen hen.

Dit deden zij. Een paar van mijn vrienden begonnen mij te bekritisieren met het argument dat ik hen had verhinderd om buit mee te nemen. Toen we eenmaal terug waren gekomen bij de Boodschapper van *Allāh*, informeerden zij hem over wat er was gebeurd. De Profeet riep me bij hem en zei: “Voorzeker, *Allāh* heeft jou meer beloond dan eenieder van hen”².

Burayda legt uit: “Voordat de troepen op *ddjihaad* werden gestuurd, adviseerde de Boodschapper van *Allāh* de leider om godvrezend te zijn, de beste waarden onder de moslims te verspreiden en hen met zorg te behandelen. “Strijd op het pad van *Allāh*, in Zijn Naam en bevecht hen die Hem niet erkennen. Wees geen verrader met betrekking tot de buit. Wees geen bruto, snij geen oren of neuzen af. Dood de kinderen niet. Als je eenmaal jouw vijanden van de ongelovigen tegenkomt, nodig hen dan uit om een van de drie zaken te accepteren: nodig hen uit tot de islam en laat hen gaan als zij dit accepteren. Als zij dat niet doen, nodig hen dan uit om de *djizziya*-belasting te betalen, en laat hen gaan als zij dit accepteren. En als zij ook dit weigeren, vertrouw dan op *Allāh* en vecht met hen”³.

17. Enkele kleine expedities

De Profeet wilde proberen om de veelgebruikte en vitale handelsroutes van Mekka naar Syrië af te snijden⁴. Dit deed hij om de afgodendienaren, die

1. Abû Dâwûd, *Djihād*, 91/2635; Ahmad, III, 448-449.

2. Abû Dâwûd, *Adâb*, 100-101/5080.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1791; Tirmidzi, *Siyar*, 48/1617; Ahmad, V, 353, 358.

4. Om de Mekkaanse vijandschap in te dammen, stelde Profeet in eerste instantie economische en politieke embargo's in. Hiervoor knoopte hij diplomatieke banden aan met naburige stammen en organiseerde hij militaire expedities die achter de karavanen van de *Quraysh* aangingen. Deze vormden immers het hart van de Mekkaanse handel en economie. Mohammed Hamidullah stelt dat: “De overvallen jegens de karavanen van de *Quraysh* moeten niet als plundertochten beschouwd worden; want de *Quraysh* waren niet onschuldig, noch vormden de overvalplegers een bende opgericht met als doel het beroven van iedere karavaan. Het was oorlog tussen beide stadsstaten. Iedere partij die in oorlog verkeert, neemt het recht in eigen hand om de andere partij te beschadigen, fysiek, maar ook economisch en op andere vlakken. Het oorlogsrecht werd toen dus ingesteld. De militaire expedities betroffen dus niet zomaar wat plundertochten van karavanen”. Een ander punt dat hier meegewogen dient te worden, is het feit dat de moslims niet zomaar enkele

de moslims in Medina nog steeds achterna joegen, die hen de toegang tot hun thuisstad ontzegden en die de hypocrieten opruiden tegen de moslims, een handels- en economisch probleem te geven waardoor ze hun macht niet konden vergroten¹.

Met deze intentie zond de Profeet, zeven maanden na de *hidjra*, dertig man van de *muhādjirūn*, onder leiding van Hamza, naar *Sifʿ al-Baḥr*.² De handelskaravaan van Mekka was uit Damascus onderweg naar Mekka, en had *Sifʿ al-Baḥr* bereikt. Ze werd beschermd door driehonderd mannen van de cavalerie, waaronder Abū Jaḥl. Echter, net op het moment dat de twee kanten in een ogenschijnlijk onvermijdelijke confrontatie met elkaar zouden belanden, kwam Madjdi ibn ʿAmr, een bondgenoot van beide kanten, ertussen en overtuigde beide kanten om niet te vechten. Toen de Profeet dit hoorde, was hij blij met de tussenkomst van Madjdi. Hij prees zijn onderhandelingscapaciteiten en gaf zijn delegatie, die aankwam, vele geschenken³.

Om dezelfde redenen zond de Profeet acht maanden na de *hidjra*, in de eerste dagen van *Shawwāl*, een groep van zestig tot tachtig personen van de *muhādjirūn*, onder leiding van Ubayda ibn Hārith, naar *Rābiḡh*.⁴

De *Quraysh*, die werden geleid door Abū Sofyaan, waren met ongeveer twee honderd personen. Afgezien van enkele kleine gevechten en het afvuren van een paar pijlen, stelden beide partijen zich niet echt op en trokken zij geen zwaarden om te vechten. De eerste die die dag een pijl afvuurde was Saʿd ibn Abi Waqqās, die daardoor werd gevierd als de eerste persoon die ooit namens de islam een pijl had afgevuurd. Uit angst dat de moslims versterking zouden krijgen, trokken de afgodendienaren zich terug en gingen beide partijen uit elkaar.

Hoewel zij al enige tijd eerder moslims waren geworden, hadden Miqdād ibn ʿAmr en Utba ibn Ghazwān niet de middelen om naar de Profeet in Medina te gaan. Derhalve hadden zij zich bij de afgodendienaren aangesloten met als doel om de moslims te vergezellen indien zij kwamen opdagen. Direct nadat zij de cavalerie van de moslims zagen, scheidten zij

---

karavanen aanvielen, hoewel ook andere karavanen uit Arabië uit ongelovigen bestonden. Men alleen de karavanen uit Mekka aan, de rest bleef gevrijwaard van deze expedities. Zie Hamidullah, *Islām Peygamberi*, I, 219; Hz. Peygamberin Savaşları, p.56.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 3950; Abū Dāwūd, *Kharāḍj*, 22-23/3004.

2. Radjab 8/November-December, 623. *Sifʿ al-Baḥr* ligt in de regio Iys, waar de stam van *Djuhayna* gevestigd was. Deze plaats heeft zijn naam gekregen vanwege de zee die nabijgelegen is (*baḥr* is zee).

3. *Wāqidi*, I, 9-10; *Ibn Saʿd*, II, 6.

4. Een vallei waar pelgrims langs trekken op weg naar Mekka. *Rābiḡh* ligt tussen *Abwā* en *Djuhfa*, ongeveer vijf kilometer af van de laatste plaats.

zich af van de afgodendienaren en zochten zij hun toevlucht tot de rijen van de moslims¹.

Negen maanden na de *hidjra*, in de maand *Dzul Qa`da*, stuurde de Boodschapper een eenheid van acht man (volgens andere bronnen twintig) naar Harrar.<sup>2</sup> Deze stond onder leiding van Sa`d ibn Abi Waqqâs.

Sa`d zegt hier zelf over: “De Boodschapper van *Allâh* heeft mij bevolen om ‘naar Harrar te gaan, aangezien daar de karavaan van de *Quraysh* langs zou trekken’. En dus zochten wij overdag dekking, en verplaatsten wij ons in de nacht. Na vijf dagen bereikten we in de ochtend Harrar. Echter, de karavaan was een dag ervoor kennelijk al gepasseerd. Als de Boodschapper van *Allâh* mij niet bevolen had om niet verder te gaan dan Harrar, had ik ze waarschijnlijk wel kunnen inhalen”.

De metgezellen keerden terug naar Medina zonder dat ze de afgodendienaren hadden getroffen.³

Ongeveer aan het begin van de elfde maand na de *hidjra*, in *Safar*, leidde de Profeet persoonlijk de expeditie van *Abwa* (*Waddân*).⁴ Dit was de eerste militaire expeditie die door de Profeet werd geleid. Sa`d ibn Ubâda, van de *ansâr*, werd de leiding over Medina gegeven.

De expeditie leidde niet tot een confrontatie met de afgodendienaren, maar er werd wel een vredesovereenkomst gesloten met de stam *D`Amr a*. De overeenkomst bepaalde dat beide kanten elkaar niet zouden aanvallen en dat gemeenschappelijke vijanden niet zouden worden geholpen. De Boodschapper van *Allâh* liet de overeenkomst schriftelijk bevestigen, waarmee er een einde kwam aan de *Abwa*-expeditie, die vijftien dagen had geduurd⁵.

Dit is slechts een van de vele bewijzen van de omstandigheid dat de Profeet altijd op zoek was naar vrede en dat hij altijd mededogen had met andere mensen.

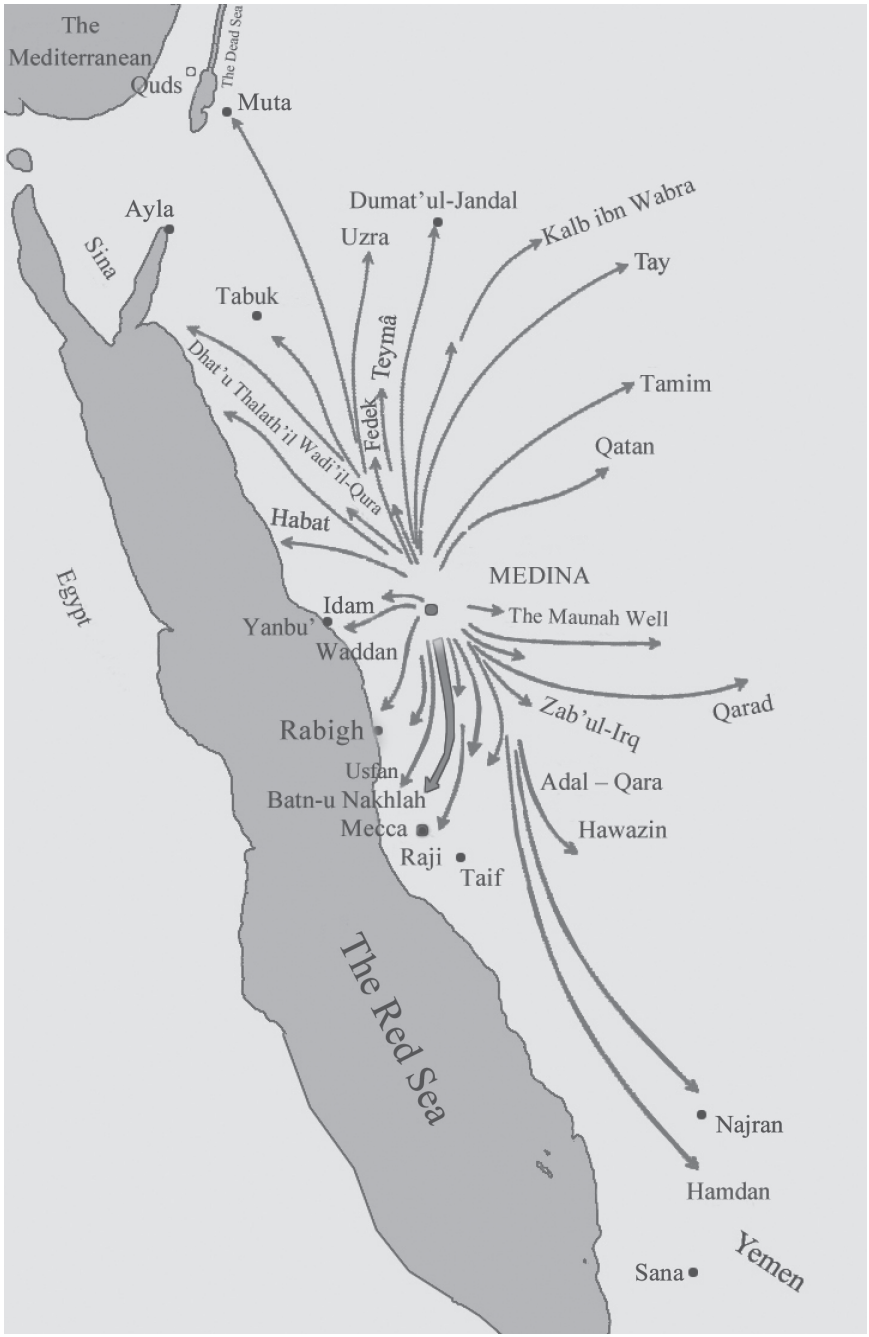
1. Ibn Hishâm, II, 224-225; Wâqidi, I, 10; Ibn Sa`d, II, 7.

2. *Harrar* is de naam van een bron in *Hidjaaz*, dichtbij *Juhfah*. Vanaf *Juhfah* naar Mekka is het aan de linkerkant van *Mahajja*, dichtbij *Ghadir al-Hum*.

3. Ibn Hishâm, II, 238; Wâqidi, I, 10; Ibn Sa`d, II, 7.

4. *Abwâ* is een klein stadje tussen *Furu* en *Djuhfa*. Het is iets meer dan 35 kilometer van Medina. Het graf van de moeder van de Profeet ligt daar. *Waddan* ligt tussen Mekka en Medina, en de afstand tussen *Waddan* en *Abwâ* is ongeveer 13 kilometer. Het hoort bij *Djuhfa*, wat weer tot de stammen *Damra*, *Ghifâr* en *Kinâna* behoorde.

5. Ibn Hishâm, II, 223-224; Wâqidi, I, 12; Ibn Sa`d, II, 8.

Hoofdstuk 13 Het tweede jaar na de *hidjra*

1. De *Batn Nakhla*- en andere expedities

Dertien maanden na de *hidjra*, op 2 *Rabi' al-Awwal* 623, werd de *Buwât* Expeditie¹ ondernomen, met als doel het inspecteren van een karavaan met 2500 kamelen van de *Quraysh*, die begeleid werd door honderd leden van de cavalerie. Sa'd ibn Mu'adz van de *ansār* werd als plaatsvervangend leider in Medina aangesteld, terwijl de Boodschapper tweehonderd moslims leidde. Ze keerden uiteindelijk terug zonder dat er een confrontatie had plaatsgevonden.²

De *Safwân* Expeditie³, ook wel bekend als *Badr al-Ūlā* of de kleine *Badr*, vond ongeveer rond dezelfde tijd plaats, en was bedoeld om het recht te doen zegevieren. Qurz ibn Djabr had lokale kamelen en runderen gestolen die nabij de berg *Djamma* aan het grazen waren. Dit was in *Aqîq*, een kleine stad op ongeveer vijf kilometer van Medina. Zayd ibn Hârith werd tijdelijk als leider van Medina aangesteld. Hoewel de Profeet *Safwân* bereikte, moest hij terugkeren naar Medina zonder zijn reële doel te hebben bereikt, omdat Qurz al lang was gevlucht. Hij werd later overigens een prominente moslim⁴.

In de maand *Djumād al-âkhir*⁵ werd de *Dzû al-Ushayra*-expeditie ondernomen. Het leidde uiteindelijk tot een vredesakkoord met de stam van *Mudlidj* en hun bondgenoten.⁶

Ondertussen had de Profeet een eenheid onder leiding van zijn neef 'Abdullah ibn Djahsh, erop uit gestuurd ter verkenning. Zij vielen een Mekkaanse karavaan dichtbij *Batn Nakhla* aan. De afgodendienaren waren al een tijd aan het zoeken naar een reden om Medina te plunderen, en dit incident speelde sterk in op die emoties.

De afgodendienaren liepen over van anti-moslim sentimenten, en dit werd nog eens versterkt door de aanval op hun karavaan die in de maand *Radjab*, een heilige maand waarin er niet mocht worden gevochten, plaatsvond. Ze riepen 'Mohammed heeft de heilige maand geschonden!

1. *Buwât* is een van de vele bergen in de regio die voorheen werd bewoond door *Djuwayna*. De berg ligt op ongeveer 58 kilometer van Medina.

2. *Wâqidî*, I, 12; *Ibn Sa'd*, II, 8-9.

3. *Safwân* is een vallei dichtbij *Badr*.

4. *Ibn Hishâm*, II, 238; *Ibn Sa'd*, II, 9; *Ibn Athîr*, *Usdu'l-Ghâba*, IV, 468.

5. Beter bekend als *Djumād at-thānī* (red.)

6. *Ibn Sa'd*, II, 9-10.

Hij heeft bloed vergoten, gijzelaars genomen en onze bezittingen geconfisqueerd!’

De Profeet had echter nooit opdracht gegeven voor deze aanval op de karavaan, en hij wees ‘Abdullah terecht: “Ik heb je nooit bevolen om te vechten in de heilige maanden!” Bovendien weigerde de Profeet pertinent iets te nemen van de buit, waarna ook de metgezellen deze afwezen, uit angst dat het nemen ervan een goddelijke bestraffing met zich mee zou brengen.¹ Naar het incident, dat door de Mekkanen werd gebruikt als materiaal voor anti-moslim propaganda, wordt in de volgende openbaring verwezen:

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۚ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۚ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۗ وَلَا يِزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَزِدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ
إِنِ اسْتَفَاعُوا

“Zij vragen jou over het strijden in de heilige maand. Zeg (tegen hen): “Het strijden daarin is een ernstige zaak; maar mensen verhinderen om de weg van *Allāh* (te volgen) en ongeloof in Hem en (om de toegang tot) de Heilige Moskee (te verhinderen) en haar mensen ervan te verdrijven, zijn voor *Allāh* nog ernstiger zaken; en vervolging is erger dan doden.” En zij zullen niet ophouden jullie te bestrijden totdat zij jullie van je geloof hebben afgebracht, als zij (dat) kunnen. [...]”².

‘Abdullah ibn Jahsh en zijn vrienden waren opgelucht:

“Krijgen wij dezelfde beloning als de beloning voor degenen die op het pad van de islam strijden, o Boodschapper van *Allāh*?”, vroegen ze.

Hierna kwam de volgende openbaring:

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ يُرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

“Zij die geloven en zij die uitgeweken zijn en die zich beijveren voor de zaak van *Allāh* – zij zijn het die op *Allāh*'s genade hopen (mogen rekenen); en *Allāh* is Vergevingsgezind, Genadevol”³.

Terwijl dit voor de moslims een openbaring was die hun geloof alleen maar versterkte, zorgde zij voor nog meer woede onder de afgodendienaren. Zij waren nu nog meer uit op wraak, hoewel zij geen openbaring nodig hadden gehad om hun woede en haat jegens de moslims levend te houden. Deze nam met de dag al toe, en werd versterkt door de toenemende macht van de islamitische staat. Volgens een volkstelling geïnitieerd door de Profeet, bedroeg het aantal mannelijke moslims in Medina ongeveer 1500

1. Ibn Hishām, II, 241.

2. *Qur’ān*: *sūra Al-Baqara* (2), *aya* 217.

3. *Ibid.*, *aya* 218.

personen¹. Gegeven het feit dat deze groep in aantal alleen zou toenemen, bezorgde het de afgodendienaren genoeg stof om over na te denken. Medina lag bovendien op de handelsroute, en handel was het hart van het Mekkaanse leven. De afgodendienaren waren bezorgd, het gevaar moest nu worden aangepakt voordat het te groot werd. En dus planden ze een aanval op Medina.

Hakam ibn Kaysân was een van de krijgsgevangenen die bij de aanval op *Batn Nakhla* gevangen genomen was. De Profeet nodigde hem uit tot de islam en legde de weg van de Waarheid keer op keer in detail uit, teneinde om zo iedere twijfel in zijn hoofd van een antwoord te voorzien. Hakam bleef echter volharden in zijn afwijzing, ondanks alle inspanningen die de Profeet ondernam. ‘Umar was geïrriteerd door de vasthoudendheid van Hakam, waardoor hij uitbracht: “Waarom doe je nog de moeite voor hem, o Boodschapper van *Allāh*? Bij *Allāh*, hij zal geen moslim worden. U kunt me net zo goed toestemming geven om zijn nek te breken, zodat ik hem regelrecht naar de Hel kan sturen!” De Boodschapper van *Allāh* bleef de islam uitleggen, een dit keer was Hakam wel een en al oor.

“Wat is de islam, zei u?”, vroeg hij. “Een dienaar zijn van *Allāh*, zonder Hem deelgenoten toe te kennen, en te getuigen dat Mohammed Zijn dienaar en Zijn Boodschapper is”. “Dan accepteer ik de islam!”, zei Hakam ineens. “Had ik naar jullie geluisterd”, zei de Boodschapper tegen de metgezellen, “dan zou Hakam nu in het Hellevuur zijn!”.

‘Umar zei later: “Toen ik zag dat Hakam moslim werd, werd ik overmand door gedachten aan het verleden en aan de toekomst. Ik zei tegen mijzelf: “Wat dacht ik toen ik de Boodschapper van *Allāh* iets voorstelde, terwijl hij het beter wist?” Daarna troostte ik mijzelf met de gedachte dat ik alleen de intentie had gehad om de tevredenheid van *Allāh* en Zijn Boodschapper te wensen. Hakam werd moslim en hij was perfect als moslim. Hij vocht op het pad van *Allāh* en werd een martelaar bij de Ma’ûna bron”².

Hieruit kan men opmaken dat het noodzakelijk is dat de islam op een geduldige, vriendelijke wijze, met wijsheid en advies, wordt uitgelegd.

2. Het veranderen van de *qibla*

Aanvankelijk baden de moslims hun gebed in de richting van de *Masjid al-Aqsa* in Jeruzalem. Dit was ook het geval gedurende de eerste zestien of zeventien maanden na de *hidjra*. De joden gebruikten dit gegeven als een voorwendsel om hun superioriteit ten aanzien van de moslims te uiten, iets wat de Profeet kwetste. In zijn hart wenste hij al lang om de *ka’ba* als

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 3060.

2. Ibn Sa’d, IV, 137-138; Wāqidi, I, 15-16.

qibla te beschouwen, hetgeen de eerste stap kon betekenen om Mekka te openen voor de islam. Hij smeekte om een openbaring over deze kwestie. Echter, omdat die openbaring tot dusverre was uitgebleven, bleef dat niet meer dan een wens van de Profeet, een realiteit die hij langzaam begon te accepteren.

Uiteindelijk, op een maandag midden in de maand *Radjab*, toen de Boodschapper van *Allāh* het middaggebed (*Zohr*) bad in de kleine moskee in de wijk van de *Salima*-stam, openbaarde *Allāh*:

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

“Inderdaad zien Wij jouw gezicht naar de hemel gewend, dus zullen Wij jou zeker tot beheerder maken van de gebedsrichting die jou tevreden stelt. Wend daarom jouw aangezicht naar de Heilige Moskee en waar jullie ook moge zijn, wend jullie aangezicht daarheen. En voorzeker, degenen aan wie het Boek is gegeven, weten dat dit de Waarheid is van hun Heer; *Allāh* is niet onachtzaam omtrent hetgeen zij doen”¹.

De Profeet, die aan het einde van de tweede *rak'a* was, draaide zich onmiddellijk om in de richting van de *ka'ba*, en zo ook de metgezellen die hij in het gebed leidde. Samen baden zij allemaal in de richting van de nieuwe *qibla*, waarbij de overblijvende twee *raka'at* volledig in de richting van de *ka'ba* werden verricht. De moskee werd sindsdien *Masjid al-Qiblatayn*, de moskee met de twee *qibla's*, genoemd.²

Een metgezel die ook aanwezig was toen de *qibla* was veranderd, kwam daarna in een moskee waar hij zag dat een groep gelovigen samen het gebed verrichtte. Ze waren net aan het *rukû'* onderdeel begonnen, toen hij uitriep: “Bij *Allāh*, we hebben net met de Boodschapper van *Allāh* richting de *ka'ba* gebeden!” De groep veranderde direct van richting en bad verder in de richting van de *ka'ba*.

De verandering van de *qibla* werd met gejubel ontvangen door de gelovigen, maar wel verleidde het de afgodendienaren, hypocrieten en joden ertoe om nog meer roddels te verspreiden en elkaar te vermaken met ongefundeerde beweringen. Het antwoord daarop kwam in een openbaring:

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

1. *Qur'ān: sūra Al-Baqara (2), aya 144.*

2. *Ibn Sa'd, I, 241-242.*

“De dwazen onder de mensen zullen zeggen: “Wat heeft hen van hun gebedsrichting (*qibla*) die zij volgden doen afwenden ?” Zeg: “Aan *Allāh* behoren het Oosten en het Westen. Hij leidt naar een recht pad wie Hij wil”^{1 2}.

Ibn ‘Abbās heeft gezegd: “Na het wijzigen van de *qibla* naar de *ka’ba*, overeenkomstig het bevel in de *Qur’ān*, werd de Boodschapper van *Allāh* door de moslims het volgende gevraagd: “Hoe zit het met de gebeden van onze broeders die hun gebed richting *Masjid al-Aqsa* hebben gebeden, en die nu zijn overleden, o Boodschapper van *Allāh*?”

Daarop openbaarde *Allāh* de *aya*:

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنُعَلِّمَ مَن يَتَّبِعِ الرَّسُولَ مِمَّن يَنْقَلِبُ عَلَيَّ عَقْبَيْهِ ۗ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضَيِّعَ إِيمَانَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَّحِيمٌ

“En zo hebben Wij jullie tot een evenwichtige gemeenschap gemaakt, opdat jullie getuigen mogen zijn tegenover de mensen en (opdat) de Boodschapper getuige (mag zijn) tegenover jullie. Wij bepaalden de gebedsrichting die jullie volgden alleen opdat Wij hem die de Boodschapper van *Allāh* volgt, kunnen onderscheiden van hem (de Boodschapper) de rug toekeert. En dat is inderdaad zeer zwaar (als beproeving), behalve voor hen die *Allāh* heeft geleid. En *Allāh* zal jullie gebed niet tevergeefs doen zijn; *Allāh* is waarlijk vol Mededogen en Genadevol tegenover de mensen.”³

Het veranderen van de *qibla* was een bijzondere gebeurtenis. Het ongeldig verklaren van de vorige *qibla*, de essentie van het goddelijke bevel, was een zaak die voor ophef zorgde die groot genoeg was om anderen van de waarheid te laten afdwalen. De goddelijke bevelen werden daarom meerdere keren herhaald, waarbij eerst de Profeet werd aangesproken, vervolgens de gelovigen en uiteindelijk allebei. Daarbij werd aan hen in onmiskenbare termen duidelijk gemaakt dat zij zich dienden vast te houden aan de nieuwe *qibla*, zowel wanneer zij zich op reis bevonden als wanneer zij zich thuis bevonden⁴.

Tot op zekere hoogte is de wijsheid achter de verandering gegeven:

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاحْشَوْنِي ۗ وَلَا تَمِمْ عَيْتِي ۗ وَعَلَّامٌ مِّمَّا تَتَّبِعُونَ

1. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), *aya* 142.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, *kitāb al-īmān* (2), *ḥadīth* 40; *kitāb as-salāt* (8), *ḥadīth* 399, 403; *Ṣaḥīḥ Muslim*, *kitāb al-masājid wa mawāqī‘ as-salāt* (5), *ḥadīth* 525

3. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), *aya* 143; Tirmidzi, *Tafsīr*, 2/2964.

4. Zie *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), *aya* 148-149.

“Vanwaar jij ook vertrekt, wend jouw aangezicht naar de Gewijde Moskee; en waar jullie je ook bevinden, wend jullie gezicht daarheen, opdat de mensen geen argument tegen jullie kunnen aanvoeren, behalve de onrechtplegers onder hen – vrees hen dus niet, maar vrees Mij – en opdat Ik Mijn gunst aan jullie moge voltooien en opdat jullie juist geleid mogen worden”¹.

Uit deze goddelijke verklaring kunnen we verschillende onderliggende wijsheden afleiden:

De eerste wijsheid ontleend aan het wijzigen van de *qibla* is volgens de *aya* het ontnemen van het argument aan de Mensen van het Boek en aan de afgodendienaren, dat zij jegens de moslims gebruiken: het wijzigen van de *qibla* is een van de tekenen die de Laatste Profeet zou krijgen, hetgeen vermeld staat in de voorafgaande geschriften.

De passages in het boek van Jesaja in het Oude Testament voorspelden de toekomst van Mekka en verwijzen daar ook expliciet naar. Het feit dat de Profeet nog steeds zijn gebed naar de oude *qibla* verrichtte, terwijl hij in feite naar de *ka'ba* zou dienen te bidden, zou twijfel kunnen zaaien onder de Mensen van het Boek.

Bovendien: een andere *qibla* dan die van de Profeet Ibrāhīm zou in strijd zijn met de boodschap van de Profeet dat hij het volk van Ibrāhīm vertegenwoordigt, een argument dat gebruikt kan worden door de afgodendienaren. Na de wijziging kan dat argument niet meer gebruikt worden, behalve door degenen die koppig blijven en die er een gewoonte van hebben gemaakt om de waarheid te loochenen.²

Een andere wijsheid die hier zichtbaar is, betreft het uitstorten van Zijn zegeningen over de moslims. De gelovigen werd een nieuwe *qibla* gegeven, wat bijdraagt aan het ultieme doel, namelijk de perfectie op het pad van de Waarheid.

Een van de wijsheden op grond waarvan de Profeet in de beginperiode zijn gebeden naar *Bayt al-Maqdis* verrichtte, was het ervoor zorgen dat de verschillende religies een overeenkomst hadden. Met andere woorden: het verzachten van de harten van de joden en van die van de christenen ten aanzien van de islam. Deze aanpak heeft er op zijn minst toe bijgedragen dat de joden en de christenen hun tegenstand hebben beperkt, toen de islamitische staat en de islamitische maatschappij in opbouw waren.

Tegelijkertijd vormt deze gebeurtenis een van de bewijzen voor de opvatting dat de Profeet geen zeggenschap had om tegen de *Qur'an* in te

1. *Qur'an: sūra Al-Baqara* (2), *aya* 150.

2. Zie *Elmalīh*, I, 537.

gaan. Hoewel de Profeet een groot verlangen had om de *ka'ba* tot nieuwe gebedsrichting te nemen, moest hij nog tot zestien maanden na de *hidjra* wachten voordat de openbaring daartoe zou plaatsvinden.

3. Vasten, liefdadigheid van *Fitr* en aalmoezen

Gesterkt in haar politieke bewustzijn door de kleine expedities, zette de islamitische gemeenschap haar unieke spirituele ontwikkeling voort. Een belangrijk deel daarvan betrof de verplichting voor de gemeenschap om tijdens de maand *Ramaḍān* te vasten. Deze verplichting werd vlak na het veranderen van de *qibla* ingesteld; achttien maanden na de *hidjra*, in de maand *Sha'bān*.¹

Het was door middel van de onderstaande *aya* dat *Allāh* het vasten, *saum*, in de *Ramaḍān* verplicht werd gesteld:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

“O jullie die geloven, het vasten is aan jullie voorgeschreven zoals het was voorgeschreven aan hen die vóór jullie waren, opdat jullie je weerhouden van het kwaad”².

In relatie tot het vasten heeft de Profeet gezegd: “De islam is gebouwd op vijf zuilen: het getuigen dat niets of niemand het recht heeft aanbeden te worden, behalve Allah en dat Mohammed de Boodschapper van *Allāh* is, het verrichten van het gebed, het betalen van de *zakāt* (armenbelasting, de bijdragen voor de behoeftigen), het verrichten van de *ḥaddj* (pelgrimage) en het vasten in (de maand) *Ramaḍān*”³.

In de onderstaande *ḥadīth qudsi* worden de gunsten van het vasten prachtig uitgelegd:

“*Allāh* heeft gezegd: “Alle daden van de zoon van Adam (de mens) zijn voor hem, behalve het vasten, dat is voor Mij persoonlijk en Ik geef er beloning voor. En het vasten is een bescherming. Als iemand van jullie op een dag vast, laat hem dan niet schelden en laat hem zijn stem niet verheffen. Als iemand hem dan uitscheldt of hem bevecht, laat hem dan zeggen: “Ik vast.”

Bij Degene in Wiens Handen Mohammed's ziel ligt, de geur die afkomstig is uit de mond van een vastend persoon is geliefder bij *Allāh* dan de geur van muskus. De vastende kent twee blijde momenten; tijdens het verbreken van het vasten en wanneer hij zijn Heer ontmoet”⁴.

1. Ibn Sa'd, I, 248.

2. *Qur'ān*: *sūra Al-Baqara* (2), *aya* 183.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-īmān* (2), *ḥadīth* 8; *kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4513; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), *ḥadīth* 16.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-saum* (30), *ḥadīth* 1904; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-siyām* (13), *ḥadīth* 1151.

“Alle daden van een persoon worden rijkelijk beloond; een goede daad wordt vermeerderd met tien tot zeventienhonderd. *Allāh*, verheven is Hij, verklaart: “Het vasten verschilt, Ik zal dat Zelf belonen, aangezien degene die vast zijn behoeftes en zijn eetlust voor Mij verlaat”¹.

“Degene die volhardt in het geven van liefdadigheid op het pad van *Allāh*, zal vanuit de verschillende poorten in het Paradijs worden geroepen: ‘Kom, o geliefde dienaar van *Allāh*; door deze poort wacht jou goedheid en welvaart!’ Degenen die volhardend zijn geweest in het verrichten van het gebed, zullen door de poort van het gebed worden geroepen. Degenen die de *ddjihaad* hebben verricht, door de poort van *ddjihaad*, degenen die vasten door de poort van *Rayyān*, en degenen die vrijgevig zijn door de poort van liefdadigheid”.

Abū Bakr vroeg: “Moge alles wat ik heb voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*. Wanneer iemand die door deze poorten wordt geroepen, niets meer nodig heeft, zullen er mensen zijn die door al deze poorten geroepen zullen worden?” “Jazeker”, antwoordde de Boodschapper van *Allāh*. “En ik hoop dat jij je onder de gelukkigen bevindt”².

Vasten is een daad van aanbidding die gevoelens van dankbaarheid jegens *Allāh* wakker schudt; het vasten stelt ons in staat om de talloze gunsten waarmee wij zijn gezegend te overpeinen. Het is bedoeld om egoïstische verlangens en neigingen in te dammen, het hart te bevrijden van de ketenen van het wereldse en om op deze wijze tot geduld, de hoogste morele karaktereigenschap, te bereiken. Door bewust mee te maken wat ook de armen en minderbedeelden meemaken, wordt het hart gevuld met gevoelens van mededogen. Hoewel Yūsuf zeggenschap over enorm veel schatten had, at hij nooit zijn gehele buik vol. Dit deed hij niet omdat hij niet onwetend wilde blijven, zelfs niet één moment, over de situatie van de armen.

Met al deze onderliggende wijsheden, is vasten een goddelijk bevel dat een grote invloed heeft op het zuiveren van de harten ten opzichte van eigenschappen als kwaadaardigheid en jaloezie, eigenschappen die de maatschappij verstikken. In het vasten ligt de sleutel naar het eeuwige. Het beschermt de menselijke eer en waardigheid tegen de eeuwige verlangens van het ego, op het pad van consumptie en lust.

De dagen van *Ramaḍān* worden al herleefd door het vasten, maar de nachten zorgen voor nog meer voorspoed door middel van de *tarawīh*-gebeden. Dit was een *sunnah* van de Profeet. “*Allāh* heeft het vasten in de

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-siyām* (13), *ḥadīth* 1151.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-sawm* (30), *ḥadīth* 1897; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zakāt* (12), *ḥadīth* 1027.

maand *Ramaḍān* verplicht gesteld; en ik heb van de *tarawīh* een *sunnah* gemaakt.”, aldus de Profeet.¹

Om de meeste vruchten te plukken van de *Ramaḍān* is het noodzakelijk dat men de lange dagen van vasten combineert met de aanbiddingen in de nacht. En ook om allerlei soorten van slecht gedrag achterwege te laten, de tong te reinigen door middel van het gebed en *dzikr*, en het hart door middel van berouw. De laatste tien dagen van de maand *Ramaḍān*, kan men in *i'tikāf* gaan, wat een hele belangrijke *sunna* van de Profeet was. “Degene die met geloof in zijn hart zijn *Ramaḍān*-nachten doet herleven, alleen hopen op de beloning van *Allāh*, zal voor zijn voorafgaande zonden worden vergeven”².

‘Ā’isha levert het volgende over: “Op een avond in *Ramaḍān* verrichtte de Boodschapper van *Allāh* een vrijwillig gebed in de moskee. Veel mensen volgden hem. De volgende morgen spraken enkele metgezellen over het gebed van de Profeet in de moskee. Op de volgende avond bad de profeet ook de *salāt*, en de mensen spraken er opnieuw over. Het aantal mensen dat deelnam bedroeg nu alleen veel meer. Op de derde of vierde avond kwamen de mensen bijeen bij de moskee. Hun aantal was zo groot dat zij niet allemaal de moskee konden binnengaan. De avond daarop kwam de Boodschapper van *Allāh* niet. In de ochtend zei hij: “Ik heb gezien wat jullie deden. De vrees dat jullie dit gebed verplicht zouden maken, is wat mij gisteren tegenhield”³.

De Boodschapper van *Allāh* bad de *tarāwīh*-gebeden niet gezamenlijk, maar achtte het meer gepast als ieder persoon de daad al naar gelang zijn of haar capaciteiten verrichtte. Tijdens het kalifaat van Abū Bakr werd dit gebed ook individueel verricht. Pas tijdens het kalifaat van ‘Umar werd het gezamenlijk verricht.

De Profeet verrichtte in de maand *Ramaḍān* meer daden van aanbidding, waardoor hij een nog betere band met *Allāh* opbouwde. De woorden van Ibn ‘Abbās vormen hier het bewijs van: “De Boodschapper van *Allāh* was de meest vrijgevige persoon van iedereen. Het moment waarop zijn vrijgevigheid het grootst was, was het moment wanneer hij *DDjibriel* ontmoette in de maand *Ramaḍān*. Zij kwamen bij elkaar gedurende de nacht en reciteerden de *Qur’ān* aan elkaar. Nadat hij *DDjibriel* had ontmoet, was de Boodschapper van *Allāh* vrijgeviger dan de wind die voortdurend waaide”⁴.

Niet lang nadat de verplichting voor het vasten was ingesteld, werden ook de *salāt* van *Īd* en de liefdadigheid van *fiṭr* verplicht gesteld. De Profeet

1. Ibn Mādja, *Salāt*, 173.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb salāt at-tarāwīh* (31), *ḥadīth* 2008.

3. *Ibid.*, *ḥadīth* 2012.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad’ al-waḥī* (1), *ḥadīth* 6; *kitāb as-saum* (30), *ḥadīth* 1902; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍā’il* (43), *ḥadīth* 2308.

legde de hoeveelheid voor iedere moslim vast, of hij of zij nu jong, oud, man, vrouw, vrij of slaaf was: voor iedereen gold het tarief van een *sa^c* aan dadels of een gelijke hoeveelheid

aan gerst². Met betrekking tot de minderbedeelden zei hij: “Zorg ervoor dat zij vandaar (*ʿīd*) niet met een lege maag rondlopen”³.

Als de liefdadigheid voor het gebed van *ʿīd* is gegeven, dan heeft het zijn doel bereikt en wordt het geaccepteerd. Echter als het na het gebed is gegeven, dan wordt het wel als liefdadigheid gezien, maar het telt niet als *fiṭr*⁴.

Anas legt uit: “Toen de Profeet in Medina aankwam, vierde de lokale bevolking twee feesten. De Profeet van *Allāh* vroeg hun naar het belang van deze twee feesten. “Het zijn deze twee dagen die wij in de tijd van onwetendheid vierden”, antwoordden zij. “*Allāh* heeft voor jullie deze twee feesten vervangen door twee betere feesten”, zei de Boodschapper van *Allāh*. “*Adhâ en Ramaḍân!*”⁵

Nadat de Profeet op de tiende van *Dzul Hijja* voor de eerste keer de moslims had geleid in het *ʿīd*-gebed, gaf hij de opdracht om vee te slachten. In zijn tienjarig verblijf in Medina offerde hij ieder jaar twee dieren voor *ʿīd*.⁶ Eén dier namens de leden van de gemeenschap die geen middelen hadden om te offeren, en één voor hemzelf en zijn familie.

Hanash verhaalt: “Ik zag dat ‘Ālī twee rammen slachtte als offer. Toen ik hem vroeg naar de reden hiervoor, zei hij: “Voordat de Boodschapper van *Allāh* overleed, vroeg hij mij om een dier namens hem te slachten. Dus ik slacht er nog een om zijn verzoek uit te voeren, en ik zal dat ieder jaar doen”⁷.

Vanaf het *fajr*-gebed voorafgaand aan *ʿīd* van *Adhâ* tot aan het *ʿaṣr*-gebed op de vierde dag van *ʿīd* zijn in totaal 23 gebeden vereist. Iedere moslim, man en vrouw, reiziger of niet, is verplicht om gezamenlijk of individueel de *takbīr at-tashrīq* te zeggen:⁸

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

1. Een *sâ^c* is een eenheidsmaat gelijk aan ongeveer 1040 gram aan gerst of tarwe. Volgens de *sharie'* weegt een *sâ^c* 2.9 kilo en volgens lokaal gebruik 3.3 kilo.
2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb az-zakāt* (24), *ḥadīth* 2481-2482; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zakāt* (12), *ḥadīth* 984.
3. Ibn Sa'd, I, 248.
4. Ibn Mādja, *Zakāt*, 21.
5. Abū Dāwūd, *Salāt*, 239/1134; Nasā'i, *Iydayn*, 1.
6. Ibn Sa'd, I, 248-249.
7. Abū Dāwūd, *Adāhī*, 1-2/2790; Ahmad, I, 107.
8. *Muwatta*, Haddj, 205.

“*Allāh* is de Grootste, *Allāh* is de Grootste. Er is geen andere god dan *Allāh*. Allah is de Grootste, *Allāh* is de Grootste en alle lof behoort aan *Allāh* toe”.

Kort na het instellen van de *zakāt al-fitr* kwam het gebod om *zakāt* te betalen. In de *Qur’ān* staat:

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

“En er was een (vast) deel van hun bezittingen voor de bedelaars en ook voor hen die niet konden bedelen”¹.

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ

“en die hun plicht van het geven van de *zakāt* nakomen”².

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

“Neem liefdesgaven van hun rijkdommen aan opdat je hen daardoor mag doen reinigen en louteren. En bid voor hen: jouw smeekbede is voor hen inderdaad een bron van geruststelling. En *Allāh* is Alhorend, Alwetend”³.

Zakāt wordt 26 keer in de *Qur’ān* genoemd in combinatie met het gebed, en vier keer op zichzelf. Te midden van de laatste groep bevindt zich ook de *aya* in *sūra* Al-Mu’minūn (23, 4); de *salāt* wordt daar weliswaar zijdelings genoemd, maar deze *aya* bevat een voortdurend prijzen van de gelovigen die het gebed onderhouden. De reden dat de *salāt* vaak samen met de *zakāt* wordt genoemd is, dat van alle daden van aanbidding, fysiek of financieel, de *salāt* het meest essentieel en gelijk van belang is. Een *ḥadīth* is hier het bewijs van: “Er is geen goedheid in het gebed van een persoon die geen *zakāt* geeft”⁴.

De *zakāt* kan niet geaccepteerd worden door instituten en instellingen zoals scholen of ziekenhuizen. Het recht van ontvangst ligt bij acht groepen mensen die door *Allāh* zijn vastgesteld⁵. Mochten zij de *zakāt* toch krijgen, dan mogen zij deze niet op een andere manier uitgeven dan aan de basisbehoeften van de minderbedeelden. Ze mogen een bijdrage dus alleen uitgeven aan bijvoorbeeld behoeftige studenten of degenen die omwille van de tevredenheid van *Allāh* op zoek zijn naar kennis, en daardoor niet de middelen hebben om in hun onderhoud te voorzien. Een van de voorwaarden van de *zakāt*, is dat zij wordt uitgegeven daar waar de behoefte het hoogst is (*hawāidj al-asliyya*), of aan de behoeftigen die de

1. *Qur’ān*: *sūra* Adl-Dzāriyyāt (51), *aya* 19.

2. *Qur’ān*: *sūra* Al-Mu’minūn (23), *aya* 4

3. *Qur’ān*: *sūra* At-Tauba (9), *aya* 103.

4. Haythami, III, 62.

5. Zie *Qur’ān*: *sūra* At-Tauba (9), *aya* 60.

eindjes niet aan elkaar kunnen knopen. Men dient ook voldoende onderzoek te doen naar mensen die in die situatie verkeren. Instellingen kunnen als medium optreden bij het uitgeven van de *zakāt*, en zij dienen daarbij de grootst mogelijke voorzichtigheid te betrachten, aangezien zij ten opzichte van *Allāh* verantwoordelijk zijn.

De *Qur'ān* zegt over de groepen die de *zakāt* mogen ontvangen:

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۗ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“De *zakāt* is alleen voor de armen en de behoeftigen bestemd en voor hen die (bij de inzameling ervan) belast zijn en voor hen van wie de harten verzoend dienen te worden en voor (het vrijkopen van) slaven en voor hen die overmand zijn door schuld en (om in te zetten) voor *Allāh*'s zaak en voor de (gestrande) reiziger: (dit is) een verplichting van *Allāh*. En *Allāh* is Alwetend, Alwijs”¹.

Instellingen mogen dus alleen *zakāt* ontvangen, als zij zich houden aan de voorwaarden dat zij de bijdragen aan één van deze acht groepen geven. Dit is van zeer groot belang.

Toen de goddelijke openbaring met betrekking tot de *zakāt* kwam, liet de Profeet een manuscript opstellen waarin opgesomd stond welke goederen tot de *zakāt* behoorden, welk tarief gehanteerd werd en welke minimale hoeveelheid men moest bezitten voordat het verplicht werd gesteld om daar *zakāt* over te betalen. Dit manuscript bond hij vast aan zijn zwaard. Hij hield het bij zich tot de dag dat hij stierf, en hij hield zich er strikt aan. Zowel Abū Bakr als ‘Umar volgden de Profeet hierin².

De *zakāt* is verbonden met talloze individuele en sociale doelen of wijze redenen. Het is een middel om mogelijke overtredingen van de rijken te voorkomen, opdat zij onder de vloek van hun rijkdom uitkomen. Het zorgt ervoor dat arme mensen geen kwade gevoelens hebben jegens hen die rijk zijn, ten gevolge waarvan ook op dat vlak de sociale harmonie blijft behouden. Het verbindt mensen met elkaar door middel van liefde, om een ander reden te noemen. In de islamitische maatschappij zijn *zakāt* en *infāq*, liefdadigheid, de hoekstenen voor het behoud van balans en liefde tussen de rijken en de armen.

Een andere wijsheid van *zakāt* en liefdadigheid is het voorkomen van de situatie dat een individueel kapitaal excessief groeit. Hiermee wordt voorkomen dat het percentage arme mensen zich uitbreidt, hetgeen kan

1. *Qur'ān*: *sūra* At-Tauba (9), *aya* 60.

2. Ahmad, II, 14.

uitgroeien tot meer haat en nijd. Rijkdom als een middel van misleiding en trots is een voorstadium van een verschrikkelijk einde dat de rijken dan opwacht. De waarheid is dat alle leden van de samenleving, zowel degenen die helpen als degenen die worden geholpen, elkaar fysiek en spiritueel nodig hebben.

Men dient te onthouden dat, in absolute zin, alle rijkdom aan *Allāh* toebehoort. De macht die mensen kunnen uitoefenen over rijkdom staat gelijk aan het ‘timesharing’, hetgeen inmiddels gelijk staat aan het ‘fashionable’-zijn. Anders gezegd: rijkdom is een tijdelijke lening van *Allāh*. De manier waarop deze wordt gebruikt is daarom gebonden aan een aantal goddelijke regels. Ze dient bijvoorbeeld op een goede, gepaste manier te worden gebruikt, zoals wordt bevolen door de Ware Eigenaar.

Het gebruik op een manier die de goddelijke bevelen tart zal slechts leiden tot een situatie waarin men zal worden misleid, vanwege misleiding, verwaandheid en onrechtvaardigheid. De liefde voor rijkdom wortelt op die wijze in het hart en leidt naar een tragisch pad. Van alle zegeningen op de wereld worden alleen kinderen en rijkdom genoemd als oorzaak van *fitna*, oftewel beproeving. Dit komt vanwege het gemak waarmee deze in het hart binnendringen en het gemak waarmee zij worden geïdealiseerd. *Allāh* waarschuwt degenen die in de dieptes van deze misère terecht zijn gekomen:

وَالَّذِينَ يَكْتُمُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَلْدًا مَا كَتَرْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا
كُنتُمْ تَكْتُمُونَ

“[...] En degenen die goud en zilver oppotten en het niet voor de zaak van *Allāh* besteden, verkondig hen (het nieuws van) een pijnlijke bestraffing. Op de Dag, waarop het (geld) zal worden verhit in het Vuur van de Hel – dan zullen hun voorhoofden, hun zijden en hun ruggen ermee worden gebrandmerkt, (en zal er gezegd worden:) “Dit is wat jullie voor jullie vergaarden, onderga daarom nu (de gevolgen van dat) wat jullie hebben verzameld”¹.

De trieste toestand van degenen die weigeren de *zakāt* te betalen, wordt ook geïllustreerd door de woorden van de Boodschapper: “Ieder stuk goud of zilver waarover in deze wereld geen *zakāt* is betaald, zal in het Hiernamaals verhit worden, en in de vorm van een lijst, een paneel naar de eigenaren worden gebracht. Vervolgens zal het worden gebruikt om de zijkant, het voorhoofd en de rug van die eigenaar te brandmerken. Iedere keer dat de panelen afkoelen, worden ze opnieuw verhit, opdat de bestraffing voort kan

1. *Qur’ān: sūra At-Tauba (9), aya 34-35.*

blijven gaan. Dit gaat zo een dag door, wat gelijk staat aan vijftigduizend jaar, totdat de vonnissen aan de mensen door zijn gegeven. Aan het eind ervan zal de mens zien of zijn pad naar het Paradijs leidt of naar de Hel”.

“En wat de kamelen betreft waarover geen *zakāt* is betaald?”, vroegen de aanwezige metgezellen. “Iedere eigenaar van een kameel die niet datgene betaalt wat betaald dient te worden voor de kameel, en dat is inclusief het melken om de melk aan de behoeftigen te geven, zal op een uitgestrekte, stevige grond worden neergelegd”, antwoordde de Boodschapper van *Allāh*. “Zonder ook maar een kalf achter te laten, zullen de kamelen in hun beste conditie op hem afkomen en deze persoon met hun hoeven vertrappelen en zij zullen met hun tanden aan hen knagen. Zodra ze klaar zijn, zullen andere kamelen volgen. Dit zal een dag duren, welke gelijk staat aan vijftigduizend jaar, totdat aan de mensheid de oordelen zijn gegeven. Vervolgens zal de persoon naar het Paradijs of de Hel gaan”.

Toen stelden de metgezellen een andere vraag met betrekking tot het lot van vee-eigenaren en schapeneigenaren. De Profeet gaf soortgelijke antwoorden”.¹

Een vriendelijke benadering bij het geven van liefdadigheid en *zakāt*, is net zo belangrijk als het geven ervan. Men moet zich onthouden van iedere vorm van gedrag dat deze zaken kan opheffen, zoals het beledigen van de ontvanger of het aanbieden van goederen van lage kwaliteit. Vooral de weldoener moet een dankbare houding aannemen ten aanzien van de ontvanger, aangezien hij hem de mogelijkheid geeft om een verplichte handeling te voltooien die hij anderszins niet had kunnen volbrengen. Liefdadigheid is tegelijkertijd een ondoordringbaar schild tegen ziektes en rampspoed. De minderbedeelden zijn in feite een grote zegening voor de rijken, aangezien hun gebeden de poorten van het Paradijs openen.

De juiste manier om liefdadigheid te geven, wordt in de onderstaande *aya* duidelijk gemaakt:

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَدَىٰ ۗ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
 قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذَىٰ ۗ وَاللَّهُ عَنِّي حَلِيمٌ
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
 وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۗ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا
 وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zakāt* (12), *ḥadīth* 987.

“Zij die hun bezittingen voor de zaak van *Allāh* uitgeven en die geen grootspraak of krenking laten volgen op wat zij hebben uitgegeven, voor hen is er beloning bij hun Heer, zij hebben niets te vrezen, noch zullen zij bedroefd zijn.

Een vriendelijk woord en vergeving is beter dan liefdadigheid gevolgd door kwetsen. En *Allāh* is Zelfgenoegzaam, Verdraagzaam.

O jullie die geloven, berooft jullie liefdadigheid niet van waarde door grootspraak of krenking, zoals hij die van zijn bezit uitgeeft, om door de mensen gezien te worden en die niet gelooft in *Allāh* en de Laatste Dag, het is als de gelijkenis van een gladde rots die met aarde bedekt is en waarop een stortregen valt, welke haar kaal achterlaat. Zij hebben niets (geen gewin) aan wat zij verdiend hebben. En *Allāh* leidt de ongelovige mensen niet”¹.

4. I'tikāf

I'tikāf betekent letterlijk dat men zichzelf op een bepaalde plek voor een bepaalde tijd vastzet, en ook dat men vasthoudt aan een specifiek iets. In de islam duidt *i'tikāf* op het verblijf in de moskee gedurende een bepaalde periode, met de intentie om dichter bij *Allāh* te geraken. Hoewel er geen tijdslimiet is vastgesteld, kan het zelfs een uur zijn, hoewel dat overdreven zou zijn.

وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ^٢

[...] En heb geen omgang met jullie vrouwen terwijl jullie in de moskeeën verblijven.[...]”².

Deze *aya* wijst erop dat het vasten een essentieel onderdeel is van *i'tikāf*, wat suggereert dat een geldige periode voor *i'tikāf* niet minder dan een dag kan inhouden. Dat is de *shari i'tikāf*. *I'tikāf* is daarom een algemeen gehanteerd gebruik tijdens de *Ramaḍān*. *I'tikāf* is een uiting van toewijding en dienaarschap door middel van het vasten overdag, en het doorbrengen van de nacht in de moskee, waarin men aanbeddingen en *dzikr* verricht.

I'tikāf is een gebruik dat in de laatste tien dagen van de maand *Ramaḍān* gepraktiseerd wordt, en het is een *sunna mu'akkada*, oftewel een sterke *sunna* die de Profeet nauwelijks naliet te vervullen. Tegelijkertijd is het een *farḍ al-kifāya*, een daad die verplicht is voor de gemeenschap. Dat houdt in dat de verplichting voor de mensen vervalt, als ten minste één persoon in de gemeenschap de verantwoordelijkheid vervult. Een belofte dat men *i'tikāf* zal doen vereist ook dat deze belofte wordt ingelost. *I'tikāf* op tijden buiten de *Ramaḍān* is aanbevolen (*mustahab*).

1. *Qur'ān*: sūra Al-Baqara (2), *aya* 262-264.

2. *Ibid.*, *aya* 187.

Tijdens *i'tikāf* is het niet de bedoeling dat men de moskee verlaat, en dus moet men goed opletten dat men dat niet doet, behalve in geval van noodzaak, zoals bijvoorbeeld het verrichten van de *wuḍū'*.

De vrouwen van de Profeet deden *i'tikāf* op hun eigen kamer. De tenten die voorheen in de moskee werden opgezet om hen te accommoderen werden op verzoek van de Profeet weggehaald, omdat hun kamers, en niet de moskee, de beste plek voor *i'tikāf* vormt voor vrouwen. 'Ā'isha heeft gezegd: "In de laatste tien dagen van *Ramaḍān* bracht de Boodschapper van *Allāh* zijn nachten in aanbidding door; hij maakte zijn familie wakker en wijdde zichzelf helemaal toe aan aanbidding, waarbij hij zich tijdelijk afsloot voor zijn vrouwen"¹.

Volgens 'Ā'isha bleef de Profeet de *i'tikāf* herhalen tot het jaar waarin hij stierf, zelfs in zijn laatste *Ramaḍān*, wat zijn totaal op twintig keer bracht. Het was een gebruik dat werd voortgezet door zijn vrouwen².

Het volgende voorval laat goed zien hoe belangrijk de waarde is van *i'tikāf*, terwijl ook de individuele en maatschappelijke plichten worden onderstreept: "Ibn 'Abbās ging op een dag de moskee binnen voor *i'tikāf*, en hij groette een andere man en zette zich naast hem op de grond neer. "Je ziet er moe en emotioneel uit, mijn broeder", zei Ibn 'Abbās. "Dat klopt, neef van de Profeet", antwoordde hij. "Die-en-die heeft me vrijgelaten in ruil voor een bepaald bedrag. Echter, bij het recht van de man (de Profeet) die daar in het graf ligt, ik kan hem niet terugbetalen." "Wil je dat ik namens jou met hem spreek?" vroeg Ibn Abbās. "Dat is aan jou", zei de man. Net toen Ibn 'Abbās zijn schoenen pakte en naar de uitgang van de moskee ging, riep de man tegen hem: "Ben je vergeten dat je in *i'tikāf* bent?" "Zeker niet, maar laat me je één ding zeggen dat ik hoorde van de man die in dat graf ligt", zei Ibn 'Abbās terwijl de tranen over zijn wangen rolden. "Het zorgen voor de behoeften van een broeder is beter dan tien jaar *i'tikāf*, en als een persoon één dag *i'tikāf* verricht omwille van de tevredenheid van *Allāh*, dan zal *Allāh* tussen hem en het hellevuur drie loopgraven maken. Ieder van deze loopgraven is zo breed als datgene wat zich tussen het Oosten en het Westen bevindt"³.

5. De Slag bij *Badr* (17 *Ramaḍān* 2H/ 13 maart 624)

De *Quraysh* hadden in het tweede jaar na de *hidjra* een enorme karavaan naar de Gaza Markt in Damascus gestuurd. Deze karavaan bestond uit

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍl Laylat al-qadr* (23), *ḥadīth* 2024; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-i'tikāf* (14), *ḥadīth* 1173-1174.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-i'tikāf* (33); *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-i'tikāf* (14).

3. Bayhaki, *Shu'b'ul-Imān*, III, 424-425.

duizend kamelen met een geschatte waarde van 50.000 *dīnār*. Het was een karavaan van de gehele stad, zowel van mannen als van vrouwen. Dertig tot veertig prominente afgodendienaren namen deel aan de reis, de bekendste onder hen waren Abū Sufyān, Mohammed ibn Naufal en ʿAmr ibn ʿĀs.

De afgodendienaren voelen al vantevoren aan dat hun vitale handelsroute naar Syrië door de gelovigen zou worden afgesneden, uit wraak voor het ontzeggen van de toegang tot Mekka. En dus werden zij op de terugreis naar Damascus bang. Abū Sofyaan huurde Damdam ibn ʿAmr, die onderdeel uitmaakte van de karavaan, in voor 85 gram goud. Hij stuurde hem direct van *Tabūk* naar Mekka om daar de urgentie van de zaak duidelijk te maken.¹ Drie dagen voor de aankomst van Damdam in Mekka had Atīqa, de tante van de Profeet, een angstaanjagende droom. Ze vertelde de droom aan haar broer ʿAbbās.

“Mijn droom maakt mij zenuwachtig”, zei ze. “Ik vrees dat jouw stam iets vreselijks zal overkomen. Hou datgene wat ik jou vertel geheim; vertel het aan niemand!”. “Ga verder, wat heb je gezien?” “Een man en een kameel waren gearriveerd en stonden bij *Abtah* (tussen *Muhassab* en Mekka) en hij verklaarde drie keer: ‘Luister, stelletje onoprechte mensen! Laat je over drie dagen op het slagveld zien, de plek waar jullie zullen sterven!’ De mensen die hem hoorden, verzamelden zich om hem heen. De man stapte het plein bij de *kaʿba* op en de andere volgden hem. Terwijl iedereen om hem heen stond, herhaalde hij dezelfde woorden, dit keer stond hij achter de *kaʿba*. Daarna beklom hij de berg *Abu Qubays* en verrichte dezelfde daad. Vervolgens pakte hij een rots en rolde deze naar beneden. Toen de rots naar beneden rolde explodeerde deze met een enorme kracht, waardoor er geen huis of andere plaats in Mekka onaangeraakt bleef”.

Dit klinkt als een belangrijke droom”, zei ʿAbbās. “Wat je ook doet, vertel deze aan niemand!” Nadat ʿAbbās bij Atīqa was vertrokken, kwam hij zijn vriend Walīd ibn Utba tegen. ʿAbbās vertelde hem de droom, maar benadrukte dat hij deze aan niemand mocht vertellen. Echter, bezorgd als hij was vertelde Walīd deze aan zijn vader. Niet lang daarna was de droom bij iedereen in Mekka bekend.

ʿAbbās vertelt over de ontwikkelingen die volgden. “Abū Djahl was woedend en vroeg me: “Sinds wanneer heb je ook een vrouwelijke profeet? Was een mannelijke profeet niet genoeg zodat ook jullie vrouwen wel geschikt werden bevonden voor die rol? Atīqa heeft kennelijk gehoord dat iemand de *Quraysh* in haar droom heeft opgedragen om ergens naar toe te gaan waar ze binnen drie dagen zullen sterven. Als dat waar is, dan zullen

1. Ibn Hishām, II, 244; Wāqidi, I, 27-28.

we dat zien. Maar als er drie dagen voorbijgaan en er niets gebeurt, dan zullen wij opschrijven dat jullie vrouwen de grootste leugenaars van de Arabieren zijn!”

Hoewel het extreem moeilijk was om de droom te ontkennen, zei ik tegen hem dat er niet zoiets bestond. Op de derde ochtend na de droom van Atiqā begaf ik me boos naar de *ka`ba*, in de hoop daar Abū Djaḥl te treffen, opdat ik mijn frustratie kon uiten over het feit dat ik datgene had achtergehouden wat hij moest weten. Toen ik aankwam, maakte hij zich direct uit de voeten. Hij kwam uit de *Sahm*-poort van het Heilige Huis, waardoor ik ging nadenken: ‘de schurk ontweek mij, aangezien hij dacht dat ik hem moest hebben’. Maar ik wist op dat moment nog niet dat hij de stem van *Damdam* gehoord had. Al snel kwam ik er ook achter, omdat ik van een afstand *Damdam* zag staan. Om de aandacht te trekken en te benadrukken hoe urgent de situatie was, had hij de neus van zijn kameel eraf gesneden, zijn shirt aan stukken gesneden en zijn zadel achterstevoren gedaan. Hij stond midden in de vallei van Mekka en schreeuwde zo hard als hij kon: “De karavaan, o *Quraysh*, de karavaan! Mohammed en zijn mannen hebben jullie eigendommen in beslag genomen die jullie aan Abū Sufyān in beheer hebben gegeven! Jullie hebben geen tijd te verliezen en jullie moeten hen pakken! Help, help!” Het schreeuwen van *Damdam* liet ons de rest vergeten”¹.

De *Quraysh* wachtten geen moment en bereidden zich voor. Het kostte hen slechts twee of drie dagen om bewapend en wel klaar te zijn. Er werden wapens gekocht voor degenen die niets hadden en de rijken deden veel moeite om de zwakkeren te helpen bij hun voorbereiding. Prominente leiders zoals Suhayl ibn `Amr en Zam`a bin Aswad riepen door de straten van Mekka: “Kamelen en voedsel zijn op onze kosten, meer nog dan je je kan voorstellen. Iedereen, trek erop uit! Laat geen persoon achter! Als Mohammed de karavaan te pakken heeft, dan zal hij die zeker gebruiken om zijn opmars naar Mekka te financieren!”

Bijna iedere man in Mekka had zich aangesloten en degenen die dat niet konden, hadden anderen ingehuurd om hun plaats in te nemen. De dag dat Abū Djaḥl het bevel gaf om te vertrekken, sleepte Umayya ibn Khalf zijn voeten voort in de richting van de vertrekplaats, wetende dat dit zijn laatste vertrek uit Mekka zou zijn. Immers, de Profeet, de Waarachtige, had een tijd terug voorspeld dat hem de verdoemenis wachtte. “Ik zweer dat Mohammed nooit liegt als hij spreekt”, zei hij, overmand door angst. Het zeuren, het treiteren van Abū Jahl haalde hem er uiteindelijk toe over om te gaan”.

1. Ibn Hishām, II, 244-247; Wāqidi, I, 29-31.

Toen Utba ibn Rabî`a en zijn broeder Shayba hun wapens gereedmaakten, vroeg hun slaaf Addas waar zij zich op aan het voorbereiden waren: “Kun je je nog de man herinneren die jij dadels hebt aangeboden, in onze tuin in *Tā'if*?”, vroegen ze. “Jazeker!” “We gaan tegen hem vechten!” Addas viel op zijn knieën en smeekte hen: “Ga niet! Hij is een Profeet, jullie zullen niet anders dan jullie neergang tegenmoet gaan!” Tranen rolden over zijn wangen, maar de twee broers waren onwrikbaar en vertrokken alsnog.

De afgodendienaren waren in totaal met 950 tot 1000 man. Honderd á tweehonderd bereden een paard, terwijl de rest op kamelen reed. De meesten waren gewapend. Alle prominente leden van de *Quraysh* waren aanwezig, vergezeld door slavenmeisjes die op de drums sloegen en daarbij bij hun vertrek uit Mekka anti-moslim gedichten lieten horen¹.

Het was het tweede jaar van de *hidjra*, de 12^e van de maand *Ramaḍān*. De Boodschapper van *Allāh* liet ‘Abdullah ibn Ummi Maqtūm achter in Medina om het gebed te leiden, en vertrok met een leger van 313 gelovigen; 64 van de *muhādjirūn* en de rest van de *ansār*. Drie reden te paard, zeventig op een kameel en de rest vertrok te voet².

De Profeet liet het leger van de gelovigen ongeveer anderhalve kilometer buiten Medina stoppen bij *Buyūt as-Suqya* en beval dat de ouderen en de jongeren terug moesten keren. Sa`d ibn Abi Waqqās vertelt: “Enkele momenten voordat de Boodschapper van *Allāh* beval dat de jongeren moesten terugkeren, zag ik mijn broeder Umayr die zich probeerde te verstoppen. “Wat ben je aan het doen?”, vroeg ik hem. “Ik vrees dat als de Boodschapper van *Allāh* mij ziet, hij me zal zeggen dat ik moet terugkeren”, zei hij. “Maar ik wil zo graag mee, ik hoop dat ik een martelaar kan worden!”

En inderdaad, toen de Boodschapper van *Allāh* hem zag, zei hij dat hij te jong was en adviseerde hij hem om terug te gaan. Umayr begon te huilen. Zo erg zelfs, dat de Profeet van *Allāh* hem alsnog toestond om te blijven. Aangezien hij een slank postuur had, bond ik een zwaard om hem heen. Umayr was ongeveer zestien jaar oud toen hij martelaar werd in de Slag bij *Badr*³.

Aangezien er een tekort aan kamelen was, reden drie personen om beurten op één kameel. De Profeet deelde de zijne met ‘Ālī en Abū Lubāba. Toen het de beurt was van de Profeet om te lopen, stonden zij erop dat hij op de kameel bleef zitten. Echter de Profeet zei: “Noch kunnen jullie het lopen

1. Wāqidi, I, 31-39; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 294-295;

2. Wāqidi, I, 23-24; Ibn Hishām, II, 250-251; Ibn Sa`d, II, 12.

3. Wāqidi, I, 21; Ibn Sa`d, III, 149-150.

meer verdragen dan ik, noch heb ik de positie dat ik minder beloning nodig heb!”¹.

Deze houding laat zien hoeveel liefde en toewijding de Profeet in zich had voor *Allāh*, en zijn enthousiasme voor het dichter bij *Allāh* geraken. Hij benutte ieder moment en iedere daad. Daarbij onderwees hij ook het vasthouden aan rechtvaardigheid, zonder aanzien des persoons of welke omstandigheden zich ook aandienenden. De Boodschapper zond later Abū Lubāba terug naar Medina, als plaatsvervanger totdat zij terug zouden komen².

De Profeet van *Allāh* kon het onderweg naar *Badr* niet aanzien dat zijn *umma* zo zwak en minderbedeeld was. Hij zocht zijn toevlucht tot *Allāh*, zoals hij altijd zijn behoeftes aan Hem voorlegde, en smeekte *Allāh*: “O *Allāh*, geef aan hen rijdieren omdat zij er geen hebben! Kleed hen, omdat zij weinig kleding hebben! Voed hen, omdat zij hongerig zijn!” Zodra de overwinning bij *Badr* was voltooid, keerde iedere gelovige terug met een of twee kamelen, met kleding en met een volle maag³.

Deze dagen van grote inspanning vielen samen met dagen van *Ramaḍān*, waardoor de Profeet de gelovigen de opdracht gaf om hun vasten te verbreken aangezien zij al hun fysieke kracht nodig hadden voor de strijd. Iedere moslim die deelnam aan de Slag bij *Badr* stelde het vasten tot zijn terugkeer uit.

Het eerste leger van de islam was onderweg naar *Badr*. Het kwam aan in de Vallei van *Aqīq* toen twee mannen, Hubayb ibn Yasaf en Qays ibn Muharris, die alleen het leger wilden vergezellen vanwege hun aandeel in de buit dat ze dan zouden krijgen, hen inhaalden. “Zijn jullie in eerste instantie met ons vertrokken?”, vroeg de Profeet aan Hubayb? “Nee”, antwoordde hij. “Alleen jij bent onze buurman en de neef van jouw moederszijde. En dus willen wij deelnemen om onze mensen te helpen en de buit op te eisen” “Geloven jullie in *Allāh* en Zijn Boodschapper?”, vroeg de Profeet dit keer.

Toen Hubayb negatief antwoordde, kreeg hij de volgende reactie: “Keer dan om, omdat wij geen hulp van afgodendienaren willen hebben!” Hubayb nam geen genoegen met een ‘nee’. “Iedereen weet hoe moedig ik ben op het slagveld en hoeveel schade ik kan aanrichten aan de vijand! Kan ik niet gewoon aan jouw zijde vechten in ruil voor een gedeelte van de buit?” “Nee. Word eerst moslim, en vecht dan mee”, antwoordde de Boodschapper van *Allāh*. Kort nadien vervolgden hij en zijn leger hun weg.

1. Ibn Sa’d, II, 21; Ahmad, I, 422.

2. Ibn Hishām, II, 251.

3. Abū Dāwūd, *Djihād*, 145/2747.

Niet lang daarna haalde Hubayb hen weer in en herhaalde zijn aanbod. Het antwoord bleef echter ongewijzigd. Hubayb was in de war. Hij had immers een behoorlijke reputatie opgebouwd onder de Arabieren voor de wijze waarop hij streed op het slagveld. Echter, de Profeet liet hem niet toe vanwege de simpele reden dat hij geen moslim was. Het feit dat de Profeet een waardige houding had aangenomen, hoewel zich er een groot verschil in kracht en sterkte bevond tussen de gelovigen en het leger dat de afgodendienaren hadden weten te mobiliseren, raakte Hubayb tot in de kern. Hij liet zichzelf een moment gaan en overpeinsde een waarheid die hij nog nooit eerder had gezien. Vervolgens rende hij terug naar de Profeet, maar dit keer met iets anders in gedachte. “Ja!”, riep hij gepassioneerd. “Ik geloof in *Allāh* en Zijn Boodschapper!” De Profeet was zichtbaar blij. “Nu mag je ons vergezellen wanneer je dat wenst”, zei hij¹.

Dit voorval bewijst dat er altijd een minimale standaard van *īmān* is. Ongeacht de gegeven omstandigheden heiligt het doel de middelen niet: een verkeerd middel of een verkeerde wijze mogen niet voor een rechtmatig doel worden gebruikt. Een persoon zou goede voorbereidingen dienen te treffen en vervolgens dienen te vertrouwen op *Allāh*. Door Hubayb in eerste instantie te weigeren omdat hij nog geen *īmān* had voorzag de Profeet zijn *umma* en de generaties nadien van een voorbeeld; *Īmān* is een essentiële factor.

De Profeet wist natuurlijk heel goed dat alle vormen van hulp en zegeningen enkel en alleen van *Allāh* afkomstig zijn, hij wendde zich altijd tot Hem, ongeacht de situatie en ongeacht de tijd. Deze aanpak is een voorbeeld van *tawakkol*, vertrouwen, op *Allāh* zoals ook in de volgende *aya* wordt genoemd:

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

“[...] *Allāh* is toereikend voor ons en Hij is een uitstekende Beschermmer”².

Hudayfa levert over: “We waren vertrokken met mijn vader Husayn. De afgodendienaren van de *Quraysh* hielden ons tegen en beschuldigden ons ervan dat wij ons bij Mohammed wilden aansluiten. Echter, we verzekerden hen dat we naar Mekka gingen om iets anders te regelen. Vervolgens lieten ze ons een eed zweren dat we ons niet bij Mohammed zouden voegen en dat we niet aan zijn zijde zouden vechten. Toen we eenmaal in Medina waren aangekomen, vertelden we dit aan de Profeet van *Allāh*. Hij zei: “Keer dan terug. We houden ons aan onze belofte en we vragen *Allāh* om hulp tegen

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1817; Tirmidzi, *Siyar* 10/1558; Wāqidi, I, 47; Ibn Sa’d, III, 535.

2. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), *aya* 173.

hen!” Dat was dus de reden dat ik niet bij *Badr* aanwezig was”¹. Ook dit voorval laat weer zien hoe groot de betrouwbaarheid van de Profeet was, zelfs naar zijn vijanden toe.

Er waren ook vrouwen die deel wilden nemen aan de Slag bij *Badr*. Een van hen was Umm Waraqa, die naar de Boodschapper van *Allāh* snelde en zei: “Alstublieft, Boodschapper van *Allāh*, laat mij u vergezellen. Ik zal de gewonden en de zieken met de wil van *Allāh* verzorgen. Mij kan wellicht het martelaarschap worden gegeven”. “Het is beter als je thuisblijft en de *Qur’ān* reciteert”, adviseerde de Profeet haar. “*Allāh* zal je zeker het martelaarschap geven”.

Na deze conversatie werd Umm Waraqa door de metgezellen ‘*shahīda*’ (martelares) genoemd. Ze verlangde zo graag naar het martelaarschap dat zij later, toen ‘Umar kalief was, door haar bedienden met een zijden deken werd gewurgd. Toen ‘Umar hierover vernam, zei hij: “*Allāh* en Zijn Boodschapper spraken de waarheid”. Vervolgens werden de daders gepakt en dienovereenkomstig bestraft².

Toen Abū Sufyān vernam dat de gelovigen richting *Badr* waren vertrokken, veranderde hij de koers die de karavaan nam, in de richting van de kust. Daarmee liet hij *Badr* aan zijn linkerkant liggen³. Toen hij dacht dat hij de karavaan had gered, stuurde hij een boodschapper naar het leger van de *Quraysh* met de boodschap: “Jullie zijn vertrokken om jullie karavaan, jullie mannen en eigendommen te beschermen. Het gevaar is nu geweken, jullie kunnen terugkeren!”.

In overeenstemming met de boodschap van Abū Sufyān en het advies van Ahnas ibn Shārik, keerden de stammen van Ibn Zohra en Ibn Ka`b terug. Echter Abū Djaḥl bleek onvermurwbaar. “Wij zullen niet omkeren tot wij *Badr* hebben bereikt”, bulderde hij. “We zullen daar drie dagen blijven. We zullen kamelen slachten en feest- vieren; vrouwen zullen dansen en zingen. De Arabieren zullen ons horen en ons vrezen! Marcheer!”

Toen Abū Sofyaan hoorde van de beslissing van de Mekkanen om toch door te gaan, zei hij: “O mijn stam, dit moet het idee van Ibn Hishām (Abū Djaḥl) zijn! Zijn onwil om terug te keren is vanwege zijn hoop om leider te worden. Het is een overtreding! En overtredingen zijn een slecht voorteken!”⁴.

Door de ontwikkelingen realiseerde de Profeet zich dat ze nu een onafwendbare strijd van leven op dood zouden moeten voeren. Hij riep de

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *hadīth* 1787.

2. Abū Dāwūd, *Salāt*, 61/591; Ibn Hadjar, *al-Isāba*, IV, 505.

3. Ibn Hishām, II, 57.

4. Wāqidi, I, 43-45; Ibn Hishām, II, 258.

metgezellen bijeen en vroeg: “Wat denken jullie dat beter is: het volgen van de karavaan of het treffen met het leger van *Quraysh*?” Abū Bakr en ‘Umar, die namens de *muhādjirūn* spraken, verzekerden dat zij klaar waren om het leger van de afgodendienaren te treffen. De Profeet wilde echter ook de mening van de *ansār* horen. Dat was het moment dat Miqdād ibn Aswad ging staan en het volgende zei: “Wees gerust, o Boodschapper van *Allāh*, wij zullen nooit zeggen wat de joden tegen Mūsā zeiden:

فَأَذْهَبَ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَفَاتِنَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ

[...] Ga jij en jouw Heer en strijd – wij blijven hier zitten”¹.

Wij gaven ons woord bij *Aqaba*, wij staan klaar om de vijand te bevechten, links of rechts, voor of achter jou, tot het einde!”².

Vervolgens stond Sa’d ibn Mu’adz op en zei: “O Boodschapper van *Allāh*. We geloven in jou en getuigen van de waarheid van de *Qur’ān* die jij ons gebracht hebt. Doe wat jij wenst! Als jij de oceaan in zou duiken, dan zouden wij jou allemaal volgen. Geen enkele van de *ansār* zou ook maar twijfelen!”.

Deze woorden, die getuigden van loyaliteit en toewijding, zorgden voor een glimlach op het gezicht van de Profeet. Na een kort gebed voor hun welzijn, verklaarde hij: “Laten we er dan met de zegening van *Allāh* op uit trekken! Felicitaties zijn er voor jullie, *Allāh* heeft jullie een van de twee zaken beloofd, zonder ze te specificeren.³ Bij *Allāh*, het is alsof ik de exacte plekken zie waar de *Quraysh* zullen sneuvelen op het slagveld!”⁴.

Tegen de tijd dat het moslimleger *Badr* bereikte, hadden de *Quraysh* hun kamp al in de *Yalyal* Vallei opgezet, net achter een zandheuvel aan de verste kant van Medina. De bronnen van *Badr* bevonden zich echter aan de kant van de vallei die het dichtst bij Medina lag.⁵ Toen de Profeet de bron die het dichtstbij *Badr* lag bereikte, overlegde hij met de *ansār* over de beste plek om het kamp op te slaan. Hubāb ibn Munzir uitte zijn voorgevoel expliciet: “Dit is geen geschikte plek om een kamp op te zetten, o Boodschapper van *Allāh*. We moeten in plaats daarvan ons kamp opslaan bij de bron die het dichtst bij het leger van de *Quraysh* ligt, opdat we de overige bronnen, op één

1. *Qur’ān*: sūra Al-Mā’ida (5), aya 24.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb a-tafsīr* (65), ḥadīth 4609. Ibn Mas’ūd zei: “Ik zag dat Miqdād deze woorden met zoveel overtuiging uitsprak, dat ik als ik die woorden zelf had willen uitspreken, alle andere woorden van waarde achterwege had moeten laten”.

3. Een van de twee zaken die beloofd is staat in de zevende aya van sūra Al-Anfāl (8), en dat zijn de *Quraysh* zelf: dat wil zeggen de overwinning op hen en de gevangennamen van hen. De andere is de grote karavaan van de *Quraysh* uit Damascus.

4. Wāqidi, I, 48-49; Ibn Hishām, II, 253-254.

5. Ibn Hishām, II, 259.

na, voor hen kunnen afsluiten. We kunnen dan een bassin maken dat het water van de bron opvangt”. De Profeet was het daar mee eens¹.

Een groep afgodendienaren waaronder Hakîm ibn Hizâm, kwam bij de bron waar de gelovigen verbleven, om wat water te halen. Hoewel de metgezellen hem dat wilden beletten, kwam de Profeet tussenbeide en zei: “Laat hen met rust, laat hen van de bron drinken”. Met uitzondering van Hakîm werd de rest van de groep op het slagveld gedood. Hakîm werd moslim. Wanneer hij in zijn leven erna een belofte kracht wilde bijzetten, zei hij: “Bij *Allāh*, Die mij bij *Badr* van de dood heeft gered en mij heeft gezegend met de zegeningen van *īmān* [...]”².

Door de vijand van de bron te laten drinken, hoewel hij wist dat ze hem zouden proberen te doden in de strijd, stelde de Profeet een universele standaard voor de strijd. Daarnaast liet hij leiding zien. Als gevolg van zijn manier van handelen werden vele harten van steen verzacht en ontstond er een opening voor leiding naar de waarheid.

Toen het islamitisch leger zijn kamp had opgezet, zei Sa`d ibn Mu`adz: “O Boodschapper van *Allāh*. Laten we een overkapping voor u creëren, en de rijdieren naast u houden. Vervolgens trekken we ten strijde tegen de vijand. Als *Allāh* ons de overwinning schenkt, dan is het zo. In het geval dat Hij dat niet doet, dan kunt u op uw paard gaan zitten en terugkeren naar onze broeders die wij hebben achter gelaten. O Profeet van *Allāh*, zij houden net zoveel van u als wij dat doen. Indien zij hadden geweten dat u zou gaan vechten, dan zouden zij onder geen beding zijn achtergebleven! Ook zij zijn tot op de bodem van hun hart gemotiveerd en zij zullen koste wat het kost aan uw zijde strijden!”.

De Profeet prees Sa`d en bad voor zijn welzijn. Sa`d trok toen zijn zwaard uit zijn schede en betrok de wacht bij de overkapping³. De Boodschapper van *Allāh* zond voor de laatste keer `Umar naar de Mekkanen met de boodschap: “Keer om, vechten met anderen is beter voor jullie dan vechten met ons!” Hakîm ibn Hizâm was bereid om dit te doen: “Dit is een weloverwogen tactiek, we kunnen deze beter accepteren”, zei hij. “We zullen geen keus meer hebben als we dit afwijzen”.

Zijn woorden, met een goede intentie, werden afgeblaft door Abū Djahl. “Ik zweer dat we niet zullen terugkeren totdat we wraak hebben genomen, zeker omdat *Allāh* ons ertoe gebracht heeft.⁴ We zullen hen een lesje leren,

1. Ibn Hishâm, II, 259-260; Ibn Sa`d, II, 15. Volgens verslagen van de lokale bevolking veranderen de zandheuvels bij *Badr* iedere vijf á tien jaar vanwege de aanhoudende wind. Echter, de zandheuvel waar de Profeet die dag zijn kamp opzette, bleef die dag stabiel.

2. Ibn Hishâm, II, 261.

3. Ibn Hishâm, II, 260; Wâqidi, I, 49.

4. De Arabieren in de tijd van onwetendheid geloofden in het bestaan van *Allāh*; echter zij aanbaden

zodat ze niet meer in staat zijn om onze karavaan aan te vallen” Deze woorden overtuigden de *Quraysh* ervan om te gaan vechten¹.

De afgodendienaren zonden Umayr ibn Wahb en de prominente cavalerist Abū Usāma vooruit om het moslimleger te inspecteren. Nadat zij de gestationeerde gelovigen hadden gezien, keerden zij zich om en zeiden: “Wij hebben geen sterke kamelen of paarden gezien, noch waren er grote aantallen mannen. Er was ook geen grote voorbereiding gaande. Echter, we zagen eenheden die liever werden gedood dan dat zij terugkeerden naar hun families! Zij hebben geen beschutting, noch hebben ze iets om zichzelf mee te beschermen, op hun zwaard na!”².

‘Umar levert over: “De nacht voor de veldslag liet de Boodschapper van *Allāh* iedere plaats een voor een zien en vertelde hij welke prominente afgodendienaar daar zou sneuvelen. Bij *Allāh* die hem als een ware Profeet heeft gezonden, geen van hen was in staat om te vluchten van de aangewezen plek. Na de slag werden zij in een put gegooid, de een op de ander”³.

De plaats waar de gelovigen hun kamp hadden ingericht, was zanderig, waardoor het moeilijk was om te lopen. De afnemende hoeveelheid water betekende dat ze een tekort kregen. Het was zelfs moeilijk om water te vinden voor de *wuḍū‘*. Deze zaken, in combinatie met de ogenschijnlijke superioriteit van de afgodendienaren in termen van kracht en aantal, gaven *Shaytān* genoeg redenen om zijn best te doen angst in de harten van de moslims te zaaien.

Echter, die nacht regende het heel hard; hard genoeg om de vallei onder te laten lopen. De moslims vingden het water op en gebruikten het zodat zij zowel in hun eigen behoeftes als in die van hun dieren konden voorzien. De regen had bovendien alle stof weggespoeld waardoor de ondergrond ook steviger was. De Mekkanen werden daarentegen gedwongen om halt te houden; ze konden niet meer bewegen vanuit hun kampen. *Allāh* had de gelovigen beschermd, zoals in de *Qur’ān* staat vermeld:⁴

إِذْ يَعِشْتِكُمُ النَّعَاسُ أَمْنَةً مِنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْسَ الشَّيْطَانِ
وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيَثْبِتَ بِهِ الْأَقْدَامَ

ook afgoden naast Hem. Ze waren afgedwaald van *tauḥīd* en in *shirk* vervallen. Het was dus gewoon voor hen, zoals ook hier het geval is, om *Allāh* aan te roepen. Ze waren schuldig aan *shirk* omdat zij afgoden aanbaden met het doel dichter bij *Allāh* te geraken. Zij gebruikten hen als tussenpersonen. Zij dachten dat zij hiermee eer konden behalen. *Qur’ān: sūra Al-‘Ankabūt* (29), aya 61; *sūra Az-Zumar* (39), aya 3.

1. Wāqidi, I, 61-65.

2. Wāqidi, I, 62.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djanna wa ṣifa na‘īmihā wa ahlihā* (53), ḥadīth 2873.

4. Tabari, *Tafsīr*, IX, 256-261.

“(Gedenk) Toen Hij jullie door een lichte sluimer deed overmannen als een bescherming van Hem en water uit de hemel over jullie deed neerdalen, opdat Hij jullie daarmee mocht zuiveren en de plaag van satan van jullie mocht verwijderen en opdat Hij jullie harten mocht versterken en jullie voeten standvastig mocht maken”¹.

De Profeet bad de gehele nacht, zoals ook door ‘Ālī wordt bevestigd: “Ik herinner me heel duidelijk dat in de nacht van *Badr* iedereen behalve de Profeet sliep. Tot de volgende morgen verrichtte de Profeet het gebed en hilde hij”².

Tegen de dageraad riep de Boodschapper van *Allāh* op tot het gebed. Hij leidde het *fajr*-gebed en spoorde de gelovigen toen aan om de *ddjihaad* te verrichten”³.

Nog voordat de afgodendienaren hun posities hadden ingenomen, zette de Profeet met een pijl in zijn hand de linies van de moslims recht: iedere gelovige moest in een rechte lijn staan. Vervolgens telde de Profeet hen. Op dat moment prikte hij zachtjes in de buik van Sawād ibn Ghaziyya, die tijdelijk uit de lijn was gestapt, en vertelde dat hij terug in de lijn moest gaan staan. “Je hebt mij pijn gedaan, o Boodschapper van *Allāh*”, zei Sawas. “*Allāh* heeft jou met de Waarheid gezonden. Dus ik wil vergelding, dat is mijn recht”.

De Boodschapper van *Allāh* tilde zonder meer zijn hemd omhoog. “Maar hij is de Boodschapper van *Allāh*, Sawād”, probeerden de metgezellen nog in ene poging hem te overtuigen het niet te doen. Maar Sawād volhardde. “Geen enkel persoon is superieur aan een ander als het aankomt op rechtvaardigheid”, antwoordde hij. De Profeet zei tegen hem dat hij de vergelding moest uitvoeren. Op dat moment strekte Sawād zich uit en kuste hij de buik van de Profeet. “Waarom deed jij dat, Sawād?”, vroeg de Boodschapper van *Allāh*. “Wij staan op het punt om de strijd in te gaan en ik wilde dat mijn laatste moment met jou zou zijn!” Hierna bad de Profeet voor zijn welzijn⁴.

Op 17 *Ramaḍān* stonden beide legers bij *Badr* tegenover elkaar. Het was een hele hete dag. De Arabieren hadden tot dan toe alleen maar oorlog gevoerd vanwege tribale redenen, omdat ze hun familie wilden beschermen. Deze stammenstrijd was nu vervangen door een religieuze. De religie had de sterke motivatie om het nageslacht te beschermen overstemd. Zo sterk zelfs dat vaders het zwaard hieven jegens hun eigen zonen, ooms tegen neven,

1. *Qur’ān: sūra Al-‘Anfāl* (8), *aya* 11.

2. Ibn Huzayma, II, 52.

3. Ahmad, I, 117.

4. Ibn Hishām, II, 266-267; Ibn Sa’d, II, 15-16.

broers tegen broers. Op die dag kwam Abū Bakr zijn eigen zoon tegen op het slagveld, Abū Ubayda ibn Jarrāh zijn vader, en Hamza zijn broer. Het was een ongelofelijke gebeurtenis. *Allāh* zegt:

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الثَّمَنَاتِ ۖ فَبَتَّهَنَّ تَقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَهُمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۗ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَن يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ

“Inderdaad was er voor jullie een teken in de twee (leger)scharen die elkaar ontmoetten, de ene schare vechtend voor de zaak van *Allāh* en de andere ongelovig, deze (schare van ongelovigen) zagen de andere (die van de gelovigen) voor hun eigen ogen dubbel zo talrijk als zichzelf. En *Allāh* versterkt met Zijn hulp, die Hij wil. Daarin bevindt zich zeker een les voor hen die inzicht bezitten”¹.

De afgodendienaren waren met arrogantie de slag ingegaan, maar werden misleid door hun eigen misleiding; zij dachten dat ze onoverwinnelijk waren. De *Qur’ān* zegt over hun toestand:

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَآتِ الْفَيْتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ ۗ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ

“En wees niet zoals degenen (van de ongelovigen) die zelfgenoegzaam uit hun huizen kwamen om door de mensen gezien te worden en om anderen van het pad van *Allāh* af te houden; en *Allāh* omvat (in Zijn kennis) alles wat zij doen.

Toen deed satan hun daden voor hen aantrekkelijk toeschijnen en zei: “Geen mens zal jullie deze dag verslaan, want ik zal jullie beschermer zijn”. En toen de twee legers elkaar in het vizier kregen, keerde hij op zijn schreden terug en zei: “Ik heb waarlijk niets met jullie te maken, ik zie wat jullie niet zien, ik vrees *Allāh* en *Allāh* is streng in de bestraffing”².

Hun misleiding werd echter omvergeworpen:

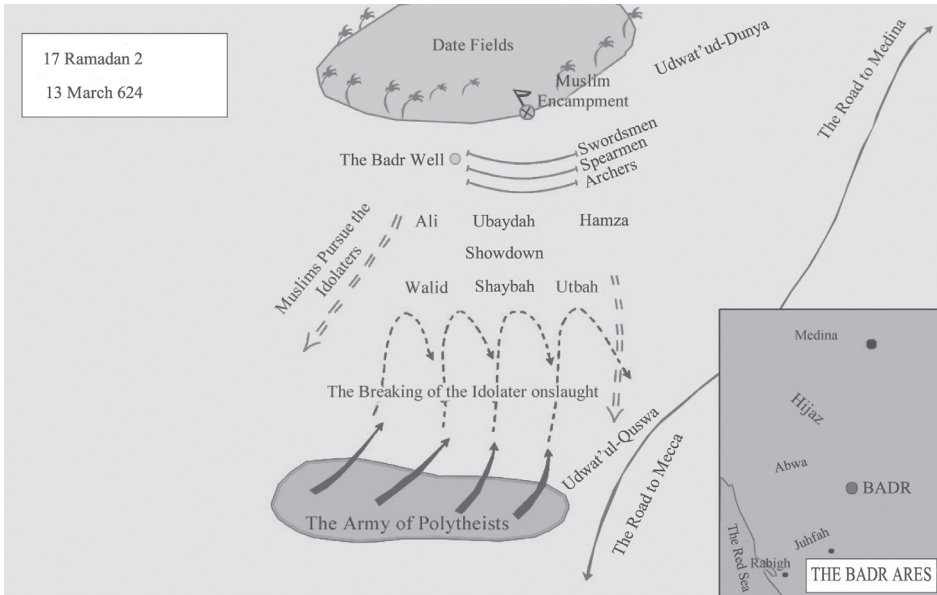
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا كَفَرُوا بِأَمْوَالِهِمْ لِيَصُدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۗ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ

“Zij die niet geloven besteden waarlijk hun rijkdommen om anderen van de weg van *Allāh* af te houden. Zij zullen doorgaan deze zo te besteden, en

1. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 13.

2. *Qur’ān*: sūra Al-‘Anfāl (8), aya 47-48.

nadien zullen zij er spijt van hebben en worden overwonnen. En zij die niet geloven zullen in de hel worden verzameld”¹.

6. De hulp van de engelen

De Profeet wierp een blik op de afgodendienaren, die bijna duizend in aantal waren. Zijn metgezellen daarentegen waren met 313.² De Profeet richtte zich tot de *ka`ba*, hief zijn handen en smeekte tot zijn Heer: “O *Allāh*, vervul Uw Belofte aan mij! Schenk mij de overwinning! Mijn Heer, als U deze gemeenschap van de islam vandaag verwoest, zal er niemand op de aarde achterblijven die U aanbidt!” Hij smeekte *Allāh* zo heftig met zijn handen naar de hemel, dat zijn *rida* (kledingstuk) van zijn schouders viel. Toen Abū Bakr dit zag, deed hij de *rida* weer over zijn schouders en zei: “O Boodschapper van *Allāh*, u heeft uw Heer zoveel als noodzakelijk gesmeekt, *Allāh* zal Zijn belofte zeker vervullen!”.

De harten van de gelovigen waren eveneens aan het smeken; niet lang daarna werden zij beloond met de zegeningen van *ar--Raḥmān*:

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِالْفِ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّفِينَ
وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَيَلْتَظِمَنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ ۖ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

1. Ibid., aya 36.

2. Barā’ zei later: “We zeiden later dat het aantal gelovigen bij *Badr*, evenveel bedroeg als het aantal in het leger van Tālūt dat de rivier overstak; dat is 313”. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 3957.

“Toen jullie de hulp van jullie Heer afsmeekten, antwoordde Hij: “Ik zal jullie helpen met duizend engelen die elkaar opvolgen.”

Allāh gaf dat alleen als verblijdend nieuws opdat jullie harten erdoor gerustgesteld zouden worden. Immers, de hulp komt (in feite) alleen van *Allāh*; *Allāh* is waarlijk Almachtig, Alwijs”¹.

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُبَدِّدَ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنزَلِينَ
بَلَىٰ ۚ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُم مِّن فُورِهِمْ هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ

“En *Allāh* was jullie reeds bij *Badr* te hulp gekomen, terwijl jullie machteloos waren. Wees je daarom bewust van *Allāh*, opdat jullie dankbaar mogen zijn.

Toen jij tegen de gelovigen zei: “Zal het niet genoeg voor jullie zijn dat jullie (weten dat jullie) Heer je met drieduizend neergezonden engelen zal helpen?

Ja, indien jullie standvastig en godvrezend zijn en zij (de ongelovigen) op jullie afstormen, zal jullie Heer je met vijfduizend aanstormende engelen bijstaan”².

Allāh hielp de gelovigen die dag met engelen;³ en in overeenstemming met hun oprechtheid steeg het aantal van duizend naar drieduizend en uiteindelijk naar vijfduizend.

Hoewel de Boodschapper door *Allāh* op voorhand al precies wist waar iedere afgodendienaar zou worden gedood, en dus ook dat hij de overwinning zou krijgen, bleef hij *Allāh* toch intens smeken. Dit is een van de tekenen van dienaarschap. *Allāh* verwacht niet anders van ons dan dienaarschap. Er is geen enkele manier beter om dichter bij *Allāh* te geraken dan door Hem in alle nederigheid aan te roepen.

Op de dag van *Badr* heeft de Profeet gezegd: “Daar is *DDjibriel!* Hij heeft de manen van zijn paard vast en hij is bewapend!”⁴. Huwaytib ibn ‘Abd al-‘Uzza bekennt: “Ik was die dag van *Badr* met de afgodendienaren en ik heb veel bijzondere gebeurtenissen gezien, maar het meest bijzonder waren die met de engelen. Ze doodden de mannen van *Quraysh*, tussen hemel en aarde, en zij namen ook krijgsgevangenen. Op dat moment zei ik tegen mijzelf:

1. *Qur’ān*: sūra Al-‘Anfāl (8), aya 9-10.

2. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 123-125.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, kitāb al-maghāzī (64), ḥadīth 3992; *Ṣaḥīḥ Muslim*, kitāb al-djihād wa as-sīr (32), ḥadīth 1763.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, kitāb al-maghāzī (64), ḥadīth 3995.

“Deze man moet onder de bescherming van *Allāh* staan”. Heel lang heb ik aan niemand verteld wat ik heb gezien”¹.

Het onderstaande verhaal is van Abū Dâwûd al-Mâzini: “Op de dag van *Badr* achtervolgde ik een afgodendienaar opdat ik hem kon doden. Nog voordat mijn zwaard hem had geraakt, zag ik zijn hoofd op de grond rollen. Ik realiseerde mij dat iemand anders, een engel, hem had geraakt!”².

Volgens een overlevering van Anas zei de Profeet toen de afgodendienaren naderden: “Sta op ter voorbereiding om het Paradijs binnen te gaan, waarvan de breedte zo groot is als de afstand tussen hemel en aarde!” Umayr ibn Humâm van de *Ansâr* zei: “Het Paradijs waarvan de breedte zo groot is als de afstand tussen hemel en aarde, o Boodschapper van *Allāh*?” “Ja”, antwoordde de Profeet. “Wat fantastisch”, merkte Umayr op. “Waarom zeg je dat”, vroeg de Boodschapper van *Allāh*. “Bij *Allāh*, ik zei het alleen omdat ik wens dat ik een van de bewoners ervan ben, niets meer!”, zei Umayr. “Jij bent zeker een van hen”, verzekerde de Profeet. Kort na de woorden van de Profeet, pakte Umayr enkele stukjes dadel uit zijn zak en begon ze te eten. En vrijwel direct merkte hij op: “Als ik lang genoeg leef om deze dadel op te eten, dan zou dat zeker een lang leven zijn!” Hij gooide de dadels opzij en snelde naar het slagveld. Hij vocht dapper en zou uit eindelijk als martelaar sterven.”³

De Slag bij *Badr* begon met een *mubâraza*, een één-op-ééngevecht. De drie strijders van de moslims waren Hamza, ‘Ālī en Ubayda. Allemaal versloegen ze met enig gemak hun tegenstander, hoewel Ubayda terugkeerde met een fatale beenwond. Hij werd een martelaar kort nadat hij de Profeet had horen zeggen: “Je hebt het gehaald!”⁴.

Vervolgens naderden de legers elkaar. De Profeet stond het de gelovigen niet toe om een offensieve aanval in te zetten, aangezien veel mensen van de *Quraysh* zich terughoudend opstelden ten aanzien van de strijd. Aangezien de karavaan eigenlijk al veilig was, gevoegd bij het gegeven dat de aanval van de moslims in eerste instantie uitbleef, nam hun twijfel alleen maar toe, wat de *Quraysh* in hun totaliteit ondermijnde. Dat de drie strijders die zij naar de moslims hadden gestuurd met gemak werden verslagen, zorgde voor rillingen. De ongemakkelijke stiltes werden doorbroken door Abū Djaḥl: “Laat je niet in de luren leggen door de dood van een paar mensen, voorwaarts!”⁵.

---

1. Hâkim, III, 562/6084.

2. Ahmad, V, 450.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1901; Ahmad, III, 137.

4. Wâqidi, I, 69-70.

5. Wâqidi, I, 71.

Daardoor aangespoord trokken de afgodendienaren met een alles omvattende aanval ten strijde. De oprechte smeekbedes vanuit de rangen van de moslims en het bulderende *Allāhu akbar* zorgden voor angst in de harten van de afgodendienaren. En dat alles terwijl de harten van de moslims alleen maar vervuld waren van *īmān*.

Het moment was daar en de Profeet beval de gelovigen om de aanval te openen. De twee partijen troffen elkaar. De strijd begon hevig en werd alleen heviger naarmate zij vorderde. De Profeet rende heen en weer tussen de rangen van de moslims, terwijl hij de hulp van *Allāh* inriep. Hij motiveerde de metgezellen voortdurend door het volgende vers te reciteren:

سَيَرْمُ الْجَمْعُ وَيُولُونَ الدُّبُرَ

“Die menigte zal (totaal) op de vlucht worden gejaagd en zij zullen (ons) de rug toekeren”⁶.

Maar hij verklaarde ook: “Degene die geduldig blijft en zijn grond verdedigt tegen de vijand om vervolgens als martelaar te sterven, zal door *Allāh* zeker in het Paradijs worden geplaatst. Het Paradijs van *firdaus* wacht op iedere martelaar die vandaag sneuvelt. Trek ten strijde, val aan!”⁷.

Hij wendde zich tot Abū Bakr, die zich nog steeds aan zijn zijde bevond, en zei: “Blijde tijdingen! *DDjibriel* en de engelen zijn ons te hulp geschoten!” Op een bepaald moment pakte hij kleine steentjes van de grond en begon ze naar de afgodendienaren te gooien. Hij zei daarbij: “Moge hun gezichten zwart gemaakt worden”⁸. Precies op dat moment kwam er een sterke wind opzetten, die in de richting van de vijand waaide. Er zat zoveel stof in dat zij moeilijk om zich heen konden kijken.

7. De leeuwen van *Badr*

‘Ālī heeft gezegd: “Op de dag van *Badr* zochten wij onze toevlucht bij de Profeet van *Allāh*. Hij stond het dichtst bij de vijanden en was met armlengte de moedigste en meest vastberaden persoon van iedereen”⁹.

Met betrekking tot de moed van de Boodschapper heeft Barâ’ eenzelfde standpunt: “Bij *Allāh*, toen de strijd verhevigde, zochten wij onze toevlucht bij de Boodschapper van *Allāh*. Degene die na hem de moedigste was, was degene die zo moedig was dat hij naast hem durfde te staan”¹⁰.

6. *Qur’ān: sūra Al-Qamar* (54), aya 45.

7. Ibn Hishām, II, 267-268.

8. Ibn Hishām, II, 267.

9. Ahmad, I, 86.

10. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sir* (32), ḥadīth 1776.

De metgezellen lieten zien hoe groot hun heldendom en hun offerbereidheid was. De onvermurwbare Hamza, de ‘Leeuw van *Allāh*’ liet uitzonderlijke moed zien. Umayya ibn Khalf vroeg later aan de metgezel ‘Abd ar-Raḥmān ibn `Auf ‘wie die man was die een vleugel van een struisvogel op zijn borst droeg’. “Dat was Hamza”, antwoordde ‘Abd ar-Raḥmān. “Hamza ibn ‘Abd al-Muttalib”. “Wat ons die dag overkomen is, kwam door hem”, zei Umayya.¹ In de voetsporen van zijn oom Hamza, vocht ‘Ālī, die eveneens veel moed betoonde en de ene na de andere afgodendienaar uitschakelde².

Abū Djaḥl herhaalde de verzen van *radjaz*³ terwijl hij op zijn paard zat. Hij claimde dat hij onoverwinnelijk was en zei arrogant: “Ik ben geboren voor dagen zoals deze!”⁴.

‘Abd ar-Raḥmān ibn `Auf vertelt: “Op de dag van *Badr* keek ik naar mijn rechterkant, en vervolgens naar mijn linkerkant. Ik zag twee jongeren van de *ansār*, terwijl ik eigenlijk tussen sterkere mannen had willen staan. Een van hen vroeg mij, zonder het de andere te laten horen, of ik Abū Djaḥl kende. “Ja”, antwoordde ik. “Wat is er met hem?” “Ik heb gehoord dat hij slecht spreekt over de Boodschapper van *Allāh*! Bij *Allāh*, in Wiens Handen mijn leven rust, wanneer ik hem zie, dan zal ik niet van zijn zijde wijken tot een van ons gedood is!”. Ik was verbaasd door zijn woorden. De andere jongere sprak op dezelfde manier. Ik voelde opeens een enorme tevredenheid dat ik met hen schouder aan schouder kon staan. Nadat de strijd begonnen was, zag ik Abū Djaḥl, die op zijn paard rondom het slagveld reed. Ik wendde me tot de jongeren en zei tegen hen: “Daar is de man waar jullie naar op zoek zijn!” Ze hoorden mij, trokken hun zwaarden en renden op Abū Djaḥl af. Na een kort gevecht werd Abū Djaḥl gedood. De jongeren, zo kwam ik later achter, waren Mu`ādz ibn Afra en Mu`ādz ibn `Amr”⁵.

Mu`ādz ibn `Amr vertelt het voorval ook: “Toen ik mijn zwaard in Abū Djaḥl stak en hem de fatale slag toebracht, raakte zijn zoon Ikrima mij waarbij hij mijn hand verwondde. Deze hing alleen nog maar een stuk huid! Ik heb de gehele dag gevochten met mijn hand bungelend aan mijn arm, hoewel

1. Ibn Hishām, II, 272.

2. Ibn Athīr, *Usd`ul-Ghāba*, IV, 97.

3. *Radjaz* is de naam van een *bahir* (metrum) in de Arabische prosodie. Letterlijk betekent het trillen. Het ritme is te vergelijken met *radja*, oftewel de vrouwelijke kameel (vandaar de naam), omdat deze heel licht trilt als zij zich reinigt. *Radjaz* kan ook ‘brullen’ betekenen, in dat geval is het afkomstig van de strijdliederen waar *radjaz* voor gebruikt werden. Cehande, A.-Çetin, N. *Milli Eđitim Bakanlıđı, İslam Ansiklopedisi*, “recez” entry, IX, 657. Het ritme en de accenten hebben een langzaam en een snel tempo, waardoor het door verschillende instrumenten vertolkt kan worden, en het ook voor verschillende gevoelens gebruikt kan worden; voorbeelden zijn gevoelens van verdriet en gevoelens van blijdschap. De *Radjaz* zou wel vijftien verschillende soorten, aspecten kennen. Tahir`ul-Mevlevi, *Edebiyat Lügati*, p. 120, “recez” article.

4. Ibn Hishām, II, 275.

5. *Şahih Al-Bukhāri, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 3988.

het mij bemoeilijkte in de strijd. Toen het eenmaal te ongemakkelijk werd, ben ik er met een voet op gaan staan zodat de hand compleet afscheurde en ik deze kon wegwerpen”¹.

In de nasleep vroeg de Profeet zich af wat er met Abū Djaḥl was gebeurd, en dus zond hij ‘Abdullah ibn Mas‘ūd om naar hem te zoeken. Hij vond Abū Djaḥl op de grond. Het gesprek tussen hen wordt verteld door ‘Abdullah ibn Mas‘ūd zelf:

“O vijand van *Allāh*, *Allāh* heeft jou waarlijk vernederd en heeft jou te schande gemaakt, of niet soms?”, vroeg ik aan hem. “Vernederd met wat? En hoe te schande gemaakt? Toon me een persoon die superieur aan mij is te midden van de mensen die jouw mensen vandaag hebben gedood!”, antwoordde hij zonder dat hij ook maar een klein beetje van zijn arrogantie had verloren. Vervolgens verwees hij naar het feit dat ik mijn voet op zijn borst had gezet en zei: “Je hebt een lastige top beklommen, herder!” Na een korte pauze ging hij verder: “Hoe dan ook, wie heeft er gewonnen vandaag?” “*Allāh* en Zijn Boodschapper!”, zei ik. Daarna heb ik hem tenslotte met zijn eigen zwaard uit zijn lijden verlost. Vervolgens ging ik terug naar de Profeet van *Allāh* en vertelde ik hem dat ik Abū Djaḥl gedood had. Hij dankte en preees *Allāh* en zei: “Hij was de Faraο voor deze *umma!*”².

De zoon van Umm Hâritha was in de Slag bij *Badr* gesneuveld door een afgedwaalde pijl die vanuit de vijandelijke linies afgevuurd was. Ze kwam zelf naar de Profeet toe en zei: “Als mijn zoon Hâritha in het Paradijs is, o Boodschapper van *Allāh*, dan zal ik geduldig op hem wachten en handelen naar deze beloning. Maar als dat niet zo is, dan zal ik om hem huilen”. Ze werd echter getroost door de prachtige woorden van de Profeet: “Er zijn verschillende rangen in het Paradijs, Umm Hâritha, en jouw zoon heeft de hoogste bereikt: *firdaus al-a‘lâ*”³. Toen Umm Hâritha terugging, had ze een grote glimlach op haar gezicht en zei ze tegen zichzelf: “Kijk wat Hâritha is gegeven!”⁴.

Aangezien het een veldslag op leven en dood was, die ging over het voortbestaan van de islam, behoren de metgezellen die aan Slag bij *Badr* hebben deelgenomen tot de bevoordeelde metgezellen. Ze zijn de meest eervolle moslims, omdat zij deelnamen aan de eerste grote veldslag. Evenals de engelen die hebben deelgenomen aan de onnavolgbare golf van *imān*,

1. Ibn Hishâm, II, 275-276.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 3961-3963; Ahmad, I, 444; Ibn Hishâm, II, 277; Wāqidi, I, 89-90.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), ḥadīth 2809; Ahmad, III, 272.

4. Ibn Athîr, *Usd‘ul-Ghāba*, I, 426.

zij hebben eveneens een hoge rang onder de engelen. Dit bewijst een conversatie tussen *DDjibriel* en de Profeet.

Toen *DDjibriel* aan de Profeet vroeg hoe hij tegen degenen aankeek die aan de Slag bij *Badr* hadden meegedaan, antwoordde hij: “Wij zien hen als de meest deugdzame moslims!”. Hierop antwoordde *DDjibriel* : “Wij beschouwen de engelen die hebben deelgenomen ook als de beste onder de engelen!”¹.

De strijd eindigde tegen de middag in een overtuigende overwinning van de moslims. In totaal sneuvelden veertien moslims. Ter vergelijking: er sneuvelden zeventig afgodendienaren, onder wie Abū Djaḥl. Zo dapper als zij zich op het slagveld hadden getoond, zo ongelukkig waren ze daarna. Ze dronken niet de wijn op de overwinning, waar ze zo op gehoopt hadden, maar veel eerder het gif van een miserabele dood. Ze konden niet de buit bemachtigen waar ze zo van hadden gedroomd, maar eindigden daarentegen in de kuilen van het hellevuur.

Met zijn harnas nog aan, reciteerde de Profeet:

سَيِّئَرُمُ الْجَمْعِ وَيُؤَلُّونَ الدَّبِيرَ

“Die menigte zal (totaal) op de vlucht worden gejaagd en zij zullen (ons) de rug toekeren”².

‘Umar zei: “Toen die *aya* werd geopenbaard – en deze werd in Mekka geopenbaard – vroeg ik mij af wie er zou worden verslagen en wie zou vluchten. Maar toen de dag van *Badr* was gekomen en ik de Boodschapper van *Allāh* deze *aya* hoorde reciteren, realiseerde ik mij dat het om de *Quraysh* ging. Deze *aya* verscheen op die dag”³.

Ibn ‘Abbās gaf als volgt commentaar op de *aya*:

أَلَمْ تَرِ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ

“Zie je degenen niet die *Allāh*'s gunst inruilen voor ondankbaarheid (ongeloof) en hun volk naar het rijk van de ondergang hebben gebracht?”⁴.

Hij zei: “Bij *Allāh*, er wordt hier verwezen naar de afgodendienaren van de *Quraysh*. De gunst waarover gesproken wordt, is de Boodschapper van *Allāh*. De ondergang is het hellevuur waar hun mensen bij *Badr* naar zullen worden toegeleid”⁵.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 3992.

2. *Qur’ān: sūra Al-Qamar* (54), *aya* 45.

3. Ibn Sa’d, II, 25; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 312.

4. *Qur’ān: sūra Ibrāhīm* (14), *aya* 28.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 3977.

De Slag bij *Badr* resulteerde in een overwinning van de islam en van *īmān*, het gevecht zit vol met voorbeelden die laten zien hoe *Allāh* Zijn oprechte en vrome dienaren helpt. Volgend op deze enorme overwinning werd de volgende *aya* geopenbaard, opdat de gelovigen zichzelf niet te veel op de borst zouden slaan, of zichzelf te belangrijk zouden vinden (*udjūb*):

فَلَمْ تَشْكُرُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ^١ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى^٢ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً
حَسَنًا^٣ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

“Toch waren jullie het niet die hen doodden, maar het was *Allāh* Die hen doodde. En het was niet jij (Mohammed) die wierp toen je wierp, maar het was *Allāh* Die wierp, opdat Hij de gelovigen op een goede manier mocht breproeven. *Allāh* is waarlijk Alhorend, Alwetend.”¹

De kracht die de mens uitoefent hoort strikt genomen tot de macht van *Allāh* (*taqdīr*). Dit is in lijn met ‘er is geen macht buiten de macht van *Allāh*’. Wat de mensen bezitten – wezens die eerst niet bestonden en nadien vanwege de zegeningen en de weldaden van *Allāh* wel bestonden – is afkomstig van *Allāh*. De Universele Wil van *Allāh* omvat en bevat dus de gehele schepping en alle gebeurtenissen. Dit betekent dat de oorsprong van wil en de eigenlijke macht zich bij *Allāh* bevindt. Aangezien de mensen op deze wereld zijn gezet bij wijze van test, zijn zij uitgerust met een specifieke wil en een aanleg voor het goede en het kwade. Het handelen naar deze aanleg is in praktijk overgelaten aan hun wil.

8. De terugkeer van *Badr*

Het was een gewoonte van de Profeet om na een overwinning nog drie dagen in de nabijheid van het slagveld te blijven. Toen deze drie dagen eenmaal voorbij waren, beval de Profeet zijn kameel bij hem te brengen. De kameel werd beladen en de Boodschapper van *Allāh* begon zelf te lopen. De metgezellen die hem volgden, waren in de veronderstelling dat de Boodschapper iets vergeten moest zijn. Hij stopte uiteindelijk bij de opgedroogde put waar zij de afgodendienaren in hadden geworpen. Hij riep hen bij naam: “Abū Jahl! Umayya ibn Khalf! Utba ibn Rabie`a! Shayba ibn Rabie`a! Zou het niet beter voor jullie zijn geweest als jullie *Allāh* en Zijn Boodschapper hadden gehoorzaamd? Wij hebben de belofte van onze Heer gezien, hebben jullie jullie belofte van jullie Heer gezien?”

“Praat je tegen levenloze lichamen, o Boodschapper van *Allāh*”, vroeg ‘Umar. “Hoe kunnen zij jouw horen en reageren als zij tot stoffelijke overschotten zijn gereduceert?” “Bij *Allāh* in Wiens Hand het leven van

1. *Qur`ān: sūra Al-'Anfāl* (8), *aya* 17.

Mohammed zich bevindt, zij kunnen mij beter horen dan jij, maar ze kunnen niet reageren!”¹.

Toen de strijd ten einde was, kwam *DDjibriel* bij de Profeet van *Allāh* en zei: “*Allāh* heeft mij naar jou gezonden en Hij heeft mij bevolen om niet weg te gaan totdat jij volledig tevreden bent met Zijn hulp. Ben je tevreden?” “Dat ben ik zeker”, verzekerde de Profeet, waarna *DDjibriel* vertrok².

De overwinning van de moslims zorgde voor een vlag van blijdschap in Medina, terwijl zij voor een enorme rouw zorgde in Mekka. Deze was zo intens, dat Abū Lahab stierf van het ondraaglijke verdriet³. De goddelijke belofte was daarmee vervuld.

Het geluk van de gelovigen duurde echter kort, vanwege het overlijden van Ruqayya, de dochter van de Profeet, kort na de slag.

9. De behandeling van de krijgsgevangen

Na zijn terugkeer in Medina overlegde de Profeet met de metgezellen, in het bijzonder met Abū Bakr, ‘Umar en ‘Ālī, over wat de juiste manier was om met de krijgsgevangenen om te gaan. Abū Bakr was de eerste die zijn mening deelde: “Dit zijn onze verwanten en ons nageslacht, o Boodschapper van *Allāh*. Dus ik stel voor dat we een prijs aan losgeld vaststellen en hen dan vrijlaten. Wat we aan inkomsten binnenkrijgen, kunnen we gebruiken om onszelf te versterken in de strijd tegen de ongelovigen. En, als *Allāh* het wil, zullen zij wellicht ook worden geleid en ons helpen bij de strijd”.

“Wat is jouw mening, o zoon van Khattāb”, vroeg de Profeet aan ‘Umar. “Ik deel de mening van Abū Bakr niet. Sta ons toe om hun hoofden eraf te hakken. Sta ons dat toe en ik zal persoonlijk al mijn verwanten afmaken. Sta ‘Ālī toe om zijn broer Aqil te doden en sta Hamza toe om zijn broer ‘Abbas te doden, totdat *Allāh* ervoor zorgt dat wij geen enkele zwakte of kwetsbaarheid meer hebben in onze harten jegens de afgodendienaren! Deze krijgsgevangen zijn de leiders van de afgodendienaren en van de onderdrukking!”.

Aangezien hij hoopte dat zij uiteindelijk geleid zouden worden en in de hoop dat de generatie daarna alleen *Allāh* zouden aanbidden, was de Profeet meer geneigd met de mening van Abū Bakr mee te gaan⁴.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 3976; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djanna wa ṣifa na‘īmihā wa ahlihā* (53), *ḥadīth* 2874.

2. Wāqidi, I, 113; Ibn Sa‘d, II, 26-27.

3. Ibn Hishām, II, 289.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1763; Tirmidzi, *Siyar*, 18/1567; Ahmad, I, 30-31, 383-384; Wāqidi, I, 107; Ibn Sa‘d, II, 22.

Ten gevolge van deze discussies werden de krijgsgevangenen in ruil voor losgeld vrijgelaten. Degenen die niet in staat waren om dat te betalen werden alsnog vrijgelaten. En iedereen van de gevangenen die kon lezen en schrijven diende zijn kennis door te geven aan tien kinderen in Medina. Pas daarna hadden zij hun losgeld volledig afgelost. Zayd ibn Thābit, die later de opdracht zou krijgen om de *Qur'ān* te verzamelen en op te schrijven, was ook een van de kinderen die op deze manier leerde lezen en schrijven¹.

Allāh verklaart over de krijgsgevangenen en het losgeld dat zij moesten betalen:

مَا كَانَ لِيَتِيَّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أُسْرَىٰ حَتَّىٰ يُتَّخَذَ فِي الْأَرْضِ تَرْيْدُونَ ۚ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ۗ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ

لَوْلَا كِتَابٌ مِّنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

“Het past een profeet niet om gevangenen te nemen, totdat hij de overhand heeft in het land. Jullie wensen de (vergankelijke) goederen van deze wereld, terwijl *Allāh* het Hiernamaals (voor jullie) wenst. En *Allāh* is Almachtig, Alwijs.

Was er geen verordening van *Allāh* aan voorafgegaan, dan zou jullie een geweldige bestraffing hebben getroffen voor wat jullie hebben genomen.

Eet dan van de (oorlogs)buit die jullie je hebben verworven van datgene wat wettig en goed is en vrees *Allāh*. Voorzeker, *Allāh* is Vergevingsgezind, Genadevol².

‘Umar levert over: “Toen ik in de ochtend de Boodschapper van *Allāh* bezocht, zag ik Abū Bakr naast hem zitten. Beiden waren aan het huilen. “Waarom huilen jij en je metgezel, o Boodschapper van *Allāh*?”, vroeg ik. “Vertel het me opdat ik, als ik weet waarom je huilt, mee kan huilen. En als ik het niet weet, dat ik het dan op z’n minst kan proberen”. “Ik huil vanwege het losgeld die jouw metgezellen hebben aangenomen in ruil voor de krijgsgevangenen. Mij is de bestraffing getoond die op hen wacht en die is dichterbij dan die boom daar”, zei de Boodschapper van *Allāh*”³.

Allāh was niet tevreden met het vastzetten en vrijlaten van krijgsgevangenen in ruil voor losgeld, omdat de vijand nog niet volledig was verslagen en de islam nog niet de macht had die was voorbestemd. Hij waarschuwde daarom de gelovigen. Het accepteren van losgeld behoort tot

1. Ahmad, I, 247; Wāqidi, I, 129; Ibn Sa’d, II, 22.

2. *Qur’ān*: sūra Al-‘Anfāl (8), aya 67-69.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sir* (32), ḥadīth 1763; Ahmad, I, 31.

de wereldse verlangens, daar waar de moslims aan het Hiernamaals moeten denken. Het nemen van krijgsgevangenen kon het geluk van de moslims ondermijnen.

Aangezien er geen aansprakelijkheid met terugwerkende kracht geldt bij fouten in een juridische mening (*idjtihād*), tezamen met de garantie die de deelnemers aan de Slag van *Badr* hadden dat zij niet zouden worden onderworpen aan de Goddelijke bestraffing, en versterkt door het feit dat er geen bestraffing geldt voor een daad die niet op voorhand expliciet verboden is verklaard, dat alles maakt dat *Allāh* de gelovigen pardonnerde en dat het losgeld dat zij hadden verkregen, toegestaan werd verklaard.

Allāh heeft bevolen dat krijgsgevangenen en slaven met respect en vriendelijkheid dienen te worden behandeld¹. Namens de Profeet zijn hieromtrent vele *aḥadīth* overgeleverd. Zijn laatste woorden voordat hij overleed, waren: “Let op de *salāt* en met name de *salāt* ??? . En vrees *Allāh* vanwege degenen voor wie jullie zorg- dragen”².

Marur ibn Suwayd legt uit: “Ik zag Abū Dzarr eens, die dure kleding droeg. Zijn slaaf droeg dezelfde kleding. Ik vroeg Abū Dzarr naar de reden hiervan. Bij wijze van antwoord zei hij tegen mij dat hij in de tijd van de Boodschapper van *Allāh*, iemand had vervloekt vanwege de moeder van een persoon, en dat hij op zijn beurt terecht was geweest door de Profeet van *Allāh*: “Het lijkt erop dat jij nog steeds sporen vertoont van de gebruiken uit de tijd van de *djāhiliyya*. Zij zijn jouw dienaren, maar tegelijkertijd ook jouw broeders. *Allāh* heeft de zorg over hen aan jou gegeven. Het feit dat jij voor een broeder moet zorgen, betekent dat je hem het eten moet geven dat je zelf eet en dat je hem kleding moet geven die je zelf draagt. Belast hem niet met meer dan hij kan dragen en, als je dat toch doet, help hem dan!”³

Abū Aziz, de broer van Mus’ab ibn Umayr, geeft het volgende getuigenis: “Ook ik was een krijgsgevangene in de nasleep van de Slag van *Badr*, en ik werd overhandigd aan een groep van de *ansār*. De Profeet had bevolen om de krijgsgevangenen goed te behandelen en dit was welbekend. En de moeite die zij deden was uitzonderlijk. Dag en nacht gaven zij hun deel van het brood aan mij, en legden zichzelf toe op dadels. Ik schaamde me en ik gaf het brood aan een van hen terug, om het vervolgens weer door een ander van hen aangereikt te krijgen, zonder dat zij het hadden aangeraakt”⁴.

Deze grootsheid van de Profeet en zijn metgezellen, in een tijd dat onderdrukking en onrechtvaardigheid de boventoon voerde, vormt een

1. Zie *Qur’ān: sūra An-Nisā’* (4), *aya* 36.

2. Abū Dāwūd, *Adāb*, 123-124/5156; Ibn Mādja, *Wasāya*, 1.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-’itq* (49), *ḥadīth* 2545; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-aymān* (27), *ḥadīth* 1661.

4. Haythami, VI, 86; Ibn Hishām, II, 288.

voorbeeld voor de gehele mensheid tot aan het Laatste Uur. Het gedrag van de Profeet van *Allāh*, zijn extreme en oprechte goedheid spreekt voor zich. Pas nadat de harten waren gereed gemaakt, legde hij de islam verbaal uit. Geraakt en geroerd door de barmhartige aanpak, bekeerden vele krijgsgevangenen van *Badr* zich tot de islam.

De islam stelde slavernij¹ niet in, noch promoot zij slavernij; de islam zag echter slavernij wel als een sociale realiteit. Het direct opheffen van slavernij zou daarom kunnen leiden tot chaos en wanorde in de maatschappij. En dus heeft de islam slavernij niet in een keer opgeheven. Echter om misbruik en uitbuiting te voorkomen, reguleerde zij de slavernij wel door er bepaalde regels aan te verbinden. Hierbij werden de wetten aangaande slavernij zo goed mogelijk geperfectioneerd.

Aangezien oorlog een blijvende realiteit is onder naties, die waarschijnlijk niet voor het aanbreken van het Laatste Uur zal ophouden te bestaan, is het van belang om wetten te scheppen die de rechten beschermen van hen die hun vrijheid hebben verloren. In plaats van wetten op te heffen, waarmee het voorgaande over het hoofd zou worden gezien, heeft de islam meer voordeel gezien in het instellen van beschermende maatregelen en in het reguleren van de slavernij.

Via de principes die de islam heeft ingesteld, brengt zij de slaaf en zijn eigenaar dichter bij elkaar, terwijl zij ondertussen mogelijkheden onderzoekt waarbij de eerste van de laatste kan worden vrijgemaakt. In het geval dat een persoon per ongeluk een ander doodt, heeft de islam bepaald dat die persoon ter compensatie een slaaf moet vrijlaten en daarna bloedgeld moet betalen, in zilver of in de vorm van kamelen. Over de hoogte van het bloedgeld kan met de familie worden onderhandeld.

Voor de verzoening vanwege een fout tijdens de *ḥaddj* geldt hetzelfde, allereerst het vrijlaten van de slaaf. Alsmede voor het verbreken van een eed, het begaan van *zihār*² en zelfs ten aanzien van het op een verkeerd moment verbreken van het vasten in de maand *Ramaḍān*. Om de waarde van een bepaalde daad aan te geven wordt geregeld aangegeven wat deze inhoudt in vergelijking met het aantal slaven dat men dient vrij te laten om tot eenzelfde beloning te komen. Hiermee wordt een accent gelegd op het vrijlaten van slaven. Aan de andere kant is het onrechtmatig tot slaaf maken

-
1. Gevangenschap en slavernij worden hier samen geëvalueerd, omdat één van de bronnen van slavernij, gevangenschap is. Een krijgsgevangene werd in die tijd vaak een slaaf.
  2. Dit is een praktijk die gewoon was onder de Arabische mannen, door hun vrouwen te vergelijken met hun moeders, waarmee ze wilden aangegeven dat het niet langer passend was als zij als man en vrouw zouden blijven leven. De islam heeft deze praktijk verboden en houdt degenen die deze toch hanteren verantwoordelijk. Zij moeten zorgen voor compensatie (*kaffāra*).

van personen een grote zonde. De islam benadrukt keer op keer dat degenen die tot slaaf zijn gemaakt, op een nette manier dienen te worden behandeld.

De islam heeft de eigenaar altijd geadviseerd om de slaaf te eten te geven van datgene wat hij zelf ook zou eten, en om hem kleding te geven die hij zelf ook zou dragen. Hij mag de slaaf niet met meer werk belasten dan hij aankan en hij moet hem in al zijn noden voorzien. Het vrijlaten van een slaaf is altijd beter voor de verlossing

van een gelovige. De islam heeft rechten van slaven geïntroduceerd en hanteert deze zo strikt, dat zij suggereert dat het beter is om geen slaven te kopen, omdat dat in feite gelijk staat aan het tot slaaf worden gemaakt.

Kortom, de islam sluit de toegang tot slavernij zoveel als dat kon, gegeven de omstandigheden. Daarnaast zet zij de deur zoveel mogelijk open naar het afbouwen van slavernij, door iedere gelegenheid aan te grijpen om tot slaaf gemaakte personen vrij te laten.

De Profeet gaf de suggestie aan zijn oom ‘Abbas, die een van de krijgsgevangenen van *Badr* was: “Je bent een rijke man, betaal voor jezelf en je neef ‘Aqil, Naufal ibn Hârith, alsmede voor je bondgenoot Utba ibn ‘Amr het losgeld”. “Ik ben een moslim, o Boodschapper van *Allāh*!”, antwoordde ‘Abbās. “De *Quraysh* hebben mij gedwongen mee te komen!” “Alleen *Allāh* kent daar de waarheid van. Indien het klopt wat jij zegt, dan zal *Allāh* jou zeker belonen. En voor wat de uiterlijke daden betreft, jij nam de wapens tegen ons op en daarom moet jij losgeld betalen”, zei de Profeet, waarna hij de achthonderd dirham die ‘Abbās bij zich had innam als onderdeel van de oorlogsbuit.

“Zie dat dan op z’n minst als losgeld, o Boodschapper van *Allāh*”, bepleitte ‘Abbās. “Nee”, antwoordde de Profeet van *Allāh*. “Dit is de oorlogsbuit die *Allāh* aan ons gegeven heeft” “Het lijkt erop alsof je onvermurwbaar bent om mij in mijn laatste dagen te laten smeken”, klaagde ‘Abbās. “Hoe zit het met het goud dat je bij je vrouw Umm Fadl hebt achtergelaten?”, reageerde de Profeet. “Over welk goud heb je het?” “Over het goud dat je aan je vrouw Umm Fadl hebt gegeven toen je Mekka verliet. Je zei tegen haar, op een plek waar niemand behalve *Allāh* het kon zien of horen: “Ik weet niet wat er dit keer met mij zal gebeuren. Maar als er iets met mij gebeurt, neem dan zoveel voor jezelf, en geef zoveel aan Ubaydullah, zoveel aan Fadl, zoveel aan Qusām en zoveel aan ‘Abdullah.”” ‘Abbās was verbijsterd door deze woorden. “Bij *Allāh*, Die jou als een profeet heeft gezonden, geen andere personen dan Umm Fadl en ik wisten dat. Er bestaat geen twijfel aan dat jij de Boodschapper van *Allāh* bent!”¹.

1. Ahmad, I, 353; Ibn Sa‘d, IV, 13-15.

Onder de krijgsgevangenen van *Badr* bevond zich ook Abū Al-‘Ās ibn Rabī, de man van Zaynab, de schoonzoon van de Profeet. Abū Al-‘Ās was een gevierde koopman in Mekka. Zijn moeder, Hāla bint Khuwaylid, was de zus van Khadīja, de vrouw van de Profeet. Hierdoor was Abū Al-‘Ās meer een zoon dan een neef.

Op het hoogtepunt van de vijandschap van de afgodendienaren van de *Quraysh* spoorden zij de schoonzonen van Mohammed aan om van hun vrouwen te scheiden en ze terug te sturen naar Mohammed, zodat hij dardoor nog meer zorgen zou hebben. Ook Abū Al-‘Ās werd aangespoord, waarbij ze hem beloofden dat hij mocht trouwen met wie hij wilde als hij de scheiding door zou zetten. Maar Abū Al-‘Ās weigerde hun aanbod, hij bleef aan de zijde van zijn vrouw.

Toen de Mekkanen het gevraagde losgeld stuurden om hun stamleden vrij te kopen, stuurde Zaynab haar ketting die zij als cadeau van haar moeder Khadīja had gekregen bij haar huwelijk. De Profeet werd overmand door emotie toen hij de ketting zag. Hij zei tegen de metgezellen: “Jullie mogen de krijgsgevangene van Zaynab vrijlaten en haar betaling terugsturen, als jullie dat willen”.

De metgezellen waren direct akkoord, lieten Abū Al-‘Ās direct vrij en regelden dat de ketting naar de eigenares zou worden teruggebracht. Voordat de Boodschapper Abū Al-‘Ās liet vertrekken, liet hij hem beloven dat hij Zaynab naar Medina zou sturen, een voorwaarde voor zijn vrijlating die een geheim tussen die twee personen moest blijven¹.

Wahb ibn Umayr bevond zich ook onder de krijgsgevangenen van *Badr*. Zijn vader Umayr was een van de felste tegenstanders van de islam onder de *Quraysh*, en ook het brein achter vele aanvallen op de moslims. In de nasleep ervan uitte hij zijn verdriet over het feit dat zijn vrienden onder de afgodendienaren in de put waren gegooid tegen Safwān ibn Umayr. Hij zat met hem nabij de *Hijr* en Safwān zei tegen hem al klagend: “Het heeft geen zin meer om te leven nu ik heb gehoord wat er met hen is gebeurd!” “Daar heb je gelijk in”, zei Umayr. “Als ik geen schulden en kinderen zou hebben voor wier welzijn ik zou vrezen indien mij iets zou overkomen, dan was ik zeker naar Mohammed gegaan om hem te doden. Ik heb zelfs een excuus waardoor hij me dichter in zijn nabijheid zou toelaten. Ik kan hem gewoon zeggen dat ik mijn gevangen genomen zoon kom halen. Afgezien daarvan heb ik gehoord dat hij zonder angst gewoon door de straten loopt”.

Safwān was blij dat hij deze woorden hoorde. “Ik zal jouw schulden betalen. En voor wat jouw kinderen betreft, ik zal voor ze zorgen alsof ze

1. Ibn Hishām, II, 296-297; Abū Dāwūd, Djihād, 121/2692; Ahmad, VI, 276.

mijn eigen kinderen zijn en ik zal voor hun welzijn zorgen zolang als ik leef”, verzekerde hij Umayr. Umayr was een man van zijn woord en liet daarop direct zijn zwaard slijpen, en insmeren met vergif. Safwân hielp hem verder door voor hem een kameel en voedsel voor de reis te regelen.

Niet lang daarna arriveerde Umayr in Medina. Hij stopte bij de deur van de moskee, stapte van zijn kameel af en deed zijn zwaard om. Hij zag ‘Umar, die hem al eerder gezien had. Boos dacht ‘Umar bij zichzelf: “Dat is Umayr, de vijand van *Allāh*! En bij *Allāh*, hij kan alleen maar gekomen zijn met een kwade intentie!”.

Hij stormde de moskee binnen, waar hij de Profeet aantrof: “Umayr is gekomen, o Boodschapper van *Allāh*, met een zwaard in zijn hand!”, zei hij. “Stuur hem naar mij”, reageerde de Profeet kalm. En dus ging ‘Umar terug naar Umayr en pakte hem bij de riem van zijn zwaard. Hij sleepte Umayr de moskee binnen en zei tegen de metgezellen onder de *ansār* dat zij zich gereed moesten houden om de Profeet te verdedigen. “Wees op jullie hoede om de Boodschapper van *Allāh* te beschermen tegen deze verderfelijke man, hij kan niet worden vertrouwd!”.

“Laat hem gaan, ‘Umar!”, riep de Profeet die het oproer zag. “En jij Umayr, kom dichterbij!” Vervolgens vroeg hij naar de reden waarom Umayr gekomen was. “Ik ben gekomen om mijn gevangen genomen zoon op te halen. En ik verwacht dat jij vrijgevig bent bij zijn vrijlating”, legde Umayr uit. “Wat is er dan met dat zwaard om je nek?”, vroeg de Profeet. “Naar de hel met zwaarden! Wat voor nut hebben ze nu nog voor ons?”, antwoordde Umayr sluw. “Vertel me de waarheid”, drong de Profeet aan. “Waarom ben je hier gekomen?” “Omwille van geen andere reden dan mijn zoon, die als krijgsgevangenen in jouw handen is” “Wat zei je dan tegen Safwân bij de *Hijr*?” “Wat kan ik tegen hem gezegd hebben?”, mompelde Umayr verbijsterd.

De Profeet van *Allāh* vertelde Umayr toen woord voor woord hoe het gesprek met Safwân was verlopen en hij voegde eraan toe: “*Allāh* is tussen jou en jouw plannen gekomen en heeft voorkomen dat jij kon doen wat jij in je hoofd had willen doen!”.

Umayr zei toen: “Ik getuig dat jij zeker een Boodschapper van *Allāh* bent. Wij wezen de openbaringen die jij uit de hemel kreeg af. Niemand anders dan Safwân en ik wisten hiervan. Alleen *Allāh* kan jou die informatie hebben gegeven. Alle lof is aan *Allāh* Die mij hier gebracht heeft en mij heeft geleid!”.

Vervolgens sprak hij zijn verklaring van *īmān* uit. De Profeet zei toen tegen de metgezellen: “Onderwijs jullie broeder grondig in de islam. Reciteer de *Qur’ān* voor hem en onderwijs hem erin. En laat zijn gevangene vrij!”. De opdrachten van de Profeet werden onmiddellijk uitgevoerd. Umayr zei nog:

“O Boodschapper van *Allāh*. Ik was een man die geen inspanning onbenut liet om het licht van *Allāh* uit te doven. Ik deinsde niet terug voor de ergste martelingen van de gelovigen. Ik kan, als jij dat wenst, teruggaan en hen uitnodigen tot het geloof in *Allāh* en Zijn Boodschapper. Als *Allāh* het wil, kan het zijn dat zij worden geleid”. De Profeet liet hem gaan.

Niet wetend hoe de gebeurtenissen zich hadden ontwikkeld, vertelde Safwân ibn Umayya ondertussen tegen de Mekkaanse afgodendienaren: “Jullie zullen in extase worden gebracht door het nieuws dat jullie over enkele dagen bereikt; dit nieuws zal jullie de pijn van *Badr* doen vergeten!” Uiterst nieuwsgierig naar het nieuws vroeg hij iedere karavaan of ze nieuws hadden over de situatie van Umayr. Enkele ruiters vertelden hem uiteindelijk dat hij de islam had geaccepteerd.

Bij zijn terugkeer in Mekka, verspilde Umayr geen seconde en begon hij de afgodendienaren direct uit te nodigen tot de islam. De pogingen van de afgodendienaren om hem tegen te houden sorteerden geen effect. Velen werden moslim door zijn uitnodiging. Toen Umayr op een dag Safwân bij de *ka'ba* tegenkwam, zei hij tegen hem: “Jij bent een van de meest vooraanstaande leden van de *Quraysh*, zie je dan niet dat het stenen zijn die je aanbidt en waar je offers voor brengt? Hoe kan dat nu een religie zijn?” Safwân kon geen woord terugzeggen, wat resulteerde in een stilte.¹ Het algehele incident vormt sindsdien het voorbeeld van de uitspraak: “Blaas leven in degenen die gekomen zijn om jou te doden”.

Het nieuws dat alle vooraanstaande leden van de *Quraysh* bij *Badr* waren gedood en het aangezicht dat zeventig van hen, met hun handen vastgebonden om hun nek, gevangenen waren genomen, deed de afgodendienaren, de hypocrieten en de joden in Medina wanhopen. ‘Abdullah ibn Ubayy en zijn mannen hadden geen andere keus dan hun eed van loyaliteit aan de Profeet af te leggen, omdat het tij van overwinning in het voordeel van de Profeet was gekeerd².

10. Het oordeel met betrekking tot oorlogsbuit

Omdat er nog geen regeling was geopenbaard met betrekking tot de oorlogsbuit, ontstonden er onenigheden met betrekking tot de verdeling van de oorlogsbuit die bij *Badr* was verzameld. Onder andere Sa'd ibn Abi Waqqas, wiens broer een martelaar van *Badr* was, begaf zich naar de Profeet met in zijn hand het zwaard dat hij van Said ibn 'Ās had gepakt, nadat hij hem in de strijd had gedood. Hij stelde voor dat d aan hem gegeven zou worden. Soortgelijke incidenten en verzoeken vonden plaats, hetgeen er

1. Ibn Hishām, II, 306-309; Wāqidi, I, 125-128; Ibn Sa'd, IV, 199-201.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4566; Wāqidi, I, 121.

de aanleiding toe zou worden dat de eerste *aya* van *sūra* Al-Anfāl (8) werd geopenbaard. Dit gebeurde nog voordat de gelovigen *Badr* hadden verlaten en de oorlogsbuit hadden verdeeld:

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ ۗ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ ۗ فَاتَّبِعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

“Zij bevragen jou de oorlogsbuit, zeg: “De oorlogsbuit behoort aan *Allāh* en de Boodschapper toe. Vrees daarom *Allāh* en regel jullie geschillen onderling en gehoorzaam *Allāh* en Zijn Boodschapper, als jullie gelovigen zijn”¹.

De Profeet handelde dienovereenkomstig en op een rechtvaardige wijze; hij verdeelde de buit dichtbij Medina onder de strijders². Nadien werd een andere, meer gedetailleerdere bepaling met betrekking tot de oorlogsbuit geopenbaard, de eenenveertigste *aya* van dezelfde *sūra*:

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ
إِن كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّبَعِ الْجُمُعَانَ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

“En weet, dat van wat jullie je ook als buit verwerven (in de strijd), een vijfde voor *Allāh* is en (een vijfde) voor de Boodschapper, en (een vijfde) voor de naaste verwanten, de wezen, de armen en de reiziger, als jullie in *Allāh* geloven en in dat wat Wij aan Onze dienaar op de dag van de onderscheiding (tussen goed en kwaad) neerzonden, de dag waarop de twee troepen elkaar ontmoetten. En *Allāh* heeft macht over alle dingen”³.

Volgens deze *aya* is een vijfde deel van de oorlogsbuit voor *Allāh*, Zijn Boodschapper, zijn verwanten, de wezen, de behoeftigen en de reizigers. Nadat de Profeet zijn familie een deel van de buit had gegeven, was de rest voor de schatkist opdat deze kon worden uitgegeven ten behoeve van de moslims en de kosten van het leger⁴.

Amr ibn `Abasa levert over: “De Boodschapper van *Allāh* leidde ons in de *salāt* met een kameel uit de oorlogsbuit als *sutra*⁵, in de richting van de *qibla* geplaatst. Nadat hij de *salāt* had voltooid, pakte hij een plukje van het haar aan de zijkant van de kameel en zei: “Zelfs niet dit beetje is, afgezien

1. *Qur`ān: sūra* Al-Anfāl (8), *aya* 1

2. Ahmad, I, 178; V, 323-324; Abū Dāwūd, Djihād, 144-145/2737-2744.

3. *Qur`ān: sūra* Al-Anfāl (8), *aya* 41.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb farq al-khums* (57), *ḥadīth* 3114; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1750.

5. Een *sutra* is iets dat men kan gebruiken om iets af te dekken. Als term in de islam is het iets dat men voor zich plaatst voor het gebed, met als doel dat men voorkomt dat iemand er voorlangs loopt.

van een vijfde, toegestaan voor mij om te nemen. Immers, een vijfde komt jullie toe”¹.

Wat de Boodschapper van *Allāh* ook had, hij gaf dat aan de behoeftigen onder de metgezellen, ondanks het feit dat er geregeld geen eten in zijn huis was om een maaltijd te koken, of om een lamp aan te steken ten gevolge waarvan soms maanden achtereen deze onaangestoken bleef. Uit vele voorbeelden is op te maken dat hij en zijn familie geregeld een dag zonder eten zaten. Een voorbeeld dat dit levendig illustreert, komt van Anas: “Enkele goederen uit Bahrein werden naar de Boodschapper van *Allāh* gebracht, die de opdracht gaf om ze tijdelijk in de moskee op te slaan. Het was met afstand het meeste wat de Profeet tot op die dag had gekregen. De Boodschapper van *Allāh* verrichtte het gebed en keek niet een keer naar de stapel met goederen om. Na het gebed ging hij bij de goederen staan en begon ze uit te delen aan iedereen die hij zag; en hij vertrok niet voordat de laatste dirham was uitgegeven”².

Sūra Al-Anfāl (8) werd in het tweede jaar van de *hidjra* geopenbaard. Veel verzen gaan over de details van de Slag bij *Badr*. In combinatie met het feit dat deze *sūra* enkele dagen ervoor en erna geopenbaard is, wordt de *sūra* ook wel *sūra* van *Badr* genoemd.

11. Martelaarschap

Het martelaarschap is de meest ultieme en hoogste rang die een gelovige in deze wereld kan verkrijgen. Hoewel zelfs de laagste rang in het Paradijs beter is dan de gehele wereld, zal een martelaar terug willen keren naar de aarde om het martelaarschap opnieuw te verkrijgen. Dit komt vanwege de beloning die aan deze hoge rang is verbonden. *Allāh* zegt:

وَلَيْنَ فُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مِتُّمْ لَمَغْفِرَةً مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةً خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

“En als jullie voor de zaak van *Allāh* worden gedood of sterven, (dan) dan zijn *Allāh*'s vergiffenis en barmhartigheid waarlijk beter dan wat zij bijeenbrengen”³.

Sa`d ibn Abi Waqqaas heeft overgeleverd: “Er kwam eens een man binnen toen de Boodschapper van *Allāh* voorging in het gebed. Nadat hij zijn plek in de rij had ingenomen, bad hij tot *Allāh*: “O *Allāh*, schenk mij het beste van wat U de rechtgeleide dienaren schenkt!”. Zodra de Profeet de *salāt* had beëindigd, vroeg hij: “Wie was het die dat in zijn smeekbede zei?”

1. Abū Dāwūd, *Djihād*, 149/2755.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, *kitāb as-salāt* (8), *ḥadīth* 421; *kitāb al-djiziya wa al-mawādi'ah* (58), *ḥadīth* 3165.

3. *Qur'ān: sūra Āl 'Imrān* (3), *aya* 157.

“Dat was ik”, zei de man. “Dan zal jouw paard vallen en jij zal op het pad van *Allāh* martelaar worden”¹.

Veel metgezellen verkregen het martelaarschap, met name degenen voor wie de Profeet vergiffenis had gevraagd. Een voorbeeld hiervan is dat van ‘Amr ibn Aqwā die, kort na het uitspreken van de smeekbede van de Profeet, het martelaarschap verkreeg bij *Khaybar*².

Een ander bewijs dat aantoont hoe groot de rang van het martelaarschap is, is het feit dat degene namens wie de Profeet om vergiffenis heeft gevraagd, het martelaarschap ook hebben verkregen. En aangezien de metgezellen zagen dat degenen voor wie vergiffenis werd gevraagd martelaar werden, werden zij zich bewust van de betekenis van deze gebeden.

Volgens een overlevering van Abū Qatāda stond de Boodschapper van *Allāh* eens op tussen de metgezellen en herinnerde hij hen aan het volgende: “Geloven in *Allāh* en strijden op Zijn weg behoren tot de meest waardevolle daden!”. Daarop stond een man op en hij vroeg: “Indien ik sterf op het pad van *Allāh*, o Boodschapper van *Allāh*, geldt dat dan als compensatie voor mijn zonden?” “Ja. Als je volhardt aan het front, de vijand tegenhoudt, en dit doet terwijl je geduldig bent en alleen hoopt op de beloning van *Allāh*, om uiteindelijk gedood te worden op het pad van *Allāh*, dan zal dat een compensatie zijn voor je zonden. Echter zijn jullie schulden hiervan uitgezonderd. En dit is wat *DDjibriel* mij heeft verteld”³.

En in een andere *ḥadīth* wordt gezegd: “Alle zonden van een martelaar, behalve die waarbij de rechten van anderen worden geschonden, worden door *Allāh* vergeven”⁴.

Tijdens een andere gelegenheid legde de Profeet het volgende aan zijn metgezellen uit: “Afgelopen nacht zag ik in mijn droom twee mannen. Ze namen mij mee een boom in en toen naar een huis, dat mooier en waardevoller was dan elk huis dat ik ooit heb gezien. De twee mannen zeiden tegen mij: “Dit bijzondere huis is het paleis van de martelaren”⁵.

De Profeet was gewoon om de families van de martelaren te raadplegen en te steunen, maar ook om de metgezellen aan te moedigen om te streven naar de rang van martelaar. Djābir legt uit: “Het lichaam van mijn vader, gehavend door *muslah*,⁶ werd binnen gebracht en voor de Boodschapper

1. Hākīm, I, 325/748.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1802.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1885; Tirmidzi, *Djihād*, 33/1712.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1886.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 2791.

6. *Muslah* was een daad waarbij een lichaam van een overleden strijder werd verminkt. Voorbeelden hiervan waren het afsnijden van oren, neus en andere lichaamsdelen, of het uitsteken van de ogen. De Profeet heeft benadrukt dat deze wrede praktijken zijn verboden in de islam en dat ze zelfs niet

van *Allāh* geplaatst. Ik wilde de doeken van hem af halen om zijn gezicht te zien, maar werd tegengehouden door omstanders die dachten dat het aangezicht anderen uit hun evenwicht zou brengen. De Boodschapper van *Allāh* zei: “De engelen beschermen hem onophoudelijk met hun vleugels”¹.

Een martelaar op het pad van *Allāh* is niet dood. Dat toont juist de eeuwige zegeningen van het leven aan waaromtrent wij geen kennis hebben. *Allāh* verbiedt daarom de term ‘dood’ in relatie tot martelaren. In de *Qur’ān* staat:

وَلَا تَقُولُوا لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِن لَّا تَشْعُرُونَ

“En zeg niet over degenen die voor *Allāh*’s zaak zijn gedood dat zij dood zijn, nee, zij leven, maar jullie beseffen het niet”².

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ
فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ

“En denk niet over hen die voor *Allāh* zijn gedood, dat zij dood zijn. Nee, zij zijn (juist) levend en er wordt door hun Heer in hun onderhoud voorzien.

Zich verheugend over wat *Allāh* hen gegeven heeft van(uit) Zijn goedgunstigheid en zich verblijdend over hen die achter gebleven zijn, hen nog niet ingehaald hebbend, dat zij geen vrees zullen hebben, noch zullen treuren.

Zij verheugen zich over *Allāh*’s gunst en Zijn overvloed en omdat *Allāh* de beloning van de gelovigen niet verloren doet gaan”³.

Op de Dag des Oordeels zullen de martelaren worden herkend aan het bloed dat vrijelijk uit hun wonden loopt, waardoor het lijkt alsof ze net zijn geraakt. Uit deze wonden komt een geur gelijkend op musk. De mensen zullen getuigen van de eer en van de waarde van de martelaren. Het is om deze reden dat alleen het lichaam van een martelaar niet wordt gewassen en dat de wonden na het overlijden niet worden verzorgd.

De Profeet gaat dieper in op het mededogen dat *Allāh* Zijn martelaren toont op het moment dat zij hun laatste adem uitblazen: “De pijn gelijk aan

op dieren mogen worden uitgevoerd. - *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-mazālim* (46), *ḥadīth* 2474; Abū Dāwūd, *Djihād*, 110.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djanā’iz* (23), *ḥadīth* 1344; *kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 2816; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā’il as-sahāba raḍī Allāh ta’āla ‘anhum* (44), *ḥadīth* 2471.

2. *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), *aya* 154.

3. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), *aya* 169-171.

de pijn wanneer een mier bijt, is de ergste pijn die een martelaar voelt als hij sterft”¹.

Allāh moedigt de gelovigen aan om het martelaarschap te verkrijgen. Hij zegt:

فَلْيَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ ۗ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَمُتْ أَوْ يُغْلَبْ
فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

“Dus laten degenen die het wereldse leven voor het leven in het Hiernamaals willen offeren voor de zaak van *Allāh* strijden. En wie voor de zaak van *Allāh* strijdt, of hij nu gedood wordt of overwint, Wij zullen hem (daarvoor) spoedig een geweldige beloning geven”².

Het verlangen naar het martelaarschap wordt ook door de Profeet beschreven: “Wanneer het geen last was geweest voor mijn *umma*, dan zou ik tijdens de expedities (*sariyya*) niet zijn achtergebleven en dan had ik aan al deze schermutselingen deelgenomen. Ik zou dan verlangen naar het martelaarschap op het pad van *Allāh*, om vervolgens opgewekt te worden opdat ik opnieuw het martelaarschap kon verkrijgen”³.

De Boodschapper van *Allāh* zag ‘Umar op een met een hemd aan. “Is dat hemd nieuw of is het zojuist gewassen?”, vroeg de Profeet. “Het is niet nieuw, o Boodschapper van *Allāh*; het is zojuist gewassen”, antwoordde ‘Umar. “(Moge jij) het als nieuw dragen, in dankbaarheid leven en sterven als een martelaar!”⁴. ‘Umar wordt hier dus onomwonden aangemoedigd om het martelaarschap na te streven.

Op een ander moment stond de Profeet samen met Abū Bakr, ‘Umar en ‘Uthmān op de berg *Uhud*. Plotseling begon de berg heftig te schudden. De Profeet stampte men zijn voeten op de grond en zei: “Doe rustig, *Uhud*! Op jou staan niet minder dan een Profeet, een *siddīq* en twee martelaren”⁵.

‘Umar bad voortdurend tot *Allāh*: “O *Allāh*, schenk mij het martelaarschap op Uw pad en het geluk van het sterven in het land van de Boodschapper!”⁶. *Allāh* schonk hem dit ook. Zijn dochter Hafsa zei: “Toen ik het gebed van mijn vader hoorde, was ik verbaasd en zei: “Hoe kan dit? Wil je én een martelaar worden, een dan ook nog in Medina?”. Maar het enige wat hij zei was: “Als *Allāh* het wil, dan zal Hij het laten gebeuren”. De verbazing en

1. Tirmidzi, *Fadā’il ul-Djihād*, 26/1668; Nasā’i, *Djihād*, 35; Ibn Mādja *Djihād*, 16.

2. *Qur’ān: sūra An-Nisā’* (4), aya 74.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-īmān* (2), *ḥadīth* 36.

4. Ahmad, II, 89.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā’il ‘aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (62), *ḥadīth* 3675; Tirmidzi, *Manāqib*, 18/3703; Nasā’i, *Ahbās*, 4.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā’il al-Madīna* (29), *ḥadīth* 1890.

nieuwsgierigheid van de mensen ten aanzien van de smeekbede van ‘Umar hielden aan, tot hij uiteindelijk het martelaarschap verkreeg”¹.

De Profeet wijst erop dat iedere moslim naar het martelaarschap zou moeten verlangen. Hij zegt: “Degene die met heel zijn hart het martelaarschap van *Allāh* wenst te verkrijgen, zal die rang bereiken, zelfs als hij in bed sterft”². “Degene die oprecht naar het martelaarschap verlangt, zal de beloning hiervoor krijgen, zelfs als hij geen martelaar is”³.

Bovendien beschouwde de Profeet ook andere vormen van overlijden als martelaarschap. Zo vroeg hij eens aan zijn metgezellen: “Wie beschouwen jullie als een martelaar?” “Degene die sterft op het pad van *Allāh* is een martelaar, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordden zij. “In dat geval is het aantal martelaren in mijn *umma* niet groot”, zei de Profeet. “Wie zijn dan de martelaren?”, vroegen de metgezellen. “Degenen die gedood worden op het pad van *Allāh*, die sterven op het pad van *Allāh*, die overlijden als gevolg van een besmettelijke ziekte, door diarree, die overlijden door verdrinking. Zij zijn allemaal martelaren”, legde de Profeet uit.⁴ In andere overleveringen stelt de Profeet dat ook degenen die overlijden bij zelfverdediging, of ter verdediging van hun familie en eigendommen, tot de martelaren behoren⁵.

12. De aankomst van Zaynab in Medina

Toen Abū Al-‘Ās werd vrijgelaten, was het eerste wat hij deed toen hij terugkwam in Mekka, het verlenen van toestemming aan Zaynab aan om naar Medina te vertrekken. Ongeveer een maand na *Badr* stuurde de Profeet Zayd ibn Hāritha en een andere metgezel van de *ansār* naar Mekka. Hij gaf hun de opdracht om in de Vallei van *Yajidj* te wachten totdat Zaynab daar langs zou komen, zodat zij haar konden vergezellen naar Medina.

Abū Al-‘Ās zei dus tegen Zaynab dat zij naar haar vader in Medina kon gaan. Ze wachtte geen moment en begon zich voor te bereiden. Kināna, de broer van Abū Al-‘Ās, regelde een kameel met een *haudadj* waarin ze de reis kon ondernemen. Kināna slingerde zijn boog en zijn tas met pijlen over zijn schouder en pakte de teugels van de kameel. Vervolgens vertrokken ze naar Mekka.

Het nieuws verspreidde zich als een lopend vuurtje onder de afgodendienaren en een groep werd erop uit gestuurd om haar terug te halen. Bij *Zituwa* haalde de groep haar in. Vanuit het niets raakte Habbār ibn

1. Ibn Hadjar, *Fath’ul-Bāri*, IV, 101.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1909; Nasā’i, *Djihād*, 36.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1908.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1915.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-mazālim* (46), *ḥadīth* 2480; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imān* (1), *ḥadīth* 140; Abū Dāwūd, *Sunna*, 28-29; Tirmidhī, *Diyāt*, 21.

Aswad de *haudadj* waar Zaynab in zat, waardoor ze op een rots viel. Zaynab was zwanger, maar kreeg hierdoor op datzelfde moment een miskraam. Ze lag bebloed en gewond en gekneusd op de grond en had veel pijn. Kinâna hurkte en spande zijn boog. Hij richtte deze op de afgodendienaren en riep: “Kom geen stap dichterbij, anders zal ik een regen van pijlen op jullie neer laten dalen!”.

Na een moment van twijfel trokken de achtervolgers zich terug. Echter, even later verscheen Abū Sufyân samen met een andere groep afgodendienaren. Zij zeiden tegen Kinâna dat hij zijn boog moest laten zakken en dat zij alleen met hem wilden spreken. Nadat Kinâna zijn boog had neergelegd, zei Abū Sufyân tegen hem: “Je hebt de fout gemaakt door met daglicht Mekka te verlaten, terwijl je weet wat we allemaal hebben moeten doormaken en welk leed Mohammed ons heeft aangedaan! Door zijn dochter mee te nemen, openlijk, zodat iedereen dat kon zien, geef je de mensen een reden om te geloven dat wij zwak en hopeloos zijn, omdat jij haar zo openlijk en zo gemakkelijk uit Mekka hebt kunnen meenemen. Ook dat dit komt door onze schaamteloze nederlaag! Ik zweer op mijn eigen leven dat het ons niets kan schelen of Zaynab naar haar vader gaat, of dat ze in Mekka blijft. Noch is het voor ons een reden om wraak te nemen. Luister naar me. Neem haar mee terug naar Mekka. Als de mensen eenmaal zijn gekalmeerd en ervan zijn overtuigd dat wij jou hebben weten over te halen terug te komen, neem haar dan in het geheim mee uit Mekka, naar haar vader”.

En dat is wat Kinâna deed. Nadat hij nog enkele nachten in Mekka had doorgebracht, wachtend op het moment dat het stof was neergedaald, vertrok hij nogmaals met Zaynab, maar dit keer in de nacht. Hij overhandigde haar aan Zayd ibn Hâritha en zijn vriend, die bij de *Yajidj* Vallei hadden gewacht en die haar zouden vergezellen naar Medina. Daar werd ze uiteindelijk herenigd met haar vader.¹

In het zesde jaar van de *Hidjra* werd Abū Al-‘Ās, die op dat moment een karavaan van de *Quraysh* aanvoerde, wederom gevangen genomen. Tegen zonsopkomst stuurde hij een bericht naar Zaynab waarin hij haar smeekte om aan de Profeet om een pardon te vragen. De Boodschapper van *Allāh* had zojuist het *fadjr*-gebed geleid, toen Zaynab haar hoofd uit het raam van de kamer stak en zei: “Mensen, ik ben Zaynab, de dochter van de Boodschapper van *Allāh*. Ik heb Abū Al-‘Ās onder mijn bescherming genomen. “We beschermen ook degene die jij onder je bescherming hebt genomen”, antwoordde de Profeet. “Hij is familie en daarbij komt dat hij de vader van mijn kinderen is, daarom heb ik hem onder mijn bescherming

1. Ibn Hishâm, II, 297-299; Ibn Abdilbar, IV, 1854; Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, III, 362-363.

genomen”, legde Zaynab later aan haar vader uit. De Profeet zei vervolgens tegen de metgezellen: “Als jullie het gepast vinden om zijn eigendommen aan hem terug te geven, dan kunnen jullie dat doen. En als jullie dat niet vinden, dan is dat jullie volste recht”.

De metgezellen kwamen eenvoudig overeen dat zij de eigendommen aan Abū Al-‘Ās zouden teruggeven. Met deze goederen keerde Abū Al-‘Ās terug naar Mekka. Iedere aandeelhouder van de karavaan kreeg zijn aandeel en hij vroeg vervolgens: “Is er een persoon aan wie ik zijn deel nog niet heb gegeven ?” “Nee”, antwoordden ze. “Heb ik mijn plichten jegens jullie vervuld?”. “Voorzeker, moge beloningen over jou worden uitgestort; jij bent een eerbare en loyale man”.

“Bij *Allāh*”, begon Abū Al-‘Ās te bekennen, “het enige wat mij in Medina tegenhield om de islam te accepteren, was de vrees dat jullie zouden denken dat ik de islam had geaccepteerd opdat ik jullie goederen kon innemen. Aangezien deze kwestie nu voorbij is, getuig ik dat er geen god is dan *Allāh* en dat Mohammed Zijn dienaar en Boodschapper is!”. Abū Al-‘Ās keerde terug naar Medina, waar de Profeet hem hertrouwde met Zaynab¹.

13. De joden en de Slag met *Ban u Qaynuqa* (*Shawwāl*, 2/ april 624)

De joden vormden in en om Medina een vrij grote gemeenschap. Zij hadden hun Arabische burens ook regelmatig verteld over de komst van een profeet. Het oprechte geloof dat deze profeet vanuit hun gemeenschap zou komen, weerhield hen er dus niet van om het nieuws te verspreiden. Toen de Profeet inderdaad gekomen was, maar niet vanuit hun midden, maar vanuit dat van de Arabieren, maakten hun gevoelens van blijdschap en enthousiasme plaats voor gevoelens van jaloezie. Zij veranderden onmiddellijk van toon en wezen het profietschap van Mohammed af. *Allāh* zegt hierover:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ

“En (gedenk) toen Wij een verbond sloten met de Kinderen van Israël (zeiden Wij), jullie zullen niemand dan *Allāh* aanbidden en wees goed voor (jullie) ouders en voor de naaste verwanten, de wezen en de behoeftigen; en spreek goede woorden tegen (alle) mensen en onderhou het gebed en geef de *zakāt*. Toch hebben jullie je in afkerigheid afgewend behalve enkelen (van jullie)”², en:

1. Wāqidi, II, 553-554; Ibn Sa’d, VII, 32-33.

2. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), aya 83.

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعِيًّا أَنْ يَنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ ۖ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ

“Kwalijk is datgene, waarvoor zij hun zielen verkopen; door te verwerpen wat *Allāh* heeft neergezonden, uit jaloezie dat *Allāh* vanuit Zijn goedgunstigheid dat neer doet dalen over wie Hij wil van Zijn dienaren. Dus riepen zij toorn op toorn over zich af. En voor de ongelovigen is er een vernederende bestraffing”¹.

Een andere reden voor de joodse verbitterdheid was hun liefde voor het wereldse, zoals beschreven is in de *Qur’ān*:

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَىٰ حَيَاتِهِ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ

“En jij zult zeker kunnen vaststellen dat zij (de joden) van alle mensen het leven het meest begeren, zelfs meer dan hen die afgoden aanbidden. Ieder van hen zou graag willen dat hem een leven van duizend jaar toegekend zou worden [...]”².

Bovendien hadden zij een monopolie op het commerciële leven. Versterkt door de macht geloofden zij het volgende:

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ

“De joden en de christenen zeggen: “Wij zijn *Allāh*’s kinderen en Zijn geliefden” [...]”³.

En als zij herinnerd werden aan de Goddelijke bestraffing voor hun onrecht, antwoordden zij:

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

“Jazeker, wie kwaad verdient en door zijn zonden is omringd – dat zijn de bewoners van het Vuur; daarin zullen zij verblijven”⁴.

Ondanks hun overeenkomst met de Profeet, stimuleerden de joden de vijandige gevoelens jegens hem, met als gevolg dat de oude rivaliteit tussen de stammen oplaaide. *Allāh* ontmaskerde hen bij Zijn Boodschapper en bij de gelovigen:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةَ مِن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۗ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ ۗ إِن كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ

1. Ibid., aya 90.

2. Ibid., aya 96.

3. *Qur’ān*: sūra Al-Mā’ida (5), aya 18.

4. *Qur’ān*: sūra Al-Baqara (2), aya 81.

هَذَا أَنْتُمْ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُومٌ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَصَوْا عَيْتَكُمْ
 الْأَنْأَمِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُؤْتُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
 إِنْ تَسْسَكُمُ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
 إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

“O jullie die geloven, neem buiten jullie (eigen) mensen geen anderen tot intieme vrienden; zij zullen niets nalaten om jullie te benadelen. Zij houden van leedvermaak. Haat en nijd is uit hun mond tevoorschijn gekomen en wat ze in hun harten verbergen is nog (veel) erger. Wij hebben jullie onze tekenen duidelijk gemaakt, als jullie ze willen begrijpen.

Zie! Jullie zijn degenen die hen liefhebben, maar zij hebben jullie niet lief. En jullie geloven in het gehele Boek. En wanneer zij jullie ontmoeten zeggen zij: “Wij geloven”. En wanneer zij alleen zijn, bijten zij op hun vingertoppen van razernij over jullie. Zeg: “Sterf in jullie razernij.” *Allāh* is waarlijk de Wetende van water in de harten schuilt.

Wanneer jullie iets goeds overkomt, doet dit hen verdriet en wanneer jullie iets slechts overkomt, verheugen zij zich erover. Maar, indien jullie geduldig blijven en God vrezen, zullen hun samenzweringen jullie in geheel niet schaden; *Allāh* weet waarlijk wat zij doen”¹.

De joden voedden, zoals de *aya* ook beschrijft, een heimelijke maar toch ononderdrukbare haat jegens de gelovigen. Deze werd zichtbaar na de overwinning van de moslims bij *Badr*. De joodse stam *Banû Qaynuqa* ging zelfs een stap verder door de strijd aan te gaan met de gelovigen. Dit was een schending van het verdrag dat de Profeet met hen had gesloten.

De joden werden bijgestaan door hun bondgenoot ‘Abdullah ibn Ubayy, die de markt in Medina in een heksenketel had veranderd waar de samenzwering tegen de gelovigen werd gesmeed. Onderdeel van de samenzwering was zelfs een plan tot het vermoorden van de Profeet.

De joden kenden geen grenzen bij het plegen van onrecht en hun arrogantie bereikte een toppunt. Op een dag viel een jood een moslima aan die handelde op hun markt. Ze beschimpten haar, maar haar roep om hulp was niet aan dovemansoren gericht. Een andere moslim, die langs liep en het hele gebeuren had aanschouwd, kwam tussen beide en viel de jood aan, teneinde hem weg te jagen. Na een kort maar gewelddadig gevecht, werd de jood gedood. Vervolgens schoten andere joden toegen dooden de moslim. De hebeurtenis eindigde chaotisch, want dit betekende dat de joden het verdrag hadden geschonden. De Profeet riep hun leiders bijeen en zei tegen hen: “O joden, vrees *Allāh*! Vrees Hem voordat jullie zullen worden

1. *Qur’ān: sūra Āl’Imrān* (3), *aya* 118-120.

overweldigd door de verdoemenis die ook de *Quraysh* ten deel is gevallen! Immers, jullie weten zeer goed dat ik de ware profeet ben, het is geschreven in jullie Geschriften en jullie weten het door de belofte die *Allāh* jullie heeft gedaan!”.

De Boodschapper van *Allāh* impliceerde daarmee dat de joden moesten betalen voor hun overtreding, maar aan de andere kant wilde hij niet dat het verdrag definitief werd verbroken. En dus bood hij hen een hernieuwing van het verdrag aan. Het antwoord daarop van de joden was doordrenkt met arrogantie: “Denk jij, Mohammed, dat wij een groep zijn zoals de *Quraysh*, die weinig weten over oorlogsvoering? Zodra jij je zwaard trekt, zal je zien wat oorlog werkelijk betekent!”.

Allāh openbaarde hierop:

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سُنُغْلُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۖ وَبَسَّسَ الْمُهَادِّ
قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۗ وَاللَّهُ
يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَن يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ

“Zeg tegen hen die niet geloven: “jullie zullen worden overmand en in de hel worden verzameld, een slechte rustplaats”.

Inderdaad was er voor jullie een teken in de twee (leger)scharen die elkaar ontmoetten, de ene schare vechtend voor de zaak van *Allāh* en de andere ongelovig, dezen zagen de anderen voor hun eigen ogen dubbel zo talrijk als zijzelf. En *Allāh* versterkt met Zijn hulp wie Hij wil. Daarin is zeker een les voor hen die inzicht hebben.”¹²

Het zijn immers anderen dan de joden geweest, die zich verzet hebben tegen Mūsā:

فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ

“[...] Ga jij en jouw Heer en strijd – wij blijven hier zitten”³.

Eerst hadden zij geweigerd om de strijd aan te gaan die door *Allāh* was verordend, waardoor zij een enorme beloning misliepen. Nu namen ze juist een tegenovergestelde positie in en wilden zij juist de wapens oppakken, hoewel het duidelijk was dat dit tegen hun belangen inging.

De joden hadden de moslims hiermee de oorlog verklaard en het verdrag definitief verbroken. Ze hadden hun kwade bedoelingen openlijk tentoongesteld. ‘Ālī werd door de Profeet aangesteld als de vlaggendrager, vervolgens marcheerden de moslims in de richting van de joden van *Banū*

1. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 12-13.

2. Ibn Hishām, II, 422-423; Wāqidi, I, 181-182; Ibn Sa’d, II, 30.

3. *Qur’ān*: sūra Al-Mā’ida (5), aya 24.

Qaynuqa, die zich op hun beurt terugtrokken in hun vesting. Hoewel zij verschillende plannen met de hypocrieten hadden gesmeed om de gelovigen af te wenden, konden de joden niet eens één pijl afvuren, laat staan dat zij ook maar één stap buiten de vesting konden zetten. De Profeet had de vesting op onaanvechtbare wijze belegerd, maar had ook maatregelen getroffen om te voorkomen dat de hypocrieten de moslims van achteren konden verrassen.

Het was ‘Abdullah ibn Ubayy die de joden had geadviseerd om zich terug te trekken in hun vesting, waarbij hij hun had verzekerd dat hij hen zou helpen. Echter, hij hield zich niet aan die belofte, angst weerhield hem ervan.

De belegering duurde uiteindelijk vijftien dagen. De angst in de harten van de joden was ondragelijk geworden. Dat de hulp van de hypocrieten uitbleef, was als zout in de wonden; ze hadden geen enkele andere optie dan zich over te geven. En dus gaven zij zich over en bereidden zij zich voor op het oordeel dat de Profeet over hen zou vellen.

Banû Qaynuqa had voor de *hidjra* een bondgenootschap met de *Khazradj*-stam. En dus pleitte ‘Abdullah ibn Ubayy nu voor een pardon omdat, volgens het gebruik in die tijd, zij gedood hadden moeten worden.

Ten gevolge van vele onophoudelijke pleidooien doodde de Profeet hen niet, maar hij verbande hen naar Syrië. Onderweg stopten de joden van *Banû Qaynuqa* bij *Wadi al-Qura*, waar ze de steun van lokale joden kregen. Hoewel ze verder trokken, was hen geen lang leven gegund.¹

14. Het conflict van *Sawîq* (*Dzul al-Hiddja*, 2/Mei 624)

Abū Sufyân werd na de dood van Abū Djahl de leider van de *Quraysh*. Hij zweerde dat hij wraak zou nemen voor de nederlaag bij *Badr*, en vertrok met een leger van tweehonderd cavalerie uit Mekka. Ze bereikten een lokatie op een uur afstand van Medina, en maakten gebruik van de nacht om de joden van *Banû Nadîr* te bereiken. Daar begaf Abū Sufyân zich naar het huis van Sallam ibn Mishkam, de leider en de schatbewaarder van de joden. Sallam ontving Abū Sufyân als zijn gast en gaf hem een waardige behandeling. Tijdens het verblijf verschaftte hij Abū Sufyân informatie over de moslims.

Abū Sufyân verliet de *Banû Nadîr* en keerde terug naar zijn vrienden. Ondertussen doodde hij Sa`d ibn `Amr van de *ansâr* en stak hij enkele dadeltuinen in brand. Met deze daden nam hij wraak op de moslims, waarna hij zonder langer te wachten met zijn troepen terugkeerde naar Mekka, uit angst dat hij zou worden gevolgd. Zodra de Booschapper ingelicht werd over de situatie, trok hij erop uit om de afgodendienaren te achtervolgen.

1. Abū Dâwûd, *Kharâdj*, 21-22/3001.

Om zich sneller uit de voeten te kunnen maken, lieten de afgodendienaren zakken met gebakken bloem, ook wel *sawîq* genoemd, achter, waaraan dit conflict haar naam heeft te danken¹.

15. Het huwelijk tussen ‘Ālī en Fâtīma

In het tweede jaar van de *hidjra* trouwde Fâtīma, de dochter van de Profeet, met ‘Ālī. Vele vooraanstaanden van de *Quraysh*, waaronder Abū Bakr en ‘Umar, hadden om haar hand gevraagd, maar de Profeet gaf hiervoor geen toestemming. Hij zei tegen hen dat hij wachtte op een goddelijke openbaring omtrent zijn dochter. Om deze reden kon niemand, ook ‘Ālī niet, een aanzoek doen, ondanks de aanmoedigingen van familie. Later ging ‘Ālī, op aandringen van zijn familie, naar de Profeet².

Dit is wat overgeleverd is door ‘Ālī: “Uiteindelijk begaf ik me naar de Boodschapper van *Allāh*. Hij zat daar zoals altijd met zijn majesteitelijke voorkomen. Ik zat voor hem, maar bleef stil. Ik kon geen woord uitbrengen. “Waarom ben je gekomen; heb je iets nodig?”, vroeg hij. “Het lijkt erop alsnog je hier bent gekomen om om de hand van Fâtīma te vragen”. “Ja”, was het enige wat ik kon uitbrengen”³.

Met de zegening van de Profeet verkocht ‘Ālī wat van zijn eigendom en verzamelde hij een *mahr* van 480 dirham bij elkaar. De Profeet adviseerde hem om twee derde uit te geven aan geurtjes, en de rest aan kleding⁴. Bij wijze van uitzet gaf de Profeet een linnen doek, een waterfles en een kussen gevuld met grasachtig *sidzr*⁵ aan Fâtīma. Vervolgens zei hij tegen Bilaal: “Ik wil dat het een *sunna* voor mijn *umma* wordt om eten te serveren tijdens het huwelijk”.

Vervolgens vroeg hij hem om de voorbereiding te organiseren. ‘Ālī verpandde zijn schild aan een jood en kocht een halve schaal gerst, waarmee een zoetig gerecht met de naam *hays*⁶ als *walîma*⁷ werd gemaakt. De *ansār* en de *muhādġirūn* verschenen in groepen en waren aanwezig bij de maaltijd⁸.

Vervolgens liet de Profeet een kan water halen en deed de *wuḏū*⁹. Vervolgens riep hij ‘Ālī en sprenkelde hij wat water op zijn borst en tussen zijn schouders. Vervolgens riep hij ook Fâtīma bij zich en deed hetzelfde

1. Ibn Hishām, II, 426-429; Wāqidi, I, 176-180; Ibn Sa’d, II, 28-30.

2. Ibn Sa’d, VIII, 19.

3. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, III, 379.

4. Ibn Sa’d, VIII, 19.

5. Nasā’i, Nikāh, 81.

6. *Hays* was een gerecht gemaakt van dadel, pure olie en gezeefde yoghurt. Soms werd er ook *sawîq* aan toegevoegd.

7. Huwelijksmaal.

8. Ibn Sa’d, VIII, 23; Abdurrazzāq, V, 487; Diyārbakri, I, 411.

bij haar. Hij merkte daarbij op dat hij haar de beste van hun mensen had gegeven. Vervolgens bad hij waar zij bij waren en later bad hij achter hen: “*Allāh*, ik zoek namens hen en hun nageslacht mijn toevlucht bij U tegen de vervloekte *Shaytān*”¹.

De Profeet adviseerde Fâṭima vervolgens om voor het huishouden te zorgen en ‘Ālī om geld voor zijn familie te verdienen.² Zayd ibn Hâritha legt uit: “Ik zat met de Boodschapper van *Allāh* toen ‘Ālī en ‘Abbās arriveerden en om toestemming vroegen om binnen te komen. “Weet jij waarom zij zijn gekomen?”, vroeg de Boodschapper van *Allāh*. “Nee”, antwoordde ik. “Ik weet het”, zei de Boodschapper van *Allāh*. “Laat hen maar binnen.” En dus liet ik hen binnen. O Boodschapper van *Allāh*, wij zijn gekomen om erachter te komen welk familielid u het meest dierbaar is”, zeiden zij. “Fâṭima bin Mohammed”, antwoordde de Boodschapper van *Allāh*. “We bedoelen niet uw directe familie, o Boodschapper van *Allāh*.” “Dan is Zayd, die door *Allāh* is geleid en voor wie ik heb gezorgd, mij het meest dierbaar”. “En daarna?” “‘Ālī!”, antwoordde de Boodschapper van *Allāh*. “Je hebt je oom als laatste teruggezet”, klaagde ‘Abbās. “En ‘Ālī deed echter vóór jou de *hidjra*”, legde hij uit”³.

Het volgende is overgeleverd door Ibn ‘Abbās: “De Profeet van *Allāh* tekende vier lijnen op de grond en vroeg ons waarom hij dat had gedaan. “*Allāh* en Zijn Boodschapper weten het het beste”, antwoordden wij. Daarop zei de Boodschapper: “De meest vrome vrouwen van het Paradijs: Khadīdja bint Khuwaylid, Fâṭima bint Mohammed, Maryam bint Imrān en Asiya bint Muzahim, de vrouw van Farao”⁴.

De Profeet zorgde nauwkeurig voor de educatie van zijn familieleden. Hij voedde hen spiritueel op en bereidde hen voor op het eeuwige leven. Een voorbeeld is de openbaring van de volgende *aya* uit *sūra* Al-Aḥzāb (33):

يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَاءِ ۚ إِنِ اتَّبَعْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ
وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ ۗ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۗ
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

“O echtgenotes van de profeet, jullie zijn niet zoals andere vrouwen, indien jullie godsbewust zijn; dus spreek niet op een verleidelijke manier,

1. Ibn Sa’d, VIII, 24; Diyārbakri, I, 411.

2. Kasāni, IV, 24.

3. Tirmidzi, Manāqib, 40/3819.

4. Ahmad, I, 293.

anders zal degene in wiens hart een ziekte schuilt, verwachtingen koesteren; maar spreek op een redelijke manier.

En blijf in jullie huizen en stel jullie schoonheid niet ten toon zoals in de vroegere tijden van onwetendheid; leef het gebed na en geef de *zakāt* en gehoorzaam *Allāh* en Zijn Boodschapper. O huisgenoten (van de profeet) – *Allāh* wenst alleen onreinheid van jullie te verwijderen en jullie helemaal zuiver te maken.”¹

De Profeet bezocht vervolgens zes maanden lang iedere ochtend Fâtīma om haar en ‘Ālī wakker te maken voor het gebed: “Word wakker voor de *salāt*, o mensen van het huis, *Allāh* wenst alleen onreinheid van jullie te verwijderen en jullie helemaal zuiver te maken.”² Evenals hij hen herinnerde aan het *tahaddjud*-gebed, een van de belangrijke daden die geluk in het Hiernamaals bezorgt. De Profeet klopte dan op de deur van ‘Ālī en Fâtīma en vroeg vriendelijk: “Gaan jullie het gebed verrichten?”³.

‘Ālī levert ook het volgende treffende voorbeeld over van een incident: “Van de gehele familie was Fâtīma het meest geliefd bij haar vader. Haar handen hadden littekens door de slijpsteen en haar nek door het dragen van de waterzak. Als ze rondom het huis veegde, zat ze onder het stof. Er werden op een bepaald moment slaven naar de Profeet gebracht. “Je moet je vader om een slaaf vragen”, adviseerde ik haar. En dus ging Fâtīma naar haar vader. Toen zij zag dat hij met anderen aan het praten was, keerde ze zich om. De volgende dag bracht de Profeet van *Allāh* ons een bezoek. “Wat was het dat je nodig had?”, vroeg hij. Maar Fatīma antwoordde niet. “Laat me het uitleggen, o Boodschapper van *Allāh*”, zei ik en ik legde de situatie uit.

“Vrees *Allāh*, o Fâtīma, en voer uit wat Hij heeft bevolen”, zei de Boodschapper van *Allāh*. “Zorg voor je familie en zeg voordat je gaat slapen 33 keer *subhān Allāh*, 33 keer *al-ḥamdu lillah* en 34 keer *Allāhu akbar*. Samen is dat honderd. Dit is beter voor jou dan een slaaf”. “Ik ben tevreden met *Allāh* en Zijn Boodschapper”, zei Fâtīma. En zo gaf de Boodschapper van *Allāh* haar geen slaaf”⁴.

In een andere overlevering wordt eveneens vermeld dat de Profeet heeft gezegd: “Bij *Allāh*, ik kan jou geen slaaf geven als de mensen van *Ṣuffa* stenen om hun buik binden opdat zij de honger niet voelen, terwijl ik niets kan vinden om aan hen uit te geven. Ik ben van plan om losgeld te vragen voor de gevangenen zodat ik dat geld kan uitgeven aan de mensen van *Ṣuffa*”⁵.

1. *Qur’ān: sūra Al-Aḥzāb* (33), aya 32-33.

2. Tirmidzi, *Tafsīr*, 33/3206.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-tahaddjud* (19), *ḥadīth* 1127.

4. Abū Dāwūd, *Kharādj*, 19-20/2988.

5. Ahmad, I, 106.

Sawbân, een door de Profeet vrijgelaten slaaf, legt uit: “Fâtîma was de laatste persoon waar de Boodschapper van *Allāh* afscheid van nam als hij op reis ging, en zij was de eerste die hij bezocht als hij weer terugkwam. Toen de Boodschapper van *Allāh* eens van een reis terugkwam, had Fâtîma een laken over haar deur gehangen en had zij Hasan en Husayn zilveren armbanden omgedaan. Hoewel hij tot de deuropening kwam, ging de Boodschapper van Allah niet naar binnen. Fâtîma voelde onmiddellijk aan dat er iets was wat de Boodschapper van *Allāh* zag, iets wat hem weerhield om naar binnen te gaan. Ze haalde het laken weg en deed de zilveren armbanden van haar kinderen af. Hasan en Husayn huilden en liepen naar de Boodschapper van *Allāh*, terwijl ze de armbanden in hun handen hadden. De Boodschapper van *Allāh* pakte de armbanden en zei: “Breng deze armbanden naar de familie van Sawbân. Hasan en Husayn zijn mijn familie (*aḥl al-bayt*) en ik wil niet dat zij in dit leven de goedheid consumeren waarmee *Allāh* hen in het Hiernamaals gezegend heeft. Koop vervolgens een ketting gemaakt van botten voor Fâtîma en soortgelijke armbanden voor Hasan en Husayn”¹.

16. *Aḥl al-bayt* en de liefde voor *aḥl al-bayt*

Met *aḥl al-bayt* worden de familieleden bedoeld die samen onder één dak leven. In de islamitische theologie duiden ze op alle familieleden van de Profeet. Dus niet alleen het gezin, maar ook kringen daarbuiten. Dit houdt in dat het gezin van de Profeet als eerste onder dat begrip valt, maar ook dat van ‘Ālī, Dja`far, Aqil en ‘Abbās. Evenals het geven van de *salām* aan de Profeet tijdens het gebed verplicht is, is het ook een plicht van de moslims om *aḥl al-bayt* met respect en liefdevol te behandelen².

Het is voor *aḥl al-bayt* niet toegestaan om *zakāt* te krijgen. Toen de kleine Hasan eens een stukje dadel nam van de stapel die was gereserveerd voor de *zakāt*, liet de Profeet hem dit snel uitspugen en zei: “Weet jij dan niet dat de familie van Mohammed geen *zakāt* ontvangt?”³.

Zayd ibn Arqam zei: “Op een dag stond de Boodschapper van *Allāh* bij de Hum rivier tussen Mekka en Medina en gaf hij ons een preek. Nadat hij *Allāh* had geprezen, gaf hij ons advies. Daarop zei hij: “Mensen! Ik ben ook maar een mens. Binnenkort zal er een boodschapper van mijn Heer worden gezonden, en ik zal zijn uitnodiging accepteren en dan vertrekken. Ik laat jullie dan twee belangrijke zaken achter. Het ene is het licht en de leiding die de mens naar de waarheid brengt, en dat is de *Qur’ān*. Hou je eraan vast en laat het niet los!”.

1. Abū Dāwūd, Taraddjul, 21/4213.

2. Ahmad, VI, 323.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb az-zakāt (24), ḥadīth 1491; Ahmad, I, 200.*

Vervolgens gaf hij advies in hoe je je vast dient te houden aan de *Qur'ān* en hoe je ernaar kan leven. Hij vervolgde met de woorden: “En ik laat jullie *aḥl al-bayt* achter. Vrees *Allāh* en wees respectvol naar hen toe! Vrees *Allāh* en wees respectvol naar hen toe!”.

Zayd ibn Arqam werd toen gevraagd wie dan precies *aḥl al-bayt* waren en of ook de vrouwen van de Profeet daartoe dienden te worden gerekend. “Zijn vrouwen horen daar ook bij”, antwoordde Zayd. “De ware *aḥl al-bayt* zijn degenen voor wie het niet toegestaan is om *zakāt* te ontvangen”. “En wie zijn dit?”. “Dit zijn de families van ‘Ālī, ‘Āqil, Dja`far en ‘Abbās”¹.

De Profeet heeft gezegd: “Hou van *Allāh* omdat Hij jou heeft overladen met Zijn zegeningen. Hou van mij omwille van de liefde voor *Allāh*. En hou van mijn *aḥl al-bayt* omwille van de liefde voor mij”².

De Profeet zei, toen hij op een dag de handen van zijn geliefde kleinkinderen Hasan en Husayn vasthield: “Degenen die van mij houden, zij en hun ouders zullen zich op de Dag des Oordeels in mijn gezelschap bevinden”³.

De metgezellen hielden veel van hem en hadden veel respect voor de familie van de Profeet. Het is dan ook natuurlijk dat als iemand van iemand houdt, deze liefde – afhankelijk van de gradatie ervan – zich ook uitstrekt naar zijn familie en vrienden, in feite naar alles wat hem maar aan de geliefde doet denken. Denk dan bijvoorbeeld ook aan de kleding die men heeft gedragen, het eten dat men heeft gegeten, en ga zo maar door. Hoe dieper die liefde is gegroeid, hoe meer zij zich uitstrekt naar de omgeving.

De metgezellen, die overliepen van liefde voor de Profeet en zijn familie, lieten hun liefde via allerlei soorten daden zien, zoals bijvoorbeeld het vasthouden van de stijgbeugels van het paard, dat of van de kameel die het familielid wilde berijden.⁴ Ze waren zich er van bewust dat op de Dag des Oordeels iedere familieband zou worden doorgesneden, behalve de familieband van de Profeet. En daarom streefden zij er voortdurend naar om met een familielid van de Profeet te trouwen, opdat zij hun band met de familie van de Profeet en de Profeet zelf konden versterken⁵.

Vandaag de dag leven er nog steeds nakomelingen van de Profeet. De term *sayyid* wordt gebruikt voor nakomelingen via Husayn, en *sharīf* voor de nakomelingen van Hasan. De Ottomanen noemden de *sayyids amīr* en de tulbanden die zij droegen werden de *amīr*-tulbanden genoemd. De vrouwen

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faqā'il as-ṣahāba raḍi Allāh ta'āla 'anhum* (44), ḥadīth 2408.

2. Tirmidzi, *Manāqib*, 31/3789.

3. Tirmidzi, *Manāqib*, 20/3733.

4. Haythami, IX, 348.

5. Haythami, IX, 173.

die tot de afstammelingen van de Profeet behoorden, droegen een groen teken op hun *hidjāb*.

Het dienen van *aḥl al-bayt* werd door de Ottomanen gezien als een verplichting. Dit werd zelfs zo serieus genomen dat zij hiervoor een officieel instituut in het leven riepen. De functionarissen die de taak hadden om voor *aḥl al-bayt* te zorgen werden *naqīb al-ashrāf* genoemd. Zij werden gekozen vanuit de *aḥl al-bayt* zelf. Onderdeel van het takenpakket van de *naqīb al-ashrāf* was het registreren van de stamboom, de geboortes en de sterfgevallen, het voorkomen dat zij bepaalde beroepen zouden uitvoeren en het verdelen onder hen van het aandeel van de belastingen waar zij recht op hadden, alsmede hun aandeel in de oorlogsbuit. Ze moesten ook voorkomen dat vrouwen met mannen trouwden die niet gelijk aan hen waren.¹

Aangezien zij als nakomelingen van de Profeet beschouwd werden en er veel eer gemoeid was met het zorgen voor de *aḥl al-bayt*, bezaten deze *nāqibs* een zeer hoge rang onder de functionarissen. In het protocol kwamen zij zelfs direct na de kalief. Dat wil zeggen dat bij de wisseling van kalief, de *nāqīb al-ashrāf* de eerste was die zijn loyaliteit zweerde aan de kalief en voor zijn welzijn bad. Daarna kwam de rest. En wanneer het *ʿīd* was, feliciteerde de kalief de *nāqīb al-ashrāf* als eerste.

Een *sayyid* of *sharīf* die schuldig werd bevonden aan een misdrijf, of die een daad had gepleegd die onacceptabel was, werd overgelaten aan de *naqīb al-ashrāf* in Istanbul, of aan het hoofd van een district als het misdrijf elders had plaatsgevonden. Voordat de bestraffing daadwerkelijk zou worden voltrokken, diende de functionaris de groene tulband van het hoofd van de schuldlige te verwijderen en deze te kussen. En als de bestraffing was voltooid, dan diende de tulband teruggeplaatst te worden.

---

1. Haythami, IX, 173.

Hoofdstuk 14 Het derde jaar na de *hidjra*

1. *Uhud*: een veldslag met een onderliggende wijsheid

Evenals *Badr* was de Slag bij *Uhud*¹ een hevige strijd met de Mekkaanse afgodendienaren. Zij vond plaats in het derde jaar na de *hidjra*, in de maand *shawwāl*.

De afgodendienaren van Mekka hadden een enorm verdriet te verwerken gehad na hun nederlaag bij *Badr*. Iedereen had wel iemand verloren in de strijd, wat er voor zorgde dat het verlangen naar wraak werd vergroot. Degene die daar nog het meest naar verlangde was Hind, de vrouw van Abū Sufyân, de latere leider van de Quraysh. Al snel bereidden de Quraysh een leger van drieduizend afgodendienaren voor, die er stuk voor stuk opwaren gebrand om wraak te nemen. De goederen die Abū Sufyân had weten veilig te stellen in de aanloop naar de Slag bij *Badr* werden gebruikt om het leger te financieren. Ook de naburige Arabische stammen werden om hulp gevraagd.²

Ondertussen informeerde ‘Abbās, de oom van de Profeet, Medina over de voortgang.³ De Profeet van Allah riep direct de metgezellen bijeen om te bespreken of ze in Medina dienden te blijven en een defensieve strategie moesten hanteren, of dat ze de stad dienden te verlaten om een aanvallende strategie te kiezen. De Boodschapper van Allah wilde zelf een defensieve strategie⁴.

Uiteindelijk werd er besloten om de afgodendienaren buiten Mekka in een offensief te treffen. Dit was het gevolg van het verlangen van veel jongeren die ten tijde van de slag bij *Badr* te jong waren geweest om deel te nemen. Zij beargumenteerden dat dit het moment was waar ze zo lang naar hadden uitgekeken. Daarnaast waren enkele oudere strijders, onder leiding van Hamza, van mening dat een offensieve houding beter was.

1. *Uhud* ligt ongeveer anderhalve kilometer ten noorden van Medina.

2. Wāqidi, I, 199-203.

3. Ibn Sa`d, II, 37.

4. Deze keuze geschiedde vanwege een droom van de Profeet, zo legde hij later uit: “In mijn droom zwaaide ik met een zwaard waarvan de kop was afgebroken. Het zou blijken dat dit verwijst naar de moeilijkheden van de moslims tijdens de Slag van *Uhud*. Vervolgens zwaaide ik nog één keer met het zwaard. Het zwaard was toen in een betere staat dan daarvoor. Dit verwijst naar de zegening van *Allāh* in de vorm van overwinning en het samenkomen van moslims. In dezelfde droom zag ik ook vee en nog een zegening die door *Allāh* is gegeven. Het vee staat symbool voor een groep moslims die tijdens de Slag van *Uhud* het martelaarschap hebben verkregen. De zegening die ik zag, werd duidelijk door de overwinningen die *Allāh* ons na *Badr* gaf en de beloningen die Hij gaf vanwege de standvastigheid bij *Badr*.” – *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ta`bīr* (91), *ḥadīth* 7035; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb ar-ru`yā* (42), *ḥadīth* 2272.

De Profeet trad zijn kamer binnen en deed zijn wapenrusting aan. Ondertussen probeerden de metgezellen die er voorstander van waren om in Medina te blijven, onder leiding van Sa`d ibn Mu`adz en Usayd ibn Khudayr, de anderen over te halen Medina niet te verlaten. "Het is verkeerd om vast te houden aan het idee om Medina te verlaten als de Profeet het liever anders gezien had. Wat hem wordt opgedragen, komt uit de hemel. Laat dit daarom dus aan hem over en doe wat hij zegt dat je moet doen!"¹.

Zonder verder tijd te verspillen, snelden zij naar de Profeet. "Wij willen jouw mening nooit ter zijde schuiven, o Boodschapper van Allah. Doe wat jij denkt dat het beste is!" Maar het antwoord was kraakhelder: "Zodra een Profeet zijn wapenrusting heeft aangetrokken zal hij deze pas na de slag uittrekken! Houd jullie nu bezig met datgene wat ik zeg dat jullie moeten doen. Laten we nu in de naam van Allah vertrekken! Als jullie geduldig blijven en vasthouden aan jullie taken, dan zal Allah jullie de overwinning schenken!"².

‘Abdullah ibn Maqtûm werd als plaatsvervanger aangesteld. Na het vrijdagsgebed vertrokken de moslims met ongeveer duizend man uit Medina. Maar doordat ‘Abdullah ibn Ubayy, de leider van de hypocrieten, onderweg met zo’n driehonderd man terugkeerde, was het aantal nog maar zevenhonderd. Allah openbaarde daaropvolgend:

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّيِّبِ الْجَمْعَانِ فَيَاذَنِ اللَّهُ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ
 وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ
 لِلْكَفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ

"En wat jullie overkwam op de dag waarop de twee troepen elkaar ontmoetten, was met Allah's toestemming, opdat Hij de gelovigen zou kennen.

En opdat Hij de huichelaars mocht kennen. En er werd tegen hen gezegd: "Kom en vecht voor Allah's zaak, of verdedig (julliezelf)". Zij zeiden: "Als wij hadden geweten dat het om vechten ging, zouden wij jou zeker hebben gevolgd". Zij waren die dag dichter bij ongeloof dan bij geloof. Zij belijden met hun mond wat niet in hun harten is. Allah weet echter goed wat zij verbergen"³.

وَإِذْ عَدُوَّتْ مِنْ أهلكِ نَبِيِّ الْمُؤْمِنِينَ مَعَاذَ لِقِتَالِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
 إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

1. Wâqidi, I, 213-214.

2. Wâqidi, I, 214; Ibn Sa`d, II, 38.

3. Qur`ân: sûra Al`Imrân (3), aya 166-167.

“En toen jij in de vroegere morgen wegtrok van je huisgezin om de gelovigen hun plaatsen voor het gevecht toe te wijzen, - en Allah is Alhorend en Alwetend.

Toen twee groepen uit jullie midden erover dachten om op te geven, hoewel Allah hun Beschermer was. En op Allah behoren de gelovigen (hun) vertrouwen te vestigen”¹.

Het vertrek van de hypocrieten was in feite juist een zegening voor het moslimleger; het verzwakte hen geenszins. Het versterkte hen juist spiritueel gezien, omdat de rangen gezuiverd werden van laffe mannen. Een mogelijk verraad in het heetst van de strijd zou mogelijk grote gevolgen hebben gehad en het onderlinge vertrouwen tussen de moslims ernstig hebben geschaad.

2. Het verlangen van de metgezellen naar het martelaarschap

‘Amr ibn Jamûh, de leider van de Salima-stam van de *ansâr*, was kreupel. Hij had vier zoons die deelnamen aan de veldslagen van de Profeet. Op het moment dat de gelovigen uit Medina naar *Uhud* wilde vertrekken, sprak hij zijn verlangen om ook deel te nemen uit. “Jij bent niet verplicht om te gaan”, zeiden zijn zoons. “*Allāh* heeft jou een legitiem excuus gegeven. Wij gaan in jouw plaats”. “Jullie stonden tussen mij en het Paradijs op de dag van *Badr*”, antwoordde hij. “Zelfs als ik vandaag overleef, bij *Allāh* zal ik dan zeker ooit een martelaar worden en het Paradijs binnentreden”.

Vervolgens wendde hij zich naar zijn vrouw en zei: “Verwacht je van mij dat ik bij jou blijf terwijl iedereen wedijvert om het Paradijs te verkrijgen door middel van het martelaarschap?” Daarop pakte hij zijn schild en verliet het huis in de richting van de Profeet. Ondertussen bad hij: “O *Allāh*, schenk mij geen terugkeer naar mijn familie”.

Al snel kwam hij aan bij de Profeet. “Mijn zonen willen mij achterlaten in Medina. Ze houden mij tegen om met u ten strijde te trekken, terwijl ik, ik zweer bij *Allāh*, verlang om het Paradijs te betreden, ondanks mijn been!”, zei hij tegen de Boodschapper van *Allāh*. “*Allāh* heeft jou een excuus gegeven. *Djahaad* is niet verplicht voor jou”, was het antwoord van de Profeet.

“Maar Boodschapper van *Allāh*”, antwoordde ‘Amr, “wil jij dan niet zien hoe ik op het pad van *Allāh* tot het einde strijd en het Paradijs binnenwandel met mijn manke been?” “Jazeker”, antwoordde de Profeet. Vervolgens wendde de Profeet zich tot de zonen van ‘Amr en zei: “Houd je vader niet langer tegen. Mogelijk schenkt *Allāh* hem het martelaarschap!”

---

1. Ibid., *aya* 121-122.

“Amr wendde zich naar de *qibla*: “O *Allāh*, schenk mij het martelaarschap en laat mij niet verdrietig en vernederd naar mijn familie terugkeren!” Uiteindelijk nam hij actief deel aan de slag bij *Uhud*, waarbij overgeleverd is dat hij tijdens de slag voortdurend zei: “Bij *Allāh*, ik mis het Paradijs”. Hij verkreeg later het martelaarschap, tezamen met een van zijn zonen die hem probeerde te verdedigen. Later heeft de Profeet over hem gezegd: “Bij *Allāh*, in Wiens Hand mijn leven ligt, ik zag ‘Amr met een mank been in het Paradijs”¹.

Bij de inspectie van het leger, nog voordat ze naar het slagveld vertrokken, weigerde de Profeet iedereen die nog te jong was deelname aan de strijd. Onder hen die als te jong werden beschouwd, was Samura ibn Djundab en Rafi` ibn Khadīdj. Zuhayr ibn Rafi` kwam tussenbeide en pleitte namens Rafi`: “Rafi` is een expert in boogschieten, o Boodschapper van *Allāh*!”

De rest wordt door Rafi` zelf uitgelegd: “Ik stond op mijn tenen om langer te lijken. De Boodschapper van *Allāh* stond me uiteindelijk toe om te blijven. Toen Samura dit hoorde, zei hij tegen Muray ibn Sinān, zijn pleegvader: “De Boodschapper van *Allāh* heeft Rafi` toestemming gegeven om te blijven en mij opgedragen om terug te keren. Echter, ik kan beter worstelen dan Rafi`!”. Terwijl Muray dit tegen de Boodschapper van *Allāh* vertelde, keek hij naar Samura en mij en zei hij tegen ons dat we moesten worstelen. Dat deden we en Samura won, met als gevolg dat ook hij mocht blijven”².

Toen ze bij *Uhud* aankwamen, bepaalde de Profeet dat ze de berg achter zich zouden houden. Hij plaatste vijftig boogschutters op de Aynayn Heuvel voor het geval dat de vijand probeerde om een aanval van achter te plaatsen. Hij wees ‘Abdullah ibn Djubayr als hun aanvoerder aan en drukte hem op het hart om rugdekking te geven, ongeacht of ze van de vijand zouden winnen of verliezen. “Verlaat je plek niet voordat ik zeg dat je deze mag verlaten!”³.

Volgens het gebruik, begon de strijd wederom met een *mubāraza*. ‘Ālī had maar één snelle uithaal nodig om met Talḥa, de vlaggendrager van de afgodendienaren, af te rekenen. Zijn broer ‘Uthmān, die de vlag na Talḥa overnam, bracht Hamza niet in de problemen. Ook hun derde vlaggendrager was geen partij voor Sa`d ibn Abi Waqqaas.

Daarna barstte de strijd in alle hevigheid los. Net voordat de hevigheid van de strijd zijn hoogtepunt bereikte, hield de Boodschapper van *Allāh* zijn zwaard omhoog waarin de tekst ‘In lafheid zit schaamte en vernedering, in dapperheid zit eer en waardigheid’. Hij vroeg: “Wie wil deze van mij

1. Wāqidi, I, 264-265; Ibn Athīr, *Uṣd’ul-Ghāba*, IV, 208.

2. Tabari, *Tarih*, II, 505-506; Wāqidi, I, 216.

3. Ibn Hishām, III, 10; Ahmad, I, 288.

overnemen?” De metgezellen staken allemaal hun hand op en wedijverden voor het zwaard.

Vervolgens vroeg de Profeet: “Wie wil dit zwaard van mij overnemen in ruil voor het betalen ervan?”. “Hoe moet er worden betaald, o Boodschapper van *Allāh*?” “Door tegen de vijand te vechten totdat het gebogen en gedraaid is!”, antwoordde de Profeet. “Ik wil dat op mij nemen en ik beloof dat ik de prijs ervoor zal betalen!”, zei Abū Dudjāna.

Abū Dudjāna, een rode tulband op zijn hoofd, pakte het zwaard en liep op een ogenschijnlijk arrogante wijze door de rangen heen. Toen de Profeet deze opschepperige houding bemerkte, zei hij: “Het is de manier van lopen die *Allāh* haat, behalve in situaties zoals deze!”¹.

Net voordat de strijd losbarstte, werd Muhayriq, een joodse geleerde, moslim. Hij wist heel goed dat de Profeet exact voldeed aan de eigenschappen die in de Tora waren geopenbaard, maar hij kon dat pas op de dag van *Uhud* echt tot uiting brengen. Toen de Profeet met zijn metgezellen achter hem vertrok naar *Uhud*, sneerde Muhayriq naar de andere joden: “Ik weet zeker dat jullie heel goed weten dat Mohammed een profeet is en dat jullie verplicht zijn om hem te helpen!”

Maar de joden waren sarcastisch: “Vandaag is het zaterdag. We mogen niets doen!” “Er bestaat niet zoiets als een zaterdag voor jullie!”, antwoordde Muhayriq boos, waarna hij zijn zwaard en andere benodigdheden pakte. Voordat hij vertrok zei hij tegen een van zijn familieleden: “Als ik vandaag word gedood, dan erft Mohammed alles van mij. Hij zal het op de best mogelijke manier gebruiken zoals wordt getoond door *Allāh*”.

Het bleek zijn wil te zijn en ook hij verkreeg het martelaarschap bij *Uhud*. De dadeltuin die hij naliet kwam in het bezit van de Boodschapper die er een *waqf* van maakte. De Profeet complimenteerde hem met de woorden: “Muhayriq is de beste van de joden!”².

Bijzondere gebeurtenis volgden elkaar toen snel op. Een man uit Medina met de naam Quzmân stierf als gevolg van een fatale wond, nadat hij zeven afgodendienaren in de strijd had gedood. Niettemin verklaarde de Profeet: “Quzmân is voorbestemd voor de hel”. Dit was om geen enkele andere reden dan die waarbij Qatāda ibn Nu`mân hem in zijn laatste momenten feliciteerde met het martelaarschap op het pad van *Allāh* waarna hij zei: “Ik vocht voor mijn stam, niet voor het martelaarschap”. Vervolgens gooide hij zijn gewicht op het zwaard en pleegde hij op die wijze zelfmoord³.

1. Ibn Hishām, III, 11-12; Wāqidi, I, 259; Muslim, Fadhā'il-us-Sahāba, 128.

2. Ibn Hishām, III, 38; Wāqidi, I, 263; Ibn Sa`d, I, 501-503.

3. Wāqidi, I, 263.

Usayram daarentegen kreeg spijt vanwege zijn houding tegenover de keuze van zijn volk om de islam te accepteren. Hij ging, tot de tanden toe bewapend naar de Profeet en vroeg: "Zal ik aan jouw kant mee strijden, of moet ik eerst de islam accepteren?". "Accepteer de islam eerst, en vergezel ons nadien", antwoordde de Profeet.

Daarop werd Usayram moslim. In die slag verkreeg hij het martelaarschap. De Profeet zei over hem: "Hij werkte nog maar kort, maar verdiende veel!"¹. Toen hij gewond op de grond lag, sprak hij zijn laatste woorden tegen omstanders: "Ik kwam enkel voor islam, vocht op het pad van *Allāh* en Zijn Boodschapper. En als gevolg daarvan lig ik nu hier, gewond".

Abū Hurayra maakte later van zijn situatie een raadseltje door de metgezellen te vragen wie de persoon was die het Paradijs zou betreden, zonder dat hij ook maar één keer de *salāt* verricht had. Het was niemand anders dan `Amr ibn Thābit, beter bekend als Usayram².

Tijdens de strijd brak het zwaard van `Abdullah ibn Djahsh. De Profeet van *Allāh* gaf hem in plaats daarvan een tak van een dadelboom, die in de handen van `Abdullah in een zwaard veranderde. `Abdullah gebruikte deze totdat hij sneuvelde. Het zwaard, *Urdjun* genaamd, werd later via de erfgenamen van `Abdullah voor tweehonderd *dīnār* gekocht door een Turks stamhoofd³.

De heftige aanvallen van de moslims, voortkomend uit een ongekend enthousiasme, bracht al in korte tijd de overwinning. Ondanks de omstandigheid dat zij overduidelijk in de meerderheid waren en meer wapens hadden, begonnen de afgodendienaren te vluchten. De moslims achtervolgden hen nog enige tijd, en ze begonnen toen te beseffen dat zij de slag hadden gewonnen. Ze lieten de afgodendienaren gaan en keerden zich om om de eigendommen en buit die de afgodendienaren hadden achtergelaten, te verzamelen. Echter, niet alleen dat gebeurde er: ondanks het bevel van de Profeet dat de boogschutters hun positie niet mochten verlaten totdat de Profeet daar toestemming voor had gegeven, verliet een grote groep van hen de berg om de buit te verzamelen. Alleen `Abdullah, de aanvoerder van de boogschutters, en zeven anderen bleven op de *Aynayb* heuvel achter.

Deze ontwikkeling zou uiteindelijk een keerpunt blijken te zijn. Khālid ibn Walīd, een scherp legeraanvoerder van de vijand, had de mogelijkheid gevonden waar hij op gewacht had. In een snelle beweging achter de

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), ḥadīth 2808; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), ḥadīth 1900.

2. Ibn Hishām, III, 39-40; Wāqidi, I, 262.

3. Ibn Athīr, *Uṣd'ul-Ghāba*, III, 195; Diyārbakri, I, 433.

heuvel langs, lukt het hem en zijn cavalerie om de acht achtergebleven boogschutters te doden. De heftigheid van deze aanval bleek te veel voor hen, en het verlies, de omslag strekte zich al snel uit naar de rest van het slagveld. De gelovigen die bezig waren de buit te verzamelen, werden verrast door de aanval van achter. De situatie verslechterde toen de afgodendienaren het keren van het tij doorkregen en terug naar het slagveld renden. Dit maakte de hinderlaag compleet. Het moslimleger bevond zich nu midden in een chaotisch gevecht.

3. Hamza: de koning van de martelaren

De omslag in de strijd zorgde ook voor het martelaarschap van Hamza, een sterke strijder van de islam die voortdurend tussen de rangen heen en weer rende. Hij werd geraakt door een speer van Wahshi. Wahshi deed dit alleen omdat hem door Hind de vrijheid was beloofd. Hind koesterde al zo lang enorme haat- en wraakgevoelens, zodat zij inmiddels zo wreed was geworden dat zij de lever uit Hamza haalde en haar tanden erin zette. Zij wordt daarom ook wel *Ākila al-akbâd* genoemd, oftewel de lever-eetster.

Het verlies van Hamza zorgde voor een golf van rouw in de rangen van de moslims. De moslims verkeerden op dat moment al compleet in verwarring, zoals ook door *Allāh* wordt beschreven:

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِأِذْنِهِ حَتَّى إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَارَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِمَّا بَعَدَ مَا أَرَأَيْتُمْ مَا تَحِبُّونَ مِّنْكُمْ مَّنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

“En *Allāh* heeft Zijn belofte aan jullie waar gemaakt, toen jullie hen aan het verslaan waren met Zijn toestemming, totdat jullie opgegeven hebben en het over de opdracht onderling oneens werden en niet gehoorzaamden, nadat Hij jullie had laten zien waar jullie van hielden. Onder jullie waren er die naar (zaken van) deze wereld verlangden en er waren onder jullie die het Hiernamaals begeerden. Toen wendde Hij jullie van hen af, opdat Hij jullie mocht beproeven; maar Hij heeft het jullie vergeven. *Allāh* is Genadevol jegens de gelovigen”¹.

Allāh vermaande de boogschutters die hun positie hadden verlaten, door te beschrijven hoe zij naar het wereldse verlangden. Tegelijkertijd prijst hij degenen die standvastig waren door te beschrijven hoe zeer zij het Hiernamaals wensten.

De afgodendienaren konden die dag veel moslims doden. Een groep onder hen opende zelfs een hevige aanval op de Profeet, waarna deze

1. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), aya 152.

aanvallen ook in aantal toenameen. Talḥa ibn Ubaydullah zegt: “Toen de metgezellen verward waren, openden de afgodendienaren de aanval op de Boodschapper van *Allāh* en omsingelden zij hem. Dit was zo heftig, dat ik niet wist of ik hem van voren, van achteren, van links of van rechts moest verdedigen. En dus zwaaide ik mijn zwaard hevig in de rondte totdat ze zich allemaal terugtrokken”¹.

Malik ibn Zuhayr, een scherpschutter van de afgodendienaren, vuurde een pijl op de Profeet af. Talḥa ibn Ubaydullah had direct door dat de pijl de Profeet zou raken en stak zijn hand uit. De pijl doorboorde zijn vinger, waardoor Talḥa blijvend verminkt raakte².

Enkele metgezellen van de *ansār* en de *muhādijrūn* stelden zich rondom de Profeet op en zwoeren dat zij hem tot de dood zouden verdedigen. Ze vormden een menselijk schild en beschermden zijn leven door niet van zijn zijde te wijken.³

Abū Talḥa was een krachtige boogschutter die zijn pijlen veel snelheid kon meegeven. Twee of drie bogen braken die dag door de kracht van zijn armen. Iedere keer dat de Profeet iemand met een zak vol pijlen zag langs lopen, zei hij: “Geef die aan Abū Talḥa!”. En iedere keer dat de Profeet zijn hoofd opwierp om naar de afgodendienaren te kijken, die hem van achter aanvielen, zei Abū Talḥa: “Moge mijn ouders voor u opgeofferd worden, o Boodschapper van *Allāh*. Hef u hoofd niet op, daar een pijl van de afgodendienaren u dan kan raken. Sta toe dat mijn lichaam een schild voor u is, zodat alles wat u zou raken, mij ervoor in de plaats raakt!”⁴.

Om de Profeet te beschermen, stond Qatāda ibn Nu`mān voor hem en schoot hij pijlen af op de afgodendienaren. Hij ging hiermee door totdat zijn boog was vervormd. Bovendien werd hij ondertussen door een pijl recht in zijn oog geraakt. Zijn oogbal bungelde over zijn wang. Geraakt door wat hij zag, nam de Profeet de oogbal van Qatadah en stopte het terug in de oogkas. Daarna kon Qatadah beter met dit oog dan met zijn andere oog zien⁵.

De vrouwelijke metgezel Umm Umāra was een van de metgezellinnen die de vijanden met haar boog en pijlen wist af te slaan. Nadat de Profeet van het slagveld terugkeerde, zei hij: “Als ik tijdens de slag naar links of naar rechts keek, dan zag ik hoe dan ook Umm Umāra naast mij vechten”⁶. Ondanks de vele gebeden en prijzingen van de Profeet met betrekking tot Umm Umāra bleef zij er bij de Profeet op aan- dringen *Allāh* te smeken dat

1. Wāqidi, I, 254.

2. Ibn Sa`d, III, 217.

3. Ibn Sa`d, II, 45; Wāqidi, I, 240.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4064.

5. Hākim, III, 334/5281; Haythami, VI, 113; Ibn Sa`d, III, 453.

6. Ibn Hadjer, *al-Isāba*, IV, 479.

ze in het Paradijs burenen zouden kunnen zijn. En dus bad de Profeet: “O *Allāh*, maak van hen mijn burenen in het Paradijs!” Umm Umâra zei verheugd: “Vanaf dit moment kon het me niets meer schelen welke moeilijkheden ik in het leven zou meemaken”¹.

Tijdens de slag en tijdens een van de vele aanvallen op de Profeet, gooide Utba, de broer van Sa`d ibn Abi Waqqaas, een steen naar de Profeet. De impact van die steen zorgde ervoor dat twee stukken van de helm van de Profeet afbraken: deze doorboorden de wang van de Profeet en een van zijn tanden brak af. Het voorval deed hemel en aarde trillen². Om het nog erger te maken viel de Profeet in een kuil, gegraven door Abū Amīr, met als doel het letterlijk in de val lokken van de gelovigen. ‘Ālī nam de Profeet bij een hand en Talḥa ibn Ubayda de andere. Samen trokken ze hem uit de kuil. Abū Ubayda ibn Jarrāh trok een van de scherven uit de wang van de Profeet. Hij deed dit met zijn tanden, waardoor tijdens de handeling een van de voortanden van de Profeet afbrak. Bij het verwijderen van de tweede scherf, brak zijn andere tand af. Dat aangezicht was voldoende om de metgezellen, en zelfs de engelen, te demoraliseren. De metgezellen waren diep geraakt doordat ze zoiets moeilijks en verschrikkelijks zagen en zij drongen er bij de Profeet op aan om de afgodendienaren van de *Quraysh* te vervloeken.

De Profeet echter antwoordde: “Ik ben niet als een vervloeker gezonden, maar als een genade en iemand die uitnodigt naar het pad van de Waarheid. O *Allāh*, leid mijn volk want zij weten niet”³. Op het moment waarop de Profeet van *Allāh* gewond raakte, merkte hij op: “*Allāh* is woest op de mensen die het gezicht van Zijn Boodschapper hebben verwond!”.

Sa`d ibn Abi Waqqaas heeft gezegd: “Bij *Allāh*, toen ik hoorde dat de Boodschapper van *Allāh* deze woorden uitsprak, voelde ik een woede die ik noch daarvoor, noch daarna ooit heb gevoeld. Ik wilde mijn broer Utba doden voor datgene wat hij had gedaan”.

Sa`d brak ook meerdere keren door de vijandelijke linies, op zoek naar zijn broer. De Profeet hield hem tegen om zijn broer ook daadwerkelijk te executeren<sup>4</sup>. Ondertussen vuurde Sa`d een regen aan pijlen op de afgodendienaren af, waarbij de Profeet hem voortdurend aanmoedigde met de woorden: “Vuur je pijlen af, Sa`d; moge mijn ouders voor jou worden opgeofferd!”.

1. Wāqidi, I, 273; Ibn Sa`d, VIII, 415.

2. De voortanden van al het nageslacht van de verraderlijk Utba ibn Abi Waqqaas, kwamen er – als goddelijk teken – allemaal op natuurlijke wijze gebroken uit na de slag. - Ramazanoğlu Mahmūd Sāmī, *Uhud Gazvesi*, p. 26

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4075; Haythami, VI, 117; Wāqidi, I, 244-247; Qadi Iyad, I, 95.

4. Wāqidi, I, 245.

‘Ālī, die het geheel gezien had, merkte later op: “Ik heb de Boodschapper van *Allāh* nog nooit voor iemand ‘moge mijn ouders voor jou worden opgeofferd’ horen zeggen, behalve voor Sa`d”¹.

Ook in de chaos van de strijd, vertrouwde de Profeet, die een onbedwingbare vastberadenheid en *īmān* had, op *Allāh*. Met de ene hand veegde hij het bloed van zijn gezicht en met de andere zocht hij zijn toevlucht bij *Allāh*. “O *Allāh*, mijn volk is onwetend; zij weten niet wat zij doen. Leid hen!”

Sahl ibn Sa`d levert het volgende over: “Toen de Boodschapper van *Allāh* tijdens de Slag van *Uhud* gewond raakte, begon Fāṭima het bloed van zijn gezicht af te wassen, terwijl ‘Ālī het water goot. Toen Fāṭima zag dat het water het stromen van het bloed alleen maar verergerde, verbrandde zij een stuk bot. De as die daarvan af kwam, gebruikte ze om op de wond te drukken. Uiteindelijk stopte het bloeden.”²

De Slag bij *Uhud* werd de oorzaak van enorm veel verdriet. De overhand die de gelovigen hadden gehad waren zij kwijtgeraakt aan de afgodendienaren omdat zij de instructies van de Profeet niet hadden opgevolgd. Er bleven veertien mensen rondom de Profeet over, de anderen verkeerden in paniek, waardoor de Profeet naar hen riep: “O dienaren van *Allāh*! Kom naar mij, ik ben de Boodschapper van *Allāh*!”³.

De *Qur’ān* beschrijft het op de volgende wijze:

إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَتَابَكُمْ عَمَّا بَعِمَ لَكَيْلًا تَخْرُجُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ
وَلَا مَا أَصَابَكُمْ ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

“Toen jullie wegvluchten (de berg op) en naar niemand omzagen, hoewel de Boodschapper jullie van achter nariet; Hij gaf jullie smart op (zijn) smart, opdat jullie niet zouden treuren over wat jullie was ontgaan, noch om wat jullie was overkomen. En *Allāh* is goed op de hoogte van wat jullie doen”⁴.

Een ander gedeelte van de moslims hoorde een gerucht, dat als een lopend vuurtje rondging, dat de Profeet was gesneuveld. Het ging door merg en been en zij dachten dat het geen zin meer had om op het slagveld te blijven als zelfs de Profeet van *Allāh* gesneuveld zou zijn. Daarom vertrokken zij. Ze dachten alleen maar aan de bescherming van Medina toen zij teruggingen, maar ze werden daarin door de vrouwen van Medina niettemin ontmoedigd.

1. Tirmidzi, Adāb, 61, Manāqib, 26; Ahmad, I, 92.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), ḥadīth 3037; *kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 3949; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), ḥadīth 1790.

3. Wāqidi, I, 237.

4. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), āya 153.

En andere groep dacht: ‘..... zelfs als de Boodschapper van *Allāh* gesneuveld zou zijn; *Allāh* is onsterfelijk!’ Deze gelovigen bleven vechten, strijden. Een van deze groep was de metgezel Anas ibn Nadr, de oom van de meer bekende Anas ibn Malik. Nadat hij het afschuwelijke gerucht over de Profeet ook had gehoord, nota bene van andere moslims die daardoor alle hoop verloren hadden en niet meer wisten wat ze moesten doen, riep hij de volgende woorden waaruit blijkt hoe vastberaden hij was en hoeveel hij vertrouwde op *Allāh*: “Waarom zou je nog willen leven na de Boodschapper van *Allāh*? Kom op, vecht door en verkrijg het martelaarschap zoals hem!”. Vervolgens stortte hij zich op de vijanden, waarna hij na enkele momenten en tachtig verwondingen het martelaarschap verkreeg¹.

Anas legt uit: “Mijn oom Anas ibn Nadr kon niet deelnemen aan de Slag bij *Badr*, iets wat hij heel erg vond. Hij zei zelfs tegen de Boodschapper van *Allāh*: “*Allāh* zal zien wat ik zal doen als ik de mogelijkheid krijg om te strijden in een slag tegen de afgodendienaren!” En dus nam hij deel aan de Slag bij *Uhud*. Toen zijn medegelovigen ontmoedigd geraakten, zei hij: “O mijn Heer, ik verontschuldig mijzelf namens hen”. En verwijzend naar de afgodendienaren zei hij: “En ik distantieer mijzelf van wat zij doen, o *Allāh*”.

Vervolgens trok hij verder en kwam langs Sa`d ibn Mu`adz, tegen wie hij zei: “Ik ben op zoek naar het Paradijs, Sa`d. En bij de Heer van de *ka`ba*, ik kan de geur ervan ruiken aan de rand van *Uhud*!””. Later, toen hij het voorval aan de Boodschapper van *Allāh* vertelde, bekende Sa`d: “Ik kon niet doen wat hij deed”. Uiteindelijk vonden we onze oom, hij had het martelaarschap verkregen. Zijn lichaam had tachtig wonden als gevolg van zwaarden, speren en pijlen. De afgodendienaren hadden zijn lichaam verminkt. Veel van zijn lichaamsdelen waren weg, waardoor niemand hem in eerste instantie kon herkennen. Alleen zijn zus was daartoe in staat aan de hand van zijn vingertoppen. Deze *aya* is geopenbaard om mijn oom en andere martelare te prijzen”:

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

“En toen de gelovigen de (troepen van de) bondgenoten zagen, zeiden zij: “Dit is wat *Allāh* en Zijn Boodschapper ons beloofden; en *Allāh* en Zijn Boodschapper spraken de waarheid.” En dit vermeerderde alleen maar hun geloof en deed hun overgave (aan God) slechts toenemen”^{2 3}.

1. Ahmad, III, 253; Ibn Hishām, III, 31.

2. *Qur`ān: sūra Al-Aḥzāb* (33), *aya* 23.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4048; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1903.

Een overgrote meerderheid van degenen die vluchtten nadat het tijt gekeerd was, had de intentie om de strijd buiten het slagveld voort te zetten. *Allāh* zegt over hen:

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَتُّونَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ

“En jullie verlangden (zeker) naar de dood voordat jullie hem ontmoetten, nu hebben jullie hem gezien terwijl jullie hem in de ogen staarden”¹.

Degenen die verzekerden dat zij klaar waren voor de dood, maar na de ongefundeerde geruchten rechtsomkeert maakten, worden strenger toegesproken:

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَإِنَّ لِلَّهِ شَيْئًا² وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ

“En Mohammed is slechts een Boodschapper. Waarlijk alle Boodschappers vóór hem zijn heengegaan. Zullen jullie dan op jullie schreden terugkeren als hij sterft of wordt gedood? Hij die zich omkeert zal *Allāh* in het geheel geen kwaad kunnen doen. En *Allāh* zal hen die dank betonen (zeker) belonen”².

Ondanks alle tegenslagen bleef de Profeet uiterst vastberaden en standvastig. Hij sloeg de aanvallen met Profetische resolutie af; een heldenmoed als voorbeeld voor de metgezellen, en een echo van de woorden van *Allāh*:

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلَهُ³ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نَدَاوَلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ³ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

“Raak niet vertwijfeld en verzwakt niet, noch treur, jullie zullen (zeker) de overhand krijgen, indien jullie gelovig(en) zijn.

Wanneer jullie (moslims) letsel oplopen (in de strijd); (weet dan) dat mensen (als de tegenstanders) reeds een dergelijk letsel is overkomen. Zulke dagen laten Wij onder de mensen wisselen, opdat *Allāh* hen die geloven zal kennen en (opdat Hij) uit jullie midden getuigen (martelaren) kan nemen – *Allāh* houdt niet van de onrechtplegers”³.

Dankzij de genade en de barmhartigheid van *Allāh*, en ondanks alle chaos en tegenslagen tijdens de Slag bij *Uhud*, konden de afgodendienaren hun doel niet bereiken. De metgezellen begonnen zich ondertussen te hergroeperen rondom de Profeet, en sloegen iedere aanval af. Ze beschermden daarmee

1. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 143.

2. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 144.

3. *Qur’ān*: sūra Āl ‘Imrān (3), aya 139-140.

de Profeet op heldhaftige wijze, en brachten de afgodendienaren grotere verliezen toe dan daarvoor. De Profeet benutte het voordeel van de herpakte stabiliteit en trok zich terug bij de berg *Uhud*. Hoewel Abū Sufyān dit keer probeerde om een offensief te beginnen vanaf de top van de berg, was dat tot mislukken gedoemd.

Op dat angstaanjagende moment gaf *Allāh* de gelovigen een kalm gevoel, waarna zij rustig in een vredige slaap terechtkwamen. Ze konden nog moeilijk hun zwaarden vast blijven houden en lieten die dan ook herhaaldelijk op de grond vallen. Alleen de moslims werden overmand door slaap, de hypocrieten konden geen oog dicht doen vanwege de angst dat de afgodendienaren zouden komen en hen zouden doden.¹

Er vond een korte woordenwisseling plaats tussen Abū Sufyān en ‘Umar:² Abū Sufyān moest zich terugtrekken, en was verbitterd over het feit dat hij niet had kunnen bereiken wat hij had gehoopt. Hij riep: “Laten we elkaar volgend jaar weer bij *Badr* ontmoeten!” ‘Umar wachtte op de reactie die de Profeet zou geven. Hij zei tegen ‘Umar dat hij het volgende moest zeggen: “Met *Allāh*’s wil zal dat onze ontmoetingsplaats zijn volgend jaar!”³.

De afgodendienaren moesten zich omwille van geen enkele andere reden dan omwille van angst terugtrekken. Een van de wonderen waarmee *Allāh* de Profeet gezegend had, was dat hij angst in boezemde in het hart van de vijand, ongeacht hoe ver ze ook van hem waren verwijderd. *Allāh* zegt:

سَتُنْفِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا ۗ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۗ وَبئس
مَثْوَى الظَّالِمِينَ

“Wij zullen de harten van de ongelovigen met ontzetting vervullen omdat zij aan *Allāh* deelgenoten toeschrijven, waarvoor Hij geen gezag heeft neergezonden. Hun verblijfplaats is het Vuur en slecht is het huis van de onrechtplegers”⁴.

De afgodendienaren durfden met zoveel angst in hun hart, het onverdedigde Medina niet aan te vallen, hoewel zij tijdelijk de overhand hadden. Bovendien keerden zij terug zonder dat ze ook maar één moslim tot krijgsgevangene hadden gemaakt. Dit was voorzeker een zegening van *Allāh* aan Zijn Boodschapper en aan de gelovigen.

Toen de afgodendienaren zich terugtrokken, beval de Profeet de moslims om linies te vormen opdat ze samen *Allāh* konden prijzen en samen konden bidden. De metgezellen van de Profeet vormden rijen achter

1. Wāqidi, I, 295-296.

2. Ibn Hishām, III, 45.

3. Ibn Hishām, III, 45; Ibn Sa’d, II, 59.

4. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), aya 151.

de Profeet van *Allāh*, die bad: “O *Allāh*, alle dank en lof is aan U! O *Allāh*, niemand kan beperken wat U heeft bepaald en voorzien. En niemand kan voorzien wanneer U het heeft beperkt! Niemand kan leiden wanneer U hem heeft doen dwalen, en niemand kan dwalen als U hem heeft geleid! Niemand kan geven wat U hem heeft onthouden! En niemand kan tegenhouden wat U hem heeft gegeven! Niemand kan naderen, als U hem verbannen heeft. En niemand kan verbannen, wie U dichterbij gebracht heeft!

O mijn Heer, zegen ons overvloedig met Uw genade en voorziening! O mijn Heer, ik vraag aan U de eeuwige zegeningen die niet zullen veranderen en niet zullen verdwijnen! O mijn Heer, ik vraag Uw zegeningen in de dagen van armoede, en Uw veiligheid in dagen van angst! O mijn Heer, ik zoek mijn toevlucht bij U tegen het slechte, zowel van wat U heeft gegeven en wat U niet heeft gegeven!

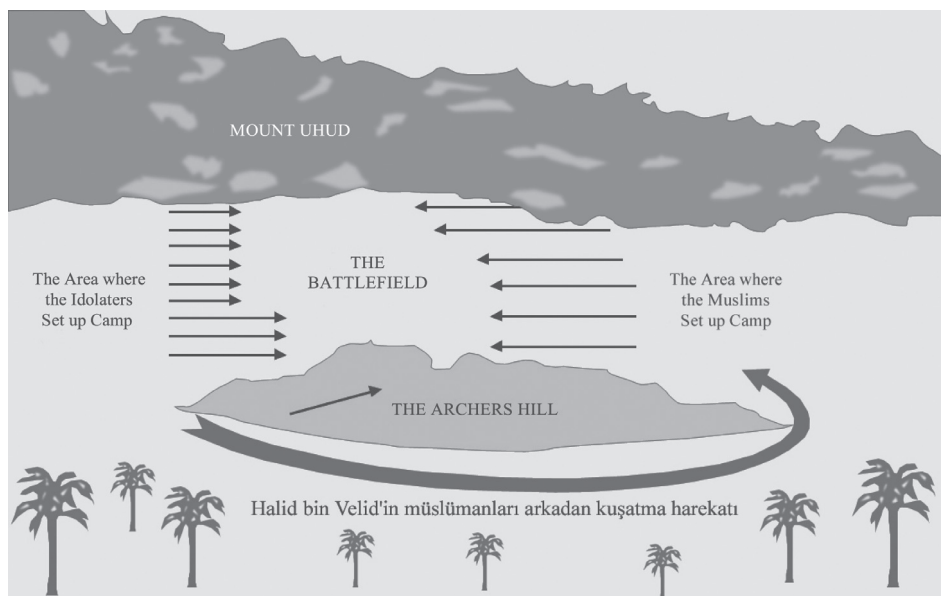
O mijn Heer! Schenk ons *īmān* en versier onze harten daarmee. Doe ons *kufṛ*, overtreding en rebellie haten! Doe ons behoren tot degenen die weten wat goed is voor het hier en nu en voor het Hiernamaals, degenen die op het rechte pad zijn geleid!

O mijn Heer! Neem onze levens terwijl we moslims zijn en doe ons leven als moslims! Doe ons tot de rechtgeleiden er behoren, doe ons onze eer en waardigheid niet verliezen en lever ons niet over aan beproevingen!

O mijn Heer! Verpulver de ongelovigen die Uw Profeten afwijzen en de mensen van Uw pad laten afdwalen! Stort hen in Uw beproevingen en bestraffingen! O mijn Heer! Verpulver de ongelovigen aan wie U ook Boeken heeft gegeven! De Heer, de Enige, de Ware. *Amīn!*”¹

---

1. Ahmad, III, 424; Hâkim, I, 686-687/1868; III, 26/4308.

4. Sa`d ibn Rabî: de metgezel die de deur naar excuus sloot

De Profeet stuurde een metgezel het slagveld op, op zoek naar Sa`d ibn Rabî. Echter, hoe goed hij ook zocht, hij kon hem niet vinden. Zijn roep bleef onbeantwoord. Hij had bijna de hoop verloren en riep nog één keer: "Sa`d! Ik ben gezonden door de Boodschapper van *Allāh* om te zien of jij leeft, of dat je je tussen de martelaren bevindt!". Sa`d beleefde op dat moment zijn laatste momenten en hij had niet de energie om te reageren. Toen hij hoorde dat het de Profeet zelf was die wilde weten hoe het met hem ging, raapte Sa`d al zijn resterende energie bijeen en antwoordde met een kreun: "Ik behoor nu tot de doden!"

De metgezel rende naar Sa`d. Het lichaam had talloze wonden. Sa`d had slechts de energie om nog zijn laatste woorden te fluisteren: "Bij *Allāh* zolang jouw ogen nog bewegen, als jij de Boodschapper van *Allāh* niet tegen zijn vijanden beschermt en je toestaat dat hem iets ergs overkomt, jij zal geen excuus hebben wanneer je in *Allāh's* aangezicht staat"¹. Sa`d ibn Rabî zei, nadat hij deze woorden had uitgesproken, vaarwel tegen het leven van deze wereld.

5. De martelaren van *Uhud*

Toen de afgodendienaren het slagveld eenmaal hadden verlaten, daalden de Profeet en de gelovigen van de berg af om hun martelaren te begraven. Er

1. *Muwatta*, Djihaad, 41; Hâkim, III, 221/4906; Ibn Hishâm, III, 47.

waren exact zeventig martelaren, waaronder Hamza en Mus`âb ibn Umayr. Mus`âb ibn Umayr, de vlaggendrager van het moslimleger, sneuvelde toen hij de Profeet verdedigde. Een engel nam daarop de gedaante van Mus`âb over en pakte de vlag. De Profeet, die niet doorhad dat Mus`âb gesneuveld was, beval Mus`âb om aan te vallen.

De vlaggendrager keerde zich vervolgens naar de Profeet, waarna de Profeet de engel herkende en zich realiseerde dat Mus`âb gesneuveld was. Hoewel zijn lichaam later gevonden werd, konden de gelovigen geen laken vinden dat groot genoeg was om zijn lichaam af te dekken.¹ Als men zijn bovenlichaam wilde afdekken met de kleding die hij aan had, dan was zijn onderlichaam ontbloot. En als men zijn onderlichaam wilde afdekken, was zijn bovenlichaam ontbloot. En dus gingen de metgezellen naar de Profeet om hem te vragen hoe zij zijn lichaam mee moesten nemen. De Profeet adviseerde uiteindelijk om het bovenlichaam van Mus`âb af te dekken, en voor het onderlichaam lekker ruikende planten te gebruiken.

Mus`âb kwam uit een van de meest rijke en vooraanstaande families uit Mekka. Zo goed als alle jongeren waren jaloers op hem, er wordt zelfs gezegd dat de meisjes rozen op zijn pad strooiden. Maar ondanks de druk die zijn familie uitoefende koos hij ervoor om aan de zijde van de Profeet te blijven en alle wereldlijke zaken af te wijzen. Het was een enorme eer dat een engel zijn uiterlijk aannam, terwijl hij gesneuveld op het slagveld van *Uhud* lag. Het was een dankbetuiging voor alle offers die Mus`âb had gebracht.

Het geheel had een enorm effect op de moslims. Zelfs jaren later, toen de moslims waren aangesterkt en soeverein heersten, herinnerde men zich Mus`âb nog. Zo werden er enkele gerechten naar `Abd al-Rahmân ibn Auf gebracht, waarmee hij zijn vasten zou verbreken. Hij werd emotioneel en zei: "Mus`âb verkreeg het martelaarschap in de Slag bij *Uhud*. Hij was vromer dan ik, maar als een lijkwade had hij niet meer dan een mantel. Als we zijn hoofd wilden bedekken, dan waren zijn voeten bloot, en als we zijn voeten wilden bedekken, dan bleef zijn hoofd ontbloot. Vervolgens kregen wij alle rijkdom van de wereld en ik vrees dat wij voor onze daden in deze wereld zijn beloond". Vervolgens barstte hij in tranen uit en liet het voedsel staan, onaangeraakt².

Onder de martelaren bij *Uhud* bevond zich ook Hamza; een held in het moslimleger. Het verlies van Hamza zorgde voor onuitspreekbaar veel verdriet in de harten van de Profeet en de gelovigen. Safiyya rende naar de martelaren om haar broer Hamza te identificeren. Ze kwam daarbij haar

1. Ibn Sa`d, III, 121-122.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djanā'iz* (23), ḥadīth 1275.

zoon Zubayr ibn Awwâm tegen: “De Boodschapper van *Allāh* heeft jou bevolen om terug te gaan”, zei hij tegen haar: “Waarom?”, riep ze uit. “Is het opdat ik mijn broer niet zie? Ik heb al gehoord dat hij verminkt is. Echter, hij heeft dit niet anders dan omwille van *Allāh* ondergaan. Niets minder zou ons hebben getroost. *In shā’Allāh* zal ik geduld hebben en de beloning van *Allāh* afwachten”.

Zubayr ging naar de Profeet en vertelde hem over de woorden van zijn moeder: “Sta haar dan toe om hem te zien”, zei de Profeet van *Allāh*. Safiyya stond biddend naast het lichaam van Hamza.¹ Zubayr ibn Awwâm verhaalt over wat erna gebeurde, en tot een voorbeeld zou worden van de broederschap onder moslims.

“Mijn moeder nam de twee mantels die zij had meegenomen en zei: “Ik heb deze meegenomen zodat je ze kan gebruiken als lijkwade voor Hamza”. Daarop namen wij de mantels en keerden we terug naar het lichaam van Hamza. Naast Hamza lag een andere martelaar van de *ansār*. Hij had geen lijkwade. We schaamden ons om beide mantels om Hamza heen te leggen, en dus gaven we elk van hen één. Maar omdat de ene mantel groter was dan de andere, besloten we om lootjes te trekken”². Dit emotionele verslag laat zien hoe de familiebanden weken voor de broederschap van *imān*.

Op een bepaald moment werden er negen lichamen van martelaren naast het lichaam van Hamza gelegd, en na het verrichten van het begrafenisgebed, werden ze begraven. Vervolgens werden er nog negen gebracht, terwijl Hamza daar nog steeds lag. Zo bad de Profeet meerdere keren het gebed voor zijn geliefde oom, Hamza de koning van de martelaren³.

Volgens een overlevering van Djâbir bracht de Profeet de martelaren van *Uhud* samen in paren. Hij legde hen samen in een graf, waarbij hij degenen die de *Qur’ān* het beste kenden, het eerst in het graf plaatste⁴.

Om nieuws over *Uhud* te verkrijgen, vertrok ‘Ā’isha samen met een groep vrouwen uit Medina. Bij de Harra kwamen ze de vrome Hind bint ‘Āmr tegen, die een kameel had geladen met de lichamen van haar echtgenoot ‘Āmr ibn Djamûh, haar zoon Khallâd en broer ‘Abdullah. Zij was op weg terug naar Medina. “Wat is het laatste nieuws van *Uhud*?”, vroeg ‘Ā’isha haar nieuwsgierig. “Alles is goed”, antwoordde ze. “De Boodschapper van *Allāh* leeft en het gaat goed. Al het andere doet er niet toe!”

“Wie zijn dat?”, vroeg ‘Ā’isha vervolgens, wijzend naar de lichamen op de rug van de kameel. “Mijn echtgenoot ‘Āmr, mijn broer ‘Abdullah en

1. Ibn Hishâm, III, 48; Ibn Hadjer, *al-Isâba*, IV, 349.

2. Ahmad, I, 165.

3. Ibn Mâdja, *Djanâ’iz*, 28.

4. *Şahîh Al-Bukhârî, kitâb al-djanâ’iz* (23), *ḥadîth* 1345, 1348.

mijn zoon Khallâd”, antwoordde Hind. “Waar ga je met hen naar toe?” “Naar Medina, waar ik ze zal begraven”.

Hind probeerde de kameel aan te sporen wat harder te lopen omdat hij aan snelheid inboette. Echter, de kameel stopte volledig en knielde neer. “Komt dat omdat hij te zwaar geladen is?”, vroeg ‘Ā’isha. “Ik weet het niet. Het is vreemd omdat hij normaal gesproken twee keer zoveel kan dragen. Het lijkt wel alsof hem iets vreemds is overkomen”.

Toen de kameel werd gedwongen om op te staan, knielde hij gelijk weer neer als hij in de richting van Medina moest lopen. En als hij in de richting van *Uhud* werd gedraaid, begon hij juist te galopperen. Hind informeerde de Profeet en vroeg hem om advies. “De kameel heeft een opdracht. Heeft ‘Amr een testament achtergelaten?” “Net voordat ‘Amr vertrok naar *Uhud*”, legde ze uit, “richtte hij zich tot de *qibla* en zei: “O *Allāh*, schenk mij het martelaarschap en laat mij niet verdrietig en vernederd naar mijn familie terugkeren!””.

Hierop zei de Boodschapper van *Allāh*: “Dat is de reden waarom de kameel niet verder wil gaan. Degenen onder jullie van de *ansār* die een belofte aan *Allāh* hebben gedaan, dienen zich aan hun belofte te houden. Jouw man ‘Amr is een vrome man, Hind. Vanaf het moment dat hij het martelaarschap verkreeg hebben de engelen hem onder hun vleugels schaduw geboden en naar de beste plek om hem te begraven gezocht. Jouw echtgenoot ‘Amr, jouw zoon Khallad en jouw broer ‘Abdullah zullen als vrienden in het Paradijs worden verenigd”.

Toen Hind deze woorden hoorde, vroeg zij uit het verlangen om met haar echtgenoot herenigd te worden in het Paradijs, aan de Profeet: “Alstublieft o Boodschapper van *Allāh*, bid tot *Allāh* opdat ook ik met hen zal worden herenigd”¹.

Er had nog een bijzonder voorval plaatsgevonden. Op de dag van *Uhud* schokte het nieuws dat de Profeet het martelaarschap had verkregen de mensen in Medina. Er brak paniek uit en men richtte zich tot de hemel. Het was zo erg dat Sumayra van de *ansār*, die haar echtgenoot, twee zonen, een vader en een broer had verloren, zich niet om hen bekommerde, maar slechts om het welzijn van de Profeet. Ze bleef voortdurend vragen: “Gaat het met hém goed?” Ze kreeg uiteindelijk het antwoord dat ze wilde horen van een van de metgezellen: “Ja, *al-ḥamdu lillah*. Hij is levend en wel!”.

Toch was Sumayra nog niet tevreden. “Toon hem aan mij opdat mijn hart rust verkrijgt”, bracht ze uit. En toen ze dat deden, snelde ze naar de Profeet van *Allāh*, hield hem aan zijn kleding vast en zei: “Moge mijn ouders

1. Wāqidi, I, 264-265; Ibn Hadjer, *Fath'ul-Bāri*, III, 216; Ibn Abdilbarr, III, 1168.

voor u opgeofferd worden, o Boodschapper van *Allāh*. Ik heb geen zorgen zolang u leeft!”¹.

Het volgende is overgeleverd door Bashir ibn Aqraba: “Toen ik erachter kwam dat mijn vader Aqraba het martelaarschap had verkregen in de Slag van *Uhud* (ik was toen nog een kind), zocht ik in tranen de Boodschapper van *Allāh* op. “Waarom huil je, mijn kind?”, vroeg hij. “Wil je mij niet als jouw vader en ‘Ā’isha als jouw moeder?” “Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*. Natuurlijk zou ik dat willen”, antwoordde ik. Vervolgens aaide de Boodschapper van *Allāh* mij over mijn hoofd. Tot op de dag van vandaag is het stuk haar dat hij aanraakte zwart gebleven, hoewel de rest wel grijs is geworden”².

Een andere overlevering maakt duidelijk hoe de metgezellen naar het martelaarschap streefden. Deze is afkomstig van Djâbir: “De nacht voor *Uhud* riep mijn vader mij bij zich en zei: “Ik heb het gevoel dat ik morgen tot de eerste martelaars zal behoren onder de metgezellen van de Boodschapper van *Allāh*. Na de Boodschapper van *Allāh*, ben jij de dierbaarste persoon die ik in dit leven achter zal laten. Ik heb schulden; los ze af! Zorg altijd goed voor je broers en zussen!”.

Het bleek dat mijn vader inderdaad de eerste was die het martelaarschap verkreeg. Ik plaatste hem in een graf samen met een andere martelaar. Later wilde ik hem op een aparte plek begraven. En dus ging ik zes maanden later naar zijn graf om hem op te graven. Zijn hele lichaam, met uitzondering van een stukje van zijn oor, bevond zich in dezelfde staat als die waarin ik hem in zijn graf had geplaatst. Vervolgens begroef ik hem in een apart graf”³.

Toen de martelaren van *Uhud* eens genoemd werden in het rijtje van belangrijke martelaren, merkte de Profeet op: “Bij *Allāh*, ik had graag toen het martelaarschap verkregen en zodoende iedere nacht aan de voet van *Uhud* doorgebracht!”⁴.

De Profeet zei eens tijdens een van zijn bezoeken aan de martelaren van *Uhud*: “Ik ben een getuige van hun *īmān* en hun integriteit!”. “Zijn wij niet hun broeders, o Boodschapper van *Allāh*?”, vroeg Abū Bakr. “We werden evenals zij moslim, ondernamen eveneens de *ddjihaad*”. “Dat is waar”, antwoordde de Profeet, “maar ik weet niet welke innovaties jullie na mij zullen introduceren.” Abū Bakr treurde, huilde, en vroeg: “Dus wij zijn er nog na jou?”⁵.

1. Wāqidi, I, 292; Haythami, VI, 115.

2. Bukhari, *at-Tarikh’ul-Kabîr*, II, 78; Ali al-Muttaqi, XIII, 298/36862.

3. *Ṣaḥîḥ Al-Bukhârî, kitâb al-djanâ’iz* (23), *ḥadîth* 1351.

4. Ahmad, III, 375.

5. *Muwatta*, *Djihaad*, 32.

De zorgen van Abū Bakr getuigen voor zijn intense liefde voor de Profeet. Het toont aan waarom de *Qur'ān* hem aanduidt met 'de tweede van de twee, waarbij *Allāh* de derde is'. De metgezellen van de Profeet hielden meer van de Profeet dan van wie dan ook, inclusief van zichzelf. Als zij bijvoorbeeld thuis zaten en plotseling aan de Profeet moesten denken, dan konden zij niet thuisblijven omdat dat gevoel te beperkt was. In plaats daarvan haastten zij zich naar de Profeet, opdat zij hun behoefte met de aanwezigheid en de spraak van de Profeet konden stillen.¹ Als zij hem niet konden zien, dan konden zij zich maar nauwelijks inhouden. De gedachte dat zij ver van hem verwijderd zouden zijn in het Paradijs, was genoeg voor hen om hun gezichten bleek te doen wegtrekken, of zelfs bewusteloos te geraken². Sterker nog, het enige waar Rabia om kon vragen aan de Profeet, was om haar wens te uiten om in het Paradijs samen met hem te zijn³. Tijdens hun laatste momenten waren de metgezellen juist heel erg tevreden, omdat ze herenigd zouden worden met de Profeet⁴. Dat was ook de reden waren ze zo blij waren met de *ḥadīth*: "Men is met degene van wie men houdt"⁵.

Zestig *ayāt* van *sūra* Āl 'Imrān (3) gaan over de Slag bij *Uhud*. Toen 'Abd ar-Raḥmān ibn Auf door Miswar ibn Mahrahma werd gevraagd om de slag samen te vatten, antwoordde hij: "Reciteer de 120^e *aya* van *sūra* Āl 'Imrān (3) en verder, en het zal zijn alsof je bij *Uhud* aanwezig was!"⁶.

6. Wij houden van *Uhud* en *Uhud* houdt van ons

Uhud had een speciale plek in het hart van de Profeet. Hij bezocht de plek en de martelaren die daar lagen begraven regelmatig. Hij zei dan: "Wij houden van *Uhud* en *Uhud* houdt van ons!"⁷ Ten gevolge van het compliment van de Profeet aan *Uhud*, werd *Uhud* een belangrijke en levendige herinnering, voor de gehele *umma*, tot aan het Laatste Uur.

Dit was wellicht mede het gevolg van behoedzaamheid: *Uhud* zou immers mogelijk als een plek van ongeluk kunnen worden beschouwd. De moslims zouden met nare gevoelens aan *Uhud* terugdenken. Echter, door de woorden van de Profeet, is dat niet gebeurd. *Uhud* is nooit beschouwd als een plek van verslagenheid, maar als een heilige plek die zich diep in de levende lichamen van de gevierde helden heeft gevestigd.

1. Kastalāni, II, 104.

2. Qurtubi, V, 271.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-salāt* (4), *ḥadīth* 489; Ahmad, III, 500.

4. Ahmad, I, 8; Ibn Mādja, *Djanā'iz*, 4.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adāb* (78), *ḥadīth* 6168.

6. Ibn Hishām, III, 58; Wāqidi, I, 319.

7. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sir* (56), *ḥadīth* 2889; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥajj* (15), *ḥadīth* 1365.

Aan de andere kant bewijst de uitspraak ook dat de gehele schepping het profeetschap erkent en bevestigt. De Profeet heeft zelfs gezegd: “Op de opstandige *djinn* en mensen na, weet alles en iedereen in de hemelen en op aarde dat ik de Boodschapper van *Allāh* ben”¹.

7. De lessen en de wijsheden die uit de Slag bij Uhud kunnen worden getrokken

Tijdens de Slag bij *Uhud* werd er een grote mate van volwassenheid van de gelovigen vereist, vanwege de enorme ramp die zich voltrok toen het momentum zich naar de zijde van de *Quraysh* verplaatste. Het vertrouwen (van de gelovigen) in *Allāh*, hun toewijding en hun geduld vervaagden in enkele momenten en maakte plaats voor liefde voor wereldse zaken. Derhalve moesten de gelovigen de pijnlijke en bittere gevolgen ervan ondergaan.

Het niet korrekt uitvoeren van de bevelen van de Profeet veranderde uiteindelijk in een oogwenk het lot in de slag. De overwinning kwam er niet, werd uitgesteld, de manifestatie van de Goddelijke waarschuwing wel. Alle gelovigen betaalden de prijs voor de fout van enkelen: een bijna onomkeerbare vlucht. Dit is *sunnat Allāh*, oftewel, de Wet van *Allāh*. Het feit dat de Boodschapper van *Allāh* zich onder de gelovigen bevond, bleek niet meer dan van geringe invloed op het afwenden van dit lot.

Desondanks warendemetgezellenbereidomdeProfeetonvoorwaardelijk te gehoorzamen, zoals ook blijkt uit de volgende woorden: “We geloven in jou, o Boodschapper van *Allāh*. We geloven waarlijk in de waarheid van de *Qur’ān* die jij ons hebt gebracht. Wij zweren dat wij jou zullen volgen en gehoorzamen. Doe wat je wilt en draag ons op wat je wilt, wij zullen aan jouw zijde staan. Omwille van Degene Die jou gezonden heeft, zelfs als u zich in de zee zou storten: geen enkeling van ons zal achterblijven!”². En dit is de top van ware oprechtheid.

De goddelijke beproeving bij *Uhud* is een waarschuwing aan de gelovigen dat zij niet, zelfs niet tijdelijk, onachtzaam kunnen zijn ten aanzien van hun verantwoordelijkheden. En één van de grootste wijsheden is dat de rangen van de gelovigen werden gezuiverd van de hypocrieten, die zich met hen hadden vermengd.

Daarbij komt dat de *Quraysh* een vals gevoel van overwinning verkregen. De overwinning had zelf geen praktische implicaties, maar zij zorgde er wel voor dat de haat in hun harten gedeeltelijk afkoelde en dat zij niet meer verder wilden oprukken.

---

1. Ahmad, III, 310.

2. Ibn Hishām, II, 253-254.

Het is bijzonder om te zien hoe de metgezellen, van jong tot oud, met elkaar wedijverden om deel te nemen aan de slag, in het verkrijgen van het martelaarschap. Jongeren van vijftien jaar oud deden er alles aan om maar deel uit te kunnen maken van het leger van de Profeet. Het geheim achter het feit dat zij hun dood rennend tegemoet traden, bevindt zich in de *īmān* die in hun harten zat, alsmede in de intense liefde die zij voor de Profeet koesterden. Wanneer *īmān* verenigd wordt met liefde, dan ontstaan er allerlei soorten moed. En als die eenheid er niet is, dan ontstaan luiheid, besluiteloosheid en angst. De manier om deze liefde te voeden, is het doen van *dzikr* en *salawāt*, door na te denken over de zegeningen van *Allāh* en om in volle overtuiging de *sunna* van de Profeet te volgen.

De Profeet was bij *Uhud* gewond geraakt. Dit leidde tot het gerucht dat hij het martelaarschap had verkregen; een fundamentele les voor de gelovigen. Dit was een test voor de *īmān* en voor de wil van de gelovigen. Hun harten werden voorbereid op het feit dat de Boodschapper van *Allāh*, eveneens en nog steeds, als mens uiteindelijk zou terugkeren naar zijn Heer als de tijd gekomen was. Het was voor de gelovigen dan echter wel noodzakelijk dat zij zich in dat geval vast bleven klampen aan het pad dat Mohammed hen had getoond, en niet dat zij zich daarvan direct zouden afkeren.

De Slag bij *Uhud* bevat eveneens een les over het pad naar de overwinning en hoe het pad van gevaar, van chaos en van nederlagen af te wenden, te vermijden.

8. H`Amr â al-Asad (8 Shawwāl, 3 / 24 maart 625)

De afgodendienaren namen direct de weg terug naar Mekka. Hun harten waren vol angst waardoor ze niet twee keer behoefden na te denken over terugkeren naar huis. Echter, onderweg, toen de situatie een beetje was ingedaald, kregen ze toch spijt dat ze de gelovigen niet helemaal afgemaakt hadden. En dus keerden ze terug om een tweede aanval te plaatsen.

De Profeet, die ondertussen in Medina was aangekomen, voelde juist de drang om de afgodendienaren nog een keer te intimideren. Op dat moment openbaarde *Allāh* het volgende vers, dat waarschuwt tegen laksheid:

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۗ إِن تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۗ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

“En betoon geen zwakheid bij de achtervolging van deze (vijandige) horden. Wanneer jullie lijden, lijden zij ook zoals jullie lijden. Echter, jullie

verwachten van *Allāh* (iets) wat zij niet verwachten. En *Allāh* is immer Alwetend, Alwijs”¹.

De Profeet vroeg aan de metgezellen om vrijwilligers die bereid waren om deze jacht op de vijand te ondernemen. Een eenheid, waaronder Abū Bakr en Zubayr zich bevonden, werd direct bijeengebracht. Bijna iedere metgezel die hieraan deelnam, had nog verse wonden van *Uhud*. Toch bewapenden zij zich en vergezelden de troepen van de Profeet bij de *Abū Ināba*-bron².

Ook Usayd ibn Khudayr, die op dat moment bezig was met het behandelen van de gewonden, liet het werk dat hij verrichtte voor wat het was, greep zijn wapen en vergezeldde de Profeet. Ook Sa`d ibn Ubāda, verspilde geen seconde en beval zijn stam om zijn voorbeeld te volgen.³ In navolging van het bevel van de Profeet volgde de eenheid het spoor van de vijand.

Abdullah ibn Sahl en zijn broer Raff` hadden tijdens *Uhud* aan de zijde van de Profeet gevochten, en keerden gewond terug naar Medina. Toen zij de oproep van de Boodschapper hoorden, zeiden ze: “Bij *Allāh*, wij hebben niets om op te rijden en wij zijn zwaargewond. Echter, hoe zouden wij ooit een expeditie die door de Profeet wordt geleid, kunnen missen?”.

En dus vertrokken ook zij, waarbij ze elkaar ondersteunden tijdens het lopen. Op andere momenten tilden ze elkaar om beurten op hun rug. Uiteindelijk bereikten ze de Profeet, omdat ze de gedachte dat de Profeet er alleen voor zo staan ondragelijk vonden⁴. De gelovigen toonden hun offerbereidheid en kregen daarvoor de complimenten van *Allāh*.

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ

“Zij die nadat zij gewond werden gehoor gaven aan de oproep van *Allāh* en de Boodschapper: voor diegenen onder hen die goed doen en godsbewust zijn zal er een enorme beloning zijn”⁵.

De eenheid trok verder tot zij de plaats met de naam *H`Amr â al-Asad* bereikte, ongeveer acht kilometer van Medina. De vlag was in handen van `Ālī. In de avond beval de Profeet om op vijfhonderd verschillende plekken vreugdevuren te ontsteken. Het beeld moet spectaculair zijn geweest. Voor buitenstaanders leek het alsof een enorm leger haar kamp had opgezet. Ma`bad, een man die op dat moment nog geen moslim was, zag deze vuren op zijn weg naar Mekka. Wat later kwam hij de afgodendienaren tegen en informeerde hen dat het leger van de moslims hen zou opjagen en in hun

1. *Qur`ān: sūra An-Nisā` (4), aya 104.*

2. *Wāqidi, I, 334-335.*

3. *Wāqidi, I, 334-335.*

4. *Ibn Hishām, III, 53.*

5. *Qur`ān: sūra Āl `Imrān (3), aya 172.*

nabijheid verkeerde. “Ik heb nog nooit zo’n groot leger gezien”, zei hij tegen hen teneinde de enorme grootte waaruit het leger van de moslims leek te bestaan te onderstrepen. Dit nieuws was meer dan genoeg om wederom angst in de harten van de afgodendienaren te laten oplaaien. “De moslims hadden niet eens de kracht om hun vingers te bewegen; hoe kan dit?”, vroegen zij verbaasd aan elkaar. En nadat zij unaniem hadden besloten dat zij moesten vertrekken voordat er een ramp zou plaatsvinden, verdwenen zij definitief.

Ze waren niet in staat om nog een keer tegen de gelovigen te vechten, en dus voerden zij hun snelheid op en snelden naar huis. Toen de Profeet kennisnam van het terugtrekken van de afgodendienaren, beval hij de metgezellen om terug te gaan naar Medina¹.

9. De kwestie van erfenis

Ondertussen werden er enkele *ayāt* geopenbaard die betrekking hadden op het erfrecht, aangezien daar in de nasleep van *Uhud* onduidelijkheid over was ontstaan. Toen Sa’d ibn Rabîh tijdens de slag bij *Uhud* sneuvelde, kwamen al zijn bezittingen in handen van zijn broer, zoals dat gebruikelijk was in de periode voor de islam. Niets van dit alles ging naar de twee dochters van Sa’d. Vrouwen hadden voor de komst van de islam geen recht op de erfenis, omdat men hen beschouwde als minderwaardig. De islam maakte met het volgende vers een einde aan dit gebruik:

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُّسُ مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُ وَلَدٌ وَوَرِثَتْهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأَبِيهِ الشُّدُّسُ ۚ مِنَ بَعْدِ وَصِيَّتِهِ يُوصِي بِهَا أَوْ دِينِ ۚ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۚ فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

“*Allāh* draagt jullie aangaande jullie kinderen op: voor de zoon evenveel als het deel van twee dochters, maar als er alleen meisjes zijn (meer dan twee), dan is er voor hen twee derde van de nalatenschap en als er slechts één is, is de helft voor haar. En voor ieder van zijn ouders is er een zesde deel van wat hij nalaat (als hij een kind heeft), maar als hij geen kind heeft en zijn ouders van hem erven, dan is er voor zijn moeder en derde deel en als hij broers of zusters heeft, dan is er voor zijn moeder een zesde deel na de betaling van enig nalatenschap die hij heeft nagelaten of van (niet vereffende) schuld. Je ouders en je kinderen, jullie weten niet wie van hen jullie (tot voordeel) meer nabij staat. Dit is een verplichting (vastgesteld door) van *Allāh*. Voorzeker, *Allāh* is Alwetend Alwijs”².

1. Ibn Hishām, III, 52-56; Wāqidi, I, 334-340.

2. *Qur’ān: sūra An-Nisā’* (4), aya 11.

De eerste verdeling van de erfenis volgens het islamitisch recht betrof de verdeling van de erfenis van Sa`d ibn Rab`l¹.

Het islamitisch recht zoekt een balans tussen de toegewezen erfden en de verantwoordelijkheden van degene die erft. Mannen, die grotere financiële verantwoordelijkheden hebben, uiteenlopend van kosten voor het huwelijk, het betalen van de *mahr* en het onderhouden van de familie, krijgen daarom een groter aandeel in de erfenis. Met andere woorden: het verschil in erfden van mannen en vrouwen dat in de islam bestaat, is louter gebaseerd op het verschil in verplichtingen en verantwoordelijkheden. Vanwege de rol van vrouwen om de kinderen op te voeden en in de behoeftes van de familie te voorzien zijn zij vrijgesteld van financiële verplichtingen voor het gezin. Omdat zij hier vrijgesteld van zijn, krijgen zij geen gelijk aandeel, maar (bijvoorbeeld) de helft ervan. Het idee achter het feit dat zij wel een aandeel hebben is, dat zij persoonlijke behoeften hebben. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld dat ongetrouwde of gescheiden vrouwen deze middelen nodig hebben om rond te komen.

Vrouwen zijn bovendien gezegend met een diep gevoel, sensitiviteit, barmhartigheid en opofferingsbereidheid. Dit is ideaal voor het opvoeden van kinderen en het zorgen voor de familie. De keerzijde van deze verfijnde sensitiviteit en deze bijna bodemloze barmhartigheid, is dat zij minder fysiek of mentaal weerbaar kunnen zijn ten aanzien van de verrassingen die het leven soms biedt. Dit is de enige reden waarom er twee vrouwen als één getuige tellen, terwijl één man voor één getuige telt. Degenen die dit als een excuus willen gebruiken om de islam aan te vallen, kunnen vanwege de dikke sluier van boosaardigheid, of vanwege lompe onwetendheid niet inzien hoe perfect dit principe feitelijk in elkaar steekt.

Immers, *Allāh* heeft alles en iedereen met een reden geschapen. Dienovereenkomstig is alles en iedereen fysiek en spiritueel uitgerust met de capaciteiten die recht doen aan die reden. De man draagt de verantwoordelijkheid om voor het gezin te zorgen, waartoe *Allāh* hem meer fysieke en spirituele kracht heeft gegeven. Vrouwen dragen de verantwoordelijkheid voor het opvoeden, het zorgen voor en het beschermen van de kinderen wanneer deze zich in hun meer kwetsbare periode bevinden. Om deze verantwoordelijkheid goed te kunnen uitvoeren, zijn vrouwen uitgerust met meer sensitiviteit, opdat zij het opvoeden van de kinderen met de meeste liefde en de beste compassie kunnen verrichten. Het gaat mis als mensen taken moeten uitvoeren waar zij kwaliteiten voor nodig hebben die verder gaan dan hun capaciteiten.

---

1. Ahmad, III, 352, 375.

Er moet dan ook opgemerkt worden dat de kans op onrecht groter is als de vrouw bijvoorbeeld te veel sympathie toont voor een beschuldigde (van misdaad). Dat is dan ook de wijsheid achter het feit dat de getuigenissen van twee vrouwen gelijk staat aan die van één man. Aan de andere kant, de islam houdt zagezegd rekening met de psychologische structuren van een mens. De getuigenis van één vrouw is voldoende in zaken of in omstandigheden waar het onmogelijk is voor de man om te getuigen¹.

Degenen die de kwestie over de getuigenis van vrouwen gebruiken als voorwendsel om de islam ervan te beschuldigen vrouwen als minderwaardig te behandelen, kunnen of willen kennelijk niet begrijpen dat de islam ofwel kijkt naar de aard van zowel man als vrouw, ofwel naar de gehele gemeenschap. Daarbij wordt er een balans van rechtvaardigheid gezocht in rechten en plichten. De islam is ver verwijderd van hetgeen zij aan ongefundeerde beweringen tot uiting brengen.

De vrouwelijkheid wordt geperfectioneerd en beschermd door het verkondigen van de fantastische capaciteiten die vrouwen van *Allāh* hebben gekregen. Indien de vrouw haar capaciteiten echter inzet op een wijze die tegen de goddelijke aanwijzingen ingaat, dan verwijderd haar dat van haar realiteit en zal ze haar waarde verspelen. Dientengevolge zal ze haar innerlijke rust verliezen, moedeloos raken en in misère vervallen. En, erger nog, het heiligdom dat een familie vormt, zal vervagen.

Onze generatie heeft de komst van een kunstmatige en onrechtvaardige race naar gelijkheid tussen mannen en vrouwen meegemaakt. Volledig in strijd met de natuurlijke kwaliteiten van een vrouw, raakt deze race juist direct het hart van de vrouwelijke capaciteiten, waaronder het moederschap. Dat staat diametraal ten opzichte van het instituut van de familie. De abortus, een uitwas van deze race, is de hedendaagse versie van het begraven van meisjes in de tijd van voor de islam. Alleen het verschil in kledij onderscheidt de vermoeide vrouwen van onze tijd van de vrouwen van voor de islam. Dit is zonder twijfel een sociale ramp, veroorzaakt door een spiritueel lege, materialistische opvoeding.

---

1. *Mecelle*, artikel. 1685.

Hoofdstuk 15 Het vierde jaar van de *hidjra*

1. Het *Râdji*-incident (*Safar*, 4 / juli, 625.

De Profeet stuurde regelmatig leraren naar naburige stammen teneinde de islam te verkondigen en hun de islam te leren. Echter, sommige leraren waren het slachtoffer van snode plannen en hinderlagen. Een van de meest tragische voorbeelden daarvan is dat wat bekend staat als het *Râdji*-incident.

De naburige stammen *Adal* en *Qara* hadden de Boodschapper gevraagd om enkele geleerde metgezellen te sturen die hun de islam zouden onderwijzen. Daarop stuurde de Profeet een delegatie van tien metgezellen, onder leiding van `Âsim ibn Thâbit.

De delegatie bereikte de plaats *Hudât*, welke tussen *Usfân* en Mekka ligt. Daar namen zij bij de *Râdji*-bron een pauze. De bron lag in die tijd in een gebied dat werd beheerst door de *Huzayl*-stam. Ondertussen mobiliseerde de *Lihyân*-clan van de *Huzayl*-stam, die kennisgenomen had van het feit dat een moslimdelegatie het gebied naderde, honderd boogschutters. Zij maakten jacht op de metgezellen. Toen `Âsim en de andere metgezellen doorkregen dat zij werden achternagezeten, zochten zij hun toevlucht op een nabijgelegen hoge plaats. Daar werden ze omsingeld.

“Kom naar beneden. Laat jullie wapens vallen en geef jullie over. Wij verzekeren jullie dat niemand van jullie iets zal worden aangedaan!”, schreeuwden ze van beneden. “Ik zal niet naar beneden komen als ik moet vertrouwen op het woord van een ongelovige e!”, zei `Âsim, waarna hij zich tot *Allâh* wendde: “O mijn Heer, informeer de Boodschapper van *Allâh* over mijn toestand”. De boogschutters namen `Âsim en de zes metgezellen vervolgens onder vuur. Ze sneuvelden allemaal. `Âsim was dodelijk geraakt en bad tot *Allâh*: “*Allâh*, bescherm mijn lichaam tijdens zonsondergang, zoals ik Uw religie beschermd heb tijdens zonsopkomst”.

Nadat de leiders van de *Quraysh* hadden gehoord dat `Âsim en enkele anderen waren gedood, stuurden zij een aantal mannen erop af om een stuk van hem af te snijden en terug te brengen, opdat ze zijn identiteit konden vaststellen. Dit was uit wraak ten aanzien van een bepaalde afgodendienaar, die `Âsim eerder tijdens de Slag bij *Badr* had gedood. Maar *Allâh* stuurde een enorme hoeveelheid wespen om het lichaam van `Âsim te beschermen, de afgodendienaren konden niet eens binnen een armlengte van `Âsim komen¹.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), ḥadīth 3045; *kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 3989; *Wāqidi*, I, 354-363.

Toch bleven de afgodendienaren wachten tot zonsondergang in de hoop dat de wespen zouden verdwijnen. En toen gebeurde er iets wat ze totaal niet hadden voorzien: een enorme hoosbui. De vloed die daarop volgde nam het lichaam van `Âsim mee, buiten het bereik en zelfs buiten het zicht van de afgodendienaren. De afgodendienaren hadden dus geen moment de mogelijkheid om een stuk van het lichaam van `Âsim te pakken te krijgen. `Âsim wordt daarom ook wel 'de martelaar die door wespen beschermd werd' genoemd.¹

De drie metgezellen die de lintjes van hun bogen verwijderden en die naar beneden gingen om zich over te geven, realiseerden zich al snel dat hun vijanden niet de intentie hadden om zich aan hun woord te houden; ze werden vastgebonden. Een van de drie metgezellen probeerde zich nog te verzetten, waarbij hij zei: "Wij zijn nog nooit zo erg verraden! Bij *Allāh*, ik zal mij nooit overgeven. De martelaren die daar liggen zijn een perfect voorbeeld voor mij!" Hoewel de vijand hem mee probeerde te slepen, verzette hij zich hevig en met geweld, waarna ook hij uiteindelijk sneuvelde.

Van de tien metgezellen, bleven alleen Hubayb en Zayd over. De *Lihyân* nam hen mee naar Mekka en verkocht hen daar. Hubayb werd verkocht aan de zonen van Hârith ibn Amir, met wie hij in de Slag van *Badr* had gevochten. Tot op de dag dat ze besloten dat ze Hubayb zouden executeren, zou hij in hun handen blijven.

Een vrouw in het huishouden van een van de zoons van Amir verklaarde later dat ze nog nooit een krijgsgevangene had gezien die waardiger was dan Hubayb. "Ik zweer dat ik hem verse druiven zag eten, ondanks het feit dat zijn handen gebonden waren. Dat was bovendien op een dag dat er in Mekka geen fruit te vinden was. Achteraf gezien realiseer ik mij dat dit de zegeningen van *Allāh* zijn geweest. Hubayb reciteerde de *Qur'ân* en stond in de nacht op voor het *tahaddjud*-gebed. Degenen die hem dat hoorden reciteren, barstten al snel in tranen uit van emotie. Ik vroeg hem eens of hij iets nodig had: "Niets", zei hij. "Behalve dat je me vers water geeft, het vlees dat je in de naam van jullie afgoden slacht, van mij weghoudt, en dat je me vertelt wanneer zij mij zullen executeren".

De vrouw vervolgde: "Nadat de maanden van het bestand ten einde waren gekomen, ging ik naar Hubayb om hem te vertellen dat ze hadden besloten om hem te executeren. Maar ik zweer dat ik geen enkele spoor van angst bij hem kon waarnemen. Toen de zonen van Hârith hem naar een plaats buiten de periferie van de *Harām* meenamen om hem te executeren, vroeg Hubayb of hij twee *raka'āt* van het gebed kon verrichten. Dat mocht.

---

1. Ibn Hishâm, III, 163.

Toen Hubayb klaar was, draaide hij zich om en zei: “Bij *Allāh*, ik had dit gebed veel langer verricht, als ik niet het idee zou hebben dat jullie hieruit zouden afleiden dat ik bang zou zijn!”. Hubayb was hiermee de eerste die het gebruik van twee *raka‘āt* voor een executie instelde.

Hubayb wendde zich vervolgens tot *Allāh*: “O *Allāh*, vernietig hen allemaal! Neem hun leven een voor een, laat niemand van hen overleven!”¹ Vervolgens reciteerde hij het volgende poëtische vers:

“Zolang ik als een moslim sterf,
Is de manier waarop mij om het even.
Dit is allemaal op het pad van *Allāh*, dat weet ik zeker
Voor Hem voor Wie het gemakkelijk is om mij Zijn Vergiffenis te schenken
Ondanks mijn lichaam, verminkt en kaal”.

Vervolgens richtte hij zich nog één keer naar *Allāh*: “O mijn Heer! De enige gezichten die ik hier kan zien, zijn die van mijn vijand. Er is niemand hier die ik naar de Boodschapper van *Allāh* kan sturen. Kunt u mijn *salām* aan hem geven?” De Boodschapper zat met zijn metgezellen in Medina toen hij op hoorbare toon zei: “En vrede zij met jou.” “Aan wie gaf u de *salām* terug, o Boodschapper van *Allāh*”, vroegen de metgezellen verbaasd. “Aan jullie broeder Hubayb”, antwoordde de Profeet. “Het was *Djbrīl* die zijn *salām* overbracht”. Vervolgens lichtte hij de metgezellen in over het martelaarschap van Hubayb².

Vlak voor zijn executie werd Hubayb gevraagd: “Zou je willen dat de Profeet hier in jouw plaats was opdat je zelf in leven had kunnen blijven?” Zonder ook maar een moment te aarzelen, met een stem die enorme moed en waardigheid weergaf, antwoordde Hubayb: “Nooit! Ik kan de gedachte dat hij ook maar wordt geprikt door een doorn in zijn voet zelfs niet verdragen, laat staan dat hij nu in mijn positie zou verkeren!”.

Verbaasd door de reactie kon Abū Sufyân niet anders uitbrengen dan: “Ik zweer dat ik nog nooit een persoon gezien heb die meer geliefd is bij zijn vrienden dan Mohammed”³. Op het moment dat ze hem wilden ophangen,

-
1. Toen Hubayb deze smeekbede uitsprak, werden de aanwezigen bang. Teneinde zich te beschermen, zochten ze al heen en weer rennend naar een plek om zich te verstoppen, in de hoop dat deze hen zou beschermen. Zelfs een maand na de executie van Hubayb bleef de smeekbede van hem het gesprek van de dag. Said ibn Amir zou zo nu en dan zelfs buiten bewustzijn geraakt zijn als hij zich de smeekbede weer herinnerde. De kalief ‘Umar hoorde van de staat van Said en vroeg hem of hij leed aan een ziekte. “Ik lijd niet aan een ziekte, maar ik was aanwezig tijdens de executie van Hubayb en ik hoorde zijn smeekbede aan. En bij *Allāh*, iedere keer als ik daaraan terugdenk, verlies ik mijn bewustzijn”, zei Said. - Wāqidi, I, 359-360.
  2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 3045; *kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 3989; Wāqidi, I, 354-363.
  3. Wāqidi, I, 360; Ibn Sa‘d, II, 56.

keerden ze het gezicht van Hubayb naar Medina. Hubayb zei: “O mijn Heer! Als datgene wat ik onderga iets waard is in Uw Aangezicht, draai mijn hoofd dan naar de *qibla!*”.

Allāh accepteerde zijn gebed en draaide zijn hoofd in de richting van de *qibla*. Het maakte niet uit hoe vaak en hoe hard de afgodendienaren ook probeerden om zijn gezicht naar Medina te draaien, het lukte hen niet. De onderstaande *aya* uit de *Qur’ān* werd hierover geopenbaard:

يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ
ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي
وَادْخُلِي جَنَّتِي

“(Maar tegen de rechtschapenen wordt gezegd:) o ziel in rust!

Keer tot jouw Heer terug, verblijd in *Allāh*'s welbehagen.

En treedt dan tot Mijn dienaren toe,

En ga Mijn Paradijs binnen”^{1 2}.

Na Hubayb volgde Zayd. Hij had dezelfde staat van *īmān*. Tijdens zijn periode van gevangenschap zorgde hij ervoor dat hij opstond voor het *tahaddjud*-gebed. Daarnaast bracht hij zijn dagen vastend door. Hij raakte het voedsel dat men hem gaf en dat vlees bevatte niet aan, omdat dit vlees in naam van afgoden was geslacht. Hij prefereerde melk, waardoor hij zijn vasten begon met melk en zijn vasten verbrak met melk. Hij zag hoe Hubayb op weg naar *Tan`īm*, de plek waar hij het martelaarschap verkreeg, werd gebracht. Ze maanden elkaar aan tot geduld. Ook Zayd bad twee *raka`āt* voordat hij werd opgehangen.

Net als Hubayb kreeg ook hij de vraag of hij zou willen dat de Profeet in zijn positie verkeerde, maar hij reageerde op een soortgelijke manier als Hubayb³. Zijn laatste woorden waren: “Het sterven als een moslim is beter dan het leven van duizend levens als een afgodendienaar”.

Hij zei dit in een reactie op de afgodendienaren, die hem beloofden dat hij zijn vrijheid terug zou krijgen als hij zijn geloof zou afzweren. Met de waardigheid van een gelovige, accepteerde hij het martelaarschap met plezier.

1. *Qur’ān*: *sūra* Al-Fajr (89), *aya* 27-30.

2. Qurtubi, XX, 58; Alûsi, XXX, 133.

3. Wâqidi, I, 361-362.

2. Het *Ma‘ūna*-bron incident (*Safar*, 4 / juli 625)

In dezelfde periode als waarin het *Râdji*-incident plaatsvond, vroeg Abū Barâ, een vooraanstaande man in de regio van *Nadjd*, of de Profeet enkele metgezellen kon sturen om hun de islam te leren. De Profeet wilde dit niet en zei: “Ik vrees dat mijn mensen door de mensen van *Nadjd* zullen worden verraden”.

Abū Barâ zweerde op dat moment namens zijn stam, dat de metgezellen geenszins kwaad zou worden berokkend. Daarnaast had de Profeet een verklaring op- gesteld, die hij naar de neef van Abū Barâ, Amir, stuurde. De verklaring werd ook naar de heersende stammen van de *Nadjd* gestuurd, vanwege hun afwezigheid bij Abū Barâ. Vervolgens stelde de Profeet een groep van metgezellen van de *Şuffa* samen. Deze bestond uit 70 metgezellen, bekend onder de naam *Qurrâ*. Zij werden uiteindelijk naar Abū Barâ gestuurd.

Echter, toen de delegatie de *Ma‘ūna*-bron bereikte, werden zij geconfronteerd met een vorm van zeer ernstig verraad. Amir, de neef van Abū Barâ viel met een behoorlijk leger aan, zonder dat hij zelfs maar de brief van de Profeet had gelezen. En zelfs toen zijn eigen stam twijfelde toen ze erachter kwamen dat Abū Barâ zijn bescherming had aangeboden, verleide *Amīr* de stammen van *Usayya*, *Ri'l*, *Zakwân* en *Banū Lihyân* ertoe om alsnog aan te vallen. Alleen Amir ibn Umayya overleefde de afslachting.¹

Djabbâr ibn Sulma, een van de aanvallers bij deze tragische gebeurtenis, legt het volgende uit: “Ik doorboorde met mijn speer Amir ibn Fuhayra die me kort daarvoor had uitgenodigd tot de islam. Ik kon het lemmet van mijn speer aan de andere kant van zijn borst zien uitsteken. Desondanks bleef hij verheugd uitroepen: “ik heb gewonnen!”. “Wat kon hij nu gewonnen hebben?”, vroeg ik mijzelf af. Ik had hem immers gedood. Ondertussen steeg zijn lichaam ten hemel en verdween het uit het zicht. Toen ik dat zag, werd ik moslim”².

DDjibriel was de eerste die de Profeet van *Allāh* inlichtte over wat er met de metgezellen was gebeurd en dat zij nu als martelaren herenigd waren met hun Heer, dat hun Heer welingenomen met hen was, en dat Hij ervoor zorgde dat zij ook tevreden waren³.

De Profeet was diep geraakt door deze heftige gebeurtenis. Hij hief veertig dagen lang na ieder *fadjr*-gebed zijn handen en zei: “O mijn Heer!

1. Ibn Hishâm, III, 184; Haythami, VI, 125-130.

2. Ibn Hishâm, III, 187; Wâqidi, I, 349.

3. *Şahīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), ḥadīth 2801.

Vervloek de stammen van *Ri'l*, *Zakwân* en *Usayya* die zich verzetten tegen *Allāh* en Zijn Boodschapper”¹.

De tranen van de gelovigen werden met vreugde begroet door de hypocrieten en de joden. Zij waren tevreden met de richting die de ontwikkelingen na *Uhud* lieten zien. Daarbij komt dat zij hun anti-moslim sentimenten nu ten volle konden etaleren, gedeeltelijk voortkomend uit de frustratie dat zij de Slag van *Uhud* niet hadden kunnen benutten om dominantie over de moslims te verkrijgen. Met name de hypocrieten verheerlijkten hun ware aard en het verraad bij de *Ma‘ūna*-bron. Zij probeerden de moslims ervan te overtuigen dat men naar hen had moeten luisteren.

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا ۗ قُلْ فَادْرَأُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

“Zij die, terwijl zij zelf achtergebleven waren, over hun broeders zeiden: “Indien zij ons hadden gehoorzaamd, zouden zij niet zijn gedood.” Zeg: “Weer dan de dood van jullie zelf af, als jullie de waarheid spreken”².

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا ۗ

“Geen ziel kan sterven zonder *Allāh*'s toestemming, aangezien de tijd is vastgesteld. [...]”³.

“Ik heb de Boodschapper van *Allāh* nooit meer verdrietig over iets gezien dan over de martelaren van de *Ma‘ūna*-bron”, zei Anas later⁴.

De martelaren van de *Ma‘ūna*-bron behoorden allen tot de “lieden” van de *Şuffa* en waren toegewijde docenten in de *Qur‘ān* en de *sunna*. Ze waren opgeleid door de Profeet.

De *Râdji*- en *Ma‘ūna*-bron incidenten geven het belang aan van de plicht voor moslims om de islam te verspreiden en mensen leiding te bieden. De Profeet koos de meest vooraanstaande van zijn metgezellen uit als leraren van de islam, hoewel dit gevaren met zich meebracht. *Allāh* heeft de metgezellen die op Zijn pad zijn gesneuveld, geprezen. Daarnaast heeft Hij Zijn welingenomenheid over hen uitgesproken, en zijn zij tevreden met hun Heer.

3. Het verraderlijke plan van *Banû Nadîr*

Amir ibn Umayya, die de slachting bij de *Ma‘ūna*-bron had overleefd, wist twee van de mensen die hem aanvielen in hun slaap te doden, toen hij

1. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), ḥadīth 2801, 2814; *kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4090, 4091, 4095.

2. *Qur‘ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), aya 168.

3. *Qur‘ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), aya 145.

4. *Şaḥīḥ Muslim, kitāb al-masājid wa mawāḍi‘ as-Salāt* (5), ḥadīth 677.

hen op zijn weg terug naar Medina tegenkwam. Hij wist echter niet dat zij op dat moment onder de bescherming van de Profeet stonden en dat zij in werkelijkheid op hun weg terug naar Medina waren. Echter, een gedeelte van het bloedgeld dat zij moesten betalen ter compensatie in overeenstemming met het pact dat gesloten was, moest worden voorzien door de *Banû Nadîr*. Teneinde hun aandeel te verkrijgen begaf de Profeet vergezeld van enkele metgezellen zich op weg naar hen toe.

Het feit dat de Boodschapper de joden met niet meer dan een klein aantal metgezellen bezocht, was voor hen een niet te missen gelegenheid: en dus bereidden zij snel een plan tot moord voor. Ze zeiden tegen de Profeet dat ze meer dan bereid waren om hun aandeel van het bloedgeld te betalen. Ze nodigden hem uit om in de schaduw te zitten en van de lekkernijen te genieten, terwijl het geld werd verzameld. Tegelijkertijd zetten zij stilletjes hun plan in werking. Het plan was dat zij een grote steen van het dak van het huis op de Profeet zouden gooien, waardoor hij gedood zou worden. Ze hadden namelijk al enige ervaring met dit soort misdrijven tegen profeten.

De Profeet stond echter snel op van de plek waar hij zat en haastte zich weg, weg van het gebied van deze stam. *Allāh* had Zijn Boodschapper geïnformeerd over het plan, en Hij beschermde hem. Dit is een zegening waaraan de volgende *aya* herinnert:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

“O gelovigen, gedenk *Allāh*'s gunst aan jullie toen een volk haar handen tegen jullie wilde uitsteken (om jullie te doden), maar Hij weerhield hun handen (daarvan) en wees je bewust van *Allāh*. Op *Allāh* dienen de gelovigen hun vertrouwen te stellen”¹.

Het feit dat de bovenstaande *aya* de moslims in het algemeen waarschuwt, ook al was het plan alleen op Mohammed gericht, toont aan dat de Profeet Mohammed de ziel van de moslimgemeenschap vertolkt. Immers, zijn leven is kostbaarder, edeler dan dat van henzelf.

Allāh openbaarde eveneens het volgende over deze liquidatiepoging:

وَأَمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ

“En als jij verraad van een volk vreest, verwerp (het verbond) dan op billijke wijze. *Allāh* houdt waarlijk niet van de onbetrouwbaren”².

وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

1. *Qur'ān*: sūra Al-Mā'ida (5), *aya* 11.

2. *Qur'ān*: sūra Al-Anfāl (8), *aya* 58.

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ ۗ هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِنُصْرِهِ وَالْمُؤْمِنِينَ

“En als zij tot vrede neigen, neig daar dan ook toe en vertrouw op *Allāh*. Hij is waarlijk Alhorend, Alwetend.

En als zij jou willen bedriegen, dan is *Allāh* voorzeker (als Helper) afdoende voor jou. Hij is degene Die jou sterkt met Zijn hulp en met die van de gelovigen”¹.

De Profeet zond daarop een vertegenwoordiger naar de *Banû Nadîr* met de boodschap dat zij het verbond konden hernieuwen, en indien zij dat niet wilden, dat zij dan tien dagen hadden om Medina te verlaten. De hypocrieten bleven niet stilzitten en stuurden ondertussen hun vertegenwoordiger naar de *Banû Nadîr*, de stam die al bezig was met voorbereidingen om Medina te verlaten. De boodschap van hen (de hypocrieten,) was juist dat zij Medina niet moesten verlaten. Zij verzekerden de joden dat zij hen massaal zouden helpen als de moslims hen in hun bestaan zouden bedreigen. De geheime correspondentie tussen de joden en de hypocrieten werd echter door *Allāh* in een openbaring ontmaskerd.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

“Heb jij hen die huichelen niet gezien? Zij zeggen tegen hun ongelovige broeders onder de mensen van het Boek: “Als jullie verdreven worden, zullen wij zeker met jullie meegaan, en wij zullen nooit iemand gehoorzamen als het om jullie gaat en als jullie worden aangevallen, zullen wij jullie beslist helpen”. Maar *Allāh* is er getuige van dat zij waarlijk leugenaars zijn”².

Immers, ondanks alle hinderlagen die zij, de hypocrieten, in het geheim achter de rug van de moslims om hadden bedacht, diep van binnen waren zij doodsbang voor de gelovigen. Dit blijkt ook uit het vers:

لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ۗ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ

“Zij hebben meer angst in hun hart voor jullie (gelovigen) dan voor *Allāh*. Dat is omdat zij mensen zijn die niet begrijpen”³.

Nadat de *Banû Nadîr* zich had bedacht en had besloten dat zij zouden blijven, had de Profeet geen andere optie meer dan hen te belegeren. *Banû Quraydza*, de andere joodse stam in Medina, schoot de *Banû Nadîr* te hulp, waarmee ook zij het pact met de moslims schonden⁴.

1. Ibid., aya 61-62.

2. *Qur’ān: sūra Al-Ḥaṣhr* (59), aya 11.

3. Ibid., aya 13.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4028-4036.

De Profeet zag dat de joden het voordeel van hun eigen terrein ten volle konden benutten. Ze gebruikten de daken om de moslims van bovenaf aan te vallen en zochten dekking achter hun huizen als zij zich moesten terugtrekken. Om deze reden beval de Profeet om ieder joods huis, te beginnen bij het huis dat het dichtstbij was, te slopen of om enkele van hun palmbomen af te branden. De joden riepen vervolgens naar Mohammed: “Je verbood onrecht en je verweet ons het plegen van onrecht, maar nu hak je onze bomen om, of verbrand je ze?”. Hierdoor begonnen enkele moslims te twifelen, maar die twijfels werden weggenomen door *Allāh*:

مَا قَطَعْتُمْ مِّن لَّيْتَةٍ أَوْ نَزَعْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَالِسِينَ

“Welke palmbomen jullie ook hebben omgehakt of op hun wortels hebben laten staan, het was met de toestemming van *Allāh*, opdat Hij de overtreders mocht vernederen”^{1 2}.

De *aya* wijst dus ook op het waakzaam zijn ten aanzien van gedachtespelletjes die de joden speelden.

Na bijna twintig dagen belegering en ten gevolge van de vlekkeloze strategie van de Profeet, en terwijl de hulp van de hypocrieten uitbleef, gaf de *Banû Nadîr* zich uiteindelijk over. Ze werden uit Medina verdreven. De *Banû Quraydza* daarentegen sloot een nieuw pact af en mocht derhalve in de stad blijven.³

Voordat de *Banû Nadîr* vertrokken, maakten ze datgene wat er nog van hun huizen over was met de grond gelijk, zodat de moslims hun eigendommen niet konden innemen. Sommigen van hen zouden uiteindelijk naar *Khaybar* vertrekken, anderen de richting van Syrië⁴.

Allāh zegt in de *Qur’ān* over Zijn steun en hulp aan de gelovigen in de strijd tegen de *Banû Nadîr*, het volgende:

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ ۗ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا ۗ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا ۗ وَقَدَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ ۗ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ

“Hij is degene Die de ongelovigen onder de mensen van het Boek uit hun huizen zette bij de eerste verbanning. Jullie dachten niet dat zij zouden weggaan en zij dachten dat hun vestigingen hen zouden beschermen tegen *Allāh*. Maar *Allāh* kwam tot hen, vanwaar zij Hem niet verwachtten, en vulden

1. *Qur’ān: sūra Al-Ḥaṣhr* (59), *aya* 5;

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4884; Ibn Hishām, III, 192.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4028; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1766.

4. Ibn Hishām, III, 191-194; Wāqidi, I, 363-380.

hun harten met ontzetting, zodat zij hun huizen met hun eigen handen en met die van de gelovigen vernielden. Trek er daarom lering uit, o jullie die over ogen beschikken”¹.

De overwinning op de *Banû Nadîr* ging nagenoeg geweldloos, waardoor de weinige goederen die zij noghadden achtergelaten *fay'* worden genoemd. Deze hebben een andere status dan oorlogsbuit die wel met geweld is ingenomen:

مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ
السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ ۚ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ
اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يُبْتَغُونَ فَرَصًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

“Wat *Allāh* aan Zijn Boodschapper heeft gegeven (als buit) van de mensen van de steden, het is voor *Allāh* en de Boodschapper en voor de naaste familieleden en de wezen en de behoeftigen en de reiziger, opdat het niet (alleen in omloop blijft gaan bij de (genen die al rijk zijn) rijken onder jullie. En wat de Boodschapper jullie ook moge geven, neem het aan en wat Hij jullie ook verbiedt, onthou jullie daarvan. En vrees *Allāh*, *Allāh* is waarlijk streng in het bestraffen.

Het (een deel van de buit) is voor de arme vluchtelingen die van hun huizen en hun bezittingen zijn verdreven, terwijl zij de goedgunstigheid van *Allāh* en Zijn welbehagen zochten en *Allāh* en Zijn Boodschapper helpen; dit zijn de waarachtigen”².

De *fay'* is voorbehouden aan *Allāh* en Zijn Boodschapper, zoals de *aya* stelt. Zij is bedoeld voor het repareren en/of renoveren van de *ka`ba*, en ook voor andere moskeeën. De Profeet besteedde de *fay'* ook aan arme metgezellen. De wijsheid hierachter is dat, zoals de *aya* al aangeeft, rijkdom niet onder een select groepje rijken dient te circuleren, of dat het moet worden opgepot. De ethiek van de islam in financiële zaken is dat iedereen in de maatschappij elkaar moet helpen en dat zowel de rijken als de armen hun aandeel in de rijkdom moeten hebben. Als men dit in praktijk zou brengen, dan ontstaat er een sociale balans die verschillende lagen van de maatschappij samenbrengt. Er zal dan geen groep meer bestaan in de maatschappij die andere groepen uitbuit.

1. *Qur`ān: sūra Al-Ḥaṣhr* (59), *aya* 2.

2. *Ibid.*, *aya* 7-8.

Om deze reden verdeelde de Profeet de buit van de *Banû Nadîr* onder *muhâdjirûn*, en onthield hij haar aan de *ansâr*, met uitzondering van drie arme metgezellen onder de laatste groep. Voordat hij de buit verdeelde, sprak de Profeet de *ansâr* toe: “Indien jullie dat willen, dan kan datgene wat jullie aan de *muhâdjirûn* hebben gegeven bij hen blijven, en dan krijgen jullie een aandeel van de buit. En jullie kunnen dat gedeelte ook terugvragen en de gehele buit aan hen geven”.

Hierop gaven de *ansâr* een grandioos antwoord: “Wij vragen niets van wat wij hebben gegeven terug, noch willen wij een deel van deze buit!” De onvoorwaardelijke broederschap van de *ansâr* was een van de redenen van de openbaring van het volgende vers:

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“En (het is ook voor de armen van hen) die zich in de stad (Medina) gehuisvest hebben en (anderen) voorgingen in het geloof, hebben diegenen lief die (vanuit Mekka) naar hen toe gevlucht zijn, en voelen in hun hart geen behoefte aan wat aan hen (de vluchtelingen) gegeven werd; zij geven anderen de voorkeur boven zichzelf, al verkeren zij zelf in armoede. En wie voor zijn eigen hebzucht wordt behoed, zij zullen de geslaagden zijn”^{1 2}.

4. Het verbod op verdovende middelen en gokken

De goddelijke oordelen over verdovende middelen en gokken zijn, zoals bekend, niet tijdens de eerste jaren van de islam uitgevaardigd. Het verbod werd om verschillende redenen uitgesteld. Het verbod werd geleidelijk ingevoerd, zo blijkt uit het onderstaande:

In Mekka werd de volgende *aya* geopenbaard:

وَمِن ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

“En van de vruchten van de dadelpalmen en van de druiven maken jullie een bedwelmende drank en een goede voorziening. Daarin bevindt zich zeker een teken voor mensen die hun verstand gebruiken”³.

Deze *aya* legt uit hoe druiven en dadels, anders dan voor de goede voedingswaarde, ook voor dranken met bedwelmende eigenschappen kunnen worden gebruikt. Hier begint dus het idee dat bedwelmende eigenschappen niet behoren tot goede eigenschappen. Het vers geeft dus al

1. *Qur'ân: sûra Al-Hashr* (59), *aya* 9.

2. *Râzi*, XXIX, 250; *Qurtubi*, XVIII, 25.

3. *Qur'ân: sûra An-Nahl* (16), *aya* 67.

een aanwijzing dat het gebruik in de toekomst zal worden verboden. Dit is de enige *aya* in dit opzicht die in de Mekkaanse periode werd geopenbaard.

De Profeet kreeg na de *hidjra* veel vragen over deze zaak, waarop *Allāh* openbaarde:

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِنَّهُمَا اكْبَرُ مِنَ نَفْعِهِمَا

“Zij bevragen jou omtrent de wijn en het kansspel(en). Zeg (tegen hen): “in beide schuilt een groot kwaad en ook (enig) nut voor de mensen, maar het kwade (effect ervan) is groter dan het nut.” [...]”¹.

Een meerderheid van de gelovigen stopte met het drinken van bedwelmende dranken, hoewel anderen er desondanks mee door gingen.

Tijdens het lezen van het *maghrib*-gebed haalde een dronken metgezel, die het gebed leidde de woorden van een *aya* door elkaar, waardoor de betekenis veranderde. Hierop werd het vers geopenbaard:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ

“O jullie die geloven, blij uit de buurt van het gebed wanneer jullie bedwemd zijn, totdat jullie weten wat jullie zeggen, [...]”²

Het aantal moslims dat nog bedwelmende dranken nuttigde nam drastisch af na de openbaring van dit vers. Voor ieder gebed stond iemand op en hij waarschuwde dan de aanwezigen dat dronken personen het gebed niet moesten benaderen. Het was dan ook op die momenten dat de moslims zich begonnen te realiseren dat een algeheel verbod op handen was. De eerste voorbereidingen daartoe werden dan ook toen getroffen.

De overgrote meerderheid van de moslims was inmiddels gestopt met drinken. Aan de andere kant waren er enkelen die de situatie van toen, waarbij zich nog steeds onplezierige voorvallen voordeden van dronkenschap, hekelden. ‘Umar, bijvoorbeeld, bad tot *Allāh* voor een duidelijke, onweerlegbare uitspraak over het drinken van bedwelmende dranken. Een confrontatie tussen enkele dronken metgezellena een feest, op grond waarvan men niet meer zou kunnen twijfelen aan het nut van een verbod, vormde de directe aanleiding tot het verbod:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ

تُفْلِحُونَ

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ

الصَّلَاةِ ۖ فَهَلْ أَنتُمْ مُنتَبِهُونَ

1. *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), *aya* 219.

2. *Qur’ān: sūra An-Nisā’* (4), *aya* 43.

“O gelovigen, wijn en kansspel en afgoden en lotspijlen zijn niet anders dan gruwelen die tot het werk van satan behoren. Vermijd deze dus, opdat jullie zullen welslagen”.

Door middel van bedwelmende middelen en kansspel wenst satan alleen vijandschap te veroorzaken onder jullie en afgunst te zaaien en jullie af te houden van het gedenken van *Allāh* en van het gebed. Zullen jullie dan niet ophouden ?¹.

De Profeet liet ‘Umar halen en reciteerde voor hem het gedeelte ‘Zullen jullie dan niet ophouden ?’. ‘Umar zei: “Ja, we zullen ophouden *Allāh*, we zullen ophouden!”. De woorden werden door alle metgezellen herhaald. Na de openbaring gaf de Profeet een metgezel de opdracht om het verbod door de straten van Medina te verkondigen: “Van nu af aan zijn bedwelmende middelen verboden!”.

Rivieren van wijn vloeiden door de straten van Medina, afkomstig van de wijn die in de kapot geslagen aardewerken en de lek gestoken wijnzakken zat. Moslims die voordien fervente drankliefhebbers waren vernietigden hun gehele voorraad vanwege het onbetwistbare verbod. Ze dronken vanaf dat moment niet meer. Om het verbod kracht bij te zetten, zei de Profeet: “Voorwaar, *Allāh* heeft bedwelmende middelen vervloekt; dat geldt ook voor degene die het vervaardigt en de plek waar het wordt vervaardigd, alsmede voor de gebruiker en degene die het gebruik aanmoedigt, de drager, de verkoper, de koper en degenen die van de opbrengst leven”².

Anas levert over: “Alcohol werd verboden verklaard op het moment dat ik mensen in het huis van Abū Talḥa wijn serveerde. Op bevel van de Boodschapper van *Allāh*, verspreidde de metgezel het nieuws van het verbod. We zaten binnen en hoorden zijn stem. Abū Talḥa zei tegen mij: “Ga naar buiten en kijk wat er aan de hand is.” Dus ik liep naar buiten en ik hoorde hem verkondigen dat alcohol was verboden. Ik vertelde het vervolgens aan Abū Talḥa. “Als dat het geval is, giet het dan weg!” Al snel stroomde de wijn door de straten van Medina”³.

Dit voorval laat zien hoe nauwgezet de metgezellen waren in het opvolgen van de bevelen van *Allāh*. Zonder een excuus naar voren te brengen of een minuut te wachten goten zij direct alle verboden dranken weg, daarmee zoekend naar de welingenomenheid van *Allāh*. Ze gaven zich niet alleen over aan het goddelijke bevel, ze deden dat ook oprecht, vanuit de bodem van hun hart.

De Profeet verklaart:

-
1. *Qur’ān: sūra Al-Mā’ida* (5), *aya* 90-91.
  2. Ahmad, I, 53; II, 351; Nasā’i, Ashriba, 1-2; Hâkim, II, 305/3101.
  3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4620.

“Alle bedwelmende middelen zijn verboden. Een klein beetje van datgene wat bedwelmt is eveneens verboden”¹.

“Alcohol is de moeder van het kwaad”².

“Hij die in *Allāh* en de Laatste Dag gelooft zou niet aan een tafel moeten zitten waar bedwelmende middelen worden genuttigd”³.

“Bepaalde mensen van mijn *umma* zullen alcohol drinken, terwijl zij het andere namen geven”⁴.

Het geleidelijke proces, dat voorkomt uit *maṣlaḥa* (het algemeen belang), dat we hier kunnen zien bij de toepassing van het verbod op verdovende middelen en gokken, is een handige verwijzing naar de methode waarop de islam strijd tegen onrechtmatige zaken voert. Hoewel *Allāh* weet wanneer een oordeel bepaald en doorgevoerd moet worden, neemt Hij de menselijke eigenschappen mee van hen op wie dat oordeel van toepassing is. Hij geeft de mensen de ruimte om te wennen.

De belangrijkste manifestatie hiervan kan gezien worden in het feit dat de *ayāt* die in Mekka zijn geopenbaard voornamelijk over de geloofsleer gaan. In tegenstelling tot de wijze waarop de *Qur’ān* vandaag de dag is geordend: de Mekkaanse en Medinensische verzen staan door elkaar. Aangezien de *Qur’ān* altijd al in *Lauh al-Mahfûz* bestaan heeft, is het niet moeilijk om in te zien dat bepaalde delen van de *Qur’ān* de voorkeur krijgen boven andere delen; dit komt voort uit *maṣlaḥa*: voor het welzijn van de gelovigen.

Deze *maṣlaḥa* houdt in dat de capaciteiten en het aanpassingsvermogen van de mens mee worden genomen in de *Qur’ān* en in de ontwikkeling: dat is te vergelijken met de toename van verplichtingen en verantwoordelijkheden naarmate een kind opgroeit.

Het principe van geleidelijkheid, dat tijdens het leven van de Profeet op de beste wijze werd toegepast, is onderdeel van de *sunnat Allāh*, het Pad van *Allāh*. Het is een onderliggende wijsheid van *Allāh*, een manifestatie van Zijn Barmhartigheid. Het principe is in iedere tijd toe te passen bij het verkondigen van de islam, en tegelijkertijd sluit het naadloos aan op de aard van de mens.

Het eerste wat een persoon zou moeten doen als hij de islam binnentreedt is het rechtzetten van zijn geloof. Pas als die fase goed is afgerond, is het mogelijk om met de daden verder te gaan. Die geleidelijkheid is nodig bij de daden van aanbedding, met name als het gaat om het afstemmen van daden op de capaciteiten van de mensen.

1. Ibn Mâdja, Ashriba, 10; Nasâ’i, Ashriba, 24, 48.

2. Ahmad, V, 238.

3. Tirmidzi, Adâb, 43/2801.

4. Ahmad, IV, 237.

Geleidelijkheid is niet alleen toepasbaar bij het onderwijzen van de islam, maar ook op het onderwijs in het algemeen. Vanaf de Profeet Adam heeft de Boodschap van *Allāh* een ontwikkeling doorgemaakt., terwijl de fundamentele zaken van het geloof hetzelfde zijn gebleven. Parallel aan deze ontwikkeling heeft de mensheid ook een sociale ontwikkeling doorgemaakt. Uiteindelijk heeft die ontwikkeling tot de komst van de islam geleid.

5. Dzâat ar-Riqâ¹

De clans van *Muhârib* en *Salâba* van de *Ghatafân*-stam spanden samen in een aanval op de moslims. In reactie daarop trok de Profeet er met vierhonderd metgezellen op uit om hen te treffen. Toen deze clans de gelovigen in levenden lijve voor zich zagen, werden ze door angst bevangen en trokken zij zich terug.

Kort daarna verrichtten de gelovigen samen het *zohr*-gebed, omdat de tijd daarvoor was aangebroken. De vijanden zagen de gelovigen hun gebed afmaken en betreurden het feit dat ze geen gebruik hadden gemaakt van deze minuten om hen aan te vallen. Echter een van hen zei tegen zijn mensen: “Wees gerust. Het volgende gebed is geliefder bij hen dan hun vaders en hun zonen”. En dus besloten zij om te wachten tot het *‘aṣr*-gebed zou aanbreken.

Precies op dat moment zond *Allāh* *DDjibriël* met de onderstaande openbaring, één die de plannen van de vijanden verpestte:

وَإِذَا كُنْتُمْ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً ۗ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أذىٌ مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ ۗ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا

“En wanneer jij in hun midden bent en hen voorgaat in het gebed, laat een deel van hen bij jou staan en hun wapens bij zich houden. En laat hen dan, wanneer zij hun knieling hebben verricht, achteraan plaatsnemen en laat een andere groep die nog niet heeft gebeden, naar voren komen en met jou bidden en laat hen hun voorzorgsmaatregelen treffen en hun wapens bij zich houden. De ongelovigen zouden graag zien dat jullie je wapens en je bagage veronachtzamen, opdat zij jullie plotseling kunnen overvallen. En als jullie je wapens opzij leggen, omdat jullie last hebben van de regen of omdat jullie

1. Er zijn overleveringen die deze gebeurtenis naar *Khandaq* of *Khaybar* plaatsen. Wij hebben er echter voor gekozen om in navolging van de meerderheid van de geleerden op het terrein van het leven van de Profeet, deze gebeurtenis hier te behandelen.

ziek zijn, treft jullie geen blaam. En neem jullie voorzorgsmaatregelen. *Allāh* heeft waarlijk voor de ongelovigen een vernederende bestraffing bereid”^{1 2}.

Dit type gebed is bekend geworden onder naam *salāt al-khauf*, oftewel het gebed van angst.³ Het was *DDjibriel* persoonlijk die de Profeet leerde hoe dit gebed verricht diende te worden. Het *‘aṣr*-gebed werd die dag dan ook op deze manier verricht. De hoop van de vijand bleek daarom ijdel te zijn. De expeditie, die uiteindelijk vijftien dagen duurde, eindigde met een volledige terugtrekking van de vijanden⁴.

Het volgende verslag wordt gegeven door Abū Mūsā al-Ash‘ari en gaat over deze expeditie: “We begaven ons met de Boodschapper van *Allāh* op militaire expeditie. Zes van ons reden om beurten op een kameel, en onze voeten hadden blaren van het lopen. Ook de mijne: zelfs mijn nagels waren van mijn voeten gevallen. We wikkelden stukken stof om onze voeten, vandaar de naam van de expeditie: *Dzâat ar-Riqâ*”.

Abū Burda, die deze woorden heeft overgeleverd, voegt toe: “Nadat hij dat allemaal had uitgelegd, voelde Abū Mūsā plotseling spijt, hij zei: “Ik heb er niet goed aan gedaan om jullie dit te vertellen”. Hij was bang dat hij wellicht een stukje van de dapperheid die zij hadden getoond omwille van *Allāh* had onthuld”⁵.

Noch armoede noch het gebrek aan de mogelijkheid kon de metgezellen verhinderen hun verplichtingen te vervullen en mee te gaan met de *ddjihaad* op het pad van *Allāh*. En desondanks waren ze uiterst gevoelig, om ook maar enige aanwijzing die zou duiden op de moeilijkheden die zij moesten ondergaan, zouden onthullen. Ze deden dit alleen als het echt noodzakelijk

1. *Qur‘ān: sūra An-Nisā’ (4), aya 102.*

2. Tirmidzi, Tafsīr, 4/3035.

3. Dit is een gebed waarbij de verschillende groepen om beurten het gebed verrichten, geleid door één imam. Deze vorm wordt gebruikt wanneer er ernstig gevaar dreigt, zoals een mogelijke aanval van de vijand. De eerste groep verricht de eerste *raka‘a* als het gebed twee *raka‘āt* heeft, en de eerste twee als het gebed vier *raka‘āt* heeft. Vervolgens verlaat deze groep het gebed om wacht te houden, terwijl de tweede groep de overige *raka‘āt* achter de imam bidt. Ook zij verlaten dan het gebed om wacht te houden. De imam sluit het gebed met de *salām* af. Op dat moment gaat de eerste groep verder met het voltooien van haar gebed, zonder dat ze daarbij uit de *Qur‘ān* reciteert omdat ze *masbuk* (iemand zich na de eerste *raka‘a* aansluit bij een gebed) worden beschouwd. Als zij hun gebed hebben afgemaakt, komt de tweede groep om haar gebed af te maken. Zij reciteren wel omdat zij als *lāhiq* (iemand die het gebed verlaten heeft met een goed excuus, hoewel hij wel het begin heeft meegemaakt) worden gezien. Op deze manier verricht iedereen het gebed en wordt er geen verplichting nagelaten. - Komisyon, *Diyānet İlmihâli*, I, 334; Hamdi Döndüren, *Delilleriyle İslâm İlmihâli*, p.377-378.

4. Ibn Hishâm, III, 214-221; Ibn Sa‘d, II, 61.

5. *Şaḥīḥ Al-Bukhârî, kitâb al-maghâzî (64), ḥadīth 4128.*

was om een positief effect teweeg te brengen, bijvoorbeeld het voorzien in lessen aan anderen, of het bieden van troost aan de onderdrukten.

Tijdens de expeditie vroeg de Profeet om water voor de *wuḍūʿ*. Er was echter geen water aanwezig. De Boodschapper dompelde daarop zijn handen in een emmer met slechts een klein beetje water, waarna uit zijn vingers bronnen van water ontsprongen, zodat er meer dan genoeg water was. Iedere metgezel kon zijn dorst lessen. De emmer was nog steeds vol water, zelfs toen de Profeet zijn handen eruit had gehaald¹.

Op de terugweg van *Dzâat ar-Riqâ* bereikte het moslimleger tegen de middag een beboste vallei. Daar besloot de Boodschapper van *Allâh* om een pauze in te lassen. Ook de metgezellen zochten een plek in de koele schaduw van de bomen. De Profeet was onder een *samura*, een tak vol bladeren, gaan zitten en hing zijn zwaard aan een stronk. Net op het moment dat de metgezellen begonnen weg te dommelen, riep de Profeet hen. Ze renden onmiddellijk naar hem toe en zagen een bedoeïen naast hem staan. “Deze man heeft mijn zwaard gepakt toen ik sliep”, legde de Profeet uit. “Toen ik wakker was, had hij het zwaard in zijn handen, uit zijn schede gehaald. Hij vroeg: “Wie kan jou nu nog redden?” Ik antwoordde drie keer: “*Allâh!*”².

De Profeet strafte de bedoeïen die had geprobeerd om zijn leven te nemen niet, maar nodigde hem uit tot de islam. De bedoeïen, die figuurlijk smolt voor deze grootse manier van reageren, kon na terugkomst niets anders dan tegen zijn stam zeggen: “Ik ben juist teruggekeerd van de beste van de mensheid”³.

Tegen de avond op hun terugreis, besloot de Profeet wederom om te stoppen. Hij vroeg enkele vrijwilligers om de wacht te houden als de rest van de metgezellen zou slapen. Zonder ook maar een moment te wachten, boden `Ammaar ibn Yâsir van de *muhâdjirûn* en `Abbaad ibn Bishr van de *ansâr* zich aan. `Abbaad vroeg toen Ammaar aan welk deel van de nacht hij de voorkeur gaf om wacht te houden. “Het tweede gedeelte van de nacht”, antwoordde `Ammaar.

Vervolgens ging hij liggen en viel in slaap. `Abbaad verrichtte daarop het gebed. Op dat moment sloop een afgodendienaar dichterbij. Hij zag de schaduw van `Abbaad en schoot een pijl af. `Abbaad werd doorboord, maar herpakte zich. Hij verwijderde de pijl en ging verder met het gebed. Dat ontmoedigde de vijandelijke boogschutter niet, hij vuurde zelfs een tweede en een derde pijl af. Beide pijlen troffen doel, maar iedere keer bleef `Abbaad

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-wuḍūʿ* (4), ḥadīth 169; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍāʿil* (43), ḥadīth 2279.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sir* (56), ḥadīth 2910; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍāʿil* (43), ḥadīth 843.

3. Hâkim, III, 31/4322.

staan, verwijderde de pijlen en ging verder met zijn gebed waar hij gebleven was. `Abbaad ging in *rukû`* en *sajda* en maakte de *salât* af met de *salâm*. Pas op dat moment maakte hij `Ammaar wakker: “Wakker worden `Ammaar, ik ben gewond”, zei hij met een zachte stem.

`Ammaar werd direct wakker. De boogschutter voelde dat hij opgemerkt was door de metgezellen en vluchtte. `Abbaad was zwaargewond. “*Subhân Allâh!*”, riep `Ammaar uit. “Waarom heb je me niet bij het eerste schot geroepen?” `Abbaad gaf het volgende antwoord, wat getuigt van zijn liefde voor het gebed: “Ik reciteerde de *Qur`ân* en ik wilde mijn *salât* niet afbreken voor dat ik had gereciteerd. Maar toen de ene na de andere pijl mij raakte, stopte ik met reciteren en boog ik voor de *rukû`*. Indien ik niet had gevreesd dat we deze plaats zouden verliezen terwijl de Boodschapper van *Allâh* had opgedragen om het te beschermen, dan was ik liever doodgegaan dan dat ik mijn recitatie had moeten onderbreken”¹.

Tijdens de terugreis raakte Djâbir voortdurend achterop vanwege zijn zwakke kameel. De Profeet ging naast hem rijden en vroeg hem waarom hij achteropraakte. Djâbir legde het uit en de Profeet prikte zachtjes enkele keren met een stok de kameel. De kameel had nadien zo'n snelheid, dat zij zelfs voor de kameel van de Profeet uit liep.

De Profeet raakte aan de praat met Djâbir en kwam erachter dat hij pas was getrouwd en dat hij daarom schuld had. De Profeet vroeg hem vervolgens wat voor bezit hij had: “Alleen een kameel”, zei Djâbir. De Profeet vroeg Djâbir om de kameel aan hem te verkopen opdat hij zijn schulden kon afbetalen. Djâbir ging akkoord, op voorwaarde dat hij deze mocht blijven berijden totdat ze in Medina waren. Toen ze eenmaal in Medina waren aangekomen, begaf Djâbir zich naar het huis van de Profeet om de kameel te overhandigen. Echter, de Profeet gaf hem niet alleen geld voor de kameel, maar hij gaf de kameel ook direct weer terug bij wijze van cadeau².

Djâbir zelf levert het volgende over: “Toen ik na de genereuze gift van de Boodschapper van *Allâh* terugkeerde, kwam ik een joodse kennis van mij tegen. Ik vertelde hem wat er zojuist was gebeurd. Verbaasd herhaalde de jood keer op keer: “Dus hij betaalde voor de kameel en gaf deze toen terug?” Ik moest hem keer op keer verzekeren dat dat gebeurd was”³. De gelovigen waren zo geraakt door de buitengewone daad van vrijgevigheid van de Profeet, dat zij deze nacht herinnerden als de nacht van de kameel, *layla al-birr*.

1. Abû Dâwûd, *Tahâra*, 78/198; Ahmad, III, 344; Ibn Hishâm, III, 219; Wâqidi, I, 397.

2. *Şaḥīḥ Al-Bukhârî, kitâb al-djihâd wa as-sir* (56), *ḥadīth* 2967; *kitâb al-buyû`* (34), *ḥadīth* 2097; *Şaḥīḥ Muslim, kitâb al-musâqa* (22), *ḥadīth* 3886.

3. Ahmad, III, 303.

6. De kleine Slag bij *Badr* (*dzûl qa`da*, 4 / april 626)

Tijdens de verbale overeenkomst tussen de moslims en de afgodendienaren, die bij *Uhud* werd gesloten, was afgesproken dat ze elkaar een jaar later bij *Badr* opnieuw zouden treffen voor een veldslag. Abū Sufyân twijfelde, maar voelde zich gedwongen zich aan zijn woord te houden. Daarop leidde hij een leger van afgodendienaren tot het punt van *Marr al-Zahrân*, waarna hij door angst werd bevangen. En dus voelde hij zich ook genoodzaakt om terug te keren naar Mekka.

Hij wilde zijn trots niet schaden, dus zond hij een boodschapper naar Medina dat hij met een enorm leger onderweg was. Hij hoopte dat dit de gelovigen zou afschrikken, zodat ze niet zouden komen opdagen en dat hij dan de overhand zou voeren en met opgeheven hoofd kon terugkeren.

Echter, ondanks alles had de Boodschapper van *Allāh* zich al lang en breed voorbereid op een veldslag en had hij de metgezellen ook opgedragen om mee te gaan. De Boodschapper wist hoe bang Abū Sufyân was. Abū Sufyân probeerde echter uit alle macht de gelovigen bang te maken in de hoop dat ze dan zouden vertrekken. Hij kwam met ondenkbare leugens en stelde zelfs dat een strijd tragische gevolgen voor de gelovigen zou hebben.

Zijn inspanningen, ondersteund door propaganda van de hypocrieten, waren niet geheel aan dovemansoren gericht. Enkele metgezellen begonnen te twifelen of het aangaan van de strijd wel het beste was om te doen. De Profeet zei vervolgens: “Bij *Allāh*, in Wiens Hand mijn leven is: zelfs als niemand mij volgt, dan zal ik alleen gaan!” *Allāh* hielp de gelovigen vervolgens door hun harten te versterken¹.

Het moslimleger bereikte uiteindelijk *Badr*, maar er was geen spoor te herkennen van de vijand. Er was alleen een kleine markt. En dus zat er voor de moslims niets anders op dan een beetje handel te drijven. De Profeet en de metgezellen wachtten acht dagen bij *Badr*, voor het geval de vijand toch zou komen opdagen, maar de situatie veranderde niet. De gelovigen keerden terug naar Medina met de winst die zij op de markt hadden gemaakt.²

De moed die de gelovigen tijdens dit voorval hadden getoond, wordt in de *Qur`ān* geprezen:

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ
فَاتَّقُوا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ إِذْ أَنْعَمَ عَلَيْكُمْ وَارْجِعُوا إِلَى اللَّهِ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ

1. Ibn Sa'd, II, 59; Wāqidi, I, 386-387.

2. Ibn Hishām, III, 221; Ibn Sa'd, II, 59; Wāqidi, I, 384-389.

“Voor degenen tegen wie de mensen zeiden: “Waarlijk hebben mensen zich tegen jullie gegroepeerd, vrees hen dus”, versterkte dit hun geloof en zij antwoordden: “*Allāh* is toereikend voor ons en Hij is een uitstekende Beschermer”.

Dus keerden zij met de gunst en de genade van *Allāh* terug, geen kwaad had hen aangeraakt en zij volgden *Allāh*'s welbehagen; en *Allāh* is de Heer van enorme overvloed”¹.

Volgens de overlevering van ‘Abdullah ibn Abbaas was het de Profeet Ibrāhīm die als eerste zei ‘*Allāh* is toereikend voor ons en Hij is een uitstekende Beschermer’. Dit gebeurde voordat hij in het vuur werd gegooid. Het was de Profeet Mohammed die deze woorden herhaalde toen hij hoorde dat de afgodendienaren zich in groten getale hadden verzameld. De *īmān* van de metgezellen nam daarop toe, en zij herhaalden de woorden van *Allāh*. Daarmee toonden ze een perfect vertrouwen in *Allāh* te koesteren².

---

1. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), aya 173-174.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), ḥadīth 4563-4564.

Hoofdstuk 16 Het vijfde jaar na de *hidjra*

1. De bekering van Salmaan el-Fârisi en zijn in vrijheidstelling

Salmaan el-Fârisi, oftewel de Pers, was een voormalige slaaf van een jood uit Medina. Hij vertelt zijn bewogen reis, die eindigde in zijn bekering tot de islam, aan Ibn ‘Abbās: “Ik woonde in Jayy, een dorpje in Isfahan. Mijn vader behoorde tot de vooraanstaande inwoners van dat dorpje. Ik was zijn meest dierbare bezit in zijn leven; hij hield ongelofelijk veel van mij, waardoor hij mij altijd in de gaten hield. Hij hield mij altijd thuis, als een dochter, en stond me nauwelijks toe om naar buiten te gaan. Ik ging zo op in het Magean geloof van mijn vader, dat ik zelfs de plicht op mij nam om het vuur in de tempel zelf aan te steken en te voeden. Ik stond niet toe dat het vuur ook maar even zou smeulen.

Mijn vader had ook een grote boerderij. Op een dag was hij druk bezig met een een of andere constructie, toen hij tegen mij zei: “Mijn zoon, ik zal de hele dag bezig zijn met dit werk en ik kan dus niet naar de boerderij gaan. Het is beter als jij vandaag gaat.” Vervolgens vertelde hij welke spullen ik mee diende te nemen en voegde daaraan toe: “Blijf daar niet langer dan strikt noodzakelijk, omdat ik mij anders zorgen maak over waar je uithangt. Dan kan ik me niet concentreren en dan krijg ik mijn werk niet af!”

En dus vertrok ik naar de boerderij. Onderweg kwam ik een soort christelijke kerk tegen. Ik naderde en hoorde stemmen in de kerk. Het leek erop alsof ze aan het bidden waren, maar ik wist het niet zeker, omdat mijn vader mij al heel mijn leven binnen had gehouden. En dus kon ik niet zeker weten wat ze binnen aan het doen waren. Ik keek een tijdje naar hen. Aan het eind dacht ik bij mijzelf: ‘Voorwaar, hun religie lijkt beter dan die van ons.’ Ik ging niet weg bij de kerk, tot zonsondergang. Ik ging uiteindelijk helemaal niet meer naar de boerderij. Ik wilde meer weten en ik vroeg hun waar ik meer over hun religie kon vinden, in authentieke vorm. “In Damascus”, antwoordden zij.

De zon was inmiddels volledig ondergegaan en ik keerde terug naar mijn vader die, naar bleek, al zijn werk terzijde had geschoven en mensen er opuit had gestuurd om naar mij te zoeken. Toen hij mij zag, riep hij uit: “Waar was je?! Heb ik je niet gezegd wat je moest doen?!” “Ik kwam mensen tegen die aan het bidden waren in een kerk, vader”, begon ik uit te leggen. “Ik werd zo geraakt door wat ik hen zag doen, dat ik nauwelijks door had dat de zon al onder was gegaan toen ik bij hen wegging!” “Er is niets in die religie

dat jou kan baten”, sprak hij mij tegen. “Dat wat bij jou is, en afkomstig is van jouw voorvaderen, is veel beter!”

Bezorgd dat ik weg zou lopen en naar hen toe zou gaan, deed mijn vader mij enkelbanden om en sloot hij me op in huis. Echter, door middel van een kennis wist ik uiteindelijk een boodschap te sturen naar iemand van de kerk. Ik vroeg hen of ze mij op de hoogte konden brengen als er een karavaan uit Damascus zou aankomen. Na een tijdje bereikte mij het nieuws dat een christelijke karavaan uit Damascus was gearriveerd.

Op een of andere manier was ik in staat om mijzelf te bevrijden van de ijzeren enkelbanden en vervolgens rende ik naar de kerk, waar ik me bij de karavaan naar Damascus aansloot. Een hele tijd later bereikten we Damascus. Daar zocht ik naar de meest geleerde persoon van de stad. De lokale bevolking wees me in de richting van de bisschop van een kerk. Zodra ik hem zag, haastte ik mij naar hem toe. Op dat moment bevond de bisschop zich buiten de kerk. “Ik wil deze religie binnentreden”, smeekte ik. “Ik wil bij jou blijven, mijn diensten aan de kerk aanbieden, het christendom van jou leren en aan jou zijde aanbidden.” “Kom binnen”, zei hij.

Ik trad de kerk binnen en mijn tijd was daar begonnen. Na verloop van tijd kwam ik erachter, dat de Bisschop van Damascus niet zo’n goede man was als de mensen dachten dat hij was. Hij moedigde de kerkgangers aan om geld te geven voor de armen, maar hij verzamelde het enkel wat hij ophaalde. Op een dag zag ik dat hij in totaal zeven potten goud en zilver had opgespaard. Mijn woede groeide met de dag, maar al snel overleed de bisschop. De kerkgangers verzamelden zich om de laatste eer te bewijzen. Op dat moment stapte ik naar voren en deed alle misstappen van de bisschop uit de doeken. “Hij was een slechte man”, zei ik tegen hen. “Hij moedigde jullie aan om liefdadigheid te geven, maar hij spaarde alles op voor eigen gewin. Hij gaf geen cent aan de armen!” “Hoe weet jij dat?”, vroegen zij achterdochtig. “Ik kan jullie laten zien waar hij zijn schatten bewaarde”, antwoordde ik. Ze pakten in totaal zeven potten met goud en zilver, op de plek die ik hun liet zien. “We zullen hem nooit begraven, dat zweren we!”, schreeuwden ze woedend. En zij hielden zich aan hun belofte: in plaats van hem te begraven hingen ze hem op en stenigden ze hem.

Ter vervanging verscheen er een andere bisschop. Hij was anders. Tot op de dag vandaag ken ik geen enkele persoon, op degenen die de vijf gebeden verrichten na, die minder van deze wereld en meer van het Hiernamaals hield en die dag en nacht aanbeddingen verricht dan hij. Toen hij op zijn sterfbed lag, zei ik tegen hem: “Ik ben al die tijd met jou geweest en ik heb nog nooit zoveel van iemand gehouden als ik van jou heb gehouden. Nu is jouw tijd gekomen. Welk advies geef je mij, naar wie moet ik gaan?” “Ik ken

niemand die hetzelfde pad volgt als ikzelf, mijn vriend”, fluisterde hij. “De vromen zijn uitgestorven. Degenen die leven hebben de eeuwige waarheden van de religie verdraaid en velen van hen hebben die zelfs verlaten. Echter, nu ik er over nadenk, er is een man in Mosul die hetzelfde pad bewandelt als ik. Het is beter wanneer je naar hem gaat”.

Nadat deze kwetsbare man was overleden, vertrok ik naar Mosul en vond ik zijn vriend. Ook hij overleed, en op zijn verzoek ging ik naar Nusaybin en vanaf daar naar Ammuriya (dichtbij Eskishehir). Daar verkreeg ik zelfs een beetje rijkdom, in de vorm van enkele koeien en schapen. Maar uiteindelijk verscheen de dood ook bij de man in Ammuriya. “Eerlijk mijn vriend, ik ken niemand op ons pad die ik jou kan aanbevelen. Niemand bevindt zich op hetzelfde pad. Echter, het tijdperk van de Profeet van het Laatste Uur is nabij; ik voel zijn schaduw. Die profeet zal op de lijn van de religie van Ibrāhīm zitten. Hij zal in het land van de Arabieren zijn en migreren naar een stad met dadelpalmen. Deze is gelegen tussen twee rotsachtige gebieden. Hij zal giften aannemen, maar hij zal de liefdadigheid niet aanraken. Hij zal het zegel van het profeetschap tussen zijn schouderbladen dragen. Indien je de middelen hebt om daar nu naar toe te gaan, ga dan en wacht geen moment!”

Uiteindelijk stierf ook hij. Het was de wil van *Allāh* dat ik daar nog iets langer bleef. Vervolgens leerde ik enkele kooplui van de *Kalb*-clan kennen. Ik bood hun mijn schapen en koeien aan, in ruil voor de belofte dat zij mij mee zouden nemen naar Arabië. Ze accepteerden mijn aanbod en namen mij met hen mee. Echter, toen wij de *Qura*-vallei bereikten verraadden ze mij en verkochten ze mij als slaaf aan een jood. Ik moest een tijdje bij die jood blijven.

De vallei stond vol met dadelpalmen, waardoor ik mij afvroeg of ik in de stad was aangekomen die mijn meester mij had beschreven. Al hoewel ik die hoop had, was ik in mijn hart nog niet volledig overtuigd. Op een dag tijdens mijn verblijf in de *Qura*-vallei kocht de neef van de jood, die tot de *Banū Quraydza*-stam behoorde mij, en hij nam mij mee naar Medina.

Bij *Allāh*, op het moment dat ik Medina zag, wist ik dat dit de stad was die mijn meester in Ammuriya had beschreven. Mijn hart kwam tot rust en ik begon te wachten op de Profeet van het Laatste Uur. Ik had op dat moment niet door dat de Boodschapper van *Allāh* allang was gekomen en nog in Mekka woonde. Geheel in beslag genomen door de verantwoordelijkheden en werkzaamheden die ik als slaaf had, had ik noot iets over hem gehoord. Ik had niet eens door dat hij naar Medina was gemigreerd.

Op een dag zat ik in een dadelboom te werken, en onder de dadelboom zat mijn meester. Zijn neef kwam schreeuwend naar hem toe: “Vervloekt

zijn de *Aus* en *Khazradj*! Ze hebben zich in het dorp *Quba* verzameld rondom een man die zij een profeet noemen!” Ik begon zo hevig te trillen toen ik zijn woorden hoorde, dat ik bijna op mijn meester viel. “Wat zei je? Wat zei je?” vroeg ik herhaaldelijk, terwijl ik uit de boom klom. Mijn meester was echter boos, sloeg mij krachtig en riep uit: “Wat is er met jou? Bemoei je met je eigen zaken!”. “Er is niets aan de hand”, zei ik. “Ik wilde alleen weten of ik hem goed had gehoord.

De volgende avond kon ik naar *Quba*, naar de Boodschapper van *Allāh* gaan. Ik nam wat voedsel met mij mee dat ik had weten te bewaren. Mijn eerste woorden tegen hem waren: “Ik hoor dat u een vrome man bent en dat u behoeftige vrienden bij u hebt. Ik heb hier wat voedsel dat ik als liefdadigheid heb bewaard. Toen ik van uw situatie hoorde, dacht ik dat jullie het wellicht meer nodig konden hebben dan ik”.

En dus bood ik het aan de Boodschapper van *Allāh*. “Hier, tast toe”, zei de Boodschapper van *Allāh* tegen zijn metgezellen, maar zelf raakte hij het voedsel met nog geen vinger aan. “Dat is alvast één”, dacht ik bij mijzelf. Ik ging vervolgens terug naar Medina. Ik spaarde weer wat voedsel. Ondertussen arriveerde de Boodschapper van *Allāh* in Medina en ik bezocht hem nog een keer. “Ik heb gemerkt dat u geen liefdadigheid aanneemt, maar dit is een gift die ik voor u heb gemaakt”, zei ik tegen hem. Dit keer at de Boodschapper van *Allāh* ervan en spoorde hij de metgezellen aan hetzelfde te doen. “Dat is twee”, dacht ik bij mijzelf.

Daarna bezocht ik de Boodschapper van *Allāh* op de begraafplaats *Bûqi al-Gharqad*: er was een begrafenis van een metgezel. De Boodschapper van *Allāh* zat tussen zijn metgezellen en droeg twee kleden die hem volledig bedekten. Ik groette hem voordat ik achter hem langs liep, in de hoop dat ik wellicht het zegel van het profeetschap zou kunnen zien, dat mijn meester in Ammuriya had beschreven. De boodschapper van *Allāh* voelde mijn intentie aan en liet het kleed op zijn rug een klein beetje zakken. Ik herkende het zegel direct! Ik viel over hem heen, omhelsde hem en begon te huilen. “Kom deze kant op”, zei de Boodschapper van *Allāh*. En dus ging ik aan die kant bij hem zitten”.

Salmaan stopte en zei tegen Ibn ‘Abbās: “Ik legde vervolgens aan de Boodschapper van *Allāh* uit wat ik allemaal had moeten ondergaan, zoals ik dat ook aan jou heb verteld”. Dat de metgezellen mijn verhaal ook hoorden, deed de Boodschapper van *Allāh* deugd. Het was de slavernij die Salmaan er altijd van had weerhouden om deel te nemen aan de veldslagen zoals die van *Badr* en *Uhud*”¹.

1. Ahmad, V, 441-444; Ibn Hishām; I, 233-242; Ibn Sa`d, IV, 75-80.

Salmaan was nu verenigd met de Profeet naar wie hij al heel zijn leven op zoek was geweest. Zijn enige verlangen was om altijd in de nabijheid van de Profeet te zijn en hem van dienst te zijn. De Boodschapper zag de gedrevenheid van Salmaan en stelde hem voor dat hij een overeenkomst met zijn meester aanging waarbij het mogelijk was dat hij zijn vrijheid zou terugkrijgen. De jood ging er uiteindelijk mee akkoord om Salmaan vrij te laten, op voorwaarde dat hij driehonderd dadelpalmen zou planten, inclusief het graven van de kuilen. Daarnaast verlangde hij veertig *uqiyya'* aan goud. De Profeet beval vervolgens de metgezellen om Salmaan te helpen bij het voldoen aan deze voorwaarden. Ze droegen allen bij al naar gelang hun mogelijkheden bij. Binnen korte tijd waren de jonge boompjes die Salmaan nodig had, verzameld. “Graaf de kuilen voor deze bomen, Salmaan”, zei de Boodschapper van *Allāh*. “Als je klaar bent, roep mij dan, dan plant ik deze boompjes met mijn eigen handen.”

Salmaan vertelt het als volgt: “Met de hulp van mijn vrienden begon ik de kuilen voor de dadelboompjes te graven. Toen we klaar waren, informeerde ik de Boodschapper van *Allāh* en keerde ik met hem terug naar het veld waar de bomen geplant dienden te worden. Wij gaven hem de boompjes aan, en hij plantte ze. Bij *Allāh*, in Wiens Hand mijn leven ligt, er was geen enkele boom die niet opbloeide. Ik had daarmee aan één deel van de overeenkomst voldaan. Het zou bijna een jaar duren voordat de eerste dadels aan de takken van de boompjes hingen.

Niet lang daarna keerde de Boodschapper van *Allāh* met buit terug van een veldslag. Onderdeel van de buit was een goudklomp zo groot als een ei. Hij liet mij halen. Toen ik bij hem kwam, zei hij: “Neem dit Salmaan, en betaal je schuld af!” “Hoe kan een kleine klomp genoeg zijn om mijn schulden af te betalen, o Boodschapper van *Allāh*?”, vroeg ik. Hij nam vervolgens de goudklomp en wreef het voorzichtig over zijn tong. Vervolgens zei hij: “Neem dit. *Allāh* zal hiermee jouw schulden afbetalen.” Ik nam de goudklomp, zoals opgedragen, mee naar de jood. Bij *Allāh*, deze woog exact veertig *uqiyya*. Het goud was zo gezegend, dat als de berg *Uhud* zich aan de andere kant van de weegschaal had bevondene, deze lichter zou zijn geweest”.

Nadat Salmaan zijn vrijheid herkregen had, nam hij actief deel aan de Slag vande *Khandaq*. Daarnaast bleef hij in alle volgende veldslagen niet achterwege.² Salmaan was zo geliefd bij de andere metgezellen dat zowel de *ansār* als de *muhādjirūn* hem als een van hen beschouwden. En het grootste

1. Een *uqiyya* komt ongeveer overeen met 128 gram.

2. Ahmad, V, 443-444; Ibn Asir, *Usd'ul-Ghâba*, II, 419; Ibn Abdilber, II, 634-638.

compliment aan zijn adres kwam zonder meer van de Profeet zelf, die zei: “Salmaan is een van ons; van *Ahl al-bayt*.”¹

Het doen en laten van de gevierde Salmaan door zijn leven heen, reflecteert de schoonheden van de islamitische ethiek. Het is een voorbeeld voor anderen om na te streven. Men hoeft zich slechts de volgende voorbeelden te herinneren: de islamitische staat regeerde over uitgestrekte stukken land en Salmaan, eerst een slaaf van een jood, was nu tot gouverneur van Madâ'in benoemd. Het was een plek waar eens de Sassaniden regeerden. Een man uit Damascus, van de *Taym*-clan, arriveerde op een dag in Madâ'in. Hij had een zak vijgen bij zich. Hij herkende Salmaan niet, wat voor een groot deel kwam omdat deze een bescheiden wollen mantel droeg.

Hij riep naar Salmaan en zei: “Kom en draag deze zak.” Zonder een woord te zeggen plaatste hij de zak op zijn schouder en droeg haar. Echter, in tegenstelling tot de man uit Damascus herkende de lokale bevolking Salmaan wel. “De man die jouw lading draagt is een gouverneur!”, zeiden ze tegen hem. Beschaamd verontschuldigde de man zich en smeekte hem om vergiffenis omdat hij hem niet had herkend. “Er is niets aan de hand”, sprak Salmaan verzoenend. “Ik zal de zak dragen naar jij wil dat ik haar zal dragen”².

2. Het opheffen van adoptie

Zayd, die als een kind voorafgaand aan het profeetschap aan de Profeet en zijn vrouw Khadīdja was gegeven, werd door de Boodschapper van *Allāh* vrijgelaten. Echter, Zayd wenste liever in het huis van de Profeet te blijven wonen, dan dat hij zou terugkeren naar zijn vader. En dus adopteerde de Profeet hem.

Omdat de Profeet zoveel van Zayd hield, liet hij hem eerst trouwen met Umm Ayman, eveneens een voormalige slavin, vrijgelaten door de Profeet. Daarna trouwde hij met Zaynab bint Djahsh, de dochter van een tante van de Profeet. Hoewel Zaynab in eerste instantie terughoudend was ten aanzien van een huwelijk met Zayd, werd de wens van de Profeet bekrachtigd met de *aya*:

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

“[...] Voor *Allāh* is de meest edelmoedige waarlijk de meest godsbewuste onder jullie. [...]”³

1. Ibn Hishām, III, 241.

2. Ibn Sa'd, IV, 88.

3. *Qur'ān*: sūra Al-Ḥudjūrāt (49), aya 13.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا

“En het past een gelovige man of een gelovige vrouw niet, wanneer *Allāh* en Zijn Boodschapper over een zaak beslist hebben, dat er voor hen een (andere) keuze zou zijn in die zaak. En wie niet gehoorzaam is aan *Allāh* en Zijn Boodschapper, is zeker op een duidelijke manier afgedwaald”¹.

Echter, Zaynab's hart geraakte niet warm voor Zayd en als een gevolg daarvan duurde het niet lang na hun huwelijk dat zij al van hem dreigde te scheiden. Ook Zayd had zo zijn klachten over Zaynab. Toen hij zijn hart luchtte bij de Profeet over zijn huwelijksproblemen, was het advies van de Profeet: “Blijf bij jouw vrouw en vrees *Allāh*!”

Geïnformeerd door een goddelijke openbaring was de Profeet er inmiddels achter gekomen dat Zaynab uiteindelijk met hem zou trouwen. Echter, vanwege de mogelijke protesten van de hypocrieten, die een storm van kritiek zouden ontketenen met teksten als ‘Mohammed is met de ex-vrouw van zijn geadopteerde zoon getrouwd’ hield hij dit nog geheim. In die tijd verkregen geadopteerde kinderen namelijk dezelfde status als natuurlijke kinderen. Ze kregen dan ook de naam van de vader en eveneens hun eigen aandeel in de erfenis.

Niet lang daarna scheidden Zayd en Zaynab, gevolgd door nog een openbaring. Waarin *Allāh* beval dat de Profeet met Zaynab moest trouwen. Dit betekende dat de Profeet de eerste was die een bevel uitvoerde dat uiteindelijk zou leiden tot de beëindiging van de vorm van adoptie zoals deze in die tijd gebruikelijk was.

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا

“En gedenk, toen jij tegen hem, aan wie *Allāh* gunsten had bewezen en aan wie jij ook gunsten had bewezen, zei: “Behoud jouw echtgenote voor jezelf en vrees *Allāh*”. Jij verborg in jouw hart wat *Allāh* aan het licht zou brengen en jij vreesde de mensen, terwijl *Allāh* er meer recht op heeft dat jij Hem zou vrezen. Toen Zayd van haar scheidde, hebben Wij haar met jou in de echt verbonden, zodat er voor de gelovigen geen bezwaar zou zijn ten opzichte van de vrouwen van hun geadopteerde zonen, wanneer zij de huwelijksband, verbroken hebben. *Allāh*'s opdracht(en) wordt immer uitgevoerd”².

1. *Qur'ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 36.

2. *Ibid.*, aya 37.

Zaynab, wiens huwelijk met de Profeet door middel van een bevel van *Allāh* tot stand was gekomen, sprak altijd haar tevredenheid uit met de woorden: "Het was mijn Heer die mij heeft uitgehuwelijkt!"¹. Echter, het voorval zorgde voor kwade geruchten onder de hypocrieten. Zij uitten kritiek op de Profeet over wat zij noemden het trouwen met de voormalige vrouw van zijn zoon. Het antwoord daarop kwam direct uit de *Qur'ān*:

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

"Mohammed is niet de vader van één van jullie mannen, maar hij is de Boodschapper van *Allāh* en het Zegel van de profeten; en *Allāh* heeft waarlijk kennis van alle dingen"².

De gebeurtenis maakte op deze manier een einde aan de praktijk van adoptie zoals die in het Tijdperk van Onwetendheid normaal was.

De beschuldigingen die door hedendaagse hypocrieten worden geuit, komen er op neer dat de Profeet zich voelde aangetrokken tot de schoonheid van Zaynab. Zij stellen dat dit de reden was voor het huwelijk. Zaynab was echter een nicht van de Profeet, zij was de dochter van zijn tante. Dat hield in dat hij haar daarvoor al meerdere keren had gezien. Als hij al de intentie had om met haar te trouwen, dan had hij dat kunnen doen voordat hij haar aan Zayd voorstelde. Zaynab zou daar geen bezwaar tegen hebben gemaakt.

De simpele, lege zielen die huwelijk alleen bezien vanuit een perspectief van lust zullen nooit de diepere betekenis van de huwelijken van de Profeet begrijpen. De vooroordelen waar hun hoofden vol mee zitten, alsmede de egoïstische neigingen die hun harten hebben, reflecteren alleen hun sinistere en donkere wereldbeeld.

De Boodschapper van *Allāh* bracht de eerste 24 jaar van zijn huwelijksleven, de jaren waarin hij jong was, door met Khadīdja. De huwelijken die hij daarna aanging, zijn zuiver op basis van bepaalde overwegingen gesloten, zoals politieke of sociale. Zij vonden alle plaats omwille van de islam. De overgrote meerderheid van deze vrouwen was weduwe en zij waren ouder dan de Profeet. Alleen `Ā'isha was jonger en was nog niet eerder getrouwd geweest. En zelfs dat huwelijk was uiteindelijk belangrijk bij het doorgeven van authentieke islamitische kennis, met name over onderwerpen die voornamelijk vrouwen aangaan.

`Ā'isha was begunstigd met intelligentie en voorzichtigheid, hetgeen haar in staat stelde om alle details omtrent juridische zaken met betrekking tot vrouwen volledig te begrijpen. Ze was een lichtbaken voor vele vrouwen vanwege haar kennis, zelfs na het overlijden van de Profeet,. Dit maakt haar

1. Tirmidzi, Tafsīr, 33/3213.

2. *Qur'ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 40.

tot een van de grote pilaren van het islamitisch recht. Ze was een van de zeven *fuqahā* die boven de andere metgezellen uitstak en het is door middel van haar kennis dat moslima's toegang tot het islamitisch recht verkregen.

Als lust een van de drijfveren van deze huwelijken zou zijn geweest, zoals soms gesteld wordt, dan zou de Profeet de jaren waarin hij fysiek zijn hoogtepunt kende, niet bij Khadīdja hebben doorgebracht, die ook nog eens vijftien jaar ouder was dan hijzelf. Nog afgezien van het feit dat zij al kinderen had uit een vorig huwelijk. Alleen mensen die wijsheid en bewustzijn hebben kunnen de logica van *īmān* inzien. Alleen zij waarden de subtiele wijsheid die meespeelde in deze huwelijken, maar ook de doelen die deze dienden.

3. Het bevel om te bedekken: *hidjaab*

Voor de komst van de islam hadden de Arabieren niet zoiets als een *hidjaab*. Het was een situatie die ook tijdens de eerste jaren van de islam bleef bestaan. Echter, afgaand op het principe van geleidelijkheid waarvan eerder ook sprake was met betrekking tot het verbod op alcohol en gokken, werd duidelijk dat de introductie van de *hidjaab* niet lang zou uitblijven.

De *aya* die de *hidjaab* verplicht stelde werd uiteindelijk geopenbaard en verhoogde de status van vrouwen aangezien zij hun eer en waardigheid beschermde. Vrouwen werden het toonbeeld van kuisheid en werden voorzien van een waardige identiteit. De *hidjaab* gaat echter niet alleen over vrouwen, zij gaat ook over mannen. Het vers houdt zowel mannen als vrouwen verantwoordelijk:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ
 وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۗ وَلْيَضْرِبْنَ
 بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۗ

“Zeg tegen de gelovige mannen dat zij hun blik(ken) neerslaan en dat zij hun (seksuele) verlangens beheersen. Dat is zuiverder voor hen. *Allāh* is waarlijk op de hoogte van wat zij doen.

En zeg tegen de gelovige vrouwen (ook) dat zij hun blik(ken) neerslaan en hun kuisheid bewaren, en dat zij hun aantrekkelijkheden niet tonen behalve wat ervan zichtbaar is; en laat hen hun hoofdbedekking over hun boezem dragen. [...]”¹.

Het bedekken beschermt de vrouw. Door middel van de *hidjaab* creëert de vrouw een aura van elegantie en waardigheid. Onbedekt vormt zij juist

1. *Qur’ān: sūra An-Nūr (24), aya 30-31.*

een middel tot het opwekken van lustgevoelens. Dit tast haar karakter en haar waardigheid aan, het tast de eer van het moederschap aan.

Het verschil tussen de ziel van de man en die van de vrouw dient hier te worden toegelicht. Het is een verschil dat haar oorsprong kent in de schepping en voortkomt uit de verschillende rollen die *Allāh* de mens in de schepping heeft gegeven. De manieren van bedekken bij een man en een vrouw verschillen. Vergeleken met mannen hebben vrouwen meer charme en zijn zij aantrekkelijker. Een vrouw die afstand neemt van de *hidjaab* en zich overgeeft aan de ‘losse’ normen van een maatschappij, ruïneert haar eigen elegantie en eer. Aan de eigenschap van het moederschap, die haar specifiek toebehoort, wordt dan eveneens schade berokkend. De *hidjaab* is een middel om dit te voorkomen, haar charmes zijn dan alleen voorbestemd voor haar man.

Tussen mannen en vrouwen bestaat er een natuurlijke, onveranderlijke neiging, die ertoe leidt om de goddelijke grenzen te overtreden, waardoor er een morele ramp kan ontstaan, indien men zich niet aan het bevel van *hidjaab* houdt. Het gehoorzamen is nodig om het succes van de komende generaties te garanderen. *Allāh* zegt:

وَلَا تَقْرُبُوا الزِّنَاۗءَ ۖ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا

“En kom niet in de nabijheid van overspel; want het is een gruwelijk iets en een slechte manier van doen.”¹

Het sluiten van de deuren naar overspel wordt mogelijk als men zich vasthoudt aan de *hidjaab*. Het betekent dat men geen basis voor overspel moet creëren: dit is een absolute bepaling. Daarbij dient gezegd te worden dat de islam de vrouwen die ‘minder’ aantrekkelijk of veel ouder zijn, opdraagt om zich op dezelfde wijze te bedekken. Dit komt omdat de islam de ‘vrouwelijke’ waardigheid van iedere vrouw beschermt.

De islam, een religie die de bepalingen voor de mens slaat overeenstemmen met de natuurlijke aanleg, neemt ook de noodzakelijkheden van mannelijkheid en vrouwelijkheid in overweging. De Profeet heeft het daarom verboden dat mannen zich gedragen zoals vrouwen en vrouwen zoals mannen.² Daarom moeten vrouwen bijvoorbeeld vrienden zoeken onder de vrome vrouwen; eenieder die met een ander bevriend raakt, neemt haar gewoontes over. Dit is zuiver psychologisch: zodra een vrouw zich alleen in mannelijke kringen begeeft, zal zij bepaalde onmisbare vrouwelijke kenmerken verliezen.

Het imiteren van de manier waarop het andere geslacht zich kleedt is derhalve eveneens verboden. Mannen die zich zoals vrouwen kleden en

1. *Qur’ān: sūra Al-‘Isrā’ (17), aya 32.*

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-libās (77), ḥadīth 5885.*

vrouwen die zich als mannen kleden, zo zweert de Profeet, ontzeggen henzelf de goddelijke Barmhartigheid¹. Het is dus verplicht voor beide geslachten dat zij de waardigheid van beide geslachten afzonderlijk respecteren.

Het imiteren van de manier waarop het andere geslacht zich kleedt, leidt tot dwalingen van het karakter. De dwaling in kledingkeuze heeft na verloop van tijd effect op een persoon en hoe deze zich gedraagt, en dat leidt tot de verwoesting van de natuurlijke aanleg.

4. De *Muraysi*-slag (*Sha'bān-Ramaḍān*, 5 / januari-februari, 627)

Deze slag wordt ook wel die van de *Banū Mustaliq* genoemd, vernoemd naar de stam die, misleid door de Mekkaanse provocatie, een groot leger vormde om daarmee Medina aan te vallen. Toen de Profeet van dit plan hoorde, mobiliseerde hij een leger van zevenhonderd man om hen te treffen. En dus troffen de twee legers elkaar. De Profeet zei tegen 'Umar dat zij moesten zeggen: "Zeg *lā ilāha ilā Allāh* en bescherm je levens en eigendommen!"

Maar de *Banū Mustaliq* weigerde het aanbod niet alleen, ze schoten ook de eerste pijl af waarmee het begin van de Slag werd ingezet². Uiteindelijk, na een kort gevecht, jaagden de moslims deze stam op tot aan de wateren van *Muraysi*. Tien vijandelijke soldaten en een moslim werden gedood. Een enorme hoeveelheid aan buit werd in beslag genomen, en er werden veel krijgsgevangenen gemaakt, waaronder Djuwayriya, de dochter van Hârith. Hârith was een stamleider van *Banū Mustaliq*.

De krijgsgevangenen werden een voor een vrijgelaten in ruil voor losgeld. Djuwayriya behoorde inmiddels toe aan het deel van de buit dat aan Thābit ibn Qays toekwam. Ze deed een formeel verzoek aan de Boodschapper van *Allāh* om losgeld aan te bieden. Ook haar vader, die zich ondertussen in de onderhandelingen had gemengd, smeekte de Profeet. Hij haalde haar edele afkomst aan, ze was immers de dochter van een stamleider, en benadrukte dat zij niet tot slavin zou moeten worden gemaakt, maar dat haar eer en waardigheid dienden te worden beschermd. Hij wees naar enkele kamelen die hij had meegenomen en zei: "Dit is wat ik heb meegenomen, in ruil voor mijn dochter. Alstublieft, laat haar gaan!"

Geheel onverwacht vroeg de Profeet waar de twee kamelen waren die hij niet had meegenomen. Hârith, uit het veld geslagen van verbazing, wist dat

1. Abū Dâwûd, *Libâs*, 28/4098.

2. *Wâqidi*, I, 407.

hij twee kamelen had verborgen in een nabijgelegen vallei. Hij accepteerde op dat moment de islam, evenals de rest van zijn entourage¹.

Vervolgens vroeg de Profeet naar de mening van Djuwayriya. Ze vertelde dat ze de voorkeur had om bij hem te blijven, waardoor de Profeet persoonlijk het losgeld voor haar betaalde en haar vrijliet². De nu vrijgelaten Djuwayriya accepteerde de islam uit eigen wil.

Toen kwam een zegening van *Allāh*: ze had de eer dat zij met de Profeet mocht trouwen, iets wat zij eerder in een droom had aanschouwd. Dit was dan ook de reden dat ze graag bij hem wilde blijven, hoewel ze er ook voor had kunnen kiezen om vrijgekocht te worden door hetgeen haar vader als compensatie had meegenomen.

Toen de metgezellen hoorden dat de Profeet met haar zou trouwen, lieten ze alle familieleden van Djuwayriya vrij omdat ze het ongepast vonden dat familieleden van de Profeet gevangen zouden zitten. ‘Ā’isha heeft later hierover gezegd: “We hebben geen vrouw gezien van haar stam, die belangrijker was dan Djuwayriya. Een honderdtal huishoudens van *Banū Mustaliq* is vrijgelaten vanwege haar”³.

Het is duidelijk dat het huwelijk tussen de Profeet en Djuwayriya politieke redenen had. Dit is ook in overeenstemming met wat *Allāh* in de *Qur’ān* zegt:

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ
إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

“Noch spreekt hij uit (eigen) begeerte.

Het (de *Qur’ān*) is slechts de Goddelijke Openbaring die geopenbaard wordt”⁴.

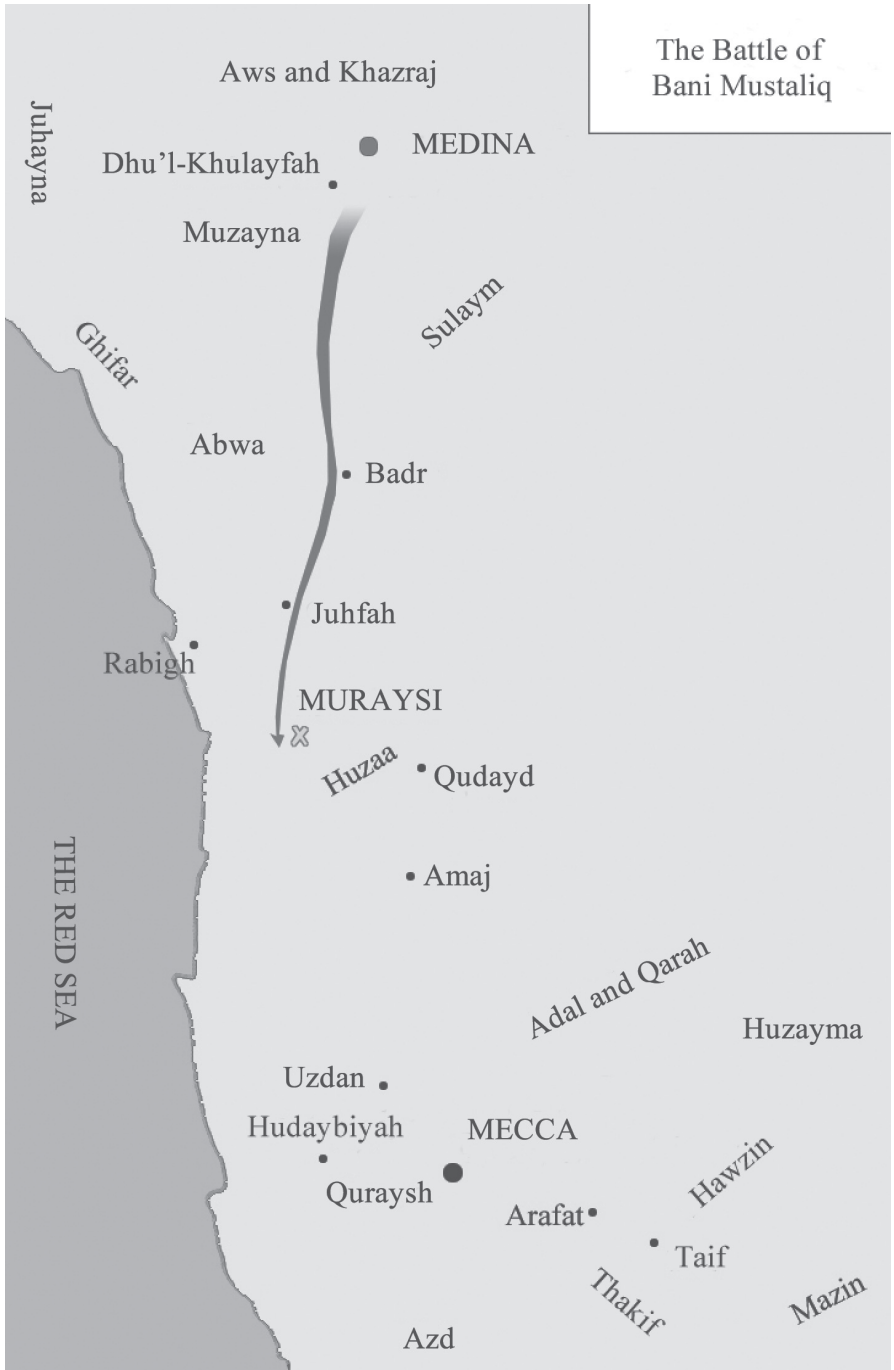
De Profeet sprak niet uit eigen begeerte, maar hij voerde uit wat *Allāh* hem opdroeg. De krijgsgevangenen van *Banū Mustaliq* werden vrijgelaten, konden vrijelijk terugkeren en, belangrijker nog, ze werden allen moslim.

1. Ibn Hishām, III, 340.

2. Ibn Sa’d, VIII, 118.

3. Abū Dâwūd, Itq, 2/3931.

4. *Qur’ān*: sūra An-Najm (53), aya 3-4.

5. Tayammum

‘Ā’isha levert het volgende over: “We waren samen met de Boodschapper van *Allāh* tijdens de expeditie van *Muraysi*. We kwamen bij een plek die bekend staat als *Baydā* en *Dzāt al-djaysh*, toen ik mij realiseerde dat mijn ketting was losgeraakt en was verdwenen. De Boodschapper van *Allāh* bleef daar een tijdje om te zoeken. En dus bleef de rest ook. Er was geen water in de omgeving waar wij waren en, om het nog erger te maken, ons eigen water was op. Sommigen klaagden bij mijn vader Abū Bakr: “Weet jij wat ‘Ā’isha doet? Ze houdt de Boodschapper van *Allāh* en de anderen op, op een plaats waar geen water is, in een tijd dat het water op is!”.

Op het moment dat de Boodschapper van *Allāh* op mijn schoot in slaap gevallen was, kwam Abū Bakr langs. “Je houdt de Boodschapper van *Allāh* en de anderen op! Er is hier geen water en de laatste voorraad is op!”, zei hij vermanend tegen mij. Ik was niet in staat om hem een beetje te laten bedaren, en hij deed mij zelfs een beetje pijn. Ik probeerde niet te bewegen, aangezien de Profeet zijn hoofd op mijn knieën had liggen.

Toen de Boodschapper van *Allāh* de volgende morgen wakker werd, was er nog steeds geen water. Het was op dat moment dat *Allāh* de *aya* van *tayammum* openbaarde:

وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ۗ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

“[...] En als jullie ziek of op reis zijn en één van jullie van het toilet komt, of als je vrouwen hebt aangeraakt (gemeenschap hebt gehad) en jullie geen water vinden, zoek dan je toevlucht tot zuivere aarde en veeg daarmee jullie gezichten en handen af. *Allāh* wenst jullie niet in moeilijkheden te brengen, maar Hij wenst jullie te reinigen en Zijn gunst aan jullie te vervolmaken, opdat jullie dankbaar zullen zijn”¹.

Usayd ibn Khudayr merkte toen op: “De familie van Abū Bakr is slechts een van de vele zegeningen van jouw *umma*.” Toen ik de kameel liet opstaan, vonden we de ketting onder de kameel.”² Usayd prees ook ‘Ā’isha: “Moge *Allāh* jou belonen met het goede, wanneer je een onprettige ervaring hebt, *Allāh* zet het om in iets goeds voor jou en voor de moslims”³.

1. *Qur’ān: sūra Al-Mā’ida* (5), *aya* 6.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tayammum* (7), *ḥadīth* 334; *kitāb faḍā’il ‘aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu ‘alayhi wa sallam* (62), *ḥadīth* 3672.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tayammum* (7), *ḥadīth* 336;

6. Het *ifk*-incident of de laster

Tijdens de terugkeer van de *Muraysi*-slag¹ verliet de zuivere en onschuldige vrouw van de Profeet enigszins de nabijheid van het leger, omwille van een bepaalde behoefte. Tegen de tijd dat zij terugkwam, was het leger echter alweer vertrokken. Aangezien het bevel van de *hidjaab* toen al was geopenbaard, reisde ‘Ā’isha, de moeder der gelovigen, in een *haudadj* die op het zadel van een kameel was geplaatst. Toen het leger besloot te vertrekken, verkeerden de gelovigen dus in de veronderstelling dat ‘Ā’isha in de *haudadj* zat.

In plaats van te proberen het leger in te halen, met als risico dat ze zou verdwalen, bleef ze op de plek waar ze was. Terwijl ze wachtte, dommelde ze weg. Op dat moment werd ze opgemerkt door Safwaan ibn Mo`attal, die tot taak had om degenen die waren achteropgeraakt, te verzamelen. Om zijn aanwezigheid aan `Ā’isha, die nog steeds sliep, kenbaar te maken, reciteerde hij:

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

[...] “Wij behoren waarlijk aan *Allāh* en tot Hem zullen wij terugkeren”².

`Ā’isha werd direct wakker. Zonder ook maar een woord uit te wisselen, liet Safwaan de kameel knielen en besteeg ‘Ā’isha de kameel. Tegen de middag hadden zij de gelovigen ingehaald. Meer dan dat was het niet. Echter, de hypocrieten, die dachten dat zij het ideale moment hadden gevonden om hun kwade bedoelingen te ventileren, hadden iets anders in gedachten. Zij verzonnen de meest walgelijke laster.

“‘Ā’isha heeft zichzelf niet onthouden vanwege de man, en de man niet vanwege ‘Ā’isha”, zeiden ze. ‘Abdullah ibn Ubayy ging zelfs verder in zijn spot en zei tegen de gelovigen: “Daar is de vrouw van jullie Profeet, ze heeft de nacht doorgebracht met een andere man!”. Het geroddel hield al snel het gehele leger in haar greep. Abū Bakr begon te trillen van de enorme pijn die hij voelde. “Bij *Allāh*, zelfs in het Tijdperk van Onwetendheid verkeerden we niet zo erg in laster”, weeklaagde hij.

Safwaan, een geprezen metgezel over wie de Profeet had gezegd ‘ik ken niets dan goeds van hem’, werd verscheurd door verdriet. Voor wat de Profeet betreft, zijn hart was zonder twijfel de plaats waar het meeste verdriet zich had verspreid. Een tijd lang bleef hij alleen binnen en bewaarde hij afstand tot de mensen. Hij had ook een klein onderzoek ingesteld naar de kwestie.

1. Voor iedere slag trok de Profeet lootjes tussen zijn vrouwen om te bepalen wie van hen mee mocht. Dit keer was het ‘Ā’isha.

2. *Qur’ān: sūra Al-Baqara (2), aya 156.*

Er was zelfs niet eens het begin van een beetje bewijs dat erop zou duiden dat ‘Ā’isha schuldig zou zijn. En de hypocrieten konden maar niet stoppen.

‘Ā’isha was de laatste die het gerucht hoorde. Kapot van ondraaglijk verdriet, zo kan men zich voorstellen, wist ze toch tot bedaren te komen. Met toestemming van de Profeet begaf zij zich naar het huis van haar vader om erachter te komen wat er nu allemaal speelde. Toen ze eenmaal de details van de beschuldiging hoorde, was ze gebroken van verdriet.

De Profeet wilde met ‘Ā’isha spreken en dus begaf hij zich naar het huis van Abū Bakr: “Ik heb bepaalde dingen gehoord. Als jij onschuldig bent, dan zal *Allāh* jouw naam zuiveren.” ‘Ā’isha, gevoelig als ze was, voelde een lichte twijfel in de woorden van de Profeet. Ze keek naar haar ouders; maar deze wilden liever stil blijven. Met betraande ogen zei ze de volgende hartbrekende woorden tegen de Profeet: “Bij *Allāh*, ik ben er bijna zeker van dat ook jij de dingen gelooft die je hebt gehoord. Nu, als ik je zou zeggen dat ik onschuldig ben – en *Allāh* weet dat ik onschuldig ben – dan zou je me mogelijk niet geloven. En als ik het tegenovergestelde zou zeggen, dan zou je me mogelijk wel geloven. Maar *Allāh* weet dat ik onschuldig ben. Ik zal daarom wachten op Zijn hulp tegen alles wat er wordt gezegd”.

Na alle geruchten die rondgingen vond het volgende gesprek plaats tussen Abū Ayyūb al-Ansari en zijn vrouw Umm Ayyūb. “Heb je gehoord wat de mensen over ‘Ā’isha zeggen?”, vroeg Umm Ayyūb aan haar echtgenoot. “Ja, en ik twijfel er niet aan dat het allemaal verzonnen leugens zijn”, antwoordde hij. “Zou jij ooit zoiets doen?” “Geen sprake van, ik zou zoiets slechts nooit doen!”, antwoordde Umm Ayyūb. Waarop haar man antwoordde: “Weet dan dat ‘Ā’isha veel vromer is dan jij om zoiets te doen, om zelfs zoiets te overwegen!”¹.

Alleen een openbaring kon nu de kwestie oplossen, en het was niet lang nadien dat *Allāh* een einde maakte aan alle geruchten. Het werd duidelijk dat de woorden niets meer waren dan laster van de hypocrieten. *Allāh* verklaarde ‘Ā’isha niet alleen onschuldig aan alle aantijgingen, de ongefundeerde leugens werden regelrecht teruggeworpen naar de hypocrieten doordat er een bestraffing op hen in het vooruitzicht werd gesteld. Daarbij werden alle onwetenden gewaarschuwd niet door te gaan met ongefundeerde beweringen:

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا
 أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ

1. Ibn Hishām, III, 347; Wāqidi, II, 434.

“Zij die de lastering (van onkuisheid) voortbrachten, behoren waarlijk tot een groep uit jullie midden; beschouw dit niet als slecht voor jullie – integendeel het is goed voor jullie. Elk van hen zal de straf voor de zonde die hij heeft begaan, ontvangen en hij die onder hen het voornaamste deel ervan op zich nam, hem zal een enorme straf ten deel vallen”.

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ

“Waarom hadden de gelovige mannen en vrouwen, toen zij dit hoorden geen goede dunk van zichzelf en hebben (zij niet) gezegd: “Dit is een openlijke lastering?””, en:

لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ

“Waarom brachten zij geen vier getuigen (om dit te bewijzen?) Daar zij geen getuigen hebben meegebracht zijn zij in de ogen van *Allāh* leugenaars”, en:

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“En ware het niet door *Allāh*'s goedgunstigheid en Zijn genade voor jullie in deze wereld en in het Hiernamaals, zo waren jullie vanwege wat jullie hebben begaan door een vreselijke straf getroffen”, en:

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ

“(En gedenk) Toen jullie het (de laster) met jullie tongen overnamen en met jullie monden dat zeiden, waarvan jullie geen kennis bezaten, dachten jullie dat het onbeduidend was, terwijl het in de ogen van *Allāh* iets afschuwelijks was”, en:

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ

“Waarom hebben jullie niet gezegd toen jullie het hoorden: “het betaamt ons niet om erover te spreken. Glorie aan U, dit is een afschuwelijke kwaadsprekerij””, en:

يَعْظُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

“*Allāh* vermaant jullie om nooit tot iets dergelijks terug te vallen als jullie (ware) gelovigen zijn”, en:

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“En *Allāh* legt aan jullie de (Zijn) Boodschap uit; *Allāh* is Alwetend, Alwijs”, en:

إِنَّ الَّذِينَ يُجِبُونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

“Zij die graag willen dat gruweldaden zich onder hen die geloven zouden verspreiden, zullen in deze wereld en in het Hiernamaals een pijnlijke straf ondergaan. En *Allāh* weet (de volle waarheid), terwijl jullie het niet weten”, en:

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رُءُوفٌ رَحِيمٌ

“En ware het niet door *Allāh*'s goedgunstigheid en Zijn genade voor jullie en dat *Allāh* Liefderijk en Genadevol is, (dan zouden jullie verloren zijn gegaan)”, en:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ
وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ

“O jullie die geloven, volg niet de voetstappen van de duivel. En wie de voetstappen van de duivel volgt die zal hij zeker tot onzedelijkheid en het kwade aanzetten. En ware *Allāh*'s goedgunstigheid en Zijn genade er niet voor jullie geweest, dan zou niemand van jullie ooit gelouterd zijn geworden, maar *Allāh* loutert wie Hij wil. En *Allāh* is Alhorend, Alwetend”¹.

De Profeet vertelde het nieuws van de openbaring als eerste aan ‘Ā'isha: “Blijde tijdingen ‘Ā'isha!”, zei hij verheugd! “*Allāh* heeft je onschuld bekend gemaakt”. Nadat ‘Ā'isha eerst haar dank en lof had uitgesproken aan *Allāh*, reageerde zij op (Profeet) Mohammed: “Ik had nooit gedacht dat een openbaring over mij, een hulpeloze dienaar, zou gaan. Ik had alleen gehoopt op een inspiratie in het hart van de Profeet waarmee mijn onschuld zou worden bewezen!”.

Tegen haar vader Abū Bakr, die zijn dochter op haar voorhoofd kuste en haar adviseerde om terug te gaan naar haar echtgenoot, zei ze: “Ik ben niemand anders dankbaar dan *Allāh*, aangezien Hij mijn onschuld bekend heeft gemaakt!”. Daarop glimlachte de Profeet. Een stressvolle situatie, die een maand had geduurd, was hiermee tot een einde gekomen².

De vrouw die het slachtoffer was geworden van een schandelijke lastercampagne, was niemand minder dan de vrouw van de Profeet van *Allāh*, de moeder der gelovigen, de dochter van de beste vriend van de Profeet, en bovenal de meest kuis vrouw van de *umma*. Dit voorval alleen bewijst al hoe sterk de Profeten dienen te zijn bij het doorstaan van beproevingen,

1. *Qur'ān: sūra An-Nūr* (24), aya 11-21.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-shahādāt* (52), ḥadīth 2661; *kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4141; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb at-tauba* (50), ḥadīth 2770; Ahmad, VI, 60, 195.

daarnaast biedt het tot aan het Laatste uur troost aan vals beschuldigde personen.

Nu de *Qur'ān* de eerbare 'Ā'isha zonder enige twijfel had vrijgesproken door de beschuldiging kraakhelder te omschrijven als overduidelijke valsheid en grote laster, wat diende er nog meer tegen de onwetende personen gezegd te worden die doorgingen met de beschuldigingen, omdat zij later heeft deel genomen aan het Djamal-incident? Degenen die de laster hadden verzonnen, werden bestraft in overeenstemming met de bestraffing voor het beschuldigen van een eerbare vrouw van overspel. De lasteraars werden ieder afzonderlijk tachtig keer met een stok geslagen¹.

Volgens Ibn 'Abbās zijn slechts vier personen in de geschiedenis door *Allāh* vrijgesproken: Yūsuf, door middel van de woorden van een getuige onder de vrienden van de vrouw die hem had beschuldigd². Mūsā, die werd vrijgesproken van de roddels ten aanzien van de joden³. Maryam, die vrijgesproken werd door haar zoon als pasgeborene te doen spreken⁴ en 'Ā'isha, door middel van de *ayāt* die tot aan het Laatste Uur zullen worden geciteerd. Er was nog nooit zo'n eloquente bewoording van vrijspraak verschenen, hetgeen duidt op de hoge rang van Zijn Profeet⁵.

Het feit dat de openbaring niet direct was gekomen, bijvoorbeeld op het moment dat de nood het hoogst was, diende om te benadrukken dat de Profeet, ook als de Boodschapper van *Allāh*, geen zeggenschap had over wanneer een openbaring zou komen. Het was dus een beproeving van de oprechtheid van de gelovigen.

Abū Bakr verleende op regelmatige basis hulp aan een arme man genaamd Mistāh. Toen hij bemerkte dat ook Mistāh tot de lasteraars behoorde, zwoer hij dat hij hem en zijn familie nooit meer zou helpen. Toen de hulp aan Mistāh werd stop gezet, kregen hij en zijn familie het erg lastig, waarop *Allāh* openbaarde:

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولِي الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ
وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“En laat hen die bemiddeld zijn en het ruim hebben onder jullie niet ophouden te geven aan verwanten en behoeftigen en aan hen die hun huizen omwille van *Allāh* hebben verlaten. Laten zij vergeven en vergeten. Wensen

1. Ahmad, VI, 35.

2. *Qur'ān*: sūra Yūsuf (12), aya 26-29.

3. *Qur'ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 69 .

4. *Qur'ān*: sūra Maryam (19), aya 29-33.

5. Zamakhshari, IV, 121.

jullie niet dat *Allāh* je zou vergeven? *Allāh* is Vergevingsgezind, Genadevol”¹, en:

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

“En maak niet door jullie eden *Allāh* tot een belemmering om goed te doen en om (Gods)bewust te zijn en vrede te stichten tussen de mensen. En *Allāh* is Alhorend, Alwetend.”²

De bovenstaande *ayāt* vormen het duidelijk bewijs van de genade van *Allāh*, jegens Zijn dienaren. Daarnaast stellen ze ook doelen vast teneinde de eigenschappen van de vrome mensen te verbeteren. “Natuurlijk wil ik dat *Allāh* mij vergeeft”, reageerde Abū Bakr direct toen hij de openbaring hoorde. Vervolgens betaalde hij compensatie (*kaffāra*) voor zijn eed. Daarna hervatte hij de liefdadigheid zoals voordien”³. Abū Bakr liet zich niet tegenhouden liefdadigheid te geven aan een persoon die laster over zijn dochter had verspreid: dit toont aan wat voor een grootse metgezel hij is geweest.

7. ‘Zij zijn de vijand, dus hou hen in de gaten.’

Dit alles vormde echter nog niet het einde van de problemen die de hypocrieten veroorzaakten op de weg terug van de *Muraysi*-slag. Er was een meningsverschil ontstaan tussen twee personen, een van de *ansār* en een van de *muhādjirūn*. ‘Abdullah ibn Ubayy, de leider van de hypocrieten, zag de mogelijkheid om zijn frustratie uit te spreken. Zinspelend op de *muhādjirūn*, zei hij: “Zien jullie nu wat jullie doen? Ze begonnen ons te domineren in onze eigen stad en nu erkennen zij ons niet eens meer! Maar zij zullen zien wat er met hen gebeurt als we terugkomen in Medina. De meest waardevolle mensen zullen de meest zielige uitdrijven!” Zayd ibn Arqam, de vrome gelovige die deze woorden van Ibn Ubayy hoorde, riep uit: “Jij bent de meest zielige van jouw stam! *Allāh* heeft Mohammed tot de meest waardevolle gemaakt!”.

Toen de hypocrieten erachter kwamen dat hun arrogante woorden de Profeet hadden bereikt, matigden ze snel hun toon en beweerden ze dat ze nooit iets dergelijks hadden gezegd. Dit deden ze zo vasthoudend dat ze het deden voorkomen alsof Zayd had gelogen. Echter, ‘Umar had iets anders in gedachten. Hij vroeg toestemming aan de Profeet om de hypocrieten te doden, te beginnen met ‘Abdullah ibn Ubayy. De Profeet toonde zijn vooruitziende blik en voorzichtigheid, toen hij zei: “‘Umar, de mensen die

1. *Qur’ān: sūra An-Nūr* (24), aya 22.

2. *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), aya 224.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4141; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb at-tauba* (50), ḥadīth 2770; Tabari, Tafsīr, II, 546.

niet weten wat er aan de hand is, zullen zeggen dat Mohammed zijn eigen volk doodt. Dus nee, ik zal zoiets niet doen. Zeg tegen de gelovigen dat zij zich voorbereiden om de reis weer te hervatten”.

De gelovigen vervolgden hun weg naar Medina. Ze reisden zonder pauze verder tot de volgende ochtend. Toen in de ochtend de hitte voelbaar werd, beval de Profeet de gelovigen pas om te stoppen. Moe van het lange lopen verspilden de gelovigen geen tijd en vielen ze direct in slaap. De keuze van de Profeet om door te reizen, was bedoeld om te verhinderen, te voorkomen dat de moslims zich nog langer bezig zouden houden met de woorden van ‘Abdullah¹. De strategie die de Profeet volgde toont ons dat hij veel kennis bezat met betrekking tot de menselijke aard.

Al snel verschenen er opeenvolgende openbaringen die de staat van de hypocrieten aantoonde:

إِذَا جَاءَكَ الْمُتَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُتَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ

“Wanneer de huichelaars tot jou komen, zeggen zij: “Wij getuigen dat jij inderdaad de Boodschapper van *Allāh* bent.” *Allāh* weet dat jij waarlijk Zijn Boodschapper bent, en *Allāh* getuigt ervan dat de huichelaars inderdaad leugenaars zijn”, en:

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ؕ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“Zij verschuilen zich achter hun beloften, om zo mensen van *Allāh*’s pad af te keren. Dat wat zij doen is waarlijk slecht”, en:

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ

“Dat komt omdat zij het geloof omhelsden en daarna verwierpen. Daarom zijn hun harten verzegeld en begrijpen zij het niet (meer)”, en:

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ ۖ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ ۗ كَانَتْهُمْ حُشْبٌ مِّنْ سَمْدَةٍ ۚ يُحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۗ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ۗ قَاتِلْهُمْ اللَّهُ ۗ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ

“En wanneer je hen ziet, bevalt hun uiterlijk jou en als zij spreken luister je naar wat zij te zeggen hebben. Zij lijken op opzijgezette balken. Zij denken dat iedere kreet tegen hen gericht is. Zij zijn de vijand, dus houd hen in de gaten. Laat *Allāh* hen vernietigen! Hoe ver zijn zij afgewend (van de Waarheid)!” en :

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَعِزُّوا بِكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَوَّا رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ

1. Ibn Hishām , III, 335-336.

“En wanneer er tegen hen gezegd wordt: “Kom, de Boodschapper van *Allāh* zal voor jullie om vergeving vragen”, dan wenden zij hun hoofden af en jullie zien hen zich hoogmoedig terugtrekken”, en:

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

“Het maakt niet uit of jullie wel of niet voor hen om vergeving vragen, *Allāh* zal hen stellig niet vergeven. *Allāh* leidt waarlijk verdorven personen niet”, en:

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا ۗ وَاللَّهُ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ

“Zij zijn het die zeggen, “Besteed niets aan degenen die met de Boodschapper van *Allāh* zijn, zodat deze weggaan” terwijl aan *Allāh* de schatten van de hemelen en de aarde behoren; maar de huichelaars begrijpen dat niet”, en :

يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنَّا الْأَدْلَ ۗ وَاللَّهُ الْعَزِيزُ الرَّسُولُ ۗ وَالْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ

“Zij zeggen: “Wanneer wij naar Medina terugkeren, zullen de machtigsten de zwakkeren daar zeker uit verdrijven” En (alle) macht behoort aan *Allāh*, Zijn Boodschapper en de gelovigen, maar de huichelaars weten dat niet”¹.

Na de bovenstaande openbaring, riep de Profeet Zayd ibn Arqam bij zich en reciteerde hij voor hem de *ayāt*. “*Allāh* heeft hetgeen je gezegd hebt bevestigd”². Hij pakte Zayd zachtjes bij een oor en zei: “Hier is een jonge man die met zijn oren zijn taken op het pad van *Allāh* vervult”³.

Ironisch genoeg had ‘Abdullah ibn Ubayy een zoon, eveneens met de naam ‘Abdullah, die een vrome moslim was en onafscheidelijk leek van de Profeet. Hij was regelmatig intens verdrietig over hetgeen zijn vader uithaalde, de meest recente ontwikkelingen deden zijn bloed pas echt koken. Hij moest de Profeet zien: “O Boodschapper van *Allāh*”, begon hij. “Als jij dat wil, dan zal ik mijn vader doden!” Echter, de Profeet stond het, zoals was te verwachten, niet toe. Maar hij adviseerde hem wel om goedaardig tegenover hem te blijven en aardig tegen hem te doen zolang hij zich nog te midden van hen, de moslims, bevond.

Desondanks rende ‘Abdullah naar zijn vader, die tussen de rangen van de moslims rond-dwaalde. Hij pakte zijn kameel af en riep: “Ik laat jou geen

1. *Qur’ān: sūra Al-Munāfiqūn* (63), *aya* 1-8.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4900; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb ṣifāt al-munāfiqīn wa aḥkāmihim* (51), *ḥadīth* 2772.

3. Ibn Hishām, III, 336.

centimeter meer bewegen, totdat jij zegt: “De eer en de macht behoren toe aan *Allāh* en Zijn Boodschapper!”. De leider van de hypocrieten was stomverbaasd. Hij kon het niet verkroppen dat zijn eigen zoon dat tegen hem dufde te zeggen, ten overstaan van een menigte toekijkers. “Zul je me niet in Medina laten leven ten aanschouwe van al deze mensen?”. “Niet totdat ik je vandaag, ten overstaan van deze mensen, heb geleerd wie de meest vrome en de meest zielige personen zijn”, antwoordde hij moedig en resoluut. “En als jij daar niet aan toegeeft”, zo voegde hij toe, “dan hak ik je hoofd eraf!”.

De hypocriet kon geen kant op; hij was doodsbang dat zijn zoon ieder woord ervan meende. Hij had geen andere keus dan al zijn eerdere uitspraken terug te nemen, ook al ging dat niet vrijwillig. “Ik geef het toe”, mompelde hij met tegenzin, “dat de eer en de macht aan *Allāh* en Zijn Boodschapper toebehoren”.

De Profeet bad vervolgens tot *Allāh*: “Moge *Allāh* jou namens Zijn Boodschapper en de gelovigen belonen met het goede!” Vervolgens droeg hij hem op om voor zijn vader aan de kant te gaan¹.

De metgezellen hielden zoveel van de Profeet, dat ze het niet konden aanzien als hij ook maar een klein beetje werd gekrenkt. Ieder gebrek aan respect jegens de Profeet maakte hen zo boos, dat ze die persoon wel hadden kunnen doden. Zelfs als de dader hun eigen vader zou zijn.

8. Een grote beproeving en een zware test: de Slag van de Khandaq (*Shawwāl – Dzûl Qa`da*, 5 / maart, 627)

De Slag van de Khandaq was bedoeld om de islamitische staat in Medina van de kaart te vegen. Het is wellicht een van de meest verschrikkelijke oorlogen geweest, die de afgodendienaren met de moslims ooit hebben gevoerd.

Enkele vooraanstaande leden van de verbannen stam *Banû Nadîr* hadden hun toevlucht gezocht in de forten van *Khaybar*. Ze hadden hun zinnen gezet op wraak. Daarop boden ze de *Quraysh* aan om de krachten te bundelen. Maar daar bleef het niet bij; ze stelden zelfs dat hun afgoderij beter was dan de islam. Daarop verklaarde *Allāh*:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ
أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ ۖ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن نَّجِدَ لَهُ تَصِيرًا

1. Ibn Hishâm, III, 334-337; Ibn Sa`d, II, 65; Haythami, IX, 317-318; Zâmakshari, VI, 117.

“Heb jij hen niet gezien aan wie een gedeelte van het Boek werd gegeven ? Zij geloven in allerlei afgoden en duivels en zeggen over de ongelovigen: “Deze worden op een betere weg geleid dan de gelovigen”.

Dit zijn zij die *Allāh* heeft vervloekt en je zult geen helper vinden voor hen die door *Allāh* vervloekt werden”^{1 2}.

Alvast anticiperend op zelfs de kleinste mogelijkheid gingen de afgodendienaren snel in op het aanbod van de joden. Veel stammen op het Arabisch schiereiland voelden zich na *Uhud* gesterkt. De *Quraysh* maakten van die instelling gebruik en bracht een leger van meer dan tienduizend man bijeen³.

De Profeet, die op de hoogte was van het feit dat er een leger werd voorbereid om Medina aan te vallen, consulteerde in een spoedberaad de metgezellen. Hij verzekerde hen dat zij – mits zij zich aan de bevelen van *Allāh* zouden houden – de overwinning zouden verkrijgen. Hij bereidde hen voor op moeilijke tijden die op dat pad zouden komen. De Profeet beval hun om onder iedere omstandigheid, te luisteren naar *Allāh* en Zijn Profeet.

De Profeet werd vervolgens geïnspireerd door *Allāh* om loopgraven te graven rondom Medina. Hij vroeg daarop de hulp van zijn metgezellen: zou het beter zijn om de vijand buiten Medina te treffen, of om de stad van binnenuit te verdedigen? “In Perzië”, zei Salmaan el-Fârisi, “groeven we loopgraven rondom de stad als we een aanval van de vijand verwachtten”.

De woorden van Salmaan, die werden bevestigd door de Profeet, werden vervolgens door alle moslims geaccepteerd⁴. Daarbij kwam dat zij zich herinnerden dat de Profeet ook bij *Uhud* een defensieve oorlog had willen voeren. Met volle overtuiging begonnen ze loopgraven rondom Medina te graven.

Medina was alleen van één zijde te benaderen en dus geschikt om aan te vallen. De andere kanten van de stad waren beschermd doordat de huizen aan elkaar gebouwd waren: het geheel had daarmee een afweer zo goed als de verdediging van een kasteel. De hiaten die er wel waren waren nauw en omgeven door dadelpalmen. Er doorheen trekken was geen optie. De Profeet besloot daarop dat de loopgraven alleen aan de open zijde gegraven dienden te worden. Hij wees een groep van tien metgezellen aan, die ieder afzonderlijk een gedeelte kregen toegewezen. De Profeet vertelde hen

1. *Qur’ān: sūra An-Nisā’ (4), aya 51-52.*

2. Wāhidi, p. 160.

3. Wāqidi, II, 444; Ibn Sa’d, II, 66.

4. Ibn Hishām, III, 231; Wāqidi, II, 445.

exact waar hij de loopgraven wilde hebben: op de lijn tussen de *Shaykhayn*-kastelen naar *Mazâd*.¹

De Profeet hielp daarbij persoonlijk mee. Daarbij bond hij een steen op zijn onderbuik tegen de honger, omdat er een tekort aan voedsel was ontstaan². En toch dankte hij zijn Heer. Barâ ibn `Âzib levert als volgt over: “Ik zag op de dag van *Aḥzâb*³ de Boodschapper van *Allâh* samen met ons de aarde dragen. Hij sprak het gedicht van ‘Abdullah ibn Rawaha uit: “O *Allâh*, zonder Uw leiding hadden wij geen liefdadigheid kunnen geven, of het gebed kunnen verrichten. O *Allâh*, begunstig ons met oprechtheid als wij de vijand treffen; laat onze voeten standvastig zijn. Zij zijn degenen die ons aanvallen: als zij het ons moeilijk willen maken, dan marcheren we vooruit en zullen wij niet vluchten!”. En toen hij zei ‘dan marcheren we vooruit en zullen wij niet vluchten!’, werd zijn stem luider”⁴.

De metgezellen waren in zo’n beproeving verwickeld, dat ze niet in staat waren om te eten. Anas geeft een levendige omschrijving van hun toestand: “Een handje vol gerst werd gebracht en gekookt met bedorven boter. Vervolgens werd het opgediend aan de metgezellen. Ondanks de enorme honger was het voor iedereen onmogelijk om niet de hardheid en vieze smaak van de boter te proeven. Het voedsel had een sterke en onprettige geur”⁵.

Alle moslims, van jong tot oud, namen deel aan het graafwerk. Zayd ibn Thâbit, op dat moment een jongen van vijftien jaar, was op een bepaald moment tijdens zijn werk in slaap gevallen. De metgezellen om hem heen, hadden hem op de rand van de loopgraaf laten slapen. Bij wijze van grap, pakte Umâra ibn Hazm zijn wapens en verstopte deze. Toen Zayd wakker werd en zag dat zijn wapens kwijt waren, raakte hij in paniek. Toen de Profeet dit hoorde, riep hij Zayd bij zich en zei: “Je viel in slaap, slaapkop, en nu zijn je wapens verdwenen!”

Vervolgens vroeg de Profeet aan de anderen: “Weet iemand waar de wapens van deze jongen zijn?”. “Ik weet het, o Boodschapper van *Allâh*”, zei Umâra. “Ik heb ze!”. De Profeet vroeg vervolgens aan Umâra om de wapens te retourneren aan Zayd en hij verbood de moslims om elkaar bang te maken, of zelfs bij wijze van grap hun eigendommen voor elkaar te verbergen⁶.

1. Tabari, *Târîh*, II, 568; Diyârbakri, I, 482.

2. *Şaḥîḥ Al-Bukhârî, kitâb al-maghâzî* (64), *ḥadîth* 4101.

3. Tijdens deze slag werden de krachten van verschillende stammen gebundeld om de aanval op de gelovigen (Slag van de *Khandaq*) af te wenden. Dit werd ook wel *Aḥzâb* genoemd, wat zoveel betekent als een coalitie.

4. *Şaḥîḥ Al-Bukhârî, kitâb al-maghâzî* (64), *ḥadîth* 4104.

5. *Şaḥîḥ Al-Bukhârî, kitâb al-maghâzî* (64), *ḥadîth* 4100.

6. *Wâqidi*, II, 448.

9. De blijde tijdingen tijdens de Slag van de Khandaq

De metgezellen klaagden bij de Profeet over een grote rots die zij tijdens het graven waren tegengekomen. En dus pakte de Boodschapper van *Allāh* een scherpe voorhamer, sprak in de naam van *Allāh* (*bismillah*) uit en sloeg drie keer op de rots, waarna deze tot zand werd verpletterd¹. Bij iedere slag trachtte de Profeet de gelovigen te bemoedigen via blijde tijdingen aan. Bij de eerste slag vroeg hij waar de sleutels van Damascus (Byzantium) waren, bij de tweede slag waar de sleutels van Perzië waren en bij de laatste slag die van Yemen. De Profeet vertelde dat hij, vanaf de plek waar hij stond, de paleizen van deze plekken kon zien. Hij informeerde de gelovigen dat al deze plekken het licht van de islam zouden zien en dat het Woord van *Allāh*, op korte termijn, daar gehoord zou worden. De Profeet gaf de metgezellen hoop op alle toekomstige overwinningen². Hij verzekerde hen dat zeer snel de Waarheid de valsheid zou overwinnen en dat overwinningen die eerst onvoorstelbaar leken realiteit zouden worden.

Toen de Profeet het witte paleis van *Khosrau* in het Sassinidische Madā'in begon te beschrijven, herkende Salmaan het van eigen ervaring. Hij zei: "Bij *Allāh*, Die u met de ware religie en het Boek heeft gezonden, dat paleis is exact zoals u het heeft omschreven! Ik getuig andermaal dat u de Boodschapper van *Allāh* bent!".

"Salmaan", antwoordde de Profeet, "*Allāh* zal jullie deze overwinningen na mij geven. Damascus zal zeker vallen! Heraclius zal naar de uithoeken van zijn rijk vluchten! Jullie zullen over de gehele regio van Damascus regeren! Niemand zal in jullie weg staan! Yemen zal zeker vallen! *Khosrau* zal nadien worden gedood!". Salmaan heeft later getuigd dat hij al deze gebeurtenissen heeft meegemaakt³.

Toen al deze regio's een voor een vielen, zei Abū Hurayra: "Dit is voor jullie niet meer dan het begin! Bij *Allāh*, in Wiens Machtige Hand het leven van Abū Hurayra rust, *Allāh* heeft Mohammed de sleutels van alle plaatsen die jij hebt ingenomen en zal nemen tot aan Het Laatste Uur gegeven!"⁴.

De blijde tijdingen die aan de gelovigen werden gegeven, zorgden voor een enorme spirituele gemoedsrust en hielpen hen de beproevingen te doorstaan. De overwinning, die de gelovigen uiteindelijk vierden, alsmede het verlies van de vijanden, dienden alleen om het geduld en de vastberadenheid van *īmān* in de harten van de moslims te versterken.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4101.

2. Ahmad, IV, 303; Ibn Sa'd, IV, 83, 84.

3. Wāqidi, II, 450.

4. Ibn Hishām, III, 235.

En een enorme hoeveelheid geduld en standvastigheid was nodig: het werd eveneens een heftige strijd tegen vermoeidheid en honger aan de ene kant en een ijzige kou aan de andere kant: de Khandaq werd een van de meest zware beproevingen. Echter, het gebed van de Profeet, dat in de loopgraven werd uitgesproken, was een emotionele herinnering aan alle pijn en al het lijden dat in de wereld diende te worden ondergaan. Hoe intens ook, uiteindelijk valt dit alles in het niet bij het eeuwige geluk dat aanstaande was: “O mijn Heer, het ware leven is het leven in het Hiernamaals! Dus vergeef de *ansār* en vergeef de *muhādjirūn!*”¹.

10. De uitbundige maaltijd van Djâbir

Het volgende relaas is van Djâbir: “Terwijl wij in de dagen voorafgaand aan de Khandaq de loopgraven groeven, stuitten we op een harde steen. Een paar metgezellen wendden zich tot de Boodschapper van *Allāh* en vertelden hem dat zij op een harde steen waren gestuit, die zij niet kapot konden krijgen. “Ik zal zelf de loopgraaf in gaan”, zei de Boodschapper van *Allāh* tegen hen. Hij stond op. Hij had een steen tegen zijn buik gebonden tegen de honger. Het was drie dagen daarvoor dat hij voor het laatst had gegeten. De Boodschapper van *Allāh* pakte een voorhamer en sloeg op de steen, die vervolgens uiteenviel in iets dat leek op zand.

“Sta mij toe om naar huis te gaan, o Boodschapper van *Allāh*”, vroeg ik hem daarna. Nadat ik die toestemming had gekregen, begaf ik me naar huis en zei ik tegen mijn vrouw in wat voor een uitgeputte toestand de Boodschapper van *Allāh* zich bevond. “Hebben we iets te eten?”. “Wat gerst en een jong geitje”, zei ze. En dus slachtte ik het geitje en zeefde ik de gerst. We deden het vlees in een pan. Toen het brood bijna was gebakken en de pan op de stenen kookte, rende ik naar de Boodschapper van *Allāh* en zei: “Ik heb wat eten, o Boodschapper van *Allāh*. Alstublieft, vereer ons met uw aanwezigheid en die van een aantal personen”. “Hoeveel voedsel is er”, vroeg hij. Ik vertelde hem wat we hadden. Toen zei hij: “Meer dan genoeg. Zeg tegen je vrouw dat ze de pan niet van het vuur moet halen en dat ze het brood niet uit de oven moet halen tot het moment waarop ik eraan kom!”.

Vervolgens richtte hij zich tot zijn metgezellen en riep met luide stem: “O mensen van de loopgraven! Kom, Djâbir heeft een maaltijd voor ons voorbereid!”. Iedereen die aanwezig was wilde komen. Ik rende angstig naar huis en zei tegen mijn vrouw: “Kijk nu wat er is gebeurd! De Boodschapper van *Allāh* komt met alle *ansār*, *muhādjirūn* en anderen!”. “Heeft de Boodschapper van *Allāh* gevraagd hoeveel eten er was?”, vroeg

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4098.

ze. “Ja”, antwoordde ik. “Maak je dan niet druk”, zei ze kalm. “Hij weet meer dan jij!”.

Korte tijd later kwamen ze aan. De Profeet zei dat ze zonder duwen of trekken naar binnen dienden te gaan en met tien man tegelijk kwamen ze binnen. De Profeet deelde het brood en deed er wat vlees bij. Hij gaf dat aan iedere metgezel en na iedere keer sloot hij de pan en de oven af met het deksel. Dit ging zo door totdat iedere metgezel, in totaal ongeveer duizend, tot volle tevredenheid had kunnen eten. Er was zelfs wat eten overgebleven. De Profeet zei toen tegen mijn vrouw: “Geef hiervan een beetje aan je burens: honger heeft op iedereen een verwoestend effect”¹.

Dit overduidelijke wonder van de Profeet zorgde ervoor dat duizend personen, inclusief de burens, naar volle tevredenheid hadden kunnen eten van een hoeveelheid die op het eerste gezicht genoeg leek voor slechts een paar man.

Aangezien de Boodschapper altijd alles wat hij had op het pad van *Allāh* uitgaf, had hij nooit veel. Wanneer hij iets nodig had, dan hield hij dit geheim voor zijn metgezellen omdat hij niemand tot last wilde zijn. Echter, omdat de metgezellen oplettend waren, deden zij er alles aan wat zij konden als zij bemerkten dat de Profeet iets nodig had. Op sommige momenten verraadde de stem van de Profeet dat hij honger had. Op dat moment namen de metgezellen hen direct mee naar hun huizen en boden zij hem al het voedsel aan dat zij hadden². Wanneer zij zagen dat de Profeet er bleek uitzag, dan lieten zij geen steen ongeroerd om iets te eten voor hem te vinden. Ze molken desnoods kamelen opdat ze dadels konden verdienen die ze dan aan hem konden geven.

De Profeet van *Allāh* kwam eens voorbij een metgezel van de *ansār* die vroeg: “Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*. Vertel me alstublieft waarom uw gezicht zo bleek is. Ik maak me zorgen!”. Nadat de Profeet hem enkele momenten had aangekeken, zei hij: “Honger”. De metgezel wachtte geen moment en rende naar huis waar hij haastig op zoek ging naar eten, maar zonder succes. Vervolgens snelde hij naar het aangrenzende district van *Banū Quraydza*. Daar maakte hij een afspraak met een man dat hij voor iedere emmer water die hij uit een put haalde een dadel zou krijgen. Uiteindelijk keerde hij met een handvol dadels terug naar de Boodschapper. “Alstublieft, o Boodschapper van *Allāh*. Eet deze”, zei hij.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4101; *Wāqidi*, II, 452

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-aṭʿīma* (70), *ḥadīth* 5461; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ʿashriba* (23), *ḥadīth* 2040.

De Profeet vroeg hem waar hij die dadels vandaan had. Hij legde het uit, waarop de Profeet zei: “Ik geloof dat jij van *Allāh* en Zijn Boodschapper houdt!” “Jazeker”, zei de metgezel. “Bij *Allāh* Die u heeft gezonden met de Waarheid, u bent mij meer geliefd dan mijzelf, mijn kinderen, mijn vrouw en mijn bezittingen!” “Als dat zo is”, antwoordde de Profeet, “wees dan geduldig bij armoede, en maak een schild klaar voor beproevingen. Bij *Allāh* Die mij met de Waarheid heeft gezonden, deze twee zaken (armoede en beproevingen) bereiken een persoon die van mij houdt sneller dan het water dat van een berg stroomt!”¹.

11. Moeilijkheden tijdens de Slag van de Khandaq

Het was winter. De afgodendienaren hadden Medina van alle kanten belegerd. Echter, ze waren ontzet en gefrustreerd door de onverwachte loopgraven: ze kwamen er niet doorheen. Toen de afgodendienaren hun kamp aan de rand van de stad hadden opgeslagen, verplaatste de Profeet zich met drieduizend metgezellen richting de loopgraven. ‘Abdullah ibn Umm Maqtûm werd als plaatsvervanger in Medina aangewezen. De Profeet nam de Berg *Sal* in en zette aan de rand ervan zijn kamp op. Hij droeg de vrouwen en de kinderen op om in het centrum van de stad in forten te blijven². Kinderen die nog geen vijftien waren, werden teruggestuurd naar hun familie in de forten, terwijl Ibn ‘Umar, Zayd ibn Thābit en Barā ibn ‘Āzib, die wel vijftien waren, mochten blijven.³

De joden van de *Banû Quraydza* verbraken ondertussen het verbond voor de tweede keer. Dit verraad zorgde ervoor dat de moslims tussen twee vuren kwamen te staan. Ondertussen zonden de joden een bericht naar Abū Sofyaan waarin ze zeiden: “[...] hou vol, wij zullen de moslims van achteren aanvallen en hen van de kaart vegen!”⁴.

De Profeet was ernstig beledigd door het verraad van de joden. Hij had nog steeds een rotsvast vertrouwen in *Allāh*, waardoor hij op dit soort momenten zei: “*Hasbunā Allāh wa ni‘ma ‘l-wakīl: Allāh* is toereikend voor ons en Hij is de beste Beschermer!”⁵. Vervolgens vroeg de Profeet om een vrijwilliger die naar de *Banû Quraydza* zou gaan om uit te zoeken of het waar was wat hij had gehoord. “Ik zal gaan”, zei Zubayr ibn ‘Awwām, en hij vertrok.

Toen de kwestie heel nijpend werd, stuurde de Profeet wederom Zubayr ibn ‘Awwām meerdere keren naar de joden om te zien of zij de daad

1. Haythami, X, 313; Dzahabi, *Siyar*, III, 54; Ibn Hadjer, *al-Isāba*, III, 298.

2. Ibn Hishām, III, 235.

3. Wāqidi, II, 453.

4. Abdurrazzāq, V, 368.

5. Wāqidi, II, 457; Ibn Sa‘d, II, 67.

bij het woord hadden gevoegd. De Profeet pree later de gevoelige diensten die Zubayr had verricht: "Iedere Profeet heeft een boodschapper en mijn boodschapper is Zubayr!"¹.

Daarna stuurde de Profeet een delegatie naard de *Banû Quraydza*. De Profeet adviseerde de delegatie om uit te zoeken of het waar was wat hij had gehoord, en als dat zo was om hem dat op indirecte wijze kenbaar te maken. Ze mochten het niet direct zeggen, omdat dat angst en wanhoop zou veroorzaken. Als de joden zich wel aan het pact zouden houden, dan mocht dat wel openlijk worden verkondigd. De delegatie kwam erachter dat de *Banû Quraydza* in een veel verdere staat van rebellie verkeerden dan ze hadden gehoord².

De Profeet stelde een groep van tweehonderd metgezellen samen onder leiding van Salama ibn Aslam, en nog eens een groep van driehonderd metgezellen onder leiding van Zayd in Medina. Dit was een preventieve maatregel tegen een eventuele aanval van de joden op de stad. De metgezellen stonden in de stad op wacht en patrouilleerden door de straten waarbij ze *Allāhu akbar*, riepen³. De gelovigen slaakten een zucht van opluchting als de volgende ochtend was aangebroken zonder een aanval van de joden.

Abū Bakr zei later: "Onze vrees omwille van onze vrouwen en kinderen in Medina voor een aanval van de *Banû Quraydza* was groter dan onze vrees voor de *Quraysh* en de *Ghatafân*. Keer op keer beklom ik de top van Berg *Sal* om naar onze huizen in Medina te kijken; als ik zag dat ze er vredig bij lagen, dankte en pree ik *Allāh*"⁴.

Umm Salama spraaksoortgelijke woorden: "Ik was met de Boodschapper van *Allāh* tijdens veel verhitte en hevige veldslagen zoals die van *Muraysi*, van *Khaybar*, de verovering van Mekka en de slag van *Hunayn*. Geen van deze waren heftiger en angstaanjagender voor de Boodschapper van *Allāh* dan de Slag van de *Khandaq*. We waren er nooit gerust op dat de *Banû Quraydza* onze vrouwen en kinderen niet zouden aanvallen"⁵. Ondertussen probeerden de afgodendienaren aan de andere kant van de loopgraven herhaaldelijk om over te steken, waarbij de confrontaties tot laat in de avond doorgingen. Zelfs de tent van de Profeet werd een doelwit van vele pijlen.

Op een dag openden de afgodendienaren een grote aanval op de plek waar de Profeet zijn kamp had opgeslagen. Vanwege deze aanval konden

---

1. Ahmad, III, 314.

2. Ibn Hishâm, III, 237.

3. Ibn Sa'd, II, 67.

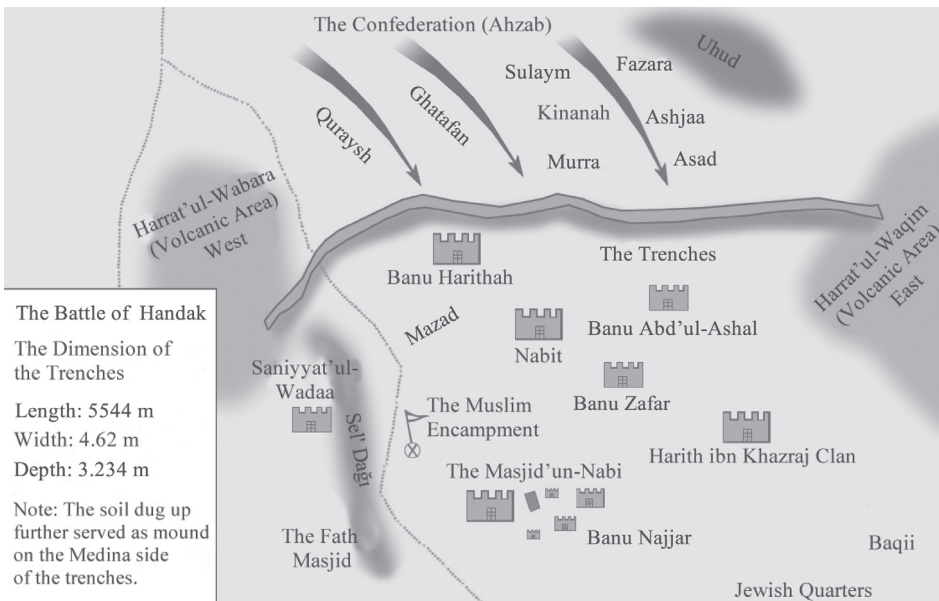
4. Wâqidi, II, 460.

5. Wâqidi, II, 467.

de Profeet en de metgezellen geen moment de tijd vinden om het *zuhr*- en *‘aṣr*-gebed te verrichten.

Toen tegen de avond de afgodendienaren zich terugtrokken, vroeg de Boodschapper aan Bilaal om de *adzaan* te doen. Met een afzonderlijke *iqâma* voor elk gebed leidde de Profeet de metgezellen in elk gebed dat zij niet op tijd hadden kunnen verrichten.¹ De Profeet vond dit zo erg, dat hij in zijn smeekbedes om rampen voor de afgodendienaren vroeg: “Net als dat zij ons bezig hielden en ons verhinderden het gebed te verrichten; moge *Allāh* hun huizen, buiken en graven vullen met vuur!”².

12. Moedige prestaties tijdens de Slag van de Khandaq

Alle gelovigen die aanwezig waren, van jong tot oud, deden alles wat ze konden doen tijdens de slag.³ Het onderstaande verhaal is een verslag van Umm Salama: “Ik was met de Boodschapper van *Allāh* tijdens de Slag van de Khandaq. Ik was voortdurend aan zijn zijde, of op de plaatsen waar hij ook was. Hij stond persoonlijk bij de loopgraven. Daar zaten we midden in een enorme kou. Ik keek naar hem; hij was begonnen met zijn gebed. Daarna liepen we verder. Hij keek een tijdje naar de loopgraven en zei: “Het lijkt erop alsof de cavalerie van de afgodendienaren om de loopgraven heen gaat. Wie

1. Dit incident is een bewijs voor een *qadâ*-gebed, dat wordt verricht op een later moment als de gebeden niet op tijd verricht kunnen worden.
2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4111; Ibn Sa’d, II, 68-69; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, IV, 112
3. Wāqidi, II, 463-464.

zal hen dan stoppen?” Hij riep toen ‘Abbâd ibn Bishr: “Ja, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordde hij. “Is er iemand met jou?”, vroeg de Boodschapper van *Allāh*. “Ja, een paar van uw metgezellen en ik waren aan het wachtlopen bij uw tent”. “Loop samen met je vrienden langs de loopgraven. De cavalerie die vanaf een afstandje zichtbaar is, is van de vijand. Ze komen voor jou; ze willen je op een onverwacht moment aanvallen en zo veel mogelijk mensen van jouw groep doden!”.

De Profeet bad vervolgens tot *Allāh*: “O mijn Heer! Neem het kwade weg van ons! Help ons tegen hen en stel in ons staat om hen te verslaan! Er is niemand behalve U die ons de overwinning kan geven!” ‘Abbâd ibn Bishr vertrok met zijn vrienden om de loopgraven te inspecteren. Bij het smalste stuk, probeerde Abū Sofyaan met een cavalerie-eenheid door middel van een vervaarlijke manoeuvre de loopgraven over te steken. De kleine groep metgezellen was daar precies op tijd om genoeg pijlen af te kunnen vuren en stenen te kunnen gooien waardoor de afgodendienaren werden om zich terug te trekken¹.

Safiyya gedwongen, de tante van de Profeet, bevond zich in het huis van Hasan ibn Thābit, bekend als Fari. Zij was daar samen met andere vrouwen en kinderen. Op een bepaald moment verscheen er een groep van tien joden: zij bestookten het huis met pijlen. Ze probeerden een doorgang te forceren. Een van hen liep rondom het huis om een doorgang te zoeken. De Profeet was op dat moment in een verhitte strijd met de afgodendienaren bij de loopgraven verwickeld.

Zonder hulp en zonder andere mogelijkheden nam Safiyya het heft in eigen hand. Ze bond een doek om haar hoofd en gewapend met een stok opende ze zachtjes de deur. Ze sloop achter de jood en sloeg hem hard en snel op zijn hoofd. Hij was op slag dood. Niet veel later zagen de joden hun vriend dood in het donker op de grond liggen. “Er is ons verteld dat deze vrouwen worden beschermd, of niet?”, zeiden ze tegen elkaar terwijl ze zich snel uit de voeten maakten².

‘Ā’isha vertelt over wat zij heeft gezien ten aanzien van het enthousiasme dat de metgezellen hadden voor de *djihaad*: “Ik aanschouwde de strijders tijdens de Slag van de Khandaq. Ik hoorde een stem vanachter me. Toen ik mij omdraaide zag ik Sa’d ibn Mu’ādz en zijn neef Hāritha ibn Aus. Ik ging zitten. Hij droeg een harnas en zijn armen staken er aan beide kanten uit. Hij reciteerden een gedicht dat de *djihaad* aanmoedigde en sprak over hoe prachtig de dood was als deze zich aandiende. Zijn moeder riep naar hem: “Ren, mijn liefste! Haal de Boodschapper van *Allāh* in, je bent straks nog te

1. Wāqidi, II, 464.

2. Haythami, VI, 133-134; Wāqidi, II, 462.

laat!”. “Ik had liever gezien dat de bepantsering van Sa`d zijn gehele lichaam had beschermd, tot en met zijn vingertoppen”, zei ik tegen de moeder van Sa`d. Ik was bezorgd dat hij mogelijk geraakt zou worden door pijlen in zijn onbeschermden armen. “*Allāh* zal Zijn Wil realiseren”, was haar enige reactie. Sa`d raakte die dag gewond”¹.

Sa`d realiseerde zich dat zijn wond fataal was, en dus richtte hij zich tot *Allāh*: “O mijn Heer! Als U wil dat wij nog een andere strijd met de afgodendienaren van de *Quraysh* voeren, doe mij vandaag dan overleven, zodat ik er op die dag bij kan zijn! Er is geen stam die ik liever bevecht, dan die van de *Quraysh*, die Uw Boodschapper hebben gemarteld en gekweld, hem verbannen en verdreven hebben uit zijn eigen stad. Echter, als dit de laatste van onze veldslagen is, doe mijn wond dan een reden voor mijn martelaarschap zijn! Accepteer mij in Uw aanwezigheid! Neem mijn leven niet voordat ik zie en geniet van de afstraffing van *Banû Quraydza*”².

Op het moment dat Sa`d zijn smeekbede voltooide, stopte ook het bloeden van zijn wond<sup>3</sup>. De Profeet liet een tent in de moskee opzetten voor Sa`d, zodat hij hem vaker kon bezoeken⁴. Slechts enkele afgodendienaren bleken in staat om de wijde loopgraven over te steken. Een van hen was `Amr ibn `Abd, een strijder bekend in heel Arabië. Zijn arrogantie werd beantwoord door `Ālī, die hem simpel afmaakte. Anderen trof eenzelfde lot.

De veldslag ging maar door, er leek geen eind aan te komen. De gelovigen bevonden zich in zo’n moeilijke situatie, dat ze nu bijna zonder hoop de hulp inriepen van *Allāh*. Hun situatie wordt door de *Qur`ān* omschreven als:

إِذْ جَاءَكُمْ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ
الظُّنُونَا

“(Gedenk) Toen zij jullie overvielen van boven en van onder (d.w.z. van de hoge en lage kant van Medina) en toen de (jullie) ogen mat werden en het (jullie) hart in de (jullie) keel klopte en jullie over *Allāh* allerlei gedachten koesterden”.

هَذَاكَ ابْتِلَاءِ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزَلُوا زَلْزَالًا شَدِيدًا

“(Want) Daar werden de gelovigen beproefd en werden zij hevig geschokt”.

وَإِذْ يَقُولُ الْمَتَافِعُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا

1. Ahmad, VI, 141; Ibn Hishām, III, 244.

2. Wāqidi, II, 525; Ibn Sa`d, III, 423.

3. Tirmidzi, Siyar, 29/1582; Ahmad, III, 350.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4122.

“En (gedenkt) toen de huichelaars en zij in de harten van wie een ziekte is (tegen elkaar) zeiden: “Wat *Allāh* en Zijn Boodschapper ons beloofden was slechts om ons te misleiden””.

وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا^١ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ^٢ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا

“En (gedenk) toen een groep van hen zei: “O mensen van *Yathrib* (Medina), jullie kunnen hier geen standhouden, keer daarom terug.” En een groep vroeg (zelfs) om toestemming van de Profeet, zeggende: “Onze huizen zijn onbeschermd.” Deze waren echter niet onbeschermd, maar zij wilden slechts vluchten”.

وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا تُمُّ سَأَلُوا الْفِتْنَةَ لَأْتَوْهَا وَمَا تَلَبَّسُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا

“Als (medina) vanuit alle kanten bestormd zou worden en hen gevraagd zou

worden afvallig te worden, zouden zij dat zeker gedaan hebben en zij zouden slechts even gearzeld hebben”.

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤْلُونَ الْأَذْبَارَ^٣ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا

“(En dit) Hoewel zij inderdaad reeds eerder een verbond met *Allāh* gesloten hadden, dat zij niet de rug zouden toekeren. En over een verbond met *Allāh* zal (door hen) verantwoording afgelegd moeten worden.”

قُلْ لَن يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمُؤْتِ أَوْ الْقَتْلِ وَإِذًا لَا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا

“Zeg (O Mohammed): “of jullie nou voor de (natuurlijke) dood of voor het gedood worden (in het gevecht) vluchten – het vluchten zal jullie zeker niet helpen; (wat er ook gebeurt) jullie zullen (hoe dan ook) slechts korte tijd (van het leven) kunnen genieten””¹.

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ^٤ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا

“En toen de gelovigen de (troepen van de) bondgenoten zagen, zeiden zij: “Dit is wat *Allāh* en Zijn Boodschapper ons beloofden; en *Allāh* en Zijn Boodschapper spraken de waarheid.” En dit vermeerderde alleen maar hun geloof en deed hun overgave (aan God) slechts toenemen”².

13. Oorlog is misleiding

De gelovigen hielden met al hun kracht stand. Nuaym, een vooraanstaand lid van de *Ghatafân*-stam, had zijn bekering tot de islam

1. *Qur'ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), aya 10-16.

2. *Ibid.*, aya 22.

voor de afgodendienaren geheimgehouden, nadat de Profeet hem adviseerde dat oorlog misleiding is¹. Hij wist het voor elkaar te krijgen dat de afgodendienaren en de joden van *Banû Quraydza* op slechte voet met elkaar kwamen. Binnen het kamp van de coalitie van afgodendienaren hing een sfeer van twijfel ten aanzien van de belegering van Medina. Iedere stam werd achterdochtig jegens de andere stam. De joden werden uiteindelijk overtuigd door Nu`aym en zij trokken zich terug in hun fort. Nu waren alleen nog de afgodendienaren in het veld over, maar nog steeds bevonden de gelovigen zich in een benarde situatie.

Precies op het moment dat de Profeet en de metgezellen een moeilijke beproeving ondergingen als gevolg van de belegering door de afgodendienaren, werd het volgende vers geopenbaard:

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخِلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزَلُوا
حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهُ ۗ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

“Of denken jullie dat jullie het Paradijs zullen binnengaan, terwijl jullie hetzelfde nog niet is overkomen als wat hen overkwam die vóór jullie heengegaan zijn? Armoede en tegenslagen kwamen over hen en zij werden hevig geschokt, totdat de Boodschapper en de gelovigen met hem zeiden: “Wanneer komt *Allāh*'s hulp?”. Ja, de hulp van *Allāh* is waarlijk nabij”² 3.

De Profeet hief zijn handen en zei: “O *Allāh* Die de glorieuze *Qur’ān* heeft gezonden. *Allāh*, Degene Die de vijand snel verantwoording doet afleggen! Vernietig deze stammen! Vernietig hen en schudt hen op!”⁴. De Profeet had zijn smeekbede net beëindigd, toen de goddelijk hulp arriveerde. Een harde en hevige storm raasde over de vijandelijke linies, zij liet niets heel, verstikte de afgodendienaren met stof en blies alle tenten en voedselpotten om. De storm maakte een einde aan al hun vuurtjes en leidde de kamelen en paarden tot paniek en liet ze op elkaar inrennen⁵.

De afgodendienaren werden overweldigd door de kracht van de storm en bleven hopeloos achter. Zelfs Abū Sofyaan, zonder twijfel de meest gretige onder de afgodendienaren, kon niet anders dan tegen zijn soldaten zeggen: “Ik keer om, en gezien de situatie zouden jullie hetzelfde moeten doen!”. Hij besteede zijn kameel en keerde om, zonder om te kijken, richting Mekka⁶.

Allāh had de gelovigen geholpen. Zo staat er in de *Qur’ān*:

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 3027-3028; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1739.

2. *Qur’ān: sūra Al-Baqara* (2), *aya* 214.

3. Tabari, *Tafsīr*, II, 464.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4115.

5. Ibn Sa’d, II, 71.

6. Ibn Hishām, III, 251.

Hier stond een verkeerde aya in het arabisch– goed invullen svp!

“O jullie die geloven, herinner *Allāh*'s gunst aan jullie, toen er legers tegen jullie optrokken en Wij tegen hen een wind zonden en legers die jullie niet zagen. En *Allāh* ziet (alles) wat jullie doen.”¹

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا ۚ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا

“*Allāh* dreef de ongelovigen terug – met al hun woede verwierven zij zich geen overwicht. En *Allāh* was toereikend (als Beschermmer) voor de gelovigen in de slag. *Allāh* is Sterk, Almachtig”².

De afgodendienaren, die somber en beschaamd wegvluchtten, lieten vele paarden, kamelen, onderdelen van militaire uitrusting, eten en andere spullen achter. Het was een verborgen zegening voor de gelovigen, die op dat moment ook tegen de honger streden. Na deze enorme overwinning, zei de Profeet tegen de metgezellen: “Nu is het jullie beurt! De *Quraysh* zullen jullie van nu af aan niet meer kunnen aanvallen!”³.

Vanaf die dag waren de gelovigen niet meer de verdedigende partij, omdat de afgodendienaren onherstelbare schade hadden opgelopen ten aanzien van hun eer en hun macht. De harten van de moslims waren vervuld met de woorden van de Profeet: “Van nu af aan zullen we alleen nog vooruit marcheren!”.

14. De mars naar *Banû Quraydza* (23 *Dzûl Qa`da*, 5 / 15 april 627)

De Slag van de *Khandaq* was gewonnen. De afgodendienaren zagen zich gedwongen om hun eer in te slikken en keerden vernederd terug naar Mekka. Ook de Profeet keerde terug naar huis. Zoals hij altijd deed na een slag, deed hij zijn wapenrusting uit en nam hij een bad. Vlak daarna kwam *Djibriel*: “Heb jij je wapenrusting uitgedaan?”, vroeg hij de Profeet. “Wij niet!” “Dat betekent dat er nog een ander gevecht is. Waar?”, vroeg de Profeet. *Djibriel* wees naar *Banû Quraydza* die de gelovigen tijdens de Slag van de *Khandaq* hadden verraden. “Daar!”, antwoordde hij⁴.

Net als de andere joodse stammen in Medina voor hen, had ook de *Banû Quraydza* stam het verbond dat zij met de moslims had gesloten, verbroken. Zij hadden de moslims verraden in een zeer kritieke tijd. Het verbond hield immers in dat zij de moslims dienden te helpen bij het verdedigen van Medina in geval van een aanval van de afgodendienaren. Ze verzaakten

1. *Qur`ān: sūra Al-Aḥzāb* (33), aya 9.

2. *Ibid.*, aya 25.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4109.

4. *Ibid.*, ḥadīth 4117.

niet alleen om de moslims in de strijd te helpen, ze deden er ook alles aan om sluwe plannen tegen de Profeet te smeden en uit te voeren, zich niet realiserend dat ze daarmee hun eigen lot bezegelden.

Nadat de Profeet de goddelijke opdracht had gekregen, verzamelde hij de moslims en informeerde hij hen dat ze naar de *Banû Quraydza* zouden trekken. “Laat niemand die hoort en gehoorzaamt het ‘aṣr-gebed verrichten voordat hij bij de *Banû Quraydza* is aangekomen!”¹.

De moslims vertrokken nog voordat de joden de kans hadden gehad om te beseffen wat hen stond te wachten. De eerste groep, onder leiding van ‘Ālī, was al vooruit getrokken en trof als eerste de joden aan. De joden hadden op dat moment nog totaal geen spijt, maar raakten geïrriteerd en begonnen negatief te spreken over de Profeet². Toen ze eenmaal het moslimleger van drieduizend man onder leiding van de Profeet voor het fort zagen, hielden ze hun mond. De aanwezigheid van de Profeet dwong hen om alle woorden terug te nemen. “O vijanden van *Allāh!*”, schreeuwde Usayd ibn Khudayr. “We zullen onze belegering niet beëindigen voordat jullie sterven van de honger! Jullie zitten als ratten in de val!”.

Doodsbang riepen de joden vanuit hun fort terug: “Wij zijn jullie bondgenoten, Ibn Khudayr. De bondgenoten van de *Aus*, niet van de *Khazradj!*”. “We hebben geen verbond of verdrag meer met jullie!”, riep Ibn Khudayr op een definitieve toon³.

Voordat hij het signaal gaf waarmee de strijd zou beginnen naderde de Profeet het fort op armlengte en nodigde hij hen desondanks alsnog uit tot de islam. Echter, ze weigerden deze uitnodiging⁴. Terwijl de belegering gaande was en de joden als gevolg daarvan steeds meer stress kregen te voorduren, stelde een van hun leiders, Ka`b ibn Asad, voor: “Laten we trouw zweren aan die man en zijn profeetschap accepteren. Er bestaat geen twijfel aan dat hij de verwachte profeet is, de man wiens eigenschappen in onze Geschriften staan beschreven. Indien we ons geloof in hem verklaren, dan kunnen we amnestie krijgen!” “We zullen de Torah niet verlaten, noch er een ander geschrift voor in de plaats nemen”, protesteerden de joden.

Zijn eerste voorstel was aan dovemans oren gericht. Ka`b stelde toen voor om hun eigen vrouwen en kinderen te doden om vervolgens een strijd op leven en dood aan te gaan met de moslims. Hij had het plan om hen zelfs op een onverwacht moment aan te vallen – bijvoorbeeld op zaterdag – in de

---

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4119.

2. *Wāqidi*, II, 499.

3. *Wāqidi*, II, 499.

4. *Abdurrazzāq*, V, 216, 370.

hoop dat ze hen konden verrassen. Besluiteloos als ze waren accepteerden ze geen van deze voorstellen¹; *Allāh* had de angst in hun harten gebracht.

Drie jonge mannen met de naam Salāba, Usayd en Asad erkennen de Profeet en ook dat hij de eigenschappen had die door de joodse geleerden al lang en breed waren uitgelegd als de eigenschappen van de Profeet van het Laatste Uur. In het holst van de nacht vertrokken ze uit het fort en sloten zezich bij de Profeet aan².

De joden moesten zich uiteindelijk wel onvoorwaardelijk overgeven. Aangezien de joden van de *Banû Quraydza* volgens de traditie onder bescherming van de *Aus*-stam stonden, stuurde de Profeet, na een formeel verzoek van de joden, Sa`d als een arbiter. Sa`d, die nog gewond was van de *Khandaq*, gaf graag gehoor aan de oproep van de Profeet! Immers, hij had *Allāh* gesmeekt of hij het nog mee kon maken hoe de situatie met de *Banû Quraydza* zou worden opgelost. De joden hadden Sa`d gevraagd om te oordelen in overeenstemming met de wet van Mūsā, en zo kwam Sa`d ook tot zijn beslissing³. De Profeet bevestigde zijn oordeel en zei: "Bij *Allāh*, Sa`d, jij hebt geoordeeld in overeenstemming met dat wat van *Allāh* boven de zeven hemelen komt"⁴.

Het gebed van Sa`d was verhoord. Nadat hij zijn vonnis had gegeven aan de joden die de moslims tijdens de slag hadden verraden, begon zijn wond weer te bloeden. Niet lang daarna verkreeg deze gevierde metgezel, een ware vertrouweling van de Profeet, het martelaarschap⁵. De Profeet zei over hem: "De Troon van *Ar-Raḥmān* trilde door de dood van Sa`d ibn Mu`adz"⁶.

Hoewel Sa`d een gespierde man was, voelden degenen die hem op zijn uitvaart droegen nauwelijks iets. "Anderen dragen hem", legde de Profeet uit. "Bij *Allāh* in Wiens Hand mijn leven rust, de engelen hebben zich verheugd over de ziel van Sa`d"⁷.

Nadat de Profeet het begrafenisgebed voor Sa`d had geleid en hem had begraven, ging, vervolgde hij met het reciteren van de *tasbīhāt*. De metgezellen volgden daarbij het voorbeeld van de Profeet. Toen sprak de Profeet een *takbīr* uit. "Waarom reciteerde u eerst wat *tasbīh* en daarna een *takbīr*?" vroegen de metgezellen. "Totdat *Allāh* het graf ruimte gaf, drukte

1. Ibn Hishām, III, 254.

2. Ibn Hishām, III, 256.

3. Volgens het Oude Testament is de bestraffing voor een verraad als dit, de executie van alle volwassen mannen, de inbeslagneming van hun goederen als buit en het nemen van de vrouwen en kinderen als gevangenen. Zie het Oude Testament, Deuteronomium 20/10-15.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4122; Ibn Sa`d, III, 426.

5. Ibn Hishām, III, 271.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb manāqib al-ansār* (63), *ḥadīth* 3802; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā'il as-ṣaḥāba raḍī Allāh ta'āla 'anhum* (44), *ḥadīth* 2466.

7. Ibn Hishām, III, 271; Tirmidzi, *Manāqib*, 50/3848.

het graf zelfs deze vrome dienaar samen”, antwoordde de Profeet¹. “Als er één persoon immuun zou zijn geweest voor de beproevingen van het graf”, ging de Profeet verder, “dan zou het zeker Sa`d zijn geweest. Echter, het graf drukte eerst op Sa`d, totdat *Allāh* het breed maakte”².

Volgens een overlevering van Anas werd de Profeet eens een versierde kaftan als cadeau gegeven, die uitblonk in textuur en in schoonheid. “Bij *Allāh* in Wiens Hand het leven van Mohammed ligt, de doeken van Sa`d in het Paradijs zijn mooier en waardevoller dan deze”³.

De *Qur`ān* zegt over de overwinning bij de Khandaq:

وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ
وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا

وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَّوْهَا⁴ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

“En Hij deed de mensen van het Boek die hen (de vijand) hielpen, uit hun vestingen komen en vervulde hun harten met ontzetting. Jullie doodden een aantal en een aantal namen jullie gevangen.

En Hij maakte jullie tot erfgenamen van hun land, hun woningen en hun bezittingen en (ook) van een land wat jullie nog nooit betreden hadden. *Allāh* heeft immer Macht over alle dingen”⁴.

1. Ahmad, III, 360.

2. Tabarāni, *Mu`djam`ul-Kābīr*, X, 334.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, kitāb bad` al-khalq (59), ḥadīth 3249; *Ṣaḥīḥ Muslim*, kitāb faḍā'il as-ṣahāba raḍi *Allāh ta'āla 'anhum* (44), ḥadīth 2468.

4. *Qur`ān*: sūra Al-Aḥzāb (33), āya 26-27.

Hoofdstuk 17 Het zesde jaar na de *hidjra*

1. Het Verdrag van *Ḥudaybiya*: de sleutel naar alle overwinningen op het emotionele pad terug naar de *ka`ba*

In overeenstemming met een droom die de Profeet had gezien, nodigde hijde gelovigen uit voor een pelgrimage naar de *ka`ba*.<sup>1</sup> Met in totaal 1400<sup>2</sup> metgezellen die aan de oproep gehoor gaven vertrok de Profeet in de richting van Mekka. Dit vond plaats op de eerste dag van *Dzûl Qa`da* in het zesde jaar na de *hidjra*. Aangezien ze niet vertrokken om een oorlog te voeren, namen ze alleen zwaarden mee ter zelfverdediging. Daarnaast beschikten ze over ongeveer zeventig kamelen om te offeren³.

‘Umar vroeg de Profeet of hij niet bang was dat Abū Sofyaan en zijn mannen hen zouden aanvallen, waarmee hij impliceerde dat het wellicht beter zou zijn als ze meer wapens zouden meenemen dan vooraf het plan was. “Ik weet het niet zeker”, antwoordde de Profeet. “Ik wil niet gewapend zijn als ik de intentie voor ‘*umra* heb”⁴.

Bij het bereiken van de *miqāt*-grens van *Dzul Hulayfa* nam de Profeet de ‘*ihrām* aan en deed hij de intentie voor ‘*umra*. De metgezellen volgden. Ze begonnen met het hardop uitspreken van de *talbiyya*, waarmee ze hun brandende verlangen om herenigd te worden met de *ka`ba* uitspraken. Het spirituele enthousiasme en de daaruit voortvloeiende vervoering bracht de gelovigen een stap dichterbij hun bestemming.

Ondertussen nam een enorme doodsangst bezit van de afgodendienaren van de *Quraysh*, toen zij werden geïnformeerd over de naderende moslims. In een spoedbijeenkomst besloten zij dat ze de moslims hoe dan ook geen doorgang zouden verlenen. Een snel bijeengeroepen eenheid van tweehonderd man, onder leiding van Khâlid ibn Walîd en Ikrima, vertrok uit Mekka om de gelovigen tegemoet te rijden.

De Profeet en de gelovigen hadden nu Sariyya bereikt. Vanaf daar was het vrij eenvoudig om naar Mekka af te dalen. Maar Qaswa, de kameel waar de Profeet op zat, knielde daar neer. Alle inspanningen van de metgezellen om haar weer in beweging te krijgen, bleken tevergeefs. Ze spraken over

1. Wâqidi, II, 572.

2. Ibn Sa`d, II, 95. Aangezien onderweg enkele Arabische bedoeïenen stammen zich nog aansloten, steeg het aantal naar 1500, en volgens een andere bron zelfs naar 1700.

3. Ibn Sa`d, II, 95.

4. Wâqidi, II, 573.

de reden waarom de kameel tot een halt was gekomen. “Ze weigert niet, noch is ze gewoon te stoppen”, zei de Boodschapper van *Allāh*. “Ze is alleen gestopt vanwege Hem Die voorkomt dat zij Mekka binnengaat”. Vervolgens voegde hij toe: “Bij Hem in Wiens Hand mijn leven rust, ongeacht hoe streng de voorwaarden zijn die de *Quraysh* heeft vastgesteld: omdat ik datgene wat *Allāh* verboden heeft verklaard voor Zijn Heiligdom hoogacht, zal ik het accepteren!”.

Hij gaf vervolgens zijn kameel de opdracht om in beweging te komen; ze vloog bijna. De Profeet veranderde toen zijn richting weg van de *Quraysh* en hij daalde af naar een bijna opgedroogde bron. Dit was een van de verst gelegen plekken van *Hudaybiyya* ten opzichte van Mekka. De bron had nauwelijks tot geen water; het klein beetje water dat er wel was, droogde al snel op. De metgezellen klaagden bij de Profeet over het tekort aan water. De Profeet nam een pijl uit zijn zak en zei tegen hen dat ze deze op de kern van de bron moesten afvuren. Kort daarna ontsprong de bron met de wil van *Allāh*, en er vloeide vervolgens rijkelijk water tot het moment waarop de metgezellen vertrokken.

Ondertussen kwam Budayl aan, de leider van de *Huzaa*-stam, samen met een paar andere mannen. Hij vertelde over de angst van de Mekkanen en hun voorbereidingen op een oorlog. Ondanks de vrees van de *Quraysh*, legde de Profeet aan Budayl uit wat hun reden was om te komen: “We zijn hier niet gekomen om met iemand te vechten. Ons doel is het bezoeken van het Huis van *Allāh* om de *‘umra* te verrichten. De oorlog heeft haar sporen nagelaten bij de *Quraysh*; het vechten heeft hen uitgeput en het heeft hen veel schade berokkend. Indien zij dat willen, kunnen wij een verdrag opstellen voor een bepaalde tijd. Op die manier zullen zij niet meer tussen mij en anderen in staan. Indien ik van anderen win, dan mogen zij de islam binnentreden. Indien ik daar niet in slaag, dan is er een adempauze voor de *Quraysh*. Indien zij dit voorstel niet accepteren dan, bij *Allāh*, zal ik hen bestrijden omwille van deze religie, totdat mijn hoofd van mijn romp is gescheiden. Waarlijk, *Allāh* komt Zijn belofte na”.

Budayl keerde terug naar Mekka en bracht de woorden van de Profeet van *Allāh* over aan de *Quraysh*. Toen Urwa ibn Mas‘ūd het hoorde, stond hij op en zei: “Deze man toont jullie de weg van goedheid. Accepteer het aanbod en stuur mij om het verdrag rond te maken”. De leiders van de *Quraysh* gingen akkoord en zonden hem naar de moslims. De Profeet had dezelfde woorden voor Urwa. Toen Urwa met de Profeet sprak, aanschouwde en inspecteerde hij vanuit zijn ooghoeken de metgezellen. Toen hij terugkeerde, vertelde hij bevlogen wat hij had gezien: “O mijn mensen, luister goed. Ik heb als ambassadeur koningen bezocht, ik ben naar Cesar, Khosrau en de

Negus geweest, maar ik heb nog nooit een koning gezien die zoveel eerbied toekwam als de manier waarop de metgezellen Mohammed eerbiedigden. Wanneer hij iets wil, dan rennen ze allemaal om het uit te voeren. Wanneer hij *wuḍūʿ* doet, dan wedijveren ze met elkaar om het water. Wanneer hij spreekt, dan zijn zij stil. Uit respect voor hem, slaan zij hun blikken neer en staren ze niet naar zijn gezicht, zelfs niet voor even. Wanneer er een haar van hem valt, dan vangen ze die snel op en bewaren ze deze. Deze man doet jullie een redelijk voorstel. Accepteer het.”¹

Nadat Urwa uitgesproken was, vroeg een andere man van de *Kinâna*-stam toestemming om ook naar de Profeet te gaan. En dus ging hij. Toen de Profeet hem zag, zei hij: “Hier komt een man van een stam die ervan houdt dat kamelen bewaard worden voor het offeren tijdens de *ḥaddj* en de *ʿumra*. Laat jullie offerdieren vrij opdat hij ze kan zien”. De man kon niet anders dan zeggen: “Het voelt niet juist om deze man te verbieden de *kaʿba* te bezoeken”².

Niettegenstaande datgene wat de mannen tegen de *Quraysh* hadden gezegd, opende deze *stam* door middel van een eenheid van de cavalerie de aanval op de moslims. Hoewel alle aanvallers uiteindelijk gevangengenomen werden door de moslims, liet de Profeet ze al snel vrij om zijn intentie nog meer kracht bij te zetten; hij was gekomen met de intentie van *ʿumra* en wenste geen bloed te vergieten³.

Hoewel de tent van de Profeet bij *Ḥudaybiyya* was opgezet, en zich dus buiten de *Haram* bevond, bad hij zijn gebeden tijdens zijn verblijf aldaar⁴ binnen de grenzen van de *Haram*, door iedere keer die grens over te steken. Immers, ieder gebed dat in de nabijheid van de *kaʿba* wordt verricht, is meer waard dan honderdduizend andere gebeden⁵.

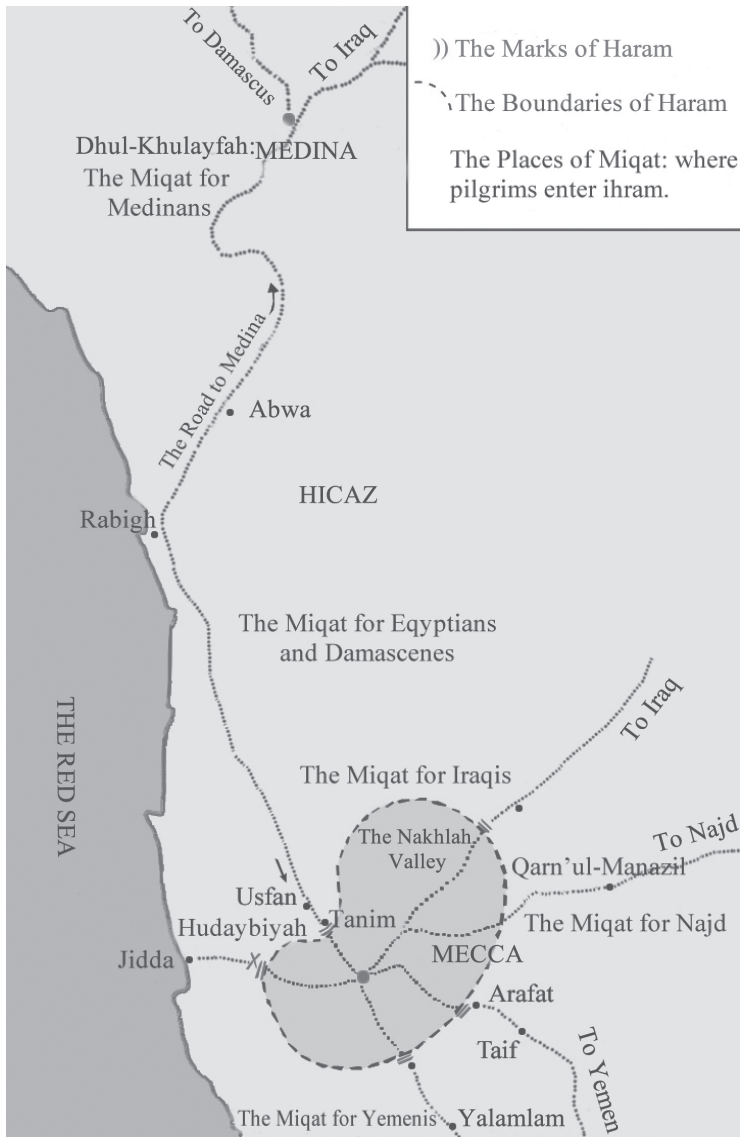
1. Thomas Carlyle voelde zich genoodzaakt om te zeggen dat: “geen heerser, hoe mooi zijn kroon ook was, heeft ooit zoveel respect gekregen als Mohammed, die een mantel droeg die hij zelf had gemaakt”.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-shurūṭ* (54), *ḥadīth* 2731-2732; Ahmad, IV, 323-324.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sir* (32), *ḥadīth* 1764.

4. Wāqidi, II, 614; Ahmad, IV, 326.

5. Ibn Mādja, Iqâma, 195.

2. De eed van *Ridwân*: een eed waar *Allāh* tevreden mee is

Een paar andere gezanten van de *Quraysh* bezochten de gelovigen. Echter, omdat er nog geen definitief vredesakkoord was gesloten, zond de Profeet 'Uthmān naar Mekka teneinde zodoende een einde te maken aan de kwestie. Hij zei: "Ga naar de *Quraysh*. Zeg hen dat we hier niet gekomen zijn om te vechten met wie dan ook, en dat we uitsluitend gekomen zijn om het Huis van *Allāh* te bezoeken, het te respecteren en om de heiligheid

ervan in stand te houden. We zijn gekomen om de kamelen die we hebben meegenomen te slachten. Daarna gaan we weer terug. Nodig hen vervolgens uit tot de islam!”

Hij droeg ‘Uthmān ook op om ondertussen met iedere moslim in Mekka te spreken en hun het blijde nieuws te brengen dat *fath* (de verovering van) Mekka eraan zat te komen. Hij diende hen ervan te verzekeren dat *Allāh* Zijn religie hielp en dat de dag dat zij vrijelijk hun religie konden beleven in Mekka nabij was.¹

In overeenstemming met het bevel van de Profeet ging ‘Uthmān direct naar Mekka en bracht hij de boodschap over aan de afgodendienaren. Deze waren nog steeds niet bereid om de moslims doorgang te verlenen. Ze plaatsten ‘Uthmān onder surveillance, maar zeiden tegen hem dat hij de rondgang om de *ka`ba* kon doen, als hij dat wenste. De metgezel van dit kaliber antwoordde echter: “Ik zal dat niet doen, totdat de Booschapper van *Allāh* het doet. Ik zal het Heilige Huis alleen na hem bezoeken”².

‘Uthmān werd door de afgodendienaren langer vastgehouden dan verwacht. Dit duurde op een gegeven moment zo lang, dat het gerucht ging dat ‘Uthmān was gedood. Het zorgde daarbij voor steeds meer spanning: aan beide zijden. De Profeet overwoog de mogelijkheid dat zijn ambassadeur inderdaad vermoord was, en riep de metgezellen bijeen. “Het ziet er na uit dat we hier niet weg zullen gaan zonder te vechten”³.

Vervolgens verzocht hij iedere metgezel om een eed af te leggen, waarin hij beloofde te sterven voor *Allāh* wanneer dat noodzakelijk was. Iedere aanwezige metgezel legde vol overtuiging de eed af.⁴ De gelovigen beloofden dat zij tot aan de dood op het pad van *Allāh* zouden vechten. Aan het eind hield de Profeet met zijn ene hand de andere vast en zei: “En dit is de eed van ‘Uthmān”⁵.

De eed werd onder een boom afgelegd waardoor het ook wel de eed van Ridwān wordt genoemd, of die van *Ḥudaybiya*. Afgezien van een enkele hypocriet legde iedereen de eed af: een eed waar *Allāh* tevreden mee is:

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ
وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا

“*Allāh* was inderdaad (zeer) ingenomen met de gelovigen, toen zij jou onder de boom (een bepaalde boom bij *Ḥudaybiya*) trouw zwoeren en Hij

1. Ibn Sa`d, II, 97; Ibn Qayyim, III, 290.

2. Ahmad, IV, 324.

3. Ibn Hishām, III, 364.

4. Wāqidi, II, 603.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb faḍā'il 'aṣḥāb an-nabī ṣallā Allāhu 'alayhi wa sallam* (62), ḥadīth 3698.

wist wat er in hun harten was, dus zond Hij kalmte op hen neer en beloonde Hij hen met een spoedige (te behalen) overwinning”¹.

Later, toen de Profeet naast Hafsa zat, zei hij: “Met de wil van *Allāh* zal niemand die deze eed heeft afgelegd het Hellevuur betreden”. Hafsa vroeg nieuwsgierig; “Maar hoe kan dat, o Boodschapper van *Allāh*, wanneer *Allāh* zegt:

وَأَنْ مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا

“Er is niemand onder jullie die er niet (in de nabijheid) zal komen – dit is een reeds door jouw Heer vastgesteld besluit”².

De Profeet antwoordde daarop door te zeggen: “*Allāh* heeft ook gezegd:

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا

“Dan (nogmaals) zullen Wij hen redden die godsbewust waren en de onrechtplegers op hun knieën daarin achterlaten”³.

Dienovereenkomstig ging de *aya* niet over het feitelijk binnentreden van het Hellevuur, maar over het erlangs gaan via de *sirāt*⁴.

Djâbir levert het volgende over: “Op de dag van *Hudaybiya* waren de mensen uitgedroogd van de dorst, en dus gingen zij naar de Boodschapper van *Allāh*, die op dat moment een lederen waterzak voor hem had. Hij had zojuist *wuḍū*‘ gedaan en de mensen kwamen naar hem toe: “Wat is er met jullie aan de hand?”, vroeg de Boodschapper van *Allāh*. “We hebben geen water om te drinken en om *wuḍū*‘ te doen, behalve dat beetje water dat voor ons is”, legden ze uit. De Profeet van *Allāh* deed zijn handen in de zak. Direct op dat moment begon het water uit zijn vingers te stromen; het spoot er echt uit. We dronken er allemaal van en deden allemaal *wuḍū*’”. “Met hoeveel waren jullie op dat moment?”, werd aan Djâbir gevraagd. “Ook als we er met honderdduizend zouden zijn geweest, dan nog was het water toereikend geweest. Maar op dat moment waren we daar met 1500”⁵.

3. Het verdrag van *Hudaybiya*: een nieuwe fase in de *da‘wa*

Toen de afgodendienaren erachter kwamen dat de metgezellen een eed hadden afgelegd waarin ze zwoeren tot de dood te vechten, werden ze zenuwachtig. Ze realiseerden zich dat de zaken nu serieus begonnen te worden, en dus besloten zij om vrede te sluiten. Ze zonden Suhayl ibn `Amr om namens hen te onderhandelen.

1. *Qur‘ān: sūra Al-Fatḥ* (48), *aya* 18.

2. *Qur‘ān: sūra Maryam* (19), *aya* 71.

3. *Ibid.*, *aya* 72.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā’il as-ṣaḥāba raḍi Allāh ta‘āla ‘anhum* (44), *ḥadīth* 2496.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), *ḥadīth* 3576.

De Profeet realiseerde zich dat Suhayl was gezonden om over vrede te spreken. Hij zei tegen de gelovigen: “De zaken zijn nu makkelijk geworden; het is Suhayl”. Daarmee verwees hij naar de naam Suhayl die in het Arabisch ‘gemakkelijk’ betekent. Vervolgens verkondigde de Profeet een strategie van vrede, zoals ook in het goddelijk bevel staat geschreven:

وَإِنْ جَاءَكُمْ لِلسَّلَامِ فَاجْتَنِبْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

“En als zij tot vrede neigen, neig daar dan ook toe en vertrouw op *Allāh*. Hij is waarlijk Alhorend, Alwetend”¹.

De eerste en belangrijkste prioriteit voor de afgodendienaren betrof het voorkomen van de mogelijkheid dat de moslims op ‘*umra* zouden gaan, of in ieder geval voor een jaar. In aanvulling daarop kwamen zij met voorwaarden die aan de buitenkant op strikte voorwaardenn geleken. Na een lang en verhit debat werden de voorwaarden uiteindelijk geaccepteerd.

De Profeet wees ‘*Ālī* aan als secretaris; hij moest de voorwaarden op papier zetten. ‘*Ālī* begon het document met de *bismi-llahi ar-rahmāni ar-rahīm*, maar Suhayl protesteerde. In plaats daarvan werd *bismik Allāhuma* opgeschreven. Echter, dat was niet het grootste bezwaar van Suhayl: hij verzette zich ook tegen het opnemen van de naam van de Profeet als zijnde ‘de Boodschapper van *Allāh*.’ “Als we jou als Boodschapper van *Allāh* hadden geaccepteerd”, klaagde hij, “zouden we jou dan bevechten en jou verhinderen naar de *ka`ba* te gaan?”.

De metgezellen waren boos over de strikte voorwaarden en dit bereikte nu zijn hoogtepunt. ‘*Ālī* legde zijn pen terzijde en riep uit: “Bij *Allāh*! Ik kan de term ‘Boodschapper van *Allāh*’ niet uitwissen!”. (Mohammed zei toen:) “Hoezeer je het ook ontkent, ik ben de Boodschapper van *Allāh*”, verklaarde hij aan Suhayl. Vervolgens vroeg hij aan ‘*Ālī* om aan te wijzen waar ‘Boodschapper van *Allāh*’ geschreven stond, waarna hij het zelf met zijn vinger uitveegde. Vervolgens vroeg hij of zijn naam ‘Mohammed ibn ‘Abdullah opgeschreven kon worden.

Vanwege verschillende onderliggende redenen ging de Profeet akkoord met de voorwaarden zoals de *Quraysh* die stelden. Enkele hiervan zijn:

Het verdrag is geldig voor tien jaar.

De moslims mogen dit jaar de *ka`ba* niet bezoeken, maar het bezoek wordt uitgesteld naar het jaar erop. De pelgrims die volgend jaar aankomen, zullen niet langer dan drie dagen in Mekka verblijven. Tijdens hun verblijf mag de lokale bevolking geen contact met de moslims maken. Gebeurt dat wel, dan worden zij de stad uitgezet.

1. *Qur`ān: sūra Al-'Anfāl* (8), aya 61.

Een Mekkaan die asiel zoekt in Medina, dient te worden teruggestuurd, zelfs al is hij een moslim. Maar een moslim die in Mekka asiel zoekt, zal niet worden uitgeleverd.

De Arabische stammen zijn vrij om een partij te kiezen.

De voorwaarden waren net opgesteld toen Abū Djandal, de zoon van de ambassadeur van de *Quraysh* Suhayl ibn `Amr , bij de Profeet verscheen. Hij liep moeilijk vanwege de boeien die altijd om zijn voeten zaten: Abū Djandal was openlijk een moslim en hij had daarom verschrikkelijke martelingen moeten ondergaan. Op een onbewaakt moment had hij aan de afgodendienaren weten te ontsnappen en zich bij de Profeet weten te voegen. Suhayl sloeg Abū Djandal, zijn zoon, in het gezicht. Suhayl zei vervolgens tegen de gelovigen dat Abū Djandal de eerste asielzoeker zou moeten zijn, die teruggestuurd zou dienen te worden naar de afgodendienaren. Deed men dat niet, dan was dit een schending van het zojuist gesloten verdrag.

De Profeet zag het tafereel met lede ogen aan en stond erop dat Abū Djandal uitgezonderd zou worden van het verdrag en dat hij bij de moslims mocht blijven. Maar Suhayl, die een hart van steen had, was onvermurwbaar. Toen Abū Djandal werd overgeleverd aan de afgodendienaren, smeekte Abū Djandal de gelovigen om hulp. “Gooien jullie me terug in hetzelfde vuur?”, vroeg hij emotioneel.

Het was een moment waarop de tranen in de ogen van de toch al geëmotioneerde gelovigen sprongen. Op dat moment zei de Profeet tegen Abū Djandal: “Wees nog even geduldig, Abū Djandal. Verdraag het nog even! Wacht op de beloning van *Allāh*! Er bestaat geen twijfel over het feit dat *Allāh* een uitweg geeft aan de zwakkeren, en aan hulpeloze moslims zoals jij! We hebben een vredesverdrag met deze mensen gesloten en we hebben hen ons woord in de naam van *Allāh* gegeven. En dus dienen wij ons daaraan te houden. Ook zij hebben hun woord in de naam van *Allāh* gegeven, en dus past het ons niet om ons woord niet na te komen”¹.

En toch probeerde de Profeet het nog eens. “Laat hem bij mij”, verzocht hij Suhayl. Maar Suhayl was onverschillig. “Neem hem dan op z’n minst onder je bescherming”, zei de Profeet, maar ook dat deed Suhayl niet. Twee andere vertegenwoordigers van de *Quraysh*, Huwaytib en Miqrâz, omzeilden de brutaliteit van Suhayl en verzekerden de Boodschapper van *Allāh* dat zij, omwille van hem, Abū Djandal onder hun bescherming namen en dat zij hem zouden beschermen tegen de martelingen die hem anders zouden treffen². De Profeet was enigszins gerustgesteld.

---

1. Ahmad, IV, 325; Ibn Hishâm , III, 367.

2. Wâqidi, II, 608; Balazuri, I, 220.

‘Umar, die vol was van *īmān* in zijn hart, kon de opstandige, verwaande houding van de afgodendienaren niet verdragen. De andere metgezellen, behalve Abū Bakr, voelden exact hetzelfde. ‘Umar sprak zich zelfs uit tegen de aanpak van de Profeet, in de hoop dat hij een verdrag kon voorkomen dat op het eerste gezicht op een verlies voor de moslims kon lijken. De Profeet herinnerde hem eraan dat hij alleen handelde in overeenstemming met het bevel van *Allāh*. “Ik ben de Boodschapper van *Allāh*. Ik kan niet tegen Hem ingaan. Hij is mijn Helper”¹.

Toen Suhayl opgetogen terugkeerde naar Mekka met zijn zoon aan zijn zijde, instrueerde de Profeet de metgezellen om hun offerdieren te slachten en hun haar af te scheren. Echter, geen van de metgezellen kwam ook maar in beweging om deze opdracht uit te voeren. Ze waren gekwetst en gedesillusionneerd door de gebeurtenissen die ze niet konden begrijpen. Desondanks herhaalde de Profeet zijn opdracht driemaal, maar niemand luisterde.

Dit was niet vanwege rebellie; het was een tijdelijke pauze. Ze hoopten dat, zolang de inkt nog niet droog was, het verdrag nog kon worden veranderd. Ze hoopten dat ze alsnog de *ka`ba* konden bezoeken. Immers, dit waren dezelfde metgezellen die enkele dagen daarvoor nog de eed hadden afgelegd waarmee ze beloofden de Profeet tot de dood te volgen.

De ogenschijnlijke weigering van de metgezellen was echter wel heel frustrerend voor de Profeet, die zich vervolgens terugtrok in zijn tent bij zijn vrouw Umm Salama. Nadat hij haar de situatie had uitgelegd, troostte zij de Profeet en zei: “Slacht jouw offerdier, o Boodschapper van *Allāh*, zonder dat je iets tegen je metgezellen zegt. En scheer je haar af. Als je dat hebt gedaan zullen zij, ongeacht hoeveel verdriet zij hebben, dit ook doen. Vergeef hen!”. De Profeet stapte na deze korte conversatie uit zijn tent en deed zoals zijn vrouw hem had geadviseerd. Op dat moment realiseerden de metgezellen zich dat er geen weg terug was van het verdrag en eenieder van hen volgde het voorbeeld van de Profeet. Ze slachtten hun offerdieren en schoren hun hoofden kaal.

Umm Salama, die het geheel had aanschouwd, zei later: “De moslims waren zo enthousiast ten aanzien van het offeren van de kamelen, dat ik bang was dat ze elkaar onder de voet zouden lopen”².

Toen de gelovigen klaar waren met het offeren en het afscheren van het haar, zond *Allāh* een storm die al het haar in de richting van de *Haram* blies.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4180-4181; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1784.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-shurūṭ* (54), *ḥadīth* 2731-2732; Ahmad, IV, 326, 331; Wāqidi, II, 613.

De metgezellen zagen dat als een teken dat hun ‘*umra* was geaccepteerd¹. Vervolgens keerden ze om terug naar Medina.

De metgezellen vreesden daarna dat de Goddelijke Toorn over hen zou komen, omdat ze in eerste instantie ontevreden hadden gereageerd op het verdrag en omdat zij de onderliggende wijsheid ervan niet konden inzien. Op dat moment werd *sūra* Al-Fath (48), geopenbaard.

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا
لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُمِّمَ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا
وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيمًا

“Wij hebben jou waarlijk een duidelijke overwinning verleend.

Opdat *Allāh* jou tegen jouw (de aan jou toegeschreven) voorafgaande en toekomstige tekortkomingen (vermeende zonden) moge behouden en opdat Hij Zijn gunst aan jou mag vervolmaken en je op het juiste pad mag leiden.

En Dat *Allāh* jou met een (Zijn) machtige hulp mag ondersteunen”².

Mudjammi ibn Djāriya vertelt over de angst die om het hart van de metgezellen sloeg toen deze *sūra* werd geopenbaard: “Iedereen nam uit angst afstand van zijn kameel. Ze vroegen elkaar wat er aan de hand was. “De Boodschapper van *Allāh* heeft zojuist een openbaring gekregen”, vertelden er enkelen. Vlak daarna begaven ook wij ons terug naar de Boodschapper van *Allāh*. Iedereen verzamelde zich in angst rondom de Profeet die *sūra* Al-Fath (48) reciteerde”³.

‘Umar heeft gezegd: “Uit vrees voor de consequenties voor wat ik die dag tegen de Boodschapper van *Allāh* had gezegd, en om toch een goed einde te verkrijgen, vastte ik continue, gaf ik veel weg uit liefdadigheid, verrichtte ik vrijwillige gebeden en bevrijdde ik vele slaven”⁴.

Sūra Al-Fath (48) hield slechts een voorproefje in op de poorten van overwinning die voor de gelovigen zouden opengaan. Het duurde niet lang voordat de vruchten, waar de *sūra* aan refereert, rijp genoeg waren om te plukken. De naburige stammen hadden de reis van de gelovigen al een ‘reis zonder terugkeer’ genoemd. Toen zij de Profeet en de metgezellen toch terug zagen keren, haastten ze zich om zich te verontschuldigen. Hun toestand wordt door *Allāh* omschreven als:

1. Ibn Sa’d, II, 104; Halabi, II, 713.

2. *Qur’ān: sūra* Al-Fath (48), *aya* 1-3.

3. Ibn Sa’d, II, 105.

4. Ibn Sayyidinnās, II, 167.

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِآلِسَاتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي
 قُلُوبِهِمْ ۗ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا
 بَلْ طَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِهِمْ أَبَدًا وَزَيَّنَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَطَنَنْتُمْ ظَنَّنَ السَّوْءِ
 وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا
 وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنِ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا

“Degenen onder de woestijnbewoners die achtergeblevenen zijn (tijdens de tocht) zullen tot jou zeggen: “Onze bezittingen en onze gezinnen hielden ons bezig (zodat wij jou niet konden helpen); dus vraag om vergeving voor ons.” Zij zeggen met hun tong wat niet in hun hart is. Zeg: “Wie kan jullie iets baten tegen *Allāh* als Hij jullie schade wenst (te berokkenen) of voordeel beoogt? *Allāh* is zeker op de hoogte van wat jullie doen.

Jullie dachten dat de Boodschapper en de gelovigen nooit meer naar hun gezinnen zouden terugkeren en dat was voor jullie hart aantrekkelijk gemaakt, maar jullie hadden een slechte gedachte gekoesterd, en jullie waren een volk dat de ondergang tegemoet gaat.

En (wat hen betreft) die niet in *Allāh* en Zijn Boodschapper geloven, Wij hebben waarlijk voor (al zulke) ongelovigen een laaiend Vuur bereid”¹.

Op het eerste gezicht leken de voorwaarden van het Verdrag van *Hudaybiya* in het nadeel van de moslims. Pas na de openbaring van *sūra* Al-Fath (48) werd duidelijk dat datgene wat eerst op een nederlaag had geleken, in feite een duidelijke en blijvende overwinning was.

وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا
 تَعْلَمُونَ

“[...] maar het kan zijn dat jullie ergens niet van houden terwijl het goed voor jullie is en het kan (ook) zijn dat jullie ergens van houden terwijl het slecht voor jullie is. *Allāh* weet (dit) en jullie weten niet”.

De wijsheid achter deze gebeurtenissen, die voor de Profeet moeilijk waren om uit te leggen, werd twee jaar erna wel duidelijk. De vrede die het verdrag met zich meedroeg, vormde voor velen een reden om de islam binnen te treden; dit betrof zo veel nieuwe gelovigen dat zij in twee jaar tijd het aantal moslims voor *Hudaybiya* passeerden.

De moslims werden weliswaar verhinderd om dat jaar ‘*umra* te doen en een bepaalde tijd waren die voorwaarden als heel zwaar te beschouwen. Echter, de winst op lange termijn was veel groter. Het verdrag betekende dat de islam nu officieel erkend was als religie. Ze hoefden slechts een jaar te

1. *Qur’ān: sūra* Al-Fath (48), *aya* 11-13.

wachten en dan konden ze de *ka'ba* bezoeken. Alle andere stammen konden nu de islam accepteren. Dit was niet anders dan het begin van de dalende invloed van Mekka en verschaftte een adempauze aan de moslims.

Een andere reden waarom de Profeet voor vrede koos, was het grote aantal mensen in Mekka dat, om voor de hand liggende redenen, de islam in het geheim praktiseerde. Als er een oorlog zou zijn uitgebroken, dan was de kans groot geweest dat zij ontmaskerd zouden worden, om vervolgens vermoord te worden. Het gevolg was nu dat de Boodschapper van *Allāh* geheime berichten naar de potentiële moslims in Mekka en de directe omgeving stuurde om hen enthousiast te maken voor de islam. Het duurde niet lang voordat dit beleid haar vruchten afwierp.

4. Een duidelijke overwinning: de toenemende leiding

De afgodendienaren, die opgetogen waren over de bepalingen van het Verdrag van *Hudaybiya*, hadden zonder dat ze het zelf doorhadden de barrières, die de moslims tegenhielden om de verkondiging van de islam door te zetten, uit de weg geholpen. Ze hadden de moslims met hun eigen handen in het zadel geholpen. Het feit dat bijna niemand van de metgezellen het verdrag in eerste instantie had wens te accepteren omdat ze dachten dat het in hun nadeel was, was in de ogen van de *Quraysh* juist een teken dat het verdrag een enorme overwinning was, en dus werd het met des te meer enthousiasme ontvangen. De ware aard van het verdrag, die in eerste instantie ook verborgen bleef voor de gelovigen zelf, werd pas duidelijk toen de bepalingen in werking traden!

De Profeet, die vanaf het begin al beseftte welke verborgen schatten het verdrag in zich droeg, hield zich strikt aan de bepalingen ervan, en maakte gebruik van de mogelijkheden die eruit voortkwamen. Bijvoorbeeld: toen een groep vrouwen uit Mekka kwam en om bescherming vroeg, weigerde de Boodschapper van *Allāh* om hen uit te leveren aan de *Quraysh*, op grond van het gegeven dat de bepaling in het verdrag alleen over mannen ging. *Allāh* had hun uitlevering zelfs verboden:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَاِمْتَحِنُوهُنَّ ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ ۗ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ
مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ ۚ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لِهِنَّ ۗ وَأَتَوْهُنَّ مَا أَنْفَقُوا ۗ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ ۗ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكُوفَارِ ۗ وَاسْأَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ وَلَيْسَ أَلْوَابًا أَنْفَقُوا ۗ ذَٰلِكُمْ
حُكْمُ اللَّهِ ۗ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“O jullie die geloven, wanneer gelovige vrouwen naar jullie toe komen als vluchtelingen, ondervraag hen dan (betreffende het geloof); *Allāh* kent hun geloof het beste. Als jullie dan vinden dat zij gelovig zijn, stuur hen dan

niet terug naar de ongelovigen. Deze (vrouwen) zijn voor hen niet (meer) toegestaan, noch zijn de ongelovigen toegestaan voor deze vrouwen. Geef (aan de echtgenoten) wat zij uitgegeven hebben (aan bruidsschat). En het is geen zonde voor jullie hen te huwen als jullie aan hen hun bruidsschat gegeven hebben. En hou niet vast aan huwelijksbanden met ongelovige vrouwen; maar vraag om datgene wat jullie uitgegeven hebben; en laat hen vragen om datgene wat zij hebben. Dat is het oordeel van *Allāh*. Hij oordeelt over jullie. En *Allāh* is Alwetend, Alwijs”^{1 2}.

Ondertussen was ook Abū Basīr, een man uit Mekka die de islam reeds had aanvaard, naar Medina gekomen om de islam te practiceren. Ten gevolge van het verdrag had de Profeet geen andere keus dan hem uit te leveren aan de afgodendienaren. Evenals anderen had ook Abū Basīr het in eerste instantie moeilijk met deze keuze. Verbaasd vroeg hij zelf of de Profeet dan wilde dat hij weer afgoden zou aanbidden. Kalm als de Profeet altijd was, verzekerde hij Abū Basīr echter dat zij hun belofte niet konden breken. Hij adviseerde hem: “Wees geduldig, *Allāh* zal jou en anderen binnenkort een uitweg bieden.”

Abū Basīr gaf gehoor aan de wil van de Profeet. Hij zette het welzijn van de gelovigen boven zijn eigen welzijn en gaf zich over aan de afgodendienaren. Hij wist echter dat de afgodendienaren hem niet meer naar Mekka zouden nemen, maar hem zouden doden. Zodra de mogelijkheid zich aandiende, verzette hij zich hevig en doodde Hunays, een van de twee die hem meenam, terwijl de ander vluchtte. Abū Basīr nam de kleding van de afgodendienaren, alsook de eigendommen en wapens en keerde terug naar de Profeet. “Pak een vijfde van deze, o Boodschapper van *Allāh*”, zei hij. “Indien ik dat doe”, antwoordde de Profeet, “dan heb ik mij niet aan het verdrag gehouden. Jouw daad en de spullen van de man die jij hebt gedood, zijn jouw zaken”³. De afgodendienaar die ook in Medina terecht kwam, vroeg naar Abū Basīr. “Je bent je belofte nagekomen toen je me aan hen uitleverde, o Boodschapper van *Allāh*. Maar ik moest mijn eigen leven redden”, zei Abū Basīr toen.

Abū Basīr begon de wijsheid van het advies van de Profeet in te zien, verliet Medina en vestigde zich op een plek genaamd *Is*, aan de kust tussen Mekka en Damascus. In korte tijd werd *Is* een neutrale zone waar weggelopen moslims uit Mekka zich konden vestigen. Al snel groeide het aantal moslims, waaronder ook Abū Djandal die had weten te vluchten, tot driehonderd. Dat ondermijnde de vitale Mekkaanse handelsroute naar Syrië en zorgde voor grote economische schade aan de handel van de *Quraysh*. De afgodendienaren zagen zich genoodzaakt om er bij de Profeet op aan

1. *Qur’ān: sūra Al-Mumtaḥana* (60), aya 10.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-shurūṭ* (54), *ḥadīth* 2711-2712; Wāqidi, II, 631-632.

3. Wāqidi, II, 626-627.

te dringen deze bepaling van het verdrag te laten vallen. Ze wilden nu dat de Profeet de vluchtelingen zou opnemen in Medina. Met andere woorden: de bepaling die ogenschijnlijk regelrecht tegen de belangen van de moslims inging, zou uiteindelijk in het voordeel van de moslims werken¹.

De Profeet zond daarop een brief naar de leider van de gemeenschap in Is, Abū Basîr. Abū Basîr, die op dat moment op sterven lag, blies zijn laatste adem uit toen hij de brief had gelezen. Abū Djandal begroef hem op de plaats waar hij gestorven was, en bouwde daarnaast een moskee. Vervolgens bracht hij de gemeenschap naar Medina, naar de Profeet van *Allāh*².

De vrede die met het Verdrag van *Ḥudaybiya* gesloten werd, en die door *Allāh* is beschreven als een duidelijke overwinning, betekende een keerpunt te zijn in de versnelling van de verkondiging van de islam³. Toen de Profeet verklaarde dat het verdrag een grote overwinning was, zei een metgezel: “We hebben de rondgang om de *ka`ba* niet kunnen verrichten, we hebben onze offers niet in de *Haram* kunnen verrichten en bovenal hebben we twee mensen die onze bescherming vroegen, uitgeleverd. Wat voor een overwinning is dat?”.

De Profeet hoorde deze kritiek aan en beschreef vervolgens de aard van de overwinning van het verdrag: “Voorzeker, dit verdrag is de grootste overwinning. De afgodendienaren gaan ermee akkoord dat jij hun land in en uit kan gaan, waarbij zij aan jouw behoefte tegemoet moeten komen, en dat jij veilig kan reizen. En dus zullen zij van jou de islam zien en leren. De islam die zij tot nu toe hebben afgewezen. *Allāh* zal jou de overwinning schenken en jij zal er profijt van trekken als jij, van waar dan ook, veilig terugkomt. En dat is de grootste overwinning van allemaal!”⁴.

Abū Bakr raakte de juiste snaar toen hij zijn mening gaf: “De islam heeft geen grotere overwinning gekend dan die van *Ḥudaybiyya*. Echter, omdat velen kortzichtig en beperkt van geest zijn kunnen zij dit niet inzien. De mensen zijn gehaast in zaken die *Allāh* en Zijn Boodschapper betreffen. Echter, anders dan hen heeft *Allāh* geen haast, en geeft Hij alles Zijn juiste tijd”⁵.

Het eerste positieve effect van het verdrag was de snellere verspreiding van de islam. De vele wegen die voorheen waren gesloten hadden zich nu geopend. Moslims konden samenkomen met de afgodendienaren en zij

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-shurūṭ* (54), *ḥadīth* 2732-2733; Ibn Hishām, III, 372.

2. *Wāqidi*, II, 629.

3. *Qur`ān: sūra Al-Fath* (48), *aya* 1.

4. Halabi, II, 715.

5. *Wāqidi*, II, 610; Halabi, II, 721.

konden hen openlijk uitnodigen tot de islam. Zelfs degenen die tot dan toe hun religie hadden moeten verbergen konden er nu openlijk voor uitkomen¹.

Voorheen hadden de twee partijen niet vrijelijk met elkaar kunnen praten, laat staan vrij van Mekka naar Medina reizen. Dat kon nu als gevolg van het verdrag wel. Zowel de gelovigen als de afgodendienaren hadden nu de vrijheid om familie en vrienden aan beide kanten te bezoeken. Het voorbeeldige gedrag en moraal van de Profeet, alsmede zijn wonderen waren nu openlijk zichtbaar voor de *Quraysh*. En mede vanwege de adviezen, die de gelovigen aan de afgodendienaren gaven neigden deze steeds meer naar de islam. Daarbij komt dat de Arabieren in de woestijn op Mekka wachtten tot het moment dat Mekka de islam zou accepteren. In deze periode werden belangrijke vooraanstaande Mekkanen moslims, zoals 'Amr ibn 'Ās, Khâlid ibn Walîd en 'Uthmān ibn Talḥa².

De moslimdelegaties konden reizen waarnaar zij heen wilden en zij legden bij iedere gelegenheid de islam uit. Het aantal moslims groeide tijdens dit verdrag behoorlijk. Zich baserend op een *ḥadīth* van de Profeet wijdt Imâm Az-Zohri uit over de gevolgen van het Verdrag van *Ḥudaybiya*: “Voorheen geraakten moslims en afgodendienaren in conflict als zij elkaar troffen. Met het Verdrag van *Ḥudaybiya* kwam er aan de oorlog een einde. Er werd van beide kanten een vertrouwensband opgebouwd. Ze waren nu in staat om elkaar te ontmoeten en om elkaar soms zelfs te helpen in verschillende zaken. Wanneer de islam aan iemand werd uitgelegd, en men hem wat tijd gaf om na te denken, dan begreep hij de waarheid en werd hij moslim. Dit aantal was zo talrijk, dat het aantal personen dat tussen *Ḥudaybiya* en de verovering van Mekka moslim werd, groter is dan het aantal personen dat in de negentien jaar voor *Ḥudaybiya* moslim was geworden”.

Ibn Hishâm voegt hieraan toe: “De Boodschapper van *Allāh* kwam naar *Ḥudaybiya* met 1400 gelovigen. Twee jaar later vertrok hij naar Mekka met tienduizend man. Volgens een andere overlevering kwamen daar onderweg nog eens tweeduizend bij. Deze statistieken geven aan hoe nauwkeurig de opmerkingen van Az-Zohri zijn”³.

---

1. Ibn Qayyim, III, 309-310.

2. Wāqidi, II, 624.

3. Haythami, VI, 170; Ibn Hishâm, III, 372.

Hoofdstuk 18 Het zevende jaar na de *hidjra*

1. De uitnodiging tot de islam aan verscheidene heersers

Na het Verdrag van *Hudaybiya* nodigde de Profeet, een boodschapper voor de gehele mensheid, alle landen, dichtbij en ver weg, uit tot de islam. Dit was immers een opdracht van *Allāh*:

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ^ص

“Zeg: “O mensheid, ik ben waarlijk voor jullie allen de Boodschapper van *Allāh*, van Hem aan Wie het koninkrijk van de hemelen en de aarde toebehoort [...]”¹.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ^ص وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ^ع وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ^ع
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

“O Boodschapper, verkondig datgene wat aan jou van jouw Heer is neergezonden en als jij dat niet doet, dan heb je Zijn Boodschap niet overgebracht. *Allāh* zal jou tegen de mensen beschermen [...]”².

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

“En Wij hebben jou slechts gezonden als een brenger van goede tijdingen en als een Waarschuwer voor de gehele mensheid; maar de meeste mensen weten (dat) niet”³.

De Profeet nodigde deze mensen uit door middel van brieven. Zes of acht hiervan zijn de bekendste. Iedere brief werd verzonden door een metgezel met een goede reputatie. Toen de Profeet bij zijn metgezellen de wens uitsprak om brieven naar heersers te sturen, zeiden de metgezellen: “Ze zullen een brief niet lezen, tenzij deze is verzegeld”.

En dus liet de Profeet een zilveren ring maken met daarin gegraveerd: *Allāh, rasūl, Mohammed*. Deze drie woorden stonden in een verticale lijn onder elkaar. Daarna werd de ring officieel in gebruik genomen⁴. De tekst op de ring was ‘Mohammed *rasūl Allāh*’ (Mohammed is de Boodschapper van *Allāh*). Vanuit gevoelens van respect werd ‘*Allāh*’ bovenaan geplaatst, gevolgd door *rasūl* en onderaan Mohammed.

1. *Qur’ān: sūra Al-A’rāf* (7), aya 158.

2. *Qur’ān: sūra Al-Mā’ida* (5), aya 67.

3. *Qur’ān: sūra Sabā’* (34), aya 29.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘ilm* (3), *ḥadīth* 65; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-libās wa az-zīna* (37), *ḥadīth* 2092; Ibn Sa’d, I, 258.

Dihya al-Kalbi bracht de brief van de Profeet naar Heraclius, de keizer van Byzantium. Het moment waarop deze de brief ontving was hij in Syrië, waar hij zojuist een grote slag had gewonnen van de Perzen, en was op de terugweg. Toen hij de brief ontving, was hij in het geheel niet geïrriteerd, zoals gewoon was onder verwaande koningen. Integendeel, de brief maakte hem enthousiast en hij wilde de aard van de uitnodiging verder onderzoeken. Heraclius beval dat een stadgenoot van de Profeet naar hem zou worden toegebracht, opdat hij hem persoonlijk kon ondervragen.

Abū Sofyaan, een van de aartsvijanden van de Profeet, was op dat moment ook in Damascus; hij leidde een karavaan bestaande uit handelslieden. Het Verdrag van *Hudaybiyya* was nog steeds van kracht. Deze werden, geëscorteerd door de mannen van Heraclius, naar de keizer gebracht, die op dat moment met zijn gezelschap bij Iliya, in de omgeving van Al-Aqsa, vertoefde. De keizer werd vergezeld door vooraanstaande Grieken. Hij liet een tolk komen, opdat hij met de mannen van de *Quraysh* kon praten. "Wie onder jullie is het meest verwant aan de man die zegt dat hij een profeet is?", vroeg Heraclius. "Ik", antwoordde Abū Sofyaan. "Breng hem en zijn vrienden dichterbij, maar als ik met hem spreek, laat zijn vrienden dan achter hem staan", beval Heraclius. Vervolgens wendde hij zich nog een keer naar de tolk en zei: "Zeg zijn vrienden dat ik bepaalde vragen zal stellen over die man. Als hij [Abū Sofyaan] leugens spreekt, dan moeten zij ons een signaal geven." Abū Sofyaan bekende later: "Als ik niet de schaamte tegenover mijn vrienden had gevoeld over de leugens die ik had kunnen uitspreken, dan had ik zeker over hem gelogen!"

Hoe het gesprek zich verder ontwikkelde, wordt door Abū Sofyaan zelf overgeleverd: "De eerste vraag die de keizer stelde was: 'hoe is zijn afkomst?' 'Zijn afkomst is voortreffelijk!', antwoordde ik. 'Was er nog een andere man voor hem die beweerde dat hij een profeet was?' 'Nee', antwoordde ik. 'Was er onder zijn voorouders een koning?' 'Nee' 'Degenen die hem volgen, behoren zij tot de vooraanstaande leden, of de lagere sociale klassen?' 'Ze zijn van de lagere sociale klassen.' 'Stijgt of daalt het aantal aanhangers?', vroeg Heraclius. 'Het aantal stijgt', antwoordde ik. 'Zijn er mensen die, nadat ze deze religie hebben omarmd, er weer uitstappen omdat ze er niet van houden?' 'Nee!' 'Heb je hem ooit beschuldigd van leugens voordat hij beweerde dat hij een profeet was?' 'Nee!' 'Was er een tijd dat hij zijn belofte niet nakwam?' 'Nee, hij houdt zich aan iedere belofte. We hebben een vredesverdrag met hem getekend, maar we weten niet of hij zich eraan zal houden', zei ik. Ik kon geen andere woorden vinden om hem in een kwaad daglicht te stellen dan deze woorden.

“Heb je tegen hem gevochten?”, vroeg Heraclius toen. “Ja”, antwoordde ik. “Wat was de uitkomst van deze veldslagen?” “Sommige slagen heeft hij gewonnen en sommige slagen hebben wij gewonnen!” “En waartoe roept hij jullie op?” “Hij roept ons op om *Allāh* te aanbidden, te dienen en Hem geen deelgenoten toe te kennen, om de goden van onze voorvaders af te zweren, om het gebed te verrichten, om eerlijk en integer te zijn en om onze familie te bezoeken”.

De keizer zei vervolgens een aantal dingen tegen zijn tolk, die daarna zijn woorden vertaalde: “Zeg tegen hem: ik heb je naar zijn afkomst gevraagd en jij hebt mij verteld dat hij de beste afkomst heeft. Dit zijn de profeten; zij hebben de beste afkomst.

Ik heb je gevraagd of er iemand was die voor hem deze bewering heeft gedaan. Jij vertelde mij dat dat niet zo was. Indien dat wel zo zou zijn geweest, dan had ik wellicht kunnen aannemen dat hij hem alleen imiteert.

Ik heb je gevraagd of hij een voorouder heeft gehad die koning was. Jij vertelde mij dat dat niet zo was. Indien dat wel zo zou zijn geweest, dan had ik wellicht kunnen aannemen dat hij probeerde om de heerschappij van zijn voorouder te herstellen.

Ik heb jou gevraagd of je hem voor zijn bewering ooit hebt zien liegen. Jij antwoordde dat dat niet zo was. Ik weet van mij zelf dat een persoon die niet tegen de mensen liegt, al helemaal niet in staat is om namens God te liegen.

Ik vroeg of zijn volgers uit de vooraanstaanden of uit de lagere sociale klassen afkomstig zijn. Jij antwoordde mij dat ze vanuit de lagere sociale klassen afkomstig zijn. Het zijn deze mensen die de profeten in het begin volgen.

Ik vroeg of het aantal volgers toeneemt of afneemt. Jij antwoordde dat ze nog steeds in aantal toenemen. Het is een eigenschap van ware religies dat het aantal volgers voortdurend stijgt.

Ik vroeg of er mensen waren die deze religie de rug hebben toegekeerd omdat ze er niet meer tevreden mee waren. Jij antwoordde dat dit niet zo was. Dat is wat er gebeurt wanneer geloof in het hart wortelt en daar wordt verankerd.

Ik heb ook gevraagd of er ooit een tijd is geweest dat hij zich niet aan zijn woord hield. Jij zei nee. Dit zijn profeten; die komen hun woord na.

Ik vroeg je of je ooit tegen hem gevochten hebt. Jij zei dat je soms van hem heb verloren en soms van hem heb gewonnen. Hoe dan ook, zo gaat dat bij profeten. Zij ondergaan beproevingen, maar de uiteindelijke overwinning is aan hen.

Ik vroeg je waartoe hij jullie oproept. Jij zei dat hij slechts oproept tot het aanbidden van God zonder deelgenoten aan Hem toe te kennen, tot het verrichten van het gebed, en om eerlijk en integer te zijn. Als het klopt wat jij zegt, dan zal deze man binnenkort als een soeverein heersen over het land waar ik nu sta. Daarbij komt dat ik wist dat er een profeet zou komen, maar ik wist niet dat hij vanuit jullie volk zou komen. Als ik wist dat ik hem kon bezoeken, dan zou ik allerlei moeilijkheden hebben doorstaan om hem maar te ontmoeten. Als ik naast hem zou staan zou ik zijn voeten wassen”.

Heraclius vroeg toen om de brief van de Profeet van *Allāh* die door *Dihya* aan de gouverneur van Busra gegeven was, en die deze weer aan de keizer had doorgestuurd. Erin stond: “Van *Allāh*'s dienaar en boodschapper Mohammed aan Heraclius, de leider van de Romeinen. Vrede zij met hen die de leiding volgen! Hierbij nodig ik u uit tot de islam, opdat u zal worden gered. *Allāh* zal u dubbel belonen. Als u de uitnodiging afwijst, dan draagt u de verantwoordelijkheid voor de zonden van uw volk (uw onderdanen).

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ
بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

“Zeg: “O mensen van het Boek, kom tot die leerstelling waarover wij het eens zijn: dat wij niemand dan *Allāh* aanbidden en dat wij niets met Hem gelijkstellen en dat sommigen van ons niet anderen naast *Allāh* tot Heer nemen”. Echter, indien zij zich afwenden, zeg dan: “getuig dat wij ons (aan God) hebben overgegeven”¹.

Abū Sofyaan leverde over wat er daarna gebeurde: “Nadat Heraclius was uitgesproken en de brief had gelezen, brak er onrust uit; van alle kanten klonken er stemmen, luidruchtig. Daarom werden we mee naar buiten genomen. En daar zei ik tegen mijn vrienden: “De reputatie van de zoon van Abū Kabsha² loopt uit de hand. Zelfs de koning van *Banū Asfar*³ (Heraclius) is bang voor hem!”. Het was dat moment waarop ik een onwankelbaar geloof kreeg in zijn overwinning .... uiteindelijk schonk *Allāh* ook mij de leiding”.

Heraclius nodigde vervolgens alle vooraanstaande personen uit. Zij verzamelden zich in een van de paleizen van de keizer. “Byzantijnen, hoe zouden jullie het vinden om eeuwig geluk en soevereiniteit te verkrijgen?”, zei de keizer tegen hen, waarmee hij hen impliciet tot de islam uitnodigde. Als wilde ezels renden ze allemaal uit angst naar de deur, die was gesloten. Realiserend dat zijn mannen niet bereid waren om de oproep tot de islam te accepteren, riep Heraclius hen rustig terug en zei tegen hen: “Ik testte

1. *Qur'ān: sūra Āli Īmrān* (3), *aya* 64.

2. Dit is een naam die zij gebruikten voor Mohammed.

3. Dit is de naam die zij gebruikten voor Romeinen. Letterlijk betekent het 'kinderen van de blonden'.

jullie standvastigheid en loyaliteit aan het christendom alleen maar. En ik ben tevreden met wat ik heb gezien!". Gerustgesteld bogen de mannen voor de koning¹.

De keizer ontzegde zichzelf de zegening van de islam, omdat hij koos voor wereldse zaken, hoewel hij de waarheid van de islam had onderzocht en had begrepen. Vlak voor het moment dat hij het eeuwige geluk te pakken had, dwaalde hij.

‘Abdullah ibn Huzâfa, die een soortgelijke brief afleverde bij de Perzische Khosrau, kreeg een reactie die in de verste verte niet leek op die van Heraclius. Khosrau was ziedend van woede toen hij zag dat zijn naam onder die van de Profeet stond, en hij scheurde de brief aan stukken en beledigde de ambassadeur.

‘Abdullah bleef kalm en zei tegen hem en zijn mannen: "Jullie Perzen, jullie dagen zijn geteld zonder dat er een profeet of een geschrift tot jullie is gekomen, en jullie hebben de controle over slechts een beperkt gedeelte van de aarde. Jullie leven in een droom. Het gedeelte van de wereld waar jullie geen invloed op hebben, is vele malen groter.

Er zijn voor jullie velen koningen geweest die geregeerd hebben met een verlangen naar de macht in deze wereld, of die in het Hiernamaals. Degenen die streefden naar het Hiernamaals hadden ook een aandeel in deze wereld. Echter, degenen die de wereld wilden, verspeelden en verspilden hun aandeel in het Hiernamaals. Bespot hetgeen we jullie aanbieden zoveel als jullie maar willen, maar *Allāh* is overal. Dat wat jullie bespotten zal terugkomen, en dan slaat de angst jullie om het hart en zullen jullie niet meer in staat zijn om jezelf te beschermen!"

Khosrau bleef koppig en arrogant, vertelde hoe soeverein hij was en dat een nederlaag of een opkomst van een rivaal hem geen angst inboezemde². Vervolgens beval hij zijn bewakers om ‘Abdullah naar buiten te brengen. ‘Abdullah verspilde geen moment en vertrok direct naar Medina. Hij dacht bij zichzelf: "Bij *Allāh*, het maakt mij niet meer uit welke van de twee wegen ik bewandel (terug naar Medina of de dood), aangezien ik mijn plicht van het bezorgen van de brief van de Profeet heb volbracht"³.

Een andere overlevering getuigt van de moed en de vroomheid van dezelfde ‘Abdullah: Tijdens het kalifaat van ‘Umar was ‘Abdullah ibn Huzâfa onderdeel van een moslimleger dat naar Syrië, de regio Kaysariyya, werd

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad' al-waḥī* (1), *ḥadīth* 7; *kitāb al-īmān* (2), *ḥadīth* 51; *kitāb as-shahadāt* (52), *ḥadīth* 2681; *kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 2804, 2940-2941, 2978; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1791; Ahmad, I, 262.

2. Suhayli, VI, 589-590.

3. Ahmad, I, 305; Ibn Sa'd, I, 260, IV, 189; Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, IV, 263-6; Hâmidullâh, *al-Wasâ'iq*, p. 140.

gestuurd om met de Byzantijnen te vechten. Daar werd hij gevangengenomen. De Byzantijnse functionarissen beschouwden hem als een waardevolle gevangene en namen hem mee naar de keizer. Ze zeiden tegen hem dat hij een metgezel van de Profeet was.

De keizer sloot 'Abdullah op in een huis waar geen voedsel of water was. Daarna stuurde hij hem wijn en varkensvlees. Ze observeerden 'Abdullah drie dagen lang, maar hij had de wijn en het varkensvlees nog met geen vinger aangeraakt. "Hij begint het nu pas echt moeilijk te krijgen", zeiden de mensen tegen de keizer. "Wanneer je hem nu niet uit het huis laat, dan zal hij zeker sterven!".

De keizer liet 'Abdullah brengen: "Waarom eet en drink jij niet van datgene wat ik jou heb gestuurd?", vroeg hij. "Hoewel noodzaak mij toestaat om datgene te eten en te drinken wat jij mij hebt gestuurd, wil ik niet dat ik of de islam onderwerpen van spot worden voor jou", antwoordde de metgezel.

De keizer was geraakt door deze waardige houding, waarop hij hem de hand van zijn dochter aanbood. Echter, dat niet alleen; hij bood hem zelfs aan om gouverneur te worden, maar wel op voorwaarde dat hij christen zou worden. "Al geef je mij de volledige heerschappij over de Arabische landen in ruil voor de omstandigheid dat ik mij voor slechts een ogenblik van de religie van Mohammed afkeer, ik zou het nog steeds niet doen!", antwoordde 'Abdullah. "Dan zal ik je laten doden!", dreigde de keizer. "Dat is aan jou", antwoordde 'Abdullah.

De metgezel werd vervolgens opgehangen aan een kruis. Boogschutters schoten op hem, maar zij misten in overeenstemming met het bevel, opzettelijk, opdat zij hem bang zouden maken. Vervolgens kreeg 'Abdullah een ultimatum om de islam af te zweren, maar de metgezel hield zijn hoofd omhoog. "Of je wordt een christen, of ik gooi je in een kokende ketel!", schreeuwde de koning van ver weg.

Toen 'Abdullah weigerde werd er een koperen ketel gebracht, gevuld met olijfolie en water. Deze werd aan de kook gebracht. De keizer liet een andere gevangengenomen moslim brengen die dezelfde mededeling kreeg: je bekeren tot het christendom of de dood. Toen ook die weigerde werd hij, voor de ogen van 'Abdullah, op wrede wijze in de ketel gegooid. Zijn lichaam viel door het kokende water direct uiteen en hij stierf.

De keizer herhaalde zijn ultimatum aan 'Abdullah. Hij weigerde opnieuw, waarop de keizer beval dat ook hij in de ketel geworpen diende te worden. Net voordat hij in de ketel zou worden gegooid, begon 'Abdullah te huilen. De keizer dacht dat hij van mening veranderd was en liet de metgezel naar hem toe brengen. Daar herhaalde hij nog een keer wat hij van hem wilde,

maar ‘Abdullah weigerde kwaad. “Waarom huil je dan!?” vroeg de keizer verbijsterd. Waarop ‘Abdullah ibn Huzâfa een legendarische geworden antwoord gaf: “Denk niet dat ik huilde uit angst wat je met mij zou doen. Ik huilde omdat ik slechts één leven had om te geven voor *Allāh*. Ik dacht bij mijzelf: “Ik heb slechts één leven en dat wordt direct in de ketel gegooid en ik zal dan op het pad van *Allāh* sterven. Echter, ik had liever gewild dat ik zoveel levens had gehad als haren op mijn lichaam, opdat ik deze allemaal op het pad van *Allāh* had kunnen geven en dezelfde marteling keer op keer had kunnen ondergaan””.

De enorm waardige houding van eer en *īmān* die ‘Abdullah had, had grote impact op de keizer; die wilde hem nu vrijlaten. “Kus dan mijn voorhoofd, dan zal ik je laten gaan”, zei hij. “Laat je dan ook andere moslimgevangenen vrij?”, vroeg de metgezel. “Ja”, zei de keizer. “O.K., dat zal ik doen”. ‘Abdullah zei later: “Op dat moment vroeg ik mijzelf af wat het voor kwaad kon om het voorhoofd van de vijand van *Allāh* te kussen, als ik daarmee mijzelf en andere gevangenen zou bevrijden”.

Die dag werden er tachtig moslimgevangenen vrijgelaten. Toen zij bij hun terugkomst in Medina over hun beproevingen aan ‘Umar vertelden, zei ‘Umar: “Het kussen van het voorhoofd van ‘Abdullah is een verplichting voor alle moslims en ik zal de eerste zijn die deze verplichting nakomt!”, riep ‘Umar uit. Hij stond vervolgens op en kuste het voorhoofd van ‘Abdullah¹.

Het was dus een metgezel van het kaliber van ‘Abdullah ibn Huzâfa die de brief van de Profeet naar Khosrau bracht en die Khosrau de les las, terwijl hij omringd werd door handlangers, die na één handgebaar van Khosrau, hem hadden kunnen doden. Toen de Profeet hoorde dat Khosrau zijn brief had verscheurd, zei hij: “Moge *Allāh* zijn heerschappij verscheuren!”² De smeekbede van de Profeet werd al snel realiteit: tijdens de periode van de *khulafā’ ar-rāshidūn* kwam het gehele Perzische rijk onder controle van de moslims.

Khosrau was nog steeds boos en stuurde een bevelschrift naar Bazân, de gouverneur van Yemen, waarin hij hem vroeg om de Profeet naar hem te brengen. De delegatie van Bazân bezocht de Profeet en overhandigde hem de brief van Khosrau. Nadat de Profeet de brief had laten voorlezen, glimlachte hij. Hij nodigde de ambassadeurs uit tot de islam. Zij vroegen hem of hij op zijn minst een antwoord kon schrijven als hij niet van plan was met hen mee te gaan. De Profeet zei, gesteund door goddelijke inspiratie, tegen hen:

1. Ibn Athîr, *Usd’ul-Ghâba*, III, 212-213; Dhahabî, *Siyar*, II, 14-15

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘ilm* (3), *ḥadīth* 64; Ibn Athîr, *Usd’ul-Ghâba*, III, 212

“*Allāh* heeft op Khosrau zijn zoon Shirawayh gezet. Shirawayh heeft hem in die-en-die maand, in die-en-die nacht en op die-en-die tijd gedood!”.

De ambassadeurs waren verrast: “Moeten we opschrijven wat je hebt gezegd en dit doorgeven aan de gouverneur?” “Ja”, antwoordde de Boodschapper van *Allāh*. “Informeer de gouverneur over hetgeen je hebt gehoord en zeg ook tegen hem dat mijn religie en mijn soevereiniteit ook de heerschappij en het koninkrijk van Khosrau zullen bereiken; tot de verste uithoeken die paarden en kamelen kunnen betreden. Zeg ook tegen hem dat, als hij moslim wordt, hij eveneens gouverneur wordt van het land en dat hij de koning van zijn stam *Abna* (Perzen die in Yemen wonen) wordt”.

Toen deze woorden Bazân bereikten, zei hij: “Ik zweer dat dit niet op de woorden van een koning lijkt. Ik geloof dat deze man een profeet is, zoals hij zegt te zijn. Hoe dan ook, laten we afwachten wat er met Khosrau gebeurt. Indien het klopt wat hij zegt, dan is hij een profeet die door *Allāh* naar de mensen is gezonden. Indien het niet klopt, dan zullen we ons beraden op de maatregelen die we zullen nemen”.

“Hoe hebben jullie hem gevonden?”, vroeg Bazân aan de ambassadeurs. “We hebben nog nooit een meer majesteitelijke en toch nederige heerser gezien, die voor niets bang is, ondanks het feit dat hij geen bewakers om zich heen heeft, en die net als de gewone man te voet gaat. Zijn vrienden verheffen hun stem niet in zijn bijzijn en ze spreken op een vriendelijke toon”. Vervolgens vertelden ze hem wat ze nog meer hadden gezien.

Ze hoefden niet lang te wachten tot er een keizerlijke brief kwam waarin werd verklaard dat Shirawayh zijn vader had gedood. Bovendien klopte het tijdstip van overlijden van Khosrau precies met de tijd die de Profeet had genoemd. De gouverneur Bazân zei: “Deze man is zeker een Profeet van *Allāh*!”. Het volk van *Abna* volgde vervolgens hun gouverneur in het accepteren van de islam¹.

De heerser van Abessinië was de meest gastvrije en vriendelijke als het gaat om de ontvangst van de brief van de Profeet en de boodschapper die de Profeet had gestuurd: `Amr ibn Umayya. Naast een vrijblijvende uitnodiging tot de islam had de Profeet ook gedetailleerde informatie over `Īsa en Maryam gestuurd. De heerser had al het een en ander over de islam geleerd, ten gevolge van de aanwezigheid van de eerste moslimmigranten in zijn land. Hij toonde vanaf het begin dan ook een open houding ten aanzien van de islam. Echter, zijn *īmān* nam een vlucht nadat hij een officiële uitnodiging van de Profeet had gekregen. In bijzijn van Dja`far, de oudste zoon van Abū Tālib, legde hij de geloofsgetuigenis af. In overeenstemming met de wensen

1. Ibn Sa`d, I, 260; Abu Nu`aym, *Dalā'il*, II, 349-350; Diyārbakri, II, 35-37.

van de Profeet, stuurde hij de moslimmigranten op twee schepen naar de andere kant van de Rode Zee. Hij stuurde ook een brief naar de Profeet, waarin hij verklaarde dat hij moslims was geworden.

“Aan Mohammed, de Boodschapper van *Allāh*, van de Negus van Abessynië,

Vrede zij met u, o Boodschapper van *Allāh*, alsmede de genade en de overvloed van *Allāh*. *Allāh*, naast Wie er geen god is, heeft mij naar de islam geleid.

O Boodschapper van *Allāh*, ik heb uw brief, waarin u de situatie van ʿĪsa uitlegt in goede staat ontvangen. Bij de Heer der Hemelen en Aarde, ʿĪsa heeft niets meer gezegd dan hetgeen u over hem vertelt. Zijn uitnodiging was zoals uw uitnodiging. We hebben de basisbeginselen van de islam geleerd, waar u bent opgedragen om die te verkondigen. We hebben uw neef (Djaʿfar) en zijn vrienden die naar onze landen waren geëmigreerd ondergebracht. Ik getuig dat u zeker de Boodschapper van *Allāh* bent. U bent een man van uw woord. U heeft gelijk en dit is bevestigd.

Ik heb mijn loyaliteit aan u gezworen, o Boodschapper van *Allāh*, door middel van uw neef, uw vertegenwoordiger. In zijn bijzijn heb ik mij overgegeven aan de Heer der Werelden. Hierbij stuur ik mijn zoon Arha. Ik heb niet anders dan macht over mijn eigen kracht; als u wilt dat ik naar u toe kom, o Boodschapper van *Allāh*, dan zal ik dat direct doen. Ik getuig dat wat u zegt de waarheid is.

Vrede zij met u, o Boodschapper van *Allāh*¹.

Rond dezelfde periode vroeg de Profeet om een vrijwilliger die een brief zou brengen naar de Muqauqis² van Alexandrië. Khatīb ibn Abi Baltāh stond op en meldde zich als vrijwilliger. “Moge *Allāh* dit tot een heilige missie voor je makejn”, zei de Profeet. Khatīb nam de brief en vertrok. In de brief stond:

“In de naam van *Allāh*, de Meest Genadevolle, de Meest Barmhartige,

Van *Allāh*'s dienaar en boodschapper Mohammed, aan de Muqauqis, de leider van de Kopten.

Vrede zij met degenen die de leiding volgen en het rechte pad bewandelen. Hierbij nodig ik u uit tot de islam. Word moslims en u wordt door *Allāh* dubbel beloond. Als u deze uitnodiging niet accepteert, draag dan de zonden van de Kopten.

1. Ibn Saʿd, I, 259; Ibn Qayyim, III, 689; Hamidullah, *al-Wasaiq*, p. 100, 104-105.

2. Een heerser van het Byzantijnse rijk werd keizer genoemd, de heerser van Perzië Khosrau, de koning van Abessinië Negus, de heerser van Egypte Farao, de koning van India Batlimus, de koning van Jemen Tubba, en de heerser van Alexandrië Maqauqis. Deze algemene benamingen moeten niet worden verward met de eigennamen. - Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, XI, 228.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

“Zeg: “O mensen van het Boek, kom tot die leerstelling waarover wij het eens zijn: dat wij niemand dan *Allāh* aanbidden en dat wij niets met Hem gelijkstellen en dat sommigen van ons niet anderen naast *Allāh* tot Heer nemen”. Maar als zij zich afwenden, zeg dan: “getuig dat wij ons (aan God) overgegeven hebben”¹”.

Toen de brief van de Profeet eenmaal was voorgelezen, liet Muqauqis hem, Khatīb, naar voren komen. Tegelijkertijd riep hij zijn hoge priesters bij zich. Khatīb vertelt wat vervolgens gebeurde: “De Muqauqis zei tegen mij dat hij met mij wilde praten en dat hij enkele zaken wilde uitzoeken. “Natuurlijk, vraag maar raak”, zei ik. “Is jouw meester een profeet?”, vroeg hij. “Jazeker, hij is de Boodschapper van *Allāh*”, antwoordde ik. “Als hij daadwerkelijk een boodschapper van *Allāh* is, waarom vervloekte hij de mensen die hem uit zijn stad verdreven dan niet?”, vroeg hij. Ik beantwoordde de vraag met een wedervraag: “U zou getuigen dat ‘Isa, de zoon van Maryam, een profeet van *Allāh* was, toch? Aangezien hij een Profeet was, waarom vroeg hij zijn Heer niet om zijn volk te vernietigen toen ze hem wilden executeren, in plaats van dat hij ten hemel werd opgenomen?”. Muqauqis was sprakeloos. Na een korte stilte vroeg hij mij te herhalen wat ik had gezegd. Dat deed ik. Daarna was hij weer stil.

“Dat heb je goed gezegd”, zei hij toen. “Je bent een wijze man die weegt wat hij zegt; en je bent gestuurd door een wijze man”. Hierdoor aangemoedigd, zei ik: “Er leefde voor jou in dit land een man die beweerde dat hij de grootste heer was. Vervolgens werd de farao door *Allāh* gegrepen en bestraft in deze wereld, alsmede in het Hiernamaals. Trek lessen uit de gebeurtenissen met hen die voor u leefden, opdat u geen les voor anderen wordt”.

“Wij hebben al een religie”, merkte hij op, “en wij zullen deze niet verlaten, tenzij wij een betere krijgen aangeboden”. “De islam is zeker beter dan wat u nu volgt. We nodigen u uit tot de islam, de religie die *Allāh* voor de mensheid heeft gekozen. Mohammed nodigt niet alleen u uit, maar de gehele mensheid. De meest grove en wrede mensen tegen hem zijn de mensen van de *Quraysh*. De meest verraderlijke jegens hem zijn de joden geweest. Degenen die het dichtst bij hem staan, daarentegen, zijn de christenen. Net zoals Mūsā ‘Īsa aankondigde, kondigde ‘Īsa Mohammed aan. Onze uitnodiging aan u is als uw uitnodiging aan de volgers van de Tora om de Bijbel te volgen. Iedereen is verplicht om de profeet van zijn tijd te

1. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), aya 64.

volgen, en u heeft het tijdperk van Mohammed bereikt. We vragen u daarom niet om afstand te doen van 'Īsa, wanneer we u uitnodigen naar de islam. Integendeel, we handelen in overeenstemming met zijn profeetschap”.

Daarop antwoordde Muqauqis: “Zover ik kan overzien verbiedt deze profeet deze wereld niet, noch het verkrijgen van zaken die geaccepteerd en lovenswaardig zijn. Hij lijkt niet op een losgeslagen magiër, noch op een leugenaar die nieuws van het ongeziene krijgt. Hij draagt veeleer de tekenen van een profeet aan wie zaken die onbekend zijn worden geopenbaard, en die wordt geïnformeerd over zaken die nog moeten gebeuren. Desondanks wil ik toch meer tijd om erover na te denken”.

Later heeft hij een geschreven reactie gegeven op de brief die ik had meegenomen:

“In de naam van *Allāh*, de Meest Barmhartige, de Meest Genadevolle,
Aan Mohammed ibn ‘Abdullah, van de Muqauqis,

Vrede zij met u! Ik heb uw brief gelezen en ik heb begrepen waar u mij toe uitnodigt. Ik wist dat er een profeet zou komen, maar ik had verwacht dat deze uit de omgeving van Damascus zou komen. Ik heb uw ambassadeur ondergebracht. Ik stuur u hierbij, bij wijze van een gift, twee slavinnen met een hoge status onder de Kopten en wat kleding. Ik stuur ook een ezel waar u op kunt rijden. Vrede zij met u!”.

Muqauqis zei verder niets, noch accepteerde hij de islam. Toen ik wegging, zei hij: “Wat er ook gebeurt, zeg niets tegen de Kopten!”¹.

Muqauqis ontving de uitnodiging van de Profeet op een vriendelijke wijze, dat is duidelijk. Hij had de komst van de laatste Profeet verwacht, echter hij dacht dat deze in de omgeving van Damascus zou verschijnen. Deze veronderstelling weerhield hem ervan om de waarheid te accepteren, waardoor Muqauqis geen moslim werd. Wel stuurde hij, met Khatīb, een ezel en twee slavinnen; de eerbare Mariya en haar zus Sirīn. Tijdens de reis vertelde hij de twee zussen over de islam, in de hoop dat zij moslim zouden worden, wat ook gebeurde.² Ze begrepen de waarheid nog voor ze een voet in Medina hadden gezet.

Toen Khatīb de woorden van Muqauqis eenmaal had overgebracht, zei de Profeet: “De eigenzinnige man kon zijn heerschappij niet missen, maar wat hij niet kan missen, zal niet bij hem blijven”³.

De Profeet van *Allāh* trouwde Sirīn met Hasan ibn Thābit, en zelf trouwde hij met Mariya. Zij zou later bevallen van zijn zoon Ibrahīm. Dit huwelijk, dat

1. Ibn Kathīr, *al-Bidaya*, IV, 266-267; Ibn Sa’d, I, 260-261; Ibn Hadjer, *al-Isaba*, III, 530-531.

2. Ibn Sa’d, VIII, 212.

3. Ibn Sa’d, I, 260-261; Diyārbakri, II, 38.

werd gesloten met de wil van *Allāh*, had verschillende politieke voordelen. Het had een langdurige impact op de Egyptenaren en het had invloed op een ontwikkeling tijdens welke zij zich afscheidden, distancierden van de Byzantijnen in hun oorlogen tegen de moslims, die in de jaren erna plaatsvonden. Hierdoor werd het voor de moslims nog gemakkelijker om met vertrouwen te strijden voor overwinningen.

De Profeet gaf het volgende advies aan de metgezellen, dat getuigt van een perfect gedrag jegens de verwanten: “Jullie zullen Egypte veroveren waar ze een maat gebruiken die *qirāt* heet. Ik adviseer jullie om het volk met vriendelijkheid tegemoet te treden. Hou je hieraan, want zij zijn verwanten van ons, zowel via voorouders als door middel van huwelijk”¹.

De stamboom van de Profeet gaat terug tot Ismail. Haadjar, de moeder van Ismail kwam uit Egypte en dus zag de Profeet de Egyptenaren als zijn familie. De band door middel van huwelijk was zijn huwelijk met Mariya.²

Hârith, de leider van de Ghasânidische Arabieren in Syrië, gedroeg zich arrogant ten aanzien van de brief van de Profeet, die door Shudjâ ibn Wahb werd gebracht. Hij vroeg zelfs officiële toestemming bij de keizer van de Byzantijnen om de moslims aan te vallen. Zijn verzoek werd afgewezen³.

Hauza, de heerser in *Yamâma*, weigerde ook de uitnodiging van de Profeet, die werd gebracht door Sâlit ibn Umayr. Niet veel later stierf hij in onwetendheid⁴.

Voordat de Profeet een metgezel naar een heerser stuurde, gaf hij hem advies. Toen hij Iyâsh naar het volk van Khimyar stuurde, gaf hij het volgende advies: “Als je in de nacht aankomt, wacht dan tot de volgende morgen voordat je de stad binnengaat. Doe dan de *wuḍūʿ* op de best mogelijke manier, en verricht een gebed van twee *rakaʿāt*. Vraag *Allāh* dan om succes en om op een goede manier ontvangen te mogen worden. Bereid jezelf voor, neem mijn brief in je rechterhand en geef deze aan hen met je rechterhand in hun rechterhand. Indien je dat doet, dan zullen ze je accepteren”.

Iyâsh zei: “Ik deed precies wat de Boodschapper van *Allāh* mij had geadviseerd. Ze werden allemaal moslim. Andere gebeurtenissen pakten ook op de manier uit waarop hij dat had voorspeld”⁵.

Deze uitnodigingen vormden de eerste stappen die de islam ondernam, ten gevolge waarvan verschillende uithoeken van de regio de nieuwe religie omarmden. De islam was op het Arabisch schiereiland tot leven gekomen,

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍāʿil al-ṣaḥābah raḍi Allāh taʿāla ʿanhum* (44), ḥadīth 2543.

2. Ibn Hishām, I, 4.

3. Ibn Saʿd, I, 261.

4. Ibid., 262.

5. Ibid., 282-283.

en iedere dag blijven groeien. Echter, de basis voor dit succes was door de Profeet zelf gelegd.

2. Een vloek die de joden over de Profeet uitspraken

Rond deze tijd maakten de joodse leiders een afspraak met de sluwe magiër Asam ibn Labid. Hij leek op het eerste gezicht moslim, maar hij was in het geheim een jood. “Jij bent de meest kundige magiër”, zeiden ze tegen hem. “Mohammed heeft een vloek uitgesproken over onze mannen en

vrouwen en we kunnen er niets tegen doen. Je hebt gezien wat hij ons heeft aangedaan; hoe hij onze religie trotseerde, hoe hij ons doodde of verbande. Vanwege alles wat hij ons heeft aangedaan, willen we dat jij hem straft door een vloek over hem uit te spreken!" Ze betaalden Asam drie gouden dinars voor zijn opdracht.

Asam begon direct met zijn opdracht en begon naar manieren te zoeken waarop hij enkele haren van de Profeet kon bemachtigen. Op de een of andere manier lukte het hem om de haren te krijgen. Hij knoopte alleene knopen in de haren en blies erop. Vervolgens legde hij het geheel in een gedroogde huls van de bloem van een dadel, waarna hij het onder een steen in de *Zarwân*-bron legde. Direct nadat de vloek was uitgesproken werd de Profeet ziek. Het licht in zijn ogen vervaagde. Deze ziekte duurde enkele dagen en zijn eetlust verdween; hij was niet meer in staat om te eten of te drinken.

Allāh informeerde de Profeet over wie de vloek had uitgesproken en waar hij de geknootte haren kon vinden. En dus zond de Profeet ‘Ālī en ‘Ammaar naar de *Zarwân*-bron. Ze haalden het water uit de put, die helemaal rood – zoals henna – geworden was. Vervolgens tilden ze de steen op en vonden ze daaronder de knopen.

Ondertussen bracht *Djibriel* de twee *suwar* Al-Falaq (113) en An-Nās (114). Met de recitatie van iedere *aya* werd de vloek ongedaan gemaakt; met de recitatie van de laatste *aya* voelde de Profeet zich direct beter, alsof hij van een touw (?) was verlost. Daarna kwam ook zijn eetlust terug. Hij liet de bron sluiten.

Wat Ibn Labīd betreft, de Profeet sommeerde hem niet, noch begon hij over de misdaad, noch gebruikte hij het gebeurde tegen hem. Hij bestrafte hem niet, hoewel hij duidelijk schuldig was aan een poging om de Profeet te doden. Hij koesterde niet eens een persoonlijke wrok jegens hem, of jegens de joodse stamleden van *Banū Zurayq*.¹

De Profeet zei op een dag: "Blijf weg van de zeven verwoestende zaken!". "Welke zijn dat, o Boodschapper van *Allāh*?", vroegen de metgezellen. "Het toekennen van deelgenoten aan *Allāh*, het uitspreken van vloeken, het onrechtmatig nemen van een leven dat *Allāh* verboden heeft verklaard, het gebruikmaken van rente, het gebruiken van de bezittingen van een wees, het vluchten van een slagveld en het beschuldigen van een kuise, onschuldige vrouw van overspel"².

1. Zie Ibn Sa'd, II, 197; Bukhari, Tibb, 47, 49; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-Salām* (39), *ḥadīth* 2189; Nasā'i, *Tahrīm*, 20; Ahmad, IV, 367, VI, 57; Aynī, XXI, 282.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-waṣāyā* (55), *ḥadīth* 2766; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), *ḥadīth* 89.

In een andere *hadīth* zegt de Profeet: “Wie een knoop maakt en erop blaast, heeft een vloek uitgesproken. Degene die een vloek uitspreekt, heeft *shirk* begaan”¹. “Wie naar een *arrâf*² (magiër) gaat en hem om iets vraagt: het gebed wordt van hem voor veertig dagen niet geaccepteerd”³.

3. De genadeslag voor de joodse listen: de overwinning van *Khaybar* (*Safar-Rabî‘ al-‘Awwal*, 7 / juni-juli, 628)

De joden van *Khaybar* zagen, net als de hypocrieten, het Verdrag van *Hudaybiya* als een teken van de innerlijke zwakte van de moslims. Gedreven door de vele joden die al in ballingschap in hun forten leefden, werd het vuur van vijandschap jegens de moslims verder aangewakkerd. De joden van *Khaybar* schonken de helft van de jaarlijkse oogst aan de stam van *Ghatafân*, op voorwaarde dat zij samen zouden optrekken tegen de gelovigen. *Ghatafân* was meer dan bereid dit te doen en de stam zocht al meteen naar de meest efficiënte mogelijkheden om dit te doen: men kwam met het idee om een leger naar Medina te sturen⁴.

Om de vijandschap van de joden terug te dringen zond de Profeet ‘Abdullah ibn Rawâha naar *Khaybar* om daar de vrede te verzekeren. De metgezel werd snel teruggestuurd met een teleurstellende afwijzing. Een veldslag was onvermijdelijk; een tocht naar *Khaybar* was naderbij. De Profeet verklaarde: “Laat alleen degenen die *djihaad* willen, ons vergezellen!”⁵. Medina lag precies tussen Mekka en *Khaybar* in; dus iedere keer dat er een oorlog plaatsvond tussen Mekka en Medina, vormde *Khaybar* een potentieel gevaar.

De metgezellen gaven enthousiast gehoor aan de oproep van de Profeet. Echter, degenen die niet bij *Hudaybiya* aanwezig waren geweest, mochten van de Profeet niet deelnemen. Het moslimleger had in het verleden meerdere keren, op cruciale momenten, geleden onder het verraad van de hypocrieten, die bij voorgaande veldslagen zich op een of andere manier hadden weten aan te sluiten, met als enige doel het verkrijgen van de buit. Het waren dezelfde mensen die nu dolgraag wilden aansluiten om mee te delen in de enorme rijkdom die de joden van *Khaybar* hadden. En zij werden dus geweigerd. Bovendien was dit in overeenstemming met de wil van *Allāh*:

1. Nasâ‘i, *Tahrim*, 19.

2. Een *kahin*, of een waarzegger, is een persoon die beweert kennis te hebben van wat er in de toekomst gebeurt. Men zou kunnen zeggen dat een *arrâf* ook een *kahin* is, omdat de term gebruikt wordt voor mensen die informatie hebben over gestolen en zoekgeraakte zaken. Er bestaat ook zoiemand als een *munaddjim*, of te wel een astroloog. Ook is hij een *kâhin*, met als verschil dat hij beweert kennis te hebben van wat er in de toekomst gebeurt door naar de sterren te kijken.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitâb as-salâm* (39), *hadīth* 2230.

4. Wâqidi, II, 530-531, 566, 640; Ibn Sa’d, II, 92.

5. Ibn Sa’d, II, 92, 106.

قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا

[...] Zeg: “Jullie zullen ons (zeker) niet volgen” [...]”¹.

De voorbereiding van de moslims op een confrontatie met *Khaybar* zorgde voor angst bij de overgebleven joden in Medina. Zij waren nog steeds gebonden aan hun verdrag met de Profeet. Ze vermoedden dat hun geloofsgenoten in *Khaybar* hetzelfde lot zouden ondergaan als die van *Qaynuqa*, *Nadîr* en *Quraydza*. In de hoop de moslims te verzwakken, vroeg iedere jood in Medina die een lening had uitstaan bij een moslim om direct te worden terugbetaald. De onderstaande gebeurtenis alsmede de verandering in omstandigheden benadrukken hoe de Profeet de rechten van anderen en het nakomen daarvan in ere hield: Abū Shahm, een jood, had ‘Abdullah ibn Hadrâd vijf dirham geleend vanwege wat gerst dat hij had verkocht. Toen Abū Shahm hem ineens vroeg om zijn lening terug te betalen, drong Ibn Hadrâd er bij hem op aan om hem iets meer tijd te geven. “Met de wil van *Allāh*, ik zal mijn lening terugbetalen. *Allāh* heeft Zijn Boodschapper de buit van *Khaybar* beloofd. We zullen de rijksten zijn van heel de *Hidjāz*!”.

Deze woorden maakten de woede en jaloezie van de jood alleen maar erger. “Denk jij dat de joden hetzelfde zijn als de Arabieren met wie jullie tot nu toe hebben gevochten? Ik zweer op de Tora dat daar tienduizend strijders zijn!”. “Jij vijand van *Allāh*!”, antwoordde Ibn Hadrâd, “jij vergeet dat jij nog steeds onder onze bescherming leeft. Bij *Allāh*, ik neem jou mee naar de Boodschapper van *Allāh*”. Eenmaal bij hem aangekomen zei hij: “O Boodschapper van *Allāh*, luister naar wat deze jood zegt”, waarop hij de woorden van de jood herhaalde. De Profeet bleef stil. Alleen zijn lippen bewogen licht, maar het was niet duidelijk wat hij zei. “Hij heeft mij onrecht aangedaan, Abū Qâsim”, klaagde de jood. “Hij heeft zijn lening niet afbetaald”. “Geef hem waar hij recht op heeft”, zei de Boodschapper van *Allāh* tegen Ibn Hadrâd.

Ibn Hadrâd vertelde over zijn armoede en dat de jood ervan verzekerd kon zijn dat hij Abū Shahm kon afbetalen met de buit van *Khaybar*. Echter, de Profeet herhaalde zijn opdracht twee keer. Daarop ging Ibn Hadrâd naar de bazaar. Toen hij terugkwam had hij zijn kleren over zijn rug vervangen door een *imāma*. “Ik verkoop mijn kleren aan je”, zei hij tegen de jood. De jood ging akkoord en kocht ze voor vier dirham, zodat Ibn Hadrâd zijn lening kon afbetalen².

Toen de Profeet het moslimleger in de richting van *Khaybar* leidde, zocht hij net als altijd zijn toevlucht bij *Allāh*: “O *Allāh*, Heer der zeven

1. *Qur’ān: sūra Al-Fatḥ* (48), aya 15.

2. Ahmad, III, 423; Wâqidi, II, 634-635.

hemelen en van wat zich daaronder bevindt, de zeven werelden en wat zich daarin bevindt, van de duivels en hen die door de duivels worden misleid, van de wind en van wat daardoor wordt weggeblazen. Wij vragen U het goede van deze stad, de inwoners en alles wat zich erin bevindt. We zoeken onze toevlucht bij U tegen het slechte van deze inwoners en wat zich erin bevindt”¹.

Onderweg riepen de metgezellen de *takbīr*, maar de Profeet corrigeerde hen: “Wees genadig met julliezelf, Degene Die jullie aanspreken is niet doof, noch is de gesprekspartner niet aanwezig. Jullie spreken Degene aan Die jullie ziet en hoort, en Die is waar jullie ook zijn. Degene Die jullie aanroepen is dichterbij jullie dan jullie eigen halsslagader”².

De Profeet arriveerde in de avond bij *Khaybar* en wachtte tot de dageraad. Hij had de gewoonte om nooit zomaar 's nachts aan te vallen, maar om altijd tot de volgende ochtend te wachten. Die ochtend verlieten de joden hun forten met scheppen en pikhamers om net als altijd op de velden te gaan werken. Toen zij het moslimleger zagen, renden zij naar binnen en riepen: “Mohammed is hier! Mohammed en zijn legerscharen zijn hier!”

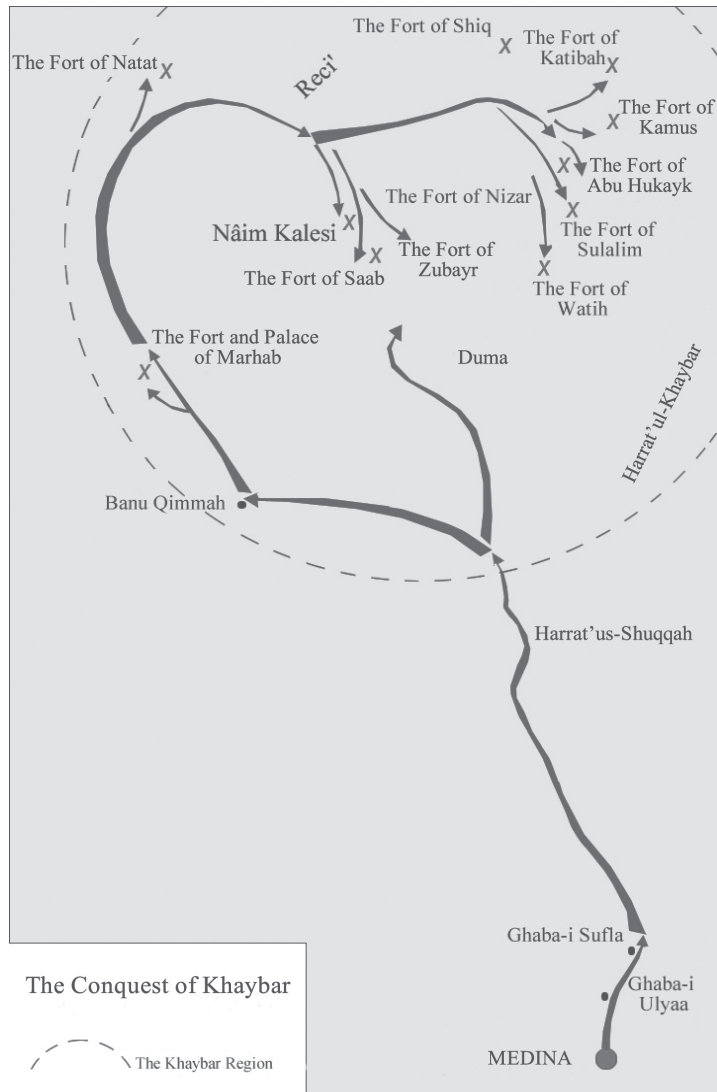
Daarop zei de Profeet: “*Allāhu akbar*, *Khaybar* is vernietigd! Immers, waar wij ook komen, verschrikkelijk zal de morgen zijn als wij tot hen komen (vechten) die waren gewaarschuwd”³.

De Profeet had zijn kamp nabij *Rādji*, tussen *Ghatafân* en *Khaybar* opgeslagen. Hiermee sloot hij de directe weg tussen twee bondgenoten af, waardoor hij voorkwam dat zij elkaar zouden helpen. *Ghatafân* probeerde het wel na een verzoek van de joden, maar ze hadden geen andere keus dan in angst terug te keren toen zij zagen hoe de weg door de gelovigen was afgesneden. Nu de joden op zichzelf waren aangewezen, trokken zij zich terug in hun forten.

Tijdens de belegering probeerde iemand de joden te bewegen om de wapens tegen de moslims op te pakken. De Profeet zei: “Er verscheen een duivel bij de joden en hij zei: “Mohammed vecht alleen tegen jullie om jullie rijkdom te pakken!”. Roep naar hen: “*Zeg la ilāha ilā Allāh* en bescherm daarmee jullie rijkdom en leven, jullie proces in het Hiernamaals is aan *Allāh!*”

---

1. Ibn Hishām , III, 379; Wāqidi, II, 642. – De Profeet deed deze smeekbede iedere eer dat hij kamp opzette en de plek ervan kon zien. - Hākīm, I, 614/1634.
 2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-da‘wāt* (80), *ḥadīth* 6384; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-dhikr wa al-du‘ā’ wa al-tawbah wa al-istighfār* (48), *ḥadīth* 2704.
 3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4197; Ibn Hishām , III, 380.

De joden werden zo aangesproken, maar hun antwoord was: “Bij de Tora van Mūsā die we hier hebben, we zullen niet doen wat je wil dat wij doen, noch zullen wij onze religie verlaten!”¹.

De belegering duurde dagen. De gelovigen waren bijna door hun voorraad heen en de strijd begon ernstige vormen aan te nemen. De moslims leden veel verliezen, terwijl anderen zwaargewond raakten. Maar ondanks dat bleef de Profeet oproepen tot *Allāh*, ongeacht de status van die persoon. Zo legde hij in detail de islam uit aan een herder die in dienst was van een

1. Wāqidi, II, 653.

jood in het fort, waardoor hij hem uiteindelijk tot het licht van de waarheid leidde¹. Dit gebeurde zo.

Yasar, die zijn levensonderhoud verdiende als herder van de schapen van een jood, kwam op een morgen langs de Profeet, toen hij zijn werk buiten de kasteelmuren deed. Nadat hij een tijd met hem gesproken had, besloot Yasar om moslim te worden en zijn naam te veranderen in Aslam. Dit was op aanbeveling van de Profeet. Hij vroeg vervolgens aan de Boodschapper van *Allāh*, wat hij moest doen met de schapen die aan hem waren toevertrouwd. “Geef ze terug en jaag ze op”, adviseerde de Boodschapper. “Ik twijfel er niet aan dat ze allemaal terug zullen keren naar hun eigenaar”. Aslam pakte een hand vol steentjes van de grond en gooide ze naar de schapen. Hij riep: “Ga! Ga terug naar jullie eigenaar! Bij *Allāh*, hier scheiden voor altijd onze wegen!”. Rustig aan liepen de schapen terug naar hun eigenaar in het kasteel, alsof iemand hen daarheen leidde. Aslam sloot zich aan bij de rest van de moslims, in hun strijd bij de muren van het kasteel.

Aslam nam actief deel aan de strijd en verkreeg later het martelaarschap. Zijn lichaam werd naar de Boodschapper van *Allāh* gebracht. Hij keek naar het lichaam, terwijl een groep metgezellen om hem heen stond. Plotseling keek hij de andere kant op. Toen hem gevraagd werd waarom hij dit deed, antwoordde hij: “Hij is nu bij zijn twee vrouwen van het Paradijs!”².

Op een bepaald moment in de strijd werd de beproeving voor de gelovigen echt zwaar; ze werden geteisterd door vermoedheid, vanwege het feit dat alle aanvallen werden afgeslagen. De Profeet verkondigde toen: “Morgen zal ik mijn vlag geven aan hem door wiens handen *Khaybar* zal vallen. Hij houdt van *Allāh* en Zijn Boodschapper en *Allāh* en Zijn Boodschapper houden van hem”.

De metgezellen die tijdens de slag aanwezig waren, waren de hele nacht bezig met de vraag wie uiteindelijk de vlag van de Profeet zou mogen dragen. Toen de dag aanbrak, haastten zij zich allemaal naar de Profeet in de hoop dat zij de liefde van *Allāh* en Zijn Boodschapper zouden verkrijgen. Hun enthousiasme was zo groot, dat ‘Umar later bekende: “Ik heb nog nooit zoveel naar leiderschap verlangd dan ik op die dag deed. Ik bleef proberen mijzelf onder zijn aandacht te brengen, in de hoop dat de Boodschapper van *Allāh* mij zou roepen!”.

De Profeet liet op een gegeven moment ‘Ālī halen die op dat moment last had van zijn oog; hij kon niet eens recht vooruitkijken. De Profeet vond het moeilijk om ‘Ālī zo te zien, blies in zijn ogen en met de toestemming

1. Ibn Hishām, III, 398.

2. Ibn Hishām, III, 397-398; Ibn Hadjer, *al-Isāba*, I, 38-39.

van *Allāh* werd de 'Leeuw van *Allāh* genezen'. De Profeet overhandigde hem vervolgens zijn wapenrusting en de vlag, waarbij hij zei: "Trek nu vooruit 'Ālī! Kijk niet naar links of naar rechts, totdat *Allāh* je de overwinning schenkt!".

'Ālī vertrok en stopte vervolgens. Hij vroeg toen, zonder om te kijken: "Tot waar moet ik doorgaan met vechten, o Boodschapper van *Allāh*?" "Bevecht hen totdat zij getuigen dat er geen god is dan *Allāh* en dat Mohammed Zijn Boodschapper is. Als zij dit accepteren, dan zullen hun eigendommen en hun levens tegen jou zijn beschermd, behalve wanneer ze zaken verrichten die in de religie zijn verboden. Hun ware overwegingen zijn aan *Allāh* om te worden vastgesteld. Nader hen rustig en langzaam. Nodig hen eerst uit tot de islam. Een enkele persoon die door jouw uitnodiging moslim wordt is beter voor jou dan rode kamelen!"¹.

De meest beruchte joodse strijders werden die dag allemaal gedood. *Khaybar* viel; alle acht forten. Twee gaven zich zonder te vechten over. Wat de Profeet al had voorspeld, kwam uit. De joden kenden 93 slachtoffers, tegen vijftien voor de moslims².

Abū Hurayra legt uit: "We waren met de Boodschapper van *Allāh* tijdens *Khaybar*. Over iemand die zei dat hij een moslim was, zei de Profeet dat hij zich in het Hellevuur bevond. Toen de strijd uiteindelijk losbarstte, vocht de man dapper en raakte hij zwaargewond. Sommige metgezellen informeerden de Boodschapper van *Allāh*: "De man van wie net gezegd werd dat hij in het Hellevuur is, vocht dapper en overleed". De Boodschapper van *Allāh* antwoordde: "Hij is naar het Hellevuur gegaan".

Sommige metgezellen verkeerden in twijfel over het antwoord. Niet veel later vertelden ze de Boodschapper van *Allāh* dat de man nog niet was gestorven, maar dat hij met een fatale wond nog ergens lag. Die nacht kon de man de pijn niet langer verdragen en duwde hij zijn lichaam in een zwaard, waarmee hij zelfmoord pleegde. De Boodschapper van *Allāh* werd hiervan op de hoogte gebracht. "*Allāhu akbar*. Ik getuig dat ik de Dienaar en Boodschapper van *Allāh* ben", zei hij. Vervolgens beval hij Bilaal om te verkondigen dat alleen moslims het paradijs zullen betreden en dat *Allāh* Zijn religie ook kan versterken aan de hand van een zondaar"³.

Na de overwinning op *Khaybar* wilden de joden op hun land blijven werken, in ruil voor de helft van de opbrengst. En dus stuurde de Profeet hen

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā'il as-ṣaḥāba raḍi Allāh ta'āla 'anhum* (44), *ḥadīth* 2405-2406; Haythami, VI, 151

2. Zinspelend op deze gebeurtenis, zegt Sayyid Sayfullah: "Prijs de slechte niet voor een stuk brood, dat is onwetendheid. Vernietig de *Khaybar* in jezelf, dat is pas moed op zijn toppunt".

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 3062; *kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4202; *kitāb al-qadar* (82), *ḥadīth* 6606.

niet allemaal weg. Op voorwaarde dat de Profeet hen alsnog kon verbannen als hij dat passend vond, accepteerde de Profeet het aanbod van de joden om op het land te werken, in ruil voor de helft van de opbrengst. De joden bleven daar tot aan het kalifaat van ‘Umar¹.

‘Abdullah ibn Rawâha werd aangesteld om ieder jaar naar *Khaybar* toe te gaan om daar de helft van de oogst te berekenen en op te halen, conform de overeenkomst met de joden. De joden raakten echter zo geïrriteerd door de nauwkeurigheid waarmee Ibn Rawâha zijn werk deed, dat ze hem zelfs een bedrag ter omkoping aanboden, opdat hij hen wat gunstiger gezind zou zijn. “Jullie zijn, vanwege alles wat jullie hebben gedaan, de meest verachtelijke van de gehele creatie van *Allāh*. Echter, zelfs dat weerhoudt mij er niet van om rechtvaardig tegenover jullie te zijn. Wat jullie me aanbieden zijn steekpenningen. Steekpenningen zijn verboden, ik raak dat niet aan!”, antwoordde Ibn Rawâha. “Het is dit soort rechtvaardigheid waardoor de hemelen en de aarde geen chaos worden”, antwoordden de joden vol bewondering.²

4. Oog voor de rechten van anderen

De buit van *Khaybar* werd verdeeld onder degenen die aanwezig waren bij *Hudaybiya*, ongeacht of ze ook aanwezig waren bij *Khaybar*. Dit komt omdat *Allāh* de rijkdommen van *Khaybar* had beloofd aan de moslims die bij *Hudaybiya* aanwezig waren³.

‘Umar legt het volgende uit: “Het was op de dag van de Slag van *Khaybar*. Een groep metgezellen van de Boodschapper van *Allāh* begon te verkondigen wie het martelaarschap had verkregen. Ze liepen langs nog een lichaam en weer zeiden ze: “‘Die-en-die’ heeft het martelaarschap verkregen!”. “Nee!”, zei de Boodschapper van *Allāh*. “Ik zag hem in het Hellevuur met een mantel waarmee hij op onrechtmatige wijze buit heeft gepakt!”⁴.

Niettegenstaande het feit dat een martelaar een van de hoogste rangen heeft, waardoor hem een groot deel van zijn zonden worden vergeven, mag hij geen inbreuk maken op de rechten van anderen door bijvoorbeeld onrechtmatig rijkdom te vergaren. De Profeet leerde zijn *umma* dat het innemen van goederen die van de gemeenschap zijn een inbreuk vormt op de rechten van anderen en dat dit een onvergefelijke zonde is. Dit werd aangetoond via het verhaal van de metgezel die als martelaar was gestorven, maar vanwege de mantel alsnog in het Hellevuur werd gestraft.

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-musāqā* (22), *ḥadīth* 1551; Abū Dāwūd, *Kharāj*, 23-24/3007.

2. *Muwatta*, *Musāqat*, 2.

3. *Zie Qur’ān: sūra Al-Fath* (48), *āya* 20; *Wāqidi*, II, 684.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imān* (1), *ḥadīth* 114.

Er was een donkere slaaf, genaamd Midâm. Hij was door Rifâ` ibn Zayd als cadeau gegeven. Hij hielp de Profeet vaak. Hij werd door een afgezwaaide pijl gedood toen hij de bagage van de Profeet aan het uitpakken was. De gelovigen waren blij voor Midâm omdat het leek alsof ook hij het martelaarschap verkregen had. Maar de Profeet vertelde iets anders: "Nee, het is niet zoals jullie denken dat het is. Bij *Allāh* in Wiens Hand mijn leven rust, hij stal een tapijt op de dag van *Khaybar* vóórdat de buit werd verdeeld. Dat wordt op dit moment met hem in brand gezet!".

De gelovigen werden doodsbang. Een man kwam bij de Boodschapper en hij gaf hem een of twee schoenveters. Hij zei beschaamd: "O Boodschapper van *Allāh*, ik heb deze twee voor mijn schoenen gepakt, nog voordat de buit werd verdeeld". "Dan zullen een of twee veters voor jou in het Hellevuur zijn", was het antwoord van de Boodschapper van *Allāh*.¹

Op de dag dat *Khaybar* viel, kwam er een man bij de Profeet die beweerde dat hij "[...] een grotere winst gemaakt had dan de inwoners van die vallei ooit konden bedenken." "Is dat zo? Hoeveel winst heb je gemaakt?", vroeg de Profeet. "Ik ben voortdurend doorgegaan met kopen en verkopen, totdat ik op een gegeven moment een winst had van driehonderd *uqiyya*!". "Zal ik je vertellen wat de echte winst is?", vroeg de Profeet. "Ja graag, o Boodschapper van *Allāh*". "Een gebed van twee *raka'āt* na een verplicht gebed!"².

Nadat de *muhājirūn* de buit en de dadelvelden bij *Khaybar* in bezit hadden gekregen, verbeterde hun financiële situatie. Mede daardoor was de Profeet ook in staat om hun de dadelvelden en de dadelbomen van de *ansār*, die hun voordien ofwel waren gegeven ofwel waren verleend, terug te geven³.

5. De aankomst van de *Daus* in Medina

Ondertussen kwam er een groep van de *Daus*-stam in Medina aan. Hun leider, Tufayl ibn `Amr, was in de beginjaren van de islam al in Mekka geweest en hij had de islam geaccepteerd nadat hij de Profeet had gesproken. Toen hij de toestemming van de Profeet had gekregen, keerde hij terug naar zijn volk om hen uit te nodigen tot de islam. Abū Hurayra was de eerste die reageerde op zijn uitnodiging.⁴ Het aantal moslims van die stam groeide daarna gestaag, en bereikte zeventig tot tachtig huishoudens, die vervolgens tijdens de slag bij *Khaybar* naar Medina verhuisden. Vanaf Medina gingen zij direct door naar *Khaybar*, waar zij aan de zijde van de Profeet meestreden.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-'aymān wa an-nadzūr* (83), *ḥadīth* 6707; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), *ḥadīth* 211-213.

2. Abū Dāwūd, *Djihad*, 168/2785.

3. Ibn Qayyim, III, 359.

4. Ibn Hadjar, *al-Isāba*, II, 226.

Tijdens de reis werd Abū Hurayra ongeduldig omdat hij zo graag zo snel mogelijk de Profeet wilde ontmoeten. Onderweg reciteerde hij het volgende vers uit een gedicht: “O de nacht van de reis! Ik ben zo moe door jouw lengte en het gedoe. Maar tegelijkertijd ben jij hetgeen wat mij redt van het land van ongelof en ontkenning”¹. Maar tegen de tijd dat Abū Hurayra samen met de mensen van zijn stam aankwam, was *Khaybar* al gevallen². Toen de Profeet hem zag, vroeg hij waar hij vandaan kwam. “*Daus*”, antwoordde Abū Hurayra. Daarop zei de Profeet: “Ik heb alleen goedheid gezien van de mensen die van de *Daus* kwamen!”³.

De Profeet kende vervolgens een gedeelte van de buit van *Khaybar* toe aan de stamleden van de *Daus*⁴.

6. De terugkeer van de immigranten uit Abessinië

Toen *Khaybar* was gevallen, ging een groep van zestien metgezellen, aangevoerd door Dja`far, op de terugweg van Abessinië naar Medina. Toen ze erachter kwamen dat de Profeet bij *Khaybar* was, vervolgden ze hun weg onmiddellijk in die richting. Daar werden zij met hem herenigd. “In uiterlijk en gedrag lijkt je zoveel op mij”, zei de Profeet als eerste toen hij Dja`far zag. “Ik weet niet wat mij blijer moet maken, de val van *Khaybar* of de terugkeer van Dja`far!”⁵.

Dja`far was onbeschrijfelijk blij met deze mooie complimenten van de Profeet. Als een kind zo blij: hij draaide op een voet om de Profeet heen totdat hij zijn evenwicht verloor⁶. Omdat de Profeet dit niet direct verbood, zien bepaalde Sufi-orde (*tarîqa's*) dit als een bevestiging van de Boodschapper van *Allāh* voor de handelingen die zij zelf vaak verrichten, het is voor hen een voorbeeld van een staat van extase, *wadjd*. De *samâ`*, het draaien dat begint nadat de persoon die staat van extase heeft bereikt, is op deze gebeurtenis gebaseerd.

Samen met deze groep verscheen ook de Ash`arī-stam uit Yemen. Onder hen was Abū Mūsā al-Ash`ari, die zei: “Toen wij, de Ash`arī's, in Yemen waren, werden we geïnformeerd dat de Boodschapper van *Allāh* was verschenen. Daarop zijn tweenvijftig of drieenvijftig leden van onze stam vertrokken om naar hem te emigreren. Toen het weer omsloeg en negatief voor ons uitpakte, heeft het schip ons afgezet bij de Negus van Abessinië. Daar ontmoetten we Dja`far en zijn vrienden, die tegen ons zeiden: “De

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4137; Wāqidi, II, 636.

2. Ibn Sa`d, IV, 328.

3. Tirmidzi, Manāqib, 46/3838.

4. Ibn Sa`d, I, 353.

5. Ibn Hishām, III, 414.

6. Ahmad, I, 108; Ibn Sa`d, IV, 35.

Boodschapper van *Allāh* heeft ons naar dit land gestuurd en ons bevolen hier een tijd te blijven. Ik stel voor dat je bij ons blijft”.

Later stapten we op een schip en keerden we allen terug naar Medina. We werden herenigd met de Boodschapper van *Allāh* toen *Khaybar* was gevallen. Dus de Boodschapper van *Allāh* gaf ook ons een gedeelte van de buit van *Khaybar*”¹.

7. Het plan van de joden om de Profeet te vergiftigen

Hoewel de overige joden een humane behandeling kregen van de moslims, gaven zij hun verraad nog niet op. In het geheim bekokstoofden zij een moord op de Profeet. Hoe levendig de gevolgen van hun recente misdaden ook waren geweest, ze planden alweer nieuwe vormen van verraad. En hoewel de Profeet hen niet verbannen had, zoals andere joodse stammen, en hoewel hij de joden eerder had vergeven vanwege een ander moordplan, werkten ze alweer aan een nieuw plan om het verbond te verbreken.

Om dit plan ten uitvoer te brengen, nodigde Zaynab, een dochter van een vooraanstaande jood genaamd Hârith, de Profeet uit, alsmede enkele van zijn metgezellen. Ze werden uitgenodigd voor een maaltijd met geroosterd lam, dat zij, deze Zaynab, op voorhand volledig had volgestopt met vergif. Ze wist dat de Profeet erg van het vlees van de schouder hield, en dus had ze daar zelfs extra in gestopt. Echter, op het moment dat de Profeet een hapje van het vlees nam, haalde hij het uit zijn mond en waarschuwde hij zijn metgezellen. “Dit vlees vertelt mij dat het vergiftigd is. Eet er niet van!”.

Bishr ibn Barâ’ had een hap genomen zodra hij zag dat de Profeet was begonnen met eten, en hij had zijn hap al ingeslikt voordat de Profeet de waarschuwing gaf. De anderen hadden het voedsel nog niet aangeraakt. Niet lang daarna werd de verantwoordelijke, boosaardige vrouw opgepakt en naar de Profeet gebracht. “Heb jij dit lam vergiftigd?”, vroeg hij haar. “Hoe wist je dat het vergiftigd was?”, vroeg zij. “De schouderbladen hebben mij dit verteld”, antwoordde de Profeet. “Ja, ik was het. Ik heb het lam vergiftigd”, zei ze, waarmee ze haar misdaad toegaf.

Toen de Profeet vroeg naar haar motief, verklaarde ze: “U heeft mijn vader, mijn oom en mijn man gedood. Er is niets wat u mijn volk niet heeft aangedaan. Dus dacht ik bij mijzelf: “Wanneer hij echt een Profeet is, dan zal hij door *Allāh* van mijn plan op de hoogte worden gebracht, en dan zal het gif geen schade kunnen berokkenen. Echter, wanneer hij een leugenaar is die alleen een heerser is, dan zal hij sterven door het gif dat ik hem heb gegeven,

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4232; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā’il as-ṣaḥāba raḍī Allāh ta’āla ‘anhum* (44), ḥadīth 2502-2503.

en dan heb ik wraak genomen door ons van hem te verlossen””. “*Allāh* heeft je niet bij machte gemaakt om dit te doen”, antwoordde de Profeet.

Toen de vrouw zag wat er na haar plan was gebeurd, raakte ze onder de indruk. De vrouw werd moslima, toonde berouw en vroeg om vergeving van de Profeet. De Profeet, die als een genade naar de wereld was gezonden, vergaf haar voor het plan dat zij had gemaakt. Echter, Bishr ibn Barâ' overleed korte tijd later als gevolg van het gif. Zijn familie vroeg om *qiṣāṣ* (vergelding). De dochter van Hârith moest daarom hetzelfde gif innemen.

Om ervoor te zorgen dat het gif geen enkel effect op zijn lichaam zou hebben, liet de Profeet bloed wegnemen tussen zijn schouderbladen.¹ Drie jaar later, voordat de Profeet zijn laatste adem uitblies, zou het gif toch een rol hebben gespeeld bij het overlijden van de Profeet, een diagnose die hij zelf ook als optie heeft gesteld².

8. De *mut'a*-kwestie

Rond dezelfde periode van de Slag van *Khaybar* werd ook de praktijk van tijdelijke huwelijkscontracten verboden. Deze stond bekend als *mut'a*, en tot aan dat moment was er nog geen verbod geopenbaard. 'Ālī levert over: “Tijdens de Slag van *Khaybar* verbood de Boodschapper van *Allāh* het trouwen van vrouwen door middel van *mut'a* en het eten van het vlees van gedomesticeerde ezels”³.

Mut'a was van oorsprong een gebruik dat in het Tijdperk van Onwetendheid werd gehanteerd. Bij dit type huwelijk werd een vrouw ‘gehuurd’ voor een bepaalde periode, in ruil voor een bepaalde betaling. Een *mut'a* -huwelijk werd ontbonden als de vooraf bepaalde eindtijd was aangebroken. Het recht van erfenis, onderhoud en wachtperiode na een scheiding, die bij gewone huwelijken wel gelden, golden niet bij *mut'a* -huwelijken. Volgens verschillende *aḥadīth* is dit type huwelijk om die reden dan ook verboden verklaard.

Een van die *aḥadīth* luidt: “Nu heeft *Allāh* het verboden tot aan de Dag des Oordeels. Degenen die een vrouw door middel van *mut'a* heeft getrouwd, moet haar laten gaan en niets terugnemen van datgene wat hij haar aan bruidsschat heeft gegeven”⁴.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djiziyah wa al-mawādi'a* (58), *ḥadīth* 3169; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-Salām* (39), *ḥadīth* 2190; Ibn Hishām , III, 390; *Wāqidi*, II, 678-679; Haythami, VI, 153.

2. Hākīm, III, 242/4966.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4215; *kitāb an-nikāḥ* (31), *ḥadīth* 5115; *kitāb ad-dzabā'iḥ wa as-ṣayd*, *ḥadīth* 5523; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb an-nikāḥ* (16), *ḥadīth* 1402-1407; Muwatta, *Nikāḥ*, 41; Nasā'i, *Nikāḥ*, 71.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb an-nikāḥ* (16), *ḥadīth* 1402-1407; Ibn Mâdja, *Nikāḥ*, 44; Dârimi, *Nikāḥ*, 16; Ahmad, III, 406.

Op de terugweg van de expeditie naar *Tabûk*, besloot de Profeet om in de nabijheid van *Saniyyat al-Wadâ`* te pauzeren. Daar zag hij alleene vrouwen huilen. Hij vroeg hen wat de reden was. Een van legde namens de vrouwen uit dat: “de vrouwen waren getrouwd door middel van *mut‘a*”. Daarop verklaarde de Profeet van *Allāh*: “*Mut‘a* is door de islamitische bepalingen over het huwelijk, de scheiding, de wachtperiode en de erfenis verboden verklaard”¹. Met andere woorden, een vrouw die door middel van *mut‘a* in een huwelijk is getreden, is feitelijk niet een wettelijke echtgenote. Dit is een consensus onder de moslimgeleerden; *mut‘a* komt dus neer op overspel.

Ibn ‘Abbās legt het volgende uit: “Voor de islam bestond *mut‘ah* al. Als een reiziger een onbekende plek bereikte, dan trouwde hij door middel van *mut‘ah* met een lokale vrouw, voor de duur van zijn verblijf. Deze vrouw hield dan toezicht op zijn eigendommen en zorgde voor zijn andere behoeftes. Dit was de praktijk tot aan de openbaring:

وَالَّذِينَ هُمْ لِأُزْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ
إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ

“En zij die hun kuisheid bewaken (hun seksuele lusten beheersen)

Behalve met hun vrouwen of hun slavinnen, want dan valt hen niets te verwijten”².

Met deze openbaring werd iedere relatie op deze twee na, verboden verklaard”³.

Enkele verwoestende effecten op de maatschappij van *mut‘a* zijn:

Ten eerste: de schade die wordt aangericht betreft vooral de kinderen die voortkomen uit deze huwelijken. Deze kinderen moeten opgroeien zonder vader, en krijgen dus niet de meest volledige opvoeding, waar zij wel recht op hebben.

En ten tweede: aangezien de genealogische grenzen vervagen en nageslacht minder duidelijk bekend is, is het mogelijk dat een vrouw later in haar leven een relatie met haar zoon aangaat. Bijvoorbeeld met een jongeman die de zoon is van een man met wie ze eerder in haar leven een *mut‘a* huwelijk had. Dit geldt ook voor de man. De kans bestaat dat hij dan in het huwelijk zou treden met zijn dochter, kleindochter of nicht; simpeler gezegd: met iemand voor wie het altijd verboden is om mee te trouwen. Dit is zonder twijfel een van de grootste gevaren van *mut‘a* als men kijkt naar de tragedies die erdoor hebben plaatsgevonden.

1. Ibn Balban, VI, 178; Dārquṭni, III, 259.

2. *Qur‘ān: sūra Al-Mu‘minūn* (23), aya 5-6.

3. Tirmidzi, Nikāh, 29/1122.

En ten derde: in de meeste gevallen is het niet mogelijk om de erfenis te verdelen als er sprake was van een *mut'a*-huwelijk. Dit komt omdat het aantal *mut'a*-personen, maar ook hun identiteit en hun verwantschap met de overledene, niet duidelijk is.

Het moge duidelijk zijn dat de gevaren van *mut'a* een bedreiging vormen. Het is hetzelfde als het verwoesten van het leven van nakomelingen. Daarbij komt dat de vrouw die een dergelijk huwelijk sluit, spiritueel gezien een afgrond induikt. Het gevoel dat men wordt gehoord, is ongelofelijk slecht voor de moraal. *Mut'a* is een aanval op de vrouwelijke waardigheid. Hoe zou iemand het vinden als zijn dochter of moeder een *mut'a*-huwelijk aanging? Dat gevoel alleen al zou voldoende moeten zijn om ver verwijderd te blijven van *mut'a*¹.

9. De nasleep van *Khaybar*

Na de val van *Khaybar* stuurde de Profeet een konvooi naar het gebied van *Fadak*, dat ongeveer op een afstand van twee dagen reizen van Medina ligt. Dit konvooi annexeerde het gebied zonder bloed te vergieten. Tenslotte werd ook *Wadi al-Qura*, een kleine joodse nederzetting op de weg naar Medina, in één dag ingenomen. Ook die joden bewerkten daarna gewoon hun eigen land, maar moesten de helft ervan afstaan.

En wat de joden van *Tayma* betreft, deze kwamen met de Profeet overeen om *djizya* te betalen, opdat zij in hun nederzetting konden blijven wonen. Beide stammen hadden voor *Khaybar* een overeenkomst met de joden van *Khaybar* gesloten om samen op te trekken in de richting van Medina².

De overwinning op *Khaybar* en het omliggende gebied plaveide de weg voor een onafwendbare overwinning op Mekka. Het verlies van *Banû Qaynuqa*, *Banû Nadîr*, *Banû Quraydza* en uiteindelijk de joden van *Khaybar* had de andere stammen op het Arabisch schiereiland geïntimideerd. Het liet ieder sprankje twijfel over de winst van de Profeet geheel en al verdwijnen.

Dit was schokkend, omdat deze verslagen stammen de rijkste en meest machtige joodse stammen waren op het Arabisch schiereiland; hun militaire nalatenschap was legendarisch. Ze hadden onverwoestbare forten, enorme hoeveelheden dadelvelden en genoeg macht om toevlucht bij de Arabieren te zoeken en deze te vinden, indien ze dat hadden willen doen. Aan de andere kant werd het steeds duidelijker dat hun moed en macht op geen enkele wijze de Profeet konden tegenhouden en dat zij nederig hun lasten dienden te dragen. Het ging de gelovigen voor de wind³.

1. Voor een uitgebreide discussie over *mut'a*, zie İbrâhîm Cânân, *Nâmus Fitnesi Mut'a*, İstanbul, 1993.

2. Ibn Hishâm, III, 391; Wâqidi, II, 707, 711.

3. Zie Wâqidi, II, 729-731; Ibn Kathîr, *al-Bidâya*, IV, 234.

In de nasleep van *Khaybar*, trouwde de Profeet met Safiyya. Zij was een weduwe want ze had haar echtgenoot in de strijd verloren¹. Ze was pas enkele dagen voor *Khaybar* met haar man getrouwd. In de huwelijksnacht zag ze in haar droom een maan die vanuit Medina opkwam, naar haar toe kwam en in haar schoot viel. Ze legde haar droom aan haar echtgenoot uit, die furieus werd: "Jij wil de vrouw van Mohammed, de koning van *Hidjāz* worden, of niet?"

Daarop had hij haar zo hard in het gezicht geslagen, dat ze er een blauw oog aan over had gehouden. Deze verwonding was nog zichtbaar toen ze enkele dagen later de Profeet ontmoette. Ze legde aan hem uit wat er was gebeurd, nadat hij had gevraagd hoe ze aan dat blauwe oog was gekomen.

Mohammed, op zijn beurt, legde uit: "We gaan jou hoe dan ook niet dwingen [moslim te worden], als jij besluit dat je in je religie wil blijven! Als je *Allāh* en Zijn Boodschapper accepteert, dan accepteer ik jou als mijn vrouw. Echter, als je ervoor kiest om joods te blijven, dan zal ik je vrijlaten en dan kun je terugkeren naar je stam!". Safiyya koos voor de islam en werd daarmee een van de 'moeder der gelovigen'².

Het huwelijk tussen Safiyya, de dochter van Huyay en de Profeet zorgde voor een hechtere band tussen de joden van *Khaybar* en de Profeet. Daarmee werden de vijandelijkheden teruggebracht en was het mogelijk om betere contacten op te bouwen. In dat opzicht bleef Safiyya nauw bevriend met de joden. Zelfs tot aan het punt waarop er geklaagd werd dat zij de vertegenwoordiger was van de joden in het huis van de Profeet.

Op een dag begaf een slavin van Safiyya zich naar 'Umar, tijdens zijn kalifaat. De slavin klaagde dat Safiyya nog steeds erg gesteld was op de zaterdag en dat zij haar contacten met de joden voortzette. De kalief stelde daarop een onderzoek in. Safiyya kwam met een verklaring: "Met betrekking tot zaterdag", zei ze, "ik hou al niet meer van die dag vanaf het moment dat *Allāh* mij er de vrijdag voor teruggaf. Voor wat het contact met de joden betreft: ik heb daar familie die ik zie en bezoek"³.

Safiyya vroeg vervolgens aan haar slavin waarom ze zulke beschuldigingen deed. "Ik volgde de *shaytān*", bekende ze. Het antwoord van Safiyya daarop is briljant en toont aan hoe zij zich de ethiek van de islam eigen had gemaakt. "Je kunt nu gaan; ik laat je vrij", zei ze. Daarmee liet zij dus een slavin vrij die haar had belasterd en die een valse aanklacht tegen haar had ingediend"⁴.

1. Ibn Sa'd, VIII, 121-126.

2. Wāqidi, II, 674, 707; Ibn Sa'd, VIII, 123; Ahmad, III, 138.

3. Ibn Hadjar, *al-Isāba*, IV, 347.

4. Ibid.

10. ‘umra al-qaḍā’ (Dzul Qa`da, 7 / maart 629)

Het jaar nadat de afgodendienaren de moslims hadden verhinderd om ‘umra te doen, riep de Profeet iedereen op om zich voor te bereiden op de ‘umra. Deze werd bekend als ‘umra al-qaḍā’, wat zoveel wil zeggen als de ‘umra ter compensatie.

Er was een jaar verstreken na *Ḥudaybiya* en volgens het verdrag mochten zij de ‘umra doen. Iedereen die aanwezig was geweest bij *Ḥudaybiya* begon zich voor te bereiden, maar niettemin gold de oproep voor iedere moslim. Arabieren van omringende landen, die niet wisten wat er aan de hand was, stelden dat er geen eten voor de reis was, noch dat er iemand was die voor het eten kon zorgen!”.

De Profeet vroeg vervolgens de moslims in Medina om liefdadigheid te geven omwille van *Allāh*, aan degenen die het nodig hadden. Er werd gewaarschuwd dat als dergelijke mensen niet geholpen zouden worden, zichzelf dezelfde verwoesting tegemoet zouden gaan. Echter, de gelovigen hadden zelf ook problemen. “Wat kunnen wij aan liefdadigheid geven als we niets kunnen vinden?”, zeiden ze. “Wat je ook hebt”, antwoordde de Profeet. “Zelfs al is het een halve dadel.”¹

De Profeet vertrok uiteindelijk van Medina, vergezeld door tweeduizend metgezellen, alsmede door honderd paarden en, voor het geval dat, militair materieel zoals helmen, wapenrusting en speren. Sommige metgezellen herinnerden de Boodschapper aan de voorwaarde van de *Quraysh* dat zij geen wapens mochten dragen, behalve het minimale dat wordt geaccepteerd voor een reiziger. “We zullen de *Haram* niet met deze wapens betreden, maar we nemen ze mee in geval van een aanval”, zei de Profeet. Vervolgens zond hij tweehonderd metgezellen die de wapens onderbrachten bij *Batn-i Yadjâdj*, op ongeveer vijf kilometer van Mekka².

Onderweg stopten de metgezellen bij *Abwa*. De Profeet had de toestemming van *Allāh* gekregen om het graf van zijn moeder op te zoeken. Tijdens zijn bezoek herstelde hij het graf met zijn handen en hilde hij even. De gelovigen, die hun eigen tranen moeilijk konden bedwingen, huilden ook. Toen zij even later vroegen naar de reden van zijn tranen, zei hij: “Ik herinnerde me de genade en de compassie die mijn moeder voor mij had”³.

In overeenstemming met het Verdrag van *Ḥudaybiya*, verlieten de afgodendienaren na drie dagen de stad Mekka, en trokken ze zich terug

1. Wāqidi, II, 731-732.

2. Ibid., 733-734.

3. Ibn Sa’d, I, 116-117.

nabij de bergen. De gelovigen waren zo geroerd dat zij na zeven jaar de *ka`ba* weer konden zien, dat ze enthousiast de *talbiyya* riepen.

Volgens een overlevering van Ibn ‘Abbās werd de Profeet, toen hij Mekka binnentrok, begroet door de kleine kinderen van de *Mutallib*-clan. Vervolgens zette hij een van de kinderen voorop op zijn zadel en een ander kind achter hem op zijn zadel, en reed hij de stad binnen¹.

Teneinde de afgodendienaren te laten zien dat er zich geen waarheid bevond in de geruchten dat de moslims verzwakt waren door een griep uit Medina, beval hij de moslims om snel te lopen². “Moge *Allāh* genade hebben met degene die zich gespierd en opzichtig sterk voordoet aan de afgodendienaren”, bad de Profeet tot *Allāh*³.

De moslims die naar Mekka waren gekomen hadden daarvoor een reis van vierhonderd kilometer moeten afleggen. Zij voelden de reis wel in hun lichaam, maar volgden het bevel van de Profeet zonder te morren op. Ze voerden de *‘umra* uit met ere en terwijl ze macht uitstraalden. De eerste drie rondes om de *ka`ba* werden zelfs rennend gedaan.

De afgodendienaren inspecteerden ondertussen nieuwsgierig de moslims. Als zij sporen van vermoeidheid of laksheid bij de moslims hadden kunnen waarnemen, dan hadden ze mogelijk andere gedachten gekoeterd. Echter, toen zij met hun eigen ogen zagen hoe levendig en krachtig de moslims waren, konden ze hun verbijstering nauwelijks onderdrukken. “Zijn dit de mensen van wie je zegt dat ze verzwakt zijn door de griep? Ze zien er eerder levendiger en actiever uit!”, riepen ze uit.⁴

Die dag deed Bilaal El-Habashi de *adzaan* vanaf de *ka`ba*. De harten van de moslims werden geraakt, terwijl ongelovige omstanders verbijsterd toekeken.

Toen de Profeet samen met zijn metgezellen de rondgang om de *ka`ba* deed, begon ‘Abdullah ibn Rawâha een gedicht te reciteren. “Hoe lang ga je dit gedicht nog herhalen in het bijzijn van de Profeet en in de *Haram* van *Allāh*?”, aldus ‘Umar. Op dat moment kwam de Profeet tussenbeide. “Hou hem niet tegen. Bij *Allāh*, zijn woorden zijn voor de *Quraysh* schadelijker dan pijlen in de lucht. Ga door Ibn Rawâha”, zei hij. Voordat hij begon, verzocht hij ‘Abdullah te zeggen: “Zeg, er is geen god die het recht heeft om te worden aanbeden dan *Allāh*. Hij is de Enige Die Zijn belofte waarmaakt. Hij is de Enige Die kracht aan Zijn soldaten geeft. *Allāh*, Hij kent de wegen van de

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘umra* (26), *ḥadīth* 1798; *kitāb al-libās* (77), *ḥadīth* 5965.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ḥaddj* (25), *ḥadīth* 1602; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥaddj* (15), *ḥadīth* 1261; Ahmad, I, 305-306.

3. Ibn Hishām, III, 424-425.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥaddj* (15), *ḥadīth* 1261.

verenigde stammen!” De rest van de metgezellen herhaalde de woorden van ‘Abdullah ibn Rawâha¹.

Er heerste een rust onder de moslims, die af te lezen viel van hun gezichten toen zij na drie dagen weer terugkeerden naar Medina. Het eerste bezoek aan de *ka`ba* had nu plaatsgevonden, en de droom van de Profeet was precies verwezenlijkt. Dit staat ook in de *Qur`ân*, waarbij er ook verwezen wordt naar de overwinning bij *Khaybar* en de aanstaande overwinning op Mekka.

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ
وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا
هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ عَلَىٰ الدِّينِ كُلِّهِ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

“*Allāh* vervulde inderdaad het visioen van Zijn Boodschapper naar de waarheid. Jullie zullen zeker – als *Allāh* dat wil – de heilige Moskee (te Mekka) veilig binnengaan, met kaalgeschoren hoofden of (kort) geknipt haar, zonder vrees. Dus Hij wist (al) wat jullie niet (konden) weten en Hij heeft daarnaast een nabije overwinning toegezegd.

Hij is Degene Die Zijn Boodschapper met de leidraad en de godsdienst van de Waarheid heeft gezonden, opdat Hij deze kan laten zegevieren over alle (andere valse godsdiensten. En *Allāh* is voldoende als Getuige”².

De *‘umra al-qaḍā* liet een diepe indruk na bij de Mekkanen. Het zou uiteindelijk leiden tot de acceptatie van de islam door Khâlid ibn Walîd, de toekomstige veroveraar van Syrië, ‘Amr ibn ‘Ās, de toekomstige veroveraar van Egypte, en ‘Uthmān ibn Talḥa.

Toen de Profeet uit Mekka vertrok, rende Umâma, de dochter van Hamza, naar hem toe en smeekte zij hem om haar mee naar Medina te nemen. ‘Ālī nam haar bij de hand en bracht haar naar zijn vrouw Fâtima, en vroeg haar om op het kind te passen. Toen zij in Medina aankwamen, ontstond er een kleine onenigheid tussen ‘Ālī, Zayd en Dja`far, die allen voor haar wilden zorgen. “Zij is mijn nichtje!”, zei ‘Ālī. “Zij is ook mijn nichtje, bovendien ben ik getrouwd met haar tante van moederskant!”, verklaarde Dja`far. “Zij is de dochter van mijn broer!”, zei Zayd, die de anderen eraan herinnerde hoe de Profeet hem en Hamza tot broers had gemaakt.

De Profeet besloot dat het het beste voor Umâma was als zij bij haar tante van moederszijde zou verblijven: “Een tante van moederskant is net als een moeder”. De Profeet wendde zich vervolgens tot ‘Ālī en zei: “Jij bent van mijn familie en ik ben van jouw familie”. En tegen Dja`far: “Jij lijkt veel

1. Wâqidi, II, 736; Ibn Sa`d, II, 122-123.

2. *Qur`ân: sūra Al-Fatḥ* (48), aya 27-28.

op mij in uiterlijk, maar ook in gedrag”. En tegen Zayd: “Jij bent onze broer en vriend”¹.

‘Ālī legde uit: “Zayd werd zo blij van de complimenten van de Boodschapper van *Allāh*, dat hij op één voet rondom de Profeet draaide. Dja`far volgde Zayd op dezelfde manier. Uit vreugde begon ook ik daarmee, op één voet achter Dja`far aan”².

---

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4251.

2. Ahmad, I, 108; Wāqidi, II, 739.

Hoofdstuk 19 Het achtste jaar na de *hidjra*

1. Het overlijden van Zaynab, de dochter van de Profeet

Zaynab herstelde niet meer van de verwondingen die zij had opgelopen toen zij op de terugreis naar Medina van een kameel was gevallen. Ze blies haar laatste adem uit in het achtste jaar na de *hidjra*. Haar lichaam werd gewassen door Umm Ayman, Umm Atiyya (een vrouw van de *ansār*) en de vrouwen van de Profeet, Sauda en Umm Salama.

Vlak voordat zij begonnen, kwam de Profeet bij hen en zei hij tegen hen: “Begin van de rechterkant en begin met de lichaamsdelen van de *wuḍūʿ*. Was haar een oneven aantal keer met water en *sidr*;¹ een keer, drie keer, zeven keer en ga zo verder als dat noodzakelijk is. Leg wat kamfer in het water voordat je haar de laatste keer gaat wassen. Laat het me weten als jullie klaar zijn”.

Ze kamden het haar van Zaynab en verdeelden het in drie delen. Vervolgens bonden ze twee delen aan iedere zijkant van het hoofd en een voor het haar boven op het hoofd. Toen ze klaar waren met het wassen, gaf de Profeet hen de lijkwade en zei tegen hen: “Gebruik deze als de binnenste lijkwade voor Zaynab”^{2 3}.

Nadat de Boodschapper van *Allāh* het begrafenisgebed had geleid, daalde hij rouwend af in haar graf. Hij bleef daar enkele momenten en kwam toen terug naar boven, dit keer glimlachend. Hij zei: “Ik dacht aan de zwakheid van Zaynab en ik bad tot *Allāh* om haar uit haar zorgen en de hitte van het graf te halen, en *Allāh* accepteerde mijn gebed”⁴.

2. De Slag van *Mu'ta*: een legende geschreven door een handjevol metgezellen (*Djamaad al-awwal*, 8 / augustus-september, 629)

De delegaties die de Profeet naar verschillende koningen en gouverneurs zond kwamen, ondanks de realiteit, de situatie waarin zij

1. *Sidr* is een soort bes van een boom die op het Arabisch Schiereiland groeit. Deze staat bekend om zijn dichte en plezierige schaduw. De bladeren worden gebruikt om het lichaam van overledenen te wassen. - Āsim Efendi, *Kāmus*, II, 385.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djanāʿiz* (11), *ḥadīth* 939.

3. De lijkwade voor een man die *sunna* is, bestaat uit drie delen: een *izhaar* om het gehele lichaam te bedekken, een shirt en een omslagdoek. Voor een vrouw bestaat zij uit vijf delen: een *izhaar*; een *hidjāb* voor over haar hoofd, een omslagdoek en een doek om haar borsten en buik te dekken, en een shirt.

4. Ibn Athīr, *Uṣd'ul-Ghāba*, VII, 131.

soms slecht werden behandeld, veilig en wel terug naar Medina. Dit was overeenkomstig het eeuwenoude principe ‘don’t shoot the messenger’. Echter, Hārith ibn Umayr kwam niet terug. Hij was gezonden naar het hoofd van Busra. Toen hij in *Mu’ta* aankwam, werd hij onderschept door Shurahbil ibn `Amr, een stamhoofd van de *Ghasân*. Hij vroeg waar de metgezel naar op weg was. Toen hij erachter kwam dat hij een ambassadeur van de Profeet was, deed hij het ondenkbare: hij vermoordde de metgezel, die hiermee het martelaarschap verkreeg¹.

De Profeet was diep geschokt over de manier waarop Hārith het martelaarschap had verkregen. De misdaad was daarnaast een duidelijke overtreding van de islamitische regels, en een uiting van volslagen disrespect ten opzichte van de moslims. Een reactie hierop was nu noodzakelijk teneinde de eer van de islamitische staat in ere te herstellen en te voorkomen dat het gebeuren tot drastische consequenties zou leiden. De Profeet mobiliseerde daarop een leger van drieduizend gelovigen.

Gebaseerd op de universele aanpak van de islam om de verschillen in klassen, zoals in de periode voor de islam, op te heffen, wees de Profeet Zayd, de slaaf die hij had vrijgelaten, aan als leider van het moslimleger. Vervolgens gaf hij de legeraanvoerder de volgende instructies: “Wanneer jij het martelaarschap verkrijgt, laat dan Dja`far het bevel overnemen. En als ook Dja`far het martelaarschap verkrijgt, laat dan Abdullah ibn Rawâha het bevel overnemen. En als ook hij het martelaarschap verkrijgt, laat de moslims dan een aanvoerder onder hen kiezen”.

Een jood, die deze instructies had gehoord, beschouwde ze als aankondigingen van de dood van de personen die met naam en toenaam werden genoemd. Hij bezocht Zayd met de intentie om hem angst aan te jagen. “Stel je testament op! Als Mohammed echt een profeet is, dan zal je niet terugkeren. Degenen van wie de Profeten van Israël de naam voor een veldslag noemden, keerden nooit terug”. Echter, dit maakte Zayd alleen maar meer blij². De jood had geen idee dat Zayd, net als de rest van de metgezellen, vurig verlangde naar het martelaarschap.

Abdullah ibn Rawâha, die zijn voorbereidingen voor de expeditie had afgerond, kwam naar de Profeet toe om afscheid te nemen. Hij wist dat hij de Profeet heel erg zou gaan missen en zei tegen hem: “O Boodschapper van *Allāh*, geef mij een advies dat ik met heel mijn hart kan naleven!”. “Jij zal snel in een land aankomen waar er maar weinig prosternaties (*sajda’s*) voor *Allāh* worden gedaan. Vermeerder je gebed daar”, was het advies van de Profeet. “Adviseer me nog meer, o Boodschapper van *Allāh*”, hield Ibn

1. Wāqidi, II, 755; Ibn Qayyim, III, 381.

2. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, IV, 238.

Rawâha vol. “Gedenk *Allāh* altijd, aangezien het gedenken van *Allāh* jou helpt te bereiken wat je wil bereiken”¹.

De Profeet van *Allāh* begeleidde het leger tot aan *Saniyya al-Wadâ`* en liet hen verder trekken terwijl hij hen overlaadde met smeekbedes. Hij beval hen vervolgens om tot het punt waar Ḥārith was gesneuveld op te trekken en om daar de vijand uit te nodigen tot de islam. Indien zij zouden weigeren, dan kon men hen bestrijden, waarbij men er vanuit diende te gaan dat de hulp alleen van *Allāh* zou komen².

Shurahbil was op de hoogte gebracht van het naderende moslimleger en bereidde, gesteund door de Byzantijnen, een leger voor van in totaal honderdduizend soldaten. Daaraan dient ook de indiensttreding van nog eens honderdduizend christelijke Arabieren³ te worden toegevoegd.

Het moslimleger kwam erachter hoe groot het leger van de vijand was toen zij Syrië binnentrokken. Geconfronteerd met een situatie die zij niet hadden verwacht overlegden zij met elkaar. Het verschil in mankracht was enorm, misschien wel nog nooit in de geschiedenis vertoond. De meerderheid was van mening dat de Profeet over de situatie diende te worden ingelicht en dat zijn instructies dienden te worden afgewacht. Ze waren slechts enkele momenten verwijderd van een unanieme beslissing om het nieuws aan de Profeet te sturen, toen ‘Abdullah ibn Rawâha sprak: “Is dat wat we nu voor ons zien en waar we nu over twifelen niet hetzelfde als waar we voor vertrokken zijn ? Hebben we de vijand ooit anders dan met een overmacht getroffen ? Nee! We vechten met de kracht van de religie die *Allāh* ons heeft gegeven. Dus waar wachten we nog op ? Wat op ons wacht, zijn twee geweldige, mogelijke einden: het martelaarschap, of de overwinning!”. De metgezellen besloten toen alsnog om verder te trekken.

Zayd ibn Arqam vertelt: “Ik was een wees onder de hoede van ‘Abdullah ibn Rawâha toen wij deelnamen aan de *Mu'ta*-expeditie. Hij liet mij achterop zijn zadel zitten. Toen we in de nacht enige tijd onderweg waren, hoorde ik dat hij een gedicht mompelde. Ik hoorde zinnen als: “O mijn kameel! Neem mij en mijn lading in vier stadia mee naar de bron dichtbij de zandvlakten. Daarna zal ik je nooit meer naar enige andere expeditie rijden. Daarna zul je vrij zijn en geen eigenaar hebben! Voor mijn familie lijkt het alsof ik niet meer in staat ben om terug te keren. Het martelaarschap is dat waarop ik hoop. De moslims zijn naar het land van Damascus gekomen en hebben mij daar gelaten, omdat ik hoop er voor altijd te blijven! Ik geef niet langer om rijpe dadelbomen, bewaterd door regen en vanuit de grond”.

---

1. Wāqidi, II, 758.

2. Ibn Sa'd, II, 128.

3. Ibn Hishām , III, 429.

Nadat ik hem hoorde, begon ik te huilen. ‘Abdullah ibn Rawâha prikte me toen zachtjes met zijn zweep en zei: “Wat zou er kunnen gebeuren, jongen, als *Allāh* mij het martelaarschap geeft en jij op de kameel met de spullen terugkeert? Ik zou dan van alle problemen en al het verdriet in deze wereld zijn verlost”. Diep in de nacht stapte hij van zijn kameel af en bad hij twee *raka‘āt*. Vervolgens verrichtte hij een lange smeekbede. Vervolgens merkte hij op: “Dit keer zal ik het martelaarschap krijgen, indien *Allāh* het wil!”¹.

Toen de moslims eenmaal de buitenwijken van het stadje *Mu‘ta*, daar waar de vijanden waren gestationeerd, hadden bereikt, openden een handvol gelovigen onder leiding van Zayd, zonder blikken of blozen, een moedige aanval op de vijand. Degenen met *tauḥīd* in hun harten bevonden zich nu op het punt om hun levens op het pad van *Allāh* te geven. In de hitte van de strijd werd Zayd, ooit een van de eerste acht moslims in Mekka, geraakt door een vijandelijke speer en verkreeg hij hierdoor het martelaarschap.

In overeenstemming met de instructies van de Profeet pakte Dja`far de vlag van de moslims, en daarmee ook het leiderschap over het leger. Hij baande zich een weg door de vijandelijke rangen, waarbij hij meerdere keren met een zwaard werd geraakt. Uiteindelijk verloor hij zijn beide armen, en niet lang daarna verkreeg ook hij het martelaarschap.

De tijd voor ‘Abdullah ibn Rawâha was aangebroken om het leiderschap op zich te nemen. Met dezelfde ijver pakte hij de vlag van de moslims en zwaaide ermee tussen de vijandelijke rangen. “Getuig”, verklaarde hij tegenover degenen om hem heen, “dat ik alles wat ik in Medina had, voor de staatskas heb achtergelaten!”. Vervolgens vocht hij dapper, totdat zijn lichaam niet meer zwaard- en speerwonden kon verdragen. Na het martelaarschap van ‘Abdullah ibn Rawâha was het Khâlid ibn Walīd die de vlag van de moslims overnam, waarbij hij de gelovigen in de epische aanval leidde. Slechts een handvol metgezellen stuitten op kolossaal verzet van de vijand, die net zoveel soldaten hadden als een zwerm sprinkhanen.

De Profeet deed ondertussen, op de preekstoel van de moskee in Medina, van moment tot moment verslag van de slag van zijn metgezellen. Het was alsof de slag onder hun ogen plaatsvond. De Profeet vertelde over het martelaarschap van de een na de ander: “Zayd ibn Ḥāritha heeft de vlag genomen. *Shaytān* is naar hem toegesneld om voor hem het wereldse leven mooi te maken en de dood lelijk en verachtelijk. Maar Zayd zegt: “Jij probeert mij van de wereld te laten houden op een moment dat ik de *īmān* in de harten van de moslims moet versterken!” Hij vecht door en verkrijgt

1. Ibn Hishām, III, 431-432; Wāqidi, II, 759.

het martelaarschap. Smeek *Allāh* om zijn vergiffenis en genade, hij rent nu rond in het Paradijs.

Dja`far heeft nu de vlag gepakt. *Shaytān* is naar hem toegesneld om voor hem het wereldse leven mooi te maken en de dood lelijk en verachtelijk. Echter, Dja`far antwoordt: “Het is nu het moment dat ik de *īmān* in de harten van de moslims moet versterken!” Hij vecht door totdat hij het martelaarschap verkrijgt. Ik getuig van zijn martelaarschap¹. Vraag vergiffenis en genade van *Allāh* voor hem”, voegde hij toe. “Hij is het Paradijs als een martelaar binnengegaan en hij vliegt daar waar zijn hart het wil, met twee vleugels van robijn. ‘Abdullah ibn Rawāha heeft de vlag na Dja`far gepakt”, legde de Profeet uit, voordat hij abrupt stil hield. De *ansār* schrokken, werden bleek en dachten dat Ibn Rawāha wellicht iets had gedaan waar de Boodschapper van *Allāh* niet blij mee was. Ondertussen stuurde ibn Rawāha zijn paard in de richting van de vijand, terwijl hij ondertussen streed tegen zichzelf; zijn gevoelens en gedachten. “Ik heb gezworen om je te onderwerpen!”, riep hij naar zichzelf. “Je zal ofwel uit vrije wil mee werken, of ik zal je dwingen! Ik zie dat je niet zoveel van het Paradijs houdt, maar wat ben jij anders dan een druppel water in de fles, dat het lichaam is? O, mijzelf! Ben jij in staat om de dood af te wenden wanneer jij vandaag overleeft?”, zei hij tegen zichzelf. Als jij gekozen hebt voor het martelaarschap, dan heb je de juiste keuze gemaakt. En als je te laat bent, dan zal je de rest van je leven weklagen!”.

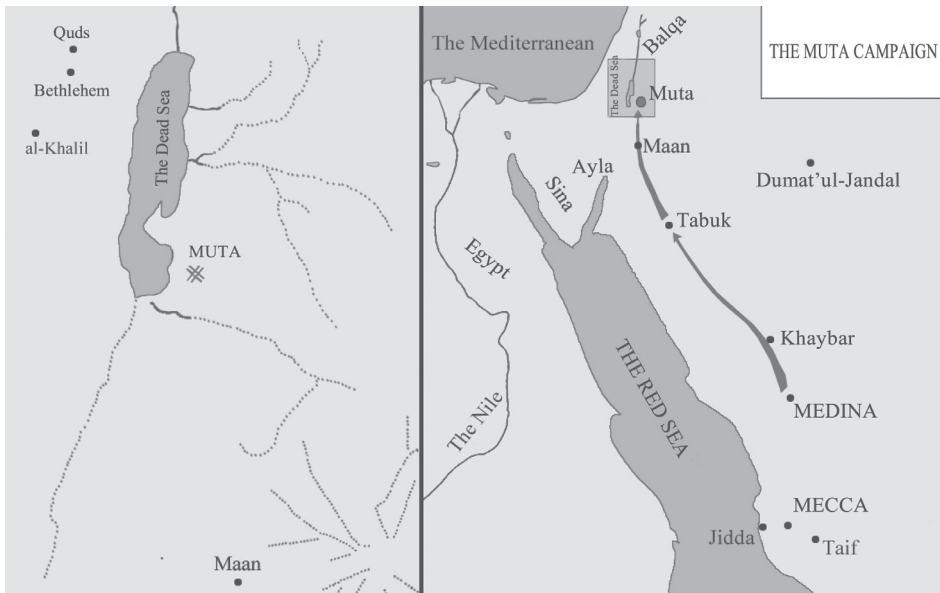
Ibn Rawāha raakte lelijk verwond aan zijn vinger, die nog maar aan een draadje aan zijn hand hing. Ibn Rawāha stapte van zijn paard af, stapte op zijn gewonde vinger en zei: “Ben jij niet meer dan een bloedende vinger op het pad van *Allāh*?”, op een poëtische toon, voordat hij zijn hand onder zijn voet wegtrok en daarmee zijn vinger van zijn hand scheidde. Vervolgens ging hij verder in de strijd; de kleine *djihaad* tegen de vijand, terwijl hij ondertussen de grote *djihaad* tegen zichzelf voerde: “Indien jij bezorgd bent over je vrouw, weet dan dat ik hierbij van haar scheid! Indien je bang bent voor de hulp van jouw slaven, weet dan dat ik ze vrijlaat! En indien jij bezorgd bent om je tuin, weet dan dat ik deze aan Allah en Zijn Boodschapper schenk!”.

De Profeet van *Allāh* hield zijn metgezellen op de hoogte van de gebeurtenissen op het slagveld. “‘Abdullah ibn Rawāha raapte al zijn moed bij elkaar en bestreed de vijand met de vlag in zijn hand en nu heeft hij het martelaarschap verkregen. Hij is het Paradijs binnengegaan met twijfel. Vraag vergiffenis en genade voor hem”. “Wat bedoelt u met twijfel,

1. Ibn ‘Umar zegt: “We hebben Dja`far gezocht en we vonden hem onder de martelaren. We telden negentig zwaard- en pijlwonden aan de voorkant van zijn lichaam. Geen van de wonden zaten op zijn rug.” - *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4260. Dja`far was 33 jaar oud toen hij het martelaarschap verkreeg - Ibn Hishām, III, 434. Dat betekent dat hij pas 17 jaar was toen hij naar Abessinië migreerde en daar de Negus met enorm veel kennis, wijsheid en moed aansprak.

o Boodschapper van *Allāh*”, vroegen de *ansār* aan wie de manier waarop ‘Abdullah het Paradijs was binnengetreden, na aan het hart lag. “Hij twijfelde om de vijand te bevechten nadat hij gewond was geraakt. Echter, hij heeft zijn moed bijeengeraapt, de herpakt en toen het martelaarschap verkregen. Hij is het Paradijs binnengegaan. Ik heb hem in het Paradijs gezien, zittend op gouden tronen. ‘Abdullah’s troon was lager dan die van zijn vrienden, en hij was scheef. Toen ik naar de reden vroeg, werd mij verteld dat dit kwam vanwege zijn twijfels voorafgaand aan de strijd”. Het feit dat ‘Abdullah een martelaar was geworden en een inwoner van het Paradijs vormde voor de *ansār* reden tot blijdschap.

De Profeet deed nog steeds verslag van het slagveld, toen de ene na de andere parelachtige traan over zijn wangen liep. Vervolgens zei hij: “De vlag is nu gepakt door een zwaard van de zwaarden van *Allāh*, en *Allāh* heeft als een gevolg daarvan de overwinning gegeven aan de *mudjāhidūn*.”¹ Met betraande ogen verhief de Profeet zijn handen naar de poorten van goddelijke Genade en smeekte: “O *Allāh*, Khâlîd is een van Uw zwaarden. Schenk hem Uw hulp!”².

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4262; Ahmad, V, 299; III, 113; Ibn Hishām, III, 433-436; Wāqidi, II, 762; Ibn Sa’d, III, 46, 530; Ibn Athīr, *Usd’ul-Ghāba*, III, 237.

2. Ahmad, V, 299.

3. De dapperheid van Khâlid ibn Walîd als een legeraanvoerder

Khâlid ibn Walîd leidde de oorlog exceptioneel goed, totdat de avond inviel en beide partijen zich terugtrokken in hun kamp. In de nacht veranderde hij de opstelling van het leger volledig. Hij draaide de rechterflank en de linkerflank om, verplaatste de soldaten die aan het front stonden naar achteren, en verplaatste de troepen aan de achterkant naar voren.

De volgende morgen was de vijand verbluft; ze zagen totaal andere gezichten en ze dachten dat het islamitische leger versterking had gekregen, waardoor ze begonnen te twifelen en totaal verbluft geraakten. Khâlid ibn Walîd, het zwaard van *Allâh*, was erop gebrand om gebruik te maken van de gelegenheid, nu het leger van de vijand in twijfel verkeerde. Hij opende een enorme aanval, die de vijand niet had verwacht. Het vijandelijke leger kon de langdurige lawine van *îmân* niet aan en begon tekenen van wanhoop te vertonen; bij wijze van veiligheidsmaatregel trok hun leger zich uiteindelijk terug.

Khâlid ibn Walîd, die op die dag negen zwaarden in zijn hand gebroken zag worden,¹ haalde alles uit deze mogelijkheid. Zonder dat de vijand het doorhad, beval hij zijn leger om zich ook terug te trekken. Dit was een tweede getuige van zijn expertise in oorlogvoering; op deze manier konden beide legers de overwinning niet claimen. Khâlid ibn Walîd wist het leger naar Medina terug te brengen, zonder dat er veel soldaten waren gesneuveld. Het aantal martelaren in de strijd die zeven dagen had geduurd, was veertien. Het aantal doden aan de kant van de vijand lag veel hoger. Het moslimleger wist zelfs buit mee terug te nemen.²

De Profeet beval de gelovigen in Medina om hun broeders te verwelkomen, waarop alle moslims in Medina, de Profeet voorop, de *mudjâhidûn* tegemoet traden. Toen de Profeet de vele kinderen zag, beval hij de gelovigen om de kinderen voorop hun zadel te zetten, waarbij hijzelf ‘Abdullah, de zoon van Dja`far, bij hem op het zadel zette.³

De Profeet prees het succes van Khâlid, en tegen hen die geen kennis van zaken hadden en de soldaten ervan beschuldigden dat zij soldaten waren die van het slagveld waren gevluht, zei hij: “Zij behoren niet tot hen die van het slagveld vluchten, maar zij behoren tot degenen die zich terugtrekken

1. Khalid zei die dag: “Bij *Allâh*, er zijn op de Dag van *Mu`ta* negen zwaarden in mijn hand gebroken. Alleen het brede zwaard uit Jemen hield het vol”. - *Şaḥîḥ Al-Bukhârî, kitâb al-maghâzî (64), ḥadîth 4266.*

2. *Wâqidi*, II, 764, 768; *Ibn Sa`d*, III, 407.

3. *Ahmad*, V, 299; *Ibn Kathîr, al-Bidâya*, IV, 244.

en aanvallen, keer op keer!”¹. En inderdaad, de Slag van *Mu'ta* was een slag waarin een klein leger een enorm groot leger wist te intimideren. Een waarheid waarover ook in de *Qur'an* gesproken wordt:

كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

[...] “Hoeveel kleine groepen hebben niet onder *Allāh*'s bevel over een grote groep gezegevierd”. En *Allāh* is met de standvastigen”².

De Slag van *Mu'ta*, waar drieduizend gelovigen een leger van tweehonderdduizend opponenten wisten te tartten, vormde het eerste conflict tussen de christenen en de moslims.

Asma bint Umays, de vrouw van *Dja'far*, vertelt: “De Boodschapper van *Allāh* kwam naar ons toe toen *Dja'far* en zijn vrienden als martelaar waren gevallen. Die dag had ik veertig huiden gekleurd. Nadat ik het deeg voor het brood had voorbereid, waste ik de gezichten van mijn kinderen, deed olie in hun haar en bond hun haar vast.

“Waar zijn je kinderen, Asma?”, vroeg de Boodschapper van *Allāh*. Toen ik hen riep, knuffelde de Boodschapper van *Allāh* hen liefdevol. Ondertussen begon hij te huilen. “Moge mijn ouders voor u opgeofferd worden, o Boodschapper van *Allāh*; waarom huilt u? Waarom omhelst u mijn kinderen alsof zij wees zijn? Of komt dat omdat u slecht nieuws heeft ontvangen over *Dja'far* en zijn vrienden?”, vroeg ik. “Ja”, antwoordde hij. “Ze hebben vandaag het martelaarschap verkregen”. “O mijn *Dja'far*”, jammerde ik en ik begon te huilen.

De Boodschapper van *Allāh* zei vervolgens tegen zijn dochter *Fâtîma* om eten voor te bereiden ‘voor de familie van *Dja'far*, aangezien zij vandaag bezig zijn met wat hen is overkomen’. Er werd drie dagen lang voedsel gebracht. In die drie dagen bezocht de Boodschapper van *Allāh* ons niet, omdat hij ons tijd voor onszelf gunde. Daarna kwam hij langs en zei hij: “Huil niet meer over mijn broeder, vanaf vandaag zal ik voor zijn kinderen zorgen!”³.

De zoon van *Dja'far*, ‘*Abdullah*, zei: “De Boodschapper van *Allāh* nam ons in zijn huis alsof we kleine vogeltjes waren. Hij liet een kapper ons haar doen. Daarna verhief de Boodschapper van *Allāh* zijn handen en smeekte: “O mijn Heer! Overlaad de familie van *Dja'far* met goedheid! Maak ‘*Abdullah* succesvol in de handel!” Hij herhaalde zijn smeekbede drie keer. Toen mijn moeder kwam, vertelde ik dit aan mijn moeder. Ze was heel erg blij. De Profeet zei tegen haar: “Wees niet bezorgd over je kinderen. Ik zorg voor hen, zowel in deze wereld, als in het Hiernamaals!”³.

1. Ibn Hishâm , III, 438; Wâqidi, II, 765.

2. *Qur'an*: *sûra* Al-Baqara (2), aya 249.

3. Ahmad, I, 204-205; Abû Dâwûd, Taraddjul, 13/4192; Ibn Hishâm , III, 436; Wâqidi, II, 766; Ibn Sa`d,

‘Abdullah ibn Dja`far vertelt met tevredenheid hoe zorgzaam de Profeet jegens hen was: “Ik herinner het me goed. Qusâm en Ubaydullah, de zonen van ‘Abbās, en ik speelden op een dag op straat, toen de Boodschapper van *Allāh* op een rijdier naar ons toekwam. “Til hem voor mij op”, zei hij tegen degenen die erbij waren, terwijl hij naar mij wees. “En hem ook”, zei hij op gelijke toon terwijl hij naar Qusâm wees.

Hoewel ‘Abbās de oom van de Profeet was, was hij meer gesteld op Ubaydullah, en had hij er niets op tegen dat Qusâm op zijn zadel zat. Hij gaf de jongen drie keer een aai over de bol en zei bij iedere keer: “O mijn Heer, zorg voor de kinderen van Dja`far!”¹.

4. De *fath* van Mekka: de waarheid is gekomen en de leugen is verdwenen

De periode van vrede, zoals vastgelegd in het Verdrag van *Ḥudaybiya*, zou tien jaar moeten duren. Echter, gevoelens van ongemakkelijkheid drongen zich steeds meer op bij de afgodendienaren. De invloed van de islam in Arabië nam iedere dag toe, en dus vertoondene zij steeds meer behoefte om de voorwaarden van het verdrag te schenden. Naarmate de tijd vorderde werden zij steeds zenuwachtiger en gaven zij steeds openlijker aan, dat zij zich niet langer aan de voorwaarden ervan wilden houden.

Er waren slechts zeventien of achttien maanden verstreken sinds het sluiten van het verdrag, toen de Mekkanen de stam *Banû Bakr*, hun bondgenoten, ertoe aanzette om de *Huzâ`a*-stam aan te vallen, terwijl deze laatste moslims waren en dus volgens het verdrag niet aangevallen mochten worden. Bovendien zouden sommige mensen van de *Quraysh* actief deelgenomen hebben aan deze aanval.²

De mensen van *Huzâ`a*, die loyaliteit aan de Profeet hadden gezworen, verrichtten het gebed toen de aanval werd ingezet; sommige waren in *sadjda*, anderen in *rukû`*, en weer anderen in *qiyām*. Er vond een ware massaslachting plaats. Sommigen wisten te ontsnappen naar het territorium van de *Haram*, het heilige grondgebied waar zij hoopten dat hun levens veilig waren. Echter, de *Banû Bakr* en enkele mannen van de *Quraysh* waren zo verblind door woede, dat zij hun slachting vervolgden.

IV, 37.

1. Ahmad, I, 205; Hâkim, III, 655/6411. Een van de overleveraars van de *hadīth* zegt: “Ik vroeg ‘Abdullah ibn Dja`far: “Wat is er later met Qusâm gebeurd?” “Hij heeft het martelaarschap verkregen”, zei hij. Daarop zei ik: “*Allāh* en Zijn Boodschapper weten het het best”. “Inderdaad”, antwoordde hij.” - Hâkim, III, 655/6411.
2. Ibn Hishâm, IV, 4; Beyhakî, *Delâil*, V, 6.

Al snel werd de Profeet op de hoogte gebracht van het incident.¹ De tranen vloeiden vrijelijk over de wangen van de Profeet die naar ‘Amr ibn Sâlim, die het nieuws van de tragedie bracht, luisterde. Hij was diep geraakt, waarop hij tegen ‘Amr zei: “Jullie zullen geholpen worden ‘Amr!”²

Ondanks alles wat had plaatsgevonden, vanuit de gedachte dat ze nog steeds een verdrag hadden, zond de Profeet een ambassadeur naar Mekka inzake de aanval op de *Huzâ`a*. Volgens de bepalingen in het verdrag moesten de *Quraysh* ofwel bloedgeld aan de families van de martelaren betalen, dan wel de bescherming van *Banû Bakr* opheffen. Indien zij niet aan deze voorwaarden zouden voldoen, dan zou het verdrag in haar geheel worden opgeheven.

De afgodendienaren wilden, verblind door haat en het verlangen naar bloed, het verdrag verbreken: oproepen tot beëindiging van het verdrag³. Het was, hoewel ze zich daarvan kennelijk niet bewust waren, een virtuele uitnodiging aan de moslims om Mekka te komen veroveren.

De afgodendienaren begrepen al snel de gevolgen, de consequenties van hun houding, maar het was al te laat. Het verdrag was nu officieel verbroken, door beide kanten. In de hoop dat de situatie nog rechtgezet kon worden, vertrok een wanhopige en berouwvolle Abū Sofyaan naar Medina. Met behulp van goddelijke inspiratie, vertelde de Profeet de metgezellen dat Abū Sofyaan Mekka had verlaten om opnieuw vrede te sluiten⁴. De gelovigen in Medina, nog steeds ontzet over de massaslachting van *Huzaa*, zouden Abū Sofyaan bepaald niet verwennen als hij zou aankomen.....

Zelfs zijn eigen dochter, Umm Habîba, een van de vrouwen van de Profeet, trok, tot zijn verbijstering, een kussen weg van de plek waar hij wilde zitten. “Ben ik dat kussen onwaardig, of is het kussen onwaardig voor mij?”, vroeg hij aan zijn dochter. Umm Habîba antwoordde: “Dit kussen is van de Boodschapper van *Allāh*. En jij, als een onreine afgodendienaar, bent het niet waard om erop te zitten!” Abū Sofyaan versteende: “Je bent veranderd sinds je ons hebt verlaten”, stamelde hij. “Nee”, antwoordde ze. “*Allāh* heeft mij slechts geëerd met de islam!”⁵.

Het standpunt van de Profeet en alle metgezellen betekende dat Abū Sofyaan geen andere keus meer had dan met lege handen terug te keren naar Mekka. Toen hij aan de bezorgde afgodendienaren, die zich om hem heen hadden verzameld, uitlegde dat vrede niet langer tot de mogelijkheden

1. Ibn Hishâm , IV, 11; Wâqidi, II, 783.

2. Ibn Hishâm , IV, 12; Wâqidi, II, 784-785.

3. Wâqidi, II, 787.

4. Ibn Hishâm , IV, 12.

5. Ibid., 12-13.

behoorde, kon hij zijn verbijstering nauwelijks verbergen: “Ik ben teruggekeerd van mensen voor wie het hart één is. Geloof me als ik zeg dat ik met mannen en vrouwen, jong en oud, heb gesproken van wie ik dacht dat ze me zouden kunnen helpen. Helaas zonder resultaat”¹.

Ondertussen beval de Profeet de gelovigen om een expeditie naar Mekka voor te bereiden. Hij sommeerde de moslim-stammen nabij Medina om naar Medina te komen, en zei tegen de stammen die verder weg van Medina bivakkeerden, om daar te blijven en het leger te vergezellen als het langs zou komen. De intensieve voorbereiding werd in het diepste geheim voltrokken. Om te voorkomen dat de Mekkanen achterdochtig zouden raken stuurde de Profeet zelfs een kleine eenheid naar Syrië. Alle partijen werden strikt gecontroleerd. Met de hulp van *Allāh* was de Profeet erop gebrand om Mekka in te nemen zonder dat er één slachtoffer zou vallen. Om dat te bereiken nam hij verschillende strategische voorzorgsmaatregelen.

Ten eerste vertelde hij de metgezellen, aan wie hij had bevolen om zich voor te bereiden op een slag, in het geheel niet waar ze heen zouden gaan, teneinde zo zijn intentie niet bloot te geven². Zelfs Abū Bakr, zijn beste vriend en vertrouweling, wist niet dat het expeditie naar Mekka betrof. Hij vroeg zijn dochter `Ā'isha naar de bestemming, maar ook zij wist niet meer dan haar vader. “Ik weet het niet”, zei ze. “Misschien wil hij naar de *Banū Sulaym* of *Thaqîf*, misschien zelfs *Hawâzin!*”³.

Om ervoor te zorgen dat de verovering van Mekka vredig zou verlopen, liet de Profeet iedere weg die naar Medina leidde permanent inspecteren, opdat voorkomen zou worden dat afgodendienaren de stad konden binnentreden en zo achter de voorbereidingen komen, en daardoor achterdochtig zouden worden. Het was tevens een middel om de aanwezigheid van spionnen, die het nieuws naar Mekka zouden brengen, tegen te werken.

Hij smeekte: “O mijn Heer! Arresteer de spionnen van *Quraysh*, maak hen blind en doof totdat we plotseling bij hun land zijn. Verblind hun ogen, opdat ze mij plotseling voor hun neus zien staan!”⁴.

Toen het moslimleger eenmaal uit Medina was verdwenen, vertrok het, eveneens om de afgodendienaren te misleiden, in tegenovergestelde richting en stopte het bij bondgenoten. Door een omweg te nemen, werd er nog meer onduidelijkheid over de intentie en de bestemming van het leger van de Profeet gecreëerd. Toen ze eenmaal in het zicht van Mekka verschenen, beval hij iedere soldaat afzonderlijk om een vlam te laten branden, om zo de

---

1. Abdurrazzâq, V, 375.

2. Ibn Sa`d, II, 134.

3. Ibn Hishâm, IV, 14.

4. Ibn Hishâm, IV, 14.

indruk te wekken dat ze met meer soldaten waren dan de *Quraysh* dachten¹. Om dezelfde reden ging het moslimleger niet door de boog van *Dzulhulayfa*, de *miqāt* die op de weg naar Mekka lag, omdat de Profeet nog steeds de bestemming van de reis geheim wilde houden.²

Toen de Profeet eenmaal de macht had verkregen, misbruikte hij die niet door mensen te doden of het land met geweld van haar eigenaren af te nemen. Hij gebruikte deze om de harten te openen voor *Allāh* en om hen in de richting van geluk en leiding te leiden. Hij was immers de Profeet van Genade, gezonden als genade en als leiding voor de wereld.

Allāh verklaart de notie van oorlog en vrede in de volgende *aya*:

الَّذِينَ إِن مَّكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

“Degenen die, indien Wij hen op aarde vestigen, het gebed onderhouden en de *zakāt* geven en het goede bevelen en het verwerpelijke verbieden. En het eindbesluit van alles berust bij *Allāh*”³.

Terwijl alle metgezellen de bestemming geheim hielden als zij erachter kwamen, stuurde Khatīb ibn Baltaa, een veteraan van de slag bij *Badr*, een vrouw met een brief naar Mekka om de inwoners ervan over de situatie in te lichten. De Profeet werd hiervan door middel van Goddelijke inspiratie op de hoogte gebracht hiervan en beval ‘Ālī, Zubayr en Miqdaad om de vrouw te onderscheppen en haar naar hem toe te brengen. De Profeet vertelde het drietal precies waar ze haar konden vinden, en daar werd ze ook gevonden. In de brief stond:

“O *Quraysh*! De Boodschapper van *Allāh* is onderweg met een enorm leger, zo angstaanjagend als de nacht, en dat bloed zal laten vloeien als een vloed. Bij *Allāh*, zelfs als de Boodschapper van *Allāh* alleen naar jou toe zou komen, dan zal *Allāh* hem laten overwinnen en Zijn belofte vervullen. Zorg nu voor julliezelf!”⁴.

Deze woorden waren in feite niet in tegenspraak met de feiten, noch wezen ze in de richting van verraad. Echter, het betrof een handeling die een actie die geheim moest blijven bij de vijand zou blootleggen. De Profeet riep Khatīb direct bij zich en vroeg hem: “Waarom heb je dit gedaan Khatīb?” Khatīb legde, met berouw, uit: “Alle *muhādjirūn*, o Boodschapper van *Allāh*, hebben iemand die voor hun familie en eigendommen in Mekka zorgt. Maar ik heb niemand. Ik dacht dat als ik hun een brief zou schrijven, ik zou worden

1. Hamīdullāh, I, 264-265.

2. Nebī Bozkurt, *DĪA*, “Mekke” entry. XXVIII, 557.

3. *Qur’ān: sūra Al-Ḥaddj* (22), *aya* 41.

4. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, IV, 278.

gewaardeerd en dat mijn vrouw en mijn kinderen dan zouden worden beschermd. Bij *Allāh*, ik ben geen spion die voor hen werkt, noch heb ik *kufr* geaccepteerd nadat ik de islam ben binnen getreden. Bij *Allāh*, mijn *īmān* in *Allāh* en Zijn Boodschapper is grenzeloos. Ik ben niet van religie veranderd .... Op geen enkele wijze!”.

De Profeet, een oceaan van compassie, zei vervolgens: “Khatīb heeft zichzelf op rechtmatige wijze verdedigd”, waarop hij hem vergaf. Daarna herinnerde hij ‘Umar, die Khatīb voor zijn verraad wilde executeren, aan de algemene amnestie die *Allāh* aan de strijders van *Badr* had gegeven. “Men weet het niet, misschien heeft *Allāh*, met de kennis van hun situatie, gezegd: doe wat je wil, Ik heb je vergeven!”¹.

Door dit te zeggen, maakte de Boodschapper van *Allāh* duidelijk dat er zich geen goedheid bevindt in het zich bevrienden met de vijanden van *Allāh*. Dit zei hij niet alleen tegen Khatīb in het bijzonder, maar tegen de metgezellen in het algemeen. Daarbij werd ook de volgende *ayāt* geopenbaard:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ
يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم
بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يُغْلَبْ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ
إِنْ يَتَّقُوكُمْ يُكَفِّرُوا لَكُمْ أَعْدَاءَ وَيُبْسِطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ
لَنْ نَنْفَعَكُمْ أَرْحَامَكُمْ وَلَا أَوْلَادَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

“O jullie die geloven, neem niet Mijn vijanden en jullie vijanden tot vrienden! Tonen jullie genegenheid, hoewel zij de Waarheid die tot jullie is gekomen hebben verworpen en zij de Boodschapper en julliezelf willen verdrijven, omdat jullie geloven in *Allāh*, jullie Heer? Als jullie erop uitgetrokken zijn om je Mijn zaak in te zetten en Mijn welbehagen te zoeken, zouden jullie hun dan in het geheim genegenheid betuigen? En Ik weet het beste wat jullie verbergen en wat jullie openbaar maken. En wie van jullie zo handelt, is zeker van de rechte weg afgedwaald.

Als zij de overhand over jullie krijgen zullen zij als vijanden tegenover jullie handelen, en zij zullen hun handen en hun tongen naar jullie uitstrekken met kwade bedoelingen, en zij willen graag dat jullie (ook) ongelovig zullen worden.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 3983; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā'il as-ṣaḥāba raḍī Allāh ta'āla 'anhum* (44), ḥadīth 2494.

Jullie bloedverwanten noch jullie kinderen zullen jullie op de Dag van de Opstanding baten. En Hij zal (dan) over jullie beslissen. En *Allāh* ziet alles wat jullie doen^{1 2}.

Deze *ayāt* verbieden moslims om zich met niet-gelovigen te bevrienden uit angst voor familie of eigendommen. Sterker nog, de zoon van de Profeet Nūḥ, Ken`ân, werd vernietigd met de andere niet-gelovigen, evenals de vrouw van Lūt, die de kant van de zondaren koos en daarmee de goddelijke toorn over zichzelf afriep. Het feit dat ze zich fysiek in de buurt van een Profeet bevonden hielp hen niet.

In het achtste jaar na de *hidjra*, op de tiende dag van de *Ramaḍān*, leidde de Profeet Mohammed een enorm leger van tienduizend gelovigen uit Medina. Op deze expeditie op het pad van *Allāh*, verbrak hij zijn vasten en beval hij de gelovigen hetzelfde te doen³.

Nabij Djohfa ontmoetten zij ‘Abbās, die tot dan toe zijn bekering tot de islam voor de *Quraysh* geheim had gehouden en in Mekka was gebleven. Hij voorzag de Profeet toen hij nog in Medina was, voortdurend van het laatste nieuws uit Mekka. Een andere reden waarom hij in Mekka verbleef, was de taak om voor water te zorgen voor de pelgrims die naar Mekka kwamen. Deze taak was aan hem toegewezen. Toen hij dacht dat de tijd eindelijk gekomen was, vertrok hij uit Mekka met zijn familie en verrichtten zij de lang verwachte *hidjra*.⁴ De Boodschapper van *Allāh* was heel blij om hem te zien. “Evenals ik de laatste der Profeten ben, ben jij de laatste van de *muhādjirūn*”, zei hij.⁵

Tijdens de spectaculaire tocht naar de *fath* van Mekka deed zich een incident voor dat getuigt van een enorme compassie: een voorbeeld voor de mensheid. Het leger van de Profeet marcheerde als een vloed voorwaarts. Onderweg stroomden de stammen van alle uithoeken in Arabië toe om de moslims massaal te vergezellen, waardoor het aantal gelovige strijders alleen nog groeide en nauwelijks haar gelijke kende in de (lokale) historie.

De Profeet leidde dit leger van *Ardj* tot *Talûb*, waar hij een hond zag die haar puppy’s lag te voeden. Hij riep Dju`ayl ibn Surâqa bij zich en beval hem om de hond en haar puppy’s te beschermen tegen alles wat hen ook maar bang zou kunnen maken.⁶ Wat een ongelooflijk voorval! Men kan zich

-
1. *Qur`ān: sūra Al-Mumtaḥana* (60), *aya* 1-3.
  2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4890.
  3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4177.
  4. Ibn Hishām, IV, 18.
  5. Ali al-Muttaqī, XI, 699/33387.
  6. Wāqidi, II, 804.

afvragen of de geschiedenis van de mensheid zo'n gebeurtenis als deze in zo'n context eerder gezien heeft¹.

Aan de vooravond van een grote historische gebeurtenis die de *fath* zou worden, hield de Profeet zich bezig met een zaak die door velen als te futiel zou worden bestempeld. Maar de Boodschapper van *Allāh* achtte zich verantwoordelijk voor de hond en haar puppy's. De les die hieruit kan worden getrokken is, dat degenen die aan het roer staan zich altijd bewust moeten zijn van hun verantwoordelijkheid. Ze moeten zich bewust zijn van ieder detail van hun taken en ze moeten klaar staan om met onverwachte zaken die daar betrekking op zouden kunnen hebben goed te kunnen omgaan².

De Mekkanen hadden ondertussen niet door wat er gaande was. Ze waren sprakeloos toen ze hoorden dat de Profeet en zijn leger nabij de *Marr az-Zahrân*-vallei hun kamp hadden op geslagen. Ze waren nu dicht bij Mekka. Ze waren nog sprakelozener toen zij de spectaculaire vlammen zagen die door iedere soldaat, op bevel van de Profeet, konden worden gezien. Ze verkeerden in verwarring.

Abū Sofyaan nam Hakîm ibn Hizân en Budayl met zich mee om te zien wat er aan de hand was. Al snel stuitten zij op een versperring van verschillende vlammen die door de moslims waren aangestoken. Ze probeerden eerst te raden wie de soldaten waren, omdat ze er nog altijd nauwelijks een idee van hadden dat het in feite de Profeet en de metgezellen waren. Nu Mekka

-
1. En toch stellen tegenstanders de islam gelijk aan terrorisme, een hedendaagse tragedie voor de mensheid. Terrorismen en anarchie hebben slechts een basis in harteloosheid, en kennen geen enkel spoor van moraliteit. De islam, aan de andere kant, heeft al sinds het is verschenen een standpunt ingenomen tegen terrorisme en anarchie. De islam is er om de rechten van alle mensen, moslims en niet-moslims, en zelfs om niet-levende objecten, te beschermen. De 23 jaar van het profeetschap van de Boodschapper van *Allāh* zijn in feite niet anders dan een strijd tegen terrorisme.
  2. De Poëet Mehmet Akif Ersoy verwoordt het legendarische gevoel voor bestuurlijke verantwoordelijkheid van 'Umar heel eloquent:
 Als een wolf bij de Tigris een schaap wilde pakken
 Dan zou 'Umar ter verantwoording worden geroepen
 Een oude vrouw is alleen achter gelaten, 'Umar is verantwoordelijk!
 Haar wezen weggeslagen door een vijand, 'Umar is verantwoordelijk!
 Een nest van armoede dat verwaarloosd is achtergelaten, waardoor het afbrokkelt,
 Wederom 'Umar is verantwoordelijk, en niemand anders, en hij ligt onder het puin ervan
 Als iemand, door middel van verraad, een druppel bloed vergiet,
 Dan zal deze druppel een vloed voor 'Umar veroorzaken,
 'Umar zal worden verhoord voor ieder hart dat wordt gebroken,
 Voor iedere rouw, zal 'Umar worden geroepen,
 Toen 'Umar kalief was, wie was er toen verantwoordelijk ?
 Wat kan 'Umar doen, o Heer, als een man een tiran en gebrekkig is ?
 Men verwacht van 'Umar wat van Mohammed werd verwacht,
 'Umar, O 'Umar, hoe zwaar was de last die op jouw schouders rustte ?

virtueel was omsingeld, werden Abū Sofyaan en zijn twee vrienden al snel gearresteerd en naar de Profeet gebracht.¹

Terwijl ‘Umar er bij de Profeet op aandrang om Abū Sofyaan te executeren, was ‘Abbās er juist voorstander van dat hij zou worden vergeven. Echter, in plaats daarvan toonde de Profeet zijn magistrale gevoel voor politiek en tactische oorlogsvoering. Hij zei tegen ‘Abbās: “Neem Abū Sofyaan naar een plek waar hij het leger van de islam voorbij kan zien komen en laat hem kijken naar de enorme omvang en kracht ervan”. Deze manoeuvre moest ervoor zorgen dat de leider van de *Quraysh* ervan overtuigd zou raken dat iedere voorbereiding die nu tegen de moslims zou worden ondernomen bij voorbaat kansloos zou zijn. Wanneer de afgodendienaren zich niet zouden verzetten, zou dat waarschijnlijk zeker leiden tot het voorkomen van veel bloedvergieten.

In overeenstemming met het advies van de Profeet nam ‘Abbās Abū Sofyaan mee naar een plek waar hij het moslimleger met zijn eigen ogen kon aanschouwen. Het leger kwam in beweging. De echo’s van *Allāhu akbar* die voortkwamen uit de harten vol *īmān*, lieten de lucht trillen.

Abū Sofyaan was verbijsterd en aangeslagen. Toen de Profeet voorbijkwam, kon hij niet anders dan zijn verbazing uitspreken: “Wat een groot koninkrijk heeft jouw neef voor hemzelf opgebouwd, o ‘Abbās!” “Dit is geen koninkrijk”, antwoordde ‘Abbās, “dit is Profeetschap!” “Dat is waar”, was alles wat Abū Sofyaan kon zeggen².

De twee keerden vervolgens terug naar de Boodschapper van *Allāh*, die naar Abū Sofyaan keek en vroeg: “Is de tijd voor jou niet gekomen om *lā ilāha ilā Allāh* te zeggen?”. Nadat hij een moment had nagedacht, herhaalde Abū Sofyaan de woorden van *tauḥīd*, zonder daarbij het gedeelte over de Profeet te noemen. En dus vroeg de Boodschapper van *Allāh* aan Abū Sofyaan: “Is de tijd voor jou niet gekomen om uit te spreken dat ik de Boodschapper van *Allāh* ben?”³.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4280.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4280; Haythami, VI, 164; Ibn Sa’d, II, 135; Ibn Athīr, *al-Kamil*, II, 242.

3. Uit *aya* 32 van *sūra* ‘Āl ‘Imrān blijkt duidelijk dat alleen het geloof in *Allāh* en Hem gehoorzamen niet genoeg is:

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

“Zeg: “Gehoorzaam *Allāh* en de Boodschapper”, maar als zij zich afwenden, (weet dat) *Allāh* heeft zeker de ongelovigen niet lief”. Degenen die alleen in *Allāh* geloven en Hem gehoorzamen, maar niet in Zijn Boodschapper, of omgekeerd, worden door dit vers als ongelovigen bestempeld. Het is belangrijk voor een persoon om de *īmān* in overeenstemming te laten verkeren met de Goddelijke Wil en het Goddelijk Bevel, en niet met het beperkte begripsvermogen. Met andere woorden: *Allāh* heeft het gehoorzamen van de Profeet tot een pilaar van het geloof gemaakt. Hoe onwetend zijn dan de mensen wel niet die beweren dat de *Qur’ān* alleen genoeg is? Vandaag de dag wijzen velen op basis van deze drogredenen de *sunna* van de Profeet af.

Hoewel Abū Sofyaan om enige tijd vroeg om na te denken sprak hij, na enige druk van ‘Abbās, alsnog de *shahāda* in haar totaliteit uit. Om zijn hart volledig voor zich te winnen en het gereed te maken voor de islam, wees de Profeet het huis van Abū Sofyaan aan als veilige plek voor de bevolking van Mekka, indien de moslims Mekka zouden binnentreden. “Degene die de *Masjid al-Harām* binnentreedt zal veilig zijn. Degene die thuisblijft zal veilig zijn. Degene die zijn toevlucht zoekt in het huis van Abū Sofyaan zal veilig zijn!”¹.

Net op het moment dat Abū Sofyaan was vrijgelaten, toen hij terug zou keren naar Mekka, gaf de Boodschapper van *Allāh* hem een laatste opdracht: “Trek jullie zwaarden niet, tenzij jullie worden aangevallen”.² Kort daarop gaf de Profeet de opdracht aan het leger, dat al in vieren was opgedeeld, om vooruit te trekken. Mekka trilde vervolgens door het geluid van *Allāhu akbar* dat van alle vier kanten kwam.

Acht jaar nadat hij Mekka gedwongen had moeten verlaten, verdrietig en met slechts enkele personen en kamelen, eerde *Allāh* de Profeet nu met een terugkeer, met een enorm leger van tienduizend moslims. Een man die onrechtmatig werd vervolgd in zijn eigen stad vierde die dag zijn triomf. Hij liet trots geen kans: op het moment dat hij Mekka binnenging, deed hij de prosternatie op zijn kameel en dankte *Allāh* Die hem deze grootse zegening had geschonken. Hij had zijn hoofd zo diep gebogen, dat zijn baard het zadel raakte. Ondertussen zei hij: “O *Allāh*, het enige leven is het leven in het Hiernamaals!”³. De stemming onder de metgezellen, die door de Profeet in profetische moraal waren getraind, verschilde daar niet van.

Het leger van de moslims ontmoette nauwelijks verzet. De tactieken ten aanzien van Abū Sofyaan hadden gewerkt; na zijn terugkeer had hij de *Quraysh* ervan overtuigd dat verzet geen zin had. Als gevolg daarvan durfde niemand het gevecht aan te gaan. Er was slechts een kleine confrontatie toen Khālid ibn Walīd de stad binnentrok, maar die had men al snel onder controle.

1. Abū Dāwūd, *Kharāj*, 24-25/3021-3022; Haythami, VI, 164-166; Ibn Hishām, IV, 22.

2. Ibn Hishām, IV, 28.

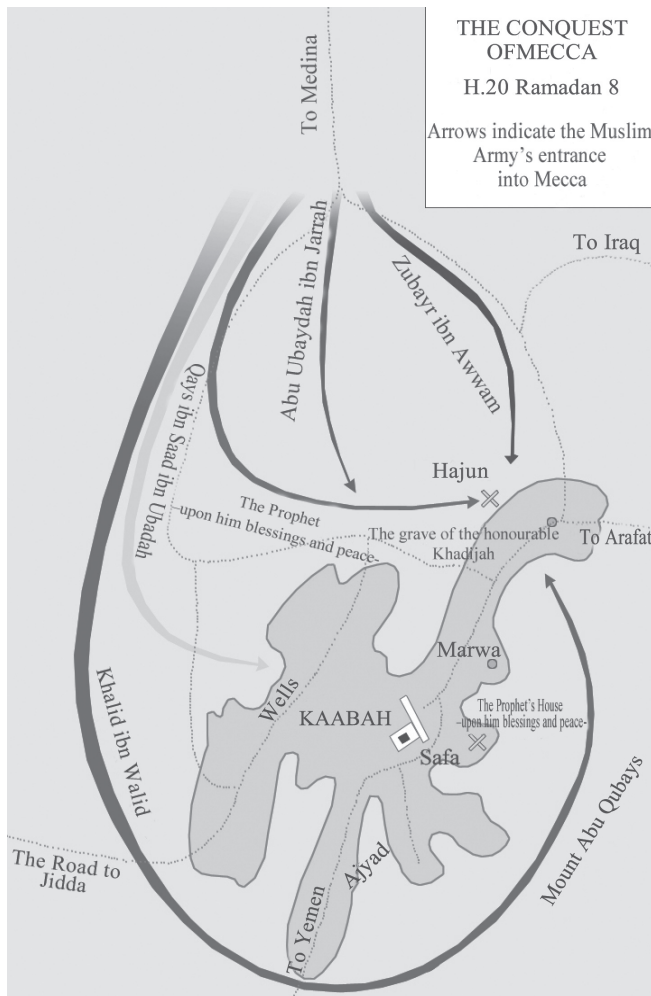
3. Wāqidi, II, 824; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-riqāq* (81), *ḥadīth* 6413. Gedurende het leven van de Profeet heeft hij deze smeekbede meerdere keren herhaald. Het laat zien hoe zwaar het Hiernamaals weegt vergeleken met het leven in deze wereld. Enkele gelegenheden waarbij hij deze smeekbede uitsprak deden zich voor bij de bouw van de *Masjid an-Nabawi*, voorafgaand aan het graven van de loopgraven - de *Khandaq*, het binnentreden van Mekka en op de dag van de afscheidsbedevaart toen hij de vele gelovigen voor hem zag staan. - *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sīr* (56), *ḥadīth* 2961; *kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4098; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1804-1805; Tirmidzi, *Manāqib*, 55; Ibn Mādja, *Masājid*, 3.

De Profeet reciteerde *sūra* Al-Faṭḥ (48) toen hij samen met de metgezellen de *ka`ba* naderde. Toen hij van zijn kameel was afgestapt en de rondgang om de Heilige Huis had gemaakt, reciteerde hij de *aya*:

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

“En zeg: “De waarheid is gekomen en de leugen is verdwenen. En de leugen is er inderdaad toe bestemd te verdwijnen”¹.

De Profeet begon persoonlijk met het omvergooien en het vernietigen van de afgoden in de *ka`ba*. Dit deed hij met een stok in zijn hand².

1. *Qur'an: sūra* Al-'Isrā' (17), *aya* 81.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4287-4288; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1781; *Wāqidi*, II, 831-832.

Toen de Profeet de afbeeldingen in de *ka`ba* zag, ging hij in eerste instantie niet naar binnen, maar beval hij dat ze moesten worden uitgeveegd. De metgezellen voerden de opdracht direct uit. In de *ka`ba* waren afbeeldingen van Ibrāhīm en Ismail te zien met pijlen in hun handen om hun geluk te zoeken. Toen de Profeet deze zag, zei hij: “Moge *Allāh* de handen van de afgodendienaren, die dit hebben getekend vernietigen. Bij *Allāh*, deze Profeten hebben nooit hun geluk bij pijlen gezocht!”¹.

Maulana Rūmī heeft uitgelegd hoe groot onze dankbaarheid moet zijn jegens de Profeet, aangezien hij zijn hele leven de meest ondenkbare moeilijkheden en vormen van onderdrukking heeft moeten trotseren om de afgoden kapot te kunnen maken en om repressie tegen te gaan. “Jij, die vandaag de dag moslim kan zijn, ware het niet vanwege de inzet van de enige Ahmed en dat hij de afgoden heeft overwonnen, dan was jij net als je voorvaders nog steeds een afgodenaanbidder”.

De dag dat de gelovigen Mekka innamen verrichtten ze voortdurend de *tawāf*. Dit ging door tot in de ochtend, terwijl veelvuldig ‘*Allāhu akbar*’ werd geroepen. Vanaf een afstandje keek Abū Sofyaan toe en hij vroeg aan zijn vrouw Hind: “Geloof je dat dit van *Allāh* komt?”. “Ja”, antwoordde Hind. “Dit kan alleen maar van *Allāh* komen”.

De volgende morgen bezocht Abū Sofyaan de Profeet. De Profeet vertelde aan Abū Sofyaan over het gesprek dat hij, Abū Sofyaan, met Hind had gehad. Toen zei Abū Sofyaan: “Ik getuig dat jij de Boodschapper van *Allāh* bent! Bij *Allāh* in Wiens mijn leven rust, niemand kan gehoord hebben wat ik heb gezegd behalve *Allāh* en Hind”².

De Mekkanen namen ondertussen hun kinderen mee naar de Profeet van *Allāh*, die ze vervolgens knuffelde en voor hun welzijn bad.³

5. Het feest van vergeving

De Mekkanen die in de *Masjid al-Harām* schuilden, wachtten nerveus het oordeel over hen af. De Profeet hield een korte toespraak die niet alleen van toepassing is op de *Quraysh*, maar ook op de gehele mensheid:

“Er is geen god behalve *Allāh*. Hij heeft geen gelijke, noch een deelgenoot. *Allāh* vervult Zijn belofte en hielp Zijn dienaar door alle vijanden uit de weg te ruimen. Behalve de diensten voor de *ka`ba* en het voorzien van water voor de pelgrims liggen alle gebruiken en gewoonten, bloedvetes en eigendommen nu onder mijn voeten.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ḥaddj* (25), *kitāb aḥadīth al-anbiyā`* (60), *ḥadīth* 3352; *ḥadīth* 1601; *kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4288.

2. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, IV, 296.

3. Ahmad, IV, 32.

Quraysh! *Allāh* heeft bij jullie de trots van onwetendheid weggenomen, en de trots van jullie afkomst weggenomen. Alle mensen komen voort uit Adam en Adam is van aarde gemaakt”.

De Profeet las vervolgens de *aya*:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ
 إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

“O Mensen! Wij hebben jullie (allen) waarlijk uit een man en een vrouw geschapen en Wij hebben jullie tot volkeren en stammen gemaakt, opdat jullie elkaar mogen (leren) kennen. Voor *Allāh* is de meest edelmoedige waarlijk de meest godsbewuste onder jullie. *Allāh* is waarlijk Alwetend, op de hoogte van alles”^{1 2}.

Door middel van een spirituele overwinning, gecombineerd met vergiffenis, vrede, veiligheid en leiding, zoals beloofd bij *Hudaybiya*, opende Mekka nu haar hart voor haar inwoners, haar gemeenschap. De pijn en de doodsangst die hen, de gelovigen, van Mekka hadden gescheiden was nu voorbij. Jaren van verdriet maakten nu plaats voor vreugde. Als blijk van dankbaarheid voor deze enorme ommekeer vroeg de Profeet aan de *Quraysh* slechts enkele momenten voordat hij de grootste amnestie in de geschiedenis verleende: “Wat denken jullie dat ik met jullie zal doen, *Quraysh* ?”. “We verwachten dat u doet wat goed en aanbevolen is, dus we zeggen dat u alleen het goede zal doen. U bent een vrijgevig edele broer en neef!”. De Boodschapper van *Allāh* antwoordde: “Net zoals Yūsuf tegen zijn broers zei, zeg ik tegen jullie:

لَا تَثْرِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۖ يَعْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

“[...] Er wordt jullie op deze dag niets (meer) verweten. Moge *Allāh* jullie vergeven, Hij is de meest Genadige van de genadevollen”³.

Jullie zijn allen vrij om te gaan!”.

En tijdens een andere gelegenheid zei hij: “Vandaag is de dag van genade. Vandaag is de dag dat *Allāh* de *Quraysh* zal verheffen en zal versterken met de islam”.

Dientengevolge accepteerden ook degenen die het bloed van vele moslims aan hun handen hadden, uit de periode van voor de verovering van Mekka, de islam. *Allāh* had de *Quraysh* als het ware in de genade van Zijn Boodschapper geplaatst; Hij zorgde ervoor dat ze voor hem bezweken. In

1. *Qur’ān: sūra Al-Ḥudjurāt* (49), *aya* 13.

2. Ibn Mādja, *Diyāt*, 5; Ahmad, II, 11; Tirmidzi, *Tafsîr*, 49/3270

3. *Qur’ān: sūra Yūsuf* (12), *aya* 92.

ruil daarvoor vergaf de Profeet hen en beval hij hun vrijlating. De Mekkanen stonden nadien bekend als *tulaqâ*, oftewel ‘degenen die waren vrijgelaten’¹.

De grootste wens van de Profeet voor de mensheid was de acceptatie van de islam, zonder ook maar één persoon achter te laten. De Profeet was op dat moment op de top van zijn macht, hij had het recht om wraak te nemen op zijn volk vanwege hetgeen ze hem en zijn metgezellen hadden aangedaan, maar desondanks schonk hij aan hen officieel amnestie. Dit is een zeer bijzonder voorbeeld van hoe hij vervuld van genade de schepping aanschouwde.

Mekka, dat daarvoor alleen maar onderdrukking, spot en vijandschap had gekend, bloeide nu op door barmhartigheid en genade, verzekerd door vergiffenis. Echter, een Mekkaan met de naam Fadla, die de intentie had om een schaduw over deze dag te werpen, benaderde de Profeet om hem te doden. De Profeet, die wist van zijn slechte intentie, plaatste zonder angst of paniek zijn handen op de borst van Fadla en zei: “Heb berouw, o Fadla, vanwege het plan dat jij hebt beraamd!”. De slechte intentie verdween direct; zijn hart smolt en werd gevuld met het licht van *imān*. Voor Fadla was de Boodschapper van *Allāh* ineens een van de meest geliefde wezens op aarde².

Abū Sofyaan zat bij de *ka`ba* en overpeinsde, overwoog zijn opties. Hij kon, zo dacht hij bijvoorbeeld, opnieuw mensen verzamelen om tegen de Profeet te vechten. Met name toen hij zag dat de gelovigen in grote getale achter de Profeet aanliepen, dacht hij dat. Hij was zo diep in zijn gedachten verzonken, dat de Profeet plotseling naast hem stond zonder dat hij dat doorhad. De Profeet tikte hem tussen de schouderbladen en zei: “Dit is een moment dat *Allāh* jou verachtelijk en eerloos kan maken!”

Abū Sofyaan keek omhoog en zag de Profeet naast hem staan. “Ik kon tot nu toe niet volledig begrijpen dat je een Profeet was, maar nu toon ik berouw tegenover *Allāh* voor de gedachten die door mijn hoofd gingen. En ik vraag Zijn vergiffenis!”³.

Hind, die haar tanden in de lever van Hamza had gezet in de nasleep van de Slag bij *Uhud*, werd op die dag eveneens moslim(a), waardoor ze onder het algemeen pardon viel. Ze werd door de Profeet vergeven omwille van de woorden van *tauḥīd*.⁴

Ikrima, de zoon van Abū Djahl, een van de eerste vijanden van de islam, was naar Yemen gevlucht toen de moslims Mekka binnentrokken. Uiteindelijk

1. Ibn Hishām , IV, 32; Wāqidi, II, 835; Ibn Sa`d, II, 142-143.

2. Ibn Hishām , IV, 37; Ibn Kathīr, *as-Sīra*, III, 583.

3. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, IV, 296.

4. Wāqidi, II, 850.

werd hij door zijn vrouw als een moslim naar de Profeet gebracht. De Profeet verwelkomde hem vriendelijk. “Welkom, o rondzwervende ridder”, zei hij op een luchtige toon, zonder dat hij hem de misdaden tegen de moslims voorhield¹.

Evenals Ikrima was Habbâr ibn Aswad een van de meest prominente vijanden van de islam. Met zijn speer had hij de kameel waarop Zaynab de *hidjra* maakte verwond, waardoor de dochter van de Profeet er afgevallen was. Hierdoor was ze gekneusd geraakt en bloedde ze, maar bovenal was het de oorzaak van haar miskraam. De wond was bovendien zo ernstig, dat zij zelfs de oorzaak van haar dood, enige tijd later, zou worden. Habbâr had meer van dit soort misdrijven op zijn naam staan.

Hij ontvluchtte Mekka op de dag dat de stad werd ingenomen, en wist de pogingen om hem te arresteren te ontwijken. Een tijd later verscheen hij in Medina, waar hij de Profeet bezocht, die met zijn metgezellen samenzat. Het enige wat hij zei was dat hij moslim was geworden. De Profeet vergaf hem niet alleen, hij verbood ook dat anderen hem mishandelden of hem beledigden².

De *Qur'ân* zegt immers:

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ

“Aanvaard wat gemakkelijk is (voor de mensen), spoor tot het goede aan en wend je af van de (moedwillig) onwetenden”³.

De Profeet was een levende *Qur'ân*, dat wil zeggen dat hij de moraal van de *Qur'ân* op perfecte wijze praktiseerde. Hij vergaf alle misdaden die tegen hem persoonlijk waren gericht, zonder ook maar een moment te twijfelen. Echter, bij misdaden tegen anderen was er niets wat hem kon kalmeren totdat hij gerechtigheid had laten zegevieren, en de benadeelde was gecompenseerd. Tezamen met dit generaal pardon beval de Profeet dan ook, omwille van de *umma*, de executie van een zeer klein aantal ongeneeslijke afgodendienaren, van wie de omstandigheden niet meer waren recht te zetten⁴.

Er werd geen buit genomen uit Mekka⁵. In plaats daarvan leende de Profeet geld van de rijke personen in Mekka om de hoge, maar noodzakelijke kosten van het moslimleger te kunnen betalen. Hij betaalde deze leningen

1. Hâkim, III, 271/5059; Wâqidi, II, 851-852.

2. Wâqidi, II, 857-858.

3. *Qur'ân*: *sûra* Al-A'râf (7), *aya* 199.

4. Abû Dâwûd, *Djihaad*, 117/2683; Nasâ'i, *Tahrîm'ud-Dam*, 14.

5. Abû Dâwûd, *Kharâdj*, 24-25/3023.

later terug met de buit van *Hawâzin*, waarbij hij zei: “Een lening verdient terugbetaling en een dankbetuiging”¹.

Het was middag toen de Mekkanen nog steeds van de sfeer van genade genoten die zij door de amnestie van de Profeet hadden verkregen. Net als altijd spoorde de Profeet Bilaal el-El-Habashi ertoe aan om de *adzaan* voor het *dzohr*-gebed te verrichten. Bilaal herinnerde zich de dagen van zijn slavernij, toen hij ‘*ahad, ahad*’ had geroepen terwijl hij zwaar werd gemarteld. De onderdrukking had toen zijn hoogtepunt bereikt, en nu was hij als een vrije man naar Mekka gekomen als onderdeel van een overwinnend leger van *imân*. Hij dankte *Allāh*, klom op het dak van de *ka’ba* en begon met het op gepassioneerde wijze verrichten van de *adzaan*. De toon van de *adzaan* van Bilaal was zo emotioneel, dat de omliggende bergen en de lucht letterlijk aan het schudden waren van het geluk.

De *adzaan* van Bilaal die dag liet een eeuwige herinnering na voor de gelovigen. Sommigen die het gebeuren hadden aanschouwd, zeiden: “Wij moeten ons schamen. Wij kunnen de gelijken van slaven niet eens zijn! Kijk hoe zij zijn opgeklommen en hoe laag wij zijn gebleven!” Hier klaagden zij over hun daden in het verleden, over het feit dat zij onverschillig waren gebleven voor de Waarheid.

6. De eed van loyaliteit van de Mekkanen

Na het *dzohr*-gebed, beklom de Profeet de heuvel van *Safa* om de eed van trouw van de Mekkanen te accepteren. Daarbij kwamen eerst de mannen van de *Quraysh* om de eed van ‘islam en *djihaad*’ af te leggen. En de vrouwen volgden hen². Met betrekking tot de eed van de vrouwen, had *Allāh* al geopenbaard:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعَنَّكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“O Profeet! Wanneer gelovige vrouwen naar jou toekomen en jou de gelofte doen, dat zij niets met *Allāh* zullen gelijkstellen en dat zij niet zullen stelen en geen overspel zullen plegen, dat zij hun kinderen niet zullen doden en geen kwaadsprekerij (laster) zullen plegen die zij hebben verzonnen en dat zij niet ongehoorzaam aan jou zullen zijn in wat redelijk is, aanvaard dan hun gelofte en vraag vergiffenis voor hen van *Allāh*. *Allāh* is waarlijk Vergevingsgezind, Genadevol”³.

1. Wāqidi, II, 863; Abū Dāwūd, Buyū’, 88/3562; Nikāh, 44.

2. Ahmad, III, 415; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4300.

3. *Qur’ān: sūra Al-Mumtaḥana* (60), *aya* 12.

Umayma bint Ruqaya legt uit: “Toen wij, een groep vrouwen van de *ansār*, naar de Boodschapper van *Allāh* toe gingen en zeiden dat wij: “Niets met *Allāh* zullen gelijkstellen en dat wij niet zullen stelen en geen overspel zullen plegen, dat wij onze kinderen niet zullen doden en geen kwaadsprekerij (laster) zullen plegen die wij hebben verzonnen en dat wij niet ongehoorzaam aan jou zullen zijn in wat redelijk is”, antwoordde de Profeet: “Slechts in zaken die binnen jullie vermogen liggen en die jullie kunnen dragen”. Toen we deze weloverwogen woorden hoorden, dachten wij: “*Allāh* en Zijn Boodschapper zijn barmhartiger tegenover ons dan wij tegenover onszelf zijn, laten wij de eed afleggen!”.

Vrouwen legden de eed af door hun handen in een kleine pot met water onder te dompelen, waar de Profeet zijn handen ook al in had ondergedompeld. Er is zelfs geen sprake van een enkel voorval waarbij de Profeet de eed van een vrouw accepteerde door de hand van een van hen te schudden.

De vrouwen wilden de hand van de Boodschapper van *Allāh* schudden, maar hij zei: “Ik schud geen handen van vrouwen. Een woord dat ik tegen honderd vrouwen uitspreek, telt alsof ik het tegen ieder van jullie apart heb gezegd”¹.

7. Draag het toevertrouwde aan hen over die er recht op hebben

De Profeet kwam naar de *ka`ba* en zat in een hoek tegenover het Heilige Huis, terwijl de metgezellen een plek om hem heen innamen. De Boodschapper van *Allāh* zond Bilaal naar ‘Uthmān ibn Talḥa om de sleutel van de *ka`ba* op te halen. “De Boodschapper van *Allāh* vraagt jou om hem de sleutel van de *ka`ba* te geven”, zei Bilaal tegen ‘Uthmān. ‘Uthmān stemde in. Om de sleutel te pakken, begaf hij zich naar zijn moeder Sulāfa, die er in die tijd op paste. “Ik ben gekomen om de sleutel van de *ka`ba* op te halen”, zei ‘Uthmān tegen zijn moeder. “De Boodschapper van *Allāh* heeft mij bevolen om deze naar hem toe te brengen.” “Ik zoek mijn toevlucht bij *Allāh* tegen het feit dat jij met jouw eigen handen de eer van je stam vernietigt! Zodra hij de sleutel van jou genomen heeft, zal hij deze niet meer teruggeven!”, antwoordde Sulāfa.

Pas na enige tijd wist ‘Uthmān zijn moeder te overtuigen om hem de sleutel te geven. Toen hij deze naar de Profeet bracht, zei hij: “Ik geef deze tijdelijk als een *amāna*”. Hij was bang dat hij de sleutel niet meer terug zou krijgen.²

1. *Muwatta’*, Bay’āt, 2; Tirmidzi, Siyar, 37/1597.

2. Wāqidi, II, 833; Haythami, VI, 177.

De Profeet van *Allāh* opende de deur van de *ka'ba*, stapte naar binnen en sloot de deur achter zich. Hij bleef daar lang binnen in de *ka'ba* zitten en verrichtte daar ook een gebed van twee *raka'āt*¹. Vervolgens kwam de Profeet uit de *ka'ba*. Nadat hij een korte toespraak had gegeven over de overwinning op Mekka, vroeg hij waar 'Uthmān was. 'Uthmān was aanwezig en stond op. Daarop reciteerde de Profeet de *aya*:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۗ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا

“*Allāh* draagt jullie waarlijk op het aan jullie toevertrouwde over te dragen aan hen die er recht op hebben en dat, als jullie rechtspreken tussen mensen (jullie) dat op een rechtvaardige manier doen. En waarlijk, voortreffelijk is dat waartoe *Allāh* jullie maant. *Allāh* is waarlijk de Alhorende, de Alziende”².

Hierna zei hij: “O zonen van Abū Talḥa! Neem het toevertrouwde van *Allāh* en hou het permanent bij je en wees daarbij integer! Niemand zal het uit jullie handen nemen, tenzij jullie het beginnen te onderdrukken. Vandaag is de dag van goedheid en loyaliteit”³.

Deze gebeurtenis onderstreept het belang van het retourneren van datgene wat men in vertrouwen heeft gekregen aan degenen die er recht op hebben. Door zich aan dit principe te houden, verzekert men vrede en stabiliteit voor een individu, voor de familie, maar ook voor de gemeenschap in het algemeen. Het is niet ongevoel voor zelfs grote wereldrijken, dat zij ineens stortten wanneer mensen niet krijgen waar zij recht op hebben. De geschiedenis is getuige van veel van dit soort voorbeelden. De Profeet reflecteert op uitmuntende wijze op het belang hiervan: “Wacht op de Dag des Oordeels, wanneer de rechtmatige eigenaren datgene krijgen waar zij recht op hebben”⁴. Kortom, het niet teruggeven van datgene wat men in vertrouwen heeft gekregen is een van de tekenen dat het Laatste Uur nabij is.

'Abbās, die al heel lang de eerbare plicht had vervuld om water te geven aan de pelgrims, vroeg naar de taak van de *hidjāba* van de *ka'ba*. De Profeet zei tegen zijn oom: “Ik geef jou geen taak waar jij van zal profiteren wanneer mensen jou datgene sturen waarmee jij de *ka'ba* kan bekleden. Ik zal je de moeilijke taak geven waarbij je je geld moet uitgeven om de pelgrims in hun behoeften aan water te voorzien, zodat je hiermee beloning verkrijgt”.

1. Wāqidi, II, 835; Ibn Sa'd, II, 137.

2. *Qur'ān: sūra An-Nisā'* (4), *aya* 58.

3. Ibn Hishām, IV, 31-32; Wāqidi, II, 837-838; Ibn Sa'd, II, 137

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-'ilm* (3), *ḥadīth* 59; Ahmad, II, 361.

Vervolgens adviseerde hij zijn oom om door te gaan met zijn plicht om water te geven aan de pelgrims.

‘Abbās had een wijngaard in *Ṭā’if*. Zowel voor als na de komst van de islam droeg hij gedroogde druiven van *Ṭā’if* naar Mekka, waarbij hij daaraan *zamzam*-water toevoegde en het geheel aan de pelgrims gaf. Zijn zonen en kleinzonen zetten deze praktijk voort, toen hij was overleden¹.

Op de tweede dag na het *dzohr*-gebed stond de Profeet midden in een groep mensen. Hij dankte en prees *Allāh* en zei: “O mensen! Er bestaat geen twijfel aan het feit dat *Allāh* Mekka heilig en onschendbaar heeft verklaard op het moment dat Hij de Hemelen en de aarde, de zon en de maan schiep. Deze stad zal dan ook heilig en onschendbaar blijven tot aan het Laatste Uur. *Allāh* heeft zonder twijfel het leger van de Olifant de toegang tot Mekka ontzegd, maar Hij heeft nu Zijn Boodschapper de overwinning gegeven. Na mij is de verovering van Mekka niet meer toegestaan. Het wild van Mekka mag niet worden, noch mogen de doornen worden gesnoeid. De eigendommen die binnen de grenzen zijn verloren, mogen niet worden opgepakt, tenzij men de eigenaar zoekt. Als iemands familielid binnen de grenzen wordt gedood, kies dan de betere van de twee: bloedgeld of vergelding (*qiṣāṣ*)”.

‘Abbās drong er bij de Profeet op aan dat *idhir*² – een soort plant – zou worden uitgezonderd van de planten die niet mochten worden geplukt: “We gebruiken het in onze graven en onze huizen”, zei hij. De Profeet zei daarop: “Behalve de *idhir*”³.

Er vond die dag nog een andere gebeurtenis plaats die een diepe indruk achter- liet in de harten van de metgezellen. Toen de Profeet bij de *ka’ba* zat, arriveerde Abū Bakr samen met zijn vader Abū Quhâfa. “Je had je oude vader de moeite kunnen besparen om helemaal hiernaar toe te komen”, zei de Profeet toen hij de twee zag. “Ik had naar hem toe kunnen gaan”. “Het is

1. Ibn Hishâm, IV, 32; Ibn Sa’d, II, 137; Wāqidi, II, 838.

2. Dit is een soort plant met grote bladeren en een zoete geur, die vanaf haar oorsprong in Mekka groeit. Zij is eveneens voedsel voor dieren, maar het wordt ook in huizen en graven gebruikt. De planten die in de omgeving van het *haram* verboden zijn om te snoeien zijn planten die daar uit zichzelf groeien. Hoewel er een meningsverschil bestaat over de planten die daar door de mensen zijn gezaaid, is de meerderheid van de geleerden het erover eens dat het toegestaan is om deze wel te snoeien. Het snoeien van de *miswāq*-boom, bijvoorbeeld, net als het pakken van een blad of van fruit uit een boom is toegestaan, zolang er maar geen schade aan de boom wordt aangericht. - Zie Ibrâhim Cānan, *Hadīs Ansiklopedisi*, XII, 525-526. Het snoeien van groene bomen en planten in de nabijheid van Medina is, indien noodzakelijk, toegestaan. Dit komt omdat Medina een gebied is dat op landbouw draait. De Profeet werd gevraagd naar de toelaatbaarheid hiervan, met als gevolg dat er meer plantengroei werd toegestaan dan in Mekka. Ook voor jagen kreeg het een uitzondering. - Hamdi Döndüren, *Şâmil İslâm Ansiklopedisi*, “Harem” entry.

3. *Şahîḥ Al-Bukhārī, kitāb fī al-luqāta* (45), *hadīth* 2433; *kitāb al-maghāzī* (64), *hadīth* 4313; Ahmad, IV, 31-32; II, 238.

passender voor hem om te komen, dan voor jou om te gaan, o Boodschapper van *Allāh*”, zei Abū Bakr.

De Profeet liet Abū Quhâfa voor hem op de grond zitten en legde zijn hand op zijn hart. Hij zei vervolgens: “Word moslim, Abū Quhâfa, en vind rust!”. En dat is wat Abū Quhâfa deed. Hij herhaalde oprecht de woorden van de *shahāda* en werd moslim¹.

8. Een exceptionele loyaliteit

De Profeet bleef tot vijftien dagen na de overwinning in Mekka. De verlengde periode irriteerde een aantal prominente leden van de *ansār*, omdat ze bang waren dat de Profeet nooit meer zou terug keren naar Medina. *Allāh* had hem immers de overwinning gegeven in een heilige stad, de stad waar hij was geboren en waar hij het merendeel van zijn leven had doorgebracht.

De Profeet verrichtte op dat moment het gebed op de heuvel van *Safa*, en voelde de angst van de *ansār*. Nadat hij zijn gebed had voltooid, liep hij naar hen toe en vroeg: “Waar praten jullie over?”. De *ansār* verwoordden hun angsten waarop de Boodschapper zijn loyaliteit toonde en zei: “Ik zoek mijn toevlucht bij *Allāh* tegen het verrichten van zo’n daad. Ik ben gemigreerd naar jullie land. Mijn leven is jullie leven; mijn dood zal naast die van jullie zijn!” De *ansār* slaakten een enorme zucht van opluchting².

De Profeet vergrootte zijn dank jegens *Allāh* na de overwinning op Mekka. Hij deed dit met *dzikr*, met name in de *rukūʿ* en *sadjda* van zijn gebed: “Ik prijs *Allāh*, en ik ontken dat Zijn Verhevenheid ook maar enig defect kent dat Zijn Essentie, Zijn Eigenschappen, Zijn Daden en Zijn Handelingen te kort zou doen. Ik vereer en dank Hem met alle lof die Hij verdient. Ik vraag *Allāh* om mij te vergeven en ik heb berouw voor al mijn zonden”.

Toen `Ā'isha naar de reden van dit gebed vroeg, legde de Profeet uit: “Mijn Heer heeft aan mij geopenbaard dat ik een teken in mijn *umma* zou zien. En dat wanneer ik het zou zien, ik dit gebed dan veelvuldig zou zeggen. Ik zie dat teken nu”³.

Voorzeker, door middel van *sūra* An-Naṣr (110) werd de Profeet opgedragen om zijn berouw en zijn lofuitingen te vermeerderen als hij de overwinning van *Allāh* zou verkrijgen, en zou zien dat de mensen in grote getale de islam zouden binnentreden. Het woord *naṣr*, zoals de *sūra* heet, wordt geïnterpreteerd als de suprematie over alle Arabieren. De *fath* is de verovering van Mekka.

1. Ibn Saʿd, V, 451.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1780; Ahmad, II, 538.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-salāt* (4), *ḥadīth* 484.

De letterlijke betekenis van *fath* is ‘openen’. Ibn ‘Abbās noemde de overwinning in Mekka de ‘opening der openingen’, wat inhoudt dat het de opening naar de islam toe betreft in een stad waar het Heilige Huis, de *ka’ba*, zich bevindt. Een *fath* is niet alleen de verovering van een stuk land dat door de vijand werd bestuurd. Het is de opening van de harten van de mensen die daar wonen voor de religie van *Allāh*. Het is daarmee de opening van de poorten van de islam voor hen, en uiteindelijk ook voor de gehele mensheid. De Profeet veroverde die dag niet zozeer de stad, maar hij veroverde de harten, opende de harten van de inwoners van Mekka voor de islam. De *fath* van Mekka wordt daarom gezien als de opening van de islam voor de rest van de wereld. De weg van de islam naar de rest van Arabië en naar de rest van de wereld, begon bij de opening van de deur van de *ka’ba*. Het was een gebeurtenis waar de overige stammen van Arabië op hadden gewacht voordat zij zich wilden overgeven aan de islam. Zij dachten: “Laat Mohammed eerst zijn eigen stam voor zich winnen. Als hem dat lukt, dan is hij een ware profeet”¹.

Volgens een overlevering van Hasan Al-Basri, zeiden de Arabieren bij de verovering van Mekka: “Als Mohammed in staat is om de Mekkanen te overwinnen, terwijl *Allāh* hen beschermd tegen het leger van de Olifant, dan kunnen wij hem niets aandoen!”. Vanaf dat moment begonnen zij de islam massaal binnen te treden².

9. De Slag van *Hunayn* (11 *Shawwāl*, 8 / 1 februari, 630)

De Profeet vernietigde niet alleen de afgoden in en om de *ka’ba*, maar hij zond ook eenheden naar omliggende steden om daar de levenloze stenen afgodsbeelden te vernietigen. De zuivering door middel van *tauḥīd* was begonnen.³ De stammen van *Hawâzin* van *Hunayn* en *Banû Thaqīf* van *Ṭā’if* konden dit echter niet verkroppen. Zij besloten om een aanval te openen

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4302.

2. Elmahlī, IX, 6236-6238.

3. Wāqidi, III, 873. Toen Khālid ibn Walīd naar Mekka terugkeerde nadat hij samen met een eenheid van 350 gelovigen de afgod ‘*Uzza* had gesloopt, zond de Profeet hem naar *Banū Djazīma*, teneinde deze stam uit te nodigen naar *īmān* in *Allāh*. Vanwege een misverstand doodde Khalid ongeveer dertig mensen van de stam. Toen dat nieuws de Profeet bereikte, hief hij zijn handen en smeekte: “O *Allāh*, ik geef mij over aan U en verklaar dat ik mij distantieer van datgene wat Khalid heeft gedaan!”. Hij zocht zijn toevlucht bij *Allāh*. Vervolgens zond hij ‘*Āli* met veel geld naar *Banu Djazīma* met de opdracht om hen te compenseren door het bloedgeld te betalen aan de families van de slachtoffers. ‘*Āli* compenseerde alle in beslaggenomen goederen, en zelfs de beschadigde waterbakken voor honden. Het overige geld liet hij bij *Banu Djazīma* achter opdat ze de kosten die zij later zouden ontdekken ermee zouden kunnen betalen. Toen ‘*Āli* terug keerde naar de Profeet en hem uitlegde wat hij had gedaan, zei de Profeet: “Je hebt het goed gedaan, je hebt het juiste gedaan!” - *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4339; *kitāb al-‘aḥkām* (93), *ḥadīth* 7138; Nasā’i, *Ādābu’l-Kudāt*, 16; Ibn Hishām, IV, 53-57; Wāqidi, III, 875-884. Dit incident laat zien hoe groot de barmhartigheid en genade van de Profeet waren. Daarbij laat de financiële compensatie voor de waterbakken van honden zien, hoe voorbeeldig de rechten van dieren werden nageleefd.

op de gelovigen. Ze brachten een enorm leger bijeen en namen alles wat ze hadden met zich mee, alsof ze een strijd van leven op dood aangingen.¹

Toen de Profeet hierachter kwam, reageerde hij door eveneens een leger voor te bereiden waarin tweeduizend Mekkanen, die recent de islam waren binnengetreten, meestreden. Het was ironisch dat zelfs Abū Sofyaan, die jarenlang de gelovigen in de naam van afgoden had bevochten en daarmee veel verdriet had veroorzaakt, als gelovige meestreed in het leger van de moslims, dit keer om uit naam van de islam te vechten. Het leger telde zelfs ongeveer tachtig Mekkaanse afgodendienaren².

In alle opzichten leek het leger van de moslims onoverwinnelijk. Met een duizelingwekkende pracht en praal, marcheerden ze in de richting van *Hunayn*. Arabië had, zo dachten de mensen, niet eerder een leger gezien dat zo goed was georganiseerd en uitgerust. Slechts één moment bekwam een gevoel van trots de harten van de metgezellen. Ze dachten dat ‘zo’n leger niet verslagen kon worden’, terwijl ze de vijand belachelijk maakten en dachten aan een overwinning. Zij dachten dat zij die op eigen kracht konden behalen. Het was na dat moment van trots en verwaandheid, dat de gelovigen een zware test dreigden te ondergaan.

In het holst van de nacht, nog voor de dageraad, terwijl de voorhoede van het moslimleger vol zelfvertrouwen voorttrok langs de nauwe passages naar *Hunayn*, werden zij plotseling overvallen:

de vijand wachtte hen daar in een hinderlaag op. De gelovigen kregen van alle kanten pijlen op zich afgevuurd, waardoor ze in een staat van twijfel geraakten, en daarna ook in verwarring en chaos verkeerden. Deze onzekerheid bereikte vervolgens ook de achterhoede. De moslims werden gedwongen zich terug te trekken, maar *Hawâzin* en *Banû Thaḳîf* achtervolgden hen en hadden niet de intentie om daar mee te stoppen.

Alleen de Profeet stond dapper zijn man in een rampzalige strijd. Hij vocht zich steeds dieper in de vijandelijke linies en gooide zichzelf letterlijk midden in vijandelijk gebied. De Profeet van *Allāh* liet die dag een ongeëvenaarde moed en dapperheid zien, ondanks de hopeloze pogingen van zijn oom ‘Abbās en Abū Sofyaan die, door middel van het vasthouden van de teugels van zijn rijdier, hem probeerden te bewegen niet verder te gaan, uit angst dat hem iets zou overkomen.³

De verwarring in het moslimleger duurde ondertussen voort, zonder dat er uitzicht was op verbetering. “De betovering is voorbij”, riepen sommigen, terwijl anderen hopeloos riepen: “Alleen als we de zee halen, ontsnappen

1. Ibn Hishām , IV, 65; Ibn Sa’d, II, 150.

2. Ibn Hishām , IV, 68; Wāḳidi, III, 890.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), ḥadīth 1775.

we aan deze achtervolging!". Vanuit de rangen van de Mekkanen werd er geroepen: "De Profeet is gedood en de Arabieren zullen snel weer naar hun oude religie terugkeren!". Echter, de Profeet leefde nog en hij zat nog stevig op zijn rijdier, terwijl hij dapper de vijand van zich af sloeg. Hij had zijn vertrouwen, zoals altijd, in *Allāh* geplaatst. Hij riep naar zijn metgezellen: "*Ansār! Muhādjirūn!* Dienaren van *Allāh*! Kom hier, ik ben de dienaar en Boodschapper van *Allāh*!".

Vervolgens spoorde hij 'Abbās, bekend om zijn luide stem, aan om de moslimsoldaten te roepen. Zo hard al hij kon, riep hij: "O jullie die de eed van 'Aqaba hebben afgelegd, o jullie die de eed van *Ridwān* hebben afgelegd! Ren! De Boodschapper van *Allāh* is hier!".

De metgezellen van de Profeet hoorden de echo's van de oproep en renden naar de Profeet. Als vlinders die worden aangetrokken door een licht, verzamelden zij zich rondom de Profeet van *Allāh*, waar ze werden gezuiverd van hun eerdere angst, en waar ze opnieuw de innerlijke rust ervoeren. Met de zegening van *Allāh* herpakte het islamitische leger het momentum. Daarop hief de Profeet zijn handen en smeekte *Allāh*: "O mijn Heer, schenk mij de overwinning die U mij heeft beloofd!".

Evenals tijdens de Slag bij *Badr* pakte de Profeet een handvol aarde en gooide die richting de vijand. Vervolgens zij hij tegen zijn metgezellen: "Trek nu voort met oprechtheid en loyaliteit!"¹. Het leger van de moslims lanceerde een nieuwe aanval op de vijand alsof de strijd pas net begonnen was. De intensiteit van de aanval was te veel voor de *Hawāzin* en de *Banū Thaḳīf*, waardoor ze al snel moesten opgeven, verslagen. De gelovigen hadden slechts vier martelaren, terwijl de coalitie tegen de moslims zeventig doden had.

Aangezien ze hadden verloren, moesten de *Hawāzin*, de *Hunāya* en de *Banū Thaḳīf* ook alles op het slagveld achterlaten wat ze hadden meegenomen. De hoeveelheid die achter werd gelaten was bijna niet te tellen². Dit was zonder twijfel een zegening van *Allāh* die aan de gelovigen werd gegeven. Hoewel ze in het begin van de slag al bijna verslagen waren, schonken de moed en de standvastigheid van de Profeet, en zijn smeekbedes aan *Allāh*, hen uiteindelijk de overwinning. *Allāh* beschrijft dit in de *Qur'ān* als volgt:

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ ۖ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ ۖ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمُ
الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sir* (32), *ḥadīth* 1775; Ahmad, III, 157, V, 286; Ibn Hishām, IV, 72; Wāqidi, III, 897-899.

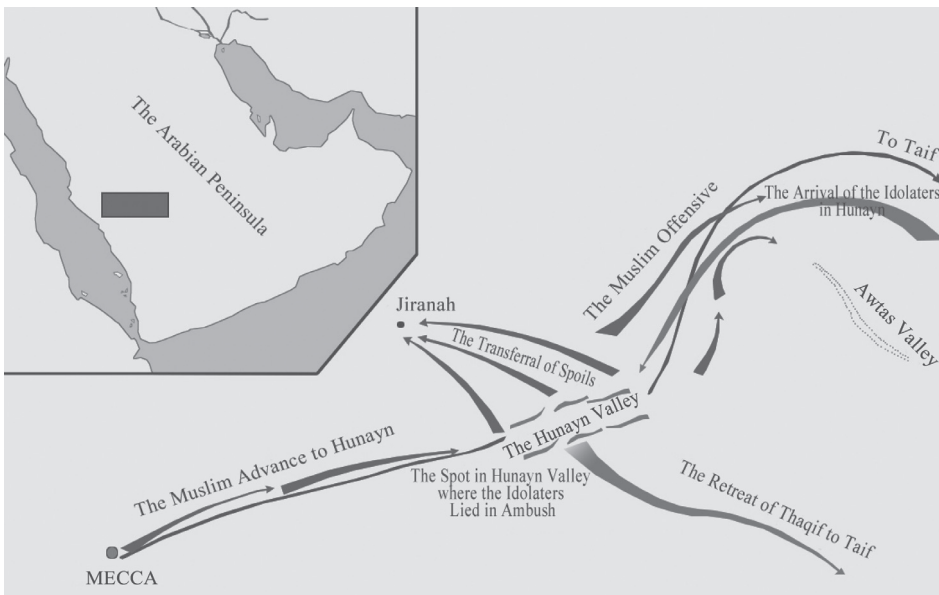
2. Ibn Hishām, IV, 79.

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَدَّ بَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ

“*Allāh* heeft jullie zeker op menig slagveld geholpen en op de dag van *Hunayn*, toen jullie grote aantal jullie bekoorde, maar dit baatte jullie niets en zo werd de aarde ondanks haar uitgestrektheid voor jullie te nauw. En toen keerden jullie om en trokken terug. Daarna liet *Allāh* kalmte over de Boodschapper en de gelovigen neerdalen en Hij zond scharen (engelen) die jullie niet konden zien en Hij strafte hen die ongelovig waren. En dit is de vergelding voor de ongelovigen”¹.

Degenen die aan de kant van de vijand vochten en nadien de islam accepteerden, getuigden dat zij soldaten hebben zien vechten ‘zoals ze nog nooit hadden gezien’, hetgeen getuigt van de goddelijke hulp die de gelovigen die dag kregen². Een deel van het leger van de *Hawâzin* vluchtte naar *Tā’if*, anderen vluchtten naar *Nakhla*, weer anderen zetten hun kamp op bij *Autâs*³.

Nu de overwinning bij *Hunayn* een feit was, beval de Profeet om het vluchtende leger op te jagen en om de buit en de krijgsgevangenen naar *Djirâna* te brengen. Ten-einde de expeditie tot een einde te brengen, stuurde hij daarna een eenheid onder leiding van Abū Amir, Abū Mūsā al-Ash‘ari’s oom, naar *Autâs*. Zelf zette hij koers naar *Tā’if*.

1. *Qur’ān: sūra Al-Tauba* (9), aya 25-26.
2. Ahmad, V, 286; Haythami, VI, 182-183; Ibn Hishām , IV, 79.
3. Ibn Hishām , IV, 84.

10. De Slag bij *Autâs Shawwâl*, 8 / februari, 630)

In de Slag bij *Autâs*, waarbij de Profeet niet aanwezig was, omdat hij op dat moment naar *Ṭā'if* onderweg was, was Abū Amir de bevelhebber van het moslimleger. Hij werd in deze strijd gedood, net als de bevelhebber van het vijandelijke leger. Toen Abū Amir dodelijk was geraakt en hij wist dat hij het niet zou overleven, zei hij tegen zijn neef Abū Mūsā: "Groet de Boodschapper van *Allāh* van mij en vraag hem of hij voor mijn vergiffenis wil bidden".

Abū Mūsā nam het leiderschap van zijn oom over en voorkwam dat het moslimleger uit elkaar viel. Door een perfect georkestreerde aanval wist hij de vijand te verslaan en de vlag van de islam te hijsen. Toen hij terugkeerde, informeerde hij de Profeet over de wens van zijn oom. De Profeet vroeg vervolgens om water om de *wuḍū'* te doen. Daarna hief hij zijn handen en smeekte hij: "O mijn Heer, vergeef Uw dienaar Abū Amir! Maak zijn rang op de Dag des Oordeels hoger dan die van de meesten die U heeft geschapen!"¹.

11. Het beleg van *Ṭā'if* (*Shawwâl*, 8 / februari, 630)

Ṭā'if is een prominente stad in de *Hidjāz*, die zonder meer een oase op aarde genoemd mag worden. De stad had een versterkt fort op een heuvel, waardoor het beleg dat de moslims op de stad hadden gelegd, veeleisend en zwaar was.

Het beleg van *Ṭā'if* was geen vergelding voor de slechte behandeling die de Profeet jaren voordien van de inwoners van *Ṭā'if* had gekregen. Het was een voortzetting van de Slag bij Hunayn. Een aanzienlijk deel van de vijandelijke soldaten, waaronder hun leider Malik ibn Auf, was gevlucht en had haar toevlucht in *Ṭā'if* gezocht. Daar werkten ze samen met *Banū Thaḳīf* en bereidden zij zich voor op een nieuwe verdedigingsoorlog.

Tijdens het beleg probeerden de moslims met verschillende strategieën en met uiteenlopend materieel het beleg te doorbreken, maar de muren van het kasteel waren te sterk. Toen Khâlîd ibn Walîd naar hen riep om een strijder naar buiten te sturen voor een een-op-een gevecht, riepen ze terug: "Er is hier niemand die het volhoudt tegen jou!". De Profeet zei vervolgens: "De vijand heeft zich teruggetrokken als een vos in zijn hol. Zelfs als we hen met rust laten, zullen zij niet meer in staat zijn om iemand schade te berokkenen".

Ze waren zoals de Profeet zei, onschadelijk gemaakt; hij zag daarom geen reden meer om het beleg langer te laten duren. Immers, hij wilde dat de mensen van *Ṭā'if* zouden worden geleid, niet vernietigd. Niet lang daarna hief hij het beleg op. Toen het beleg op haar einde liep, vroegen

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4323.

de metgezellen of de Profeet de *Banû Thaqîf* kon vervloeken vanwege de schade die zij de moslims hadden berokkend. Maar de Profeet vroeg *Allāh* juist om hen te leiden: “O mijn Heer! Leidt *Banû Thaqîf*, stuur hen naar ons.” Niet lang daarna veranderde de stam van *Banû Thaqîf* op eigen initiatief van perspektief en werden allen moslim¹.

De Profeet weigerde niet alleen om de stam te vervloeken – dezelfde stam die hem jaren geleden met stenen had bekogeld, waardoor hij gewond en bebloed achter was gebleven – maar hij koesterde ook een oprecht verlangen dat zij zouden worden geleid. Toen de stam een jaar na het beleg naar hem toe kwam en aangaf moslim te willen worden, was de Profeet zo blij dat hij enkele dagen vrijmaakte om met hen door te brengen.

De belangrijkste winst op het eerste moment was dat een groot aantal slaven zich bekeerde tot de islam. Zij gingen in op de belofte van de Profeet dat zij de vrijheid zouden herkrijgen als zij moslim werden, het leger van de vijand konden verlaten en zich bij de gelovigen konden aansluiten².

Abū Zor`â levert het volgende over: “Toen de Boodschapper van *Allāh* bij het vertrek van *Qarnu al-Manâzil* tijdens de expeditie naar *Tā'if* om zijn rijdier vroeg, maakte ik zijn kameel Qaswa gereed. Ik hield de teugels vast totdat hij het had bestegen. Vervolgens gaf ik de teugels aan hem; ik zat op het zadel achter hem. De Boodschapper van *Allāh* sloeg met een zweep naar achter om zo de kameel in beweging te krijgen. Ik zat achter hem en iedere keer dat hij sloeg, voelde ik de zweep mij raken. Hij keek naar achter en vroeg: “Raakt de zweep jou?”. “Ja, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordde ik. “Moge mijn beide ouders op uw weg worden geofferd!”.

Vervolgens bereikten we *Djirâna*, waar nog enkele schapen in een hok stonden. De Boodschapper van *Allāh* vroeg aan een man wie de verantwoordelijkheid over de buit had, en de man gaf hem de gevraagde informatie. Direct na dit gesprek riep de Boodschapper van *Allāh* mij. “Ik ben er, o Boodschapper van *Allāh*”, antwoordde ik. “Neem deze schapen”, zei de Boodschapper van *Allāh*, “in ruil voor de zweepslagen die ik je in de avond gaf”. Ik telde de schapen en het waren er precies 120. Van dit bezit heb ik het meest geprofiteerd³. De sensitiviteit van de Profeet voor de rechten van anderen in dit voorbeeld, is toereikend om als een gidsend licht te functioneren op alle tijden en alle plaatsen.

1. Ibn Hishâm , IV, 134; Tirmidzi, Manâqib, 73/3942.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4324.

3. Wâqidi, III, 939.

12. De verdeling van de buit

Nadat het beleg van *Tā'if* was opgeheven, leidde de Profeet het leger naar *Djirâna*, de plek waar de buit en de krijgsgevangenen werden verzameld. Rond dezelfde tijd kwam ook Abū Mūsā aan. De gelovigen hadden hun tijd en hun troepen tijdens het strijden tegen de vijanden verspreid, maar nu was de tijd gekomen om de buit te verdelen. De totale buit die was verzameld, was enorm; deze telde vierentwintig- duizend kamelen, veertigduizend schapen en vier duizend *uqiyya* aan zilver. En bovendien waren er nog zes duizend krijgsgevangenen¹.

Voordat de Profeet de buit verdeelde, zei hij: "Laat degene die ook maar iets van de buit in zijn bezit heeft, al is het een naald of een draadje, dat terugbrengen! Weet dat ontrouw met betrekking tot de buit, voor de overtreder een reden voor schaamte en vuur zal zijn in het Hellevuur"².

De Profeet werd ondertussen ingelicht over het feit dat zijn pleegzus Shaymâ zich onder de krijgsgevangen bevond. Hij liet haar onmiddellijk naar hem toebrengen. Hij pakte zijn *ridâ* en legde deze voor haar op de grond zodat ze er op kon zitten. Hij verwelkomde haar met vriendelijkheid en compassie. Toen de Profeet haar zag, moest hij aan zijn jeugd denken. Hij kreeg tranen in zijn ogen. Vervolgens vroeg hij haar naar haar ouders, maar het bleek dat zij enkele jaren geleden waren overleden. Toen hij haar naar andere familieleden vroeg, zei hij: "Als je dat wil, dan mag je hier blijven en dan zal je met liefde en respect worden behandeld. Echter, als je liever teruggaat naar je stam, dan kan dat en dan geef ik je ook wat eigendommen mee". Shaymâ koos ervoor om terug te gaan naar haar stam, vervolgens werd ze moslima. De Profeet gaf haar en haar familie een aanzienlijke hoeveelheid kamelen en schapen. Hij gaf haar ook een slaaf en een slavin, die zij later met elkaar zouden laten trouwen³.

De Boodschapper stelde het verdelen van de oorlogsbuit nog iets langer uit. Degenen met een zwakte in hun hart zagen daar de onderliggende wijsheid niet van in en waren ontevreden. Met name de Arabische bedoeïenen eisten dat de verdeling direct zou plaatsvinden. Ze dreven de Profeet, die naast zijn kameel onder een *samurra*-boom zat, in de hoek, tot het punt dat zijn mantel vast kwam te zitten in een van de takken. Hij liet zijn kameel stoppen en zei: "Geef mij mijn mantel! Zelfs als ik net zoveel buit had als er hier bomen staan, dan nog had ik die volledig onder jullie verdeeld. Dan hadden jullie kunnen zien dat ik geen vrek, leugenaar of lafaard ben"⁴.

1. Ibn Sa'd, II, 152.

2. *Muwatta*, *Djihaad*, 22' Ahmad, V, 316.

3. Ibn Hishâm , IV, 91-92; *Wâqidi*, III, 913.

4. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sir* (56), *ḥadīth* 2821.

Later, toen de Profeet was begonnen met het daadwerkelijk verdelen van de buit, zorgden de toegestroomde mensen voor zoveel problemen dat hij, verwijzend naar de woorden van een vorige Profeet, zei: “*Allāh* heeft een van Zijn dienaren naar een stam gezonden en zij sloegen hem en braken zijn hoofd open. Maar die dienaar zei alleen, terwijl hij het bloed dat over zijn hoofd gutste wegveegde: “Vergeef mijn stam, mijn Heer, aangezien zij niet weten wat zij doen!””¹.

De reden dat de Profeet het verdelen van de buit uitstelde, werd duidelijk op de tiende dag na de aankomst in *Djirāna*. Op die dag kwam er een delegatie van de verslagen *Hawāzin* naar de Profeet en zij verklaarden dat zij de islam hadden geaccepteerd. Dientengevolge vroegen zij of zij hun in beslag genomen eigendommen en hun krijgsgevangenen terug konden krijgen. Een man van de Sa`d-clan stond op en sprak namens hen: “Degenen die nu in de schaduw wachten, o Boodschapper van *Allāh*, zijn uw pleegtantes, van vaders en moederszijde. Het zijn vrouwen die u gevoed en op u gepast hebben toen u nog klein was. Wanneer wij bijvoorbeeld door de koning van Syrië of Iraq gevoed en verzorgd waren en wij hetzelfde aan hen zouden vragen, dan zouden zij ons dat niet hebben geweigerd. Toch bent u de beste waar iemand voor kan zorgen!”. “Ik heb de verdeling van de buit tot vandaag uitgesteld”, zei de Profeet. “Maar jullie zijn vrij laat gekomen. Nu moeten jullie kiezen tussen jullie gevangenen of jullie eigendommen”.

De delegatie koos voor de gevangenen. De Boodschapper van *Allāh* zei vervolgens: “Ik geef jullie de gevangenen die in mijn handen en in de handen van de zonen van ‘Abd al-Muttalib zijn. Kom morgen met *dzohr* terug en ik geef jullie de rest”.

De volgende dag verzamelde de Profeet de metgezellen en legde hen de situatie uit. Hij informeerde hen dat hij de slaven die in zijn bezit waren en die van de zonen van ‘Abd al-Muttalib aan de *Hawāzin* had teruggegeven. “Degenen die hun krijgsgevangenen vrij willen laten en daarmee hun broeders blij willen maken, laat hen dit doen. En degenen die dat niet willen zonder dat er een vorm van compensatie tegenover staat, zullen wij compenseren met de buit die *Allāh* ons gegeven heeft. Degenen die dat willen, kunnen daarvoor kiezen”.

De Profeet overlegde met zijn metgezellen over deze kwestie, omdat zij recht hadden op de krijgsgevangenen. Toen de metgezellen zagen dat hij zijn eigen krijgsgevangenen zonder voorwaarden vrijliet, deden de metgezellen dit ook, enthousiast om de beloning [in het Hiernamaals] hiervoor te krijgen. “En wij geven onze gevangenen ook terug, o Boodschapper van *Allāh*!”²

1. Ahmad, I, 456; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djihād wa as-sīr* (32), *ḥadīth* 1792.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4318-4319; Ibn Hishām, IV, 134-135.

Op deze manier werden duizenden krijgsgevangen teruggegeven aan de *Hawâzin*, zonder dat daar een bedrag tegenover stond. Een dergelijke gebeurtenis was ongekend in de geschiedenis: Maar dankzij de Profeet onderwees op deze manier, de *umma* wijze lessen in moraal.

Dit is tevens een prachtig voorbeeld van loyaliteit van de Profeet jegens de vrouw die hem als peuter voedde. Tegenwoordig is loyaliteit nog slechts een woord in een woordenboek omdat mensen herinneringen laten vervagen in plaats van deze op te halen en op hun waarde te schatten.

De volledige *Hawâzin*-stam was diep geraakt door deze immense loyaliteit van de Profeet, waardoor ook de gehele stam zich tot de islam bekeerde. Zelfs hun leider, Malik ibn Auf, die nog bij *Tā'if* had gestreden, was zo verrast door het nieuws, dat ook hij de islam binnentrad. De Profeet gaf hem honderd kamelen en stelde hem opnieuw aan als leider van zijn stam¹.

De grootste les die men hieruit kan leren is, dat de beste manier om de islam te verspreiden het tonen van een goede moraal is. Het gebeuren wijst ook op het feit dat een diplomatieke aanpak een grotere goedheid, een positiever resultaat kan bewerkstelligen dan een gevoelloze aanpak, die juist voor veel schade kan zorgen.

De Profeet verdeelde de buit op de best mogelijke manier. Van de vijf delen waarin de buit was onderverdeeld, gingen vier delen naar de soldaten. Het laatste deel was bedoeld voor de *bayt al-māl*, oftewel de staatskas. Hoewel deze staatskas vrij ter beschikking stond van de Profeet, gebruikte hij er niets van voor persoonlijke doeleinden. Zo zei hij voorafgaand aan de verdeling tegen zijn metgezellen, terwijl hij een pluk haar van de kameel voor hem pakte: "Ik heb niets te maken met jullie buit; zelfs het haar niet, laat staan de kameel zelf. Waarom zijn jullie zo ongeduldig? Zelfs als de buit zo groot was als de stenen en bomen in deze vallei, dan zou ik deze aan jullie geven. Ik hou een vijfde deel achter de hand voor de armen onder jullie"². In overeenstemming met het goddelijke bevel gaf de Profeet aan hen een extra hoeveelheid van het overgebleven vijfde deel, aan de *mu'allafāt al-qulūb*, dat wil zeggen aan degenen wiens harten geneigd zijn tot de islam.

Onder hen was Hakîm ibn Hizâm, die uitlegt: "Ik wilde dat de Boodschapper van *Allāh*, mij een deel van de buit zou geven. Hij gaf mij honderd kamelen. Ik vroeg om meer, en hij gaf me nog eens honderd kamelen. Ik vroeg nog een keer om meer, en hij gaf me nog eens honderd kamelen. Vervolgens zei hij: "Voorzeker, eigendommen, beste Hakîm, zijn verleidelijk en leuk. En degenen die ze neemt zonder dat hij gierig is, zal de vruchten ervan plukken. En degenen van wie de ogen erop zijn gefixeerd en

1. Ibn Hishâm, IV, 137-138.

2. *Muwatta'*, Djihaad, 22; Ahmad, V, 316.

die ze neemt terwijl hij gierig is, hij zal de vruchten ervan niet plukken. Hij is zoals mensen die eten zonder dat ze ook vol raken. De hand die geeft is beter dan de hand die krijgt”. Daarop zei ik: “Bij *Allāh*, Die jou met de ware religie heeft gezonden, o Boodschapper van *Allāh*, zolang als ik leef zal ik nooit ook maar iets van iemand aan- nemen, behalve dan van jou”.

Hakīm nam alleen de eerste honderd kamelen die hij van de Profeet had gekregen, en liet de rest achter. Jaren later, toen de kalief Abū Bakr hem bij zich riep om hem zijn deel in de buit te geven, weigerde hij. Toen kalief ‘Umar hetzelfde deed, weigerde hij weer. Aangezien ‘Umar wist dat hij Hakīm niet zou kunnen overtuigen, voelde hij zich verplicht om tegen de aanwezigen te zeggen: “Getuig, o moslims, dat ik het gedeelte van Hakīm geef, maar dat hij het niet wil hebben”. Hakīm bleef zijn woord trouw en nam nooit meer iets van iemand aan¹.

De vooraanstaande *Qurayshi* Safwaan ibn Umayya was nog geen moslim, maar hij was wel regelmatig aan de zijde van de Profeet te vinden, zowel bij *Hunayn* als bij *Tā’if*. Safwaan was er ook toen de Profeet van *Allāh* de buit bij *Djirāna* inspecteerde. Safwaan was verbijsterd en keek vol verlangen naar de vallei vol met kamelen, schapen en herders. De Profeet zag vanuit zijn ooghoek hoe Safwaan keek, en zei: “Is het mooi wat je ziet? “Ja”, antwoordde Safwaan. “Je kan het allemaal hebben, de vallei en dat wat erin is”.

Safwaan kon zich niet inhouden en zei: “Alleen het hart van een Profeet is zo vrijgevig!”. Direct erna zei hij de woorden van de *shahāda* en werd hij moslim². Safwaan keerde later terug naar de *Quraysh* en zei tegen hen: “Word moslim, beste mensen! Bij *Allāh*, Mohammed deelt veelvuldig uit, zonder dat hij bang is dat hij zijn bezittingen kwijtraakt!”³.

Ongeveer veertig van de *mu’allaḡāt al-qulūb*, waaronder Abū Sofyaan, Aqra ibn Hābis, Uyayna ibn Hisn, ‘Abbās ibn Mirdās en Malik ibn Auf kregen duizelingwekkend veel bezittingen⁴. De poëet ‘Abbās ibn Mirdās was echter niet tevreden met de hoeveelheid die hem was gegeven, waardoor hij een bitter gedicht over de Profeet schreef. Toen de Profeet hierachter kwam en hem bij zich riep, zei hij: “Ik zal je tong eraf snijden!”. Daarvoor had de Profeet echter tegen Bilaal el-El-Habashi gezegd om bij hem: “Enkele stukken stof in zijn mond te stoppen als ik de opdracht geef om zijn tong eraf te snijden”.

Toen de tijd daar was, seinde de Profeet naar Bilaal om ‘de tong te verwijderen’. Toen Bilaal ‘Abbās aan de arm meenam, begon ‘Abbās te schreeuwen: “Gaat de Boodschapper van *Allāh* mijn tong eraf snijden ?

1. *Ṣaḡīḡ Al-Bukḡarī, kitāb al-waṣāyā* (55), *ḡadīḡ* 2750; Wāqidi, III, 945.

2. Wāqidi, II, 854-855.

3. *Ṣaḡīḡ Muslim, kitāb al-ḡadā’il* (43), *ḡadīḡ* 2313.

4. Wāqidi, III, 944-947.

Muhādjirūn! Hij gaat mijn tong eraf snijden! *Ansār!* Hij gaat mijn tong eraf snijden!” Ondertussen begeleidde Bilaal hem naar de plaats van handeling, waarbij zijn handen ‘Abbās stevig vasthielden. Toen ‘Abbās nog harder begon te roepen, maande Bilaal hem tot stilte: “Stil! De Boodschapper van *Allāh* heeft mij gevraagd om je het zwijgen op te leggen door middel van stukken stof”.

Vervolgens gaf hij ‘Abbās, die intussen al wat meer gekalmeerd was, nog een paar stukken (stof). Later kreeg hij overigens alsnog honderd extra kamelen van de Profeet¹.

Tijdens de verdeling van de buit merkte Sa`d ibn Abi Waqqaas op: “Boodschapper van *Allāh*, je liet een arme man zoals Dju`ayl ibn Surâqa links liggen, terwijl je rijke mannen zoals Uyayna en Aqra ieder honderd kamelen gaf”.

Daarop antwoordde de Profeet: “Bij *Allāh*, in Wiens Hand mijn leven rust, zelfs als de aarde overvloedig gevuld zou zijn met namen als Uyayna en Aqra, dan nog zou Dju`ayl beter dan hen allen zijn. Maar ik kijk naar deze mensen en ik wil hun harten openstellen voor de islam. Voor wat Dju`ayl betreft, hij houdt stevig vast aan de islam en aan de superieure beloning voor hem in het Hiernamaals!”².

Dat de *mu'allafāt al-qulūb* veel van de buit kregen werd door velen verkeerd begrepen. Dzûl-Khuwâsira, een man van de *Tamîm*-clan, overschreed een grens en protesteerde op een respectloze manier: “Wees rechtvaardig, o Boodschapper van *Allāh*!” De Profeet was geraakt door deze uitspraak en zei: “Is dat zo? En wie zal er rechtvaardig zijn als ik het niet ben?”³. Niet lang daarna kwam er een openbaring:

وَمِنْهُمْ مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَشْحَطُونَ
وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ
رَاغِبُونَ

“Er zijn onder hen (diegenen) die jou (O Profeet) over de (verdeling) van de liefdesgaven bekritisieren. Indien hun er (iets) van wordt gegeven zijn zij tevreden, maar indien zij er niets van krijgen, worden zij boos.

Waren zij maar tevreden geweest met wat *Allāh* en Zijn Boodschapper hun hadden gegeven, gezegd hebbende: “*Allāh* is ons toereikend: *Allāh* zal

1. Ibn Sa`d, IV, 273; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zakāt* (12), *ḥadīth* 1060.

2. Ibn Hishām, IV, 143; Ibn Sa`d, IV, 246.

3. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zakāt* (12), *ḥadīth* 1064.

ons van Zijn overvloed geven evenals Zijn Boodschapper. Wij verlangen waarlijk naar *Allāh*”¹.

De *aya* brengt aan het licht dat de verdeling, hoewel deze door de Profeet werd verricht, in feite een goddelijke bepaling was. Het benadrukt ook het verschil tussen een onwetend hart en een tevreden hart. De meeste van dit soort reacties kwamen van de *ansār*. Echter, de Profeet gaf an hen geen buit van de vier van de vijf delen die voor de soldaten waren bestemd. De Profeet deelde uit van de *fay*: het resterende, vijfde deel waar de Profeet het exclusieve recht over had. Desondanks voelden enkele jonge mannen van de *ansār* zich geprovoceerd².

Om de bezwaren weg te nemen en ervoor te zorgen dat de zaak niet uit de hand zou lopen, belegde de Profeet een bijeenkomst waar alleen de *ansār* werden toegelaten, opdat voor hen de kern van de zaak duidelijk zou worden. De Profeet sprak hen op de volgende manier aan, waarbij hij hen herinnerde aan de gunsten die zij van *Allāh* hadden verkregen: “O *ansār*! Ik heb jullie klachten gehoord, maar vertel mij, hebben jullie het rechte pad niet gezien door mij, terwijl jullie zelf dwalend waren? Werden jullie niet pas rijk nadat ik tot jullie gekomen was, terwijl jullie daarvoor juist arm waren? Werden jullie harten niet pas verenigd door *Allāh*, toen ik bij jullie kwam? Jullie waren vervuld van vijandschap”.

Op al deze vragen antwoordden de *ansār*: “Alle gunsten en zegeningen komen van *Allāh* en Zijn Boodschapper!” De Profeet ging verder: “Stel dat jullie zouden zeggen: ‘u kwam naar ons toen uw volk u afwees, en wij erkenden u! Wij hielpen u, toen uw mensen u afwezen! Uw mensen verbanden u, en wij omhelsden u. U was arm en wij maakten u deelgenoot in onze rijkdom!’ Dan had ik dat moeten bevestigen. Dan had ik moeten zeggen: ‘jullie spreken de waarheid!’

O *ansār*! Klopt het dat jullie bepaalde dingen hebben gezegd omdat ik wat wereldse zaken aan bepaalde mensen heb gegeven? Waren jullie boos omdat ik alleene waardeloze wereldse zaken aan mensen heb gegeven om hun harten open te stellen voor de islam, waardoor jullie minder buit hebben gekregen, terwijl ik vertrouwd op de volwassenheid van jullie *īmān*? Zijn jullie daarom boos? O *ansār*! Willen jullie niet veel liever dat de Profeet met jullie mee naar huis gaat dan hun bezittingen verkrijgen?”.

De tranen die al in de ogen van de *ansār* stonden, begonnen nu vrijelijk te vloeien door de woorden van de Profeet. Huilend zeiden zij: “Wij willen met u terugkeren naar huis, o Boodschapper van *Allāh*.” De liefde in hun hart voor de Profeet werd nieuw leven in geblazen. Ook de Profeet hilde. Om

1. *Qur’ān: sūra Al-Tauba* (9), *aya* 58-59.

2. *Kāmil Mīras, Tecrīd Tercemesi*, X, 341.

hen te troosten zei hij: “O *ansār*! Als de eer van de *hidjra* er niet was geweest, dan had ik zeker een persoon van de *ansār* willen zijn. Als een persoon een pad zou dienen kiezen, dan zou dat het pad van de *ansār* dienen te zijn!”.

Na deze emotionele bijeenkomst maakten de klachten plaats voor dankbaarheid aan *Allāh* en Zijn Boodschapper. Het was het enige gevoel dat men in de rangen van de *ansār* nog voelde. Een wond veroorzaakt door een misverstand werd op deze manier door de Profeet permanent geheeld³.

Er zijn vele lessen te leren uit de manier waarop de Profeet hier handelde. De mens heeft een natuurlijke zwakte voor vriendelijkheid en voor iets krijgen uit vrijgevigheid. Als men een vijand genereus behandelt, dan is hij geen vijand meer; en als men een vriend genereus behandelt, dan wordt hij een betere vriend.

Vervolgens nam de Profeet de ‘*ihrām* voor ‘*umra* aan en vertrok hij na dertien dagen in *Djirāna* gebivakkeerd te hebben⁴. Het wordt daarom als een goede eigenschap gezien als degenen die zich in de omgeving van Mekka bevinden, de ‘*ihrām* in *Djirāna* aannemen.

13. De straf voor het doden van een moslim

Voordat hij uit Medina vertrok, zond de Profeet een kleine eenheid onder leiding van Abū Qatāda in de richting van de *Nadjd*. Dit had tot doel om het uiteindelijke doel van het islamitische leger te verbergen. Toen ze *Izām* bereikten, kwamen ze een man tegen met de naam Amir Ibn Abdāt. Amir begroette de moslims met het woord van de *shahāda* en zei tegen hen dat hij moslim was geworden. Echter, vanwege een ouder geschil met Amir stelde Muhallim ibn Djassama, een soldaat in de eenheid, dat Amir zich slechts voordeed als een moslim. Hij doodde Amir en nam zijn eigendommen in beslag als buit.

De Profeet had zojuist zijn *dzohr*-gebed in de *Hunayn* Vallei voltooid en zat samen met zijn metgezellen onder een boom, toen Abū Qatāda met zijn eenheid arriveerde uit de *Nadjd*. De Profeet werd over het incident ingelicht door middel van de volgende *aya*:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا صَرَيْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَيَبْتُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَىٰ إِلَيْكُمْ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا
تَبْتَغُونَ عَرَصَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِن قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَيَبْتُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4330-4331; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zakāt* (12), *ḥadīth* 1059; Haythami, X, 31.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-‘umra* (26), *ḥadīth* 1789; Tirmidzi, Haddj, 92/935.

“O jullie die geloven, wanneer jullie voor *Allāh*'s zaak uitrukken, onderzoek dan (goed of iemand gelovig of ongelovig is). En zeg niet tegen iemand die jullie met de vredesgroet begroet: “je bent geen gelovige”. Zoeken jullie de goederen van deze wereld? Maar bij *Allāh* zijn de goede dingen in overvloed te verkrijgen. Zo waren jullie voordien, maar *Allāh* bewees jullie Zijn gunst; stel daaromtrent een (nauwkeurig) onderzoek in. *Allāh* is waarlijk immer op de hoogte van wat jullie doen”¹.

Kort erna arriveerde de familie van Amir, die Muhallim aanklaagde voor moord. Na een lang proces en in overeenstemming met de wens van de familie van Amir, werd Muhallim veroordeeld tot het betalen van bloedgeld. “Dus je doodde Amir terwijl je wist dat hij een moslim was?”, zei de Profeet afkeurend? Muhallim kon alleen uitbrengen: “Bid voor mijn vergiffenis, o Boodschapper van *Allāh*”, waarmee hij feitelijk toegaf dat hij willens en wetens een misdrijf had begaan.

Omdat hij een onschuldig leven genomen had, terwijl deze persoon een moslim was, kon hem dat niet worden vergeven. Als de Profeet in deze kwestie ook maar een schijntje aan tolerantie had laten zien, dan zou het onmogelijk zijn geworden om dit soort misdrijven in de toekomst hard aan te pakken. De Profeet weigerde daarom het verzoek van Muhallim: “Moge *Allāh* jou niet vergeven!”².

Muhallim was zo verdrietig door de boosheid van de Profeet, dat hij naar huis vertrok en daar bleef uit schaamte. Uiteindelijk stierf hij een week later vanwege het enorme verdriet. Toen zijn familie hem wilde begraven, duwde de grond zijn lichaam terug, ongeacht hoe vaak ze het probeerden. Hopeloos en verbijsterd bezocht de familie de Profeet van *Allāh* en legde hem het probleem voor: “De aarde heeft mensen geaccepteerd die erger zijn dan hij”, zei de Profeet. “Maar *Allāh* wenst jullie een les te leren en de waarde van de *shahāda* bij te brengen!”. Vervolgens adviseerde hij hen om Muhallim nog een keer te begraven en dit keer stenen op zijn graf te leggen³.

De Profeet handelde zo omdat hij wilde benadrukken hoe erg het is wanneer men de rechten en de eer van een andere moslim schendt. Hij wilde laten zien hoe erg de zonde van het doden van een medemoslim om wereldse zaken is. Hij probeerde hiermee te voorkomen dat anderen soortgelijke misdrijven zouden begaan.

Het incident bewijst ook dat alle mensen die de woorden van *tauḥīd* uitspreken als moslim dienen te worden gezien. Pas als een persoon open

1. *Qur'ān: sūra An-Nisā' (4), aya 94.*

2. De metgezel die deze *ḥadīth* heeft overgeleverd, zei: “we zeiden onder elkaar dat de Profeet wel voor zijn vergiffenis bad, maar zich zo uitte om daarmee de ernst van datgene wat Muhallim had gedaan te uiten en om te voorkomen dat mensen elkaar zouden doden”. - Ahmad, V, 112; Ibn Hishām, IV, 304.

3. Ahmad, V, 112; Ibn Mādja, Fitan, 1; Ibn Hishām, IV, 302; Wāqidi, III, 919

en bloot zijn ongeloof kenbaar maakt, is het toegestaan om aan zijn *īmān* te twifelen, anders niet.

Het incident toont dus hoe belangrijk het voor de moslims is om naar uiterlijke feiten te kijken wanneer men een oordeel velt. Er zal, ook bij de beoordeling op basis van uiterlijke feiten, zich daarin altijd een element van misleiding bevinden. Echter, wanneer men zou dienen te oordelen over wat er in de harten van de mensen omgaat, hetgeen feitelijk onmogelijk is, dan vindt er nog veel meer onrecht plaats, aangezien dit oordeel nog afhankelijk is van subjectieve interpretaties.

Een andere reden waarom men verplicht is om af te gaan op de uiterlijke feiten, is om te voorkomen dat men met excuses komt als 'kijk in mijn hart, niet naar mijn daden', om zodoende de zonden en de tekortkomingen goed te praten. Deze tactiek is in de geschiedenis regelmatig toegepast, maar wordt door middel van bovenstaand incident ontkracht door de islam en door de handelingen van de Profeet.

Het vellen van een oordeel op basis van openlijke feiten is wellicht een tijdelijke mogelijkheid voor hypocrieten om hun ware intenties te verbergen, door vooral de uiterlijkheden te benadrukken. Echter, het is een barrière tegen onrecht op basis van bewijs, een barrière die bestaat uit giswerk, in plaats van uit controleerbare feitelijkheden.

14. Het toewijzen van een gouverneur en een onderwijzer aan Mekka

Voordat de Profeet Mekka verliet, wees hij Attâb ibn Asîd aan als de gouverneur. Het was zijn taak om de stad te besturen en om de pelgrimage te reguleren. De Profeet had Attâb ook al als gouverneur aangewezen toen hij naar *Hunayn* vertrok.¹ Attâb was op dat moment rond de twintig jaar oud².

Hoewel er metgezellen waren die meer ervaring hadden, werd Attâb het gouverneurschap verleend. Dit laat zien dat posities en verplichtingen toegekend dienen te worden op basis van de capaciteiten van de mensen die uitblinken in kennis en vroomheid en die bekend staan om hun integriteit.

Bovendien, de metgezellen die de grootste invloed hadden op de verspreiding van de islam behoorden tot de toekomstige generaties. Jongeren zoals Attâb ibn Asîd, 'Abdullah ibn 'Umar en Ibn 'Abbās bijvoorbeeld waren degenen met het grootste aantal overgeleverde *aḥadīth*, terwijl zij pas dertien jaar waren toen de Profeet overleed. `Ā'isha, Anas en Ibn Mas'ūd

1. Ibn Hishām, IV, 69, 148.

2. Hâkim, III, 303/5181.

waren achttien jaar. Ook de metgezellen die aanwezig waren bij de eed van 'Aqaba waren jong, alsmede de meerderheid van de onderwijzers van de *Qur'ān* die sneuvelden bij de *Ma'ûna*-bron. Dit laat zien hoe belangrijk het is om aandacht te besteden aan de opvoeding en het onderwijs van de jeugd; zij zal de belangrijke verplichtingen van de islam op zich nemen en vormt daarmee de toekomst van de islam.

De Profeet wilde dan ook dat nieuwe moslims de *Qur'ān* en de *sunna* leerden zonder tijd te verspillen. Hij liet daarom de nieuwe moslims intensief bijscholen door de metgezellen, al was het maar voor alleene dagen. Bij het *fajr*-gebed controleerde hij dan wat zij hadden geleerd. Indien dat nog steeds onvoldoende was, dan zond hij hen naar een andere metgezel en zorgde hij ervoor dat zij diens instructies opvolgden.

Een voorbeeld hiervan is hoe de Profeet Mu'adz ibn Jabal¹ en Abū Mūsā al-Ash'ari² in Mekka achterliet om de lokale bevolking de *Qur'ān* en de *fiqh* te leren. Dit bevestigt het belang om de islam te onderwijzen.

---

1. Wāqidi, III, 959.

2. Ibn Sa'd, II, 160.

Hoofdstuk 20 Het negende jaar na de *hidjra*

1. (Het zwaard van) Taal als wapen

De Profeet stuurde een kleine cavalerie-eenheid, onder leiding van Uyayna, naar de *Banû Tamîm*, omdat deze stam had geweigerd om zakât te betalen. Met een snelle actie zegevierden de gelovigen en zij keerden met een aanzienlijke hoeveelheid buit en gevangenen terug naar Medina¹.

Een groot aantal vooraanstaande leden van de *Banû Tamîm*, vergezeld door hun poëten, begaf zich vervolgens naar de Boodschapper van *Allāh* om hun krijgsgevangenen te bevrijden. Terwijl zij wachtten op de Profeet tot hij in de moskee zou verschijnen werden zij ongeduldig en riepen zij: "Kom op! Kom nou!" Dat was voor de Profeet wat onwennig, waarop de *aya* verscheen:

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنَ الْهُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

"Wat de meesten van hen betreft die jou aanroepen van achter de vertrekken (van de Profeet), zij gebruiken hun verstand niet"^{2 3}.

Na het *dzohr*-gebed zat de Profeet in de tuin van de moskee. "We hebben onze poëten en sprekers meegenomen, opdat we gedichten voor elkaar kunnen reciteren", zei de woordvoerder van de stam. "Ik ben niet gezonden om gedichten te reciteren", antwoordde de Profeet, "maar ga je gang"⁴.

Een man van de stam stond op en gaf een eloquente toespraak. Daarop haalde de Profeet Thābit ibn Qays erbij die een toespraak hield over de pracht van *Allāh* en van het profeetschap van de Boodschapper. Deze toespraak was vele malen beter dan die van de woordvoerder van *Banû Tamîm*. Bij wijze van antwoord reciteerde Zibriqân ibn Badr van *Banû Tamîm* een gedicht, Echter, dit werd weer beantwoord door Hasan ibn Thābit die een eloquente en affectieve ode leverde aan de eer van de religie van de islam.

De overwinning van de metgezellen kwam doordat zij waren ondergedompeld in de *Qur'ān*, een hoogstandje qua taal, maar ook door de training via de aanwezigheid van de Boodschapper van *Allāh*. Immers, de Profeet was de meest kundige spreker; ook wel bekend als *djawâmi` al-kalim*. Dit kwam omdat hij de mogelijkheid had om diepere betekenissen in simpele bewoordingen uit te drukken.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4366-4367.

2. *Qur'ān: sūra Al-Ḥudjurāt* (49), *aya* 4.

3. Ibn Hishām, IV, 223, 233.

4. Ibn Athîr, *Uṣṣ'ul-Ghāba*, I, 128.

De poëet Aqra ibn Hâbis van *Banû Tamîm* wist bij voorbaat wat de uitslag zou zijn en verklaarde: “Zijn sprekers zijn beter dan onze sprekers, en hun dichters veel beter dan die van ons. Hun woorden staan simpelweg boven de onze!” Na deze woorden accepteerde hij zonder twijfel de islam, gevolgd door zijn vrienden. Vervolgens overhandigde de Profeet aan hen vele giften¹.

Op dat moment ontstond er, in het bijzijn van de Profeet, een kleine onenigheid tussen Abû Bakr en ‘Umar. Het was de reden voor de openbaring van de volgende *ayât*:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ ۖ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ ۚ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالِكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

“O jullie die geloven, wees niet voorbarig (door jezelf op de voorgrond te plaatsen) bij *Allāh* en Zijn Boodschapper, maar wees je bewust van *Allāh*. Hij is waarlijk Alhorend, Alwetend.

O jullie die geloven, verhef jullie stemmen niet boven de stem van de Profeet en spreek niet luid tot hem, zoals jullie met elkaar luid spreken, opdat jullie daden niet vruchteloos mogen worden zonder dat jullie het beseffen”².

Na dit voorval sprak ‘Umar zo zacht in het bijzijn van de Boodschapper van *Allāh*, dat de Profeet hem op sommige momenten niet kon horen en hem moest vragen om zijn woorden te herhalen.³ Ook de andere metgezellen hadden veel respect voor de Profeet. Ze deden alles om er voor te zorgen dat de Profeet zich niet oncomfortabel voelde. Na de openbaring van het bovenstaande vers voelde een metgezel, die bekend stond om zijn luide stem, zich gedwongen om dagenlang binnen te blijven, aangezien hij bang was dat zijn stemvolume de Profeet zou storen. De Profeet sprak persoonlijk op hem in en pas nadien begaf hij zich weer naar buiten⁴.

Wanneer de metgezellen samen met de Profeet een maaltijd nuttigden, dan aten zij niet voordat hij at⁵. En als ze op zijn deur klopten, dan deden zij dit met de toppen van hun vingernagels, teneinde te voorkomen dat hun gedrag de rust van de Profeet op de meest minieme wijze zou verstoren⁶.

1. Ibn Hishâm , IV, 232.

2. *Qur’ân: sūra Al-Ḥujurāt* (49), *aya* 1-2.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb at-tafsīr* (65), *ḥadīth* 4845, 4847.

4. Abû Dâwûd, *At’ima*, 15/3766.

5. Bukhari, *Adabu’l-Mufrad*, p.316; Haythami, VIII, 40.

6. Muslim, *Fadâ’il*, 109.

Daarnaast beschreven ze hem als de zon of de maan, om hiermee hun liefde en respect voor hem te tonen¹.

De voorzichtigheid waarmee zij te werk gingen, had ook betrekking op het overleveren van *aḥadīth*. Wanneer zij een *ḥadīth* overleverden, dan veranderde hun gezichtsuitdrukking zichtbaar, begon hun voorhoofd heftig te zweten, vulden tranen hun ogen en zwollen de aderen in hun nek op uit angst iets verkeerd te zeggen².

Als zij een hard geluid hoorden, zoals bijvoorbeeld het slaan van een hamer op een spijker uit een van de omliggende huizen bij de moskee, dan stuurden ze meteen iemand met de boodschap dat ze daarmee dienden te stoppen omdat men de Profeet niet moest storen. Sommigen lieten hun deuren buiten Medina maken, slechts om te voorkomen dat ze in een dergelijke situatie terecht zouden komen.

Ka`b ibn Zuhayr was een van de poëten die openlijk de oorlog had verklaard aan de islam. Hij werd ter dood veroordeeld vanwege de vele bittere, satirische gedichten die hij had gereciteerd. Om hem bij zinnen te krijgen, stuurde zijn broer Budja`yr, een moslim, hem een gedicht met een advies. Hij zei tegen hem dat hij de dood tegemoet zou gaan als hij zijn leven niet zou beteren.

Ka`b was bang en ging, met behulp van een metgezel, naar de Profeet en gaf hem de eed van trouw, zonder zijn ware identiteit weer te geven. Hij zat bij de Profeet en zei: "O Boodschapper van *Allāh*, Ka`b ibn Zuhayr wil ook naar jou toekomen en wil amnestie verkrijgen door de islam te accepteren. Accepteert u dat?". Toen de Profeet akkoord ging, riep Ka`b blij uit: "Ik ben Ka`b, o Boodschapper van *Allāh*!"³.

Als een teken van dankbaarheid voor de vriendelijkheid van de Profeet begon Ka`b de *qasida* van *Banāt Su`ād* te reciteren, die hij op voorhand had voorbereid. Bij wijze van dank pakte de Profeet zijn mantel en legde deze persoonlijk over de rug van Ka`b. De *qasida* staat daardoor bekend als *qasida al-burda*⁴.

Na de dood van Ka`b werd de mantel gekocht door Mu`āwiya. Hij is tot op de dag van vandaag bewaard gebleven en bevindt zich momenteel in het Topkapi Paleis in Istanbul, in de *Hirka-i Saādet*-kamer⁵. De mantel is van generatie op generatie en van dynastie op dynastie overgegaan.

1. Ibn Sa`d, III, 156; Ibn Mâdja, Muqaddima, 38; Dârimi, Muqaddima, 28.

2. Kastalânî, II, 386.

3. Ibn Hishâm, IV, 152; Hâkim, III, 675/6480; Haythami, IX, 393.

4. *Burda* is 'mantel' in het Arabisch.

5. *Hirka* is 'mantel' in het Turks.

Er is nog een andere *qasida* bekend als *qasida al-burda*. Deze is van Imâm Busiri.¹ De correcte naam van deze *qasida* is echter *qasida-burâ'i*, genaamd naar wat in het Arabisch zoveel betekent als het herstellen van een ziekte. Imâm Busiri gaf het deze titel in herinnering van zijn herstel van verlamming. Het verhaal gaat als volgt:

Imâm Busiri was voor de helft verlamd geraakt. En dus schreef hij *qasida-burâ'i* en vroeg hij *Allāh* om te worden genezen. De nacht dat hij de *qasida* voltooide, aanschouwde hij een droom waarin hij voor de Profeet reciteerde wat hij had geschreven. De Profeet was blij om dat te horen en sloeg op de gedeelten van zijn lichaam die verlamd waren. Toen Imâm Busiri wakker werd merkte hij dat hij niet meer verlamd was, waarop hij *Allāh* dankte.

Terwijl hij naar de moskee liep voor het *fadjr*-gebed, kwam hij langs een man die bekend stond om zijn inzichten. *Shaykh* Abū ar-Radjâ' vroeg hem om de *qasida* te reciteren waarin hij de beste van de schepping prees. "Ik ken veel van dat soort gedichten. Naar welke vraag je precies?", vroeg Imâm Busiri. "Naar de verzen die je afgelopen nacht voor de Boodschapper van *Allāh* reciteerde", zei de *shaykh*. "Ik zag hoe blij hij was toen je het reciteerde".

Imâm Busiri was verbaasd: "Hoe kon hij over die droom weten terwijl ik deze aan niemand heb verteld?". "Ik was er ook", antwoordde de *shaykh*, waarna hij de eerste coupletten reciteerde:

"Zijn de mensen van Salam² waar jij aan denkt, mijn hart?"

"Dat je bloed met tranen uit je oog vermengd?"

Er wordt gezegd dat toen de *qasida* aan de Profeet werd gereciteerd, hij lachte en uit vreugde zachtjes heen en weer bewoog, zoals de elegante ritseling van bladeren. Tezamen met een specifieke methode wordt de *qasida* nu gereciteerd aan zieken, in de hoop dat de spiritualiteit van de Profeet wordt overgedragen en dat het wordt gebruikt als een middel om de genezing van *Allāh* te zoeken³.

2. Verifieer het nieuws dat door zondaren gebracht wordt

Walîd ibn Uqba werd door de Profeet naar de *Banû Mustaliq* gestuurd om de zakât te innen. Echter, toen hij zag dat er een groep van deze stam op hem af kwam, keerde hij zich om. Hoewel ze op weg waren om hem te verwelkomen, dacht hij dat zij hem wilden doden vanwege een conflict uit de tijd van onwetendheid. Walîd keerde terug naar Medina, maar vertelde

1. Mohammed ibn Saïd al-Bûsirî kwam uit Egypte en leefde in de 13^e eeuw tijdens de Mammelukken. (608/1211-694/1296). - H. İbrâhim Şener, *Kasîde-i Bürde Kasîde-i Bür'e ve Su Kasîdesi*, p. 32, 60.

2. *Salam* is de naam van het bosschage waar de Profeet geregeld met zijn metgezellen sprak.

3. İlhan Armutçuoğlu, *Kasîde-i Bürde*, Konya 1983, p.8-11.

een onjuist verhaal tegen de Profeet over wat er was gebeurd. Hij ging daarbij zelfs zo ver dat hij hen lasterde, om zelf maar vrijgepleit te worden: “Ze hebben de islam de rug toegekeerd, o Boodschapper van *Allāh!*”, zei hij. “Ze weigeren niet alleen de zakāt te betalen, ze hadden me bijna gedood!”.

De Boodschapper van *Allāh* bereidde onmiddellijk een militaire eenheid voor om de ogenschijnlijke rebellerende stam aan te pakken. Toen de *Banû Mustaliq* erachter kwamen wat er speelde, stuurden ze snel de delegatie die Walīd had moeten verwelkomen naar Medina. Daar kwamen zij de eenheid tegen die tegen hen zou moeten optreden. Al snel kwam de waarheid aan het licht. *Allāh* openbaarde vervolgens een waarschuwing aan de gelovigen, om pas te oordelen indien men een zaak tot op de bodem had uitgezocht:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا عَلَيَّ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ
وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ
فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ

“O jullie die geloven, wanneer een verdorven persoon nieuws aan jullie brengt, onderzoek het nauwkeurig opdat jullie (sommige) mensen niet in onwetendheid schaden en naderhand spijt krijgen van wat jullie hebben gedaan.

En weet dat de Boodschapper van *Allāh* in jullie midden is; als hij in ieder opzicht aan jullie wensen gehoor zou geven, zouden jullie zeker in moeilijkheden geraken, Maar *Allāh* heeft het geloof dierbaar gemaakt voor jullie en het aantrekkelijk gemaakt in jullie harten, en Hij heeft jullie ongelooft, verdorvenheid en ongehoorzaamheid laten verafschuwen. Zo zijn zij die juist worden geleid (op het rechte pad)”¹.

De Profeet beval Abbād ibn Bishr vervolgens om: “met hen terug te keren en de *zakāt* bij hen te innen; maar kies niet de beste van hun goederen!” Abbād bleef uiteindelijk tien dagen bij *Banû Mustaliq*, waarin hij hun alles wat hij wist van de *Qur’ān* en de islam onderwees”².

Veel nieuws dat van verdorven personen komt, gaat van mond op mond tot het moment waarop het bij een rechtschapen persoon belandt, die niets te maken heeft met slechte daden. Echter, als hij het nieuws verspreidt, verspreidt ook hij geruchten. Het werd dus luid en duidelijk te verstaan gegeven dat als men niet geverifieerd nieuws als waarheid aanneemt en dat verspreidt, men dan hier zelf voor verantwoordelijk is, ongeacht of de persoon een zondaar is of niet. Het kan zijn dat er geen onrecht mee wordt aangericht, indien het nieuws inderdaad de waarheid blijkt te zijn. Aan de

1. *Qur’ān: sūra Al-Hujurāt* (49), aya 6-7.

2. Ahmad, IV, 279; Ibn Hishām, III, 340-341; Ibn Sa’d, II, 161.

andere kant: indien duidelijk wordt dat het nieuws onwaar is, dan maakt men zich schuldig aan grote zonden, zoals laster en achterklap. Men dient daarom altijd uiterst voorzichtig te zijn, met name als het nieuws vanuit dubieuze bronnen afkomstig is.

3. De *Tabûk*-expeditie: een enorme test voor *imān*, het geloof (*Rajab*, 9 / september-oktober, 360)

De expeditie naar *Tabûk*, een stad tussen Medina en Damascus, was de laatste expeditie die de Profeet zou ondernemen. Deze expeditie kan gezien worden als een vervolg op de Slag van *Mu'ta*. De keizer van het Byzantijnse rijk, nog steeds verbitterd over die slag, was van plan om geheel Arabië binnen te trekken voordat de macht van de moslims nog meer zou groeien en hem nog meer zou bedreigen. Om de in zijn ogen islamitische woeste aanval de kop in te drukken wilde hij gebruik maken van christelijke Arabische stammen. De Ghasanieden zag hij daartoe als natuurlijke kandidaten en zij waren ook meer dan bereid een dergelijke operatie te ondernemen.

Het nieuws van een potentiële aanval werd al snel door binnenkomende handelskaravanen naar Medina gebracht. De handelaren waarschuwden dat hun steden binnenkort een onafwendbare aanval konden verwachten. De Profeet verzamelde vervolgens alle metgezellen, van jong tot oud. Tot dan toe waren de voorbereidingen voor een strijd in het geheim getroffen teneinde er zo voor te zorgen dat de vijand niet wist waarvoor de moslims zich voorbereidden. Echter, de situatie was nu anders. Ze hadden een sterke tegenstander en dienden waarschijnlijk een grote afstand af te leggen. Bovendien hadden de moslims het economisch zwaar vanwege de allesverwoestende hongersnood die Medina dat jaar had getroffen ¹.

De hypocrieten probeerden het maximale uit deze situatie te halen door onrust te veroorzaken en de moslims te demoraliseren. Hun leider, 'Abdullah ibn Ubay, arrogant als altijd, begon met het gebazel: "Denkt Mohammed dat de Romeinen kinderspel zijn? Ik zie nu al dat hij krijgsgevangen zal worden genomen, net als de metgezellen".

Andere hypocrieten volgden zijn voorbeeld en maakten opmerkingen als: "Hoe kun je met zulk warm weer op een expeditie gaan?". Het antwoord daarop kwam door middel van een openbaring:

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا
لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ

1. Ibn Sa'd, II, 165; Bukhâri, Tafsîr, 66/2.

“Zij die waren achtergebleven in tegendeel met (wat) de Boodschapper van *Allāh* (deed), verheugden zich over hun thuiszitten en waren er afkerig van om met hun eigendommen en hun levens voor de zaak van *Allāh* te strijden. En zij zeiden: “Trek er niet op uit in de hitte”. Zeg (tegen hen): “Het Vuur van de hel is heter”. Hadden zij dit maar begrepen!”¹.

Sommige bedoeïenen kwamen daarentegen naar de Profeet met verzonnen smoesjes, om niet deel te hoeven nemen aan de expeditie. Zo staat er in een *aya*:

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ² سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“En die bedoeïenen (van de coalitiegenoten van de Arabische stammen) die verontschuldigungen hadden kwamen (langs bij de Profeet) opdat aan hen vrijstelling zou worden verleend. En zij die *Allāh* en Zijn Boodschapper verloochenen bleven thuis. (En) Een pijnlijke bestraffing zal degenen onder hen treffen die niet geloven”².

De *Qur’ān* zette vervolgens de criteria uiteen die de gelovigen van de hypocrieten onderscheiden:

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَنْهُمْ الشُّمَّةُ³ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ

“Als het om onmiddellijke winst en een korte reis was gegaan, dan waren zij jou zeker gevolgd, maar de moeilijke reis scheen hen te lang. En toch zullen zij bij *Allāh* zweren: “Als wij ertoe in staat waren geweest, zouden wij zeker met jullie erop uitgetrokken zijn.” Zij richten zichzelf te gronde en *Allāh* weet dat zij leugenaars zijn”³, en:

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ⁴ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ
إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ

“Degenen die in *Allāh* en de laatste Dag geloven zullen jou niet om vrijstelling vragen van het strijden met hun bezit en hun persoon. *Allāh* kent de godsbewusten goed. Alleen degenen die niet in *Allāh* en de laatste Dag geloven en van wie het hart vol twijfel is, zullen jou om vrijstelling vragen, want vanwege hun twijfel aarzelen zij”⁴.

1. *Qur’ān: sūra At-Tauba* (9), *aya* 81.

2. *Ibid.*, *aya* 90.

3. *Ibid.*, *aya* 42.

4. *Ibid.*, *aya* 44-45.

De hypocrieten hadden zich totaal niet voorbereid op de expeditie. Dit laat duidelijk zien dat zij geen intentie hadden om met de gelovigen de reis naar *Tabûk* te maken. *Allāh* zegt in de *Qur'ān*:

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً

“En als zij (met jou ten strijde) hadden willen trekken, dan zouden zij er zeker voorbereidingen toe hebben getroffen, [...]”¹.

Echter, het was juist een Goddelijke zegening dat de hypocrieten met opzet achterbleven of zich zo gedeisd mogelijk hielden om niet mee behoeven te gaan met het moslimleger. En zelfs als ze wel aan de strijd hadden willen deelnemen, dan had ‘Abdullah ibn Ubayy hetzelfde gedaan als hij ook tijdens de Slag bij *Uhud* had gedaan; hij zou zijn gedeserteerd. *Allāh* zegt:

وَلَكِنَّ كَرِهَ اللَّهُ ابْنِئِمَّانَهُمْ فَتَبَيَّنَتْهُمْ وَقِيلَ افْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ
لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا أَوْضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ

“[...] maar *Allāh* was erop tegen dat zij erop uit zouden trekken, dus hield Hij hen terug en er werd (tegen hen) gezegd: “Blijf achter met degenen die achterblijven”. Wanneer zij met jullie mee waren gegaan, zouden zij (jullie) alleen maar meer last bezorgd hebben en zij zouden heen en weer hebben gesneld om tweedracht tussen jullie te zaaien. En onder jullie zijn er die naar hen te luisteren; en *Allāh* kent de onrechtplegers goed”².

Hoewel de hypocrieten toen reeds kwaadwillend en ongehoorzaam waren, was dit nog niets vergeleken met de schade die ze hadden aangericht tijdens de veldslagen waar ze op een of andere manier wel bij waren geweest, en waarin ze tweedracht hadden getracht te zaaien in het gehele moslimleger door middel van hun geruchten, leugens en eindeloze angst. *Allāh* was er echter tussen gekomen en voorkwam dat de hypocrieten meededen aan de *Tabûk*-expeditie; een expeditie waarbij de beprovingen voor hen te talrijk waren. De metgezellen werden uiteindelijk juist verlost van de notoire probleemveroorzakers.

Door excuses te verzinnen vroegen de hypocrieten erom uitgezonderd te worden van de verplichting om mee te gaan. Sommigen gingen zelfs zo ver door te beweren dat ze zichzelf tegenhielden uit angst dat ze wellicht door Griekse vrouwen zouden worden verleid. Ze probeerden op deze

1. Ibid., aya 46.

2. Ibid., aya 46-47.

manier hun sinistere hypocrisie te verbergen door zich voor te doen alsof ze grotere zorgen hadden. Maar *Allāh* ontmaskerde hen nogmaals:

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ ائْذَنْ لِّي وَلَا تَفْتِنِّي ۗ اَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا ۗ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ

“En onder hen zijn er die zeggen: “Geef mij een vrijstelling (om thuis te blijven) en stel mij niet (langer) op de proef”. Zij zijn al op de proef gesteld en de hel zal waarlijk de ongelovigen omvatten”¹.

Terwijl *Allāh* de hypocrieten een bittere bestraffing in het vooruitzicht stelde, waarschuwde Hij de gelovigen die onder de invloed van de hypocrieten tekenen van slaphed en terughoudendheid lieten zien:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ اتَّقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ ۗ أَرَضِيتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ ۗ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ

إِلَّا تَتَفَرَّوْا يُعَذِّبِكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبَدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

“O jullie die geloven, waarom zakken jullie bezwaard op de grond neer wanneer er tegen jullie wordt gezegd: “Ga op de weg van *Allāh* voort?” Zijn jullie dan met dit wereldse leven meer tevreden dan met het Hiernamaals? Maar het genot van het tegenwoordige leven is maar gering vergeleken met het Hiernamaals.

Als jullie niet uitrukken zal Hij jullie met een pijnlijke straf bestraffen en zal Hij andere mensen in jullie plaats zetten en jullie zullen Hem in het geheel niet kunnen schaden, want *Allāh* heeft macht over alle dingen”², en :

انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

“Trek er opuit, licht of zwaar en strijd met jullie bezittingen en jullie levens voor de zaak van *Allāh*. Dat is beter voor jullie indien jullie het eens wisten”³.

De waarschuwingen hadden direct effect op de moslims en motiveerden hen onmiddellijk. De tekenen van terughoudendheid die in hun harten aanwezig waren maakten plaats voor berouw, dat vervolgens werd omgebogen tot een levendige en enthousiaste houding. *Īmān* en kracht waren nu onderweg. Immers, deze expeditie was *farḍ al-‘ayn*, een categorische verplichting voor alle moslims om deel te nemen aan de *djihaad* tegen de vijand, die op het punt stond om de landen van de moslims binnen te vallen. Degenen die met een goede reden niet konden voldoen aan de oproep, werden in de *Qur‘ān* beschreven:

1. Ibid., aya 49.

2. Ibid., aya 38-39.

3. Ibid., aya 41.

لَيْسَ عَلَى الضُّعْفَاءِ وَلَا عَلَى الْمُرْضَىٰ وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرْجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ
وَرَسُولِهِ ۗ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنَ سَبِيلٍ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“Er rust geen schuld op de zwakken en de zieken en degenen die niets vinden om weg te geven, als zij oprecht zijn jegens *Allāh* en Zijn Boodschapper. Er rust geen blaam op degenen die goed doen; en *Allāh* is Vergevingsgezind, Genadevol”¹.

Overeenkomstig deze *aya* kunnen degenen die uitgesloten zijn achterblijven. Echter, zij mogen noch voor onrecht zorgen, noch mogen ze valse, demoraliserende geruchten verspreiden. Zij moesten daarnaast de achtergebleven families van degenen die wel aan de strijd deelnamen helpen. En aangezien zij ‘het goede zouden moeten doen’, mochten zij niet de reden van schaamte of zonde vormen. Tegelijkertijd is er geen bepaling die hen verbiedt om deel te nemen. Indien zij dat willen en zij de middelen daartoe hebben, dan zijn zij vrij om het leger te vergezellen, op voorwaarde dat ze geen last zijn voor de rest.

De metgezellen bevonden zich nu midden in een draaikolk van opgewondenheid; zich gereedmakend om hun leven op het pad van *Allāh* te geven. Zeven minderbedeelde metgezellen daarentegen konden geen rijdier vinden om deel te nemen. De metgezellen waren sowieso gedwongen om een kameel met één of zelfs twee anderen te delen. Deze zeven metgezellen konden zelfs geen kameel vinden om met iemand te delen. En dus begaven ze zich naar de Profeet, maar ook hij kon hen geen kamelen geven. Toen ze dat hoorden barstten ze in tranen uit. De goddelijke waardering voor deze tranen wordt in de *Qur’ān* beschreven:

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَرْثًا
أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ

“En ook niet op degenen die naar jou toe kwamen voor een rijdier en je (hun) antwoordde: “Ik kan niets vinden waarop jullie vervoerd kunnen worden.” Zij gingen met tranen in hun ogen terug uit spijt, dat zij niets konden vinden om hiertoe zelf bij te dragen”².

Toen ‘Abd ar-Raḥmān ibn Ka`b en ‘Abdullah ibn Mughaffal, twee die onder anderen in de *aya* worden genoemd, terugkeerden van de Profeet, benaderde Ibn Yamīn hen en vroeg hun waarom ze huilden. “We gingen naar de Boodschapper van *Allāh* als een laatste redmiddel, opdat hij voor ons een rijdier zou vinden. “Maar ook hij had de middelen niet en nu kunnen wij de Boodschapper van *Allāh* niet op zijn missie vergezellen”.

1. Ibid., *aya* 91.

2. Ibid., *aya* 92.

Ibn Yamîn voorzag de twee vervolgens van een rijdier inclusief wat dadels als proviand. Ook ‘Abbas zorgde voor twee van hen voor een rijdier, en ‘Uthmân zorgde voor een rijdier voor de laatste drie.¹ De Profeet bleek later alsnog in staat om voor rijdieren voor behoeftige metgezellen te zorgen.² Deze metgezellen konden, hoewel ze van de verplichting waren uitgezonderd, niet verdragen dat zij ook een moment niet bij de Profeet konden zijn. Hun hart was vervuld met liefde voor *Allāh* en dus werden zij, in ruil voor hun enorme enthousiasme en verlangen om deel te nemen, geëerd met de eer om naar *Tabûk* te gaan.

Dit is slechts een van de talrijke voorbeelden die laten zien hoe groot de fysieke en spirituele offers waren die de metgezellen bereid waren te brengen op het pad van *Allāh*. Een ander voorbeeld met betrekking tot *Tabûk*, wordt verhaald door Wāsila ibn Asqa: “Enkele dagen voor dat we naar *Tabûk* vertrokken, deed ik een oproep in Medina, in de hoop dat iemand mij mee kon nemen, in ruil voor mijn aandeel van de oorlogsbuit. Een oude man van de *ansār* zei tegen mij dat hij me mee kon nemen door ons om beurten op zijn rijdier te laten zitten. “Afgesproken!”, zei ik gelijk. Waarop hij antwoordde: “Laten we dan in de Naam van *Allāh* vertrekken!”.

En zo vertrok ik uit Medina, vergezeld door deze perfecte vriend. Uiteindelijk schonk *Allāh* mij oorlogsbuit, in de vorm van kamelen. Ik bracht ze naar mijn vriend onder de *ansār*, maar hij zei: “Neem je kamelen mee en ga!” “Maar deze zijn van jou vanwege onze eerdere afspraak”, drong ik aan. “Broeder”, zei de man van de *ansār*, “neem je buit, want ik heb nooit jouw wereldse aandeel daarvan gewild. Ik had slechts de intentie om een aandeel van de beloning van het Hiernamaals te verkrijgen”³.

De opwinding dat men levens en rijkdom kon omzetten in beloningen voor het Hiernamaals, teneinde zodoende het Paradijs te bereiken, bevond zich op haar maximale niveau tijdens de voorbereiding van de expeditie. Ze zou uiteindelijk een norm worden voor de gehele *umma* tot aan het Laatste Uur. Als het ging om het dienen van de Profeet, gedroegen de metgezellen zich zoals motten rondom een vuur. Ze herhaalden voortdurend de woorden ‘moge mijn ouders en leven voor u opgeofferd worden, o Boedschapper van *Allāh*’, waarmee ze wilden aangeven dat datgene wat ze deden niets voorstelde vergeleken met de liefde die zij voor de Profeet voelden.

Het gevoel dat de metgezellen op dat moment hadden zou nog jaren aanblijven. Men koos voor *taqwā* boven de mogelijkheid om uitgezonderd

1. Ibn Hishām , IV, 172; Wāqidi, III, 994.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4415.

3. Abū Dāwūd, Djihād, 113/2676.

te worden van strijd. De blinde Ibn Umm Maqtum nam actief deel in de Slag van *Qadisiyya*, al was het maar als vlaggendrager van de moslims.

De waarschuwingen die *Allāh* had geopenbaard, hadden een mobiliserend effect waardoor er in korte tijd een leger was ontstaan van dertig duizend man¹. De Profeet gaf in eerste instantie de vlag van Najjar aan Umâra ibn Hazm, maar toen hij Zayd ibn Thābit zag, besloot hij om de vlag in plaats van aan Umâra, aan Zayd te geven. “Bent u boos op mij, o Boodschapper van *Allāh*?”, vroeg Umâra. “Nee, bij *Allāh*, ik ben totaal niet boos!”, antwoordde de Profeet. “Echter, jij zou de *Qur’ān* ook meer dienen te prefereren. Hij is meer toegewijd aan het memoriseren van de *Qur’ān* dan jij. Degene die meer van de *Qur’ān* heeft gememoriseerd, zou altijd de voorkeur moeten krijgen, zelfs als is hij een donkere slaaf met een afgehakte neus”. De Profeet adviseerde vervolgens de *Aus* en *Khazradj* om hun vlag te geven aan de personen die het grootste gedeelte van de *Qur’ān* hadden gememoriseerd. Daardoor kreeg Abū Zayd de vlag van *Aus* en Mu’adz die van Banū Salima.²

4. Zich haasten om te doneren

Voordat de metgezellen vertrokken, spoorde de Boodschapper hen aan om zoveel mogelijk te doneren, teneinde de kosten van het leger te kunnen dekken. Medina had op dat moment last van een ernstige hongersnood. Niettemin zetten de metgezellen alle persoonlijk gedachten en motieven aan de kant omwille van een superieure *īmān*. Abū Bakr doneerde zijn gehele rijkdom. Daarop zei de Profeet: “Ik heb van niemands rijkdom zoveel geprofiteerd, als van die van Abū Bakr”. Abū Bakr kreeg tranen in zijn ogen en zei: “Zijn mijn rijkdom en ikzelf niet alleen voor u, o Boodschapper van *Allāh*?”³. Dit was een bevestiging dat hij zijn hele bestaan had toegewijd aan de Profeet, en dat hij zichzelf had weggecijferd. “Wat heb je voor je vrouw en kinderen achtergelaten, o Abū Bakr?”, vroeg de Profeet. Waarop hij vol *īmān* antwoordde: “*Allāh* en zijn Boodschapper”⁴.

‘Umar doneerde de helft van zijn rijkdom in de veronderstelling dat hij dit keer wellicht meer zou geven dan Abū Bakr. Echter, ook nu kwam hij tekort. ‘Uthmān maakte drie honderd volledig uitgeruste kamelen gereed en doneerde deze aan het leger. Daar bovenop kwamen nog eens duizend *dīnār*. De Profeet zag het en complimenteerde hem: “Niets wat ‘Uthmān nog zal doen, zal hem kunnen schaden”⁵.

1. Wāqidi, III, 1002; Ibn Sa’d, II, 166.

2. Wāqidi, III, 1003.

3. Ibn Mādja, Muqaddima, 11.

4. Tirmidzi, Manāqib, 16/3675.

5. Tirmidzi, Manāqib, 18/3700; Ahmad, V, 63.

Daarbij kwam nog dat ‘Uthmān en zijn familie al hun juwelen doneerden op het pad van *Allāh*. Net als de vrouwelijke metgezellen, die eveneens alle juwelen die ze hadden brachten en ze voor de Boodschapper legden¹. Een elf-jarig meisje kon haar oorbellen niet uit haar oren krijgen, waarop ze die lostrok en de bebloede oorbellen in al haar enthousiasme voor de Profeet deponeerde.

Zelfs de metgezellen die minder bedeed waren en nauwelijks iets hadden om te doneren, wilden dolgraag iets geven. Een van hen was Abū Aqil, die dag en nacht werkte om twee schalen met dadels te bereiden. Een schaal nam hij mee naar huis, de andere doneerde hij aan het leger van de moslims. De Profeet zei: “Moge *Allāh* datgene wat je hebt gebracht en datgene wat je hebt gehouden, voorspoed brengen!”. Vervolgens gaf hij de opdracht om de dadels bij de andere donaties te plaatsen².

De hypocrieten, daarentegen, begonnen de geringe donaties tot onderwerp van spot te maken. Ze beschuldigden Abū Aqil ervan niet oprecht te zijn. Uqba ibn Amir zei het volgende: “Toen het vers van liefdadigheid³ was geopenbaard, begonnen we hout op onze ruggen te dragen en te doneren wat we verdienden. Toen kwam er een man die een grote hoeveelheid schonk, over wie de hypocrieten zeiden: “Hij pronkt”. Toen kwam er een andere man die een hoeveelheid dadels gaf. Daarover zeiden de hypocrieten: “*Allāh* heeft die hoeveelheid dadels niet nodig”. Daarop werd het vers geopenbaard:

الَّذِينَ يَلْمُزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ
سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Zij die de gelovigen belasteren die vrijwillig liefdesgaven geven en hen die niets vinden (om te geven) dan vanwege hun vermogen bespotten: *Allāh* zal hun spotternij vergelden en er is voor hen een pijnlijke bestraffing”^{4 5}.

Uit andere versies van de bovenstaande overlevering komt naar voren dat de man die een grote hoeveelheid gaf, verwijst naar ‘Abd ar-Raḥmān ibn Auf is, de andere naar Abū Aqil.

1. Wāqidi, III, 992.

2. Tabari, Tafsīr, X, 251.

3. Het vers waar het hierom gaat is *aya* 103 van *sūra* At-Tauba (9), de *sūra* waarvan de meeste *ayāt* bij de expeditie van *Tabūk* zijn geopenbaard:

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَيُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

“Neem liefdesgaven van hun rijkdommen aan, opdat je hen daardoor mag reinigen en louteren. En bid voor hen; jouw smeekbede is voor hen inderdaad een bron van geruststelling. En *Allāh* is Alhorend, Alwetend”.

4. *Qur’ān*: *sūra* At-Tauba (9), *aya* 79.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb az-zakāt* (24), *ḥadīth* 1415; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zakāt* (12), *ḥadīth* 1018.

Ulba ibn Zayd, die ook tot de armere metgezellen behoorde, werd in de nacht wakker, stond op en verrichtte het gebed. Hij smeekte *Allāh*: “O *Allāh*, U heeft de *djihaad* aangemoedigd en bevolen. Echter, U heeft mij niet de beschikking gegeven over een rijdier waarmee ik op Uw weg samen met de Boodschapper van *Allāh* kan vertrekken. U heeft zelfs de Boodschapper van *Allāh* geen rijdier gegeven dat ik zou kunnen gebruiken. Ik heb altijd de *zakāt* gegeven die ik had moeten geven, van zowel mijn rijkdom als mijn lichaam. O *Allāh*, nu heb ik slechts nog één eigendom over waarmee U mij heeft begunstigd, en ik zal het doneren!”.

In de morgen bezocht hij de Profeet en zei: “Ik heb niets, o Boodschapper van *Allāh*, dat ik kan geven in liefdadigheid, behalve dit ene. Laat ik zeggen dat ik geen alleene wrok koester jegens hen die wellicht slecht over mij spreken of mij hierom bespotten”. De Profeet beantwoordde deze woorden vol overgave en compassie: “Moge *Allāh* jouw liefdadigheid accepteren!”. Meer zei hij niet.

De volgende dag zei hij tegen Ulba: “Ik heb jouw liefdadigheid aangenomen en er zijn blijde tijdingen voor jou. Bij *Allāh* in Wiens Hand het leven van Mohammed rust, je bent opgenomen in het boek van hen wiens liefdadigheid is geaccepteerd!”¹.

Sommige hypocrieten probeerden nog steeds de moslims met een zwakke *īmān* te beïnvloeden en hen te bewegen om niet deel te nemen aan de expeditie. Ze namen daartoe het huis van een jood met de naam Suhaylim als uitvalsbasis. Toen de Profeet hierover werd geïnformeerd, stuurde hij Talḥa en enkele andere metgezellen naar het huis en liet dit afbranden. De hypocrieten werden hierdoor uit elkaar gedreven. Bovendien was hun moed inmiddels dermate gedaald, bijna gebroken, dat zij niet meer overwogen een dergelijk onheil over zich af te roepen².

Ondertussen hadden de gelovigen, wier harten de toorn van *Allāh* vreesden zich bij het leger gevoegd, waardoor Medina na het vertrek van dit leger, op een spookstad leek. Er was echter nog steeds de mogelijkheid dat de expeditie langer zou duren dan verwacht. En iedere opstand die in die periode in de hoofdstad zou uitbreken, zou de islamitische staat eveneens in problemen kunnen brengen. Evenals grote verliezen aan het front, die de islam op de korte termijn zouden kunnen verzwakken. Het verlies van mensen met kennis, die noodzakelijk waren als drijvende krachten binnen de moslimgemeenschap, zou kunnen resulteren in het ineensinken van de islamitische staat, nog afgezien van andere ernstige gevolgen.

1. Ibn Hadjer, *al-Isāba*, II, 500; Ibn Kathîr, *as-Sîra*, IV, 9; Wâqidi, III, 994.

2. Ibn Hishâm, IV, 171.

Om dit te voorkomen verklaarde *Allāh* reeds vanaf het begin, in een bepaling over het deelnemen aan de strijd:

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَآفَّةً ۚ فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ

“De gelovigen hoeven er niet allemaal samen opuit te trekken. Waarom trekt niet vanuit elke groep er slechts een gedeelte opuit, opdat zij goed onderlegd mogen worden in de godsdienst en opdat zij hun mensen, wanneer zij naar hen terugkeren kunnen waarschuwen, opdat zij zich zullen behoeden”¹.

In overeenstemming met dit bevel wees de Profeet ‘Ālī en Maslama aan om in Medina te blijven, om zo te zorgen voor de continuïteit, voor het behoud van de veiligheid achter het front.

5. *As-Sā‘at al-‘usra*: de tijd van moeilijkheden

Uiteindelijk was het leger, ondanks alle moeilijkheden en de zware omstandigheden, in staat met veel machtsvertoon te vertrekken. Echter, de gelovigen hadden nog steeds problemen en dienden nog steeds te laten zien dat zij geduldig waren. De moeilijke omstandigheden hielden aan, waaronder:

Een nietsontziende droogte.

Een grote afstand, af te leggen door een woestijn die niet geschikt was om in te lopen.

Het oogstseizoen, waarbij men nog moest wachten voordat de vruchten geoogst konden worden.

Een zinderende hitte.

De overtuiging van de macht van de Byzantijnen, gebaseerd op de aantallen strijders die zij in die tijd op de been konden brengen.

Als gevolg van alle moeilijkheden, wordt deze veldslag ook wel *Ghazwa al-‘usra* – de Slag van Moeilijkheden – genoemd, en de dagen voorafgaand aan de slag, *as-sā‘at al-‘usra* – de moeilijke tijden.

Kort nadat het moslimleger vertrokken was, kwam ‘Ālī aangesneld en haalde hen in. Hij vroeg de Profeet om alsnog mee te gaan met de missie. “De hypocrieten verspreiden het gerucht dat u mij heeft achtergelaten omdat u niet tevreden over mij bent, o Boodschapper van *Allāh*, sta mij alstublieft toe om alsnog mee te gaan.” “Ze liegen, ‘Ālī”, reageerde de Profeet. “Ik heb je aangesteld als plaatsvervanger over hen die ik heb achtergelaten. Keer

1. *Qur‘ān: sūra At-Tauba* (9), *aya* 122.

onmiddellijk terug en wees de ogen en oren voor jou en mijn familie; wees een leider voor hen. Wil jij niet zijn wat Hārūn voor Mūsā was (op zijn weg naar de Berg *Sina*), met als enige verschil dat er na mij geen Profeet meer komt ?”¹. Toen ‘Ālī deze fantastische woorden hoorde, keerde hij tevreden terug om zijn taken uit te voeren.

Het leger had inmiddels een aanzienlijke afstand afgelegd. Abū Dzarr was achteropgeraakt vanwege zijn zwakke rijdier, dat de lange tocht niet aankon. Hij moest het uiteindelijk achterlaten. Ondanks enorme moeilijkheden wist hij het leger te voet in te halen. Toen de Profeet hem zag, glimlachte hij en zei: “Moge *Allāh* genade met Abū Dzarr hebben! Hij leeft alleen, zal alleen sterven en zal alleen worden opgewekt!”. De wonderbaarlijke woorden van de Profeet werden in het leven van Abū Dzarr bewaarheid. Toen zijn leven tot een einde kwam en hij zijn laatste adem uitblies, was hij alleen.²

De reis was bijna ondragelijk, de afstand was een marteling en de hitte was verstikkend. De reis was eveneens moeilijk omdat drie metgezellen één rijdier moesten delen. Een dadel werd in tweeën gebroken en gedeeld door twee personen. Water vinden was helemaal onmogelijk. Wanneer men de *wudū* ‘diende te verrichten, waste men ieder lichaamsdeel maar één keer. Aan de ‘reizigers’ werd drie dagen achtereen opgedragen om hun *mas’h* (leren sokken) met de handpalmen te wrijven, dit vergeleken met de *muqīmīn*, de personen die thuis verblijven³. Op een bepaald moment smeekte de Profeet Allah om water, waarna er een regenbui over de moslims werd uitgestort: uitsluitend op de lokatie waar het leger was gestationeerd⁴.

Toen het leger door de oude stad van *Hidjr* trok, de stad waar het volk van *Thamūd* de toorn van *Allāh* wekte en vervolgens werd verwoest, zei de Profeet tegen de metgezellen: “Dit is een stad waar men weg zou moeten vluchten”⁵. Waaraan hij toevoegde: “Trek door dit land van hen die zichzelf onrecht hebben aangedaan en bid met tranen in jullie ogen. Immers, wat hen overkomen is, kan jullie ook overkomen”. Vervolgens bedekte de Profeet zijn hoofd en trok snel door het gebied heen. De flessen water die daar waren gevuld, liet hij legen. En hoewel hij zeer tegen verspilling was gekant, liet hij het deeg dat met water van die regio was gemengd weggooien⁶.

1. Ibn Hishām , IV, 174; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4416; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā’il as-ṣahāba raḍī Allāh ta’āla ‘anhum* (44), *ḥadīth* 2404.

2. *Wāqidi*, III, 1000.

3. Ibn Mādja, *Tahāra*, 45; Ahmad, VI, 27.

4. Ibn Hishām , IV, 177.

5. *Wāqidi*, III, 1008.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb aḥadīth al-anbiyā’* (60), *ḥadīth* 3379; Tafsīr, 15/2; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb az-zuhd wa ar-raqā’iq* (55), *ḥadīth* 2980-2981.

De plaatsen die getroffen zijn door de toorn van *Allāh* zullen deze status tot aan het Laatste Uur met zich meedragen. Om te voorkomen dat men getroffen wordt door dezelfde spirituele negatieve reacties dient men deze plaatsen, die vol zijn van rebellie en zonden, te vermijden¹.

Op een avond zaten de metgezellen nabij *Hidjr*, toen de Profeet zei: “Er zal een hevige storm losbarsten. Bind je kamelen vast, blijf zitten waar je zit en sta niet op!”. Er trok inderdaad een hevige storm over die nacht. Een persoon die opstond om de *wuḍūʿ* te verrichten, werd tegen de grond geslagen. Een ander, die zijn kameel wilde zoeken, werd in de richting van de berg *Tay* geblazen².

Op een afstand van nog enkele dagen van *Tabûk* werd het leger van de moslims wederom getroffen door dorst. Muʿadz ibn Jabal levert het volgende over: “De Boodschapper van *Allāh* zei tegen ons: “Met de wil van *Allāh* zullen we morgen de bron van *Tabûk* bereiken”. Een dag later bereikten we de bron. We verzamelden het beetje water dat er nog resteerde in de palmen van onze handen en deden het in een leren zak. De Boodschapper van *Allāh* waste zijn handen en gezicht ermee, en sprenkelde hetgeen over was over de bron. Vervolgens stopte hij drie stokken met ieder een ijzeren pin in de bron. Drie stromen water ontsproten vrijwel direct uit de bron. Alle strijders konden hun dorst lessen. De Boodschapper van *Allāh* zei tegen mij: “Als jij lang genoeg zou leven, o Muʿadz, dan zou jij hebben kunnen zien hoe dit gebied zou worden gevuld met tuinen en druivenranken”.³

De metgezellen hadden tijdens de expeditie enorm veel honger. Zij bezochten de Profeet en vroegen hem of zij hun kamelen mochten slachten, zodat ze op krachten konden komen. De Profeet gaf hen toestemming. ʿUmar merkte vervolgens op: “Als u toestemming geeft dat zij hun kamelen opeten, dan ontstaat er een groter tekort aan rijdieren. Als u dat wilt, dan kunt u

---

1. Een voorbeeld van hoe omstandigheden effect kunnen hebben op de essentie van iets, is het volgende onderzoek. In een studie verricht naar bevroren ijskristallen ontdekte een Japanse wetenschapper, Masaru Emoto, dat de kristallen in natuurlijke omgevingen, zonder menselijke interventie, bestonden uit perfecte hexagons. Hij deed deze in twee schalen en voerde een experiment uit. De kristallen in de ene schaal, die van positieve uitingen zoals die aan liefde, genade, dankbaarheid en gebed werden blootgesteld, behielden hun natuurlijke en prachtige vorm, terwijl de kristallen in de tweede schaal, die werden blootgesteld aan negatieve uitingen zoals beledigen en het woord ‘duivel’, al snel volledig kapotgingen en al hun esthetische eigenschappen verloren. Tijdens hetzelfde experiment werd ontdekt dat de beide schalen anders reageerden op weezinwekkende muziek. Om het resultaat dat hij gevonden had verder te onderbouwen, nam Emoto twee potten met gekookte rijst. In de ene pot deed hij een klein papiertje met woorden van dank, in de tweede een stuk papier met lelijke woorden. Na een maand vond Emoto dat in de eerste pot met de vriendelijke woorden, rijst aanwezig was die er nog steeds vers en goed van kleur eruitzag. Uit de tweede pot kwam een vieze geur tevoorschijn en was de kleur donker geworden. - Safvet Senih, “Su Kristallerinin Sırrı”, *Sızıntı*, Aralık 2002, nummer 287; M. Akif Deniz, *İlk Adım*, Şubat, 2003.

2. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb az-zakāt (24), ḥadīth 1482; Şaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍāʿil (43), ḥadīth 1392.*

3. *Şaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍāʿil (43), ḥadīth 706; Ahmad, V, 238.*

hen ook vragen om datgene wat ze aan provisie bij zich hebben naar u toe te brengen. U kunt dan om de voorspoed bij *Allāh* vragen. Hopelijk zal *Allāh* het geven”. “Oké, dat zullen we doen”, antwoordde de Profeet.

Kort erna liet de Profeet een leren doek brengen en spreidde deze uit over de grond. Hij gaf de opdracht dat iedere soldaat alle provisie moest geven die hij bij zich had. De een had een handje vol graan, de andere net zoveel dadels, en weer anderen hadden wat brood. Uiteindelijk lag er toch niet veel op het doek. De Profeet smeekte vervolgens *Allāh* om het eten te zegenen. Vervolgens zei hij tegen de metgezellen: “Breng jullie voedselhouders en neem jullie voedsel”. De soldaten gehoorzaamden en vulden hun voedselhouders rijkelijk. Hierna was er nog veel voedsel over. De Profeet van *Allāh* zei: “Ik getuig dat er geen god is dan *Allāh* en dat ik Zijn Boodschapper ben. Degene die geen rotsvast geloof heeft in de Eenheid van *Allāh* en in het profeetschap van Mohammed, zal het Paradijs zeker niet binnentreden!”¹.

Het moslimleger was nu aangekomen bij *Tabûk* en had daar haar kamp opgezet. Echter, er was geen spoor te bekennen van de vijand. Het vertrouwen van de christelijke Arabieren was door het enorme moslimleger verbrijzeld. Denkend aan de strijders van *īmān* bij *Muta*, hadden ze besloten om zich volledig terug te trekken. Met in gedachten het lot van de strijders. Daarbij kwam dat de Byzantijnen hun plannen hadden moeten wijzigen om interne opstanden bij *Humus* de kop in te drukken. Later werd het nog duidelijker: het nieuws van een onafwendbare Byzantijnse aanval op Arabië was een overdreven gerucht dat door de Ghasanieden was verspreid.

De moslims en de islam hadden door hun moedige tocht naar *Tabûk* enorm veel prestige opgebouwd. De noordelijke grenzen van Arabië waren veiliggesteld. De koning van *Ayla*, het volk van *Djarba* en *Azru* en de joden van *Makna* kwamen onder de bescherming van de moslims, op voorwaarde dat zij *djizya* zouden betalen aan de Profeet. Met 420 cavaleristen ondernam Khâlid ibn Walîd een aanval op *Dumu'a al-Djandal* en nam daarbij de christelijke koning Uqaydir ibn ‘Abd al-Mâlik gevangen. Hij bracht hem naar de Profeet. Ook deze koning werd vrijgelaten toen hij akkoord ging met de voorwaarde dat hij hem de *djizya* zou betalen².

Het moslimleger bleef twintig dagen in *Tabûk*. De Profeet wilde niet verder trekken, aangezien hij niet tot doel had de islam met het zwaard te verspreiden. Daarbij komt dat de Byzantijnen al genoeg geïntimideerd waren en dat ze de moslims niet wilden treffen in een oorlog. Een dodelijke en zeer besmettelijke pest heerste bovendien op dat moment in Syrië.

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), ḥadīth 27.

2. Ibn Hishām, IV, 180-182; Ibn Sa‘d, I, 276-277; Ahmad, V, 425.

Daarom zei de Profeet: “Als je hoort dat er ergens de pest heerst, ga er dan niet heen. En als je er bent, ga er dan niet weg!”¹. Toen de Profeet de metgezellen daaromtrent had geconsulteerd, besloot hij om de gelovigen terug naar Medina te leiden.

Een andere metgezel, Abū Haythama, sloot zich in *Tabûk* aan bij het moslimleger. De moeilijkheden van de expeditie hadden hem in eerste instantie gedwongen om in Medina achter te blijven. Toen zijn vrouw hem op een dag riep om de uitbundige maaltijd, die zij had gekookt, te nuttigen onder de pergola's in de tuin, liepen de rillingen hem over de rug. De beelden dat de Profeet en de metgezellen in moeilijkheden verkeerden, brachten hem ertoe dat hij tegen zichzelf zei: “Hoe kan ik dit doen terwijl ik weet dat zij allerlei moeilijkheden op de weg van *Allāh* moeten ondergaan?”. Hij raakte de maaltijd niet aan, maar vertrok vol berouw achter het leger aan naar *Tabûk*. Toen de Profeet hem zag, zei hij: “Abū Haythama, jij was bijna vernietigd!”. Vervolgens bad hij tot *Allāh* voor zijn vergiffenis².

Allāh verplicht Zijn dienaren niet tot iets wat hun capaciteiten te boven gaat. Hij verplicht hen alleen tot datgene wat binnen hun vermogen ligt. Wat Abū Haythama deed in deze kwestie was de prijs betalen voor het uithoudingsvermogen waar hij mee was begiftigd. Dergelijke incidenten zijn een advies en vormen een maatstaf voor ons; opdat we dienen na te denken over onze mogelijkheden om zowel fysiek als spiritueel, *Allāh* te dienen, en de verantwoordelijkheden in ogenschouw nemen die inherent zijn aan het moslim-zijn.

Op een morgen in de nabijheid van *Tabûk*, leunde de Profeet tegen een dadelboom, waarbij hij volgende woorden uitsprak:

“De beste mensen zijn de mensen die op een paard, kameel of te voet erop uit trekken om de *djihaad* omwille van *Allāh* te verrichten, totdat zij sterven. De slechtste mensen zijn de boosdoeners en schaamtelozen die het Boek van *Allāh* lezen, maar er niet van profiteren.

Weet dan dat de meest waarachtige woorden de woorden van het Boek van *Allāh* zijn. Het stevigste houvast is *taqwâ*; de beste religie is de religie van Ibrahîm (islam); de beste wetten zijn de *sunna* van Mohammed; de beste woorden zijn de gedenkingen van *Allāh*; de mooiste verhalen zijn de verhalen van de *Qur'ân*³; de beste daden zijn de daden die door *Allāh* worden

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī*, kitāb at-tibb (76), *ḥadīth* 5728.

2. Ibn Hishām, IV, 174; Wāqidi, III, 998.

3. Meer dan een derde van de *Qur'ân* bestaat uit verhalen. Om het belang ervan te benadrukken, beveelt *Allāh* om over deze waarheden na te denken, er de juiste lessen uit te trekken en deze lezen toe te passen op de eigen omstandigheden. De *Qur'ân* zegt:

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْخَيْنَا لِيَكْ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ

“Wij vertellen jou het beste verhaal, omdat Wij aan jou deze *Qur'ân* hebben geopenbaard, alhoewel

bevolen. De slechtste daden zijn de innovaties; de beste weg is de weg van de Profeet; de meest eerbare dood is het martelaarschap.

De vreselijkste vorm van blindheid is die van het afdwalen van het rechte pad wanneer men dat gevonden heeft. Datgene wat minder is maar voldoet is beter dan datgene wat meer is maar de mens voortdurend bezighoudt en afleidt van de aanbedding van *Allāh*. De slechtste spijtbetuiging is de spijtbetuiging die wordt afgelegd wanneer de dood nadert. Het slechtste berouw is het berouw dat men voelt in het Hiernamaals. De slechtste van de mensen is hij die tijdens het vrijdagsgedebied als laatste aankomt en die dan slecht spreekt over *Allāh*. De persoon met de meeste fouten is hij wiens tong de meeste leugens verzint.

De beste rijkdom is de rijkdom van het hart. De beste provisie is de *taqwā*. Het begin van wijsheid is de vrees voor *Allāh*. Gedichten zonder wijsheid erin zijn daden van *Iblīs*. Alcohol verenigt allerlei soorten zonden. Zondige vrouwen vormen één van de valkuilen van het kwaad. De jeugd is een tijdperk van krankzinnigheid. Rente is één van de slechtste inkomens. Het slechtste waar men zich mee kan voeden, is het eigendom van een wees. Een gelukkig persoon is de persoon die lessen van de situatie van anderen leert.

Eenieder van jullie zal vier *arshin* (ongeveer 2,5 meter) ten onder gaan; en de verslagen van jullie daden zullen in het Hiernamaals worden uitgesteld. Wat belangrijk is bij daden zijn de gevolgen ervan. De slechtste gedachten zijn de gedachten die leiden tot dwaling. Het schelden naar een gelovige is een zonde, hem doden is ongeloof. Het roddelen over een gelovige is het in opstand komen tegen de bevelen van *Allāh*.

Hij die meened pleegt, zal worden geweigerd. Hij die vergiffenis zoekt, zal door *Allāh* worden vergeven. Hij die zijn verlies ondergaat, zal door *Allāh* worden gecompenseerd. *Allāh* zal de beloning voor degenen die beproevingen ondergaan vele malen vermeerderen. Hij die in opstand komt tegen *Allāh*, zal de toorn van *Allāh* over zich afroepen.

“O mijn Heer, vergeef mij en mijn *umma!* O mijn Heer, vergeef mij en mijn *umma!* O mijn Heer, vergeef mij en mijn *umma!* Ik smeek om vergiffenis van *Allāh*, namens jullie en namens mijzelf”¹.

je voorheen tot de onwetenden behoorde.” - *Qur’ān: sūra Yūsuf* (12), *aya* 3.

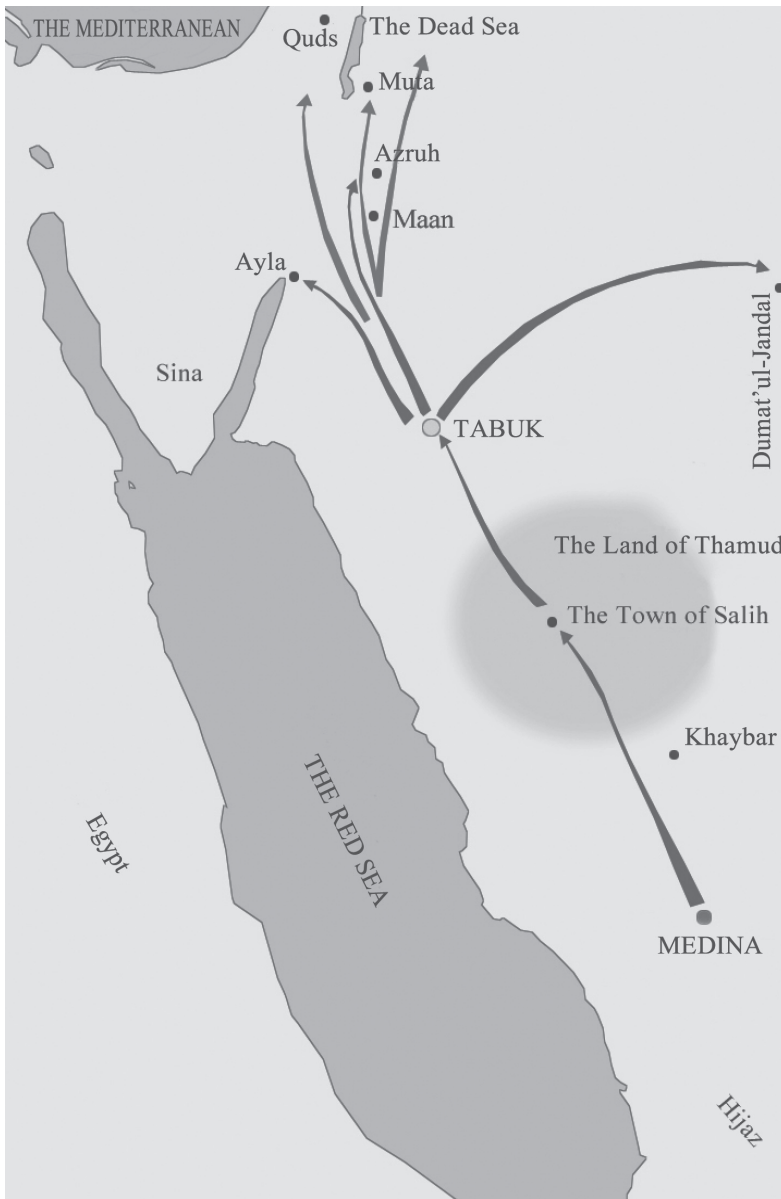
فَأُخْضِرْنَا لِقَابِهِمْ يَتَذَكَّرُونَ

“[...] Vertel daarom deze gelijkenis opdat zij mogen nadenken.” - *Qur’ān: sūra Al-A’rāf* (7), *aya* 176.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ

“En inderdaad hebben Wij gelijkenissen voor de mensen in deze *Qur’ān* vermeld, opdat zij er lering uit mogen trekken.” - *Qur’ān: sūra Az-Zumar* (39), *aya* 27.

1. Wāqidi, III, 1016-1017; Ahmad, III, 37; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, V, 13-14.

6. De martelaar van *Tabûk*

De enige metgezel die het martelaarschap bij *Tabûk* verkreeg, was ‘Abdullah al-Muzani. Hij werd moslim hoewel zijn stam uit afgodendienaren bestond. Zijn vader had hem geen rijkdom nagelaten en dus was hij opgevoed door zijn rijke oom. Zijn oom maakt hem zo rijk als hijzelf was. Hoewel ‘Abdullah al het brandende verlangen had gehad om moslim te worden

toen de Profeet de *hidjra* naar Medina voltooide, kon hij dat verlangen niet praktiseren vanwege zijn oom, die een praktiserende afgodendienaar was. Toen de Profeet na de *fath* van Mekka terugkeerde naar Medina, zei ‘Abdullah tegen zijn oom: “Ik heb zo lang gewacht om moslim te worden, maar ik zie dat jij geen enkel verlangen jegens de opvattingen van Mohammed koestert. Het minste wat je wel zou kunnen doen, is mij toestaan dat ik moslim word”. “Als jij Mohammed op wat voor een manier dan ook zal volgen”, antwoordde zijn oom, “dan zal ik je alles wat ik je heb gegeven afnemen, tot aan de kleding die je aan hebt toe”. “Bij *Allāh*, ik volg Mohammed al. Ik ben al gestopt met het aanbidden van stenen en hout. Dus ga je gang en pak wat je van mij kan pakken”, was de reactie van ‘Abdullah.

Zijn oom nam hem, zoals hij al had gedreigd, alles af. ‘Abdullah vertrok bijna naakt naar zijn moeder, die een dikke reisdeken in twee stukken scheurde. ‘Abdullah gebruikte het ene gedeelte om het bovenlichaam te bedekken, en het andere om zijn onderlichaam te bedekken. Hij bleef vastbesloten: hij wilde zo snel mogelijk naar Medina om daar met de Profeet herenigd te worden. Alle hindernissen die voor hem lagen, betekenden niets voor hem. Hij wilde niet langer meer wachten.

Nadat hij aan zijn stamleden, die hem nauwlettend in de gaten hielden, was ontsnapt, verliet hij hen in het holst van de nacht. Na een lange en vermoeiende reis, had hij eindelijk Medina in zijn gezichtveld. Zijn handen en voeten waren bebloed en hadden littekens opgelopen door het lange lopen, en bovendien kwam hij bijna om van de honger.

Zijn enthousiasme om naar de Profeet te gaan was nog steeds enorm sterk. Echter, plotseling stopte hij en bedacht hij zich: op deze wijze wilde hij de Profeet van *Allāh* niet ontmoeten; niet met een gescheurde reisdeken die hij in alle haast om zich heen had gewikkeld. Echter, hij had geen andere keus en dus liep hij, de jonge metgezel-in-wording, door. Hij bereikte de *masjid* waar velen de vreemdeling die in een reisdeken was gewikkeld aanschouwden.

Hij bleef er slapen. Met het ochtendgebed leidde de Profeet de metgezellen. Vervolgens, toen de Profeet keek wie er allemaal bij de *salāt* aanwezig waren, zag hij ‘Abdullah vlak voordat hij zich weer terugtrok in zijn kamer. De Profeet, een toevluchtsoord voor eenzamen en zwakkeren, omhelsde ‘Abdullah en kwam er al snel achter dat zijn naam ‘Abd al-*Uzza* was. De Profeet zei: “Jij bent ‘Abdullah *dzul bijadayn* (de man met de twee doeken). Blijf dicht bij mij en bezoek me vaak”. ‘Abdullah vergezelde de mensen naar de *Suffa*, waar hij direct begon met het leren van de *Qur’ān*. Al snel was hij in staat om grote stukken van de *Qur’ān* te memoriseren en te lezen.

De gevierde metgezel, die zich, figuurlijk gesproken, met al zijn compassie vastklampte aan de Profeet, deed al snel mee met iedere veldslag van de Profeet, met het intense verlangen om zijn leven als martelaar te geven op het pad van *Allāh*. Hij drong er bij de Profeet op aan, dat de Profeet *Allāh* zou smeken dat hij bij de expeditie van *Tabûk* als martelaar zou vallen. De Profeet smeekte *Allāh*: “O mijn Heer! Maak zijn bloed onschendbaar voor de niet-gelovigen”. “Dat is niet wat ik wilde, o Boodschapper van *Allāh*,” zei ‘Abdullah. Waarop de Profeet antwoordde: “Wanneer je erop uit trekt om te strijden en je wordt getroffen door een griep en je sterft, dan ben je eveneens een martelaar. Wanneer je rijdier je van haar rug gooit en jij als gevolg daarvan je nek breekt, dan ben je ook een martelaar. Maak je geen zorgen! Welke van deze het ook is, het zal voldoende voor je zijn om een martelaar te worden”.

Het was, wonderbaarlijk genoeg, ‘Abdullah die op die exacte manier het martelaarschap verkreeg. Op een nacht, toen het leger zich opmaakte om terug te gaan, droegen drie mensen het lichaam van een overleden metgezel, begeleid door weinig licht. Deze personen waren de Profeet en zijn twee naaste metgezellen Abū Bakr en ‘Umar. Het lichaam was dat van ‘Abdullah *Dzul bijadayn*.

‘Abdullah ibn Mas‘ūd levert met verbazing het verloop van de gebeurtenis die hij aanschouwde over: “In het holst van de nacht, zag ik een bewegende vlam aan het uiteinde van het veld waar de soldaten hun tenten hadden opgezet. Ik stond op en volgde hen. Het bleken de Boodschapper van *Allāh*, Abū Bakr en ‘Umar te zijn die het lichaam van ‘Abdullah *Dzul bijadayn* droegen. Ze kwamen op een plek waar ze stopten en een graf groeven. De Boodschapper van *Allāh* daalde toen in het graf af, terwijl Abū Bakr en ‘Umar het lichaam aan het voorbereiden waren teneinde dit aan Mohammed te geven.

“Breng jullie broeder dichterbij”, zei de Boodschapper van *Allāh*. Zij gehoorzaamden. De Boodschapper van *Allāh* pakte het lichaam en legde het met zijn eigen handen in het graf. Hij smeekte: “O mijn Heer, ik was tevreden met hem, altijd... Wees alstublieft ook tevreden met hem”. Ik was geraakt door dat wat ik zag. En ik was jaloers op *Dzul bijadayn*. Ik dacht bij mijzelf: “Was ik het maar die door de Profeet met zulke complimenten in het graf werd gelegd”¹.

1. Ibn Hishām, IV, 183; Wāqidi, III, 1013-1014; Ibn Athīr, *Usd'ul-Ghāba*, III, 227.

7. Het verraad van de hypocrieten en de *masjid ad-dirār*

Een groep hypocrieten had het plan gemaakt om de Profeet te vermoorden als het leger, 's nachts op de terugweg van *Tabûk*, door een nauwe pas zou gaan. De Profeet was echter geïnformeerd over dit sinistere plan en stuurde Hudzayfa al-Yamâni naar de hypocrieten. Echter, zij vluchtten zodra de metgezel hen riep¹.

De hypocrieten hadden nog een andere val opgezet voor de Profeet. Abû Amîr Fâsiq, een christelijke man van de *Khazradj*, had Medina verlaten terwijl hij moslim was, maar was overgelopen naar de Byzantijnen. Hij stookte de hypocrieten op om actie te ondernemen. Op het kookpunt van hun afkeer van de Profeet besloten ze een moskee iets verder dan *Masdjid al-Quba* te bouwen. Dit was de zogeheten *Masdjid ad-Dirār*.

Met de bedoeling de Profeet te vermoorden, nodigden zij hem uit, voorafgaand aan de expeditie naar *Tabûk*, “Op de terugweg, *in shâ' Allāh*”, was het antwoord van de Profeet. En nu wachtten zij op de terugkeer van het islamitische leger.

De gelovigen waren op korte afstand van Medina beland, toen *Djibriel* kwam en de Profeet inzicht gaf in de slechtheid van de moskee, die zich presenteerde als een moskee van vroomheid. Het bouwwerk was opgezet door hypocrieten als een soort rivaliserende moskee en was bedoeld om de Profeet in de val te lokken. Echter, de Profeet en de gelovigen werden op voorhand gewaarschuwd. *Allāh* ontmaskerde hun slechtheid op kraakheldere wijze:

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 مِنْ قَبْلُ ۚ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ ۗ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
 لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا ۚ لِمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ ۗ فِيهِ رِجَالٌ
 يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ

“En (wat betreft) degenen die een moskee hebben gebouwd om te schaden, om het ongeloof (te verspreiden) en om een splitsing onder de gelovigen te veroorzaken, en als een steunpunt voor degenen die eerder tegen *Allāh* en Zijn Boodschapper oorlog voerden: zij zullen voorzeker zweren: “Wij bedoelden slechts het goede”, maar *Allāh* getuigt ervan dat zij leugenaars zijn.

Verricht daar nooit het gebed. Een moskee die van het begin af op godsvrees gebaseerd was, is het zeker meer waard dat je erin bidt. Er

1. Ahmad, V, 453.

bevinden zich daarin mensen die gelouterd willen worden en *Allāh* houdt van diegenen die zuiver willen zijn”¹.

Dit keer was het meer dan een gewoon plan van de hypocrieten; ze hadden een openlijk, onverholen plan gesmeed tegen de Profeet en zijn metgezellen. Zij dienden daarom ontmaskerd te worden en hun moskee diende gesloopt te worden. De Profeet handelde dan ook in overeenstemming met het goddelijke bevel en liet de *Masjid ad-Dirār* bij zijn terugkomst in Medina afbranden.²

8. Van de kleine *djihaad* naar de grote *djihaad*

Tabûk, de laatste militaire expeditie die de Profeet persoonlijk zou leiden, was een expeditie vol moeilijkheden. Het moslimleger had een afstand van enkele duizenden kilometers afgelegd om *Tabûk* te bereiken, en dezelfde afstand terug. Hun ongekamde haren en baarden zaten vol stof, en de metgezellen waren, figuurlijk gesproken, gereduceerd tot botten met een laagje huid. En toch zei de Profeet tegen hen: “We komen nu terug van de kleine *djihaad*, naar de grote *djihaad*”. De metgezellen waren verbaasd: “Kijk naar ons, o Boodschapper van *Allāh*. Kan er een grotere *djihaad* zijn dan dit?”, vroegen zij zich af. “We keren nu terug voor de grote *djihaad*”, herhaalde de Profeet, “de *djihaad* tegen de *nafs* (het ego)³.”

De *djihaad* jegens het ego is een spirituele training van het hart met als doel het verfijnen van de spiritualiteit, door het morele gedrag te verbeteren en de mens te veranderen in een perfect wezen (*insān kāmil*). De weg hiernaartoe is gelegen in de goddelijke waarheid: een hart versierd door *īmān* en prachtige morele eigenschappen, gekroond met de spiritualiteit van de *Qur’ān* en de *sunna* en de perfectie van het bereiken van de verhevenheid van *tauḥīd* door middel van rechtschapen gedrag.

Alle moslims in Medina, van jong tot oud, verzamelden zich voor de *thaniyya al-wadā’* om de Profeet en zijn metgezellen bij hun terugkeer van hun overwinning te verwelkomen⁴.

9. De berouwvolle boom

Er waren drie soorten mannen die niet hadden deel genomen aan de expeditie naar *Tabûk*.

Degenen die een legitiem excuus hadden, zoals verklaard in de *aya*, omdat zij de middelen niet hadden, hoewel zij heel graag wilden deelnemen.

1. *Qur’ān: sūra At-Tauba* (9), *aya* 107-108.

2. Ibn Hishām, IV, 185.

3. *Suyûti*, II, 73.

4. *Şaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djihād wa as-sir* (56), *ḥadīth* 3082-3083.

Over hen zei de Profeet tegen de metgezellen: “Er zijn mensen in Medina die ongeacht welke vallei we zouden betreden met ons mee gaan, zonder dat ze bij ons zijn. Het is hun gerechtvaardigde excuus waardoor zij achterblijven”¹. In een andere *ḥadīth* verklaarde de Profeet: “Daden worden beoordeeld volgens de intentie”².

De hypocrieten. Tezamen met een aantal andere redenen vormt de belangrijkste reden dat zij achterbleven de overtuiging dat de Profeet niet zou terugkeren van *Tabûk*. Toen zij vervolgens zagen dat de Profeet veilig en wel terugkeerde, en bovendien vele successen had geboekt toen hij onderweg was, haastten zij zich naar hem toe en verzonnen zij excuses. Deze hypocrieten, ongeveer tachtig, waren het onderwerp van de openbaring:

وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِيَّاهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرُقُونَ
لَوْ يَخِدُونَ مَلَجًا أَوْ مَعَارَاتٍ أَوْ مَدَحَلًّا لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ

“En zij (de hypocrieten) zweren bij *Allāh* dat zij aan jullie kant staan, terwijl zij (in feite) niet bij jullie horen, maar zij zijn mensen die niet bang zijn. Als zij een toevluchtsoord of grotten, of zelfs een onderaardse spelonk konden vinden, zoden zij er zich zeker ijlings in terugtrekken”³, en:

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ
عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ وَمَا وَهُمْ بِجَهَنَّمَ جِزَاءً بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ

“Zij zullen jullie verontschuldigen aanbieden, wanneer jullie terugkeren. Zeg: “Maak geen verontschuldigen, wij zullen jullie niet geloven. *Allāh* heeft ons reeds over jullie gedrag ingelicht. En *Allāh* en Zijn Boodschapper zullen jullie gedrag tonen aan jullie, dan zullen jullie worden teruggebracht naar Degene Die het onzichtbare en het zichtbare kent en Hij zal jullie inlichten over alles wat jullie gedaan hebben. Als jullie terugkeren, zullen zij voor jullie bij *Allāh* zweren, opdat jullie hen met rust mogen laten. Laat hen daarom alleen. Zij zijn vuil (van hart) en hun (toekomstige) woonplaats is (in) de hel, als vergelding voor wat zij bedreven hebben”⁴.

Via deze openbaringen werden de hypocrieten effectief uit de samenleving van de moslims verbannen. Ze werden als ‘vuil’ bestempeld

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4423; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-imāra* (33), *ḥadīth* 1898.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb bad' al-waḥī* (1), *ḥadīth* 1.

3. *Qur'ān: sūra At-Tauba* (9), aya 56-57.

4. *Ibid., aya* 94-95.

en werden niet langer als moslims beschouwd. Zij konden ook alle andere zaken, in de naam van de islam, niet meer uitvoeren.

De derde groep wordt gevormd door degenen die geen excuses hadden om niet mee te doen, zij vallen uiteen in twee groepen.

Degenen die niet deelnamen aan de expeditie, hoewel ze geen hypocrieten waren en geen legitieme excuses hadden. Echter, voordat de Profeet van de expeditie terugkwam, realiseerden zij zich hun fout en kregen zij ontzettend veel berouw. Bij wijze van bestraffing voor zichzelf, bonden zij zich aan de pilaren van de moskee vast en zweerden zij dat zij daar zouden blijven totdat de Profeet terugkwam en hen persoonlijk zou losmaken. Toen de Boodschapper bij zijn terugkomst over hen werd verteld, zei hij: "En ik beloof dat ik hen niet zal losmaken totdat ik daarover een bevel heb gekregen". Daarop werd de volgende *aya* geopenbaard:

وَأَخْرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللَّهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

"En er zijn anderen die hun fouten bekennen. Zij vermengden goede met slechte daden. Het kan zijn, dat *Allāh* hen (hun berouw) zal aanvaarden. *Allāh* is waarlijk Vergevingsgezind, Genadevol"¹.

De Profeet maakte de metgezellen los die zichzelf uit berouw hadden vastgebonden.

En tenslotte degenen die niet aan de expeditie hadden meegedaan, niet tot de hypocrieten behoorden, geen legitieme excuses hadden, en zich ook niet hadden vastgebonden aan een pilaar van de moskee. In deze categorie vallen drie personen: de dichter Ka`b ibn Malik, Mur`ara ibn Rabî` en Hilâl ibn Umayya. Anders dan de hypocrieten bekenden zij aan de Profeet dat zij geen legitiem excuus hadden gehad om niet mee te doen aan de expeditie. Met een berouw dat niet uit te drukken is voor het nalaten deel te nemen, smeekten zij de Profeet om vergiffenis. De Profeet hechtte echter buitengewoon veel waarde aan de bevelen van *Allāh* en vergaf hen niet direct. Bovendien sprak hij niet met hen terwijl hij wachtte op de openbaring met betrekking tot hun lot. De metgezellen die de handelingen van de Profeet altijd volgden, gedroegen zich op dezelfde wijze.

De drie metgezellen hadden aan alle eerdere veldslagen meegedaan, behalve Ka`b die afwezig was bij de Slag van *Badr*. Hun wereld was ineens een stuk kleiner geworden omdat zij door de gehele moslimgemeenschap werden genegeerd vanwege hun inschattingsfout niet deel te nemen aan de expeditie naar *Tabûk*. Het ergste was nog dat de Profeet niet eens reageerde

1. Ibid., *aya* 102.

op hun begroetingen. De wereld had zich van hen vervreemd; zelfs hun vrouwen leken vreemdelingen. Er was niets wat zij er aan konden doen, behalve dag en nacht huilen. Ze waren als gesmolten kaarsen vanwege hun aanhoudende gehuil. Ze hadden een fout begaan, maar dat had niets bewerkstelligd met betrekking tot hun oprechtheid en hun vertrouwen in *Allāh*. Ze hadden enorm veel spijt en toonden berouw. Na vijftig dagen werden zij uiteindelijk beloond voor hun eerlijkheid en oprecht berouw in de vorm van de onderstaande *aya*:

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحَّبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمُ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن
لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

“En tot de drie die waren achtergebleven (heeft Hij Zich met barmhartigheid gewend), totdat de aarde in haar uitgestrektheid hun te eng werd en hun eigen leven voor hen te moeilijk en zij geloofden dat er tegen *Allāh* geen schuilplaats is, behalve bij Hem. Vervolgens wendde Hij Zich met barmhartigheid tot hen, opdat zij tot inkeer mochten komen. *Allāh* is waarlijk Berouwaanvaardend, Genadevol.

O jullie die geloven, wees je bewust van *Allāh* en wees met de waarachtigen”¹.

De Profeet gaf het goede nieuws aan Ka`b ibn Malik met de woorden: “Ik breng jou de blijde tijdingen van jouw gelukkigste dag sinds de dag dat je bent geboren!”<sup>2</sup>. “O Boodschapper van *Allāh*”, zei Ka`b ibn Malik om zijn dankbaarheid te betuigen, “ik wil mijn gehele rijkdom als liefdadigheid geven omwille van *Allāh* en Zijn Boodschapper!”. “Het is beter dat je een gedeelte van je rijkdom behoudt”, adviseerde de Profeet. “In dat geval zal ik mijn aandeel van de buit van *Khaybar* behouden”, zei Ka`b. “Het was alleen vanwege mijn eerlijkheid dat *Allāh* mij heeft gered van deze beproeving. Dus, o Boodschapper van *Allāh*, ik zal voor de rest van mijn leven niets anders meer zeggen dan de waarheid”.

Ka`b zei verder: “Bij *Allāh*, de grootste gunst die *Allāh* mij heeft gegeven na de acceptatie van de islam, was de mogelijkheid om de waarheid in het bijzijn van de Boodschapper van *Allāh* uit te spreken, om mij zodoende te redden van degenen die zijn vernietigd. Immers, *Allāh* heeft harde woorden geopenbaard over degenen die excuses verzonden en achterbleef tijdens de expeditie van *Tabûk*:

1. Ibid., *aya* 118-119.

2. Toen Ka`b werd zich naar de Profeet haastte nadat hij het geweldige nieuws had gehoord, kwam hij Talḥa ibn Ubaydullah tegen, die hem omhelsde en feliciteerde. Het was een oprecht gevoel, dat Ka`b de rest van zijn leven zou behouden.

سَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ ۖ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

“Als jullie terugkeren, zullen zij voor jullie bij *Allāh* zweren, opdat jullie hen met rust mogen laten. Laat hen daarom alleen. Zij zijn vuil (van hart) en hun (toekomstige) woonplaats is (in) de hel, als vergelding voor wat zij hebben bedreven”^{1 2}.

De drie metgezellen kregen een immense straf vanwege het thuisblijven bij slechts één expeditie, hoewel ze daarvoor aan (bijna) alle veldslagen hadden deelgenomen. De gebeurtenis is dan ook een grote waarschuwing voor hen die, zonder legitiem excuus, wegblijven van de strijd omwille van *tauḥīd*.

Wat een enorme les: een man die een metgezel van de Profeet was, en die de dood tijdens meerdere veldslagen, inclusief de Slag bij *Badr*, in de ogen had gekeken, is vervolgens het onderwerp van zeer grote afkeuring vanwege het wegblijven uit een bloedeloze expeditie zoals *Tabûk*. Iedereen die ook maar een beetje verstand heeft, beseft de angstaanjagende betekenis en het gevolg ervan. Het strijden omwille van de overwinning van de islam is vandaag de dag, net als in alle andere tijden, een verplichting. Hoe triest is het dan dat velen laks zijn en slechts traag in beweging komen. Als zelfs een veteraan van de Slag bij *Badr* zo'n zware prijs moet betalen vanwege de verwaarlozing van deze plicht, dan moeten wij de consequentiesoverdenken van hetgeen waarmee we bezig zijn en de impact daarvan op ons bestaan. In overeenstemming met het bevel van *Allāh* dienen wij ernaar te streven tot de rechtschapenen te behoren.

Teneinde open te staan voor positieve invloeden en de deuren te sluiten voor de negatieve invloeden, heeft *Allāh* de gelovigen bevolen om het gezelschap van de vromen op te zoeken; door bij hen te zijn, hun nabijheid op te zoeken, hen te steunen en ten aanzien van ieder aspect van het leven geen afstand van hen te nemen. Dit is noodzakelijk om te voorkomen dat 'de aarde te nauw wordt', om het lijdende hart te beteren en om zichzelf te redden van de bestraffing van *Allāh*. Het is noodzakelijk om alle barrières naar de tevredenheid, de welingenomenheid van *Allāh* te verwijderen.

Hoe mooi het belang van vriendschap met rechtschapenen is, wordt uitgedrukt in het volgende couplet:

*Een doorn wordt vernietigd als hij alleen is
Maar bewaterd indien vergezeld van een roos.*

1. *Qur'ān: sūra At-Tauba* (9), *āya* 94-95.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4418; *kitāb al-waṣāyā* (55), *ḥadīth* 2757; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb At-Tauba* (50), *ḥadīth* 2769.

Het is belangrijk om op te merken dat dit bevel tijdens de expeditie naar *Tabûk*, de expeditie van beproevingen, werd geopenbaard. Het is immers niet alleen belangrijk om in goede tijden met de rechtschapenen te zijn, maar ook wanneer zij moeilijkheden ondergaan, wanneer zij er omwille van de *djihaad* op het pad van *Allāh* op uit getrokken zijn. Het is van essentieel belang dat men, de rechtschapenen blijft volgen indien zij beproevingen ondergaan.

Sūra At-Tauba (9), een hoofdstuk van de *Qor'ân* dat veel over de expeditie naar *Tabûk* handelt, benadrukt het belang van fysieke en spirituele *djihaad* op het pad van *Allāh*. De fysieke en spirituele *djihaad* dient, bovendien, als een van de meest duidelijke bewijzen voor de loyaliteit van een persoon aan een religie. Tegelijkertijd onderscheidt zij de gelovige van de hypocriet. *Allāh* verklaart:

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ ۚ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ ۗ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنجِيلِ وَالْقُرْآنِ ۗ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ ۗ فَاسْتَبَشِرُوا بَبَيْعِكُمُ الَّذِي
بَايَعْتُمْ بِهِ ۗ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

“*Allāh* heeft waarlijk van de gelovigen hun persoon en hun bezittingen gekocht in ruil voor het Paradijs – zij strijden voor de zaak van *Allāh* en zij doden en worden gedood – een onfeilbare belofte in de Thora en het Evangelie en de *Qur'ân*. En wie is zijn belofte meer getrouw dan *Allāh*? – Verheugen jullie je dan over de verbintenis die je met Hem hebt aangegaan en dat is de geweldige triomf”¹.

Een andere implicatie hiervan is dat door alle eeuwen heen, de hypocrieten de grootste bedreiging voor de moslims hebben gevormd. Dit wordt duidelijk naar voren gebracht in *sūra At-Tauba* (9) en de ervaringen bij *Tabûk*.

10. Aan *Allāh* behoren de schatten van de hemelen en aarde

Ondanks alle pogingen van de ongelovigen heeft *Allāh* Zijn religie en de gelovigen doen overwinnen. Dit was immers de belofte van *Allāh* aan de Profeet en aan hen die zijn leiding oprecht volgden. Deze waarheid was voordien altijd al bestemd om te worden verwezenlijkt, ondanks de kwaadaardige verwensingen van de vijanden van de islam. In de *Qur'ân* staat:

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفُسُوا ۗ لِلَّهِ حِزَابُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَكِنَّ الْمُتَافِقِينَ لَا يَقْتَهُونَ

1. *Qur'ân: sūra At-Tauba* (9), aya 111.

“Zij zijn degenen die zeggen: “Besteed niets aan degenen die met de Boodschapper van *Allāh* zijn, opdat deze weggaan” terwijl aan *Allāh* de schatten van de hemelen en de aarde toebehoren; alleen de huichelaars begrijpen dat niet”¹.

Ter ondersteuning: eeuwenlang hebben ongelovigen aangedongen op hun pogingen om de moslims economisch te verzwakken, maar al deze pogingen zijn door *Allāh* verhinderd. Hij gaf hen juist talloze zegeningen, en aan Hem behoren de schatten toe van de hemelen en de aarde. *Allāh* heeft, door het mobiliseren van fysieke en spirituele legers, de gelovigen altijd snelle overwinningen bezorgd, ten koste van de ongelovigen die juist overweldigende nederlagen leden.

De geschiedenis laat vele voorbeelden zien waarbij de moslims grote overwinningen boekten met slechts kleine aantallen, vanwege de Hulp van *Allāh*. *Badr*, *Mu'ta*, de slagen van *Andalūs* en *Malazgirt* vormen daarvan prominente voorbeelden. Het waren slechts vierhonderd ruiters die de grote Ottomaanse staat stichtten, die een handtekening voor de import van *i'lā'iy kalimātullah* achterlieten, die vochten om het woord van *Allāh* over de gehele wereld te doen zegevieren.

Dit toont aan dat het succes van de moslims altijd parallel heeft gelopen met de *ikhhlās* van de moslims, dat wil zeggen de oprechtheid die de moslims jegens *Allāh* manifesteren. Het verlies van *ikhhlās* betekent daarmee ook het verlies in kracht, het vasthouden aan *ikhhlās* brengt juist onoverwinnelijkheid met zich mee. Als dat het geval is, dan zullen de vijanden van de islam uiteindelijk altijd gefrustreerd achterblijven, hoezeer zij ook blijven proberen om de moslims te schaden. *Allāh* spreekt in de *Qur'ān* over deze bescherming:

وَإِنْ تَصْرَبُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ

“[...] Maar, indien jullie geduldig blijven en God vrezen, zullen hun samenzweringen jullie in het geheel niet schaden; *Allāh* weet waarlijk wat zij doen”²

De geschiedenis van de moslims staat bol van dit soort voorbeelden.

11. Geen voordeel om moslim te zijn zonder aanbidding

Toen de Profeet naar Medina terugkeerde nadat hij de gestelde doelen had bereikt, haastte Urwa bin Mas'ūd, de leider van *Tā'if*, zich naar de stad waar hij verklaarde de islam te hebben omarmd. Hij ging direct terug naar zijn stad *Tā'if* waar hij de lokale bevolking begon uit te nodigen tot de islam.

1. *Qur'ān*: sūra Al-Munāfiqūn (63), aya 7.

2. *Qur'ān*: sūra Āli 'Imrān (3), aya 120.

Echter, jaren eerder hadden zij de Profeet van *Allāh* bekogeld met stenen, terwijl hij hen slechts had uitgenodigd tot de Waarheid. De lokale bevolking reageerde echter nog wreder jegens Urwa: mensen schoten massaal pijlen op hem af, ten gevolge waarvan hij sneuvelde¹.

De Profeet beval vervolgens Mâlik, de leider van de *Hawâzin*, die zijn positie had teruggekregen toen hij de islam binnentrad, om *Ṭā'if* te onderwerpen. De aanhoudende aanvallen van Mâlik op de stad brachten deze uiteindelijk op de knieën. Hij dwong de *Thaqîf* in hun forten te blijven. Volledig van streek stuurden zij hun leiders naar Medina².

Om hun harten te openen, te verruimen voor de islam, verleende de Profeet de delegatie van de *Thaqîf* gastvrijheid in de moskee³. Op die manier zorgde de Profeet ervoor dat de delegatie de *Qur'ân* hoorde die de metgezellen gedurende de nacht in het *tahaddjud*-gebed reciteerden, maar zij zagen de moslims ook vijfmaal daags schouder aan schouder in de moskee staan voor het gebed⁴. Uiteindelijk zei de delegatie dat ze bereid was om moslim te worden, op voorwaarde dat ze uitgezonderd zouden worden van het gebed: “Er is geen voordeel in een religie zonder de *rukû'* (de buiging in het gebed)”, was het antwoord van de Profeet⁵.

De delegatie van de *Thaqîf* was op dat moment dwaas genoeg om te vragen of ze hun gevierde afgod *Lāt* nog drie jaar (in hun tempel) mochten laten staan. Toen hun verzoek werd afgewezen, vroegen ze om een periode van een maand. Ook dit verzoek werd natuurlijk afgewezen. Toen, in een staat van hopeloosheid, werden ze moslim. Vervolgens vroegen ze aan de Profeet of ze niet zelf de beelden kapot hoefden te slaan, een verzoek dat de Profeet inwilligde. Hij stuurde Abū Sofyaan en Mughira om de taak uit te voeren⁶. Toen de afgodsbeelden op de grond vielen, kwamen de vrouwen van de *Thaqîf* vreemd genoeg de straat opgerend om te rouwen. Toch duurde het niet lang voordat zij de namen van de voormalige afgoden volledig waren vergeten en oprechte moslims waren geworden.

De barmhartige smeekbede van de Profeet in het negende jaar van de islam, voorafgaande aan de *hidjra* om de mensen van *Ṭā'if* te leiden, ondanks de wrede behandeling die ze hem hadden gegeven, werd nu gerealiseerd. De delegatieleden van de *Thaqîf* werden onderwezen in de verplichtingen van de islam en de regels die zij dienden te kennen om de dagelijkse gebeden uit te voeren. De Profeet droeg ze op om de resterende dagen van de maand

1. Ibn Hishâm , IV, 194; Hâkim, III, 713/6579.

2. Ibn Hishâm , IV, 138, 195.

3. Ahmad, IV, 218.

4. Wâqidi, III, 965.

5. Abū Dâwûd, Kharâdj, 25-26/3026.

6. Ibn Hishâm , IV, 197; Wâqidi, III, 967-968.

Ramaḍān mee te vasten, aangezien dit alles plaats- vond in deze maand. Bilaal El-Habashi bracht, gedurende hun verblijf in Medina, aan hen de *sahûr* en *iftâr* om dagelijks hun vasten mee te beginnen en te eindigen¹.

De Profeet van *Allāh* sprak met delegaties wanneer hij daartoe de tijd had, dag of nacht. Hij gaf hen uitgebreide adviezen in de zaken die zij aan hem voorlegden². Zodoende sprak hij ook met de afvaardiging van de *Thaqîf* na het '*ishā*'-gebed. Toen ze wat langer dan normaal stonden na te praten, voelde de Profeet de noodzaak om het gewicht van zijn lichaam van het ene naar het andere been te verplaatsen³.

Aus ibn Hudhayfa, een lid van de delegatie van de *Thaqîf*, vertelt hierover: "De Profeet van *Allāh* arriveerde op een dag later dan normaal na het '*ishā*'-gebed. "Wat was het dat jou ophield, o Boodschapper van *Allāh*?", vroegen we toen hij aankwam. "Ik heb mijzelf verplicht om iedere dag een *ḥizb* van de *Qur'ān* te lezen. Ik wilde niet komen voordat ik dat af had", zei de Boodschapper van *Allāh*.

De volgende morgen vroegen zij de metgezellen hoe deze de *Qur'ān* verdeelden in *aḥzâb*. Zij legden uit: "We nemen de eerste drie *sūra*'s samen als eerste *ḥizb*, dan nemen we de volgende vijf en dat is de tweede *ḥizb*, dan nemen we de volgende zeven *suwar*, dan de volgende negen, dan de volgende elf, dan de volgende dertien en iedere verzameling is één *ḥizb*. Daarna beginnen we bij *sūra* Qaf (50) en vandaar tot het einde is weer een *ḥizb*. We lezen de *Qur'ān* dan in zeven *aḥzâb*"⁴.

Aangezien de *Qur'ān* een verklaring van *Allāh* en een gift aan de Profeet was, hechtten de metgezellen veel belang aan het reciteren ervan. Ze reciteerden deze niet alleen veelvuldig tijdens de gebeden, maar ook regelmatig tijdens reizen, veldslagen en gedurende de nacht. Ze konden niet genoeg krijgen van het reciteren van de *Qur'ān*; er ging geen dag voorbij dat zij de *Qur'ān* niet reciteerden⁵. Ze waren gewoon om hun dagen te beginnen met het reciteren van de *Qur'ān* en zij adviseerden degenen die een oogkwaal hadden naar de pagina's van de *Qur'ān* te kijken. 'Uthmān zou zelfs zijn beide kopieën van de *Qur'ān* hebben versleten vanwege het veelvuldige reciteren ervan⁶.

De meest enthousiaste te midden van de vertegenwoordigers van de *Thaqîf* met betrekking tot de *Qur'ān* was 'Uthmān ibn Abi al-'Ās. Al lang

1. Wāqidi, III, 968.

2. 'Umar zegt: "De Boodschapper van *Allāh* en Abū Bakr bespraken bepaalde kwesties van de moslims tot laat in de avond; ik zat gewoonlijk bij hen". - Tirmizî, Salât, 12/169.

3. Abū Dâwûd, Shahr-u Ramadân, 9/1393.

4. Ahmad, IV, 9; Ibn Mâdja, Salât, 178.

5. Ibn Sa'd, III, 75-76.

6. Kattânî, II, 197.

voor de anderen en zonder dat zij dat wisten had hij zijn trouw gezworen aan de Profeet en was hij moslim geworden. Aangezien hij de jongste van de delegatie was, moest hij vaak bij de rijdieren blijven om op hen te letten. Als de anderen tegen het middaguur in de hitte terugkwamen om een middagdutje te doen, ging ‘Uthmān naar de Profeet om hem vragen te stellen over verschillende zaken, of om naar de *Qur’ān* te luisteren of om de *Qur’ān* te memoriseren. Hierdoor was hij in staat om enkele *suwar* direct van de Profeet te horen en te memoriseren. Als de Profeet druk bezig was, begaf hij zich naar ofwel Abū Bakr, dan wel naar Obay ibn Ka`b en vroeg hij hun wat hij wilde vragen, of las aan hen voor wat hij had gememoriseerd.

De Profeet was blij met het enthousiasme van ‘Uthmān. Toen de delegatie van de *Thaqīf* de intentie uitsprak om naar *Ṭā’if* terug te keren en de Profeet vroeg of hij een leider onder hen wilde aanstellen, wees de Boodschapper ‘Uthmān aan, ook al was hij toen de jongste¹.

12. Andere gebeurtenissen na *Tabûk*

De Profeet had samen met de Egyptische Mariya een zoon genaamd Ibrāhīm. Ibrāhīm werd na de terugkeer van de Profeet uit *Tabûk* ziek, en niet veel later overleed hij. De Profeet had daar veel verdriet over. Zijn tranen rolden stil over zijn wangen. Vervolgens zei hij: “Het oog huilt, het hart treurt, maar we zeggen niet anders dan datgene wat onze Heer tevreden stelt. Bij *Allāh*, Ibrāhīm, we zijn verdrietig dat we van jou zijn gescheiden!”². Vervolgens vroeg de Profeet om een steen, die hij aan het hoofd van het graf zette. Het graf van Ibrāhīm was nu gemarkeerd. Het was ook zijn graf dat als eerste met water werd besprenkeld³.

Op dezelfde dag vond er ook een zonsverduistering plaats. Sommige metgezellen verwezen naar een gebruik uit het Tijdperk van Onwetendheid, en legden de zonsverduistering uit in relatie tot het overlijden van Ibrāhīm. De Profeet, daarentegen, verrichtte twee *raka‘āt* toen de zonsverduistering gaande was, en gaf hiermee aan dat hij de gedachten van de metgezellen hieromtrent niet goedkeurde. Hij zei: “De zon en de maan zijn twee van de vele tekenen van *Allāh*. Hun verduistering geeft niet de dood of de geboorte van een persoon aan. Als je een verduistering ziet, gedenk *Allāh* dan en verricht het gebed voor die gelegenheid!”⁴.

1. Ibn Hishām , IV, 185; Ibn Sa`d, V, 508; Ahmad, IV, 218.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djanā‘iz* (23), *ḥadīth* 1303.

3. Ibn Sa`d, I, 144; Ibn Abdilbarr, I, 59.

4. Nasā’i, Kusūf, 14. In bepaalde regio’s worden tijdens zons- en maanverduisteringen festiviteiten georganiseerd. Dit komt voort uit bijgeloof en heeft niets met de islam te maken. Dit is hetzelfde wanneer men stelt dat het geluid van een uil ongeluk brengt. Ook dit is duidelijk een vorm van bijgeloof. In plaats hiervan dienen de moslims het speciale gebed daartoe te verrichten en *Allāh* te gedenken..

In de maand Radjab overleed de Abessinische Negus. De Profeet gaf de metgezellen het nieuws van zijn dood direct op die dag, ondanks de afstand en de tussenliggende zee. “Verricht het begrafenisgebed voor jullie broeder”, zei hij, “voor degene die overleden is in een ver land”. “Wie is hij, o Boodschapper van *Allāh*”, vroegen de metgezellen, waarop de Profeet antwoordde: “Negus Ashama. Vandaag is Ashama, de rechtschapen dienaar van *Allāh*, gestorven. Vraag vergiffenis aan *Allāh* namens jullie broeder!”. Daarna leidde hij de metgezellen in het begrafenisgebed voor de overleden Negus¹. Het nieuws dat de Negus inderdaad was overleden op de dag dat de Profeet het had gemeld, bereikte Medina al snel.

Umm Kalthûm, de dochter van de Profeet en vrouw van ‘Uthmān overleed ook. Dit gebeurde in de maand erop, in *Sha‘bān*².

Twee maanden na de expeditie van *Tabûk*, in de maand *Dzul Qa`da*, overleed ‘Abdullah ibn Ubay, de leider van de hypocrieten. De *umma* was met het einde van zijn leven eindelijk verlost van de slechtheid en het onrecht dat hij had veroorzaakt. Zijn dood veroorzaakte een schokgolf onder de beweging van de hypocrieten in Medina. De meerderheid van hen toonde vervolgens berouw en werd oprecht moslim.

Ibn Ubay’s zoon ‘Abdullah kwam direct na de dood van zijn vader naar de Profeet en gaf hem het testament. Hij zei: “‘Abdullah ibn Ubay is nu dood, o Boodschapper van *Allāh*. Ik vraag om uw shirt opdat ik dat als lijkwade kan gebruiken, opdat u het begrafenisgebed leidt en opdat u voor zijn vergeving bidt”. De Profeet deed zijn shirt uit en gaf het aan ‘Abdullah. Nadat het lichaam gereed was gemaakt, verrichtte hij het begrafenisgebed. Vervolgens kwam echter de volgende openbaring:

وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَتِمَّ عَلَى قَبْرِهِ ۖ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ

“En bidt voor geen enkele van hen die sterft, noch sta bij hun graf (ter herdenking), want zij ontkenden *Allāh* en Zijn Boodschapper en stierven terwijl zij overtreders waren”^{3 4}.

Toen de Profeet werd gevraagd waarom hij zijn shirt had gegeven en waarom hij voor een notoire hypocriet het gebed had gebeden, legde hij uit: “Noch mijn shirt, noch mijn gebed zal hem beschermen tegen de bestraffing van *Allāh*. Echter, door het toch zo te doen, anticipeerde ik op de rechtgeleiding van duizend(en) van zijn mensen”. En inderdaad, toen zij de

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-djanā‘iz* (11), *ḥadīth* 951-953; Ahmad, III, 319; IV, 7.

2. Ibn Sa’d, VIII, 38.

3. *Qur’ān: sūra At-Tauba* (9), aya 84.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djanā‘iz* (23), *ḥadīth* 1269; Ibn Mâdja, *Djanā‘iz*, 31.

aanpak van de Profeet zagen, werden duizend hypocrieten van de *Khazradj* moslim en lieten hun oude rituelen voor nieuwe vormen van aanbidding¹.

13. Het jaar van de delegaties

Mekka was ingenomen, de Slag van *Hunayn* was gewonnen, de mensen van *Ṭā'if* waren een jaar na de belegering moslim geworden en de moeilijke expeditie naar *Tabûk* was met een overwinning (?) afgesloten. Er was op het gehele Arabische schiereiland geen obstakel meer dat de islam in de weg kon staan. Stammen van heel Arabië maakten van de gelegenheid gebruik om meer kennis te vergaren over de islam, zo begonnen ze delegaties naar Medina te sturen om zodoende hun trouw aan de Profeet te zweren. Deze delegaties, die uit Yemen, *Hadramaut*, Bahrein, Ammân, Syrië en Perzië kwamen, werden ofwel moslim in bijzijn van de Profeet, of ze kwamen hem vertellen dat zij al moslim waren geworden, met de vraag of de Profeet hun leraren wilde geven die hun de islam konden onderwijzen.

Een prachtig voorbeeld van een stam die direct verkondigde wat zij van de Profeet had geleerd, was dat van de *Banû Tudjîb*. Een delegatie van dertien man van die stam arriveerden bij de Profeet om hun *zakât* te betalen. De Profeet van *Allāh* werd blij van de manieren van de stam en heette hen van harte welkom. Hij gaf Bilaal El-Habashi de opdracht om hen op de beste manier te accommoderen.

“Wij hebben voor u, o Boodschapper van *Allāh*, datgene meegenomen wat *Allāh* ons heeft verplicht te betalen van onze rijkdommen”. “Neem deze mee terug en verdeel ze onder de armen van jullie”, zei de Profeet. “Maar we brengen slechts datgene wat over is, nadat wij het onder de armen hebben verdeeld”, legden zij uit. Abû Bakr prees hen en zei: “Voorwaar, er is geen enkele andere delegatie onder de Arabieren als deze mannen van *Tudjîb*, o Boodschapper van *Allāh*”. “De leiding komt van *Allāh*”, zei de Profeet. “*Allāh* opent de harten naar *īmān* voor wie Hij het beste wil!”.

De delegatie van *Banû Tudjîb* vroeg de Profeet bepaalde vragen over de *Qur'ān* en de *sunna*. De antwoorden werden opgeschreven en aan hen overhandigd. Door hun enthousiasme groeide de interesse van de Profeet in hen. Nadat de leden van de delegatie enkele dagen in Medina hadden verbleven, gaven zij aan dat zij weer wilden terugkeren. Toen aan hen werd gevraagd waar die haast vandaan kwam, zeiden zij: “We willen terugkeren opdat we onze mensen zo snel mogelijk kunnen onderwijzen wat wij hebben gezien en gehoord van de Boodschapper van *Allāh*!”. Ze zagen de Profeet

1. Aynî, VIII, 54; Diyârbakrî, II, 140-141.

nog een laatste keer en namen afscheid van hem. De Profeet zond Bilaal El-Habashi met hen mee en gaf hen meer giften dan welke delegatie dan ook¹.

De Profeet verlangde van iedere arriverende delegatie dat haar leden een bepaalde tijd in Medina zouden verblijven, opdat zij de *Qur'ān* en de basisbeginselen van de islam goed zouden leren. Hij liet hen de religie in de praktijk begrijpen door aan hen te laten zien hoe hij de principes van de islam in praktijk bracht.

Toen een delegatie van de *'Abd al-Qays*-stam arriveerde, droeg hij de *ansār* op om hen te accommoderen en in al hun noden te voorzien zolang zij in Medina verbleven. Ondertussen moesten zij, de *ansār*, de delegatie de basisbeginselen van de islam bij brengen en hen voldoende verzen van de *Qur'ān* laten memoriseren die nodig waren voor het verrichten van het gebed. De volgende ochtend, bij het *fadjr*-gebed, vroeg de Profeet hoe het met hen ging en of ze tevreden waren met hun gastheren. Toen daar een bevestigend antwoord op kwam, verspreidde hij hen in paren over de metgezellen om hen zo de mogelijkheid te geven om de islam nog beter te leren. De Profeet was tevreden met de inzet van zijn metgezellen en de welwillendheid van de *'Abd al-Qays*-stam. Daarop ging hij naar iedere nieuwe moslim toe en luisterde hij persoonlijk naar ieder van hen, over wat zij van de *Qur'ān* hadden geleerd, en corrigeerde hen indien nodig².

Op deze manier verspreidde de islam zich over geheel Arabië; het geloof groeide met de dag. Mensen kwamen massaal naar Medina en werden er moslim. Medina verwelkomde iedere dag nieuwe gasten. De Profeet verwelkomde hen op de meest barmhartige manier, behandelde hen met respect en vriendelijkheid, en sprak met hen in overeenstemming met hun situatie. Hij verzamelde informatie over hun regio, luisterde naar hun behoeften en loste hun problemen op. Met andere woorden, hij borduurde de vreugde en de vrede van de islam in hun harten³.

De problemen van het verleden hadden nu plaats gemaakt voor de zegeningen van overvloed. *Allāh* spoorde Zijn Boodschapper en de gehele moslimgemeenschap, die de moeilijke jaren had weten te doorstaan, aan om hun dank te betonen voor de enorme zegeningen die *Allāh* aan hen had gegeven, en dus:

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ
وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

1. Ibn Sa'd, I, 323; Ibn Qayyim, III, 650-651.

2. Ahmad, III, 402.

3. Zie Nasâ'i, Umra, 5.

فَسَيِّحٌ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرُهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

“Als *Allāh*'s hulp en overwinning komt,

En jij de mensen in grote groepen tot *Allāh*'s godsdienst (geloof) ziet toetreden,

Prijs dan de glorie van jouw Heer, en vraag Hem om vergeving; Hij is waarlijk Berouwaanvaardend”¹.

Vanwege de snelle verspreiding van de islam en de aankomst van vele delegaties van de verschillende stammen in Medina, die massaal de religie van de Waarheid leerden, werd het negende jaar na de *hidjra* bekend als het jaar van de delegaties.

14. Hajj: de verplichte pelgrimage

De *ḥaddj* was al een jaarlijks terugkerend gebruik volgens de monotheïstische religie van Ibrāhīm. Echter, zij de *ḥaddj* was toentertijd vermengd met vele rituelen van de afgodendienaren. In het negende jaar na de *Hidjra* werd Abū Bakr door de Profeet aangewezen als leider van een groep van driehonderd pelgrims. Hij stuurde hen naar Mekka om de moslims te onderwijzen hoe de *ḥaddj* verricht diende te worden, waarbij hij de boodschap meegaf dat hij het jaar daarop persoonlijk zou deelnemen aan de bedevaart, de pelgrimage of *ḥaddj*. Hij liet de groep eveneens twintig kamelen meenemen om te offeren als onderdeel van de *ḥaddj*.

Abū Bakr leidde de groep uit Medina, toen de eerste paar *ayāt* uit *sūra* At-Tauba werden geopenbaard. Deze verzen gebieden dat het Heilige Huis en de omgeving daarvan gezuiverd dienen te worden van de afgodendienaren, evenals het Huis was gezuiverd van afgoden. Tot op dat moment stond het de afgodendienaren nog vrij om hun aanbiddingen bij de *ka'ba* te verrichten. Echter, nu diende de *ka'ba* zijn originele identiteit terug te krijgen. De immorele stijl van aanbiddingen die de afgodendienaren bezigden, zoals het naakt rondom de *ka'ba* lopen terwijl ze luidruchtig in hun handen klaptten, paste niet bij *tauḥīd*. Bovendien zorgde het voor veel onrust onder het volk. En dus maakten de volgende *ayāt* een einde aan het gebrek aan respect voor het Heilige Huis:

بِرَاءةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ ۗ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ

وَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ۗ وَرَسُولُهُ ۗ فَإِن تُبْتُمْ

فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ وَإِن تُؤَلِّمْتُمْ فَاَعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ ۗ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

1. *Qur'ān: sūra* An-Naṣr (110), *aya* 1-3.

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتَيْتُمُو إِيَّاهُمْ وَعَهْدُهُمْ إِلَىٰ مَدَّتَيْهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

“(Dit is de verklaring van) Een dispensatie van *Allāh* en Zijn Boodschapper ten opzichte van degenen van de afgodendienaren met wie jullie een verdrag hebbengesloten.

Dus (ongelovigen) trek vier maanden door het land en weet, dat jullie *Allāh*'s plan niet kunnen ontcrachten en dat *Allāh* de ongelovigen zal vernederen.

En dit is een verklaring van *Allāh* en Zijn Boodschapper aan de mensen op de dag van de grote bedevaart dat *Allāh* niets uitstaande heeft met de afgodendienaren en zo ook Zijn Boodschapper Als jullie dus berouw tonen, zal dat beter voor jullie zijn, maar indien jullie je afwenden, weet dan dat jullie *Allāh*'s plan niet kunnen ontcrachten. En verkondig een pijnlijke straf aan de ongelovigen.

Behalve degenen van de afgodendienaren met wie jullie een verbond hebben gesloten en die jullie daarna in niets tekort hebben gedaan, noch die iemand tegen jullie hebben geholpen. Kom dan het verbond met hen na tot het eind van de met hen bepaalde termijn. *Allāh* heeft waarlijk de godsbewusten lief”¹.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا ۖ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَاءَ فَسَؤَفَ يُغْنِيَكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“O jullie die geloven, de afgodendienaren zijn waarlijk onrein, dus kunnen zij na (verloop van) dit jaar de heilige moskee niet (meer) benaderen. En als jullie armoede vrezen, zal *Allāh* jullie als Hij wil, uit Zijn overvloed verrijken. *Allāh* is waarlijk Alwetend, Alwijs”².

De Profeet stuurde ‘Ālī achter Abū Bakr aan om de bovenstaande *ayāt* in Mekka te verkondigen. Op de eerste dag van ‘Īd stond ‘Ālī nabij ‘*Aqaba* en voerde hij de taak uit die hem toevertrouwd was, door een preek te geven. Na het reciteren van de bovenstaande *ayāt*, verkondigde hij de vier bepalingen die door de Profeet van *Allāh* waren vastgesteld:

Alleen de gelovigen zullen het Paradijs betreden;

De innovatie van de afgodendienaren om naakt rondom de *ka’ba* te lopen moest ophouden en wordt niet meer getolereerd;

Geen enkele *mushrik* mag vanaf dat jaar noch in de nabijheid van de *ka’ba* komen;

1. *Qur’ān: sūra At-Tauba* (9), *aya* 1-4.

2. *Ibid.*, *aya* 28.

Voor wat de afgodendienaren betreft die reeds een verbond met de Profeet van *Allāh* hadden waar zij zich aan hielden, deze overeenkomsten bleven in stand tot aan het aflopen van de vastgestelde termijn,

Na dat jaar kon geen enkele afgodendienaar de *ḥaddj* verrichten. Het was de laatste keer dat de *ka`ba* op hun manier door de afgodendienaren kon worden benaderd. Een handvol afgodendienaren dat overbleef, begreep hoe hun positie werd aangetast door het vasthouden aan hun geloof; ook zij gaven zich uiteindelijk over aan de islam. Zoals eerder al was verklaard, was de *ka`ba* nu niet alleen gezuiverd van de afgoden, maar ook van de afgodendienaren. Zij was nu gereed gemaakt voor de grote *ḥaddj* van de Profeet, het jaar daarop.¹

---

1. Ibn Hishām , IV, 201; Tirmidzi, Haddj, 44/871; Wâqidi, III, 1077.

Hoofdstuk 21 Het tiende jaar na de *hidjra*

1. Adiy ibn Hatim's bekering naar de islam

De vader van Adiy was een roemrijke man, genaamd Hatim Tayy. Hij behoorde tot de *Tayy*-stam die bekend stond om haar vrijgevigheid. Adiy was net als zijn vader een vrijgevige man, die binnen zijn stam hoog in aanzien stond. Hij was Damascus in het negende jaar na de *hidjra* ontvlucht, toen de Profeet 'Ālī naar de Tayy had gestuurd om haar afgod Fuls te vernietigen. Zijn zus Saffīna aan de andere kant, werd samen met andere krijgsgevangenen naar Medina gebracht. De Profeet liet haar vrij en gaf haar kleding, een rijdier en provisie voor onderweg. Vervolgens zond hij haar samen met alleene betrouwbare personen terug naar Damascus.

Adiy ibn Hatim vertelt: "Saffīna was een intelligente vrouw. "Hoe denk je over deze man?", vroeg ik haar. "Ik zweer het", antwoordde ze, "het is het beste als je je direct bij hem aansluit. Indien hij werkelijk een profeet is, dan ben jij de eerste van ons die zich aansluit en daarmee stijgt je eer en je aanzien. Indien hij een koning is, dan zul jij je status in Yemen niet verliezen. De keuze is aan jou!" "Daar heb je helemaal gelijk in", zei ik tegen haar. "Ik ga naar deze man toe. Indien hij een leugenaar is, dan zullen zijn leugens mij niet kunnen schaden. Indien het waar is wat hij zegt, dan zal ik naar hem luisteren en hem gehoorzamen".

"Al snel bereikte ik Medina. Zodra ik de Profeet van *Allāh* tussen zijn familieleden, vrouwen en kinderen zag, wist ik dat hij Ceasar, noch *Khosrau* was. De Boodschapper van *Allāh* pakte me bij de hand en nam me mee naar zijn huis. Onderweg stopte een oude vrouw hem en sprak met hem over een bepaalde behoefte. Hij luisterde uitgebreid naar haar en loste haar probleem op. Toen we bij zijn huis aankwamen, gaf hij mij een kussen gevuld met bladeren van de dadelboom en zei: "Hier, zit hier maar op". "Alstublieft, gaat u maar op het kussen zitten", antwoordde ik. "Nee, ga jij maar", zei de Boodschapper van *Allāh* weer. Uiteindelijk zat ik op het kussen en zat de Boodschapper van *Allāh* op de grond.

"Dit kan niet de daad van een koning zijn", dacht ik bij mijzelf. "Word moslim, o Adiy, en vind rust", zei hij. "Ik heb al een religie", was mijn antwoord. "Ik ken jouw religie beter dan jij", merkte de Profeet op. "U kent mijn religie beter dan ik?" "Natuurlijk, ben jij niet een *raqūsi* ?¹ Neem jij niet een vierde van de buit die door jullie stam wordt ingenomen ?", vroeg hij.

1. Het geloof van de *raqus* bestaat uit elementen van het christendom en van het geloof van de Sabieërs.

“Inderdaad”, antwoordde ik. “En dat is volgens jouw religie niet toegestaan”, zei de Boodschapper van *Allāh*.

Hij zei verder niets meer. Ik schaamde me diep toen hij dat zei. “Dat is niet helemaal waar”, was alles wat ik kon zeggen. Aangezien hij goed aanvoelde dat hij niet verder op de zaak moest ingaan omdat hij anders mijn schaamte zou vermeerderen, dacht ik dat hij wel een Profeet diende te zijn. “Ik weet wat jou tegenhoudt om de islam binnen te treden”, ging hij verder. “Jij denkt dat alleen de zwakkeren en degenen met lage waarden in de ogen van de Arabieren de islam binnentreden. Ken jij *Hira*?”. “Ik ben er nooit geweest, maar ik heb ervan gehoord”. “Bij *Allāh* in Wiens macht mijn ziel rust, *Allāh* zal deze zaak voltooien. Zodanig dat een vrouw vanuit *Hira* naar het huis van *Allāh* komt om de *tawāf*te doen. Daarna zullen de schatten van *Khosrau* Hurmuz worden veroverd”. “*Khosrau* Hurmuz?”, vroeg ik verbaasd. “Ja, *Khosrau* Hurmuz”. “Het zal niet lang duren voordat rijkdom zo alom aanwezig is dat niemand haar durft aan te raken, en dat er geen enkel persoon zal zijn die in aanmerking komt voor de *zakāt*!”.

De Boodschapper van *Allāh* was extreem blij toen hij zag dat ik de islam op dat moment accepteerde; zijn gezicht straalde van tevredenheid, welingenomenheid. Hij bracht me onder in het huis van een man van de *ansār*. Daarna bezocht ik hem dag en nacht. Er ging geen gebed voorbij zonder dat ik wilde dat de Profeet erbij was”.

Adiy voegde daar jaren later, toen hij deze herinnering ophaalde, aan toe: “Bij *Allāh*, ik zag een vrouw op een kameel *Hira* verlaten zonder dat zij behoefde te vrezen, en zij verrichtte de pelgrimage naar de *ka`ba*. Ik was ook aanwezig toen de schatten van *Khosrau* werden veroverd. Bij *Allāh* in Wiens Hand mijn ziel rust, het derde aspect zal ook uitkomen, omdat de Boodschapper van *Allāh* het heeft gezegd!”¹.

Om ervoor te zorgen dat ook deze voorspelling van de Profeet werd gerealiseerd, stuurde de kalief ‘Umar ibn ‘Abd al-‘Azīz de personen die de *zakāt* moesten verdelen naar de regio’s in Afrika, nadat hij had vastgesteld dat niemand in andere delen van het islamitische rijk in nood verkeerde. Maar hij kwam erachter dat er niemand kon worden gevonden die recht had op de *zakāt*. Het geld werd later gebruikt om een grote hoeveelheid slaven vrij te kopen².

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), *ḥadīth* 3595; Ahmad, IV, 257, 377-379; Ibn Hishām, IV, 246; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, V, 62.

2. Zie, Bûtī, p.434.

2. De eerste en laatste *ḥaddj* van de Profeet: de afscheidsbedevaart

De eerste en laatste *ḥaddj* die door de Profeet werd verricht nadat deze verplicht was gesteld was de *ḥaddjat al-wadāʿ*, oftewel de afscheidsbedevaart. Dat de Profeet tijdens deze bedevaart afscheid nam van de moslims, leidde tot de overtuiging onder de metgezellen dat het overlijden van de Profeet nabij was, vandaar ook de naam¹. De Profeet noemde de bedevaart echter *ḥaddjat al-islām*².

Alle moslims waren uitgenodigd om de *ḥaddj* in het tiende jaar na de *hidjra* bij te wonen. Op dat moment scheen het licht van de islam al over het gehele Arabische schiereiland. De islam bereikte een hoogtepunt in soevereiniteit en macht. De harten liepen over van liefde voor *Allāh* en Zijn Boodschapper, en dus gaven zij massaal aan de oproep gehoor. Vanuit iedere uithoek van het schiereiland kwamen mensen toegestroomd toen het nieuws vanuit Medina werd verspreid. Het aantal mensen dat zich onderweg aansloot was niet te tellen. De gehele horizon werd bedekt door mensen. Het aantal gelovigen dat zich haastte om deel te nemen aan de *ḥaddj* samen met de Profeet zou rond de 120.000 hebben gelegen.

Nadat de Boodschapper de noodzakelijke informatie over de *ḥaddj* en de *ʿumra* had gegeven, vertrok hij. Hij nam honderd kamelen met zich mee die tijdens de bedevaart zouden worden geofferd. Onderweg sprak hij met de gelovigen over de verschillende aspecten van de *ḥaddj*, waarbij hij uitlegde wat essentieel was en wat was aanbevolen.

Toen zij *Dzul Hulayfa* in de *ʿAqīq* Vallei bereikten, zei hij tegen de metgezellen: “*Djibriel*, gezonden door *Allāh*, kwam vannacht bij mij en zei tegen mij: “Verricht het gebed in deze heilige vallei en doe de intentie voor zowel de *ḥaddj* als voor de *ʿumra*”³.

De Profeet verrichtte twee *rakaʿāt* van het gebed voordat hij de *ʿiḥrām* aannam. Hij prees en dankte *Allāh* en riep de *takbīr*. Vervolgens zei hij: “O mijn Heer, laat dit voor mij een geaccepteerde en goede *ḥaddj* zijn, vrij van onoprechtheid en dwaling”⁴. Vervolgens nam hij de *ʿiḥrām* aan en riep hij de *talbiyya*.⁵ Daarna zei hij: “Degenen die de intentie voor de *ḥaddj* en de *ʿumra* willen doen, laat hen dat nu doen!”. Toen de Profeet de *talbiyya* begon te herhalen, vertelde hij de metgezellen dat *Djibriel* bij hem kwam en tegen

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ḥaddj* (25), *ḥadīth*1742.

2. Haythami, III, 237.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ḥaddj* (25), *ḥadīth*1534.

4. Ibn Mādja, *Manasik*, 4.

5. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ḥaddj* (25), *ḥadīth*1545.

hem zei: “Geef jouw metgezellen de opdracht om hun stem te verheffen terwijl zij de *talbiyya* roepen, het is een van de tekenen van de *ḥaddj*”¹.

De hemelen en de aarde trilden door het geluid van de *talbiyya*. Het spirituele bewustzijn spreidde zich uiteen als een web, overal vrede wevend. De Profeet leidde de gelovigen in ieder gebed waar zij zich op dat moment ook mochten bevinden. Later, als een gebaar van loyaliteit, werden op elk van die exacte plekken moskeeën gebouwd².

Toen de Profeet van *Allāh* het Heilige Huis zag, hief hij zijn handen en smeekte hij tot *Allāh*: “O mijn Heer, vergroot de eer en de majesteitelijkheid, de welwillendheid, de grootsheid van Uw Huis! En vergroot de eer en de goedheid van hen die het eren door middel van de *ḥaddj* en de *‘umra*!”³.

Met zijn *ridā* over zijn linkerschouder geslagen, waardoor zijn rechterschouder bloot bleef, ging de Profeet de *Masjid al-Harām* binnen. Hij naderde de *Hadjar al-Aswad* en raakte het aan. De tranen sprongen in zijn ogen. Vervolgens kuste hij de Zwarte Steen, en nadat hij zijn handen erop had geplaatst, wreef hij met zijn handen over zijn gezicht. “O mijn Heer! Ik begin met *īmān* in U, bevestig Uw Boek en gehoorzaam de wetten van Uw Profeten”, bad hij tot *Allāh* nadat hij met de *tawāf* was begonnen⁴.

Tijdens de eerste drie rondgangen verkortte de Profeet zijn stappen en liep hij stevig door. Iedere keer dat hij bij de *Rukn al-Yamāni* en de *Hadjar al-Aswad* kwam, reciteerde hij de *aya*:

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

“En sommigen van hen zeggen: “Onze Heer, schenk ons het goede in deze wereld, alsmede (het goede) in de komende wereld en bescherm ons voor de bestraffing van het Vuur””⁵.

Nadat hij deze *tawāf* had afgerond, kuste hij de Zwarte Steen opnieuw, plaatste hij zijn handen erop en wreef hij over zijn gezicht. Daarna baande hij zich met enige moeite een weg door de menigte naar *maqāmi Ibrāhīm*. Daar nam hij achter *maqāmi Ibrāhīm* tegenover de *ka’ba* plaats en verrichtte hij een gebed van twee *raka’āt*. Vervolgens draaide hij zich naar links en begaf hij zich wederom naar de Zwarte Steen, en gaf daarbij het advies aan ‘Umar: “O ‘Umar, jij bent een man met kracht. Schaadt de zwakkeren niet door hen tegen andere mensen op te duwen in jouw poging de Zwarte Steen te bereiken. Vermorzel en hinder de mensen niet. Als je ziet dat het rondom

1. Ibn Mâdja, *Manâsik*, 16.

2. Ibn Sa’d, II, 173.

3. *Ibid*.

4. Haythami, III, 240.

5. *Qur’ân: sûra Al-Baqara* (2), *aya* 201.

de *Hadjar al-Aswad* rustig is, kus het dan. Zo niet, maak dan een gebaar vanaf een afstand, loop er voorbij en zeg: *lā ilāha illā Allāh* en *Allāhu akbar*"¹.

De Profeet verliet de *Masjid al-Harām* vervolgens door de poort van *Banû Machzûm* en begaf zich naar de Heuvel van *Safā*. Toen hij deze naderde, reciteerde hij:

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ ^ص

"*Safā* en *Marwa* behoren waarlijk tot de tekenen van *Allāh* [...]"²

Vervolgens zei hij: "Ik begin met datgene wat *Allāh* in de *Qur'ān* als eerste heeft genoemd". Daarna begon hij met de *saïy*. Toen hij de *ka'ba* zag, keek hij er goed naar en zei: "*Lā ilāha illā Allāh* en *Allāhu akbar*". Vervolgens zei hij drie of zeven keer: "Er is geen god dan Allah, en Allah is de Grootste. Er is geen god dan alleen Allah; Hij heeft geen enkele deelgenoot. Aan Hem alleen behoort het Koninkrijk toe en aan Hem alleen komt alle lof toe. En Hij heeft de macht over alle zaken. Er is geen god behalve alleen Allah, Allah heeft Zijn belofte verwezenlijkt en Zijn dienaar de overwinning geschonken en Hij Alleen heeft alle vijandelijke allianties verslagen"³.

Van *Safā* ging de Profeet te voet naar de heuvel *Marwa*. Ongeveer halverwege versnelde hij zijn pas, die hij na verloop van tijd weer vertraagde. Ondertussen bad hij: "O mijn Heer, vergeef mij en heb genade met mij. U bent de meest Almachtige, de meest Vrijgevige"⁴. Toen de Profeet de heuvel *Marwa* bereikte, deed hij hetzelfde als hij bij *Safa* had gedaan. Hij liep zeven keer heen en weer tussen de heuvels en voltooide hiermee de *saïy*.

De Profeet verbleef vier dagen in Mekka. Op de vijfde dag, de dag van *tarwiya*, verrichtte hij nogmaals de *tawāf* om de *ka'ba*, stapte hij op zijn rijdier en ging naar Mina. Daar bleef hij tot de dageraad. Hij verrichtte er het *dzohr*-, *'aṣr*-, *maghrib*-, *'ishā'*-, en *fadjr*-gebed. In de ochtend van de negende dag van *Dzūl Hiddja* ging hij naar Arafat, waarbij hij voortdurend de *talbiyya* uitriep.

1. Haythami, III, 241; Ahmad, I, 28. Zelfs `Umar maakte een gebaar vanaf afstand naar de Zwarte Steen, omdat hij vreesde dat hij de andere pelgrims pijn zou doen als hij dichterbij zou proberen te komen. Dit is ook iets waar de moslims die vandaag de dag de *ḥaddj* verrichten goed op dienen te letten. Een pelgrim moet niet ten koste van zijn medepelgrims beloningen proberen te verkrijgen. In overeenstemming met het advies van de Profeet moet hij zich volledig onthouden van duwen en trekken van andere moslims teneinde maar dichterbij de *ka'ba* of de Zwarte Steen te geraken. Er is overgeleverd dat `Umar de Zwarte Steen kuste en zei: "Ik weet dat jij slechts een steen bent, jij kan geen voordeel of nadeel brengen. Noch zou ik je hebben gekust als ik niet had gezien dat de Boodschapper van *Allāh* je kuste" - *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ḥaddj* (25), *ḥadīth*1597; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥaddj* (15), *ḥadīth* 1270. Dit dient als bewijs voor de noodzakelijkheid om de Profeet in alles te volgen, zelfs als men de wijsheid achter een bepaalde vorm van gedrag niet begrijpt.

2. *Qur'ān: sūra* Al-Baqara (2), *aya* 158.

3. Ibn Mādja, *Manāsik*, 84.

4. Haythami, III, 248.

Nadat hij persoonlijk had laten zien hoe de *ḥaddj* diende te worden verricht, waarbij hij de *umma* na hem had geleerd welke verplichtingen er waren, hield de Profeet bij Arafat zijn afscheidspraak. Dit is op de plek waar vandaag de dag de *Namira Masjid* staat:

“O mensen! Luister aandachtig naar mijn woorden, aangezien dit wellicht de laatste keer is dat ik bij jullie ben!

O mensen! Evenals deze dagen, deze maanden en deze stad heilig zijn, zo zijn ook jullie levens, eigendommen en kuisheid heilig. Al hetgeen dit schendt, is verboden.

O metgezellen! Morgen zullen jullie je Heer ontmoeten en zullen jullie verantwoordelijk worden gehouden voor alles wat jullie vandaag de dag doen! Val niet terug in de gewoonten van de ouderen en dood elkaar niet na mij. Weet dat ik op jullie zal wachten bij de rivier (de *kauthar*). Ik zal blij zijn met het aantal van jullie van mijn gemeenschap vergeleken met dat van andere gemeenschappen. Zorg dat je mij niet vernedert (door in zonde te vervallen)!

O metgezellen! Degene aan wie iets is toevertrouwd, laat hem dat retourneren aan zijn rechtmatige eigenaar. Alle vormen van rente zijn verboden; ze liggen onder mijn voeten. Echter, iemand is wel verplicht om zijn lening terug te betalen. Onderdruk niet en wees niet onderdrukt! Het zich inlaten met rente is nu door het bevel van *Allāh* verboden. Alle vormen van deze verderfelijke praktijk, een nalatenschap uit het Tijdperk van Onwetendheid, bevinden zich nu onder mijn voeten. De eerste rente die ik ophef is die van (mijn oom) ‘Abbas ibn ‘Abd al-Muttalib.

O metgezellen! Bloedvetes uit het Tijdperk van Onwetendheid zijn eveneens volledig afgeschaft. De eerste bloedvete die ik nu afschaf is die van Râbi`a, het kleinkind van ‘Abd al-Muttalib.

O mensen! Vandaag is de dag dat *shaytān* zijn macht verloren heeft ten aanzien van het opnieuw vestigen van zijn invloed en zijn soevereiniteit over jullie landen. Echter, hij zal nog steeds tevreden zijn als je hem volgt in zaken die jou wellicht triviaal lijken. Blijf weg van deze zaken, en bescherm je religie!

O mensen! Geef de vrouwen hun rechten! Behandel ze met liefde en barmhartigheid! Ik adviseer jullie in deze zaak om *Allāh* te vrezen. Jullie vrouwen, hun kuisheid en hun eer zijn jullie toevertrouwd door *Allāh*. Jullie hebben rechten over de vrouwen en de vrouwen hebben rechten over jullie. Het recht dat jullie over de vrouwen hebben is dat zij niemand de familie-eer laten schenden. Het recht van de vrouwen over jullie is dat jullie hen voorzien in hun legale onderhoud en kleding. Het is niet toegestaan voor

een vrouw om de eigendommen van een man weg te geven zonder zijn toestemming.

Voor wat betreft jullie slaven: zorg voor hen. Voed hen met datgene waarmee je jezelf voedt, kleed hen met datgene waarmee je jezelf kleedt. Indien zij iets doen dat jij hun niet kan vergeven, sta hen dan toe om weg te gaan. Vervolg hen nooit, aangezien ook zij dienaren van *Allāh* zijn.

O gelovigen! Luister goed naar mijn woorden en geef ze door! Een moslim is de broeder van een andere moslim, en dus zijn alle moslims broeders van elkaar. Het is niet toegestaan om de rechten van een broeder te schenden, tenzij hij met zijn hart hier toestemming toe geeft.

O metgezellen! Onderdruk julliezelf niet. Ook jullie lichaam en jullie ziel hebben rechten op jullie.

O mensen! Een misdadiger is verantwoordelijk voor het misdrijf dat hij heeft gepleegd. Geen enkel kind mag gestraft worden voor de misdaden van zijn vader. Geen vader mag verantwoordelijk worden gehouden voor de misdaden van zijn kind.

O mensen! *Allāh* heeft (in de *Qur'ān*) aan iedere rechthebbende zijn aandeel gegeven. Een erfgename heeft geen testament nodig (om dit aan te tonen)¹. In wiens bed men is geboren, daartoe behoort men toe. Een overspelleger moet (recht) ontzegd worden. Moge degene die claimt een andere stamboom te hebben dan die van zijn vader, of de slaaf die beweert een andere eigenaar te hebben, worden gestraft met de toorn van *Allāh*, en met de vervloeking van de engelen en de moslims. Hij accepteert het berouw van zulke mensen niet, noch hun integriteit en hun getuigenis.

O mensen! Jullie Heer is Eén! Evenals jullie vaders zijn jullie allen kinderen van Adam, en Adam is van aarde gemaakt. De persoon met het hoogste aanzien onder jullie is degene met de meeste *taqwā*. Een Arabier is niet beter dan een niet-Arabier, behalve wanneer dat op basis van *taqwā* het geval is.

O mensen! Tijd die blijft doortikken, keert terug naar de fase waar *Allāh* de hemelen en de aarde schiep. Een jaar heeft twaalf maanden. Vier hiervan zijn heilig (*harām*). Drie van de vier zijn opeenvolgend *Dzul Qa`da*, *Dzul Hiddja* en *Muharram*. De vierde is *Rajab*, (tussen *Jamād al-Ākhir* en *Sha'bān*). Dit jaar zijn de heilige maanden weer zoals ze waren. Het *ḥaddj*-seizoen komt overeen met de eerste tien dagen van *Dzul hiddja*.

---

1. Vóór de openbaring van de verzen over erfenis, die ondubbelzinnig de rechten van de erfgenamen vastleggen, was het verplicht voor de moslim om een testament op te maken. Vanaf heden mocht een moslim nog steeds een testament opstellen, maar dit zou maximaal een derde van zijn bezit betreffen.

O gelovigen! Ik laat jullie een zaak achter die, wanneer jullie aan deze vast blijven houden, jullie niet zullen dwalen. Dit is de *Qur'ān*, het Boek van *Allāh*.

O mensen! Aanbid *Allāh*, verricht de vijf dagelijkse gebeden, vast gedurende de maand *Ramaḍān* en gehoorzaam Mijn bevelen. Indien jullie dat doen, dan zullen jullie het Paradijs binnentreden!

O mensen! Blijf weg van excessen! De reden waarom degenen voor jullie verloren zijn gegaan, is vanwege excessen in hun religie! Leer van mij de rituelen van de *ḥaddj*. Ik weet het niet, maar mogelijk ontmoeten wij elkaar het volgende jaar niet meer. Laat degenen die aanwezig zijn mijn woorden doorgeven aan degenen die niet aanwezig zijn; het kan zijn dat zij mijn woorden beter begrijpen en beschermen dan degenen die ze overbrengt”.

Op dat moment vroeg de Profeet aan de meer dan 100.000 aanwezige metgezellen: “Mensen, morgen zullen de mensen jullie over mij vragen, wat zullen jullie dan zeggen?”. “Wij getuigen dat u uw taak volbracht heeft als Boodschapper van *Allāh* en dat u ons heeft geadviseerd en gewaarschuwd!”, antwoordden de gelovigen.

De Profeet van *Allāh* vroeg, volgend op het getuigenis van de gelovigen, drie keer aan hen: “Heb ik mijn taak van *tablīgh* volbracht?”. Hij ontving vele bevestigingen, waarna hij zijn handen hief en *Allāh* vroeg als getuige: “O *Allāh*, wees mijn getuige! O *Allāh*, wees mijn getuige! O *Allāh*, wees mijn getuige!”¹.

De afscheidspreek was een preek die de sociale relaties regelde, een verkorte versie van wat de islam inhoudt. Tegelijkertijd is het een standaard voor menselijk gedrag en voor het toepassen van mensenrechten. Nog voor de totstandkoming van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, onderzocht La Fayette, een Franse filosoof die beroemd werd omdat hij het brein was achter de Franse revolutie van 1789, in een nauwkeurig onderzoek zo ongeveer alle rechtssystemen in de wereld. Uiteindelijk stuitte hij ook op de afscheidspreek van de Profeet. Toen hij zag hoe deze preek verschillende principes van rechtvaardigheid voor de gehele mensheid verkondigde, kon hij niet anders dan toegeven: “Mohammed de Grote, u hebt zo'n hoog niveau van rechtvaardigheid bereikt, dat het zo goed als onmogelijk is en voor iemand zal zijn, om dat voorbij te streven!”².

Volgend op de preek deed Bilaal El-Habashi de *adzaan*. De Profeet leidde de gelovigen vervolgens in het *dzohr*- en *ʿaṣr*-gebed die samengevoegd werden, met een *iqāma* voor ieder gebed. Daarna besteedde de Profeet zijn

1. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥaddj* (15), *ḥadīth* 1296; Abū Dāwūd, *Manāsik*, 56; Ibn Mādja, *Manāsik*, 76, 84; Ahmad, V, 30; Ibn Hishām, IV, 275; Hāmidullah, *al-Wasāʿiq*, p. 360.

2. Zie, Kāmil Mīras, *Tecrīd-i Sarīḥ Tercemesi*, IX, 289.

kameel Qaswa en begaf zich naar de plek van de *waqfa* onderaan de *Djabal ar-Raḥmān*. Daar draaide hij Qaswa in de richting van de rotsen, de richting van de *ka'ba*. Hij bleef daar totdat de zon volledig onder was.

Tijdens zijn *waqfa* hield de Profeet de teugels van de kameel in één hand, terwijl hij de andere ophief. De Profeet verrichtte een lange smeekbede, een uitdrukking van de gevoeligheid van zijn hart en zijn dienaarschap. Een gedeelte hiervan is:

“O mijn Heer! Dank U voor de wijze waarop U dit heeft verkondigd en voor de superieure wijze waarop wij het kunnen uitdrukken. O *Allāh*, mijn gebed, mijn aanbedding, mijn leven en mijn dood zijn slechts voor U alleen. Tot U is mijn terugkeer!

O mijn Heer! Ik zoek toevlucht tegen de beproevingen in het graf, de influisteringen in het hart en de afbrokkeling van zaken! O *Allāh*, ik zoek mijn toevlucht bij U tegen de rampen die door de wind worden veroorzaakt!

O mijn Heer! Schep een licht voor mijn ogen, een licht voor mijn oren en een licht voor mijn hart! O *Allāh*, verruim mijn borstkast, vergemakkelijk mijn zaken. O *Allāh*, ik zoek mijn toevlucht bij U tegen het aftakelen van gezondheid naar ziekte, tegen Uw bestraffing die zonder waarschuwing zal komen en tegen Uw toorn. O *Allāh*, leid mij op Uw rechte pad. Vergeef mij voor mijn verleden en vergeef mij in de toekomst!

O *Allāh*, Die de rangen verhoogt en de zegeningen doet neerdalen. O *Allāh* Die de hemelen en de aarde heeft geschapen, vele gepassioneerde stemmen stijgen naar U op. En mijn smeekbede aan U is om mij te herinneren in het land van beproevingen, waar ik ben verlaten door de mensen van deze wereld!

O mijn Heer! U hoort mijn woorden, U ziet waar ik ben en wat ik heb, en of dit wel of niet verborgen is! Niets van mijn zaken is een geheim voor U. Ik ben hulpeloos en arm; ik smee om Uw hulp en genade. Ik ben bang, ik beken mijn tekortkomingen! Ik smee U zoals een hulpeloos persoon U smeekt. Ik smee U zoals een zondaar U smeekt! Ik bid tot U zoals Uw dienaar dat doet, nederig in Uw sublieme aanwezigheid, met tranen in de ogen, met zijn shirt het vuil van zijn gezicht vegend. Zoals hij die zich volledig aan U overgeeft, omwille van U. O mijn Heer! Ontzeg mij de acceptatie van mijn gebed niet! Wees barmhartig en genadevol met mij! Hij is de Beste aan Wie gevraagd kan worden en de meest Vrijgevige!”¹.

Hieronder volgt de smeekbede die de vrome voorgangers (*salaf as-sālihīn*) bij Arafat uitspraken:

1. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, V, 166-168; Haythami, III, 252; Ibn Qayyim, II, 237.

“O *Allāh*, wie kan zichzelf aanprijzen bij U ? O mijn Heer ? Mijn tong is vastgebonden door zonden, noch heb ik een waardevolle daad die ik kan presenteren als voorspraak anders dan mijn verlangen. O mijn Heer, ik weet dat ik niets ben in Uw aangezicht vanwege de zonden die ik heb gepleegd, noch heb ik iets waarmee ik Uw vergiffenis kan vragen. O Mijn Heer, zelfs als ik Uw vergiffenis niet waard ben, wees dan alstublieft genadig met mij, aangezien Uw genade alles kan omvatten! O mijn Heer, hoe groot mijn fouten dan ook moge zijn, ze zijn nog altijd klein vergeleken met Uw vergiffenis! O mijn Vrijgevige Heer, vergeef mij alstublieft!

O mijn Heer! Indien U alleen Uw toegewijde dienaren zou vergeven, bij wie moeten de zondaren dan hun toevlucht zoeken ? O *Allāh*, indien U alleen genadig zou zijn voor Uw rechtschapen dienaren, tot wie moeten de zondaren dan hun toevlucht nemen ?

Ik heb U altijd en overal nodig, maar U heeft mij nooit nodig. U kunt mij als mijn Schepper vergeven. Help mij op het punt waar ik nu sta, met de noden die ik heb, de smeekbedes die ik heb uitgesproken en met de wensen die ik heb gedaan!

O mijn Heer, Degene Die de macht heeft over alles waar de behoeftigen om vragen! O *Allāh*, U weet wat er door de hoofden omgaat van hen die stil blijven. O *Allāh*, naast Wie er niets of niemand is aan wie men hulp kan vragen. O *Allāh*, naast Wie er geen schepper is, die gevreesd dient te worden. O *Allāh*, naast Wie er niemand is die wij kunnen aanroepen! O *Allāh*, van Wie de vrijgevigheid alleen groeit naarmate er meer wordt gesmeekt, al naar gelang de behoeftes die er zijn. O mijn Heer, U zegent alle gasten, wij zijn ook Uw gasten. Laat ons het Paradijs binnentreden!

O mijn Heer, U schenkt alle gasten geschenken, iedereen die volhoudt krijgt zijn beloning, terwijl iedere gast goed wordt behandeld! Iedere persoon die recht heeft op een beloning zal deze krijgen. Wij zijn samengekomen bij Uw Heilige Huis! Wij hebben samen bij dit grootse monument gestaan! We zijn aanwezig geweest in dit Heilige land. Onze hoop is om de beloning van U te ontvangen. O *Allāh*, doe onze hoop niet in ijdelheid opgaan!¹.

De Profeet was nog steeds bij Arafat toen enkele mensen van de *Nadjd* hem benaderden en hem vroegen: “O Boodschapper van *Allāh*, wat is de *ḥaddj* en hoe wordt deze voltooid ?”. *Ḥaddj* is Arafat”, antwoordde de Profeet. “Degenen die voor het *fadjr*-gebed in de nacht van *Muzdalifa* Arafat bereikt, heeft de *ḥaddj* verricht. Er zijn drie dagen van Mina. Het is geen schande

1. Ghazzāli, *Ithā*, I, 337-338; Bayhaqi, *Shu`ab`ul-Imān*, II, 25-26.

indien degene die zich haast daar dan twee dagen verblijft. Noch is het een schande indien men later arriveert”¹.

3. Nu heb Ik jullie godsdienst voor jullie vervolmaakt

De volgende *aya*, geopenbaard toen de Profeet met zonsondergang in de *Waqfa* stond, verklaart dat de islam nu vervolmaakt was:

الْيَوْمَ يَبَسُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ۗ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

“[...] Nu heb Ik jullie godsdienst voor jullie vervolmaakt, Mijn gunst aan jullie voltooid en de islam voor jullie als godsdienst gekozen. [...]”²

Met zijn inzicht begreep Abū Bakr de openbaring direct. Hij wist wat de voltooide gunst betekende en dat deze verscheen nadat de godsdienst was vervolmaakt. Deze openbaring bracht het nieuws dat de Profeet binnenkort zou overlijden. *Allāh* zou Zijn Boodschapper uitnodigen om het Paradijs binnen te treden. De tranen sprongen Abū Bakr in de ogen. Er was echter geen enkele andere persoon die begreep waar de *aya* naar verwees.³ De gunst, waarvan de openbaring drieëntwintig jaar had geduurd, stond nu op het punt om aan de goddelijke genade te worden overgelaten.

Nadat de zon volledig was ondergegaan vertrok de Profeet, met Usāma ibn Zayd achterop zijn zadel, van *Arafat* naar *Muzdalifa*. Hij bleef daar tot aan de dageraad en verbleef in de *waqfa* totdat de zon volledig was opgekomen. Hij deed daarbij voortdurend de *talbiyya* en verrichtte gebeden.

In *Muzdalifa* verzamelde de Profeet de steentjes die hij in *Mina* zou gooien naar de *Djamra*⁴ en hij instrueerde de metgezellen om hetzelfde te doen. Met zijn handen liet hij de metgezellen zien hoe de stenen dienden te worden gegooid: de metgezellen moesten kleine steentjes pakken en deze met twee vingers gooien.

4. Daar waar de toorn zichtbaar werd

Tijdens de afscheidsbedevaart versnelde de Profeet ter hoogte van *Batn-elMuhassir*, dat tussen *Mina* en *Muzdalifa* ligt. “Waarom versnelde u daar, o Boodschapper van *Allāh*”, vroegen de metgezellen verbaasd. “Op deze plaats”, antwoordde de Profeet”, vernietigde *Allāh* het leger van de olifanten met de zwerm vogels. Ik wilde, door te versnellen, voorkomen dat iemand

1. Ibn Mādja, *Manāsik*, 57.

2. *Qur’ān: sūra Al-Mā’ida* (5), *aya* 3.

3. *Elmalih*, III, 1569.

4. Een *djamra* betekent letterlijk een sintel, gloeiende verbrandingsrechten of kleine steentjes. Hier duidt het op de plek waar de *djamra* tijdens de *haddj* gegooid worden; een specifiek aantal steentjes wordt op een specifieke plek, te weten naar de grote, de middelste en de kleine *djamaaraat*, gegooid.

een gedeelte van die toorn over zich zou krijgen”¹. Er is in feite geen *waqfa* mogelijk in dat gebied tijdens de *ḥaddj*.

De manifestaties van genade en toorn kunnen in de regio waar ze neerdaalden nog steeds effect hebben op de zaken die daar nu zijn. Omwille daarvan dient men altijd te proberen het beste te maken van plekken waar de genade van *Allāh* is, zoals de *ka`ba*, de moskee en plekken waar rechtschapen mensen bijeenkomen. Tegelijkertijd moet men de plaatsen waar de toorn van *Allāh* verscheen vanwege zondes en rebellie zoveel mogelijk proberen te vermijden.

Ook materialen zijn onderhevig aan de wet van de aantrekkingskracht behoren daartoe, zoals de dadelstronk waartegen de Profeet leunde als hij de gelovigen toesprak en die daardoor verzadigd werd van spiritualiteit, waardoor zij begon te huilen toen de Profeet van *Allāh* zijn preken elders begon te geven². De *aḥadīth* die over deze gebeurtenis gaan, zijn *mutawâtir*. Dat wil zeggen dat de authenticiteit ervan vaststaat.

Maulâna Rûmî zegt hierover: “Lucht, aarde, water en vuur zijn allemaal dienaren van *Allāh* en zij gehoorzamen Hem. Zij zijn zielloos voor ons, maar wij leven erin”.

Nadat de Profeet snel door de Muhassir Vallei was getrokken, arriveerde hij met de grote *Djamra*, die van Aqaba. Daar gooide hij na de dageraad van de dag waarop er geofferd wordt, de stenen. Hij gooide de steentjes met zijn duim en wijsvinger, en zo ook de gelovigen. Het was zo druk dat er een te grote toeloop ontstond. De Profeet riep naar hen: “Mensen! Dood elkaar niet! Wanneer jullie de stenen naar de *Djamra* gooien, gooi dan de kleine van tussen je vingers!”³

Qudâma ibn ‘Abdullah herinnerde zich de manier van gooien van de Profeet op dat moment: “Ik zag de Boodschapper van *Allāh* de stenen vanaf de rug van de kameel gooien. Hij duwde niemand aan de kant, noch zei hij dat anderen voor hem aan de kant moesten gaan”⁴.

Nadat de Profeet persoonlijk 63 kamelen had geslacht, voor elk van zijn levensjaren één, gaf hij het mes aan ‘Ālī die de overige dieren slachtte. Vervolgens instrueerde de Profeet om van iedere kameel een stuk vlees te pakken, hij plaatste deze bij elkaar in één pan en bereidde het vlees. Zowel hij als ‘Ālī aten ervan. Later vroeg de Boodschapper aan ‘Ālī om het overige vlees, samen met de huiden, te verdelen onder de behoeftigen.

1. Nawwawī, *Sharh-u Muslim*, XVIII, 111; Ibn Qayyim, II, 255-256.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), *ḥadīth* 3585

3. Ahmad, VI, 379. Helaas vindt deze gebeurtenis, het stenigen van de duivels, vandaag de dag niet meer plaats met de diepe symbolische betekenis die zij had. Deze vorm van aanbidding zou op dezelfde manier dienen plaats te vinden als in de staat waarin Ibrāhīm verkeerde toen hij persoonlijk de duivel stenigde.

4. Ibn Mādja, *Manāsik*, 66.

Vervolgens liet de Profeet een kapper komen die zijn haar knipte. “Vrouwen”, zei hij, “hoeven hun haar niet te laten knippen, zij laten het slechts bijwerken”. Hiermee verbood hij vrouwen om hun haar te kort te laten knippen¹. Anas ibn Malik levert het volgende over: “Nadat de Boodschapper van *Allāh* het stenigen van de duivels had voltooid, offerde hij zijn offer en liet hij zijn haar kort knippen. “Vrouwen knippen hun haar niet kort, zij korten het alleen een beetje in”, zei hij, waarmee hij verbood dat vrouwen hun haar kort knippen of hun hoofd kaal scheren”².

Een andere overlevering van Anas ibn Malik is gedetailleerder: “Nadat de Boodschapper van *Allāh* de duivels had gestenigd, slachtte hij zijn offer en liet hij zijn haar kort knippen. De kapper pakte een pluk haar aan de rechterkant en knipte het af. De Boodschapper van *Allāh* riep Abū Ṭalḥa en gaf hem die pluk. De kapper hield vervolgens een pluk haar aan de rechterkant vast. “Knip”, zei de Boodschapper van *Allāh* tegen hem, waarop de kapper dat deed. Ook deze pluk gaf hij aan Abū Ṭalḥa, waarbij hij hem de opdracht gaf ‘om die te verspreiden onder de mensen’³.

Zodra het haar van de Profeet was geknipt, stond Khâlid ibn Walîd erop dat hij de pluk zou krijgen: “Geef het haar alstublieft aan mij, o Boodschapper van *Allāh*”, smeekte hij. “Verkies niemand boven mij met betrekking tot deze zaak. Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd!”⁴. Toen hij het haar kreeg waar hij zo nadrukkelijk om gevraagd had, wreef hij het over zijn ogen en plaatste hij het voor op zijn muts, net onder zijn *imāma*. Daarna trof hij geen leger in de strijd zonder te winnen. “Waar ik het plukje haar ook naar toe wees, die plek werd ingenomen”, zei Khâlid later⁵.

1. Dârimi, Manâsik, 63.

2. Dârimi, Manâsik, 63.

3. *Ṣaḥîḥ Al-Bukhârî, kitâb al-wuḍū‘ (4), ḥadîth 171; Ṣaḥîḥ Muslim, kitâb al-ḥaddj (15), ḥadîth 1305.*

4. Ondertussen stond Abū Bakr verbaasd te kijken. Hij vergeleek de daden van Khâlid tijdens *Uhud, Khandaq* en *Hudaybiya* met hoe hij nu streed. - Ibn Sa’d, II, 174.

5. Wâqidi, III, 1108; Ibn Athîr, *Usd’ul-Ghâba*, II, 111. Hiktmet Atan getuigt van een soortgelijke gebeurtenis die plaatsvond vanwege het haar en de baard van de Profeet: “In 1983 hoorde ik ‘Ālî Yücel Efendi de volgende gebeurtenis uitleggen. “Tijdens mijn tijd als imam van de Suluova Centrale Moskee, kwam een van de imams van de naburige dorpen naar mij toe en zei: “Er is recentelijk iets gebeurd wat ik niet kan begrijpen”, begon hij me uit te leggen. “Er kwamen mensen van een dorpje in de buurt naar het dorp waar ik de imam ben. Zij hadden behoorlijk wat boeken bij zich: “Onze vader is overleden en hij heeft ons deze nagelaten. Wij kunnen ze alleen niet lezen. U bent een geleerde; alleen u kan van deze boeken profiteren. En dus wilden we U deze boeken als geschenk geven”.

En dus nam ik de boeken mee naar huis. Ik zat vervolgens voor de open haard die op volle kracht aan het branden was, en ik begon de boeken te onderzoeken. In de boeken zaten brieven en enveloppen die toebehoorden aan de overleden imam. Het waren persoonlijke brieven, dacht ik, en dus besloot ik om ze te verzamelen en deze in de open haard te gooien. Echter, zodra ik dat deed, ging het vuur met een grote sisser uit. Ik was doodsbang en rende naar buiten. Pas later heb ik de moed bijeengeraapt om terug, het huis in te gaan”. “Dus ik zei tegen de *hodja*”, ging ‘Ālî Efendi verder, “dat er een haar van de baard van de Profeet in een van die enveloppen zat”.

Na een tijd zag ik de *hodja* nog een keer. Hij vroeg me direct: “Hoe wist je dat er een haar van de Profeet in die enveloppen zat? De mensen die de boeken hadden gegeven kwamen later terug en

Voor het *dzohr*-gebed op de eerste dag van *ʿīd al-ʿAdḥa* reed de Boodschapper op zijn kameel naar de *kaʿba* om daar de *tawāf* van *ifāda* te doen. Nadat hij deze had voltooid, verrichtte hij het *dzohr*-gebed. Vervolgens begaf hij zich naar de *zamzam*-bron. Toen de avond viel, keerde hij terug naar Mina en bracht daar de dagen en nachten van *tashriq* door. In de avond bezocht hij de *kaʿba* wel regelmatig.

Na de dagen van het offer, liep de Profeet op de eerste en tweede dag van *tashriq* naar de eerste *djamra* dichtbij de moskee van Mina. Op de laatste dag van *tashriq*, gooide hij zijn derde en laatste *djamra*, waarna hij in de namiddag van Mina naar *Muhassab*¹ reed. De Profeet zag dat de gelovigen zelf naar *Muhassab* vertrokken, waarop de Profeet verklaarde: “Ga niet weg tenzij jullie laatste bestemming de *kaʿba* is”².

De Profeet van *Allāh* maakte daarna bekend dat er een laatste rondgang om de *kaʿba* zou zijn: voor het *fajr*-gebed op de veertiende dag van *Dzul Hiddja*. Ondertussen kwam er iemand die een vraag stelde over het verblijf in Mekka. “Mekka is niet een plaats om te verblijven”, antwoordde de Profeet van *Allāh*. “Degenen die van buiten Mekka de bedevaart komen doen, hun verblijf in Mekka is drie dagen”³.

De Profeet zorgde er altijd voor dat hij het Heilige Huis met het grootst mogelijke respect benaderde. Als hij iets wilde eten of een andere behoefte wilde volbrengen, dan ging hij weg uit de directe omgeving van de *kaʿba*, naar een plaats die meer afgelegen was. Hij was bang dat hij wellicht moe zou worden en dat daarmee zijn respect jegens de *kaʿba* voor ook slechts een moment zou afnemen. Hij verbleef er nooit voor een langere periode. Immers, het is beter om op een andere plek te zijn waarbij het hart verbonden is met de *kaʿba*, dan dat men bij de *kaʿba* is terwijl het hart voelt alsof het welke plaats dan ook zou zijn, een plaats waarbij men zich vooral op respectloze manier bezig zou houden met de terugreis naar huis.

Nadat de Profeet de afscheidsbedevaart had verricht, begaven hij en de metgezellen zich op de terugweg naar Medina⁴. *Allāh* had Zijn gunst nu voltooid en de religie was vervolmaakt. De tijd voor de grote scheiding en hereniging was aangebroken.

---

zeiden: “We wisten niet dat er kennelijk een haar van de Profeet in de enveloppen zat. Kunnen we die terugkrijgen?””

1. *Muhassab* ligt tussen Mina en Mekka in, zij het dichterbij Mina. Het was op die lokatie dat de leiders van de *Quraysh* besloten om een embargo in te stellen ten aanzien van de moslims. De Profeet haalde dit moment aan toen hij bij *Muhassab* aankwam. - *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ḥaddj* (25), *ḥadīth* 1589-1590.
2. Dārimi, *Manāsik*, 85.
3. Ahmad, IV, 339.
4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ḥaddj* (25), *ḥadīth* 1758-1759; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-ḥaddj* (15), *ḥadīth* 1211.

Hoofdstuk 22 Het elfde jaar na de *Hidjra*

1. De hereniging en het grote afscheid: de sublieme terugreis

De eerste en de laatste schakel in de keten van Profeten: Mohammed Mustafa, een genade voor de werelden, werd op de terugreis van de afscheidsbedevaart getroffen door een griep die hem later van zijn *umma* zou scheiden, en hem zou herenigen met zijn *Rafīq al-A'ālā*. Op deze hereniging had hij zijn hele leven gewacht. De Profeet realiseerde zich dat de tijd gekomen was, met name door de openbaring van *sūra* An-Naṣr (108), en bereidde zich voor op zijn laatste reis. Hij nam van iedereen, in leven en overleden, afscheid. Hij was een dag voordat hij ziek werd naar de *djannat al-baqi'*-begraafplaats gegaan, en had gebeden: "O mijn Heer, ontzeg degenen die hier liggen niet Uw genade!"¹.

Nadat hij van de begraafplaats was teruggekomen, klom hij op de *minbar* en zei tegen de metgezellen: "Ik zal als eerste van jullie de rivier *Kauthar* bereiken en ik zal jullie daar terugzien. Onze ontmoetingsplaats is de rivier. Ik kan haar op dit moment zien. Ik zal namens jullie getuigen. Ik heb op dit moment de schatten en de sleutels van de aarde gekregen. Bij *Allāh*, ik vrees niet dat jullie zullen terugkeren naar afgoderij als ik er niet meer ben, wel vrees ik dat jullie door wereldse hebzucht zullen dwalen en dat jullie jaloers op elkaar worden, elkaar doden, en vergaan zoals degenen die voor jullie zijn vergaan"².

De Profeet stapte van de *minbar* af en trok zich uitgeput terug in zijn kamer. De ziekte werd iedere dag erger. Toen deze eenmaal ondragelijk was geworden, vroeg de Profeet, zo hoffelijk als hij was, om toestemming aan zijn andere vrouwen om zijn laatste dagen in de kamer van `Ā'isha door te mogen brengen³.

De Profeet had nog nooit een dergelijke ziekte, met deze intensiteit gehad. Zijn zuivere en pure leven had hem volledig van iedere ziekte weggehouden. Echter, de zware last van het Profeetschap⁴ die ieder menselijk vermogen

1. Ahmad, III, 489.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-djanā'iz* (23), *ḥadīth* 1344.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-ṭibb* (76), *ḥadīth* 5714; Ahmad, VI, 34, 38; Balā'edzuri, I, 545.

4. Als de Profeet een openbaring ontving, dan werd hij buitengewoon zwaar. Als hij bijvoorbeeld op de rug van een kameel zat, dan gingen de benen van de kameel zo hard trillen, dat omstanders dachten dat de benen van de kameel zouden breken. De kameel werd gedwongen om direct te gaan liggen. - Ahmad, II, 176; VI, 445; Ibn Sa'd, I, 197. Zayd ibn Thābit zegt: "Ik zat op een dag met de Boodschapper van *Allāh*. Het was zo druk, dat zijn knie een klein beetje bovenop die van mij leunde. Plotseling kreeg hij een openbaring. Bij *Allāh*, ik heb nog nooit zoiets zwaars gevoeld, als die dag op

te boven gaat en die hij drieëntwintig jaar heeft gedragen, alsmede de talloze schadelijk handelingen waarmee allerlei vijanden hem hadden lastig gevallen, eisten nu hun tol van zijn lichaam.

Aan de andere kant was zijn ziekte bedoeld om hem nog verder in rang te laten stijgen. De effecten van het vergif dat hij bij *Khaybar* had ingenomeen, speelden ook een belangrijke rol in de ziekte. Toen de ziekte op een bepaald moment vanwege de intensiteit har tol begon te eisen, zei de Boodschapper tegen `Ā'isha: "Ik voel constant de steek van het vergiftigde vlees dat ik bij *Khaybar* heb geproefd. O `Ā'isha, het voelt alsof mijn aorta door dat gif wordt doorgesneden"¹. Anas ibn Malik heeft gezegd: "Ik kon het litteken en de effecten van dit gif op zijn huid zien"². Vanwege dat vergif stierf de Profeet als een martelaar; *Allāh* had hem niet alleen geëerd met het profeetschap, maar hem ook het martelaarschap geschonken³.

De warmte door de griep was zo intens, dat zij ervoor zorgde dat de Profeet ononderbroken zweette; het was alsof men een lekkende waterfles ondersteboven boven hem had gehangen, zoveel vocht kwam er vrij. Abū Sa'īd al-Khudri, die hem kwam bezoeken, merkte op: "Wat een heftige griep heeft u, o Boodschapper van *Allāh*".

Zijn overlevering gaat verder: "Ik plaatste mijn hand op hem en ik voelde de warmte van de griep door de deken heen. "U heeft zo'n hoge griep, o Boodschapper van *Allāh*", zei ik. Waarop hij antwoordde: "Wij (Profeten) zijn zo. De problemen komen met bosjes naar ons toe, zo ook de beloningen." "Wie van de mensen hebben de meeste zorgen, o Boodschapper van *Allāh*", vroeg ik. "Profeten", zei hij. "En vervolgens?". "Vervolgens de rechtschapen mensen", antwoordde hij. "Onder hen zijn mensen die zoel problemen hebben, dat ze niets anders kunnen vinden dan een wollen doek om henzelf te bedekken. Zij verwelkomen problemen zoals jij welvaart verwelkomt"⁴.

De ernst van zijn ziekte stond hem niet toe om in zijn laatste dagen het gemeenschappelijk gebed te leiden. Hij wees Abū Bakr aan om de metgezellen in de *salāt* te leiden. Op een bepaald moment voelde hij zich een stuk beter en verscheen hij weer in de moskee. Tegen de aanwezige metgezellen zei hij: "*Allāh* heeft Zijn dienaar de vrije keus gegeven tussen deze wereld met al haar versieringen, en de zegeningen van Zijn Aanwezigheid. Die dienaar heeft voor de zegeningen gekozen!".

---

mijn knie. Ik dacht dat het slechts een kwestie van tijd zou zijn voordat mijn knie verbrijzeld zou worden." - Ahmad, V, 190-191.

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4428.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-salām* (39), *ḥadīth* 2190.

3. Ibn Hishām, III, 390; Wāqidi, II, 678-679; Haythami, VI, 153.

4. Ibn Mādja, Fitan, 23.

Abū Bakr wist direct dat de woorden van de Profeet woorden van afscheid waren. Hij werd overweldigd door intens verdriet. Hij voelde zich neerslachtig en begon te huilen. Hij zei: “Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*. Wij zouden onszelf opofferen, onze ouders, onze kinderen en alles wat we hebben, omwille van u”¹.

Geen alleene andere metgezel die op dat moment aanwezig was begreep de diepere laag in de woorden van de Profeet, behalve Abū Bakr; de tweede in de *Thaur*-grot, zoals hij in de *Qur’ān* wordt genoemd. Er is overgeleverd dat de Profeet heeft gezegd: “Ik heb Abū Bakr alles gegeven wat in mijn hart aanwezig is”².

Toen de verbijsterde metgezellen de loyale vriend van de Profeet zagen huilen, zeiden zij tegen elkaar: “Is het niet vreemd dat de Boodschapper van *Allāh* over een rechtschapen persoon spreekt die wenst terug te keren tot zijn Heer, en dat Abū Bakr daarom huilt?”³.

Maar het hart van Abū Bakr huilde omdat hij de aanstaande grote scheiding aanvoelde. Toen de toestand van de Profeet verslechterde, begrepen ook andere metgezellen wat dit inhield. Het was nu nog slechts een kwestie van tijd. Oprecht verdriet nam bezit van de *ansār* en de *muhādjirūn*. “Zou het niet goed zijn als u voor uw gezondheid zou bidden, o Boodschapper van *Allāh*?”, stelde alleene metgezellen voor. Echter, de Profeet, die tot dan toe altijd voor een goede gezondheid had gebeden, weigerde dit keer.

‘Ā’isha legt uit: “Toen de Boodschapper van *Allāh* ziek werd, las hij *sūra* Al-Falaq (113) en An-Nās (114), blies in zijn handen en wreef over zijn gehele lichaam. Toen zijn ziekte verergerde, deed ik hetzelfde: ik las de twee *sūra*’s, blies in mijn handen en wreef over zijn gehele lichaam. Ik deed ook het gebed dat *Djibriel* voordien had uitgesproken bij de weinige keren dat de Boodschapper van *Allāh* enigszins ziek was geweest. Dit luidde: “O Heer der Werelden, genees deze ziekte! Genezing ligt alleen in Uw Handen! Niemand anders dan U kan voor genezing zorgen! Geef mij de genezing die geen spaan heel laat van de ziekte!” Maar toen draaide de Boodschapper van *Allāh* zich naar mij om en zei: “Het is beter dat jij jouw handen van mij afhoudt, want dit gebed zal niet langer van nut zijn. Ik wacht op mijn tijd”⁴.

‘Ā’isha vertelt: “De Boodschapper van *Allāh* riep toen zijn dierbare dochter Fāṭima bij zich. “Welkom mijn dochter”, zei hij toen ze was aangekomen. Hij liet haar naast hem zitten en fluisterde toen iets tegen haar. Fāṭima begon te huilen. Daarop fluisterde hij wederom iets tegen haar, maar

1. Ahmad, III, 91.

2. Zie, Ajlunī, *Kashfu’l-Khafā*, v. 2, p.419.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-salāt* (8), *ḥadīth* 466.

4. Ahmad, VI, 260-261; Ibn Sa’d, II, 210.

ditmaal werd ze daar blij van en begon ze te lachen. Ik heb nooit geweten, tot die dag, hoe dichtbij elkaar tranen en een lach kunnen zijn. Ik vroeg Fâtîma naar de reden en zij zei: “Hij informeerde me dat hij zou komen te overlijden door zijn ziekte, en ik moest daardoor huilen. Vervolgens zei hij tegen mij dat ik de eerste zal zijn die met hem wordt herenigd, en dat maakte me blij”¹.

De Boodschapper van *Allāh* was nog wel in staat om op bepaalde tijden de metgezellen te leiden in het gebed, wanneer zijn ziekte wat minder intens was. Op een van die momenten sprak hij de metgezellen aan, die radeloos van verdriet waren vanwege het aankomende afscheid van de Profeet:

“O mensen! Ik hoor dat jullie de dood van jullie Profeet vrezen. Maar is er ooit een profeet voor mij gezonden die voor altijd bij zijn volk is gebleven ? Waarom zou ik dan wel voor altijd bij jullie blijven ? Weet dat ik herenigd zal worden met mijn Heer, net als jullie. Zonder twijfel, alles gebeurt alleen met de toestemming van *Allāh*.

Weet dat ik vòòr jullie vertrek en dat ik op jullie zal wachten. Weet dat onze ontmoetingsplek in het Hiernamaals aan de kop van de *Kauthar*-rivier is. Degenen die mij morgen wenst te ontmoeten, moet vandaag zijn handen en zijn tong bedwingen en er geen zonde mee plegen. O mensen, zonden vormen de reden dat goede tijden veranderen. Wanneer de mensen goed zijn, dan zijn hun leiders ook goed, wanneer de mensen slecht zijn, dan zijn de leiders ook slecht. Bij *Allāh* in Wiens Handen mijn leven rust, dit uur sta ik boven mijn rivier en kijk ik naar de plaats waar ik nu ben”.

Op dit moment keek hij naar de huilende Abū Bakr. “Huil niet Abū Bakr”, drong hij aan, waarna hij zijn preek voortzette:

“O Mensen, niemand is zo onbaatzuchtig en vrijgevig in rijkdom en vriendschap als Abū Bakr. Als ik een vriend onder de mensen zou kiezen, dan zou dit zeker Abū Bakr zijn. Sluit alle deuren van de moskee en hou die van Abū Bakr open .....ik zie een licht zwevend boven zijn deur.....”².

“O mijn metgezellen, ik ben uiteindelijk ook niet meer dan een mens. Het kan zijn dat ik daarom inbreuk heb gemaakt op de rechten van één van jullie. Wiens huid ik pijn heb gedaan, hier is mijn huid! Laat hem komen en zijn recht halen! Degenen op wiens rug ik heb geslagen, hier is mijn rug! Wiens rijkdom ik onbewust heb genomen, hier is mijn rijkdom. Kom en neem je recht!

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4433-4435.

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb as-salāt* (8), ḥadīth 466-467.

O mijn Heer! Ik ben slechts een mens. Als ik een moslim onjuist heb behandeld, heb geslagen of heb vervloekt, doe dat dan een middel tot zuivering, beloning en genade voor hem zijn!”¹.

“O mijn Heer! Als ik een moslim onjuist heb behandeld, doe dat dan een middel voor hem zijn om op de Dag des Oordeels dichter bij U te geraken!”².

De Profeet was bezig met het afscheid nemen van de metgezellen. Na deze woorden trok hij zich uitgeput terug in zijn kamer. Het zou de laatste keer zijn dat hij ooit de gelovigen in het gebed zou leiden. Nadien zou hij nog slechts een laatste keer de kracht vinden om het gebed achter Abū Bakr te verrichten.

Op een maandagmorgen van de 12^e van *Rabi‘ al-Awwal* voelde hij noch een laatste zucht van verlichting. Echter, hij had niet de kracht meer om de metgezellen te vergezellen in het gebed. Hij deed alleen het gordijn tussen zijn deur en de moskee opzij en keek voor de laatste keer naar de menigte gelovigen die schouder aan schouder het *fajr*-gebed verrichtte achter Abū Bakr. Welingenomen met wat hij zag, glimlachte hij. Het was alsof de ziekte voor een moment afwezig was, en plaats had gemaakt voor de tevredenheid door de rechtvaardige gemeenschap van gelovigen hun plicht te zien uitvoeren³. `Ā'isha keek: “De Boodschapper van *Allāh* glimlachte toen hij zag dat de metgezellen het gebed verrichtten. Ik heb hem daarvoor nog nooit zo blij gezien”⁴.

Allāh had de Boodschapper van *Allāh* een grotere zegening gegeven dan welke profeet dan ook. Hij was nog in leven terwijl hij de triomf van zijn missie kon zien. Het Arabische schiereiland was nu gezuiverd van afgoden. Kapotgeslagen en vernietigd door dezelfde mensen die eens voor hen hadden gebeden. Mensen die, nog niet zo lang geleden, gewoon waren om hun eigen dochters levend te begraven, waren nu pilaren van compassie, eigenhandig gevormd door de Profeet, de beste opvoeder. Hij had van hen, letterlijk gezien, wonderen gemaakt.

Diezelfde ochtend beval hij een leger van metgezellen dat hij had voorbereid, maar van wie het vertrek was vertraagd vanwege de ziekte van de Profeet, om erop uit te trekken. De jonge commandant, Usāma ibn Zayd, stelde voor: “Laten we rond het middaguur vertrekken, met de zegening van *Allāh!*”⁵.

1. Ahmad, III, 400

2. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb ad-da'wāt* (80), *ḥadīth* 6361; Dārimi, Muqaddima, 14; Ibn Sa'd, II, 255; Tabari, *Tarīḥ*, III, 191; Halabi, 463-464

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4448; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adhān* (10), *ḥadīth* 680, 754; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-salāt* (4), *ḥadīth* 419; Nasā'i, *Djanā'iz*, 7.

4. Ibn Hishām, IV, 331.

5. Wāqidi, III, 1120.

Later, diezelfde dag droeg de Profeet `Ā'isha op om de zes of zeven *dīnār* die hij nog bij haar had achter gelaten, aan de armen te geven. Niet lang daarna vroeg hij haar of zij dit had gedaan, maar hij kwam erachter dat zij het was vergeten vanwege de zorgen die zij had over zijn gezondheid. Hij vroeg haar het geld en zei: “Mohammed, de Profeet van *Allāh*, acht het niet gepast dat hij zijn Heer ontmoet met deze *dīnār* in zijn hand, zonder ze weg te geven aan de armen”. Vervolgens verdeelde hij het bedrag over vijf families van de *ansār*. “Nu voel ik mij opgelucht”, waarna hij een kort dutje deed¹. Een niet aflatende liefdadigheid!

Voor *aḥl al-bayt* had hij de volgende woorden: “Wees gewaarschuwd, mensen. De vuren laaien op. Beproevingen liggen op de loer, zoals grote groepen mensen in de nacht. Ik heb alleen toegestaan verklaard wat door de *Qur'ān*, het Boek van *Allāh*, is toegestaan, en alleen verboden wat daarin is verboden!

Fāṭima, de dochter van Mohammed, de Boodschapper van *Allāh*! Safiyya! Verricht daden die op de tevredenheid van *Allāh* kunnen rekenen! Ik kan jullie niet redden van Zijn bestraffing (tenzij jullie je aandeel in dienaarschap verrichten)”².

“Wees gewaarschuwd, hou je vast aan het gebed!”, zei de Profeet op diezelfde dag. “Behandel degenen die aan jullie zijn toevertrouwd vriendelijk. Vrees *Allāh*, vanwege hen! Verwaarloos je plicht niet om hen te voeden en te kleden! Spreek op zachte wijze tegen hen!”³.

De Profeet gebruikte zijn *miswāk* om zijn tanden te poetsen en deed dit met veel enthousiasme. “Ik heb de Boodschapper van *Allāh* nog nooit zo mooi zijn *miswāk* zien gebruiken”, merkte `Ā'isha op⁴. De Profeet van *Allāh* had een bak met water naast zich staan. Met enige regelmaat dipte hij zijn hand erin en bevochtigde hij zijn gezicht, en zei: “*Lā ilāha illā Allāh*, de dood is een ware doodsstrijd”⁵.

De Profeet bad op die dag: “O mijn Heer, omgeef mij met Uw Barmhartigheid! Breng mij naar de *Rafīq al-A'īlā*! Omgeef mij met Uw Barmhartigheid, schenk mij Uw genade! Breng mij naar de *Rafīq al-A'īlā*!”⁶.

1. Ahmad, VI, 104; Ibn Sa'd, II, 237-238. Imam Kastalāni zegt hierover: “Als de Boodschapper van *Allāh*, de grootste van alle Profeten, wiens ‘zonden’ in het verleden en de toekomst zijn vergeven, op deze manier denkt, bedenk dan eens hoe de situatie zal zijn van degenen die terugkeren naar hun Heer, terwijl ze inbreuk hebben gemaakt op de rechten van andere moslims, terwijl ze datgene wat niet is toegestaan, zich toe-eigenen en toegestaan achten met hun rijkdom”. - Kastalāni, II, 480-481.

2. Ibn Sa'd, II, 256; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), *ḥadīth* 3527; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-īmān* (1), *ḥadīth* 206.

3. Abū Dāwūd, Adāb, 123-124/5156; Ibn Mādja, Wasāya, 1.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4438.

5. Ibid., *ḥadīth* 4449.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4449; Ahmad, VI, 126.

Op een bepaald moment op de dag, troostte de Profeet zijn terneergeslagen dochter Fāṭima: “Huil niet, mijn liefste, en zeg wanneer ik overlijd: *inna lillāhi wa inna ilayhi rādjī‘ūn* (tot *Allāh* behoren wij en tot *Allāh* zullen wij terugkeren)”¹.

De Profeet gaf een soortgelijke waarschuwing aan de metgezellen, door hen aan de *aya* te herinneren die tijdens de donkerste uren van *Uhud* waren geopenbaard. Dit was gebeurd toen de gelovigen begonnen te denken aan verlies, nadat het gerucht zich verspreidde dat Mohammed zou zijn overleden:

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا² وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ

“En Mohammed is slechts een Boodschapper. Waarlijk, alle Boodschappers vóór hem zijn heengegaan. Zullen jullie dan op jullie schreden terugkeren als hij sterft of wordt gedood? Hij die zich omkeert zal *Allāh* in het geheel geen kwaad kunnen doen. En *Allāh* zal hen die dank betonen (zeker) belonen”².

Djibriel, de engel die altijd de openbaring bracht, kwam die dag en zei: “Vrede en zegeningen zijn met u, o Boodschapper van *Allāh*. Dit is de laatste keer dat ik omwille van u een voet op aarde zal zetten”³.

De woorden die de Profeet eerder die dag had uitgesproken, werden nu langzaam maar zeker realiteit. “De ziel van een Profeet wordt niet genomen, voordat hem zijn plaats in het Paradijs is getoond. Het is aan hem om daarheen te gaan”⁴. Na *Djibriel* verscheen de Engel des Doods. Hij vroeg om toestemming om bij de Profeet te komen. Nadat hij die gekregen had, zei hij: “O Boodschapper van *Allāh*! O Ahmad! *Allāh* heeft mij gezonden met de opdracht om u te gehoorzamen in wat u mij ook opdraagt. Als u wilt, dan zal ik uw ziel nemen, zo niet dan zal ik deze bij u laten”.

Djibriel, die op dat moment nog steeds naast de Boodschapper van *Allāh* stond, zei: “O Boodschapper van *Allāh*, *Allāh* mist u”. De Profeet zei tegen de Engel des Doods toen die nog steeds op een antwoord wachtte: “Datgene wat bij *Allāh* is, is beter en is duurzamer. Dus, o Engel des Doods, doe wat je bevolen hebt om te doen; neem mijn ziel!”⁵.

Voor de laatste keer dipte de Profeet zijn hand in het water en bevochtigde zijn gezicht. Hij was nu begonnen met het betreden van de weg

1. Ibn Sa’d, II, 312.

2. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), *aya* 144.

3. Ibn Sa’d, II, 259.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4437, 4463; Ahmad, VI, 89

5. Ibn Sa’d, II, 259; Haythami, IX, 34-35; Balādzuri, I, 565.

die zou leiden tot de hereniging. Eindelijk, na een leven lang verlangen naar *Allāh*. Hij sprak de woorden van *tauḥīd* en hij zei: “O mijn Heer, *Rafīq al-A‘lā!* *Rafīq al-A‘lā!*”. Daarna gaf zijn pure ziel zich over. De hand waarmee hij zijn gezicht had bevochtigd, zakte langzaam naar beneden en kwam in het water terecht.¹ De *aya* die jaren voordien was geopenbaard, was nu uitgekomen:

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ

“Jij zal waarlijk sterven en zij (zullen) óók (sterven)”².

O *Allāh*, zegen onze Profeet Mohammed ‘Mustafa’, zijn nageslacht en zijn metgezellen! Geef onze *salām* aan hen en geef dit weer als een eeuwige smeekbede.

De familieleden van de Profeet waren overweldigd van verdriet op het moment dat hij overleed. Ondertussen hoorden zij een bemoedigende stem die hen troostte, hoewel ze niemand zagen spreken: “Moge *Allāh*’s vrede en zegeningen met jullie zijn”, zei de stem.

Nadat de *ahl al-bayt* op dezelfde manier hadden gereageerd, hoorden zij de stem weer. Dit keer reciteerde die de *aya*:

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ

“Elke ziel zal de dood ondergaan. En voorzeker zullen jullie op de Dag van de Opstanding jullie beloning ten volle betaald krijgen. Wie dan van het Vuur wordt verwijderd en het Paradijs wordt binnengelaten, heeft inderdaad zijn doel bereikt. Het leven van deze wereld is slecht een middel tot zelfbedrog”³.

De stem vervolgde met troostende woorden: “Weet dat er troost komt van *Allāh* voor iedere ramp die plaatsvindt, dat er voor iedere overledene een opvolger is en dat alles terugkomt wat is weggegaan. Hou je vast aan *Allāh* en verwacht wat je van Hem verwacht. Degene die waarlijk getroffen is, is degene die is beroofd van de beloningen (in het Hiernamaals). Moge *Allāh*’s vrede en zegeningen met jullie zijn”⁴.

Ibn ‘Umar heeft gezegd: “De volledige *ahl al-bayt*, iedereen in de moskee en degenen op straat, hoorden deze stem”⁵. Ali heeft gezegd dat het de stem van Khidr is geweest⁶. Fāṭima was zo overmand door verdriet vanwege het overlijden van haar vader, dat ze zei: “De ramp die over mij is uitgestort met

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4449.

2. *Qur’ān: sūra Az-Zumar* (39), *aya* 30.

3. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), *aya* 185.

4. Ibn Sa’d, II, 259.

5. Balādzuri, I, 564.

6. Ibn Sa’d, II, 260.

het vertrek van de Profeet van *Allāh* is zo groot dat, als zij over het daglicht zou zijn uitgestort, haar gloed alles zwart zou maken”.¹ In de zes maanden die Fâṭima na de Profeet heeft geleefd, is zij niet meer lachend gezien².

Na een ernstig ziekbed, dat dertien dagen duurde vanaf het moment dat hij terug in Medina was, openden de poorten van de horizon zich op maandag 12 *Rabî‘ al-‘Awwal*, in het elfde jaar na de *hidjra* (8 juni 632) voor de Profeet. Hij trad deze binnen en werd herenigd met de Grootste Vriend van alle Vrienden, *Allāh*.

Hoewel de metgezellen niet volledig vat hadden op hun emoties, voelde de situatie aan alsof de essentie van het leven was vertrokken. Bilaal El-Habashi, de *mu‘addzin* van de Profeet, kon na die dag de *adzaan* niet meer met die prachtige stem verrichten. Wanneer de metgezellen erop stonden dat Bilaal de *adzaan* zou verrichten, en Bilaal daartoe aanstalten maakte, zag hij plotseling weer dat de Profeet zich niet op zijn gebruikelijke plek bevond: voor in de moskee. Hij verstijfde dan en keerde zich om, omdat hij niet meer in staat was de *adzaan* te doen. In de hoop dat dat zijn hart tot rust zou brengen, verhuisde hij later van Medina naar Damascus. Enige tijd later zag hij de Boodschapper van *Allāh* in zijn droom: “Hoe lang moet deze scheiding duren, o Bilaal?”, zei de Profeet tegen Bilaal. “Is het geen tijd dat je me komt bezoeken?”.

Bilaal werd plotseling bedroefd wakker. Hij vertrok direct om het graf van de Profeet in Medina te bezoeken. Net op het moment dat hij bij het graf hilde, zag hij Hasan en Hussayn aankomen. Blij de kleinkinderen van de Profeet te zien, omhelsde Bilaal hen. “We zouden heel graag willen horen hoe jij de *adzaan* doet, Bilaal”, zeiden ze tegen hem. Vanwege hun wens, gaf Bilaal toe. Zijn *adzaan* schokte Medina. Toen hij bij het gedeelte kwam ‘*ashhadu anna Mohammedar rasūlu Allāh*’, kwamen alle mannen en vrouwen de straat op en begaven zij zich naar de moskee. Zij dachten dat de Profeet weer tot leven was gekomen. Na het overlijden van de Profeet, is er nooit een dag geweest waarop de inwoners van Medina meer hebben gehuild³.

Anas ibn Malik zei: “Ik heb geen dag gezien die meer verlicht en mooier was dan de dag dat de Boodschapper van *Allāh* en Abū Bakr in Medina aankwamen. Ik heb ook de dag gezien dat de Boodschapper van *Allāh* overleed. Ik heb geen dag gezien die donkerder en droeviger was dan die dag. Ieder licht brandde toen de Boodschapper van *Allāh* in Medina aankwam, en

1. Diyārbakri, II, 173.

2. Kāmil Mīras, *Tecrīd Tercemesi*, XI, 25-26.

3. Ibn Athīr, *Usd‘ul-Ghāba*, I, 244-245; Dhahabi, *Siyar*, I, 357-358.

ieder licht ging uit toen hij overleed. We begroeven zijn lichaam, hoewel we nauwelijks konden bevatten dat hij daadwerkelijk was overleden”¹.

Alle problemen en beproevingen die de moslims daarna nog ondergingen, betekenden niets meer. De Profeet heeft gezegd: “De moslims die worden getroffen door wat voor een soort probleem dan ook, dienen na te denken over en troost te vinden in de beproevingen die zij kregen die mijn overlijden hebben meegemaakt en zij dienen geduldig te blijven”².

De Profeet heeft ook gezegd: “Mijn gezondheid is van nut voor jou: jij praat met mij en ik praat met jou. Ook mijn overlijden is van nu voor jou: jouw daden worden aan mij voorgelegd. Indien ik goede daden zie, dan dan dank ik *Allāh* ervoor, en indien ik slechte daden zie, dan vraag ik *Allāh* om vergiffenis”³.

Vanwege een overlevering van `Ā'isha weten we dat de Profeet zijn laatste momenten benutte om *Allāh* te prijzen, berouw te tonen en te danken. Hij herhaalde constant: “*Subḥān Allāhi wa biḥamdihi, astaghfir Allāh wa atūbu ilayh* (Geprezen zij *Allāh* en ik dank Hem. Ik vraag Hem om vergiffenis en ik heb berouw over mijn zonden”⁴.

De Profeet had een goddelijk teken tussen zijn schouderbladen, dat getuigde van zijn Profeetschap. Vele metgezellen verlangden er in hun leven naar om het te kunnen kussen. Nadat de Profeet was overleden was er niets aan hem veranderd, waardoor ze begonnen te twijfelen of hij wel daadwerkelijk was overleden. Asma bint Umays, een familielid van de Profeet, zocht vervolgens naar het zegel van het profeetschap op zijn rug. Toen zij opmerkte dat het verdwenen was, waren de metgezellen er uiteindelijk van overtuigd dat de Profeet aan zijn laatste reis was begonnen⁵.

De Profeet liet geen munt of dirham achter, noch een slaaf. Zijn nalatenschap bestond slechts uit een witte ezel die hij bereed, een wapen en wat land bij *Khaybar* en *Fadak*. Dit land had hij al aan reizigers in bruikleen gegeven⁶.

De Boodschapper van *Allāh* overleed op maandag en werd de volgende dag begraven. De metgezellen verrichtten het begrafenisgebed individueel; geen enkele Imâm leidde de gemeenschap. Sommige metgezellen suggereerden dat de Profeet naast de *minbar* van de moskee diende te worden begraven, anderen dachten dat de *Baqi`* begraafplaats een betere

1. Ahmad, III, 221, 268, 287; Tirmidzi, Manâqib, 1/3618; Darimi, Muqaddima, 14.

2. *Muwatta`*, Djana`iz, 41; Darimi, Muqaddima, 14.

3. Haythami, IX, 24.

4. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-adzān* (10), ḥadīth 794, 817; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-salāt* (4), ḥadīth 484; Ahmad, I, 393; Ibn Sa`d, II, 192

5. Ibn Sa`d, II, 272; Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, V, 231.

6. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), ḥadīth 4461.

plek zou zijn. De discussie werd uiteindelijk beëindigd door Abū Bakr die zei: “Ik hoorde de Boodschapper van *Allāh* zeggen: “Iedere Profeet wordt begraven op de plek waar hij overleden is””. En dus begonnen ze te graven op de plek waar hij zijn laatste adem had uitgeblazen¹.

Toen de metgezellen zich gereed maakten om het lichaam van de Profeet te wassen, probeerden zij zijn shirt uit te trekken. Echter, zij werden opgeschrikt, gedwarsboomd door een plotselinge stem, die hun beval om het shirt niet uit te trekken. En dus wasten ze hem zonder zijn shirt te verwijderen².

Abdullah ibn Mas‘ūd levert het volgende over: “Onze geliefde Boodschapper van *Allāh* had ons een maand van tevoren geïnformeerd over zijn dood. “Wie zou het begrafenisgebed voor u leiden, o Boodschapper van *Allāh*”, vroegen wij met tranen in onze ogen. Ook de Boodschapper van *Allāh* kreeg tranen in zijn ogen en zei: “Wees sterk, moge *Allāh* genade met jullie allen hebben. Moge *Allāh* jullie met goedheid overspoelen omwille van Zijn Profeet! Nadat jullie mij gewassen hebben en mij de lijkwade hebben aangedaan, leg mij dan daar neer op een matras, naast mijn graf in dit huis. Ga dan voor enkele momenten de kamer uit. Mijn vrienden *Djibriel* en *Mikaïl* zullen het gebed voor mij verrichten, vervolgens zullen *Israfil* en de Engel des Doods, met een leger aan engelen aan hun zijde, het gebed verrichten. Betreed daarna de kamer in groepen, verricht het gebed voor mij en doe je smeekbedes. Maar stoor mij niet door mij te prijzen, te gillen of te schreeuwen.

Laat de mannelijke familieleden als eersten het gebed voor mij doen, en daarna de vrouwen. Jullie kunnen daarna komen. Geef mijn groet aan mijn metgezellen die hier niet aanwezig zijn. Groet iedereen die mij volgt in deze religie tot aan het Laatste Uur!”³.

Alles werd in overeenstemming met de wil van de Profeet uitgevoerd. ‘Ālī verklaarde: “Laat niemand twifelen doordat hij zag dat er geen Imâm was die het begrafenisgebed van de Profeet leidde. Hij is jullie Imâm terwijl hij dood is, zoals hij ook was toen hij leefde!”.

Vervolgens stond hij bij het lichaam van de Profeet en zei: “Moge *Allāh*’s vrede en zegeningen met u zijn, o Boodschapper van *Allāh*! O *Allāh*! Wij getuigen dat hij datgene doorgegeven heeft wat U aan hem heeft geopenbaard, dat hij zijn *umma* adviseerde en dat hij op Uw weg heeft gevochten totdat

1. Qāḍī Iyād zegt: “Er is geen schijntje twijfel over het feit dat de plek waar de Profeet van *Allāh* ligt, het edelste stukje land op aarde is”. - *Shifā*, II, 96. Imam Busfīri zegt een soortgelijk iets: “Er is geen betere geur dan die van de aarde waar het heilige lichaam van de Profeet ligt. Degene die het geroken en gekust heeft, is een gelukkige man!” - *Qasīda al-Burda*, Bayt no: 58.

2. *Muwatta*, *Djanā’iz*, 27; Ahmad, VI, 267.

3. Haythami, IX, 25; Ibn Sa’d, ii, 256-257.

U Uw religie deed zegevieren en Uw belofte waarmaakte! O *Allāh*! Doe ons behoren tot hen die hem volgen in wat U aan hem heeft geopenbaard! Doe ons na hem standvastig zijn op dit pad! Herenig ons met hem!”

Op het moment dat hij de smeekbedes verrichtte, was er een zacht zoemend ‘*amīn*’ te horen in de menigte van de gelovigen¹.

Wat een eer voor de aarde om de edelste van de schepping in haar boezem te mogen houden!

Nu de religie was vervolmaakt en alle metgezellen bij *Allāh* getuigden dat hij zijn plicht om datgene wat hij geopenbaard had gekregen had verkondigd, had voltooid, kon de Profeet het eeuwige Rijk binnengaan. Nu wacht hij op zijn *umma* op de vlakte van de wederopstanding, op de *sirāt* bij de *Kauthar*.

De Profeet had de wereld met zijn komst geëerd op een maandag, de twaalfde van *Rabi‘ al-‘Awwal*. Hij verkreeg het profeetschap eveneens op een maandag, wederom in die maand. Abū Qatāda verhaalt: “De Boodschapper van *Allāh* werd gevraagd over het vasten op maandag: “Dat is de dag waarop ik ben geboren en de dag waarop ik als Profeet ben gezonden”, antwoordde hij”².

Maandag twaalf *Rabi‘ al-‘Awwal* was ook de dag dat hij Medina binnenging en de basis legde voor de islamitische soevereiniteit die tot het Laatste Uur zou duren. Het zou uiteindelijk ook op maandag twaalf *Rabi‘ al-‘Awwal* zijn dat hij deze wereld verliet, vooruitlopend op zijn *umma* om voor hen voorspraak, bemiddeling te verkrijgen.

De dichter Aziz Mahmud Huday schreef de volgende verzen om het ontbreken van loyaliteit aan de wereld te beschrijven:

“Waarom verwacht men loyaliteit: jij bent de verleidelijke wereld, nietwaar?”

De wereld heeft Mohammed Mustafa meegenomen, nietwaar?”

2. Een verdriet dat het gehele universum opslokt

Na het overlijden van de Profeet jammerde Fâtima en sprak zij met betrouwe ogen: “Mijn dierbare vader, voor wie niemand geliefder is dan zijn Heer. Mijn geliefde vader, die ingegaan is op de uitnodiging van zijn Heer! Mijn geliefde vader, wiens rang in het Paradijs *Firdaus* is. Mijn geliefde vader, wiens overlijden door *Djibriel* is gemeld”.

1. Ibn Sa‘d, II, 291.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb as-siyām* (13), *ḥadīth* 1162.

Na het begraven van de Profeet zei ze tegen Anas: “Hoe hebben jullie het over jullie hart verkregen om aarde op de Boodschapper van *Allāh* te gooien?”¹. Uit respect antwoordde Anas niet, maar de sombere blik in zijn ogen zei: “Nee Fâtima, we konden dat niet over ons hart verkrijgen, maar onze harten dwongen ons vanwege de opdracht van de Profeet”².

De metgezellen zaten opeengepakt te rouwen in de moskee, toen zij onderbroken werden door de stem van ‘Umar: “Laat mij niet horen dat iemand zegt dat Mohammed dood is”, riep hij met een hopeloosheid en boosheid in zijn stem. “Degene die dat wel doet, onthoofd ik met mijn zwaard! De Boodschapper van *Allāh* is net als *Mūsā* flauwgevallen”. Hij vervolgde zijn toespraak zo langdurig dat zijn mond begon te schuimen.

Direct nadat Abū Bakr het trieste nieuws had gehoord stapte hij op zijn paard en reed in galop naar de moskee in Medina. Het eerste wat hij deed was het ontbloten van het gezicht van de Profeet. Hij huilde en kuste de Profeet op zijn voorhoofd. Vervolgens zei hij: “Bij *Allāh*, de Boodschapper van *Allāh* is overleden. Wij behoren tot Hem en tot Hem zullen wij terugkeren. Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd! Ik beloof dat *Allāh* u niet twee maal de pijn van de dood zal laten proeven. U bent een keer gestorven en u heeft nu de voorbestemde dood achter de rug. Voor u zal er geen dood meer zijn, o mijn geliefde Profeet”.

Hij boog zich weer voorover en kuste de Profeet nog een aantal keren op zijn voorhoofd. Daarna hief hij zijn hoofd en zei hij: “O mijn geliefde vriend”, om de Profeet vervolgens nog een aantal keer op zijn voorhoofd te kussen. “U bent even mooi nu u dood bent als toen u leefde. Zowel uw leven als uw dood zijn prachtig”. Vervolgens bedekte hij het gezicht van de Profeet weer en liep de moskee in.

‘Umar was ondertussen nog bezig met zijn verhitte toespraak, waarbij hij de gelovigen aanspoorde om te ontkennen dat de Profeet daadwerkelijk was overleden. “Het is tijd dat je gaat zitten, ‘Umar”, zei Abū Bakr tegen hem. Maar vanwege de vele onuitroeibare gevoelens van verdriet had ‘Umar totaal niet de intentie om te gaan zitten. Pas nadat Abū Bakr zijn advies een aantal keer had herhaald, herpakte de imposante man zich en zat hij neer. Abū Bakr begon te spreken tot de menigte:

“*Allāh* heeft Zijn Profeet geïnformeerd over de aanstaande dood toen hij nog leefde. Hij heeft ook jullie allen geïnformeerd over zijn dood. Vertel aan degenen die Mohammed aanbidden, dat hij is overleden. Vertel tegen hen die *Allāh* aanbidden, dat *Allāh* Eeuwig en onsterfelijk is! *Allāh* zegt:

1. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4462; Dārīmi, Muqaddima, 14.

2. *Kāmil Mīras, Tecrīd Tercemesi*, XI, 25.

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ

“En Mohammed is niet anders dan een Boodschapper. Waarlijk alle Boodschappers vóór hem zijn heengegaan. Zullen jullie dan op jullie schreden terugkeren als hij sterft of wordt gedood ? Hij die zich omkeert zal *Allāh* in het geheel geen kwaad kunnen doen. En *Allāh* zal hen die dank betonen (zeker) belonen”¹.

Nadat de mensen waren herinnerd aan deze *aya*, begon men langzaam in te zien dat de Profeet daadwerkelijk was overleden. Ze waren echter zo verbijsterd toen ze Abū Bakr de *aya* hoorde reciteren, dat ze geen idee hadden dat deze *aya* al veel langer geleden was geopenbaard. “Bij *Allāh*”, bekende ‘Umar later, “het was alsof ik het vers tot aan die dag nog nooit had gehoord. Toen ik het van Abū Bakr hoorde, was ik doodsbang. Ik kon niet meer op mijn voeten staan; mijn knieën waren week en ik zakte daar ineen”².

Niet lang na de indringende toespraak van Abū Bakr, haastte ‘Umar zich naar het lichaam van de Profeet, boog zich voorover en kuste hem op zijn voorhoofd. De tranen sprongen hem nog een keer in de ogen en hij zei: “Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*. De dadelstronk waartegen u leunde begon te huilen omdat zij van u werd gescheiden, en zij werd alleen stil toen u uw hand erop legde. Echter, uw vriend past het meer om te huilen en te rouwen vanwege de scheiding met u! Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*! Uw Heer heeft gezegd:

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

“Wie de Boodschapper gehoorzaamt, gehoorzaamt inderdaad *Allāh* [...]”³.

Hij plaatst het gehoorzamen van U op eenzelfde niveau als Hem gehoorzamen en daarmee heeft hij uw rang verhoogt tot de hoogste rang! Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*. Hoewel u als laatste Profeet bent gezonden, heeft *Allāh* uw rang tot de hoogste verheven door een eed van trouw van alle voorgaande Profeten,⁴ en heeft Hij hun opgedragen om in u te geloven en u te helpen!

1. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), *aya* 144.

2. Ibn Sa’d, II, 266-272; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-maghāzī* (64), *ḥadīth* 4453; Haythami, IX, 32; Abdurrazzāq, V, 436.

3. *Qur’ān: sūra An-Nisā’* (4), *aya* 80.

4. *Qur’ān: sūra Āl ‘Imrān* (3), *aya* 81.

Moge mijn ouders voor u worden opgeofferd, o Boodschapper van *Allāh*! Het verlangen bij u te zijn zal voor de bewoners van het Hellevuur alleen maar toenemen als zij worden gestraft, zij zullen zeggen:

يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ

[...] "O, hadden wij maar *Allāh* en Zijn Boodschapper gehoorzaamd!"¹.

Hij heeft u in Zijn Aangezicht tot de allerhoogste rang verheven!"².

Umm Salama had treurige herinneringen aan die dag: "We verzamelden ons rondom de Boodschapper van *Allāh* en we huilden de dag dat hij overleed. Zijn prachtige lichaam lag nog steeds in ons huis en we troostten onszelf door naar hem te kijken. Toen we in de morgen de sleutels hoorden jammerden we; zo ook de gemeenschap in de moskee. Medina schudde vanwege het geluid van het eensgezinde gehuil, met name toen we Bilaal hoorden huilen toen hij de *adzaan* verrichtte. Toen hij bij het gedeelte *ashadu anna Mohammedar-Rasūlu Allāh* kwam, werd ons verdriet alleen maar groter. Toen de mensen zich in de richting van het graf begaven, deden we de deur voor hen dicht. Die dag was zo pijnlijk! Wanneer wij later een andere beproeving ondergingen, dan dachten wij aan de pijn die we hadden gevoeld op de dag dat de Boodschapper van *Allāh* overleed, ten gevolge waarvan we de andere beproeving niet meer als zodanig ervoeren"³.

Aangezien zij van niets meer hielden dan van de Profeet was het overlijden van de Profeet voor de metgezellender kwellender dan wat dan ook. Er waren vele metgezellen die niet meer wilden leven in een leven zonder de Profeet. Ze wilden niet meer leven in een wereld waarvan ze wisten dat hun ogen de Profeet niet meer zouden zien, en waarvan ze wisten dat hun ogen de Profeet nooit meer zouden zien spreken. De Profeet heeft deze situatie in een *ḥadīth* voorspeld: "Bij *Allāh* in Wiens Hand de Macht over het leven van Mohammed rust, er zal een dag komen waarop jullie mij niet meer kunnen zien. Mij zien zal jullie dan geliefder en waardevoller zijn dan een blik op jullie familie of op jullie eigendom"⁴.

Ze zien uit naar de rest van hun bestaan, anticiperend op de dag dat zij weer zouden worden herenigd met de Profeet van *Allāh* en om zijn gezicht eeuwig te kunnen aanschouwen. 'Uthmān legt uit: "Als er een persoon onder de metgezellen was die meer om het overlijden van de Boodschapper treurde, dan was ik het. Uiteraard treurden anderen ook. Terwijl ik in de schaduw van een muur zat, kwam 'Umar kennelijk voorbij lopen en hij

1. *Qur'ān: sūra Al-Aḥzāb* (33), aya 66.

2. Kastalāni, II, 492.

3. Ibn Kathīr, *al-Bidāya*, V, 256.

4. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb al-faḍā'il* (43), *ḥadīth* 2364; *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-manāqib* (61), *ḥadīth* 3587-3589.

begroette mij. Ik zag dit niet, laat staan dat ik hem voorbij zag lopen. Het bleek dat ‘Umar later naar Abū Bakr ging en zei: “Ik liep net langs ‘Uthmān en ik groette hem, maar hij groette mij niet terug. Hoe bizar is dat?” Ik zag dat zij later weer langskwamen. Ze groetten mij, waarna Abū Bakr vroeg: “Jouw broeder ‘Umar vertelde mij dat hij jou begroette, maar dat jij niet reageerde. Wat is de reden hiervan?”. “Ik heb zoiets niet gedaan”, antwoordde ik. ‘Umar reageerde onmiddellijk: “Bij *Allāh*, dat deed je wel!”. “Bij *Allāh*, ik was mij er niet van bewust dat je langs liep, noch dat je mij begroette!”, zei ik. “‘Uthmān spreekt de waarheid”, concludeerde Abū Bakr”¹.

Kort nadat de Profeet was overleden, stelde Abū Bakr aan ‘Umar voor om Umm Ayman te bezoeken, aangezien de Profeet dit gedurende zijn leven ook deed. En dus begaven de twee zich op weg. Toen Umm Ayman ze zag, brak ze in tranen uit. “Waarom huil je?”, vroegen zij. “Weet je dan niet dat de zegeningen die *Allāh* voor de Profeet heeft voorbereid beter zijn dan die voor de gehele wereld?”. “Ik huil niet daarom”, antwoordde ze. “Natuurlijk weet ik dat de zegeningen van *Allāh* voor de Profeet beter zijn dan die voor de wereld. Ik huil omdat de openbaringen tot een einde zijn gekomen”. Haar overwegingen emotioneerden Abū Bakr en ‘Umar dermate heftig dat ook zij begonnen te huilen².

Jaren later, toen ‘Umar door de straten patrouilleerde, zag hij een kaars in een huis branden. Toen hij dichtbij kwam, zag hij een oude vrouw binnen zitten en wol spinnen. Tegelijkertijd reciteerde zij een gedicht voor zichzelf. “Moge de vrede van de rechtschapenen over Mohammed zijn. Laat iedere ziel bidden voor uw genade, o Mohammed. U was gewoon om in de nacht te bidden, en in de ochtend te huilen. De dood bereikt ons allemaal, dag voor dag komt zij dichterbij. Kon ik maar zeggen: de woonplaats in het Hiernamaals zal me met jou herenigen!”.

‘Umar ging zitten en hilde een tijdje. Daarna klopte hij op de deur. “Wie is het?”, vroeg de oude vrouw. “Het is ‘Umar ibn al-Khattāb”. “Wat doet ‘Umar hier op dit tijdstip, wat wil hij van mij?”, vroeg de vrouw licht geïrriteerd. “Vanwege uw liefde voor *Allāh*, alstublieft doe de deur open, wees niet bang!”, smeekte ‘Umar. Daarop opende zij de deur op een kier. “Reciteer voor mij het gedicht dat u zojuist reciteerde”, drong hij aan, waarna zij begon.

Net voordat ze bij de laatste regel was, onderbrak ‘Umar haar en zei: “Ik smeeek je om mij ook toe te voegen”. Daarna veranderde ze de laatste regel van haar gedicht: “Kon ik maar zeggen: de woonplaats in het Hiernamaals

1. Ahmad, I, 6.

2. *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb faḍā'il al-as-ṣaḥāba raḍī Allāh ta'āla 'anhum* (44), ḥadīth 2454.

zal me met jou en ‘Umar herenigen! O *Allāh*, de Vergever, heb genade met ‘Umar”. Daarna vertrok ‘Umar tevreden¹.

Anas zei: “Er gaat geen nacht voorbij dat ik mijn geliefde niet in mijn droom zie, en dan huil ik”².

De metgezellen waren gewoon om over de Profeet te spreken met termen als *habībī* (mijn geliefde) of *khalīlī* (mijn beste vriend). Het zijn termen die zij gebruikten om aan te tonen hoeveel ze van hem hielden³.

Door het onophoudelijk verrichten van de *salāt as-salām* voor de Profeet van *Allāh* lieten zij zien hoe sterk hun liefde en gehechtheid aan de Profeet was. Echter, het gedenken van de Profeet beperkte zich niet alleen hiertoe. Hun onbuigzame naleving van zijn pad, het houden aan zijn *sunna* en het voortdurend aanhalen van zijn *aḥadīth* op de momenten dat het kon: het waren allemaal middelen die de nagedachtenis voor hen levend hielden.

Abū Dzarr zegt: “Ik zweer bij *Allāh* dat de Boodschapper ons in zo’n staat achterliet toen hij ons verliet voor het Hiernamaals, dat zelfs het flapperen van de vleugels van een vogel in de lucht ons herinnerde aan een van zijn uitspraken. Aangezien hij heeft gezegd: “Wat jullie ook dichter bij het Paradijs brengt en jullie afhoudt van de Hel, het is allemaal duidelijk geworden”⁴.

Het is een verplichting in de islam dat alle moslims van de Profeet Mohammed houden, meer dan van wat en wie dan ook in de wereld. En eveneens dat zij de voorkeur geven aan zijn geboden en verboden boven hun eigen verlangens. Het is een verplichting dat zij zich onvoorwaardelijk overgeven aan al zijn woorden en daden.

1. Ali al-Muttaqī, XII, 562/35762.

2. Ibn Sa’d, VII, 20.

3. *Ṣaḥīḥ Al-Bukhārī, kitāb al-tahaddjud* (19), *ḥadīth* 1178; *kitāb as-saum* (30), *ḥadīth* 1981; *Ṣaḥīḥ Muslim, kitāb Salāt al-musāfirīn wa qaṣrahā* (6), *ḥadīth* 721-722; Ibn Mādja, *Sadaqāt*, 10; Dārimī, *Saum*, 38; Ahmad, V, 159; Ibn Sa’d, IV, 229.

4. Ahmad, V, 153, 162; Haythami, VIII, 263.

Hoofdstuk 23 Uswat al-Hasana

1. Het uitstekende voorbeeld

Van de gehele schepping zijn alleen de mensen in staat om een gedeelte van de goddelijke namen van *Allāh* te begrijpen. Maar *Allāh* heeft de mens ook de mogelijkheid gegeven om goed van kwaad te onderscheiden. Het doel van religie is om alle negatieve zaken van het menselijke wezen te minimaliseren tot op het niveau waarop ze zo goed als vernietigd zijn, en om de spirituele potentie tot grote hoogten te doen stijgen.

Teneinde dit te bereiken heeft de mens een voorbeeld nodig dat hij kan volgen; een uitstekend voorbeeld. Een van de onderliggende wijsheden achter het zenden van Profeten, bevindt zich in het feit dat zij als een levend voorbeeld fungeren voor de mensen. *Allāh* verklaart:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ

“Wij zonden geen Boodschapper of hij diende gehoorzaamd te worden, met *Allāh*'s toestemming. [...]”¹.

Deze kwaliteiten zijn terug te zien bij de Profeet, zoals ook door *Allāh* verklaart:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

“Jullie hebben waarlijk een uitstekend voorbeeld in de Profeet van *Allāh* voor wie hoopt op *Allāh* en de laatste Dag en die *Allāh* vaak gedenkt”².

Er is geen andere man, laat staan een Profeet, van wie het gehele leven in ieder detail is bijgehouden. De woorden, daden en gevoelens van Profeet Mohammed zijn van moment tot moment vastgelegd, en vormen een toonbeeld in de geschiedenis. In de *Qur'ān* staat:

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

“En jij hebt waarlijk een geweldig karakter”³.

Zelfs als men afgaat op de eigenschappen die voor de mens zijn te begrijpen, vormt het karakter van Profeet Mohammed de top van het menselijk gedrag. *Allāh* heeft hem tot een uitstekend voorbeeld, een superieur ideaal voor de gehele mensheid gemaakt. Daarom deed *Allāh* hem

1. *Qur'ān: sūra An-Nisā'* (4), aya 64.

2. *Qur'ān: sūra Al-Aḥzāb* (33), aya 21.

3. *Qur'ān: sūra Al-Qalam* (68), aya 4.

zijn levensreis beginnen als een kwetsbare wees, om vervolgens door ieder stadium in het leven te groeien, totdat hij de hoogste rang van macht en autoriteit had verkreegen: als Profeet en als staatsman. Zo kan iedereen in hem een uitstekend voorbeeld zien qua gedrag, ongeacht op welke trede hij van de sociale ladder staat. Zo voorziet de Profeet iedereen van een voorbeeld naar zijn eigen mogelijkheden, een voorbeeld dat alleen maar te bereiken is als men van hem houdt en zijn spirituele perfectie probeert te implementeren.

De Profeet was zowel het hoofd van een religie als van een staat. Hij is een voorbeeld voor hen die de tuinen van goddelijke liefde willen betreden, vanwege niet minder dan zijn dankbaarheid en zijn bescheidenheid toen de zegeningen van *Allāh* overvloedig werden. Evenals hij een voorbeeld in zijn geduld en zijn vertrouwen in *Allāh* is in moeilijke tijden. Hij is ook een voorbeeld in zijn vrijgevigheid en zijn afzien van de oorlogsbuit geweest. Hij is een voorbeeld vanwege zijn compassie voor zijn familie, voor slaven, zwakkeren en verdwaalde mensen, maar nog meer vanwege zijn grootmoedigheid en mildheid jegens de schuldigen.

Indien je rijk bent, overpeins dan de bescheidenheid en de vrijgevigheid die de Profeet tentoon spreidde toen hij soeverein regeerde over geheel Arabië en de harten van de Arabische elite had gewonnen. Indien je zwak bent, kijk dan naar de Profeet toen hij in Mekka de meest verschrikkelijke zaken onderging vanwege de onderdrukkende afgodendienaren. Indien je overwint, bespiegel dan de moed en de onderwerping van de Profeet die de vijanden versloeg bij de veldslagen bij *Badr* en *Hunayn*. Echter, indien je wordt verslagen - moge *Allāh* het verhoeden - herinner je dan hoe de Profeet geduldig en moedig tussen de gewonde en gesneuvelde metgezellen liep tijdens de Slag bij *Uhud*, terwijl hij zich volledig had overgeven aan de wil van *Allāh*.

Indien je een leraar bent, denk dan aan de delicate, gevoelige en affectieve wijze waarop de Profeet de parels van zijn hart onderwees aan de studenten van de *Şuffa*, in de *Masjid an-Nabawī*. Als je een student bent, stel je dan de Profeet voor zittend voor *Djibriel* op het moment van de openbaring, oplettend, gemotiveerd en met respect. Indien je een prediker bent of oproept tot het goede, luister dan naar de stem van de Profeet, naar hoe hij de wijsheid van zijn hart overbracht op zijn metgezellen in de moskee. Indien je hulpeloos bent in je verlangen om de Waarheid te beschermen, over te dragen en te laten zegevieren, neem dan een voorbeeld aan de wijze waarop de Profeet de Waarheid overbracht aan de onwetenden en aan de wijze waarop hij hen tot de leiding opriep in de tijd dat hij in Mekka was verstoken van alle hulp.

Indien je de verdediging van de vijand hebt gebroken, en het kwaad hebt vernietigd om de Waarheid te verkondigen, beeld je dan in hoe de Profeet, op de dag van de overwinning, Mekka nederig en dankbaar op een kameel binnentrok, om vervolgens te prosterneren hoewel hij een overwinnende bevelhebber was. Indien je landgoederen bezit en je bepaalde activiteiten wil opzetten, trek dan de lessen uit het leven van de Profeet, die degenen met de meeste kwaliteiten aanstelde om het land op de beste wijze te laten herleven en te beheren, zoals het geval was bij de verdeling van de stukken grond van *Banû Nadîr*, *Khaybar* en *Fadak*.

Indien je alleen bent, denk dan aan de zoon van ‘Abdullah en ‘Amina, hun geliefde, onschuldige wees. Indien je een tiener bent, denk dan goed na over de jeugd van de toen toekomstige Profeet, een herder over de schapen van Abū Tālib in Mekka. Indien je een handelaar bent en er met de goederen op uit getrokken bent, overdenk dan de integriteit van de grootse man die met de karavaan mee, ooit naar Yemen en Damascus trok. Indien je een rechter bent, haal dan zijn rechtvaardigheid en voorzichtige optreden voor ogen toen hij de Zwarte Steen terugplaatste, toen de Mekkaanse elite elkaar naar de keel vloog. Wend je blik vervolgens op de geschiedenis en naar de Profeet in Medina in de *Masjid an-Nabawî*, toen hij zijn oordeel gaf met de grootst mogelijke rechtvaardigheid welke denkbaar was tussen de door armoede getroffen en de rijken.

Indien je een echtgenoot of echtgenote bent, denk dan aan de diepe gevoelens van liefde en compassie van de geliefde echtgenoot van Khadīdja en `Ā'isha. Indien je kinderen hebt, leer dan van de affectieve manier van opvoeden van de vader van Fāṭima en van de grootvader van Hasan en Husayn.

Wie je ook bent en in welke situatie je je ook bevindt, je zal in Mohammed een perfect voorbeeld zien, en een prachtige leider voor alle tijden en alle plaatsen. Hij vervulde zijn opdracht zo goed, dat hij fouten corrigeerde aan de hand van zijn *sunna*. Hij zette dingen recht en compenseerde voor alle verloren energie. Indien men zijn leiding volgt, dan zal men gevrijwaard worden van alle tegenslagen en zal men de poorten van het geluk vinden.

Indien jij jezelf wil behoeden een slaaf te worden van materie en jij een spiritueel leven ambieert, neem dan een voorbeeld aan Bilaal, Yāsir en Thaubân: zij werden allemaal naar de Profeet gebracht. Word een betrouwbaar persoon vanuit dit gezelschap, opdat je een ontvankelijk hart krijgt. Onthou dat door de rechtgeleiding en in het gezelschap vertoevend van de Profeet, mensen van onwetendheid in betrouwbare voorbeelden veranderden. Zelfs Qitmîr, de hond van *aṣḥāb al-kahf* (de jongeren van de

grot), kreeg een enorme zegening doordat hij voortdurend aan de zijde van rechtgeleidenen te vinden was.

Dit vormt een scherp contrast met de vrouw van de Profeet Lūt, en met Kan`an, de zoon van de Profeet Nūḥ. Zij werden getroffen door de toorn van *Allāh* omdat zij zich onder de zondaren begaven. Zij en soortgelijken zullen uiteindelijk verdrinken in de draaikolk van hun ego, terwijl ze dezelfde lijdensweg zullen ondergaan als de onderdrukkers aan de zijde van wie zij stonden. Streef ernaar dat jij de rest van je leven kan zijn omringd door loyale en rechtschapen volgers van de Profeet, opdat je uiteindelijk niet tot de onwetenden zal behoren.

Zijn aanwezigheid was als een tuin versierd met de meeste prachtige en meest geurig ruikende rozen. Zijn unieke verschijning kan worden toegevoegd aan de perfectie van zijn unieke spirituele eigenschappen. Zijn ongeëvenaarde eigenschappen in het Aangezicht van *Allāh* worden in de *Qur`ān* beschreven:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ ۖ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ ۚ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

“O jullie die geloven, wees niet voorbarig (door jezelf op de voorgrond te plaatsen) bij *Allāh* en Zijn Boodschapper, maar wees je bewust van *Allāh*. Hij is waarlijk Alhorend, Alwetend.

O jullie die geloven, verhef jullie stemmen niet boven de stem van de Profeet en spreek niet luid tot hem, zoals jullie luid met elkaar spreken, opdat jullie daden niet vruchteloos mogen worden zonder dat jullie het beseffen”¹.

De *Qur`ān* nodigt alle gelovigen uit om de Profeet van *Allāh* met respect te benaderen. Alhoewel alle andere Profeten met naam en toenaam worden genoemd, spreekt de *Qur`ān* de Profeet nooit direct met zijn naam aan. In plaats daarvan worden aanspreekvormen als ‘*nabī*’ of ‘*rasūl*’ gebruikt. *Allāh* beveelt de moslims vervolgens om hetzelfde te doen:

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا

“Stel jullie oproep aan de Boodschapper onder jullie niet gelijk aan de oproep die jullie onderling hanteren. [...]”².

De *aya* maakt duidelijk dat het tegen de natuur en het gedrag van een goede moslim in gaat om alleen naar de naam van de Boodschapper van *Allāh* te verwijzen. Het benadrukt de noodzakelijkheid om samen met zijn

1. *Qur`ān*: sūra Al-Hudjurāt (49), *aya* 1-2.

2. *Qur`ān*: sūra An-Nūr (24), *aya* 63.

naam, ook zijn sublieme en heilige eigenschappen te benomen. Dus wanneer men zijn naam uitspreekt, is het vereist dat men ook zijn titels gebruikt zoals ‘*nabī*’, ‘*rasūl*’, ‘*rasūl Allāh*’ en ‘*habīb Allāh*’. Dit komt ook overeen met het bevel in de 56^e *aya* van *sūra* Al-Aḥzāb (33) om de *salāt as-salām* te zeggen wanneer men zijn naam hoort of uitspreekt, Dit is een belangrijk deel van de manieren die *Allāh* vereist ten opzichte van de Profeet. De *Qur’ān* verklaart:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

“*Allāh* en Zijn engelen zenden waarlijk zegeningen aan de Profeet. O jullie die geloven, zend zegenen aan hem en wens hem vrede toe in totale overgave”¹.

De Profeet was niet alleen een leraar die de *Qur’ān* letterlijk onderwees, hij was tegelijkertijd ook de belichaming van de *Qur’ān*. In een *ḥadīth* overgeleverd door Djābir, zegt hij: “*Allāh* heeft mij gezonden om de goede manieren te complementeren.”² Alle islamitische werken die over de afgelopen 1400 jaar zijn geschreven, hebben niet anders dan de bedoeling gehad om de *Qur’ān* en/of het leven van de Profeet uit te leggen. Het leven van de Profeet is *Allāh* zo dierbaar, dat Hij erbij zweert; het is het enige leven van een Profeet waarbij Hij dat doet:

لَعَمْرُكَ

“Bij jouw leven [...]”³.

In de nabijheid geraken van de Waarheid van Mohammed, is makkelijker door middel van liefde dan via het verstand. En deze waarheid lost zonder twijfel alle mysteries op. Het verkrijgen van het uitstekende voorbeeld van de Profeet, waarbij men zich distantieert van de vergankelijke geneugten van het ego en zich toewijdt aan aanbiddingen en aan nhet vastgrijpen van de Waarheid die de raadsels van dienaarschap oplossen, leidt tot de doorgang naar de Waarheid. Zodra een persoon zich een deel van de Waarheid van Mohammed eigen maakt, wordt hij een toonbeeld van elegantie, een prachtige schepping bij wie het licht van de Waarheid van de mysteries van de goddelijke manifestaties zichtbaar worden.

De geheimen van de *Qur’ān* zijn ontsluitend voor het hart, zodanig dat het de diepgang van de spiritualiteit van de Profeet enigszins benadert. Het is de enige standaard voor de mensheid. *Allāh* verklaart:

وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

1. *Qur’ān*: *sūra* Al-Aḥzāb (33), *aya* 56.

2. *Muwatta’*, Husn’ul-Khalq.

3. *Qur’ān*: *sūra* Al-Ḥijr (15), *aya* 72.

“[...] En wat de Boodschapper jullie ook moge geven, neem het aan en wat Hij jullie ook verbiedt, onthou jullie daarvan. En vrees *Allāh*, *Allāh* is waarlijk streng in de bestraffing”¹, en:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ

“O jullie die geloven, gehoorzaam *Allāh* en (gehoorzaam) de Boodschapper en laat jullie daden niet zinloos zijn”², en:

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا

“En wie er gehoorzamen aan *Allāh* en aan de (deze) Boodschapper: zij zijn met hen aan wie *Allāh* Zijn zegeningen heeft geschonken, namelijk de Profeten, de waarachtigen, de getuigen (martelaren) en de rechtschapenen en dat zijn de uitstekende metgezellen”³.

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ
قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

“Zeg: “Gehoorzaam *Allāh* en de Boodschapper”, maar als zij zich afwenden, (weet dat) *Allāh* heeft zeker de ongelovigen niet lief.

Zeg (O Profeet): “Indien jullie *Allāh* liefhebben, volg mij dan, *Allāh* zal jullie liefhebben en je zonden vergeven. *Allāh* is Vergevingsgezind, Genadig”⁴.

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

“En wie *Allāh* en Zijn Boodschapper gehoorzaamt en God vreest en zich bewust is van Hem, dat zijn degenen die hun doel bereiken”⁵.

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

“En de gelovige mannen en vrouwen zijn solidair met elkaar. Zij sporen aan tot het goede en verbieden het onbetamelijke, verrichten het gebed en geven de *zakāt* en gehoorzamen *Allāh* en Zijn Boodschapper. Zij zijn het aan wie *Allāh* barmhartigheid zal tonen. *Allāh* is waarlijk Almachtig Alwijs”⁶.

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا

1. *Qur'ān: sūra Al-Ḥaṣhr* (59), aya 7.
2. *Qur'ān: sūra Mohammed* (47), aya 33.
3. *Qur'ān: sūra An-Nisā'* (4), aya 69.
4. *Qur'ān: sūra Āl 'Imrān* (3), aya 31-32.
5. *Qur'ān: sūra An-Nūr* (24), aya 52.
6. *Qur'ān: sūra At-Tauba* (9), aya 71.

“Wie de Boodschapper gehoorzaamt, gehoorzaamt inderdaad *Allāh* en Wij hebben jou niet als hoeder gezonden over wie zich afkeert”¹.

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْحَزِينُ الْعَظِيمُ

“Weten zij niet, dat voor degenen die zich tegen *Allāh* en Zijn Boodschapper verzet, het Vuur van de hel bestemd is om in te verblijven? Dat is een geweldige vernedering”².

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَتَازَعُوا فِتْفَنًا وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

“En gehoorzaam *Allāh* en Zijn Boodschapper en wees het niet oneens met elkaar, anders zullen jullie moedeloos worden en zal jullie kracht verdwijnen. En Wees standvastig: *Allāh* is waarlijk met de volhardenden”³.

Wanneer men voelt dat de esthetische eigenschappen tot leven komen vanwege de liefde voor de Profeet, en dat alle vlekken in het ego langzamerhand leeglopen, weet dan dat dit de ware tekenen voor een gelovige zijn die zich de liefde voor de Profeet en zijn gedrag eigen heeft gemaakt. De helden met betrekking tot het hart nemen het karakter van de Profeet en van zijn goede voorbeelden over voor wat het houden van de Profeet daadwerkelijk inhoudt. Zij hebben het leven in de Waarheid van de Profeet gevonden.

Een van deze helden was Sayyid Ahmad Yasawi, een vrome man uit Turkistan. Toen hij 63 jaar was, de leeftijd die de Profeet had toen hij overleed, achtte hij het ongepast om nog langer ‘over de aardbol rond te lopen’. Hij groef een op een graf lijkend gat in de grond, waar hij de rest van zijn leven verbleef.

Toen Uways al-Qarni het nieuws hoorde dat de Profeet van *Allāh* zijn tand had gebroken tijdens de Slag bij *Uhud*, en niet wist welke tand dat precies was, voelde iedere tand in zijn mond vreemd aan. Hij was pas opgelucht toen hij iedere tand uit zijn mond had getrokken en hij de mysterieuze tand eruit had getrokken, waarvan hij dacht dat deze de hem had verwijderd van de Profeet⁴.

Imām Mālik was ook een man die ieder moment van zijn leven in het teken van Mohammed had geplaatst. Uit respect voor de Profeet reed hij nooit op een rijdier Medina binnen. Hij sprak met een zachte stem bij de *rauda*, het gedeelte tussen de *minbar* en het graf van de Profeet. Hij waarschuwde de kalief Abū Dja`far Mansur dan ook direct toen hij zijn stem daar even verhief: “Spreek met een zachte stem, o kalief. De waarschuwing

1. *Qur’ān: sūra An-Nisā’* (4), aya 80.

2. *Qur’ān: sūra At-Tauba* (9), aya 63.

3. *Qur’ān: sūra Al-‘Anfāl* (8), aya 46.

4. Fariduddin Attar, p. 23.

van *Allāh* was gericht jegens een groep die vromer was dan jij!". Daarop herinnerde hij de kalief aan de *aya*:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ
أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

“O jullie die geloven, verhef jullie stemmen niet boven de stem van de Profeet en spreek niet luid tot hem, zoals jullie met elkaar luid spreken, opdat jullie daden niet vruchteloos mogen worden zonder dat jullie het beseffen”¹.

Imâm Mâlik vergaf de gouverneur van Medina die voor hem op onrechtmatige wijze problemen had veroorzaakt: “Ik zou mij schamen om mijn rechten in het Hiernamaals te zoeken vanwege iemand die familie is van de Profeet van *Allāh*”.

Bezm-i Alem Valide Sultân schreef, in een poging om te beschrijven dat de ziel haar vernieuwing alleen vindt in de liefde tot de Profeet:

“Uit liefde is Mohammed geboren,

Zonder Mohammed is liefde verloren”.

In 1678 trok de Ottomaanse poëet Nabi er op uit om de *haddj* te verrichten, samen met een aantal overheidsfunctionarissen. Toen zij Medina bereikten, voelde de poëet de spanning steeds sterker, waardoor hij niet meer kon slapen. Ondertussen merkte hij op dat een functionaris lag te slapen, niet beseffend dat hij zijn benen richting Medina had uitgestrekt. Nabi was verdrietig vanwege hetgeen hij zag, waarop hij een ode schreef aan de Profeet. Toen de karavaan dichtbij de moskee van de Profeet in Medina was, hoorde Nabi, tot zijn eigen verbazing, zijn ode voorgedragen worden door vanuit de minaret:

“Onthoud je van iedere vorm van disrespect; dit is het land van de geliefde van de Heer,

De focus van de Goddelijke blik, dit is de plek van de Profeet,

Treedt deze binnen, Nabi, en hanteer alleen het beste gedrag.

Dit is de plek die Profeten hebben gekust, een heilige ruimte”.

Nabi kon zijn oren niet geloven. Niet lang nadien vond hij de *mu'addzin*, aan wie hij vroeg waar hij de ode had geleerd: “Afgelopen nacht, in mijn droom”, legde hij uit”, vertelde de Boodschapper van *Allāh* ons: “Een dichter met de naam Nabi van mijn *umma* is onderweg om mij te bezoeken; hij is een man die veel van mij houdt. Verwelkom hem daarom met zijn eigen ode van de minaret van de moskee”. En dus voerden wij zijn bevel uit”. Nabi moest gelijk huilen van geluk. “Dus de Profeet van *Allāh* refereerde naar mij

1. *Qur'ān: sūra Al-Ḥudjurāt (49), aya 2.*

als lid van zijn *umma*”, zei hij al huilend. “Hij heeft mij dus geaccepteerd in zijn *umma*”.

Suleyman Celebi, de auteur van *Maulid* beschouwde de zon als draaiend om Mohammed waarmee hij wilde uitdrukken hoeveel liefde zelfs fysieke objecten voor hem hebben. Hij schreef: “Een uniek licht waar zelfs de zon omheen draait”.

Sultân Suleyman de Grote, die gedichten onder het pseudoniem ‘*Muhibbi*’ schreef, zond het onderstaande betoog aan de Profeet: “U bent het licht van het universum, zelfs de geliefde vriend van de Heer. Zend mij alstublieft geen moment weg bij de deur van degenen die van u houden”.

Ali levert het volgende over: “Ik liep geregeld met de Boodschapper van *Allāh* in Mekka. Op een dag gingen we Mekka uit. Iedere steen en iedere boom waar we langsliepen, groette hem met de woorden: “Vrede en zegeningen zij met u, o Boodschapper van *Allāh!*”¹

Er worden nog voorbeelden gegeven van de liefde van fysieke objecten voor de Profeet. Toen hij (s.`a.w.s.) op een expeditie was, verkondigde hij de islam aan een bedoeïen die voorbij kwam. Deze bedoeïen vroeg om een bewijs voor zijn Profeetschap, waarop de Profeet naar een boom wenkte dat hij moest komen. In overeenstemming met het bevel van de Profeet, kwam de boom uit de grond, zichzelf naar de Profeet van *Allāh* voortslepend, terwijl zij de grond omwoelde en spleet. In zijn bijzijn zei de boom drie keer de *shahāda*. De bedoeïen, die het allemaal met verbijstering had waargenomen, merkte op toen hij vertrok: “Als mijn stam naar mij luistert, dan zal ik hen naar u brengen. Doen mijn stamgenoten dat niet, dan keer ik alleen terug en dan zal ik aan uw zijde blijven”².

Niet alleen de fysieke entiteiten maar ook de dieren erkennen de Profeet van *Allāh* en zij gehoorzamen hem. Een voorbeeld hiervan is overgeleverd door Djâbir ibn Abdullah: “We keerden terug van een expeditie met de Boodschapper van *Allāh*. Toen we dichtbij de tuinen van Ibn An-Naddjaar in Medina kwamen, ontdekten we dat er een wilde kameel in de tuin was, die iedereen die deze wilde betreden aanviel; zij liet niemand doorgaan. De Boodschapper van *Allāh* werd op de hoogte gebracht van de situatie. Hij begaf zich er heen en betrad de tuin en riep de kameel die niemand voorbij liet gaan. Toen de kameel de stem van de Profeet hoorde, boog ze haar hoofd zo ver, dat haar lippen de grond raakten. Nederig liep zij naar hen toe, en knielde. “Breng me een touw”, zei de Boodschapper van *Allāh*. Hij plaatste het touw om de nek van de kameel en gaf de kameel aan de eigenaar. Daarna

1. Tirmidzi, Manâqib, 6/3626.

2. Haythami, VIII, 292.

zei hij: “Los van de opstandige mensen en *djinn*, erkennen alle wezens in de hemel en op aarde dat ik de Boodschapper van *Allāh* ben”¹.

We moeten nadenken over en reflecteren op de oprechtheid van onze gehoorzaamheid en onze toewijding aan de Profeet van *Allāh*, in vergelijking met de liefde die wij koesteren voor fysieke en levende zaken. Wij hebben enorm behoefte aan zijn spiritualiteit, met name in deze tumultueuze tijden. Zoals een dichter ter aansporing aan de Profeet opeend schreef: “Word wakker, o meester van het universum! De Dag des Oordeels is nabij!”².

De bronnen voor troost die wij hebben in onze *salawāt*, en ook de begroetingen waarmee wij de liefde voor de Profeet iedere keer weer doen herleven, zijn groot. Nadenkende moslims met een elegant gevoel voor de geest hebben dit als een van de grootste zegeningen van de wereld gezien, omdat zij op die manier dichterbij de Profeet konden geraken. Zij hebben zich overgegeven aan zijn spirituele pad, met als gevolg dat zij zich in de religie hebben kunnen verdiepen, onderdompelen.

Het uitmuntende karakter van de Profeet, dat we tot dusver hebben geprobeerd samen te vatten, in het besef dat de mogelijkheden met woorden daartoe zijn beperkt, bevat niet meer dan wat lichtstralen die iets reflecteren van wat wij kunnen begrijpen. Het geheim achter *wasl ilā Allāh*, oftewel het bereiken van *Allāh*, ligt in het bekend geraken met het Boek van *Allāh* en met de *sunna* van Zijn Profeet, gecombineerd met een oprecht hart dat houdt van degene van wie *Allāh* en Zijn Boodschapper houden, en dat degene afwijst die zij afwijzen. Het besef van het verschil tussen die twee is net zo oneindig als de afstand tussen *a`lā`i iliyīn* en *asfal-i sâfilīn*, het hoogste van het hoogste, en het laagste van het laagste. Het houden van de Profeet en het zich afkeren van dat wat het tegenovergestelde is van wat hij verkondigde, van wat hij voor staat, vormen de meest krachtige middelen om te profiteren van zijn spiritualiteit.

Grote voorbeelden te midden van de moslims in de geschiedenis zijn in staat geweest om het uitstekende voorbeeld van de Profeet te imiteren, waardoor ze in staat zijn geweest om de top van *īmān* te bereiken. Aangezien zij de goede neigingen in hun *fitrah*, hun natuurlijke aanleg, hebben weten te gebruiken, zijn zij in staat geweest om als stralende sterren voorbeelden te vormen voor anderen.

Daar is het dan: de Waarheid van Mohammed uitgedrukt op het maximale niveau dat een beperkte auteur kan bereiken, en met de beperkte woorden

---

1. Ahmad, III, 310.

2. Bernard Shaw, die dit besefte, geeft toe: “In onze tijden, waarin de problemen zich blijven opstapelen, hebben we behoefte aan de Profeet Mohammed, die al onze problemen met gemak kan oplossen”.

die hij heeft. We dienen toe te geven dat de woorden in dit boek, gericht aan de lezers, bekend en onbekend, slechts druppels zijn in een bodemloze en oneindige oceaan. Ze staan nu uitgeput voor de majestieuselijke poorten van de bodemloze stilte.

O *Allāh*, laat onze beperkte poging, in de wetenschap dat de gegeven woorden slechts ten dele de boodschap kunnen omvatten, een middel zijn om Uw grote barmhartigheid aan ons te verlenen. Schenk ons hiermee een deel van de Waarheid van Mohammed. Doe ons aanwezig zijn bij de grote voorspraak van Uw Profeet, de essentie, de houder van liefde!

Amīn!!!!!!

CONCLUSIE

Het is voor een universeel wereldperspeektief als de islam, niet alleen natuurlijk, vanzelfsprekend om de principes van alle leerdisciplines te bevatten zoals die van recht, moraal, economie, die het menselijk gedrag reguleren, maar het is bovendien noodzakelijk voor zo'n wereldperspeektief om zulke principes en standaarden te bevatten vanaf de meest eenvoudige, concreet-alledaagse tot en met de meest ingewikkelde, de meest abstraherende. Voorzover deze principes betrekking hebben op simpele, dagelijks terugkerende aangelegenheden, houden sommige van de normen en standaarden van de islam direct verband met de levenswandel van elke moslim. Echter, we dienen ons daarbij dan wel te realiseren dat andere principes en normen waarheden van een veel meer diepgaande aard bevatten, en zelfs de meest intelligente en diepgaande geesten in verwondering en verbijstering achterlaten.

De ongekende moeilijkheden welke gepaard gaan met het onderzoeken en weergeven van perspectieven van deze aard, deze reikwijdte, in het bijzonder met behulp van boeken die worden samengesteld om deze gedachtenpatronen uit te drukken en over te dragen, behoeven daartoe nauwelijks toelichting. We zouden ter vergelijking het beeld kunnen schetsen van iemand die tracht naar de top van een steile berg te kruipen en daartoe bereid is gedurende dit langdurige, moeizame proces een onbarmhartige, niets ontziende dorst te verduren. Zonder enige twijfel is de poging om deze ingewikkelde en abstraherende waarheden binnen de beperkte mogelijkheden welke nu eenmaal eigen zijn aan een taal een uitdagend streven dat velen te midden van ons als te moeilijk beschouwen om bij betrokken te geraken. Het feit blijft echter bestaan dat een geheel succesvolle weergave moeilijk bereikbaar, zo niet onmogelijk zal blijven.....

Hoezeer deze vaststellingen het menselijk bevattingsvermogen ook te boven mogen gaan, kaarsrecht overeind blijft het islamitische principe staan dat adviseert nooit een gedeelte van iets wat niet geheel kan worden verkregen te verlaten, achterwege te laten. We dringen er omwille daarvan bij onze lezers op aan om ons het voordeel van de twijfel te verlenen door ons te beschouwen als personen die zich aan dat principe hebben vastgehouden en ons onze onvolkomenheden ten aanzien van taalkundig begrip en taalkundig uitdrukkingsvermogen te vergeven.

Een ander aspect dat we in acht dienen te nemen, heeft betrekking op het begripsvermogen van de mens. Dat is gevormd op basis van de zintuigelijke

wereld. Het is onmogelijk om aan deze zintuigelijke wereld te ontsnappen, en dus ook om aan de fouten als gevolg daarvan te ontsnappen. Dat uit zich dan ook in de wijze waarop de waarheid van de Profeet wordt uitgedrukt. Het Paradijs, de Hel en andere onderwerpen zijn hoe dan ook gekleurd door ons begripsvermogen dat beïnvloed is door onze zintuigen. De essentie van deze zaken, daarentegen, is enkel bekend bij *Allāh*. Alle omschrijvingen van het intellect en van een zuiver hart over de metafysische werkelijkheid zijn waar, en tegelijkertijd ontoereikend in de manier waarop ze worden uitgedrukt.

Het verschil tussen de metafysische werkelijkheid en de analogieën van de zintuigelijke wereld, waarop ons begrip is gebaseerd, is oneindig groot, vermenigvuldigd met oneindig groot. Om deze werkelijkheden te begrijpen, is er een ander soort begrip nodig. Een aparte mogelijkheid en toereikende middelen. *Ru'yatullah*, dat is het waarnemen van *Allāh* in het Hiernamaals, bijvoorbeeld. Men denkt hoe dan ook na over wat 'waarnemen' inhoudt en of het een adequate beschrijving is van een gebeurtenis die de gelovigen in het Hiernamaals zullen ondergaan. Het is ontoereikend, maar toch noodzakelijk om te vermelden, aangezien het gaat over datgene wat zal gebeuren.

Het blijft daarom voor de mens onmogelijk om meer te begrijpen van de uitgestrekte oceaan van waarheden dan in zijn beker kan, evenals het onmogelijk is om een oceaan in een beker te vatten. De beker in dit voorbeeld is taal, het begripsvermogen. Het oog is een beker vergeleken met zicht. Met andere woorden: wij zijn totaal hulpeloos.

Allāh beschrijft Zijn Majesteitelijkheid, die het begripsvermogen van de mens te boven gaat:

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مَدَادًا لَكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا

“Zeg: “Al bestond de oceaan uit inkt voor de Woorden van mijn Heer, dan zou die (oceaan) zeker uitgeput zijn voor de woorden van mijn Heer ten einde komen – zelfs al zouden Wij er nog eens evenveel aan hebben toegevoegd”¹.

Wat is de capaciteit van de menselijke beker in vergelijking met de oneindig uitgestrekte pracht en majesteitelijkheid van *Allāh* ? Het is niet zo dat de Waarheid zichzelf beperkt, beteugelt omwille van het gebrek aan begrip en verklaring!

De betekenis van een woord wordt beperkt door het begripsvermogen van een persoon die het woord uitspreekt. Concepten als *Allāh*, het universum en de geest hebben een onpeilbaar diepe betekenis. Degenen die gebruik maken van deze zaken in hun spraak of schrijven, kunnen slechts een diepte

1. *Qur'ān: sūra Al-Kahf* (18), aya 109.

bereiken die overeenkomt met het niveau van hun begripsvermogen. Dit geldt ook voor datgene wat wordt begrepen door de luisteraar of lezer.

Ook de namen van de Profeet behoren tot deze concepten waarvan de betekenis dieper gaat dan de mens zich kan voorstellen. We vragen daarom om de genade van *Allāh* en we vragen Hem om ons onze beperking in de overdracht van de inhoud van die namen, en in de ontoereikendheid van onze lezer bij het bevatten ervan te vergeven.

Het is nu aan ons om wederom stilte te betrachten. De stilte biedt ons het (voor)uitzicht op het vergaren van de Waarheid. We willen onze woorden hier beëindigen.

Er is geen andere genezing dan ons te omgeven met de spiritualiteit van de Profeet Mohammed Mustafa. En *Allāh* is de ultieme genezing voor de moedelozen.

Dâhîlak Ya Rasûlallâh...

BIBLIOGRAFIE

‘Abdu al-Razzāq bin Humām, **Muṣannaf**, I-XI, Beirut 1970.

Abū Al-Hasan Alāaddīn al-Amir ‘Ālī Ibn-i Belban, **Al-Iḥsān bi al-Tartībī Ṣaḥīhī Ibn Hibbān**, X, haz. Kemal Yusuf al-Hut, Beirut 1987.

Abū Dāwūd, Sulaymān bin Eṣ’as es-Sicistānī, **Sunan Abū Dāwūd**, I-V, Istanbul 1992.

Abū Nu`aym , Ahmad bin ‘Abd Allah, **Hilyetü'l-Evliyā**, I-X, Beirut 1967; **Dalā'il Nubūwwah**, Haydarābād 1369.

Ahmad bin Hanbal, **Al-Musnad**, I-VI, Istanbul 1992; **Kitāb Al-Zuhd**, ts.

‘Ajlūnī, Ismāil bin Muhammad, **Keṣfū'l-Khafā**, I-II, Beirut ts.

Al-Ālūsī, Abū al-Thanā' Shihāb al-Dīn Sayyid Maḥmūd ibn ‘Abd Allah, **Rūh al-Ma`ānī fī tafsīr al-Qur`ān al-‘Aẓīm wa al-Sab` al-Mathānī**, I-XXX, Beirut ts., Dār al-Ihyā'i Turāsi al-‘Arabī.

‘Ālī al-Muttaqī, **Kanz al-‘Ummāl**, I-XVI, Beirut 1985.

Al-Zamakhshari, Abū al-Qāsim Jār Allah Maḥmūd bin Umar bin Muhammad, **Tafsīr al-Kashshāf ‘an Haqīqah al-Tanzīl wa Uyūn al-Akāwil fī Wujūh al-Ta`wīl**, I-VI, tahq. Muhammad Mersi Amir, Kāhire 1988.

‘Āsım Efendi, **Qāmus**, I-IV, Istanbul 1305.

Aynī, Abū Muhammad Badr al-Dīn Maḥmūd bin Ahmad, **Umdāt al-Qārī Sharḥ Ṣaḥīḥ al-Bukhārī**, I-XXV, Beirut, İdāretü't-Tıbbāti'l-Müniriyye, ts.

Bayhāqī, Abū Bakr Ahmad bin al-Husayn, **Al-Sunan al-Kubra**, I-X, Dār al-Fikr; ts.; **Ṣuabu'l-İmān**, I-IX, Beirut 1990; **Dalā'il Nubūwwah wa Ma`rifah Ahwālī Ṣaḥībi al-Shar`iyyah**, I-VII, ta`lik: Abdūlmu'ti Kal`acī, Beirut 1985; **Kitāb Al-Zuhd al-Qabīr**, Beirut 1996.

Belāzurī, Abū al-Abbās Ahmad bin Yaḥyā, **Ansābu'l-Eṣrāf**, Misr 1959.

Bukhārī, Abū ‘Abd Allah Muhammad bin Ismāil, **Al-Jāmi‘ al-Ṣaḥīḥ**, I-VIII, Istanbul 1992; **Adab al-Mufrad**, Beirut 1990; **Al-Ṭārīḥ al-Kabīr**, I-IX, Haydarābād 1958; **Al- Ṭārīḥ al-Ṣaghīr**, I-II, Kāhire 1977.

Bütī, Sa`īd Ramaḍān, **Min Riwayah al-Qur`ān**, Beirut 1996.

Cehande, A.-Çetin, N. (ikmāl), **M.E.B İA**, “recez” mad., Istanbul, 1964.

Dārekutnī, Abū al-Hasan ‘Ālī bin Umer, **Sunan**, I-IV, Beirut 1986.

Dārimī, Abū Muhammad ‘Abd Allah bin ‘Abd al-Raḥīm, **Sunan al-Dārimī**, I-II, Istanbul 1992.

Deylemī, Abū Şücā' Şirūye bin Şehridār, **al-FirdAus bi-Me'thūri'l-Hitāb**, Beirut 1986.

Dhababī, Abū 'Abd Allah Muhammad bin Ahmad, **Siyār A'lām an-Nubalā**, I-XXIII, Beirut 1986-1988.

Diyārbekrī, Hüseyin bin Muhammad, **Ṭārīḥ al-Khāmis**, I-II, Beirut ts.

Elmalılı, M. Hamdi Yazır, **Hak Dīni Kur'an Dili**, I-X, Istanbul 1971.

Feridüddin Attār, **Tazkirah al-Awliyā**, Tahran 1372.

Gazālī, Abū Hāmid Muhammad bin Muhammad, **Iḥyā Ulūm al-Dīn**, I-VI, Beirut 1990.

H. İbrāhīm Şener, **Qasīde-i Bürde Qasīde-i Bür'e ve Su Qasīdesi**, İzmir 1995.

Hākim, Abū 'Abd Allah Muhammad bin 'Abd Allah al-Naysābūrī, **Mustadrak 'ala Şaḥīḥayn**, I-V, Beirut 1990.

Halabī, Abū al-Faraj 'Ālī bin İbrāhīm, **İnsān al-Uyūn**, I-III, Mısır 1964.

Hamīdullāh, Muhammad, **H. Peygamber'in Savaşları**, trc: Sālīh Tuğ, Istanbul 1991; **al-Wathāiq al-Siyāsiyye**, Beirut 1985; **İslām Peygamberi**, I-II, Istanbul 1995.

Heysemī, Hāfız Nūreddīn 'Ālī bin Abī Bakr, **Majma al-Zawāid ve Manba'al-Fawāid**, I-X, Beirut 1988.

Ibn Abdilber, Abū Umar Yūsuf bin 'Abd Allah bin Muhammad, **al-İstiāb fī Mārifah all-Ashāb**, I-IV, Kāhire; **al-Durar fī İkhtiyār al-Mağāzī wa al-Siyar**, thk. Şevki Dayf, Kahire 1966.

Ibn Abī Shayba, Abū Bakr 'Abd Allah bin Muhammad, **Al-Musanaf**, I-VII, Haydarābād 1976.

Ibn Asākir, Abū Kāsım 'Ālī bin Hasan, **Ṭārīḥ Dimashq**, ts.

Ibn Asīr, Abu al-Hasan 'Ālī bin Muhammad, **al-Kāmil fi al-Ṭārīḥ**, I-XIII, Beirut 1979-1982; **Üsdü'l-Gābe**, I-VII, Kāhire, 1970.

Ibn Habīb, **Kitāb al-Muḥabbar**, thk. Eliza Lichten-Stadter, Haydarābād 1942.

Ibn Haadjar al-Asqālānī, Shihāb al-Dīn Ahmad bin 'Ālī, **Faṭḥ al-Bārī Sharḥ Şaḥīḥ al-Bukhārī**, I-XXVIII, Dār al-Fikr, Fuat 'Abd al-Bākī neşri, ts; **al-İsābah fī Tamyiz al-Sahābe**, Mısır 1379; **al-Matālib al-Āliyah**, I-IV, Kuveyt 1973.

Ibn Hibbān, Abū Hātım al-Bustī, **Şaḥīḥ Ibn Hibbān**, I-XVIII, Beirut 1993;

Ibn Hishām, Abū Muhammad 'Abd al-Malik bin Hishām, **Al-Sīrah al-Nabawīyyah**, Beirut 1937.

Ibn Huzaymah, Abū Bakr Muhammad bin Ishāk, **Şaḥīḥ Ibn Khuzaymah**, I-IV, Beirut 1970.

Ibn Ishāk, Muhammad bin Ishāk bin Yasār, **Sīrah Ibn Ishāk (Kitāb al-Mubtada wa al-Mab'asi wa al-Maghāzī)**, Konya 1981.

Ibn Kathīr, Imām al-Dīn Abū al-Fidā , **Tafsīr al-Qur'ān al-'Aẓīm**, I-V, Beirut 1988; **al-Bidāyah wa al-Nihāyah**, I-XV, Kāhire 1993; **al-Sīrah-Nabawiyyah**, I-IV, Kāhire 1966.

Ibn Mājah, Abū 'Abd Allah Muhammad bin Yazīd al-Kazvinī, **Sunan Ibn Mājah**, Istanbul 1992.

Ibn Qayyim al-Jawziyyah, Muhammad Abī Bakr, **Zād al-Ma'ād**, I-VI, Beirut 1995.

Ibn Seyyidinnās, **Uyūn al-Asir fi Funūni al-Maghāzī wa al-Shamā'il wa al-Siyār**, I-II, Beirut 1992.

Ibrāhīm Cānan, **Hadis Ansiklopedisi**, I-XVIII, Istanbul ts.

İlhan Armutçuoğlu, **Qaside-i Bürde**, Konya 1983.

Imām Mālik bin Anas, **Muwatta'**, I-II, Istanbul 1992.

Kāmil Mīras, **Şaḥīḥ al-Bukhārī Muḥtasarī Tajrīd Sarīh Tarjumah wa Sharḥi**, I-XIII, Ankara 1972.

Kāsānī, Abū Bakr Alāuddīn bin Mas'ūd, **Badāi al-Sanāi fi Tartīb al-Sharāi'**, I-VII, Beirut 1982.

Kastallānī, Abu al-Abbās Ahmad bin Muhammad, **al-Mawāhib al-Ledünniyye**, I-II, Mısır 1281; **al-Mawāhib al-Ledünniyye Tercemesi**, I-II, terc. Şāir Abdülbāki, sadl. Turgut Ulusoy, Istanbul 1984.

Kettānī, Muhammad 'Abd al-Hayy, **Nizām al-Hukūmāt al-Nabawiyyah (et-Tarātīb al-İdāriyye)**, I-II, Beirut 1996.

Khālīd al-Baghdādī, **Maktibāt Mawlana Khālīd**, Istanbul 1993; **Risālah al-Rābīta**, (Mewlānā Safiyyuddīn, 'Ālī bin Hüseyin, **Reşahāt**, Istanbul, Sarınzide Taşdestigahı 1291/1874 hāmişinde); **Dīvān**, (Trc. Sadreddin Yüksel), Istanbul 1977.

Kurtubī, Abū 'Abd Allah Muhammad bin Ahmad, **al-Jāmi' li Ahkām al-Qur'ān**, I-XX, Beirut 1985.

M. Akif Deniz, **İlk Adım**, Şubat, 2003.

Mehmet Z. Pakalın, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, I-III, Istanbul 1971-1972.

Muhammad 'Abd Allah Draz, **Al-Nabī al-'Aẓīm**, Dār al-Qalam, ts.

Munawi, Muhammad 'Abd al-Ra'uf, **Fayz al-Qadīr Sharḥ al-Jāmi' al-Şaghīr**, I- VI, Beirut 1994.

Muslim, Abu al-Hasan bin Hajjaj al-Qusayri, **al-Jāmi‘ al-Şaḥiḥ** (thk. Muhammad Fuād Abdülbākī), I-III, İstanbul 1992.

Mustafa Āsim Köksal, **İslām Tārihi**, I-XVIII, İstanbul 1987.

Nasā’i, Abū ‘Abd al-Raḥmān Ahmad bin Shu‘ayb, **Sunan Nasā’i**, I-VIII, İstanbul 1992.

Nawawi, Abū Zakariyyah Yahyā bin Sharaf, **Riyādh al-Şāliḥin** (tercüme ve şerh: Yaşar Kandemir, İsmāil Lütü Çakan, Rāşit Küçük), I-VIII, İstanbul 1997; **Sharḥ Şaḥiḥ Muslim**, I-XVIII, Mısır 1981.

Nebi Bozkurt, **DİA**, “Mekke” md. Ankara 2003.

Osman Nūri Topbaş, **Külliyāt**, Erkam Yayınları.

Qāḍī İyād bin Mūsā, **al-Shifā bi Ta’rifi Huqūq al-Mustafā**, I-II, İstanbul ts.

Ramazanoğlu Mahmud Sāmī, **Uhud Gazvesi**, İstanbul 1984.

Rāzī, Fakhr al-Dīn Muhammad bin Umar, **Mafātiḥ al-Ghayb (al-Tafir al-Kabīr)**, I-XXXII, Beirut 1990.

Rudānī, Abū ‘Abd Allah Shams al-Dīn Muhammad bin Sulaymān, **Jam‘ al-Fawā’id min Jāmi‘ al-Uṣūl wa Majma‘ al-Zawā’id - Büyük Hadis Külliyyati**, I-V terc. Naim Erdoğan, tahrir, Yusuf Özbek, İstanbul ts.

Sādık Dānā, **Külliyāt**, Erkam Yayınları.

Safvet Senih, “Su Kristallerinin Sırrı”, **Sızıntı**, Aralık 2002, sayı 287.

Şefik Can, **Mesnevī Tercümesi**, I-VI, İstanbul 1997.

Semhūdī, **Wafā al-Wafā**, I-IV, Beirut 1997; I-II, Mısır 1326.

Shah Weliyyullāh Dihlevī, **Hujjatullāh al-Bāliġa**, Beirut 1990.

Suyūtī, Abū al-Fadl Jalal al-Dīn ‘Abd al-Raḥmān bin Abī Bakr, **al-Jāmi‘ al-Şaghīr**, Misr 1306; **Miftāh al-jannah fi al-İjtihāḥ bi al-Sunnah**, Beirut 1987.

Tabarānī, al-Hāfidh Abu al-Qāsim Sulaymān bin Ahmad, **al-Mu’jamu al-Kabīr**, I-XXV, Beirut 1983.

Tabari, Abū Jā’far Muhammad bin Jarīr, **Jāmi‘ al-Bayān ‘an Ta’wīli Āyi al-Qur’ān**, I-XXX Beirut 1995; **Ṭāriḥ**, I-XI, Misr ts.

Tāhiru’l-Mevlevī, **Edebiyat Lügati**, haz. Kemāl Edib Kürkçüoġlu, Enderun Kitabevi, İstanbul 1973.

Ṭirmidhī, Abū Isā, Muhammad bin Isā, **Sunan al-Ṭirmidhī**, I-V, İstanbul 1992; **Al-Shamā’il al-Muhammadiyah**, Beirut 1968.

Wāhidī, Imām Abū al-Hasan ‘Ālī bin Ahmad, **Asbāb al-Nuzūl al-Qur’ān**, thk: Kemāl Besyūnī Zaġlūl, Beirut 1990.

Wākidī, Abū ‘Abd Allah Muhammad bin Umar, **Maghāzī**, I-III, Beirut, 1989; Mısır 1948.

Ya’qūbī, Ahmad bin Abī Ya’qūb bin Jāfar, **Ṭārīḫ al-Ya’qūb**, I-II, Beirut 1992.

Zekāi Konrapa, **Peygamberimiz**, Istanbul 1987.

Zuhayli, Abū al-Qāsim ‘Abd al-Raḥmān bin ‘Abd Allah, **Al-Rawd al-Unf fi Tafsīr al-Sīrah al-Nabawīyah li Ibn Hishām**, I-IV, tahk. Tāhā Abdurraūf Sa’d, Beirut 1978.

